

45. DÖNEMDE SÖYLEDİKLERİMİZ

(HAZİRAN 2018 - TEMMUZ 2021)

TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ

Selanik Caddesi No:19/1 Yenişehir 06650 ANKARA
Tel: (312) 418 12 75 • Faks: (312) 417 48 24
www.tmmob.org.tr • tmmob@tmmob.org.tr
facebook.com/tmmob1954 • twitter.com/TMMOB1954

BASKI

BAŞAK MATBAACILIK TANITIM HİZMETLERİ İTH.İHR.A.Ş.
Çınar Mah. Çankırı Bulvarı No:108 Akyurt / ANKARA
Tel: (0312) 397 16 17 • Fax: (0312) 397 03 07
www.basakmatbaa.com • Sertifika No:51529

BASKI TARİHİ

TEMMUZ 2021

İÇİNDEKİLER

ÇEVRE MÜCADELESİ, YAŞAM MÜCADELESİNİN AYRILMAZ VE EN ÖNEMLİ PARÇASIDIR! 5 Haziran 2018	23
YAPI RUHSATLARINDA İMZA HANELERİ KALDIRILAMAZ, BAKANLIĞI UYARIYORUZ İŞLEM DERHAL GERİ ALINMALIDIR - 6 Haziran 2018	25
15-16 HAZİRAN BÜYÜK İŞÇİ DİRENİŞİNİ SELAMLİYORUZ! 14 Haziran 2018	27
SİVAS'I UNUTMADIK UNUTTURMAYACAĞIZ 30 Haziran 2018	30
MÜHENDİSLERİN, MİMARLARIN, ŞEHİR PLANCILARININ DEMOKRASİ MÜCADELESİ DİNMEDEN SÜRECEK 3 Temmuz 2018	31
ACARLAR GÖLÜ VE LONGOZ ORMANINA YÖNELİK SALDIRI BİTMİYOR! 3 Temmuz 2018	36
KÖLELİK DÜZENİNDE KİRALIK MÜHENDİS UYGULAMASINA HAYIR! 6 Temmuz 2018	39
OHAL-KHK REJİMİNE, BASKILARA VE HUKUKSUZLUKLARA KARŞI MÜCADELEYE DEVAM EDECEĞİZ! 9 Temmuz 2018	41
TEKİRDAĞ'DA YAŞANAN TREN "KAZASI" NİN GERÇEK NEDENİ BİLİMSEL TEKNİK GEREKLİLİKLERDEN UZAKLAŞILMASI VE KAMUSAL HİZMET SUNAN KURUMLARIN İÇİNİN BOŞALTILMASIDIR 9 Temmuz 2018	43
SOMAKATLIAMI İÇİN VERİLEN KARAR VİCDANLARI SIZLATMIŞTIR 11 Temmuz 2018	45
DARBELERE VE BASKICI YÖNETİMLERE KARŞI DEMOKRASİ VE ÖZGÜRLÜKLERİ SAVUNACAĞIZ! 15 Temmuz 2018	46
MESLEK ÖRGÜTLÜLÜĞÜMÜZ VE MESLEK ALANLARIMIZA YÖNELİK ANTİDEMOKRATİK MÜDAHALELER KARŞISINDA BOYUN EĞMEYECEK, HUKUKUN ÜSTÜNLÜĞÜ VE ÜLKEMİZİN MUTLU YARINLARI İÇİN MÜCADELEYE DEVAM EDECEĞİZ 17 Temmuz 2018	47
SÜREKLİLEŞTİRİLMİŞ OHAL DÜZENİNE HAYIR! 19 Temmuz 2018	50
ÇÖKEN SADECE BİNA DEĞİL, ÇARPIK-DENETİMSİZ YAPILAŞMA ANLAYIŞIDIR 25 Temmuz 2018	52
YUNANİSTAN HALKININ YANINDAYIZ! 25 Temmuz 2018	54
AĞITLARIMIZ, GÖZYAŞIMIZ, ACILARIMIZ VE ÖFKEMİZLE YOĞRULAN ADALET MÜCADELEMİZ HİÇ BİTMEYECEK! 30 Temmuz 2018	55
HAKKARI'DEKİ BOMBALI SALDIRIYI KINIYORUZ 1 Ağustos 2018	57
EKSİK ADALET, ADALET DEĞİLDİR KATLIAMA ORTAK OLANLARIN TÜMÜ CEZALANDIRILANA KADAR HUKUK MÜCADELEMİZE DEVAM EDECEĞİZ! 4 Ağustos 2018	58
DOĞU KARADENİZ'DE YAŞANAN FELAKETİN NEDENİ YAĞIŞLAR DEĞİL YANLIŞ KENTLEŞME VE ULAŞIM POLİTİKALARIDIR! 9 Ağustos 2018	60

SAĞLIK BAKANLIĞI ANAYASAL YETKİLERİNİ AŞIYOR! 9 Ağustos 2018	62
KRİZİN SORUMLUSU AKP'NİN YANLIŞ EKONOMİ POLİTİKALARIDIR! 14 Ağustos 2018	65
UNUTMADIK, UNUTMAYACAĞIZ, UNUTTURMAYACAĞIZ! 16 Ağustos 2018	68
DİSK, KESK, TMMOB, TTB: BARIŞI, ÖZGÜRLÜĞÜ VE EŞİTLİĞİ BU TOPRAKLARDA KÖKLEŞMİŞ BİR AĞAÇ HALİNE GETİRECEĞİMİZE SÖZ VERİYORUZ 1 Eylül 2018	72
BUGÜNÜN TEK ADAM REJİMİ, 12 EYLÜL HUKUKUNUN EN YÜKSEK AŞAMASIDIR! 11 Eylül 2018	74
3. HAVALİMANI İŞÇİLERİNİN TALEPLERİ TALEBİMİZ, MÜCADELELERİ MÜCADELEMİZDİR! 15 Eylül 2018	76
19 EYLÜL TMMOB MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARI DAYANIŞMA GÜNÜNÜ KUTLUYORUZ! 19 Eylül 2018	78
KRİZİN BEDELİNİ ÖDEMEYECEĞİZ! EMEĞİN HAKLARINI SAVUNMAK İÇİN OMUZ OMUZA! 26 Eylül 2018	81
KARMA EĞİTİM GELECEĞİMİZDİR, GELECEĞİMİZE SAHİP ÇIKACAĞIZ! 3 Ekim 2018	83
KÖLELİK DÜZENİNE KARŞI İNSANCA ÇALIŞMAYI, BASKI VE ZORBALIĞA KARŞI EMEĞİN HAKLARINI SAVUNMAK SUÇ DEĞİLDİR... DİSK/DEV YAPI-İŞ SENDİKASI BAŞKANI ÖZGÜR KARABULUT ve TUTUKLU İNŞAAT İŞÇİLERİ SERBEST BIRAKILSIN!!! 8 Ekim 2018	85
KATLİAMIN 3. YILDÖNÜMÜNDE ARKADAŞLARIMIZI ANIYOR, ONLARIN HAYALLERİNİ GERÇEKLEŞTİRMEK İÇİN MÜCADELEYE DEVAM EDİYORUZ! 9 Ekim 2018	86
KATLİAMIN 3. YILINDA ANKARA GARI ÖNÜNDE BULUŞTUK 10 Ekim 2018	88
DÜNYA GIDA GÜNÜNDE BİR KEZ DAHA SESLENİYORUZ: GIDAYA ERİŞİM HAKKI HER İNSANIN EN TEMEL HAKKIDIR! TARIMDA VE GIDADA DIŞA BAĞIMLI POLİTİKALARA VE YÜKSEK GIDA FİYATLARINA SON VERİLMELİDİR! 15 Ekim 2018	90
64 YILDIR MESLEĞİMİZİ, MESLEKTAŞLARIMIZI VE ÜLKEMİZİN ÇIKARLARINI SAVUNUYORUZ, SAVUNMAYA DEVAM EDECEĞİZ! 18 Ekim 2018	94
KRİZE KARŞI EMEĞİN HAKLARINI SAVUNMAK İÇİN OMUZ OMUZA! 26 Ekim 2018	98
KESK'İN YANINDAYIZ 27 Ekim 2018	101
CUMHURİYET BAYRAMI KUTLU OLSUN! 28 Ekim 2018	102
GÜVENLİKSİZ KAÇAK YAPILARI YASALLAŞTIRAN, DOĞAMIZIN TALAN EDİLMESİNE GÖZ YUMAN İMAR AFFINA HAYIR! TMMOB İMAR AFFI RAPORU YAYINLANDI	103
ALEV ŞAHİN İŞİNE DERHAL GERİ DÖNMELİ 14 Kasım 2018	101
SARI KIRMIZI RENKLERİN TERÖRLE İLİŞKİLENDİRİLMESİNİ ASLA KABUL ETMEYECEĞİZ! 17 Ekim 2018	107

KRİZE KARŞI EMEĞİMİZE, MESLEĞİMİZE VE HAKLARIMIZA SAHİP ÇIKACAĞIZ! 19 Ekim 2018	108
TÜM ŞİDDET POLİTİKALARINI REDDEDİYORUZ 24 Kasım 2018	112
TMMOB YAPI DENETİM RAPORU	115
ENGELLERİ KALDIRALIM, ENGELLİLERİN HAYATA KATILIMINI SAĞLAYALIM 3 Aralık 2018	117
ANKARA TREN FACIASININ NEDENİ İHMAL DEĞİL, DEMİRYOLLARINI SİYASİ RANTA DÖNÜŞTÜREN ANLAYIŞTIR 13 Aralık 2018	120
2019 YILI BÜTÇESİ, KRİZİN FATURASINI HALKA ÖDETEN BİR BÜTÇEDİR! HALK İÇİN BÜTÇE İSTİYORUZ! 17 Aralık 2018	123
ÜLKEMİZİ ÇOK BÜYÜK FELAKETLERE DOĞRU SÜRÜKLEYEN NÜKLEER SANTRAL İNADINDAN VAZGEÇİLSİN! 20 Aralık 2018	126
2019 UMUDUN YILI OLSUN! 29 Aralık 2018	130
MÜHENDİSLİK VE MİMARLIK MESLEĞİNİN İTİBARIYLA OYNAMAYIN! 3 Aralık 2019	132
GERÇEKTE BU KAPİTALİZM NELERE MUKTEDİRİMİŞ? 14 Ocak 2019	134
TÜKRİYE’NİN İÇİNDE BULUNDUĞU HUKUKİ GARABETİN EN AÇIK GÖSTERGESİ OLAN OHAL İŞLEMLERİ İNCELEME KOMİSYONU DERHAL LAĞVEDİLMELİDİR! 23 Ocak 2019	136
ANTALYA ÖZELİNDE YAŞANANLAR TÜM ÜLKENİN FOTOĞRAFI NİTELİĞİNDEDİR! 30 Ocak 2019	138
KAMUDA “KİRALIK MÜHENDİSLİK” İSTİHDAMINA MAHKEME BİR KEZ DAHA “DUR!” DEDİ KAMUDA KADROLU, GÜVENCELİ İSTİHDAM MÜCADELEMİZ KAZANIMLARLA DEVAM EDİYOR 5 Şubat 2019	142
KARTAL’DA YAŞANAN FACİA SİYASAL İKTİDARIN YANLIŞ İMAR POLİTİKALARININ ÜRÜNÜDÜR 6 Şubat 2019	144
TMMOB VE TTB’NİN ULUSAL BESLENME KONSEYİNDEN ÇIKARILMASI KABUL EDİLEMEZ 15 Şubat 2019	146
TMMOB’Lİ KADINLARDAN BASINA VE KAMUOYUNA 23 Şubat 2019	148
HER 3 MART’TA GÜVENLİ VE GÜVENCELİ ÇALIŞMA İÇİN SESİMİZİ YÜKSELTİYORUZ! 3 Mart 2019	150
BARIŞ AKADEMİSYENLERİNİN HUKUK DIŞI YARGILAMA SÜRECİ ÜLKEMİZ ADINA BİR UTANÇ TABLOSUDUR BİR AN ÖNCE EVRENSEL NORMLARA UYULMALI VE ADALETSİZLİK GİDERİLMELİDİR 6 Mart 2019	153
TEKRAR UYARIYORUZ! İSTANBUL KANALI ÇILGINLIĞINA DERHAL SON VERİLMELİDİR 7 Mart 2019	156
TMMOB ŞEHİR PLANCILARI ODASI’NİN “TMMOB YÜKSEK ONUR KURULU’NUN KARARINI KINIYORUZ!” BAŞLIKLİ BASIN AÇIKLAMASINA İLİŞKİN TMMOB YÖNETİM KURULUNUN ZORUNLU AÇIKLAMASI 7 Mart 2019	165

İŞ YERİNDE, SOSYAL YAŞAMDA VE SİYASETTE YOK SAYILMAYI KABULLENMEYECEĞİZ! VARDIK, VARIZ, VAR OLACAĞIZ! 8 Mart 2019	167
TAKSİM DAYANIŞMASI: KARANLIK GİDER GEZİ KALIR 11 Mart 2019	170
NEVRUZ KUTLU OLSUN! 21 Mart 2019	173
DİSK, KESK, TMMOB VE TTB'DEN AÇLIK GREVLERİNE İLİŞKİN ORTAK AÇIKLAMA 28 Mart 2019	174
SEÇMEN İRADESİNİN İLANINI GERÇEKLEŞTİRİN VE DEMOKRASİYE SAHİP ÇIKIN 9 Nisan 2019	176
DİSK-KESK-TMMOB-TTB'DEN ORTAK 1 MAYIS 2019 AÇIKLAMASI 10 Nisan 2019	177
TMMOB, DİSK, KESK, TTB: "HALKIN İRADESİNE SAYGI, SEÇME VE SEÇİLME HAKKINA SAYGI, İSTANBUL'A SAYGI" 17 Nisan 2019	181
CUMHURİYET HALK PARTİSİ GENEL BAŞKANI KEMAL KILIÇDAROĞLU'NA YÖNELİK SALDIRIYI KINIYORUZ! 21 Nisan 2019	182
SRI LANKA'DA GERÇEKLEŞTİRİLEN VE ARALARINDA İKİ GENÇ MÜHENDİSİMİZİN OLDUĞU TOPLAM 290 KİŞİNİN HAYATINI KAYBETTİĞİ SALDIRILARI KINIYORUZ! 21 Nisan 2019	183
DİSK-KESK-TMMOB-TTB: AKLA, HUKUKA, TARİHE, İŞÇİ SINIFINA VE İSTANBUL'A SAYGI DUYMAYANLAR NE DERSE DESİN: TAKSİM 1 MAYIS ALANIDIR! 26 Nisan 2019	184
YAŞAMI VE BARIŞI SAVUNMAK SUÇ DEĞİLDİR! TTB'NİN YANINDAYIZ 6 Mayıs 2019	188
YÜKSEK SEÇİM KURULUNUN HUKUK DIŞI KARARINI KINIYORUZ TÜM HALKIMIZI DEMOKRASİYE DAHA GÜÇLÜ BİÇİMDE SAHİP ÇIKMAYA ÇAĞIRIYORUZ! 7 Mayıs 2019	190
NÜKLEER SEVDASI FELAKETE DÖNÜŞMEDEN PROJELER İPTAL EDİLSİN! 9 Mayıs 2019	192
"OLAĞANÜSTÜ" SEÇİM SÜREÇLERİNDE OHAL KHK'LERİ İLE İHRAÇ EDİLEN EMEKÇİLERİ HEDEF ALAN HUKUKSUZLUKLAR SON BULSUN! 11 Mayıs 2019	194
İŞÇİLER MEZARDA, SORUMLULAR DIŞARIDA ADALET İSTİYORUZ! 13 Mayıs 2019	196
AKKUYU NÜKLEER SANTRAL TEMEL BETONUNDA ÇATLAK OLUŞMASI KONUSUNUN ÜSTÜ KAPATILMAMALIDIR 21 Mayıs 2019	198
SİYASAL MENFAATLERİ İÇİN HALKIN İRADESİNİ GASP ETMEK İSTEYEN HUKUK DIŞI GİRİŞİMLERE KARŞI DEMOKRASİYE VE HUKUKUN ÜSTÜNLÜĞÜNE HER ZAMANKİNDEN DAHA GÜÇLÜ BİÇİMDE SAHİP ÇIKACAĞIZ! 25 Mayıs 2019	200
49. YILINDA 15-16 HAZİRAN BÜYÜK İŞÇİ DİRENİŞİNİ SELAMLİYORUZ! 14 Haziran 2019	204
GERİCİ YALANLARA VE SALDIRGANLIĞA BOYUN EĞMEYECEĞİZ! 15 Haziran 2019	206
ILISU PROJESİ DURDURULMALI VE HASANKEYF SULAR ALTINDA KALMAKTAN KURTARILMALIDIR 19 Haziran 2019	208

23 HAZİRAN'DA OY KULLANALIM, SANDIKLARA VE DEMOKRASIYE SAHİP ÇIKALIM! 20 Haziran 2019	210
GEZİ DİRENİŞİ ÜLKEMİZİN ONURUDUR, YARGILANAMAZ 23 Haziran 2019	211
AYDINLIK BİR TÜRKİYE İÇİN GEÇMİŞİN KARANLIĞIYLA HESAPLAŞALIM SİVAS'TA YAŞANAN KATLİAMI UNUTMAYALIM, UNUTTURMAYALIM! 2 Temmuz 2019	212
ŞAİBELİ ENFLASYON RAKAMLARINA GÖRE ZAM DEĞİL, İNSANCA YAŞAYACAK BİR ÜCRET İSTİYORUZ! 5 Temmuz 2019	214
ÇORLU TREN KAZASININ BİRİNCİ YILINDA KAYBETTİKLERİMİZİ ANIYOR, SORUMLULARIN HAK ETTİKLERİ BİÇİMDE CEZALANDIRILMASINI İSTİYORUZ! 7 Temmuz 2019	216
ODTÜ'DEKİ HUKUKSUZ YURT PROJESİ DURDURULSUN, ODTÜ'NÜN AKADEMİK VE İDARİ ÖZERKLİĞİNİ İLERİCİ, DEVRİMCİ, YURTSEVER KİMLİĞİNİ HEDEF ALAN SALDIRILARA SON VERİLSİN 8 Temmuz 2019	218
BARIŞ AKADEMİSYENLERİNE VERİLEN TÜM CEZALAR KALDIRILMALI, İHRAÇ EDİLENLER AKADEMİSYENLER DERHAL ÜNİVERSİTELERİNE GERİ DÖNDÜRÜLMELİDİR! 29 Temmuz 2019	220
HİÇBİR MADEN, DOĞADAN VE İNSAN HAYATINDAN DAHA DEĞERLİ DEĞİLDİR! 31 Temmuz 2019	222
AYDIN İLİNDEKİ YENİ JES İHALELERİ İPTAL EDİLMELİ, MEVCUT TESİSLERDE KAMUSAL DENETİM ETKİN BİR ŞEKİLDE YAPILMALI, JEOTERMAL ENERJİ SANTRALLERİNİN ÇEVREYE OLUMSUZ ETKİLERİ İVEDİLİKLE GİDERİLMELİDİR 1 Ağustos 2019	223
KAMUDAKİ TOPLU SÖZLEŞMELER YANDAŞ SENDİKALARLA DEĞİL, EMEKÇİLERİN GERÇEK TEMSİLCİLERİYLE YAPILMALIDIR! 2 Ağustos 2019	231
DOĞANIN TALAN EDİLMESİNE, MADENLERİMİZİN GASP EDİLMESİNE HAYIR! 9 Ağustos 2019	234
EMİN KORAMAZ'DAN MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCISI ADAYI ÖĞRENCİLERE TEBRİK VE BAŞARI MESAJI 7 Ağustos 2019	236
DAHA BÜYÜK ACILAR YAŞAMAMAK İÇİN DEPREMİ UNUTMA, UNUTTURMA! 17 Ağustos 2019	238
SEÇİLMİŞ BELEDİYE BAŞKANLARININ GÖREVDEN ALINMASI SADECE HALK İRADESİNE DEĞİL, HALKIN DEMOKRASIYE VE SEÇİMLERE OLAN İNANCINA DA DARBE VURMAKTADIR! 19 Ağustos 2019	240
KAYYUMUN OLDUĞU BİR ÜLKEDE DEMOKRASİDEN SÖZ EDİLEMEZ! 24 Ağustos 2019	242
ÇOCUKLARIMIZA BARIŞ İÇİNDE BİR ÜLKE VE DÜNYA BIRAKMAK İÇİN SAVAŞ POLİTİKALARINA GEÇİT VERMEYECEĞİZ! 1 Eylül 2019	245
DİSK-KESK-TMMOB-TTB: DEMOKRATİK BİR ÜLKE, HERKES İÇİN ADALET! 3 Eylül 2019	248
BUGÜN YAŞADIĞIMIZ TÜRKİYE, 12 EYLÜL ASKERİ DARBESİ'NİN BAKİYESİDİR 11 Eylül 2019	252
KAMUDA KALICI VE GÜVENCELİ KADRO MÜCADELEMİZDE BİR DAVA DAHA KAZANDIK MTA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NÜ HUKUKA UYGUN DAVRANMAYA ÇAĞIRIYORUZ 17 Eylül 2019	254

---

40. YILINDA 19 EYLÜL 1979 İŞ BIRAKMA EYLEMİNİ VE TMMOB MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARI DAYANIŞMA GÜNÜNÜ KUTLUYORUZ 19 Eylül 2019	256
İSTANBUL'DA YAŞANAN DEPREMLER YAŞANANLARDAN DERS ALINMADIĞINI BİR KEZ DAHA GÖSTERMİŞTİR 27 Eylül 2019	259
TMMOB DANIŞMA KURULU: SÖMÜRGE MADENCİLİĞİNE HAYIR ÜLKEMİZ SAHİPSİZ DEĞİLDİR 28 EYLÜL 2019/ÇANAKKALE	260
10 EKİM KATLIAMI'NIN 4. YILI ANMA ETKİNLİĞİ 10 Ekim 2019/ANKARA	262
DİSK, KESK, TMMOB, TTB: "BU TOPRAKLARIN İHTİYACI ADALET, DEMOKRASİ ve BARIŞTIR" 10 Ekim 2019	265
65. YILIMIZDA GÜÇLENEREK VE BÜYÜYEREK... YAŞASIN TMMOB, YAŞASIN MÜCADELEMİZ! 18 Ekim 2019	267
ÇORLU TREN KATLIAMI AİLELERİNİN ADALET ARAYIŞININ YANINDAYIZ 14 Kasım 2019	270
TMMOB KADIN ÇALIŞMA GRUBU: "KADINLAR HER YERDE" 16 Kasım 2019	272
TELEVİZYONCU OLMASI FATİH PORTAKAL'A DİSK'E HAKARET ETME HAKKI VERMEZ! 20 Kasım 2019	276
SALDIRIYA UĞRAYAN MÜLKİYE ÖĞRENCİ VE AKADEMİSYENLERİNE KURUMLARDAN ORTAK DESTEK AÇIKLAMASI 28 Kasım 2019	277
ENGELLİLERİN SORUNLARININ FARKINDAYIZ, BİRLİKTE AŞACAĞIZ! 3 Aralık 2019	281
SESSİZ KALMAYACAĞIZ!!! 9 Aralık 2019	283
DİSK, KESK, TMMOB, TTB: GÜVENLİK SORUŞTURMASI DÜZENLEMESİ VATANDAŞLAR ARASINDA AYRIMCILIĞIN YASALAŞMASIDIR 20 Aralık 2019	284
DİSK-KESK-TMMOB-TTB: "GÜVENLİK SORUŞTURMASI" KANUN DÜZENLEMESİNİN TBMM'DE GERİ ÇEKİLMESİ YETMEZ! 21 Aralık 2019	288
OHAL İŞLEMLERİ İNCELEME KOMİSYONUNUN GÖREV SÜRESİNİN UZATILMASINI KINIYORUZ! HUKUKSUZ BİÇİMDE İHRAÇ EDİLEN KAMU EMEKÇİLERİ İŞLERİNE İADE EDİLMELİ, HUKUKUN İŞLEYİŞİNİN ÖNÜ AÇILMALIDIR! 26 Aralık 2019	290
2020'DE İŞİĞİ VE UMUDU BÜYÜTELİM! 31 Aralık 2019	291
GEZİ'Yİ VE ARKADAŞLARIMIZI SAVUNMAYA DEVAM EDİYORUZ! 24 Ocak 2020	293
ELAZIĞ VE BÖLGESİNDE ARTÇILARI DEVAM ETMEKTE OLAN DEPREM TÜRKİYE'NİN BİR DEPREM ÜLKESİ OLDUĞU GERÇEĞİNİ BİR KEZ DAHA HATIRLATMIŞTIR 25 Ocak 2020	294
KANAL İSTANBUL ÇED OLUMLU KARARI İPTAL EDİLSİN 11 Şubat 2020	296

MESLEKTAŞLARIMIZIN HAK VE YETKİLERİNİ KISITLAYAN, SAHTEÇİLİĞE VE DENETİMSİZLİĞE YOL AÇAN YAPI RUHSATLARINDAN İMZA HANELERİNİN KALDIRILMASI UYGULAMALARINDAN DERHAL VAZGEÇİLMELİDİR 17 Şubat 2020	298
BÜYÜK ACI YAŞIYORUZ!.. 28 Şubat 2020	301
EMEKCİLERİN HAYATI DAHA FAZLA KAR İÇİN FEDA EDİLEMEZ, İŞ CİNAYETLERİNE SON 3 Mart 2020	302
TMMOB KADIN ÇALIŞMA GRUBU: DAHA İYİ BİR GELECEK KADINLARLA MÜMKÜN OLACAK... 7 Mart 2020	306
NEVRUZ KUTLU OLSUN! 21 Mart 2020	309
DİSK-KESK-TMMOB-TTB: HALKIN SESİNE KULAK VERİN, YAŞAMSAL TALEPLERİ KARŞILAYIN! 23 Mart 2020	310
HALKIN İRADESİNİ HEDEF ALAN KAYYUM ATAMALARINI KINIYORUZ 24 Mart 2020	314
“PANDEMİ SÜRECİNDE, BEDENİMİZE VE EMEĞİMİZE YÖNELİK OLUŞAN BU YENİ SÖMÜRÜ BİÇİMİNE ASLA RIZA GÖSTERMİYORUZ!” 6 Nisan 2020	315
DİSK-KESK-TMMOB-TTB: İNFAZDA AYRIMCILIĞA HAYIR! 11 Nisan 2020	321
ORMANLARIMIZIN YÖNETİMİ VE YANGIN ÖNLEME ÇALIŞMALARI ÖZELLEŞTİRİLEMEZ 13 Nisan 2020	323
SALDA GÖLÜ’NDE BAŞLATILAN ÇALIŞMA ACİLEN DURDURULMALIDIR 14 Nisan 2020	324
DİSK, KESK, TMMOB VE TTB’Lİ KADINLARDAN AÇIKLAMA: KADINA YÖNELİK ŞİDDETE SON 16 Nisan 2020	325
518 SIRA NUMARALI VERGİ USUL KANUNU GENEL TEBLİĞİ KAPSAMI DIŞINDA TUTULAN ÜYELERİMİZİN SORUNLARI ACİLEN ÇÖZÜLMELİDİR 17 Nisan 2020	328
EMEK VE BİLİM İLE KURULACAK YENİ BİR TOPLUMSAL DÜZEN İÇİN: YAŞASIN 1 MAYIS! 22 Nisan 2020	330
ÇOCUK HAKLARI SÖZLEŞMESİ’NİN UYGULANMASI DEVLETİN VE TOPLUMUN SORUMLULUĞUDUR! 23 Nisan 2020	335
AKLIN VE BİLİMİN EGEMEN OLDUĞU LAİK VE DEMOKRATİK BİR ÜLKE İSTİYORUZ 28 Nisan 2020	338
ÇALIŞMA HAYATINDA KADINA YÖNELİK HER TÜRLÜ AYRIMCILIĞI REDDEDİYORUZ! 29 Nisan 2020	340
YAŞASIN 1 MAYIS 1 Mayıs 2020	344
DİSK YÖNETİCİLERİ SERBEST BIRAKILSIN! 1 Mayıs 2020	346
İNSANCA YAŞAMAK İÇİN ÜRETECEĞİMİZ YENİ BİR TOPLUMSAL DÜZENİ EMEK VE BİLİMLE KURACAĞIZ! 1 Mayıs 2020	347

BİRLİĞİMİZİ VE DEMOKRASİYİ SAVUNACAĞIZ! 5 Mayıs 2020	350
İŞÇİ SAĞLIĞI VE İŞ GÜVENLİĞİ POLİTİKALARI VE ÇALIŞMA HAYATI EMEK VE BİLİMİN ÖNCÜLÜĞÜNDE YENİDEN DÜZENLENMELİDİR 6 Mayıs 2020	352
SOMA FACİASINI UNUTMADIK 13 Mayıs 2014	356
SEÇİM SİSTEMLERİNE MÜDAHALE DEMOKRASİ İLE BAĞDAŞMAZ! 14 Mayıs 2020	357
GEÇMİŞ DÖNEMDEKİ BAŞKANLARIMIZDAN ORTAK AÇIKLAMA: “BİRLİĞİMİZ GÜCÜMÜZDÜR” 15 Mayıs 2020	358
MÜHENDİSLER, MİMARLAR, ŞEHİR PLANCILARI, TABİPLER, DİŞHEKİMLERİ VE MALİ MÜŞAVİRLER OLARAK TBMM’YE ÇAĞRIMIZDIR 1 Haziran 2020	360
DİSK-KESK-TMMOB-TTB: HUKUKSUZLUĞA ALIŞMAYACAĞIZ! 9 Haziran 2020	361
15-16 HAZİRAN DİRENİŞİNİN 50. YILINI KUTLUYORUZ! 14 Haziran 2020	362
BİLİMİN SESİNE KULAK VERELİM, DEPREMLERE KARŞI ÖNLEM ALALIM 14 Haziran 2020	364
TMMOB’Yİ ZAN ALTINDA BIRAKAN AÇIKLAMAYI KINIYORUZ 17 Haziran 2020	365
BARO BAŞKANLARININ “SAVUNMA YÜRÜYÜŞÜNÜ” DESTEKLİYORUZ! 19 Haziran 2020	366
BARO BAŞKANLARINA YÖNELİK ENGELLER DERHAL KALDIRILSIN 22 Haziran 2020	367
ÇALIŞANLARIN EMEKLERİNE EL KONULMASINA İZİN VERMEYECEĞİZ! 23 Haziran 2020	368
MESLEKTAŞIMIZ, YOL ARKADAŞIMIZ ARIN ZÜMRÜT DERHAL SERBEST BIRAKILSIN! 28 Haziran 2020	369
KANAL İSTANBUL PROJESİ’NE KARŞI DOĞAMIZI VE HALKIMIZI SAVUNMAYA DEVAM EDİYORUZ! 28 Haziran 2020	371
HUKUKUN SUSTURULMASI, EMEĞİN HAKLARININ GASP EDİLMESİ, TÜM TOPLUMUN FİŞLENMESİ GİRİŞİMLERİNE KARŞI BİRLİKTE MÜCADELE ETMEYE, DAYANIŞMA İÇİNDE OLMAYA DEVAM EDECEĞİZ! 1 Temmuz 2020	372
27. YILINDA SİVAS KATLİAMINI UNUTMADIK! 2 Temmuz 2020	374
İŞ CİNAYETLERİNİN ÖNÜNE GEÇMEK İÇİN ÇALIŞMA YAŞAMINA VE İŞ GÜVENLİĞİNE İLİŞKİN TÜM DÜZENLEMELER GÖZDEN GEÇİRİLMELİDİR 7 Temmuz 2020	375
ARTIK YETER! 9 Temmuz 2020	377
HASANKEYF’TE KÜLTÜREL, TARİHİ VARLIKLARA KARŞI İNSANLIK SUÇU İŞLENMİŞTİR, TARİH BU SUÇU AFFETMEYECEKTİR! 10 Temmuz 2020	378

İNTERNET ORTAMINDA YAPILAN YAYINLARIN DÜZENLENMESİ VE BU YAYINLAR YOLUYLA İŞLENEN SUÇLARLA MÜCADELE EDİLMESİ HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ GERİ ÇEKİLMELİDİR 28 Temmuz 2020	380
17 AĞUSTOS DEPREMİ'NİN 21. YILINDA BİR KEZ DAHA SESLENİYORUZ: ÇAĞRILARA KULAK VERİN DEPREMLER İÇİN ÖNLEM ALIN! 17 Ağustos 2020	382
YAŞANAN SELLER DOĞAL AFET DEĞİLDİR! ÇARPIK KENTLEŞME VE DOĞA KATLIAMLARI SELLERE NEDEN OLMAKTADIR! 22 Ağustos 2020	385
BARIŞIN VE KARDEŞLİĞİN EGEMEN OLDUĞU BİR TÜRKİYE VE DÜNYA İSTİYORUZ! 31 Ağustos 2020	387
BARIŞ ATAY'A YÖNELİK SALDIRIYI KINIYORUZ! 31 Ağustos 2020	389
MİMAR ALEV ŞAHİN DERHAL SERBEST BIRAKILSIN! 11 Eylül 2020	390
12 EYLÜL'ÜN KARANLIĞI 40 YILDIR HÜKÜM SÜRÜYOR! 12 Eylül 2020	391
KARDELEN KAMIŞLI YALNIZ DEĞİLDİR! 12 Eylül 2020	393
MUNZUR GÖZELERİNDEKİ TAHRİBATA SON VERİLMELİDİR 15 Eylül 2020	394
SALGIN YAYILIYOR, KRİZ DERİNLEŞİYOR, SORUNLARIMIZ BÜYÜYOR 19 EYLÜL TMMOB MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARI DAYANIŞMA GÜNÜ KUTLU OLSUN! 19 Eylül 2020	396
İKTİDAR DAYATMASIYLA DEĞİL, GENEL KURUL İRADESİYLE YÖNETECEĞİZ 5 Ekim 2020	399
103 KARANFİLİMİZE SÖZÜMÜZ VAR:EMEK-BARIŞ ve DEMOKRASİ MÜCADELESİ KAZANACAK! 10 Ekim 2020	401
MESLEKİ VE TEKNİK OLARAK GELİŞMEK, DAYANIŞMA FAALİYETLERİNDE YAN YANA OLMAK İÇİN SİZLERİ ÖĞRENCİ ÜYE KOMİSYONLARIMIZA BEKLİYORUZ 14 Ekim 2020	403
GÜÇLENEREK, BÜYÜYEREK VE MÜCADELE EDEREK 66 YIL! 23 Ekim 2020	405
İŞ MÜFETTİŞLERİNİ EVDEN ÇALIŞTIRILMASI KABUL EDİLEMEZ, BAKANLIK DENETİM GÖREVİNDEN KAÇAMAZ! 23 Ekim 2020	407
KAMUDA BİLİMİ VE TEKNİĞİ ÜRETMEK MÜHENDİS, MİMAR ve ŞEHİR PLANCILARININ İSTİHDAMI İLE MÜMKÜNDÜR 27 Ekim 2020	410
BİR DEPREM ÜLKESİ OLDUĞUMUZ GERÇEĞİNİ İZMİR'DE YENİDEN GÖRDÜK 30 Ekim 2020	414
2021 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİNDE ÜLKEMİZİN YAŞADIĞI ÖNEMLİ SORUNLAR GÖZ ARDI EDİLMEKTE, KRİZ DERİNLEŞMEKTEDİR 23 Kasım 2020	416
İŞ, AŞ, ŞİDDETSİZ DÜNYA İSTİYORUZ 25 Kasım 2020	419
MESLEKTAŞIMIZ AZİZ YAĞMUR SERBEST BIRAKILSIN 28 Kasım 2020	422

TTB YÜKSEK ONUR KURULU ÜYESİ DR. ŞEYHMUS GÖKALP SERBEST BIRAKILSIN! 1 Aralık 2020	423
ENGELLİ YURTTAŞLARIMIZIN SORUNLARI EŞİTLİKÇİ, ÖZGÜRLÜKÇÜ, ADİL VE DEMOKRATİK BİR KAMUCU ANLAYIŞ İLE ÇÖZÜLEBİLİR 3 Aralık 2020	425
FAY YASASI HAKKINDA 11 Aralık 2020	427
MESLEKTAŞLARIMIZIN HAKLARINI VE YETKİLERİNİ KORUYACAĞIZ! 18 Aralık 2020	430
OHAL KOMİSYONU DERHAL KALDIRILMALI, HUKUKSUZ İHRAÇLAR GÖREVLERİNE İADE EDİLMELİDİR! 25 Aralık 2020	432
DEMOKRATİK KİTLE ÖRGÜTLERİ ÜZERİNDEKİ BASKI VE SINIRLANDIRMA POLİTİKALARINA SON VERİLSİN! 26 Aralık 2020	433
BAŞKA BİR YIL, BAŞKA BİR TÜRKİYE... 30 Aralık 2020	434
DÜN 4 KADIN DAHA EKİLDİK... 30 Aralık 2020	435
PARTİLİ REKTÖRLÜK SİSTEMİNE HAYIR! 5 Ocak 2021	436
ÜNİVERSİTELİLERİN DEMOKRASİ MÜCADELESİNİN YANINDAYIZ! 7 Ocak 2021	437
PEYZAJ MİMARLARININ ÖZLÜK HAKLARININ GASP EDİLMESİNE İZİN VERMEYECEĞİZ 9 Ocak 2021	439
BİN KERE DE YARGILASANIZ, DOKUNAMAYACAKSINIZ SUÇSUZLUĞUMUZA! 25 Ocak 2021	440
MELİH BULU BOĞAZIÇI'NE REKTÖR OLAMAZ! 2 Şubat 2021	441
YEMEK SEPETİ İŞÇİLERİNİN VE DİSK/NAKLIYAT-İŞ SENDİKASI'NIN HAKLI MÜCADELESİNİ DESTEKLİYORUZ! 5 Şubat 2021	442
İKTİDARIN BİP DAYATMASINA HAYIR! KURUMSAL İLETİŞİMDE DE “KAHROLSUN İSTİBDAT, YAŞASIN HÜRRİYET” 8 Şubat 2021	443
YAYLALARIMIZIN, MERALARIMIZIN, ÇAYIRLARIMIZIN VE DOĞAL ÇEVREMİZİN RANTA AÇILMASINA İZİN VERMEYECEĞİZ! 10 Şubat 2021	445
CANAN TOSUN YALNIZ DEĞİLDİR 14 Şubat 2021	448
EŞİT VE ÖZGÜR BİR HAYATI BİZ KADINLAR KURACAĞIZ, 8 MART'TA SOKAKLARDA VE ALANLARDA OLACAĞIZ! 1 Mart 2021	449
İŞ CİNAYETLERİ VE İŞÇİ KATLIAMLARI ARTARAK DEVAM EDİYOR 3 Mart 2021	452
KADINLAR KAZANACAK, EMEK KAZANACAK! EŞİT VE ÖZGÜR BİR HAYAT İSTİYORUZ! 8 Mart 2021	457
MÜCADELE KAZANDIRIR VE BİZ KAZANACAĞIZ 8 Mart 2021	461
BARIŞTAN YANA SESİMİZ VE GELECEK GÜZEL GÜNLERE OLAN İNANCIMIZLA NEVRUZUMUZ KUTLU OLSUN! 20 Mart 2021	464
İSTANBUL SÖZLEŞMESİNDEN VAZGEÇMEYECEĞİZ! 20 Mart 2021	465
SU VE İKLİM KRİZİ İLE BAŞ EDEBİLMEK İÇİN BİLİMİN SESİNE KULAK VERİLSİN! 22 Mart 2021	466
BİRLİĞİMİZİ HEDEF ALAN SUÇLAMALAR VE KULLANDIĞI YAKIŞIKSIZ İFADELER NEDENİYLE ÇEVRE BAKANI MURAT KURUM'U KINIYORUZ! KANAL İSTANBUL PROJESİ'NE KARŞI MÜCADELEMİZE DEVAM EDECEĞİZ! 5 Nisan 2021	469

KAMU EMEKÇİLERİ ÜZERİNDEKİ SİYASİ BASKI VE YILDIRMA POLİTİKALARINA DERHAL SON VERİLSİN! 19 Nisan 2021	471
UMUT YAN YANA 21 Nisan 2021	473
EMEKÇİLERİ HEDEF ALAN ZORBALIĞA SON VERİLSİN! 22 Nisan 2021	477
1 MAYIS'A GİDERKEN: KADINLARIN SALGINDA BİR YILI 30 Nisan 2021	478
EMEĞİN BAYRAMI KUTLU OLSUN! YAŞASIN 1 MAYIS! 30 Nisan 2021	482
İKİZDERE'DEKİ DOĞA KATLİAMI DURDURULSUN! 12 Mayıs 2021	484
KADINA YÖNELİK ŞİDDET İNSAN HAKLARI İHLALİDİR... #TOLEREETMİYORUZ 24 Mayıs 2021	486
YAŞANABİLİR BİR DÜNYA, YAŞANABİLİR BİR GELECEK! 5 Haziran 2021	487
ÇOCUKLARA CİNSEL İSTİSMARININ AFFI OLMAZ! 8 Haziran 2021	489
15-16 HAZİRAN DİRENİŞİ'NİN YILDÖNÜMÜNDE EMEĞİN HAKLARINA SAHİP ÇIKMAYA DEVAM EDİYORUZ! 15 Haziran 2021	491
HDP'Yİ HEDEF ALAN SALDIRIYI KINIYORUZ. IRKÇI-FAŞİST SALDIRGANLIĞA KARŞI BİR ARADA KARDEŞÇE YAŞAMI SAVUNACAĞIZ! 17 Haziran 2021	493
DİSK-KESK-TMMOB-TTB: "TÜRKİYE BU KARANLIK GİDİŞE MAHKUM DEĞİLDİR!" 18 Haziran 2021	494
BİLİRKİŞİLİK FAALİYETLERİ ŞİRKETLERİN YAĞMASINA AÇILAMAZ! 25 Haziran 2021	496
"MAKİNA VE KİMYA ENDÜSTRİSİ ANONİM ŞİRKETİ HAKKINDAKİ KANUN TEKLİFİ" GERİ ÇEKİLMELİDİR 25 Haziran 2021	499
KİMSENİN DÜŞÜNCELERİ, İNANÇLARI VE YAŞAM TARZLARI NEDENİYLE KATLEDİLMEDİĞİ, ŞİDDETE UĞRAMADIĞI, DIŞLANMADIĞI AYDINLIK BİR ÜLKE İSTİYORUZ! 01 Temmuz 2021	501
ETKİNLİKLERİN AÇILIŞ KONUŞMALARİ	
TTB 69. BÜYÜK KONGRESİ 8 Haziran 2018/ANKARA	505
TEOMAN ÖZTÜRK ANMASI 11 Temmuz 2018/ANKARA	507
TMMOB 45. DÖNEM I. DANIŞMA KURULU 28 Eylül 2018/ANKARA	512
ASANSÖR SEMPOZYUMU VE SERGİSİ 18 Ekim 2018/ANKARA	523
TMMOB DÜNYA GIDA GÜNÜ SEMPOZYUMU 20 Ekim 2018/ANKARA	527
KRİZ KOŞULLARINDA YEREL YÖNETİMLER KENTLEŞME VE DEMOKRASİ SEMPOZYUMU 3 Kasım 2018/ANKARA	533
DÜNYA ŞEHİRCİLİK GÜNÜ 42. KOLOKYUMU 8 Kasım 2018/İZMİR	539
ZMO XI. ÖĞRENCİ KURULTAYI 24 Kasım 2018/ANKARA	542
TMMOB KAMUDA ÇALIŞAN MÜHENDİS, MİMAR, ŞEHİR PLANCILARININ SORUNLARI ÇALIŞTAYI 15 Aralık 2018/ANKARA	548

1968'DEN BUGÜNE +/- 50. YILI PANELİ 25 Aralık 2018/ANKARA	553
OHAL KHK'LARIYLA İHRAÇ EDİLEN MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARININ SORUNLARI ÇALIŞTAYI 5 Ocak 2019/ANKARA	556
TARIM HAFTASI 2019 "TARIMDA ÇÖZÜM ARAYIŞI- ÖRGÜTLENME" SEMPOZYUMU 12 Ocak 2019/ANKARA	563
TMMOB KAMUCU POLİTİKALAR SEMPOZYUMU DANIŞMA KURULU TOPLANTISI 26 Ocak 2019/ANKARA	567
26. ADALET VE DEMOKRASİ HAFTASI KAPSAMINDA "GÜNÜMÜZDE TOPLUMSAL MÜCADELE PANELİ" 26 Ocak 2019/ANKARA	570
TMMOB 45. DÖNEM II. DANIŞMA KURULU TOPLANTISI 9 Şubat 2019/ANKARA	578
TMMOB 3. KADIN SEMPOZYUMU 23 Şubat 2019/ANKARA	589
TMMOB DENİZLİ KENT SEMPOZYUMU 1 Mart 2019/DENİZLİ	595
TMMOB İŞ GÜVENLİĞİ UZMANLARININ SORUNLARI ÇALIŞTAYI 2 Mart 2019/ANKARA	601
EMO İZMİR ŞUBESİ HİZMET VE EĞİTİM MERKEZİ AÇILIŞ TÖRENİ 8 Mart 2019/İZMİR	605
MMO ÖĞRENCİ ÜYE KURULTAYI 9 Mart 2019/ANKARA	607
TMMOB ADANA KENT SEMPOZYUMU 15 Mart 2019/ADANA	614
TMMOB MUĞLA KENT SEMPOZYUMU 16 Mart 2019/MUĞLA	621
TMMOB DÜNYA SU GÜNÜ SEMPOZYUMU 23 Mart 2019/ANKARA	628
TMMOB 3. BİLİRKİŞİLİK ÇALIŞTAYI 12 Nisan 2019/ANKARA	633
II. ORTADOĞU BARIŞ KONFERANSI 13-14 Nisan 2019/İSTANBUL	638
14. ULUSAL TESİSAT MÜHENDİSLİĞİ KONGRESİ 17 Nisan 2019/İZMİR	644
DÜNYA HİTİT GÜNÜ ETKİNLİĞİ 15-20 Nisan 2019/ANKARA	648
EMEK-MESLEK ÖRGÜTLERİNDE ÖRGÜTLENMEDEKİ SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ FORUMU 20 Nisan 2019/ADANA	654
17. TÜRKİYE HARİTA BİLİMSEL VE TEKNİK KURULTAYI 25 Nisan 2019	660
1 MAYIS 1977, 1989 VE 1996'DA KATLEDİLENLER İÇİN KAZANCI YOKUŞUNDAKİ ANMA 28 Nisan 2019/İSTANBUL	664
BİRLİK, MÜCADELE VE DAYANIŞMA GÜNÜ - İŞÇİ BAYRAMI 1 Mayıs 2019/İSTANBUL	666

KRİZ KOŞULLARINDA TÜRKİYE 4 Mayıs 2019/KOCAELİ	668
İHSAN KARABABA ANMASI 18 Mayıs 2019/ANKARA	676
TMMOB 45. DÖNEM 3. DANIŞMA KURULU TOPLANTISI 25 Mayıs 2019/İSTANBUL	678
DEVİRİMCİ YAZAR VE OZANLARIMIZI ANIYORUZ 30 Mayıs 2019/ANKARA	686
OHAL KHK'LARIYLA İHRAÇ EDİLEN MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARININ SORUNLARI DİYARBAKIR YEREL ÇALIŞTAYI 15 Haziran 2019/DİYARBAKIR	688
OHAL KHK'LARIYLA İHRAÇ EDİLEN MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARININ SORUNLARI İSTANBUL YEREL ÇALIŞTAYI 16 Haziran 2019/İSTANBUL	694
TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ 70. BÜYÜK KONGRESİ 22 HAZİRAN 2019/ANKARA	700
TMMOB İKK SEKRETERLERİ TOPLANTISI 14 Eylül 2019/ANKARA	702
19 EYLÜL'ÜN 40. YILI BULUŞMASI 19 EYLÜL 2019/ANKARA	708
TMMOB YÖNETİM KURULU, ODA BAŞKANLARI ORTAK TOPLANTISI 21 Eylül 2019/DİYARBAKIR	714
TMMOB 45. DÖNEM 4. DANIŞMA KURULU TOPLANTISI 28 Eylül 2019, ÇANAKKALE	720
TMMOB EMEKLİ MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARININ SORUNLARI ÇALIŞTAYI 5 Ekim 2019, ANKARA	727
10 EKİM KATLIAMI'NIN 4. YILI ANMA ETKİNLİĞİ 10 Ekim 2019, ANKARA	733
BÜYÜK MENDERES HAVZASINDA JEOTERMAL ENERJİ SANTRALİ GERÇEĞİ ÇALIŞTAYI 12 Ekim 2019, AYDIN	736
VI. ELEKTRİK TESİSAT ULUSAL KONGRE VE SERGİSİ 16-19 Ekim 2019/İZMİR	740
MMO V. ENERJİ VERİMLİLİĞİ KONGRESİ 18 Ekim 2019/KOCAELİ	745
TMMOB DÜNYA GIDA GÜNÜ SEMPOYUMU 19 Ekim 2019/ANKARA	750
COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ KONGRESİ 23 EKİM 2019/ANKARA	754
ULUSLARARASI PEYZAJ MİMARLIĞI KONGRESİ 6 Kasım 2019/ANTALYA	758
1. ULUSLARARASI 11. ULUSAL GIDA MÜHENDİSLİĞİ KONGRESİ 7 Kasım 2019, ANTALYA	762
SAPANCA TELEFERİK PROJESİ DİRENİŞİ ZİYARETİ 14 Kasım 2019/SAPANCA	766
11. KAYNAK TEKNOLOJİSİ ULUSAL KONGRESİ 15 Kasım 2019/ANKARA	768
TMMOB 6. KADIN KURULTAYI 16-17 Kasım 2019, ANKARA	772
KAMUCU POLİTİKALAR SEMPOZYUMU 22 Kasım 2019/ANKARA	776

2. BİLGİSAYAR MÜHENDİSLİĞİ KURULTAYI 23 Kasım 2019/ANKARA	781
TMMOB YAPI DENETİMİ SEMPOZYUMU 29-30 Kasım 2019/ANKARA	785
TMMOB 12. ENERJİ SEMPOZYUMU 5 Aralık 2019/DİYARBAKIR	790
SANAYİ KONGRESİ 13 Aralık 2019	795
KOCAELİ KENT SEMPOZYUMU 19 Aralık 2019/KOCAELİ	801
MİMARLAR ODASI 65. KURULUŞ YILI 20 Aralık 2019/ANKARA	806
MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARININ GÜNCEL SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ ANKARA YEREL KURULTAYI 21 Aralık 2019/ANKARA	810
MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARININ GÜNCEL SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ VAN YEREL KURULTAYI 26 Aralık 2019/ANKARA	816
KARS KENT SEMPOZYUMU 11 Ocak 2020/KARS	823
ZİRAAT MÜHENDİSLİĞİ IX. TEKNİK KONGRESİ 13-17 Ocak 2020/ANKARA	828
MMO ANKARA ŞUBESİ 27. GENEL KURULU 8 Şubat 2020	836
DİSK 16. GENEL KURULU 14 Şubat 2020/İSTANBUL	841
EMEK, BARIŞ VE DEMOKRASİ MEYDANI ANIT MEYDAN VE ANMA YERİ TASARIMI ULUSLARARASI FİKİR VE TASARIM PROJESİ YARIŞMASI JÜRİ FİKİR ALIŞVERİŞİ TOPLANTISI 29 Şubat 2020/ANKARA	845
BİLGİSAYAR MÜHENDİSLERİ ODASI 5. OLAĞAN GENEL KURULU 15 Ağustos 2020	848
MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI 48. OLAĞAN GENEL KURULU 22-23 Ağustos 2020	853
10 EKİM KATLIAMI'NIN 5. YILI ANMA ETKİNLİĞİ 10 Ekim 2020/ANKARA	863
DÜNYA GIDA GÜNÜ SEMPOZYUMU 17 Ekim 2020/ANKARA	866
TMMOB 45. DÖNEM V. DANIŞMA KURULU 1 Kasım 2020	870
8 KASIM DÜNYA ŞEHİRCİLİK GÜNÜ 44. KOLOKYUMU: "KRİZ" 5 Kasım 2020/ANKARA	879
İZMİR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ DEPREM ÇALIŞTAYI 12 Kasım 2020	882
"TÜRKİYE'DE TARIM ÖĞRENİMİNİN 175. YIL DÖNÜMÜ" 10 Ocak 2021, Çevrimiçi Etkinlik	889
MASKE, DEZENFEKSİYON VE AŞI GERÇEĞİ ÇALIŞTAYI 6 Şubat 2021, Çevrimiçi Etkinlik	894
TMMOB YÖNETİM KURULU VE ODA BAŞKANLARI ORTAK TOPLANTISI 20 Şubat 2021, Çevrimiçi Etkinlik	897
TMMOB, TTB BASIN AÇIKLAMASINA DESTEK VERDİS Nisan 2021, ANKARA	902

UMUT YAN YANA 1 Mayıs 2021, Ortak Etkinlik	904
TAKSİM DAYANIŞMASI BASIN TOPLANTISI: GEZİ BU ÜLKENİN GELECEĞİDİR! 10 Mayıs 2021	906
73. TÜRKİYE JEOLJİ KURULTAYI 24 Mayıs 2021, Online Etkinlik	908
ÇOKLU AFETLER ÇAĞINDA KAMUCU POLİTİKALAR VE MESLEKİ ÖRGÜTLÜLÜK 26 Mayıs 2021, Online Etkinlik	912
18. TÜRKİYE HARİTA BİLİMSSEL VE TEKNİK KURULTAYI 25 Mayıs 2021, Online Etkinlik	917
TMMOB YÖNETİM KURULU VE ODA BAŞKANLARI ORTAK TOPLANTISI 29 Mayıs 2021, Çevrimiçi Etkinlik	920
BMO "ÇEVİRİMİÇİ DOĞUM GÜNÜ KUTLAMASI" ETKİNLİĞİ GERÇEKLEŞTİRİLDİ 3 Haziran 2021, Çevrimiçi Etkinlik	924
İZNİK MÜŞKÜLE KÖYÜ NAZIM HİKMET ANMASI 5 Haziran 2021, İZNİK	926
İZMİR BÖLGESİ ENERJİ FORUMU 11 Haziran 2021, Çevrimiçi Etkinlik	929
9. ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI ÖĞRENCİ KURULTAYI 19 Haziran 2021	933
TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ 73. BÜYÜK KONGRESİ 3 Temmuz 2021, ANKARA	938

ETKİNLİKLERİN SONUÇ BİLDİRGELERİ

TMMOB KAMUDA ÇALIŞAN MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARI SORUNLARI ÇALIŞTAYI SONUÇ BİLDİRGESİ 15 Aralık 2018 - ANKARA	945
TMMOB ÜCRETLİ ÇALIŞAN VE İŞSİZ MÜHENDİSLERİN SORUNLARI ÇALIŞTAYI SONUÇ BİLDİRGESİ 22 Aralık 2018 - Ankara	952
TMMOB OHAL KHK'LARI İLE İHRAÇ EDİLEN MÜHENDİS, MİMAR ve ŞEHİR PLANCILARININ SORUNLARI ÇALIŞTAYI SONUÇ BİLDİRGESİ 5 Ocak 2019	956
TMMOB İŞ GÜVENLİĞİ UZMANLARI ÇALIŞTAYI SONUÇ BİLDİRGESİ 2 Mart 2019	960
TMMOB III. BİLİRKİŞİLİK ÇALIŞTAYI SONUÇ BİLDİRGESİ 12 Nisan 2019	965
TMMOB 45. DÖNEM 3. DANIŞMA KURULU SONUÇ BİLDİRGESİ 25 Mayıs 2019	972
TMMOB 6. COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ KONGRESİ SONUÇ BİLDİRGESİ 23-25 Ekim 2019	976
TMMOB YAPI DENETİM SEMPOZYUMU SONUÇ BİLDİRGESİ 29-30 Kasım 2019	989
TMMOB SANAYİ KONGRESİ 2019 SONUÇ BİLDİRİSİ 13-14 Aralık 2019	995

BELGELER/GÖRÜŞLER

CUMHURBAŞKANLIĞI KABİNESİ "100 GÜNLÜK İCRAAT PROGRAMI-2018" ÜZERİNE TMMOB GÖRÜŞÜ 25 Eylül 2018	1005
---	------

ANKARA VALİLİĞİNİN MİTİNG ALANI SINIRLAMASINA İLİŞKİN BİRLİĞİMİZDEN YANIT 02 Ocak 2019	1026
AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI'NA YABANCILARIN ÇALIŞMA İZİNLERİNDE YAPILAN YANLIŞ UYGULAMAYA İLİŞKİN YAZI GÖNDERİLDİ 4 Şubat 2019	1032
AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI'NA YABANCILARIN ÇALIŞMA İZİNLERİNDE YAPILAN YANLIŞ UYGULAMAYA İLİŞKİN 2. YAZI GÖNDERİLDİ 18 Mart 2019	1034
BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU'NA "MÜHENDİSLİK EĞİTİMİ TAMAMLAMA SATIŞI" YAPAN WEB SAYFASI HAKKINDA YAZI GÖNDERİLDİ 26 Nisan 2019	1037
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU'NA "MÜHENDİSLİK EĞİTİMİ TAMAMLAMA SATIŞI" YAPAN resmisertifikalar.org VE meslekiyetkilendirme.com SAYFALARI HAKKINDA YAZI GÖNDERİLDİ 26 Nisan 2019	1039
BİLİRKİŞİLERİN UYACAĞI REHBER İLKELERE İLİŞKİN TMMOB GÖRÜŞÜ 28 Mayıs 2019	1040
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU'NA "MÜHENDİSLİK EĞİTİMİ TAMAMLAMA SATIŞI" YAPAN resmisertifikalar.org VE meslekiyetkilendirme.com SAYFALARI HAKKINDA 2. YAZI GÖNDERİLDİ 18 Haziran 2019	1046
TMMOB ADALET BAKANLIĞI BİLİRKİŞİLİK DAİRESİNE GÖRÜŞ GÖNDERDİ 25 Haziran 2019	1048
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI'NA "YAPI RUHSATLARINDA İMZA HANELERİNİN KALDIRILMASI" UYGULAMASININ DURDURULMASI İÇİN YAZI GÖNDERİLDİ 25 Haziran 2019	1052
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI'NA "YAPI RUHSATLARINDA İMZA HANELERİNİN KALDIRILMASI" UYGULAMASININ DURDURULMASI İÇİN 2. YAZI GÖNDERİLDİ 2 Ağustos 2019	1054
GAZİANTEP AKKENT CAMİ İNŞAATI İSKELE GÖÇÜĞÜ TMMOB HEYETİ TEKNİK RAPORU 18 Kasım 2019	1056
ANKARA VALİLİĞİNİN MİTİNG ALANI SINIRLAMASINA İLİŞKİN BİRLİĞİMİZİN GÖRÜŞÜ 26 Aralık 2019	1059
COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ HAKKINDA TMMOB DEĞERLENDİRMESİ 7 Şubat 2020	1065
ŞEREFLİKOÇHİSAR BELEDİYESİ'NE MESLEKTAŞLARIMIZDAN MÜELLİFLİK KAYDI ÜCRETİ ALINAMAYACAĞINA İLİŞKİN YAZI GÖNDERİLDİ 14 Şubat 2020	1077
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI'NA "YAPI RUHSATLARINDA İMZA HANELERİNİN KALDIRILMASI" UYGULAMASININ DURDURULMASI İÇİN 3. YAZI GÖNDERİLDİ 5 Mart 2020	1079
HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞINA SALGIN NEDENİYLE AKSAYAN ODA ÇALIŞMALARI HAKKINDA YAZI GÖNDERİLDİ 17 Nisan 2020	1082
HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI'NA 518 SIRA NUMARALI "VERGİ USUL KANUNU GENEL TEBLİĞİ"NE MESLEKTAŞLARIMIZIN DAHİL EDİLMESİ İÇİN YAZI GÖNDERİLDİ 17 Nisan 2020	1083
NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU'NA AKKUYU NGS PROJESİNE DAİR SORULAR GÖNDERİLDİ 20 Nisan 2020	1085

MECLİS GÜNDEMİNE GETİRİLMEK İSTENEN YASA DEĞİŞİKLİĞİ TEKLİFİNE İLİŞKİN MİLLETVEKİLLERİNE MEKTUP 28 Mayıs 2020	1092
HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI'NA RESMİ MÜHÜR İMALATI HAKKINDA YAZI GÖNDERİLDİ 24 Haziran 2020	1095
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU'NA UZAKTAN ÖĞRETİM İLE DİPLOMA SATTIĞINI İDDİA EDEN georgeorwelluniversity.com SAYFASI HAKKINDA YAZI GÖNDERİLDİ 7 Eylül 2020	1097
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI'NA "ŞANTİYE ŞEFLERİ HAKKINDA YÖNETMELİK" HAKKINDA YAZI GÖNDERİLDİ 23 Eylül 2020	1100
ICOMOS TÜRKİYE MİLLİ KOMİTESİNE DİYARBAKIR SURLARINDA YAPILAN GÜNCEL UYGULAMALAR HAKKINDA YAZI GÖNDERİLDİ 27 Ekim 2020	1102
ANKARA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ'NE 10 EKİM "EMEK, BARIŞ VE DEMOKRASİ ANIT MEYDANI VE ANMA YERİ ULUSLARARASI FİKİR VE TASARIM PROJESİ YARIŞMASI'NDA" SEÇİLEN PROJENİN UYGULANMASI HAKKINDA YAZI GÖNDERİLDİ 8 Aralık 2020	1106
HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI'NA RESMİ MÜHÜR İMALATI HAKKINDA 2. YAZI GÖNDERİLDİ 9 Mart 2021	1107
KAMU İHALE KURUMU'NCA HAZIRLANAN "İHALE MEVZUATI DEĞİŞİKLİK TASLAKLARI" HAKKINDAKİ TMMOB GÖRÜŞÜ 10 Mayıs 2021	1109
GAZETE YAZILARI/ROPÖRTAJLARI	
YENİ YAŞAM GAZETESİYLE YEREL SEÇİMLERİN ARDINDAN GERÇEKLEŞTİRİLEN ROPÖRTAJ 16 Ağustos 2019	1133
TEKNİK ELEMAN MÜCADELESİNİN EN GÖRKEMLİ GÜNÜ: 19 EYLÜL 1979 İŞ BIRAKMA EYLEMİ (BİRGÜN GAZETESİ PAZAR EKİ) 15 Eylül 2019	1137
TOPLUMUN HAYAT DAMARI KESİLİYOR (CUMHURİYET GAZETESİ) 19 Mayıs 2020	1141
AKP NEDEN TMMOB'Yİ HEDEF ALIYOR? (EVRENSEL GAZETESİ) 24 Mayıs 2020	1144

**BASIN
AÇIKLAMALARI**

ÇEVRE MÜCADELESİ, YAŞAM MÜCADELESİNİN AYRILMAZ VE EN ÖNEMLİ PARÇASIDIR!

5 Haziran 2018

Bugün, Stockholm'de 1972 yılında toplanan, Birleşmiş Milletler Çevre ve İnsan Konferansı'nda temiz ve sağlıklı bir çevrede yaşamın temel bir insan hakkı olduğu kararıyla kabul edilen 5 Haziran Dünya Çevre Günü.

Çevre ve insan yaşamı arasındaki ilişkiyi çarpık biçimde kuran kapitalizm, insanlığı bütün olarak tehdit eden küresel ölçekli çevre sorunlarının doğmasına neden olmuştur. Ne yazık ki küresel ölçekli çevre sorunlarının bir kısmı geri dönüşü mümkün olmayacak düzeylere ulaşmıştır. Okyanuslarda oluşan kirlilikten temiz su kaynaklarının kritik seviyelere inmesine, afetlere dönüşen atmosfer olaylarından tarımsal üretimin azalmasına ve biyoçeşitliliğin giderek yok olmasına değin uzanan olumsuz gidişat kapitalizmin dünyamıza armağan ettiği küresel kötülükten ibarettir.

İnsan ile insan arasındaki ilişkiyi sömürü temelinde kuran, üçüncü dünya savaşı olarak nitelendirilen günümüzdeki koşulların sağlayıcısı olan kapitalizmin çevre ile ilişkisi de sömürü üzerine kuruludur.

5 Haziran Dünya Çevre Gününde sorgulanması gereken şey kapitalizmin kendisidir.

Ülkemizde sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama Anayasal güvenceye alınmış olmasına rağmen en yakıcı sorunlarımızın başında çevre sorunları gelmektedir.

Çevre mücadelesi, yaşam mücadelesinin ayrılmaz ve en önemli parçasıdır. Kar hırsının ve gündelik çıkarların insanlığın ve gezegenimizin geleceğini tehdit etmesine izin veremeyiz. Gelecek nesillere yaşayabilecekleri bir dünya bırakabilmek için, ekolojik bir krize dönüşen çevre sorunlarının çözümünde, bütüncül politikaların, hukuksal ve kurumsal düzenlemelerin geliştirilmesi ve uygulanması gerekir. Çevre politikalarının sanayi, kentleşme, ulaşım, enerji politikaları ile birlikte değerlendirilmesi asgari bir gerekliliktir.

16 yıldır iktidarda bulunan AKP iktidarının bu alana ilişkin vurdumduymaz tutumu, ülkemizdeki çevre sorunlarını giderek daha da büyütmektedir.

Ormanların, kıyıların, nehirlerin, meraların birer rant alanına dönüştürülmesi, doğal varlıklarımızın yok olmasına neden olmakta ekolojik denge bozulmaktadır. Mersin, Sinop ve Kırklareli’nde yapılmak istenen nükleer enerji santralleri, çevresel tehdidi geri dönülemez bir aşamaya doğru götürmektedir.

Ülkemizin ve coğrafyamızın geleceğini tehdit eden bu gidişata derhal son verilmelidir. Nükleer enerji sevdasından vaz geçilerek yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelinmelidir. Sanayi, tarım, enerji, ulaşım ve kentleşme politikaları belirlenirken çevre politikalarını önceleyen bütüncül bir yaklaşım benimsenmelidir.

Anayasamızın 56. Maddesi “Herkes sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkı” vermektedir. “Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir”. Hükümeti, bu anayasal sorumluluğuna uygun davranmaya çağırıyoruz.

Bizler TMMOB olarak, çevreyle uyumlu bir kalkınma ve sanayileşme için, derelerimizin, ormanlarımızın, tabiat varlıklarımızın korunması için, insanlarımızın sağlıklı bir çevrede huzur içinde yaşaması için mücadele etmeye, mesleki teknik bilgimizi bu doğrultuda seferber etmeye devam edeceğiz.

Dersim GÜL
TMMOB Genel Sekreteri

YAPI RUHSATLARINDA İMZA HANELERİ KALDIRILAMAZ, BAKANLIĞI UYARIYORUZ İŞLEM DERHAL GERİ ALINMALIDIR

6 Haziran 2018

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, 31 Mayıs 2018 tarihinde MAK/S/Mekansal Adres Kayıt Sistemi'nde değişiklik yaparak, Yapı Ruhsatlarındaki yapı sahibinin, yapı müteahhidinin, şantiye şefinin, yapı denetçilerinin (fenni mesullerin) ve proje müelliflerin ıslak imzalarının yer aldığı haneleri kaldırmıştır.

Yeni yapı ruhsatında yalnızca ruhsatı düzenleyen idare yetkilileri ve yapı denetim şirketi yetkilisinin ıslak imzaları yer almaktadır.

Bu düzenleme ile proje müellifleri olan mühendis ve mimarlar yapı üretim süreçlerinden koparılmaya çalışılmaktadır. Sahteciliğin önü açılmakta ve proje müelliflerinin eserleri üzerindeki tasarrufları yok sayılmaktadır. Ruhsat alma süreçlerinin, projelerin sahipleri mimar ve mühendislerin bilgisi ve onayı dışında tamamlanması planlanmaktadır. Proje müelliflerinin imzaları alınmadan hazırlanacak olan yapı ruhsatlarında, ruhsat eki projelerinin ve proje tadilatlarının denetimlerinin hangi yolla yapılacağı anlaşılmamakla birlikte, bu durumun hukuki ve mesleki sorumluluğu uygulamayı yapan belediyeler ve ilgili tüm kamu kurum ve kuruluşlarını hukuki sorumluluklar altında bırakacaktır.

Uygulama ile proje müelliflerinin imza koymadıkları, hatta hiç görmeyecekleri bir belgenin düzenlenmesinden sorumlu tutulmasının yolu açılmaktadır.

Belirtmek isteriz ki yeni uygulamayla uzun bir süredir mücadele etmeye çalıştığımız sahte müellifliğin önü iyice açılmıştır. Müteahhitlerin belediyelere teslim ettikleri projelerdeki isimlerin gerçek olup olmadığı, büro sahiplerinin mühendis, mimar olup olmadıklarının tespit edilmesi bundan sonra imkansız hale gelecek ve bu konuda sahtecilik yaygınlaşacaktır.

Bakanlığın yaptığı bu değişiklik zincirleme olarak birçok sorunun doğmasına neden olacaktır. Meslektaşlarımız hak ve yetkilerini kaybedecek, sorunlu ve denetimsiz projeler üretilecek, sahte mimar ve mühendisler ile işlemler yapılacak, sağlıksız ve güvenliksiz yapılara

yurttaşlarımız mecbur bırakılacak ve bunun bedeli can ve mal güvenliğinin riske girmesi ile ödenecektir.

Yapı Ruhsatlarında yapılan bu değişikliğe karşı ilgili Odalarımızla Birlik düzeyinde gerekli girişimlere başladığımızı, halkın can ve mal güvenliği ile meslek haklarımıza yapılan bu saldırıya karşı mücadelemizin kararlılıkla sürdürüleceğini kamuoyu ve meslektaşlarımızın bilgilerine sunarız.

Dersim GÜL

TMMOB Genel Sekreteri

15-16 HAZIRAN BÜYÜK İŞÇİ DİRENİŞİNİ SELAMLİYORUZ!

14 Haziran 2018

Tarihimizin gördüğü en büyük direnişlerden biri olan 15-16 Haziran 1970 Büyük İşçi Direnişini selamlıyoruz!

İşçi sınıfının temel haklarını geriletmeyi İş Yasası ve Sendikalar Yasası'nda yapılmak istenen değişikliklerle öngören tasarı meclise geldiğinde böylesi görkemli bir direnişle karşılaşacağı iktidarın aklından bile geçmemiştir. 168 fabrikadan, 150 bin işçinin başlattığı direnişe dönemin hükümeti sessiz ve kayıtsız kalamamıştı. Şiddetle bastırılmak istenmesine, sıkıyönetim ilan edilmesine ve direnişe katılan işçilerin işsiz bırakılmakla tehdit edilmesine rağmen, direniş başarılı olmuş, Anayasa Mahkemesi ilgili değişiklikleri iptal etmişti. Büyük Direnişin etkileri 12 Eylül 1980 sonrasına kadar sürerken, 12 Eylül Cuntası bu etkileri ancak 24 Ocak Kararları ile sermaye lehine giderebilmiş, çalışma yaşamını sermayenin istediği şekle sokabilmişti.

Siyasi iktidarın emek düşmanı politikaları, günümüze kadar yoğunlaşarak sürmektedir. Özellikle 2002 yılından itibaren emekçilerin üzerinde baskı artırılmış, yapılan düzenlemeler ve yasa değişiklikleri ile işçilerin temel hakları dahi gasp edilmiştir. Ücretlerden esnek çalışmaya, yaşam koşullarından temel hizmetlerin alınmasına kadar tüm alanlarda büyük bir geri gidiş yaşanmıştır. İşçi sağlığı ve iş güvenliği hizmetleri başlıca bir sektör haline getirilmiş ve sermayeye açılmış, emekçilerin yaşam hakları yok sayılmıştır. Ağır çalışma koşullarını, sendikasıylaştırmayı, sigortasız, güvencesiz, düşük ücretlerle çalıştırmayı, grev yasaklarını, iş kazaları ve işçi cinayetlerini meşrulaştıran dinci-sermayeci yaklaşım çalışma yaşamını emekçilerin aydınlanma kanallarını kapatan laiklik düşmanı uygulamalar eşliğinde yeniden biçimlendirilmiştir.

15 Temmuz sonrasında ilan edilen OHAL, insanca bir çalışma yaşamı isteyen tüm emekçiler önünde tehdit olarak durmaktadır. Sermaye temsilcilerine OHAL ile işçi grevlerinin yasaklandığı Bizzat Cumhurbaşkanı tarafından ifade edilmektedir. İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği tedbirlerinin işveren üzerinde maliyet baskısı yarattığı gerekçesiyle olumsuz yönde değiştirildiği de çekinmeden ifade edilmektedir.

TMMOB, tüm bunlara karşı geçmişten bu güne, ülkemizde emek ve insan odaklı bir çalışma yaşamı için mücadele etmektedir. Emek ve insan odaklı bir çalışma yaşamının sağlanması için koşullar bellidir;

- OHAL derhal kaldırılmalıdır.
- İş Yasası, İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası, Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Yasası, Sağlıkta Dönüşüm Yasası, Sendikalar Yasası, Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Yasası, Memurun Muhakematı Yasası, Devlet Memurları Yasası vb. çalışma güvenliği ve çalışma yaşamıyla ilgili tüm mevzuat insan ve emek odaklı olarak düzenlenmeli; kıdem tazminatlarını düşürme, kiralık işçilik vb. içerikli “Ulusal İstihdam Stratejisi” geri çekilmelidir.
- Grevli toplu sözleşmeli sendikalaşma hakkı bütün çalışanlara yeniden tanınmalı; kamuda ve özel sektörde hak grevi, dayanışma grevi ve genel grev yasal güvenceye alınmalı, lokavt yasaklanmalıdır.
- Sosyal güvenlik sistemi bütün ücretli çalışanları, bütün yurttaşları, işsizleri, engellileri, mağdur dul ve yetimleri, yaşlıları, kimsesizleri ve ev işlerini, eğitimi, sağlığı, sosyal yardımı, emeklilik ve işsizlik sigortasını da içeren toplumcu bir içerikle adil ve eşitlikçi bir şekilde yeniden yapılandırılmalı; tüm sosyal tarafların içinde yer aldığı, işleyişinin demokratikleştirildiği, yönetiminde çalışanların çoğunluk olduğu ve denetlediği özerk bir yapıya kavuşturulmalıdır.
- Dinlenme her çalışan için bir haktır. Tüm çalışanlar için tatil olanakları yaratılmalı, 8 saatlik işgünü hakkının gasp edilmesine son verilmeli; işgünü süresi işin niteliğine göre kısaltılmalıdır.
- Asgari ücret artırılmalı ve vergi dışı bırakılmalıdır.
- Çocukların işgücü olarak üretim süreci içinde yer almaları yasaklanmalıdır.
- Esnek-güvencesiz istihdam politikası terk edilmeli; taşeronlaştırma, sözleşmeli çalıştırma ve Özel İstihdam Büroları yasaklanmalıdır. İş güvencesi tüm ücretli çalışanları kapsayacak tarzda genişletilmeli, işverenlerin her türlü keyfi ve haksız işten çıkarmaları karşısında işe kesin iadeyi içerecek şekilde düzenlenmeli, arabuluculuk uygulaması iptal edilmelidir. İşverenlerin, dava süresi boyunca işçilerin ücret ve tazminatından tüm mal varlığıyla sorumlu tutulması sağlanmalı, mahkeme sürelerinin kısaltılması için düzenleme yapılmalıdır.

- Kayıt dışı ekonomi ve kayıt dışı işçiliği engelleyici önlemler alınmalı, sigortasız işçi çalıştırma yasağı uygulanmalı, yaptırımlara işlerlik kazandırılmalı ve geliştirilmelidir.
- Özelleştirilen sağlık üniteleri ve hizmetleri kamuya devredilmeli, kamudan özel sektöre kaynak aktarımına son verilmelidir.
- İşsizlik Sigortası Fonu, yalnızca işsizlik sorununun muhatabı emekçiler için kullanılmalı, hükümet ve sermayenin amaç dışı kullanım yolları kapatılmalıdır.
- 4817 Sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Yasa ülkemiz mühendis, mimar ve şehir plancılarının aleyhine olan hükümlerden arındırılmadır.

Önümüzde emek ve insan odaklı bir çalışma yaşamında köklü değişikliklerin yaşanmasına gebe bir süreç uzanmaktadır. 24 Haziran Cumhurbaşkanı ve Milletvekili Genel Seçimlerinde, işçi ve emek düşmanlarına, emeğimizi ve alın terimizi yok sayanlara, insanca yaşamayı işçi sınıfına hak görmeyenlere karşı oylarımızı cumhuriyet, demokrasi, eşitlik, özgürlük, adalet, barış ve emekçilerin hakları yönünde kullanmak için sandığa gideceğiz ve oylarımıza sahip çıkacağız!

Dersim Gül
TMMOB Genel Sekreteri

SİVAS'I UNUTMADIK UNUTTURMAYACAĞIZ

30 Haziran 2018

Gericiliğin ülkemizde gerçekleştirdiği en büyük katliamlardan birisi olan 2 Temmuz Sivas Katliamının üzerinden 25 yıl geçti. Çeyrek asır önce bugün 35 aydın, sanatçı, yurtsever, ilerici insan Madımak Oteli'nde vahşice yakılarak katledildi.

Sivas'ta katledilen yurttaşlarımızı sevgi ve saygı ile anıyoruz.

Ülke tarihimiz insanlığın ilerici değerlerine yönelik gerici, faşist saldırılar ve katliamlar ile doludur. Ankara'da gerçekleştirilen 10 Ekim Katliamı bütün acısı ile beraber bunun en yakın örneğidir.

Ülkemizde dinselikleştirme eğitimde, kamusal ve toplumsal yaşamda hakim kılınmaktadır. Din, mezhep, inanma-inanmama farklılıkları, düşmanlık ve çatışma tohumları ekmeğe varacak tarzda kullanılmaktadır. Gerici zihniyet ve yapılanmalar, emperyalizmin bölgemiz üzerinde uyguladığı politikalar içerisinde özel olarak geliştirilmekte ve örgütlenmektedir. Günümüz Türkiye'sinde demokrasi, laiklik, eşitlik, özgürlük ve adalet istemleri her zamankinden daha fazla önem taşımaktadır.

TMMOB olarak 2 Temmuz Katliamını ve gericiliği lanetliyor, kimsenin düşünceleri nedeniyle katledilmediği, eşitlik, özgürlük ve adaletin egemen olduğu bir Türkiye için mücadele kararlılığımızı bir kez daha belirtiyoruz.

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

MÜHENDİSLERİN, MİMARLARIN, ŞEHİR PLANCILARININ DEMOKRASİ MÜCADELESİ DİNMEDEN SÜRECEK

3 Temmuz 2018

16 Nisan 2017 Anayasa değişikliği referandumunun devamı ve tamamlayıcısı olarak kurgulanan 24 Haziran seçimleri tek kişi egemenliğinin kurumsallaşmasının son halkası olarak gündeme gelmiştir.

Fiili uygulamalarla adım adım gerçekleştirilen rejim değişikliğine ve Anayasal düzen değişimine son nokta konulmuştur.

Bilinmesini isteriz ki, ülkemizin siyasi sisteminin/rejiminin, kamu idari yapısının ve ekonomisinin nasıl örgütlenip yönlendirileceği tüm toplumsal kesimler gibi biz mühendis, mimar ve şehir plancılarının bugünü ve geleceği açısından hayati önemi haizdir.

16 Nisan 2017 tarihinde gerçekleştirilen Anayasa değişikliği ve bu değişikliklerin yürürlüğe girdiği 24 Haziran seçimleri, kamu idari yapısının tepeden tırnağa değiştirdiği için, meslek uygulama alanlarımızı ve örgütümüz TMMOB'yi doğrudan ilgilendirmektedir.

Kamusal kaynak ve varlıkların ülkemiz ve halk yararına kullanımı ile meslek alanlarımız ve özerk mesleki örgütlülüğümüzün korunması ancak demokrasiyle, sosyal hukuk devletiyle, kamusal hizmet ve denetim perspektifinin benimsenmesiyle mümkündür. Demokrasi, sosyal hukuk devleti, hukukun üstünlüğü ve kamu yararı bizlerin varlık koşuludur.

Bunedenleyaşadığımız seçim süreci ve sonuçlarına dair değerlendirmemizi, 45. Olağan Genel Kurulumuzun kararları doğrultusunda üyelerimiz ve kamuoyu ile paylaşmak istiyoruz.

SEÇİMLERİN MEŞRUIYET SORUNU BULUNMAKTADIR

24 Haziran Cumhurbaşkanı ve Milletvekili Genel Seçimleri, sonuçları itibarıyla, 16 Nisan Anayasa değişikliği referandumu ile birlikte, Türkiye tarihinin en önemli seçimleri olmuştur. Çünkü bu referandum ve seçimlerin ilan edilen sonuçları ile Türkiye, yaklaşık 150 yıllık Anayasa ve hukuk devleti yönündeki kazanımlarından ve parlamenter demokrasiden tam bir kopuş yaşamıştır.

24 Haziran seçimleri üzerine ilk söylenmesi gereken, seçimlerin olağan ve olması gereken koşullarda yapılmadığıdır.

Seçimlere karar verilmiş zamanı ile yapılışı arasındaki süre aşırı ölçüde kısa olmuştur. İktidara antidemokratik avantajlar sağlayan OHAL koşulları, Doğu ve Güneydoğu’da devlet güçlerinin iktidar partisinin kolluk gücü olarak görev yapması, medyanın tam boy iktidarın hizmetinde oluşu, tüm devlet olanaklarının kullanılması, YSK ve seçimlerle ilgili diğer kurumsal yapıların iktidarın hizmetinde oluşu ve seçimlerle ilgili yasalarda yapılan antidemokratik değişiklikler söz konusudur.

Seçim sonuçlarının resmi kurumlar ve ilgili taraflar tarafından teyit edilerek duyurulmak yerine iktidarın talimatlarıyla yönetilen bir ajans tarafından duyurulması seçim sonuçlarının güvenilirliğini tümüyle sorunlu hale getirmektedir.

Saymakla bitmeyecek bu vb. eşitsizlik, adaletsizlik ve kayırmacılık, seçimlerin demokratik meşruiyetini ortadan kaldırmıştır.

1982 Anayasası %92 oranındaki kabul oyuna rağmen nasıl toplumsal bir meşruiyet oluşturamamışsa, toplumun en az yarısının onayı bulunmayan 16 Nisan Referandumu gibi bu seçimlerin ve sonuçlarının da tarih ve toplumsal vicdan nezdinde bir meşruiyeti bulunmamaktadır.

TEK ADAM-TEK PARTİ İKTİDARI KURGUSUNDAN TEK ADAM YÖNETİMİ ALTINDAKİ İTTİFAK VE KOALİSYONA GEÇİŞ

İktidarın 16 Nisan Anayasa Değişikliği Referandumundaki kurgusu, Cumhurbaşkanı ve Meclis çoğunluğunun iktidar partisinde olması idi. Ama bu kurgunun birebir gerçekleştirilemeyeceği anlaşıldığı ve iki partinin oylarında gerileme olasılığı görüldüğü için seçim kanundaki siyasi partilerin seçimlerde birbirlerini destekleyemeyeceği hükmü, seçim mevzuatında değişiklik yapılarak kaldırıldı ve bir ittifaka girilerek erken seçim kararı alındı.

Seçimler sonucunda AKP ve MHP’nin ortak adayının ilk turda seçilmesine karşın AKP’nin meclisteki çoğunluğunu kaybetmesi, AKP başkanını zorunlu bir ittifaka ya da koalisyonla mahkum bırakmıştır.

Parlamente sistemdeki koalisyonları ve hükümet-cumhurbaşkanı ilişkilerini sorunlu bir “çift başlılık” olarak lanse edenlerin geçmişlerindeki AKP-Cemaat koalisyonundan sonra AKP-MHP ittifakına ya da diğer ittifak-koalisyon seçeneklerine yönelmek zorunda kalmaları oldukça manidardır.

“İSTİKRAR” DEĞİL, EKONOMİDEKİ YIKIM VE TOPLUMSAL HUZURSUZLUĞU PEKİŞTİRECEK BİR İKTİDAR YAPISI

Seçim sonuçları, ülkemizin içinde bulunduğu olumsuz iktisadi durum ve kriz dinamiklerini daha da pekiştiricidir.

Bütün makroekonomik göstergeler iktidarın ülke ekonomisini mahvettiğini gösterdiği gibi eşikteki büyük krizin yükünün halka yıkılacağına işaret etmektedir.

“Büyüme” rakamlarının birkaç kez revize edilmesine karşın gerçekler ortadadır. 450 milyar doları aşan dış borç ile yaklaşık 250 milyar dolar tutarında reel sektör döviz açığı bulunmaktadır. Merkez Bankası döviz rezervi çok yetersizdir. Bu durum örtbas edilmek için halkın elindeki altınlar toplanmaya, dövizler bu nedenle bozdurilmaya çalışılmakta, “vergi affı”, “varlık barışı” gibi uygulamalara tekrar tekrar başvurulmaktadır.

Döviz kurunun yükselişi ekonominin taşıyamayacağı düzeylere çıkmıştır. Kredi faizlerinin yüksekliği, yurt dışından gelen sıcak para akımlarının yavaşlama ve durma olasılığı ile parasal genişleme denizinin kuruma eğilimi ile 50 milyar doları aşan cari açık, bütçe açıkları, enflasyon ile işsizliğin çift hanelerde sabitlenmesi ve daha birçok makro gösterge iktisadi bunalım ögeleri arasında yer almaktadır. Türkiye tekrar IMF’nin veya gizli anlaşmaların eşiğine sürüklenmektedir.

Bu iktidar ülkeyi krizlerin içine sokmuştur. Kayırma, yolsuzluk ve rant ekonomisi ülkemizi ve halkımızı yoksullaştırmaktadır. Devlet, bir kişi ve çevresinin oligarşik egemenliğinde parçalanmaktadır. Kurumsal düzenlemelerin on yıllara yayılan sancılarını geçiştirmek devlet aygıtı daha fazla şiddet uygulama aracı olma özelliği kazanacaktır. Halk, birey-yurttaş-örgütlü toplum özelliklerinden arındırılıp etnik ümmetçi bir yapıya dönüştürülmeye, kutuplaştırılmaya ve rejim gereksindiğinde çatışmaya yönlendirilecektir.

SEÇİMLER VE TOTALİTER REJİM

Seçimler sonrası ilan edilen sonuçlar, toplumda güvensizliği, belirsizlikleri, kaygıları, gerilimi, çatışma dinamiklerini ve toplumsal yarılmayı artırıcıdır. Seçim öncesinde, seçim günü ve gecesinde yaşanan bazı tahammülsüzlük ve şiddet kullanımı örnekleri ile seçim gecesi kitlesel protesto olasılıklarına karşı alınan önlem ve saldırıların demokrasiyle, adil seçim ile vb. hiç ilgisi yoktur.

Sonuçlar, iktidar ittifakı lehine oy verenlerin bir kısmının niyetlerinden bağımsız olarak, demokrasiyi her yönüyle yıkıp tek kişi diktasını inşa etmeye yöneliktir. Keyfilik, hukuk dışılık, kayırmacılık ve toplumun rızasını devlet gücünün kullanımıyla sağlamaya dayalı, dini ve milliyetçiliği, Türk-İslam sentezini kendine kalkan edinen totaliter bir yönetim ve rejimin kurumsal inşasına geçiş söz konusudur. Bu rejimin temel iki dayanağından biri, bilgi ve aydınlanma kaynakları din ile engellenmiş halk kesimleri diğeri de ülkemizin yeraltı-yerüstü kaynaklarını ve halkını sömürmeye dayalı ekonomik politikalarıdır.

SÖMÜRÜ-BASKI YOĞUNLAŞMASI VE MÜCADELE

Önümüzdeki dönemde iktisadi bağlamda, seçimler nedeniyle halka verilenlerin kat kat fazlasıyla geri alınması, vergi artışları, zamlar, sömürü yoğunluğunun artması, ücretlerin daha fazla baskı altına alınması, kamu kaynak ve varlıklarının iktidara ve yandaş güçlerine daha fazla sunulması, dış borçlanma ve faiz ödemelerinin artması yaşanacaklar arasındadır.

Milliyetçilikleri kızıştırmaya, toplumun aydınlanamamış kesimlerini medya kuşatması, din ve millet bahçeleri-kıraathaneler gibi ortak mekanlarda memnun ve kontrol etmenin yanı sıra bu düzene direnen siyasal toplumsal muhalefete yönelik şiddet kullanımı ve emir kulu haline getirilmiş yargı aracılığıyla baskı uygulamaları artacaktır.

Yani gelen bir baskı rejimi, istibdat rejimidir. Ancak bu rejime asla boyun eğmeyecek, haklılığının bilincinde ve susmayacak geniş halk kitleleri de bulunmaktadır.

Özetle bütün olumsuzluklara karşın gerek 16 Nisan referandumu gerekse 24 Haziran seçim süreçleri ülkemizde demokratik duyarlılıkların geliştiğini, birbirlerinden farklı siyasi eğilimlere sahip halk kesimlerinin dayanışma içine girebileceğini, toplumun en az yarısının değişim istediğini, özgür, yasaksız, baskısız, adil ve demokratik koşullarda bir seçim yapılabilse sonuçların çok farklı olacağını göstermiştir.

Eşitlik, özgürlük, cumhuriyet, demokrasi, laiklik ve kamusal toplumsal değerlerin halkın ellerinde daha ileri mevzilerde yükselebileceğinin, barışın da ancak böylece sağlanabileceğinin ayırımına daha fazla varılacağı bir kavşaktır bu.

GÖREVİMİZ

Şimdi görevimiz, bütün baskıları göğüsleyerek ülkemizin felakete sürüklenmesinin önünü alacak bu demokratik duyarlılıkların daha da

gelişmesi ve giderek ülkemizin geleceğini belirleyecek düzeye gelmesi için yılmadan çalışmaktır.

Halkımız ve ülkemizin geleceği için eşit özgür, üreten, adil paylaşan bir Türkiye için, demokrasiyi, öz/yerli kaynaklara dayalı planlama-üretim-sanayileşme ve kalkınmayı, kamusal üretim, hizmet ve denetimi bütünlüklü bir şekilde ele alan yeni bir yön gerekiyor ülkemize.

Egemenliğin bir kişide değil halkta olması gerektiği ve onu halkın demokratik katılımıyla gerçekten temsil eden kurullar ve organlarca kullanılacağını öğreten demokrasi ve hukuk öğretileri ile normlarına sahip çıkmak en önemli görevimizdir.

TMMOB bu çerçevedeki bir anayasal demokratik düzeni ve kamu yararı ile yerinden yönetime dayalı özerk mesleki demokratik yapısını savunmaya devam edecektir.

Mühendis, mimar ve şehir plancıları; çocuklarımızın, torunlarımızın, ülkemizin ve halkımızın geleceği için üzerlerine düşen sorumluluğu bundan sonra da yerine getirecek; Cumhuriyetin, demokrasinin, aydınlanma ve laikliğin, barışın ve kardeşliğin, eşitlik ve özgürlüğün ülkemizde özgürce serpilip gelişebilmesi için halkımızla birlikte mücadeleye kararlılıkla devam edecektir.

TMMOB YÖNETİM KURULU

ACARLAR GÖLÜ VE LONGOZ ORMANINA YÖNELİK SALDIRI BİTMİYOR!

3 Temmuz 2018

Bakanlar Kurulunun 19.02.2016 tarih ve 29629 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2016/8513 sayılı kararıyla Sakarya İli Karasu ilçesinde bulunan ve 1. derece doğal sit alanı ilan edilen Acarlar Gölü ve longoz ormanı bölgesinin hemen yanında yer alan alanın BMC Otomotiv Sanayi ve Ticaret A.Ş.'ye münferit yatırım yeri olarak tahsis edilmesine ilişkin kararının iptali istemiyle açtığımız davada, 27 Haziran 2018'de gerçekleştirilen keşifte, çevrenin ve yargı kararlarının nasıl katledildiğine bir kez daha şahit olduk.

Bölgede, Bakanlar Kurulunun 9 Aralık 1998 tarihli kararıyla 100.000 dönümlük alanın serbest bölge ilan edilmesiyle başlayan süreç, yargı kararlarına rağmen tahribatlarla devam etmektedir.

Şirketin dava konusu alanı şantiye alanına çevirmiş, ağaçları 'çalı çırpı' diyerek köklerinden sökmüş, kumulların yok etmi ve bölgenin kuraklaştırılması için Acarlar Gölü ile longozu besleyen alanlara drenaj kanalları açmıştır. Bilirkişi heyetiyle birlikte yapılan keşifte şirketlerin kâr hırsının sonuçları tarihe kazanmıştır.

1998 tarihli serbest bölge kararına karşı açtığımız davada Danıştay Dairesi, son derece değerli ve hassas koşullara sahip, endemik türlerin, benzerine az rastlanır longoz ormanı ve Acarlar Gölünün de içinde yer aldığı bölgeye ilişkin hiçbir inceleme, araştırma ve hazırlık yapılmadan alınan dava konusu Bakanlar Kurulu kararını hukuka aykırı olduğu gerekçesiyle iptal etmiştir.

Danıştay kararı açıkken, 2007 yılında bölgenin alanı daraltılarak yeniden serbest bölge ilan edilmiştir. Bu karara karşı açtığımız davada da Danıştay Dairesi önceki karara atıfta bulunarak bir kez daha doğanın lehine karar vermiştir.

Yargı kararlarının yerine getirilmesi Anayasal bir zorunlulukken idare buna uymamış ve bölgeye dönük saldırılarına devam etmiştir. 2014 yılında bu kez bölge, "Sakarya İli Kuzey ve Doğu Planlama Alt Bölgeleri 1/25.000 ölçekli Çevre Düzeni Planında organize sanayi bölgesi, bölgesel

çalışma alanları, küçük sanayi alanları, konu dışı kentsel çalışma alanları, golf alanları, kentsel bölgesel spor alanı olarak belirtilmiştir. Bu plan ile planın dayanağı olan 1/100.000 ölçekli Sakarya İli Çevre Düzeni Planı Değişikliği'nin iptali istemiyle açtığımız davada, İdare Mahkemesi, bölgenin özelliklerinin ve hassasiyetlerinin bilimsel olarak ortaya konduğu ve bölgede yapılacak sanayi tesislerinin bu çevrenin yıkımına yol açacağına açıkça belirtildiği bilirkişi raporuna karşın, üstelik ek rapor da istemiş olmasına rağmen, bilirkişi raporunu tanımadığını belirterek davamızın reddine karar vermiştir. İtirazımız üzerine Bölge İdare Mahkemesi ilgili Dairesi 2017 tarihli kararı ile bilirkişi raporunu esas alarak, "Hassa Jeolojik-Hidrojeolojik-Ekolojik dengelere sahip alanların yerleşime açılmasına imkan tanıyan 1/100.000 lik ve 1/25.000 ölçekli çevre düzeni plan ve hükümlerinde planlama şehircilik ilkeleri ile kamu yararının uyarılık görülmediğinden iptali gerektiği sonucuna varılarak" gerekçesi ile Sakarya İli Kuzey ve Doğu Planlama Alt Bölgeleri 1/25.000 ölçekli Çevre Düzeni Planında belirtilen organize sanayi bölgesi, bölgesel çalışma alanları, küçük sanayi alanları, konut dışı kentsel çalışma alanları, golf alanları, kentsel bölgesel spor alanlarına ilişkin kısmının ve bu planın dayanağı olan 1/100.000 ölçekli Sakarya ili Çevre Düzeni Planı Değişikliği Organize Sanayi Bölgesi, Bölgesel Çalışma Alanları, Küçük Sanayi Alanları, Konut Dışı Kentsel Çalışma Alanları, Golf Alanları, Kentsel ve Bölge Spor alanları karar ve hükümlerinin iptaline karar vermiştir. Dolayısıyla bölgeye ilişkin planlar iptal edilmiştir. İptal edilen çevre düzeni planlarına dayanılarak bölgede faaliyette bulunulması yahut bölgeye ilişkin yeni kararlar tesis edilmesi AÇIKÇA hukuka aykırıdır ve suçtur.

Aynı bölge 2015 yılında otomotiv ihtisas endüstri bölgesi ilan edilmiş, konuya ilişkin yargılama sürerken 2016 yılında Sakarya ili Karasu İlçesi Karasu Otomotiv İhtisas Endüstri Bölgesi mevkiinde BMC Otomotiv San. Ve Tic. A.Ş. tarafından yapılması planlanan "savunma sanayi araçları üretimi, tic. Araç üretimi, döküm ve talaşlı im. mer., motor üretim tesisi" projesi için ÇED OLUMLU kararı verilmiştir. Bu karara karşı açtığımız davada da projenin çevre üzerinde geri dönülemez etkilere yol açacağını ve projenin kamu yararına aykırı olduğunu belirten bilirkişi raporuna karşın, İdare Mahkemesi raporu hiçe sayarak davanın reddine karar vermiştir, karar temyiz aşamasındadır.

Tüm bu adımlara son olarak da keşif konusu davanın konusunu oluşturan bölgenin Bakanlar Kurulu kararı ile BMC Otomotiv Sanayi ve Ticaret A.Ş.'ne münferit yatırım yeri olarak tahsis edilmesi eklenmiştir.

Çevre Düzeni Planının iptali ile bölgeye ilişkin projelerin ve kararların tümü dayanaksız kalmıştır. Bu karşın şirket bölgede faaliyetlerini sürdürmüş ve fiili müdahalede bulunmuş, çevreyi tahrip etmiştir.

Bu durum keşif sırasında da açıkça tespit edilmiştir. şirket tarafından gerçekleştirilen tahribat karşısında çevre düzeni planının iptal edildiğine ilişkin bilirkişilere yönelik beyanlarımız, Bakanlık yetkililerinin “o davayı biz kazandık, karar bozuldu” söylemleriyle karşılaşmıştır. Acarların ve longozun katli yetmemiş ve Bakanlık yargı bağımsızlığını da ayaklar altına almıştır.

Bölge İdare Mahkemesinin iptal kararı henüz temyiz incelemesinde iken, ne UYAP üzerinden ne de tebligat yolu ile tarafımızca herhangi bir karara erişilememişken, Bakanlığın bu beyanı ya bilirkişileri etkilemeye yönelik yalan beyan niteliğindedir ya da Bakanlık ısmarlama kararına güvenerek konuşmaktadır. Her iki durumda da bu tavrın kabul edilebilir yanı bulunmadığı açıktır.

TMMOB, tüm kent ve doğa tahribatlarına karşı olduğu gibi burada da mücadele etmekten yorulmayacaktır. Her ne adla olursa olsun bölgenin doğasının yok edilmesine, yargı bağımsızlığının ve hukukun katledilmesine karşı da mücadelemizi sürdüreceğiz.

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

KÖLELİK DÜZENİNDE KİRALIK MÜHENDİS UYGULAMASINA HAYIR!

6 Temmuz 2018

2018 yılı Şubat ayında Maden Tetkik ve Arama (MTA) Genel Müdürlüğü tarafından ilan edilen hizmet alımı yoluyla mühendis istihdamı ihalesine ilişkin Birliğimiz tarafından açılan iptal davasında, İdare Mahkemesi, kamuda sürekli ve asli görevlerde çalışacak personelin ihale yoluyla istihdam edilemeyeceği gerekçesiyle ihalenin iptaline karar verdi.

MTA Genel Müdürlüğü'nün 3 Şubat 2018 tarihinde "Personel Hizmet Alımı" başlığıyla yayınladığı, 229'u Mühendis olmak üzere toplam 235 personel için hizmet alım ihalesine ilişkin Birliğimiz tarafından yapılan incelemede, ilanda hizmete ilişkin herhangi bir tanım yapılmadığı, mesleki-teknik kriter belirlenmediği ve işin yapılacağı yerin sınırlandırılmadığı saptanmış, dolayısıyla kurumun asli işleri için kadroya atama dışında personel istihdamı amaçlayan ihalenin kamu yararı taşımadığı gerekçesiyle iptali istemiyle dava açılmıştı.

İdare Mahkemesinde 31 Mayıs 2018 tarihinde verilen kararda özetle, mimarlık ve mühendislik hizmetlerinin 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununda "hizmet" tanımı içinde yer almadığı belirtilmiştir. Devletin, kamu iktisadi teşebbüslerinin ve diğer kamu tüzel kişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevlerin memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görüleceğinin düzenlendiği Anayasanın 128. maddesine vurgu yapılarak; kamu hizmeti yürüten davalı idarenin asli ve sürekli görevleri için Anayasada belirtilen istihdam şekilleri dışında personel istihdam edilmesine yönelik olarak alınan ihale kararında da bu yönde yapılan ilan işleminde hukuka uyarlık bulunmadığı gerekçesiyle dava konusu işlemin iptaline karar verilmiştir.

Kamuda son dönemlerde giderek yaygınlaşan ihale/hizmet alımı yoluyla istihdam edilme uygulamasına ilişkin emsal niteliğinde olan bu karar, yıllardır mücadelesini verdiğimiz "kamuda kadrolu, güvenceli istihdam" yolunda en önemli kazanımlardan biridir. Mahkeme kararıyla iptal edilen ihale sonrasında, MTA Genel Müdürlüğünde, sözkonusu mühendislik hizmetlerinin sürdürülebilmesi için yeni mühendis kadrosu açılmalıdır. Birlik olarak bu konunun takipçisi olacağımızın bilinmesini istiyoruz.

Bizler TMMOB olarak bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da sözleşmeli, geçici, güvencesiz istihdam usullerine karşı tüm mühendis, mimar ve şehir plancılarının kamuda güvenceli ve kadrolu istihdam edilmesi için mücadele vermeye devam edeceğiz.

Yaşasın TMMOB Örgütlülüğu, Yaşasın Mücadelemiz!

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

OHAL-KHK REJİMİNE, BASKILARA VE HUKUKSUZLUKLARA KARŞI MÜCADELEYE DEVAM EDECEĞİZ!

9 Temmuz 2018

Türkiye 2 yıldan bu yana Olağanüstü Hal Rejimi ile yönetiliyor. Bu iki yıl boyunca anayasal ve hukuki denetim mekanizması olmaksızın, demokratik süreçler işletilmeksizin ülkemizin idari yapısı baştan aşağı değiştirildi.

Baskı, zor ve keyfi uygulamaların hüküm sürdüğü OHAL altında geçen bu 2 yıl boyunca Anayasa değişikliği gerçekleştirilerek rejim değiştirildi; Cumhurbaşkanlığı ve milletvekili genel seçimleri gerçekleştirildi; 35 farklı Kanun Hükmünde Kararname ile onlarca yasal değişiklik ve idari düzenleme yapıldı; 135 binin üzerine kamu çalışanı sorgusuz sualsiz işlerinden atıldı; yüzlerce kurum ve kuruluş kapatıldı; ülkemizde hak ve özgürlükler kullanılamaz hale geldi.

Kamuoyuna “son KHK” olarak lanse edilen 701 Sayılı KHK ile aralarında 80 mühendis, mimar ve şehir plancısının da bulunduğu 18 bin 632 kişi daha hukuksuz biçimde kamu görevinden ihraç edildiler.

Anayasal denetime ve hukuki başvuru yollarına imkan tanımayan Olağanüstü Hal Kanun Hükmünde Kararnameleri ile gerçekleştirilen ihraçlar, idari bir tedbir olarak değil, cezalandırma aracı olarak işlev görmektedir. Hiçbir soruşturma ve yargılamaya dayanmayan bu cezalandırmaların hukukla ve insan haklarıyla bağdaştırılması mümkün değildir. Bu durum evrensel hukuk anlayışını olduğu kadar, kamu vicdanını da yaralamaktadır. Yapılması gereken, OHAL’in kaldırılması, KHK’ların iptal edilmesi ve herkes için adil yargılanma hakkının sağlanmasıdır.

Her ne kadar 20 Temmuz 2018 tarihinde Olağanüstü Hal’in uzatılmayacağı beklentisi oluşsa da, AKP yetkililerinin açıklamaları ve mevcut uygulamalar, baskı, zor ve keyfiyete dayalı yönetim anlayışının egemen olmaya devam edeceğini göstermektedir. Bunun en somut göstergesi, ODTÜ Mezuniyet Töreni’nde açılan pankartlara karşı takınılan tutumdur.

Başarıyla tamamladıkları öğrenim hayatlarını aileleri ve sevdikleriyle paylaşmak için, üniversite sonrası hayata adım atmak için yapılan

mezuniyet töreninde açılan esprili pankartlar nedeniyle öğrencilerin gözaltına alınması kabul edilemez. AKP, bir yandan KHK'lar aracılığıyla üniversitelerde emek, özgürlük ve barış yanlısı akademisyenleri tasfiye ederken, diğer yandan da soruşturma ve cezalarla üniversite öğrencilerini baskı altına almak istemektedir.

Her şeyden önce bilinmelidir ki, üniversite öğrencileri toplumun en aydınlık en duyarlı kesimleridir. Bu aydınlık gençlerin, bu pırıl pırıl zihinlerin ülke ve dünya sorunlarına karşı sessiz kalması beklenemez. Yapılması gereken bu sesin bastırılması değil, bu sesin çoğaltılması, zenginleştirilmesidir.

ODTÜ, 62 yıllık bir bilim geleneğini temsil etmektedir. Fikir ve ifade özgürlüğü bu bilim geleneğinin temelini oluşturmaktadır. Bu geleneğin ayaklar altına alınmasına izin vermeyeceğiz.

Bizler Mühendis, Mimar ve Şehir plancıları olarak daima bilimin aydınlığını, akademinin özgürlüğünü savunduk, bundan sonra da savunmaya devam edeceğiz. ODTÜ öğrencilerinin özgürlüklerini savunacağız.

Bizler TMMOB olarak, OHAL-KHK rejimine, baskılara ve hukuksuzluklara karşı mücadeleye devam edeceğiz.

Kahrolsun İstibdat, Yaşasın Hürriyet!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TEKİRDAĞ'DA YAŞANAN TREN “KAZASI”NIN GERÇEK NEDENİ BİLİMSEL TEKNİK GEREKLİLİKLERDEN UZAKLAŞILMASI VE KAMUSAL HİZMET SUNAN KURUMLARIN İÇİNİN BOŞALTILMASIDIR

9 Temmuz 2018

Bilindiği üzere dün Edirne Uzunköprü-İstanbul Halkalı demiryolu hattı üzerinde, Tekirdağ Muratlı-Balabanlı bölgesinde bir tren kazası olmuş ve vagonların raydan çıkması üzerine ilk belirlemelere göre 24 yurttaşımız ölmüş, 338 yurttaşımız da yaralanmıştır. Öncelikle yaşamını kaybeden yurttaşlarımızın ailelerine başsağlığı, yaralananlara acil şifalar diliyoruz.

Kamuoyuna yansıyan görüntülerden de anlaşılacağı üzere olayın yaşandığı yerdeki demiryolu hattı tarım arazilerinin, dere yatağının ve yağışlı bir alanın üzerindedir.

Yetkililerce yapılan açıklamalarda söz konusu kazanın beklenmeyen ölçüde aşırı yağıştan kaynaklandığı belirtilmektedir.

Oysa Meteoroloji Mühendisleri Odamızın basın açıklamasında belirtildiği üzere “kaza bölgesine en yakın ölçüm istasyonlarından biri olan Çorlu Meteoroloji İstasyonunun yağış tekerrür analizlerine göre bölgede meydana gelen yağışlar 7 (yedi) yılda bir görülmesi mümkün yağışlardır.” Bu anlamda söz konusu yağışlar, beklenmeyen-olağanüstü yağışlar değildir.

İlk incelemelerimize göre, söz konusu facia tren yolu alt yapısının bakım onarım ve yenileme çalışmalarının teknik gerekliliklere uygun olarak gerçekleştirilmemesinden kaynaklanmaktadır. Öyle ki olayın gerçekleştiği yerdeki menfez kesiti ve menfezin üzerine yapılan dolgunun trajik yetersizliği görüntülerden dahi bariz bir şekilde anlaşılmaktadır.

Bu durum altyapı ve üstyapı çalışmalarında mühendisliğe ve bilimsel teknik gerekliliklere önem verilmediğini açık biçimde göstermektedir.

Söz konusu facia, TCDD bünyesinde ilgili denetim kadrosu eksikliğini ve hatta yokluğunu da gözler önüne sermiştir. Beş yıl öncesine kadar

demiryolu hatlarında görev yapan yol bekçileri uygulamasının “maliyet” gibi bilim ve insanlık dışı bir gerekçeyle kaldırılmış olması, bölgedeki hatta ilişkin güncel durum tespitleri yapılmasını engelleyerek kazaya davetiye çıkarmıştır.

Kazanın asıl nedeni ise bu ve benzeri kamu yararı ve güvenliğini ikinci planda gören politika ve uygulamalardır. Ülkemizde yıllardır izlenen demiryollarının özelleştirilmesi ve kamusal bir hizmet olan demiryolu taşımacılığının ticarileştirilmesi politikaları ile TCDD'nin kurumsal yapısı parçalanmıştır. Bu yaklaşım çerçevesinde personel azaltılmasına gidilmiş ve nitelikli personel kurumdan uzaklaştırılmıştır. Yine bu yaklaşım çerçevesinde kuruma yönelik yatırımlar azaltılmış, lokomotif bakım ve yol bakım atölyeleri de işlevsizleştirilerek küçültülmüştür. Bir kısmı da eleman yetersizliği bahane edilerek kapatılmıştır.

Yaşanan facianın yalnızca yağışlara bağlanması bu nedenle sorundur ve yanlıştır.

Bu kazaların gerçek sorumluları demiryollarının bakımını yapmayan, bilimsel uyarılara kulak tıkayan, insan hayatı ile ilgili gerekli yatırımları yapmayan siyasi iradedir.

Kamu yararı içeriğinden arındırılmış mevcut “kamu idaresi” eğer benzer faciaların yaşanmasını istemiyorsa mühendisliğe, bilimsel teknik gerekliliklere, TMMOB ve ilgili Odalarımızın yıllardır yaptığı tespit ve önerilere kulak vermelidir.

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

SOMA KATLIAMI İÇİN VERİLEN KARAR VİCDANLARI SIZLATMIŞTIR

11 Temmuz 2018

Türkiye'nin en büyük maden facialarından biri olan ve 301 madencinin yaşamını yitirdiği Soma Maden Faciasının görüldüğü dava, 3 yılın ardından tamamlandı. 51 Sanığın yargılandığı davada, şirket sahibinin de aralarında bulunduğu 37 sanık beraat ederken, 14 sanık hakkında 6 ila 22 yıl arasında değişen miktarlarda ceza verildi.

301 kişinin hayatını kaybettiği, yüzlerce ailenin yıkıldığı, bölgede ve toplumda büyük bir travma yaratan bir faciada verilen bu karar adalete olan güveni bir kez daha sarsmış, vicdanları sızlatmıştır.

Facianın üzerinden 1 yıl geçtikten sonra başlayan dava, başından itibaren eksik ve sorunlu olarak yürütülmüştür. Yaşanan faciadan Soma Kömür İşletmeleri AŞ yöneticileri kadar, ocağının denetim görevini yerine getirmeyen “Türkiye Kömür İşletmeleri” (TKİ) ve “Maden İşleri Genel Müdürlüğü (MİGEM) ile “Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı” ve “Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı” da sorumludur. Mahkeme en başından itibaren kamu kurumlarının ve siyasi otoritenin sorumluluğunu göz ardı ederek, davanın yanlış bir zeminde ve eksik biçimde yürütülmesine neden olmuştur.

Halkın vicdanını sızlatan bu kararın kabullenilmesi mümkün değildir. TMMOB olarak tüm sorumlular hak ettikleri cezayı alana kadar sürecin takipçisi olmaya devam edeceğiz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

DARBELERE VE BASKICI YÖNETİMLERE KARŞI DEMOKRASİ VE ÖZGÜRLÜKLERİ SAVUNACAĞIZ!

15 Temmuz 2018

Hakkındaki soru işaretlerinin henüz gerçek anlamıyla ortadan kaldırılamadığı 15 Temmuz başarısız darbe girişimin üzerinden 2 yıl geçti.

Darbe girişimi başarısız olsa da, sonrasında ilan edilen Olağanüstü Hal nedeniyle, 2 yıldır adeta sivil darbe yönetimi altında yaşıyoruz. Demokratik hak ve özgürlüklerin askıya alındığı, hukuk mekanizmalarının işlemediği, en masum protestoların bile şiddetle bastırıldığı bir dönemden geçiyoruz.

TMMOB olarak bizler darbelere karşı olduğumuz gibi, her türden baskıcı, otoriter yönetimlere de karşıyız.

Darbelerle ve darbecilerle hesaplaşmanın yolu özgürlüklerin, demokrasinin büyütülerek toplumsal ve siyasal yaşama egemen hale getirilmesidir.

TMMOB olarak dün olduğu gibi bugün de, darbelerin ve diktatörlüklerin karşısında tutum almaya devam edeceğiz.

Baskının, zulmün ve sömürünün hüküm sürdüğü bir ülke yerine, eşitliğin, özgürlüğün, demokrasinin, barışın ve adaletin egemen olduğu bir Türkiye istemiyle mücadelemizi sürdüreceğiz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

MESLEK ÖRGÜTLÜLÜĞÜMÜZ VE MESLEK ALANLARIMIZA YÖNELİK ANTİDEMOKRATİK MÜDAHALELER KARŞISINDA BOYUN EĞMEYECEK, HUKUKUN ÜSTÜNLÜĞÜ VE ÜLKEMİZİN MUTLU YARINLARI İÇİN MÜCADELEYE DEVAM EDECEĞİZ

17 Temmuz 2018

Bilindiği üzere 16 Nisan 2017 Anayasa değişikliği referandumunun ardından yapılan 24 Haziran 2018 seçimleri sonucunda ülkemizin anayasal rejimi, parlamenter sistemi ve kamu idari yapısında köklü değişiklikler öngören düzenlemeler yürürlüğe girmeye başlamıştır. Bu düzenlemeler arasında, Anayasa'nın 135. maddesi uyarınca özel kanunlarla kurulan, TMMOB gibi kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarıyla ve meslek alanlarımızla ilgili birçok kanunda yapılan değişiklikler de bulunmaktadır.

Bu düzenlemeler 24 Haziran seçimlerinden sonra yayımlanan 700, 701, 702, 703 sayılı KHK'ler ile Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri, Cumhurbaşkanlığı Kararları ve Genelgeleri ile yapılmaktadır. KHK'lerin 701 sayılı olanı kamudan ihraçlar, iadeler vb. üzerine, 702 sayılı olanı Nükleer Düzenleme Kurumu'nun oluşumu üzerine, 700 ve 703 sayılı olanlar ise yüzlerce kanun ve KHK'de yapılan değişiklikleri kapsamakta; Cumhurbaşkanlığı Kararname, Karar ve Genelgeleri de bu değişikliklere dair yeni düzenlemeler ile ilgili atamaları vb. içermektedir.

Öncelikle belirtmek isteriz ki, Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri hem Anayasa değişikliklerinin içeriğini hem de 700 ve 703 sayılı KHK'lerdeki değişiklikleri çok aşan geniş bir kapsama sahiptir.

Örneğin Anayasa değişikliği referandumunda yapılan değişikliklerle, Cumhurbaşkanına bağlı olan Devlet Denetleme Kurulu'nun (DDK), tüm kamu kurum ve kuruluşları, sermayesinin yarısından fazlasına bu kurum ve kuruluşların katıldığı her türlü kuruluş, kamu kurumu niteliğinde olan meslek kuruluşlarında, her düzeydeki işçi ve işveren meslek kuruluşlarında, kamuya yararlı derneklerle vakıflarda, her türlü inceleme, araştırma ve denetlemeleri yapma yetkisine, idari soruşturma da

eklenmişti. Ayrıca DDK'nin görev ve yetkilerinin kanun ile düzenlenmesi hükmü, Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle ibaresiyle değiştirilmiştir.

“Anayasada Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname 703”ün 42. maddesi ile de 10 madde ve iki geçici maddeden oluşan “DDK Kurulması Hakkında Kanun”un adı “Devlet Denetleme Kurulu Başkan ve Üyelerine İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun” şeklinde değiştirilmiş, kanunun önceki dört maddesi, iki geçici maddesi ve altı fıkrası ile bir fıkrasındaki bir cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.

28 maddeden oluşan 5 Numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ise ilgili kanunu hayli aşan bir kapsama sahiptir. Kararnamede “İdari soruşturma” hususu “her türlü idari soruşturma” olarak genişletilmiş, kamu kurum ve kuruluşu niteliğindeki meslek kuruluşlarının özerk yerinden yönetim kuruluşu olma özelliği görmezden gelinmiş ve yargı alanına giren “görevden uzaklaştırma” DDK'nin görev ve yetki kapsamına alınmıştır. Böylece Anayasa değişikliği referandumunda yer almayan cezalandırıcı hususlar da “fili hukukta” yer almaya başlamıştır. Bu noktada bu düzenlemenin Cumhurbaşkanlığına bağlı Devlet Denetleme Kurulu'nun “inceleme ve denetim” işlevini aştığını, kurulun yargının yerine geçtiğini, emek ve meslek örgütlerini kendi “özel ve keyfi “ceza hukukuna!” tabi kılmaya yönelik olduğu açıklıkla görülebilmektedir.

Bu düzenleme, 12 Eylül faşizminin kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının “idari ve mali denetimini” ilgili bakanlıkların genel vesayeti altına sokan ancak uzun yıllar uygulanmayan düzenlemesini de aşan, açık ki emek ve meslek örgütlerini otoriter hiyerarşik vesayet altına sokmaya yönelik cezalandırıcı bir düzenlemedir.

Diğer yandan son düzenlemelerde bakanlıklar ile ilgili, ilişkili kuruluşların bünyelerinde kurulan ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının da dahil olduğu danışma kurulu, genel kurul, konsey vb. yapılardan TMMOB ve bağlı Odalarının katılımı dışlanmış ve meslek alanlarımızla ilgili birçok kanunda rant esaslı düzenlemeler yapılmıştır.

Anayasa'da yer aldığı ve hatta Cumhurbaşkanının da belirttiği üzere “kanun ile” düzenlenmesi gereken konularda Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi çıkarılamaz. Ancak 5 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ve birçok düzenleme, Cumhurbaşkanının Meclisin “kanun

yapma” yetkisini kullandığını göstermektedir. Bu noktada, TBMM’yi etkisiz kılabilecek bütün düzenlemelere karşın Meclisi “kanun yapma” yetkisine sahip çıkmaya, emek ve meslek örgütlerini ve bütün demokratik kamuoyunu dayanışmaya çağırıyoruz.

Emek ve meslek örgütlerine yönelik düzenlemeler açık bir şekilde kamu yararını, kamusal üretim hizmet ve denetim gerekliliklerini, bu yöndeki Anayasal örgütlenmeleri ve toplumsal muhalefeti etkisizleştirme, tasfiye etme ve cezalandırmaya yöneliktir. Ancak bilinmelidir ki ülkemize, Anayasal demokratik kazanımlarımıza, emeğimize, mesleklerimize, meslek alanlarımıza ve meslek örgütlerimize sahip çıkmaya devam edecek, baskılar karşısında boyun eğmeyecek, hukukun üstünlüğü ve ülkemizin mutlu yarınları için mücadeleye devam edeceğiz.

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

SÜREKLİLEŞTİRİLMİŞ OHAL DÜZENİNE HAYIR!

19 Temmuz 2018

15 Temmuz Darbe girişimi sonrasında “Darbe girişiminde bulunan terör örgütünün tüm unsurlarıyla ve süratle bertaraf edilebilmesi” amacıyla 3 aylığına ilan edilen Olağanüstü Hal tam iki yıl sonra nihayet kaldırıldı.

OHAL altında geçen 2 yıllık süreç, sadece kişisel hak ve özgürlüklerin baskı altında tutulduğu, hukuksuz ve keyfi yönetim anlayışının had safhada yaşandığı değil, Anayasa’nın değiştirildiği, parlamenter demokrasinin ortadan kaldırılarak tek adam rejiminin inşa edildiği dönem oldu.

Aradan geçen 2 yıla rağmen bugün hala darbe girişiminin tam olarak aydınlatılmadığı, sorumlularının ortaya çıkartılmadığı göz önünde bulundurulduğunda, OHAL rejiminin asıl amacının tek adam rejiminin inşası olduğu gerçeğiyle yüz yüzeyiz.

Bugün itibariyle OHAL uygulamasının ortadan kalkmış olması, OHAL’i gerektiren şartların ortadan kalktığı en açık ve resmi ifadesidir. Bu duruma rağmen OHAL’i sürekli kılacak yasal düzenleme yapılmak istenmesi kabul edilemez. Anayasamıza göre “OHAL Rejimi”, “neden, konu, amaç ve süre” bakımlarından sınırlandırılmış istisnai bir yönetim biçimidir. Herhangi bir nedene bağlı olmaksızın sürekli bir olağanüstü hal uygulaması söz konusu olamaz.

Siyasal rejim tümüyle değiştirilmiş, devletin idari yapılanmasını baştan aşağı Cumhurbaşkanına bağlanmış olsa da, OHAL’in sürekli kılınmak istenmesi, siyasal iktidarın hiçbir biçimde hukuka ve anayasaya bağlı kalmak istemediğinin en açık ifadesidir. Bu durum kabul edilemez.

OHAL dönemi boyunca anayasal hak ve özgürlüklere getirilen tüm sınırlandırmalar bugün itibariyle ortadan kalkmıştır. Danıştay İçtihadı Birleştirme Genel Kurulu, kamudan ihraç edilenlere ilişkin olarak 1989 tarihinde verdiği kararda “sıkıyönetim komutanlarının istemleri üzerine işlerine son verilen memurların, diğer kamu görevlilerinin ve kamu hizmetlerinde görevli işçilerin, ilk kez kamu görevine girdikleri tarihte bu görev için yasa ve yönetmeliklerde öngörülen nitelikleri kaybetmemiş olmaları koşuluyla, işlerine son verildiği bölgede sıkıyönetim kalktıktan sonra, kurumlarınca eski görevlerine iade edilmeleri gerektiğini” tartışmaya yer bırakmayacak biçimde ortaya koymuştur.

Danıştay'ın bu kararı, Sıkıyönetim ve OHAL dönemlerinde alınan tüm kararlar ilişkin bağlayıcıdır. Bunun anlamı, OHAL döneminde alınan kararların da yürürlükten kalktığı, hukuksuz biçimde ihraç edilen ve haklarında kamu görevinden yasaklı olmalarını gerektirecek bir ceza verilmeyen herkesin görevlerine iade edilmesi gerektiğidir. Bu durumun takipçisi olacağımızın bilinmesini isteriz.

Ülkemizin ihtiyacı olan OHAL'in süreklileştirilmesi değil, demokrasi ve özgürlüklerin sınırlarının genişletilerek, OHAL ve KHK rejimi ile yaratılan hak gasplarının ortadan kaldırılmasıdır. Başta milletvekilleri olmak üzere tüm sorumluları bu ihtiyaca uygun davranmaya çağırıyoruz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

ÇÖKEN SADECE BİNA DEĞİL, ÇARPIK-DENETİMSİZ YAPILAŞMA ANLAYIŞIDIR

25 Temmuz 2018

İstanbul Beyoğlu ilçesinde bulunan 4 katlı bir binanın 24 Temmuz 2018 tarihindeki çöküşü milyonlarca kişi tarafından canlı yayında izlendi. Yan parselde devam eden temel kazısı nedeniyle yaşanan bu elim olayda herhangi bir can kaybı yaşanmamış olsa da, özellikle canlı yayın ekranlarına yansıyan görüntülerden çıkartmamız gereken büyük dersler vardır.

Yetkililer tarafından yapılan açıklamalarda, çöken apartmanın 1994 yılında inşa edildiği ve ruhsatsız olduğu beyan edilmiştir. Canlı yayın görüntüleri, binanın sadece kaçak olarak değil aynı zamanda hiçbir yapı kuralına uyulmadan inşa edildiğini de gözler önüne sermiştir. Başta İstanbul olmak üzere Türkiye'nin dört bir yanında buna benzer milyonlarca yapı bulunmaktadır. Halen ülkemizdeki yapı stokunun %60'ı kaçaktır. Bu binaların tamamı hem içinde yaşayanlar hem de çevreleri için hayati tehlike oluşturmaktadır.

Birliğimiz ve bağlı Odalarımız imar affı düzenlemesinin yasalaşmaması için gerekli açıklamaları ve uyarıları yapmıştır. Cumhuriyet döneminde 14 kez imar affı çıkarılmıştır. Bu aflar toplumda kanun dışı uygulamaların bir şekilde yasallaştırılacağı algısının pekişmesine neden olmaktadır.

Tüm Türkiye'nin gözleri önünde çöken bina, çok yakın zamanda bir kelime oyunu ile adı "imar barışı" olarak ilan edilen ancak gerçekte kaçak yapılaşmaya imar affı olan yasal düzenlemeye dikkat çekmektedir. Yetkililerin "kaçak" olduğunu beyan ettiği bina istenseydi o haliyle "imar barışı" kapsamında ruhsat alabilecekti. Bir binanın imar affı ile ruhsat sahibi olması, onun güvenli olduğu anlamına gelmemektedir. Binaları güvenli yapan, mühendislik bilgi, birikimi ve uygulamasıdır.

İmar barışı adı altında işletilen hukuksuzluk, toplumun can ve mal güvenliğini riske atan tüm girişimleri aklamaktadır. Mühendislik ve mimarlık hizmetleri güvenli ve sağlıklı yapılar için bir zorunluluktur. Bilimi ve tekniği, sermaye çevrelerinin ve rant çetelerinin menfaatleri doğrultusunda yok saymak ve bunu yasallaştırmak yapılabilecek en büyük yanıltır.

Sağlıklı kentleşmenin ve güvenli yapılaşmanın birinci derecede sorumlusu olan iktidar, mülkiyet, yapı grubu ve yapı sınıfı gibi idari ve teknik konuları mal sahibinin beyanına bağlayan tasarı ile bilimi, tekniği ve uygulayıcıları olan mühendis, mimar ve şehir planlama mesleklerini inkar ettiği gibi vatandaşlarımızın can ve mal güvenliğini de yok saymaktadır.

İmara aykırı, çevre ve doğa tahribatına neden olan ve en önemlisi de yeterli mühendislik hizmeti almadığı için olası depreme dayanıklılık bağlamında riskli yapılar devlet eliyle meşrulaştırılmakta, hukuka uyan vatandaşlarımız cezalandırılırken, kural tanımayanlar ödüllendirilmektedir. Belediye sınırları içerisindeki yapıların güvensizliğinin ve kaçak olmasının çeşitli patlama ve yıkımla ortaya çıkması, belediyelerin bu alandaki sorumluluğunu ortadan kaldırmamaktadır.

TMMOB olarak, rant uğruna, oy uğruna, para uğruna insan hayatını hiç sayan düzenlemelere, çarpık ve güvenliksiz yapılaşmaya karşı mücadele etmeye devam edeceğiz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

YUNANİSTAN HALKININ YANINDAYIZ!

25 Temmuz 2018

Yunanistan'ın Attika bölgesinde 23 Temmuz'da başlayarak hızla yayılan orman yangını yüreklerimizi sızlatıyor. İki gündür devam eden yangında hayatını kaybeden aralarında çocukların da bulunduğu 74 kişinin acısını paylaşıyoruz.

Uzun yıllar boyunca ortak bir coğrafyayı, ortak bir kültürü paylaşan Türk ve Yunan halkları arasında derin bir duygu birliği bulunmaktadır. Bu duygu birlikteliği özellikle büyük felaket anlarında kendisini hissettirmektedir. 17 Ağustos Depremi sonrasındaki arama-kurtarma ve yardım faaliyetleri sırasında en açık biçimde gördüğümüz bu güçlü birlik, iki ülke halkının arasında dayanışma köprülerinin oluşmasını sağlamaktadır.

Son yılların en büyük yangın felaketinin önüne geçilmesi, yangının yarattığı doğal ve toplumsal yaraların sarılması için elimizden ne geliyorsa yapmaya hazır olduğumuzun bilinmesini isteriz. Başta hayatını kaybeden insanların aileleri olmak üzere tüm Yunan halkına baş sağlığı diliyoruz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

AĞITLARIMIZ, GÖZYAŞIMIZ, ACILARIMIZ VE ÖFKEMİZLE YOĞRULAN ADALET MÜCADELEMİZ HIÇ BİTMEYECEK!

30 Temmuz 2018

10 Ekim Ankara katliamının karar duruşması 31 Temmuz-2 Ağustos 2018 tarihleri arasında Sincan Cezaevi Kampüsü Mahkeme Salonunda gerçekleştirilecek. Öncelikle kaybettiğimiz güzel insanları, mücadele arkadaşlarımızı, hasretle ve saygıyla anıyoruz.

DİSK-KESK-TMMOB ve TTB tarafından 10 Ekim 2015'te düzenlenen "Emek, Barış Ve Demokrasi Mitingi"ne yönelik saldırıda 103 arkadaşımız hayatını yitirdi. 500'e yakın arkadaşımız ise yaralandı, çok sayıda arkadaşımız farklı organ kayıplarına uğrayarak hayatlarını devam ettiriyor. Katliamın milyonların ruhunda, yüreğinde yarattığı yaralar ise hala geçmedi.

Evet acımız tarifsiz, hasretimiz derin. Öte yandan öfkemiz de büyük.

Öfkemiz büyük çünkü, 2012 yılından beri emniyet tarafından izlenen ve kimlikleri bilinen katiller itiraf edildiği gibi "kendilerini patlatmadan" yakalanmamıştır".

Öfkemiz büyük çünkü, emniyet canlı bomba saldırısı istihbaratı nedeniyle polisin kendini korumasını istemiş ancak bu istihbaratı mitingin tertip komitesinden, mitinge katılan on binlerden gizlemiştir.

Öfkemiz büyük çünkü, pimi çekenler (diğer mitinglerimizin aksine) polisin yol uygulamasına ara verdiği saatlerde Ankara'ya giren adı, sanı, eşgali bilinen kişilerdir.

Öfkemiz büyük çünkü, bombaların patlatılmasının ardından yüzlerce yaralının olduğu alana ambulanslardan önce gelen TOMA'lar ve zırlı araçlar gaz bombası atarak yaralı arkadaşlarımızın nefeslerini kesmiş, sağlık ekiplerinin müdahalesini zorlaştırmış, ölü sayısının artmasına neden olmuştur.

Öfkemiz büyük çünkü, katliamın ardından yapılan cenaze törenleri, anma törenleri de hedef alınmış, acımız ve öfkemiz plastik mermilerle, gaz bombalarıyla, soruşturmalarla bastırılmak istenmiştir.

Öfkemiz büyük çünkü, Bizim acımız ve öfkemiz şiddetle bastırılmak istenirken, dönemin Başbakanı “Saldırının ardından oylarımız yükseliyor” diyerek bu saldırıdan siyasi kazançla çıktıklarını ifade edebilmiştir.

Öfkemiz büyük çünkü, devlet en tepesinden alencele yapılan açıklamalarda katliamın bir çok örgüt tarafından ortak gerçekleştirilen “kokteyl terör” eylemi olduğunu iddia edilmiş, ancak soruşturma ve mahkeme sürecinde bu konuda hiçbir bulgu olmadığı açığa çıkmış, bu açıklama ile soruşturma saptırılmak/bulandırılmak istenmiştir.

Öfkeliyiz çünkü, katliama göz yuman, soruşturmayı bulandıran, sorumluluğu bulunan hiçbir kamu görevlisi yargılamaya dahil edilmeyerek devletin sorumluluğunun üstü örtülmüştür. Müfettiş raporlarına ve Ankara Bölge İdare Mahkemesi’nin kararına rağmen sorumluluğu bulunan kamu görevlileri hukuksuz biçimde korunmuştur. Aynı devlet 10 Ekim katliamına ilişkin haber yapan gazeteciler, katliamı protesto eden yurttaşlar ve avukatların ifadelerini almış, haklarında ceza istemiyle davalar açmıştır. Duruşmalarda “katliam” tanımını bile duymak istememişlerdir.

Öfkeliyiz çünkü, tüm delillere, dosyaya sunulan bilimsel görüşlere rağmen sanıkların insanlığa karşı suç yönünden cezalandırma talebimiz göz ardı edilmiştir. Katliamla ilişkili, yöneticilik konumunda olan sanıkların bir kısmı için sadece üyelikten ceza talep edilmiştir.

Öfkeliyiz çünkü, 23 ay 50 celse Sıhhiye Adliyesinde görülen dava, karar duruşması olması beklenen duruşma için Sincan’a kaçırılmıştır. Soma katliamı davasının karar duruşmasının siyasi hesaplarla ertelenmesinin ardından, işçileri göz göre göre ölüme gönderenlere verilen ödül gibi cezalar henüz hafızalardayken, 10 Ekim katliamının karar duruşmasının Sincan’a kaçırılması manidardır.

Bu davayı savcılığın oldukça eksik ve kabul edilemez mütalaasındaki bu haliyle kapatmaya çalışanlar bilsinler ki, ağıtlarımız, gözyaşımız, acılarımız ve öfkemizle yoğrulan adalet mücadelemiz hiç bitmeyecek! Katliamın tüm sorumluları yargılanana ve hak ettikleri cezayı alana kadar bu dava sürecek!

Yitirdiğimiz arkadaşlarımızın bizlere bıraktığı en değerli emanet olan emek, barış, demokrasi mücadelesini de hep beraber, kol kola omuz omuza büyütmeye kararlıyız. Er ya da geç, sorumlular cezalandırılacak; emek kazanacak, demokrasi kazanacak, barış kazanacak!

DİSK-KESK-TMMOB-TTB-10 EKİM DER

HAKKARİ'DEKİ BOMBALI SALDIRIYI KINIYORUZ

1 Ağustos 2018

31 Temmuz 2018 tarihinde Hakkari'nin Yüksekova İlçesinde gerçekleştirilen bombalı saldırıyı kınıyoruz.

Tüm ülkemizi derin bir acıya boğan bu terör saldırısında hayatını kaybeden anne Nurcan Karakaya ve 11 aylık bebeğine rahmet, yakınlarına baş sağlığı diliyoruz.

Terör saldırıları ve şiddet eylemleri bu topraklara acı ve gözyaşından başka hiçbir şey getirmemektedir. Sıkılan her kurşun, patlayan her bomba, sadece insanların yaşamını değil, ülkenin ortak geleceğini ve barış umudunu da hedef almaktadır.

TMMOB olarak bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da teröre ve şiddete karşı duracağız, barışın ve kardeşliğin sesini ve mücadelesini yükseltmeye devam edeceğiz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

EKSİK ADALET, ADALET DEĞİLDİR KATLIAMA ORTAK OLANLARIN TÜMÜ CEZALANDIRILANA KADAR HUKUK MÜCADELEMİZE DEVAM EDECEĞİZ!

4 Ağustos 2018

Türkiye tarihinin en büyük kitle kıyımı olan 10 Ekim Katliamı davasında karar açıklandı. Ankara 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen davada 9 sanığa “Anayasal düzeni ihlal” suçundan birer kez, “kasten öldürme” suçundan da 100'er kez olmak üzere toplam 101'er kez ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası verildi. Tutuklu yargılanan diğer 10 sanık da örgüt üyeliği ve çeşitli suçlardan ceza aldı. Firari 17 sanığın ise davası ayrı bir dosyada görülmeye devam edecek.

İki yıldır devam eden mahkeme süreci boyunca yaptığımız her açıklamada, davanın eksik yürütüldüğünü, saldırganlar yargılanırken, saldırının gerçekleşmesine adeta göz yuman sorumluların görmezden geldiğini dile getirmiştik.

Mahkeme kararı, dava sürecine ilişkin eleştirilerimizi bir kez daha haklı çıkardı. Mahkeme heyeti saldırganları cezalandırırken, saldırının gerçekleşmesinde sorumluluğu olan kamu görevlilerini mahkeme huzuruna bile çıkartmadı.

Oysa dava boyunca, katliamı gerçekleştiren sanıkların istihbarat birimlerinin takibinde oldukları, canlı bombalara ilişkin listelerin ortaya çıktığı, tüm bunların dinlenen telefonlarda açık açık konuşulmasına rağmen hiçbir işlem yapılmadığı, Gaziantep başta olmak üzere bölge illerinde örgütlenme faaliyeti yürüten IŞİD üyelerine göz yumulduğu, canlı bombaların adeta ellerini kollarını sallayarak Gaziantep'ten Ankara'ya kadar geldikleri açık biçimde ortaya çıkmıştır.

Dolayısıyla sadece kendini patlatanlar ve suç ortakları değil, tüm bu yaşananlarda katkısı bulunan, sorumluluğu olan her kademedeki kamu görevlileri de kasten bu katliama ortak olmuşlardır. Kamu görevlilerinin görev suiistimalleri açıkken, dosyaya giren belgelerde açıkça yazmaktayken, buna ilişkin hiçbir işlem yapılmamış, sorumlular mahkeme önüne çıkartılmamıştır.

Bu tarihe karşı bir suçtur. Bu insanlığa karşı bir suçtur. Bu çocuklarımıza, 10 Ekim günü yitirdiğimiz canlara karşı suçtur.

Eksik adalet, adalet değildir! Bizler 10 Ekim’de kaybettiğimiz arkadaşlarımızı unutmadığımız gibi, katliamın sorumlularını da unutmayacağız, unutturmayacağız. Patlamalar sonrasında yaralılara gaz bombalarıyla, basınçlı suyla saldıran emniyet yetkililerini unutmayacağız. Katliamın sorumlularını gizlemek için “Kokteyl Örgüt” açıklamasını yapan dönemin Cumhurbaşkanı unutmayacağız. “Katliam sonrası oylarımız artışa geçti” açıklamasını yapan dönemin Başbakanını unutmayacağız.

İnsanlığa karşı işlenmiş bu büyük suçun parçası olan herkes yargılanıncaya, hak ettikleri cezayı alıncaya kadar hukuki mücadelemizi sürdürmeye devam edeceğiz.

Unutmayacağız, unutturmayacağız, unutursak kalbimiz kurusun!

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

DOĞU KARADENİZ'DE YAŞANAN FELAKETİN NEDENİ YAĞIŞLAR DEĞİL YANLIŞ KENTLEŞME VE ULAŞIM POLİTİKALARIDIR!

9 Ağustos 2018

Doğu Karadeniz'de etkili olan mevsim yağışları nedeniyle her gün farklı bir ilimizde sel ve taşkınlar yaşanıyor. Geçtiğimiz günlerde Rize ve Ordu'ya yaşanan sel, taşkın ve heyelan nedeniyle zarar gören tüm halkımıza geçmiş olsun dilekelerimizi iletiyoruz.

8 Ağustos 2018 tarihinde Ordu ve ilçelerinde yaşanan yağışlar deneniyle bölgede bulunan dereler taşmış, dere yatağında bulunan ev, iş yeri ve sanayi bölgeleri sular altında kalmış, dereler üzerinde kurulan köprüler kullanılamaz hale gelmiş ve Karadeniz Sahil Yolu üzerinde bulunan Cevzdere Köprüsü yıkılmıştır.

Doğu Karadeniz bölgemizde yılın aynı dönemlerinde yaşanan yağışlarda hep aynı manzaralarla karşılaşıyoruz: Dereler taşıyor, dere yataklarındaki evler sular altında kalıyor ve Karadeniz Sahil Yolu'nun bir bölümü yıkılıyor. Bu durum, yaşadıklarımızın doğal afet değil, plansız ve çarpık kentleşmenin sonucu olduğunu gösteriyor.

Yıllardır bölgede yaşanan sel olaylarıyla ilgili yaptığımız inceleme ve değerlendirmelerde, üç ortak noktanın öne çıktığını gözlemliyoruz: İlki dere yataklarındaki yapılaşma, ikincisi Karadeniz Sahil Yolu'nun oluşturduğu setin derelerin Karadeniz'e ulaşmasına engel olması, üçüncüsü de HES'ler nedeniyle derelerin akış rejiminin bozulmasıdır. Bu üç temel sorun czme kavuşturulmadan, bölge halkının can ve mal güvenliğinin sağlanması mümkün değildir.

Hükümet ise bu sorunları czmek yerine, sorunları kalıcı hale getirerek bölgenin yüz yüze olduğu tehdidin daha da büyümesine neden olmaktadır. İmar barışı adı altında dere yataklarına yapılmış yerleşimlere ruhsat verilmekte, derelerin üstleri kapatılarak-dere yatağı betonlaştırılarak suyun doğal yollarla denize ulaşması engellenmekte, bölgede yoğunlaşan HES ve Madencilik faaliyetleri nedeniyle doğal bitki örtüsü yok edilmekte, Karadeniz Sahil Yolu ve dolgu alanlarla bölge adeta sellere karşı savunmasız hale getirilmektedir.

Doğu Karadeniz Bölgemiz daha büyük felaketler yaşamadan bu yanlışlardan geri dönölmesi gerekmektedir. TMMOB ve bağlı odalarımızın bölgeye ilişkin uyarıları dikkate alınmalıdır. Doğayla ve insanla barışık, planlı kentleşme, ulaşım ve enerji politikaları hayata geçirilmelidir.

Yaşanan felaketten zarar gören bölge halkına bir kez daha geçmiş olsun dileklerimizi iletiyor, yetkilileri sesimize kulak vermeye çağırıyoruz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

SAĞLIK BAKANLIĞI ANAYASAL YETKİLERİNİ AŞIYOR!

9 Ağustos 2018

TTB Merkez Konsey Üyelerini yaptıkları basın açıklaması nedeniyle kamu görevinden çıkarmaya çalışmak, demokratik kurumlara gözdağı vermektir.

Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi (TTB MK) 24 Ocak 2018 tarihinde “Savaş Bir Halk Sağlığı Sorunudur” konulu bir basın açıklaması yapmış ve ardından hedef gösterilen Türk Tabipleri Birliği (TTB) ve TTB MK üyeleri hakkında adli işlemler başlatılmıştı. TTB MK üyeleri uzun bir gözaltı sürecinden sonra adli kontrol şartıyla serbest bırakılmışlardı.

Aynı dönemde Sağlık Bakanlığı tarafından TTB MK üyelerinin, merkez konsey üyeliklerinin düşürülmesi talebiyle açılan dava 29 Haziran 2018 tarihinde reddedilmiştir.

Tüm bu gerçeklere rağmen Sağlık Bakanlığı tarafından bağlı işyerlerinde çalışan TTB MK üyelerine yönelik baskılar ve idari soruşturmalar devam etmektedir.

Bu çerçevede TTB Genel Sekreteri Dr. Bülent Nazım Yılmaz memuriyetten atılma talebiyle Sağlık Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulu’na sevk edilmiştir. TTB MK üyesi Dr. Selma Güngör’ün aile hekimliği sözleşmesi sonlandırılmış ve kendisinin 5 yıl aile hekimliği yapamamasına karar verilmiştir. Yine Sağlık Bakanlığı bünyesinde aile hekimliği yapan TTB MK üyesi Dr. Yaşar Ulutaş hakkında da benzer soruşturma sürdürülmektedir.

Sağlık Bakanlığı kendi bünyesinde çalışan üç TTB MK üyesi hekimi cezalandırarak, işten atarak TTB faaliyetlerine müdahale etmek, TTB’yi etkisiz kılmak ve baskı altına almaya çalışmak istemektedir. Sağlık Bakanlığı aynı zamanda, yasaların TTB MK’ne tanımladığı görevlerini kamusal sorumluluğa, hekimlik değerlerine ve insan haklarına uygun olarak yerine getirme sorumluluğunu engellemeye çalışmaktadır.

Hükümetin ve Sağlık Bakanlığı’nın uygulamalarının sağlık, sağlık hakkı ve insan hakları açısından değerlendirilmesi için Türk Tabipleri Birliğinin özerkliği ve özerk kalması tüm toplum açısından çok önemlidir. Ancak siyasal iktidar ve onun bünyesindeki Sağlık Bakanlığı’nın asıl amacı

uluslararası hekimlik değerleri ve toplumun sağlık hakkı açısından son derece önemli olan bu özzerkliği ortadan kaldırmaktır.

Sağlık Bakanlığı'nın kendi kurumlarında alışan TTB MK üyelerini görevleriyle ilgisi olmayan nedenlerle işten atma talebiyle soruşturması, görevini kötüye kullanması ve Anayasa'nın meslek örgütleriyle ilgili hükümlerini hiçe sayması demektir.

Devletlerin mesleklere ve meslek kuruluşlarına müdahalesinin tarihi eskiye gider. Demokrasinin sorunlu olduğu dönemlerde devletler, meslek kuruluşlarının kendi politikalarını eleştirmemesini, desteklemesini hatta bir devlet organı gibi hareket etmesini ister; bunu sağlamak için de müdahalelerde bulunurlardı. Bu müdahalelerin demokratik ve özgür bir ülkeye yakışmadığı ve bu nedenle de kabul edilmeyeceği çok açıktır. Üstelik bu müdahaleler sadece ilgili mesleklerin haklarına değil aynı zamanda tüm toplumun hak ve çıkarlarına yöneliktir. Sağlık ve yaşam hakkına yönelik mücadelelerimiz bunlar için en iyi örneklerdir.

TTB, Anayasa'nın 135. Maddesine göre 6023 sayılı yasa ile kurulmuş kamu kurumu niteliğinde bir meslek örgütüdür. TTB MK üyelerinin meslek kuruluşunda yürüttükleri görevleri, devlet memuru olarak yürüttükleri görevlerinden bağımsızdır. Bu durum Anayasa'nın 135. Maddesi ile 25, 26, 27 ve 33. Maddeleri başta olmak üzere Anayasa'da düzenlenen demokratik hakların bir sonucudur. Bu nedenle TTB MK üyelerinin yönetici sıfatı ile yürüttüğü faaliyetlerin, devlet memurluğu bağlamında incelemeye tabi tutulması ve buradan hareketle idari işlem yapılması mümkün olmadığı gibi aynı zamanda yetkinin kötüye kullanımınıdır.

Türk Tabipleri Birliği, Sağlık Bakanlığı'nın idari işleyişinde yer almadığı gibi bağlı kuruluşu da değildir. Demokratik seçimlerle, hekimlerin kendi temsilcilerini doğrudan seçtikleri, yönetimi ve diğer kurulları hekimler tarafından demokratik seçimlerle belirlenen Anayasal bir kuruluştur. Kamu kurumu niteliğinde olması TMMOB, Barolar ve diğer meslek odalarında olduğu gibi kamu idaresinin ve hükümetin emrinde olması anlamına gelmez... Birliğin kuruluş amaçları ilgili yasalarda belirtilmiştir. Aynı zamanda amaç dışı faaliyetleri durumunda yapılacak yasal işlemler de ilgili yasalarda yer almaktadır. Amaç dışı faaliyet durumlarında Sağlık Bakanlığı'nın yapması gereken mahkemelere TTB'nin ilgili ve sorumlu organlarının görevlerinden alınmaları konusunda dava açmaktır. Sağlık Bakanlığı bu çerçeve de dava açmış, ancak açtığı dava Ankara 7. Asliye Hukuk Mahkemesi tarafından 29 Haziran 2018 tarihinde reddedilmiştir.

Ortada bu mahkeme kararı varken ve aynı zamanda TTB MK üyeleri hakkında ceza davası bile açılmamışken Sağlık Bakanlığı'nın yürüttüğü idari soruşturmayı kabul etmek ve anlamak mümkün değildir.

Sağlık Bakanlığı'nın tutumu aynı zamanda meslek örgütlerinin bağımsızlığına, örgütlenmesine, faaliyetlerine bir müdahale ve gözdağıdır. Unutulmamalıdır ki, TTB'nin yaptığı faaliyetler ve açıklamalar ilgili bakanlığın iznine tabi değildir. Öte yandan hekimlik uygulamalarına müdahale, hekimlerin haklarının korunması, toplumun sağlık ve yaşam hakkının savunulması, sağlıklı bir toplum için şart olan demokrasi, barış ve özgürlükler için mücadele TTB'nin olmazsa olmazlarıdır. Sağlık Bakanlığı'nın antidemokratik tavrı ve meslek örgütünün özgürlüğüne yönelik müdahalesi bu temel ilkeleri değiştiremez.

DİSK, KESK ve TMMOB olarak Türk Tabipleri Birliği'ne yönelen bu saldırıyı TTB MK üyelerinin gözaltına alındıkları tarihten bu yana ibretle izliyoruz. Aynı zamanda TTB'nin savaş karşıtı ve barıştan yana olan tavrını desteklediğimiz gibi bu mücadelesinde TTB'nin yanında yer aldığımızı dünyaya ve topluma karşı olan bir sorumluluğumuz olarak değerlendiriyoruz.

Aynı zamanda meslek örgütlerinin ve sendikaların anayasa ve uluslararası anlaşma ve haklardan kaynaklı özgürlüklerine yönelen saldırı ve müdahaleleri asla kabul etmediğimizi ve bu uygulamalara karşı birlikte mücadele edeceğimizi kamuoyuyla paylaşıyoruz.

Sağlık Bakanlığı'nı insanlığın ve hekimliğin birikimine saygı duymaya, insan haklarına uygun davranmaya ve görevini kötüye kullanmamaya çağırıyoruz. Aynı zamanda Sağlık Bakanlığı'nı TTB'ye yönelik demokratik olmayan tutumlardan vazgeçmeye, hukuku, diyalogu ve demokrasiyi esas alan bir tutuma ve kendi kurumlarında çalışan TTB Merkez Konseyi üyeleri hakkında başlatılan soruşturmaları durdurmaya davet ediyoruz.

DİSK - KESK - TMMOB - TTB

KRİZİN SORUMLUSU AKP’NİN YANLIŞ EKONOMİ POLİTİKALARIDIR!

14 Ağustos 2018

Türkiye tarihinin en büyük ekonomik krizlerinden birini yaşıyoruz. Yaşadığımız büyük krizi basitçe kur artışı olarak adlandırmak ve sebebini de dış güçlere bağlamak doğru değildir. Enflasyondan işsizliğe, yoksullaşmadan ekonomik durgunluğa kadar hayatlarımızı her alanda kâbusa çeviren kapsamlı bir ekonomik krizle karşı karşıya bulunuyoruz.

Bu krizin asıl nedeni 1980’li yıllardan itibaren küresel sermaye güçlerinin güdümünde kesintisiz bir şekilde uygulanan özelleştirmeye, piyasalaştırmaya, kuralsızlaştırmaya dayalı neoliberal politikalardır.

16 yıldır bu politikaları ısrarla uygulayan AKP iktidarı ise yaşanan krizin baş sorumlusudur. Pervasızca yapılan özelleştirmelerle üretken kamu kuruluşlarımızın büyük bir kısmı elden çıkarılmış, elde kalan az sayıdaki kuruluş da idari bütünlükleri parçalanarak ve serbestleştirme uygulamalarıyla etkisizleştirilmiştir. Ülke ekonomisi yüksek oranlı borçlanma ve yoğun ithal girdi kolaycılığının üzerine oturtulmuştur.

Bu politikalarla ülkemiz rantıye bataklığına sürüklenmiş, üretim yeteneğimiz aşındırılmıştır. Üretim-yatırım-tasarruf politikalarının yerini tüketim politikaları almıştır. Tarım ve sanayi gibi üretken sektörler geriletilip, ülke kaynakları rant dağıtımını merkezli inşaat ve müteahhitlik işleri ile katma değeri düşük hizmetler sektörüne yönlendirilmiştir.

Türkiye ekonomisi uzun yıllardan bu yana dışa bağımlı bir yapıdadır. Üretim yerine dış kaynaklara dayalı ekonomimiz, sıcak para akışının kesildiği her durumda büyük krizlerle karşı karşıya gelmektedir. Yaşadığımız her kriz, halkımızın ve ülkemizin birikimlerinin yok olmasıyla sonuçlanmaktadır.

İktidar dönemi boyunca, merkez kapitalist ülkelerdeki parasal genişleme politikalarının yarattığı düşük kur ve düşük faiz olanaklarını sanayileşme, teknolojik gelişme ve üretimin artırılması yerine verimsiz inşaat projelerine aktaran AKP’nin yanlış ekonomi politikaları ülkeyi krize sürüklemiştir.

Yüksek ekonomik büyüme söylemiyle aşırı borçlandırmaya ve kredi kullanımına itilen piyasa aktörleri, bugün borçlarını ödeyemez duruma

gelmiştir. Borçlarını ödeyemeyen, kredilerini yeniden yapılandırma başvurusunda bulunan şirketler nedeniyle reel sektörde para akışı durmuştur. Özellikle ithal hammadde ve ara mal kullanılan sektörlerde üretim yapılamaz hale gelmiş, kitlesel işten çıkartmalar başlamıştır. Geline nokta da kur artışı sadece halkın alım gücünü düşürmekle kalmıyor, geniş çaplı bir işsizleşme ve yoksullaşma yaşanmasına neden oluyor.

AKP'nin özellikle seçimler öncesinde tüketimi artırmaya yönelik savurgan adımları ve borçlanmayı özendirilen kredi politikaları krizin daha da büyümesine neden olmuştur. Krizi asıl derinleştiren şey ise, AKP'nin antidemokratik, baskıcı ve hukuk dışı politikalarıdır. Ekonomik krizle mücadeleyi bile aklıselim yöntemlerle değil, baskıcı-tehditkâr yöntemlerle örtbas etmek isteyen AKP'nin bu yaşanan ekonomik krizi çözmesi mümkün değildir.

Yaşadığımız krizin nedenini dış güçlere bağlayan ve yastık altındaki dövizlerin bozdurulmasıyla bu krizden çıkış sağlanabileceğini savunan AKP'nin krizle mücadele gibi bir yönelimi olmadığının en önemli delili açıklanan 100 Günlük İcraat Programı'dır.

Yıllardır sürdürülen yanlış politikalarda ısrar edilerek bu krizden kurtulmanın mümkün olmadığı açıktır.

Yapılması gereken şey, rant ekonomisi yerine üretim ekonomisini, sermaye öncelikleri yerine kamusal çıkarları, lüks ve savurganlığa dayalı yönetim anlayışı yerine tasarrufları, gündelik politikalar yerine planlı kalkınmayı önceleyen bir anlayışın öne çıkartılmasıdır.

AKP bugün krizden çıkış için mali disiplin adı altında kemer sıkma politikasını hayata geçireceğini söylemektedir. Bugüne dek ekonomi her sıkıştığında eğitim ve sağlık başta olmak üzere sosyal harcamalardaki kısıntı devreye girmekte ve kemer, emeğiyle geçinen geniş toplum kesimleri üzerinde sıkılmaktadır. Kamuda asıl tasarruf yapılması gereken yer ise başta saray giderleri ve örtülü ödenek harcamaları olmak üzere AKP'nin siyasi çıkarları uğruna yaptığı geniş boyuttaki harcamalardır.

Halkın ve bütçenin üzerindeki yükü her geçen gün büyüyen dövize endekslı alım garantisi olan Kamu Özel İşbirliği anlaşmaları yeniden düzenlenmeli ve henüz uygulamaya geçmemiş olan Kamu Özel İşbirliği projeleri iptal edilmelidir.

Kanal İstanbul ve Akkuyu Nükleer Tesisi başta olmak üzere halkın öncelikli ihtiyaçları yerine sermaye kesimlerine rant aktarmayı amaçlayan projeler derhal durdurulmalıdır.

100 Günlük İcraat Programı tümüyle gözden geçirilerek, kamu kaynaklarını israf eden harcamalar ve projeler durdurulmalıdır.

Emekçilerin alın teriyle kurulan İşsizlik Fonu'nda toplanan paralar amacı dışında kullanılmaktan vaz geçilmeli ve kriz döneminde işsiz kalan emekçilerin ve ailelerinin hayatlarını sürdürebilmeleri sağlanmalıdır.

Ülkenin bütün kamusal varlıklarının kontrolüne verildiği Varlık Fonu'nun bütün faaliyetleri durdurulmalı, ülke kaynaklarının kriz gerekçesiyle yağmalanmasına engel olunmalıdır.

Son dönemde özellikle ABD ve Rusya ile yapılan milyarlarca dolarlık askeri anlaşmalar iptal edilmelidir.

Krizden çıkış, emperyalist güçlerin, uluslararası tekelleri, çok uluslu şirketlerin isteklerine boyun eğmekle değil, halkın genel çıkarını gözeten, emekten yana kamucu bir anlayışı hayata geçirmekle mümkündür.

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

UNUTMADIK, UNUTMAYACAĞIZ, UNUTTURMAYACAĞIZ!

16 Ağustos 2018

Bundan 19 yıl önce, ülkemiz 1939 büyük Erzincan depreminden sonra 20. Yüzyıldaki en büyük ikinci felaketi yaşamıştı. 1999 yılının 17 Ağustos günü Kocaeli - Gölcük merkezli meydana gelen Marmara Depremi ve ardından 12 Kasım'da yaşanan Düzce Depremi büyük bir yıkıma neden olmuştu. 20 binden fazla vatandaşımız bu depremlerde yaşamını yitirmiş, 50 bine yakın vatandaşımız yaralanmış, yüzbinlerce konut hasar görmüş, bölgenin altyapısı tamamen çökmüş, toplam ekonomik kayıp ise 50 milyar doları aşmıştı. O günden sonra hep birlikte haykırmıştık; “Unutmayacağız, unutturmayacağız!”

17 Ağustos 1999 Marmara depreminden bugüne geçen 19 yılda, üzümlere görüyoruz ki; meydana gelen depremler ve diğer doğal afetler sonucunda yaşanan can kayıpları, sosyal ve ekonomik travmalar siyasal iktidara hiçbir şey öğretmemiştir. Bilim ve meslek çevrelerince ortaya konan risk ve afet yönetimine ilişkin görüşlere, alınması gerekli önlemlere dikkat çeken açıklamalara itibar edilmemiş, yıllar süren çalışma ve raporlar göz ardı edilmiştir. Bu ihmal ve umursamazlık nedeniyle yıllar içinde yaşanan felaketlerde binlerce insanımız hayatını kaybetmiştir.

Siyasal iktidarın, son 19 yılda, yaşanan her felaketin ardından yaptığı “kader” açıklamaları ve göstermelik “yaraları sarma” girişimleri, toplumsal tepkiyi azaltmak için yapılan illüzyondan başka bir şey değildir. Bu süreçte çıkarılan her yeni yasa, yapılan her yeni mevzuat düzenlemesi, kurulan her yeni kurul/komisyon incelendiğinde, vahşi ve ahlaksız kapitalizmin “felaketleri ranta çevirme becerisi” yeniden ve yeniden görülmektedir.

17 Ağustos 1999 Marmara Depremi'nden bugüne;

- Yapılan sayısız yapı denetimi düzenlemesinde kamusal denetim ticarileştirilmiş, meslek odalarının önerilerini dışlayan bir yaklaşım egemen olmuştur. Yapı Denetim Yasası'nda kamu yapıları denetim dışı tutulmuş; TMMOB'ye bağlı ilgili Odaların yasa ve yönetmeliklerce tanınmış görevleri içinde bulunan mühendislik, mimarlık hizmetlerinin mesleki yeterlilik, eğitim, belgelendirme, denetleme gereklilikleri dışlanmıştır.

- 2011 yılındaki Kanun Hükmünde Kararnameler (KHK) ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yerel yönetimlerin yapı, ruhsat vb. yetkilerini de üstlenmiş, TOKİ'ye çok özel yetkiler verilmiş, “kentsel dönüşüm” iktidarın elinde merkezleştirilmiş, bütün ülke imara açılmış, Yapı Denetimi Yasası'nda denetim dışı yapıların sayı tür ve dağılımında önemli değişiklikler yapılmış, yasanın denetim kapsamı daraltılmış, denetimsiz yapılaşmanın sınırları genişletilmiştir.
- Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planı'nda (UDSEP-2012-2023), Neoliberal serbestleştirme politikalarında önemli bir yer tutan “kamu-özel sektör işbirliği” yöntemi ile deprem gibi karmaşık ve tamamen kamusal düzlemde olması gereken bir alanın özel sektöre terk edilmesi için yeni adımlar öngörülmüş, “Serbestleştirme, özelleştirme, sivil toplumu güçlendirme ve yerelleşme” bağlamı, kamu kaynaklarını ve kamu erkini ayrıcalıklı biçimde kullanan, yasama-yargı denetimini dışlayan, özel sektör ve uluslararası sermaye kuruluşlarıyla iç içe olan bölgesel kalkınma ajanslarına depremle ilgili sorumluluk verilmiştir. TMMOB'nin tüm uyarılarına karşın mühendislik, mimarlık uygulama, hizmet ve örgütleri bu strateji belgesinde de dışlanmıştır.
- Onuncu Kalkınma Planı'nda da, “Kentsel dönüşümün doğurduğu değer artışlarından kamuya kaynak sağlanması” ve “Özel sektör tarafından geliştirilen kentsel dönüşüm proje sayısının artırılması” amaçlanmıştır. Planda ayrıca “teknik müşavirlik firmalarının inşaat sektörünün tüm üretim süreçlerinde ve kamu-özel işbirliği projeleri ile kentsel dönüşüm gibi alanlarda daha etkin faaliyet göstermeleri temin edilecektir” denilerek mühendislik, mimarlık hizmetlerinin kamusal niteliğinin özel sektör lehine tasfiyesi açık bir şekilde yer almış ve böylece doğal afetler konusu, iktidar ve sermaye çevrelerinin sınırsız kâr-rant amacına tabi kılınmıştır.
- Başbakanlık tarafından yayımlanan “On Birinci Kalkınma Planı Hazırlıkları ile İlgili 2017/16 Sayılı Başbakanlık Genelgesi” ile 2019-2023 dönemini kapsayan On Birinci Kalkınma Planı için gerçekleştirilecek hazırlık çalışmalarında, daha önceki plan çalışmalarının aksine, “Afet Yönetiminde Etkinlik Özel İhtisas Komisyonunun” kurulmasına bu plan döneminde gerek olmadığı kamuoyuna duyurulmuştur.
- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, 28.07.2017 tarih ve 30137 sayılı Resmî Gazete'de yayınladığı “6306 Sayılı Kanunun Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik” ile “Riskli Alan” kararının verilmesinde temel bir girdi olan “alanda daha önceden meydana

gelmiş afetler varsa, bunlara dair bilgiler”in kullanımını yürürlükten kaldırmıştır.

- 5902 sayılı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun’u gereğince 2009 yılında oluşturulan Deprem Danışma Kurulu “yılda en az dört kez toplanır” şeklindeki ana çalışma ilkesine aykırı olarak, 2013-2016 döneminde hiç toplanmamış 2017 ve 2018 yıllarında ise birer kez toplantı gerçekleştirmiştir
- Sadece deprem konusunda değil heyelan, sel, tsunami, küresel iklim değişikliğinin yarattığı etkiler gibi tehlike unsurlarına karşı yerel düzeydeki sınırlı ve çoğunlukla afet sonrası çabaların dışında, ülke genelinde, sistematik bir “risk yönetim sistemi” inşa edilmemiş, ülkemizin “afet gerçekliği” imar, tarım, madencilik, enerji, sanayi gibi ana sektörlerde karar süreçlerinde göz ardı edilmiş/edilmeye devam etmektedir.
- “İmar Barışı” adıyla yasalaşan yeni “İmar Affı” ile açılan hukuk davaları sonucu planları ve ruhsatları iptal edilmiş olan her biri bir “kent ve çevre suçu” niteliğinde yükselen denetimsiz ve kaçak yapılar yasal hale getirilmiştir. Üstelik 3194 sayılı İmar Kanununa eklenen geçici 16. Maddede “Yapının depreme dayanıklılığı hususu malikin sorumluluğundadır” denilerek olası bir afet sonucunda siyasi mali ve kamusal sorumluluktan kaçılmıştır.

Sonuç olarak ve yeniden, 17 Ağustos 1999 Marmara Depreminin 19. Yılında,

TMMOB ve bağlı Odaları olarak diyoruz ki:

Depremlere karşı bütünlüklü, sağlıklı, insanca bir yaşam ve çevre için, ülkemizin yeni büyük sosyal afetler, sosyal yıkımlar yaşamaması için gereken önlemlerin ivedilikle alınmasını, yapı denetimi uygulamasını yönlendiren kararlar ve ilgili tüm mevzuatın, TMMOB ve bağlı Odalar, üniversiteler ve ilgili kesimlerin katılımıyla düzenlenmesini bir kez daha vurguluyoruz.

TMMOB ve bağlı Odaları olarak diyoruz ki:

Siyasi iktidarın mevzuatta yaptığı kabul edilemez değişikliklerle, TMMOB yasasında tanımlanmasına karşın, TMMOB ve bağlı Odalarının, kamu/özel sektör projelerini planlama, tasarım, üretim ve denetleme süreçlerinden dışlanmasını, Odaların üyelerini denetlemesi, sicillerini tutması, mesleki faaliyetlerinin kayıt altına alması, “imzacılıkla” ve sahte mühendislerle

mücadelesi gibi mesleki ve kamusal görevlerinin engellenmesini, Meslek Odaları üzerinde mali ve idari denetim kurarak vesayet ilişkisinin hayata geçirilmek istenmesini tümüyle reddediyoruz.

TMMOB ve bağılı Odaları olarak diyoruz ki:

Unutmadık, Unutmayacağız, Unutturmayacağız!

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

DİSK, KESK, TMMOB, TTB: BARIŞI, ÖZGÜRLÜĞÜ VE EŞİTLİĞİ BU TOPRAKLARDA KÖKLEŞMİŞ BİR AĞAÇ HALİNE GETİRECEĞİMİZE SÖZ VERİYORUZ

1 Eylül 2018

Eylül Dünya Barış Günü!

Barış'ı, özgürlüğü ve eşitliği bu topraklarda kökleşmiş bir ağaç haline getireceğimize söz veriyoruz!

Barışı yaşadığımız ülkede ön koşulsuz olarak herkes için talep etmek, komşu ülke halkları başta olmak üzere tüm halklarla barış içinde yaşanmasını istemek ve kendi ülkemizde eşit, demokratik, özgür ve barış içinde yaşamak için mücadele etmek insan olmanın şartıdır. Emperyalist kapitalist düzenin insan emeğini ve doğayı talan etmek üzere insanlığa karşı yürüttüğü savaşa karşı emeğin talepleri için yürütülecek mücadele ve bu uğurda atılacak her adım bizleri barışa doğru biraz daha götürür. Bilinmelidir ki barış, 2.Dünya Savaşı sonrasında Birleşmiş Milletler tarafından ilan edilmiş bir “gün” olmakla sınırlı, iyi niyetli bir talep, yetkililerin adet yerini bulsun diye yaptıkları rutin bir açıklama başlığı ya da ütöpik bir hedef olamaz. Barış, uğruna mücadele edilmesi gereken, kazanılması gereken politik bir mücadeleye başlıştır.

İktidar partisi AKP için “barış”; muhaliflerin ses çıkaramadığı, 6 milyon oy almış bir parti eş başkanının, muhalefet milletvekillerinin hapse atılabildiği, Cumartesi annelerinin 700 haftadır sürdürdükleri çocuklarını arama eylemine polis saldırısının doğal karşılandığı; bir oy daha fazla alabilmek için dinci gericiliğin sosyal yaşamın her yanını kapladığı; halklar arasında gerilim ve düşmanlık tohumlarının ekilmeye çalışıldığı; ekonomik kriz karşısında yandaş şirketlerin borçları yapılandırma adı altında kamunun sırtına yıkılırken, işini isteyenlerin sokağa atıldığı, yasal hak olan grevlerinin ertelendiği, yasaklandığı; geçinemiyoruz diyenlerin terörist, vatan haini olarak ilan edildiği bir ortamın hakim kılınmasıdır. AKP iktidarı için “barış”; milyonlarca emekçi ve muhalifin kendileri için yaratılan yeryüzü cehennemine ses çıkarmadan boyun eğmesi, iktidarla bu koşullarda uyum içinde yaşamasıdır.

Emperyalistlerin baş temsilcisi ABD ve bugünkü sözcüleri Trump için “barış”; başta Ortadoğu olmak üzere dünyanın her bölgesinde sömürü ilişkilerini sürdürdükleri, yatırımlarını garanti altına aldıkları, savaş ve çatışmalarla halkları birbirine kırdırdıkları, enerji başta olmak üzere bütün yer üstü ve yer altı zenginliklerine el koyabildikleri ve buna kimsenin ses çıkarmadığı bir düzende at koşturabilmektir. ABD ve emperyalizm için “barış”; yüz milyonlarca yoksulun kaderine razı edildiği, emperyalizm işbirlikçisi yerel iktidarlar aracılığıyla sömürü düzeninin devam ettirilmesidir.

Oysa, emekçiler için, kadınlar için, ezilen halklar için barış; emeğinin karşılığını alabilmektir. Halkların eşit ve özgür birlikteliğinin sağlandığı, demokratik taleplerinin karşılandığı bir toplumsal mutabakattır. Halkların kardeşliğidir. Sadece bugünü değil geleceği de savunan ekolojik bir yaşamı hakim kılmaktır. Ötekileştirmenin ortadan kalkmasıdır. Derelerin özgür akmasıdır. Kadın erkek eşitliğidir. Çocuğun da hakları var diyebilmektir. Türçülüğü reddetmektir. Göçmenleri düşman görmemek, dayanışmayı büyütme.

2018 dünyasında, Ortadoğu coğrafyasında Türkiye’de her şeye rağmen barışı savunmaya kararlı emek ve meslek örgütleri olarak;

Savaşlarda, çatışmalarda yitirilen milyonlarca insanın anısı önünde saygıyla eğiliyor, emekçilerin ve ezilen halkların kendi hakları için yürüttükleri mücadelenin en temel başlığının barış olduğunun altını bir kez daha çiziyoruz. Örgütlü ve kararlı bir mücadele ile barışı bu topraklarda kökleşmiş bir ağaç haline getireceğimize söz veriyoruz.

Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu
Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu
Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği
Türk Tabipleri Birliği

BUGÜNÜN TEK ADAM REJİMİ, 12 EYLÜL HUKUKUNUN EN YÜKSEK AŞAMASIDIR!

11 Eylül 2018

12 Eylül Askeri Darbesi'nin otuz sekizinci yılındayız. Ülkemize derin acılar yaşatan ve toplumumuzda onarılamaz yaralar açan 12 Eylül Darbesi otuz sekiz yıldır hüküm sürmeye devam ediyor.

12 Eylül'ün ürünü olan neoliberal uygulamalar ve antidemokratik yasalar, 38 yıl boyunca iktidarda bulunan tüm siyasi partilerin ortak politikası haline geldi. Otuz sekiz yıl boyunca ülkeyi yöneten siyasi iktidarlar, 12 Eylül'le hesaplaşmak yerine, 12 Eylül'den aldıkları güçle kendi iktidARLARINI sağlamaştırmanın yolunu aradılar.

Bugün ekonomik alanda yaşadığımız krizin temellerinde, 12 Eylül Darbesi sonrasında uygulanma imkânı bulan 24 Ocak kararları ve neoliberal dönüşüm politikaları yatmaktadır. 38 yıl boyunca iktidarda bulunan siyasi partilerin birbiriyle yarışırçasına gerçekleştirdiği özelleştirme, piyasalaştırma, kuralsızlaştırma uygulamaları ülkemizde sistematik olarak ekonomik krizler yaşamasına neden olmaktadır.

Toplumumuzu her geçen gün derin bir ayrışma ve parçalanmaya doğru sürükleyen gerici, mezhepçi, laiklik karşıtı ve şovenist politikalar, 12 Eylül Darbesi'yle birlikte bir devlet politikası haline getirilen Türk-İslam Sentezi anlayışının ürünüdür.

Ekonomiyi ve toplumsal yaşamı düzenleyebilmek için 12 Eylül Darbecileri tarafından uygulanan baskıcı, antidemokratik uygulamalar, aradan geçen 38 yıl boyunca farklı biçimleriyle sürmeye devam etmiştir. Muhalif kesimlerin hukuksuz biçimde cezaevinde tutulması, yayın organlarının kapatılması, akademisyenlerin susturulması, emek-meslek örgütlerinin baskı altına alınması gibi uygulamalar, 12 Eylül geleneğinin ne kadar canlı olduğunu göstermektedir.

24 Haziran seçimleri sonrasında uygulamaya konulan tek adam rejimi, 12 Eylül Hukukunun en yüksek aşamasıdır! 12 Eylül'de temelleri atılan ekonomide neoliberal, toplumsal yaşamda muhafazakâr, siyasette otoriter yönetim anlayışı tek adam rejimi altında kurumsal ve anayasal bir nitelik kazanmıştır.

12 Eylül Darbesi'nin yarattığı acıların ve toplumsal sonuçların ortadan kalkması, 12 Eylül uygulamalarının tümüyle ortadan kaldırılmasıyla mümkündür. Ülkemizin üzerine derin bir kâbus gibi çöken 12 Eylül karanlığıyla ve onun en yüksek aşaması olan tek adam rejimiyle mücadele etmeye devam edeceğiz!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

3. HAVALİMANI İŞÇİLERİNİN TALEPLERİ TALEBİMİZ, MÜCADELELERİ MÜCADELEMİZDİR!

15 Eylül 2018

İş cinayetlerine ve insanlık dışı çalışma koşullarına karşı iş bırakan 3. Havalimanı işçilerinin talepleri 15 Eylül 2018 Cumartesi günü sabaha karşı gerçekleşen polis ve jandarma baskısıyla bastırılmak istendi. Yaklaşık 500 işçi, devletin kolluk güçleri tarafından gözaltına alınarak, taşeron şirketlerin araçlarıyla karakollara taşındı.

Soruyoruz: “İş kazalarına karşı önlemler alınsın, yatakhaneler-banyolar temiz olsun, tahtakurusu sorunu çözülsün, maaşlar elden verilmesin, SGK ve vergi hırsızlığı yapılmamasın, ücretler zamanında ödensin” taleplerini karşılanamayacak talepler olarak görüp işçilere saldırı emrini veren irade kimdir?

Hukuk dışı ve insanlık dışı 18. yüzyıl çalışma koşulları sona erdirmek yerine işçilerin üzerine kolluk gücü gönderilmesi, işverenler ile ülkeyi yönetenlerin ortaklığının açık bir itirafıdır.

Jandarma karakollarının önündeki taşeron şirket imzalı “gözaltı” araçları bu düzenin sembolü olarak tarihe geçmiştir. Belli ki devletin birçok ihalesinin torpillisi olan, vergileri sıfırlanan, doğayı yok eden, emeği yok sayan projeleriyle bilinen, millete yönelik küfürleriyle namlanan 3-5 şirketin güvenliği, işçilerin iş güvenliğinden, sağlığından, yaşamından önemlidir.

AKP iktidarı “köle değiliz” diyen havalimanı işçilerini gözaltına alarak, Türkiye’nin tüm işçi ve emekçilerine “Hayır kölesiniz” yanıtı vermiştir.

İnsanlık dışı çalışma koşullarını, devletin zor aygıtları kullanılarak dayatanlar bilsin ki, 29 Ekim’de bir siyasi gösteri ile açmak istedikleri Havalimanı, doğa katliamıyla, işçi ölümleriyle, işçilerin haklı taleplerinin zor kullanarak ezilmek istenmesiyle, yandaşları zengin eden döviz üzerinden garantili sözleşmelerle anılacaktır.

Bu kara lekelerin daha da büyümemesi için gözaltına alınan işçiler derhal serbest bırakılmalı, işçilerin tüm talepleri karşılanmalıdır.

- Habersiz şekilde işten atılanlar işe iade edilsin.
- Servis sorunu çözülsün.

- Yatakhane, lavabo, banyo temizlikleri düzenli olarak yapılsın, tahtakurusu sorunu çözülsün.
- Maaşların tamamı hesaba yatırılınsın, elden maaş ödemesi yapılmınsın.
- Geçmişe dönük ödenmeyen ücretler ödensin.
- 6 aydır maaşları yatırılmayan işçilerin ödemeleri yapılsın.
- İş cinayetleri çözülsün.
- Revir personeli işçilerle ilgilensin, gerekli sağlık malzemelerinin temini sağlansın, işçilere dönük aşağılayıcı muamele engellensin.
- İşçi ve formenler aynı yemekhanede yemek yesin.
- Sorunlara sebep olan İGA yetkilileri görevden alınsın.
- Bayram ikramiyesi verilsin.
- Azerbaycanlı işçilerin bulunduğu ekibin başı Selim Öztürk,yarattığı mağduriyet dolayısıyla işten atılsın.
- İşçi kıyafetleri verilsin.
- Serviste geçen süre mesai olarak verilsin.
- Bu taleplerin kabul edildiği basın karşısında okunsun.

DİSK KESK TMMOB TTB

19 EYLÜL TMMOB MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARI DAYANIŞMA GÜNÜNÜ KUTLUYORUZ!

19 Eylül 2018

Bugün 19 Eylül TMMOB Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Dayanışma günü. 19 Eylül 1979 tarihinde TMMOB'nin çağrısıyla Türkiye'nin 55 farklı ilinde, 740 işyerinde gerçekleştirilen iş bırakma eyleminin otuz dokuzuncu yıldönümü. Mühendis, mimar ve şehir plancılarının hayatın her alanında, üretimin her aşamasında önemli bir yer tuttuğunu gösteren bu eylem, TMMOB'nin mücadele tarihinde önemli bir yer tutmaktadır.

19 Eylül tarihi, maden ocaklarından enerji santrallerine, fabrikalardan tarlalar, şantiyelerden bürolara dek farklı işyerlerinde çok zor koşullar altında görev yapan mühendis, mimar ve şehir plancılarının meslek onurlarına, özlük haklarına ve alın terlerine sahip çıktıklarını ilan ettikleri tarihtir.

19 Eylül tarihi, bu ülke için düşünen, planlayan, üreten mühendis, mimar ve şehir plancılarının kendi öz güçlerinin farkına vardığı tarihtir.

19 Eylül tarihi, mühendis, mimar ve şehir plancılarının yaşadıkları ülkenin geleceği hakkında söz sahibi olduklarını gösterdikleri tarihtir.

Bu yüzden bu anlamlı gün, "TMMOB Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Dayanışma Günü" olarak kutlanmakta ve her yıl yeniden hatırlanmaktadır.

Bundan otuz dokuz yıl önce yapılan iş bırakma eyleminin temel talebi çalışma koşullarının iyileştirilmesi ve insanca yaşanabilecek bir ücret olmuştur. Aradan geçen otuz dokuz yıla rağmen, bu temel sorunun devam ettiği görülmektedir. Mühendis, mimar ve şehir plancıları günümüzde de gerek kamuda gerekse özel sektörde kötü çalışma koşulları altında, yetersiz ücretlerle çalışmaya devam etmektedir.

Son birkaç gündür kamuoyuna yansıyan, Türkiye'nin en büyük şantiyesi 3. Havalimanındaki çalışma ve yaşam koşulları, ülkemizde emekçilerin içinde bulunduğu zor koşulların aynasıdır. Daha fazla sömürü uğruna insanların hayatlarını hiçe sayan bu insanlık dışı çalışma koşulları derhal düzeltilmelidir.

İşsizlik, hayat pahalılığı, düşük ücretler, güvencesizlik, özlük hakları ve örgütlenme sorunları ülkemizde çalışan mühendis, mimar ve şehir plancılarının öncelikli sorunları olmaya devam etmektedir. İçinde bulunduğumuz derin ekonomik kriz, tüm halkımızın olduğu gibi emeğiyle geçinen mühendis, mimar ve şehir plancılarının da hayatlarını zorlaştırmaktadır. Bugün içinde bulunduğumuz krizin nedeni, üretim yerine rantta, sanayileşme yerine inşaat, teknoloji yerine betona, planlı kalkınma yerine sıcak para akışına dayalı bir ekonomik yapı kurulmasıdır. Yanlış ekonomi politikaları sonucu ortaya çıkan bu krizin bedelini, emeğiyle geçirenler değil, bu krizi ortaya çıkaranlar ödemelidir.

Ülkemizdeki mühendis, mimar ve şehir plancılarının bugün karşı karşıya olduğu sorunlar sadece ekonomik sıkıntılar değildir. Kontrolsüz yetkilerle donatılmış tek adam rejimi altında emeğimiz değersizleşirken, özlük haklarımız da giderek budanmaktadır.

Birliğimiz ile SGK arasındaki yapılan asgari ücret protokolünün SGK tarafından tek taraflı olarak feshedilmesiyle yeni bir boyut kazanan özlük haklarımıza yönelik saldırılar, sistematik biçimde artmaktadır.

Mayıs ayında çıkartılan İmar Affı yasasında yer alan bir madde ile “teknik öğretmen, tekniker ve teknisyenlerin” Yardımcı Kontrol Elemanı adı altında yapı denetim sistemine eklenerek, mühendislik mesleğinin uygulama alanlarından birisi daha farklı meslek gruplarına açılmıştır. Yapı Denetim sistemi teknikerlere açılırken, KHK’lar ile hukuksuz biçimde kamudan ihraç edilen mühendis, mimar ve şehir plancılarının yapı denetim şirketlerinde görev yapmaları engellenerek bu arkadaşlarımızın yaşadıkları mağduriyet daha da artırılmıştır.

Meslek alanımıza ilişkin saldırıların son örneklerinden birisi de, yapı ruhsatlarındaki proje müelliflerinin imza gerekliliğinin kaldırılması olmuştur. Meslektaşlarımız hak ve yetkilerini kaybetmesine neden olan bu uygulama uzun yıllardır mücadele ettiğimiz “sahte proje müellifliği”nin ve sorunlu-denetimsiz projelerin önünü açmıştır.

Tüm bu düzenlemeler, sadece meslek alanlarımızı hedef almakla kalmıyor, halkın iyi ve güvenli mühendislik, mimarlık, şehir plancılığı hizmeti almasını da engelliyor. Bu durumun toplumumuza maliyeti, daha güvensiz yapılar, daha fazla yıkım, daha çarpık bir kentleşme olarak yansımaktadır.

Bilimi, tekniği ve yaratıcı fikirleri sistematik olarak değersizleştiren bu politikalar sadece teknik elemanların yaşamlarını değil, ülkemizin geleceğini de tehdit etmektedir. Mühendis, mimar ve şehir plancılarının mesleki hak ve çıkarlarını korumak aslında tüm toplumun geleceğini korumak demektir. nk bizim meslek alanımız, toplumun ortak yaşamının üretimini ve devamlılığını sağlamaktadır. Bizler bu anlayışlar, mesleğimize ve meslektaşlarımıza sahip çıkarken, ülkemizin ve toplumuzun ortak geleceğine de sahip ıkıyoruz.

Tek adam rejimi, birliğimizin bu toplumcu rolünden ve tavrından açık biçimde rahatsız olmaktadır ve bunu her fırsatta dile getirmektedir. Temmuz ayı içerisinde yayınlanan 5 Numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararname si ile birlikte, Devlet Denetleme Kurulu'na anayasaya ve yasalara aykırı yetkiler tanınarak, Birliğimiz ve diğer emek-meslek örgütleri baskı altına alınmaya çalışılmaktadır.

Devlet Denetleme Kurulunun bir denetleme organı olmaktan çıkartılarak adeta yargı organı biçiminde hareket etmesini sağlayan bu düzenleme, sadece meslek örgütümüzü hedef almamakta, mahkemelere ait olan yargı yetkisinin alenen gasp edilmesi anlamına da gelmektedir.

Meslek alanımızı, meslektaşlarımızı ve meslek örgütlülüğümüzü hedef alan bu saldırılar karşısında sessiz kalmayacağız. 19 Eylül 1979'un 39. yılında bir kez da hatırlatmak isteriz ki, bu ülkenin onurlu ve direngen mühendis, mimar ve şehir plancıları vardır ve yaşanan bu haksızlıklara, bu saldırganlığa asla boyun eğmeyecektir.

Bu anlayış ve kararlılıkla 19 Eylül Mühendis, Mimar ve şehir Plancıları Dayanışma Gününü bir kez daha kutluyoruz.

Yaşasın TMMOB rgtllğ!

Yaşasın Mücadelemiz!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

KRİZİN BEDELİNİ ÖDEMEYECEĞİZ! EMEĞİN HAKLARINI SAVUNMAK İÇİN OMUZ OMUZA!

26 Eylül 2018

Bugün ülkemiz çok ciddi bir ekonomik krize sürüklenmektedir. Ülkeyi yönetenlere göre “kriz mriz yok” ama çarşıda, pazarda, fiyat etiketlerinde, faturalarda zam üstüne zam var! Enflasyon karşısında eriyen alım gücümüz, küçülen ekmeğimiz var. Artan işsizlik, iflaslar, toplu işten çıkarmalar var! Yükselen geçinemiyoruz çığlıkları, umutsuzluğun pençesinde son verilen yaşamlar var. İlaçları verilmeyen hastalar, sağlıkta ve eğitimde kemer sıkma politikaları var. İnsanca çalışmak isteyen işçilere atılan gaz bombaları var. Hakkını arayan emekçiye toplu gözaltı ve tutuklamalar var. Türkiye halkının yüzde 99’u için giderek ağırlaşan yoksullaşma ve işsizlik gerçeği var iken, ülkeyi yönetenlere göre, tek sesli medyaya göre, krizi fırsata çevirmek isteyen bir avuç patrona göre, kısacası çok ufak bir azınlığa göre “kriz mriz yok”.

Bugün yüzde 99’un insanca çalışma ve yaşama hakkını tehdit eden krizi çıkararak, “kriz mriz yok” diyen yüzde 1’dir. Ülkemizi büyük bir yıkımın eşiğine getiren neoliberal politikaları yıllardır kimler hayata geçirdiyse krizin sorumlusu da onlardır. Türkiye’yi sermaye için cazip bir ülke yapmak adına, emeğin en temel haklarını, şeker fabrikalarından kağıt fabrikalarına kamu birikimini özelleştirmeler yoluyla talan eden, sosyal hak olarak tanımlanması gereken kamusal hizmetleri, yerli tarımsal üretimi, kentleri, doğayı imha eden politikaları hayata geçiren AKP iktidarı krizin başlıca sorumlusudur.

AKP iktidarının sürdürdüğü, ithalata, betonlaşmaya, dış borçlanmaya, ranta, spekülasyona dayalı ekonomik model hızla çökerken, faturayı ödemesi gereken bu modelin mağduru olan işçiler, emekçiler, emekliler, köylüler, dar gelirliler değil bu model sayesinde küplerini dolduranlar ve iktidarlarını kuranlardır.

Bugün üçte ikisi özel sektöre ve bankalara ait 467 milyar dolar dış borç, AKP politikaları sayesinde küpünü dolduran küçük bir azınlığın borcudur. Sendikal örgütlenmenin engellendiği, onbinlerce kamu emekçisinin ihraç edildiği, grevlerin yasaklandığı, kamu emekçilerinin yandaş konfederasyonla birlikte yoksulluğa ve yoksunluğa mahkum edildiği, hak aramanın bastırıldığı bir ortamda elde edilen yüksek kar oranlarını

paylaşmayanlar bugün zararlarını ve borçlarını halkın sırtına yıkmaktadır. “Nimete” kimseyi ortak etmeyen yüzde 1’lik bir kesim, külfeti nüfusun yüzde 99’unun üzerine yıkmaya çalışmaktadır. Krizi yaratanlar fırsattan istifade İşsizlik Fonunu yağmalamanın, kıdem tazminatına el uzatmanın ve zorunlu BES adı altında emekçinin cebinden finans tekellerini beslemenin yolunu aramaktadır.

Ekonomik büyüme söz konusu iken, bunun bedelini yoksullaşmayla, gelir dağılımı ve vergi adaletsizliğiyle, iş cinayetleriyle, eğitim ve sağlık başta olmak üzere kamusal hizmetlerin ticarileşmesiyle, fabrikalarımızın satılmasıyla ödeyen bu ülkenin işçileri, kamu çalışanları, tüm emekçileri yaşanan kriz sürecinde borçlu değil alacaklı konumundadır.

Halkın yüzde 99’unun borçlu değil alacaklı olduğu bilinciyle, bize dayatılan yoksullaşmaya, işsizliğe, çocuklarımızın sağlıksız büyümesine, giderek kötüleşen çalışma ve yaşam koşullarına karşı mücadele kararlılığımızı bir kez daha ifade ediyoruz.

İşsizlik, zamlar, yoksulluk kader değildir ve kriz, toplumun emeğiyle geçinen çoğunluğunu koruyan, kamucu politikalarla önlenebilir. Ücretlerin artırılmasından toplu işten çıkarmaların yasaklanmasına, kamu hizmetlerine zam yapılmamasından vergi adaletine dair somut, uygulanabilir politikalarla işsizlik de yoksullaşma da önlenebilir.

Bizler örgütlü olduğumuz her yerde “krizin bedelini ödemeyeceğiz, krizde yüzde 1 değil, yüzde 99 korunsun” talebiyle düzenleyeceğimiz etkinlik ve eylemlerimizi emek ve meslek örgütleriyle, yerel emek ve demokrasi güçleriyle ortaklaştırıp yaygınlaştıracamız.

“Krizin bedelini ödemeyeceğiz, krizde yüzde 1 değil, yüzde 99 korunsun” fikri etrafında buluşabilecek herkesi, emeğin haklarını savunmak için omuz omuza mücadeleyi büyütme çağırıyoruz.

DİSK-KESK-TMMOB-TTB

KARMA EĞİTİM GELECEĞİMİZDİR, GELECEĞİMİZE SAHİP ÇIKACAĞIZ!

3 Ekim 2018

10 Eylül 2018 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan değişiklik ile “Millî Eğitim Bakanlığı Kurum Açma, Kapatma ve Ad Verme Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik”in 7. maddesinin 11. fıkrasında yer alan “Çok Programlı Anadolu Lisesi, Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi ve Mesleki Eğitim Merkezinde karma eğitim yapılıır.” ifadesi yönetmelikten çıkarılmıştır.

Bilindiği gibi, nüfusun ve öğrencinin sayılarının az olduğu yerleşim yerlerinde, düz lise, meslek lisesi ve teknik lise programlarını tek bir çatı altında toplayan liselere “çok programlı lise” adı verilmektedir. 2018 yılı Liselere giriş ve yerleştirme sınavında çok sayıda öğrenci Anadolu Lisesi istemesine rağmen yeterli kontenjan olmadığı için yerleşememiştir. Kontenjan artırımlarının büyük bölümü ise çok programlı liselere olmuştur.

Konunun kamuoyunda gündem yaratması üzerine, konuya ilişkin açıklama yapılarak, “Yönetmeliğin değişen ve gelişen şartlar ile ortaya çıkan ihtiyaçlar ve yargı kararları doğrultusunda güncellendiğini, Milli Eğitim Temel Kanunu’nda zaten yer alan karma eğitim vurgusunun okul türlerine göre ayrıca belirtilmesine gerek olmadığı” ifade edilmiştir.

Açık ki, yapılan bu açıklamalar kamuoyunun tepkisini azaltmaya yöneliktir. Yönetmelik değişikliğiyle bu okullardaki karma eğitim kaldırılmış olacaktır. Bu uygulamanın zaman içerisinde yaygınlaştırılarak diğer okullar için de benzer bir değişiklik yapılması sürpriz olmayacaktır.

Tüm çocukların bir arada öğrenmesini, sosyalleşmesini ve cinsiyet ayrımının ortadan kaldırılmasını amaçlayan karma eğitim, çağdaş toplumlarda bir gereklilik olarak addedilmektedir. Eğitim ortamları her iki cinsiyetin gereksinimlerine uygun hale getirilerek yaygınlaştırılmaktadır. Bu alandaki pedagojik ve bilimsel yaklaşımlar karma eğitimin önemine işaret ederken Milli Eğitim Bakanlığı’nın aksi yöndeki çalışmaları kabul edilemez.

Tüm çabalarına karşın, İmam Hatip Liselerine istediği ilgiyi sağlayamayan AKP iktidarının yeni taktiği, mevcut liseleri kendi politikaları doğrultusunda dönüştürmektir. Uzun süredir uygulanan laiklik karşıtı,

gerici politikalar nedeniyle, eğitim sistemimizin sorunları içinden çıkılmaz bir hale dönüştürülmüştür. Milli Eğitim Bakanlığı bu sorunlara çözüm üretmek yerine özellikle kız çocuklarını eğitimden uzaklaştırmayı hedeflemektedir. Yetişkin yaşlarında kadın ve erkeğin toplumda birlikte söz sahibi olacakları göz önüne alındığında, her iki cinsiyet arasındaki iletişim ve saygı kavramının gelişmesini sağlayan karma eğitimden vazgeçilmek istenmesi de bu gerici politik yaklaşımın başka bir tezahürüdür.

TMMOB, herkes için eşit, ücretsiz, nitelikli, laik ve bilimsel eğitim hakkını savunmaktadır. Siyasal iktidarın dünya görüşü ve politik öncelikleri nedeniyle bu hakkın gasp edilmesine, karma eğitimin tartışmaya açılmasına izin vermeyeceğiz. Karma eğitim geleceğimize, geleceğimize sahip çıkacağız!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

KÖLELİK DÜZENİNE KARŞI İNSANCA ÇALIŞMAYI, BASKI VE ZORBALIĞA KARŞI EMEĞİN HAKLARINI SAVUNMAK SUÇ DEĞİLDİR...

DİSK/DEV YAPI-İŞ SENDİKASI BAŞKANI ÖZGÜR KARABULUT ve TUTUKLU İNŞAAT İŞÇİLERİ SERBEST BIRAKILSIN!!!

8 Ekim 2018

İstanbul 3. Havalimanı inşaatındaki insanlık dışı çalışma ve yaşam koşullarına tepki gösteren işçilere destek olan DİSK'e bağlı Dev Yapı-İş Sendikası Başkanı Özgür Karabulut'un tutuklanması, ülkemizdeki demokrasi ve hukukun içler acısı halinin göstergesidir.

Yetkililer, işçilerin çalışma ve yaşam koşullarını iyileştirmek yerine, hakkını arayan çalışanları şiddet yoluyla susturmak, tutuklayarak cezalandırmak istemektedir.

Emekçilerin en insani taleplerinin bile baskı ve şiddetle karşılanması, her türden hak arayışının kriminalize edilmesi asla kabul edilemez. Kölelik düzenine karşı insanca çalışmayı, baskı ve zorbalığa karşı emeğin haklarını savunmak suç değildir.

Havalimanı işçilerinin çalışma ve yaşam koşullarının düzeltilmesi, özlük haklarının geliştirilmesi için mücadele eden Dev Yapı-İş Sendikası Başkanı Özgür Karabulut ve tüm tutuklu işçiler derhal serbest bırakılmalıdır. Sendikal faaliyetler ve sendikalar üzerinde baskılar kaldırılmalıdır.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

KATLIAMIN 3. YILDÖNÖMÜNDE ARKADAŞLARIMIZI ANIYOR, ONLARIN HAYALLERİNİ GERÇEKLEŞTİRMEK İÇİN MÜCADELEYE DEVAM EDİYORUZ!

9 Ekim 2018

Bundan tam 3 yıl önce, 10 Ekim 2015 tarihinde, Ankara Garı önünde ülke tarihimizin en büyük katliamı yaşandı. DİSK, KESK; TMMOB ve TTB'nin çağrısıyla, EMEK-BARIŞ ve DEMOKRASİ için bir araya gelen on binlerce güzel insan, İŞİD üyesi canlı bombaların hedefi oldu. Katliamda kaybettiğimiz 103 arkadaşımızı saygı ve özlemlerle anıyoruz. Yitirdiğimiz arkadaşlarımızın acısı yüreklerimizi yakmaya devam ediyor.

10 Ekim 2015 tarihinde düzenlemek istediğimiz mitingimizin amacı, 7 Haziran 2015 seçimleri sonrasında ülkemizin içine sürüklendiği şiddet ve kaos ortamına karşı emekten, barıştan ve demokrasiden yana güçlü bir ses ortaya çıkarmaktı. Katliamı gerçekleştirenlerin hedefi ise, sadece alanda toplananlar değil, insanlığın ortak değerleri olan Emek, Barış ve Demokrasi fikirleriydi. Bu anlamıyla 10 Ekim katliamı, aynı zamanda, insanlığa karşı işlenmiş en büyük suçlardan biridir.

Katliamın üzerinden geçen üç yıl, kaybettiğimiz arkadaşlarımıza özlemimizi büyüttüğü gibi, katliamın sorumlularına olan öfkemizi de büyütüştür. Katliam sonrasında emniyet güçlerinin yaralıları hedef alan şiddeti, siyasi iktidarın olayın üzerini örtmeye yönelik tutumu, olayda ihmali bulunan kamu görevlilerinin yargıdan kaçırılması ve 3 yıl boyunca her anmamıza yapılan şiddetli saldırılar öfkemizi daha da büyütüştür.

Türkiye, uzun süreden beri yoğun bir şiddet ve baskı ikliminde yaşamaktadır. 10 Ekim Katliamı, içinde bulunduğumuz bu korku rejiminin en önemli ve trajik sembollerinden biri olarak tarihe geçmiştir. Ülkemizin bu karanlıktan kurtulması, başta 10 Ekim olmak üzere o dönemde birbiri ardına yaşanan kitlesel katliamlarla hesaplaşılması mümkündür. Bu hesaplaşma, yitirdiğimiz arkadaşlarımıza karşı en büyük sorumluluğumuzdur.

Emek, Barış ve Demokrasi fikri, 10 Ekim'de bizlerden koparılan arkadaşlarımızın en büyük düşüydü. Bizler bu düşün peşinde koşmaya,

arkadařlarımızın dūřünü gerçek kılmak için mūcadele etmeye devam edeceėiz.

Bu kararlılığımızı gōstermek, arkadaşlarımızın anısına sahip çıkmak ve katliamı bir kez daha kınamak için yarın 10:04'te ellerimizde karanfillerimizle Ankara Garı nūnde, Emek-Barış-Demokrasi Meydanı'nda buluşacağız. Sadece Ankara'da değil, Tūrkiye'nin dōrt bir yanında gerçekleştirilecek anma etkinliklerine tūm halkımızı davet ediyoruz.

DİSK - KESK - TMMOB - TTB - 10 Ekim Barış ve Dayanışma Derneği

KATLIAMIN 3. YILINDA ANKARA GARI ÖNÜNDE BULUŞTUK

10 Ekim 2018

10 Ekim 2015'te Ankara Garı önünde gerçekleşen katliamın üçüncü yıldönümünde, kaybettiğimiz bütün arkadaşlarımızı saygı ve özlemlerle anıyoruz.

Bundan üç yıl önce, ülkemizin içinden geçtiği şiddet ve çatışma ortamının sona erdirilmesi için "Savaşa inat, barış hemen şimdi" şiarıyla Türkiye'nin dört bir yanından gelen on binlerce kişinin katılımıyla gerçekleşen Emek, Barış ve Demokrasi Mitingimize savaştan beslenen karanlık odaklar katliamla cevap verdiler.

Yüreği insan sevgisiyle ve barış özlemiyle dolu 103 arkadaşımız yaşamını yitirdi. Yaklaşık 500 arkadaşımız yaralandı. Halen çok sayıda arkadaşımız farklı organ kayıplarına uğrayarak hayatlarını devam ettirmeye çalışıyor.

Yaşanan bu büyük katliamın acısı yüreklerimizi yakmaya devam ediyor. Acımız kadar öfkemiz de tazeliğini koruyor. Gerçek katiller dışarıda gezdiği için isyanımız her gün biraz daha büyüyor.

Değerli Basın Emekçileri,

Acımızı ve öfkemizi büyüten en büyük nedenlerden birisi de, katliam öncesinden bugüne kadar siyasi iktidarın ve idarecilerin takındıkları tutum ve yargı sürecidir.

Ankara 4. Ağır Ceza Mahkemesi 3 Ağustos günü 10 Ekim Ankara katliamı davasında kararını açıkladı. Yargı süreci hızla bitirilmek istendi. Yargının tutumu ve açıklanan karar katliamın gerçek faillerinin kimler olduğuna dair kuşumuzu daha da büyüttü.

Duruşmalarda yaşananlara, siyasi iktidarın ve mahkemenin tavrına bakıldığında davanın birkaç tetikçinin, yardım ve yataklı edenlerin çeşitli cezalarla sonuçlandırılması üzerine kurgulandığı anlaşılmaktadır. Karar da buna uygun olarak verilmiştir.

Mülkiye müfettişlerinin hazırladığı raporda adeta katillere Ankara'ya kadar bir koridor açıldığı anlaşılmışına rağmen Mahkeme heyeti raporu

ciddiye almadığı gibi avukatlarımızın ısrarlı talebine rağmen raporda kastı/ihmal yazılı olan kamu görevlilerini ne sanık olarak yargılamış, ne de tanık olarak dinlemiştir!

Değerli Basın Emekçileri,

7 Haziran-1 Kasım 2015 sürecinde arka arkaya patlayan bombaların, yaşanan katliamların “ya biz ya kaos” tehdidi ile ilişkisi sorgulanmadığı sürece adalet sağlanmamış, gerçek failer ortaya çıkarılmamış olacaktır.

Katliam sonrası anket yapıp oylarının ne kadar arttığını araştıran ve büyük bir aymazlıkla TV’lerde açıklayanlar, halklarımıza hesap vermedikçe öfkemiz de, acımız da dinmeyecektir.

Katillere adeta koridor açan, yol kontrollerini kaldıran, saldırı olacağı istihbaratını tertip komitesinden gizleyenler, patlamaların ardından birçok kişinin yaşamını yitirmesine neden olan gaz sıkma emri verenler, ambulansların geç gelmesinin sorumlusu olanlar, güvenlik tedbiri almayanlar yargılanmadıkça gerçek adalet mücadelemiz sürecektir.

“Kokteyl örgüt” diyerek davayı sulandıranlar, katliamın IŞİD tarafından gerçekleştirildiğini söyleyen mahkeme kararı sonrası hala koltuklarında oturmaya devam ediyorlarsa dava dosyasının daha başındayız demektir.

Katliamın tüm sorumluları yargılanana ve hak ettikleri cezayı alana kadar öfkemizi diri tutacağız. Katliamın unutturulmak istenmesine izin vermeyeceğiz. Arkadaşlarımızın hesabını mutlaka soracağız.

Değerli Basın Emekçileri,

Eşitlik, özgürlük, demokrasi ve barış mücadelesi yitirdiğimiz arkadaşlarımızın en büyük emanetidir. Bizler bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da bu doğrultuda kararlı mücadelemizi sürdürmeye devam edeceğiz.

Barış karanfillerimize ve ailelerine verdiğimiz sözü 3. Yıldönümü vesilesiyle bir kez daha yineliyoruz: Barış özleminiz yerine gelinceye kadar mücadelemiz bedeli ne olursa olsun devam edecektir. Gerçek katiller ortaya çıkarılincaya ve gerçek adalet yerini buluncaya kadar and olsun ki durup dinlenmeyeceğiz, geri çekilmeyeceğiz, yılmayacağız. Affetmeyeceğiz, unutmayacağız, unutturmayacağız.

DİSK-KESK-TMMOB-TTB-10 EKİM BARIŞ VE DAYANIŞMA DERNEĞİ

DÜNYA GIDA GÜNÜNDE BİR KEZ DAHA SESLENİYORUZ: GIDAYA ERİŞİM HAKKI HER İNSANIN EN TEMEL HAKKIDIR! TARIMDA VE GIDADA DIŞA BAĞIMLI POLİTİKALARA VE YÜKSEK GIDA FİYATLARINA SON VERİLMELİDİR!

15 Ekim 2018

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü'nün (FAO) kuruluş tarihi olan 16 Ekim, Dünya Gıda Günü olarak kutlanmaktadır. Dünya Gıda Günü kapsamında gerçekleştirilen etkinliklerde, gıda üretimi, tüketimi ve gıda güvencesine ilişkin konular gündeme taşınarak küresel anlamda büyük önem arz eden açlık sorunuyla mücadeleye dikkat çekilmeye çalışılmaktadır. Her yıl Dünya Gıda Gününde, tüm dünyada yetkili kesimler tarafından açlık, açlıkla mücadele, yetersiz beslenme, kaynakların paylaşımı konusunda süslü söylemler geliştirilse de söylemden uygulamaya yönelik hiçbir somut adım atılmamaktadır.

“İklim değişikliği”, “uluslararası gıda tekellerinin çıkarları”, “bölgesel çatışmalar” ve “göç” gibi küresel ölçekli sorunların da etkisiyle, “Açlık ve Yoksulluk” tüm dünyayı tehdit eder hale gelmiştir.

Dünya Bankasının rakamlarına göre temel gıda fiyatları son üç yılda yüzde 83 yükselmiş durumdadır. Birleşmiş Milletler verilerine göre ise, 2018 yılında 830 milyondan fazla insan yani her dokuz kişiden biri yatağa aç girmektedir.

Dünyada yaşanan açlığın ve yetersiz beslenmenin nedeni üretim yetmezliği değil, üretim ve tüketimin adaletli bir şekilde sağlanamamasıdır.

Bu durumun sorumlusu ise tarım ve gıda üretiminde tekelleşmedir. Günümüzde küresel sermaye tarımsal üretimin tüm aşamalarında; yani tohum üretiminden, zirai mücadeleye, gıda üretiminden bu gıdaların tüketimine kadar tüm süreçleri kontrol etmektedir.

Bugün itibariyle, hemen her alanda olduğu gibi gıda alanında da sayısı onu geçmeyen çok uluslu şirketler dünya piyasasına hâkim durumdadır. Küresel

ölçekte dört şirket piyasayı tohumda % 58.2, tarımsal kimyasallarda % 61.9, gübrede % 42.3, hayvansal ilaçlarda % 53.4 oranında kontrol etmektedir. Hayvansal üretimde bu oranlar tavukçulukta % 97, domuz ve sığırdaki ise yaklaşık % 66 düzeyindedir.

Bu şirketlerden altı tanesi dünya tahıl ticaretinin % 85'ini, sekiz şirket kahve satışlarının % 60'ını kontrol etmektedir. Özellikle insanların temel besin ihtiyacı olarak bilinen mısır, pirinç, buğday ve soya gibi gıdaları hâkimiyetleri altına almak için de büyük savaşlar vermektedirler.

Çünkü bu şirketler dünyaya egemendir ve gıda temel besin aracı olmaktan çıkıp bunların rant aracına dönüşmüştür.

Bu şirketler tekellerini pekiştirmek için, IMF, Dünya Ticaret Örgütü, Dünya Bankası gibi kuruluşlar aracılığı ile geri kalmış ve gelişmekte olan ülkelere tarım ve gıda alanında kamusal üretim ve denetimin ortadan kaldırmaları noktasında dayatmalarda bulunmaktadır.

Ülkemizde de benzer bir süreç yıllardır işletilmektedir. Ülkemizde de insanlarımızın % 22'si yeterli gıdaya ulaşamamakta % 9'u ise açlık sınırında yaşamaktadır. Ülkemizde büyük yığınlarca yaşanan açlık ve yoksulluğun temelinde de gıda ve tarımda yaşanan dışa bağımlılık gelmektedir.

Türkiye'nin bu kısıpaca düşmesi II. Dünya Savaşı sonrasında rastlar. Savaş dönemi hariç Türkiye kendine yeten, GSMH'sının önemli bir bölümünü tarımdan sağlayan bir ülkeydi. 1940'lı yılların sonunda NATO'ya girilmesi ve İMF'ye üye olunması sonrasında sanayileşme ve tarımı engellemek için MARSHALL yardımlarının devreye sokulması, ithal tarım ürünlerinin özendirilerek tarımının geriletilmesi ve dışa bağımlılığın ilk hamleleridir.

Yetmişli yıllar Türkiye'nin GSMH'sının yaklaşık %30'unu tarımdan karşıladığı dönemdir. Bu dönemin ardından gelen 12 Eylül 1980 darbesiyle uygulanmaya koyulan 24 Ocak Kararları, Türkiye'nin tarımsal politikalarının çöküşünde önemli bir kırılma noktası olmuştur. 24 Ocak 1980 kararları, ardından DTÖ Uruguay Tarım Anlaşması, Gümrük Birliği anlaşmaları ve İMF anlaşmaları ile tarım ve gıda sektöründe köklü dönüşümler yaşanmıştır. Bu anlaşmalar sonucu, tarımsal üretimde desteklemelerin kaldırılması, kamu kooperatifçiliğinin tasfiye edilmesi ve uluslararası tekellerin iç pazara girişinin kolaylaştırılması taahhüt altına alınmış, tarımsal üretim kotalarla geriletilip yok edilmiştir.

Özellikle 2001 krizi sonrası ve AKP iktidarı döneminde bu politikalara hız verilmiş, Tütün Yasası, Şeker Yasası, Tohum Yasası, Hal Yasası,

Mera Kanunu, Zeytin Yasası, Su Kanunu, Toprak Kanunu vb. yasalarda yapılan köklü değişiklikler sonucu Türk tarımı ve hayvancılığı neredeyse bitirilmiştir.

EBK, SEK, Zirai Donatım Kurumu, TEKEL, Türkiye Şeker Fabrikaları, Azot Sanayi, Türkiye Gübre Fabrikaları ve Yemsan özelleştirilerek kapatılmış, TMO, Tarış, Çukobirlik, Fiskobirlik ise içi boşaltılarak işlevsizleştirilmiştir.

Tarımın toplam istihdam içindeki payı 2002 yılında % 35 iken bu pay 2017 yılında % 19,6'ya gerilemiştir. Tarımda devletin yatırımları da yıllar içinde azalmıştır. Tarımın toplam yatırımlar içindeki payı, planlı dönemin başında (1960) % 13 düzeylerindeyken 2016 yılında %3,4 e düşmüştür.

Konuya önemli ürünler bazında baktığımızda 2017 yılı Ocak ayında 246 bin ton olan buğday ithalatımız 2018 yılı Ocak ayında % 234 artışla 821 bin ton olmuştur.

Aynı süreler için 48 bin ton olan mısır ithalatımız 8,5 kat artışla 404 bin tona; 5 bin ton olan pirinç ithalatımız % 240 artışla 17 bin tona; 4 bin ton olan nohut ithalatımız % 175 artışla 11 bin tona; 3 bin ton olan kuru fasulye ithalatımız % 267 artışla 11 bin tona; 107 bin ton olan soya fasulyesi ithalatımız % 69 artışla 181 bin tona; 29 bin ton olan ayçiçeği tohumu ithalatımız % 145 artışla 71 bin tona; 51 bin ton olan pamuk ithalatımız %41 artışla 72 bin tona; 22.999 baş sığır ithalatımız % 393 artışla 113.318 başa; 1.051 baş olan koyun ithalatımız % 580 artışla 7.143 başa; 80 ton olan sığır eti ithalatımız 29 kat artışla 2.333 tona yükselmiştir.

Ülkemiz; Almanya, Fransa, Ukrayna'dan Buğday, İngiltere ve Hırvatistan'dan Arpa, Gürcistan'dan Saman, ABD, Yunanistan, Türkmenistan ve Hindistan'dan Pamuk, ABD, Arjantin ve Brezilya'dan Mısır, ABD Vietnam, İtalya ve Tayland'dan Pirinç, Etiyopya, Bangladeş, Mısır ve Çin'den Kuru Fasulye, Kanada'dan Nohut ve Mercimek, ABD, Bulgaristan'dan Kurbanlık Koyun, Şili, Uruguay ve Fransa'dan Büyükbaş hayvan, Bosna Hersek'ten lop et ithal eden bir ülke haline düşürülmüştür.

Öyle ki bu gün itibarıyla, beş ürün dışında bütün gıda maddeleri ve tarımsal ürünler ithal edilmektedir. Ülke ithalat cennetine dönüştürülmüştür. İncir, üzüm, kaysı, fındık ve narenciye dışındaki bütün tarımsal ürünler ithal edilir durumdadır. 16 yıllık AKP döneminde tarım ve gıda için 575 milyar TL ithalat bedeli ödenirken tarım kesimine sadece 79 milyar TL nakit destek sağlanmıştır.

2002 yılında bir kişiye iki hayvan düşerken bu gün bu oran üç kişiye bir hayvan düzeyine inmiş durumundadır.

Bütün bunların sonucu olarak, gıda fiyatlarının her geçen yıl artmasının yanı sıra, kırdan kente göç ile beraber, kırsal bölgelerin insan gücü, tarım sektörünün sürdürülebilir yapısını bozacak derecede kentlere kaymıştır. Bu durum kentsel dengeleri de bozarak kentlere işsiz kitlelerin yığılmasına neden olmuştur.

Ülkemiz açısından yakın gelecekte yaşanacak en önemli sorun alanı da, şu an yaşanan ekonomik krizin tarım ve gıda üretimine yapacağı olumsuz etki olacaktır. Ağustos 2018 tarihi itibarıyla kendini daha çok hissettiren ekonomik kriz geçtiğimiz ay itibarıyla tüketici enflasyonunu % 25'lere, üretici enflasyonunu % 50'lere taşımıştır. Artan döviz fiyatlarıyla beraber gübre, mazot, tohum ve zirai ilaçta oluşan yüksek fiyat artışlarını üretici karşılayamayacak ve üretimden vazgeçecektir. Bu durumda ülkemizi önümüzdeki süreçte ciddi anlamda gıda tedariki sorunuyla karşı karşıya getirecektir.

Sonuç olarak dışa bağımlı politikaların ülkemizi getirdiği yer ortadadır. Ülkemizin yalnızca bu gününü değil geleceğini de karartan bu yanlış tutumdan ivedilikle vaz geçilmeli, başta tarım ve sanayi olmak üzere ülkemiz üretim yeteneğini artırmayı hedefleyen, ülke, halk ve kamu çıkarlarını her şeyin üzerinde tutan kalkınmacı bir yönelim benimsenmelidir.

Bu nedenle TMMOB, Dünya Gıda Gününü kapsayan hafta içerisinde Gıda, Kimya ve Ziraat Mühendisleri Odalarımızın yürütücülüğünde her yıl düzenlediği ve bu yıl 20 Ekim 2018 tarihinde İMO Teoman Öztürk Salonunda gerçekleştireceği Dünya Gıda Günü Sempozyumu'nun bu yılki ana temasını "Gıda ve Tarımda Dışa Bağımlılık, Açlık ve Yoksullukla Mücadele" şeklinde belirlemiştir.

Ülkemiz ve geleceğimiz için kaygı duyan tüm kesimleri etkinliğimize davet ediyoruz.

Açlığın, yokluğun ve yoksulluğun son bulduğu, hakça adil bir paylaşımın olduğu, korkulardan, kaygılardan uzak, güvenli, sağlıklı, savaşız, sınıfsız ve sömürsüz bir dünya ve ülke özlemiyle tüm halkımızın Dünya Gıda Gününü kutluyoruz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

64 YILDIR MESLEĞİMİZİ, MESLEKTAŞLARIMIZI VE ÜLKEMİZİN ÇIKARLARINI SAVUNUYORUZ, SAVUNMAYA DEVAM EDECEĞİZ!

18 Ekim 2018

4 Şubat 1954 tarihinde Resmi Gazete’de yayınlanan 6235 Sayılı Kanun’la kurulan TMMOB’nin ilk Genel Kurulu, 18-21 Ekim 1954 tarihlerinde Ankara’da gerçekleştirilmiştir. Farklı mühendislik ve mimarlık disiplinlerinden temsilcilerin katılımıyla gerçekleştirilen ilk genel kurulumuzda, TMMOB tüzüğü kabul edilmiş ve birlik bünyesinde 10 meslek odası kurulmuştur. TMMOB’nin örgütsel hayatının fiilen başlangıcı olan ilk genel kurulumuzun yapıldığı 18-21 Ekim günleri her yıl Mühendislik-Mimarlık Haftası olarak kutlanmaktadır.

1954 yılından bu yana aradan geçen 64 yıl içerisinde Türkiye’nin teknik gücünü oluşturan mimar, mühendis ve şehir plancılarının sayısı artmış, meslek disiplinleri çeşitlenmiştir. Bugün Birliğimiz bünyesinde 24 Oda, bu Odalara bağlı 213 şube ve 50 İl/İlçe Koordinasyon Kurulu bulunmaktadır. TMMOB, 100’den fazla mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı disiplininden 550 binin üzerinde üyesiyle, Türkiye’nin en büyük mesleki kitle örgütlerinden biridir.

64 yıl önce genel kurul salonunda başlayan örgütlü mücadelemizin, yıllar içerisinde emek ve demokrasi mücadelesi ile kaynaşmasıyla birlikte, Birliğimizin bugün taşıdığı kurumsal kimliği ortaya çıkmıştır. Bu kimlik, ülkemizin kalkınma ve sanayileşmesinde bilim ve teknoloji politikalarının önemine vurgu yapan, kamu yararı ve hakça paylaşımından yana, yurtsever, devrimci, ilerici ve toplumcu geleneğimizdir.

Birliğimiz ve bağlı odalarımız, 64 yıldır, sanayiden planlamaya, kentleşmeden enerjiye, gıda güvenliğinden ormanlara, çevre politikalarından yapı denetime, işçi sağlığından madencilığa, ulaşımdan iletişime kadar insana ve topluma dair her alanda mesleki bilgi ve birikimimizi emekten, halktan, ülkemizden, meslek-meslektaş çıkarlarından yana kullanmaktadır. Mesleğimizin ve meslektaşlarımızın hak ve çıkarlarını, ülkemiz çıkarları temelinde koruyup geliştirirken, mesleki birikimlerimizin toplum yararına kullanılmasının zeminini yaratmak TMMOB’nin mücadele diyalektiğidir.

Bugün ülkemizde derin bir ekonomik kriz yaşanmaktadır. Dışa bağımlı bağımlı ekonomi politikalarının kaçınılmaz sonucu olan bu kriz, tüm halkın olduğu gibi mühendis, mimar ve şehir plancılarının yaşamlarını da olumsuz etkilemektedir. Tek adam rejiminin yarattığı siyasal ortam ekonomik riskleri derinleştirirken, halkın hak arama taleplerinin şiddetle bastırılarak görmezden gelinmesi krizin sonuçlarını daha da ağırlaştırmaktadır.

İşsizlik, güvencesizlik, esnek istihdam ve düşük ücret gibi sorunlar genç meslektaşlarımızın en büyük problemi haline gelmiştir. Kriz nedeniyle kapanan işletmeler, duran yatırımlar ve üretimini azaltan şirketler meslek alanımızdaki işsizleşme sorununu giderek derinleştirmektedir. Kamuda çalışan meslektaşlarımız ise düşük ve eşitsiz ücret, sözleşmeli istihdam, özlük hakkı kayıpları ve teknik personel ataması yapılmaması gibi sorunlarla yüz yüzedir. Kriz tüm meslektaşlarımızın emeğinin değersizleşmesine, gelirlerinin düşmesine ve borçlarının artmasına neden olmaktadır.

Birliğimiz, meslektaşlarımızın bu sorunlarının derhal çözülmesi, ekonomik krizin emek yanlısı bir programla aşılması, üreten-sanayileşen-kalkınan bir Türkiye'nin yaratılması için mücadele etmektedir. Birliğimiz, halkın iyi ve güvenli mühendislik, mimarlık, şehir plancılığı hizmeti alması için mücadele etmektedir. Birliğimiz, yaratıcı fikirlerin, aklın ve teknolojinin gelişmesi, öne çıkması ve toplumsal yaşamı kolaylaştırması için mücadele etmektedir.

Bu mücadelemiz, toplumun genel çıkarı yerine sermaye kesimlerinin çıkarlarını, ülkenin öncelikleri yerine uluslararası tekellerin önceliklerini önemseyen yöneticiler tarafından boşa düşürülmek istenmektedir. Yasa ve yönetmelik değişiklikleri yapılarak, mesleki denetim yetkilerimiz kısıtlanarak, mesleki unvan ve alanlarımız aşındırılarak, özlük haklarımız gasp edilerek, belediyeler ve kamu kurumlarıyla yaptığımız protokoller iptal edilerek, Birtik yöneticilerimize davalar açılarak mühendis, mimar ve şehir plancılarının öz örgütü olan Birliğimiz güçsüzleştirilmek istenmektedir.

Mühendis, mimar ve şehir plancılarının mesleki haklarına ve onların savunucusu olan TMMOB örgütlülüğüne sahip çıkmak aslında tüm toplumun geleceğini sahip çıkmak demektir. Çünkü bizim meslek alanımız, toplumun ortak yaşamının üretimini ve devamlılığını sağlamaktadır. Mesleğimizin bu özelliği, bizlere toplumsal bir görev ve sorumluluk vermektedir.

TMMOB ve bağılı odaları, geçmişte olduğu gibi bugün de meslek alanları ile ilgili her konuda bilgiyi biriktirmeyi ve kamuoyuyla paylaşmayı ana çalışma alanı olarak görmektedir. Bu doğrultuda yayınlanan raporlarla, açılan kamu davalarıyla, düzenlenen kongre-sempozyumlarla, yapılan açıklamalarla, gerçekleştirilen mitinglerle bilimin ve tekniğin halktan ve doğandan yana kullanılmasıyla başka bir dünyanın mümkün olabileceğini ortaya koymaya çalışmaktadır.

Bu sorumluluk duygusuyla, meslektaşlarımızın haklarının korunması için şu hususların bir kez daha altını çizmek istiyoruz:

- Birliğimiz ve bağılı odalarımızın üzerindeki, bakanlıklar, Devlet Denetleme Kurulu ve merkezi idare üzerinden yapılan her türden vesayet ve denetim girişimlerine derhal son verilmelidir.
- Birliğimizin görevlerini, yetkilerini, seçim sistemini ve yönetim yapısını değiştirme yolundaki yasal düzenlemeler geri çekilmelidir.
- Kamuda çalışan mühendis, mimar ve şehir plancılarının ek gösterge, eşit işe eşit ücret, kadrolu istihdam, mesleki atama ve özel hizmet tazminatı talepleri karşılanarak, ücretleri insanca yaşanabilir bir düzeye çıkartılmalıdır.
- Kayıt dışı çalışmanın ve ücret adaletsizliklerinin engellenebilmesi için, Birliğimiz ile Sosyal Güvenlik Kurumu arasında 2012 yılında imzalanan fakat 2017 yılında SGK tarafından keyfi biçimde iptal edilen Asgari Ücret Protokolü yeniden uygulanmaya başlamalıdır.
- Birliğimize bağılı odalarımızın mesleki denetimi yetkilerini kısıtlayan tüm düzenlemeler kaldırılmalıdır.
- Mesleki çıkarlarımızı ve statülerimizi aşındırmaya ve gasp etmeye yönelik uygulama ve düzenlemeler geri çekilmelidir.
- Birliğimizin ve bağılı odalarımızın kamusal yaşamı düzenlemeye yönelik kurul, konsey ve organlara katılımının önündeki engeller kaldırılmalıdır.

TMMOB olarak bu taleplerimizin takipçisi olmaya devam edeceğiz. Unutulmaz Başkanımız Teoman Öztürk'ün dediği gibi, dün olduğu gibi bugün de, "Yüreğimizdeki insan sevgisini ve yurtseverliği; baskı, zulüm ve engelleme yöntemlerinin söküp atamayacağını bilinci içinde; bilimi ve tekniği emperyalizmin ve sömürgeçlerin değil, halkımızın hizmetine

sunmak için her çabayı güçlendirerek sürdürme yolunda inançlı ve kararlıyız.”

Bu inanç ve kararlılıkla Odalarımızı ve TMMOB’yi savunmaya, büyütme ve güçlendirmeye devam edeceğiz.

Yaşasın TMMOB Örgütülüğü, Yaşasın Mücadelemiz!

KRİZE KARŞI EMEĞİN HAKLARINI SAVUNMAK İÇİN OMUZ OMUZA!

26 Ekim 2018

Enflasyondan işsizliğe, yoksullaşmadan ekonomik durgunluğa kadar hayatlarımızı her alanda kâbusa çeviren kapsamlı bir ekonomik krizle karşı karşıyayız. En yetkili ağızlar “kriz” sözcüğünü kullanmaktan özenle kaçınırsalar da, bizler için krizin anlamı birbiri ardına kapanan dükkanlardır, marketlerde sürekli yapılan zamlardır, kabaran elektrik-su-doğalgaz faturalarıdır, ödenemeyen borçlardır, evlere gelen hacizlerdir, işsizliktir, iş cinayetleridir. Krizin anlamı, yaşamımızın giderek sürdürülemez hale gelmesidir.

Geçen ay açıklanan 2019-2021 döneminin Yeni Ekonomi Programı’ndaki göstergeler de “kriz yok” söylemlerini boşa çıkarmaktadır. Enflasyon, büyüme, milli gelir, bütçe açığı, reel sektör borçları ve işsizlik göstergeleri, durumun vahametine işaret etmektedir.

Aslında bugün temel mesele, bu büyük krizin faturasının kime ödetileceğidir. İktidar çevreleri şimdiye kadar yaşanan tüm krizlerde olduğu gibi bu krizin faturasını da işçi sınıfına, emekçilere, yoksul halk kesimlerine çıkartmak niyetindedir.

Üçte ikisi özel sektöre ve bankalara ait 467 milyar dolar dış borç ve bu devasa borcun ağır sonuçları 81 milyona ödetilmek istenmektedir.

Küçük bir azınlığın borcu, zamlarla, adaletsiz vergilerle, işsizlik tehdidiyle halkın yüzde 99’unun sırtına yıkılmaktadır. İşsizlik fonuyla bankalar beslenmekte, kıdem tazminatına göz dikilmekte, iş güvencesi tamamen ortadan kaldırılmaktadır.

Masallarla, yalanlarla, hamasetle, kin ve düşmanlıkla aklımızı, zor kullanarak tepkimizi bastırmaya çalışanlar zamları alkışlamamızı, yoksulluğa şükretmemizi, işsizliği kader bilmemizi beklemektedir.

Ancak tek sesli medyadaki yalan bombardımanı da, inşaatlarda insanca çalışmak isteyen işçilere atılan gaz bombaları da, hakkını arayan emekçilere yönelik toplu gözaltı ve tutuklamalar da gerçeğin balçıkla sıvanmasına yetmiyor.

Gerçek çıplaktır: AKP iktidarının sürdürdüğü, ithalata, betonlaşmaya, dış borçlanmaya, ranta, spekülasyona dayalı ekonomik model hızla çökmektedir. Çöken sadece ekonomik model değildir: Torpilli akademisyeninden iktidara yanaşması sanatçısına, serseri futbolcusundan mafyatik tarikatlarına kadar toplumsal çürüme yaygınlaşmaktadır.

Sendikal örgütlenmenin engellendiği, onbinlerce kamu emekçisinin ihraç edildiği, grevlerin yasaklandığı, hak aramanın bastırıldığı bir ortamda elde edilen yüksek kar oranlarını paylaşmayanlar bugün zararlarını ve borçlarını halkın sırtına yıkmaktadır. “Nimete” kimseyi ortak etmeyen patronlar, külfeti nüfusun yüzde 99’unun üzerine yıkmaya çalışmaktadır. Oysa fatura bu düzen sayesinde küplerini dolduran patronlara kesilmelidir.

Faturayı ödemesi gereken sadece patronlar değil, aynı zamanda siyasi iktidardır. Ülkemizi büyük bir yıkımın eşiğine getiren neoliberal politikaları yıllardır kimler hayata geçirdiyse krizin sorumlusu da onlardır.

Krizin sorumlusu, Türkiye’yi sermaye için cazip bir ülke yapmak adına emeğin en temel haklarını gasp edenlerdir.

Krizin sorumlusu şeker fabrikalarından kağıt fabrikalarına kamu birikimini özelleştirmeler yoluyla talan edip Türkiye’yi ithalata mahkum edenlerdir.

Krizin sorumlusu sosyal hak olarak tanımlanması gereken kamusal hizmetleri, yerli tarımsal üretimi, kentleri, doğayı imha eden politikaları hayata geçirenlerdir.

Krizin sorumlusu ülkenin kaynaklarını üretime değil yandaşa, halka değil şatafata, barışa değil savaşa kullanan siyasi iktidardır.

Bu ülkenin yüzde 99’u borçlu değil alacaklıdır. Çünkü ekonomik büyüme söz konusu iken, bu ülkenin işçileri, kamu çalışanları, tüm emekçileri yoksullaşmayla, gelir dağılımı ve vergi adaletsizliğiyle, iş cinayetleriyle, eğitim ve sağlık başta olmak üzere kamusal hizmetlerin ticarileşmesiyle, fabrikalarımızın satılmasıyla büyük bedeller ödemiştir.

Bizler biliyoruz ki işsizlik, zamlar, yoksulluk kader değildir ve toplumun emeğiyle geçinen çoğunluğunu koruyan, kamucu/halkçı politikalar hem mümkün hem de zorunludur. Ücretlerin artırılmasından toplu işten çıkarmaların yasaklanmasına, kamu hizmetlerine zam yapılmamasından vergi adaletine dair somut, uygulanabilir politikalarla işsizlik de yoksullaşma da önlenir.

Her ekonomik kriz bir karar aşamasıdır ve bugün verilecek kararın temel sorusu şudur: Kriz karşısında işçiler, kamu emekçileri, işsizler, gençler, kadınlar, emekliler, köylüler, yoksullar mı korunacak, şirketler, bankalar, patronlar ve ülkeyi yönetenler mi korunacak? Krizin bedelini emeğiyle bu ülkenin değerlerini yaratan yüzde 99 mu ödeyecek, krizi yaratan yüzde 1 mi ödeyecek?

Biz aşağıda imzası bulunan kurumlar olarak “Krizin bedelini ödemeyeceğiz, krizde yüzde 1 değil, yüzde 99 korunsun” talebiyle ortak bir mücadeleyi örgütleyeceğimizi, bu talep etrafında buluşabilecek herkesi, emeğin savunması için omuz omuza mücadeleye çağırıldığımızı ilan ederiz.

DİSK-KESK-TMMOB-TTB

KESK'İN YANINDAYIZ

27 Ekim 2018

Bugün ülkemizde yaşanan emek ve demokrasi karşıtı yönelimlere karşı, demokrasi güçlerinin birlikte mücadelesine ve dayanışmasına her zamankinden daha fazla ihtiyaç var.

Bu mücadeleyi ancak bir arada olursak, omuz omuza yürürsek, çabalarımızı ortaklaştırabilirsek büyütebiliriz.

Yol arkadaşımız KESK, insanca bir yaşam, onurlu bir gelecek için verdiğimiz mücadelenin önemli bileşenlerinden birisidir.

KESK; emekten ve halktan yana tavizsiz ve onurlu mücadele çizgisiyle içinde bulunduğumuz bu karanlık dönemde de yalnızca kamu çalışanlarının değil, tüm ülkenin sesi, soluğu, umudu ve vicdanı olmuştur.

Gerekçesi ne olursa olsun kamu emekçilerinin onurlu mücadelesinin eseri olan KESK'in yıpratılmasını, karalanmasını ve yöneticilerinin hedef gösterilmesini kabul etmiyoruz.

KESK'e yönelik her türlü karalama kampanyası karşısında KESK'in yanında olduğumuzu kamuoyunun bilgisine sunarız.

TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ
DEVRİMCİ İŞÇİ SENDİKALARI KONFERDERASYONU
TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ

CUMHURİYET BAYRAMI KUTLU OLSUN!

28 Ekim 2018

Ülkemizin kuruluşunun, bağımsızlığımızın ve ulusal egemenliğimizin simgesi olan Cumhuriyetin ilanının 95. Yılı'nı ve Cumhuriyet Bayramını kutluyoruz.

Halkın kendi yaşamı ve geleceği hakkında söz ve karar sahibi olduğu bir yönetim biçimi olarak Cumhuriyet, insanlık tarihinin en büyük kazanımlarından biridir. Bundan 95. Yıl önce Başkent Ankara'da, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde ilan edilen Cumhuriyet, ülkemizin için demokrasi, laiklik ve çağdaşlaşma yolunda en önemli adım olmuştur.

Ne yazık ki ülkemiz açısından Cumhuriyetin 95. Yılı, Cumhuriyet fikrinden ve idealinden uzaklaşılabilir bir yıl olmuştur. Güçler ayrılığının kaldırılması, parlamenter rejimin sona ermesi, hukukun üstünlüğünün tanınmaması, laiklik ilkesinin yok sayılması ve kamuculuk anlayışının terk edilmesi gibi uygulamalar nedeniyle "Kimsesizlerin kimsesi olan" Cumhuriyet anlayışından uzaklaşmaktadır.

Cumhuriyet Bayramı resmi törenlerinin 95 yıldır ilk kez başkent Ankara dışına taşınması, Cumhuriyet idealinden uzaklaşmanın sembolik ve önemli bir göstergesidir.

Cumhuriyet Bayramı Kutlamalarının yapılacağı açıklanan Üçüncü Havalimanı bu ülkenin ortak hafızasına, harcanan kamu kaynakları, katledilen orman alanları, iş cinayetleri ve kötü çalışma koşulları ile kazanmıştır. Bu anlamıyla, Üçüncü havalimanı halkın ortak geleceğinin güvencesi olan Cumhuriyet değerleriyle değil, "ben yaptım oldu" anlayışına sahip tek adam rejimi ile özdeştir. Tüm bu nedenlerle Cumhuriyet Bayramı resmi töreninin İstanbul Üçüncü Havalimanı'nda yapılacak olması kabul edilemez.

TMMOB olarak, Cumhuriyet ideallerine olanca bağlılığımız ve bu idealleri yeniden yükselteceğimize olan inancımızla tüm halkımızın Cumhuriyet bayramını bir kez daha kutluyoruz.

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

GÜVENLİKSİZ KAÇAK YAPILARI YASALLAŞTIRAN, DOĞAMIZIN TALAN EDİLMESİNE GÖZ YUMAN İMAR AFFINA HAYIR! TMMOB İMAR AFFI RAPORU YAYINLANDI

Ülke genelinde yaklaşık 13 milyon konutu ilgilendiren imar affı uygulaması 18 Mayıs 2018 tarih ve 30425 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 7143 sayılı “Vergi ve Diğer Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun” ile 3194 sayılı İmar Kanununa eklenen Geçici 16. Madde ile yürürlüğe girdi. İmar affı uygulaması, mülkiyet ve imar sorunu olan, ruhsatsız ya da imar mevzuatına aykırı olarak eklentiler yapılmış kaçak yapıları yasallaştırdığı gibi, hazine ve belediye arazilerinin, ormanların, meraların, yaylaların talan edilmesini de adeta ödüllendiriyor.

Yapılan ilk düzenlemede, son başvuru tarihi olarak 31 Ekim 2018 tarihi belirlenmiş olmasına karşın, gerek başvuru sayısının gerekse elde edilen gelirin azlığı nedeniyle başvuru süresi 31 Aralık 2018 tarihine kadar uzatıldı.

Siyasi iktidar tarafından kamuoyuna “imar barışı” olarak lanse edilen düzenleme, esasen;

Kıyı alanları, tarım arazileri, orman alanları, içme suyu havzaları, milli park, özel çevre koruma bölgesi gibi uluslararası nitelikte doğa koruma alanları ve tarihi, doğal, kentsel, arkeolojik sit alanları üzerinde inşa edilen kaçak yapıları af kapsamına alarak Anayasal ve evrensel değerler nedeniyle korunması gerekli kamusal kaynaklarımız yok edileceği için,

Kamuoyunda kabul görmeyen, hakkında davalar açılmış, yürütmeyi durdurma kararları verilmiş “mega projelere” bir kurtarma operasyonu yapıldığı için;

Her bir kaçak yapının başvuru sahibinin beyanına göre tek başına ele alındığı, çevresel etki ve çevre sakinlerin güvenliği yok sayıldığı için;

Mevzuata ve yapılaşma kurallarına riayet eden vatandaşlar adeta cezalandırılırken, kanuna ve mevzuata aykırı faaliyet göstererek suç işleyenler ödüllendirildiği için;

Hiçbir yasaya uymayan işgalciler cüzi bir para cezası ile devlet tarafından affedileceği için;

Haksız kazanç ile yasadışı örgütlenmelerin güç kazanmasına yol açılacağı için;

Adaletle olan inancı onarılamayacak şekilde zedelemekte ve yurttaşlarımızı suça teşvik etmektedir.

Birliğimiz tarafından kaçak yapılaşma ve imar aflarının tarihsel seyri boyunca ülkemiz imarına etkileri bağlamında kapsamlı bir irdeleme ile hazırlanan “SERMAYE İLE YAPILAN BARIŞ: İMAR AFFI” başlıklı raporumuz yazımız ekindedir.

Geçmişte yapılan hatalardan ders alınması temennisiyle ve tarihe bir not düşülmesi için uyarı niteliğinde hazırlanmış olan raporumuzu kamuoyu ile paylaşıyoruz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

ALEV ŞAHİN İŞİNE DERHAL GERİ DÖNMELİ

14 Kasım 2018

550 bini üzerinde üyesiyle Türkiye'deki mühendis, mimar ve şehir plancılarının mesleki demokratik kitle örgütü konumunda bulunan TMMOB Yönetim Kurulu üyeleri olarak Mimarlar Odamızın üyesi Alev Şahin'e destek olmak için buradayız.

Biliyorsunuz Alev Şahin arkadaşımız 6 yıl boyunca çalıştığı Düzce Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'nden 6 Ocak 2017 tarihinde yayınlanan 679 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile ihraç edilmişti. Alev Şahin 30 Ocak 2017 tarihinden bu yana tam 653 gündür işine geri dönme talebiyle bir direniş sürdürüyor. TMMOB olarak Alev Şahin'in bu haklı mücadelesinin ve işe geri dönme talebinin yanında olduğumuzun bilinmesini istiyoruz.

Değerli Arkadaşlar,

15 Temmuz Darbe Girişimi sonrasında darbe girişiminde bulunan Cemaat yapılanmasıyla etkin mücadele gerekçesiyle ilan edilen ve tam iki yıl devam eden Olağanüstü Hal uygulaması, toplumsal muhalefeti bastırmanın bir aracı olarak kullanıldı.

Baskı, zor ve keyfi uygulamaların hüküm sürdüğü OHAL altında geçen 2 yıl boyunca Anayasa değişikliği gerçekleştirilerek rejim değiştirildi; Cumhurbaşkanlığı ve milletvekili genel seçimleri gerçekleştirildi; 35 farklı Kanun Hükmünde Kararnameyle çok sayıda yasal değişiklik yapıldı; yüzlerce kurum ve kuruluş kapatıldı ve bütün bunların yanında 135 binin üzerine kamu çalışanı sorgusuz sualsiz işlerinden atıldı.

Çeşitli illerde kamu görevlisi olarak çalışan, Oda yöneticilerimiz, şube yöneticilerimiz; il, ilçe ve işyeri temsilcilerimiz, akademide görev yapan meslek mensuplarımız ve üyelerimiz bu KHK'lar ile işlerinden ihraç edilmiştir. Tıpkı Alev Şahin gibi, hayatlarını darbecilerle, cemaatlerle, antidemokratik yapılarla mücadele ile geçiren, mesleklerini kamu yararına yürüten bu arkadaşlarımızın mesleklerinden ihraç edilmelerine karşı TMMOB olarak bugüne kadar her düzeyde mücadele ettik. Onlarla dayanışma içerisinde bulunduk.

Değerli Arkadaşlar,

Bildiğiniz gibi, OHAL rejimi, 2 yıllık uygulamanın ardından geçtiğimiz Temmuz ayında kaldırıldı. OHAL uygulamasının ortadan kalkmış olması, OHAL'i gerektiren şartların ortadan kalktığının en açık ve resmi ifadesidir. Buna rağmen, OHAL döneminde yaşanan hak gaspları ve ihraçlar telafi

edilmedi. OHAL Komisyonuna yapılan 125 bin başvurunun üçte biri bile tamamlanmadı. Yarattığı mağduriyetler devam ettiği sürece, OHAL de devam ediyor demektir. Bugün yapılması gereken, OHAL kararları yerine yargı kararlarının uygulanmasıdır.

Ülkemizde 12 Eylül darbesi sonrası yaşanan ihraçlarla ilgili 1989 tarihli Danıştay İçtihadı Birleştirme Genel Kurulu kararında “sıkıyönetim komutanlarının istemleri üzerine işlerine son verilen memurların, diğer kamu görevlilerinin ve kamu hizmetlerinde görevli işçilerin işlerine son verildiği bölgede sıkıyönetim kalktıktan sonra, kurumlarınca eski görevlerine iade edilmeleri gerektiğini” tartışmaya yer bırakmayacak biçimde ortaya koymuştur.

Danıştay’ın bu kararı, Sıkıyönetim ve OHAL dönemlerinde alınan tüm kararlar ilişkin bağlayıcıdır. Bunun anlamı, OHAL döneminde alınan kararların da yürürlükten kalktığı, hukuksuz biçimde ihraç edilen ve haklarında kamu görevinden yasaklı olmalarını gerektirecek bir ceza verilmeyen herkesin görevlerine iade edilmesi gerektiğidir.

Siyasal rejim tümüyle değiştirilmiş, devletin idari yapılanmasını baştan aşağı Cumhurbaşkanına bağlanmış olsa da, OHAL’in sürekli kılınmak istenmesi ve sonuçlarının devam etmesi, siyasal iktidarın hiçbir biçimde hukuka ve anayasaya bağlı kalmak istemediğinin en açık ifadesidir. Bu durum kabul edilemez.

Değerli Arkadaşlar,

Buradan bir kez daha kamuoyuna ve yetkililere seslenmek istiyorum. Ülkemizin ihtiyacı olan OHAL’in süreklileştirilmesi değil, demokrasi ve özgürlüklerin sınırlarının genişletilerek, OHAL ve KHK rejimi ile yaratılan hak gasplarının ortadan kaldırılmasıdır.

Asılsız iddialarla, idari kararlarla, kişisel hınçla, haklarında hiçbir yargı kararı olmadan ihraç edilen tüm arkadaşlarımız derhal görevlerine iade edilmeli, yaşadıkları kayıplar telafi edilmelidir.

Emeğine, alın terine ve işine sahip çıkmak için 653 gündür mücadele eden, defalarca gözaltına alınmasına rağmen yılmayan Alev Şahin arkadaşımıza destek ve dayanışma duygularımızı bir kez daha iletiyorum. Emeğin, barışın, demokrasinin ve özgürlüklerin ülkesinde yaşama mücadelemizde hepimize başarılar diliyorum.

Yaşasın örgütlü mücadelemiz, Yaşasın TMMOB!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

SARI KIRMIZI RENKLERİN TERÖRLE İLİŞKİLENDİRİLMESİNİ ASLA KABUL ETMEYECEĞİZ!

17 Ekim 2018

21 Ekim 2017 tarihli Yeni Şafak gazetesinde Ahmet Fatih Erturan imzasıyla yayınlanan ve TMMOB'nin logosunda bulunan "sarı-kırmızı" renkleri terör örgütü sempaticizliğinin delili olarak gösteren habere ilişkin açtığımız tazminat davası, Ankara 12. Asliye Hukuk Mahkemesi tarafından karara vardı.

Ankara 12. Asliye Hukuk Mahkemesi tarafından verilen skandal kararda, söz konusu içeriğin "görünen gerçekliğin yorum da katılarak haberleştirilmesi" olduğuna hükmedilerek, tazminat talebimiz reddedildi.

Mahkemenin akla ve izana aykırı bu kararı "Sarı-Kırmızı" renklerin terör örgütleriyle özdeşleştirildiğin kabulü anlamına gelmektedir. Herhangi iki rengin terör ile özdeşleştirmenin abesliği bir yana, "Sarı ve Kırmızı" renkler yıllardan bu yana TMMOB'nin logosunda yer aldığı gibi, Türkiye Cumhurbaşkanlığı Forsunda, Yargıtay Başkanlığı logosunda ve dahası milyonlarca taraftarın gönül verdiği başta Galatasaray olmak üzere çok sayıda spor kulübünün amblemlerinde de yer almaktadır. Sarı-Kırmızı renkleri terör örgütleri ile özdeşleştirmek, tüm bu kurum ve kuruluşları, milyonlarca yurttaşımızı terörle ilişkilendirmek, terör örgütü sempaticizliğiyle suçlamak anlamına gelmektedir.

Birliğimizin ve logomuzun herhangi bir biçimde terör örgütüyle ilişkilendirilmesini kabul etmediğimiz gibi, mahkemenin verdiği bu kararı da kabul etmiyoruz. Toplumı bölmeyi amaçlayan bu yaklaşımların bugüne kadar karşısında olduğumuz gibi, bundan sonra da karşısında olacağımızın bilinmesini istiyoruz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

KRİZE KARŞI EMEĞİMİZE, MESLEĞİMİZE VE HAKLARIMIZA SAHİP ÇIKACAĞIZ!

19 Ekim 2018

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz, iktidarın yanlış ekonomi politikaları nedeniyle yaşanan krizin faturasının halka kesilmesine itiraz etmek amacıyla 19 Kasım 2018 tarihinde TMMOB’de bir basın toplantısı yaparak “Krizle Karşı Emeğimize, Mesleğimize Ve Haklarımıza Sahip Çıkacağız!” başlıklı kampanya başlatıldığını duyurdu.

Basın toplantısında kampanyanın ana hatları ve talepler ifade edilerek mühendis, mimar ve şehir plancılarının haklarına sahip çıkmak için ülke çapında yürüteceği kampanya sürecine ilişkin bilgi verildi.

Kampanya kapsamında kitlesel basın açıklamaları, sorunlara yönelik çalıştaylar, TBMM ve Bakanlıklar ile görüşmeler, binalarımıza pankartlar asılması, broşür dağıtımları ve üyelere yönelik toplantılar yapılması gibi etkinlikler gerçekleştirilecek.

“Krizle Karşı Emeğimize, Mesleğimize Ve Haklarımıza Sahip Çıkacağız!” ana başlığı ile yürütülecek kampanyanın beş alt başlığı ise şöyle;

SGK’yı Göreve Davet Ediyoruz! Ücretli Çalışan Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Asgari Ücretlerine İlişkin Protokol İvedilikle Tekrar Yürürlüğe Konulmalıdır!

Kamuda Çalışan Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Ücretleri ve Özlük Hakları İyileştirilmeli, Emeklilerin Koşulları İnsanca Yaşam Düzeyine Çekilmelidir!

OHAL KHK’ları ile İhraç Edilen Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Bütün Hakları ile İşlerine İade Edilmelidir!

TMMOB Yasasını Değiştirmeyi Amaçlayan Girişimlere Son Verilmelidir!

Kriz Karşısında Emeğin Hakları Korunmalıdır!

TMMOB Yönetim Kurulu başkanı Emin Koramaz'ın kampanya sürecinin duyurusuna yönelik yaptığı açıklama metni şöyle;

KRİZE KARŞI EMEĞİMİZE, MESLEĞİMİZE VE HAKLARIMIZA SAHİP ÇIKACAĞIZ!

Değerli Basın Emekçileri, Değerli Meslektaşlarım

Ülkemizde uzun süreden beri derin bir ekonomik kriz yaşanıyor. Halkın alım gücünü düşüren, işyerlerinin kapanmasına neden olan, işsizliği ve yoksulluğu artıran ekonomik kriz her geçen gün hayatlarımızı daha fazla etkiliyor.

Yaşadığımız bu krizin sadece döviz kurundaki yükselmelerden kaynaklanmadığını ve ABD ile yaşanan gerilimlere bağlı olmadığını daha önceki açıklamalarımızda dile getirmiştik. Bugün geldiğimiz noktada kur baskısının ortadan kalkmasına, ABD ile ilişkilerin normalleşmesine rağmen, ekonomik göstergeler krizin etkisinin daha da arttığını göstermektedir.

TÜİK tarafından açıklanan verilere göre Ekim Ayı itibariyle Tüketici Fiyat Endeksi % 25.24, Üretici Fiyat Endeksi % 45 düzeyine çıkmıştır. Bakanlar Kurulu tarafından başlatılan Enflasyonla Topyekûn Mücadele Kampanyasına rağmen fiyat artışları kontrol altına alınamamış ve son 15 yılın en yüksek düzeyine ulaşmıştır.

Enflasyondaki bu artışın yanı sıra, yine TÜİK tarafından açıklanan veriler, ülke ekonomisinin hızla durgunluğa doğru sürüklendiğini göstermektedir. Sanayi Üretim Endeksi Eylül ayında bir önceki aya göre % 2.7 azalmıştır. Fabrikaların üretimi durdurması, yatırım projelerinin iptal edilmesi, şirketlerin konkordato ilanları ve toplu işçi çıkarmaları olarak hayatlarımıza yansıyan bu veri, Ağustos ayında % 11.1 olarak açıklanan işsizlik oranının Eylül ayından itibaren çok daha yüksek düzeylere ulaşacağını habercisidir.

Ekonomik göstergeler esas alınarak yapılan tüm analizler, 2018 yılın üçüncü çeyreğinden itibaren ekonomik büyümenin duracağını ve 2019 yılı içinde Türkiye ekonomisinin küçüleceğini işaret etmektedir.

Halkın yaşamını sürdürmesini güçleştiren bu ekonomik krizin nedeni, yıllardır uygulanan yanlış ekonomi politikalarıdır. Yurt dışından sağlanan sıcak para akışına dayalı rant ekonomisi, ülkemizde düzenli ve giderek daha sık aralıklarla krizlere neden olmaktadır. Yaşanan her kriz, halkın

daha fazla yoksullaşmasına, ülke varlıklarının değersizleşmesine neden olmaktadır. Emegiyle geçinen kesimlerin krizler karşısında dayanma gücü azalmakta, krizlerin toplumsal maliyeti artmaktadır. İşsiz kaldığı için, borcunu ödeyemediği için, ailesinin geçimini sağlayamadığı, çocuklarına bakamadığı için depresyona girenlerin, kendini yakanların, intihar edenlerin haberleri hepimizin yüreğini acıtmaktadır.

Yanlış ekonomi politikalarıyla ülkeyi bu duruma sürükleyen yöneticilerin kriz karşısındaki tutumu, krizin toplumsal sonuçlarını daha da derinleştirmektedir. Uzun süre varlığı inkar edilen bu kriz karşısında siyasal iktidarın çözüm önerisi, ekonominin küçültülerek krizin bedelini emegiyle geçinen yoksul kesimlere ödetmek olmuştur. Temel ihtiyaç maddelerinin fiyatları, vergiler ve kredi maliyetleri artarken, yoksul kesimlere sağlanan sosyal yardımlar, burslar ve sağlık yardımları giderek azaltılmaktadır. Kriz gerekçesiyle insanlar işsiz bırakılmakta, ücretler baskı altına alınmaktadır. Ülkemiz, sadece parası olanın para kazanabildiği bir rant ekonomisine mahkum edilmektedir. İşsizlik fonunda toplanan kaynak, işsiz kalanların hayatlarının idamesi için değil, bankaların ihtiyaçları için kullanılmaktadır.

Halkın günlük yaşamı bu denli kötüleşmişken, siyasal iktidar halkın sorunlarına çözüm bulmak yerine, 2019 yılında gerçekleşecek yerel seçimler öncesinde pembe bir tablo yaratmaya çalışmaktadır. Benzerleri daha önceki kriz dönemlerinde de gördüğümüz ve devlet hazinesini boşaltma pahasına atılan bu spekülatif adımlar, kur ve faizlerde kısa dönemli düzelmeler yaratsa da, uzun dönemde krizi daha da derinleştirmektedir. Nasıl ki 24 Haziran Seçimleri öncesinde yaratılan suni ekonomik büyüme Ağustos ayında büyük bir patlamaya yol açıtıysa, 31 Mart Yerel Seçimleri öncesinde yaratılmak istenen bu pembe tablo da, seçimler sonrasında büyük ekonomik-toplumsal patlamalara neden olacaktır.

Ülkemiz bu denli büyük bir krizle boğuşurken, iktidar sahipleri “savurganlık” ve “yolsuzluk” içinde yaşamaktadır. AKP’li Belediyelere kadar uzanan bu savurganlık ve yolsuzluklar, Sayıştay Raporlarında açık biçimde tespit edilmiştir. Halkı tasarrufa çağıran yöneticiler, büyük bir şatafat içerisinde yaşamaya devam etmektedir. Ülkeyi yönetenler lüks içerisinde yaşarken, halkın yoksulluğa mahkum edilmesini kabul etmiyoruz. Krizin bedelinin emekçilere ve yoksullara ödetilmesine hayır diyoruz!

Değerli Basın Emekçileri,

Yaşanan ekonomik krizden en fazla etkilenen kesimler arasında Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları da yer almaktadır. Gerek kamuda, gerek özel sektörde her türlü mühendislik, mimarlık ve şehir planlama hizmetlerini, planlama, projelendirme, uygulama ve denetleme işlerini yürüten tüm meslektaşlarımız krizden olumsuz biçimde etkilenmektedir. Meslektaşlarımız, ülkemizdeki kriz ortamının yarattığı pahalılık, geçim sıkıntısı ve borçlanma gibi ortak sorunlardan etkilendiği gibi, mesleğimize özgü sorunlarla da boğuşmak zorunda kalmaktadır.

Kamuda çalışanlarımız siyasi baskı ve sürgün tehdidi altında, düşük ücret, kadro sorunu, özlük haklarının ihlal edilmesi, düşük ek göstergeler gibi birçok sorun ile yüz yüzedir. Güvencesiz-sözleşmeli istihdam modellerine yönelme, atamalarda liyakatin ortadan kalkması ve nihayet hukuksuz-keyfi ihraçlar gibi nedenlerle kamudaki teknik personelin iş yükü artarken, iş riski de giderek büyümektedir.

Özel sektörde çalışan meslektaşlarımızın tamamına yakını yatırımların durması, projelerin iptal edilmesi, reel sektörün tıkanması gibi sorunlardan etkilenmiştir. İşsizlik, esnek çalışma, güvencesizlik, sağlıksız çalışma koşulları ve reel ücret kaybı gibi sorunlar özel sektörde çalışan tüm meslektaşlarımızı tehdit etmektedir.

Değerli Basın Emekçileri,

TMMOB, ülkemizde bulunan mühendis, mimar ve şehir plancılarının mesleki-demokratik kitle örgütüdür. Meslektaşlarımızın ortak ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki etkinliklerini kolaylaştırmak ve mesleki çıkarlarımızı ülke çıkarları doğrultusunda koruyup geliştirmek örgütümüzün kuruluş amaçları arasında yer almaktadır. TMMOB örgütlülüğü olarak bizler, Anayasa'nın bizlere verdiği özel sorumluluk ve yetkilerin bilinciyle, kriz karşısında emeğimize, mesleğimize ve haklarımıza sahip çıkacağız. Meslektaşlarımızın ekonomik kriz altında ezilmesine izin vermeyeceğiz.

Bu doğrultuda, 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Görüşmelerini ve Asgari Ücret Tespit Komisyonu çalışmalarını da içeren önümüzdeki bir buçuk aylık dönemde, Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının mesleki, ekonomik ve özlük haklarının korunup geliştirilmesi için bir dizi faaliyet yürüteceğiz. Basın açıklamalarından Meclisin Plan ve Bütçe Komisyonu faaliyetlerine, kurum ziyaretlerinden çalıştaylara kadar uzanan farklı çalışmalarını kapsayan bu kampanya dönemi hedefleri şöyle özetlenebilir:

Kamuda çalışan meslektaşlarımızın ücret, atama, özlük hakları ve düşük ek gösterge sorunlarının ortadan kaldırılarak insanca yaşanabilir bir ücret ve çalışma yaşamının sağlanması.

Birliğimiz ve Sosyal Güvenlik Kurumu arasında 2012 yılında imzalanan protokolün tekrar uygulanması sağlanarak, ücretli çalışan meslektaşlarımızın ücretlerinin yükseltilmesi, sigorta primlerinin gerçek gelir üzerinden yatırılmasının sağlanması.

OHAL döneminde hukuksuz biçimde ihraç edilen meslektaşlarımızın bütün hakları ile birlikte işlerine iade edilmesi.

TMMOB Örgütlülüğünü hedef alan baskıların ve yasal düzenleme girişimlerinin ortadan kaldırılması.

Teknik emeği değersizleştiren ve işsizliğe mahkum eden neoliberal politikalar karşısında mesleki haklarımızın korunması ve kriz karşısında emeğin haklarının savunulması.

Değerli Basın Emekçileri,

2019 Yılı Ocak ayına kadar sürecek bu kampanya dönemi boyunca kamuoyuna dönük bilgilendirme faaliyetlerimizin yanı sıra, Mecliste Bulunan Siyasi Partilerin Grup Başkan Vekilleriyle, Sosyal Güvenlik Kurumu'yla, ilgili bakanlıklarla görüşmeler gerçekleştireceğiz.

Bunların yanında 45. Genel Kurulumuzda alınan kararlar uyarınca;15 Aralık 2018 tarihinde Kamuda Çalışan Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Çalıştayı, 22 Aralık 2018 tarihinde Ücretli Çalışan-İşsiz Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Çalıştayı ve 5 Ocak 2019 tarihinde OHAL KHK'ları ile İhraç Edilen Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Çalıştayı gerçekleştireceğiz. Bu çalıştaylardan elde edilecek veri ve önerileri kamuoyu ve ilgili kurumlarla paylaşacağız.

Bilimi ve tekniği emperyalizmin ve sömürgeciğin değil, halkın hizmetine sunmak için çabalayan mühendis, mimar, şehir plancıları ve onların örgütü TMMOB olarak kriz koşullarında haklarımıza, mesleğimize ve örgütümüze sahip çıkacağımızı bir kez daha dile getiriyor, bu yoğun çalışma programında tüm TMMOB örgütlülüğüne başarılar diliyorum.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TÜM ŞİDDET POLİTİKALARINI REDDEDİYORUZ

24 Kasım 2018

Patria, Minerva, Maria Mirabel kardeşler Dominik Cumhuriyeti'nde diktatör Trijillo'ya karşı mücadele ederken 25 Kasım 1960'ta diktatörlüğün askerleri tarafından tecavüz edilip işkenceyle katledildi.

Bu nedenle; her 25 Kasım ve her gün Mirabel Kardeşleri ve tarih boyunca, özgürlüğüne, emeğine, bedenine, kültürüne, özgür yaşamına sahip çıkmak adına verdikleri mücadelede yaşamını yitiren ve mücadeleye devam eden tüm kadınları saygıyla selamlıyor; şiddete karşı kadın mücadelesi ve dayanışmasını yükselteceğimizi haykırıyoruz.

Mühendis, Mimar ve Şehir Plancısı biz kadınlar;

20 Temmuz 2016'da başlayan ve iki yıl süren "OHAL" yasal anlamda kaldırılmış olsa da ülkeye dayatılan "yeni düzende" kadınların hayatın her alanında yaşadığı zulüm, baskı eşitsizlik ve şiddetin katlanarak arttığının farkındayız.

Artan yoksulluk ve işsizliğin yanı sıra iktidarın ataerkil hukuk kurallarıyla yaptığı yasal düzenlemelerin ve uyguladığı sosyal politikaların toplumsal şiddet eğilimini ve dolayısıyla aile içi şiddeti artırdığını görüyoruz. Aile İçi Şiddeti Reddediyoruz!

Küresel kapitalizmin bunalımı ile ülkede uygulanan ithal-ikameci ekonomik model ve neoliberal politikalar sonucunda ülkenin içine girdiği ağır ekonomik krizin faturasının ağırlıklı olarak kadınlara ödetilmeye çalışıldığını, KHK'lar ile işinden olan kamu emekçilerinin %25'inin kadın olduğunu, kreşlerin kapatılıp, servislerin kaldırılmasıyla, kadının çalışma hayatındaki alanının giderek daraltıldığını, özendirilen esnek çalışma modelinin esasen kadını kamusal alandan uzaklaştırıp eve hapsedeceği gibi kadın emeğine ödenecek ücretin düşürülmesine yönelik olduğunu, toplumsal yaşamın din üzerinden şekillendirilmeye çalışılması nedeniyle toplumsal cinsiyetçi iş bölümüne maruz kalarak şantiyelerden, arazilerden, fabrikalardan, galerilerden daha da uzaklaştırıldığımızı görüyoruz. Ekonomik Şiddeti Reddediyoruz!

Siyasal iktidarın kendi varlığını sürdürebilmek adına düşünen, araştıran bireyler yerine, ezberci ve öğretilenlerin doğruluğunu sorgulamaksızın

kabul eden itaatkâr bireyler yetiştirmeye çalıştığını, bu amaçla bilimsel, laik eğitimden vazgeçildiğini, eğitim sisteminin yaz-boz tahtasına çevrildiğini, yandaş vakıflarla yaptığı protokollerle, müfredatta ve ders kitaplarındaki animasyonlarla toplumsal hafızaya cinsiyet eşitsizliğini kazımayla çalıştığını, karma eğitimden vazgeçerek cinsiyet ayrımcılığını körüklediğini görüyoruz. Eğitimdeki Şiddeti Reddediyoruz!

8 Mart eylemlerini ve LGBT-İ Onur yürüyüşlerini engelleyen siyasi iktidarın tahakküm mekanizmalarını cinsiyetçi yaklaşımlar üzerinden gerçekleştirmeye devam edeceğini, kıyafetlerimize, bedenlerimize, toplumsal varoluş biçimlerimize müdahalesinin giderek baskı-zor temelinde sürdüreceğini görüyoruz. Yaşam Biçimimiz ve Yönelimlerimiz Üzerindeki Şiddeti Reddediyoruz!

İktidarların savaş politikaları sonucunda zorla yerinden etme ve göç süreçlerinden en çok etkilenenlerin yaşam alanları elinden alınarak yeni bir yaşama mahkum edilen, kadınlar ve çocuklar olduğunu, mülteci kadınların yaşadığı taciz, tecavüz, yoksulluğun da katlanarak devam ettiğini görüyoruz. Savaş Politikalarını Reddediyoruz!

Biz TMMOB’li Kadınlar, eşitliğin, özgürlüğün, barışın, kardeşliğin hüküm sürdüğü başka bir dünyanın mümkün olduğu bilinciyle; 25 Kasım “Kadına Yönelik Şiddete Karşı Mücadele ve Uluslararası Dayanışma Günü”nde emeğimiz, bedenimiz ve yaşamımız üzerinde artan baskılara karşı direnmeye; ölümün karşısında yaşamı, karanlığa karşı aydınlığı, savaşa karşı barışı savunmaya devam edeceğimizi bir kez daha haykırıyoruz.

SUSMUYORUZ; KORKMUYORUZ; İTAAT ETMİYORUZ!

YAŞASIN KADIN DAYANIŞMASI!

YAŞASIN TMMOB KADIN ÖRGÜTLÜLÜĞÜ

TMMOB Kadın Çalışma Grubu

TMMOB YAPI DENETİM RAPORU

SUNUŞ

Ülkemizde bulunan mühendis, mimar ve şehir plancılarının mesleki faaliyetlerinin kolaylaştırılması ve mesleğimizin kamusal çıkarlara uygun olarak gelişmesinin sağlanması, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'nin kuruluş amaçları arasında gelmektedir. Bu amaç, kuruluşumuzdan itibaren birliğimize ve odalarımıza mesleğimizin gelişimi ve mesleki faaliyetlerimizin denetimi konusunda büyük bir sorumluluk yüklemiştir.

Yapı güvenliği sorunu, en eski medeniyetlerden günümüze kadar pek çok toplumun yasalarında ve devlet düzeninde yer edinerek gelişmiştir. Dünyanın en uzun fay hatlarından birisi üzerinde duran ülke coğrafyamız söz konusu olduğunda yapı güvenliği sorunu çok daha önemli bir toplumsal sorun haline gelmektedir. Tarihimiz boyunca yaşanan çok sayıda deprem ve verdiğimiz büyük kayıplar bu alandaki mesleki ve toplumsal sorumluluğumuzu daha da katlamaktadır.

Yapı güvenliğinin bireysel sorumluluk anlayışının ötesinde, bilimin gereklerine uygun bir yasal düzenlemeyle sağlanması konusu, kuruluşumuzdan bu yana Birliğimizin ve Bağlı odalarımızın en öncelikli gündemi ve talebi olmuştur. Ne var ki bu doğrultudaki çabalarımız ve önerilerimiz 17 Ağustos 199 Depremine kadar sürekli olarak göz ardı edilmiştir. 17 Ağustos Depremi'nin yarattığı büyük yıkım ve toplumsal travma sonrasında konunun öneminin nihayet farkına varılabilmektedir.

Bugün uygulama olan Yapı Denetim Sistemi, 2001 yılında kabul edilen 4708 Sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanunu ile düzenlenmiştir. Birliğimizin ve bağlı odalarımızın eleştiri ve önerileri dikkate alınmadan hazırlanan ve kamu yararı gözetilmeden uygulanan mevcut yapı denetim sisteminde büyük sorunlar bulunmaktadır. Yasada yapılan her yeni değişiklik, sorunları ortadan kaldırmak yerine daha da derinleştirmektedir.

Son olarak geçtiğimiz 2018 yılı Mayıs ayında yapılan yasal değişiklik ile teknik öğretmen, yüksek tekniker, tekniker ve teknisyenlerin "Yardımcı Kontrol Elemanı" adı altında yapı denetim sistemine eklenmesi olmuştur. Yakın geçmişte yüksek yargı tarafından yürütmesi durdurulan benzeri yönetmelik düzenlemesinin, bu kez yasa yoluyla sisteme dâhil edilmek istenmesinin hukuka ve bilime uyar tarafı bulunmamaktadır.

TMMOB ve Odalarımız, en başından itibaren, yapı denetim sisteminin kamusal bir sorumluluk anlayışı üzerinde yükselmesi gerektiğini savunmaktadır. Bunun için de yapı denetiminin, kar güdüsüyle hareket eden ticari şirketler eliyle değil, ilgili Bakanlık tarafından yetkilendirilmiş ve kamu adına bağımsız denetim yapan meslek mensupları eliyle yürütülmesi gereklidir.

4708 sayılı Yapı Denetim Yasası ve Uygulama Yönetmeliği uyarınca yürütülen yapı denetim sistemindeki sorunları ve çözüm önerimizi dile getirmek, Birliğimizin bu alana ilişkin kamusal bakış açısını ortaya koyabilmek TMMOB Yapı Denetim Raporunu kamuoyuyla paylaşıyoruz. Yapı güvenliği sorununun toplumsal bir sorun haline gelmemesi için yetkilileri TMMOB'nin bilimi, aklı ve toplumsal çıkarları esas alan önerilerini dikkate almaya davet ediyoruz.

Raporun hazırlanmasında emeği geçen TMMOB 44. ve 45. Dönem Yapı Denetimi Çalışma Grubu üyelerine teşekkür ediyoruz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

ENGELLERİ KALDIRALIM, ENGELLİLERİN HAYATA KATILIMINI SAĞLAYALIM

3 Aralık 2018

Ülkemiz, 14 Temmuz 2009 tarihinde Resmi Gazete’de yayınlanan Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme’de, Birleşmiş Milletler Şartı’nda ilan edildiği gibi, insanlık ailesinin tüm mensuplarının doğuştan sahip oldukları onuru, değeri, eşit ve devredilmez hakları dünyada özgürlüğün, adalet ve barışın temeli olarak kabul etmiştir.

Sözleşme’nin 24. Maddesi olan eğitim bölümünde engellilerin kişiliklerinin, yeteneklerinin, yaratıcılıklarının, zihinsel ve fiziksel becerilerinin potansiyellerinin en üst derecesinde gelişiminin sağlanması temin edilmektedir. 2011 Nüfus ve Konut Araştırması sonuçlarına göre ise, Türkiye’de en az bir engeli olan (3 ve daha yukarı yaş) nüfusun oranı % 6,9’dur (4.876.000 kişi). Son verilere göre okuma-yazma bilmeyen engelli oranı ülkemizde % 23.3’tür. Engelli kadınların sadece % 1.5’i (41,000 kişi), erkeklerin ise % 4’ü (81,000 kişi) yükseköğrenim görmüştür.

Engellilerin %51,4’ünün ise çalışamayacak durumda olduğundan dolayı işgücüne katılmadığı tespit edilmiştir.

2017 yılı itibarıyla Türkiye’de çalışma yaşında ve çalışma gücüne sahip 2 milyon dolayında engelli bulunmaktadır. Bu 2 milyon engellinin 145 bini çalıştığına göre çalışma yaşında ve çalışma gücüne sahip engellilerin yaklaşık % 7.5’i istihdam edilmektedir. Yani çalışma yaşındaki engellilerin % 92.5’u işsizdir. Oysa aynı yıl için 15-64 yaş grubunda (çalışma çağında) işsizlik oranı %11,1 olarak gerçekleşmiştir.

2008-2017 yılları arasında kamuda çalışan işçi sayısı yıllık ortalama 1,672 kişi kota üstünde seyretmiş, özel sektör ise her sene istihdam etmesi gereken ortalama 15,157 işçiyi çalıştırmaktan kaçınmıştır. Türkiye’de, firmaların yüzde 66’sı engelli istihdamını yasal bir zorunluluk olarak görmektedir. Yeni işe alım açısından bakılacak olursa kamu yıllık ortalama 333 işçi, özel sektör ise 25,965 işçi istihdam etmiştir. Bu yıllarda ortalama başvuru sayısı ise 64,289’dur.

İşgücüne katılan engellilerin çok az bir bölümü eğitim aldıkları alanda istihdam olanağı bulabilmektedir. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı’nın

araştırmasına göre engellilerin yarısından çoğu niteliksiz işlerde çalışmaktadır. Engellilerin yüzde 29,8'i satış, yüzde 25,5'i büro elemanı olarak çalışırken profesyonel olarak nitelendirilebilecek işlerde çalışanlar yüzde 10'u bile bulmamaktadır.

İstihdam edilen engellilere cinsiyet açısından bakıldığında, kadınların dezavantajlı durumda olduğu görülebilmektedir. Türkiye'deki engellilerin %7.9'u kadın, %5.9'u erkek olmasına rağmen, erkek engelli istihdamının çok daha yüksek olduğu görülmektedir.

SGK verilerine göre, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 30. Maddesi ile düzenlenen 50 ve daha fazla işçi çalıştıran özel sektör işyerlerinde % 3 oranında engelli çalıştırılması zorunluluğunun; Türkiye'deki işyerlerinin aslında % 2'sini kapsadığı görülmektedir.

Bu tabloya göre;

- Öncelikli olarak özel sektördeki istihdam konusunda işverenlerin bilinçlendirilmesi ve teşvik edilmesi çalışmalarına ihtiyaç vardır.
- Engelliler için istihdam olanakları yaratılırken bir yandan da mesleki bilgi yönünden eğitilmiş ve kalifiye bir hale getirilmeleri için yapılan çalışmaların arttırılması gerekmektedir.
- Vasıflı işgücünün daha maliyetli olması, engellilere verilen işlerin başarısından endişe edilmesi vb. gibi sebeplerle engelliler niteliksiz işlere yönlendirilmektedir. Kotaların her eğitim düzeyinden ve meslekten; vasıflı engellileri de kesinlikle kapsayacak şekilde getirilmesi için çareler aranması gerekmektedir. Bu durumda devletin farklı teşvikler sunması, nicelik ölçütlerine niteliksel katkılar yapması da engelli meslektaşlarımız adına takip ve talep edeceği konulardandır.
- Engelli kadınların çalışabilir duruma gelmesi ve meslek edinebilmesi için özel araştırmalar ve çalışmalar yürütülmesi gerektiği açıktır.
- Gerek mevcut kotaların kapsamlarının, gerek kota yöntemi dışında engelli istihdamına yönelik yatırımların arttırılması; çalışmak isteyen engelli başvurularının hiçbirinin karşılıksız kalmayacağı düzeylere gelmesi için yeni çalışmalar yürütülmesi gerekmektedir.

Yaşamın içinde olan kalıtsal hastalıklar, doğum anındaki zorluklar, farkına varılmayan çocuk hastalıkları, çevre sorunlarının yarattığı hastalıklar, iş

kazaları, meslek hastalıkları, savaşlar ve saldırılar... Engelleri doğuran pek çok sebeple her gün iç içe yaşamaya devam ediyoruz. Ancak bu engelleri büyüten, hayatları ve kentleri yaşanmaz kılan bizleriz.

TMMOB olarak, engelli üyelerimizin sorunlarını dinlemeye, birlikte çözüm önerisi geliştirmeye her zaman hazır olduğumuzu, yaşanmaz kılmak yerine yaşatmak, yaşamı ise her zaman daha onurlu kılmak için var gücümüzle çalışmaya devam edeceğimizi 3 Aralık Dünya Engelliler Günü vesilesiyle bir kez daha kamuoyuna saygıyla bildiririz.

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

ANKARA TREN FACİASININ NEDENİ İHMAL DEĞİL, DEMİRYOLLARINI SİYASİ RANTA DÖNÜŞTÜREN ANLAYIŞTIR

13 Aralık 2018

Değerli basın emekçileri,

Bugün bir kez daha acı bir haberle güne başladık. Ankara - Konya seferini yapan Yüksek Hızlı Tren, saat 06:30 sularında Yenimahalle ilçesine bağlı Marşandiz istasyonunda yol kontrolüyle görevli kılavuz tren ile çarpıştı. Çarpışmanın etkisiyle istasyonda bulunan üst geçidin de vagonların üstüne yıkıldığı kazada, üçü makinist 9 yurttaşımızın hayatını kaybettiği, 47 kişinin de yaralandığını açıklandı. Her şeyden önce hayatını kaybeden yurttaşlarımızın yakınlarına baş sağlığı, yaralı yurttaşlarımıza acil şifalar diliyoruz.

Çorlu’da yaşanan ve hepimizin yüreklerindeki acısı hala tazeliğini koruyan tren faciasının 5 ay sonrasında yeni bir faciayla yüz yüze gelmek, bu olayların “kazayla”, “dikkatsizlikle” ya da “ihmalle” açıklanamayacak sistematik nedenleri olduğunu göstermektedir.

Bugün yaşanan faciayı yerinde inceleyebilmek ve tespitlerde bulunmak üzere arkadaşlarımız sabahın erken saatlerinde olay yerine gitmiş, fakat henüz emniyetin ve savcılığın olay yeri incelemesi tamamlanmadığı için nitelikli bir değerlendirme yapılamamıştır. Bununla birlikte olay yerinden ilk gözlemlerimiz ve kazanın yaşandığı hatta ilişkin bilgilerimiz, facianın demiryolu hattında bulunması gereken sinyalizasyon sistemlerinin hazır durumda bulunmamasından kaynaklandığını göstermektedir. Söz konusu sinyalizasyonun devrede olmaması, hatlar üzerindeki trafiğin manuel haberleşme yoluyla yönlendirilmesini zorunlu kılması faciaya davetiye çıkarmıştır.

Bir kez daha altını çizmek isteriz ki buradaki temel sorun insan hatası değildir, sorun insan hatalarını bertaraf edecek ve tren işletilmeye alınmadan önce tamamlanması zorunlu altyapı sistemleri hazır olmadan hızlı trenin çalıştırılmasına göz yuman anlayış sorunudur. Bunun sorumlusu da 16 yıldır ülkeyi idare eden AKP, bu anlayışın

sahibidir. Bu anlayış “hızlandırılmış tren şovu” uğruna Pamukova’da 41 yurttaşımızın hayatını kaybetmesine neden olmuştur. Bu anlayış gerekli bakım ve altyapı çalışmalarını yapmadığı için Çorlu’da 24 yurttaşımızın hayatını kaybetmesine neden olmuştur. Bu anlayış bugün de Ankara’da sinyalizasyon sistemleri devrede olmadığı halde Yüksek Hızlı Tren çalıştırıldığı için 9 yurttaşımızın hayatını kaybetmesine neden olmuştur.

AKP, iktidarda bulunduğu 16 yıl boyunca hayata geçirdiği tüm projelerde insan hayatını ve kamusal çıkarları değil, siyasi menfaatlerini ve sermayenin ihtiyaçlarını gözetmiştir. Akla, bilime ve mühendislik anlayışına dayanmayan, günü kurtarmaya yönelik projeler özellikle seçim dönemlerinde alelacele hayata geçirilmiştir. Hatırlayacaksınız, bugün kazanın yaşandığı Ankara-Konya YHT hattı da 2014 Yerel Seçimlerinde AKP’nin en önemli propaganda öğelerinden birisi olmuştur. Kazanın meydana geldiği banliyö bölgesi ise Cumhurbaşkanlığı seçimlerine malzeme olmuş ve dönemin genel karakteristiği olarak birçok projede olduğu gibi; başta sinyalizasyon sistemleri olmak üzere henüz güvenlikle ilgili çalışmalar tamamlanmadan seçim arifesinde sayın Cumhurbaşkanı tarafından büyük bir mitingle açılmıştır. AKP’nin, kamu hizmetlerini siyasi ranta dönüştürmeyi esas alan bu anlayışı, sadece demiryollarında değil, hayatın her alanında büyük toplumsal trajedilerin yaşanmasına neden olmaktadır.

Değerli arkadaşlar,

Demiryolları dünyanın her yerinde kaza riskinin en az olduğu, en güvenilir ulaşım aracı olarak kabul edilmektedir. Oysa ülkemizde bu algı ne yazık ki farklılaşmaya başlamıştır. Bunun sebebi sadece gerekli altyapı ihtiyaçlarının karşılanmaması ya da yaşanan kazalar değil, bir bütün olarak son yıllarda uygulanan demiryolu politikalarıdır. Kamu hizmeti perspektifindeki dönüşüm başta olmak üzere TCDD’nin parçalanarak işlevsizleştirilmesi, liyakatsiz siyasi kadro atamaları ve her düzeydeki uzman kadro eksikliği gibi nedenler halkın demiryolu ulaşımına bakışını etkilemektedir.

Demiryolu ulaşımı politikalarının kamusal bir anlayışla yeniden yapılandırılması gerekmektedir. Bunun yanında ulaşım güvenliğinin sağlanabilmesi için, bütün hatlar ciddi ve bütünlüklü bir tarzda onarılmalı, elektrifikasyon ve sinyalizasyon gereksinimleri karşılanmalı, teknik gereklilikleri tamamlanmadan hatlar trafiğe açılmamalıdır.

Bizler bu kamu adına bu sürecin takipçisi olmaya devam edeceğiz, dava süreçlerine müdahil olacağız. Faciaya sebep olan asli suçluların hesap vermesi için, bir daha böyle faciaların yaşanmaması için mücadele edeceğiz.

Kaybettiğimiz yurttaşlarımıza rahmet, yakınlarına sabır ve başsağlığı dileklerimizi bir kez daha paylaşıyoruz. (13.12.2018)

Birleşik Taşımacılık Çalışanları Sendikası
Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği

2019 YILI BÜTÇESİ, KRİZİN FATURASINI HALKA ÖDETEN BİR BÜTÇEDİR!

HALK İÇİN BÜTÇE İSTİYORUZ!

17 Aralık 2018

Ülkemiz derin bir ekonomik bunalımın içinden geçmektedir. On altı yıldır uygulanan çarpık ekonomi politikalarının bir sonucu olarak ortaya çıkan bu iktisadi bunalım, halkımızın bugünü ve yarınını ağır bir biçimde tehdit etmektedir. Tepeden tırnağa dışa bağımlı hale getirilmiş ve üretim gücü büyük ölçüde tahrip edilmiş ekonomimizde bu on altı yıldır uygulanan politikalar işsizlik ve yoksulluk üretmiş ve bugün ekonomik krize neden olmuştur. Ülkemizin giderek daha derinlerine ilerlediği bu ekonomik bunalımdan çıkışa yönelik iktidar tarafından tek bir adım atılmazken, krizin faturası da emeğiyle geçinenlere ödetilmeye çalışılmaktadır. TBMM’de görüşülmeye devam edilen 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi de bu çerçevede krizin tüm yükünü emekçilerin omuzlarına yükleyecek bir içeriğe sahiptir.

On altı yıldır toplumun en geniş ve ilgili kesimlerinin müzakere, katkı ve onayına başvurulmadan, antidemokratik bir şekilde hazırlanan bütçe, bu yıl da içeriğe dair itirazlara ve haklı taleplere kulağını tıkayan bir anlayışla hazırlanmıştır. Özellikle kriz koşullarının emekçiler üzerinde yarattığı tahribat görmezden gelinmekle kalmamış, vergi yükü ağırlaştırılmış, sosyal harcamalar daha da kısılmıştır.

Emekçilerin Vergi Yükü Artıyor!

2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi’ne göre, 2019 yılında bütçe gelirlerinin yüzde 17 artırılarak 880 milyar lira olarak gerçekleşmesi hedeflenmektedir. Bütçe gelirlerinin genelde büyük bir kısmını oluşturan vergi gelirlerinin 2019 yılında yüzde 86’sını oluşturması beklenmekte ve yüzde 20’lik bir artışla 756 milyar 495 milyon lira olması teklif edilmektedir. Ülkemizde gelir adaletsizliğini artıracak biçimde uygulanan vergi politikası, vergi yükünün büyük bir kısmını işçi ve emekçilere yıkmaktadır. Kurumlar Vergisi artışı yüzde 10 ile sınırlı tutulurken, çoğu işçi ve emekçiden tahsil edilen gelir vergisindeki artış yüzde 25’e sızamıştır. Oysa ülkemizde kriz ile birlikte enflasyon yüzde

20'lerin üzerinde bir seviyede kalıcı hale gelmiş, işsizlik yüzde 11'in üzerini zorlar hale gelmiştir. Ücretli kesim bugün temel ihtiyaçlarını bile ödeyemez haldedir. Bu koşullar altında işçiyi, emekçiyi korumak yerine bütçe, emekçiler üzerindeki vergi yükünü daha ağır hale getirmektedir. Düşük gelirlili vatandaşların bütçesinde, yüksek gelirlilere göre daha fazla yer tutan dolaylı vergiler, toplam vergilerin yüzde 70'ini oluşturmaya devam etmekte; Özel Tüketim Vergisi'nde 2018'e göre bu yıl yüzde 15,32 artış, ithalde alınan KDV'de yüzde 25 artış, yurt içi ürünlerden alınan KDV'de ise yüzde 18'lik bir artış önerilmektedir.

Faize, Sermayeye, Diyanete Bütçe Var Sosyal Harcamalara Yok!

Bütçe giderleri ise 2019 yılında, 2018 yılına göre yüzde 17'lik bir artış öngörülerek 960 milyar 976 milyon TL büyüklüğünde belirlenmiştir. Bütçe giderlerinin nereye ve hangi kesimlere yapıldığı ise özel olarak dikkat edilmesi gereken önemli bir noktadır. 2018 yılı faiz harcamalarının tahmini gerçekleşmesinin bütçe payı yüzde 9 iken, 2019 yılı için yüzde 12'ye çıkması ve faiz harcamalarının yüzde 54 artması beklenmektedir. Bunun yanı sıra, konu eğitim, sağlık, barınma gibi sosyal harcamalara geldiğinde "kemer sıkma politikası" uygulayan iktidarın, konu yandaş müteahhitler olduğunda bütçe olanaklarını sınır tanımadan aştığı açıktır. 'Sadece parası olan geçsin' denilen Kamu Özel İşbirliği (KOİ) projeleri için vaat edilen garantiler için 2018 yılında bütçeden 6,2 milyar TL ayrılmıştı. KOİ adı altında bir avuç müteahhitte kâr transferinin gerçekleştiği bu ödenek 2019 yılında bütçe kalemlerinden çıkarılmış ve transfer edilecek tutar halktan gizlenmiştir.

Diğer yandan 2019 Bütçe Kanunu Teklifine göre en büyük bütçe artışı yapılan kurumlardan biri Diyanet İşleri Başkanlığı, diğeri ise Cumhurbaşkanlığı'dır. Diyanet bütçesi 2018'e göre yüzde 34 artırılırken, Cumhurbaşkanlığı'nın 2019 yılı bütçesi bu yıla göre 3,3 kat, yani yüzde 233 oranında artırılarak 845 milyon liradan, 2 milyar 819 milyon liraya çıkarılmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı bütçesinde yüzde 23 artış yapılmış, fakat bu artışın çoğu imam hatip ortaokulları ve liselerinden sorumlu Din Öğretimi Genel Müdürlüğü bütçesindeki artıştan kaynaklanmıştır. Din Öğretimi Genel Müdürlüğü'ne her yıl rekor düzeyde bütçe ayıran iktidar 2017'de 3 milyar 946 milyon lira ayırdığı bütçeyi 2019'da 8 milyar 679 milyon liraya çıkarmaktadır.

Üreten, Sanayileşen, Kalkınan bir Türkiye İstiyoruz!

Ülkemizin bugün içinden geçtiği kriz süreci, üretimsizliğin ve sanayisizleşmenin bir sonucudur. Bütün "yerli ve milli" söylemlere karşın

öz kaynaklara dayalı bir üretim ve sanayileşme hedefinden vazgeçen, ranta ve kayırmacılığa dayanan bir anlayıştan kaynaklanmaktadır. Bu anlayış her yıl olduğu gibi bu yıl da bütçeye yansımıştır. Üçüncü çeyrek büyüme oranlarından görüldüğü gibi, sanayi artık üretemez hale gelmiş ve sanayi üretim endeksi negatif seviyeye düşmüştür. İktidarın, yaşanan bu gerilemeyi tersine çevirecek bir planı olmadığı bütçeden de anlaşılmaktadır. Kaldı ki tüm dünya yapay zekâ, nesnelerin interneti gibi üretimde ileri teknoloji boyutunu tartışırken, ülkemizde milli gelir içindeki payı gündün güne eriyen sanayiye bütçeden neredeyse pay ayrılmamaktadır. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bütçesi 2019'da yüzde 4 düşüşle 8 milyar 141 milyon liradan 7 milyar 784 milyon liraya indirilmiştir.

Sonuç olarak halk için, toplumsal gereksinimler için hazırlanması gereken bütçenin, tam tersi bir şekilde rejimin çıkarları doğrultusunda yapılan harcamaların faturasını halka çıkarma anlayışıyla hazırlanmış olduğu görülmektedir. Ülkemizin yaşadığı kriz sürecini göz ardı eden, halkın yaşadığı işsizliği, hayat pahalılığını ve yoksulluğu artıracak etkiye sahip bir bütçe hazırlanmıştır. Sanayisizleşmenin ağır sonuçları görüldüğü halde, daha ağır maliyetler üretme pahasına dışa bağımlı politikalara bütçe üzerinden de 'devam' denilmiştir. 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu bağitlanmadan önce ülkemizi yokuşa sürükleyen politikalardan vazgeçilmeli, bütçe toplumsal fayda gözetilerek, demokratik bir süreçle hazırlanmalıdır.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

ÜLKEMİZİ ÇOK BÜYÜK FELAKETLERE DOĞRU SÜRÜKLEYEN NÜKLEER SANTRAL İNADINDAN VAZGEÇİLSİN!

20 Aralık 2018

Son günlerde yazılı basında ve Akkuyu Nükleer Güç Santrali'nin yapımçı şirketi ROSATOM'un web sitesinde TAEK tarafından Akkuyu NGS ikinci reaktörü inşaatı için sınırlı izin verildiği haberleri yer almaktadır. Bu izin kapsamında, nükleer adanın güvenliği için önem arz eden bina ve yapılar hariç, nükleer santralin geriye kalan bütün kısımlarında yapı ve montaj çalışmalarının yapılması öngörülmektedir. Ayrıca bu iznin alınmasıyla inşaat çalışmalarına başlanma aşamasına geçildiği vurgulanarak, inşaat lisansının 2019 yılının ilk yarısında alınmasının planlandığı belirtilmektedir.

Bu haberlerden anlaşıldığı kadarı ile Hükümetin Akkuyu NGS'yi inşa etme inadı sürmektedir. Oysa dünyada gelişmiş ülkelerin peş peşe nükleer santral yapımından vazgeçtiği, mevcutları sınırladığını biliyoruz. Elektrik enerjisinin %72'sini nükleer enerjiden sağlayan Fransa 2035 yılına kadar nükleer enerjiye bağımlılığını %50'nin altına düşürme kararı almış, Almanya tüm nükleer santrallerini peyderpey kapatmaya başlamış, İngiltere yapımına karar verilmiş iki nükleer santralden vazgeçmiş, İspanya nükleer santrallardan çıkma konusunu görüşmeye başlamıştır. WNA (Dünya Nükleer Birliği) gibi dünyadaki nükleer santralların en önemli savunucusu olan kuruluşun bile nükleer enerjiden elde edilen elektriğin kwh bedeli olarak en pahalı elektrik üretim yöntemi olduğunu açıklamak zorunda kaldığı günümüzde Hükümet Akkuyu NGS'yi devam ettirmekte bir sakınca görmüyor.

Geçtiğimiz günlerde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı TBMM'de Sinop NGS ile ilgili olarak sorulan bir soruya verdiği yanıtta, nükleer santralların sera gazı salımının öteki fosil yakıtlı santrallardan çok az olduğunu ve nükleer santralların tarım arazilerine zarar vermeyeceğini belirterek Sinop NGS ile Türkiye'nin "nükleer teknolojiye" sahip olacağını belirtmiştir.

Yukarıdaki iki husus AKP hükümetinin Türkiye'de nükleer santrallarla ilgili aşağıdaki hususları göz ardı etmekte olduğunu bir kez daha ortaya koymaktadır.

1. Akkuyu NGS’de üretilecek elektriğin % 50’si ilk yıllarda 15.33 cent/kwh, 15 yıl ortalamada 12,35 cent/kwh bedelle 15 yıl süre ile devlet tarafından satın alınacaktır. Bu bedel bugünkü ortalama elektrik piyasa bedeli olan yaklaşık 5.3 cent/kwh birim fiyatın sırasıyla 2.75 ve 2.2 katı daha fazladır. Bu pahalı fiyat neden kabul edilmektedir?

2. Sinop NGS’de üretilecek elektrik 20 yıl boyunca yakıt hariç 10.83 cent/kwh bedelle devlet tarafından satın alınacaktır. Bu bedele 0,55-1 cent/kwh yakıt bedeli eklendiğinde elektriğin birim satın alma fiyatı 11,50 cent /kwh’ı aşacaktır. Bu rakam da bugünkü elektrik fiyatlarının 2.5 katından daha fazladır. Bu pahalı elektriğe neden ihtiyaç duyulmaktadır?

3. Akkuyu NGS’de 15 yıl süre ile alım garantisi verilen elektrik miktarı (%90 kapasite faktörü ile) 284 milyar kwh’dır ve ödenecek tutar 35 milyar dolardır. Aynı miktar elektrik için bugünkü birim fiyatlar ile ödenecek bedel 15 milyar Dolardır. 20 milyar dolar fark Ruslara neden ödenecektir?

4. Sinop NGS de 20 yıl süre ile alım garantisi verilen elektrik miktarı yaklaşık 700 milyar kwh olup ödenecek miktar yaklaşık 77 milyar dolardır. 700 milyar kwh enerji bugünkü fiyatlar ile 37 milyar dolara mal olmaktadır. Aradaki fark 40 milyar dolardır. Bu rakam neden yapımcı şirketlere ödenmek istenmektedir?

5. Akkuyu ve Sinop NGS’lere ödenecek fark bedel 60 milyar dolardır. Bu bedel Türkiye’de yaşayanların cebinden çıkacaktır. Yani Türkiye nükleer santraller yapılsa alım garantilerinin devam ettiği sürede ilk 15 yıl her yıl fazladan 4.5 milyar Dolar ödeme yapacaktır. Bu bedel niçin ödenmektedir? Nükleer santral işletmesi teknolojisine sahip olmak için mi?

6. Türkiye’nin yakın gelecekte elektrik açığı oluşması durumu yoktur. Bu durum devletin hazırlamış olduğu talep tahmin raporlarında açıkça görülmektedir. Türkiye’nin EKİM 2018 sonu itibarı ile kurulu gücü 88.177,5 MW’dır. Türkiye’nin 2017 yılı tepe güç ihtiyacı 47.133 MW olmuştur. 2018’de şimdiye dek bu rakamın üzerine çıkmamıştır. Dolayısıyla mevcut kapasite bu talebi fazlası ile karşılamaktadır.

TEİAŞ tarafından hazırlanan ve Türkiye’nin tek elektrik talep tahmin çalışması olan 10 yıllık Talep Tahmin raporunda 2026 yılı tepe(puant) güç talebi yüksek senaryoda 66.809 MW olarak verilmiştir. Bugünkü kurulu güç 2026 gereksinmesinden % 32 daha fazladır. Anlık bir gereksinme olan puant yük için bugünden % 32 marj vardır. Bugün Türkiye’de rezerv

kapasite % 85 oranına çıkmış durumdadır. Bu ise büyük oranda atıl kapasitenin olduğuna işaret etmektedir.

TEİAŞ tarafından yapılan aynı 10 yıllık Talep Tahmin Raporuna göre 2026 yılı brüt elektrik tüketim tahminleri düşük, baz ve yüksek senaryoya göre sırasıyla 347.1, 376.7 ve 409.6 milyar kwh olarak gösterilmiştir. Bugünkü mevcut kapasite % 45 oranında kullanılırsa düşük senaryoyu, % 49 oranında kullanılırsa baz senaryoyu, % 53 oranında kullanılırsa yüksek senaryoyu karşılamaktadır. 2026 yılına kadar devreye girecek yeni santraller ile bu yüzdeler daha aşağı inecektir. Halen Türkiye’de santrallerin kaynaklarına göre dikkate alınarak yapılan eşdeğer kapasite kullanım oran çalışmaları gerçekleşen kapasite kullanım oranlarının % 41 ila % 50 arasında olduğunu göstermiştir. Türkiye’deki santrallerin kapasite oranları dünya da kabul edilen fizibl kapasite oranlarının oldukça altındadır. Az bir masrafla yapılacak rehabilitasyon çalışmaları ve çağdaş işletme koşullarının sağlanması ile kapasite kullanım oranlarının arttırılması mümkündür.

Ancak mevcut durumda bile bugünkü kurulu gücün bile önemli, oranda talebi karşılayabileceği ve tüketimi karşılama açısından önemli bir risk taşımadığı görülmektedir.

Bu gerçekler ortada iken elektrik talebini karşılamak yani arz güvenliği açısından da Akkuyu NGS’yi gerekli kılacak bir ihtiyacın olmadığı görülmemesini açıklamak mümkün olmamaktadır.

Türkiye için geçerli olan bu maddi gerçekler yanında nükleer santrallerin;

- Bir kaza halinde telafisi olanaksız can ve mal kaybına neden olduğu,
- Atık sorununun henüz bir sonuca ulaşmamış olduğu,
- Söküm maliyetlerinin neredeyse santral kuruluş maliyetlerine ulaştığı,
- Yapıldığı yerdeki deniz yaşamını yok ettiği,
- Yayıdığı radyasyon nedeni ile insan sağlığı için tehlike teşkil ettiği

tüm dünya tarafından kabul edilmekte olduğu ve bu sorunların çözülebilmesi için büyük uğraşların verildiği bilinmektedir.

TMMOB olarak; yukarıda sayılan olumsuzluklar ve riskler nedeniyle ülkeye vereceği zararlar, yakıtı yurt dışından getirileceği için enerjide dışa bağımlılığı arttıracak olması, halkın sırtına büyük mali yükler

yükleyeceği nedenleri ile Akkuyu ve Sinop Nükleer Santrallerinin yapımından bir an önce vazgeçilmesi gerektiğini bir kez daha hatırlatmayı görev bilmekteyiz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

2019 UMUDUN YILI OLSUN!

29 Aralık 2018

Hâlâ bir umut var mıdır, kalmış mıdır yani?

Geleceğimiz için umut var mıdır, çocuklarımızın yarınları, yarım kalmış düşlerimiz için?

Yağmalanan kentlerimiz için umut var mıdır, kesilen ağaçlarımız, yıkılan parklarımız için?

Kirletilen doğamız için umut var mıdır, kurutulan nehirlerimiz, toprak doldurulan kıyılarımız için?

Özelleştirilen fabrikalarımız için umut var mıdır, içi boşaltılan kurumlarımız, satılan madenlerimiz için?

Üniversitelerimiz için umut var mıdır, karakola çevrilen kampüslerimiz, ayaklar altına alınan bilim için?

İşçiler için umut var mıdır, mezarlığa dönen şantiyelerimiz, yok sayılan alın terimiz için?

Kadınlar için umut var mıdır, görünmeyen emeğimiz, çiğnenen haklarımız için?

Demokrasi için umut var mıdır, elimizden alınan özgürlüklerimiz, sözde kalan eşitliğimiz için?

Adalet için bir umut var mıdır, iktidarın sopasına dönen hukuk, saray güdümlü mahkemeler için?

Barış için umut var mıdır, bin yıllık kardeşliğimiz, bir arada yaşamamız için?

Arkadaşlık için umut var mıdır, kapıdan buyur edilen komşuluk, bir ömür boyu süren sırdaşlık için?

Nezaket için bir umut var mıdır, beklentisiz sunduğumuz şefkat için, yüreğimizdeki sevgi için?

Hâlâ bir umut var mıdır, kalmış mıdır yani? Küçücük de olsa...

Umut var elbette!

Umut ki en ustasıdır düştüğü yerden ayağa kalkmaların ve en hızlısıdır ileri atılmaların, onu kaybettiğimiz geçmişe değil, kazanacağımız geleceğe bakarak görebiliriz ancak...

Kırgınlıklarımıza değil coşkumuza bakarak, çıkılmaz sokaklara değil açık denizlere bakarak, tutsaklığımıza değil sere serpelieğimize bakarak görebiliriz umudu! Birbirimize tutunarak, birbirimizden g alarak...

Umut var elbette!

Biz varsak umut da var.

2019 yılı umudun, mücadelenin ve sevginin yılı olsun...

Herkese iyi yıllar!

TMMOB Yönetim Kurulu

MÜHENDİSLİK VE MİMARLIK MESLEĞİNİN İTİBARIYLA OYNAMAYIN!

3 Aralık 2019

29 Aralık 2018 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik’le teknik öğretmen, tekniker ve teknisyenlere III. Sınıf B Grubuna (dâhil) ve inşaat alanı 13.500 m²’ye kadar olan yapılarda yardımcı kontrol elemanı olarak çalışma hakkı tanınmıştır.

Bilindiği üzere Bakanlık bu yöndeki girişimlerini çeşitli zamanlarda çıkardığı Yönetmelik değişiklikleri ile yapmaya çalışmış ancak başarılı olamamış, bunun üzerine 11 Mayıs 2018 tarihinde kabul edilen 7143 sayılı Kanun ile teknik öğretmen, tekniker ve teknisyenleri de kapsayan “Yardımcı Kontrol Elemanı” tanımı doğrudan doğruya 4708 sayılı Kanuna eklenmişti. Yönetmelik değişikliği ile Yasa hükmü uygulamaya geçirilmiş olacaktır.

Yönetmelik değişikliğiyle ayrıca 3194 sayılı İmar Kanunu’nun 28. Maddesi gereği mimar ve mühendislerce yürütülmesi zorunlu olan şantiye şefliği hizmeti de teknik öğretmen ve teknikerlere açılmıştır.

Öncelikle ifade etmek isteriz ki; bir Yönetmeliğin başka bir Yasa ile hükme bağlanmış bir hususu değiştirmeye çalışması normlar hiyerarşisine aykırıdır. Bu bağlamda Birliğimizce gerekli yasal girişimlerde bulunulacaktır.

Şantiye şefliğine ve kontrol mühendisliğine ilişkin değerlendirmelerimizin meslek şovenizminin ötesinde bilimsel ve nesnel gerçekliğe dayandığının da bilinmesini isteriz.

Yasadaki tanımı gereği şantiye şefi, inşa faaliyetini müteahhit adına yürüten, personelin ya da taşeronların sevk ve idaresini sağlayan, iş güvenliğinin sağlanması için gerekli tedbirlerin alınıp alınmadığını denetleyen, yapının fen ve tekniğe, ruhsat ve projesine uygun olarak inşa edilmesini sağlamakla yükümlü olan, aksi durumda hukuki ve cezai sorumluluğu bulunan kişidir.

Tüm bu süreçlerin sağlıklı yürütülebilmesi için, şantiye şefliği görevinin mühendis ya da mimarlar tarafından üstlenilmesi bir zorunluluktur. Hiç

kuşkusuz ihtiyaç duyulması halinde yapım işinin niteliğine bağlı olarak, şantiye organizasyonunun tamamından sorumlu olan şantiye şefi mimar ya da mühendislerin sevk ve idaresi altında çalışacak teknik öğretmen veya teknikerler istihdam edilebilir.

Denetim hizmeti; proje yönetim tekniklerinin bilinmesini, diğer mühendislik disiplinlerinin proje uygulamaları konusunda yeterli düzeyde mesleki deneyimi, malzeme bilgisini, teknik, idari ve hukuk, mevzuatı bilmeyi gerektiren, ciddi sorumluluğu olan bir görevdir. Bu düzenleme bilime, bilgiye ve uzmanlığa aykırıdır.

Teknisyen, tekniker ve teknik öğretmenlerin yapı denetim sisteminde mühendis ve mimarların sevk ve idaresi altında yardımcı kontrol elemanı olarak görev almaları öğrenimlerine denk düşen bir uygulamadır.

Ancak yeni düzenlemeyle unvan ve statüleri birbirinden tamamen farklı olduğu halde mühendis ve mimarlar ile öğretmenler, iki yıllık okul mezunları ve hatta ortaöğretim mezunları yapıların kontrolünde eşit oranda yetkili kılınmaktadır.

Ülkemizdeki teknik öğretmenlerin, teknikerlerin ve teknisyenlerin ciddi bir işsizlik sorunu yaşamakta olduğu bilinen bir gerçektir. Bunun nedeni de tıpkı mühendis, mimarlarda olduğu gibi eğitim, öğretim ve istihdam bütünlüklü planlama anlayışının terk edilmesidir.

Kalifiye eleman sorununun en yoğun yaşandığı inşaat sektöründe üretim faaliyetlerinin sağlıklı yürütülmesini sağlayacak teknik öğretmen, tekniker ve teknisyen gibi ara elemanlara ihtiyaç vardır. Siyasi iktidar ise üretim süreçlerini yeniden düzenleyerek, teknik elemanları hukuki statüye kavuşturmak ve üretim sürecindeki önemlerini görünür kılmak yerine, mühendislik mimarlık mesleklerinin çalışma alanlarını teknik elemanlara açarak geçici çözümler üretme peşindedir.

Birliğimiz meslek alanlarımızı itibarsızlaştırmaya yönelik bu türden müdahalelerin karşısında durmaya devam edecektir.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

GERÇEKTEN BU KAPİTALİZM NELERE MUKTEDİRİMİŞ?

14 Ocak 2019

Sakarya'nın Karasu İlçesi'nde Acarlar Gölü ve longoz ormanı bölgesinin hemen yanında yer alan ve 2016 yılında Bakanlar Kurulu Kararı ile BMC Otomotiv Sanayi ve Ticaret A.Ş.'ye devredilen alanda kurulması planlanan farikanın temeli, dün Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın katılımıyla atıldı.

Adı geçen bölge ilk olarak 1998 yılında serbest bölge olarak ilan edilmiş ve Birliğimiz tarafından açılan davalar sonucunda Danıştay, son derece değerli ve hassas koşullara sahip, endemik türlerin, benzerine az rastlanır longoz ormanı ve Acarlar Gölünün de içinde yer aldığı bölgenin korunması yönünde karar almıştır. Aynı bölgenin 2007 yılında yeniden serbest bölge olarak ilan edilmesine ilişkin karar, Danıştay tarafından bir kez daha iptal edilmiştir. Ne yazık ki, bu bölgenin çevresel ve doğal önemine ilişkin mahkeme kararlarına rağmen, yargı kararlarının yerine getirilmesi Anayasal bir zorunlulukken idare buna uymamış, yıllar içerisinde bu bölgeye yönelik tahribat ve yapılaşma devam etmiştir.

Daha 3 gün önce katıldığı Yerel Yönetimler Sempozyumu'nda yeşil alanları hedef alan yapılaşmaları "Bu kapitalizm nelere muktedir. Orman morman ne var ne yok kesiyor, atıyor... Doğa şöyle olmuş, böyle olmuş umurunda değil" sözleriyle eleştiren Erdoğan'ın, bu sözlerinden sadece 3 gün sonra, doğaya ve çevreye zarar verdiği bilirkşi ve mahkeme kararlarıyla kesinleşmiş olan BMC Karasu Fabrikasının açılışını gerçekleştirmesi üzerine söyleyecek söz bulamıyoruz.

Söylediği ile yaptıkları arasındaki çelişki Cumhurbaşkanı'nın kendi kişiliğini bağlar elbette ama idarenin başı olarak Cumhurbaşkanı'nın yargı kararlarına uyma zorunluluğu Anayasal bir gerekliliktir.

Temel atma töreni yapılan bölgenin BMC Otomotiv Sanayi ve Ticaret A.Ş.'ye tahsisine ilişkin açtığımız dava süreci devam etmektedir. Geçtiğimiz Haziran ayı içerisinde bölgede mahkeme tarafından atanan bilirkşi incelemesi yapılmış ve adı geçen şirketin bölgeye verdiği zararlar tespit edilmişti. Yandaş şirkete devredilen bu arazide, henüz mahkeme süreci devam ederken, oldubitti biçiminde bir yapılaşmaya gidilmesi kabul edilemez.

Dün gerçekleştirilen temel atma töreni, iktidarın çevreye olduğu kadar hukuka da sayĐı göstermediğinin en açık göstergesidir. Bizler TMMOB olarak çevreyi, doğayı ve toplum çıkarını korumaya, hukuksuzluklarla mücadele etmeye devam edeceğiz. Çünkü biliyoruz ki “Ayinesi iştir kişinin, lafa bakılmaz”...

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TÜKRİYE’NİN İÇİNDE BULUNDUĞU HUKUKİ GARABETİN EN AÇIK GÖSTERGESİ OLAN OHAL İŞLEMLERİ İNCELEME KOMİSYONU DERHAL LAĞVEDİLMELİDİR!

23 Ocak 2019

OHAL döneminde yayınlanan Kanun Hükmünde Kararnamelere ilişkin başvuruları değerlendirmek ve karara bağlamak üzere 23 Ocak 2017 tarihinde kurulan Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu’nun başlangıçta öngörülen 2 yıllık çalışma süresinin sonuna gelindi.

26 Aralık 2018 yılında yayınlanan Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile görev süresi 1 yıl daha uzatılan Komisyon görev yaptığı 2 yıl içerisinde, 125 bin 600 başvurunun sadece 50 bin 300’ünü karar bağladı. 2 yıllık çalışma süresi boyunca başvuruların yarısını bile inceleyemeyen OHAL İşlemleri Komisyonu’nun gerçek amacının hukuki sürecin önünü tıkamak ve etkili başvuru yollarını geciktirmek olduğu bir kez daha açığa çıkmıştır.

OHAL İşlemleri İnceleme Komisyonu’nun oluşumu ve işlevi, Türkiye’nin içinde bulunduğu hukuki garabetin en açık göstergesidir. Herhangi bir idari soruşturmaya ya da yargı kararına dayanmaksızın, keyfi bir işleme görevlerinden ihraç edilen kişilerin hukuk önünde haklarını arama talebi, OHAL İşlemleri İnceleme Komisyonu tarafından bilinçli biçimde kesilmektedir.

İsnat edilen suçun ispat edilmesi gerekliliği evrensel bir hukuk ilkesi iken, Türkiye’de KHK ile ihraç edilen kamu görevlileri, suçsuz olduklarını ispat edebilmek için bile bir yargı organına başvuramamaktadır. İhraç edilen 135 bini aşkın kamu görevlisinin İdare Mahkemelerine, Anayasa Mahkemesine ve AİHM’e yaptıkları tüm başvurular, OHAL İşlemleri İnceleme Komisyonu adres gösterilerek reddedilmiştir. Oysa OHAL İşlemleri İnceleme Komisyonu bir yargı organı değildir. OHAL İnceleme Komisyonu yine Kanun Hükmünde Kararname ile kurulmuş idari bir organdır. İdarenin kendi işlemine karşı itirazı yine kendi biriminde inceleyerek karara bağlamasının hukuk devleti ile bağdaşır yanı yoktur.

Geciken adalet, adalet değildir. 2 yılı aşkın zamandır haksız-hukuksuz biçimde işlerinden atılarak büyük mağduriyetler yaşamış yurttaşlarımızın yargı önüne çıkması geciktirilerek bir kez daha mağdur edilmesi kabul edilemez.

Haksızlıkların daha da büyümemesi için OHAL İşlemleri İnceleme Komisyonu derhal lağvedilmelidir. Haklarında mahkeme kararı olmayan ihraçlar tüm haklarıyla birlikte derhal görevlerine iade edilmelidir. Asılsız suç isnadıyla insanları bunca yıl mağdur eden idareciler ve sorumlular hakkında yasal işlem başlatılmalıdır.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

ANTALYA ÖZELİNDE YAŞANANLAR TÜM ÜLKENİN FOTOĞRAFI NİTELİĞİNDEDİR!

30 Ocak 2019

RANTA DAYALI PLANSIZ KENTLEŞME/YAPILAŞMA VE SOSYO-EKONOMİK POLİTİKALAR HER DOĞA OLAYININ BİR AFETE DÖNÜŞMESİ SONUCUNU DOĞURMAKTADIR.

Geçtiğimiz hafta içerisinde Antalya ve çevresinde gerçekleşen şiddetli fırtına ve hortumlarda yaşanan can ve mal kayıpları tüm ülkemizde derin bir üzüntüye neden oldu. Fırtınada yaşamını yitiren yurttaşlarımızın yakınlarına başsağlığı, yaralananlara acil şifalar diliyoruz.

Sadece ülkemizin değil, tüm dünyamızın geleceğini tehdit eden küresel ısınmanın iklim ve doğa üzerindeki telafisi mümkün olmayan olumsuz etkileri her geçen gün daha fazla hissedilmektedir.

Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli raporlarında, dünya iklim sisteminin şüphe götürmeyecek şekilde ısındığı; 20. yüzyılın ikinci yarısından itibaren ortalama yüzey sıcaklıklarındaki artışın büyük kısmının fosil yakıt kullanımı, yanlış arazi kullanım değişiklikleri, ormansızlaştırma, enerji ve sanayi süreçleri gibi insan faaliyetlerinden kaynaklandığı ve bu bulgunun giderek daha güçlü ve somut kanıtlara dayandığı belirtilmektedir. Aynı raporlarda iklim değişikliğinin olumsuz etkilerinden en çok etkilenecek bölgeler arasında gösterilen Akdeniz Havzası'nda yer alan Türkiye'nin iklim değişikliğinden en çok etkilenecek kırılgan bir jeo-stratejik konumda bulunduğu ifade edilmektedir.

Bu sürecin aynı hızda devam etmesi halinde, Birleşmiş Milletler Dünya Su Gelişim Raporuna göre Karadeniz Bölgesi hariç, 30 yıl gibi kısa bir süre sonra Türkiye'de su kıtlığının üstesinden gelinemez bir düzeye ulaşacağı öngörülmektedir.

Meteoroloji Genel Müdürlüğü raporlarına göre, Türkiye'de, aşırı hava olayları olarak ifade edilen, bugüne kadar kaydedilen ortalamanın çok üstünde aşırı sıcaklıklar, kısa süreli şiddetli yağışlarla birlikte ani sellere neden olan gök gürültülü sağanak yağışlar, dolu yağışları, alışık olunmayan hortumlar, fırtınaların sayısı artmaktadır. 1990-99 yılları arasında yılda ortalama 67 aşırı hava olayı yaşandığı kaydedilirken, 2010-2016 yılları

arasında fırtına, hortum ve su baskınlarının da olduğu 584 aşırı hava olayı kaydedilmiştir.

Son yıllarda, kentlerde ani ve yüksek miktardaki yağışlarla oluşan sellerin sıklığı, Akdeniz kıyı kuşağında da hortumların görülmesi aşırı hava olaylarının normal bir durum haline gelmesi anlamını taşımaktadır.

Antalya özelinde yaşananlar aslında tüm ülkenin fotoğrafı niteliğindedir. Antalya’da olduğu gibi ülke sathında yaşanan aşırı hava olaylarının yol açtığı can ve mal kayıpları, bugüne dek görülmemiş ölçüde, hiçbir insani, hukuki, ulusal ya da evrensel değer ve kural tanımaksızın ülkeyi, kentleri dünyanın emlak/rant piyasası haline getiren, yağma ve talana açan, üretimden vazgeçerek ülke ekonomisini arazi rantı üzerinden temellendiren emperyalizme bağımlı neoliberal politikaların bir sonucudur. Öyle ki, merkezi idarenin sınırsız yetkisi, geçtiğimiz 5 yılda, 3. Havaalanı, kanal İstanbul, karasu otomotiv sanayi gibi mega projeler adı altında el değmemiş kıyı, orman, mera, tarım alanı, sulak alan, mili park bırakmamış, tüm bunlarla yetinilmeyerek kamu güvenliği, kamu yararı hiçe sayılarak imar affı kalıcı hale getirilmiştir.

Antalya, ormanlara, uzun kıyılara ve kumsallara, doğal limanlara, doğal tarihi, arkeolojik ve kültürel varlıklara sahip uluslararası nitelikte bir turizm merkezidir.

Ancak ülkenin diğer kentlerine benzer biçimde Antalya kentinde de,

- Hızlı nüfus artışı ile kentin tarım alanlarına kontrolsüz yayılması, kıyı, tarım, orman, maki, fundalık fark gözetmeksizin yapılaşmaya açılması,
- Adeta kıyı kesiminde beton bir set haline gelen turizm tesisleri, Belek ve Kundu ormanları örneğinde olduğu gibi kıyı ve orman alanlarının turizm tesislerine tahsisi,
- Finike ilçesi örneğinde olduğu gibi fütursuzca verilen maden/mermer ruhsatlarıyla orman alanlarının/doğal alanların tahribi,
- Sadece Alakır Çayı üzerinde planlanan 8 adet HES projesi olduğu göz önüne alındığında akarsuların HES’lere teslimi,
- Kıyıların, açık alan düzenlemesi, liman, mendirek gibi kıyı yapıları, dolgu vb müdahalelerle neredeyse tamamının doğal niteliğini kaybetmesi,

- Caretta Caretta'ların sayılı üreme alanları da dâhil, tüm sahillerin yapılaşmaya açılması,
- Akarsu yataklarının ıslah çalışmaları adı altında daraltılması/ müdahale görmesi,
- Kumluca Adrasan bölgesinde her yıl çıkan(çıkarılan) yangınlarla ormanlık, makilik, fundalık alan kayıpları,
- Kentsel altyapının yağışlara bağlı yüzey akışın drenajını sağlayacak şekilde yapılmaması,

gibi yanlış arazi kullanım kararları ve arazi kullanım değişiklikleri doğa olaylarının afet olarak yaşanmasına yol açmaktadır.

Bugüne kadar hazırladığımız raporlarda da ısrarla belirttiğimiz gibi, güvenli, sağlıklı ve yaşanabilir, her türlü afete hazır kentler ve korunmuş bir doğa için, insanca barınma hakkı için planlama ve yapı denetimi uygulamalarında; tarım alanları, orman, su, mera, kıyılar vb doğal varlıkların korunmasında; kentlerin yönetiminde; enerji, gıda ve çevreye ilişkin politika ve stratejilerin belirlenmesi ve uygulanmasında şehir planlama, mimarlık ve mühendisliğin gerektirdiği bilimsel- teknik kriterlerin ve mesleki denetimin devre dışı bırakılmasının sonuçları ülkenin hemen her noktasında yaşanmakta, seller, toprak kaymaları, can ve mal kayıpları ile ağır bedeller ödenmektedir.

Gerçekte hepsi birer doğa olayı olan deprem, heyelan, çığ, kaya düşmesi, su baskını, hortum vb. aşırı hava olaylarının afete, yani insani ve ekonomik yıkıma dönüşmemesi, olumsuz etkilerinin en aza indirilmesi için;

- Kıyılar, akarsular ve sulak alanlarda suyun doğal yayılım/akış alanı içinde kalan alanlar yapılaşma dışı tutulması,
- Derelerin, vadilerin, ormanların, kıyıların, yaylaların, su havzalarının, kısacası yapılaşmaya uygun olmayan alanların yapılaşmaya açılmaması,
- Bütüncül planlamanın bir gereği olarak risk haritalarının yapılması, afete duyarlı sakinim planlarının acil olarak hayata geçirilmesi,
- Yenilenebilir enerjinin yaygınlaştırılması, ithal kömüre dayalı termik santral yapmaktan vazgeçilmesi,

- Düşük standartlarda ve mühendislik hizmeti görmemiş güvenli yapı üretimini adeta destekleyen imar affının bir seçenek olmaktan çıkarılması,
- Hiçbir kural gözetmeksizin HES ve maden, taş ocağı ve mermer şirketlerine verilen izinlerin iptal edilmesi,
- Merkezi idare planlama yetkisinin; kentlerin, kıyıların, tarım alanlarının, ormanların, meraların, giderek yaylaların talanına dönüşen, nükleer santraller, termik santraller, gelişigüzel madencilik uygulamaları, şehir hastaneleri, kentsel dönüşüm projeleri, “büyük projeler” adı altında ülke topraklarının yandaş ulusal/ uluslararası sermayeye sunulmasının bir aracı olarak kullanılmasından vazgeçilmesi,

Kısacası, ranta dayalı plansız kentleşme/yapılaşma ve sosyo-ekonomik uygulamalar yerine ülke çıkarlarını ve toplumsal gereksinimleri esas alan, insana ve doğaya duyarlı politikaların yaşama geçirilmesi hayati önemdedir.

Aksi halde sıradan doğa olayları da afete dönüşecek, ormanların, tarım alanlarının, derelerin, kıyıların tahribi ve milyonlarca yılda oluşan tarım toprakları sellerle denize akmaya, hortumlar nedeniyle can ve mal kayıpları artmaya devam edecek.

TMMOB olarak kamusal yatırımların, kararların ve planların doğa ve çevreyle barışık olması için mücadele etmeye, sermayenin sınırsız sömürü hırsı karşısında yurttaşlarımızı ve doğamızı korumaya devam edeceğiz.

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

KAMUDA “KİRALIK MÜHENDİSLİK” İSTİHDAMINA MAHKEME BİR KEZ DAHA “DUR!” DEDİ

KAMUDA KADROLU, GÜVENCELİ İSTİHDAM MÜCADELEMİZ KAZANIMLARLA DEVAM EDİYOR

5 Şubat 2019

Maden Tetkik ve Arama (MTA) Genel Müdürlüğü tarafından geçtiğimiz yıl yapılan hizmet alımı yoluyla mühendis istihdamı ihalesine ilişkin Birliğimiz tarafından açılan iptal davasında, İdare Mahkemesi, kamuda sürekli ve asli görevlerde çalışacak personelin ihale yoluyla istihdam edilemeyeceği gerekçesiyle ihalenin iptaline karar vermişti. Mahkemenin iptal kararına rağmen MTA, kamusal hizmetin kiralık personel aracılığıyla görülmesi için benzer bir ihale gerçekleştirdi. MTA'nın gerçekleştirdiği bu yeni ihaleye karşı açtığımız davada da, idare mahkemesi Birliğimizin talebini haklı bularak, MTA'nın kamu hizmetini hizmet alımı ihalesiyle, kiralık personele gördürme girişimine bir kez daha dur dedi.

Mahkeme kararında, Anayasa'nın 138. Maddesine göre yasama ve yürütme organları ile idarenin mahkeme kararlarına uymak zorunda olduklarının altını çizerek, geçtiğimiz yıl verilen iptal kararını uygulamayan MTA'nın bu davranışının Hukuk Devleti ilkesiyle bağdaşmadığını vurguladı.

Mahkeme heyeti, davanın esasına ilişkin değerlendirmesinde, Anayasa'nın 128. Maddesinin Birinci Fıkrasında Devletin, kamu iktisadi teşebbüslerinin ve diğer kamu tüzel kişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle görevli oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevlerin memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görüleceğinin belirtildiği dile getirilerek, MTA tarafından gerçekleştirilen ihalenin hukuka uygun olmadığına karar verildi.

Tüm bu değerlendirmeler sonucunda, Mahkemece, daha önce verilen iptal kararına esas olan ihalenin sadece ihale usulü değiştirilerek yeniden gerçekleştirilmesinin, yargı kararının uygulanması sonucunu doğurmadığı vurgulanarak, personel çalıştırılmasına yönelik pazarlık usulü ile yapılan ihalenin iptaline karar verildi.

Mahkemenin bu kararı, kamuda kadrolu, güvenceli istihdam mücadelemizin haklılığını ve meşruiyetini bir kez daha göstermektedir.

Kamu hizmetlerinin güvencesiz, kiralık, taşeron, geçici, sözleşmeli personeller aracılığıyla gördürülme anlayışından derhal vazgeçilmelidir. Kamuda mühendis, mimar ve şehir plancıları için kadro tahsis edilerek, kalıcı, güvenceli atama yapılmalıdır. Mahkeme kararlarının takipçisi olmaya, kamuda kadrolu ve güvenceli istihdam mücadelemizi sürdürmeye devam edeceğiz.

Yaşasın TMMOB Örgütlülüğü, Yaşasın Mücadelemiz!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

KARTAL'DA YAŞANAN FACİA SİYASAL İKTİDARIN YANLIŞ İMAR POLİTİKALARININ ÜRÜNÜDÜR

6 Şubat 2019

Dün İstanbul Kartal'da 8 katlı binanın çökmesi sonucunda Valiliğin açıklamalarına göre 3 vatandaşımız hayatını yitirmiş, 3'ünün durumu ağır olmak üzere 12 vatandaşımız yaralı olarak enkazdan kurtarılmıştır. Hayatını kaybedenlerin yakınlarına başsağlığı, yaralılara acil şifalar diliyoruz.

Ülkemizin farklı illerinde her yıl herhangi bir dışsal faktöre bağlı olmaksızın binalar çökmektedir. Mühendislik hizmeti almama, gerekli zemin etüdü yapılmama, denetimden kaçınma, uygun malzeme kullanmama, hatalı proje uygulama ve projede olmayan eklenti ve eksiltmeler yapıma gibi nedenlerle yaşanan bu kazalar büyük can ve mal kayıplarına yol açmaktadır. 84 Kişinin yaşamını yitirdiği Diyarbakır Hicret Apartmanı ve 92 kişinin yaşamını yitirdiği Konya Zümrüt Apartmanı facialarının anıları toplumsal hafızamızda tazeliğini korumaktadır.

Kartal'da çöken Yeşilyurt Apartmanı'na ilişkin Kartal Belediyesi tarafından yapılan açıklamada, 1992 yılında yapılan binanın ruhsatında Zemin+5 Kat izni olmasına rağmen, 1998 yılında binaya kaçak olarak 2 kat daha çıkıldığı belirtilmektedir. Enkaz kaldırma çalışmaları devam ettiği için binada projeye uygun olmayan başka ne gibi değişikliklerin yapıldığı bilinmemektedir. İlgili odamız tarafından yapılacak incelemeler kamuoyuyla paylaşılacaktır.

Aynı bölgede ve Türkiye'nin her yerinde benzer biçimde ruhsatta ve projede yer almayan çok sayıda kaçak katlar ve yapılaşmalar olduğu bilinmektedir. Halen ülkemizdeki yapı stokunun %60'ı kaçaktır. Bu binaların tamamı hem içinde yaşayanlar hem de çevreleri için hayati tehlike oluşturmaktadır. Siyasal iktidarlar ve yerel yönetimler tarafından sıklıkla çıkartılan imar afları, bu kaçak yapılaşmaları cesaretlendirmekte hatta ödüllendirmektedir.

Cumhuriyet döneminde 14 kez imar affı çıkarılmıştır. Bildiğiniz gibi bu tip kaçak yapılara tanınan afların en kapsamlısı "İmar Barışı" adıyla geçtiğimiz yıl Haziran ayında çıkartılmış ve 2019 yılı Haziran ayına kadar kaçak yapılara imar affından yararlanma hakkı getirilmiştir. Bakanlığın

açıklamalarına göre 2018 yılı içerisinde 9 milyon 210 bin bağımsız bölüm bu af kapsamında ruhsatlandırılmıştır. Belediye Başkanlığının açıklamalarına göre Kartal'da çöken Yeşilyurt Apartmanı da bu imar affı kapsamında "Yapı Kayıt" başvurusunda bulunmuştur. İçinde yaşayan yurttaşlarımıza mezar olan kaçak yapıyı kağıt üzerinde "ruhsat" sahibi yapmanın vebali, bu yasayı çıkaran siyasal iktidarın üzerindedir.

Yaşadığımız acı deneyimin de gösterdiği gibi "imar barışı" adı altında işletilen hukuksuzluk, toplumun can ve mal güvenliğini riske atan tüm girişimleri aklamaktadır. Bir binanın imar affı ile ruhsat sahibi olması, onun güvenli olduğu anlamına gelmemektedir. Binaları güvenli yapan, mühendislik bilgi, birikimi ve uygulamasıdır. Bu gerçekliğe rağmen siyasal iktidar tarafından yapılan bir düzenleme ile 2018 yılı Mayıs ayı içerisinde yapı ruhsatlarında mühendis imzası bulunma zorunluluğunu kaldırılmıştır. Hükümet denetim mekanizmalarını güçlendirmek yerine, mühendislik hizmeti almayan yapı üretimini teşvik etmektedir. Mühendislik ve mimarlık hizmetleri güvenli ve sağlıklı yapılar için bir zorunluluktur. Bilimi ve tekniği, sermaye çevrelerinin ve rant çetelerinin menfaatleri doğrultusunda yok saymak ve bunu yasallaştırmak yapılabilecek en büyük yanıltır.

Hükümeti "İmar Barışı" uygulamasını derhal son vermeye çağırıyoruz. Başta imar affı uygulamasından faydalandırılan yapılar olmak üzere mevcut yapı stoku planlı biçimde incelenmeli ve yönetmeliklere uygun olmayan, deprem güvenliği olmayan yapılar derhal tahliye edilerek gerekli güçlendirme ve yenileme çalışmaları yapılmalıdır.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB VE TTB’NİN ULUSAL BESLENME KONSEYİNDEN ÇIKARILMASI KABUL EDİLEMEZ

15 Şubat 2019

Ülkemizde sağlıklı beslenme kültürünün yaygınlaştırılmasına ve beslenme ile ilişkili hastalıklarının önlenmesine yönelik ülke politikalarının geliştirilmesinde konuya ilişkin tarafların görüş ve önerilerinin alınması için oluşturulan “Ulusal Beslenme Konseyi”nde, konuyla yakından ilgili olan Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ve Türk Tabipleri Birliği dışlanmıştır.

TMMOB ve TTB, 3 Kasım 2018 tarihinde Sağlık Bakanlığı tarafından Birliklerimize gönderilen “Ulusal Beslenme Konseyi Yönetmeliği Taslağında”, Konseyin Oluşumu başlıklı 5. Maddede üye olarak yer almıştır. Her ne olduysa 9 Şubat 2019 tarih ve 30681 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Ulusal Beslenme Konseyi Yönetmeliği’nde isimlerimiz çıkarılmıştır. Daha önce yönetmelik henüz yayımlanmamışken, 29 Ocak 2019 tarihinde “Ulusal Beslenme Konseyi Kuruluyor” başlıklı haberler yapılmış ve haber içerisinde yönetmelik maddelerine yer verilmiştir. Yönetmelik yayımlanmadan yaptırılan haberlerde Birliklerimizin isimlerinin yer almadığının görülmesi üzerine Sağlık Bakanlığına yazı yazılmış ve konu ile ilgili bilgi istenmiştir. Bakanlık sorularımıza cevap vermemiştir. Bakanlığın tarafımıza vermediği yanıt ancak yönetmelik Resmi Gazetede yayımlandığında öğrenilebilmiştir!

Sağlıklı beslenme politikalarının oluşturulması amaçlanan Konseye hekimlerin ve beslenme alanına ilişkin mühendislik disiplinlerin meslek örgütleri olan TTB ve TMMOB’nin alınmamasının kabul edilir bir yanı bulunmamaktadır.

Aynı Yönetmeliğin 12. Maddesinde “Bilimsel komisyonların üyeleri; uzmanlık alanlarına göre üniversite öğretim üyelerinden oluşur. Üyeler; üniversitelerin yetişkin ve çocuk endokrinoloji/metabolizma bilim dalı, iç hastalıkları anabilim dalı, çocuk sağlığı ve hastalıkları anabilim dalı, sosyal pediatri bilim dalı, toksikoloji bilim dalı, onkoloji bilim dalı, eczacılık, ziraat mühendisliği ve gıda mühendisliğinden öğretim üyeleri ile beslenme ve diyetetik bölümlerinin çocuk ve toplum beslenmesi ile besin biyokimyası ve gerektiğinde ilgili bilim dalları öğretim üyelerinden

oluşur” denilirken, bu üyelerin meslek kuruluşları olan TMMOB’nin ve TTB’nin dışarıda bırakılmasının arkasında Bakanlığın kötü niyetinin olduğu ortadadır.

“Türkiye Gıda ve İçecek Sanayii Dernekleri Federasyonu, Türkiye Lokantacılar, Kebapçılar, Pastacılar ve Tatlıcılar Federasyonu, Türkiye Fırıncılar Federasyonu, Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu” gibi oluşumlar Konseyde yer alırken, TTB ve TMMOB’ye yer verilmemesi, Bakanlığın konuya bilimsel temelden uzak bir şekilde yaklaştığını göstermektedir. Beslenme politikaları, ticaret erbapları tarafından değil, bu alanda çalışan bilim insanları tarafından belirlenmelidir.

Taslak metinde birçok yerde gıda güvenliği ve sağlıklı beslenme, gıda güvenliği ve sağlık vurgusu yapılırken, yayınlanan yönetmelikte gıda güvenliğinin sağlıklı beslenme ve sağlık ile olan kurgusunun ortadan kaldırıldığı açık bir şekilde görülmektedir.

Sağlıklı Beslenme ve Gıda Güvenliği konusu son yıllarda ülkemizde en öne çıkan sorunların başında yer almaktadır. Başta askeriye ve yurtlar olmak üzere toplu yemek çıkartılan yerlerde yaşanan besin zehirlenmelerinin, sağlıksız koşullarda hizmet veren işletmelerin, uygun olmayan biçimlerde saklanan gıda malzemelerinin toplumumuzda yarattığı olumsuz etkiler hafızalarımızda tazeliğini koruyorken Bakanlığın bilim dışı yaklaşımı sorunun daha da büyüyeceğini göstermektedir.

Sağlık Bakanlığı, sağlıklı yaşam ve sağlıklı beslenme anlamında gıda güvenliğini göz ardı etmemelidir. Halk sağlığını ilgilendiren bir konu ile ilgili oluşturulan ulusal konseyde konunun muhatabı olan meslek kuruluşlarının temsiliyetinin sağlanması ile ilgili yapılan bu hatadan bir an önce dönülmelidir.

TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ - TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ

TMMOB'LI KADINLARDAN BASINA VE KAMUOYUNA

23 Şubat 2019

TMMOB III. Kadın Sempozyumunu, iktidarın kadın düşmanı, muhafazakar politikalarının ve söylemlerinin dozunu her geçen gün artırdığı bir süreçte, adeta kuşatma altına alındığımız bir dönemde gerçekleştiriyoruz.

İktidarını ancak ve ancak koşulsuz biat eden bir toplum yaratarak devam ettirebileceğinin bilincinde olan AKP, siyasal islamın temel felsefesi olan, kadının kontrol altında tutulması, toplumsal yaşamdan uzaklaştırılması, itaat ve hiyerarşik bir ilişki düzeni içinde sınırlandırılması yönündeki hamlelerine her geçen gün bir yenisini ekliyor. Kadınların çetin mücadelelerle elde ettiği pek çok kazanım iktidarın kimi açık kimi kapalı müdahaleleriyle ellerinden alınmaya çalışılıyor.

Örnekler için çok da uzağa gitmeye gerek yok aslında. Sadece son 10 günde yaşadıklarımız dahi kadınlar üzerinden yürütülen bu çirkin siyaseti gözler önüne sermeye yetecektir.

Daha üç gün önce Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Yükseköğretim Kurumları Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Projesini toplumsal değerlerimize ve kabullerimize uygun olmadığı gerekçesiyle durdurdu.

YÖK'ün 2015'te tüm üniversitelere gönderdiği Tutum Belgesi toplumsal cinsiyet eşitliği ve adaletine duyarlı bir anlayışı ortaya koymak amacı ile hazırlanmıştı ve ülkemizin 1985 yılında imzalamış olduğu CEDAW-Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılması Sözleşmesine, 2011 yılında imzalamış olduğu kamuoyunda İstanbul Sözleşmesi olarak bilinen Kadına Karşı Şiddetin ve Aile içi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesine dayanılarak hazırlanmıştı. Bu bağlamda Yükseköğretim Kurumlarının bünyelerinde toplumsal cinsiyet eşitliğine ilişkin dersler konulup, bilgilendirme toplantılarının yapılmasını; yöneticiler, idari ve akademik personel ve öğrencilere toplumsal cinsiyet eşitliği anlayışını kazandıracak faaliyetlerde ve düzenlemelerde bulunulmasını; güvenli bir yaşam çevresi yaratılması için cinsel taciz ve cinsel saldırı dâhil her türlü taciz ve şiddete hiçbir şekilde müsamaha edilmemesine ilişkin çalışmalar yürütülmesini öngörüyordu.

Ne tesadüftür ki, eş zamanlı olarak Cumhurbaşkanının 2013 yılında imzalanan İslam Konferansı Örgütü Kadının İlerlemesi Teşkilatı Tüzüğü'nü Kanun teklifi olarak TBMM Meclis Başkanlığına ilettiğini, teklifin 18 Ocak'ta TBMM Başkanı tarafından "Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonuna havale edildiğini öğrendik.

İçeriğinde "islami değerlere uygun olacak şekilde eğitim, öğretim ve iyileştirme gibi çeşitli mekanizmalar vasıtasıyla kapasite, yetenekler ve yetkinliklerin geliştirilmesi; Müslüman aleminde, hızla değişen ve modernleşen bir dünyada kadınların, erkeklerin saygı duyulan eşleri olarak yetiştirilmesi..." gibi kadını aşağılayan, ayrımcı ifadeler barındıran tüzük usulca indirilivermişti komisyona. Üstelik kuruluş amacı ve çalışma ilkeleri; kadın merkezli ve eşitlik mekanizmalarını oluşturmak üzere 2009 da yine kadınların mücadeleleri sonucu kurulmuş olan komisyona... Üstelik laiklik Anayasamızın değiştirilmesi dahi teklif edilemez maddesi iken...

Laiklik karşıtı, dini değerler üzerinden yeni bir toplum yaratma sevdasında olan siyasal iktidarın, eğitim, çalışma yaşamı, istihdam gibi toplumsal yaşamın tüm alanlarında gerici politikalarını kadınlar üzerinden yürüttüğü, bu gerici yaklaşımın bir sonucu olarak kadın cinayetlerinin her geçen gün arttığı, kadınların bedenleri ve varlıkları üzerinde baskı ve "sahiplik" mekanizmaları oluşturulmaya çalışıldığı, kadınların sokaktan, işyerlerinden tüm kamusal alanlardan uzaklaştırılıp ev içi köleliğe mahkum edilmeye çalışıldığı bu süreçte yapılan kadın çalışmalarının değeri ve önemi bir kat daha artmıştır.

Bizler TMMOB'li mühendis, mimar ve şehir plancısı kadınlar olarak toplumun ve geleceğimizin rotasını belirleyen önemli bir kilometre taşı olan laik toplum düzenimize aykırı olarak başta referansını şeriatından alan, din birliği üzerine kurulmuş siyasi bir örgüte katılım olmak üzere kadını, aile ve erkek üzerinden tariflemeye çalışan her tür gerici yönelimin ve politikanın karşısında olduğumuzu; kadın emeği, bedeni, iş ve sosyal yaşamı üzerindeki bütün sömürü ve baskı biçimleri son buluncaya kadar ve kadın özgürleşinceye kadar mücadelemize devam edeceğimizi buradan bir kez daha deklere ediyoruz.

Yaşasın TMMOB
Yaşasın Kadın Dayanışması

TMMOB 45. Dönem Kadın Çalışma Grubu

HER 3 MART'TA GÜVENLİ VE GÜVENCELİ ÇALIŞMA İÇİN SESİMİZİ YÜKSELTİYORUZ!

3 Mart 2019

3 Mart tarihi, ülkemizin en önemli maden facialarından biri olan ve 263 madencinin yaşamını yitirdiği 1992 Kozlu Maden Faciası'nın yıldönümüdür. Ülkemizdeki iş cinayetlerine dikkat çekebilmek, işçi sağlığının ve iş güvenliğinin önemini vurgulamak için bu tarih TMMOB tarafından "İş Cinayetlerine Karşı Mücadele Günü" olarak ilan edilmiştir.

İş cinayetlerinde hayatını kaybedenlerin, iş kazalarında iş göremez hale gelen işçilerin sayısının dahi tespit edilemediği bir dönemdeyiz. İş kazaları ve iş cinayetleri kamuoyunda normalleştirilerek, yaşam ve çalışma hakkı gasp ediliyor. Cinayetler ve kazaların önlenmesi, meslek hastalıklarının engellenmesi şöyle dursun, maliyet ve işgücü hesabı yapılarak bu çalışmalara kaynak bile ayrılmıyor. Yani emekçilerin can güvenliği hiçe sayılıyor.

Yasalar ile koruma altına alındığı söylenen işçi sağlığı ve iş güvenliği, her geçen gün kötüye gidiyor. Ülkemiz toplu iş cinayetlerinde, işçi ölümlerinde dünyada ilk sıralarda geliyor. İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi'nin hazırladığı rapora göre 2018 yılında en az 1923 kişi işyeri kaynaklı nedenlerle hayatını kaybetmiştir. AKP'nin iktidara geldiği 2002 yılından 2019 yılının başına kadar iş cinayetlerinde hayatını kaybeden emekçilerin sayısının 22 bini aştığını üzüntüyle görüyoruz.

Her yıl, evine ekmek götürebilmek için emek harcayan 2 bine yakın işçinin hayatına kaybediyor olması, ülkemizdeki işyerlerinin güvensizliğinin ve bunu düzenleyen mevzuatın yetersizliğinin göstergesidir.

6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve kanun çerçevesinde bu güne kadar yapılan düzenlemeler problemlidir. Bununla birlikte, 4857 Sayılı İş Kanunu'nda yer alan "telafi çalışması", "denkleştirme", "çağrı üzerine çalışma", "kısmi süreli çalışma", "asıl işveren-alt işveren ilişkisi" başta olmak üzere kural dışı çalışma koşulları olduğu sürece işçi sağlığı ve iş güvenliği alanındaki düzenlemeler bir anlam ifade etmeyecektir.

Bunun yanında, ülkemizde işçi sağlığı ve iş güvenliği uygulamaları, basit bir hizmet alımına dönüştürülmek istenmektedir. Bir danışmanlık hizmeti

olan işçi sağlığı ve iş güvenliği uygulamalarında sorumluluk bütünüyle işverene aitken, ülkemizde işveren tüm sorumluluklardan kaçmaktadır. Bu kaçış için ise, danışmanlık hizmeti aldığı iş güvenliği uzmanını sorumlu tutmaktadır. İşverenin önleyici, engelleyici çalışmaları yapmadığı, kaza yaşanan durumlarda fatura meslektaşlarımıza kesilmekte, yargı önüne iş güvenliği uzmanları çıkarılmaktadır.

İşçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda iyileştirici adımlar atılabilmesi için öncelikle işverenlerin sorumluktan kaçmasının önünde geçilmelidir. İşverenlerin temel sorumluluklarından kaçtıkları, kendi yerlerine birer günah keçisi olarak iş güvenliği uzmanlarını koydukları bir çalışma yaşamında, önleyici ve engelleyici hiçbir çalışmanın yapılamayacağı açıktır.

Ülkemizde iş cinayetlerinin, iş kazalarının ve meslek hastalıklarının bu denli yaygın olmasının bir diğer nedeni de, emekçilerin sendikal haklarının bakı altında tutulmasıdır. Sendikal örgütlenmenin önündeki engeller tüm çalışanlar için kaldırılmadıkça işçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda yol almak mümkün olmayacaktır. Sendikasız uzman, sendikasız işçi, örgütsüz bir çalışma yaşamı ile emekçiler tüm olumsuzluklara açık ve savunmasızdır.

Uygulamaya konan özel istihdam büroları ile emekçiler kiralık işçi haline dönüştürülmüş, zorunlu bireysel emeklilik sistemi kesintileri ile de emekçilerin sosyal hakları daha geriye çekilmiştir. Güvencesizliğin neden olduğu esnek çalışma, işsiz kalma korkusu, işçilerin sadece fiziksel sağlığını değil, ruhsal sağlığını da olumsuz etkilemektedir. İşsiz kalma korkusu, ücretlerde düşüş, koşulların giderek kötüleşmesi tüm emekçilerin ortak sorunudur.

TMMOB tarafından yapılan araştırmalar sonucu iş güvenliği çalışma alanının %30'dan fazla daraldığı, kayıtlı uzman sayısının 40 bin kadar azaldığı sonucuna varılmıştır. Bununla beraber, her yüz uzmandan 40'ünün bir yılda aldığı ücrette düşüş gerçekleşmiştir. Bu alana ayrılan bütçenin azalması, iş kazaları ve cinayetlerinin artmasının önünü açmaktadır.

TMMOB'nin bu alandaki sorunların köklü çözümü için önerileri basit, uygulanabilir ve hayatidir:

- İşçi sağlığı ve iş güvenliğinin sağlanmasının öncelikle devletin ve işverenin görevi olduğu unutulmamalıdır.

- İşyerlerinde işçi sağlığı ve iş güvenliği alanında görev verilen mühendis, mimarların işçi sağlığı ve iş güvenliğinin sağlanması konusundaki görevlerinin bir danışmanlık hizmeti olduğu kabullenilmelidir.
- Meslektaşlarımıza işverenin sorumluluklarını yüklenmemeli, işverenlerin iş güvenliği için yeterli tedbir ve önleyici uygulamayı gerçekleştirilmesi sağlanmalı ve denetim mekanizmaları geliştirilmelidir.

İşçi sağlığı ve iş güvenliği alanına ilişkin düzenlemelerin ve denetimin yalnızca Aile, Çalışma Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından yürütülmesi, doğru kararların alınmasının önünde bir engeldir. Bu nedenle düzenleme ve denetleme; Aile, Çalışma Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın yanında, Sağlık Bakanlığı, üniversiteler, sendikalar, TTB ve TMMOB'den oluşan idari ve mali yönden bağımsız bir enstitü tarafından yerine getirilmelidir. Çalışma yaşamına ilişkin tüm düzenlemeler bu enstitü tarafından yeniden ele alınmalı ve kararlaştırılmalıdır.

Bizler, her 3 Mart'ta olduğu gibi bu gün de iş cinayetleri ile mücadele etmek için sesimizi yükseltiyoruz. Ölüm, yaralanma ve sakat kalma; esnek ve güvencesiz çalışma hiçbir emekçinin kaderi değildir. İnsan onuruna yakışır, güvenli ve güvenceli çalışma hakkımız, mesleğimiz için sesimizi yükseltiyoruz.

Tüm ülkede, tüm çalışma alanlarında iş güvenliği önlemlerinin artırılması, bağımsız denetim sisteminin yerleştirilmesi, iş cinayetlerinin ve iş kazalarının durdurulması için yılmadan mücadele edeceğimizi kamuoyuna saygı ile duyuruyoruz.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği

BARIŞ AKADEMİSYENLERİNİN HUKUK DIŞI YARGILAMA SÜRECİ ÜLKEMİZ ADINA BİR UTANÇ TABLOSUDUR

BİR AN ÖNCE EVRENSEL NORMLARA UYULMALI VE ADALETSİZLİK GİDERİLMELİDİR

6 Mart 2019

2016 yılı Ocak ayında 1128 akademisyenin imzası ile “Bu Suça Ortak Olmayacağız” metni kamuoyu ile paylaşıldı. Açıklama sonrasında iktidar, imzacılara yönelik kin ve nefretle örülü bir siyasal linç başlattı. Buna karşın pek çok meslek, taraftar, mezun ve yurttaş gruplarından onbinlerce kişi “Barış Akademisyenleri”nin düşüncelerini ifade etme hakkına imzaları ile sahip çıktı. İmzacı akademisyen sayısı ise 2000'lere ulaştı.

Akademisyenler, eleştiri, kaygı ve tutumlarını içeren bir bildiriye imza attıktan sonra, gözaltı, tehdit ve linç girişimleri ile karşılaştı. 406 Barış Akademisyeni KHK'ler ile ihraç edildi. Pasaportları iptal edildi, “kara listeye” alındı. İşleri ellerinden alındıktan sonra iş bulmaları engellendi. Her türlü akademik haklarının yanı sıra yurttaş ve insan olarak pek çok hakları ortadan kaldırıldı. Dr. Mehmet Fatih Traş, “medeni ölüm” ve “kara liste” uygulamaları sonucu intihara sürüklendi.

2016 yılında metni kamuoyuna açıklayan akademisyenlerin gözaltına alınarak tutuklanması ile başlatılan ceza yargılaması, OHAL sonrasında bütün imzacı akademisyenlere doğru genişletildi. Tüm bu baskılara, tehditlere ve sonu gelmez tacizlere rağmen akademisyenler, metne attıkları imzanın arkasında durdular; direnmeye ve dayanışmaya devam ettiler, ediyorlar.

Ceza yargılamaları ile ortaya çıkan hukuk dışılık inanılmaz boyutlara ulaştı; Akademisyenlerin yargılanma süreci “bir yargılama yapıyormuş” görüntüsü verilmesinden ibaret kaldı.

“Yargılama” adı verilen süreç Ceza Muhakemesi Kanununa aykırı iddianame ile yürütüldü.

İmza atılmış tek bir metin olmasına rağmen birleştirme talepleri reddedilerek her imzacıya ayrı ayrı dava açıldı.

Savunma yaptırılmaması, yapılan savunmaların dinlenmemesi, savunma hakkının sınırlandırılması ile pek çok mahkeme açık açık tarafsızlık ilkesini yok saydı.

Aynı metin için farklı mahkemelerde farklı maddelerden kararlar verildi, hatta aynı mahkemede farklı cezalara hükmedildiği görüldü.

Ceza veren mahkemeler, aynı metin nedeniyle açılan yeni davaları da görmeye devam etti. Mahkeme kararları kopyalanmış gerekçelerle verildi ve birbirinden farklı mahkemelerin sanki ortak karar almış ya da bu yönde bir direktif gelmiş gibi bir anda yargılamaları hızlandırdı ve istisnasız herkese ceza verdi.

Ve nihayetinde verilen hapis cezaları, tüm bu açık hukuksuzluklara rağmen istinaf mahkemelerinde onaylanmaya başlandı.

Bu hukuk dışı süreç ülkemiz demokrasisi ve adalet sistemi adına utanç vericidir.

Akademisyenlere, aydınlara karşı uygulanan bu hukuksuzluk ve hapis cezaları; aynı zamanda hakları için mücadele eden işçilere, kamu emekçilerine, mimar ve mühendislere, hekimlere, bütün halk kesimlerine verilen bir sindirme ve korkutma mesajıdır.

Akademisyenlere, aydınlara karşı uygulanan bu hukuksuzluk ve hapis cezaları; grev erteleme ve yasaklamakla övünen, sermayenin ihtiyaçlarını tereddütsüz yerine getiren ama emekçilerin her türlü demokratik talebini terörle ilişkilendiren bir iktidar anlayışının yansımasıdır. Kendisi dışındaki bütün siyasi partilerin, demokratik kurumların vatan hainliği ile suçlanabilmesinin ilk adımıdır.

Sendikalarımıza, meslek odalarımıza yönelen baskıcı tutumlar, açılan davalar, binlerce üyemizin dava bile açılmadan "ihraç" edilmesi, akademisyenlere, aydınlara karşı uygulanan bu hukuksuzluğun ve keyfi cezalandırmaların devamıdır.

Eşitlik, özgürlük, adalet, emek, barış ve demokrasi taleplerinin kararlı savunucusu emek ve meslek örgütleri olarak; bilimsel çalışmalarıyla ve mücadeleleriyle her zaman emeğin haklarını, demokrasiyi ve barışı güçlendirmeyi amaçlamış akademisyenlerimizin yanındayız.

Bu hukuk garabetine bir an önce son verilerek evrensel normlara uygun adil bir yargılama sürecinin işletilmesini, hukuk dışı yargılama sonuçlarının ortadan kaldırılmasını istiyoruz.

TMMOB-DİSK-KESK-TTB

TEKRAR UYARIYORUZ! İSTANBUL KANALI ÇILGINLIĞINA DERHAL SON VERİLMELİDİR

7 Mart 2019

İstanbul ve Marmara Bölgesi için yüzlerce bilim ve meslek insanı, üniversite, meslek odaları, kamu kurum ve kuruluşları tarafından yılların birikimi ile üretilen sayısız planlama, bilimsel araştırma ve çalışma sonuçları yok sayılıp; bilimsel niteliği olmayan söylemler ve varsayımlar üzerinden tartışmaya açılarak meşrulaştırılmaya çalışılan “Kanal İstanbul“, tam anlamıyla coğrafik, ekolojik, ekonomik, sosyolojik, kentsel, kültürel kısacası yaşamsal bir yıkım ve felaket önerisidir.

Marmara bölgesinin coğrafi, ekolojik ve jeolojik olarak en hassas ve korunması gereken bölgesinde, yaklaşık 45 km uzunluğunda, 25 m derinliğinde, 250 m genişlikte yapılması öngörülen söz konusu “Kanal”; Karadeniz’den Marmara Denizine kadar tüm coğrafyayı onarılmaz ve kestirimsiz bir biçimde etkileyecek hasar ve yarıma meydana getirme tehdidi taşımaktadır.

Söz konusu Kanal, Küçükçekmece Gölü, Sazlıdere Barajı-Terkos Barajı doğusunu takip eden 45 Km’lik bir güzergah boyunca devam ederek Marmara Denizi Karadeniz’e bağlamayı önermektedir.

Kanal’ın uzunluk olarak, 7 km’si Küçükçekmece, 3,1 km’si Avcılar, 6,5 km’si Başakşehir ve 28,6 km’si de Arnavutköy ilçeleri sınırları içindedir. Açıklanan Başvuru Raporuna göre 45 kilometrelik güzergâhın; orman, tarım vb. ve yerleşme alanlarını, dünyada örneği nadir kalmış coğrafik varlıklardan olan Küçükçekmece Lagün ve Kumul alanlarını, İstanbul’un içme suyu ihtiyacının bir kısmını karşılayan Sazlıdere Barajı ve havza alanlarını, yok ederek geçirilmesi öngörülmüştür.

Küçükçekmece Gölü’nün Sazlıdere Baraj Gölüne kadar olan bölümü sulak ve bataklık alanları oluşturmaktadır. Gölün gelgitleri ile oluşan bataklık alan kuşların göç yolu üzerinde dinlenme ve üreme bölgesi durumundadır. İstanbul için üretilen bütün çevre düzeni planları için yapılan doğal yapı sentezlerinde; söz konusu alanı mutlak korunması gereken doğal kaynak alanı, işlevlerinin bozulmaması gereken kritik önemdeki ekolojik

sistemler, su döngüsünün sürdürülebilmesi açısından birinci ve ikinci derecede kritik toprak ve kaynak alanları olarak tanımlanmıştır. Bölge barındırdığı dere ve doğal topografyası nedeniyle de çok önemli yer altı suyu ve bir yağmur suyu toplama havzası ve İstanbul'un en önemli ekolojik koridorudur.

Şimdiye kadar açıklanan verilerden dahi; Kanal projesi kapsamında; Terkoz havzası da dahil Üçüncü Havalimanı ve 3. Köprü bağlantı yollarından geriye kalan bütün orman alanları, tarım alanları, meralar, yeraltı ve üstü su toplama havzaları, havzadaki mahallelerle birlikte, Karadeniz ve Marmara denizi ve kıyıları dahil olmak üzere bütün coğrafyanın inşaat ve yıkım alanı olarak tasarlandığı anlaşılmaktadır.

İstanbul Boğazı'nın derinliği, genişliği ve doğal yapısının elverişli koşullarına ve Boğaz'da alınacak önlemlerle ilgili hiçbir uluslararası engel bulunmamasına rağmen, gerekli güvenlik önlemlerinin alınmaması, 100 yıllık ömür biçilen İstanbul Kanalı'nın en temel gerekçelerinden biri olarak gösterilmektedir.

Bitişğinde yakıt kullanımı ve kaza riski açısından büyük tehlikeler taşıyan ve uluslar arası havacılık güvenlik Kurallarına göre 6 km içerisinde yakıt depolaması yapılamayacağı bilinen Üçüncü Havaalanı da varken, seyir, can mal ve çevre güvenliği açısından Kanal'da seyreden son derece kısıtlı ve sınırlı manevra imkanlarına sahip tankerlerin Kanal çevresinde yapılması planlanan yaşam alanları üzerinde öngörülemeyecek tehditler oluşturacaktır.

Tekrar ve Önemle uyarıyoruz...

Bilimsel niteliği olmayan söylemler ve varsayımlar üzerinden tartışmaya açılarak meşrulaştırılmaya çalışılan "İstanbul Kanalı", tam anlamıyla coğrafik, ekolojik, ekonomik, sosyolojik, kentsel, kültürel kısacası yaşamsal bir yıkım ve felaket önerisidir.

Derhal vazgeçilmeli ve gündemden düşürülmelidir.

(1) İstanbul Kanalı Projesi Bir Eko-kırım Projesidir;

Uluslararası anlaşmalar kapsamında yapılaşma yasağı bulunan, 70 tür canlıya yuva olan sulak alanlar, akarsular, dereler ile Terkos Gölü'nün projeden etkilenmesi beklenmektedir. Kanal güzergahı içinde kalan sulak alanlar koruma statüsünden çıkarılarak kullanıma açılacaktır.

Küçükçekmece Gölü kanala dönüşecek, tek başına İstanbul'un su ihtiyacının % 29'unu karşılayan Sazlıdere Barajı ve diğer dereler tümüyle yok olacaktır. Böylelikle, Küçükçekmece Lagün havzasında kalan karasal alanın tamamı, kuzeydeki sulak alanlar ve orman alanları yapılaşmaya açılacaktır.

Karadeniz'in kıyı coğrafyası bütünüyle bozulacaktır. Marmara Denizi ve Karadeniz kirlenecek, proje deniz ekosistemine, Karadeniz-Marmara dengesine ve iklime önemli etki yapacaktır.

Karadeniz'den Marmara Denizi'ne doğru akış sebebiyle tatlısu aktiferleri ve karasal eko sistem tuzlanacak, Karadeniz'deki tuzluluk değeri %0,17'lere çıkacak, sadece İstanbul ve çevresi değil, Trakya'ya kadar tatlı suların beslediği tarım alanları ve karasal ekosistem geri alınamaz şekilde bozulacak, yıkıma uğrayacak ve heyelan riski artacaktır. Proje, tüm Trakya bölgesini ekolojik olarak etkileyecektir. Marmara denizinde dip oksijen seviyesinin 4.5 ppm olması gerekirken kirlilikten dolayı 0.5 ppm civarında olması, Karadeniz'den Marmara'ya dökülen az tuzlu, daha soğuk ve besin değeri yüksek suyun, dipte bulunan bakterileri besleyerek, oksijenin tamamen tükenmesine neden olacak, mevcut "biyolojik koridor" bozulacak, 20 ile 30 yıl içinde bakteri ve mantarların faaliyeti sonucu denizel ekosistemin çökmesi ile hidrojen sülfürden kaynaklanan, çürük yumurta kokusu yayılarak, çevrede koku kirliliği oluşacaktır.

İstanbul Kanalı Projesi, Üçüncü Boğaz Köprüsü, Kuzey Marmara Otoyolu ve Bağlantı Yolları ve Üçüncü Hava Limanı ile birlikte 42.300 hektar alanı kapsayan ve tarımsal üretimin yoğun olduğu bir bölgede yürütülmekte olan proje alanı içerisinde kalan yaklaşık, 12.000 hektar tarım alanı, 2.000 hektar çayır-mera alanı tarımsal vasfını yitirmiştir, yitirmeye de devam etmektedir.

Proje alanı Avrupa-Sibirya Fitocoğrafik Bölgesi içerisinde Marmara alt havzasında İstanbul ili sınırları içinde yer almaktadır. Bölgenin taşıdığı çeşitlilik, Kanal İstanbul inşaatı ve sonrasında oluşacak ekolojik tahribat ve mikro klima değişimlerinden olumsuz etkilenecektir. Planlanan alanın fitocoğrafik konumu, toprak yapısı ve arazi kullanım sınıflandırılması bakımından tarım ve hayvancılığa uygundur.

Proje alanı içinde yer alan mera alanları üzerinde, 4342 sayılı Mera Kanunu'na eklenen 13. Madde nedeniyle Kanun hükümleri uygulanmaz hale gelmiştir. Aynı şekilde proje alanındaki tarım arazilerinin, 5403

sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanım Kanunu'nun 13. Maddesinin d) fıkrası gereğince Bakanlar Kurulu kararı ile Toprak Koruma Kurulundan geçirilerek amaç dışı kullanımına izin verilmiştir.

Proje, bölgede bugüne değin yaşamakta olan tüm flora ve faunayı (balıkları, endemik olan ve olmayan bitkileri, böcekleri, yabancılı, göçmen olan ve olmayan kuşları) yaşam alanlarından koparacaktır.

Proje nedeniyle yaklaşık 20 bin futbol sahası büyüklüğünde, üçte biri meşe ve kayın karışımı doğal orman yok olacaktır. Yaban hayatı ve önemli kuş koruma alanları hızla tükenecektir.

Hat boyunca inşa edilecek köprüler, yollar, bağlantı yolları, vs. Kanal güzergahının yanısıra, İstanbul'un doğal yaşam alanı olan ve bu özelliği ile korunması gerekli olan Kuzey Batısının ulaşım projelerinin baskısı altında bir yerleşim alanı olarak gelişmesine sebebiyet verecektir. Böylelikle güzergahı içinde kalan İstanbul'un kuzey ormanlarını yüksek yoğunluklu yapılaşmaya açacaktır.

Proje alanında yapılacak kazılarla Sazlıdere Barajı ve Karadeniz arasındaki kırsal bölgeden ve dere yamaçlarından en az 3 milyar m³ hafriyatın çıkarılması beklenmektedir. Bu hafriyatın, 600 milyon m³ kayacın patlatılması, patlama sonucu çevrede yapılarda hasar ve yıkımlar olması, buna bağlı olarak yörede yaşayanların barınma güvencelerinin ortadan kalkması, doğal koruma alanlarında telafisi imkansız hasarlar meydana gelmesi açığa çıkan partiküllerin 5 yıl havada salınmasına bağlı olarak hava kirliliğinin katlanarak artması ve yöredeki tüm canlılarda solunum problemlerinin ortaya çıkması gibi etkiler yaratması kaçınılmazdır.

100 yıllık ömür biçilen bu proje, kentte ve bölgede geri dönüşü neredeyse imkansız ekolojik hasarlara sebebiyet verecektir.

(2) İstanbul Kanalı Projesi; planlama ve koruma ilke ve esaslarını hiçe sayan bir projedir;

Proje kentin üst ölçekli planına sonradan işlenmiştir ve plan ana kararlarıyla çelişmektedir.

- 1/100 000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı; "Kuzeydeki hassas ekosistemlerin korunması amacıyla kuzeye gelişme eğilimi gösteren kent gelişiminin kontrol altına alınarak, doğu batı aksında ve Marmara Denizi boyunca kademelendirilmiş çok merkezli ve sıçramalı gelişimin sağlanmasından" söz ederken, İstanbul Kanalı Projesi tam tersine, kentin tüm kuzey

bölgesini ve hassas ekosistemlerini “Yok edici bir kentsel gelişme” baskısı altına almaktadır.

- 1/100 000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı “Plan kararlarının deprem başta olmak üzere, afet riskleri dikkate alınarak üretilmesi” ne vurgu yaparken, İstanbul Kanalı Projesi tam tersine bir girişimdir.

- Proje alanı, “Rezerv Yapı Alanı” olmasına rağmen, güzergâhı üzerinde üç aktif fay hattı bulunmakta, deprem ve tsunami riski de içermektedir.

- 1/100 000 Ölçekli Çevre Düzeni Planında; “İçme suyu havzalarının 1000 metrelik kuşağı içinde, mutlak ve kısa koruma alanlarında ve havzaları besleyen derelerin koruma kuşakları içinde yapılaşma reddedilmektedir.” Buna karşılık İstanbul Kanalı Projesi su havzaları üzerine yoğun bir yapı ve nüfus baskısı getirmekte, havzaların koruma alanlarını yapılaşmaya açarak, havzalarla ilgili koruma kararlarını geçersiz saymaktadır. Bu bir “Rant” projesidir.

- 1/100 000 Ölçekli Çevre Düzeni Planında; “Kentin iki yakasında nüfus ve istihdam dengesinin sağlanması öngörülmüştür.” ve “Planın 2023 nüfus projeksiyonu 16 milyondur.” Buna karşılık İstanbul Kanalı Projesi ile tüm nüfus ve istihdam dengesi alt üst olacaktır. “İstanbul Kanalı ve İki Yeni Şehir Projesi” üst ölçekli planın nüfus eşliğini de katlayarak artıracaktır.

- 1/100 000 Ölçekli Çevre Düzeni Planında; “TEM’in kuzeyinin sanayi alanlarından arındırılması ve kentin doğal kaynaklarının yoğunlaştığı kuzey bölgesine kentsel gelişme baskısını önlenmesi” ilkesini benimsenmiştir. İstanbul Kanalı Projesi’nin ise, diğer mega projelerle birlikte yoğun bir yerleşim ve nüfus baskısına neden olacağı açıkça anlaşılmaktadır.

- 1/100 000 Ölçekli Çevre Düzeni Planında; “Metropolitan Alan’da karayolu ulaşım şebekesinin, demiryolu ve raylı sisteme yönlendirilmesi esastır” denilirken, İstanbul Kanalı Projesi’nin karayolu odaklı ulaşım baskısı yaratması kaçınılmazdır.

- 1/100 000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı; “Büyükçekmece-Terkoz, Küçükçekmece-Terkoz, Haliç-Terkoz arası ile Ömerli Barajı-Riva Deltası arasında kalan ekolojik koridorların, doğal ve tarımsal karakterlerinin, yaban yaşamı hareketliliğini ve kentsel hava sirkülasyonu işlevini sürdürülebilmesi için korunması, gerekiyorsa iyileştirilmesini öngören bir yaklaşımı” benimsemiştir. İstanbul Kanalı Projesi Avrupa’nın acil korunması gereken 100 orman alanı arasında yer alan ve Çevre Düzeni

Planı ile de korunması öngörülen kuzey ormanları üzerinde güçlü ve yok edici bir baskı oluşturacaktır. Projenin 45 km’lik güzergâhının yaklaşık 20 km’si orman alanından geçmektedir. 200 metre Kanal genişliği üzerinden yapılacak kabaca bir hespla, yaklaşık 400 ha orman alanı, yalnızca kanalın etkisiyle yok olacaktır. Proje, kırsal yaşam üzerinde büyük bir tehdit oluşturmaktadır.

- 1/100 000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı’nda; “Mutlak korunması gerekli tarım alanları ile tarımsal bütünlük açısından mutlak tarım arazilerindeki ürün deseninin devamlılığını sağlayan marjinal tarım alanları, tarımsal niteliği korunacak alan olarak gösterilmiştir.” İstanbul Kanalı Projesi ile tarım alanları tükenecektir. Yaklaşık 102 milyon m² tarım arazisi yok olacaktır. İstanbul Kanalının etki alanı 130 milyon m²dir. ‘Mutlak tarım arazisi’ olan korunması gereken yaklaşık 5 milyon 300 bin m²’lik tarım alanı, projenin etki alanında yer almaktadır. Buna bağlı olarak kırsal ekonomi sürdürülebilir olmaktan çıkacak, köylerin kırsal karakteri de tamamen yok olacaktır.

- 1/100 000 ölçekli planın ilkelerinin aksine, Kanal projesi, İstanbul’un kültürel ve arkeolojik mirası ile su havzalarını yapılaşma baskısına maruz bırakacaktır.

(3) İstanbul Kanalı Güzergahında Mevcut Olan Diri Faylar, Deprem Hareketini ve Yıkıcı Hasar Olasılığını Artıracaktır;

İstanbul’un son 2017 yıllık tarihinde Avrupa ve Anadolu yarımadasındaki yerleşimleri etkileyen M=6.8 veya daha büyük deprem sayısı 44’dür. Bunların çoğu Marmara Denizi’nin kuzey bölümünde olmuştur ve İstanbul’daki yerleşimleri de en fazla etkileyen bu depremlerdir (Şekil 1).

Şekil 1. Kuzey Marmara Fayı

Marmara Denizi’nin kuzeyinde doğu-batı doğrultusunda dizilen bu büyük depremleri yaratan fayın Kuzey Anadolu Fayı’nın Marmara Denizi içerisinde devamı olan Kuzey Marmara Fayı olarak adlandırdığımız kolu olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca, güncel deprem verilerini haritaladığımızda bu fayın halen etkinliğini çok belirgin biçimde sürdürdüğünü ve geçmişteki büyük depremler için enerji biriktirdiğini öngörebiliriz. Avrupa Yakası’nda 1900-2017 yılları arasında büyüklüğü 3.0 ve daha fazla olan depremlerin bölgenin diri fayları açısından yorumlanması gerekir (Şekil 2).

Şekil 2. Avrupa Yakası Fay Hatları

Kanal İstanbul için öngörülen güzergâh üzerinde Küçükçekmece gölü Marmara Denizi giriş/çıkış alanı ve İstanbul'un su gereksinmesinin bir miktarını karşılayan Sazlıdere Barajı var. Bir zamanlar İstanbul'un içme suyu ihtiyacını karşılayan Küçükçekmece Gölü artık bu amaçla kullanılamayacak kadar kirlenmiştir. Marmara Denizi'nin kuzeyinde yaptıkları deniz sismiği araştırmaları sonucunda bir bölümü Küçükçekmece Gölü tabanında olmak üzere kuzey Marmara Denizi tabanında birçok diri fay bulunduğu tespit edilmiştir (Şekil 3 ve Şekil 4).

Şekil 3. Küçükçekmece Gölü İçindeki Fay Hatları

Şekil 4. Küçükçekmece Gölü'ndeki Diri Fay Hatları

Küçükçekmece Gölü'ndeki bu aktif fay hatları Kuzey Marmara Fayı'nın hareketine bağlı olarak orta kuvvetli artı depremler yaratabileceği olasıdır.

Kanal İstanbul ve çevresindeki diğer büyük inşaat projeleri nedeniyle Avrupa yakasında karada ve Marmara ile Karadeniz'de doğal ve çevresel dengeler geri dönülmez biçimde bozulacaktır.

Kanal güzergâh yer yapısına ve şev duyarlılığına bağlı olarak heyelan, toprak kaymaları ve sıvılaşma tehlikesi yüksektir.

İstanbul Kanalı'nı şiddetle etkileyecek en önemli deprem kaynağı kanalın güney bölgesinden 10-12 km uzaktaki deniz tabanında yatan Kuzey Marmara Fayı'nda beklenen büyük depremlerdir.

İstanbul'un güney bölgelerinin jeolojik-jeofizik yapısı nedeniyle deprem dalgaları aşırı büyümektedir. Bu büyütme değerleri yer yer 10 kat artabilmektedir.

Kanalın depremler sırasında olabilecek yanal ve düşey hareketlere karşı nasıl tepki vereceği hayati bir araştırma konusudur. Bu yapının deprem sırasında kayması, kırılması veya burulması çok büyük felaketlere neden olabilecektir.

Kanal İstanbul ve çevresindeki diğer projeler etkisiyle ortaya çıkacak yeni yerleşim alanlarıyla birlikte nüfus yoğunluğu aşırı derecede artacak ve buna bağlı olarak olası bir depremin neden olacağı can ve mal kaybı riski de yükselecektir.

Kanal kazısı sırasında kaldırılacak 4.5 milyar tona yakın hafriyat nedeniyle alandaki doğal gerilme ve yeraltı gözenek basıncı dengeleri bozulacağından, çeşitli büyüklüklerde tetiklenmiş depremsellik görülebilecektir.

Küçükçekmece Gölü içerisindeki diri faylar ve bu fayların çevredeki diğer jeolojik olgularla ilişkisi tetiklenmiş depremsellik ihtimalini arttırmaktadır.

(4) İstanbul Kanalı Projesi; sosyo-ekonomik yaşama ve yöre halkının yaşam kalitesine büyük zarar verecektir;

Proje ile, geçimini bugüne değin tarımdan, hayvancılıktan, balıkçılıktan sağlayan yöre halkının ekonomik yapısı dönüştürülecek ve yöre halkı tüm yaşam güvencesini kaybedecektir. Kırsal niteliğini kaybeden alanlarda, yer değiştirmeler kaçınılmaz olarak gerçekleşecek, bugüne değin kır yaşamı içinde varlık bulan nüfus, kent yaşamına uyum sorunları yaşayacaktır.

Bölgede oluşacak yüksek yoğunluklu yeni yapılaşma, alana yaklaşık 2 milyon nüfus çekecek, bölgenin su rezervlerinin azalmasına bağlı olarak, temel yaşam haklarından olan suya erişim hakkı da kısıtlanacaktır.

(5) İstanbul Kanalı Projesi; katılımı olanaklı kılmayan bir projedir;

Türkiye'nin tarım toprakları hızla kentsel arsaya dönüşmekte, çiftçi yoksullaşmakta ve her geçen gün daha fazla borçlu hale gelmektedir. Tarım alanları hızla daralmaktadır. Tarım Alanları; 1987 ile 2002 yılları arasındaki 15 yılda 1 milyon 348 bin hektar (% 5) azalırken, 2002 ile 2017 yılları arasındaki 15 yılda ise 3 milyon 203 bin hektar (% 12) tarım arazisi yok olmuştur. Tarımın istihdamdaki payı 1990'da % 47'den, 2002 yılında % 35, 2016 yılında ise % 20'ye düşmüştür. Ekili alanlarımız 2003'te 29.27.240 ha iken, 2016'da 23.943.053'a düşmüştür. Mera alanları son elli yılda yaklaşık % 50 gerilemiş, 14 milyar ha mera alanı kalmıştır. Hayvancılık uzun bir zamandır hazır yem üzerinden yürütülmektedir. Bu koşullarda, eli kolu tamamen bağlanmış, toprağından ekme yiyemez hale gelmiş köylünün İstanbul Kanalı Projesine karşı çıkma olanağı bulunmamaktadır. Bu nedenle, projeyi yerel halka danışma söylemleri, projeyi meşrulaştırmak için boş girişimden başka bir işe yaramayacaktır.

Bununla birlikte projenin etki alanına bakarak, tüm kent ve bölge halkının projeye katılım hakkını dikkate almak gerekmektedir. 27

Mart 2018 tarihinde yapılan ve katılmak isteyen toplumsal kesimlerin büyük bir bölümünün içeriye alınmadığı ÇED toplantısı, meşruluğunu ispatlayamamış, projenin katılım ayağı olması gerektiği gibi gerçekleşmemiştir.

(6) İstanbul Kanalı Bilimsel Teknik ve Standartlar Esas Alınmadan, Fizibilitesi Yapılmadan Ortaya Atılmıştır;

Uluslararası sözleşmelerden kaynaklanan sorunlar, seyir güvenliğinin sağlanamaması, Kanalın yapım, işletim maliyeti ve geri ödeme süresindeki dengesizlikler nedeniyle Kanal, telafisi imkansız sorunlar doğuracaktır.

Sayılan bu nedenlerle bizler, çevremizin, kentlerimizin, bölgemizin ve insanımızın geleceğini tehdit eden, yaşam haklarını gasp eden bir eko kırım projesi olan İstanbul Kanalı derhal gündemden düşürülmeli ve Kanal bahanesiyle yapılmakta olan arsa ve gayrimenkul spekülasyonlarına son verilmelidir.

TMMOB Yönetim Kurulu

NOT: Bu çalışma, TMMOB'ye bağlı Çevre Mühendisleri Odası, Elektrik Mühendisleri Odası, Gemi Makinaları İşletme Mühendisleri Odası, Gemi Mühendisleri Odası, İnşaat Mühendisleri Odası, Jeofizik Mühendisleri Odası, Jeoloji Mühendisleri Odası, Kimya Mühendisleri, Makina Mühendisleri Odası, Mimarlar Odası, Peyzaj Mimarları Odası, Şehir Plancıları Odası, Ziraat Mühendisleri Odası raporları ve Prof. Dr. Haluk Eyidoğan ile Prof. Dr. Doğan Kantarcı'nın uzman raporlarından derlenerek hazırlanmıştır. Ayrıca konu ile ilgili kaynaklardan ve İstanbul Kanalı için hazırlanan ÇED başvuru dosyası raporundan bazı veriler ve haritalar kullanılmıştır.

TMMOB ŞEHİR PLANCILARI ODASI'NIN “TMMOB YÜKSEK ONUR KURULU'NUN KARARINI KINIYORUZ!” BAŞLIKLİ BASIN AÇIKLAMASINA İLİŞKİN TMMOB YÖNETİM KURULUNUN ZORUNLU AÇIKLAMASI

7 Mart 2019

TMMOB Şehir Plancıları Odası Genel Merkez Yönetim Kurulu, TMMOB Yüksek Onur Kurulu'nun 23.02.2019 tarihinde aldığı bir karar üzerine, Oda web sayfasında 28.02.2019 tarihinde “TMMOB Yüksek Onur Kurulu'nun Kararını Kınıyoruz!” başlıklı basın açıklaması yapmıştır.

TMMOB Yönetim Kurulu, ilk karar organı Oda Onur Kurullarımızın verdiği kararlar gibi, nihai karar organı Yüksek Onur Kurulumuzun verdiği bu kararı da saygı ile karşılamaktadır. Yüksek Onur Kurulumuzun verdiği bir kararın içeriğine ilişkin tartışmaya girmememizin nedeni, hukuk devleti ilkesine olan inancımız, örgütlülük bilincimiz ve TMMOB Örgütlülüğüne olan saygımızdandır.

TMMOB Yüksek Onur Kurulu, TMMOB için sadece disiplin mekanizmasının en üst organı değil, TMMOB'nin 65 yıllık tarihsel birikiminin ve büyük bedeller ödenerek sahip çıkılan değerlerinin korunmasının da önemli güvencesidir. TMMOB Yüksek Onur Kurulu Üyeleri Birliğimizin en üst kurulu olan TMMOB Genel Kurulunda yargı gözetiminde yapılan seçimler sonucu göreve gelmektedir ve TMMOB Ana Yönetmeliği ile Disiplin Yönetmeliği kapsamında çalışmalarını yürütmektedir. Kurul kararlarına karşı İdari Yargı yolu açıktır.

TMMOB ve Oda Kurullarının aldığı kararlar elbette eleştiriye açıktır. Ancak eleştiri ve tartışmalar, Birliğimizi güçlendirecek tarzda ve gereken ortamlarda yapılmalıdır. TMMOB örgütlülüğü içerisinde yer alan hiçbir üye veya kurul, kendilerine tanınmış olan hak ve yetkileri kullanarak TMMOB'nin örgütsel bütünlüğünü zedeleyecek tutum içerisinde olmamalıdır.

Her şeyden önce belirtmek isteriz ki; kişilere ilişkin verilmiş ve yargı yolu açık olan bir Yüksek Onur Kurulu kararına yönelik Oda Genel Merkez Yönetim Kurulu imzası ile açıklama yapılmış olmasının Birliğimizin

temel ilkeleri, demokratik işleyişi ve çalışma anlayışında yeri yoktur. Bu yaklaşım, “benim yargım iyidir-senin yargın kötüdür” gibi hukukun temel ilkelerine inanmayan tek taraflı ve dayatmacı bir bakış açısını yansıtmayı açısından da manidardır.

Birliğimizin kendi demokratik işleyişi ve mekanizmaları hiçe sayılarak, TMMOB'nin bir Kurulunu zan altında bırakan basın açıklamasının TMMOB kültürüyle ve örgüt disipliniyle bağdaşır yanı bulunmamaktadır. TMMOB kurullarının işleyişine, tarafsızlığına ve saygınlığına gölge düşürmek, kurul üyelerini karalamak ve haklarında şaibe yaratmak kabul edilebilir bir tutum değildir.

Örgütlülük mücadelemiz içerisinde gelişmiş ve bugünlere taşınmış olan örgüt içi demokrasi, eleştiri ve ifade özgürlüğü, toplumsal cinsiyet eşitliği konularında TMMOB'nin herhangi bir kuruluna yönelik bu saldırgan yaklaşım tümüyle dayanaksız olup, örgüt içi eleştiri mantığı ile açıklanamaz ve iyi niyetle karşılanamaz.

ŞPO Genel Merkez Yönetim Kurulunun bu açıklaması ile TMMOB Yüksek Onur Kurulu'nu yakışsız ve haksız ifadelerle suçlamasını kabul edilemez buluyor ve kınıyoruz.

Yaşasın TMMOB Örgütlülüğü!..

TMMOB 45. DÖNEM YÖNETİM KURULU

İŞ YERİNDE, SOSYAL YAŞAMDA VE SİYASETTE YOK SAYILMAYI KABULLENMEYECEĞİZ! VARDIK, VARIZ, VAR OLACAĞIZ!

8 Mart 2019

8 Mart 1857’de New York’ta kırk bin dokuma işçisi kadın, daha iyi çalışma koşulları ve insanca yaşam talebiyle greve gitmesiyle başlar hikaye... Polis kadınlara saldırır ve fabrikaya kilitler. Çıkan yangında hayatlarını kaybeder bu 129 cesur kadın. 1910 yılında Clara Zetkin’in II. Uluslararası Kadın Kongresi’nde yaptığı öneriyle 8 Mart, Dünya Kadınlar Günü olarak kabul edilir.

İşte bu nedendir ki, 8 Mart dünyanın her yerinde, biz kadınların ayrımcılığa, şiddete, eşitsizliğe, sömürüye, baskılara karşı verdiğimiz eşitlik, özgürlük, emek, sosyal hak, adalet barış mücadelesinin, dayanışma içinde seslerimizi, isyanlarımızı birleştirme ve büyütmeye hikayemizin sembolüdür.

Küresel kapitalizm büyük bir bunalım içine düşmüş durumda. Bunalımın çözümünü ise kirliliğe, emeğin daha yoğun sömürülmesinde, ucuz işgücü yaratan ekonomik reçeteler uygulamada, emeğin örgütlü cephesine yönelik küresel saldırılarda arıyor. Neoliberal politikaların hevesle uygulandığı ülkemizde de faturasını emekçilerin, yoksulların ödediği ciddi bir ekonomik kriz yaşanmakta.

Üretime değil ranta dayalı bir ekonomik sistemin adı olan neoliberal politikalarda, çifte sömürü bağlamında elbette öncelikle kadın emeği ucuz ve güvencesiz koşullarda sistemin hizmetine sunuluyor. Bu sistemde, aile içindeki çocuk, hasta, yaşlı ve özürlülerin bakımı ve genel ev işleri doğal görevleriymiş gibi kadınların sırtına yıkılıyor. Aile içi eşitsiz işbölümü ve bakım yükümlülükleri ile ezilen, sömürülen kadınlar, çalışma yaşamının kuralılaşırılmasına, güvencesizleştirilmesine ve esnekleştirilmesine yönelik neoliberal dönüşümün hedef kitlesi haline getiriliyor.

Ücretsiz aile işçiliğini de düşündüğümüzde kadınların büyük kısmı sosyal güvenlik şemsiyesinin dışında. Bir taraftan mücadeleyle kazanılmış haklarımız elimizden alınırken, diğer taraftan “çağrı üzerine çalışma”, “evde çalışma”, “uzaktan çalışma” gibi dayatmalarla ucuz iş gücü

olmaya, güvencesiz çalışmaya, kamusal alandan dışlanmaya mahkûm ediliyoruz.

Yeryüzünde mutlak yoksulluk sınırındaki 1,5 milyar kişinin % 70`ini kadınlar oluşturuyor. İşlerin % 60`ını yapan kadınlar, toplam gelirin % 10`una, dünya üzerindeki mal varlığının ise % 1`ine sahipler. Bu da demek oluyor ki, kapitalist sistemde yoksulluğa ve yoksunluğa en çok kadınlar mahkûm ediliyor.

Kadınların yoksullaştığı, yoksulluğun ise kadınlaştığı dünyada direnmekten başka yol görünmüyor. Kapitalist sistem bizleri bir yandan işsizlikle, yoksullukla, açlıkla, güvencesizlikle, ekolojik tahribatıyla öldürürken, bir yandan da sadece kadın olduğumuz için de günde dörder beşer öldürülüyor.

Gerekli yasal düzenlemeleri yapmayan, var olanları ise uygulamayan devlet, kadını şiddetten ve ölümden korumuyor. Kadını kontrol altına almayı hedefleyen, kamusal alandan uzaklaştıran, laiklik ilkesini yok sayarak siyasal islam düzleminde; kadına ancak “erkeğinin verdiği değer kadar” değer biçen; üniversitelerinde Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Projesini “toplumsal değerlerimize ve kabullerimize uygun olmadığı” gerekçesiyle durduran, içeriğinde yer alan “islami değerlere uygun olacak şekilde eğitim, öğretim ve iyileştirme gibi çeşitli mekanizmalar vasıtasıyla kapasite, yetenekler ve yetkinliklerin geliştirilmesi; Müslüman aleminde, hızla değişen ve modernleşen bir dünyada kadınların, erkeklerin saygı duyulan eşleri olarak yetiştirilmesi...” gibi ifadelerle iktidarın modern ve laik toplum yapısını, islami değerlerin referans alındığı bir topluma dönüştürme amacına hizmet edecek, 2013 yılında imzalanan İslam Konferansı Örgütü Kadının İlerlemesi Teşkilatı Tüzüğü’nün Kanun teklifi olarak TBMM Meclis Başkanlığı’na iletilmesi ve Meclis başkanı tarafından da “Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonuna havale edilmesi gibi her gün bir yenisi eklenen ayrımcı politikalar karşısında kadın cinayetlerinin sistematik ve politik olduğunu tekrar saptıyoruz.

Toplumsal cinsiyet eşitsizliğini ve “yok sayılmayı” en çarpıcı biçimde 31 Mart 2019 Yerel Seçimlerindeki adayların cinsiyet dağılımına baktığımızda görüyoruz. Eş başkanlık uygulaması olan HDP’yi bir kenara koyduğumuzda meclisteki partilerin açıkladığı kadın aday sayısının oranı AKP’de %1,25, MHP’de %1,8, CHP’de % 5,23 olduğu görülüyor.

İşte bu da, kapitalist erkil sistemin kan, gözyaşı, şiddet, açlık, yoksulluk doğuran hikayesidir.

Bizler, TMMOB’li mühendis, mimar ve şehir plancısı kadınlar, 8 Mart’ın direniş ruhuyla, bir kez daha yaşamlarımız üzerinde kurulmak istenen eril tahakküme karşı sesimizi yükseltiyoruz!

Çünkü bizler biliyoruz ki kadın mücadelesi, aynı zamanda şiddetle hesaplaşma mücadelesidir.

Çünkü bizler biliyoruz ki kadın emeği üzerinde oynanan ve kadınların istihdamda var olmasını esnek ve güvencesiz çalışma koşuluna bağlamayı hedefleyen yasal düzenlemeler, bir taraftan bizleri iktidarın hedefleri doğrultusunda gerici politikalarla ev-erkek tahakkümüne sokarken bir yandan da ekonomik alandan tamamen silme girişimleridir.

Çünkü egemenler de biliyor ki; çalışma alanında ve kamusal alanda güçlü olan kadın aynı zamanda örgütlenebilecek, siyasal iktidarın kadınlara, emekçilere, yoksullara halklara ve doğaya yönelik saldırılarının artarak devam ettiği bir süreçte de eşitlik ve özgürlük mücadelesini büyüterek bir direnme hattı kuracak, iktidarlarını sallandıracaktır.

İşte egemenlerin tam da bu korkularını boşa çıkartmamak için, biz TMMOB’li kadınlar; kadın bedeni üzerinden devam eden tüm dayatmacı ve baskıcı politikalara karşı var olma savaşında kendi hikâyemizi yazıyor, 8 Mart’ın mücadele ruhuyla sesimizi yükseltiyor ve diyoruz ki;

- Fetvalarımıza, nasıl gülüp-nasıl giyineceğimize dair verdiğiniz kararlara ve bize fıtrat olarak kbul ettirmeye çalıştığınız eşitsizliğe karşı sessiz kalmayacağız, tırnaklarımızla kazıyarak söke söke aldığımız haklarımızı koruyacağız.
- Esnek-kuralsız, güvencesiz ve köle gibi çalışmaya karşı, emeğimize örgütlü biçimde sahip çıkacağız.
- Bize dayatılan kirli savaş politikalarını reddediyoruz!

Yaşasın TMMOB, yaşasın örgütlü mücadelemiz!

TMMOB KADIN ÇALIŞMA GRUBU

TAKSİM DAYANIŞMASI: KARANLIK GİDER GEZİ KALIR

11 Mart 2019

Taksim Dayanışması çağrısıyla DİSK, KESK, TMMOB ve TTB bileşenleri 11 Mart 2019 tarihinde İstanbul Mimarlar Odası'nda bir basın toplantısı düzenleyerek Gezi Direnişi davasına ilişkin görüşlerini kamuoyu ile paylaştılar.

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz, DİSK Genel Başkanı Arzu Çerkezoğlu, KESK Eş Başkanı Aysun Gezen, TTB Merkez Konseyi Başkanı Prof. Dr. Sinan Adıyaman, Taksim Dayanışmasından Mücella Yapıcı ve Akif Burak Atlar toplantıda birer konuşma yaptılar.

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz şöyle konuştu:

Değerli basın emekçileri, Sevgili Arkadaşlar

Hepinizi Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği adına dostlukla selamlıyorum.

Mimarlar Odamızdan Mücella Yapıcı ve Şehir Plancıları Odamızdan Tayfun Kahraman arkadaşlarımızın da aralarında bulunduğu 16 kişi hakkında ağırlaştırılmış müebbet istemiyle açılan Gezi Direnişi davası iddianamesi hakkında görüşlerimizi paylaşmak için buradayız.

Savcılık soruşturması devam ederken yaptığımız basın açıklamasında “Gezi Parkı’na nasıl sahip çıktıysak, davada yargılanan arkadaşlarımıza da öyle sahip çıkacağız” demiştik. Bugün arkadaşlarımıza sahip çıkmak için buradayız.

Geçtiğimiz hafta başında yayınlanan 657 sayfalık iddianameyi okurken hepimiz büyük bir şaşkınlık ve adeta bir dejavu yaşadık. Çünkü iddianame neredeyse tamamıyla 2014 yılında Taksim Dayanışması üyesi arkadaşlarımız hakkında dönemin Cumhuriyet Başsavcısı Muammer Akkaş tarafından hazırlanan iddianamenin neredeyse aynısıydı. Biliyorsunuz Muammer Akkaş halen FETÖ Fırarisi olarak aranmaktadır.

Sadece iddianame değil, iddianameye esas oluşturan Polis Fezlekesinin altında da yine FETÖ davasından tutuklu yargılanan isimlerin imzası

bulunmaktadır. Fezlekede yer alan dinleme kayıtları da bu FETÖ'cü emniyet mensupları tarafından hukuksuz biçimde yaratılan uydurma delillerdir.

Daha 2 yıl önce kendi gazetelerinde bylock kayıtlarını delil göstererek "Gezi'yi FETÖ Organize etti" diyenler, bugün FETÖcülerin iddianameleriyle yargılama yapıyorlar.

Anlayacağınız FETÖ'cülerin kendileri firarda ama hazırladıkları iddianameler el üstünde tutulmaya devam ediyor.

Aynı iddianame ve delillerle 2015 yılında yargılanıp beraat eden arkadaşlarımızın, bugün yeniden yargılanmak istemesi, hukukun temel ilkelerinden biri olan "Aynı suçlamayla iki defa yargılanmama" hakkının ve adil yargılanma ilkesinin ihlalidir.

Dolayısıyla bu yargılama daha başlangıçtan hukuki olarak sakattır. Davadan hangi karar çıkarsa çıksın, adil ve hukuka uygun olmayacaktır.

Ama zaten üzerinden 6 yıl geçen Gezi Direnişini ısıtıp ısıtıp önümüze getiren siyasi iktidarın hukuka uygunluk ya da adalet gibi bir beklentisinin olmadığını hepimiz biliyoruz.

AKP'nin bu dava ile beklentisi toplumu baskı altına almak ve toplumsal muhalefeti kriminalize etmektir. Bunu da kerameti kendinden menkul bir terör tanımlaması ve dış güçler zırvalığı ile yapmaktadır.

Kendinden olmayan herkesi terörist ilan eden, kendisine yönelik tüm eleştiri ve eylemleri terör eylemi olarak gören siyasi iktidar, hukuku da bu kirliliğe siyasal propagandasının aracı haline getirmiştir.

Çok defa söyledik bir kez daha yinelemek istiyorum: Gezi Direnişi bu ülkenin başına gelmiş en güzel şeylerden biridir ve böylesi deli saçması iddianame ve davalarla Gezi Direnişinin kirletilmesine asla izin vermeyeceğiz.

Gezi Direnişi bu topraklarda ağaca, doğaya ve kamusal mekanlara sahip çıkma iradesinin zirvesidir. Gezi Direnişi insanlığın ortak değerlerine, haklara ve özgürlüklere sahip çıkmanın hikayesidir. Gezi direnişi toplumun her kesiminden insanın bir arada yaşamasının, paylaşmasının ve dayanışmasının en güzel örneğidir. Gezi direnişi katılımcılığın, yaratıcılığın ve doğrudan demokrasinin ifadesidir. Siyasi iktidarı asıl korkutan da zaten Gezi'de kolektif olarak ortaya çıkardığımız bu değerlerdir.

Bu değerlere sahip çıkmaya, arkadaşlarımızın arkasında durmaya, Gezi Parkını ve Gezi Direnişini savunmaya devam edeceğiz.

Son olarak şunu belirtmek istiyorum. Bugüne kadar Gezi Direnişisi ile ilgili çok sayıda dava görüldü. Kimisinde Taksim Dayanışması, kimisinde Çarşı Taraftar Grubu, kimisinde Açık Toplum Vakfı yöneticileri yargılandı ve yargılanmaya devam ediyor.

Oysa hepimiz biliyoruz ki Gezi Direnişisi sırasında yaşananların asıl suçlularıyla ilgili dava henüz başlamadı.

Gezi'de asıl yargılanması gerekenler, sabaha karşı çadırları ateşe verenlerdir.

Asıl Yargılanması gerekenler, insanların üzerine on binlerce gaz bombasını atanlar arkadaşlarımızı sakat bırakanlardır.

Asıl yargılanması gerekenler Abdöcan'ı, Mehmet'i, Ethem'i, Ali İsmail'i, Berkin'i aramızdan alanlardır;

Asıl yargılanması gerekenler dönemin İstanbul Valisi ve Emniyet mensuplarıdır.

Tabii bunlardan da önce asıl yargılanması gereken "polise emri ben verdim diyen" dönemin başbakanıdır.

Bu isimler yargılanıncaya kadar, yitirdiğimiz kardeşlerimizin katilleri cezalarını alıncaya kadar mücadele edeceğiz.

Korkmuyoruz, çünkü biz halkız!

NEVRUZ KUTLU OLSUN!

21 Mart 2019

Nevruz dünyanın neredeyse tüm ülkelerinde kutlanan, yeryüzünün en eski ve en yaygın kültürel değerlerden biridir. Doğanın uyanışını, baharın gelişini ve yaşamın yeniden canlanmasının temsil eden nevruz tüm medeniyetler için umudun simgesi olmuştur.

Bizim topraklarımızda Nevruz aynı zamanda barışa, kardeşliğe ve bir arada yaşama duyulan bir özlemin de simgesidir. Halkların eşitlik içinde özgürce yaşama iradesinin kültürle yoğrulmuş dışavurumudur.

Dünyanın her yanında ırkçılığın yaygınlaştığı, farklı olana yönelik nefretin ve şiddetin körüklendiği, savaşların hüküm sürdüğü günümüzde nevruzun barış ve kardeşlik ruhunun yaygınlaşmasına her zamankinden daha fazla ihtiyaç duyuyoruz.

Ülkemizde, bölgemizde ve tüm dünyada barışın sağlanması, halkların huzur içinde yaşaması, baharın tüm dünyada umudu ve kardeşliği yeşertmesi dileğiyle Nevruz Kutlu Olsun!

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

DİSK, KESK, TMMOB VE TTB'DEN AÇLIK GREVLERİNE İLİŞKİN ORTAK AÇIKLAMA

28 Mart 2019

Açlık grevi Dünya Tabipleri Birliği tarafından bir kişinin kendi iradesiyle belirli gıdaları 72 saatten daha uzun süre almaması olarak tanımlanmış ve bu tanım Dünya Sağlık Örgütü tarafından da kabul edilmiştir.

Bugün Türkiye'nin cezaevlerinde en uzun 120 gün olan, onlarcası yüz güne yaklaşan 10 binin üzerinde mahpusun açlık grevinde olduğu bilinmektedir. Cezaevinde açlık grevine başlayıp tahliye edilenler açlık grevlerine çıktuktan sonra da devam etmektedirler.

Cezaevlerinde açlık grevinde olan bireylerin sağlık durumları ile ilgili açıklayıcı/ kesin bilgiler kamuoyunda bilinmemekle birlikte açlığın ortaya çıkardığı bedensel, fiziksel yıkıcılık bilinmektedir. Açlık grevleri de insanların bedensel, fiziksel sağlıklarının tedricen bozulması, hastalanması ve nihayetinde ya kalıcı hasarlar ya da ölümlerle sonuçlanan yakın takip ve sürekli hekim ve sağlık kontrolleri gereken önemli süreçlerdir.

Açlık grevlerinde genellikle şeker/şekerli sular, tuz, karbonat, B vitamini ve su alınmaktadır ve bu maddeler yalnızca vücudun bazal/temel enerji ihtiyacını karşılamaya yöneliktir. Ek enerji ihtiyacı bedensel doku yıkımıyla karşılanmaktadır.

İnsan bedenindeki dokuların bir ömrü vardır ve bazıları her gün bazıları daha uzun aralıklarla yenilenirler. Doku yenilenmesinde kullanılan protein, yağ, vitamin ve mineraller açlık grevi sırasında alınmadığı için dokulara ait ağırlardan işlev yetersizliklerine giden sorunlar ortaya çıkar. Mineral ve vitaminlerin alınmaması özellikle kadınlarda kansızlığa neden olmaktadır. Açlığa bağlı olarak bağışıklık sistemi bozulur, vücut savunma hücrelerinin üretilmemesi sonucunda mikroplar kolay bulaşır ve gelişen enfeksiyonlar çok ağır seyredir. Enfeksiyonlar, açlık grevindeki ölümlerin ana nedenlerinden biridir.

Açlık grevinde olanların yaşı, ek hastalıkları, cinsiyeti yıkım tablosunun hızlanmasına ve sorunların daha erken kalıcılaşmasına yol açabilmektedir. Sayının çok artmış olması sağlık takibini zorlaştıracaktır. Genel durumu

bozulanlar yeterli takip ve destek alamayabilir ve yetersiz, kontrolsüz şeker, su, tuz vb. alımı, hareketsizlik, yatak yaralarının açılmasına ve ölüme giden sürecin hızlanmasına yol açabilir.

Açlık grevi yapanların sağlık durumlarına ilişkin ne yazık ki bugüne kadar sağlıklı ve yeterli bilgi alınabilmiş değildir. Aileleri ve avukatlarının TTB'ye ulaştırdığı bilgilerden kilo kayıplarının belirgin biçimde devam ettiği ve vücut kitle indekslerinin düştüğü bilinmektedir. 40-50. günler arasında vücut ağırlığının %10-20 kadarı kaybedilmektedir. Günler ilerledikçe kilo kaybı da artmaktadır. Vücut kitle indeksinin 15'in (onbeş) altına düşmesi kişinin kritik sürece girdiğini, yıkımın hayati organlara kaymaya başlayacağına işaret eder. Giderek kalıcılaşan organ hasarları ölümü yakınlaştırdığı gibi, açlık grevi bırakıldıktan sonra da ciddi sağlık sorunlarının devam etmesine kaynaklık eder.

Bugün itibariyle yüzlerce kişi kalıcı hasar ya da hayati tehlike arz eden "kritik süreç"e girmiştir ve on bine yakın kişinin açlık grevine girmesi çok ciddi bir sorundur. Açlık grevleri artık yaşamı tehdit eden bir sorun haline gelmiştir.

Açlık grevi yapanlarda kalıcı hasarlar ortaya çıkmadan ve ölümler yaşanmadan; ceza infaz sistemi cezaevlerinde kalanların uluslararası sözleşmelerden, anayasadan ve yasalardan kaynaklanan haklarına uygun olarak düzenlenmelidir. Yetkilileri sorumluluklarını yerine getirmeye ve cezaevlerini meslek örgütlerinin ve ilgili kurumların denetimine açmaya davet ediyoruz.

DİSK - KESK - TMMOB - TTB

SEÇMEN İRADESİNİN İLANINI GERÇEKLEŞTİRİN VE DEMOKRASİYE SAHİP ÇIKIN

9 Nisan 2019

Halkın demokratik iradesini yok sayan, seçim kurullarını siyasal baskı altında tutan, hukuku işine geldiği gibi işleten anlayış ülkeyi kaosa sürüklemektedir.

Seçim hukukunun ülkenin doğusunda farklı batısında farklı, iktidarın kazandığı yerlerde farklı kaybettiği yerlerde farklı işletilmesine; iktidarın gücüyle halkın iradesinin gasp edilmek istenmesine izin verilmemelidir.

Yüksek Seçim Kurulu'nu hukukun ve demokrasinin gereklerini yerine getirmeye davet ediyoruz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

DİSK-KESK-TMMOB-TTB'DEN ORTAK 1 MAYIS 2019 AÇIKLAMASI

10 Nisan 2019

Memleket isterim

Gök mavi, dal yeşil, tarla sarı olsun;

Kuşların çiçeklerin diyarı olsun.

Memleket isterim

Ne başta dert, ne gönülde hasret olsun;

Kardeş kavgasına bir nihayet olsun.

Memleket isterim

Ne zengin fakir, ne sen ben farkı olsun;

Kış günü herkesin evi barkı olsun.

Memleket isterim

Yaşamak, sevmek gibi gönülden olsun;

Olursa bir şikayet ölümden olsun.

Cahit Sıtkı Tarancı'nın dizelerinde ifade ettiği bir memleketin ve hatta dünyanın umudunu ve hasretini paylaşan emek ve meslek örgütleri olarak, yıllardır bizlerle kol kola omuz omuza duran demokratik kite örgütleriyle ve siyasi partilerle beraber, 1 Mayıs 2019 Birlik Mücadele ve Dayanışma Günü programımızı sizlerle paylaşmak için bir aradayız.

İşçisi, kamu çalışanı, işsizi, emekçisi, emeklisi, aydını, sanatçısı, gazetecisi, öğrencisi, esnafı, kadını, genci, yaşlısıyla dolduracağımız 1 Mayıs meydanlarında nasıl bir memleket istediğimizi kol kola, omuz omuza dile getireceğiz.

Bizim memleket dediğimiz, küçük bir azınlık için değil, bir avuç patron ve yandaş sermaye için değil, halkın emekçi çoğunluğu için yaşanabilir bir memlekettir. Biz memleket isteriz, ekonomik krizin faturasını krizin sorumluları ödesin.

Bizim memleket dediğimiz, sermaye ve iktidar sahiplerinin çıkarları doğrultusunda, hukuksuz ve keyfi bir biçimde yönetilen bir ülke değildir. Biz memleket isteriz, işçi sınıfı başta olmak üzere halkın yüzde 99'u insanca, özgürce, kardeşçe yaşasın.

Bizim memleket dediğimiz, ülkenin birikimlerinin varlık fonu adı altında talan edildiği, işsizlik fonunun patronlara, bankalara peşkeş çekildiği, kıdem tazminatımıza bile göz konulduğu bir ülke değildir. Biz memleket isteriz, herkesin güvenceli ve insanca çalıştığı bir işi olsun.

Bizim memleket dediğimiz, ölümüne çalıştırıldığımız işyerleri, açlık ve yoksulluk sınırının altında ücretler, taşeron köleliği, güvencesizlik değildir. Biz memleket isteriz, çalışırken ölmeyelim, insanca yaşayabilelim.

Yıllardır ceplerini doldururken sırtımızdan elde ettikleri nimetleri kimseyle paylaşmayanların, “hep bana” diyenlerin, işimize, aşımıza, haklarımıza el uzatanların çiftliği değildir memleket. Biz memleket isteriz, adalet olsun, zam-zulüm-işsizlik son bulsun.

Bizim memleket dediğimiz, kanun hükmünde kararnemelerle on binlerce kişinin ihraç edildiği, barış talep eden akademisyenlerin cezalandırıldığı, hapishaneleri muhaliflerle, akademisyenlerle, gazetecilerle, siyasetçilerle dolu, devletin kendi hukukuna, kurallarına bile uymadığı, “hukuk devleti” ile bağdaşmayan, demokrasiden uzaklaşmış bir ülke değildir. Biz memleket isteriz, siyasi gerekçeli her türlü cezalandırma son bulsun, devlet kendi kurallarına ve hukukuna uysun.

Bizim memleket dediğimiz, sokaklarda, meydanlarda, grevlerde, mahkemelerde hakkımızı savunmanın engellendiği, seçim sandıklarında hesap sormanın bile neredeyse “suç” ilan edildiği bir ülke değildir. Biz memleket isteriz, demokrasi olsun, seçme-seçilme, örgütlenme ve grev hakkımız tam olsun.

Bizim memleket dediğimiz, sadece tek kişinin konuşup milyonların alkışlamak zorunda olduğu bir ülke değildir. Biz memleket isteriz, özgürlük olsun; düşünmek, konuşmak, yazmak, çizmek, itiraz etmek özgür olsun.

Bizim memleket dediğimiz, emekçilerin bir bölümünün diğer bölümüne karşı kışkırtıldığı, ülkeyi yönetenler ve kontrolündeki medya tarafından hedef gösterildiği, düşmanlaştırıldığı, göçmen işçilerin yok sayıldığı, savaş ve baskı politikalarıyla yönetilen bir ülke değildir. Biz memleket isteriz, kimse cinsiyetinden, kimliğinden, inancından dolayı ikinci sınıf yurttaş olmasın; biz memleket isteriz eşit yurttaşlık, barış ve kardeşlik hakim olsun.

Bizler, bu ülkenin tüm değerlerini ve güzelliklerini üretenler olarak, başta İstanbul Taksim 1 Mayıs alanı olmak üzere ülkenin dört bir

yanında 1 Mayıs Birlik, Mücadele ve Dayanışma Gününde umudumuz ve hasretimiz olan memleketin resmini çizeceğiz. Emegimize, ekmeğimize, işimize, geleceğimize ve memleketimize sahip çıkararak, barış içinde savaşız sömürsüz bir dünyada yaşama ve yaşatma umudumuzu 1 Mayıs meydanlarında yükselteceğiz.

Değerli basın emekçileri;

Şu gerçeğin bir kere daha altını çizmek isteriz ki, 1 Mayıs herhangi bir miting değildir. 1 Mayıs miting değildir. 1 Mayıs dünyanın her tarafında, beş kıtada yüzlerce ülkede kutlanan, işçi sınıfının uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma günüdür. 1 Mayıs, yılın 365 günü ezilen, horlanan, yok sayılan milyonların kendilerini ifade ettiği, taleplerini, tepkilerini dile getirdiği bir gündür. Ve dünyanın her yerinde olduğu gibi ülkemizde de işçilerin ve emekçilerin, bu günü kentin en merkezi meydanlarında coşkuyla kutlama hakkı vardır. Bu sadece İstanbul için değil, tüm kentlerimiz için en doğal haktır.

1 Mayıs Uluslararası Birlik, Mücadele ve Dayanışma gününde Taksim alanında olmak, tarihi ve ahlaki olduğu kadar, hukuki açıdan da hakkımızdır. İnsan Hakları Avrupa Mahkemesinin ve ulusal mahkemelerin çok sayıda kararı Taksim Meydanı'nda 1 Mayıs kutlamanın bizler açısından bir hak ve görev olduğunu tescil etmiş, ancak mahkeme kararlarını yok sayan idare tarafından bu hakkımız defalarca gasp edilerek suç işlenmiştir.

Yani her nasıl ki 29 Ekim'de Bağdat Caddesinde yürüyüş yapabiliyorsak, 10 Kasım'da Dolmabahçe'de anma düzenleyebiliyorsak, Ramazan ayında Taksim'de iftar çadırları ve etkinlikler yapabiliyorsak, tüm bu özel günler ve bayramlar için "Valilikçe miting alanı olarak belirlenmiş alanlar" gösterilmiyor ise, 1 Mayıs da bu kapsamdadır. Resmi tatil ve bayram günü ilan edilen 1 Mayıs'ın bu istisna kapsamında olmadığını iddia etmek ise açıkça işçileri, emekçileri, bu ülkenin tüm değerlerini üretenleri yok saymak anlamına gelecektir.

Biz 1 Mayıs 2019 bileşenleri olarak tüm yetkilileri akla, hukuka, tarihe, işçi sınıfına ve İstanbul'a saygı duymaya davet ediyoruz.

1 Mayıs Birlik Mücadele ve Dayanışma günümüzü taleplerimizle, rengârenk bayraklarımızla, türkülerimizle, halaylarımızla, karanfillerimizle tek yürek olarak, en kitlesel ve en coşkulu biçimde kutlamak istiyoruz.

Bizler, bu ülkenin tüm değerlerini ve güzelliklerini yaratanlarız; bizler yaşamı var edenleriz; bizler bugün baskıcı ve akıldışı bir rejimin harap ettiği memleketimizi ve demokrasiyi yeniden kuracak olan emekçileriz.

Emperyalist kapitalist sistemin, faşizmin ve her türden gericiliğin, savaşlarla, ekonomik krizlerle, ekolojik felaketlerle yıkıma sürüklediği dünyayı, savaşız ve sömürsüz bir dünyaya dönüştürecek olan bizleriz.

Baharın en güzelini örgütleyecek olan, istibdatı yıkıp hürriyeti kuracak olan, demokrasiye gerçek anlamını kazandıracak olan, mutlu bir hayatı filizlendirecek olan milyonlar 1 Mayıs meydanlarında buluşacak.

Evet; biz çoğuz, çoğunluğuz, milyonlarız, halkız! Türkiye'nin dört bir yanından bir kez daha göstereceğiz ki haramilerin saltanatına son verecek olan biziz!

Emeğin ve alın terinin baharını örgütleyecek olan mücadelemizle, işçi sınıfının ve emekçi halklarımızın birliğinden gelen gücümüzle, dayanışma ruhumuzla; ekmek, gül ve hürriyet günlerine olan inancımızla, HAYDİ 1 MAYIS'A!

TMMOB-DİSK-KESK-TTB

TMMOB, DİSK, KESK, TTB: “HALKIN İRADESİNE SAYGI, SEÇME VE SEÇİLME HAKKINA SAYGI, İSTANBUL’A SAYGI”

17 Nisan 2019

Türkiye’de yerel seçimlerin üzerinden 15 gün geçmiş, ancak başta İstanbul olmak üzere bir çok yerde yurttaşların sandıktan çıkan iradesinin gereği yerine getirilmemiştir.

İstanbul’da sandıkların açılmasının ardından yaşananlar, bir hakkın kullanımını sınırını aşmış, yurttaşların iradesine karşı devletin tüm kurumlarını seferber ettiği tehlikeli bir girişime dönüşmüştür. Ayrıca aday olma süreçlerinde hukuki gerekleri taşıyanların seçildikten sonra seçilme haklarının engellenmesi de tümüyle hukuksuzdur.

Yargı başta olmak üzere devletin kurumlarının, yurttaşların seçme ve seçilme hakkına yönelik haksız, hukuksuz, adaletsiz müdahaleleri, “partiye göre hukuk” pratikleri kabul edilemez.

Seçim sonuçlarına saygı göstermeyen bu anlayışın ekonomik, demokratik, sosyal hiçbir hak talebimize de saygı göstermeyeceği aşikardır.

Süreç uzadıkça “seçimle gelenin seçimle gitmeyeceği” kanaatinin her gün biraz daha pekişmesi, ülkemize telafisi zor büyük zararlar vermektedir.

Ekonomi başta olmak üzere Türkiye’nin çok ciddi sorunları varken, ülkemizi yönetenler sorunları derinleştiren yaklaşımlarından acilen vazgeçmeli, yargı kurumları hukuka ve kendi içtihatlarına uygun kararlar almalıdır.

Halkın iradesine saygı gösterin, seçme ve seçilme hakkına saygı gösterin, İstanbul’a saygı gösterin.

DİSK-KESK-TMMOB-TTB

CUMHURİYET HALK PARTİSİ GENEL BAŞKANI KEMAL KILIÇDAROĞLU'NA YÖNELİK SALDIRIYI KINIYORUZ!

21 Nisan 2019

Önceki gün Hakkari'de yaşamını yitiren askerimizin cenazesi sırasında Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'na gerçekleştirilen örgütlü saldırıyı çok sert biçimde kınıyoruz.

Ülkemiz uzunca süredir bizzat iktidar eliyle çok tehlikeli bir kutuplaşmanın içine itilmektedir. Yakın zaman önce geride kalan seçim sürecinde muhalif halka ve partilere karşı kullanılan üslup bunun en ileri örneklerini oluşturmuştur.

Siyasi iktidarın seçim sürecinde ve sonrasındaki uygulamaları ise demokratik değerlerin açıkça çiğnenmesi anlamına gelen bir nitelik taşımaktadır.

Bu saldırıyı yaratan atmosfer bu siyasi düşmanlaştırma uygulamalarının içinde aranmalıdır.

Yönetenleri acilen bu anlayışı terk etmeye, seçim sonuçlarını kabullenmeye yurttaşların can güvenliği başta olmak üzere huzurun inşası için adım atmaya çağırıyoruz.

Yaşamını yitiren dört askerimizin ailelerine baş sağlığı diliyoruz.

CHP Genel Başkanı Sayın Kemal Kılıçdaroğlu ve CHP örgütüne geçmiş olsun dilekelerimizi sunuyoruz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

SRİ LANKA'DA GERÇEKLEŞTİRİLEN VE ARALARINDA İKİ GENÇ MÜHENDİSİMİZİN OLDUĞU TOPLAM 290 KİŞİNİN HAYATINI KAYBETTİĞİ SALDIRILARI KINIYORUZ!

21 Nisan 2019

21 Nisan 2019 tarihinde Sri Lanka'da gerçekleştirilen 8 ayrı bombalı saldırıda yaşamını yitiren 290 kişinin ve yaralanan 500'ü aşkın kişinin acısını derinden yaşıyoruz.

Paskalya Bayramı törenleri sırasında kiliseleri ve çoğunlukla turistlerin konakladığı otelleri hedef alan bombalı saldırılarda yaşamını yitirenler arasında ne yazık ki 2 genç mühendis arkadaşımız da bulunmaktadır.

Sri Lanka'da devam eden bir projede çalışırken terör saldırısının hedefi olan Elektrik Mühendisi Serhan Selçuk Narii ve İnaŐaat Mühendisi Yiğit Ali avuş'a rahmet, ailelerine sabır ve başsağlığı diliyoruz.

Farklı inançları, kimlikleri ve kültürleri hedef alan saldırganlığın yükselişe geçmesi dünyamızı kana boyamakta, hepimizin geleceğini tehdit etmektedir. Hastalıklı düşüncelerin ve yapıların gerçekleştirdiği bu saldırılar sadece belli bir grubu değil, tüm insanlığı hedef almaktadır.

Tüm dünya çapında egemen kılınmaya çalışılan bu faŐızan saldırganlığa karşı barışın, kardeşliğin ve bir arada yaşamın sesini ve sözünü yükseltmeye devam edeceğiz.

Sri Lanka halkının ve tüm dünyamızın başı sağ olsun.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

DISK-KESK-TMMOB-TTB: AKLA, HUKUKA, TARİHE, İŞÇİ SINIFINA VE İSTANBUL'A SAYGI DUYMAYANLAR NE DERSE DESİN: TAKSİM 1 MAYIS ALANIDIR!

26 Nisan 2019

İstanbul'da 1 Mayıs Meydanı bir kez daha işçilere, emekçilere kapatıldı. Mevcut iktidarın akla, hukuka, tarihe, işçi sınıfına ve İstanbul'a saygı duymadığı bu yasaklama kararıyla bir kez daha ispatlandı. 1 Mayıs'ta Taksim'i yasaklama inadından vazgeçmeye davet ettiğimiz İstanbul Valiliği, 82 milyonu ikna edecek tek bir gerekçe sunamadan 1 Mayıs için Taksim'in yasak olduğunu açıkladı.

Ülkeyi yönetenler, yılın 365 günü ezilen, sömürülen, hakları gasp edilen, yok sayılan milyonlarca işçi ve emekçinin taleplerini, tepkilerini dile getirdiği bir günü dahi çok görerek, kendi istedikleri meydanlarda buluşmalarını yasaklamış oldu.

Öncelikle ve açık olarak bir kez daha ifade edelim ki Taksim 1 Mayıs alanıdır. Ülke yönetimi için belirli bir süre seçimle yetki almış iktidarlar ve onların atadıkları bürokratların güncel politik hesapları, yayınladıkları "resmi miting alanı listeleri" ya da başka herhangi bir şey bu tarihsel gerçekliği değiştiremez. Yasakçılar ne derse desin Türkiye'nin 1 Mayıs alanı Taksim'dir.

Meydanlar ülkelerin, kentlerin tarihidir. Aynı zamanda o ülkede, o kentte yaşayan halkların, işçilerin, emekçilerin, kadınların, gençlerin ortak belleğidir. Taksim de bu ülkede emeğin demokrasi mücadelesinin bir simgesi, acılarımızın ve umutlarımızın bir hatırası olarak işçi sınıfının belleğine kazanmıştır. Hiçbir yasakçı iktidar bu belleği silememiştir, silemeyecektir.

1977 1 Mayısında yitirdiğimiz işçi ve emekçileri, 12 Eylül darbecilerinin yasaklarına karşı 1 Mayıs'ta Taksim'e çıkarak ülkenin demokrasi mücadelesinde bedel ödeyenleri unutturma çabaları beyhudedir.

1 Mayıs Birlik, Mücadele ve Dayanışma gününde Taksim 1 Mayıs alanında olmak, hukuki olarak da hakkımızdır. İnsan Hakları Avrupa Mahkemesinin

ve ulusal mahkemelerin çok sayıda kararı Taksim Meydanı'nda 1 Mayıs kutlamanın bizler açısından bir hak ve görev, Taksim yasağının ise hak ihlali olduğunu tescil etmiştir. Mahkeme kararlarını yok sayan idare tarafından bu hakkımız defalarca gasp edilerek suç işlenmiştir. Bugün ülkeyi yönetenler ne yazık ki aynı suçu işlemeye devam etmektedir.

Bir kez daha hukuki durumu kısaca özetlemek gerekirse, 2429 sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanunda ve 5892 sayılı Kanun ile yapılan değişiklikle 1 Mayıs "Emek ve Dayanışma Günü" olarak tatil ilan edilmiştir. 2911 Sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'nun istisnalar başlığını taşıyan 4. maddesinin (b) fıkrası "Kanunlara uymak, kendi kural ve sınırları içinde kalmak şartıyla kanun veya gelenek ve göreneklere göre yapılacak toplantı, tören, şenlik, karşılama ve uğurlamaların" istisna kapsamında bulunduğunu açıkça hükme bağlamaktadır.

Yani, her nasıl ki 29 Ekim'de Bağdat Caddesinde yürüyüş yapabiliyorsak, 10 Kasım'da Dolmabahçe'de anma düzenleyebiliyorsak, Ramazan ayında Taksim'de iftar çadırları ve etkinlikler yapabiliyorsak, tüm bu özel günler ve bayramlar için "Valilikçe miting alanı olarak belirlenmiş alanlar" gösterilmiyor ise, 1 Mayıs da bu kapsamdadır. Resmi tatil ve bayram günü ilan edilen 1 Mayıs'ın bu istisna kapsamında olmadığını iddia etmek ise açıkça işçileri, emekçileri, bu ülkenin tüm değerlerini üretenleri yok saymak, önemsememek anlamına gelmektedir.

Bir kez daha yetkililere soruyoruz: Akla, tarihe ve hukuka aykırı bu yasağın nedeni nedir? 2010-2011-2012 yıllarında 1 Mayıs Taksim 1 Mayıs meydanında coşkuyla kutlanırken bugün neden yasaklanıyor? Neden bu ısrar? Neden bu inat? Bir yetkilinin çıkıp 3 yıl Taksim'de kutlanması yasak olmayan 1 Mayıs'ın hangi gerekçeyle bugün yasak olduğunu izah etmesini bekliyoruz. Bu basit sorunun cevabının emek ve meslek örgütlerimizin üyesi olsun olmasın ülkemizdeki milyonlarca işçi ve emekçiye net olarak verilmesi gerektiğine inanıyoruz.

Günde 12 saat tekensiz bir iskelede sıva yapan inşaat işçisine, çalıştığı bantta anlık bir gecikmenin hayatına mal olacağını bilen sanayi işçisine, merdiven altı atölyelerde soluksuz çalıştırılan tekstil işçisine, fazla mesai ve mobingden bunalmış plaza işçilerine, kadrolu, sözleşmeli ücretli eğitim emekçisine, 24 saat kesintisiz hizmet veren sağlık emekçisine, hizmet sektörünü sırtlanmış büro, güvenlik, temizlik işçilerine, ücretli mühendislere, doktorlara ve işsiz bırakılan milyonlarca yedek işçi

ordusuna, emeği ile hayatı her gün yeniden ve yeniden üreten bütün işçi ve emekçilere 1 Mayıs'ı Taksimde neden kutlayamayacaklarını madde madde izah etmenizi bekliyoruz.

İşçi ve emekçiler lütuf beklemiyor. Ayrıcalık istemiyor. Kayırılmayı talep etmiyor. Bütün dünyada beş kıtada yüzlerce ülkede sınıf kardeşlerinin kutladığı gibi ülkenin merkezi meydanı olan Taksim'de işçi bayramını kutlama hakkının gasp edilmesini kabullenmiyor. Ülke yöneticilerinin ısrarla yanıtlamaktan kaçtıkları soruya yanıt verilmesini, "Taksim 1 Mayıs'ta işçilere neden yasaklanıyor?" sorusunun cevaplanmasını bekliyor.

Meydanın büyüklüğü, toplanma ve dağılma caddelerinin bolluğu, yasaklamak için fiziki şartların öne sürülmesini en başta ortadan kaldırıyor. "Belirlenmiş miting alanlarında Taksim yok" gibi bir klişe cümle ise resmi tatil olmuş, yasal olarak özel günler arasında yer almış böylesi bir gün için yanıt olamaz. Verebildiğiniz tek cevap buysa size bir iyilik yapıp yol gösterelim. O belirlenmiş miting alanları listesine Taksim Meydanını eklemek 1 dakikanızı alır. Kaldı ki defalarca söyledik ve bir kez daha söylüyoruz. 1 Mayıs'ta bizler miting yapmıyoruz. Çünkü 1 Mayıs herhangi bir miting değildir. 1 Mayıs miting değildir. 1 Mayıs dünyanın her tarafında, beş kıtada yüzlerce ülkede kutlanan, işçi sınıfının uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma günüdür. Ve dünyanın her yerinde olduğu gibi ülkemizde de işçilerin ve emekçilerin, bu günü kentten en merkezi meydanlarında coşkuyla kutlama hakkı vardır. Bu sadece İstanbul için değil, tüm kentlerimiz için en doğal haktır

Ama ülkeyi yönetenler yukarıda saydığımız nitelikleriyle işçi ve emekçiler için çok özel bir anlam ifade eden 1 Mayıs'ı Taksim'de kutlama talebini yok saymayı alışkanlık haline getirmiş durumdadır. Demokrasi, özgürlük, bağımsızlık, laiklik, barış ve demokrasi mücadelesini büyütenlerin ve emeğin gür sesinin kentten merkezi meydanında yankılanmasını yasaklayarak 1 Mayıs'ları gerçek anlamından çıkarıp tartışmanın, kamplaşmanın, gerilimin konusu haline getirme çabasındadır.

1 Mayıs'ları yasaklayanların işçilerin kıdem tazminatlarına göz koyanlar, işsizlik fonunu talan edenler, emeklilik hakkını gasp edenler, tarımı çökertenler, her şeye zam yapanlar, 140 bine yakın kamu çalışanını OHAL KHK'leri ile sorgusuz, sualsiz işinden ekmeğinden edenler, işsizliğe çare bulamayanlar, ülkede zaten tartışmalı olan hukuk düzenini ve haber alma hakkını bütünüyle ortadan kaldıranlar olduklarını çok iyi biliyoruz.

Bu sömürü düzenine, bu hukuksuzluğa, bu keyfilige hayatın her alanında direnecek, 1 Mayıs meydanlarını ülkemizin her yanında, bütün meydanlarında milyonlarca işçi ve emekçi ile doldurarak en gür sesimizle haykırmaya devam edeceğiz!

Kimsenin kuşkusu olmasın ki, zorbalara kalmaz gider.

Ülkenin bütün yasakları işçilerin ve emekçilerin gücüyle bir kağıt gibi erir gider!

DİSK-KESK-TMMOB-TTB

YAŞAMI VE BARIŞI SAVUNMAK SUÇ DEĞİLDİR! TTB’NİN YANINDAYIZ

6 Mayıs 2019

Türk Tabipleri Birliği tarafından geçtiğimiz yıl Ocak ayında yapılan “Savaş Bir Halk Sağlığı Sorunudur” başlıklı basın açıklaması nedeniyle TTB Merkez Konseyi üyelerine verilen hapis cezalarını kınıyoruz.

Bu ceza sadece Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi üyesi 11 arkadaşımıza değil, Türkiye’de barıştan, kardeşlikten yana tüm toplumsal kesimlere verilmiştir. Bizler bugün sadece arkadaşlarımızın haksız yere cezalandırılmasının üzüntüsünü değil, barış talebinin mahkemeler tarafından bir suç olarak görülmesinin utancını da yaşıyoruz. Bu utancı yaratan, savaşı ve şiddeti kendisine politika malzemesi yapan siyasi iktidar ve o siyasi iktidarın güdümünde hareket eden yargı kurumlarıdır.

Her şeyden önce bilinmelidir ki, Türk Tabipleri Birliği Anayasanın 135. Maddesinde belirtilen kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarından biridir. Bu niteliğiyle kamunun genel çıkarını ve halkın sağlığını korumak Türk Tabipleri Birliği’nin temel görevi ve sorumluluğudur. Türk Tabipleri Birliği’nin hekimlik mesleğini merkezine alarak yaptığı tüm açıklama ve uyarılar toplumun çıkarını ve halkın sağlığını korumayı amaçlamaktadır.

Çatışmalarda hayatını ve sağlığını kaybedenlerin acıları başta olmak üzere, savaşların ne denli yıkıcı insani ve toplumsal sonuçları olduğunu bu coğrafyada yaşayan hepimiz çok yakından biliyoruz. Bu nedenle bizler emek ve meslek örgütleri olarak savaşa karşı barışı, düşmanlık politikalarına karşı kardeşliği savunuyoruz. “Yurtta barış, dünyada barış” ilkesinin gereğini yerine getiriyoruz.

Bütün bunlar bilinmesine, bütün bunlar yargılama sürecinde defalarca dile getirilmesine rağmen mahkeme heyeti hukuki ve insani değil, tamamıyla siyasi bir kararla arkadaşlarımızı cezalandırmayı tercih etmiştir. Çünkü bu dava en başından itibaren bizzat siyasi iktidar tarafından yönlendirilmiş ve kullanılmıştır.

Siyasi iktidar, Türk Tabipleri Birliği’nin tümüyle barışçıl olan açıklamasını, toplumu kutuplaştırmanın, o dönemde kurduğu ittifakı güçlendirmenin, barış yanlısı kesimleri susturmanın bir aracı olarak kullanmıştır. Sadece

bu kadar da değil, siyasi iktidar bu açıklamayı aynı zamanda kamu kurumu niteliğindeki meslek örgütlerini kendi istekleri doğrultusunda şekillendirmek için de bir fırsat olarak görmüştür.

Siyasi iktidarın hedef gösteren açıklamaları sonrasında Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi üyelerinin gözaltına alınmasıyla başlayan soruşturma ve dava süreci, ülkemiz demokrasisi ve hukuku açısından bir utanç vesikası olarak tarihe geçmiştir. Ülkemizdeki mahkemelerin hukukun izinde değil, siyasi iktidarın güdümünde olduğunu bir kez daha açık biçimde göstermiştir.

Bizler DİSK, KESK ve TMMOB olarak bugüne kadar yanında olmaktan gurur ve onur duyduğumuz Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi üyeleri ile dayanışmamızı bugün bir kez daha tüm kamuoyuna ilan ediyoruz.

Bizler DİSK, KESK ve TMMOB olarak bugüne kadar gurur ve onurla savunduğumuz barıştan yana tavrımızı bugün bir kez daha tüm kamuoyuna ilan ediyoruz.

Tüm kamuoyunu Anayasal bir hak olan düşünce ve ifade özgürlüğünü savunmaya, barışın ve barışı savunanların yanında olmaya davet ediyoruz.

DİSK KESK TMMOB

YÜKSEK SEÇİM KURULUNUN HUKUK DIŞI KARARINI KINIYORUZ

TÜM HALKIMIZI DEMOKRASİYE DAHA GÜÇLÜ BİÇİMDE SAHİP ÇIKMAYA ÇAĞIRIYORUZ!

7 Mayıs 2019

31 Mart 2019 tarihinde gerçekleştirilen İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı Seçimleri, 6 Mayıs 2019 tarihinde Yüksek Seçim Kurulu tarafından iptal edilmiştir. Yüksek Seçim Kurulu adına seçimleri yürütmekle görevli ilçe seçim kurulları tarafından oluşturulan sandık kurulları gerekçe gösterilerek verilen iptal kararı, sandığa yansıya halk iradesinin gasp edilmesidir.

İstanbul halkının iradesini yok sayarak demokrasi tarihimizin en kara lekelerinden biri olarak kayıtlara geçen bu kararı şiddetle kınıyoruz! Siyasal iktidarın talimatlarını, halk iradesinin üzerine koyan bu kararda imzası olanları şiddetle kınıyoruz!

Bu karar, Türkiye'deki tüm yargı organları gibi, Yüksek Seçim Kurulunun da siyasallaştığını, daha da açık söylemek gerekirse, AKP'lileştğini bir kez daha göstermiştir. 2010 referandumundan bu yana yargının her kademesindeki siyasal kadrolaşma, hukuk devleti anlayışını tümüyle ortadan kaldırmıştır.

Bu sürecin sonunda tüm yargı organları gibi Yüksek Seçim Kurulu da kararlarını, hukuk kurallarına ve içtihada göre değil, siyasal iktidarın talimatlarına göre verir hale gelmiştir. Halkın huzur ve güven içinde yaşamasının en büyük teminatı olan hukuk sistemini işlemez, yargı organlarını güvenilmez hale getirenleri asla unutmayacağız, affetmeyeceğiz.

Seçimlerden bu yana yaşadığımız süreçte pek çok şey çok daha net ortaya çıkmıştır: Yıllardır sandığı dilinden düşürmeyenlerin, seçmen iradesine tahammül edemediği net biçimde açığa çıkmıştır. Siyasal iktidarın devletin tüm imkanlarını kullanarak seçimleri ve seçmenleri zan altında bırakacak denli demokrasiden uzaklaştığı net biçimde açığa çıkmıştır. Kaynakları tehlikeye düşen yandaş medyanın iftira ve yalanlarının sınırı

olmadığı net biçimde açığa çıkmıştır. Bütün bunlar halkın hafızasından asla silinmeyecektir.

İktidara geldiği günden bu yana başta yasama ve yargı olmak üzere demokratik siyasal rejimin tüm temel direklerini ortadan kaldıran gelinen süreçte yıkamadığı yegane şey, halkın umudu ve direnci olmuştur. Yaşanan onca hukuksuzluğa rağmen halkın demokrasiye sahip çıkma kararlılığı, demokrasimizin ve ülkemizin geleceğinin en büyük teminatıdır.

Bizler tüm hukuksuzluğa ve adaletsizliklere rağmen demokrasiye inanmaya, demokrasi yolunda mücadele etmeye devam edeceğiz. Bu ülke halkından ve mücadele geleneğinden umudumuzu asla kesmeyeceğiz. Demokrasiye her zamankinden daha güçlü biçimde sahip çıkacağız!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

NÜKLEER SEVDASI FELAKETE DÖNÜŞMEDEN PROJELER İPTAL EDİLSİN!

9 Mayıs 2019

İnşaatı devam eden Akkuyu Nükleer Santralının temelinde tespit edilen beton çatlaklarına ilişkin haberler, nükleer santrallerin risklerine ilişkin uyarı ve kaygılarımızda ne kadar haklı olduğumuzu bir kez daha göstermiştir.

Santral temel yapısının bazı bölümlerinde oluşan çatlakların projeyi denetlemekle yükümlü olan Türkiye Atom Enerjisi Kurumu'nun (TAEK) yetkililerince tespit edildiği basına yansımıştır. Haberde, çatlak oluşan bölümlerin kırılarak yeniden beton dökülmek sureti ile onarıldığı ancak aynı yerlerde yeniden çatlakların oluştuğu ifade edilmektedir. Haberde ayrıca, oluşan yeni çatlakların da aynı yöntemle onarılarak temelin tamamlandığı ve 80 metre yüksekliğindeki üst yapı için hazır hale getirildiği de belirtilmektedir.

Akkuyu Nükleer A.Ş. tarafından 8 Mayıs 2019 tarihinde yapılan ciddiyetten uzak kısa açıklamada zeminde çatlakların oluştuğu dolaylı olarak kabul edilmektedir. Açıklamada, zeminde oluşan çatlak reddedilmeyerek kullanılan betonun ağırlık altında yayılıp sıkışma özelliğine sahip olan özel bir tür olduğu ifade edilmektedir.

Akkuyu Nükleer Santralının yer seçimi 1970'li yılların başında yapılmıştır. Bu alanın seçildiği günden beri Akkuyu Santralının seçilen bu alanda yapılmasının jeolojik olarak uygun olmadığı Birliğimiz ve ilgili odalarımız tarafından defalarca dile getirilmiştir. Projeye ilişkin hazırladığımız raporlarda, inşaat alanının Akdeniz fay hatlarına çok yakın olduğunun ve bu alanda bir nükleer santral yapılmasının hiçbir biçimde uygun olmadığını altı özel olarak çizilmiştir. Ancak bu uyarılar dikkate alınmamış ve yeni incelemeler yapılmaksızın, yarım asır önce seçilen alanda inşaat çalışmalarına başlanmıştır.

Uluslararası nükleer santral yapım kurallarına göre nükleer santral yapım denetimlerinin yetkin bağımsız kuruluşlar tarafından yapılması gerekirken , ülkemizde bu görev bir devlet kuruluşu olan TAEK tarafından yapılmaktadır. Çok kısa bir süre önce de TAEK personelinin bir kısmı yeni kurulan Nükleer Denetleme Kurulu(NDK) isimli kuruluşa devredilerek

Akkuyu Nükleer Santralının yapım işlerini denetleme görevi bu kuruluşa verilmiştir.

Akkuyu NGS , Türkiye ile Rosatom isimli Rus şirketi arasında yapılan bir anlaşmanın Milletlerarası bir anlaşma haline getirilerek yasalaşması sonucu yapılmakta olan bir tesistir. Anlaşmanın bir tarafı Devlettir. Devlet ise anlaşmanın giriş bölümünde ve içerisinde belirtildiği üzere bu nükleer santralın yapılmasını talep eden ve destekleyen taraftır. Yani bağımsız bir kuruluş değil anlaşmanın talep eden tarafıdır. Dolayısıyla Nükleer Santralın bugüne kadarki yapım sürecinin TAEK tarafından yapılması uluslararası kurallara aykırıdır. Bu aykırılığın üstesinden gelebilmek için hükümet tarafından bağımsız(!) bir yapı olarak kurulan Nükleer Denetleme Kurulu, henüz denetim işlerini yerine getirebilecek kadroya sahip değildir. Bu yapıyla, Kurulun bu ne derece bağımsız olabileceği kadar, bu görevi ne derece yerine getirebileceği de belirsizdir.

Nitekim temel yapısında meydana gelen çatlakların iki kere tekrarlamasına rağmen, kısa sürede üst yapıya uygun hale getirildiğinin belirtilmesi de, çatlaklar konusunda gerekli analiz ve araştırmaların yapıp yapılmadığı sorularını akla getirmektedir.

TMMOB olarak, Akkuyu NGS'nin yapımı için hazırlanan ÇED raporunu ayrıntılı olarak incelemiş ve yanlışlarla dolu ÇED raporunun kabul edilmemesini talep etmiştik. Uyarılarımızı dikkate almayan Bakanlık, projeye ÇED Olumlu kararı vermişti. Bakanlığın bu kararına karşı, “saha çalışmalarının yeterli olmadığı” ve “deprem konusunun göz önünde tutulmadığı” gibi temel itiraz noktaları ekseninde açtığımız dava süreci devam etmektedir.

Bugün gelinen noktada TMMOB olarak uyarılarımızın dikkate alınmamış olmasının yaratabileceği vahim sonuçların belirtileri ortaya çıkmaya başlamıştır.

İnşaat daha fazla ilerlemeden Akkuyu Nükleer Santralı için yapılan tüm çalışmalar durdurulmalıdır. Nükleer sevdası felakete dönüşmeden proje derhal iptal edilmelidir.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

“OLAĞANÜSTÜ” SEÇİM SÜREÇLERİNDE OHAL KHK’LERİ İLE İHRAÇ EDİLEN EMEKÇİLERİ HEDEF ALAN HUKUKSUZLUKLAR SON BULSUN!

11 Mayıs 2019

Hukuksuz bir biçimde OHAL Kanun Hükmünde Kararnemeleriyle kamu görevinden ihraç edilen Kamu emekçilerinin, meslektaşlarımızın sorunları güncelliğini ve yakıcılığını korumaya devam etmektedir. Olağanüstü bir halde sürmekte olan 31 Mart 2019 yerel seçimleri süreciyle beraber ihraç edilenlere yönelik hak ihlalleri artarak yeni bir boyuta ulaşmıştır.

OHAL KHK’leri ile ihraç edilen ve 31 Mart 2019 seçimlerinde belediye başkanı ya da belediye meclis üyesi seçilen adaylara mazbataları verilmeyerek seçilme hakları gasp edilmiştir.

KHK ile ihraç edilmiş olmanın temel siyasi hakların ihlal edilmesi ve bu çerçevede seçilme hakkının kısıtlanması asla kabul edilemez. Anayasaya aykırı bu uygulama nedeniyle seçilen, ancak mazbataları verilmeyen Diyarbakır ili Kayapınar, Bağlar, Yenişehir İlçeleri, Kars ili Dağpınar İlçesi, Van ili Edremit, Çaldıran, Tuşba ilçeleri, Erzurum Tekman ilçelerinde Seçilmiş Belediye Başkanlığı ve diğer il ve ilçelerdeki Meclis Üyelerinden mühendis, mimar ve şehir plancısı meslektaşlarımızın mücadelelerinde yanlarında olduğumuzu ifade etmek isteriz.

AKP’nin, İstanbul Büyükşehir Belediyesi seçimlerini yenilemek üzere sunduğu ilk itirazın içerisinde yer alan, KHK ile ihraç edilenlerin seçme haklarının olmadığı iddiası her ne kadar kabul görmemiş olsa da bu konunun öne sürülerek seçimde şaibe, şüphe olduğu iddiasının ortaya atılması demokrasi açısından ibret vericidir.

Siyasi iktidar güç kaybettiği, zayıfladığı her anda politik veya nesnel ortamı marjinalleştirerek siyasi güç devşirmek amacıyla KHK ile ihraç edilenleri ve yakınlarını konuya dahil etmektedir. AKP’nin KHK ile ihraç edilenleri hedef göstermesi, itibarsızlaştırmaya çalışması, olumsuz gördüğü her gelişmenin suçlusu ve sorumlusu olarak göstermesi siyasi acizlik içerisinde olduğunun göstergesidir.

Bilindiği gibi İstanbul Büyükşehir Belediyesi seçimleri için yapılan olağanüstü itiraz, hukuka aykırı, Yüksek Seçim Kurulunun kendi eski

kararlarıyla dahi çelişkili bir biçimde kabul edilmiştir. Bu şaibeli karar göz önüne alındığında; yenilenecek seçim döneminde de hukuk dışılığın, antidemokratik uygulamaların devam edeceğinden ve KHK ile ihraç edilen kamu emekçilerine yönelik saldırıların artacağından kuşkuluyuz.

OHAL KHK'leri dikta rejiminin bir aracıdır, ihraç işlemleri tümüyle hukuka aykırıdır. İhraç edilenlere dönük hak ihlalleri son bulmalıdır, Anayasa mahkemesi görevini yerine getirmeli OHAL KHK'lerini iptal etmeli ve ihraç edilen kamu emekçileri tüm haklarıyla beraber görevlerine iade edilmelidir.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

İŞÇİLER MEZARDA, SORUMLULAR DIŞARIDA ADALET İSTİYORUZ!

13 Mayıs 2019

Bundan tam 5 yıl önce, 2014 yılı Mayıs ayında Soma'da 301 maden işçisini yitirmiştik. Bu süre zarfında acılarımızın hafiflemesi bir yana, yaraları daha da kanatan gelişmeler yaşandı.

Bilindiği gibi, madenin patronu Can Gürkan ölümünden sorumlu olduğu her işçi için yaklaşık 5 gün hapis yatmasının ardından geçtiğimiz aytahliye oldu. Böylece 301 maden işçisi arkadaşımızın ardından adalet de göçük altında kaldı.

İşçinin emeğinin olduğu kadar yaşamının da ucuz olduğu bu düzende, insanlık bir kez daha göçük altında kalmış oldu.

Bu göçük ülkeyi yönetenlerin eseri olan hukuki bir göçüktür, politik bir göçüktür, ekonomik bir göçüktür, ahlaki bir göçüktür.

Ülkemizde hukukun çöküşü Soma davasıyla bir kez daha gözler önüne serilmiştir. Davayı Soma'dan kaçırarak, katliamda sorumluluğu bulunanları yargılama konusu yapmayan, maden patronu ve yöneticilerini "olası kasıt" üzerinden değil; "bilinçli taksir" ile "cezalandırarak" adeta ödüllendiren yargı sistemi, bir işçi için 5 gün hapis yatmayı yeterli görmüş; ülkemizde "hukuk"un geldiği noktayı bir kez daha gözler önüne sermiştir.

Başından beri madenlerde gerekli denetimi yapmayanlar, Soma'daki öldüren çalışma düzenine izin verenler, güvencesiz ve taşeron çalıştırma biçimlerini egemen hale getirenler, sendikalaşmanın önüne engeller koyanlar hiçbir biçimde hesap vermemiştir. Aksine bu boyuttaki katliamların "fıtrat" olduğunu ifade ederek, katliamın politik savunusuna devletin tepesinin imzasını atmışlardır.

Bu düzen, daha fazla kar için daha fazla kan dökülmesini meşru gören bir düzendir. Soma katliamının ardından "Artık hiçbir şey eksisi gibi olmayacak" diyenler, hiçbir şeyi değiştirmemiş ve her şey eskisi gibi devam etmiştir. Soma katliamından bugüne en az 28 Soma katliamı kadar daha işçinin yaşamını yitirmesi kaza değil, tesadüf değil, hata değil, ülkeyi yönetenlerin kasıtlı bir tercihidir. İşçi Sağlığı İş Güvenliği yasasının, İş Sağlığı ve Güvenliği olarak değiştirilmesi, iktidar için işin

ve patronların güvenliğinin işçinin yaşamından daha öncelikli olduğunu göstermektedir. Sadece kavramlardaki değişimde bile kendi gösteren bu zihniyetinin sonucu olarak, Türkiye iş cinayetlerinin en fazla olduğu ülkelerden biri olmuştur.

Bugün içinde bulunduğumuz ekonomik göçükten çıkış için insanı, emeği, doğayı ve yaşamı değil; kanı, gözyaşını, betonu ve yıkımı güvence altına alan bir yol tercih edilmektedir. Bu korkunç tercih, 301 işçinin ölümüne sebep olan maden patronuna yeniden maden işletme hakkı vererek bir kez daha ilan edilmiştir.

Demokrasi isteyenlerin, basın özgürlüğüne sahip çıkanların, yaşamı savunanların, barış talep edenlerin, iktidarı eleştirenlerin hapishanelere doldurulduğu bir ülkede, 301 kişiyigöz göre göre ölüme yollayanların serbest olması, dibi görünmeyen derinlikte bir ahlaki göçüktür.

Gerekli işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemlerini bilerek ve isteyerek almamak hata değil, kasıttır.

Yıllık üretim planının neredeyse üç katı üretim yapmak için işçileri zorlamak hata değil, kasıttır.

Madenlerdeki taşeron, rodövens, dayıbaşılık gibi güvencesiz çalıştırma uygulamalarını yaygınlaştırmak, madenleri özelleştirmek, kamu denetiminden çıkarmak hata değil, kasıttır.

301 işçi kardeşimiz göz göre göre gelen bir katliam sonucu hayatını kaybetmiştir. Karşımızda insan hayatına karşı büyük bir tehdit haline gelmiş; hukuki, politik, ekonomik ve ahlaki olarak göçmüş bir düzen vardır.

Soma katliamını unutmamak unutturmamak hepimizin görevidir. Soma'nın hesabını er ya da geç soracağız. Bu ülkede çalışırken ölmeyeceğimiz, insanca çalışacağımız, insanca yaşayacağımız güzel günleri elbet göreceğiz.

DİSK, KESK, TMMOB, TTB

AKKUYU NÜKLEER SANTRAL TEMEL BETONUNDA ÇATLAK OLUŞMASI KONUSUNUN ÜSTÜ KAPATILMAMALIDIR

21 Mayıs 2019

Yapımı devam etmekte olan Akkuyu Nükleer Santralinin 1200 MW gücündeki birinci reaktörünün temel yapısı betonunda iki kez çatlamlar meydana geldiği, oluşan çatlakların inşaatı denetlemekle yükümlü olan TAEK tarafından tespit edildiği ve bu çatlakların onarılmış olduğu basında yer almaya devam etmektedir.

Bu haberler üzerine Akkuyu Nükleer AŞ tarafından yapılan açıklamada çatlaklar kabul edilmiş, temel yapısında kullanılan betonun yüksek kaliteli ve boşluk dolduran tipte olduğu açıklanarak temel yapısının tamamlandığı belirtilmiştir. Temel çatlağı haberlerinin devam etmesi üzerine, projeyi yürüten Rus Şirketi ROSATOM tarafından, temel yapısında çatlaklar oluştuğuna dair haberlerin doğru olmadığı yönünde ayrı bir açıklama yapılmıştır.

Akkuyu Nükleer Santrali kamu güvenliği açısından çok önemli bir tesistir.

Bir kaza olması durumunda telafisi olanaksız büyük felaketlere neden olacağı bilinen bir gerçektir. Akkuyu da bir nükleer santrali kurulmasının gereksiz olduğu kamuoyunun büyük bir çoğunluğu tarafından yaklaşık 50 yıldır ısrarla dile getirilmektedir. Bu karşı çıkışa rağmen yapımına devam edilen Akkuyu Nükleer Santralinde temel çatlağı gibi ileride büyük yıkımlara neden olabilecek teknik hataların yapılmış olması kabul edilemez.

Basında yer alan haberlerde çatlakların TAEK tarafından tespit edildiği yer almaktadır. Dolayısıyla yürütücü şirketin yalanlaması bir anlam ifade etmemektedir.

Bilindiği gibi temel çatlağı çok önemli bir teknik konu olup gerçek nedeninin bulunup gerekli tedbirler alınmaz ise üzerine yapılacak yapının güvenilmez olmasına neden olur. Bir nükleer santralin temelinin güvenilmez olması ise kesinlikle kabul edilebilecek bir husus değildir ve bir felakete neden olacağı kesindir. Böyle bir felakete neden olunmaması için Akkuyu Nükleer Santrali yapım çalışmalarının durdurulması gerekmektedir.

TAEK bir kamu kuruluşudur. Haberlerde belirtildiği gibi eğer Akkuyu Nükleer Santrali temel yapısında bir çatlak tespit etmiş ise bu konuyu kamuoyuna açıklamalıdır. Sonucu büyük bir felaket olabilecek böyle bir konuda TAEK'in kamuoyuna doğru bilgi vermesi zorunludur.

Bu konunun üstünün örtülmesine izin vermeyeceğimiz bilinmelidir.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB 45. Dönem 3. Danışma Kurulu, 25 Mayıs 2019 tarihinde İstanbul'da toplanmıştır. Toplantıya Türkiye'nin dört bir yanından 650'yi aşkın yöneticimiz katıldı. Danışma Kurulumuz, 31 Mart 2019 tarihinde yapılan İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı Seçimlerinin hukuksuz biçimde iptal edilmesi üzerine, yaşanan gelişmeleri tarihe not düşmek ve demokrasiye sahip çıkmak adına aşağıdaki sonuç bildirisinin kamuoyu ile paylaşılmasını oy birliğiyle kabul etmiştir.

SIYASAL MENFAATLERİ İÇİN HALKIN İRADESİNİ GASP ETMEK İSTEYEN HUKUK DIŞI GİRİŞİMLERE KARŞI DEMOKRASİYE VE HUKUKUN ÜSTÜNLÜĞÜNE HER ZAMANKİNDEN DAHA GÜÇLÜ BİÇİMDE SAHİP ÇIKACAĞIZ!

25 Mayıs 2019

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, seçme ve seçilme hakkını, halk iradesini ve hukukun üstünlüğü ilkesini demokrasinin en temel değerleri arasında görmektedir. Ülkemizde demokrasinin egemen olabilmesi için, bu değerlerin tavizsiz biçimde korunması gerektiğine inanmaktadır. 31 Mart 2019 Yerel Seçimleri, hem propaganda dönemi hem de seçim sonrasında, demokratik değerlerin ayaklar altına alındığı, hukukun çiğnendiği ve halk iradesinin yok sayıldığı bir süreç olarak işlemiştir. Demokrasimizi hedef alan bu tehdidi çok kaygı verici görüyor, başta mühendis, mimar ve şehir plancısı meslektaşlarımız olmak üzere tüm halkımızı demokrasiyi savunmaya davet ediyoruz.

Tek adam rejimi altında gerçekleştirilen bu ilk seçimlerde, iktidarda bulunan Adalet ve Kalkınma Partisi, devletin tüm imkânlarını ve atanmış bakanlarını partilerinin seçim çalışmaları için seferber ederek, seçim hukukuna ve siyasal ahlaka aykırı hareket etmiştir. Erdoğan'ın Cumhurbaşkanı sıfatıyla yürüttüğü seçim çalışmalarının Yüksek Seçim Kurulu denetiminin ve seçim hukukunun sınırları dışında tutulması, Partiler arasındaki eşitsizliği ve adaletsizliği derinleştirmiştir. Bu durum, tek adam rejiminin ülkemizin hukuk rejimi, seçim sistemi ve siyasal geleneği ile bağdaşmadığının en açık göstergelerinden biridir.

Seçim dönemi boyunca iktidar partisinin kullanmış olduğu ayrıştırıcı ve hedef gösterici söylemler, yurttaşların güvenliğini, ülkenin barış ve huzurunu tehdit altında bırakmıştır. Bizzat Cumhurbaşkanı tarafından kullanılan nefret dili, devletin resmi kurumu olan TRT ve Anadolu Ajansı başta olmak üzere yandaş medya organları tarafından tüm topluma yayılmıştır. Medyada yer alan haberlerde, muhalif partiler terör örgütleriyle işbirliği yapmakla suçlanmış, bu partilere oy verenler terör destekçisi olarak itham edilmiştir.

Bu antidemokratik propaganda süreci, seçim akşamından itibaren yeni bir boyut kazanmıştır. Sandıkların açılmasıyla birlikte, sonuçları yayınlayan Anadolu Ajansı aracılığıyla büyük bir manipülasyon yapılarak, gerçek sonuçların kamuoyu tarafından öğrenilmesini geciktirmiştir. Halkı kandırmaya ve devam eden sayım süreçlerini etkilemeye yönelik bu saptırma, özellikle İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı Seçimlerinde çok ciddi bir boyuta ulaşmıştır. Sandık sonuçlarının muhalefet adayının lehine dönmesiyle birlikte veri akışının durdurulması, basın etiği ve kamusal yayıncılık anlayışı için yüz karasıdır. Bu art niyetli ve ahlaksız kararın arkasında olan Anadolu Ajansı yetkilileri istifa etmelidir.

Aynı saatlerde AKP adayının ve İl Başkanının seçimleri kazandıklarına yönelik açıklamaları, sürecin basit bir iletişim hatası değil, bilinçli bir manipülasyon olduğunun en önemli göstergesidir. İktidar partisi seçim akşamında henüz sandıkların tamamı sayılmadan, bir oldu-bitti ile İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı'na gasp etmek istemiştir. Bu girişim sadece seçim güvenliğini değil, sokaklarda yaşanabilecek olası bir provokasyonla halkın güvenliğini de tehlikeye atmıştır. Halkın sağduyusu ve muhalefet adayının düzenli bilgilendirmesi 31 Mart gecesi hem seçimlerin hem de halkın güvenliğini sağlamıştır. 1 Nisan 2019 sabahında, Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığı tarafından yapılan açıklama ile İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı'na Ekrem İmamoğlu'nun seçildiği ilan edilmiştir.

Seçim ve sayım işlemlerinin tamamlanmasının ardından antidemokratik uygulama ve kararlar İl-İlçe Seçim Kurulları ve Yüksek Seçim Kurulu aracılığıyla devam etmiştir. Bu süreçte seçim kurulları, muhalefet partilerinin seçim güvenliği ve sandık sonuçlarına ilişkin tüm itirazlarını reddederken, iktidar partisinin her itirazı kabul görmüştür. Bu çifte standart özellikle Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde çok daha çarpıcı biçimde gözlemlenmiştir. Seçim hukukunun ülkenin Doğusunda farklı Batısında farklı, iktidar partisi için farklı muhalefet partileri için

farklı uygulandığı bu seçim süreci, yurttaşlarımızın seçimlere ve seçim kurullarına güvenini derinden sarsmıştır.

Bu süreç içerisinde alınan en antidemokratik kararlardan birisi seçime katılmalarında hiçbir sakınca görülmeyen Kanun Hükmünde Kararnameler ile ihraç edilmiş isimlere, seçimleri kazandıkları yerlerde hak ettikleri mazbatalarının verilmemesi olmuştur. OHAL döneminde hukuksuz biçimde ihraç edilenlerin en temel yurttaşlık hakları olan seçilme haklarının da yok sayılması, ülkemizdeki OHAL-KHK Rejiminin fiilen devam ettiğinin göstergesidir. Mazbatasını verilmeyen isimlerin yerine seçimlerde ikinci olan parti adayının yetkilendirilmesi, sadece seçimi kazanan adayın hakkının değil, onu seçen halkın da iradesinin gasp edilmesine neden olmuştur.

Seçimler sonrasında iktidar partisi sözcüleri ve yandaş kesimleri tarafından İstanbul Büyükşehir Belediyesi Seçimlerini şaibeli hale getirmek için tarihte eşine az rastlanır bir karalama operasyonu başlatılmıştır. Bu süreç boyunca İstanbullu seçmenler ve seçim kurulu üyeleri adeta organize suç şüphelisi muamelesine uğramıştır. Her defasında akla hayale gelmeyecek iddialarla kamuoyu oyalanırken, tıpkı seçim öncesinde olduğu gibi, devletin tüm imkânları bu tutarsız iddiaları haklı çıkarmak için seferber edilmiştir. Anayasa ve yasayla devletin koruması altında olan kişisel verilerin bile AKP örgütlerince kamuoyuna açıklanması, partileşmiş bir devlet bürokrasisinin yurttaşlar ve demokrasi açısından ne denli korkunç sonuçlar yaratacağını göstermiştir.

Yüksek Seçim Kurulu, daha önceki tüm içtihatlarını yok sayarak, iktidar partisi istiyor diye, somut bir delil ve sandık şerhi olmaksızın İstanbul'daki tüm geçersiz oyları ve bazı ilçelerde kullanılan tüm oyları yeniden saydırmıştır. Birleştirme tutanağı hazırlanmış olmasına rağmen, yeniden sayımlar gerekçe gösterilerek, İstanbul'un seçilmiş Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'na mazbatasını haftalarca verilmemiş, İstanbul halkı hizmet alımından mahrum edilmiştir.

Yaşanan tüm bu sürecin sonunda 6 Mayıs 2019 tarihinde toplanan Yüksek Seçim Kurulu, yedek üyelerinde katılımıyla yaptığı oylamada, 4'e karşı 7 oyla, İstanbul Büyükşehir Belediye seçimlerinin yenilenmesine, Ekrem İmamoğlu'nun mazbatasının iptal edilmesine karar vermiştir. 15 gün sonra yayınlanan gerekçeli karara göre seçimler, "bazı seçim kurulu üyelerinin kamu görevlisi olmaması" ve "bazı sandıklardaki oy sayım çetelelerindeki imzaların eksikliği" nedenleriyle iptal edilmiştir. İktidar

partisinin seçimleri itibarsızlaştırmak için ileri sürdüğü “oy çalma” iddialarının tümüyle asılsız olduğunun teyit edildiği gerekçeli kararın içeriği, halkın sandığa yansıyan iradesinin hukuki değil siyasi nedenlerle iptal edildiğinin delili niteliğindedir. Seçimleri iptal eden kararın altına imza atarak, İstanbul halkının iradesini gasp eden, siyasal iktidarın isteklerini halkın tercihinden üstün gören Yüksek Seçim Kurulu üyelerini asla unutmayacağız. Yüksek Seçim Kurulu bu kararla birlikte, hem kendi meşruiyetini hem de bugüne kadar yürüttüğü seçimlerin sonuçlarının güvenilirliğini ortadan kaldırmıştır.

31 Mart 2019 Yerel Seçimlerinde yaşananlar, demokrasi tarihimize kara bir leke olarak geçmiştir. Devletin olanaklarını kullanarak seçmenleri baskı altına alanlar, propaganda sürecini eşitler arası bir yarış olmaktan çıkararak, yurttaşların seçme ve seçilme hakkını yok sayanlar, hukuku kendi keyiflerine işletenler ve nihayetinde halkın iradesini elinden alanlar demokrasiye karşı büyük bir suç işlemiştir.

Bizler bu ülkenin mühendis, mimar ve şehir plancıları olarak, halkın hukuka olan güveninin derinden sarsıldığı, insan hakları ihlallerinin birbirini izlediği, bir insanlık suçu olan işkence ve kötü muamelenin yaygınlaştığı ve demokrasinin büyük bir yara aldığı bu süreçte demokrasiyi ve hukukun üstünlüğünü koruma doğrultusundaki kararlılığımızı bir kez daha vurguluyoruz. Siyasi iktidarın ve devletin farklı organları içerisindeki siyasallaşmış odakların demokrasiyi ve hukuku yok sayan girişimleri karşısında, demokrasiye ve hukuka her zamankinden daha güçlü biçimde sahip çıkacağız! Bu ülke halkından ve mücadele geleneğinden umudumuzu asla kesmeyeceğiz.

23 Haziran’da İstanbul’da gerçekleştirilecek seçimlerde tüm halkımızı oy kullanmaya, sandıklara ve demokrasiye sahip çıkmaya çağırıyoruz! Yaşasın TMMOB, Yaşasın Demokrasi Mücadelemiz!

TMMOB DANIŞMA KURULU

49. YILINDA 15-16 HAZİRAN BÜYÜK İŞÇİ DİRENİŞİNİ SELAMLİYORUZ!

14 Haziran 2019

Bundan tam 49 yıl önce 15-16 Haziran 1970 tarihinde Kocaeli ve İstanbul'daki yüzbinlerce işçinin sendikal hak ve özgürlüklerine sahip çıkmak için gerçekleştirdikleri büyük yürüyüş, ülkemizdeki emek ve demokrasi mücadelesinin en görkemli direnişi olarak tarihe geçmiştir.

1970'li yıllardan bugüne miras kalan toplumsal mücadele geleneğimize ilham verip cesaret aşılayan bu görkemli direnişi ve o direnişin yaratıcısı olan ülkemizin işçi sınıfını selamlıyoruz!

15-16 Haziran Direnişi, çalışma yaşamını sermayenin çıkarları doğrultusunda şekillendirmek isteyen siyasal iktidara karşı işçi sınıfının çaresiz olmadığının en önemli göstergelerinden birisi olmuştur. Fabrikalardaki üretimi durdurarak yollara çıkan işçiler, yan yana geldiklerinde neleri başarabileceklerini dosta-düşmana göstermişlerdir.

15-16 Haziran'da sokaklarda bir sel gibi akan işçileri barikatlarla durdurmak isteyip bunda başarılı olamayanlar, bu toplumsal uyanışı 12 Mart ve 12 Eylül darbeleriyle boğmak istemiştir. Bu darbelerin öncelikli hedefi işçilerin örgütlenme özgürlüklerini ve sendikal yapılarını ortadan kaldırarak yükselen emek hareketini bastırmak olmuştur. Bugün sıklıkla karşılaştığımız grev yasakları ve baskı uygulamaları darbe zihniyetinin ve uygulamasının devamıdır.

Aradan geçen yıllar boyunca uygulanan neoliberal politikalarla emeğin hakları birer birer budanırken, örgütlü yapıları da etkisizleştirilmiştir. Emekçi sınıfları hedef alan bu saldırılar 17 yıllık AKP iktidarı döneminde had safhaya ulaşmıştır. Özelleştirme, taşeronlaştırma ve sendikasızlaştırma uygulamalarıyla iş güvencesi azalmış, esnek çalışma biçimleri yaygınlaşmış, kayıt dışı istihdam artmış ve çalışma koşulları ağırlaşmıştır.

49 yılın ardından 15-16 Haziran direnişi bizlere, kaybettiklerimizin değerini yeniden hatırlatmaktadır. Bizden alınan haklarımızı geri alabilmek, 15-16 Haziran ruhunu yeniden hatırlamak ve ayağa kaldırmakla mümkündür.

Bizler bu ülkenin üreten ve yaratan kesimlerinin bir parçası olan mühendis, mimar ve şehir plancıları olarak, emeğin alın terine ve örgütlenme haklarına sahip çıkmaya devam edeceğiz. Kırk dokuz yıl önce sokaklara taşan umudu hiç soldurmadan büyüteceğiz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

GERİCİ YALANLARA VE SALDIRGANLIĞA BOYUN EĞMEYECEĞİZ!

15 Haziran 2019

Ülkemizdeki kadın mühendis, mimar ve şehir plancılarının mesleki ve toplumsal yaşamda karşı karşıya kaldıkları cinsiyet eşitsizliklerine dikkat çekmek ve toplumsal cinsiyet eşitsizlikleri temelinde yaşanan sorunlara çözüm aramak için 2009 yılından bu yana gerçekleştirilen TMMOB Kadın Kurultaylarının altıncısı 16-17 Kasım 2019 tarihlerinde gerçekleştirilecektir.

Söz konusu Kurultaya hazırlık amacıyla farklı illerde bulundan TMMOB İl Koordinasyon Kurullarımız tarafından yerel kurultayların toplanarak, ülke çapındaki tüm kadın meslektaşlarımızın sürece aktif katılımı amaçlanmıştır. Bu doğrultuda içinde bulunduğumuz ay içerisinde ESKİŞEHİR, MARDİN, TRABZON, DİYARBAKIR, BURSA, KOCAELİ, VAN ve İSTANBUL'DA TMMOB Kadın Yerel Kurultaylarının toplanmasına karar verilmiştir. Yerel kurultayların içeriği, kadınların ekonomik, sosyal, siyasal ve gündelik yaşam içerisinde karşı karşıya kaldıkları sömürü, eşitsizlik ve ayrımcılığın farklı biçimleri esas alınarak, toplumsal cinsiyet eşitsizliklerini giderici öneriler geliştirebilmek hedefiyle İl Koordinasyon Kurullarımız tarafından belirlenmiştir.

TMMOB üyesi kadın mühendis, mimar ve şehir plancılarının bu değerli çalışması, son yıllarda iktidardan aldıkları cesaretle giderek hoyratlaşan bazı gerici odakların hedefi olmuştur. 15 Haziran 2019 tarihinde gerçekleştirilecek olan Mardin Yerel Kadın Kurultayımıza ilişkin gerici odakların sahibi oldukları yerel ve ulusal basında çıkan haberlerde, sadece Birliğimiz değil, tüm kadınlar ve farklı cinsiyet kimlikleri kin ve nefret duygularıyla hedef gösterilmiştir.

Haberlerde yer alan asılsız bilgilerle toplumu kışkırtmaya yönelik bu gerici yaklaşımı kınıyoruz. Bu gerici ve saldırgan tutum, ülkemizdeki kadınların uğradığı ayrımcılığın ve tehdidin boyutlarını göstermesi açısından da önemlidir. Bu saldırgan tutumlar ve yalan haberler, kadınların eşitliği ve özgürlüğü için verdiğimiz mücadelede bizleri yıldırımdan çok, motive etmektedir. Yalan haberlerle etkinliğimizi, kadınları ve TMMOB'yi hedef alan kurum ve kişiler hakkında hukuki girişimleri başlatmış bulunuyoruz.

Sınıfsız, sömürsüz, eşit ve özgür bir ülkede ve dünyada yaşamak için mücadele eden tüm kadınları selamlıyor, İl Koordinasyon Kurullarımız tarafından yapılan Yerel Kadın Kurultaylarımızın başarılı biçimde geçmesi için çaba gösteren tüm kadın meslektaşlarımıza kolaylıklar diliyoruz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

ILISU PROJESİ DURDURULMALI VE HASANKEYF SULAR ALTINDA KALMAKTAN KURTARILMALIDIR

19 Haziran 2019

Basın yayın organlarında yakın zamanda Ilısu Barajı`nda su tutulmaya başlanacağına dair haberler yer almaktadır.

Hazırlıkları 1954 yılına dek uzanan Ilısu Barajı`nın projesi 1975 yılında hazırlanmış ve kültürel miras, doğa ve sosyal yaşam üzerinde yaratacağı olumsuz etkiler nedeniyle yapılan tüm protesto ve karşı kampanyalara rağmen 2000`li yıllarda yapımına başlanmıştır.

Devreye alınacak Ilısu Barajı`nın Türkiye`nin enerji kurulu gücüne katkısı yaklaşık yüzde 1.4 oranında olacaktır. Elektrik üretiminde mevcut kurulu gücümüzün ihtiyacı fazlasıyla karşıladığı bilinmekteyken, daha fazla elektrik üretmek için binlerce yıllık tarihi ve çevreyi katledecek bir santralin devreye sokulmak istenmesi tamamen akıldışıdır.

Barajın devreye girmesi ile 250`ye yakın höyük, 5 binden fazla mağara, tarihi camiler, minareler, kilise kalıntıları, sahabe kabirleri, türbeler, tarihi köprüler gibi eşsiz değerler ile henüz bilimsel kazaları yapılmamış çok sayıda arkeolojik alan ve tarım toprakları sular altında kalacaktır.

Dicle Nehri boyunca binlerce yıldır varlığını sürdüren Hasankeyf`teki eşsiz tarihsel birikim ve ekolojik sistem bir baraj için talan edilecektir. Tarih boyunca birçok medeniyete ev sahipliği yapmış ve günümüze kadar korunabilmiş 12 bin yıllık Hasankeyf, bütün itirazlara rağmen maalesef bugün yok olmakla yüz yüzedir.

Unesco`nun on kriterinden dokuzunu yerine getirmesine rağmen, ne Hükümetin ne de Unesco`nun Hasankeyf`in Dünya Miras Listesine alınması yönünde bir girişimi olmamıştır. Tam tersine Hasankeyf`i yaşatmak için yapılan girişimler iktidar çevreleri tarafından bertaraf edilmiş, sesini yükselten tüm kesimler susturulmaya, bastırılmaya çalışılmıştır. Yöre halkı göçe zorlanmış, bölge insansızlaştırılmış, tarihi kent bir şantiye alanına dönüştürülmüştür.

Her ne kadar bazı anıt eserler kamuoyunda oluşan tepkileri azaltmak amacıyla taşınmış olsa da tarihi eserlerin buldukları yerde korunması ve sergilenmesi gerekliliği ile birkaç eseri taşıyarak yeni bir Hasankeyf

inşa edilemeyeceği gerçeği, tarihi dokunun bozulmasının önüne geçildiği iddialarını yalanlamaktadır. Öte yandan elverişsiz koşullar altında gerçekleştirilen taşıma işlemleri nedeniyle tarihi eserler tahrip edilmiştir.

Dicle nehrinin kenarında bulunan bu kültürel ve doğal miras yok edilmek üzeredir. Binlerce yıllık Anadolu uygarlıklarının bizlere bıraktığı mirası koruyarak gelecek kuşaklara aktarmamız gerekirken, tam tersine bu değerleri yok etmeye kimsenin hakkı yoktur.

İlisu projesi durdurulmalı ve Hasankeyf sular altında kalmaktan kurtarılmalıdır.

Bu yıkıma son verilmesi için son ana kadar mücadeleye devam etme kararlılığında olduğumuzu bir kez daha ifade ediyor, tüm duyarlı çevreleri Hasankeyf'i sahiplenmeye davet ediyoruz

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

23 HAZIRAN'DA OY KULLANALIM, SANDIKLARA VE DEMOKRASIYE SAHIP ÇIKALIM!

20 Haziran 2019

Değerli Üyelerimiz,

16 Milyonu aşkın yurttaşımızın yaşadığı İstanbul'da 31 Mart'ta gerçekleştirilen Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçimlerinin hukuk dışı gerekçelerle iptal edilmesi nedeniyle 23 Haziran Pazar günü yeniden sandık başına gidilecek.

31 Mart 2019 Yerel Seçimlerinde ve sonrasında yaşananlar, demokrasi tarihimize kara bir leke olarak geçmiştir.

Seçim hukukunun ülkenin doğusunda farklı batısında farklı, iktidar partisi için farklı muhalefet partileri için farklı uygulandığı, Yüksek Seçim Kurulunun kendi eski kararlarıyla dahi çelişkili kararlar aldığı, seçmen iradesinin gasp edildiği, hukukun açıkça çiğnendiği bu seçim süreci yurttaşlarımızın seçimlere ve seçim kurullarına güvenini derinden sarsmıştır.

Seçme / seçilme hakkı ve seçim süreçlerinin demokratik bir şekilde işletilmesi yurttaşların siyasete katılımının en temel unsurudur. Cumhuriyetimizin bu en önemli kazanımının elimizden alınması demokrasiye vurulan en büyük darbedir.

Bu açıdan 23 Haziran seçimleri sadece bir oylama değil, demokrasiye ve cumhuriyete sahip çıkma sorumluluğu haline dönüşmüştür.

Demokrasinin büyük bir yara aldığı bu süreçte tüm üyelerimizi ve halkımızı demokrasiye ve hukuka sahip çıkmaya çağırıyoruz.

23 Haziran'da oy kullanalım, sandıklara ve demokrasiye sahip çıkalım!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

GEZİ DİRENİŞİ ÜLKEMİZİN ONURUDUR, YARGILANAMAZ

23 Haziran 2019

Gezi Davası, 24-25 Haziran tarihlerinde Silivri’de görülecek. Ülkemizin başına gelmiş en güzel şeylerden birisi olan Gezi Direnişini kriminalize etme amacıyla kurgulanmış olan bu dava, yargı kurumlarının siyasallaşmasının en somut göstergelerinden birisidir.

Mahkeme tarafından kabul edilen iddianamede aralarında üyelerimizin de olduğu 16 kişi hakkında ağırlaştırılmış müebbet istenmektedir. Bilinmeli ki, bu arkadaşlarımız bizim onurumuzdur, tıpkı Gezi Direnişinin bu ülkenin onuru olduğu gibi!

28 Mayıs 2013’te Gezi Parkı’nın ağaçlarına nasıl sarılıp sahip çıktıysak, 24-25 Haziran’da Silivri’de görülecek davada yargılanan arkadaşlarımıza da öyle sarılıp sahip çıkacağız!

Deli saçması iddianame ve davalarla Gezi Direnişinin kirletilmesine asla izin vermeyeceğiz.

Gezi Direnişi dönemiyle ilgili yargılanması gereken birileri varsa onlar, sabaha karşı çadırları ateşe verenlerdir; insanların üzerine on binlerce gaz bombasını atarak arkadaşlarımızı sakat bırakanlardır; Abdocan’ı, Mehmet’i, Ethem’i, Ali İsmail’i, Berkin’i aramızdan alanlardır.

Herkesi 24-25 Haziran’da Silivri’de görülecek olan Gezi Davasına katılmaya ve ülkemizin onuruna sahip çıkmaya davet ediyoruz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

AYDINLIK BİR TÜRKİYE İÇİN GEÇMİŞİN KARANLIĞIYLA HESAPLAŞALIM

SİVAS'TA YAŞANAN KATLIAMI UNUTMAYALIM, UNUTTURMAYALIM!

2 Temmuz 2019

Bundan 26 yıl önce, 2 Temmuz 1993 tarihinde Sivas'ta yaşadığımız katliamda kaybettiklerimizin acısı içimizi yakmaya devam ediyor. Sivas'ta katledilen yurttaşlarımızı sevgi, saygı ve özlemlerle anıyoruz.

O gün Madımak Otelinde sadece 35 güzel insanımızı değil, sanatımızla, edebiyatımızla ve kültürümüzle olan değerli bağlarımızı yitirdik. O gün Madımak Otelini saran ateşin ve dumanın içinde, insanlığımız ve vicdanımız onarılmaz yaralar aldı.

Şunu bilelim ki, tarihimizle yüzleşmeden, geçmişimizle hesaplaşmadan ortak bir gelecek inşa edemeyiz. Türkiye'deki toplumsal kutuplaşmanın bu denli büyük olmasının ardında, yaşadığımız toplumsal travmalar karşısında ortak duygular geliştiremememiz, ortak tavır alamamamız yatmaktadır. Üzerinden geçen 26 yıla rağmen bizler Sivas Katliamı ile yüzleşemedik. Düşünceleri, inançları, yaşam tarzları farklı olduğu için insanları katleden karanlıkla hesaplaşamadık.

Yüzleşilmeyen travmalar, hesaplaşamayan suçlar nasıl ki kendilerini büyütmeye devam ederse, Sivas'ta sokaklara taşan karanlık da yıllar içinde kendini büyütüp, geliştirdi. Aradan geçen 26 yıl içinde dinci gericilik adeta devletin resmi ideolojisi oldu, sokaktaki şiddet yaygınlaştı, farklı olana duyulan nefret sınır tanımaz hale geldi. Toplumumuzu içten içe çürüten, birbirimizle olan derin bağlarımızı sürekli kemiren bu yozlaşmayı durdurmamız gerekiyor. Bunun için de tarihimizle hesaplaşmamız, sorumlulardan hesap sormamız gerekiyor. Dinci gericiliğin, faşizm ve ırkçılığın bizi sürüklediği bataklık karşısında, eşitlik, özgürlük, demokrasi ve barış üzerine inşa edilmiş ortak bir gelecek umudunu yeşertmemiz gerekiyor.

TMMOB olarak, 2 Temmuz 1993 tarihinde yaşadığımız katliamı lanetliyoruz. Kimsenin düşünceleri, inançları ve yaşam tarzları nedeniyle

katledilmediği aydınlık bir Türkiye için mücadele kararlılığımızı bir kez daha dile getiriyoruz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

ŞAİBELİ ENFLASYON RAKAMLARINA GÖRE ZAM DEĞİL, İNSANCA YAŞAYACAK BİR ÜCRET İSTİYORUZ!

5 Temmuz 2019

TÜİK tarafından açıklanan ilk altı aylık enflasyon verileri sonrasında kamu emekçilerinin alacağı maaş zamları belli oldu. Buna göre 2019 yılının ikinci yarısında kamu emekçileri % 1.01 enflasyon farkı ve % 5 artış olmak üzere % 6.01 oranında maaş zammı alacaklar.

Her şeyden önce belirtmek gerekir ki, TÜİK tarafından açıklanan enflasyon rakamları hayatın gerçekleri ile örtüşmemektedir. Geçtiğimiz 6 ay içerisinde başta gıda maddeleri olmak üzere halkın gündelik hayatında yoğun olarak tükettiği tüm mal ve hizmetlerde büyük fiyat artışları yaşanmıştır. Halkın gündelik yaşamını neredeyse sürdürülemez hale getiren bu artışlar ne yazık ki TÜİK'in masa başı işlemleri ve enflasyon sepeti değişiklikleri nedeniyle görünmez hale getirilmiştir.

Yandaş konfederasyonla imzalanan enflasyona endeksli toplu sözleşmeler, şaibeli enflasyon rakamlarıyla birleşince kamu emekçilerinin her geçen gün daha da yoksullaşmasına neden olmaktadır. Bizler şaibeli enflasyon rakamlarına göre zam değil, insanca yaşayacak bir ücret istiyoruz!

Kamu emekçilerinin emeklerinin değersizleşmesine, reel gelirlerinin düşmesine ve giderek yoksullaşmasına neden olan bu düzenden en çok etkilenenlerin başında kamuda çalışan mühendis, mimar ve şehir plancıları gelmektedir. Kamuda çeşitli statülerde çalışan ve farklı ücretler alan mühendis, mimar ve şehir plancılarının ekonomik ve sosyal koşulları, üstlendikleri sorumluluklara ve almış oldukları eğitime uymayan bir düzeye geriletilmiştir. BU gerilemeyle paralel olarak kamuda çalışan meslektaşlarımızın maaşları ile diğer meslek gruplarının maaşları arasında fark da giderek büyümektedir.

AKP'nin iktidardaki ilk yılı olan 2003'te kamuda çalışan Mühendisler 833 TL, Hakim-Savcılar 1.113 TL maaş alırken, 2019 yılı itibariyle Mühendis maaşı 6.274 TL, Hakim-Savcı maaşı ise 14.957 TL olmuştur. Giderek büyüyen bu uçurum, meslek emeğimizin giderek değersizleştiğini gösterdiği gibi, toplumsal eşitsizliği de derinleştirmektedir.

Bir ülkenin kalkınmışlık düzeyinin ölçüsü, bir kamu hizmeti olan mühendislik hizmet alanlarındaki gelişmişlik düzeyi ve bu meslek mensuplarından o ülkenin hak ettiği hizmetleri alması ile doğru orantılı olduğu aşikardır. Mühendislik hizmetlerinin nitelikli biçimde sağlanabilmesi içinse meslektaşlarımızın insanca yaşayabilecekleri bir ücret düzeyine ve özlük haklarına sahip olması gerekmektedir.

Kamuda çalışan mühendis, mimar, şehir plancıları ve kamu emeklilerinin hak ettikleri özlük hakları verilmeli ve ücret dengesizliği derhal ortadan kaldırılmalıdır. Yüzdeler maaş zamları yerine, tüm kamu çalışanları için insanca yaşanabilecek bir ücret düzenine geçilmelidir.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

ÇORLU TREN KAZASININ BİRİNCİ YILINDA KAYBETTİKLERİMİZİ ANIYOR, SORUMLULARIN HAK ETTİKLERİ BİÇİMDE CEZALANDIRILMASINI İSTİYORUZ!

7 Temmuz 2019

25 kişinin hayatını kaybettiği, 340 kişinin de yaralandığı Çorlu Tren Kazasının üzerinden tam 1 yıl geçti. Kaybettiklerimizin acısı yüreğimizdeki tazeliğini koruyor. Hepsini özlemle anıyor, ailelerine sabır diliyoruz.

Aradan geçen bir yılda yaşanan gelişmeler, ne yazık ki, kazanın nedenlerinin aydınlatılması ve sorumlularının yargılanması konusundaki beklenti ve umutlarımızı kırmıştır. Kazanın ardından yürütülen soruşturmada, üst düzey yetkili ve bürokratlar dosya dışında bırakılmış, kazayı araştırmak için oluşturulan bilirkişi heyetindeki bazı isimlerin kazadan sorumlu şirketle bağlantılı olduğu ortaya çıkmıştır.

Kazanın örtbas edilmesine karşı mücadele veren acılı ailelerin talepleri siyasal iktidar ve adli makamlar tarafından göz ardı edilmiştir. Ailelerin geçtiğimiz ay içerisinde Anayasa Mahkemesi önünde yapmak istediği basın açıklaması polis şiddetiyle bastırılmıştır.

Geçtiğimiz hafta içinde Çorlu'da görülen ilk duruşmada ise önce emniyet güçleri kayıp yakınlarını duruşma salonuna almak istememiş, ardından da davayı gören mahkeme heyeti davadan çekilerek yargılamanın başlamasına engel olmuştur.

Yaşanan tüm bu gelişmeler ailelerin acısını büyüttüğü gibi, toplumsal vicdanımızda da büyük yaralar açmıştır. Bu sürecin travmatik bir boyuta ulaşmaması için derhal adil ve hızlı bir yargılama süreci işletilerek, zedelenen adalet duygusu tesis edilmelidir. TMMOB olarak yargılama sürecinin her aşamasında ailelerin yanında olmaya devam edeceğiz.

8 Temmuz 2018 tarihinde Çorlu'da yaşanan tren kazası sonrasında TMMOB ve bağlı odalarımız tarafından yapılan incelemelerde, tren yolu alt yapısının bakım-onarım ve yenileme çalışmalarının teknik gerekliliklere uygun olarak gerçekleştirilmediği ve hattın gerektiği gibi denetlenmediği tespit edilmiştir. Bu tespit ve eksikliklerin Çorlu'da yaşanan kazaya özgü olmadığı da bilinen bir gerçektir.

Son yıllarda alelacele yapılarak hizmete açılan projelerde yaşanan kazaların sıklığı dikkat çekicidir. Bunun nedeni bu projelerin toplumun ihtiyaçları ve bilimin gereklilikleri yerine siyasal iktidarın ihtiyaçları ve sermayenin dayatmaları doğrultusunda yapılıyor olmasıdır. Yandaşlara rant sağlamak, üretim maliyetini düşürmek ve kamusal hizmetleri birer seçim propagandasına dönüştürmek adına yapılan her proje, insan hayatını tehlikeye atmaktadır. Özelleştirme ve ticarileştirme politikalarına paralel olarak kamu istihdamının azaltılması ve harcamalarında yapılan kesintiler, kamusal hizmetlerin güvenliği konusunda soru işaretleri yaratmaktadır.

Kamu eliyle yapılan tüm projelerin, verilen tüm hizmetlerin birinci önceliği kamu yararı ve güvenliği olmalıdır. Bunun için de kamusal projelerin ve hizmetlerin her aşamasında bilimin gereklerine uygun davranılmalı ve mühendislik hizmeti eksiksiz biçimde alınmalıdır.

Çorlu Tren Kazasından 5 ay sonra yaşanan ve 9 kişinin hayatını kaybettiği Ankara Yüksek Hızlı Tren Kazası, yaşadığımız felaketlerden ve yaptığımız uyarılardan ders alınmadığının en açık göstergesidir. Yeni acılar yaşanmaması için bu kazalarda kusuru bulunan tüm sorumlular hak ettikleri biçimde cezalandırılmalıdır. Demiryolu ağımızın güvenli hale getirilmesi için bilimsel ilkeler ışığında bakım, onarım ve denetim için gerekli tüm teçhizat ve personel eksiksiz biçimde sağlanmalıdır.

TMMOB olarak bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da kamusal sorumlulukla bu konunun takipçisi olmaya devam edeceğimizi bir kez daha kamuoyuna duyuruyoruz.

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

ODTÜ'DEKİ HUKUKSUZ YURT PROJESİ DURDURULSUN, ODTÜ'NÜN AKADEMİK VE İDARİ ÖZERKLİĞİNİ İLERİCİ, DEVRİMCİ, YURTSEVER KİMLİĞİNİ HEDEF ALAN SALDIRILARA SON VERİLSİN

8 Temmuz 2019

Siyasi iktidarın köklü yükseköğretim kurumlarımızı hedef alan saldırılarının son ayağı, öğrencisiyle, öğretim elemanlarıyla çalışanlarıyla, mezunlarıyla tüm ODTÜ bileşenlerinin yoğun itirazlarına karşın ODTÜ kampüsü içerisine Kredi Yurtlar Kurumuna bağlı bir yurt yapma projesi oldu.

Bu amaçla 8 Temmuz sabahı kampüse giren polis, Kavaklık mevkinde bulunan öğrencilere saldırmış ve kampüs alanı içinde ağaç kesimine başlanmıştır. ODTÜ öğrencilerini ve ODTÜ yerleşkesini hedef alan bu saldırganlığı kınıyoruz.

Her şeyden önce bilinmelidir ki, ODTÜ bileşenlerinin tüm itirazlarına rağmen Rektörlük ve Bakanlık tarafından dayatılan bu yurt, ODTÜ öğrencilerinin ihtiyaçlarını karşılama amacına değil, siyasi iktidarın ODTÜ'nün demokratik, ilerici, devrimci, aydınlanmacı, özgürlükçü kimliğine müdahale etme amacını taşımaktadır. 1970'li yıllardan beri siyasi iktidarlar ODTÜ'yü faşist ve gerici zihniyetlerin tahakkümü altına sokmak ve ODTÜ'yü kriminalize edebilmek için bu yöntemi her fırsatta denemektedir.

ODTÜ Kampüsü içerisindeki diğer yurtlar, ODTÜ İdaresi tarafından işletilirken, ODTÜ arazisinin 49 yıllığına Gençlik ve Spor Bakanlığına devredilmesiyle kurulmak istenen bu yurt, Kredi ve Yurtlar Kurumu tarafından işletilecektir. Her ne kadar Rektörlükle, Kredi Yurtlar Kurumu arasında yapılan protokolde söz konusu yurttaki ODTÜ öğrencisi dışında başkalarının barınamayacağı kayıt altına alınsa da öğrenci seçim kriterlerinin belirlenmesi, konaklayacak öğrencilerin seçilmesi ve yurdun yönetimi bütünüyle KYK'nın insiyatifinde olacaktır. Bu durum her türlü siyasal müdahaleye açıktır.

ODTÜ Mezunlar Konseyi'nin de belirttiği üzere, bünyesinde çok sayıda öğrenci yurdu bulunduran ODTÜ'nün kurumsal olanakları ve ODTÜ'lülerin

destekleri, öğrencilerin ihtiyacı olan her türden yurdu yapmaya yetecek kapasitededir. Buna rağmen, Cumhurbaşkanı tarafından atanan Rektör, ODTÜ'lülerin sürece katılımını engelleyerek, ODTÜ bileşenlerinin talep ve itirazlarını görmezden gelmiş, üniversitenin demokratik kültürünü ve özerkliğini ayaklar altına almıştır.

Yaşanan bu süreç sadece ODTÜ'nün akademik ve idari özerkliğini zedelemekle kalmamış, tümüyle imar kanunlarına aykırı biçimde ilerlemiştir. Yurt yapılmak istenen yerin kazı ve inşaat ruhsatı olmadığı bölgedeki yapı faaliyetlerinde sorumlu olan Çankaya Belediye tarafından kamuoyuna açıklanmıştır. Ruhsatı olmayan bir alanda şantiye kurulması ve inşaat faaliyetlerinin başlatılması İmar Kanunu'na aykırıdır. Bu hukuk dışılığın durdurulması için yaptığımız girişimler ne yazık ki Ankara Valiliği tarafından göz ardı edilmektedir.

ODTÜ'yü hedef alan bu hukuk dışı faaliyet derhal durdurulmalıdır. Üniversitenin akademik ve idari özerkliğini hedef alan, ODTÜ'nün kampüs bütünlüğünü ortadan kaldıran Yurt Projesi'nden vazgeçilmelidir. Üniversitenin ihtiyaçları, üniversite bileşenlerinin tümünün dahil olduğu demokratik süreçler ve yapılarla çözülmelidir.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

BARIŞ AKADEMİSYENLERİNE VERİLEN TÜM CEZALAR KALDIRILMALI,

İHRAÇ EDİLENLER AKADEMİSYENLER DERHAL ÜNİVERSİTELERİNE GERİ DÖNDÜRÜLMELİDİR!

29 Temmuz 2019

İnsan hak ve özgürlüklerine ilişkin davalarda en üst yargı makamı olan Anayasa Mahkemesi, 26 Temmuz 2019 tarihinde verdiği kararla, “Bu Suça Ortak Olmayacağız” bildirisine imza attıkları için haklarında hapis cezası verilen akademisyenlerin ifade özgürlüklerinin ihlal edildiğine hükmetti. Anayasa Mahkemesinin verdiği bu karar, hem barış istedikleri için büyük mağduriyetler yaşayan akademisyenler, hem de ülkemiz hukuku ve demokrasisi açısından son derece sevindiricidir.

Siyasi iktidar, en başından itibaren “Bu Suça Ortak Olmayacağız” bildirisini, eleştirel düşünceyi akademiden dışlayarak, üniversiteleri tek adam rejimine uygun yapılar haline getirmenin bir bahanesi olarak kullanmıştır. Çatışmaların sona erdirilmesi ve barışın sağlanması talebiyle imzaladıkları ortak bildiri nedeniyle bugüne kadar çok sayıda akademisyen KHK’larla ihraç edilmiş, bir kısmının sözleşmesi yenilenmemiş, birçoğu hakkında da hapis cezası hükmü verilmişti.

Barış istediği için büyük bedeller ödeyen akademisyenlerin yaşadıkları mağduriyetler derhal giderilmelidir. Anayasa Mahkemesinin kararı, sadece ceza davalarıyla sınırlı yorumlanmamalıdır. Mahkeme bu bildiriye imza atmanın bir terör eylemi değil, ifade özgürlüğünün gereği olduğunu açık biçimde dile getirmiştir. Dolayısıyla bildiriye imza attıkları için terör örgütüyle iltisaklı kabul edilerek kamudan ihraç edilen akademisyenler de Anayasa Mahkemesi’nin bu kararıyla vakit geçirilmeksizin işlerine iade edilmelidir. Akademisyenlerin yaşadıkları tüm hak kayıpları eksiksiz biçimde tanzim edilmelidir. Değerli akademisyenlerimizin isimlerini terörle ilişkilendiren, onların toplumsal saygınlığını hedef alan, yıllardır emek verdikleri üniversitelerinden uzaklaştırılmasına neden olan tüm sorumlular cezalandırılmalıdır.

Bizler TMMOB olarak en başından itibaren barışın ve ifade özgürlüklerinin yanında olduk, akademisyenlerimizle hayatın her alanında dayanışma

içinde olduk. Bundan sonra da mahkeme ve komisyon süreçlerini takip etmeye devam edeceğiz.

Bu süreçte bilimi, eleştirel düşünceyi, barışı ve özgürlükleri onurlu biçimde savunan tüm akademisyenlerimiz önünde saygıyla eğiliyor, onların üniversitelerine dönecekleri günü sabırsızlıkla bekliyoruz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

HİÇBİR MADEN, DOĞADAN VE İNSAN HAYATINDAN DAHA DEĞERLİ DEĞİLDİR!

31 Temmuz 2019

Çanakkale’de doğaya ve su havzalarına sahip çıkmak için sürdürülen “Su ve Vicdan Nöbeti”ni selamlıyoruz.

Kaz dağlarının da içerisinde yer aldığı ekosistemin parçası olan Kirazlı Balaban Tepesinde bulunan altın madeni tüm bölge için büyük bir tehdit oluşturmaktadır.

Kanadalı Alamos Gold şirketi tarafından işletilen maden havzası için ÇED raporunda öngörülenden çok daha fazla ağaç kesilmiş ve geniş bir orman arazisi ortadan kaldırılmıştır.

Madenden çıkartılan altının ayrıştırılmasında kullanılacak siyanür bölgenin doğası, canlı varlığı ve su kaynakları açısından risk durumundadır. Madenin bulunduğu tepe, Çanakkale’nin tek su kaynağı durumundaki Atikhisar Barajı havzasında yer almaktadır. Bu baraja herhangi biçimde siyanür bulaşması, insan sağlığı açısından öngörülemez sonuçlar doğurabilir.

Önceki yıllarda, yoğun yağmurlar nedeniyle farklı madenlere ait siyanür havuzlarında yaşanan çökme ve taşkınların yarattığı çevre felaketleri hafızalarımızdaki tazeliğini korumaktadır. Hiçbir maden, doğadan ve insan hayatından daha değerli değildir.

TMMOB örgütlülüğü olarak, yöre halkı ve çevre örgütlerinin birlikte yürüttüğü “Su ve Vicdan Nöbeti”nin yanındayız. Doğamızın katledilmesine, madenlerimizin yağmalanmasına, doğal hayatın ve insan yaşamının hiçe sayılmasına asla izin vermeyeceğiz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

AYDIN İLİNDEKİ YENİ JES İHALELERİ İPTAL EDİLMELİ, MEVCUT TESİSLERDE KAMUSAL DENETİM ETKİN BİR ŞEKİLDE YAPILMALI, JEOTERMAL ENERJİ SANTRALLERİNİN ÇEVREYE OLUMSUZ ETKİLERİ İVEDİLİKLE GİDERİLMELİDİR

1 Ağustos 2019

23 Temmuz 2019 tarihli ve 30840 sayılı Resmi Gazetede, Aydın ilinde bulunan 7 adet Jeotermal Kaynak İşletme Ruhsat Sahası, 64 adet Jeotermal Kaynak Arama Ruhsat Sahası ile 39 adet Doğal Mineralli Su Ruhsat Sahasının ihalesinin gerçekleştirileceği duyurulmuştur.

TMMOB, söz konusu ihalenin dayanağı olan Aydın Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı kararı hakkında hukuksal işlem başlatmıştır. 5-8 Ağustos 2019 tarihlerinde gerçekleştirilmesi planlanan ihale, kamu yararına açıkça aykırı olduğu için iptal edilmelidir.

TMMOB tarafından, Büyük Menderes havzasında, özellikle en yoğun kullanımın olduğu Aydın ilindeki jeotermal enerji santrallerinin çevresel etkilerinin tespiti amacıyla bir heyet oluşturulmuş; 9-10 Temmuz 2019 tarihinde Aydın iline gidilerek yerinde keşif ve gözlemlerde bulunulmuş; bölgedeki kurum ve kuruluşlar ziyaret edilmiştir.

Yönetim Kurulu Üyelerimiz, teknik uzmanlarımız ve Aydın İKK Bileşenlerimiz tarafından gerçekleştirilen keşif ve gözlemlerde; mevcut jeotermal santral kuyu ve iletim hatlarının, gerek işletme gerekse de yer seçimi aşamalarında bilimsel ve teknik gereklilikler ile mevzuata aykırılıklar içerdiği; denetim aşamasında sorunlar olduğu ve ölçüm sonuçları konusunda kamuoyunu bilgilendirme ve şeffaflık ilkelerine uyulmadığı tespit edilmiştir. Bu durumun Aydın'daki incir ve zeytin başta olmak üzere tarımsal faaliyetlere, çevre ve halk sağlığına yönelik olumsuz etkileri bulunmaktadır. Bu bağlamda "Jeotermal Enerji Santrallerinin Çevresel Etkileri" konulu kapsamlı bir TMMOB Raporu hazırlanıp kısa sürede kamuoyu ile paylaşılacaktır.

Ancak, yeni sahaların ihale edileceği duyurusu üzerine ilgili karara karşı başlattığımız hukuksal işlem dolayısı ile heyetimizin hazırladığı ön değerlendirmenin kamuoyu ile paylaşılması zorunluluğu doğmuştur.

JEOTERMAL ENERJİ SANTRALLERİNİN BÜYÜK MENDERES HAVZASINA ÇEVRESEL ETKİLERİ TMMOB RAPORU ÖN DEĞERLENDİRMESİ

Jeotermal kaynak, yerkabuğunun çeşitli derinliklerinde birikmiş ısının oluşturduğu, kimyasallar içeren, sıcak su, buhar ve gazlardır. Jeotermal enerji ise, jeotermal kaynaklardan doğrudan veya dolaylı her türlü faydalanmayı kapsamaktadır.

Jeotermal akışkanın sıcaklık değerlerine göre jeotermal kaynakların kullanım alanları; elektrik üretimi dışında, kent ve sera ısıtmacılığı ile tarım ve sanayideki çeşitli kullanımlar şeklinde sıralanabilir.

Dünyada Jeotermal enerji üretiminin olmazsa olmaz üç kuralı; Santrallerin yaşam alanlarından uzağa kurulması, yeraltından çekilen akışkanla birlikte gelen ve yoğunlaşmayan gazların atmosfere salınmaması ile akışkanın bir damlasının dahi yerüstüne deşarj edilmemesidir.

Jeotermal enerji yenilenebilir ve doğru kullanıldığında çevreye en az zarar veren enerji kaynaklarından biri olmasına karşın, yanlış kullanımlarda çevreye zarar veren bir enerji türüdür. Jeotermal enerji uygulamalarında oluşan çevresel etkiler; hava, su, toprak, termal ve gürültü kirliliği basamaklarına ayrılabilirler. Kuyular (yüzey ekipmanları yoluyla), separatörler, buhar boruları, silencerler, kondenserler (yoğuşmuş buhar atımı yoluyla), soğutma kuleleri, reenjeksiyon sistemleri başlıca kirlenme kaynaklarıdır. Elektrik enerjisi üretiminden dolayı oluşan çevresel etkiler ise; Sondaj süresinde ekosistemin bozulması, Kuyu sondajları boyunca jeotermal sıvı ile su ve toprağın kirlenme riski, Tesisin işletilmesi süresince CO₂ ve H₂S emisyonları, Jeotermal sıvının ekstraksiyonu nedeniyle arazinin çökme riski, Doğrudan akarsulara deşarj yoluyla yoğun su kirliliği, Asit yağmurları nedeniyle toprağın, ağaçların, tarımsal ürünlerin, göller ve akarsuların etkilenmesi şeklinde, yaşam döngüsü ve küresel ısınmaya etkiler sıralanabilir.

Ülkemiz jeotermal enerji kaynakları açısından zengin bir ülkedir. Bununla birlikte işletmede olan jeotermal esaslı elektrik santrallerinin (JES) üçte ikisine yakın bir bölümü Aydın'da kurulmuş olup; halen yatırım sürecinde olan, ön lisans ve planlama aşamasındaki yeni JES proje stokunun da dörtte biri Aydın il sınırları içindedir.

Jeotermal konusu ülkemizde en başından beri TMMOB gündeminde olup, TMMOB Aydın İKK tarafından 30 Kasım-2 Aralık 2006 tarihlerinde Jeotermal Enerji ve Aydın'daki Geleceği Sempozyumu düzenlenmiştir.

Sempozyum kapsamında; “Jeotermal enerji konusunda halkımızın bilinçlendirmesi ve seferber edilmesi; Türkiye’nin toplam jeotermal ısı potansiyelinin değerlendirilmesi için gereken yasal çerçevenin bir an önce tamamlanması; Yasalaşan ‘Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kanun’un yanında Meclis gündeminde yer alan ve bizlerinde üzerinde önerileri olan ‘Enerji Verimliliği Kanun Tasarısı’ ve ‘Jeotermal Kaynaklar Ve Mineralli Sular Kanun Tasarısı’nın bir an önce kabul edilmesi ve hayata geçirilmesi” önerilmiştir. TMMOB ve bağlı Odaları, yıllar içerisinde Jeotermal kaynaklara ve uygulamalara yönelik görüş ve önerilerini bilimsel etkinlikler ve basın açıklamaları ile kamuoyu ile paylaşmış, yanlış uygulamalara karşı yöre halklarının yanında mücadele etmiştir.

Yaşanan süreçte, Jeotermal enerji kaynaklarının yoğunluklu olduğu Ege bölgesinde ve özellikle de Aydın’da; daha fazla kar odaklı, çevresel tahribatların görmezden gelindiği ve buna ilişkin önlemlerin alınmadığı, kuyu ve nakil hatlarının ovayı bir örümcek ağı misali örttüğü, vahşi deşarj yöntemlerinin uygulandığı ve bölgenin geri dönülemez tahribatlara uğradığı bir uygulama söz konusudur. Açık sistemlerde havaya salınan gazların etkisiyle tüm bölgede hissedilen çürük yumurta kokusunun yöre halkını rahatsız etmesi yanında, akışkan deşarjlarındaki yanlış uygulamalardan en fazla zararı Büyük Menderes Havzası’nda incir, zeytin ağaçları ve pamuk tarlaları ile Gediz Havzası’nda ise üzüm bağları görmüştür.

Bölge halkı, yıllardır sırf daha fazla para kazanma hırsıyla jeotermal enerji yatırımlarının hoyratça kullanmalarının ekosistemdeki ve yaşam alanlardaki olumsuz değişimlerine ve insan sağlığına yönelik tehditlerine karşı, hukuk mücadelesi yanı sıra, çeşitli etkinliklerle tepkilerini ortaya koymaktadır.

Bu süreçte; Aydın ilinin toplam 17 ilçesinin 16’sını kapsayacak şekilde 7 adet Jeotermal Kaynak İşletme Ruhsat Sahası, 64 adet Jeotermal Kaynak Arama Ruhsat Sahası ile 39 adet Doğal Mineralli Su Ruhsat Sahasının ihale edilmesine yönelik yeni bir karar verilmiştir. TMMOB, bu ihalenin iptali için hukuk mücadelesi başlatmıştır.

Yeni santral ihalelerine çıkıldığı günümüzde öncelikle kamuoyunun sağlıklı bilgilendirilmesi ve yetkili kişi ve kurumların gecikmeden uyarılması amacıyla aşağıdaki tespit ve önerilerin paylaşılması önem arz etmektedir.

1. Mevcut jeotermal santral, kuyu ve iletim hatlarının yer seçimi sorunludur.

JES'lerin, arama kuyuları ve nakil hatlarının çoğunluğunun, 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu'nun 13. ve 14. maddesine aykırı şekilde, yasal düzenlemelerle koruma altına alınmış büyük ova koruma alanlarına, koruma alanları dışında ise mutlak tarım arazileri, özel ürün arazileri, dikili tarım arazileri ile sulu tarım arazileri yapılması yanlış ve hukuka aykırı işlemlerdir. 3573 sayılı Zeytinciliğin Islahı Ve Yabanilerinin Aşılattırılması Hakkında Kanunda öngörülen yaklaşma mesafelerine ve kısıtlamalara da aykırı uygulamalar söz konusu olup, Yasa ile öngörülen mesafe sınırlamalarına uymak bir yana, alandaki zeytin ağaçları sökülerek zeytinlik vasıfları yok edilmeye çalışılmaktadır. Gerek dikili alanların yoğunluğu gerekse tarımsal bütünlük dolayısıyla parsel bazında sondaj kuyusu açılması, tarımsal bütünlüğü bozmakta, mutlak korunması gereken verimli tarım araziler tarım dışına çıkarılmaktadır. Tarımsal üretim ve tarımsal alan bütünlüğü ilkeleri, santral ya da kuyu yerleri için parsel bazında değerlendirilememeli, havza bazında değerlendirmelidir.

Yürürlükteki yasalara aykırı şekilde nitelikli tarım arazilerinin kütleli kaybına yol açan izinlendirme ya da kaçak/mevzuata aykırı fiili uygulamalara karşı, başta Tarım ve Orman Bakanlığı ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı olmak üzere, Valilikleri ve Kaymakamlıkları göreve davet ediyoruz.

2. Mevcut jeotermal santral, kuyu ve iletim hatlarının çevresel etkileri önemsenmeden, akışkanlar ve gazlar yeterince ölçülmeden ve denetimlerle yanlışlar önlenmeden doğaya salınmasına yönelik uygulamalar, toprak, su ve bitkisel ürün kirliliği açısından sorunludur.

Jeotermal atık sular yüksek miktarda tuz, bor, tarımsal üretim için zararlı madde, arsenik gibi fiziksel zehirli maddeler ve su kirliliği yapan maddeler içerdiği için, jeotermal akışkanların kontrolsüz olarak yüzey üstü su kaynaklarına boşaltılması durumunda yüzey ve yeraltı suları kirlenmektedir. Ayrıca yüksek derişimler, hem kullanılan yüzey ve yeraltı suları, hem de toprak için tehdit oluşturmaktadır. Uygulanan vahşi deşarj yöntemleri ile jeotermal akışkanların bilimsel gerekliliklere ve ilgili mevzuata aykırı biçimde Büyük Menderes nehrine deşarj edilmesi sonucu zararlı ve yüksek oranda kimyasallarla nehrin kirlenmesi halk sağlığı yanı sıra, başta incir, zeytin, üzüm ve pamuk olmak üzere tarımsal üretimin sağlıklı sürdürülebilirliği açısından çok ciddi tehdit oluşturmaktadır.

Tarımsal üretimdeki ve su kaynaklarındaki kirlilik sorununu önlemek için başta Tarım ve Orman Bakanlığı ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı olmak üzere, Valilikleri ve Kaymakamlıkları göreve davet ediyoruz.

3. JES'lerin izinlendirilmesi aşamasında uygulanan ÇED süreçleri sorunludur.

Yargı kararlarında da ortaya konduğu üzere çevresel etkileri olan projelerin bu etkilerinin kümülâtif olarak incelenmesi; çevredeki diğer projelerin etkileri ile birlikte değerlendirme yapılarak yörenin kaldıracabileceği etkilerin buna göre belirlenmesi gerekmektedir. Mevcut ve de yeni ihalelere konu ruhsat sahalarna ilişkin değerlendirme yapılırken; Büyük Menderes havzasındaki tüm diğer jeotermal enerji tesislerinin, diğer çevresel etkileri bulunan projelerin ve bölgedeki mevcut kirliliğin birlikte göz önünde bulundurulması; çevreye ve insan sağlığına olacak zararların kümülâtif biçimde değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu yalnızca bilimsel bir gerçek değil aynı zamanda Yüksek Mahkeme kararları ile de ortaya konmuş bir zorunluluktur. Bu bağlamda; ÇED süreçleri etkin işletilmeli, “ÇED Gerekli Değildir” kararları vermeden tüm süreç bütünlük çevresel etkileriyle birlikte değerlendirilmelidir. “ÇED Gerekli Değildir” ya da “ÇED Olumlu” işlemlerine karşı Yargının verdiği iptal kararları kesinlikle ve ivedilikle uygulanmalıdır.

ÇED sürecinin etkin işletilmesi ve yargı kararlarına uyulması konusunda başta Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Adalet Bakanlığı olmak üzere, Valilikleri ve Kaymakamlıkları göreve davet ediyoruz.

4. Yeraltından çekilen akışkanla birlikte gelen ve yoğunlaşmayan gazların atmosfere salınmaması ile Akışkanın bir damlasının dahi yerüstüne deşarj edilmemesi ilkelerine uyulmamaktadır.

Yüzeye çıkan akışkanlar, doğaya bırakılan deşarjlar ve havaya salınan gazlar konusunda mevcut yasalar çerçevesinde gerekli ölçüm, inceleme ve denetimler yeterince yapılmamakta, yapıldığı söylenen ölçüm ve analiz sonuçları ise kamuoyuyla paylaşılmamaktadır. JES firmaları lehine yasaların uygulanmaması anlamına gelen bu tür uygulamalardan vazgeçilmeli, hava, toprak ve su kirliliğinin periyodik ölçümü ve denetim faaliyetleri etkin bir şekilde yapılmalı, gerekirse yerel yönetimlere, bağımsız denetim kuruluşları veya üniversitelere izin verilmeli, kısa aralıklarla sonuçlar kamuoyuna açıklanmalıdır.

Bu konuda başta Çevre ve Şehircilik Bakanlığı olmak üzere, Valilikleri, Kaymakamlıklar ile görev ve yetkileri çerçevesinde ilgili Yerel Yönetimleri göreve davet ediyoruz.

5. Aydın ilinde JES'lerin yaşam alanlarından uzağa kurulması ilkesine uyulmamakta, Jeotermal atıkların insan ve canlı sağlığına etkileri önemsememekte ve yeterince araştırılmamaktadır.

Bazı JES'ler ve arama kuyuları yerleşim yerlerinin hemen bitişiğine yapılmakta, nakil hatları ise bazı yerleşim yerlerinin içerisinden geçmektedir. Havada hissedilen yoğun kükürt kokusu yanında, önemli gürültü kirliliği de yaşanmaktadır. Tesislerden havaya salınan su buharları bağıl nemin artmasına neden olmakta, havaya salınan gazlar bölgenin hava kalitesine de ciddi oranlarda zarar vermekte; iklimsel değişikliklere neden olmaktadır. Jeotermal atıkların insan ve tüm canlıların sağlığına etkileri ivedilikle incelenmeli, son yıllarda arttığı gündeme getirilen kanser vakaları araştırılmalı ve kamuoyu bilgilendirilmelidir. İzinlendirme sürecinde ÇED Raporuna ek olarak mutlaka "Sağlık Etki Değerlendirmesi" raporu da istenmelidir.

Halk sağlığını doğrudan tehdit eden bu izinlendirmelere karşı, başta Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı olmak üzere, Üniversiteleri, Valilikleri ve Kaymakamlıkları göreve davet ediyoruz.

6. Jeotermal tesislere arama ve işletme ruhsatı ve lisans verme konusu sorunludur.

Jeotermal, plansız kullanıldığında tükenen bir kaynaktır. Sahaların kapasitesini aşan tesis ve kuyu izinleri nedeniyle kullanıma alınan tüm sahalarda rezervuar basınçları düşmekte, suyun soğuması hızlanmakta ve kaynaklar tükenmektedir. Halen izin verilmiş olanlarla birlikte ihale edilecek yeni ruhsat sahaları, jeotermal kaynakların daha çabuk tüketimine neden olacağından, kamu yararına ve sürdürülebilir çevre ilkelerine, 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanununun 14. maddesinde öngörülen kaynak rezervuarın korunması ilkesine de açık aykırılık taşımaktadır. Bununla birlikte kapasitesinden fazla çekim yapılması arazide çökmeler yaşanması riskini ortaya çıkarmaktadır. Aynı zamanda jeotermal kaynakların fazlaca kullanıldığı arazilerde yapılan reenjeksiyon sismik aktiviteyi tetiklemekte ve depreme sebep olmaktadır. Bu bağlamda jeotermal elektrik üretim alanlarında mutlaka doğal deprensellik ve tetiklenmiş deprensellik kayıt ve değerlendirme uygulamalarının yapılması gerekmektedir.

Gerek ruhsat ve lisans, gerekse tetiklenmiş deprensellik olgusu konusunda başta Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığını ve Valilikleri göreve davet ediyoruz.

7. Jeotermal kaynakların kullanımına yönelik yasal ve kurumsal mevzuat karışık ve sorunludur.

Jeotermal kaynakların kullanımına yönelik iş ve işlemler başlıca 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun ile 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanun kapsamında yürütülmektedir. 6360 sayılı On Dört İilde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, kapsama giren ve girmeyen illerde farklı uygulamalara neden olmaktadır. 6360 sayılı yasa ile İl Özel İdareleri kapatılan olan illerimizde jeotermal kaynaklar ve doğal mineralli suların araması, araştırması, geliştirilmesi, izlenmesi ve denetlenmesinin hangi idari birimler tarafından yürütüleceği belirsizliği halen giderilememiştir.

Jeotermal kaynaklarla ilgili olarak iş ve işlem yürüten başlıca kamu kurum ve kuruluşları; İçişleri Bakanlığı (İl Özel İdareleri, Yatırım İzleme Koordinasyon Başkanlığı), Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı (Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü, Maden İşleri Genel Müdürlüğü, Enerji İşleri Genel Müdürlüğü, Yenilenebilir Enerji Genel Müdürlüğü), Sağlık Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, EPDK'dır. Elektrik piyasasındaki gelişmeler çerçevesinde EPDK'nın Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği ve Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Belgelendirilmesi ve Desteklenmesine İlişkin Yönetmelikte yapacağı değişiklikler gündemdedir.

Yaşanan çevresel sorunların giderilmesi, mevzuat karmaşasının giderilmesi, Bakanlıklar ve ilgili idarelerin arasındaki etkili eşgüdümün sağlanması konusunda, yeni yasal düzenleme yapması için Türkiye Büyük Millet Meclisi(TBMM)'ni göreve davet ediyoruz.

Özetle;

TMMOB, Anayasanın “Herkes sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir” ilkesi gereği, temel insan haklarından olan sağlıklı bir çevrede yaşama hakkının ihlal edilmemesi adına, yöre halkının haklı muhalefetinin yanındadır. Kurulması planlanan ve halen hukuk mücadelesi süren yeni JES'lere karşı başta Kızılcaköy, Kıyıköy ve diğer yöre halklarının sergilediği haklı tepki ve mücadelesinin destekçisi ve takipçisidir.

Aydın ili özelinde önerilerimiz; “Enerji mi, Tarım mı, daha önemlidir?” gibi gereksiz tartışmalara girmeden, koruma-kullanma dengesi içerisinde

mevcut JES tesislerinin etkin bir şekilde denetlenmesi, yanlış yerde yanlış projelendirilen ya da yanlış uygulamalarla işletilen JES'lerin kapatılması, kapasite aşımı nedeniyle Aydın ilinde yeni JES yatırımlarına izin verilmemesidir.

JES sorunu, sadece Aydın ilinin sorunu değildir. Manisa, Denizli, İzmir, Çanakkale, Afyon, Van, Elazığ, Bolu dâhil birçok ilimiz kontrolsüz ve denetimsiz jeotermal enerji yatırımları tehdidiyle karşı karşıyadır. Bu nedenle konuya bütüncül yaklaşmalı, ülke düzeyinde gerekli bilimsel ve teknik çalışmalar yürütülmeli, mevzuat yeniden değerlendirilmeli, kamu denetimi etkin bir şekilde sağlanmalıdır.

Jeotermal kaynakların aranması, kullanımı ve işletilmesine ilişkin mevzuattaki yetersizliklerin giderilmesi, mevzuatın bilimsel ve teknik gereklere uygun olarak Dünya ölçeğine çekilmesi; arama ve işletme aşamasındaki mevzuata aykırı uygulamaların denetlenmesi ve engellenmesi ile aykırılıklara devam eden mevcut işletmelerin ruhsatlarının iptal edilmesi; santrallerin çevresel etkilerinin bütüncül biçimde tespit edilerek değerlendirilmesi ve en aza indirilmesi için gerekli işlemlerin yapılması; tüm bu aşamalarda eksik olan kamu denetiminin tam anlamıyla sağlanması gerekirken; dava konusu ihale ile yeni ruhsat sahalarının devreye alınması yukarıda özetlenen tüm zararlı sonuçların katlanarak artmasına, Aydın ilindeki Dünyaca ünlü incir ve zeytin başta olmak üzere tarımsal faaliyetlerin yok olmasına, Aydın ilinin insan sağlığı açısından yaşanmaz hale gelmesine neden olacaktır.

Aydın ili sınırları içerisinde bulunan bazı sahaların ihalesinin gerçekleştirileceği duyurusu üzerine paylaştığımız bu ön değerlendirmeyi kamuoyunun dikkatine sunarak, gerek hukuksal düzeyde gerek bilimsel ve teknik düzeyde konunun takipçisi olacağımızı ifade ediyoruz.

TMMOB Yönetim Kurulu

KAMUDAKİ TOPLU SÖZLEŞMELER YANDAŞ SENDİKALARLA DEĞİL, EMEKLİLERİN GERÇEK TEMSİLCİLERİYLE YAPILMALIDIR!

2 Ağustos 2019

Üç milyonu aşkın kamu emekçisinin 2020-2021 yıllarına ilişkin maaş ve özlük haklarının belirleneceği Toplu Sözleşme süreci 1 Ağustos itibarıyla başladı. Kamuda çalışan 100 binin üzerinde mühendis, mimar ve şehir plancısı üyemizle TMMOB, toplu sözleşme sürecinin doğal parçasıdır.

4688 sayılı yasa uyarınca toplu sözleşme süreçleri kamu idaresi adına Kamu İşveren Heyeti ve kamu görevlileri adına Kamu Görevlileri Sendikaları Heyeti arasında yürütülmek zorundadır. Üye sayısı itibarıyla Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu (KESK) Kamu Görevlileri Sendikaları Heyetinin bileşenlerinden biridir. Yasayla sabit olan bu duruma rağmen, KHK ile ihraç edildikleri gerekçesiyle KESK Eş Başkanları iki dönemdir Toplu Sözleşme masasına alınmamaktadır. Dahası, işyerlerinden derledikleri talepleri ilgili Bakanlığa ulaştırmak için Türkiye'nin dört bir yanında gelen KESK üyeleri polis şiddetine maruz bırakılmaktadır. Bu hukuk dışı, keyfi ve baskıcı tutumu kınıyoruz.

Toplu Sözleşme, tarafların eşit şartlarda masada oldukları ve özgür biçimde tartışarak karar verdikleri bir süreçtir. 3 Milyonu aşkın kamu emekçisinin sesi olan KESK'i Toplu Sözleşme masası dışında tutmak ve süreci yandaş sendika ile danışıklı biçimde sürdürmek, Toplu Sözleşme hukuku ve anlayışıyla bağdaşmamaktadır.

Kamu Emekçilerine İnsanca Yaşayacak Bir Ücret Verilsin!

Grev hakkını içermeyen, tarafların eşit biçimde masada bulunmadığı mevcut toplu sözleşme düzeninde, hükümet ve yandaş sendika arasında imzalanan Toplu Sözleşmeler kamu emekçilerinin ekonomik ve özlük haklarının her geçen yıl daha fazla erimesine neden olmaktadır.

Öncelikle bilinmelidir ki, kamu emekçileri yoksulluk sınırının altında bir maaşla yaşamlarını sürdürmektedir. Mevcut düşük ücretlerde telafi edici bir düzeltme yapılmaksızın enflasyon oranında yapılan maaş artışları, kamu emekçilerinin yaşadığı yoksulluğun devamı anlamına gelmektedir.

Yapılması gereken ilk şey, ülkemizdeki açlık ve yoksulluk sınırları gözetilerek kamu emekçilerinin maaşlarının insanca yaşanacak bir düzeye yükseltilmesidir. Bu sağlandıktan sonra kamu emekçilerinin ücretlerinin enflasyon karşısında erimesi engellenmeli ve her yıl ülkenin büyümesinden payına düşen oran kadar da maaş artışı yapılmalıdır.

Kamu Emekçilerinin Öncelikli Sorunları İvedilikle Çözülsün!

Toplu sözleşme süreçleri sadece maaş artışı pazarlığı yapılan değil, emekçilerin çalışma yaşamına ilişkin ekonomik, sosyal ve özlük sorunlarına çözüm aranan süreçlerdir. Bu toplu sözleşme döneminde ivedilikle:

- Haksız ve hukuksuz biçimde ihraç edilen kamu emekçileri tüm haklarıyla birlikte görevlerine iade edilmelidir
- Kamuda sözleşmeli, taşeron, ücretli, vekil gibi yöntemlerle yapılan istihdam biçimlerine son verilerek kadrolu, güvenceli istihdam sağlanmalıdır
- Eşit işe eşit ücret esas alınarak her türden ücret adaletsizliği ortadan kaldırılmalıdır
- Kadınların kamudaki istihdamını artırabilmek ve çalışma yaşamlarını kolaylaştırabilmek için tedbir alınmalı ve tüm kamu kurumlarında kreş açılmalıdır
- Yıllardır süren artan oranlı vergi dilimi uygulamasıyla yıl içinde büyük gelir kaybına uğrayan kamu emekçileri için vergi oranı düşürülmeli ve sabitlenmelidir
- Kamudaki partizan atamalara ve keyfi güvenlik soruşturmalarına son verilerek liyakate dayalı atama ve yükselme kriterleri hayata geçirilmelidir.

Kamuda Çalışan Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Özlük Hakları İyileştirilsin!

Uzun yıllardır sistematik olarak uygulanan neoliberal politikalar sonucunda, kamuda çeşitli statülerde çalışan ve farklı ücretler alan mühendis, mimar ve şehir plancılarının ekonomik ve sosyal koşulları, üstlendikleri sorumluluklara ve almış oldukları eğitime uymayan bir düzeye geriletilmiştir. Kamudaki mühendis, mimar ve şehir plancılarının mesleki iş alanları daraltılmıştır.

Ülkemizdeki her projenin, her çalışmanın planlanmasından yaşama geçirilmesine kadar sorumluluklar üstlenen denetleyen, hak edişlere

imza koyan, ülke imarının, sanayisinin, tarımının, madenciliğinin, ormancılığının ve üretiminin temel unsuru olan, teknik ve bilimsel temelde yürüttükleri çalışmalarla, ülkemizin kalkınması açısından vazgeçilmez bir yere sahip olan kamuda çalışan mühendis, mimar ve şehir plancılarının sorunlarının aşılması için:

- Kamuda teknik hizmetler sınıfında çalışan mühendis, mimar ve şehir plancılarının ek göstergeleri ayrımsız 4800-6400 arasında yükseltilmelidir.
- Aynı hizmeti üretirken farklı statülerde çalıştırılma ve arazi tazminatı gibi farklı ücret alma uygulamalarına son verilerek eşit işe eşit ücret verilmelidir.
- Kamuda sözleşmeli personel uygulaması ve kapsam dışı personel statüsü kaldırılmalıdır.
- Kamudaki teknik personel ihtiyacının giderilmesi için kamuda atama bekleyen binlerce mühendis, mimar ve şehir plancısının istihdamı sağlanmalıdır.
- Teknik Hizmetler Sınıfı kapsamında ödenen Özel Hizmet Tazminatının tavan oranı arttırılarak en az %260 olmalıdır ve bu oran emekli aylık ücretlerine de yansıtılmalıdır.
- Kamuda çalışan meslektaşlarımızın aylık ücretleri ve sosyal hakları eşdeğer meslek disiplinleri düzeyine yükseltilmelidir.

KESK'in Talepleri Bizim de Taleplerimizdir!

İktidara yakınlıklarıyla üye sayılarını artıran yandaş sarı sendikaların kamu emekçileri ve toplum açısından hiçbir meşruiyeti bulunmamaktadır. Haklar yasalardan önce gelir şiarıyla kamu emekçileri mücadelesinin meşru temsilcisi olmuş, grevli toplu sözleşme hakkı mücadelesini kararlılıkla sürdüren KESK'in taleplerinin arkasındayız.

Bugüne kadar sürdürdüğümüz mücadele birlikteliğini daha da büyüterek, emek ve demokrasi mücadelesinde yan yana olmaya devam edeceğiz.

Kurtuluş yok tek başına, ya hep beraber ya hiçbirimiz!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

DOĞANIN TALAN EDİLMESİNE, MADENLERİMİZİN GASP EDİLMESİNE HAYIR!

9 Ağustos 2019

Ülkemizde son dönemde eşi görülmemiş bir maden sömürüsü ve doğa katliamı yaşanmaktadır. Ekosistemi tahrip eden, ormanlarımızı yok eden, çevreye onarılamaz zararlar veren ve halkımızın ortak yer altı ve yer üstü zenginliklerini yerli ve yabancı sermaye şirketlerinin yağmasına açan bu anlayışı kınıyoruz. Bugün en çarpıcı haliyle Kaz Dağlarında gördüğümüz bu anlayış, yarın Murat Dağı'nda, Ağrı Dağı'nda ve Munzurlardan benzer manzaralar yaratacaktır.

Her şeyden önce bilinmelidir ki, yaşadığımız ülke topraklarının parçası olan madenlerimiz üzerinde bu ülkede yaşayan herkesin hakkı bulunmaktadır. Dahası, üretildikleri anda tükendikleri ve yenilenemedikleri için, gelecek nesillerimiz de bu madenler üzerinde hak sahibidir. Dolayısıyla sadece altın değil tüm madenlerimizin üretim süreçleri, halkın ortak çıkarı esas alınarak ve gelecek nesillerin ihtiyaçları da gözetilerek kamusal bir anlayışla planlanmalıdır.

Maden üretimini gündelik ekonomik çıkarlar doğrultusunda, sermaye kesimlerine kaynak yaratmak için gerçekleştirenler, ülkemizin geleceğine ve halkımızın ortak çıkarına ihanet içindedir!

Bugün Eşme'de, Fatsa'da, Cerattepe'de, Kaz Dağlarında yürütülmekte olan altın madenciliğinin hiçbir kamu yararı bulunmamaktadır. Madenlerden elde edilen gelirin tümüyle şirketlere aktarıldığı, risk ve zararın ise doğaya ve halka bırakıldığı bir işletme anlayışının kabul edilebilir bir yanı bulunmamaktadır. Bu çarpık anlayış nedeniyle, altın şirketleri daha zengin olsun diye ormanlar kesilmekte, tarım arazilerinin yok edilmekte, doğal hayata zarar verilmekte, insan sağlığı tehdit edilmektedir. Bu madencilik anlayışı, bir üretim faaliyeti değil, bir sömürü faaliyetidir. Madenleri olduğu gibi, doğayı ve halkı da sömürmektedir.

TMMOB, tarihi boyunca üretimden, sanayileşmeden, büyümeden ve kalkınmadan yana tavır almıştır. TMMOB aynı zamanda ülkedeki üretimin toplumun genel çıkarı için kullanılmasından ve ülkenin ortak zenginliklerinin hakça paylaşılmasından yana da tavır almıştır. Sanayi, enerji, tarım gibi üretici sektörlerin temel ihtiyaçlarını sağlayan madencilğe bakışımız da bu toplumcu-kamucu anlayışımızın yansımasıdır.

TMMOB olarak bizler ÷lkemizdeki tüm madencilik faaliyetlerinin kamu yararını ve ÷lke geleceğini gözetecek biçimde planlanmasını; tüm madenlerimizin kamu eliyle işletilmesini; maden işletmelerinde kamu denetiminin sağlanması; madencilik faaliyetlerinin doğaya ve doğal yaşama uygun biçimde yürütülmesini savunuyoruz.

Bilinmelidir ki,

TMMOB, doğayı katledenlerin değil, doğayla uyum içinde yaşayanların yanındadır.

TMMOB, yerli ve yabancı sermaye gruplarının değil, kamu yararının ve halkın ortak geleceğinin yanındadır.

TMMOB, sömürgeciğin değil, Cerattepe’de, Kazdağları’nda, Murat Dağı’nda direnen yöre halkının yanındadır.

Yaşasın Üreten, Sanayileşen ve Kalkınan Türkiye Mücadelemiz!

Yaşasın Doğayla, Tarihle, Doğal Yaşamla Barışık Türkiye Mücadelemiz!

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

EMİN KORAMAZ'DAN MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCISI ADAYI ÖĞRENCİLERE TEBRİK VE BAŞARI MESAJI

7 Ağustos 2019

Sevgili Öğrenci Arkadaşlarım,

Yıllar süren bir hazırlık sürecini geride bırakarak 2019 Yükseköğretim Kurumları Sınavını başarıyla tamamladınız. Önünüzde üniversite kayıtları ile birlikte başlayacak yeni bir hayat, keşfedilmeyi bekleyen büyük bir dünya uzanıyor. Harcadığı emeğin karşılığını bir nebze alan ve heyecanla yeni yaşamını bekleyen herkesi yürekten kutluyor, başarılı bir öğrencilik hayatı diliyorum.

Başta, gelecekte meslektaşım olacak mühendislik, mimarlık ve planlama bölümlerini kazanan arkadaşlarımız olmak üzere; TMMOB'nin üniversite hayatınız boyunca yanınızda olduğunu bilmenizi istiyorum.

Öğrenciliğin ticari faaliyet, üniversitelerin ticarethane olarak görüldüğü ülkemizde, iyi bir eğitim almanın ne kadar zorlaştığını hepimiz biliyoruz. Çünkü üniversitelerimiz etrafında örülen gerici dalga; yeni uygulamalarla, azaltılan bütçelerle, kontenjan sayılarında oynamalarla çemberi daraltıyor.

Bölümlerin boş kaldığı, kimi programların öğrenci almayı durdurduğu bir dönemin ardından gelen bu yeni dönemde; eğitimin parasız, bilimsel, demokratik, laik ve nitelikli olması için; yarınlarmı birlikte paylaşacağımız aydınlık gelecek için omuz omuza vermemizin önemi de her saniye artıyor.

Gelecekteki Genç Meslektaşlarım,

Öğrenciliğiniz süresince; Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, Birliğimize bağlı 24 meslek odamız, odalarımıza bağlı tüm şube ve temsilciliklerimizin kapısı dayanışma için sizlere açıktır. Şunu bilmenizi isterim, mesleklerimiz yalnızca bilim ve teknoloji ile değil, dayanışma ve insan sevgisi ile gelişmektedir.

Örgütümüzün yüzü dayanışmaya, emeğe ve doğaya dönüktür. Ülkemizin, halkımızın çıkarlarını korumak için her alanda yürüttüğümüz dayanışma ve mücadelede sizler ülkemizin ve meslek odalarımızın geleceğisiniz.

Odalarımızda çalışmalarını sürdüren Öğrenci Üye Komisyonlarımızda, etkinliklerimizde, eğitimlerimizde ve bu günden sonra tüm meslek hayatınızla sizlerle birlikte olmaktan gurur duyacağız. Mesleki ve teknik olarak gelişmek, dayanışma faaliyetlerinde yan yana olmak için sizleri Öğrenci Üye Komisyonlarımıza bekliyoruz.

Gözlerinizden öpüyorum!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

DAHA BÜYÜK ACILAR YAŞAMAMAK İÇİN DEPREMİ UNUTMA, UNUTTURMA!

17 Ağustos 2019

Ülkemizin yaşadığı en büyük doğal felaketlerden biri olan Büyük Marmara Depremi'nin üzerinden tam 20 yıl geçti. Başta İzmit, Yalova ve Adapazarı olmak üzere Doğu Marmara'nın tamamını etkileyen 7.4 büyüklüğündeki depremin yaşattığı korku ve kaybettiklerimizin acısı tazeliğini koruyor.

Resmi rakamlara göre 18 binin üzerinde yurttaşımız hayatını kaybettiği, 50 binden fazla kişinin yaralandığı, 300 bine yakın konut ve işyeri hasar gördüğü 17 Ağustos Depremi, gerekli tedbirler alınmadığında doğal afetlerin ne büyük toplumsal felakete dönüşebileceğinin en acı örneği olarak tarihe geçti.

Depremi yarattığı yıkımın ve yaşadığımız toplumsal travmanın büyüklüğüne rağmen, aradan geçen 20 yıl boyunca deprem gerçeği ile gerçekten yüzleştığımız, yeni depremlere hazırlanma konusunda mesafe kaydettiğimiz söylenemez.

17 Ağustos Depremi'nden almamız gereken en büyük ders, coğrafi riskler göz ardı edilerek kurulan şehirlerin, plansız-çarpık kentleşmenin ve mühendislik hizmeti almayan yapıların insanlar için büyük tehdit oluşturduğuydu. Geride bıraktığımız 20 yıl boyunca ne yazık ki bu acı dersin gereklerini yerine getirme noktasında adımlar atılmadı. Afet riski olan yerleşim yerleri taşınmadı, binalarımız depreme dayanıklı hale getirilmedi, kent merkezlerinde deprem toplanma alanları oluşturulmadı, afet sonrası kriz yönetim senaryoları hazırlanmadı.

Bütün bunlar yapılmazken, kamusal bir anlayışla yürütülmesi gereken "yapı denetim" sistemi tümüyle ticarileştirildi. Odalarımızın mesleki yeterlilik, eğitim, belgelendirme ve denetleme gereklilikleri yapı denetim süreçlerinden dışlandı.

"İmar Barışı" adı altında projesi olmayan, hiçbir mühendislik hizmeti almamış kaçak yapılar ruhsatlandırıldı. 10 milyonun üzerinde kaçak yapının ruhsatlandırıldığı bu imar affıyla birlikte yapı stokumuzun proje uygunluğu ve deprem dayanıklılığı konusunda denetlenme ihtimali ortadan kaldırıldı.

Kentlerin yeniden yapılandırılması ve depreme dayanıksız binaların yenilenmesi için gerekli olan “Kentsel Dönüşüm” uygulamaları amacından saptırılarak inşaat firmalarına kaynak aktarılmasının, kentsel rantların iktidar yandaşlarında toplanmasının bir aracı haline getirildi.

Kent merkezlerinde bulunan afet toplanma alanı statüsünde park, bahçe ve meydanlar yapılaşmaya açılarak afet sonrasında yaşamı sürdürmeye olanak verecek güvenli alanlar ortadan kaldırıldı.

Son 20 yıldır ülkemizin farklı yerlerinde yaşanan farklı büyüklüklerdeki her deprem, 17 Ağustos 1999’da yaşadığımız büyük felaketi çağrıştırmakta, depremin ülkemizi için ne kadar yakın bir tehlike olduğunu hatırlatmaktadır. Bilinmelidir ki, depreme hazırlık konusunda 20 yıl öncesinden daha iyi durumda değiliz. Yaşanacak benzer bir felaketin sonuçları çok daha ağır olacaktır. Bütün bunların biliniyor olmasına rağmen depreme hazırlık konusunda gerekli adımların atılmamasının sorumluluğu siyasi iktidarın üzerindedir.

Benzer felaketleri bir daha yaşamamak için derhal adım atılmalıdır. Yapı denetimi sistemi TMMOB ve bağlı Odalar, üniversiteler ve ilgili kesimlerin katılımıyla kamusal bir anlayışla yeniden düzenlenmelidir. Ülke genelindeki yapılar incelenerek riskli yapılar tespit edilip güvenli hale getirilmelidir. Uygun olmayan zemin ve arazilerdeki yapılar derhal boşaltılmalıdır. Tüm yaşam alanlarımız bilimin ve teknolojinin rehberliğinde, insanların ihtiyaçları doğrultusunda ve doğayla barışık biçimde yapılandırılmalıdır.

Geçtiğimiz yıllar içinde “İmar Barışı” adı altında ruhsatlandırılan yapılar derhal denetlenmeli, kaçak yapılar hiçbir biçimde affedilmemelidir. Çıkarılan deprem yönetmelikleri geliştirilmeli ve harfiyen uygulamaya konmalı, yönetmeliklere aykırı tüm işlemlerin tesis edilmesi engellenmeli; Odalarımızın kamusal görevi olan mesleki denetim yetkilerini sınırlandırmaya yönelik düzenlemeler kaldırılmalıdır.

20 yıl önceki acıları yeniden yaşamamamız için ülke olarak depreme hazırlıklı olmamız gerekiyor. Depreme hazırlıklı olmak için de bilimin, tekniğin ve doğanın sesine kulak vermemiz gerekiyor.

Daha büyük acılar yaşamamak için depremi unutma, unutturma!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

SEÇİLMİŞ BELEDİYE BAŞKANLARININ GÖREVDEN ALINMASI SADECE HALK İRADESİNE DEĞİL, HALKIN DEMOKRASİYE VE SEÇİMLERE OLAN İNANCINA DA DARBE VURMAKTADIR!

19 Ağustos 2019

Diyarbakır, Mardin ve Van Büyükşehir Belediye Başkanlarının görevden alınarak yerlerine kayyum atanmasını kınıyoruz. Belediye başkanları hakkında yürütülen adli-idari soruşturmalar bahane edilerek yapılan bu görevden almaların demokrasiye ve hukukun üstünlüğü anlayışıyla bağdaşır hiçbir yanı bulunmamaktadır.

31 Mart seçimlerinde halkın büyük desteğiyle seçilen Belediye Başkanlarının, Cumhurbaşkanı tarafından atanmış İçişleri Bakanının kararıyla görevden alınarak yerlerine yine Cumhurbaşkanı tarafından atanmış Valilerin getirilmesi, AKP'nin demokrasiye ve halk iradesine bakışının özetidir. Cumhurbaşkanının kararının, halkın iradesinden üstün görüldüğü bu anlayış, benzerlerini darbe dönemlerinde gördüğümüz faşizan bir yönetim zihniyetinin ürünüdür.

Belediyelerin seçilmişler tarafından değil, kayyumlar tarafından yönetilmek istenmesine karşı en büyük tepki, 31 Mart 2019 seçimlerinde bizzat halk tarafından verilmiştir. Yerel seçimlerde yaşadığı büyük yenilgiye rağmen AKP'nin, seçilmiş belediye başkanlarını görevden alarak kayyum rejiminde ısrar etmesi sadece halk iradesine değil, halkın demokrasiye ve seçimlere olan inancına da darbe vurmaktadır. Sandıkta kaybedileni demokrasi dışı yollarla gasp etmeye çalışmak, bunu alışkanlık haline getirmek, tek adam rejiminin siyasal ahlak düzeyinin de göstergesidir.

Geçtiğimiz dönemde yine antidemokratik biçimde atanan kayyumların yerel yönetimleri uğrattıkları zararın bilançosu ortadadır. Halkla hiçbir bağı olmayan, halka karşı hiçbir sorumluluk duygusu taşımayan kayyumlar sadece demokrasiye değil, atandıkları yerel yönetimlere de büyük ve kalıcı zararlar vermektedir.

Yaşanan bu demokrasi ayıbından, halk iradesine vurulan bu darbeden derhal vazgeçilmelidir. Hukuk dışı yollarla, baskı ve zor yöntemleriyle

muhalif siyasetçileri etkisizleştirme anlayışı terk edilmelidir. Görevden alınan Diyarbakır Büyükşehir Belediye Başkanı Adnan Selçuk Mızraklı, Mardin Büyükşehir Belediye Başkanı Ahmet Türk ve Van Büyükşehir Belediye Başkanı Bedi Özgökçe Ertan derhal görevlerine iade edilmelidir.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

KAYYUMUN OLDUĞU BİR ÜLKEDE DEMOKRASİDEN SÖZ EDİLEMEZ!

24 Ağustos 2019

Van, Mardin ve Diyarbakır Büyükşehir Eş Başkanlarının görevden alınarak yerlerine kayyum (kayyım) atanması Cumhurbaşkanlığı ve mevcut Hükümet'in ihtiyaçlarının hukuk, anayasa ve yargı kararlarının üzerinde görüldüğü bir rejimde yaşadığımızın en çıplak göstergesidir.

Demokrasinin değer ve kurumlarının hiçe sayıldığı, devletin tüm olanaklarının iktidar partisinin hizmetine sunulduğu OHAL uygulamalarının bu son örneğinde; yüzlerce Belediye Meclis üyesi gözaltına alınmış, aralarında çok sayıda sendika üyesinin de olduğu belediye çalışanı ya açığa alınmış ya da görevden uzaklaştırılarak yerlerine jet hızıyla atamalar yapılmıştır. Diğer vahim bir uygulama ise ancak Danıştay kararı ile fesih edilebilecek Belediye Meclislerinin, kayyum olarak atanan Valiler tarafından tümenden feshedilmesidir!

DİSK, KESK, TMMOB, TTB olarak bu uygulamayı şiddetle kınıyor, bir an önce sivil darbe uygulamasından vazgeçilmesini ve görevden alınan Diyarbakır, Van ve Mardin Büyükşehir Belediye Eş Genel Başkanlarının ve Belediye Meclis üyelerinin görevlerine iade edilmesini istiyoruz.

Evrensel hukuk normlarına, AHİM içtihatlarına aykırı, hukuksal olmaktan çok bir partinin ya da ittifakın ihtiyaçları ve anti demokratik anlayışının ürünü olan bu uygulamaların halkın büyük çoğunluğunun vicdanında da onay almadığını görüyoruz

Örneğine ancak Ortadoğu monarşi ve totaliter rejimlerinde rastlanabilecek bu uygulamalarda ısrar edilmesi ülkemizin geleceği açısından kaygı vericidir. Cumhurbaşkanlığı ve partisinin kararlarının, halkın iradesinden üstün görüldüğü bu anlayış, benzerlerini darbe dönemlerinde gördüğümüz faşizan bir yönetim zihniyetinin ürünüdür.

Hiç kimsenin ülkemizdeki asgari demokrasi işleyişini yok etmeye, halkın demokratik iradesine ipotek koymaya, yurttaşların demokrasiye ve seçimlere olan inancına darbe vurmaya hakkı yoktur.

Diyarbakır, Van ve Mardin'de yaşayan milyonlarca insanın oyları ile işbaşına gelen Belediye Başkanlarının, atanmış bir İçişleri Bakanı

tarafından görevden alınarak yerlerine, “partili cumhurbaşkanlığı sisteminin partili valilerini” kayyum olarak atamak demokrasi cinayetidir. İçişleri Bakanı’nın “Mahkeme kararını bekleyemezdik” söyleminin asgari demokrasi ilkelerinde dahi karşılığı olmadığı gibi, bu söylem ortada hukuki bir sürecin değil siyasi bir darbenin olduğunun itirafıdır.

Emek ve meslek örgütleri olarak; baskıcı, dayatmacı, otoriter, halk ve emek karşıtı bu “kayyumcu anlayışı” sadece belediyelerde değil, mücadele ettiğimiz her alanda karşımıza çıktığı için çok iyi tanıyoruz.

Yüzbinlerce kamu işçisini yoksulluğa sürükleyen, taşeron işçilerini sözleşmeye bile dahil etmeyen sözleşme masalarında “açık kalan mikrofonlarda”, milyonlarca kamu çalışanı ve emeklisinin emeğini hükümet tekliflerini meşrulaştırmakla görevli hakem kuruluna teslim eden “samimiyetsiz söylemlerde”, Kaz dağları başta olmak üzere ülkenin yer altını ve yer üstünü yağmalamakta beis görmeyen talancı zihniyette aynı “kayyumcu” anlayışın farklı yüzlerini görebiliyoruz.

Van, Diyarbakır ve Mardin’deki halkın seçim iradesini gasp eden anlayış; Kocaeli’ndeki işçinin, Ankara’daki kamu emekçisinin emeğini gasp eden anlayışın bizzatı kendisidir.

İktidara 31 Mart ve 23 Haziran 2019 yerel seçimlerinde halklarımızın ve emekçilerin;

-Tek Adam rejimini,

-Baskı politikalarını,

- İnançlarına ve etnik kökenlerine göre insanları ayırıp birbirine kırdırarak her türlü uygulamayı, tüm şoven yaklaşımları

- Ekonomik krize yol açan neo liberal politikaları,

-Kayyum uygulamalarıyla sandığa yansıyan iradesinin gasp edilmesini, ret ettiğini, onaylamadığını hatırlatmak istiyoruz.

Bu açık iradeye ve mesaja rağmen hukuksuzluğu ve baskı politikalarını derinleştirme çabası, sonucu beğenilmeyen seçimleri tekrarlamanın ya da seçilenlerin yerine kayyum atamanın olağan hale getirildiği bir rejim inşa edilmek istendiğini düşündürmektedir.

Sandıkta kaybedileni demokrasi dışı yollarla gasp etmeye çalışmak, bunu alışkanlık haline getirmek, rejimin siyasal ahlak düzeyinin de göstergesidir.

Kaldı ki, geçtiğimiz dönemde aynı belediyelere atanan kayyumların yerel yönetimleri uğrattıkları zararın, yolsuzlukların ve şatafatın bilançosu ortadadır. Kayyumlar sadece demokrasiye değil, atandıkları yerel yönetimlere de büyük ve kalıcı zararlar vermektedir.

Biliyoruz ki, kayyum politikası ülkede demokrasiden, barıştan, emekten yana olan herkese verilmiş bir gözdağıdır. Geçen dönem atanmış olan belediye kayyumları “görevden alma, mobbing, görev değişikliği, imzalanan toplu sözleşmelerin iptal edilmesi, sendikal ayrımcılık” gibi birçok baskıcı ve keyfi uygulaması ile hafızalardaki yerlerini korumaktadır.

Bir kez daha çağrıda bulunuyoruz; halk iradesine vurulan bu darbeden derhal vazgeçilmelidir. Hukuk dışı yollarla, baskı ve zor yöntemleriyle muhalif siyasetçileri etkisizleştirme anlayışı terk edilmelidir.

Görevden alınan Diyarbakır Büyükşehir Belediye Başkanı Adnan Selçuk Mızraklı, Mardin Büyükşehir Belediye Başkanı Ahmet Türk ve Van Büyükşehir Belediye Başkanı Bedia Özgökçe Ertan derhal görevlerine iade edilmelidir.

DİSK (TÜRKİYE DEVRİMCİ İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU)
KESK (KAMU EMEKÇİLERİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU)
TMMOB (TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ)
TTB (TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ)

ÇOCUKLARIMIZA BARIŞ İÇİNDE BİR ÜLKE VE DÜNYA BIRAKMAK İÇİN SAVAŞ POLİTİKALARINA GEÇİT VERMEYECEĞİZ!

1 Eylül 2019

İnsanlık tarihinin en acımasız, en kanlı ve kirli savaşı olan İkinci Dünya Büyük Emperyalist Paylaşım Savaşı geride en az elli iki milyon ölü, milyonlarca engelli, yerle bir edilmiş kentler, yeri belirsiz gömülü halde tonlarca patlamamış mühimmat ile büyük bir acı ve gözyaşı bırakmıştır.

Üzerinden 80 yıl geçmesine rağmen emperyalist güçler aynı amaçlar ve sermayenin sınırsız ve koşulsuz dolaşımı için kan dökmeye, işgale ve büyük bedeller ödenerek elde edilmiş temel hak ve özgürlükleri ayaklar altına almaya devam ediyorlar. Birinci ve İkinci Dünya Savaşından daha fazla insan son 80 yılda yaşanan savaşlarda, çatışmalarda yaşamını yitirdi, milyonlarcası sakat kaldı. Her iki dünya savaşı sırasında yaşanan zorunlu göç, yer değiştirme ve sürgünden daha fazla insan bugün yurtlarını terk etmek zorunda kalarak çeşitli ülkelerde mülteci olarak yaşamaya çalışıyor. Mülteciliğe yol açan politikaları hayata geçirenler mültecilik, göçmenlik karşıtlığı üzerinden milliyetçiliği, ırkçılığı çoğaltıyor, oya dönüştürüyorlar. Kârlarını arttırarak kasalarını dolduruyor ve yeni çatışmaların fitilini ateşliyorlar. Halklar arasındaki milliyet, din, dil, etnik kimlik farklılıklarını düşmanlaştırma politikalarına, savaşlara gerekçe haline getiriyorlar.

Yitip giden hayatlar, doğa tahribatının dünyanın geleceğini tehdit eder düzeye ulaşması, açlığa, susuzluğa, sefalete sürüklenen milyonlar, göç yollarında yitip giden yüz binler, her geçen gün derinleşen gelir adaletsizliği umurlarında değil!

Çatışmaların bedelini, savaşları çıkaranlar değil yoksullar, ezilenler, emekçiler ödüyor.

Silah harcamaları sürekli artıyor, nükleer silahların sınırlandırılması antlaşmaları bir bir iptal ediliyor, yeni nükleer silah denemelerinin ardı arkası kesilmiyor. Bu sırada çoğunluğu çocuk olmak üzere milyonlarca insan açlıktan, hastalıktan yaşamını yitiriyor.

Eşitliğe, özgürlüğe, demokrasiye dair temel kazanımlar her gün biraz daha yok ediliyor. Bölgenin kadim sorunları Kürt ve Filistin sorunları

konusunda da emperyalistler ve iktidarlar rant ve paylaşım çerçevesinde oyalama, inkar ve çözümsüzlük politikalarında ısrar ediyorlar, çatışmaları derinleştiriyorlar. IŞİD, El Kaide, El-Nusra, Taliban gibi çeteler eliyle vekâlet savaşları yürütülürken, bu örgütlerle işleri bittiğinde ise aynı örgütlere müdahale adı altında bölge işgal ediliyor, askeri üs haline getiriliyor.

Halkın seçme seçilme hakkını elinden alıyor, seçim sonuçlarını tanımıyor, halkın seçtiklerini görevden alarak yerlerine partili memur durumuna gelmiş Valileri atıyorlar. Tepkileri ise devlet zoruyla ve aygıtlarıyla engelliyorlar. Ekmeğimize, geleceğimize, aşımıza, ormanımıza, suyumuzda göz dikenler, bir arada yaşama irademizi de iktidarları için en büyük tehdit olarak görüyorlar.

Popülist, faşist iktidarlar birçok bölgede binlerce sivilin yaşamına mal olan askeri operasyonlara ‘Barış Harekâtı’, Filistin halkının özgürlük talebinin bastırılmasını hedefleyen antlaşmaya “Yüzyılın Antlaşması” adını koyarlarken zerre kadar utanma emaresi göstermiyorlar. Çünkü onların gözleri ve vicdanları para ve iktidar gücü dışında bir şey görmüyor!

Emperyalistlerin müdahaleleri bölge ile sınırlı kalmıyor, Venezüella başta olmak üzere Latin Amerika ülkelerine kadar uzanıyor. Meksika sınırına duvar örülüyor, birçok ülke ile yapılan İkili Ticaret Antlaşmaları eliyle ülkelerin iç işlerine müdahalelerin önü açılıyor. Öte yandan yeni zenginler yaratmak ve krizleri aşmak için yeni savaşların, çatışmaların fitilleri ateşleniyor.

Bu karamsar tabloyu tersine çevirmenin yolu elbette eşitlik, özgürlük ve barış mücadelesinden, geçiyor.

Barış mücadelesinin en çok da yaşadığımız Ortadoğu coğrafyasında ve ülkemizde yükseltilmesine ve süreklileştirilmesine ihtiyaç var. Barış, uğruna mücadele edilmesi gereken, kazanılması gereken politik bir mücadele başlığıdır. Bu uğurda atılacak her adım bizleri barışa olduğu kadar insan olma erdemine doğru da biraz daha götürür. Çünkü tüm halklarla barış içinde yaşanmasını istemek ve kendi ülkemizde eşit, demokratik, özgür ve barış içinde yaşamak için mücadele etmek insan olmanın şartıdır.

Ülkemizde 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana kesintisiz olarak devam eden OHAL koşulları ve baskıları karşısında ve Ortadoğu’da farklı

düzeyleerde devam eden çatışmaların yarattığı acılara, travmalara karşı hepimizin barışın iyileştirici gücüne ihtiyacı var!

DİSK, KESK, TMMOB, TTB olarak; savaşlarda, çatışmalarda yitirilen milyonlarca insanın anısı önünde saygıyla eğilirken mücadele başlıklarımızdan birinin Barış mücadelesi olduğunun altını bir kez daha çiziyoruz. Örgütlü ve kararlı bir mücadele ile barışı bu topraklarda kökleşmiş bir ağaç haline getireceğimize söz veriyoruz.

Tüm halkların eşit, özgür, insanca ve kardeşçe yaşayacağı bir dünyayı kendi ellerimizle kurmanın yolunu açmak için emek ve demokrasiden yana olan herkesi 1 Eylül Barış Meydanlarında yan yana, omuz omuza mücadeleye çağırıyoruz.

“ ...

*İnsanların sıkışan elleridir barış
dünyanın masasındaki ekmektir
gülümsemesidir annenin.*

Budur yalnızca.

Başka bir şey değildir barış.

....” (Y.Ritsos)

Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK)
Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu (KESK)
Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB)
Türk Tabipleri Birliği (TTB)

DİSK-KESK-TMMOB-TTB: DEMOKRATİK BİR ÜLKE, HERKES İÇİN ADALET!

3 Eylül 2019

Kararlı ve gür bir sesle dillendirilmeden, uğruna mücadele edilmeden olmuyor. Kadını erkeği, türkü kürdü, işçisi işsizi, esnafı köylüsü, genci yaşlısı bir araya gelmeden dikkate alınmıyor. Biliyor ve yaşıyoruz! Adaletsizliğin üzerine oturduğu sömürü ilişkilerine itiraz eden güçlü bir emek hareketi olmadan, demokrasi talebi de adalet talebi de etkisiz kalıyor.

Ülkemiz tarihinin hiçbir dönemi için tam demokrasinin varlığından ve herkesin içine sinen bir adalet mekanizmasından söz edilemez. Demokratik haklar her an gasp edilebilecek birer lütuf, adalet mekanizması ise her zaman “karanlık” odakları kollayıp, sermayenin ihtiyaçlarını gözetten bir işleyişe sahip oldu. Buna rağmen darbeler tarafından ilga edilmedikçe mevcut Anayasa uygulandı. Niyet okunarak yargılamalar yapılmadı. Masumiyet karinesi, “doğal hakim” ilkesi böylesine çiğnenmedi. “İltisaklı olmak” gibi soyut bağlantılarla ağır cezalar verilmedi. Şüpheden sanık yararlandı. Önce suçlayıp sonra da o suça uygun delil yaratma olguları yaygınlaşmadı. Sürekli gizlilik konmuş, gizli tanıklı, gizli delilli yargılamalar doğallaştırılmadı.

Ülkemizde ne yazık ki artık geliştirilecek bir demokrasiden, niteliği ve hızı arttırılacak bir adalet mekanizmasından söz edilemez.

“AKP- Cemaat koalisyonunun” dayattığı 2010 Anayasa referandumunu ile başlayan yargıyı iktidar kavgasında silah olarak kullanma girişimi ülkeyi kanlı bir darbe sürecine taşıdı. Bu dönemin en büyük tahribatı demokrasimizle birlikte adalet sistemine oldu. Parti devletinin ilk adımlarının atıldığı bu kirlenmeden en büyük payı adalet mekanizması aldı. Kişiler değişse de yargının iktidar savaşındaki gücünü gören anlayış adalet sisteminde hegemonyasını geliştirerek korudu.

DİSK, KESK, TMMOB ve TTB olarak, bu gerçekliğe teslim olmayacağımızı, her türlü baskıya rağmen ülkemiz için demokrasi, halkımız için adalet mücadelesini büyütme kararlı olduğumuzu buradan ilan ediyoruz.

Demokratik bir ülke ve herkes için Adalet istemenin zamanıdır!

Bombalanarak binası işlevsiz hale getirilen TBMM'nin AKP tarafından fiilen kanun yapamaz, soru sorulamaz hale getirilmiş olmasını, Partili Cumhurbaşkanının Hâkim ve Savcılar Kurulu (HSK)'nın atanmasındaki etkisini, aynı HSK tarafından AKP ilçe yöneticilerinin apar topar hâkim savcı yapılmasını kabul etmiyoruz.

Adalet mekanizmasına tarikatların hâkim olmasını, iktidarın siyasi taleplerini yerine getirmeyen hâkim ve savcıların ibret-i alem olsun diye sürgüne gönderilmesini ya da görevlerinden alınmasını kabul etmiyoruz.

Yargıtay ve Danıştay üye atanmasında iktidarın belirleyiciliğini, Danıştay ve Sayıştay'ın etkin denetim yapma olanaklarının ellerinden alınmış olmasını; üst mahkeme olarak kurulan "Bölge Adliye-İstinaf" mahkeme üyelerinin sıradan bir kararname ile görevden alınabiliyor olmasını kabul etmiyoruz.

İktidar partisince beğenilmeyen seçim sonuçlarının Yüksek Seçim Kurulu (YSK) eliyle iptal ettirilmesini, iktidar partisinin kazanamadığı illerde belediye başkanlarının yerine defalarca kayyum atanmasını kabul etmiyoruz.

Ana muhalefet partisi başkanına linç girişiminde bulunanların serbest bırakılmasını ve hâlâ haklarında dava açılmamış olmasını; altı milyon yurttaşın oyunu alan, onlarca ilin belediye başkanlığını ve onlarca milletvekilini temsil eden muhalefet partisi eş başkanlarının terör örgütü üyesi olarak hapse atılabilmesini; gazetecisinden generaline, üniversite öğrencisinden doğa savunucusuna, sanatçısından işten atıldığı için direnen emekçiye kadar hemen herkesin aniden terör örgütü üyesi ya da iltisaklısı haline getirilebilmesini kabul etmiyoruz.

lke tarihinin en kitlesel ve en barışçıl demokratik eylemi olan Gezi Direnişine, alınmış olan beraat kararlarına rağmen bir kez daha "darbe girişimi" davası açılmasını kabul etmiyoruz.

Toplumun ihtiyaçları ve çıkarları gözetilmeden, iktidar partisini rahatsız eden her habere yayın yasağı konmasını; tutuklama ve serbest bırakmaların uluslararası ilişkilerde bir koz olarak kullanılmasını kabul etmiyoruz.

Kadına yönelik şiddete, kadın cinayetlerine, çocuk tecavüzü ve istismarına karşı caydırıcı hukuksal düzenlemelerin yapılmamasını ve bunları meşrulaştıran iklime müdahale edilmemesini kabul etmiyoruz.

İcranın başı olarak herkes tarafından eleştirilebilmesi gereken Cumhurbaşkanı'nın adının geçtiği her sosyal medya paylaşımına soruşturma açılmasını, yüzbinlerce insanın sosyal medya paylaşımları nedeniyle gözaltına alınmasını, tutuklanmasını; bir iki tweet için 5 yıla varan hapis cezaları verilmesini kabul etmiyoruz.

Ne tutuklamada ne de cezada herhangi bir standart ihtiyacı duyulmuyor olmasını; güncel politik değişimlerin tutuklama, beraat ve cezalandırma kararlarındaki belirgin etkisini; iddianame bile hazırlanmadan yıllarca süren tutuklulukları; fiili cezalandırmayı ve itibarsızlaştırmayı hedefleyen kanıtsız, hatta sorusuz gözaltına alınmaları kabul etmiyoruz.

OHAL KHK'ları ile ihraçların hiçbir yargı mekanizması işletilmeden yüzbinlerce insana pervasızca uygulanmasını, beraat kararlarının bile dikkate alınmamasını, darbe ile ilgisiz her türlü muhalif kişinin hatta muhalif olma ihtimali olan kişilerin ve yakınlarının kamudan ihracını ve kamuya yeni atamalarda önce mülakat sonra da güvenlik soruşturması adı altında iktidar partisi yandaşı olmayan hiç kimsenin kamuda çalışmasına olanak bırakılmamasını kabul etmiyoruz.

Tüm bu hukuksuzlukların ülkede yaşayan 82 milyon yurttaşımızı etkilediğini, adaletin herkese lazım olacağını bilen kurumlar olarak; "Adli Yıl Açılış Töreninin" Saray müstemilatında yapılmasının, açılış gününden itibaren adaletin, iktidarın himayesinde ve icazetinde olduğunu simgeleyeceğini görüyoruz.

Oysa bu ülkede yaşayan herkesin, hepimizin adalete ve bu adalet mekanizmasını daim kılacak, denetleyecek bir demokratik işleyişe ihtiyacı var.

Demokrasi, barış, eşitlik, özgürlük ve emek mücadelesini temel alan örgütler olarak yargı sisteminin baştan sona yenilenmesi ve demokratikleştirilmesi konusunda ısrarcıyız.

Bunun için sendikaların, meslek odalarının, baroların, siyasal partilerin, kitle örgütlerinin, ortak bir mücadele programını zaman geçirmeden hazırlaması gerektiğini düşünüyoruz.

İşçiler ve işsizler için adalet, kamu emekçileri için adalet, mühendis, mimar ve şehir plancıları için adalet, hekimler için adalet, emekliler için adalet, EYT'liler için adalet, ataması yapılmayan öğretmen ve sağlık emekçileri için adalet, kadınlar için adalet, çocuklar için adalet,

göçmenler için adalet, ötekileştirilen, yok sayılan, mağdur edilen herkes için adalet istiyoruz!

Demokrasiye ve adalete aykırı tutum ve işleyişe karşı bu ülkedeki yaşayan herkesi;

Bütün kişi ve kurumları, “Demokratik bir ülke ve HERKES İÇİN ADALET” mücadelesine omuz vermeye, bulunduğu yerden ses çıkarmaya, adalet talebini güçlü bir talep haline getirmek için yapılacak olan toplantılara, konferanslara, mitinglere, eylem ve etkinliklere katılmaya davet ediyoruz!

Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK)
Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu (KESK)
Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB)
Türk Tabipleri Birliği (TTB)

BUGÜN YAŞADIĞIMIZ TÜRKİYE, 12 EYLÜL ASKERİ DARBESİ'NİN BAKİYESİDİR

11 Eylül 2019

Demokrasi tarihimizde ve toplumsal belleğimizde onulmaz yaralar açan 12 Eylül Askeri Darbesi'nin 39. yılındayız. Üzerinden 39 yıl geçmiş olmasına rağmen 12 Eylül'ün hala hafızalarımızda yer tutuyor olmasının nedeni, darbecilerle gerçek anlamda hesaplaşamamış olması ve darbe sonrasında cunta eliyle inşa edilen toplumsal yapının derinleşerek sürüyor olmasıdır. Bugün yaşadığımız Türkiye, 12 Eylül Askeri Darbesi'nin bakiyesidir.

Bugün yaşadığımız derin ekonomik krizin nedeni olan neoliberal ekonomik program, 12 Eylül Darbesi'nin en önemli sonuçlarından biridir. Sosyal devlet anlayışının tasfiyesi ve kamusal yatırımların özelleştirilmesi anlayışına dayalı neoliberal program 39 yıldır iktidarda buluna siyasi partilerin amentüsü olmuştur. Darbeden bu yana her siyasi iktidar kendi dayandığı sermaye kesimlerinin zenginliğini artırırken, halkın ortak varlıklarını ve ülkenin zenginliklerini yağmalamıştır.

12 Eylül Darbesi sadece ekonominin temellerini ortadan kaldırmakla yetinmemiş, ülkemizin toplumsal dinamiklerini de yerle bir etmiştir. Darbe sonrasında toplumumuzu yeniden yapılandırmak için bir devlet politikası olarak kabul edilen Türk-İslam Sentezi anlayışı, gerici, mezhepçi ve şovenist uygulamalarla toplumumuzu derin bir ayrışmanın eşiğine getirmiştir.

12 Eylül Darbecilerinin ekonomiyi ve toplumsal yaşamı düzenleyebilmek için uyguladığı baskıcı, antidemokratik pratikler aradan geçen yıllar boyunca adeta bir devlet geleneği haline gelmiştir. Muhaliflerin hapsedilmesi, halk iradesinin yok sayılması, basınının susturulması, akademisyenlerin üniversitelerden uzaklaştırılması, emek-meslek örgütlerinin tehdit edilmesi, sokakların polis şiddetiyle zapturapt altına alınması gibi uygulamalar, 12 Eylül geleneğinin ne kadar canlı olduğunu göstermektedir.

12 Eylül Darbesiyle yaratılmak istenen ekonomide neoliberal, toplumsal yaşamda muhafazakâr, siyasette otoriter yönetim anlayışı bugün AKP eliyle inşa edilen tek adam rejimi ile perçinlenmiştir.

Demokrasi tarihimizin en kara lekelerinden biri olan 12 Eylül Darbesi'nin ülkemizin üzerindeki karanlık gölgesinden kurtulabilmemiz için, 12 Eylül'ün ekonomik, toplumsal ve siyasal mirasının tümüyle ortadan kaldırılması gerekmektedir.

Gelecek nesillerimizi eşit, özgür ve demokratik bir ülkede yaşatabilmek için 12 Eylül'ün karanlığıyla ve onun en yüksek aşaması olan tek adam rejimiyle mücadele etmeye devam edeceğiz!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

KAMUDA KALICI VE GÜVENCELİ KADRO MÜCADELEMİZDE BİR DAVA DAHA KAZANDIK

MTA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NÜ HUKUKA UYGUN DAVRANMAYA ÇAĞIRIYORUZ

17 Eylül 2019

Maden Tetkik ve Arama (MTA) Genel Müdürlüğü tarafından Anayasaya, yasalara ve yargı kararlarına aykırı biçimde yapılan “personel kiralama” ihalelerine karşı açtığımız davada, İdare Mahkemesi bir kez daha Birliğimizi haklı bularak, kamuda kadrolu ve güvenceli istihdam sağlanması doğrultusunda karar verdi.

Bilindiği gibi MTA Genel Müdürlüğü 2017 yılından bu yana ihtiyacı olan mühendis, mimar ve şehir plancısı kadroları için Anayasa’da yasalarda öngörülen usullerde kadrolu istihdam açmak yerine, farklı isim ve türlerde ihaleler gerçekleştirilerek geçici-güvencesiz personel yoluna gitmektedir. Birliğimiz tarafından bu hukuk dışı istihdam usulüne karşı bugüne kadar açtığımız her davada İdare Mahkemesi tarafından ihaleler iptal edilmiş olsa da, MTA tarafından hukuka aykırı biçimde istihdam edilen personelle faaliyet yürütölmeye devam edilmektedir.

Kamu idaresi olan MTA Genel Müdürlüğü, hukukun gereğini yerine getirmek yerine, hukuk dışı ihaleyi yeni isimler altında yenileyerek, hukuku dolanmayı tercih etmektedir. Ne yazık ki bu hal 2017’den beri süren işlemlerle artık MTA Genel Müdürlüğü açısından süreklilik kazanmıştır. Geline aşamada MTA Genel Müdürlüğü adeta mahkemelerle alay edercesine davranmakta, hukukun üstünlüğü ilkesini yok saymaktadır.

Bununla birlikte Birliğimiz tarafından sürecin takibinden vazgeçilmemiş ve 2017 yılından bu yana MTA’nın hukuka aykırı her işlemi dava konusu edilmiştir. Açtığımız her davada mahkemeler, dava konusu ihalelerin/ işlemlerin ‘personel temini’ne yönelik olduğu ve personel istihdamın ihaleler yoluyla yahut başka şirketlerden ‘personel kiralamak’ yoluyla gerçekleştirilmesinin hukuka aykırılığına hükmetmiştir.

2018 Kasım ayında gerçekleştirilen ihalenin İdare Mahkemesi tarafından iptali üzerine MTA Genel Müdürlüğü tarafından bir kez daha yargı kararları

dolanılmak suretiyle ‘personel kiralanarak’ istihdam sağlandığının tarafımızca öğrenilmiş ve dava açılmıştır. 11 Eylül 2019 tarihinde sonuçlanan davada “MTA Genel Müdürlüğüne kanunla verilen görevlerin ihaleler yoluyla istihdamının sağlanmasının hukuka aykırı olduğunu” kararı çıkmıştır.

MTA Genel Müdürlüğü hukuku ve mahkeme kararlarını yok sayan ihale usulünden derhal vazgeçmeli ve ihtiyacı olan Mühendis, Mimar ve Şehir Plancısı personel için kalıcı, güvenceli kadroyla istihdam sağlamalıdır.

Mahkemenin bu kararı, kamuda kadrolu, güvenceli istihdam mücadelemizin haklılığını ve meşruiyetini bir kez daha göstermektedir. Kamu hizmetlerinin güvencesiz, kiralık, taşeron, geçici, sözleşmeli personeller aracılığıyla gördürülme anlayışından derhal vazgeçilmelidir. Kamuda mühendis, mimar ve şehir plancıları için kadro tahsis edilerek, kalıcı, güvenceli atama yapılmalıdır. Mahkeme kararlarının takipçisi olmaya, kamuda kadrolu ve güvenceli istihdam mücadelemizi sürdürmeye devam edeceğiz.

Yaşasın TMMOB Örgütüllüğü, Yaşasın Mücadelemiz!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

40. YILINDA 19 EYLÜL 1979 İŞ BIRAKMA EYLEMİNİ VE TMMOB MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARI DAYANIŞMA GÜNÜNÜ KUTLUYORUZ

19 Eylül 2019

Türkiye çapında yüz binin üzerinde mühendis, mimar ve şehir plancısının katılımıyla gerçekleştirilen 19 Eylül 1979 İş Bırakma Eylemi'nin 40. yılındayız.

Mesleğimize, mesleğimize ve haklarımıza sahip çıkma irademizin en görkemli dışavurumu olan 19 Eylül İş Bırakma Eylemini kırkıncı yıldönümünde bir kez daha selamlıyor, 19 Eylül'ün mirasını yaşatmak için ilan ettiğimiz "TMMOB Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Dayanışma Günü"nü kutluyoruz.

Bundan tam kırk yıl önce, ekonomik kriz karşısında mühendis, mimar ve şehir plancılarının yaşadığı hak kayıplarını ve ücret adaletsizliklerini protesto etmek için gerçekleştirilen iş bırakma eylemi, teknik elemanların üretimden gelen gücünü en açık biçimiyle ortaya sermiştir. TMMOB'nin çağrısıyla gerçekleştirilen eylem, maden ocaklarından enerji santrallerine, fabrikalardan şantiyelere, kamu kurumlarından limanlara kadar pek çok iş yerinde üretimin durmasını sağlamış, teknik elemanların yaşadıkları sorunlara dikkat çekilmesi sağlanmıştır.

Bizler için 19 Eylül İş Bırakma Eylemi, ülkesi için düşünen, planlayan, üreten mühendis, mimar ve şehir plancılarının kendi öz güçlerinin farkına vardığı tarihtir. Bu yüzden bu anlamlı gün, "TMMOB Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Dayanışma Günü" olarak kutlanmakta ve yeniden hatırlanmaktadır.

Aradan geçen uzun yıllara rağmen bu ülkede emeğiyle geçinenlerin gündemleri neredeyse hiç değişmemiştir. İşsizlik, hayat pahalılığı, düşük ücretler, güvencesizlik, özlük hakları ve örgütlenme sorunları ülkemizde çalışan mühendis, mimar ve şehir plancılarının öncelikli sorunları olmaya devam etmektedir.

Neoliberal ekonomi politikaları, özelleştirme uygulamaları, sosyal devlet anlayışının terkedilmesi ve uluslararası sermaye çevrelerinin artan

etkinlikleri nedeniyle teknik elemanların ekonomik ve sosyal durumları giderek daha da kötüleşmektedir.

İçinde bulunduğumuz derin ekonomik kriz, tüm halkımızın olduğu gibi emeğiyle geçinen mühendis, mimar ve şehir plancılarının da hayatlarını zorlaştırmaktadır. Kamusal yatırımların ortadan kalkması, kamusal çıkarın göz ardı edilmesi, rant hırsının bilim ve tekniğin önüne geçmesi, sermayenin ihtiyaçlarının halkın ihtiyaçlarının önünde tutulması nedeniyle mühendis, mimar ve şehir plancılığı yıllar geçtikçe sistematik olarak gerilemektedir.

Sınırsız yetkilerle donatılmış tek adam rejimi altında emeğimiz değersizleşirken, özlük haklarımız da giderek budanmaktadır. Gerek kamuda, gerek özel sektörde her türlü mühendislik, mimarlık ve şehir planlama hizmetlerini, planlama, projelendirme, uygulama ve denetleme işlerini yürüten tüm meslektaşlarımız krizden olumsuz biçimde etkilenmektedir. Meslektaşlarımız, ülkemizdeki kriz ortamının yarattığı pahalılık, geçim sıkıntısı ve borçlanma gibi ortak sorunlardan etkilendiği gibi, mesleğimize özgü sorunlarla da boğuşmak zorunda kalmaktadır.

Kamuda çalışanlarımız siyasi baskı ve sürgün tehdidi altında, düşük ücret, kadro sorunu, özlük haklarının ihlal edilmesi, düşük ek göstergeler gibi birçok sorun ile yüz yüzedir. Güvencesiz-sözleşmeli istihdam modellerine yönelme, atamalarda liyakatin ortadan kalkması ve nihayet hukuksuz-keyfi ihraçlar gibi nedenlerle kamudaki teknik personelin iş yükü artarken, iş riski de giderek büyümektedir. Yandaş konfederasyonla imzalanan enflasyona endekli toplu sözleşmeler, şaibeli enflasyon rakamlarıyla birleşince kamu emekçilerinin her geçen gün daha da yoksullaşmasına neden olmaktadır.

Özel sektörde çalışan meslektaşlarımızın tamamına yakını yatırımların durması, projelerin iptal edilmesi, reel sektörün tıkanması gibi sorunlardan etkilenmiştir. İşsizlik, esnek çalışma, güvencesizlik, sağlıksız çalışma koşulları ve reel ücret kaybı gibi sorunlar özel sektörde çalışan tüm meslektaşlarımızı tehdit etmektedir. Birliğimiz ile SGK arasındaki yapılan asgari ücret protokolünün SGK tarafından tek taraflı olarak feshedilmesi, meslektaşlarımızın düşük ücretlerle sınırsız biçimde sömürülmesine zemin hazırlamaktadır.

Siyasal iktidarın karar ve uygulamaları, meslektaşlarımızı olduğu kadar meslek alanımızı ve mesleki faaliyetlerimizden faydalanan halkımızı

da olumsuz etkilemektedir. Bilime ve tekniğe aykırı olarak çıkarılan yasalar ve yapılan mevzuat değişiklikleri nedeniyle halkın iyi ve güvenli mühendislik, mimarlık, şehir plancılığı hizmeti alması engellenmektedir. Bu durumun toplumumuza maliyeti daha güvensiz yapılar, daha fazla yıkım ve daha çarpık bir kentleşmedir.

Mühendis, mimar ve şehir plancılarının mesleki hak ve çıkarlarını korumak aslında tüm toplumun geleceğini korumak demektir. Çünkü bizim meslek alanımız, toplumun ortak yaşamının üretimini ve devamlılığını sağlamaktadır. Bizler bu anlayışla, mesleğimize ve meslektaşlarımıza sahip çıkarken, ülkemizin ve toplumumuzun ortak geleceğine de sahip çıkıyoruz.

Meslek alanımızı, meslektaşlarımızı ve ülkemizin geleceğini hedef alan bu saldırılar karşısında sessiz kalmayacağız. Bizler mesleğimizi bilimden, üretimden ve toplumdan yanan kullanan bir mücadele geleneğinin sürdürücüsüyüz. Bu anlayışla TMMOB'nin bilim ve tekniği esas alan, kamu çıkarını savunan, eşitlik, özgürlük ve demokrasiden yana tavrını korumaya devam edeceğiz.

19 Eylül Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Dayanışma Günü, TMMOB'nin mücadeleye dolu geçmişine, umutla dolu yarınlarına sahip çıkma günüdür.

19 Eylül Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Dayanışma Günü, ülkemize, mesleğimize ve meslektaşlarımıza sahip çıkma günüdür.

19 Eylül Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Dayanışma Günü Birliğimize, Odalarımıza ve örgütlü mücadele geleneğimize sahip çıkma günüdür.

Bu anlayış ve kararlılıkla 19 Eylül Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Dayanışma Gününü bir kez daha kutluyoruz.

Yaşasın TMMOB Örgütlülüğü!

Yaşasın Mücadelemiz!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

İSTANBUL'DA YAŞANAN DEPREMLER YAŞANANLARDAN DERS ALINMADIĞINI BİR KEZ DAHA GÖSTERMİŞTİR

27 Eylül 2019

İstanbul'da Salı günü ve dün gerçekleşen depremlerde yaşanan kaos 1999 Marmara depreminin üzerinden 20 yıl geçmiş olmasına rağmen gereken adımların hiçbirisinin atılmadığını bir kez daha göstermiştir.

İstanbul'da yıkıcı bir deprem her an beklenmekteyken, afet riski taşıyan alanlardaki yerleşim yerleri taşınmamış, mevcut yapı stoku depreme dayanıklı hale getirilmemiş, kent merkezlerinde artan nüfusa ve yerleşime doğru orantılı olarak artması beklenen deprem toplanma alanları rant uğruna imar tadilatları ile yapılaşmaya açılarak azaltılmıştı.

Nereye kaçacağını bilemeden koşuşturan vatandaşlarımız afet sırasında ve afet sonrasında kriz yönetim senaryolarının oluşturulmadığının en acı göstergesiydi.

Birliğimiz ve bağlı Odalarımız tarafından her vesileyle ifade edildiği üzere depremler yaşanması kaçınılmaz doğa olaylarıdır. Depremlerin felakete dönüşmemesi için alınması gereken bilimsel ve teknik önlemler bellidir. Sadece İstanbul'da değil ülke genelinde deprem master planları hazırlanmalı, kriz yönetimi senaryoları oluşturulmalı, yapı denetim sistemi kamusal bir anlayışla yeniden düzenlenmeli, riskli yapılar deprem güvenli hale getirilmeli, güçlendirilemeyecek düzeyde riskli olduğu tespit edilen ya da zemin yapısı nedeniyle riskli alanlarda kalan yapılar derhal boşaltılmalı, projelendirme ve imalat süreçlerinde hiçbir mühendislik hizmeti almamış kaçak yapıların "İmar Barışı" adı altında ruhsata bağlanmasından derhal vazgeçilmelidir.

TMMOB'nin bu konuda hazırlamış olduğu raporlar bu güne kadar dikkate alınmamıştır. Olası depremlere hazırlık konusunda gerekli adımların atılmamasının sorumlusu siyasi iktidar olacaktır.

Birliğimiz bu güne kadar olduğu gibi bundan sonra da ülkemizdeki yanlış imar uygulamalarının takipçisi olmaya devam edecektir.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB DANIŞMA KURULU: SÖMÜRGE MADENCİLİĞİNE HAYIR ÜLKEMİZ SAHİPSİZ DEĞİLDİR

28 Eylül 2019/ÇANAKKALE

Değerli Arkadaşlar,

TMMOB Danışma Kurulu üyeleri olarak, 65 gündür ormanına, suyuna ve yaşam alanlarına sahip çıkabilmek nöbette olan arkadaşlarımıza dayanışmak için buradayız.

Doğayı ve insan yaşamını yok sayan, yağmacı maden şirketine, sömürge madenciliğine “dur” demek için buradayız.

Bu ülkenin kaynaklarının ve doğal yaşamının sahipsiz olmadığını göstermek için buradayız.

Kirazlı Balaban Tepesi’nde yükseltilen bu kararlı mücadeleyi Lapseki’ye, Bayramiç’e, Çan’a, Yenice’ye taşımak için buradayız.

Değerli Arkadaşlar

Bu bereketli topraklar üzerinde yaşayan medeniyetler binlerce yıldır maden işlemektedir. Bu topraklardan çıkarılan madenler, binlerce yıldır insanlığın gelişimi için kullanılmıştır. Bizden sonra gelecek nesillerimiz de bu toprakların altında ve üstünde yatan zenginliklerden faydalanmaya devam edecekler.

Tarımdan sanayiye, enerjiden inşaata, mutfaktan temizliğe kadar hayatımızın her alanında bu madenler kullanılmaktadır. Dolayısıyla madenlerin ve madencilik faaliyetlerinin diğer üretim faaliyetlerine göre ayrı bir yeri bulunmaktadır.

Bilinmelidir ki, ülke topraklarımızın parçası olan madenlerimiz üzerinde bu ülkede yaşayan herkesin hakkı bulunmaktadır. Yine bilinmelidir ki, üretildikleri anda tükendikleri ve yenilenemedikleri için, gelecek nesillerimizin de bu madenler üzerinde hakkı vardır.

İşte bu yüzden madenlerimizin üretim süreçleri, yağmacı bir anlayışla değil, halkın ortak çıkarı esas alınarak ve gelecek nesillerin ihtiyaçları da gözetilerek kamusal bir anlayışla planlanmalıdır.

Oysa bugün ülkemizde yürütölmekte olan madencilik faaliyeti kelimenin gerçek anlamıyla “Sömürge Madenciliğı”dir. Yeraltı zenginliğıinin mümkün olan en kısa sürede öлке dışına çıkarıldığı, geride ise tümöyle verimsizleştirilmiş ve kirletilmiş bir toprağıın bırakıldığı bu anlayış, sadece madenciliğı değil, yaşamı da sürdürölemez hale getirmektedir.

Bu madencilik anlayışı, bir üretim faaliyeti değil, bir sömürü faaliyetidir. Madenleri olduğı gibi, doğayı ve halkı da sömürmektedir.

Maden üretimini gündelik ekonomik çıkarlar doğrutusunda, sermaye kesimlerine kaynak yaratmak için gerçekleştirenler, ölkemizin geleceğıine ve halkımızın ortak çıkarına ihanet içindedir! Bu ihaneti yapanlardan hesabı halk soracaktır.

TMMOB olarak bizler yıllardan bu yana ölkemizdeki tüm madencilik faaliyetlerinin kamu yararını ve öлке geleceğini gözetecek biçimde planlanmasını savunduk. Tüm madenlerimizin kamu eliyle işletilmesini ve maden işletmelerinde kamu denetiminin sağlanmasını savunduk. Madencilik faaliyetlerinin doğaya ve doğal yaşama uygun biçimde yürütölmelerini savunduk.

Bundan sonra da savunduğumuz bu değerler için mücadele etmeye devam edeceğıiz.

Sömürgenler karşısında Çanakkale’de, Cerattepe’de, Murat Dağı’nda direnen yöre halkının yanında olmaya devam edeceğıiz.

Ölkemizi, doğal kaynaklarımızı ve geleceğimizi savunmaya devam edeceğıiz.

Başta 65 gündür “Su ve Vicdan Nöbeti” tutan Çanakkaleliler olmak üzere, ortak zenginliğimiz ve ortak geleceğimiz için mücadele eden herkesi dayanışma duygularımızla selamlıyorum.

Kahrolsun Emperyalizm, Yaşasın Mücadelemiz!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

10 EKİM KATLAMI'NIN 4. YILI ANMA ETKİNLİĞİ

10 Ekim 2019/ANKARA

Değerli Basın Emekçileri, Kaybettiğimiz Arkadaşlarımızın Değerli Aileleri, Kardeşlerim!

Dört yıldır dinmeyen acımız, bitmeyen öfkemiz ve çoğalan özlemimizle bir kez daha Ankara Garı önündeyiz.

Bundan tam dört yıl önce, 10 Ekim 2015 sabahında bu alanda yüreklerinde sevgi, gözlerinde gülücük, dillerinde barış türküleri olan on binlerce kişi kardeşçe yan yana bulunuyordu.

DİSK, KESK, TMMOB ve TTB'nin yaptığı emek-barış ve demokrasi çağrısına kulak vererek Türkiye'nin dört bir yanından buraya gelen on binlerce kardeşimiz dünya tarihinin en alçak saldırılarından birisine hedef oldu.

Saat tam 10'u 4 geçe birbiri ardına patlayan iki bomba sonucunda 103 arkadaşımız hayatını yitirdi. 500'e yakın arkadaşımız yaralandı ve sakat kaldı.

Türkiye tarihinin en büyük kitle katliamında kaybettiğimiz bütün arkadaşlarımızı saygı ve özlemle anıyoruz. Arkadaşlarımıza olan hasretimiz, her geçen gün daha da büyüyor.

Bugün söylersek söyleyelim, yaşadıklarımızın ve kaybettiklerimizin yanında önemsiz kalacak.

Yitirdiklerimizi sonsuzluğa uğurladık ve bizler, o meydandan sağ çıkanlar, katliamın içimizde bıraktığı derin boşlukla ve tarifsiz kederle yaşamaya devam ediyoruz.

Değerli Basın Emekçileri, Sevgili Kardeşlerim

Bildiğiniz gibi geçtiğimiz yıl Ağustos ayında 10 Ekim Davası karara bağlandı ve 9 kişi hakkında 101 kez ağırlaştırılmış müebbet cezası verildi. Dosyaları ayrılan 16 firari sanık hakkındaki davanın üçüncü duruşması 21 Kasım'da görülecek.

Katliama ilişkin dava iddianamesi mahkemeye sunulduğu günden itibaren yürütülen soruşturmanın olayı tüm boyutlarıyla açıklığa kavuşturmaktan uzak olduğunu ifade ettik.

3 yıldır katıldığımız her duruşmada, katliamda ihmal olan kamu görevlilerinin ve sorumlulukları bulunan siyasetçilerin de yargılanması gerektiğini dile getirdik. Ne yazık ki mahkeme bu doğrultuda cesur bir adım atmadı ve bu eksik karar sonucunda kamuoyu vicdanında adalet tecelli etmedi.

Saldırı sonrasında yaptığı “patlama sonrasında oylarımız yükseliyor” sözleriyle hafızalarımızda yer eden dönemin Başbakanı, geçtiğimiz aylarda “7 Haziran-1 Kasım seçimleri arası dönemdeki defterler açılırsa birçok siyasetçi insan içine çıkamaz” açıklamasında bulundu.

Bu sözler, katliamın siyasal boyutları konusundaki endişe ve iddialarımızın haklılığını göstermiştir. Buradan davanın görülmekte olduğu mahkeme heyetini bir kez daha göreve çağırıyoruz: Bu açıklama hem bir ihbar, hem de itiraf kabul edilmelidir. Başta dönemin başbakanı ve içişleri bakanı olmak üzere dönemin siyasilerini davaya dâhil edilmelidir.

Yakın tarihimizin en karanlık döneminin aydınlığa kavuşması için siyasetçileri de ellerine vicdanlarına koymaya, gerçekleri açıklığa kavuşturmaya çağırıyoruz: Türkiye’nin barış umuduna darbe vuran, insanları sokağa çıkamaz hale getiren 7 Haziran ile 1 Kasım 2015 seçimleri arasında yaşanan olayların arkasında hangi siyasetçiler var? Suruç ve Ankara Garı’nda yaşanan katliamların siyasal sorumluları kim?

Bilinmelidir ki, insanlığa karşı işlenen bu suçların faillerini gizleyenler, bu suçların ortağıdır. İktidarını korumak için toplumu kaos ve şiddet sarmalına sürükleyenleri asla unutmayacağız. Kardeşlerimizin hayatlarından, bizlerin acılarından oy devşirenleri asla affetmeyeceğiz.

Değerli Basın Emekçileri, Sevgili Kardeşlerim

Bildiğiniz gibi 10 Ekim Katliamı sonrasında Ankara Büyükşehir Belediye Meclisinde alınan kararla, Ankara Garı önündeki alana, “Demokrasi Meydanı” adı verildi. Bu alanın ortasına da üç ayrı yüzünde katliamda kaybettiğimiz arkadaşlarımızın fotoğraflarının ve Emek-Barış-Demokrasi ifadelerinin olduğu geçici bir pano yerleştirildi.

Bugüne kadar anmalarımızı bu geçici sembolik anıt etrafında gerçekleştirdik. Ne var ki geçici olarak yerleştirilen bu sembolik anıt katliamın neden olduğu derin acının temsili için yeterli değildir. Üstelik kaybettiğimiz arkadaşlarımızın fotoğraflarının olduğu bu geçici pano zaman zaman faşist saldırılara maruz kalmaktadır.

Büyükşehir Belediye Başkanlığı ile yürüttüğümüz görüşmelerde, katliamın yaşandığı meydana kalıcı bir mekânsal düzenleme yapılması konusunda fikir birliğine vardık.

Bu doğrultuda hazırlanacak projenin belirlenmesi için TMMOB, KESK, DİSK, TTB ve 10 Ekim Barış ve Dayanışma Derneği olarak “Emek, Barış ve Demokrasi Meydanı Anıt Meydan ve Anma Yeri Tasarımı Uluslararası Fikir ve Tasarım Projesi Yarışması” düzenliyoruz.

İlerleyen günlerde yarışma şartnamesini paylaşarak yarışma sürecini başlatacağız. İnsanlığa karşı işlenen bir suç olan 10 Ekim katliamını uluslararası kamuoyunun da gündemine taşımak için yarışmayı uluslararası formatta gerçekleştireceğiz.

Proje kapsamında Gar önü ve çevresi bir bütün olarak yeniden ele alınacak ve alan anıtsal biçimde yeniden dönüştürülecektir. Yarışmayı kazanan proje 14 Mart 2020 tarihinde kamuoyuna açıklanacak ve umuyoruz ki hızla uygulanacaktır. Yarışma projesine ilişkin şartları ve detayları önümüzdeki birkaç gün içerisinde paylaşacağız.

Değerli Basın Emekçileri, Sevgili Kardeşlerim

Eşitlik, özgürlük, demokrasi ve barış mücadelesi yitirdiğimiz arkadaşlarımızın en büyük emanetidir. Bizler bu emanete sahip çıkacağız. Bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da bu doğrultuda kararlı mücadelemizi sürdüreceğiz.

Barış için, eşitlik için, özgürlük için canı toprağa düşenler, barışa, eşitliğe ve özgürlüğe can olsunlar!

Ve ant olsun ki, kaybettiklerimizi unutmayacağız, unutturmayacağız!

Ve ant olsun ki, sorumlularını unutmayacağız, affetmeyeceğiz!

Yaşasın Emek, Barış ve Demokrasi Mücadelemiz

Yaşasın Halkların Kardeşliği

DİSK - KESK - TMMOB - TTB - 10 Ekim Barış ve Dayanışma Derneği

DİSK, KESK, TMMOB, TTB: “BU TOPRAKLARIN İHTİYACI ADALET, DEMOKRASİ ve BARIŞTIR”

10 Ekim 2019

Bizler bu ülkenin işçileri, kamu emekçileri, mühendisleri, mimarları, şehir plancıları ve hekimleri olarak tehlikenin farkındayız.

Türkiye’yi yönetenlerin yıllardır tüm uyarılara kulak tıkayarak, ve hatta uyarıda bulunanları “hain” ilan ederek Suriye’deki savaşa müdahil olmaları ülkemize ve bölgeye bugüne kadar büyük bedeller ödetti.

Dört yıl önce bugün, 10 Ekim 2015’te Ankara’da Emek-Barış-Demokrasi mitinginde yaşanan ve 103 insanımızı yitirdiğimiz katliam, bu ağır bedellerden sadece biridir. Ortadoğu’daki savaş politikalarının besleyip, büyüttüğü, Türkiye’de yüzlerce insanımızı aramızdan alan katliamları gerçekleştiren IŞİD’in, dünyanın dört bir yanından gelen ve yurttaşı oldukları hiç bir ülkenin geri almak istemediği binlerce üyesinin “gardiyanlığı” gibi ciddi bir tehlikeyle karşı karşıyayız.

Emperyalist güçlerin kapışma alanı haline gelen bir bataklıkta, emperyalist güçlerle girilen pazarlıklarda izin verilen bir kapsamda, onların sattığı ve satacağı silahlarla, hepimizin geleceğini tehdit edebilecek tehlikeli vaatlerde bulunarak, üstelik başka bir ülkenin toprağında askeri bir operasyona girişmenin kimin ihtiyacına yanıt verdiği büyük bir soru işaretidir.

Ülkemize, bu ülkede yaşayan yurttaşlara, temsil ettiğimiz üyelerimize sorumluluğumuzun gereği olarak tarihe not düşmek boynumuzun borcudur: Böylesi bir askeri maceranın hiçbir sorunu çözmeyeceğini, aksine ülkemizin temel sorunlarını derinleştireceğini görenler için, göz göre göre susma zamanı değildir.

Ülkemizin temel sorunu rekorlar kıran işsizliktir, yağmur gibi yağın zamlardır, yoksullaşan milyonlardır.

Ülkemizin temel sorunu demokrasinin ve adaletin yıkımıdır.

Ülkemizin temel sorunu bir arada, barış içerisinde, kardeşçe yaşama umudunun karşısına dikilen ayrımcı, kutuplaştırıcı, ötekileştirici politikalardır.

Suriye’de girilmek istenen yeni maceranın, daha önce girilen maceralarda olduğu gibi, bu temel sorunları çözmek bir yana daha da derinleştireceği açıktır.

DİSK-KESK-TMMOB ve TTB olarak, 103 arkadaşımızı yitirdiğimiz 10 Ekim Ankara katliamının dördüncü yıldönümünde bir kez daha söz veriyoruz: Emeğin, barışın ve demokrasinin egemen olduğu Türkiye’yi yitirdiğimiz canlara armağan edeceğiz.

DİSK-KESK-TMMOB-TTB

65. YILIMIZDA GÜÇLENEREK VE BÜYÜYEREK... YAŞASIN TMMOB, YAŞASIN MÜCADELEMİZ!

18 Ekim 2019

Ülkemizin mühendis, mimar ve şehir plancılarının uzun geçmişe dayanan meslek örgütü kurma çabaları, 1954 yılının Ekim ayında, Ankara'da gerçeğe dönüşmüştür. Farklı meslek alanlarında mühendis ve mimar temsilcilerinin katılımıyla gerçekleştirilen ilk genel kurulumuzda, TMMOB tüzüğü kabul edilmiş ve birlik bünyesinde 10 meslek odası kurularak TMMOB'nin örgütsel hayatı fiilen başlamıştır. Bu tarihleri kapsayan hafta ise mühendislik mimarlık haftası olarak ilan edilerek 65 yıldır kutlanmaktadır.

65 yılın ardından bugün TMMOB bünyesinde 24 Oda, bu Odalara bağlı 213 şube ve 50 İl/İlçe Koordinasyon Kurulu bulunmaktadır. 102 farklı mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı disiplininin toplam 550 bine yakın üyesiyle Türkiye'nin en büyük mesleki demokratik kitle örgütü TMMOB'dir. 65 yıl önce başlayan örgütlü mücadelemiz, TMMOB'nin bugüne ulaşan kimliğini ortaya çıkarmıştır. Bu kimlik, ülkemizin kalkınma ve sanayileşmesinde bilim ve teknoloji politikalarının önemine vurgu yapan, kamu yararı ve adil paylaşımın yanı sıra, yurtsever, ilerici ve toplumcu geleneğimizdir.

TMMOB bir yandan mesleğimizin ve meslektaşlarımızın hak ve çıkarlarını ülkemiz ve halkımızın çıkarları temelinde korumak ve geliştirmek için mücadele verirken, diğer yandan da mesleki birikimlerimizin toplum yararına kullanılmasının zeminini yaratmak için mücadele vermektedir. Çünkü TMMOB, mühendislerin, mimarların, şehir plancılarının sorunlarının halkın sorunlarından ayrı tutulmayacağı, sorunlarımızın çözümünün büyük ölçüde emekçi sınıfların sorunlarının çözümünde yattığının bilincindedir. Bu yüzden mesleğin ve meslektaşlarımızın sorunlarını, ülke sorunlarıyla bütünlüklü olarak ele alır.

TMMOB, yani bu ülkenin mühendis, mimar ve planlamacıları; meslek alanları ile ilgili her konuda bilgi üretmeyi, üretilen bilgiyi kamuoyu ile paylaşmayı asli görevleri arasında görmektedir. Bu doğrultuda yayınlanan raporlarla, açılan kamu davalarıyla, düzenlenen kongre-sempozyumlarla, yapılan açıklamalarla, bilimin ve teknolojinin halktan ve

doğandan yana kullanılmasıyla başka bir dünyanın mümkün olabileceğini ortaya koymaktadır.

İçinde bulunduğumuz derin ekonomik kriz, halkımızı ve meslek alanlarımızı doğrudan etkilemekte; tüm halkımızın olduğu gibi emeğiyle geçinen mühendis, mimar ve şehir plancılarının da hayatlarını zorlaştırmaktadır. Kamusal yatırımların ortadan kalkması, kamu çıkarlarının göz ardı edilerek sermayenin çıkarlarının gözetilmesi, rant hırsının bilim ve tekniğin önüne geçmesi, zenginlerin ihtiyaçlarının yoksulların ihtiyaçlarının önünde tutulması ile halkımızın refahı, çıkarları; meslektaşlarımızın da mesleki yetki ve sorumlulukları giderek geriletilmektedir.

Ülkemizde emeğiyle geçinenlerin gündemleri neredeyse hiç değişmemiştir. İşsizlik, hayat pahalılığı, düşük ücretler, güvencesizlik, özlük hakları ve örgütlenme sorunları ülkemizde çalışan mühendis, mimar ve şehir plancılarının öncelikli sorunları olmaya devam etmektedir. İktidarın ekonomi politikaları, özelleştirme uygulamaları, sosyal devlet anlayışının terkedilmesi ve uluslararası sermaye çevrelerinin artan etkinlikleri nedeniyle teknik elemanların ekonomik ve sosyal durumları giderek daha da kötüleşmektedir.

Özel sektörde çalışan meslektaşlarımızın tamamına yakını yatırımların durması, projelerin iptal edilmesi, reel sektörün tıkanması gibi sorunlardan etkilenmiştir. İşsizlik, esnek çalışma, güvencesizlik, sağlıksız çalışma koşulları ve reel ücret kaybı gibi sorunlar tüm meslektaşlarımızı tehdit etmektedir. Birliğimiz ile SGK arasındaki yapılan asgari ücret protokolünün SGK tarafından tek taraflı olarak feshedilmesi, meslektaşlarımızın düşük ücretlerle sınırsız biçimde sömürülmesine zemin hazırlamaktadır.

Siyasal iktidarın karar ve uygulamaları, meslektaşlarımızı olduğu kadar meslek alanımızı ve mesleki faaliyetlerimizden faydalanan halkımızı da olumsuz etkilemektedir. Bilime ve tekniğe aykırı olarak çıkarılan yasalar ve yapılan mevzuat değişiklikleri nedeniyle halkın iyi ve güvenli mühendislik, mimarlık, şehir plancılığı hizmeti alması engellenmektedir.

TMMOB, geçmişte olduğu gibi bu engellemelerle de mücadelesini sürdürecektir. Bu amaçla Birliğimiz, meslektaşlarımızın temel sorunlarını ve bu sorunlara yönelik çözüm önerilerinin geliştirildiği bir dizi etkinlik gerçekleştirmiş; bu etkinliklerin sonuçlarını kamuoyu ile paylaşmıştır. Bu etkinliklerin bir düzey ilerisinde ise “TMMOB Mühendis, Mimar ve

Şehir Plancılarının Güncel Sorunları ve Çözüm Önerileri Kurultayı”; yerel kurultayları ile örgütlenerek gerçekleştirilecektir.

TMMOB'nin 54 il koordinasyon kurulunca, meslektaşlarımızın olduğu her yerde gerçekleştirilecek olan yerel kurultaylardan, meslektaşlarımızın sorunları bölgesel olarak toplanacak, bu sorunlara ilişkin çözüm önerileri merkezi kurultayda karar altına alınacaktır.

Biliyoruz ki; mühendis, mimar ve şehir plancılarının mesleki hak ve çıkarlarını korumak aslında tüm toplumun geleceğini korumak demektir. Çünkü bizim meslek alanımız, toplumun ortak yaşamının üretimini ve devamlılığını sağlamaktadır. Bizler bu anlayışla, mesleğimize ve meslektaşlarımıza sahip çıkarken, ülkemizin ve toplumumuzun ortak geleceğine de sahip çıkıyoruz.

Meslek alanımızı, meslektaşlarımızı ve ülkemizin geleceğini hedef alan bu saldırılar karşısında sessiz kalmayacağız. Bizler mesleğimizi bilimden, üretimden ve toplumdaki kullanan bir mücadele geleneğinin sürdürücüsüyüz. Bu anlayışla TMMOB'nin bilim ve tekniği esas alan, kamu çıkarını savunan, eşitlik, özgürlük ve demokrasiden yana tavrını korumaya devam edeceğiz.

Unutulmaz Başkanımız Teoman Öztürk'ün dediği gibi, dün olduğu gibi bugün de, “Yüreğimizdeki insan sevgisini ve yurtseverliği; baskı, zulüm ve engelleme yöntemlerinin sökülüp atamayacağını bilinci içinde; bilimi ve tekniği emperyalizmin ve sömürgecilerin değil, halkımızın hizmetine sunmak için her çabayı güçlendirerek sürdürme yolunda inançlı ve kararlıyız.”

Tüm meslektaşlarımızın mühendislik mimarlık haftası kutlu olsun!

65. yılında daha da güçlenerek ve büyüyerek: Yaşasın TMMOB, Yaşasın Mücadelemiz!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

ÇORLU TREN KATLIAMI AİLELERİNİN ADALET ARAYIŞININ YANINDAYIZ

14 Kasım 2019

8 Temmuz 2018 tarihinde yaşanan ve 25 kişinin hayatını kaybettiği Çorlu Tren Katliamı hafızalarımızdaki ve yüreğimizdeki tazeliğini korumaktadır. Facianın ardından gerek Bakanlık ve TCDD yetkililerinin vurdumduymazlığı, gerekse mahkeme sürecinde yaşananlar, ailelerin yaşadığı acıları derinleştirdiği gibi, facianın nedenlerinin aydınlatılması ve sorumlularının yargılanması konusundaki beklenti ve umutlarımızı kırmıştır.

Kazanın ardından yürütülen soruşturmada, üst düzey yetkili ve bürokratlar dosya dışında bırakılmış, kazayı araştırmak için oluşturulan bilirkişi heyetindeki bazı isimlerin kazadan sorumlu şirketle bağlantılı olduğu ortaya çıkmıştır. Bilirkişi Heyeti'nin gerçek sorumluları gizlemeyi amaçlayan raporu ve mahkeme sürecinde yaşananlar, adalete olan güveni sarsmaktadır.

Kazanın örtbas edilmesine karşı mücadele veren acılı ailelerin talepleri siyasal iktidar ve adli makamlar tarafından göz ardı edilmektedir. Tüm engellemelere rağmen kazanın tüm boyutlarıyla ortaya çıkartılması ve sorumluların yargılanması için Çorlu Tren Katliamı Ailelerinin yürüttüğü kararlı mücadele, tüm Türkiye için örnek teşkil etmektedir.

Aileler tarafından sürdürülen adalet arayışının bir parçası olarak, 13 Kasım 2019 tarihinde Makina Mühendisleri Odası İstanbul Şubemiz önünde gerçekleştirilen basın açıklaması ile Bilirkişi Raporunda imzası bulunan TMMOB üyeleri hakkında gerekli disiplin soruşturması açılarak, meslekten yasaklanmaları talep edilmiştir.

Bilindiği gibi, Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 63. Maddesi'ne göre Ceza Davaları için bilirkişiyi atama yetkisi soruşturma evresinde Cumhuriyet Savcısına, kovuşturma evresinde ise hâkim veya mahkemeye aittir. Bilirkişilik Kanunu'na göre de "bilirkişilerin" sicilleri, doğrudan Adalet Bakanlığına bağlı Bilirkişilik Daire Başkanlığı tarafından tutulmaktadır. Birliğimizin tüm eleştirilerine rağmen yasada yer alan bu durum, ne yazık ki bilirkişilerin kamusal ve tarafsız niteliğine gölge düşürmektedir. TMMOB ve bağlı odalarının bilirkişilerin görevlendirilmesi ve sicil kayıtlarının tutulması konusunda bir yetkisi bulunmamaktadır.

Bununla birlikte ilgili meslek odalarımız mahkeme tarafından talep edilsin ya da edilmesin, kamuoyunu aydınlatma sorumluluğu gereği bilimsel rapor ve görüşler hazırlamaktadır. Çorlu Tren Faciasıyla ilgili de çok sayıda meslek odamızın bilimsel-teknik raporu bulunmaktadır.

Aileler tarafından dile getirilen “Bilirkişi Raporu’nda imzası bulunan üyeler hakkında disiplin soruşturulması” talebi son derece meşru ve insani bir taleptir. Zira “meslek disiplinini ve ahlakını korumak” TMMOB’nin yasal görevidir. Mesleğini ve görevini bilime ve meslek tekniğine aykırı biçimde uygulayarak kamuya, halka ve üçüncü şahıslara zarar verenler TMMOB Disiplin Yönetmeliği tarafından en ağır biçimde cezalandırılırlar. Söz konusu Bilirkişi Heyeti’nde bulunan isimlerle ilgili olarak üyesi oldukları meslek odaları tarafından disiplin süreçleri daha önceden başlatılmış ve hâlihazırda devam etmektedir.

TMMOB ve bağlı odaları olarak facianın yaşandığı andan itibaren olayın tüm boyutlarıyla ortaya çıkartılması, sorumluların cezalandırılması ve son yıllarda giderek artan bu faciaların bir daha yaşanmaması için çok sayıda rapor ve görüş açıkladık. Bölgede bulunan İl Koordinasyon Kurullarımız aracılığıyla, mahkeme süreçlerinin her aşamasında aileler ve avukatları ile dayanışma içerisinde bulunduk.

Bundan sonraki süreçte de adaletin sağlanması için mücadelemize ve ailelerle dayanışma içinde olmaya devam edeceğimizi bir kez daha duyurur, bu vesileyle tüm duyarlı kamuoyunu Çorlu Tren Faciasının 10 Aralık 2019 tarihinde gerçekleştirilecek dördüncü duruşmasına katılmaya davet ederiz.

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB KADIN ÇALIŞMA GRUBU: “KADINLAR HER YERDE”

16 Kasım 2019

BASINA VE KAMUOYUNA

“Antalya’da 4 kişilik aile ölü bulundu.”

“ İstanbul’un Fatih ilçesinde dört kardeş, kapılarına bir “dikkat” notu asarak, siyanürle intihar etti. “

“ Bir milyondan fazla kişi 1 yıldır iş arıyor.”

“ Fizikten tek net yapmadan fizik öğretmeni oluyorlar “

“ Türkiye, eğitim, cinsiyet eşitliği, iş cinayetleri, sağlık, basın özgürlüğü, temel hak ve hürriyetler başta olmak üzere 9 farklı konuda dünya ortalamasının çok altında,”

Son bir haftaya ait gazete başlıkları/haberleri...

Sadece bir haftanın gündemine bakmak bile ülkemizde yaşanan ağır siyasal ve ekonomik krizin toplumsal yansımalarını görmemize yetiyor.

SGK ve TÜİK tarafından geçen haftalarda paylaşılan 2018 yılı verileri dikkate alınarak hazırlanan İşsizlik ve Yoksulluk Raporu’na göre;

Türkiye 36 OECD ülkesi içerisinde işsizliğin en yüksek olduğu dördüncü ülke konumundadır.

2018’de İŞKUR’a kayıtlı işsizlerin yüzde 82’si kadın ve gençlerden oluşmaktadır.

İŞKUR’a kayıtlı işsiz sayısı tüm zamanların rekorunu kırarak, 3 milyon 509 bin 603’e ulaşmış durumdadır.

İŞKUR’a kayıtlı diplomalı işsiz kadın sayısı 445.300’e yükselmiştir.

AKP iktidarında kadın istihdamdan dışlanmış durumdadır. İŞKUR verilerine göre 2003 yılında 118.031 olan işsiz kadın sayısı 2018’de 1.805.439’a yükselmiştir. Geride bırakılan 16 YILDA işsiz kalan kadın sayısı ise yüzde bin 430 artmıştır.

Gelir dağılımındaki adaletsizlik had safhaya ulaşmış durumdadır. Sosyal devlet olma anlayışından uzaklaşarak zengin daha zengin, fakirin daha fakir olduğu bir toplum yaratılmıştır. Bir gazetede ifade edildiği üzere “artık kimse komşusu açken tok uyumuyor çünkü açlar ve toklar şehrin birbirine uzak, başka mahallelerinde yaşıyor.”

Ünlü bir sosyal bilimcinin de tespit ettiği üzere “Din iktidarın elinde mülkiyeti ve üst sınıfların çıkarlarını meşrulaştırarak, alt-sınıfların sosyal yapıyı sorgulamalarını önleyen araca dönüştürülmüştür.”

Birçok bakanlığı geride bırakan bütçesini kısa zamanda tüketerek 1.3 milyar ek ödenek alan ve 2017 yılını 8.1 milyar liralık harcamayla tamamlayan Diyanet İşleri Başkanlığı'nın istatistiklerine göre Türkiye'de cami sayısı 90 bine ulaşmıştır. Diyanet'e bağlı cami sayısı, Milli Eğitim Bakanlığı'nın (MEB) 2016 yılına ilişkin yayımladığı “Örgün Eğitim İstatistikleri”nde 61 bin 201 olarak açıklanan okul sayısını geçmiştir.

4+4+4 ile çocukların, özellikle kız çocuklarının eğitime katılmada önleri kesilmiştir. İmam hatip okullarının önünü açmak üzere 2012 yılında bir oldubitti ile kabul edilen 4+4+4 sistemi iflas ettiği gibi eğitim sisteminde ve ülkemizin eğitim paradigmasında onarılamaz tahribatlar yaratmıştır.

“Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz.” denilmek suretiyle Anayasa ile güvence altına alınan “eğitim hakkı” çığnemiş; parası olmayanın ilkokul dahi okuyamadığı bir sistem yaratılmıştır.

Her şehire bir üniversite açan hükümet, üniversite eğitimi ile sadece işsizlik gerçeğini ertelemektedir.

İşsiz, umutsuz, geleceksiz bir gençlik yaratılmıştır.

Hükümet kendi gibi olmayı dışlayan, ötekileştiren, eğitim sistemi üzerinden kendisinin “iyi ve kötülerini” tüm topluma dayatmış, toplumsal yaşamdaki çatışmaları daha da körüklemiştir.

Kuruluş felsefesi siyasal islama dayanan Laiklik karşıtı, dini değerler üzerinden yeni bir toplum yaratma sevdasında olan siyasal iktidarın, eğitim, çalışma hayatı, istihdam gibi toplumsal yaşamın tüm alanlarında gerici politikalarını kadınlar üzerinde yürüttüğü, bu gerici yaklaşımının bir sonucu olarak kadın cinayetlerinin her geçen gün arttığı kadın bedenleri ve varlıkları üzerinde “sahiplik” mekanizması oluşturmaya çalışıldığı, kadınların sokaktan, iş yerlerinden tüm kamusal alanlardan

uzaklaştırılıp ev içi köleliğe mahkum etmeye çalıştığı bu süreçte yapılan kadın çalışmalarının değeri ve önemi bir kat daha artmıştır.

Bir dönem çatışmalı süreçler nedeni ile köyler boşaltılırken bugün kentlerimiz, bombalandıkları için, ve istihdam olanağı bulunmadığı için boşalmaktadır. Medeniyetler kenti Mardin'in Suriye sınırında yer alan birçok ilçesi bombalar ile hasar alırken, diğer bir kısmı da TOKİ eli ile yapılan ucubeler ile yok edilmektedir. Güneydoğuda ve Suriye sınırında kalan birçok kentin akıbeti aynıdır.

Ekonomik krizlerin en önemli nedenlerinden biri eğitim ve sağlığa ayrılması gereken bütçenin savaşa aktarılmasıdır. Hükümetin ömrünü uzatmak için sürekli bir savaş çığırkanlığı yapıp halkların ortak iradesine saldırısını kabul etmediğimizi ve her koşulda kadınlar olarak savaşa karşı olduğumuzu beyan ediyoruz.

Bu hükümetin ilk imzacısı olmakla övündüğü Kadınlara Yönelik Şiddet ve Ev İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadele Hakkındaki Avrupa Konseyi Sözleşmesi kamuoyunda bilinen adıyla İstanbul Sözleşmesi, üzerinden 8 yıl bir zaman geçmişken aynı hükümet tarafından iptal edilmek istenmektedir.

En önemli özelliği, biyolojik veya hukuki, ailevi bağ olup olmadığına bakılmaksızın ev içi şiddetin ve kadınlara yönelik her türlü şiddetin önlenmesi ve bunlarla mücadeleye ilişkin standartlar öngören sözleşme Avrupa ülkelerini hukuki olarak bağlayan ilk belge niteliğindedir.

Aradan geçen sürede sözleşmeyi hayata geçirme yönünde samimi adımlar atmayan hükümet; bugün artık her alanda gerçek yüzünü göstermiş ve kadına yönelik şiddetin, tacizin önündeki engelleri bir bir kaldırma yoluna girmiştir;

OHAL bahane gösterilerek kayyum eline geçen yerel yönetimlerdeki kadın çalışmaları yapan birimler dağıtılmıştır.

Mevzuatlardaki “ kadın “ kelimesi çıkarılarak yerine “aile” kelimesi konulmuştur.

“Tutum Belgesi” olarak bilinen ve 2015 yılında YÖK tarafından tüm üniversitelere gönderilen, yükseköğretim kurumlarınca toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanabilmesi için yapılması gerekenlerin ifade edildiği metin bu yılın başında YÖK tarafından web sayfasından kaldırılmıştır.

Bir yandan “Tutum Belgesi” kaldırılırken eş zamanlı olarak 2013 yılında imzalanan İslam Konferansı Örgütü Kadının İlerlemesi Teşkilatı Tüzüğü Cumhurbaşkanlığı tarafından Kanun teklifi olarak TBMM Meclis Başkanlığı’na havale edilmiştir.

Yaşlı bakımı, çocuk bakımı, hasta bakımı gibi ev içi işleri kamunun bir görevi hâline getirilmesi gerekirken tam tersine, “Ailenin güçlendirilmesi, iş ve aile hayatının uyumlaştırılması” adı altında üretilen projeler ve kamu spotları ile kadın anneliğe, eşliğe, ev hanımlığına yönlendirilmekte, toplumsal hayatın ve çalışma hayatının dışına itilmektedir.

Kadının eğitim, sağlık, karar alma mekanizmalarında yer almasının önünde engeller oluşturulmaktadır.

Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu’nun Ekim ayı Raporu’na göre sadece geçtiğimiz ay 36 kadın cinayeti işlendi. Bu kadın cinayetlerinin 8’i şüpheli ölüm olarak kaydedilirken, 17 kadının neden öldürüldüğü tespit edilemedi. 5 kadın, ekonomik sıkıntılar bahanesiyle, 6’sı boşanmak istediği veya barışma isteğini reddettiği için, telefona cevap vermediği için öldürüldü.

Emine Bulut’un “ölmek istemiyorum” diyen çığlığı hala kulaklarımızdan silinmemişken cinsel İstismar suçlarına af masadadır ve 7 bin kişinin tahliyesi söz konusudur. Adaleti sağlaması gereken hukuk sisteminin bizatihi kendisi şiddet uygulama aracına dönüştürülmeye çalışılmaktadır.

Politik alanda cinsiyetçi anlayışlar ve yaklaşımlar var olduğu sürece ne kadınların eğitimi ne de kamusal alanda çalışıyor olmaları tek başına bir anlam ifade etmeyecek, kadına yönelik şiddet artarak devam edecektir. Bu bağlamda kadına yönelik şiddet ve kadın cinayetleri sadece sosyal sorunlar olarak tanımlanamaz. Politikadır.

Bilysin ve anlaşılın ki; kadınların kendilerine dayatılan koşullar karşısında susmalarını, korkmalarını ve itaat etmelerini bekleyenler yanılıyor. Bu ülkenin mühendis, mimar ve şehir plancısı kadınları olarak, iktidarın tüm saldırılarına karşı, işyerlerimizi de sokakları da bırakmayacağız. Çünkü biz kırıntılarını değil tüm hayatı istiyoruz.

Susmuyoruz, korkmuyoruz ve itaat etmiyoruz.

TELEVİZYONCU OLMASI FATİH PORTAKAL'A DİSK'E HAKARET ETME HAKKI VERMEZ!

20 Kasım 2019

Ülkemizde “küstahlık” yaygın bir davranış biçimi haline almış durumda. Birçok kurumda ve kişide sıradan bir alışkanlık haline gelen bu “tutumun” çok izlenen televizyonculardaki yansıması demokrasi kültürü açısından kaygı vericidir.

Ülkemizdeki iktidar odaklarının hakikati yok sayıp kendi fikirlerinin mutlak gerçeklik halinde algılanmasını isteyen ve bunun dışında kalanları “Hain, terörist, bozguncu, çapulcu” olarak yaftalayan dili ve söylemi her mikro iktidar alanında olduğu gibi, televizyon haber sunucularında da zaman zaman yansımasını buluyor.

Yandaş medya çöplüğüne dönüşmüş olan ülkemizde eleştirel habercilerin işçiler adına, halk adına, kamuoyu adına hesap sorması saygıdeğer bir tutumdur.

Ancak, işçiler için kılını kıpırdatmayan, hükümetin verdiği rakamın altında memur ücret artış oranına onay veren, ne üyesi olan işçiler ne de ülkedeki mağdurlar için tek bir eylem ve söylemi olmayan konfederasyonların “dokunulmaz” olduğu ülkemizde; FOX TV Ana Haber Sunucusu Fatih Portakal'ın emeğin hakları için verdiği tavizsiz mücadeleden en baskıcı dönemlerde bile asla vazgeçmeyen, bu uğurda bedel ödemekten kaçınmayan DİSK'i hedef alması, milyonların izlediği ekranlardan “hainlikle” yaftalamaya çalışılması “kişisel fikir, kişisel yorum” ile izah edilemez.

KESK, TMMOB ve TTB olarak yıllardır emek ve demokrasi mücadelesinde yol arkadaşlığı yaptığımız, kurulduğu günden bu yana Türkiye'deki sınıf mücadelesinin, emek hareketinin, toplumsal mücadelenin en önemli dinamiklerinden birisi olan, DİSK' i hedef alan bu tür itibarsızlaştırma ve hedef saptırma girişimlerine de birlikte karşı duracağız.

DİSK'e selam olsun, Türkiye işçi sınıfına selam olsun!

Yaşasın sınıf dayanışması, yaşasın örgütlü mücadelemiz!

Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu (KESK)

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB)

Türk Tabipleri Birliği (TTB)

SALDIRIYA UĞRAYAN MÜLKİYE ÖĞRENCİ VE AKADEMİSYENLERİNE KURUMLARDAN ORTAK DESTEK AÇIKLAMASI

28 Kasım 2019

19 Kasım 2019 tarihinde Siyasal Bilgiler Fakültesinde yaşanan, öğrenci ve akademisyenlere yönelik saldırıya ilişkin Mülkiyeliler Birliği, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, Türk Tabipleri Birliği ve Eğitim Sen tarafından ortak basın toplantısı gerçekleştirildi.

Mülkiyeliler Birliği Genel Başkanı Dinçer Demirkent'in okuduğu ortak basın bildirisinde güvenlik görevlilerinin öğrencilere saldırısı kınanarak, Üniversiteler şiddetin ve şiddet dilinin hakim olduğu kurumlar olmaması gerektiğinin altı çizildi.

Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde yaşananlara ilişkin suç duyurusunda bulunulacağını belirten Demirkent'in ardından söz alan CHP eski Milletvekili İlhan Cihaner de Ankara Üniversitesi'nde yaşananlar ile öğrencilerin eğitim hakkının engellendiğini ifade ederek, "OHAL fırsatçılığı ile çolaklaştırılan üniversitenin şimdi de başka bir tehdit altında olduğunu görüyoruz" diye konuştu. Öğrencilere saldıranlar güvenlik görevlileri hakkında, "Görevi kötüye kullanmak" gerekçesiyle suç duyurusu açılacağını söyleyen Cihaner, davanın takipçisi olacağını altını çizdi.

Toplantıda konuşan TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz, öğrencilerin can güvenliğine sahip çıkmak için yaşananların takipçisi olacaklarını kaydederek şunları söyledi:

"Bugün Siyasal Bilgiler Fakültesi öğrenci ve akademisyenlerinin eğitim haklarını ve daha da önemlisi can güvenliklerini savunmak için bir aradayız. Siyasal Bilgiler Fakültesi'nin 160 yıllık tarihinin en büyük akademisyen kıyımını gerçekleştiren Rektör Erkan İbiş'in adının etkinliğin onur kuruluna nasıl yazılabildiğini anlamadık. Kendi fakültelerindeki etkinliği izlemek isteyen öğrencilerin salona neden alınmadığını anlamadık. Üniversitenin güvenlik personelinin tek isteği salona girmek olan öğrencilere coplarla nasıl saldırılabildiklerini anlamadık. Aynı güvenlik personelinin okulun öğrenci ve akademisyenlerine saldıran faşist güruhu seyretmekle yetindiğini anlamadık.

Siyasal Bilgiler Fakültesi dekanlığı bu hususlar konusunda kamuoyunu aydınlatmak yerine, “okulu yıpratma amaçlı bir provokasyon” açıklaması yaparak olayı örtbas etmek istiyor. Son yıllarda toplumu hedef alan her saldırı girişiminde devletin çeşitli kurumlarından benzer açıklamaları duymaya alıştık. Oysa hepimiz biliyoruz ki ortada bir provokasyon değil, okuluna sahip çıkan öğrenci ve akademisyenleri hedef alan açık bir saldırı var.

Saldırganlar aslında gücünü ve desteğini sadece rektörlükten değil, içinde yaşadığımız tek adam rejiminden alıyor. Tek adam rejimi hayatın her alanında, bütün kurumlarda kendisi gibi tek adamcıklar yaratıyor. Bu kimi zaman öğretmenlere hakaret eden bir vali, kimi zaman öğrencilerini coplatan bir rektör, kimi zaman da kadına yönelik şiddetle mücadele gününde kadınlara şiddet uygulayan bir emniyet müdürü oluyor. Biz bu tek adam zihniyetini ve bu zihniyetin ürünü ve temsilcisi olan tek adamcıkları kınıyoruz.

Üniversiteler bilim üretilen kurumlardır ve özgürlük ve demokrasi olmadan bilimden söz etmek mümkün değildir. Bizler tek adam rejiminin tüm baskı ve saldırılarına karşı üniversitelerini ve akademik özgürlüklerini savunan öğrenci ve öğretim üyelerinin yanındayız. Darp edilen öğrenci ve akademisyenleri cezalandırmaya yönelik atılacak her adıma karşı onları birlikte savunacağız. Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu başkanı olarak mülkiyeli öğrenci ve akademisyenlerimize bir kez daha geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum. 160 yıllık Mülkiye'nin boyun eğmeyen geleneğini sürdürdükleri için de hepsine ayrıca teşekkür ediyorum.”

Eğitim Sen Yükseköğretim Sekreteri Özgür Bozdoğan ise yaşananların münferit olmadığını söyledi. Bozdoğan, üniversite yönetiminin üniversitelerin özgürlük alanları olması gerektiğini kabul etmek zorunda olduğunu belirterek, “Bizler de eğitim emekçileri olarak bu saldırıya karşı her türlü demokratik hakkımızı kullanacağız” ifadesini kullandı.

Ankara Tabip Odası Başkanı Vedat Bulut da saldırıyı kınadığını belirtti. Bulut, nefret ve şiddet söyleminin devletin hemen her kademesinde bulunanlara sirayet ettiğini vurgulayarak, “Bu dilin kaldırılması için eğitim kurumlarına büyük sorumluluk düşüyor. Değerli bir geleneği yaşatan Mülkiyelilerin yanlarında olacağız” dedi.

Ortak basın açıklaması şöyle

Basına ve kamuoyuna,

19 Kasım 2019 tarihinde, Siyasal Bilgiler Fakültesi’nde yaşanan şiddet ve bu şiddetin Ankara Üniversitesi yönetimi ve Siyasal Bilgiler Fakültesi Dekanlığı tarafından değerlendiriliş biçimi ne yazık ki kaygılarımızı arttırmıştır.

Şöyle ki, SBF Dekanlığı tarafından 25 Kasım Pazartesi günü akşam saatlerinde yapılan yazılı açıklama ve söz konusu açıklamanın Ankara Üniversitesi’nin resmi sosyal medya hesaplarından paylaşılması, yaşanan şiddete idarecilerin üzerine düşen sorumlulukla yaklaşmadığını göstermektedir.

Söz konusu olayın yaşandığı gün, güvenlik görevlileri bir eğitim-öğretim kurumunun içerisinde, barışçıl oldukları görüntülerden açık olan Fakülte öğrencilerine karşı hukuka aykırı biçimde ve yetkileri olmamasına rağmen cop kullanmışlar, baş ve boyun bölgelerine cop ile vurmak suretiyle öğrencileri darp etmişlerdir.

Bu olayın ardından sosyal medyada kendilerini ülkü ocakları mensubu olarak tanımlayan saldırgan bir grup SBF’de görevli akademisyenler de dahil olmak üzere Fakülte mekanlarında bulunanlara saldırmış ve öğretim üyelerimiz ile öğrencilerimizi darp etmiştir. Akşam saatlerinde ise yine aynı grup Siyasal Bilgiler Fakültesi’nin bahçesine gelerek “ülkücü yemini” etmişlerdir.

Üniversiteler, şiddetin ve şiddet dilinin egemen olduğu kurumlar olmamalıdır. Eğitim-öğretim hakkının korunabilmesinin ve hepsinden öte can güvenliğinin sağlanabilmesinin temel koşulu özgür bir öğrenme ikliminin idareciler tarafından sağlanması ve korunmasıdır.

Ancak SBF Dekanlığı ve SBF Dekanlığı’nın açıklamasını paylaşan Ankara Üniversitesi yönetimi, kendi personelinin ve darp edilen öğrencilerinin can güvenliğinin sağlanmasına dair hiçbir tavır almamıştır. Hatırlatmak isteriz ki yapılan resmi açıklama ile yaşananların “provokasyon” olarak nitelenmesi rektör Erkan İbiş ve SBF yöneticilerinin hukuki sorumluluklarını ortadan kaldırmamaktadır. Üstelik yaşanan şiddetin ardından, aynı günün akşam saatlerinde, kalabalık bir grup tarafından gerçekleştirilen “ülkücü yemini” ve en önemlisi üniversitenin öğrencisi olduğu belli olan kişilerin çeşitli sosyal medya hesaplarından aleni

biçimde tehdit ve hakaretlerini sürdürmesi, şiddet tehdidinin ciddiyetini sürdürdüğünü de göstermektedir. Başında bir hekim bulunan Ankara Üniversitesi yönetimi, Cebeci Kampüsü'nde Siyasal Bilgiler Fakültesi'ne silah doğrultan öğrenciye müsamaha göstermiş, ülkü ocakları tarafından düzenlenen kılıç teslim törenlerine izin vermiş, aynı gruplar tarafından gerçekleştirilen şiddet eylemlerinin üzerini örtmüştür.

Açıkça ifade etmek isteriz ki Cebeci Yerleşkesi'ni "kılıç hakkı" olarak tarifleyen, "kılıçla" Cebeci Yerleşkesi'ne girip "reislik değişim törenleri" yapan, Hukuk Fakültesi önünde Siyasal Bilgiler Fakültesi'ne silah doğrularak fotoğraf çektiren, Hukuk Fakültesi'nin dış cephesini kapsayacak şekilde "Ülkü Ocakları" pankartı asıp fotoğraf çeken ve söz konusu fotoğrafları sosyal medya hesaplarından paylaşan bu kişilerin üniversite yönetimi tarafından korunmasından vazgeçilmelidir.

Üniversite yönetiminin sorumluluğu, başta öğrencilerinin ve personelinin can güvenliğini sağlamak, eğitim öğretim hakkını güvenceye almak, anayasadan kaynaklanan haklarını kullanabilecekleri özgür bir üniversite alan sağlamaktır.

Aksi halde, yerleşkenin içinde ya da dışında yaşanacak her türlü olumsuz olaydan Ankara Üniversitesi'nin ve Siyasal Bilgiler Fakültesi yönetiminin sorumlu olacağı iyi bilinmelidir. İfade özgürlüğü de dahil olmak üzere temel hakların korunması idarenin görevidir. Kamu gücü kullananlar ya da üçüncü kişiler tarafından bu hakların engellenmesi durumunda yönetimin etkili bir soruşturma yapma zorunluluğu vardır. Demokrasinin, evrensel hukuk normlarının ve özgür bir öğrenme ikliminin mekanları olması gereken üniversitelerin şiddetin mekanlarına dönüşmemesi için, yaşanan bu olayın faileri ve sorumluluklarını yerine getirmeyenler hakkında suç duyurularında bulunduk. Çağrımız, öğrencilerin ve akademisyenlerin can güvenliğinin sağlanması ve eğitim-öğretim hakkının korunmasıdır. Sürecin yakın takipçisi olacağımız bilinmelidir.

Mülkiyeliler Birliği

Türk Tabipleri Birliği

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği

Eğitim Sen Genel Merkezi

ENGELLİLERİN SORUNLARININ FARKINDAYIZ, BİRLİKTE AŞACAĞIZ!

3 Aralık 2019

Ülkemiz, 14 Temmuz 2009 tarihinde Resmi Gazete’de yayınlanan Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme’de, Birleşmiş Milletler Şartı’nda ilan edildiği gibi, insanlık ailesinin tüm mensuplarının doğuştan sahip oldukları onuru, değeri, eşit ve devredilmez hakları dünyada özgürlüğün, adalet ve barışın temeli olarak kabul etmiştir.

Ancak ülkemiz, özellikle son yıllarda, kapitalist-emperyalist hegemonyanın yaratmış olduğu cendere içerisinde, bir yaşam alanı olmaktan çok, hayatta kalma mücadelesi verilen bir yere dönüşmüştür.

Gündelik yaşamın rutin yapısı engelli yurttaşlarımız için daha ağır sonuçlar doğurmaktadır. Kentlerimizin fiziki yapısından eğitime, sağlığa, ulaşım ve çalışma yaşamına kadar tüm alanlar engelli yurttaşlarımız için bir yaşam zorluğudur. Kaldırımlar, yollar, merdivenler, kapılar, tuvaletler, taşıma araçları ve sayamadığımız daha nice şey aşılması gereken birer engel olarak karşımıza çıkmaktadır. Kimi zaman yaşadığımız mekanlarda bir yerden başka bir yere ulaşmak engelli yurttaşlarımız için imkansız hale gelmektedir. Oysa bu sorunların engelli yurttaşlarımız lehine çözülmesi mümkündür.

Mevcut sözleşmeler, yasa ve yönetmelikler engelli yurttaşlarımız lehine sonuçlar üretmekten uzak, yetersiz ve kağıt üzerinde düzenlemeler olarak kalmakta, engelliler adeta yok sayılmaktadır. Fiziksel çevrenin, kamu binalarının ve kamusal kullanım alanlarının engellilere uyumlu hale getirilmesi yükümlülüğü halen yerine getirilmemiştir. Bu adımların ciddiyetle atılmaması olmasını anlayabilmek mümkün değildir.

Yaşamın içinde olan kalıtsal hastalıklar, doğum anındaki zorluklar, farkına varılmayan çocuk hastalıkları, çevre sorunlarının yarattığı hastalıklar, iş kazaları, meslek hastalıkları, savaşlar ve saldırılar... Engelleri doğuran pek çok sebeple her gün iç içe yaşamaya devam ediyoruz. Ancak bu engelleri büyüten, hayatları ve kentleri yaşanmaz kılan bizleriz.

TMMOB olarak, engelli üyelerimizin sorunlarını dinlemeye, birlikte çözüm önerisi geliştirmeye her zaman hazır olduğumuzu, yaşanmaz

kılmak yerine yaşatmak, yaşamı ise her zaman daha onurlu kılmak için var gücümüzle çalışmaya devam edeceğimizi 3 Aralık Dünya Engelliler Günü vesilesiyle bir kez daha kamuoyuna saygıyla bildiririz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

SESSİZ KALMAYACAĞIZ!!!

9 Aralık 2019

Dün İstanbul'da kadına karşı şiddeti protesto etmek için eylem yapan kadınlara emniyet güçleri tarafından müdahale edilmesi ve kadınların gözaltına alınması bir kez daha göstermiştir ki, ÜLKEMİZDE YAŞANAN KADIN CİNAYETLERİ POLİTİKTİR.

İstanbul Valiliği'nin "etkinlikte yapılan dans gösterisi sırasında kullanılan ifadelerin suç teşkil ettiği yönündeki" açıklamaları ise, siyasi iktidar ve onun temsilcilerinin insan hakları ve düşünceyi ifade konusunda evrensel değerlerden ve hukuk kurallarından bihaber olduklarının en açık göstergesidir.

TMMOB'ye bağlı Odaların üyesi kadınlar olarak, yaşam haklarını savunmak için bir araya gelen kadınlara yapılan zulmü kınıyoruz. Her türlü baskıya ve zora rağmen mücadeleyi büyütme kararlılığında olmaya devam edeceğiz.

KADINLAR VARDIR

KADINLAR HER YERDE

TMMOB Kadın Çalışma Grubu

DİSK, KESK, TMMOB, TTB: GÜVENLİK SORUŞTURMASI DÜZENLEMESİ VATANDAŞLAR ARASINDA AYRIMCILIĞIN YASALAŞMASIDIR

20 Aralık 2019

Anayasa Mahkemesi (AYM) tarafından iptal edilen güvenlik soruşturması/ arşiv araştırması uygulaması, yeni bir düzenlemeyle yeniden yasalaştırılmak istenmesine karşı DİSK, KESK, TMMOB ve TTB tarafından 20 Aralık 2019 tarihinde ortak basın açıklaması yapıldı.

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'nda kabul edilen tasarrufların TBMM'de görüşülmesi öncesinde ortak bir açıklama düzenleyen DİSK, KESK, TMMOB ve TTB, tasarıya olumlu oy vermeyi düşünen milletvekillerine çağrıda bulunarak, "Güvenlik soruşturması adı altında yasal kılıfa büründürmeye çalıştığınız insanları vatandaşlık haklarından mahrum bırakma girişimi, bu ülkeye yaptığınız kötülükler arasında ilk sıralarda yer alacak" denildi

Basın toplantısına TTB Merkez Konseyi Başkanı Prof. Dr. Sinan Adıyaman, TTB Genel Sekreteri Dr. Bülent Nazım Yılmaz, KESK Genel Sekreteri Ramazan Gürbüz ve TMMOB İkinci Başkanı Selçuk Uluata katıldılar. Açıklamayı, Prof. Dr. Sinan Adıyaman okudu.

AYM'nin iptal kararının AKP iktidarını durdurmaya yetmediğine ve iktidarın daha önce onlarca konuda olduğu gibi bu konuda da evrensel hukuk ilkelerini esas almadan, "ikinci sınıf vatandaş" yaratacak şekilde keyfilik, ayrımcılık ve haksızlığı yasalaştırmaya çalıştığına yer verilen açıklamada şöyle denildi:

"AYM'nin uyarıları doğrultusunda, Anayasa'nın hukuk devleti, eşitlik, ayrımcılık yasağı, insan onuru, çalışma hakkı gibi en temel maddelerini ihlal etmeyecek düzenlemeler dışında atacağınız her adımın takipçisi olacağımızı ve tek bir yurttaşımızın bile kamuda işe girme sürecinde mağduriyet yaşamaması için mücadelemizi her türlü araçla büyüteceğimizi buradan ilan ediyoruz."

Ortak açıklama metni öyle:

"GÜVENLİK SORUŞTURMASI": İktidar Partisi üyeleri ve yandaşları dışında hiç kimsenin kamuda herhangi bir işe giremeyeceği, vatandaşlık haklarının yok edileceği bir ülke hayali,

Düşünün;

binbir emek ve fedakârlıkla oğlunuzu ya da kızınızı okutmuşsunuz. Onlar da sınavlarda başarılı olup, mühendis, doktor, öğretmen, hemşire, hukukçu olacakları üniversitelere girmiş, yine birçok şeyden feragat edilerek harçlar ödenmiş, sınavlar verilmiş, mezun olunmuş. Hep birlikte yüzbinlerce üniversite mezunu arasında işe girme yarışına girmişler.

Ya da şartlar elvermemiş, üniversiteyi okuyacak ortam oluşmamış zorluklarla ortaokul - lise mezunu olmuş, yine milyonlarca yurttaştan biri olarak memur olmak için başvurusu yapmışsınız.

Düşünün;

kızınız, oğlunuz, yeğeniniz ya da kendiniz tüm bu aşamalardan geçmiş KPSS’de (kamu personeli seçme sınavında) işe alınacak kadar yüksek puanı almışsınız. Kamuda büro memuru, öğretmen, hemşire, doktor, mühendis, teknisyen, avukat, laborant, zabıta görevlisi olabilmeniz, yani kamuda herhangi bir göreve atanabilmeniz için tüm bu emekleri, tüm bu özverileri, tüm bu başarıları bir anda yok sayabilecek; sizi kamuda çalışabilme hakkından mahrum edebilecek bir uygulama “Demoklesin Kılıcı” gibi tepenizde dolaşmaya devam edecek.

Düşünün;

Kimin gerçek makbul vatandaş, kimin kamuda memur olamayacak ikinci sınıf vatandaş olduğuna karar verme yetkisine sahip ve mevcut iktidarcı atanmış bir komisyon bu ülkede var olacak. Ve kaderiniz hiçbir kritere bağlı olmayan kişilerden oluşan bu komisyonun iki dudağı arasında olacak.

Düşünün;

Mahalle karakolunuzdaki bir polisin tuttuğu fiş, okul-üniversite yöneticilerinin kişisel “kanaatleri,” isimsiz bir ihbar mektubunda adınızın geçirilmesi, muhbir bir vatandaşın kötülük niyeti, Cimer vb. şikâyet hatlarına adınıza yapılmış bir şikâyet, herhangi bir sosyal medya paylaşımınız, şakanız, espiriniz, retweetiniz, mailiniz birilerinin dikkatini çekti, dönemin iktidar partisinin hoşuna gitmedi diye; çocuğunuzun hatta yeğeninizin kamuda göreve başlaması engellenebilecek. Buna itiraz hakkınız olmadığı gibi yılları alan ömür törpüsü dava süreçlerinin nasıl sonuçlanacağı da belirsiz kalacak.

Düşünün;

İşsizliğin tahammül edilemez boyutlara geldiği ülkemizde kendini ülkenin sahibi sanan dönemin iktidar payandaları, 82 milyonun emeği ve birikimi ile oluşan, kaynağı doğrudan ve dolaylı vergilerle hepimizin cebinden sağlanan kamuya beğenmediklerini almayacak. Alınmış olsalar bile hoşlanmadıklarını da işsiz bırakabilecek. Şu anda TBMM’de AKP milletvekillerince aniden, bir oldu bitti ile toplumun bilgisinden ve tartışmasından kaçırarak yasalaştırmaya çalışılan teklifle “ kerameti kendinden menkul bir komisyon”, yine kendi yanlış politikalarının sonucu olan ekonomik krizin yoksullaştırıcı ortamında milyonlarca insanın hakkını gözünü kırpmadan gasp edebilecek, kamuda işe girmeye hak kazandığı halde onu ve ailesini işsizlikle baş başa bırakabilecek.

Düşünmek ve farkına varmak yetmez! Bu haksızlığı, hukuksuzluğu engellemeliyiz!

2016 Darbe girişimi sonrası ilan edilen Olağanüstü Hal Döneminde Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile kamuda işe alınacaklara güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırması başlamış ve bu uygulamanın nasıl yapıldığı en açık biçimde sağlık alanında devlet hizmet hükümlülüğü olan ve bu yükümlülüğü yerine getiremeyen hekimlerin ve sağlık çalışanlarının çalışma hakkının engellenmesiyle ortaya çıkmıştı.

Kamu kurumlarında mülakatla ya da açıktan atamalarla yapılan işe alımlarda donanım ve gerekli özellikler itibari ile uygun olan başvuruçuların elenmesi, güvenlik soruşturmasının etkin bir eleme yöntemi olarak işlediğini ortaya koydu. Güvenlik soruşturması ayrıca valilikler tarafından, kamu içinde yer değiştirmek isteyen tüm çalışanlara da uygulandı.

Olağanüstü Hal ilanı sonrasında yapılan KHK düzenlemeleri ile 657 sayılı kanuna da yapılan müdahale ve keyfi uygulamalar öncesinde; Silahlı Kuvvetler, Emniyet, MİT teşkilatında, Ceza ve infaz kurumlarında görev yapacaklar ile devletin iç ve dış güvenliği yönünden gizlilik dereceli bilgilerin olduğu kamu görevleri yönünden güvenlik soruşturması yapılması zaten 4045 sayılı Güvenlik Soruşturması Kanununda düzenlenmiş ve uygulanmaktaydı. Bu görevler için bile çok daha eşitlikçi, hakkaniyetli ve hukuki olması gereken bu uygulamayı kamu hizmeti verecek herkes için, bütün kamu emekçileri için uygulamaya koymak başka bir niyetin göstergesidir.

Demokratik kurumların fiili ve hukuki çabaları sonucunda Anayasa Mahkemesi (AYM), 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’na OHAL sonrası

eklenen ve memurluğa alınma şartlarını (herkes için uygulanacak bir güvenlik soruşturmasını) düzenleyen 48. maddesinin 8. bendini iptal etti. 4045 Sayılı Güvenlik Soruşturması Kanunu Anayasaya ve İnsan Hakları Sözleşmesine aykırı buldu.

Kamuda işe alımda “Güvenlik soruşturmaları” adı altında yaşanan keyfilik, ayrımcılık ve haksızlığın Anayasa Mahkemesi kararıyla hukuksuzluğunun ilanı da AKP iktidarını ikna etmeye ve durdurmaya yetmedi. Daha önce onlarca konuda olduğu gibi bu konuda da evrensel hukuk ilkelerini esas almak yerine ”ikinci sınıf vatandaş” yaratma ve kendi yurttaşları arasında en büyük ayrımcılığı kanun yoluyla yasalaştırma girişiminden vazgeçmedi.

DİSK, KESK, TMMOB ve TTB olarak TBMM’de AKP iktidarınca yasalaştırılmaya çalışılan telafisi zor, mağduriyetlere yol açacak bu ayrımcı yasa tasarısına TBMM’de olumlu oy vermeyi düşünen milletvekillerini bir kez daha uyarıyoruz. Güvenlik soruşturması adı altında yasal kılıfa büründürmeye çalıştığınız insanları vatandaşlık haklarından mahrum bırakma girişimi, bu ülkeye yaptığınız kötülükler arasında ilk sıralarda yer alacak.

Anayasa Mahkemesi’nin uyarıları doğrultusunda, Anayasanın hukuk devleti, eşitlik, ayrımcılık yasağı, insan onuru, çalışma hakkı gibi en temel maddelerini ihlal etmeyecek düzenlemeler dışında atacağınız her adımın her zaman takipçisi olacağımızı ve tek bir yurttaşımızın bile kamuda işe girme sürecinde mağduriyet yaşamaması için mücadelemizi her türlü araçla büyüteceğimizi buradan ilan ediyoruz.

Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK)
Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu (KESK)
Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB)
Türk Tabipleri Birliği (TTB)

DİSK-KESK-TMMOB-TTB: “GÜVENLİK SORUŞTURMASI” KANUN DÜZENLEMESİNİN TBMM’DE GERİ ÇEKİLMESİ YETMEZ!

21 Aralık 2019

Kamuya memur ve işçi alımlarında mülakatı da torpili de ortadan kaldırın!

Kamuda işe girme beklentisindeki milyonlarca insanın hakkını elinden alacak olan ve TBMM’ye AKP tarafından getirilen “Güvenlik Soruşturması” kanun düzenlemesi yine AKP tarafından geri çekildi!

AKP’nin kendi içinde ne tür hesaplar, tartışmalar içinde olduğunu bilmiyoruz. “Güvenlik Soruşturması” adı altında milyonlarca insanın hakkını, hukukunu gasp edecek bu tür bir düzenlemeyi TBMM yeniden açılınca bir daha gündeme getirmeyeceklerini de kimse garanti edemez!

TBMM’deki bütün muhalefet partilerinin esastan itiraz ettiği bu düzenleme hakkında, Anayasanın “hukuk devleti, eşitlik, ayrımcılık yasağı, insan onuru, çalışma hakkı” gibi en temel maddelerini ihlal ettiği, Anayasaya ve İnsan Hakları Sözleşmesine aykırı olduğu biçiminde bir Anayasa Mahkemesi kararının varlığına rağmen bu hukuksuzlukta ısrarı anlamak mümkün değil.

Başta kurumlarımız olmak üzere bütün demokratik kamuoyu tarafından nasıl bir yıkım yaratacağı gözler önüne serilen ve mağduru olan ve olabilecek milyonların duygularını ifade eden eylem, etkinlik ve açıklamalarla reddedilen bu düzenlemeyi yeniden gündeme getirmeyi hiçkimse aklına getirmesin.

Ülkede doğrudan iktidar yandaşı olmayanların öğretmen, hemşire, mühendis, hekim, avukat, teknisyen, laborant, büro memuru, belediye işçisi vb. olmasına bile tahammül etmeyen ve bunu engellemek için “Güvenlik Soruşturması” adı altında “yasaklama düzenlemesi” peşinde olanların; İstanbul belediye seçimlerini iptal ettirerek, Diyarbakır - Mardin başta olmak üzere onlarca belediyeye kayyum atayarak kamu hizmet sunumunda tek parti rejiminin dışında kalan hiçkimseye görev, yetki ve iş olanağı bırakmayan bir anlayışa sahip olduğunu biliyoruz. Bu anlayışı tanyor ve teşhir ediyoruz.

İktidar Partisi üye ve yandaşları dışında hiçkimsenin kamuda herhangi bir işe giremeyeceği bir ülke hayalinizi terk edin. Kamuya memur ve işçi alımlarında soruları çalınmamış ya da birilerine verilmemiş sınav sonuçları, hakkaniyet ve liyakat dışında bir kriter yaratmaya çalışmayın. Torpille işe alımın diğer adı olan mülakat uygulamasına son verin. “Güvenlik Soruşturması” ya da başka bir adla yurttaşlar arasında ayrımcılığa yol açacak ve insanların haklarını gasp edecek yasal düzenlemeleri rafa kaldırın.

DİSK KESK TMMOB ve TTB olarak; TBMM’de bu maddelerin geri çekilmiş olmasını olumluyor, bir daha gündeme getirilmemesini bekliyoruz.

Bu ülkede yaşayan 82 milyon için eşit bir hak olan kamuda işe girilmesini engellemeye yönelik her türlü girişimin karşısında olacağımızı bir kez daha ilan ediyoruz!

DİSK (Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu)

KESK (Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu)

TMMOB (Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği)

TTB (Türk Tabipleri Birliği)

OHAL İŞLEMLERİ İNCELEME KOMİSYONUNUN GÖREV SÜRESİNİN UZATILMASINI KINIYORUZ! HUKUKSUZ BİÇİMDE İHRAÇ EDİLEN KAMU EMEKLİLERİ İŞLERİNE İADE EDİLMELİ, HUKUKUN İŞLEYİŞİNİN ÖNÜ AÇILMALIDIR!

26 Aralık 2019

OHAL döneminde yayınlanan Kanun Hükmünde Kararnamelere ilişkin başvuruları değerlendirmek ve karara bağlamak üzere 23 Ocak 2017 tarihinde kurulan OHAL Komisyonu'nun çalışma süresinin, 26 Aralık 2019 tarihinde yayınlanan Cumhurbaşkanlığı Kararı ile 1 yıl daha uzatılmasını kınıyoruz.

Görev yaptığı 3 yıl içerisinde, 126 bin 300 başvurunun henüz 98 bin 300'ünü karar bağlayan OHAL Komisyonu'nun amacı, hukuki sürecin önünü tıkamak ve etkili başvuru yollarını geciktirmektir.

OHAL İşlemleri İnceleme Komisyonu'nun oluşumu ve işlevi, Türkiye'nin içinde bulunduğu hukuki garabetin en açık göstergesidir. Herhangi bir idari soruşturmaya ya da yargı kararına dayanmaksızın, keyfi bir işlemle görevlerinden ihraç edilen kişilerin hukuk önünde haklarını arama talebi, OHAL İşlemleri İnceleme Komisyonu tarafından bilinçli biçimde kesilmektedir.

Geciken adalet, adalet değildir. 3 yılı aşkın zamandır haksız-hukuksuz biçimde işlerinden atılarak büyük mağduriyetler yaşamış yurttaşlarımızın yargı önüne çıkması geciktirilerek bir kez daha mağdur edilmesi kabul edilemez.

Haksızlıkların daha da büyümemesi için OHAL İşlemleri İnceleme Komisyonu derhal lağvedilmelidir. Haklarında mahkeme kararı olmayan ihraçlar tüm haklarıyla birlikte derhal görevlerine iade edilmelidir. Asılsız suç isnadıyla insanları bunca yıl mağdur eden idareciler ve sorumlular hakkında yasal işlem başlatılmalıdır.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

2020'DE İŞİĞİ VE UMUDU BÜYÜTELİM!

31 Aralık 2019

“Sen içimdeki küçük mum

Hala sönmedin, yanıyor musun?”

Umudun, mücadelenin ve sevginin yılı olsun temennisiyle başlamıştık 2019 yılına...

Bir kıvılcım parladı karanlıkta ve yan yana getirdiğimiz avuçlarımızı siper ederek büyütüyoruz şimdi o ışığı.

Halkı bölerek kendini büyütenlere karşı birleşebildiğimizde ne kadar güçlü olduğumuzu gördük. Demokrasiye sahip çıktık en azından ve bu da bir şeydir.

Hukuksuz YSK kararlarıyla, İçişleri Bakanlığı talimatıyla atanan kayyumları kabullenmeyeceğimizi gösterdik. Halk iradesine sahip çıktık en azından ve bu da bir şeydir.

Sömürgeci anlayışıyla talan edilmek istenen madenlerimizi ve ormanlarımızı korumak için on binlerce kişi Kaz Dağlarına yürüdük. Doğamızı ve madenlerimizi yağmalatmadık en azından ve bu da bir şeydir.

Tarım alanlarımızı kullanılmaz, havamızı solunmaz hale getiren enerji santrallerine karşı sesimizi yükselttik. Sağlığımızı ve geleceğimizi koruduk en azından ve bu da bir şeydir.

Asılsız suçlamalar ve uydurma delillerle bir suç gibi gösterilmek istenen Gezi Direnişini ve bu suçlamayla yargılanan arkadaşlarımızı savunduk. 6 yıl geçse de üzerinden, o Topçu Kışlası'nı yaptırmadık en azından ve bu da bir şeydir.

İhraç edilen arkadaşlarımızı, yargılanan dostlarımızın, işsiz kalan meslektaşlarımızın haklarını koruduk. Dayanışmayı örgütledik en azından ve bu da bir şeydir.

Yitirdiğimiz kadın arkadaşlarımızın hiçbirini sahipsiz bırakmadık. “Her neredeysem/Ne giydiysem/Ne içtiysem/Suç bende değil/Tecavüzcü sensin/Öldüren sensin/Polisler, hâkimler, devlet ve başkan” diyerek suçu suçlunun suratına haykırdık en azından ve bu da bir şeydir.

Doymak bilmeyen rant hırsının ürünü olan Kanal İstanbul Projesine karşı yağmur altında dilekçe kuyruklarında bekledik. Bu ülkenin sahipsiz olmadığını gösterdik en azından ve bu da bir şeydir.

Umudun, mücadelenin ve sevginin yılı olsun temennisiyle başlamıştık 2019 yılına...

Yan yana gelebildiğimiz, omuz omuza verebildiğimiz her yerde umudumuzun, mücadelemizin ve sevgimizin büyüdüğünü gördük ve inanın bu da çok önemli bir şeydir.

2020 yılı, içimizde giderek büyüyen bu ışığın, tüm dünyamızı aydınlattığı bir yıl olsun.

Herkese umutlu yıllar diliyoruz!

TMMOB Yönetim Kurulu

GEZİ'Yİ VE ARKADAŞLARIMIZI SAVUNMAYA DEVAM EDİYORUZ!

24 Ocak 2020

Aralarında üyelerimizin, sanatçıların, avukatların ve sivil toplum kuruluşu yöneticilerinin de bulunduğu 16 kişinin yargılandığı Gezi Davası'nın 5. Duruşması 28 Ocak 2020 tarihinde Silivri'de gerçekleştirilecek.

FETÖ üyesi olduğu için hüküm giyen emniyet yetkililerinin hazırladığı fezleke ve yine FETÖ firarisi bir savcının yazdığı iddianame esas alınarak açılan Gezi Davası hukuki değil siyasidir. Hukuk dışı deliller, şaibeli tanıklar ve hiçbir dayanağı olmayan soyut iddialara dayanan bu davanın amacı Gezi Direnişine katılanları hedef haline getirerek toplumsal muhalefete gözdağı vermektir.

Geride kalan duruşmalarda yaşananlar, sadece hazırlanan iddianamenin değil, yargılama usulünün de evrensel hukuk ilkelerine aykırı olduğunu açık seçik gösterdi. Davaya bakan mahkeme heyeti Hakimler Savcılar Kurulu tarafından değiştirilerek, sanık ve avukatların savunma hakkının kısıtlanarak ve makul bir şüpheye dayanmayan uzun tutukluluk süresiyle arkadaşlarımızın adil yargılanma hakkı defalarca ihlal edilmiştir.

Gezi Direnişi, bu topraklarda ağaca, doğaya ve kamusal mekânlara sahip çıkma iradesinin, geleceği kazanma mücadelesinin zirvesidir. Gezi Direnişi, insanlığın ortak değerlerine, haklara ve özgürlüklere, dayanışmaya sahip çıkmanın hikâyesidir. Gezi direnişi, toplumun her kesiminden insanın bir arada yaşamasının, paylaşmasının ve dayanışmasının en güzel örneğidir. Gezi direnişi, katılımcılığın, yaratıcılığın ve doğrudan demokrasinin ifadesidir. Siyasi iktidarı asıl korkutan da zaten Gezi'de kolektif olarak ortaya çıkardığımız bu değerlerdir.

Bizler mühendisler, mimarlar ve şehir plancıları olarak Gezi Parkı'ndan başlayarak ülkenin dört bir tarafına dalga dalga yayılan büyük Haziran Direnişi'nin bir parçası olmaktan onur duyuyoruz. Bu iktidarın alametifarikası olmuş siyaset güdümlü davalarla, iftiralarla kirletilmesine asla izin vermeyeceğiz.

Mahkeme heyetini hukukun üstünlüğüne ve yargı bağımsızlığına uymaya çağırıyoruz. Tüm halkımızı 28 Ocak 2020 tarihinde Silivri'de görülecek olan Gezi Davasının 5. Duruşmasına katılmaya ve ülkemizin onuruna sahip çıkmaya davet ediyoruz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

ELAZIĞ VE BÖLGESİNDE ARTÇILARI DEVAM ETMEKTE OLAN DEPREM TÜRKİYE’NİN BİR DEPREM ÜLKESİ OLDUĞU GERÇEĞİNİ BİR KEZ DAHA HATIRLATMIŞTIR

25 Ocak 2020

24 Ocak 2020 tarihinde saat 20.55’de Elazığ ili Sivrice ilçesinde 6.8 büyüklüğünde bir deprem gerçekleşmiştir.

Yaşanan deprem sonucu 25 Ocak 2020 saat 11.45 itibari ile açıklanan resmi verilere göre 22 yurttaşımız hayatını kaybetmiş 1030 yurttaşımız da yaralanmıştır. Yıkılan binalarda arama kurtarma çalışmaları sürmektedir. Öncelikle hayatını kaybeden yurttaşlarımız için başsağlığı diliyor, aile ve yakınlarının acılarını paylaşıyoruz. Yaralı yurttaşlarımızın da bir an önce sağlıklarına kavuşmalarını diliyoruz.

TMMOB Diyarbakır ve Malatya İl Koordinasyon Kurullarımız bünyesinde yönetici ve uzmanlardan oluşturduğumuz ekiplerimiz 25 Ocak 2020 sabah saatleri itibari ile bölgeye ulaşmış, Elazığ ve Malatya’da çalışmalarına başlamıştır. Sivrice Kaymakamı ve Belediye başkanı ile gerekli görüşmeler yapılmış kriz masaları ile temas kurulmuştur. Tespit edilen hasarlı yapılar kriz masalarına bildirilmiştir. Çalışmalar yıkılan binalarda arama kurtarmaya yoğunlaşmış olup, yıkılmamış durumda olan hasarlı yapılara ilişkin herhangi bir tedbir alınmamış durumdadır. Artçı sarsıntılar devam etmekte olup hasarlı yapılarda yıkıcı etki yapma olasılığı yüksektir. Hasar oluşan yapılar güvenlik şeridi ile çevrilmeli içerisine hiçbir şekilde girilmemelidir. Arama kurtarma çalışmalarının yanında hasarlı yapılara yönelik acil bir çalışma yapılmalı gerekli tedbirler alınmalıdır.

Elazığ ve bölgesinde artçıları devam etmekte olan deprem Türkiye’nin bir deprem ülkesi olduğu gerçeğini bir kez daha hatırlatmıştır. Ülkemiz dünyanın en etkin deprem kuşakları üzerinde yer almaktadır. Ne zaman nerede bir depremin olacağını kestirmek güç olsa da, her an ülkemizin herhangi bir yerinde orta büyüklükte veya yıkıcı nitelikte bir depremin olma olasılığı çok yüksektir. Orta büyüklükte meydana gelen depremlerin bile kırsal alanda bulunan yapı stokunda oldukça büyük oranda hasar meydana getirmesi depreme yönelik gerekli önlemlerin alınmadığının en açık göstergesidir.

Her depremde sonra aynı acıları ve kayıpları yaşamamak için yer seçimi, yapı tasarımı, üretimi ve denetimi aşamalarında mühendislik biliminin, bilgisinin gerekleri tam olarak yerine getirilmeli, ülkemizin deprem ve afet planları geliştirilmeli, ülkemiz yapı stokunda gerekli mühendislik incelemeleri yapılarak riskli yapılardaki risklerin giderilmesi çalışmaları ivedilikle başlatılmalıdır.

TMMOB şimdiye kadar olduğu gibi depremde etkilenen tüm yurttaşlarımızla tam dayanışma içerisinde olacak, arama kurtarmadan hasar tespiti çalışmalarına ve yaraların sarılmasına kadar üzerine düşen sorumluluğu yerine getirecektir.

Tüm üyelerimizi depremde etkilenen bölgelerde yürütülecek çalışmalara destek olmaya ve dayanışmayı büyütme davet ediyoruz.

TMMOB YÖNETİM KURULU

KANAL İSTANBUL ÇED OLUMLU KARARI İPTAL EDİLSİN

11 Şubat 2020

Bilim insanlarının tüm eleştirilerine ve 100 binden fazla yurttaşımızın itiraz dilekçesine rağmen, Kanal İstanbul ÇED Raporu hakkında, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından verilen “Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu” kararının iptali için Birliğimiz tarafından dava açılarak hukuki süreç başlatılmıştır.

Bırakın itiraz dilekçelerinin değerlendirilmesinin, ÇED raporunun incelenmesinin bile mümkün olmayacağı kadar kısa bir sürede verilen “ÇED Olumlu” kararı bilimsellikten ve kamu yararından uzaktır.

Dava dilekçesinde de belirttiğimiz gibi, Çevresel Etki Değerlendirmesi sürecinde halkın sürece katılımı engellenmiş, projeye ilişkin akademik ve mesleki çevrelerce hazırlanan bilimsel raporlar göz ardı edilmiştir. Anayasamız, 2872 sayılı Çevre Yasamız ve uluslararası sözleşmeler uyarınca zorunlu olan “katılım ilkesini” yok sayılması dava konusu işlemi en baştan hukuka aykırı hale getirmektedir.

Kanal İstanbul Projesi, İstanbul’un yaşam destek sistemleri olan orman alanlarının, tarım ve mera alanlarının, su kaynakları ve havzalarının, doğal ve arkeolojik sit alanlarının, Önemli Bitki ve Önemli Kuş Alanlarının, yerleşme alanlarının, dünyada örneği nadir kalmış coğrafik varlıklardan olan Küçükçekmece Lagün ve Kumul alanlarının, kuş göç yollarının içinden geçerek bu alanların yok olmasına neden olacaktır.

Gerek inşaat, gerekse de işletme aşamasında doğuracağı etkiler dolayısıyla da bir bütün olarak denizlerin, boğazların, su ekosisteminin, endemik ve mutlak korunması gerekli türleri de içeren uluslararası öneme sahip flora ve fauna unsurlarının geri dönüşü olmayacak biçimde tahribine neden olacak bu proje açık biçimde çevreye ve insan hayatına zararlıdır.

Anayasa’ya, 2872 Sayılı Çevre Kanunu’na ve Uluslararası Sözleşmelere, kamu yararına, bilimsel-teknik gereklere, şehircilik ilkelerine ve planlama esaslarına aykırı KANAL İSTANBUL ÇED OLUMLU KARARI ivedilikle iptal edilmelidir.

TMMOB olarak bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da bilime ve tekniğe aykırı, doğayı ve insan hayatını tehdit eden, toplumun genel çıkarına uygun olmayan tüm projelere karşı çıkmaya devam edeceğiz.

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

MESLEKTAŞLARIMIZIN HAK VE YETKİLERİNİ KISITLAYAN, SAHTECİLİĞE VE DENETİMSİZLİĞE YOL AÇAN YAPI RUHSATLARINDAN İMZA HANELERİNİN KALDIRILMASI UYGULAMALARINDAN DERHAL VAZGEÇİLMELİDİR

17 Şubat 2020

02.05.2018 tarihli, 30409 sayılı mükerrer Resmi Gazetede yayımlanan TS 10970 Formlar-Yapı Kullanma İzin Belgesi Standardına ve TS 8737 Yapı Ruhsatı Standardına ilişkin Tebliğ ile Yapı Ruhsatlarında değişiklik yapılmış ve yapı sahibinin, yapı müteahhidinin, şantiye şefinin, yapı denetçilerinin ve proje müelliflerinin ıslak imzaları ruhsat formundan kaldırılmıştı. Bunun üzerine Birliğimiz tarafından açılan davada Danıştay Dairesince 17/04/2019 tarihli karar ile “yapılaşmaya ilişkin sürecin can ve mal güvenliği açısından hayati olduğu dikkate alındığında, fenni mesullerin, şantiye şeflerinin ve proje müelliflerinin yapı ruhsatlarında imzalarının bulunması son derece önem arz etmektedir.” gerekçesiyle yürütmenin durdurulmasına karar verilmiştir.

Davanın devamı esnasında; 27.10.2018 tarih ve 30578 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan değişiklik ile yapı ruhsatı formu ile yapı kullanma izin belgesi, Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğine Ek-10 Yapı Ruhsatı Formu ve Ek-9 Yapı Kullanım İzin Belgesi olarak eklenmiştir. Yönetmelik ekinde yer alan Yapı Ruhsatı Formunda da yapı sahibinin, yapı müteahhidinin, şantiye şefinin, yapı denetçilerinin ve proje müelliflerinin imza hanelerine yer verilmemiş; her iki formun açıklama bölümünden de daha önceki yapı ruhsatı ve yapı kullanma izin belgesi formu açıklamalarında yer alan “İdareler sorumluluk alan mimar ve mühendislerin yaptıkları işlemlere ilişkin bilgileri her ayın ilk haftası içinde ilgili meslek odalarına bildirir.” hükmü çıkarılmıştır. Hukuka ve kamu yararına aykırı bu düzenlemenin iptaliyle açtığımız davada da Danıştay Dairesince 24/04/2019 tarihli karar ile deprem kuşağında yer alan ülkemiz açısından sağlıklı bir çevre ile can ve mal güvenliğinin sağlanabilmesinin önemi vurgulanarak “yapı ruhsatı formu ve yapı kullanma izni formu eki föylerde yer alan uyumsuzluk konusu ifadelerin, dava konusu işlemle kaldırılmasında

hukuka uyarlık bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır....” gerekçesiyle dava konusu düzenlemelerin yürütmesinin durdurulmasına karar verilmiştir.

Her iki davada da Bakanlığın yürütmenin durdurulması kararına yönelik itirazları Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunca reddedilmiştir.

Anayasanın 138. maddesinde; “Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez.” kuralı öngörülmüş; Yine 2577 sayılı Yasanın 28. maddesinde de; “Danıştay, bölge idare mahkemeleri, idare ve vergi mahkemelerinin esasa ve yürütmenin durdurulmasına ilişkin kararlarının icaplarına göre İDARE, GECİKMEKSİZİN İŞLEM TESİS ETMEYE VEYA EYLEMDE BULUNMAYA MECBURDUR.” ifadesine yer verilmiştir. Kaldı ki, bu durumun Anayasanın 2. maddesinde öngörülen hukuk devleti ilkesinin gereği olduğu da kuşkusuzdur.

Anayasal ve Yasal düzenlemeler uyarınca Danıştay kararlarının gereğinin gecikmeksizin yerine getirilmesi; hukuka aykırılığı ortaya konan ve yürütmesi durdurulan düzenlemelere dayalı uygulamalara bir an evvel son verilmesi; kararlarda belirtilen hususlar dikkate alınarak yeniden düzenleme yapılması gerekirken; Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca 25.07.2019 tarih 30842 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile, Danıştayca verilen yürütmenin durdurulması karar gerekleri yerine getirilmemiş, aksine Daire kararlarında hukuka aykırılığı açıkça ortaya konan ve yürütmesi durdurulan düzenlemeler 25.07.2019 tarihli değişiklik ile aynı şekilde yeniden yürürlüğe konmuştur. Birliğimiz tarafından Anayasaya ve kamu yararına aykırı bu düzenlemenin iptali istemiyle açılan davada da Danıştay Dairesince “Anayasanın 138. ve İdari Yargılama Usulü Kanununun 28.maddesi uyarınca davalı idarece yargı kararını gecikmeksizin yerine getirmek zorunda olmasına karşın Danıştay Altıncı Dairesinin 17.04.2019 tarih ve E:2018/5260 sayılı kararı ile bu karara yapılan itirazın reddine ilişkin Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 19/09/2019 tarih ve E:2019/899 sayılı kararına, Danıştay Altıncı Dairesinin 18.02.2019 tarih ve E:2018/4999 sayılı kararı ile bu karara yapılan itirazın reddine ilişkin Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 19/09/2019 tarih ve E:2019/845 sayılı kararına ve Danıştay Altıncı Dairesinin 24.04.2019 tarih ve E:2018/9566 sayılı kararı ile bu karara karşı yapılan itirazın reddine ilişkin Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 16.10.2019 tarih ve E:2019/901 sayılı kararına aykırı olarak

yapılan düzenlemede hukuka uyarlık bulunmamaktadır.” gerekçesiyle yürütmenin durdurulmasına karar verilmiştir.

Danıştay 6. Daire kararlarında; yapılaşmaya ilişkin süreçlerin can ve mal güvenliği açısından hayati önemi de vurgulanarak Yapı Ruhsatlarında fenni mesullerin, şantiye şeflerinin ve proje müelliflerinin imza hanelerine yer verilmemesinin hukuka aykırılığı ile önceki Yapı Ruhsatı ve Yapı Kullanma İzin Belgesi formlarında yer alan ‘yapıların inşasında sorumluluk alan mimar ve mühendislerin yaptıkları işlemlere ilişkin bilgilerin ilgili idarelerce meslek odalarına gönderilmesine’ ilişkin ifadelere yeni Yapı Ruhsatı ve Yapı Kullanma İzin Belgesi formlarında yer verilmemesinin hukuka aykırılığı kuşkuyla yer bırakmayacak biçimde ortaya konmuş ve düzenlemelerin yürütmesinin durdurulmasına karar verilmiştir.

Oysa Bakanlıkça mahkeme kararlarının gecikmeksizin yerine getirilmesi gerekirken Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinde 25.07.2019 tarihinde yapılan değişiklik ile yürütmesi durdurulan bir düzenleme tekrar yürürlüğe konmuş, adeta Kanun dolanılarak yargı kararı hükümsüz hale getirilmeye çalışılmıştır. Çok açıktır ki yürütmenin durdurulması kararının gereği, yürütmesi durdurulan düzenlemeleri yeniden yürürlüğe sokmak değildir. İdarenin yargı kararlarına uygun hareket etmesi ve kararların gereklerini değiştirmeden ve gecikmeksizin yerine getirmeye zorunlu olması, aynı zamanda Anayasanın 2. maddesinde sayılan “Hukuk Devleti” ilkesinin de bir gereğidir.

Anayasa ve Yasalarda öngörülen mahkeme kararlarının bağlayıcılığı kuralı göz önünde bulundurularak, Bakanlıkça bir an evvel hukuka ve kamu yararına aykırı uygulamaya son verilmeli; Danıştay kararlarında da belirtildiği üzere meslektaşlarımızın hak ve yetkilerini kısıtlayan, sahteciliğe ve denetimsizliğe yol açan, Anayasaya, Yasaya ve kamu yararına açıkça aykırı uygulamalardan derhal vazgeçilmelidir.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

BÜYÜK ACI YAŞIYORUZ!..

28 Şubat 2020

Suriye toprakları uzun yıllardan bu yana emperyalist odakların güç yarıştırdığı kanlı bir savaşa sahne oluyor. Bölge halkına derin acılar ve yıkımlar yaşatan bu kirlili savaşı bugüne kadar milyonlarca kişinin evlerini bırakıp göç etmesine, yüzbinlerce kişinin hayatını kaybetmesine ve binlerce şehrin yıkılmasına neden oldu.

Bugüne kadar yaptığımız tüm açıklamalarda ülkemizin emperyalist güçler arasındaki etkinlik mücadelesinin tehlikeli tuzaklarından uzak durması gerektiğini dile getirdik. Ortadoğu'nun ve Suriye'nin ihtiyacı olan şeyin, şiddetin tırmandırılması değil, silahların susturularak barışın sağlanması olduğunu vurguladık.

Ne yazık ki, bu sese kulak verilmeyerek, ülkemizin Suriye'deki savaşın bir tarafı haline getirilmesinin acı sonuçlarını yaşıyoruz.

Dün Suriye'de 33 vatan evladını yitirdik. Hayatını kaybeden askerlerimizin derin üzüntüsünü yüreklerimizde taşıyoruz.

Hayatını kaybeden askerlerimize rahmet, acılı ailelerine ve tüm ülkemize baş sağlığı diliyoruz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

EMEKÇİLERİN HAYATI DAHA FAZLA KAR İÇİN FEDA EDİLEMEZ, İŞ CİNAYETLERİNE SON

3 Mart 2020

Bundan tam 28 yıl önce 3 Mart 1992 tarihinde, Zonguldak Kozlu Kömür Ocağında meydana gelen grizu patlamasında 263 emekçi hayatını kaybetti. TMMOB, Ülkemizdeki iş cinayetlerine dikkat çekebilmek, işçi sağlığının ve iş güvenliğinin önemini vurgulamak için 3 Mart tarihini, “İş Cinayetlerine Karşı Mücadele Günü” olarak ilan etmiştir. Kozlu’dan günümüze iş cinayetlerinde hayatını kaybeden emekçileri saygıyla anıyoruz.

Aradan yıllar geçti, 2020’ler Türkiye’inde emekçiler, işyerlerinde can vermeye devam ediyor. Her yıl, Kozlu faciasında kaybettiğimiz yurtaşlarımızın en az 6 katı iş cinayetlerinde hayatını kaybediyor.

İşyerlerinde insanlar ölüyor; işverenler ve devlet ölümleri seyrediyor. Önlem almayan işverenlere yaptırım uygulanmıyor, işyerleri yıllardır, işçi sağlığı, iş güvenliği yönünden denetlenmediği gibi, ölümlü iş kazalarının olduğu işyerlerinde, iş kazalarını incelemek üzere bile iş müfettişi görevlendirmiyor. Her gün en az 5 işçinin işyerlerinde iş cinayetlerinde hayatını kaybetmesi artık haber niteliği bile taşıyor. Hükümet yetkililerinin iş cinayetleri ile ilgisi baş sağlığı dilemenin ötesine geçmiyor.

Ülkemizde iş kazası ve meslek hastalıklarına ilişkin istatistikler SGK tarafından tutularak kamuoyu ile paylaşılmaktadır. En son 2017 yıllarına ilişkin veriler açıklanmıştır. 2020 yılı Mart ayına gelinmiş olmasına rağmen 2018 ve 2019 yıllarına ait veriler kamuoyu ile paylaşılmamıştır.

SGK tarafından 2017 yılına kadar açıklanan istatistiklere göre;

2012 yılında 74.871 kazada 744 emekçi,
2013 yılında 191.389 kazada 1.360 emekçi,
2014 yılında 221.336 kazada 1.626 emekçi,
2015 yılında 241.547 kazada 1.252 emekçi,
2016 yılında 286.068 kazada 1.405 emekçi,
2017 yılında 359.766 kazada 1.636 emekçi,

İş cinayetlerinde hayatını kaybetti. 2017 yılında bir önceki yıla göre iş kazası sayısı %25 oranında, iş kazaları sonucu ölüm % 16 oranında

artmıştır. 2017 yılına kadar açıklanan rakamların seyrine baktığımızda henüz açıklanmamış 2018 ve 2019 verileri korku uyandırmaktadır. Bu verilerin SGK tarafından açıklanamamasının sebebi nedir? Ülkemizde emekçilerinin hayatlarının önleyici çalışmalardan daha ucuz olduğu kamuoyundan gizlenmek mi istenmektedir? Bir kez daha Sosyal Güvenlik Kurumu’nu göreve, emekçilerin hayatını ilgilendiren bu bilgileri kamuoyu ile paylaşmaya davet ediyoruz!

2012 yılında, “iş sağlığı güvenliğinde devrim” söylemleri ile 6331 sayılı İş Sağlığı Güvenliği Kanunu çıkartıldı. 2012 yılından bu yana iş kazaları ve ölümlerde azalma bir yana, hem kaza sayısı hem de ölümler arttı. 6331 sayılı İş Sağlığı Güvenliği Yasasında ” işyerlerinde iş sağlığı güvenliğinin sağlanması işveren yükümlülüğündedir” denilmesine rağmen, uygulamada iş sağlığı güvenliği hizmetleri hem piyasalaştırıldı hem de sorumluluk iş güvenliği uzmanlarının omzuna yüklendi. Her kazadan sonra mutlaka iş güvenliği uzmanları gözüaltına alındı, hatta tutuklandı. Oysa 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 8. Maddesinde de belirtildiği üzere, iş güvenliği uzmanlığı hizmeti “İşverene iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili konularda rehberlik ve danışmanlık yapmak”; yine Kanunun 6. Maddesi gerekçesinde belirtildiği üzere de işverene “profesyonel yardım” kapsamındadır. Bu hükümlere rağmen ikincil mevzuatta iş güvenliği uzmanının görev kapsamını rehberlik dışında değerlendiren hükümler değiştirilmelidir. İş Güvenliği Uzmanları; işverenin yapmadığı veya yapamadığı çalışmaların takipçisi ve sorumlusu olmamalıdır.

Bu anlayışla, iş güvenliği uzmanları ve meslektaşlarımızın iş yeri kaynaklı kazalara meslek ve hastalıklarına yakalanmadığını, etkilenmediğini düşünmek, kamuoyuna böyle yansımaya sebep olmak akıl dışıdır. İşverenin ihmali, devletin üzerine düşeni yapmaması nedeniyle, uzmanlar ve meslektaşlarımız da tüm emekçilerle aynı kaderi paylaşmaktadır. Sadece bu yıl basına yansıyan haberlerde meslektaşlarımızın yüksekten düşme, elektrik çarpması, yük altında kalma, iş makinesi altına kalma, mekanik arızalar sebebiyle yaşamlarını kaybettiklerini, sakat kaldıklarını görmekteyiz.

Bu nedenle, çalışma yaşamı düzenleyen yasa yalnızca 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu’ndan ibaret sayılmamalıdır. Çalışma yaşamı, başta 4857 sayılı İş Kanunu, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu olmak üzere birçok yasa ile biçimlendirilmektedir. 2003 yılında yürürlüğe konulan 4857 sayılı yasa ile çalışma yaşamı tamamen esnekleştirilmiş, işlerin alt işveren/taşeronla yaptırılması olağan çalışma

biçimi olmuştur. , 4857 Sayılı İş Kanunu'nda yer alan “telafi çalışması”, “denkleştirme”, “çağrı üzerine çalışma”, “kısmi süreli çalışma”, “asıl işveren-alt işveren ilişkisi” başta olmak üzere kuralsız çalışma koşulları olduğu sürece işçi sağlığı ve iş güvenliği alanındaki düzenlemeler bir anlam ifade etmeyecektir. “İstihdam büroları” ile de iş ilişkileri tamamen “bırakın yapsınlar” “bırakın geçsinler” anlayışına dönülmüş, tüm bunların sonucunda örgütsüzlük artmıştır. İş cinayetlerinin artmasında 4857 sayılı yasa ile getirilen esnek çalışma biçimlerinin önemli bir payı olmuştur. Dolayısı ile asıl üzerinde durulması gereken mevzuat bu olmalıdır.

İş kazaları, meslek hastalıkları “kader” değildir. İş kazalarını, meslek hastalıklarını “işin doğal bir sonucu “ olarak görülmesi, yeni iş cinayetlerine davetiye çıkarmaktadır.

İş güvencesi ile işçi sağlığı ve iş güvenliğinin birbirini tamamladığı gerçeğinden hareketle, tüm çalışanlar insana yakışır “norm ve standartta” bir sosyal güvenlik şemsiyesi altına alınmalıdır. Sigortasız ve sendikasız çalıştırma önlenmeli, kayıt dışı ekonomi kayıt altına alınmalıdır. Sendikalaşmanın önündeki engeller kaldırılmalı, çalışanların sosyal ve ekonomik yaşamları iyileştirilmelidir.

İşçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda iyileştirici adımlar atılabilmesi için öncelikle işverenlerin sorumluktan kaçmasının önünde geçilmelidir. İşverenlerin temel sorumluluklarından kaçtıkları, kendi yerlerine birer günah keçisi olarak iş güvenliği uzmanlarını koydukları bir çalışma yaşamında, önleyici ve engelleyici hiçbir çalışmanın yapılamayacağı açıktır.

Ülkemizde iş cinayetlerinin, iş kazalarının ve meslek hastalıklarının bu denli yaygın olmasının bir diğer nedeni de, emekçilerin sendikal haklarının baskı altında tutulmasıdır. Sendikal örgütlenmenin önündeki engeller tüm çalışanlar için kaldırılmadıkça işçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda yol almak mümkün olmayacaktır. Sendikasız uzman, sendikasız işçi, örgütsüz bir çalışma yaşamı ile emekçiler tüm olumsuzluklara karşı açık ve savunmasızdır.

İş kazaları ve iş cinayetleri ile mücadelenin temel bir kültür olarak topluma kazandırılması gereklidir. Yaşanan kaza ve cinayetlerde, ilgili tüm kurum, kuruluş ve kişilerin sorumluluklarını eksiksiz yerine getirmesi zorunluluğu, devlet politikası olarak toplumun tüm kesimlerine çocuk yaştan itibaren eğitimle birlikte kazandırılmalıdır.

Meslek hastalıkları tespiti ise hemen hiç yapılmamaktadır. SGK İstatistiklerine göre, yıllardır ülkemizde meslek hastalıkları nedeni ile ölüm hiç yoktur. Oysa bilimsel gerçeklikler göstermektedir ki; ülkemizde her yıl binlerce insan meslek hastalığından ölmekte, ama bu gerçeklik tespit edilmemekte, kamuoyuna açıklanmamaktadır

İşçi sağlığı ve iş güvenliği alanına ilişkin düzenlemelerin ve denetimin yalnızca Aile, Çalışma Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından yürütülmesi, doğru kararların alınmasının önünde bir engeldir. Bu nedenle düzenleme ve denetleme; Aile, Çalışma Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın yanında, Sağlık Bakanlığı, üniversiteler, sendikalar, TTB ve TMMOB'den oluşan idari ve mali yönden bağımsız bir enstitü tarafından yerine getirilmelidir. Çalışma yaşamına ilişkin tüm düzenlemeler bu enstitü tarafından yeniden ele alınmalı ve kararlaştırılmalıdır.

Bizler, her 3 Mart'ta olduğu gibi bu gün de iş cinayetleri ile mücadele etmek için sesimizi yükseltiyoruz. Ölüm, yaralanma ve sakat kalma; esnek ve güvencesiz çalışma hiçbir emekçinin kaderi değildir. İnsan onuruna yakışır, güvenli ve güvenceli çalışma hakkımız için sesimizi yükseltiyoruz. İnsanlar işyerlerinde ölmemeli, her gün işyerlerinden cenazeler çıkartılmamalıdır.

Tüm ülkede, tüm çalışma alanlarında işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemlerinin artırılması, bağımsız denetim sisteminin yerleştirilmesi, iş cinayetlerinin ve iş kazalarının durdurulması için yılmadan mücadele edeceğimizi kamuoyuna saygı ile duyuruyoruz.

Emekçilerin Hayatı Daha Fazla Kar İçin Feda Edilemez, İş Cinayetlerine Son!

Emin Kormaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB KADIN ÇALIŞMA GRUBU: DAHA İYİ BİR GELECEK KADINLARLA MÜMKÜN OLACAK...

7 Mart 2020

Dünya Kadınlar Günü, dünyanın neresinde olursan olsun kadınlara uygulanan sömürüye ve kadınların hayatın tüm alanlarında karşılaştıkları baskıya karşı yürütülen mücadeleyi simgeleyen bir gün olarak kutlanmaktadır.

1800'lü yıllar ile birlikte gerek ABD ve gerekse Avrupa ülkelerinde büyük tarım arazilerinde sanayi ürünleri yetiştirilmeye başlanır, akabinde de bu ürünlerin işlenerek, sanayi mamulüne dönüştürülmesi ve dünya pazarına arz edilmesi meselesi ortaya çıkar. Kadının henüz ev yaşamından çıkmamış olduğu bu dönemde fabrikalarda ve atölyelerde çalışacak yeterli sayıda erkek iş gücü olmadığı gibi, erkek iş gücü azlığı ile ters orantılı olarak ücretler artar. Bu durum, girişimci/sermayedar olarak sanayi yatırımlarında hiç yer almamış olan kadınların “ucuz işgücü” olarak çalışma hayatına dâhil edilmelerine neden olur.

İlerleyen zamanlarda emek yoğun bir çalışmanın yürütüldüğü işletmelerde tekstil, gıda vb. bazı sektörlerde kadınlar giderek daha yoğun yer almaya başlar, ancak çalışma şartları iyileştirilmediği gibi daha da ağırlaşır.

8 Mart 1857 yılında, New York'ta dokuma fabrikalarında çalışan 40 bin dokuma işçisi kadın; yetersiz ücret” ve “fazla mesai” nedeniyle büyük bir greve gider.

Sonrası?

Polisler kadın işçilere saldırı düzenler ve onların fabrikadan çıkışlarını engellemeye çalışır. Fabrikada nedeni belirsiz bir yangın çıkar ve içeride mahsur kalanlardan 129 kadın işçi yanarak can verir.

Bugün onların izinden giden kadınlar olarak mücadelemize ışık tutan tüm kadınları saygı ve şükranla anıyoruz.

Tıpkı onlar gibi Türkiye'nin dört bir yanında hakları için direnişlerini sürdüren kadın işçilere, evde, işte, okulda, tarlada çalışan, emek ve hakları için mücadele eden tüm kadınlara bir selam da buradan gönderiyoruz.

Yüzyıllardır süregelen kadının eşitlik ve özgürlük mücadelesinde en önemli duraklardan biri olan “8 Mart Dünya Kadınlar Günü”nün 163. yılında, bugüne kadarki mücadelelerimizden elde ettiğimiz kazanımlarımızı ve bundan sonra nasıl bir mücadele hattı örmemiz gerektiğini konuşmak isterdik.

Ekonomi, sağlık, eğitim gibi pek çok alanda ilerlemenin kadına yönelik şiddetin sonlandırılmasına ve kadın-erkek eşitliğinin sağlanmasına bağlı olduğunun bilinmesini isterdik.

Ancak ne yazık ki, iktidarın yanlış ekonomik ve siyasal tercihleri ve hamleleri nedeniyle bugün artık kazanımları değil kayıpları konuşmak zorunda kalıyoruz. Çünkü artan yoksulluğun, işsizliğin, ayrımcılığın, savaş politikalarının ve uygulanan yanlış sosyal politikaların yarattığı toplumsal şiddetin en büyük muhatabı kadınlar ve çocuklar.

Dini değerler üzerinden yeni bir toplum yaratma sevdasında olan siyasal iktidarın yürüttüğü gerici politikalar ile kadın cinayetleri her geçen gün artıyor, kadınlar tüm kamusal alanlardan uzaklaştırılıp ev içi köleliğe mahkûm edilmeye çalışılıyor. Diğer yandan kadının toplumda özgür ve eşit bir birey olarak var olmasının karşısında eğitilmiş /eğitimsiz fark etmeden eril zihniyet sessiz bir dayanışma içinde.

İşte böylesi bir süreçte gündemimiz çok yoğun ve yapacağımız kadın çalışmalarının değeri ve önemi bir kat daha artmış durumda.

Çünkü eril muhafazakâr iktidarın uzun mücadeleler sonucu elde ettiğimiz haklarımızın tırpanlamasını durdurmak zorundayız. Çünkü biz kadınlar, adaletsizliği değil, eşitliği; evde bakım hizmetlerini yüklenmeyi değil, toplumsal hayata katılmayı ve ülke ekonomisine çalışarak katkı koymayı; esnek çalışmayı değil, iş gücüne doğrudan katılımı; düşük ücreti değil, eşit işe eşit ücreti; evlatlarımızın tarafı olmamamız gereken emperyalist güçlerin etkinlik yarışında olduğu bir savaşta ölümünü değil yaşamı kısaca hayatımızı etkileyen her türlü kararda söz sahibi olmayı talep ediyoruz.

Devlet eliyle meşrulaştırılan;

Aile İçi Şiddeti Reddediyoruz!

Ekonomik Şiddeti Reddediyoruz!

Eğitimdeki Şiddeti Reddediyoruz!

Yaşam Biçimimiz ve Yönelimlerimiz üzerindeki Şiddeti Reddediyoruz!

Savaş Politikalarını Reddediyoruz!

Doğanın Talanını Reddediyoruz!

Kadın ve erkeğin eşit olduğu, sömürünün baskının ortadan kaldırıldığı, daha iyi bir gelecek, ancak biz KADINLARLA mümkün olacak. Geleceğimizi savunmak, hayatlarımıza sahip çıkmak, savaş ve işgal politikalarına geçit vermemek için, barış için yürüttüğümüz mücadeleye kararlılıkla devam edeceğiz.

Yaşasın Kadın Dayanışması

Yaşasın TMMOB Kadın Örgütülüğü

TMMOB KADIN ÇALIŞMA GRUBU

NEVRUZ KUTLU OLSUN!

21 Mart 2020

Dünyanın en eski ve en yaygın kültürel geleneklerinden birisi olan Nevruz, doğanın uyanışını, baharın gelişini ve yaşamın yeniden canlanmasının temsil ettiği için herkes için umudun simgesi olmuştur.

Bizim coğrafyamızda Nevruz aynı zamanda barışa, kardeşliğe ve bir arada yaşama duyulan bir özlemin de simgesidir. Halkların eşitlik içinde özgürce yaşama iradesinin kültürle yoğrulmuş dışavurumudur.

Bugün dünyamız bir yandan küresel bir yangınla mücadele ederken, diğer yandan da özellikle Ortadoğu'nun farklı coğrafyalarında devam eden savaşların tehdidiyle yaşıyor. 3 ay gibi kısa bir sürede tüm dünyaya yayılan salgın, insanların birbiriyle etkileşiminin ne denli yaygın olduğunu gösterdiği gibi, insanların birbiriyle yardımlaşmaya ve dayanışmaya ne kadar ihtiyaç duyduğunu da gösterdi. Bu kötü günlerde nevrzun barış, kardeşlik ve dayanışma ruhunun yaygınlaşmasına her zamankinden daha fazla ihtiyaç duyuyoruz.

Ülkemizde, bölgemizde ve tüm dünyada barışın sağlanması, tüm dünya halklarının huzurlu ve sağlıklı yaşaması, baharın tüm dünyada umudu ve kardeşliği yeşertmesi dileğiyle Nevruz Kutlu Olsun!

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

DİSK-KESK-TMMOB-TTB: HALKIN SESİNE KULAK VERİN, YAŞAMSAL TALEPLERİ KARŞILAYIN!

23 Mart 2020

DİSK-KESK-TMMOB-TTB'DEN HÜKÜMETE ACİL ÇAĞRI: HALKIN SESİNE KULAK VERİN, YAŞAMSAL TALEPLERİ KARŞILAYIN!

Dünyanın pek çok ülkesinde yüksek oranda ölümler yaşanmasına yol açan, artık bir kitle imha silahı gibi işlev gören koronavirüs, tüm dünyayı etkisi altına almış durumda. Dünya genelinde farklı ülkelerde yaşananlara baktığımızda konunun belirsizliğini koruduğunu görebiliriz. Bu süreçte ülkemizde şimdiye kadar yaşananlara baktığımızda ise sürecin doğru yürütüldüğüne ve yeterli önlem alındığına dair kaygılarımız artmaktadır.

Çin'de ve ardından İran'da başlayan salgın krizinin hemen başında bu ülkelerle irtibatın kesilmemesi, umreye gidecekler için izin verilmesi ve dönüşlerinde kesin bir karantina uygulaması yapılmaması, enfekte olan hasta sayılarının şeffaf olarak toplumla paylaşılmaması, hükümete yönelik güveni iyice yok etmiştir.

Hükümetin verdiği bilgilere güvenmeyen halk, doğru bilgi almak için sosyal medyaya yüklendiğinde konu daha da karışık hale gelmiş; yanlış, kasıtlı, teyit edilmemiş bilgiler ortamı kaosa sürüklemiş, vatandaşın panik yapmasına neden olmuştur.

Öncelikle bu salgın ile mücadele toplumsal bir mücadele olarak örgütlenmelidir. Mesele siyasi ikbal ve ekonomik kar ekseninde ele alındığı ölçüde bütün bir ülkenin “bağışıklığı” zarar görmektedir.

18 Mart 2020 tarihinde Çankaya Köşkünde düzenlenen “Koronavirüs ile Mücadele Eşgüdüm Toplantısı”na davet edilmeyen ve bu salgının ilk gününden itibaren konuya dair kapsamlı çalışmalar yapan emek ve meslek örgütleri olarak şunu ifade etmek isteriz ki; koronavirüs salgınının yol açabileceği sosyal tahribat, ayrımcı, kutuplaştırıcı yaklaşımlarla daha da derinleşmekte, ülkenin ve halkın sağlığını onarılması zor bir biçimde tehdit etmektedir.

Cumhurbaşkanı'nın yaptığı açıklamalar toplumda güveni tesis etmemiş, tam tersine sadece sermayeye güven veren, çalışanı, işsizi, esnafı, kriz

mağdurlarını, yoksulu yok sayan bu tedbirler devlete olan güvene de son noktayı koymuştur.

Yaşananlar açıkça göstermektedir ki, bu kriz aslında, sağlık alanının ticarileştirilerek halkın nitelikli, eşit, ulaşılabilir, ücretsiz sağlık hizmeti almasını engelleyen neoliberal anlayışın bir sonucudur. Bu krizden ancak toplumsal dayanışmayı yükselterek en az hasarla çıkabiliriz. Biz emek ve meslek örgütleri DİSK, KESK, TMMOB ve TTB olarak, üyelerimize ve halka karşı görevimizin bilinciyle, iktidara bir kez daha sesleniyor, bu bağlamda yapılabileceklere ilişkin önerilerimizi kamuoyuyla paylaşmak istiyoruz:

Bu süreçte bir kez daha görülmüştür ki; bilime, eğitime ve sağlığa daha fazla değer verilmelidir. Bugünlerde kısıtlı imkânlarla, canla başla çalışan sağlık çalışanlarına özellikle çok teşekkür ediyoruz ve onların daha güvende görev yapabilmeleri, morallerinin yüksek tutulması için her türlü imkânın öncelikle seferber edilmesini talep ediyoruz.

Önümüzde kötü örnek oluşturan ülkelerde yaşananlar da dikkate alınarak olası en kötü senaryoya göre eylem planları hazırlanmalı, kriz anında kentlin tüm imkânları (mekân, araç, ekipman vb.) kullanılabilir.

Mümkün olan işlerde ve işyerlerinde uzaktan çalışmaya geçilmeli, zorunlu mal ve hizmetlerin üretilmediği ve virüsten korunma koşullarının sağlanamadığı tüm işyerlerinde çalışanlar derhal ücretli izne çıkarılmalıdır.

Zorunlu mal ve hizmetlerin üretildiği veya gerekli önlemlerin alınabildiği faaliyetini sürdüren işyerlerinde çalışan ebeveynlerden birine ve risk grubunda olanlar ile 60 yaş üstü çalışanlara acil ücretli izin verilmeli; çalışmak durumunda olanların sağlık koşulları için önlemler artırılarak azami düzeye yükseltilmelidir.

En düşük emekli aylığı asgari ücret düzeyine çekilmelidir. Koronavirüsle mücadele döneminde 1000 TL destek eklenerek risk grubundaki bu kesimler korunmalıdır.

Kamu ve özel sektörde bireysel ve toplu işten çıkarmalar yasaklanmalıdır.

Fahiş fiyatlarla fırsatçılık yapanlara göz yumulmamalı, denetimler artırılmalı, fırsatçılık yapanlara yaptırımlar uygulanmalıdır.

Alt gelir gruplarının temel gıda ve hijyen maddelerine erişimi için kamu kaynaklarına başvurulmalıdır. Virüsten koruyucu ürün ve malzemeler

(maske, kolonya, sıvı sabun vb.) başta dar gelirliler olmak üzere halka ücretsiz dağıtılmalıdır.

Yoğun kalabalıkların bir arada bulunduğu mülteci geri gönderme merkezlerinde gerekli tedbirler maksimum düzeyde alınmalı, bu merkezlerde olmayan mülteciler için de alt gelir gruplarıyla benzer şekilde hijyen ve temel gıda malzemesi temini kamu kaynaklarıyla sağlanmalıdır.

Ekonomideki olumsuz gelişmelere paralel olarak işsizlikte yaşanabilecek artışlara karşı işsizlik sigortası ödeneğinden yararlanma koşulları kolaylaştırılmalıdır. İşsizlik sigortası ödeneği alabilmek için son üç yılda 600 gün çalışma koşulu virüsle mücadele döneminde 90 güne indirilmelidir. Salgın sürecinde işsizlik maaşı kesilecek olan çalışmayan yurttaşlara bu maaş verilmeye devam edilmelidir.

Tüketici, konut ve taşıt kredileri ile kredi kartı borçları ve elektrik, su, doğalgaz ve iletişim faturaları salgın riski boyunca ertelenmelidir.

Bu süreçte vatandaşların sağlığa erişimi ücretsiz olmalıdır.

Sağlık kurumlarındaki eksikliklerin giderilmesi sağlanmalı ve Covid-19 şüphesi olan her olguya test yapılabilecek duruma getirilmelidir.

Salgın sürecinde, özel sağlık kuruluşları kamu kontrolüne geçirilmelidir.

Yerelerde, il/ilçe bazında belediyelerin ve muhtarlıkların önderliğinde DKÖ, meslek odası ve sendika temsilcilerinin de içinde yer aldığı kriz masaları kurulmalıdır.

Adalet Bakanlığı açıklamalarına göre Ocak 2020 itibariyle 355 hapisanede 11 bin civarında kadının içinde olduğu 294 bin tutuklu/hükümlü bulunmaktadır. Cezaevlerinde 3 bin 100 çocuk hükümlü ve tutuklu bulunurken, 780 çocuk ise anneleri ile birlikte cezaevlerinde kalmaktadır. Korona virüsü salgını nedeniyle birçok ülkede cezaevlerinde ayrımsız tahliyeler başlatılırken ülkemizde iktidarın siyasi tutuklu ve hükümlüler dışındakileri kapsayacak bir çalışmayı hızlandırdığını açıklaması kabul edilemez. Biliyoruz ki, son yıllarda çok sayıda muhalif gazeteci, akademisyen, aydın, milletvekili, belediye başkanı, avukat, öğrenci, sendika yöneticisi/üyeleri “terör soruşturması” adı altında tutuklanmıştır. Dolayısıyla cezaevlerinde öncelikle tutukluların hızla tahliyesi sağlanmalı; yaşam hakkı ve ifade özgürlüğü esas alınarak siyasi

tutuklular, gazeteciler, yaşlılar, hasta mahkûmlar, çocuklar tahliye edilmeli, infazlar ertelenmelidir.

Sağlık emekçileri için alkışlar yetmez, koruma önlemleri artırılmalı ve ek tazminat verilmelidir.

Biz DİSK, KESK, TMMOB ve TTB olarak bir kez daha bu acil ve tarihi uyarımızı yapmayı bir sorumluluk olarak görüyor, duanın, kolonyanın yeterli olmayacağını, küresel krizin aşılması için bilimi esas alan toplumsal dayanışmaya ihtiyacımız olduğunu bir kez daha vurgulayarak, ülkeyi yönetenleri yarın çok geç olmadan yukarıda sıraladığımız önlemleri hayata geçirmek için somut adımlar atmaya davet ediyoruz.

DİSK-KESK-TMMOB-TTB

HALKIN İRADESİNİ HEDEF ALAN KAYYUM ATAMALARINI KINIYORUZ

24 Mart 2020

Türkiye bir bütün halinde Koronavirüs Salgını ile mücadele ederken, Halkların Demokratik Partisi (HDP) yönetiminde bulunan Batman, Silvan, Lice, Eğil, Ergani, Güroymak, Halfeli ve Gökçebağ belediyelerine kayyum atanarak belediye başkanları göz altına alındı.

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen yerel seçimlerde HDP tarafından kazanılan belediyelerin iktidar tarafından birer ikişer gasp edilmesinin demokrasi ve hukuk devletiyle bağdaşır tarafı bulunmamaktadır.

Yerel seçimler sonrasında önce seçilmiş belediye başkanlarının KHK ile ihraç edildikleri gerekçesiyle mazbatalarının verilmemesi, ardından göreve gelen 3 büyükşehir, 2 il, 31 ilçe ve 2 belde belediye başkanı yerine kayyumlar atanması AKP'nin iradesine yönelik yok sayıcı yaklaşımının ve HDP'yi hedef alan kindar tutumunun göstergesidir.

Bütün Türkiye biliyor ki, HDP'li Belediye Başkanlarına yönelik bu uygulamalar hukuki değil, siyasi kararların ürünüdür. Siyasi iktidarı bu faşizan anlayışa bir son vermeye, yurttaşların özgür seçimlerine ve sandık iradesine saygılı olmaya çağırıyoruz.

Siyasi iktidarın bu fırsatçı, antidemokratik ve hukuksuz uygulamasını kınıyoruz. Hukuk dışı yollarla, baskı ve zor yöntemleriyle muhalif siyasetçileri etkisizleştirme anlayışı terk edilmelidir. Siyasi gerekçelerle hukuksuz biçimde cezaevinde tutulan tüm siyasetçiler serbest bırakılmalı, seçilmiş belediye başkanları derhal görevlerine dönmelidir.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

“PANDEMİ SÜRECİNDE, BEDENİMİZE VE EMEĞİMİZE YÖNELİK OLUŞAN BU YENİ SÖMÜRÜ BİÇİMİNE ASLA RIZA GÖSTERMİYORUZ!”

6 Nisan 2020

Dünyanın son günlerde karşı karşıya kaldığı COVID-19 Pandemisi, bir olağandışı durumdur ve tarihsel olarak yüzyılda bir görülen, büyük yıkıma yol açan pandemilerden biri olarak gündemdeki yerini korumaktadır. Savaş, ekonomik kriz, deprem, salgın hastalık gibi olağandışı durumlar başta yaşam hakkı olmak üzere sağlık, beslenme, barınma, çalışma, eğitim, ulaşım gibi temel insan haklarına ilişkin hak kayıplarını arttırmaktadır. Yoksullar, mülteciler, kadınlar ve çocuklar bu süreçlerden en çok etkilenen kesimlerdir. Olağandışı durumlarda ortaya çıkan sorunlar ve alınan önlemler, olağan dönemlerde de varlığını sürdüren toplumsal cinsiyet eşitsizliğinden kaynaklı sorunları katmerleştirmekte; başta kadına yönelik şiddet olmak üzere kadın bedeni, emeği ve sağlığı üzerindeki bir dizi baskı ve sömürü politikasını yeniden üreten bir etken olarak gündeme gelmektedir.

COVID 19 pandemisiyle mücadelede, virüsün yayılmasının ancak izolasyon ve fiziksel mesafelenme ile “evde” kalarak önenebileceğini biliyoruz. Ne var ki, temel sağlık hakkı çerçevesinde, izole olarak

kalabilmek, bir sınıfsal sorun olduğu kadar cinsiyet eşitsizliği sorunudur. Evde kalmak biz kadınlar için tüm bakım yükünün kadınların omzuna yıkılması, hane içi emeğin görünmez kılındığı geleneksel toplumsal cinsiyet rollerini kabullenmek anlamına gelmemelidir. Bununla birlikte, salgın sürecinde örgütlenmesi gerekli zorunlu hizmet ve üretim koşullarında oluşan sorunların da cinsiyetli olarak somutlaştığını görmekteyiz.

1. Ağırıklı olarak güvencesiz koşullarda çalışan kadınların salgın süresince ücretsiz izne zorlanma yahut işten çıkarılma tehdidi gibi sorunları daha da artmaktadır. Binlerce kadın işten çıkarılmamak için çalışmaya devam etmek ve sağlık haklarından vazgeçmek zorunda bırakılmaktadır. Kadın emeğinin daha yoğun olduğu alanlarda (hizmet sektörü gibi) iş yerlerinin kapanmasıyla birlikte kadınlar ücretsiz izne zorlanmış, gelirden yoksun kılınmış ya da işten çıkarılmıştır. Salgın sürecinde çalışmaya devam etmekte olan market çalışanlarının yükü aşırı ölçüde artmış, özellikle

kadın işçiler sahip oldukları çalışma kapasitelerini zorlayacak biçimde çalışmak durumunda kalmaktadırlar. Salgın süresinin belirsizliği göz önüne alındığında, bu sorunların giderek daha da yakıcı hale geleceği açıktır. Bu nedenle, her şeyden önce, virüsün bulaşmasını engellemek ve salgının yayılma hızını düşürmek amacıyla temel ve zorunlu hizmetler ve üretimler haricinde üretim durdurulmalıdır. Bunun yanı sıra, temel ve zorunlu hizmetlerde çalışanlar için iş güvenliğinin, sağlık ve hijyenin sağlandığı çalışma koşulları oluşturulmalıdır. İster kamu kurumunda ister özel sektörde çalışan tüm kadınlara iş güvencesi verilmelidir.

2. Türkiye’de süregelen ekonomik kriz, salgın krizi ile birlikte daha da derinleşmiştir. Kriz koşulları işsizliği, hane gelirinin görece ya da mutlak olarak düşmesini ve beraberinde yoksullaşmayı getirmektedir. Kriz dönemlerinde, kadınlar hem işten çıkarılmalarla hem de kriz etkilerinin ötelenmesinde ucuz işgücü ve/ya ücretsiz emekçiler olarak çalışmaya zorlanarak kriz dönemlerinin en ağır bedellerini ödemektedirler.

Ekonomik kriz ve sağlık krizi nedeniyle işten çıkarılmak, ücretsiz izne zorlanmak gibi bedeller ödemek istemiyoruz. İster kamu kurumunda ister özel sektörde çalışan tüm kadınlara iş ve gelir güvencesi verilmelidir. Kadınlar, sağlık hakkı ile çalışma hakkı arasında seçim yapmak gibi bir ikilemde bırakılmamalıdır. Hem ekonomik güvence taahhüt edilmeli, hem de sağlığımızı korumak için gerekli tüm koşullar üretilerek, bir an evvel uygulamaya konulmalıdır.

3. Sağlık sektörü, pandemi dönemlerinde en ön safta çalışma zorunluluğu olan ve en fazla hastalık riski taşıyan alanların başında gelmektedir. Bu alanda çalışanların 2/3’sinden fazlasını kadınların oluşturduğu göz önünde bulundurulduğunda pandeminin sağlık çalışanı kadınlar açısından taşıdığı riskleri ve kadın emeği üzerindeki olumsuz etkilerini öngörmek zor olmayacaktır. Pandemi dönemlerinin bilinen bir uygulaması olarak yıllık izinlerin ertelendiği bu günlerde çalışmak zorunda olan bütün kadın sağlık çalışanlarının, mesleki risk olan bulaş ve hastalık riskine karşı yeterli kişisel koruyucu donanımın sağlandığı, yaygın bulaş riskine karşı gerekli testlerin belirli aralıklarla tekrarlandığı, stres ve yoğun çalışma temposunda tükenmişlik yaşanmasını önlemek için çalışma saatlerinin yeniden düzenlendiği, yeterli dinlenme ve barınma ortamlarının yaratıldığı, çalışma mekanlarının kadınların gereksinimleri dikkate alınarak donatıldığı koşullarda çalışması vazgeçilmez önem taşımaktadır. Öte yandan sağlık alanında kadınlar ya kendilerinin ve çocuklarının sağlığını tehlikeye atarak çalışmak ya da ücretsiz izin alarak

geçinme sorunlarıyla boğuşmak ikilemiyle karşı karşıya bırakılmaktadır. Nitekim pandemi döneminde Sağlık Bakanlığı tarafından yayımlanan 18.03.2020 tarih ve 60438742-929 sayılı Genelgede, süt izninde olanların talepleri doğrultusunda ücretsiz izin kullanılacağı belirtilmiştir. Aynı genelgede, çalışan eşlerin her ikisinin de Sağlık Bakanlığı personeli olması halinde, kamu sağlık hizmetinin sürdürülebilirliğine yönelik gerekli tedbirlerin alınması kaydıyla, okul öncesi ve ilköğretimde çocuğu bulunan çalışanlara kadın çalışana öncelik verilmek kaydıyla yıllık izin verileceği belirtilmektedir. Kadına biçilen geleneksel toplumsal cinsiyet rollerinin yansımaları olan bu düzenleme ile ücretli izin yerine yıllık iznin kullanılması, kamusal bir hak olan yıllık iznin gasp edilmesidir.

Kadın sağlık çalışanlarının talepleri karşılanmalı, süt izninde olan kadınlar ücretli idari izinli sayılmalı, olağandışı dönemde alınan izinlerin yıllık izinden sayılması uygulamasına son verilmeli, kamu ve özel taşeron şirketlerinde çalışan tüm sağlık çalışanları aynı haklardan yararlanmalıdır.

4. Evde kalmak” kadınlar için iş yükünün ve emek sömürüsünün artması anlamına gelmektedir. Bu çerçevede, virüsle mücadele etmek için önerilen detaylı hijyen koşullarını sağlamak; okulların kapatılmasına ek olarak 65 yaş üstündeki kişiler ve büyük çoğunluğu çocuk olan 20 yaş altı kişilere uygulanan evden çıkma yasağı ile birlikte kadınlara özgü bir görevmiş gibi addedilen ev içi bakım sorumluluklarını yerine getirmek, eş/sevgili, çocuk, bakıma muhtaç yaşlıların bakımı ile ilgilenmek; hane halkının temizlik, yemek, çamaşır, ütü vb. artan ev işlerini yapmak kadınlara yüklenmektedir. Sonuç olarak, kadınların görünmez emeklerini ve ev içi cinsiyetçi emek sömürüsünü daha da arttırmaktadır. 65 yaş üzerinin kritik durumu ve sokağa çıkma yasağı, ailelerin çocuk bakımındaki temel sosyal desteğini ortadan kaldırmış durumdadır. Bu nedenle, zorunlu sektörlerde çalışsın çalışmasın, kadınların “ebeveyn tükenmişliği sendromu” ile karşı karşıya kalabilecektir. İçinden geçtiğimiz koşulların ruh sağlığımızı da olumsuz etkilediği, endişe, kaygı, korku, panik, depresyon gibi psikolojik sorunlara sebep olduğu açıktır.

Kadınlar bir yandan kendi ruh sağlığını korumaya çalışırken, bir yandan da onlardan hane üyelerini sakinleştirmesi ve pandeminin yol açtığı psikososyal sorunlar için “tampon” olması beklenmektedir.

Bu bağlamda ev içindeki yüklerin kadınların üzerine yıkılmasına ve artan cinsiyet eşitsizliğine karşı çıkıyor; sadece pandemi koşullarında değil olağan dönemlerde de ev işlerinin zaman ve emek açısından erkeklerle eşit

paylaşımını savunuyoruz. Kamu-özel ayrımı olmaksızın, zorunlu hizmet ve üretim alanında çalışan ebeveynlere dönüşümlü ve eşit olarak ücretli izin verilmeli; çocuklarını yalnız büyüten ebeveynlere salgın süresince ücretli izin hakkı tanınmalı ve/ya uygun koşullar yaratılabiliyorsa evden çalışma biçimleri formüle edilmelidir.

5. “Evde kalmak” ev içi şiddeti ve istismarları arttırmaktadır. Evlerin, kadınlar için hiçbir zaman “mutlak güvenli” yerler olmadıklarını, aksine Birleşmiş Milletler raporlarında da belirtildiği gibi “kadınlar için en tehlikeli yerler” olduklarını biliyoruz. Bu salgın sürecinde de, “evde olmak” bir sağlık tedbirinin zorunlu hali iken kadınlar kendilerine şiddet uygulayan erkeklerle bir arada yaşamaya zorlanmakta, bu “evlerde” daha çok psikolojik şiddete, cinsel şiddete ve fiziksel şiddete maruz kalmaktadırlar. Nitekim son günlerde kadın danışma merkezlerine ve acil yardım hatlarına yapılan başvuruların hızla ve ciddi oranda arttığı bildirilmektedir. Bianet’in 1 Mart 2020 - 1 Nisan 2020 döneminde Türkiye’de basına yansıyan haberlerden derlediği verilere göre de erkekler en az 25 kadını öldürmüş, en az 46 kadına şiddet uygulamış, 83 kadını seks işçiliğine zorlamış, en az on kadını taciz etmiş, 23 çocuğa cinsel istismarda bulunmuştur. Öte yandan pandemi döneminde şiddete uğrayan kadınların ilgili birimlere başvurmakta çeşitli şekillerde zorluklarla karşılaştıkları ve yardım isteyemedikleri de bilinen bir gerçektir. Evde kalma zorunluluğu; kadınların uygulanan şiddetten uzaklaşma olanaklarını ortadan kaldırmakta, şikayet etmek ve şiddeti belgelemek için sağlık kuruluşlarına başvurusunu geciktirmekte ya da yok etmekte, artan bulaş riski nedeniyle sağlık kuruluşları ve adliyelerde acil gereksinim dışındaki başvuruların ertelenebileceği gerekçesiyle şiddet uygulayan erkeğin evden uzaklaştırılması ve sağlığını koruyamaması endişeleri kadının başvurudan vazgeçmesini kolaylaştırmakta, bu şiddete tanıklık eden ya da cinsel/fiziksel istismar gören çocukların da sürekli travma yaşamasına neden olmaktadır. Sonuç olarak bilinen ve kayıtlara geçen şiddet olguları buzdağının görünen yüzünü oluşturmakta, kapalı kapıların ardında kadınlar şiddetin her türüyle yaşamak zorunda kalmakta ve seslerini duyuramamaktadır.

Pandemi döneminde şiddetin önlenmesine yönelik politikalar daha etkin olarak uygulamaya konulmalı, şiddete maruz kalan kadınlar sağlık hizmetlerinden ve adli hizmetlerden etkin biçimde yararlanmalıdır. Şiddet başvuru hatları etkin olarak kullanılabilir olmalı; ortak kullanılan şiddet hatlarının pandemi nedeniyle meşgul edilebileceği

dikkate alınarak kadına yönelik şiddet için özel hatlar oluşturulmalı, online başvuru olanakları yaratılmalı, pandemi nedeniyle evde kapalı ortamda şiddet gören kadının bildirimde bulunmasının olanaksız olabileceği koşullar göz önünde bulundurularak üçüncü kişilerin şikayet duyuruları değerlendirmeye alınmalıdır. Bu olağandışı dönemde kadına yönelik şiddetin belgelenmesi, tedbir kararı alınması ve dava açılması aşamalarının her birinde adli süreçlerin sağlıklı olarak işletilmesi önem taşımaktadır; mahkemelerin aile içi şiddetle ilgili dosyaları öncelikle görüşmesi konusunda düzenleme yapılmalıdır. Bu süreçte, sığınma evleri artırılmalı, yeni sığınma evleri oluşturulana kadar kamuya ait konukevleri, lojman vb. tesisler ile özel sektöre ait konaklama alanları şiddete uğrayan kadınlar için sığınma evi olarak kullanıma açılmalıdır. Şiddet uygulayan erkeği evden uzaklaştırma uygulaması devam etmelidir.

6. Sağlık için evde kalmak adaleti engellememelidir. Covid 19 salgınına ilişkin tedbir almak için infaz yasasında yapılacak değişiklik kapsamında cinsel istismar suçlarına af anlamına gelen bir yasal değişiklik de gündeme gelmiştir. Covid19 salgınından yararlanarak, siyasal iktidarın kadın katillerini, istismarcılarını serbest bırakma, aklama girişimleri kabul edilemez.

Hâkimler ve Savcılar Kurulu'nun (HSK), 6284 sayılı kanununun 11. Maddesini askıya alan “ tedbir kararlarının yükümlülerin koronavirüs kapsamında sağlığını tehdit etmeyecek şekilde değerlendirilmesi ” biçimindeki kararı derhal geri çekilmelidir. Cinsel istismarcıların affı, infaz yasasındaki değişiklik kapsamından çıkarılmalıdır. 6284 sayılı etkili bir biçimde uygulanmalı ve kadına yönelik artan şiddete karşı acil eylem planı oluşturularak hayata geçirilmelidir.

7. Kadınların sağlık hizmetlerine erişimde yaşadığı sorunlar bu süreçte artmıştır. Sosyal güvenceden ve nitelikli bir sağlık hizmeti alabilecek gelirden yoksun, güvencesiz koşullarda çalışan kadınlar sağlık hakkına erişememektedir. Gerek virüs bulaşma riski gerekse hastanelerin virüsle mücadeleyi öne almaları nedeniyle başta şiddete maruz kalanlar olmak üzere kadınların ihtiyaç duydukları en temel sağlık hizmetlerine erişimleri dahi mümkün olamamaktadır. Kadına yönelik şiddetin belgelenmesinin yaşamsal önem taşıdığı, bu belgelemeyi de hekimlerin yapacağı pandemi koşullarında da ertelenemeyecek bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır.

Özellikle kadın sağlığının korunması ve sağlık gereksinimlerinin karşılanması açısından belirleyici önem taşıyan birinci basamak sağlık

kurumlarında pandemi nedeniyle ortaya çıkan yoğunluk, kadın sağlığı hizmetlerinin yürütülmesinde aksamaya neden olmamalıdır. Bu bağlamda kadın sağlığına ilişkin sorunların çözümü yanı sıra aile planlaması, gebe izlemi, doğum öncesi ve sonrası bakım ve izlem, ana-çocuk sağlığı hizmetleri, kronik hastalıkların izlemi, menapoz dönemi sağlık sorunları gibi temel hizmetlerin sürdürülmesi gerekmektedir. Kürtaj hakkının suistimale uğramaması için gereken önlemler alınmalıdır. Kürtaj olmak isteyen kadınlar düşük hapları için reçete alabilmeli, yapılacak geç dönem kürtajlar acil bakıma dahil edilmelidir. Kadınların, sağlık hizmetlerine ve adli hizmetlere erişimleri önündeki tüm engeller kaldırılmalı, bu çerçevede ilgili kurumsal ve hukuki düzenlemeler yapılmalıdır. Pandemiye dair geliştirilen politikaların acilen toplumsal cinsiyet eşitliği gözetilerek yeniden ele alınmalıdır. Bu sürecin ne kadar devam edeceği belirsizken, bulaşmayı azaltmak üzere başvurulacak yolların cinsiyetçi ve eşitsiz biçimde ifa edilmesine karşıyız. Ekonomik krize eklenenen salgın krizinin daha da arttırdığı kadına yönelik her türlü şiddete karşı kadın dayanışması yaşatır.

Umut ediyoruz ki, yeniden sokaklarda bir arada olacağımız günler yakındır.

Yaşasın Kadın Dayanışması

Yaşasın Kadınların Örgütlü Mücadelesi

DİSK KADIN KOMİSYONU - KESK KADIN MECLİSİ - TMMOB KADIN ÇALIŞMA GRUBU- TTB KADIN HEKİMLİK VE KADIN SAĞLIĞI KOLU

DİSK-KESK-TMMOB-TTB: İNFAZDA AYRIMCILIĞA HAYIR!

11 Nisan 2020

“2/2762 Esas Sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”, kamuoyunda bilinen adı ile “infaz yasası” üzerine TBMM Genel Kurulunda görüşmeler sürüyor. Covid-19 virüs salgınına ilişkin bir tedbir olarak gündeme getirilen bu yasa teklifi adaletsizdir ve gerçek bir tedbir olmaktan bütünüyle uzaktır.

Ülkemizde hapishaneler, kapasitelerinin çok üzerinde doluluk oranlarıyla salgın risk alanlarının başında gelmektedir. Hapishanelerde genel olarak hijyen sorunları olduğu, sağlık hizmetlerine erişimin güçlüğü, mahpusların bağışıklık sisteminin zayıf olduğu doğrudur ve tüm bu konularda acil önlem almak şarttır.

COVID-19 salgını nedeniyle ülkemiz cezaevlerinde, hastalar, yaşlılar ve risk grupları başta olmak üzere ayrımsız ve ayrıcalıksız olarak herkesi kapsayacak fiili tedbirlerin alınması ve yasal düzenlemelerin yapılması tıbben ve hukuken gerekli ve zorunludur.

Ancak herkesin yaşam hakkını koruma ve sağlıklı bir yaşam alanı oluşturma yükümlülüğü altındaki devlet, ölümcül bir salgın karşısında alınacak tedbirlerde ayrımcılık yapmaya çabalamaktadır. Terörle Mücadele Kanunu’ndaki ‘terör’ tanımının muğlaklığı nedeniyle hapishanelerde olan çok sayıda gazeteci, aydın, avukat, insan hakları savunucusu, sendikacı, siyasetçi kapsam dışındadır. Siyasi iktidarı eleştirmenin “terör” kapsamına kolaylıkla girdiği bir ülkede, muhaliflere yönelik intikamcı bir tutumun salgın koşullarında dahi sürdürülmesi kabul edilemez.

Cinayet, kadına yönelik şiddet, cinsel istismar, uyuşturucu temin etmek ve organize suç örgütü yönetmek gibi suçlardan hüküm giyenler tahliye olabilecekken, haklarında bir hüküm olmayan, hatta henüz davası bile açılmayan tutukluların kapsam dışı kalması ve tutukluluk hallerine son verilmemesi hiçbir adalet terazisi ile izah edilemez.

Risk grubunda olan, kronik hastalığı olan mahpusların tartışma konusu bile edilmemesinin adaletle de vicdanla da bağdaşır bir yanı yoktur.

Son yılların en yaygın ve en ölümcül salgınının dünyayı ve ülkemizi kuşattığı bir atmosferde, tıbbi ve insani saiklerle getirilmediği anlaşılan ve belli gruplara af niteliğindeki bu infaz yasaasının COVID-19 salgını ile bir ilişkisinin olmadığı açıktır. Salgın öncesinden hazırlandığı bilinen bu tasarının salgın döneminde ve salgının gerekliliklerini dikkate almadan yasalaştırılma çabası en hafif tabiriyle fırsatçılıktır.

Hukuksuz ve adaletsiz bir “özel af” düzenlemesi yerine yapılması gereken, öncelikle ve hızla hapisanelerdeki insanların sağlığını koruyacak adil, hakkaniyetli önlemler almak, infaz yasaasında da adalete ve eşitliğe uygun davranmak, hapisanelerdeki Covid-19 vakalarıyla ve varsa can kayıplarıyla ilgili şeffaf bilgi vermektir.

DİSK-KESK-TMMOB-TTB olarak iktidarı hukukun temel ilkelerine ve devletin temel yükümlülüklerine uygun davranmaya davet ediyoruz.

DİSK-KESK-TMMOB-TTB

ORMANLARIMIZIN YÖNETİMİ VE YANGIN ÖNLEME ÇALIŞMALARI ÖZELLEŞTİRİLEMEZ

13 Nisan 2020

Covid-19 salgını nedeniyle zorunlu hizmetler dışında neredeyse tüm kamu hizmetlerinin askıya alındığı ülkemizde, Türk Hava Kurumu (THK)'na ait yangın söndürme uçaklarının da içinde yer aldığı 11 adet uçak ve 10 taşınmazın satış ihalesinin 13 Nisan 2020 tarihinde yapılacağı açıklandı.

Bilindiği gibi, 2019 yılı yaz aylarında ülkemizin değişik bölgelerinde yoğun olarak yaşanan orman yangınlarında THK'nın yangın söndürme uçaklarını kullanmaması büyük tepkiye yol açmıştı. THK yetkilileri, yangın söndürme uçaklarının kullanılabilir durumda olmasına karşın Tarım ve Orman Bakanlığı'nın söz konusu ihaleyi THK'na vermediği için bu uçakları kullanamadıklarını ve atıl şekilde bekletildiğini açıklamışlardı. 2019 Ekim ayında ise THK'na kayyum atanmıştı.

1925 yılında kurulan THK'nın atanmış kayyumlarca tasfiye edilerek orman yangınlarının özel şirketlere kâr sağlayacak bir fırsata dönüştürülmesi kesinlikle kabul edilemez. Bu nedenle, 13 Nisan 2020'de yapılacak satış ihalesi derhal iptal edilmelidir.

Ormanlarımızın yönetimi ve orman yangınlarını önlemeye ilişkin kalıcı politikalar oluşturulmalıdır. Büyük orman yangını felaketlerinin önüne geçilmesi, yangınların yaratacağı doğal ve toplumsal yaraların sarılması için ormanlarımızı korumaya ve geliştirmeye yönelik "kamucu ormancılık politikaları" ivedilikle yaşama geçirilmelidir.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

SALDA GÖLÜ'NDE BAŞLATILAN ÇALIŞMA ACİLEN DURDURULMALIDIR

14 Nisan 2020

Dünya ve ülkemiz koronavirüs salgınına karşı korunma ve mücadeleye odaklanmışken, virüs salgını gerekçesiyle ziyaretçi girişine kapatılan Salda Gölü'ne 13 Nisan günü itibariyle iş makinaları sokularak millet bahçesi projesi yapımı için çalışmalar başlatılmıştır.

Koronavirüs salgınını fırsata çevirenler, gözlerini rant ve kar hırsı bürüyenler Salda Gölü'nü yok olmanın eşiğine sürüklemektedir.

Gölün mutlak korunması gereken alanına giren iş makinaları beyaz kumulları kazmış ve başka bölgelere taşımıştır. Kazılan ve taşınan beyaz kumullar, ayak dahi basılmadan korunması gerekecek, dünyada sadece birkaç yerde örneği bulunan nadir özelliklere sahip oluşumlardır. İş makinaları ile yapılan çalışma Salda Gölü'ne yönelik bir saldırıdır. Ortaya çıkan görüntüler herkesin vicdanlarını sızlatmaktadır.

Salda Gölü, jeolojik oluşumu ve canlılarla etkileşimi itibari ile dünyada örneği oldukça az bulunan ülkemizin en özel ve önemli alanlarından birisidir.

Korunması gereken göl millet bahçesi projesi adı altında yapılaşmaya açılmış ve projenin uygulanması durumunda yok olmanın eşiğine getirilmiştir.

TMMOB ve yöre halkı proje ve ilgili plan değişikliği hakkında dava açmış ve yargı süreci devam etmektedir. TMMOB ayrıca Salda Gölü Raporu hazırlıklarını sürdürmektedir. Rapor tamamlandığında kamuoyu ile paylaşılacak ve davanın muhatabı mahkemeye sunulacaktır.

Salda Gölü, çevresiyle bir bütün halindedir ve çevresindeki etkileşim alanıyla birlikte mutlaka korunması gerekmektedir.

Koronavirüs salgınını fırsata çevrilerek Salda Gölü'nde iş makinaları ile başlatılan çalışma acilen durdurulmalıdır.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

DİSK, KESK, TMMOB VE TTB'Lİ KADINLARDAN AÇIKLAMA: KADINA YÖNELİK ŞİDDETE SON

16 Nisan 2020

#Kadına Yönelik Şiddete Son

Covid 19 Pandemisi, olağandışı bir durum ve bu olağandışı sürecin ölümcül sonuçları artarak devam ederken, tüm dünyada kadınlar bu süreçte daha çok şiddete maruz kalmakta, kadına yönelik psikolojik, cinsel, fiziksel şiddet ile çocuk istismarı artmaktadır.

Salgın sürecinde “evde olmak” bir sağlık tedbirinin zorunlu hali iken kadınlar kendilerine şiddet uygulayan erkeklerle bir arada yaşamaya zorlanmakta, bu “evlerde” daha çok şiddete maruz kalmaktadırlar. Ayrıca, şiddete tanıklık eden çocuklar da sürekli bir travma yaşamakta ve/ya cinsel, fiziksel istismara uğramaktadırlar.

“Evde” karantina ve izolasyon koşullarında yaşayan kadınların ve çocukların bu süreçte nasıl etkilendiğine yönelik yapılan araştırmalar psikolojik şiddetin, ekonomik şiddetin, dijital şiddetin, fiziksel şiddetin ve cinsel şiddetin arttığını göstermektedir.

- Kadınlara; eş, baba, erkek arkadaş, erkek kardeş, erkek çocuk tarafından uygulanan şiddet son bulmalıdır.
- Şiddetin önlenmesine yönelik politikalar daha etkin olarak uygulamaya konulmalıdır.
- İstanbul Sözleşmesi ve 6284 sayılı yasa etkili bir biçimde uygulanmalı ve kadına yönelik artan şiddete karşı acil eylem planı oluşturularak hayata geçirilmelidir.
- Şiddete uğrayan kadınların ilgili birimlere başvurmakta karşılaştıkları zorluklara çözüm getirilmelidir.
- Şiddete uğrayan kadınların şiddet uygulanan mekandan - evden- ayrılma olanakları çoğaltılmalı, bu bilgiler kadınların kolayca ulaşacağı şekilde yaygınlaştırılmalıdır.
- Şiddet uygulayan erkeği evden uzaklaştırma uygulaması devam etmeli, kadının korunmasına yönelik önlemler takip edilmelidir.

#Şiddeti Belgele #Şiddet Uygulayanı Yargıla #Şiddet Uygulayanı Cezalandır

Şiddete uğrayan kadınların pandemi döneminde ilgili birimlere başvurma konusunda daha da fazla zorluklarla karşılaştıkları ve ihtiyaç duyulan hizmete erişemedikleri görülmektedir.

- Şiddete uğrayan kadınların şikayet etmek ve şiddeti belgelemek için sağlık kuruluşlarına başvurusu ivedilikle sağlanmalı ve sağlık kuruluşlarında yaşanan yoğunluk düşünüldüğünde kadınlara yönelik sağlık kuruluşları önceden tarif edilmelidir.
- Şiddete maruz kalan kadınlar sağlık hizmetlerinden ve adli hizmetlerden etkin biçimde yararlanmalıdır. Bu olağandışı dönemde kadına yönelik şiddetin belgelenmesi, tedbir kararı alınması ve dava açılması aşamalarının her birinde adli süreçlerin sağlıklı olarak işletilmesi önem taşımaktadır; mahkemelerin aile içi şiddetle ilgili dosyaları öncelikle görüşmesi konusunda düzenleme yapılmalıdır.

#Kadınların Sesini Duyun #Kadın Dayanışması Yaşatır

- Şiddet başvuru hatları etkin olarak kullanılabilir olmalı; ortak kullanılan şiddet hatlarının pandemi nedeniyle meşgul edilebileceği dikkate alınarak kadına yönelik şiddet için özel hatlar oluşturulmalı, online başvuru olanakları yaratılmalıdır.
- Pandemi nedeniyle evde kapalı ortamda şiddet gören kadının bildirimde bulunma koşullarının olanaksız olabileceği göz önünde bulundurularak üçüncü kişilerin şikayet/ihbar duyuruları değerlendirmeye alınmalıdır.

İnfaz kanunu değişikliği sonrası, kadınlara ve çocuklara yönelik tehdidin boyutu artmaktadır!

Türkiye’de siyasal iktidar, olağandışı salgın yönetimi çerçevesinde erkek egemen ve gerici uygulamalarını, amaçlarını gündemden eksik etmeyerek, erkek egemen yasa yapımını bilfiil sürdürmekte ve cinsel şiddet faillerine kolluk yapmaktadır. Covid salgınında siyasal iktidarın derdi ve icraatı, cinsel istismar faillerini, tecavüzcüleri, tacizcileri aklama ve salıverme. Covid19 salgını nedeniyle cezaevlerindeki tutukluların durumu ile ilgili olarak infaz kanunu değişikliği kapsamında, 13 Nisan gecesi yapılan kadın katillerini, cinsel istismarcıları serbest bırakmaya dönük yasa kabul edilemez. Bu yasa değişikliği ile beraber, ‘cinsel saldırı’, ‘reşit olmayana cinsel saldırı’, ‘cinsel taciz’ suçlarından süreli hapse mahkum olanlar ile cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçlardan mahkum olanlar, dörtte üç koşullu salıverme oranı ile tekrar suç mahallerine, çoğunlukla suçun gerçekleştiği izolasyonda olduğumuz

“evlere” gönderiyorlar. Covid 19 salgını ile sözde mücadele ile, toplumda cinsel taciz, istismar ve tecavüzün daha da artmasına neden olunacaktır.

#Çocuk İstismarının Affı Olamaz

Siyasal iktidar AKP ve ittifakı MHP'nin hazırladığı bir diğer kanun teklifi de “çocukları cinsel istismar eden” failerin cezalarının ertelenmesi, bu suçluların affı üzerine. Belirtmek isteriz ki, istismara uğrayan çocuk ile suçun faili arasındaki yaş farkı hesabıyla, zorla gerçekleştirilen “tecavüz evlilikleri” ile suçun ve cezanın niteliği değiştirilemez. Bununla birlikte, cinsel istismar vakalarında çocuğun şikayetinin olup olmaması da cezayı değiştirecek husus değildir. Çocukları istismar etme suçu amasız fakatsız cezai bir konudur. Bu nedenle, istismar suçu, kamusal bir sorumlulukla yargıya taşınarak suçun faili cezalandırılmalıdır. Kamuoyuna yansıyan yasa değişikliği taslağı, sadece çocuklara yönelik cinsel olarak istismarda bulunan failerle de sınırlı kalmayarak, söz konusu suçlulara yardım edenler ve azmettiriciler haklarında ise infazın kaldırılması ve açılan kamu davasının düşürülmesini de içermektedir. Bu yasa değişikliği önerisi, cinsel istismar - cinsel taciz suçunu cezasızlaştırarak, bu suçların yayılmasına, eril tahakkümün daha da kökleşmesine ve cinsel şiddetin artmasına neden olacaktır.

- Cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçların affına dönük herhangi bir yasa değişikliği teklifinin meclise sunulması, yasanın tartışmaya dahi açılması kabul edilemez.

DİSK Kadın Komisyonu - KESK Kadın Meclisi - TMMOB Kadın Çalışma Grubu - TTB Kadın Hekimlik ve Kadın Sağlığı Kolu

518 SIRA NUMARALI VERGİ USUL KANUNU GENEL TEBLİĞİ KAPSAMI DIŞINDA TUTULAN ÜYELERİMİZİN SORUNLARI ACİLEN ÇÖZÜLMELİDİR

17 Nisan 2020

24 Mart 2020 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 518 Sıra Numaralı “Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği” ile Koronavirüs (COVID-19) salgınından ve bu kapsamda alınan tedbirlerden doğrudan etkilenen ve bu Tebliğle belirlenen mükelleflerin 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 15 inci maddesinin Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye dayanılarak mücbir sebep hükümlerinden faydalandırılması sağlanmıştır.

Söz konusu tebliğ ile belirlenen mükellefler için vergi ödevlerinin ertelendiği görülmektedir. Bu konuda yapılan açıklamalar doğrultusunda ise sosyal güvenlik kurumuna yönelik yükümlülüklerin ertelenmesi, finansal sıkıntıların giderilmesi konusunda kamu bankaları aracılığı ile finansal erişimin kredilendirilerek de olsa kolaylaştırılması sağlanmaktadır.

Mücbir sebep halinin belirli sektörler ve mükellefiyet türüne bağlı olarak ilan edilmesi temel olarak sakıncalıdır. Pandemi süreci sektörel ayrımcılık gözetmeksizin toplumun tüm kesimlerini etkileyen mücbir halin kendisidir.

Yaşamakta olduğumuz süreçte mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı hizmetlerinin tamamı Koronavirüs (COVID-19) salgınından etkilenmektedir.

Ancak, TMMOB Serbest Müşavirlik Mühendislik ve Mimarlık Hizmetleri ve Büro Tescil Belgesi Yönetmeliği doğrultusunda Odalarımızdan belge alan firmalar ve sadece mühendis ve mimarlar tarafından sağlanması kanun hükmüne bağlanmış olan iş ve hizmetleri sunan firmalar Kurumlar Vergisi mükellefi olmaları nedeni ile söz konusu tebliğ kapsamı dışında bırakılmıştır. Bununla birlikte Gelir Vergisi Mükellefi olarak mühendislik, mimarlık hizmetisunan firmalar mücbir kapsamında değerlendirilmektedir. Kurumlar Vergisi mükellefi olan hiçbir mühendislik proje ve müşavirlik firması Tebliğ uyarınca mücbir kapsamında değerlendirilmemektedir. İlgili tebliğin kapsamı dışında bırakılan sektörlerin tamamı için aynı

sektörde faaliyet gösteren gelir vergisi ve kurumlar vergisi mükellefleri açısından bir ayrımcılık oluşturulmuştur.. Bu durum Anayasanın eşitlik ilkesine aykırı olduğu gibi yaşamakta olduğumuz sürecin gerçekleri ile de bağdaşmamaktadır.

Kaldı ki TMMOB Serbest Müşavirlik Mühendislik ve Mimarlık Hizmetleri ve Büro Tescil Belgesi Yönetmeliği doğrultusunda Odalarımızdan belge alan firmalar ve sadece mühendis ve mimarlar tarafından sağlanması kanun hükmüne bağlanmış olan iş ve hizmetleri sunan firmalar; açıklanan 16 sektör içinde yer alan tüm sektörlerle hizmet vermektedir. Hizmet sunulan sektörler bu kapsamda değerlendirilirken sektörde Kurumlar vergisine tabi firmalarımızın değerlendirilmemesi sorun yaratmaktadır.

Bu kapsamdaki üyelerimiz, ciddi sorunlar ile karşı karşıya kalmalarına rağmen 518 Sıra Numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği doğrultusunda yaptıkları başvurular da reddedilmiştir.

Bu hususta Birliğimizce Maliye Bakanlığı nezdinde gerekli girişimlerde bulunmuş olup, konunun olumlu bir şekilde sonuçlandırılarak; TMMOB Serbest Müşavirlik Mühendislik ve Mimarlık Hizmetleri ve Büro Tescil Belgesi Yönetmeliği ve Odalarımızın ilgili yönetmelikleri doğrultusunda Odalarımızdan tescil belge almış olan firmalar ve sadece mühendis ve mimarlar tarafından sağlanması kanun hükmüne bağlanmış olan firmalar mükellefiyetlerinin türüne bağlı olmaksızın acilen tebliğ kapsamına dahil edilmesi ve yaşadıkları mağduriyetin giderilmesi istenmiştir.

Bu vesileyle TMMOB olarak bir kez daha Koronavirüs (COVID-19) salgını dolayısı ile hayatını kaybeden yurttaşlarımız için başsağlığı, tedavi görmekte olanların da bir an önce sağlıklarına kavuşmalarını diliyoruz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

EMEK VE BİLİM İLE KURULACAK YENİ BİR TOPLUMSAL DÜZEN İÇİN: YAŞASIN 1 MAYIS!

22 Nisan 2020

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz ve TMMOB Genel Sekreteri Dersim Gül'ün katıldığı telekonferans toplantısında okunan ortak açıklama şöyle:

İşçi sınıfının Uluslararası Birlik, Mücadele ve Dayanışma Günü 1 Mayıs bu sene Covid-19 koşullarında kutlanacak. Tarihte ilk kez 1 Mayıs'ta dünya işçi sınıfı büyük kitleler halinde kentlerin merkezi meydanlarında buluşamayacak. Ancak bu koşullara rağmen Uluslararası Sendikalar Konfederasyonu'nun ilan ettiği insan onuruna yaraşır bir iş, gelir ve sosyal güvenlik talepleriyle dünya emekçileri tek ses, tek yürek olacak.

1 Mayıs 2020'de dünyanın dört bir yanı, insanlığın ortak umutlarını ifade eden işçi sınıfının, büyük meydanlarda olmasa da evlerinde, işyerlerinde, belirli sembolik merkezlerde dünyanın bu düzeninin değişmesi gerektiğine dair iradesine tanıklık edecek.

Evet yeni bir toplumsal düzen şart! Çünkü neoliberal kapitalizm ülkemizi ve dünyamızı göz göre göre büyük bir felakete sürüklüyor. Bu düzen on yıllardır dünya halklarına sınırsız bir emek ve doğa sömürüsü, savaşlar, ekonomik krizler, artan eşitsizlikler, yoksulluk, işsizlik dışında hiçbir şey sunmuyordu. Covid-19 salgını düzenin nasıl çürüdüğünü ve çöktüğünü en açık hali ile gösterdi.

Bu düzen salgına karşı işçileri, emekçileri, yoksulları ve ezilenlerin sağlığını işini, geçimini koruyamadı. Aksine sermayenin ve patronların çıkarları için akıl, bilim ve milyonların sağlığı yok sayıldı.

Dünyanın dört bir yanında ve ülkemizde sermaye/iktidarlar, temel hak ve özgürlükleri hedef alarak, halkın düzene karşı tepkilerini ve siyasi muhaliflerini daha fazla baskı altına alarak, demokrasiyi yok ederek, otoriter rejimleri sağlamlaştırarak salgını fırsata çeviriyor.

Kapitalizm ülkemizde de en vahşi haliyle hüküm sürüyor.

İşçilerin ölümü pahasına “çarklar dönecek” ısrarı ile virüs işyerlerinden ve toplu taşıma araçlarından evlerimize taşınıyor. Aklın ve bilimin

söyledikleri değil bir avuç patronun çıkarları için tüm toplum tehlikeye atılıyor. Virüs sadece hafta sonu yayılıyormuş gibi, hafta içi işe gitme mecburiyeti getirenler, hafta sonu da işçileri çalıştırmak için akıl dışı kararlara imza atıyor.

Açılan paketlerde işverenlere her türlü destek ve hatta ücretsiz izin dayatma hakkı bile var ama işçi yok, emekçi yok, emekli yok, küçük esnaf yok, çiftçi yok, kadın yok, çocuk yok...

Salgının yarattığı ağır ekonomik sonuçlar karşısında milyonlarca işçi, emekçi, işsiz, emekli, küçük esnaf değil bir avuç şirket korunuyor.

İşverenler ve müteahhitler için milyonluk paketler açıklanırken, AKP'nin yasa değişikliğiyle "ücretsiz izin" dayatılan işçiler 1168 TL ile yaşamaya mahkum ediliyor.

Milyonlarca insanın işinden olduğu bir dönemde KDV'li yüksek faturalar hane bütçelerini sarsmaya, bankalar tüketici kredilerinden ve kredi kartlarından tıkr tıkr faiz almaya devam ediyor.

Özel hastaneler kamunun hizmetine sunulurken, tüm halkın sağlığı için devlet güvencesi sağlanmıyor.

Zorunlu işlerde çalışan hekimlerin, sağlık ve belediye çalışanlarının, PTT ve kargo çalışanlarının sesine, taleplerine kulak verilmiyor.

Marketlerden inşaatlara fabrikalardan madenlere üretim zorlaması can alıyor. Evde çalışmaya başlayan emekçiler için mesai hiç bitmiyor, 24 saate yayılıyor.

Çocukların ve aile büyüklerinin evde kalmasıyla kadınların omuzlarındaki yük ağırlaşıyor, evde şiddet haberleri giderek artıyor.

İktidar bu ağır koşullarda yaşamda kalmaya çalışan halkın sağlığını, işini ve geçimini güvence altına almazken bir avuç patronun bir dediğini iki etmiyor. Bu düzenin çarkları "neşesi yerinde" bir avuç ayrıcalıklı elit için dönüyor.

Onların vergileri indiriliyor, onların kredileri gevşetiliyor, onların yağma projeleri için ihaleler sürüyor, onların köprülerine yollarına hiç geçmesek de milyon dolalar akıtılıyor, doğamız, su kaynaklarımız, tarım alanlarımız salgın fırsatçılığı ile ranta, talana açılıyor.

Bu yağma ve sömürü düzeninin sahipleri, bir avuç patrona hizmet ederken sadece on milyonlarca emekçiyi ve ailelerini değil ülkemizin geleceğini

de tehlikeye atıyor. Salgın ile uğraşması gerekenler, halka hizmet götürmek isteyen belediyeleri engellemekle, seçilmişlerin yerine kayyum atamakla, beğenmediği haberleri yapan gazetecileri tutuklatmakla, kendini eleştiren tweet atanların peşine düşmekle meşgul.

Covid-19 salgını hepimize göstermiştir kibu düzenin sahibi bir avuç ayrıcalıklı kesim ile Türkiye nüfusunun yüzde 99'unun çıkarları aynı değildir. Covid-19 salgını süresince halkın sağlığını, işini ve aşını korumak için alınması gereken önlemler bellidir:

Temel, zorunlu ve acil mal ve hizmet üreten işler dışında bütün işlerde salgın süresince çalışma acilen durdurulmalıdır.

Salgın süresince işten çıkarmalar yasaklanmalı, ücretsiz izin dayatmasından vazgeçilmeli çalışanlara ücretli izin verilmeli, işsizler için koşulsuz işsizlik maaşı ödenmeli, küçük esnaf ve çiftçi desteklenmelidir.

Tüketici, konut ve taşıt kredileri ile kredi kartı borçları faiz işletilmeden ertelenmeli, elektrik, su, doğalgaz ve iletişim faturaları salgın riski boyunca devlet tarafından karşılanmalıdır.

Bu süreçte özel sağlık kuruluşları kamu kontrolüne geçirilmeli, yurттаşların sağlık hizmetlerine erişimi istisnasız ve ön koşulsuz bütünüyle parasız olmalıdır.

Salgınla mücadelede koordinasyonda katı bir disiplin uygulanmalı, bilimsel yaklaşım ve bilgi paylaşımında açık ve şeffaf olunmalıdır. Covid-19 Testleri konusunda bilimsel-yaygın-hakkaniyetli ve sonuçların hızla açıklandığı bir işleyiş hakim kılınmalıdır. Yerel yönetim kuruluşlarının, sağlık, emek ve meslek örgütlerinin de temsil edildiği bütünlüklü bir kurul oluşturulmalıdır. Bu kurul tüm süreci halkın sağlığını ve kamunun çıkarını önceleyecek biçimde şeffaf biçimde yürütmelidir.

Başta hekimler, sağlık ve belediye çalışanları olmak üzere, tüm zorunlu işlerde koruyucu ekipman başta olmak üzere bütün eksiklikler giderilmeli, herhangi bir aksama yaşanmayacağına dair güven verilmeli ve bu işlerde çalışan herkes düzenli olarak testten geçirilmelidir.

Salgın dönemlerinde dezavantajlı kesimler olarak kabul edilen; hiçbir geliri ve birikimi olmayan yoksullar, EYT'liler, göçmenler ve tutuklu/hükümlüler için yaşamlarını ve sağlıklarını koruyacak fiili ve yasal düzenlemeler hayata geçirilmelidir.

Tüm kadınlara iş ve gelir güvencesi sağlanmalı, artan şiddete karşı İstanbul Sözleşmesi ve 6284 Sayılı Yasa etkin bir biçimde uygulanmalıdır.

Aklın ve bilimin emrettiği bu önlemler büyük ölçüde alınmamaktadır. Çünkü ülkeyi yönetenler, yandaş patronları beslemeye ve siyasi rekabete odaklanmıştır. Halkın sağlığını, işini ve geçimini güvence altına almayan, alamayan iktidar, siyasi sorumluluğu üstlenerek hesap vermeli, ilk adım olarak sağlık, içişleri ve ekonomi bakanları istifa etmelidir.

Bu düzen sağlığa zararlıdır. Bugün dünyanın da memleketin de sağlığı ve geleceği yeni bir toplumsal düzenin kurulmasına bağlıdır.

Sermaye değil halk egemenliğini esas alan, sömürüye karşı emeğin haklarını koruyan, toplumsal zenginliğe el koyan yüzde 1'in değil toplumun yararını esas alan yeni bir toplumsal düzenin kurulması şarttır.

İnsan onuruna yaraşır bir iş ve ücret, kamusal sosyal güvenlik ve sendikal hakların eksiksiz güvence altına alındığı yeni bir toplumsal düzen istiyoruz.

Demokrasinin ve ifade özgürlüğünün tahrip edilmediği yeni bir toplumsal düzen istiyoruz.

Her türlü ayrımcılığa, cinsiyetçiliğe ve ötekileştirmeye karşı eşit yurttaşlığın, yurttta, bölgede ve dünyada barış politikasının benimsendiği yeni bir toplumsal düzen istiyoruz.

Halkın sağlığının, işinin ve geçiminin güvence altında olduğu yeni bir toplumsal düzen için 1 MAYIS'ta sesimizi yükseltiyoruz.

2020 1 Mayıs'ına kadar tüm meydanları, caddeleri, sokakları 1 Mayıs afişlerimizle donatacak, ses ve görüntü araçlarıyla 1 Mayıs coşkusunu meydanlara taşıyacağız.

Evlerimizin ve işyerlerimizin sokaklara dönük yüzünü taleplerimizi ifade eden pankartlarla, afişlerle donatacağız!

1 Mayıs 1977'de Taksim'de yitirdiğimiz mücadele arkadaşlarımızı Kazancı yokuşunda anacağız.

1 Mayıs günü bulunduğumuz her yerin balkonlarından pencerelerinden 1 Mayıs marşını okuyacak, pankartlarımızı asacak, balonlarımızı uçuracak, yeni bir toplumsal düzen için aynı anda tüm Türkiye'den ses vereceğiz.

Yine 1 Mayıs günü sosyal medya üzerinden yayınlanacak “1 Mayıs mitingi”nde buluşacağız.

Birliğimizi, mücadelemizi ve dayanışmamızı tüm gücümüzle bulduğumuz her yerden göstereceğiz!

Yeni bir toplumsal düzeni biz kuracağız!

Yeni bir toplumsal düzeni emek ile bilim ile kuracağız!

YAŞASIN 1 MAYIS!

DİSK-KESK-TMMOB-TTB

ÇOCUK HAKLARI SÖZLEŞMESİ'NİN UYGULANMASI DEVLETİN VE TOPLUMUN SORUMLULUĞUDUR!

23 Nisan 2020

Çocuk hakkı ihlalleri son bulsun

Son günlerde karşı karşıya kaldığımız COVID-19 Pandemisi, olağandışı bir durum olarak çeşitli düzenlemeleri gerektirmektedir. Damlacık yoluyla bulaşan, bulaşıcılığı ve öldürücülüğü yüksek olan COVID-19 hastalığından korunmak, hastalığın bulaşmasını ya da tüm toplumda birden çok hızla bulaşmasını engellemek için toplumu ilgilendiren önlemler alınmasını gerektirmektedir. Ancak ne yazık ki alınan bu önlemlerin bir fırsatçılıkla toplumun bazı kesimlerinin işlediği suçları affetmeye hatta ortadan kaldırmaya yol açtığını görmekteyiz. Defalarca Türkiye'nin gündemine getirilmiş ve Türkiye Kadın Hareketinin ve duyarlı insanların tepkileriyle yasalaşması engellenmiş olan çocuğun cinsel istismarını affeden yasa tasarısı COVID-19 salgını için alınacak önlemler kapsamında yine ele alınmaya çalışılmaktadır.

Aralarında Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin de yer aldığı pek çok uluslararası belgede, 0-18 yaş grubunda yer alan insanlar "çocuk" olarak tanımlanmaktadır. Sözleşmeyi hazırlayanlar ve imzalayanlar olarak biliyoruz ki; bireyin yaşamındaki güçlük ve sorunlarla başarılı bir biçimde baş edebilmesi, çocukluk dönemini geride bırakıp kendi yaşamını sürdürebilir hale gelmesi ya da erişkin olabilmesi için, bebeklikten başlayarak gelişiminin bütün dönemlerinde biyolojik gelişiminin tamamlanması yanı sıra, toplumsal yaşamın gerektirdiği pek çok bilgi beceriyi edinmesi, yeteneklerini geliştirmesi, gerekmektedir.

Ancak biliyor ve görüyoruz ki, çocuk yaşta olmalarına karşın, kendilerinden oldukça büyük yaşta erkeklerle evlendirilen kız çocukları kendilerini geliştirme koşul ve olanaklarından yoksun kılınmakta, ev içine hapsedilmekte, toplumsal cinsiyet eşitsizliğinden kaynaklanan kadınlık ve annelik rolleri gibi yerine getirmekte zorlanacağı pek çok sorumlulukla karşı karşıya bırakılmaktadır. Kız çocuklarının erken yaşta ve kendileri hakkında özgür kararlar verme yeterliliğine sahip olup olmadıklarına bakılmaksızın, aile ve çevre baskısıyla alınan kararlar sonucu

evlendirilmesi, olumsuz etkilerinin yaşamının sonraki dönemlerinde de sürdüğü her yönüyle çocuğa yönelik bir cinsel istismardır. Sonuç olarak, çocuk yaşta evlilik bir çocuğun temel haklarının ihlal edilmesi, hayatının çalınması ve geleceğe ilişkin umutlarının karartılması anlamına gelmektedir.

Öte yandan, Çocuk Hakları Sözleşmesi'nde çocukların sağlık, eğitim, barınma, güvenlik hakları ayrıntılı olarak vurgulanmakta, doğumdan 18 yaşına kadar gelişimlerinin çeşitli evrelerinde gereksinimlerinin karşılanması, bakımı, zarardan korunması, çıkarlarının savunulması ve birer erişkin olarak yetiştirilmeleri konusunda devletin ve toplumun sorumluluğu dile getirilmektedir. Bu bağlamda çocuğun özel yaşantısına, onur ve saygınlığına herhangi bir müdahale ve saldırı yapılamayacağı, bu tür müdahale ve saldırılara karşı yasa tarafından korunma hakkı olduğu; devletin çocuğun yetiştirilmesi ve gelişiminin sağlanmasında sorumluluk taşıdığı, bu sorumluluğun yerine getirilmesinde çocuğun haklarının ve üstün yararının göz önünde tutulmasının zorunlu olduğu; çocuğun sağlığına, bedensel, ruhsal, ahlaksal ve toplumsal gelişimine zarar verecek geleneksel uygulamalardan korunması gerektiği belirtilmektedir. Sözleşmenin 19 ve 34. maddesinde taraf devletlerin alması gereken önlemlere de yer verilmiştir. Bu önlemler Avrupa Konseyi Çocukların Cinsel Sömürü ve İstismara Karşı Korunması Sözleşmesi'nde devletin sorumlulukları ayrıntılı olarak tanımlanmıştır.

Benzer biçimde, İstanbul Sözleşmesi'nde de erken yaşta zorla evliliklerin suç olarak düzenlenmesi zorunlu kılınmaktadır

Sonuç olarak, çocuklara ilişkin sahip olduğumuz toplumsal sorumluluklarımızla, kız çocuklarının erken yaşta zorla evlendirilmelerine ve kendisine tecavüz eden cinsel saldırı failleriyle evlendirilerek failin affedilmesine yönelik her tür söylem ve yasal değişiklik girişimini kabul edilemez. Bu tür girişimler, yaratılan fiili durumlar ve fiili duruma yasal kılıf oluşturma çabaları taraf olunan çocuk ve kadın haklarına ilişkin uluslararası sözleşmelere aykırıdır, bu sözleşme hükümlerinin ihlal edilmesi de ayrıca suç teşkil etmektedir. Cinsel istismar da dahil olmak üzere çocuklara yönelik her tür istismarın suç olduğu, cinsel istismar suçunun ise hangi gerekçeyle olursa olsun affedilemeyeceği asla akıldan çıkarılmamalıdır.

Devletin görevi, kız çocuklarının erken yaşta zorla evlendirilmesini engellemektir, cinsel istismar suçlularını cezalandırmak ve bu suçların

gerçekleşmesini önlemektir; geleneksel, görenekssel, dinsel dogmaların ardına sığınarak suçluları cezasız bırakmak değildir. Başta çocuk yaşta zorla evlendirilme olmak üzere evrensel çocuk haklarının ihlali yönündeki her tür müdahale karşısında kararlılıkla mücadele etmeye devam edeceğiz.

DİSK Kadın Komisyonu - KESK Kadın Meclisi - TMMOB Kadın Çalışma Grubu - TTB Kadın Hekimlik ve Kadın Sağlığı Kolu

AKLIN VE BİLİMİN EGEMEN OLDUĞU LAİK VE DEMOKRATİK BİR ÜLKE İSTİYORUZ

28 Nisan 2020

Geçtiğimiz hafta Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından yayınlanan Cuma Hutbesinde toplumumuzun bir parçasını oluşturan eşcinsellerin hedef gösterilmesi, pek çok yurttaşımızın ve kurumun tepkisiyle karşılanmıştı. İnsan hak ve özgürlükleriyle bağdaşmayan, bu ayrımcı nefret söylemine ilişkin açıklama ve özür beklenirken, önce Cumhurbaşkanlığı ve hükümet üyeleri Diyanet İşleri Başkanlığına destek çıktı, ardından da savcılık “tepki gösterenlere” yönelik soruşturma açtığını duyurdu.

Diyanet İşleri Başkanlığı'nın insanların cinsel yönelimlerini ve kimliklerini hedef alan, belirli bir toplumsal kesimi hastalıklarla ve düşkünlükle özdeşleştiren açıklamalarını kınıyoruz. Diyanet İşleri Başkanlığının işlediği bu nefret suçu toplumumuz için ne kadar tehlikeliyse, bu nefret suçunu eleştirenlerin siyasi iktidar tarafından hedef gösterilmesi de bir o kadar tehlikeli ve düşündürücüdür. İnsan hak ve özgürlüklerini, eşitliği ve hukukun üstünlüğünü savunan kişi ve kurumların iktidarın zorbalığı ve güdümlü yargı kurumları eliyle susturulmak istenmesi faşizan rejimlere özgü bir uygulamadır.

Anayasamızın 2. Maddesinde Türkiye Cumhuriyeti “demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk devleti” olarak tanımlanmaktadır. 18 yıldır devam eden AKP iktidarı dönemi boyunca, ülkemizin temel nitelikleri olan bu ilkelerin altının boşaltıldığı, devletin ve toplumsal yaşamın dinci-gerici ilkeler ışığında yeniden yapılandırıldığına hep birlikte tanıklık ettik.

18 yıl boyunca sistematik biçimde uygulanan politikalar ile demokrasinin yerine tek adam yönetiminin, laikliğin yerine İslamcılığın, sosyal devlet anlayışı yerine tarikat-cemaat ilişkilerinin ve hukukun üstünlüğü yerine parti devleti anlayışının egemen olduğu bir ülke yaratıldı.

Anayasal bir kurum olarak “lâiklik ilkesi doğrultusunda, bütün siyasî görüş ve düşüncülerin dışında kalarak ve milletçe dayanışma ve bütünleşmeyi amaç edinmesi” gereken Diyanet İşleri Başkanlığı, bugün gelinen noktada AKP'nin dinci-gerici iktidarının koçbaşı haline gelmiştir. Toplumumuzu bir arada tutan barış ve kardeşlik değerlerinin, cumhuriyet ilkelerinin ve hukuk kurallarının Diyanet İşleri Başkanlığının hutbe ve fetvaları eliyle yıkılmasına izin vermeyeceğiz.

İçinden geçtiğimiz salgın dönemi aklın ve bilimin insanlığın ortak geleceğinin ve sağlığının korunmasındaki önemini bir kez daha gösterdi. Bizler aklın ve bilimin egemen olduğu laik ve demokratik bir ülke istiyoruz. Bizler ayrımcılığın ve dışlamanın olmadığı barış ve kardeşlik içinde bir Türkiye istiyoruz. Bunun için mücadele etmeye devam edeceğiz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

ÇALIŞMA HAYATINDA KADINA YÖNELİK HER TÜRLÜ AYRIMCILIĞI REDDEDİYORUZ!

29 Nisan 2020

Sermayenin saldırıları ve iktidarın emek düşmanı politikaları, çalışma hayatının koşullarını her geçen gün ağırlaştırıyor. Biz kadınlar, bu kötüye gidişten ve egemen politikalardan, tüm kriz dönemlerinde olduğu gibi içinden geçtiğimiz küresel salgın döneminde de çok yönlü etkileniyoruz.

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) Cinsiyet Eşitliği ve Çeşitliliği Şube uzmanlarının Nisan ayında yayınladığı bir açıklamaya göre, sağlık ve sağlığa bağlı tüm işlerde çalışanların yüzde 70'i kadınlardan oluşuyor. Salgınla mücadele ettiğimiz bugünlerde, tüm dünyada sağlık, perakende, gıda, tarım, bakım ve temizlik işleri gibi hayatın devamını sağlayan tüm ücretli, ücretsiz işlerde kadın emeği daha da merkezi bir konuma geldi.

Hizmet sektöründe, sağlık ve perakende alanında ücretli çalışan kadınların iş yükü artmışken; imalat sektöründe kadın işsizliği ve yoksulluğu öne çıkmaktadır. Tekstil sektöründe uluslararası hazır giyim şirketleri siparişlerini kestikleri için bunlara üretim yapan tedarikçi fabrikalar kapanmış ya da üretimlerini durdurmuştur. Buralarda çalışan pek çok kadın işten çıkarılmıştır. Sayısı 1 milyonu bulan ev işçisi kadının neredeyse tamamı salgın sürecinde işsiz/gelirsiz kalmış, çalışanlar ise daha da düşen ücretlerle ve salgına karşı hiçbir koruması olmadan güvencesiz bir şekilde çalışmak zorunda kalmaktadır. Tarım istihdamının ana gövdesi olan kadınların yoksulluğuna ve salgına karşı korunaksız çalışma koşullarına karşı hiçbir önlem alınmamıştır. Öte yandan, temel ve zorunlu hizmetler ve üretimler olmamasına karşın sermayenin bekası için fabrikalarda, madenlerde, şantiyelerde çalışmalar devam ettirilmektedir. Bu çalışma alanlarında virüs daha çok yayılmakta, başta işçiler, üretken emek olmak üzere, toplumun sağlığı tehlikeye atılmaktadır. Bu işyerlerinde güvencesiz olarak çalışan kadınlar işten çıkarılma tehdidi ile karşı karşıya kalmaktadır.

DİSK-AR Nisan 2020 İşsizlik ve İstihdam Görünümü Raporu'na göre kentsel genç kadın işsizliği yüzde 32'ye dayanmış durumdayken, Covid-19 salgınıyla, özellikle geçici, güvencesiz, kayıt dışı alan ve sektörlerdeki üretim daralması ve işten atılmalar sonucu kadın işsizliğinin daha da

artması beklenmektedir. Ekonomik krizin eşitsiz bir biçimde, en önce ve en çok yoksullaştırdığı kadınlar, salgın krizinden de en fazla etkilenen toplumsal kesim olmaktadır. Kırılgan, eşitsiz koşullarda istihdam edilen kadınlar, ataerkil ilişkilerin, cinsiyetçi iş bölümünün hâkim olduğu çalışma hayatında tutunmaya, ayakta kalmaya, yaşamlarını sürdürmeye çalışmaktalar. Sadece emek piyasasında tutunmaya değil, eşit ve adil koşullarda çalışmak için de mücadele ediyorlar. İşlerin erkek işi-kadın işi olarak ayrımı devam ederken, kadınlar daha çok çalışmasına rağmen daha az ücret almakta, cinsiyetli emek sömürsü gerçekleşmekte ve kadınların yoksulluğu daha da artmaktadır.

OHAL Kanun hükmünde kararnameleri (KHK) ile ihraç edilen, ekonomik, siyasi ve temel hak ve özgürlükleri gasp edilen emekçiler içerisinde, kadınlar, ihraç sonrası toplumun dayattığı cinsiyet rollerine hapsolmaya zorlanmışlardır. Çalışma hakkının ihlali ile, emek hayatından dışlanan kadınlara sistem eve kapanmak dışında bir seçenek bırakmamıştır. Bu süreçte hane içi yükleri, karşılıksız ve görünmez emek süreçleri daha da yoğunlaşmıştır. İhraç edilen kişilerin hayatlarını idame ettirebilmek için yaptıkları işler genellikle kayıt dışı, geçici ve düşük ücretlidir. Bu geçici işlerin de ancak imkanlar ölçüsünde bulunabildiği göz önüne alındığında bu sınırlı ölçüdeki gelir getirici işlerin, kriz ve salgın sürecindeki ekonomik koşullar içerisinde gerçekleştirebilme ihtimali hiç kalmamıştır.

Kadın emeğinin en önemli sorunlarından biri olan kayıt dışı çalışmayla ilgili hiçbir adım atılmamaktadır. Kadın istihdamının yüzde 34,4'ü kayıt dışı iken, 1 milyon 9 bin kayıt dışı çalışan kadına salgın günlerinin kural dışı çalışma koşullarında yeni kayıt dışı çalışan kadınların da ekleneceği ortadadır.

Güvencesiz çalışma biçimi olan ev eksenli çalışma kadınlar arasında yaygındır. Göçmen kadınlar sağlık, barınma, eğitim gibi temel haklardan yoksun biçimde güvencesiz çalışma koşulları içerisinde en kötü halde ve emek süreci içerisinde her türlü istismara açık durumdadır.

Salgın sürecinde, kadının ev içi yükü de kadına yönelik de şiddet artmaktadır. Salgın günlerinde uzayan vardiyalara ek olarak kreşlerin, okulların, bakım evlerinin kapatılmasıyla birlikte ev içi işler ve bakım işleri en az iki katına çıkmıştır. Bu durum dışarıda zorunlu işlerde çalışan kadınları aynı zamanda yoğun fiziksel, duygusal ve zihinsel baskı altında da bırakmaktadır. Evde kalma, bir yandan toplumsal cinsiyet eşitsizliğini katmerleştirirken bir yandan da kadına yönelik tüm şiddet türlerini de arttırmaktadır.

Sağlık sektöründeki kadın çalışan yoğunluğu dikkate alındığında, kadınlar salgınla mücadele sürecinde daha yoğun, yorucu ve uzun süreli çalışma koşulları, kişisel koruyucu giysi ve ekipmanla çalışmanın getirdiği sıkıntılar ve mesleki hastalık/ bulaş riski ile karşı karşıyadır.

Covid-19 salgını sırasında ücretli ve ücretsiz emek alanında yaşanan cinsiyet temelli artan sorunlara yönelik politikalarımızı yeniden oluşturmak zorundayız. Bunun için;

Her şeyden önce, virüsün bulaşmasını engellemek ve salgının yayılma hızını düşürmek amacıyla temel ve zorunlu hizmetler ve üretimler haricindeki tüm üretim durdurulmalıdır. Bunun yanı sıra, temel ve zorunlu hizmetlerde çalışanlar için iş güvenliğinin, sağlık ve hijyenin sağlandığı çalışma koşulları oluşturulmalıdır. İster kamu kurumunda ister özel sektörde çalışan tüm kadınlara iş güvencesi verilmelidir.

Kadın istihdamın önündeki engellerden olan çocuk bakımı, yaşlı bakımı, ev işleri gibi hizmetlerin kadının üstünden alacak sosyal politikalar uygulanmalıdır.

Kadınların salgın döneminde gelirlerini koruyacak önlemler alınmalı, artan bakım emeği için ekonomik destek ve ebeveyn yardımları sağlanmalıdır.

Çalışma hayatında kadına yönelik her türlü ayrımcılık terk edilmeli, cinsiyetçi iş bölümüne, ücret eşitsizliğine son verilmeli güvenceli, düzenli işler yaratılmalıdır.

İşyerlerinde şiddet ve cinsel tacizi önleyecek politikalar üretilerek, uygulamaya konulmalıdır.

Göçmen kadın emeğinin sömürüsü ve istismarına son verilmeli, güvenceli ve kayıtlı istihdam sağlanmalıdır.

OHAL KHK'leri iptal edilmeli, emekçiler üzerindeki otoriter baskılar son bulmalı, ihraç edilen emekçiler işlerine iade edilmelidir.

Kadınlar tarafından gerçekleştirilen ve hayatın devamı için zorunlu olan bakım ve hizmete yönelik eylemlerin yeniden üretimin sağlanmasında ve salgında olduğu gibi bir kriz anında ne kadar vazgeçilmez bir emek türü olduğu görülmektedir. Fakat kapitalist patriyarka koşullarında bu işler en düşük ücretli, en güvencesiz ve en değersiz işler olarak görülmektedir. Kadın emeği üzerindeki her türlü değersizleştirme son bulmalıdır, yeniden

Üretim emek süreçleri cinsiyet eşitlikçi olarak gerçekleştirilmelidir.

Kadına yönelik erkek Şiddeti yaŒamın her alanında kadınları tehdit ediyor. Mevcut siyasi iktidarın toplumsal cinsiyet eşitsizliğini derinletiren politikaları ve söylemleri kadına yönelik Şiddeti besliyor. alıŒma alanlarında kadınların karŒı karŒıya kaldığı Şiddet ve cinsel taciz, mobbing kadının insan haklarının ve alıŒma hakkının ihlalidir. Şiddetten ve tacizden arındırılmıŒ iŒyerleri her kadının en temel hakkıdır. Bu amaçla,

Kadına yönelik Şiddet ve tacizi besleyen söylem ve uygulamalardan vazgeçilmelidir.

İstanbul SzleŒmesi ve 6284 sayılı yasa etkin bir Œekilde uygulanmalıdır.

İŒyerlerinde Şiddet ve cinsel tacizi önleyecek politikalar uygulanmalı mekanizmalar devreye sokulmalıdır.

Salgın günlerinde artan erkek Şiddetine yönelik önlemler arttırılmalıdır.

ILO 190 sayılı szleŒme onaylanmalıdır.

Emeğimizin deđersizleŒtirilmesine, cinsiyet eşitsiz iŒ bölümüne, ayrımcılığa dur demek için, iŒyerlerindeki Şiddet, cinsel taciz ve mobbingin son bulması için, salgın nedeniyle güvencesiz, taŒerona bağlı alıŒan kadınların iŒten atılmasının son bulması için, salgın koŒullarında kadın iŒi sağlığının hiçe sayılmasına dur demek için, ve her zaman her koŒulda emeğimize, bedenimize yönelik sömürüye, Şiddete karŒı mücadelemizi sürdüreceğimizi ifade etmek için, örgütlü mücadelemizi büyütmek için 1 Mayıs'tayız!

YaŒasın Kadınların rgtl Mücadelesi

DİSK Kadın Komisyonu - KESK Kadın Meclisi - TMMOB Kadın alıŒma Grubu - TTB Kadın Hekimlik ve Kadın Sağlığı Kolu

YAŞASIN 1 MAYIS

1 Mayıs 2020

Uzun yıllar boyunca hafızalarımızdan çıkmayacak eşine az rastlanır bir dönemden geçiyoruz. Dünya üzerinde yaşayan herkesin hayat biçimini değiştiren, insanlar arası ilişkileri yeniden şekillendiren, alışageldiğimiz yaşama ve çalışma alışkanlıklarını alt üst eden küresel bir salgınla mücadele halindeyiz.

Hayatın olağan akışını bozan bu salgın, hayatın olağan akışı içerisinde farkına varmadığımız pek çok şeyin de apaçık ortaya çıkmasına neden oldu. Kendi yarattıkları güç algısıyla şişinen süper(!) güçlerin salgın karşısındaki çaresizliğini gördük. Her şey kontrolleri altındaymış gibi davranan devletlerin hazırlıksızlığını ve işbilmezliklerini gördük. Halk için çalıştığını söyleyen hükümetlerin, dünyadaki zenginliği yaratmakla böbürlenen sermayedarların kendi çıkarlarından başkasını düşünmediğini gördük. Kâr hırsıyla özelleştirilen sağlık sistemlerinin halkın sağlığını korumadaki yetersizliğini gördük. Neoliberalizmin insan hayatını hiçe sayan işleyiş mantığını gördük.

Salgının bizlere gösterdiği, simleri döküldükçe perişanlığı ortaya çıkan kapitalist sistemin çürümüşlüğü olmadı. Büyük insanlığın dayanışmasını da gördük. Birbirine sahip çıkan, zor durumdakine yardım uzatan, zorlukları bir arada aşmaya çalışan inceliklerini gördük ezilenlerin. Kendi hayatlarını feda etmek pahasına, başkalarının hayatlarını kurtarmak için seferber olanları gördük. Başkaları evlerinde kalabilsin diye, evlerine girmeden çalışanları gördük.

Dünyayı yaşanabilir hale getiren, hayatı sürdürülebilen kılan yegane şeyin emek olduğunu gördük. Ekonominiz ne kadar güçlü olursa olsun, teknolojiniz ne kadar üstün olursa olsun emekçiler üretmediği anda hayatın tüm çarklarının durduğunu gördük. Hayatın bizim emeğimizle ve özverimizle sürdüğünü gördük.

Gördüğümüz tüm bu gerçekler, 2020 1 Mayısını çok daha önemli, çok daha anlamlı kılıyor. 1 Mayıs, hepimiz için yoğun bakım servislerinde gece gündüz hastalıkla mücadele eden sağlık emekçilerine, şehirleri ayakta tutan belediye çalışanlarına, ihtiyaçlarımızı bize ulaştıran posta dağıtıcılarına, soframızı dolduran besinleri sağlayan tarım işçilerine,

marketlerde güvencesi çalışan kasiyerlere ve insanlar evde kalırken çalışmak zorunda kalan milyonlarca işçiye, emekçiye, çalışana olan toplumsal saygımızı ve minnetimizi göstermenin bayramıdır.

Yıllardır insan emeğini ve doğayı sömürerek kurdukları bu insan ve doğa düşmanı düzeni değiştirmeye mecburuz. Hepimizin ortak iyiliği ve dünyanın geleceği için emekten, demokrasiden ve barıştan yana bir toplumsal düzene ihtiyacımız var.

Bu dünyayı var eden bizler, emekle ve bilimle yeni bir toplumsal düzen kuracağız.

Demokrasinin ve ifade özgürlüğünün tahrip edilmediği, laik, demokratik, özgürlükçü, paylaşımcı, sömürsüz yeni bir toplumsal düzen kuracağız.

Üreten, gelişen, hakça bölüşen, insana, çevreye ve doğaya saygılı bir düzen kuracağız.

İnsan onuruna yaraşır bir iş ve ücret, kamusal sosyal güvenlik ve sendikal hakların eksiksiz güvence altına alındığı yeni bir toplumsal düzen kuracağız.

Her türlü ayrımcılığa, cinsiyetçiliğe ve ötekileştirmeye karşı eşit yurttaşlığın, yurttta, bölgede ve dünyada barışın benimsendiği yeni bir toplumsal düzen kuracağız.

2020 1 Mayıs'ında tarihin bu kırılma anında ilan ediyoruz: Birliğimizi, mücadelemizi ve dayanışmamızı böylesi bir toplumsal düzeni kurmak için güçlendireceğiz.

Bu 1 Mayıs gelecek güzel günlerin müjdecisi olacak.

Yaşasın 1 Mayıs, yaşasın mücadelemiz!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

DİSK YÖNETİCİLERİ SERBEST BIRAKILSIN!

1 Mayıs 2020

Tüm dünya emekçilerinin birlik mücadele ve dayanışma günü olan 1 Mayıs'ta, İşçi Bayramı'nı kutlamak için Taksim Anıtı'na çelenk bırakmak isteyen DİSK Genel Başkanı ve yöneticilerinin yaka paça göz altına alınmasını kınıyoruz.

Sokağa çıkma yasağına rağmen milyonlarca emekçiyi sağlıksız koşullarda çalışmaya zorlayan siyasi iktidar, söz konusu emekçilerin taleplerini dile getirmek olduğunda, sokağa çıkma yasağının arkasına sığıyor. En başından itibaren salgının yarattığı toplumsal duyarlılık ve hassasiyeti kendi baskıcı iktidarını tahkim etmek için kullanan AKP'nin emek ve halk düşmanı yüzü bir kez daha görülmüştür.

Gözaltına alınan tüm arkadaşlarımız derhal serbest bırakılmalıdır. Emekçileri ve emek güçlerini hedef alan baskı ve zorbalıklara son verilmelidir.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

İNSANCA YAŞAMAK İÇİN ÜRETECEĞİMİZ YENİ BİR TOPLUMSAL DÜZENİ EMEK VE BİLİMLE KURACAĞIZ!

1 Mayıs 2020

Bizler bu ülkenin işçileri, emekçileri, kamu emekçileri, mühendisleri, mimarları, hekimleri, avukatları, aydınları, akademisyenleri, sanatçıları, gençleri, kadınları, emeklileri....

Bizler bu dünyanın tüm değerlerini ve güzelliklerini, alın terimizle, aklımızla, bilgimizle, kısacası emeğimizle üretenler.

2020 1 Mayıs'ında her yıl olduğu gibi umutlarımızla, bilincimizle ve dayanışmamızla bir aradayız.

On yıllardır dünya halklarına sınırsız bir emek ve doğa sömürüsü, savaşlar, ekonomik krizler, artan eşitsizlikler, yoksulluk, işsizlik dışında hiçbir şey sunamayan bu düzen küresel salgın ile beraber büyük bir uygarlık krizi yaşıyor.

Kapitalist sistem insanlığın, doğanın ve yaşamın üzerine çöküyor. Bu uygarlık krizi bir kez daha gösteriyor ki, bu düzenin çarkları bizleri, dünyanın tüm değerlerini ve güzelliklerini üretenleri insanca yaşatmak için kurulmamış.

Salgın koşullarında bile zorunlu olmayan işlerde, fabrikalarda, atölyelerde, kamu kurum ve kuruluşlarında, şantiyelerde çalışmamızı dayatan; zorunlu işlerde gerekli önlemleri almadan bizleri çalıştıran bu düzen, bizi üretimdeki herhangi bir araç gereçten farksız basit bir meta olarak görüyor.

Artık daha net görüyoruz ki, insani ihtiyaçlarımız için üretmiyoruz, insanca yaşamak için üretmiyoruz, toplumun geniş kesimlerine daha iyi bir yaşam kurmak için üretmiyoruz. Sadece ve sadece sermayenin bu akıldışı düzeninin çarkları dönsün diye üretiyoruz.

İşte 2020 1 Mayıs'ı bu gerçekliğin en çıplak haliyle görüldüğü ve bunun karşısında işçi sınıfının başka bir dünya, yeni bir toplumsal düzen iradesinin dünya çapında haykırıldığı bir kırılma anı olarak tarihe geçecek.

Biz yeni bir toplumsal düzen istiyoruz.

Eğer bugün biz emekçilerin egemen olduğu bir düzen olsa idi salgına karşı toplumun sağlığını, işini ve geçimini koruyacak gerçek bir mücadele verirdik.

1. Temel, zorunlu ve acil mal ve hizmet üreten işler dışında bütün işlerde salgın süresince çalışma acilen durdurulurdu. Çünkü yaşamaktan, insandan daha önemli hiçbir şey olmazdı.

2. Salgın süresince herkesin işi ve geçimi devletin güvencesinde olurdu.

3. İnsanlar yaşam savaşı verirken elektrik, su, doğalgaz faturalarından KDV, kredilerden faiz toplamak asla akla gelmeyeceği gibi, temel ihtiyaçlar salgın riski boyunca devlet tarafından karşılanırdı.

4. Tümöyle kamu kontrolündeki sağlık kuruluşları, yurttaşların tamamına, istisnasız ve ön koşulsuz bütünüyle parasız sağlık hizmeti sunardı.

5. Salgına karşı önlemler üç beş patron örgütü ile değil, işçilerle, kamu emekçileriyle, hekimlerle, mühendislerle, akademisyenlerle beraber belirlenirdi. Ölçü patronların kârları değil aklın ve bilimin ışığında toplumun korunması olurdu.

6. Başta hekimler, sağlık ve belediye çalışanları olmak üzere tüm zorunlu işlerde çalışanlar haftalarca koruyucu ekipman beklemez, insanlarımızın ölümü ve hastalanması engellenirdi.

7. Tüm kadınlara iş ve gelir güvencesi sağlanır, evde kalınan dönemlerde ev içi şiddetin önlenmesi için devlet etkin önlemler alırdı.

8. Tek kişinin dediği ferman olmaz, muhtarından belediyesine tüm kamu kurumları ile işbirliği içinde bir mücadele yürütülür, maskesinden ekmeğine tüm ihtiyaçlar beraber karşılanır, siyasi rekabet değil halkın sağlığı öncelikli olurdu.

Bu anlatılan hayal değil. İnsanlık tarihi boyunca egemenler, toplumun çoğunluğunun çıkarına bir düzenin mümkün olmadığını anlattılar ve yalan söylediler.

Bugün görüyoruz ki, asıl mümkün olmayan, asıl akıldışı olan bu düzendir. Toplumları hastalığa, dünyayı ekolojik krizlere, üreteneri açlığa, işsizliğe, güvencesizliğe mahkum eden bu düzen Türkiye ve dünya halklarının sırtında bir yükür.

Bu düzenin çarkları bizim emeğimizle, aklımızla, bilgimizle dönüyor, öyle ise biz bu düzeni emekten, demokrasiden, barıştan yana değiştirebiliriz.

Biz emekçiler sermaye değil halk egemenliğini esas alan, sömürüye karşı emeğin haklarını koruyan, toplumsal zenginliğe el koyan yüzde 1'in değil toplumun yararını esas alan yeni bir toplumsal düzeni kurmak için seferber olacağız.

1.İnsan onuruna yaraşır bir iş ve ücret, kamusal sosyal güvenlik ve sendikal hakların eksiksiz güvence altına alındığı yeni bir toplumsal düzen kuracağız.

2.Demokrasinin ve ifade özgürlüğünün tahrip edilmediği, laik, demokratik, özgürlükçü yeni bir toplumsal düzen kuracağız.

3.Her türlü ayrımcılığa, cinsiyetçiliğe ve ötekileştirmeye karşı eşit yurttaşlığın, yurttta, bölgede ve dünyada barışın benimsendiği yeni bir toplumsal düzen kuracağız.

2020 1 Mayıs'ında tarihin bu kırılma anında ilan ediyoruz:

Birliğimizi, mücadelemizi ve dayanışmamızı böylesi bir toplumsal düzeni kurmak için güçlendireceğiz.

Yeni bir toplumsal düzeni emek ile bilim ile kuracağız!

DİSK-KESK-TMMOB-TTB

BİRLİĞİMİZİ VE DEMOKRASİYİ SAVUNACAĞIZ!

5 Mayıs 2020

İktidara geldiği günden bu yana kamu kurumu niteliğindeki emek ve meslek örgütlerine tahammülsüzlüğünü gizlemeyen Cumhurbaşkanı Erdoğan, yıllardan beri çeşitli gerekçelerle kurumlarımızı hedef almayı bir alışkanlık haline getirdi. Daha önceki yıllarda özelleştirme uygulamalarına karşı çıktığımız, kentsel mekanlarımızı koruduğumuz, barışı savunduğumuz için kurumlarımızı hedef alan Cumhurbaşkanı, bu sefer de insan haklarını ve laikliği savunduğumuz için bizi tehdit ediyor.

Her şeyden önce şunun altını çizmek isteriz ki, Cumhurbaşkanı'nın meslek örgütlerini hedef alan açıklamaları, antidemokratik ve otoriter bakış açısının yansımasıdır. Kendisi dışında hiçbir görüş ve anlayışa tahammülü olmayan, kendi fikirlerini anayasadan ve hukuktan üstün gören bu anlayışın demokrasiyle bağdaşması mümkün değildir. Zaten uzun zamandan bu yana, Cumhurbaşkanı'nın söylem ve pratiklerinin demokrasiyle bağı kalmamıştır. Demokratik seçimler ile kazanamadığı kurumları, devletin tüm olanaklarını kullanarak işleyemez hale getirmek, gerekirse kayyumlar eliyle o makamları işgal etmek, AKP'nin yönetme biçimi haline gelmiştir. Cumhurbaşkanı, baskı ve zor yoluyla sindiremediği meslek örgütlerini, "yasal düzenleme" yoluyla işlevsizleştirmek ve kontrol etmek istemektedir.

Meslek örgütlerinin yönetimlerinin nasıl oluşacağı kendi yasalarında açık biçimde düzenlenmiştir. Her üyemiz, bu seçim süreçlerinde yer alarak birlik politikalarının ve yönetim kurullarının belirlenmesinde söz sahibi oluyor. Herkesin özgürce katıldığı demokratik seçimlerle de yönetim kurulları belirleniyor. Üyeler nezdinde hiçbir inandırıcılığı olmadığı için genel kurullar sürecinde başarı kazanamayanlar, yukarıdan aşağı operasyonlarla ilerici meslek örgütlerine müdahale etmeye çalışıyorlar.

Bizler biliyoruz ki, AKP'nin rahatsızlığının asıl nedeni toplumsal olanı koruma yolundaki inadımız ve gayretimizdir. Fabrikalarımızın, madenlerimizin, kıyılarımızın, ormanlarımızın, parklarımızın satılmasına karşı kamusallığı savunmamızdır. Gericici, muhafazakar uygulamalar karşısında ilericiliği, çağdaşlığı, laikliği savunmamızdır. Faşizan, baskıcı, ayrıştırıcı politikalara karşı eşitliği, özgürlüğü, kardeşliği savunmamızdır. Sermayenin sınırsız sömürü isteğine karşı emeği ve alın terini savunmamızdır.

Bizlere nasıl saldırırlarsa saldırınlar, savunduğumuz değerlerden geri adım atmayacağız. İftiralarla örgütlerimizin yıpratılmak istenmesine, ilerici ve toplumcu değerlerimizin ortadan kaldırılmak istenmesine izin vermeyeceğiz! AKP'nin demokrasiyi, hukuku ve kamusal varlığımızı çığnemesine izin vermeyeceğiz. "Tek adam, tek parti" anlayışına karşı, halkın çıkarlarını korumaya, demokrasiyi, özgürlükleri, çoğulculuğu savunmaya devam edeceğiz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

İŞÇİ SAĞLIĞI VE İŞ GÜVENLİĞİ POLİTİKALARI VE ÇALIŞMA HAYATI EMEK VE BİLİMİN ÖNCÜLÜĞÜNDE YENİDEN DÜZENLENMELİDİR

6 Mayıs 2020

1987 yılından başlayan 4-10 Mayıs haftası tüm dünyada da olduğu gibi ülkemizde de “İş Sağlığı ve Güvenliği Haftası”olarak belirlenmiştir. İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi’nin 23. Maddesine göre “Herkesin kendi özgür seçimiyle belirlediği işyerinde, adil ve elverişli çalışma koşullarında çalışma hakkı vardır” denilmektedir. Ağırlıklı olarak Avrupa’da işçi sınıfının onlarca yıllık mücadelesi sonucu kabul gören ve sonraları, kısmen Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) tarafından da kabul edilen İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği ilkesi ve iş yerlerinde bu amaca yönelik standartlarının ve bağlayıcı sözleşmelerin gelişmesine neden olmuştur.

Ülkemiz; ILO’ya 1932 yılında üye olmasına rağmen, ILO tarafından kabul edilmiş sözleşmelerin neredeyse üçte ikisine henüz taraf değildir. Türkiye’nin temel bir insan hakkı olan işçi sağlığı ve iş güvenliği hakkı kapsamında, ILO’nun geri kalan sözleşmelerini de bir an önce onaylaması gerekmektedir.

TMMOB nezdinde Türkiye’de İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği çalışmaları, örgütümüzün kuruluşu kadar eskidir ve teknik önceliklerin ötesinde toplumsal ve çalışma barışının olmazsa olmazları arasında yer almıştır.

Özellikle 2010- 2012 yıllarındaki iş kazalarında toplu ölümler olması nedeniyle 6331 sayılı İş Sağlığı Güvenliği Yasası 2012 yılında çıkartılmış ve daha sonra ise defalarca değiştirilmiştir. Başlangıçta bizim teknik ve yapısal değişiklik önermelerimizde de bulunduğumuz bu yasa, ne yazık ki bir taraftan eğitim ve sınav bir taraftan ise piyasa aktörlerinin rant sağlama organına dönüşmüştür. Bugün halen yapısal ve köklü sorunları olan İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG) yarasını ve mevzuatı, iş kazalarını ve meslek hastalıklarını önlemekten çok sermaye gruplarının çıkarları belirlemektedir. Bu yüzden iş kazaları meslek hastalıkları toplu iş cinayetlerine dönüşmüş durumdadır.

Neoliberal serbestleştirme, özelleştirme, sendikasılaştırma, taşeronlaştırma, esnek istihdam politikaları, çalışma koşullarının ağır

oluşu, kadın, genç, çocuk emeği sömürüsü ve kayıt dışı istihdam, iş kazaları ve meslek hastalıklarının artmasına neden olmaktadır.

Özellikle 6331 sayılı yasanın çıkmasından sonra yaşananlar, bir paradoks olarak karşımıza çıkmaktadır. Türkiye’de ölümlü iş kazası ve iş kazası sonucu sürekli iş göremezlik giderek yükselen belirgin bir artış söz konusudur. Buna rağmen özellikle meslek hastalıklarına yönelik bir tespit ve envanter olmaması; yani meslek hastalıklarının tespitine yönelik bir veri olmaması ise kamuoyunun takdir edeceği üzere, anlaşılır bir durum değildir.

Oysa işçi sağlığı ve iş güvenliğinde temel amaç; çalışma yaşamında çalışanların sağlığına zarar verebilecek hususların önceden belirlenerek gereken önlemlerin alınması, rahat ve güvenli bir ortamda çalışmalarının sağlanması, iş kazaları ve meslek hastalıklarına karşı çalışanların psikolojik ve bedensel sağlıklarının korunmasıdır.

Sosyal hukuk devletinin temel işlevi, güvenli bir çalışma ortamı oluşturmak, çalışanları çalışma ortamından kaynaklanan sağlık ve güvenlik risklerine karşı korumak, çalışanların güvenlik, sağlık ve refahını sağlamak ve geliştirmektir. Doğal olarak; İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği veya yasal adı ile İş Sağlığı ve Güvenliği, tıp ve mühendislik bilimleri öncelikli alan olduğunu göstermektedir. Oysa İSİG, tıp bilimleri ve mühendislik bilimleri ile bağıntılı çok-bilimli bir konudur ancak bu bilimlerin katkıları engellenmektedir.

İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası, işçi sağlığının korunmasını, geliştirilmesini işverenlerden çok uzmana, hekime yüklemiştir. Yasa yayımlandığından bu yana iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ve diğer sağlık personelinin işyerlerine vereceği hizmet süresi, sürekli olarak azaltılmaktadır. Zira amaç, iş kazalarını ve meslek hastalıklarını önlemek değil, uzmanın, hekimin, diğer sağlık personelinin işyerlerine maliyetini azaltmaktır. Uzmanın, hekimin ve diğer sağlık personelinin ayda 8 dakika, 12 dakika, 16 dakika görev yaptığı işyerlerinde iş kazaları ve meslek hastalıklarının azalmasını beklemek mümkün değildir. Yasa ile işyeri hekimi, mühendis, teknik eleman, hemşire vs. sağlık personeline verilecek eğitim hizmetleri, dışarıdan satın alma yoluyla ticarileştirilmiştir. Buna karşın işveren sorumlulukları uzmanların ve hekimlerin üzerine yıkılmıştır.

İş güvenliği ve işçi sağlığı mevzuatındaki eksiklikler bu alanın kamu hizmeti olduğu anlayışıyla giderilmelidir. İSİG mevzuatındaki eksiklikler,

sermaye güçlerinin çıkarlarına göre değil; ancak çalışanlardan yana sendikalar, TMMOB, TTB ve üniversitelerin görüşleri ile giderilebilir. Mevcut uygulamada ortadan kaldırılan mühendis tekniker ayrımı, bu alanın özgünlüğü ve teknik şartları göz önünde bulundurularak yeniden uygulamaya konulmalıdır. Mühendislerin belgelendirme, eğitim ve sicil kayıtlarının tutulması odalara bırakılmalıdır.

2019 yılı sonundan itibaren bütün dünyayı etkileyen Covid-19 Salgınına yaşadığımız bu günlerde, işçi sağlığı ve iş güvenliği kavramı ve uygulamalarının önemini bir kez daha ortaya koymuştur.

Salgın günlerinde dahi üretim ve hizmetlerin durdurulmaksızın devam ettirilmesi, Covid-19'un etkileri ile Avrupa ve dünyada ön sıralarda yer alan iş cinayetlerinde ülkemizi bir kez daha ön sıralara taşımıştır. Yılın ilk 3 ayında 356 işçi çalışırken hayatını kaybetmiştir.

Pandemi süreci sosyal devletten vazgeçmenin işçiler, emekçiler, kendi emeği ile geçinenler için yıkım oluşturduğunu bir kez daha gözler önüne serdi. Özellikle kısmi süreli işçiler, geçici işçiler, kadın, çocuk, göçmen işçiler, ev işlerinde çalışanlar için sosyal koruma sistemlerindeki eksikliği ve acımasız çalışma koşullarını daha da görünür kıldı.

Bu dönemde insanca çalışma hakkı, tam zamanlı, kadrolu iş güvencesi hakkı, sosyal güvenlik hakkı, örgütlenme hakkı, insanca yaşanacak ücret hakkı başta olmak üzere temel sosyal hakların çalışanlar için önemini bir kez daha ortaya koydu. Çünkü pandemi sürecinde işinden olan ve ilerleyen sürede işsizler ordusuna katılacak milyonların sağlıklı, güvenli ve güvenceli bir iş hakları ellerinden alındı.

TMMOB olarak bu can alıcı salgın sürecinde, tüm emekçiler ve meslektaşlarımız için çalışma yaşamının sosyal devlet ilkeleri gereğince yeniden düzenlenmesini istiyor ve şunları talep ediyoruz.

İşyerlerinde salgına karşı bulaşmayı gerçekten ortadan kaldırılabilecek önlemler alınmalı, COVID-19 tespit edilen işyerlerinde faaliyetler acilen durdurulmalıdır

Salgın süresince herkesin işi ve geçimi devletin güvencesinde olmalıdır.

Elektrik, su, doğalgaz faturaları ve vergiler durdurulmalı, tüm yurttaşların temel ihtiyaçları salgın riski boyunca devlet tarafından karşılanmalıdır.

Tümüyle kamu kontrolündeki sağlık kuruluşları, yurttaşların tamamına, istisnasız ve ön koşulsuz parasız sağlık hizmeti sunmalıdır.

Salgına karşı önlemler üç beş patron örgütü ile değil, işçilerle, kamu emekçileriyle, hekimlerle, mühendislerle, akademisyenlerle beraber belirlenmelidir.

İşçilerin ölümü pahasına “çarklar dönecek” ısrarı ile virüs işyerlerinden ve toplu taşıma araçlarından evlere taşımaktadır. Bu uygulamadan acilen vazgeçilmelidir.

Tüm emekçilere iş ve güvencesi sağlanmalı, artan kadın şiddetine karşı İstanbul Sözleşmesi ve 6284 sayılı yasa etkin bir şekilde uygulanmalıdır.

Hiçbir geliri olmayan yoksullar ve dar gelirli yurttaşlar, emekliler, göçmenler ve tutuklu/hükümlüler için yaşamlarını ve sağlıklarını koruyacak fiili ve yasal düzenlemeler hayata geçirilmelidir.

İşten çıkarmalar yasaklanmalı, ücretsiz izin dayatmalarında vazgeçilmelidir.

İşsizlere koşulsuz işsizlik maaşı ödenmelidir.

Bu zorlu günlerde bir avuç patronun çıkarları için tüm toplumu tehlikeye atan bir düzen değil, aklın ve bilimin söylediklerinin uygulandığı bir toplumsal düzen mümkündür.

Bilimin ve bilimsel düşüncenin kılavuzluğunda geçmişten geleceğe TMMOB her sözünü, yaşamdan, emek, demokrasi ve barıştan yani insandan yana söylemiştir ve söyleyecektir. Birliğimizi, mücadelemizi ve dayanışmamızı güçlendirecek, adaletle, eşitlikle, hakkaniyetle yeni bir toplumsal düzeni emek ile bilim ile kuracağız!

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

SOMA FACİASINI UNUTMADIK

13 Mayıs 2014

Ülkemizin en büyük felaketlerinden birisi olarak tarihe geçen Soma Maden Faciası'nın 6. yılında, kaybettiğimiz 301 madencimizi saygıyla anıyoruz.

6 yıl önce yaşanan felaket, sömürü hırsının ve neoliberal politikaların maden işletmeleri getirdiği durumu gözler önüne sermişti. Yıllar boyunca uygulanan özelleştirmelerle kamumadenciliğinin yokedilmesinin, işçilerin sendikasızlaştırılmasının ve köleci çalışma sisteminin dayatılmasının madenleri işçiler için ne kadar güvensiz yerler haline getirdiğini gördük. Uzun bir geçmişe dayanan madencilik bilgi ve birikiminin yok sayılarak teknik bilgi ve alt yapı olarak yetersiz, deneyimsiz şirketlerin kar hırsıyla işlettikleri madenlerin taşıdıkları tehlikeleri acı biçimde deneyimledik.

Facia sonrasındaki dava süreci de, ülkemizdeki adalet sisteminin içinde bulunduğu durumu gözler önüne serdi. 301 kişinin hayatını kaybettiği, yüzlerce ailenin yıkıldığı facianın davası 3 yıl sürmüş, yargılama sonucunda ise şirket sahibi beraat etmişti. 6 ila 22 yıl arasında değişen miktarlarda ceza alan 14 kişiden pek çoğu tahliye olurken, geri kalanları da geçtiğimiz ay yasalaştırılan infaz indiriminden faydalandırıldı.

Aradan geçen 6 yılda, faciada kaybettiğimiz 301 madencinin acısı üzerine, yaşanan adalet faciasının yarattığı haksızlık duygusu eklenmiştir.

Üzerinden kaç yıl geçerse geçsin, yargı ne karar verirse versin, bizler, 301 madencinin ölümünü, siyasi iktidarın ve kamu kurumlarının sorumluluğunu, madenci şirketin açgözlü sahiplerini ve faciaya sebep olan kişileri asla unutmayacağız.

İnsanca yaşayabileceğimiz bir ülke ve insani koşullarda çalışabileceğimiz iş koşulları için mücadele etmeye devam edeceğiz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

SEÇİM SİSTEMLERİNE MÜDAHALE DEMOKRASİ İLE BAĞDAŞMAZ!

14 Mayıs 2020

Meslek Odaları meslek sahibi olmuş milyonlarca insanı temsil eden Anayasal kurumlardır. Anayasanın 135. Maddesi, “Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşları; belli bir mesleğe mensup olanların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ile ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlakını korumak maksadı ile kanunla kurulan ve organları kendi üyeleri tarafından kanunda gösterilen usullere göre yargı gözetimi altında, gizli oyla seçilen kamu tüzel kişilikleridir.” diye tanımlamış ve anayasal güvence altına almıştır.

Anayasal kurum olarak meslek mensuplarımızın çıkarlarını ve milyonlarca yurttaşımızın kamusal haklarını koruma misyonumuzun yok sayılması, sadece yetkilerin kısıtlanması ve seçim sistemine müdahale için gündeme getirilmesi manidardır.

Üyelerimizin ve temsil ettiğimiz bütün meslek mensuplarımızın taleplerini görmek, sorunlarını çözmek için yapılması beklenen birçok düzenleme varken, bunlar yerine birlik ve odalarımızın yapısına ve seçim sistemlerine yönelik tartışma ve yasa değiştirme girişimlerini asla kabul etmeyeceğimizin bilinmesini istiyoruz.

Bu itirazlarımızı bütün üyelerimiz, iş bulamadığı için mesleğe adım atamayan meslek mensuplarımız ve kamusal haklarını korumak için çabaladığımız yurttaşlarımızla birlikte bütün demokratik kanalları kullanarak yapacak ve girişimi durdurmak için çalışacağız. Kamuoyuna saygılarımızla,

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB)

Türk Tabipleri Birliği (TTB)

Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği (TÜRMOB)

Türk Dişhekimleri Birliği (TDB)

GEÇMİŞ DÖNEMDEKİ BAŞKANLARIMIZDAN ORTAK AÇIKLAMA: “BİRLİĞİMİZ GÜCÜMÜZDÜR”

15 Mayıs 2020

Ülkemizdeki yüzbinlerce mühendis, mimar ve şehir plancısının mesleki demokratik kitle örgütü olan TMMOB'nin kuruluş yasasının değiştirilmesi yönündeki adımları yakından takip ediyor, bu antidemokratik girişimleri kabul etmiyoruz.

TMMOB, geçmişten bugüne, ülkemizdeki teknik emeğin haklarının savunulması, meslek etiğinin korunması ve halkın ortak çıkarlarının gözetilmesi konusunda daima örnek bir duruşa sahip olmuştur. Bu duruşuyla, toplumsal mücadeleler tarihimizde de kendine özgü bir yer edinmiştir. Bugün TMMOB'yi hedef alan saldırıların asıl hedefi, büyük bedeller ödeyerek yarattığımız ve gururla taşıdığımız ilerici, toplumcu, yurtsever mücadele geleneğidir.

Birliğimizi hedef alan bu saldırılar ilk değildir. Geçmişte, 12 Mart Muhtırası ve 12 Eylül Darbesi dönemlerinde yaşamızın değiştirilerek, üyelerimizle ve toplumsal muhalefetle bağımızın kesilmek istendiği dönemleri yaşadık. Bugün siyasal iktidarın dayattığı yasa değişikliği, geçmişte darbecilerin yapmak istediklerini bir adım daha öteye taşımaktadır.

Siyasal iktidar, TMMOB'nin kamusal gücünü ve örgütlü yapısını ortadan kaldırmakta ne kadar ısrarcıysa, bu ülkenin mühendis, mimar ve şehir plancıları da TMMOB'ye sahip çıkma konusunda bir o kadar kararlı ve inatçıdır.

Bizler TMMOB'nin geçmiş dönem başkanları olarak, Birliğimizin demokratik işleyişinin, kamusal gücünün, ilerici duruşunun ortadan kaldırılması yolundaki her türden girişimin karşısında olduğumuzu, örgütlerimizi siyasi iradenin güdümüne sokacak girişimleri reddettiğimizi bir kez daha haykırıyoruz. Eşitlikten, özgürlükten, bağımsızlıktan, demokrasiden ve barıştan yana tüm mühendis, mimar ve şehir plancılarını TMMOB'ye sahip çıkmaya çağırıyoruz.

Yavuz ÖNEN

(25, 33, 34, 35. Çalışma Dönemleri TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı)

Bülent TANIK

(26, 27. Çalışma Dönemleri TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı)

Teoman ALPTÜRK

(28, 29, 30, 31, 32. Çalışma Dönemleri TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı)

Kaya GÜVENÇ

(36, 37. Çalışma Dönemleri TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı)

Mehmet SOĞANCI

(38, 39, 40, 41, 42, 43. Çalışma Dönemleri TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı)

MÜHENDİSLER, MİMARLAR, ŞEHİR PLANCILARI, TABİPLER, DİŞHEKİMLERİ VE MALİ MÜŞAVİRLER OLARAK TBMM'YE ÇAĞRIMIZDIR

1 Haziran 2020

Mühendisler, Mimarlar, Şehir Plancıları, Tabipler, Dişhekimleri ve Mali Müşavirler olarak;

TBMM'YE ÇAĞRIMIZDIR

COVID-19 Salgını dolayısıyla toplumsal ve ekonomik alanda derin yıkımlar yaşadığımız, salgın nedeniyle 4000'in üzerinde yurttaşımızı yitirdiğimiz bir dönemden geçiyoruz. Gerek dünyada, gerekse de ülkemizde salgının tam olarak kontrol altına alınamadığı, gerekli önlemler alınmazsa yeni salgın atakları riskinin büyük bir tehdit içerdiği tüm bilim çevreleri tarafından ifade edilmektedir.

Türkiye Büyük Millet Meclisini,

Covid-19 salgınında ülkemizde gelinen son durumu açık şeffaf bilgilerle değerlendirmeye; gelinen aşamada Covid-19 pandemisinde sağlık hizmeti - sosyal yaşam ve iş yaşamında atılacak adımların bilimsel verilere dayalı ve yeni salgın ataklarını önleyecek mahiyette olmasını sağlayacak kanuni düzenlemeleri ivedilikle yaşama geçirmeye,

Uygulanan ekonomik programın yarattığı ve Covid-19 pandemisinin etkisiyle dramatik bir hal alan ekonomik krizin meslek mensubu üyelerimizle birlikte milyonlarca yurttaşımızın üzerindeki yıkıcı etkisini, azaltılmayan vergi yükünü, kapanan 300 bine yakın işyerini, milyonları bulan yeni işsizi ve iş bulma umudunu yitiren milyonlarca genç işsiz sorunlarını çözmek üzere alınacak tedbirleri ve çıkarılacak yasaları öncelikli olarak gündemine almaya,

Ülkenin gerçek ve yakıcı sorunları çözüm beklerken, dar siyasi çıkarlar uğruna demokrasimize ve Meclisimizin saygınlığına gölge düşürülmesine izin vermemeye davet ediyoruz!

TMMOB (Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği)

TTB (Türk Tabipleri Birliği)

TÜRMOB (Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği)

TDB (Türk Dişhekimleri Birliği)

DİSK-KESK-TMMOB-TTB: HUKUKSUZLUĞA ALIŞMAYACAĞIZ!

9 Haziran 2020

Etkileri hala devam eden küresel salgın nedeniyle toplumun geniş kesimleri ekonomik ve sosyal sorunlarla boğuşurken, demokrasi ve hukuk dışı uygulamalarla, çevre ve doğa talanına dayalı, toplumsal gereksinimleri gözetmeyen rant eksenli projelerle ülkemiz uçurumun kıyısına doğru sürüklenmeye devam ediyor.

Görevdeki belediye başkanlarının görevden alınarak yerlerine kayyum atanması, Belediyelerin başlattığı dayanışma kampanyalarının paralel devletolaraklandırılaraksonlandırılması, anayasalmeslekkuruluşlarının yasalarına müdahale edilerek etkisizleştirilmeye çalışılması, halkın oylarıyla parlamentoya seçilmiş kişilerin milletvekillerinin düşürülerek tutuklanması ve son olarak muhalif gazetecilerin tutuklanması gibi uygulamalar ülkemiz demokrasisi adına utanç verici boyutlara ulaşmıştır.

Halk egemenliği anlayışını ortadan kaldıran, seçme ve seçilme hakkını yok sayan, basın özgürlüğünü ayaklar altına alan tüm bu girişimlerin karşısındayız!

Bilmelidir ki, ülke tarihinin en büyük işsizlik dalgasının yaşandığı, hayat pahalılığının yaşanılmaz boyutlara ulaştığı, halkın borç yükü altında ezildiği bir toplumsal gerçeklik ortada dururken, millet bahçesi açılışlarıyla, kredi reklamlarıyla, içi boş projelerle yaratılmak istenen sahte başarı hikâyelerinin hiçbir inandırıcılığı bulunmuyor.

Ülkeyi yönetenleri, bu ülkenin gerçek sorunlarıyla yüzleşmeye, anayasaya, hukuka ve halk iradesine saygı duymaya çağırıyoruz.

DİSK - KESK - TMMOB - TTB

15-16 HAZİRAN DİRENİŞİNİN 50. YILINI KUTLUYORUZ!

14 Haziran 2020

İşçilerin sendikal mücadelesinin önünü kesmek için yapılmak istenen yasal düzenlemelere karşı 15-16 Haziran 1970 tarihlerinde gerçekleştirilen büyük işçi eylemlerinin 50. Yılına coşkuyla selamlıyoruz.

Yüzbinlerce işçinin sendikal hak ve özgürlüklerine sahip çıkmak, örgütlenme haklarını ve sendikalarını korumak için gerçekleştirdikleri bu direniş, üzerinden geçen 50 yıla rağmen ülkemizdeki emek mücadelesinin en görkemli direnişlerinden birisi olarak parlamaya devam etmektedir.

15-16 Haziran Direniş, çalışma yaşamını sermayenin çıkarları doğrultusunda şekillendirmek isteyen siyasal iktidara karşı işçi sınıfının çaresiz olmadığı en önemli göstergelerinden birisi olmuştur. Fabrikalardaki üretimi durdurarak yollara çıkan işçiler, yan yana geldiklerinde neleri başarabileceklerini dosta-düşmana göstermişlerdir.

İşçilerin başlattıkları bu direniş şiddetle bastırılmak istenmesine, sıkıyönetim ilan edilmesine ve direnişe katılan işçilerin işsiz bırakılmakla tehdit edilmesine rağmen, direniş başarılı olmuş, Anayasa Mahkemesi Meclis'ten geçen değişiklikleri iptal etmiştir.

Ülkemizdeki emek mücadelesi için ilham kaynağı olan 15-16 Haziran Direniş, hak arama mücadeleleri için olduğu kadar meclisteki çoğunluklarıyla antidemokratik yasalar çıkartmayı kendine hak gören iktidar sahipleri için de öğretici olmalıdır.

Meclis çoğunluğu ne olursa olsun hiçbir iktidar, emekçilerin hak ve özgürlüklerini, emeğin evrensel kazanımlarını ve emeğin çıkarlarını savunan örgütlü yapıları zorla ortadan kaldıramaz. Çoğunluk gücünün sahibi olmak, bu gücün keyfi ve antidemokratik bir toplumsal düzen inşa edilmesi için kullanılabileceği, toplumun örgütlü yapılarının ortadan kaldırılması için kullanılabileceği anlamına gelmemektedir.

Bu ülkenin üretim gücünün, emek mücadelesinin parçası olarak mühendis, mimar ve şehir plancıları olarak bizler, alın terimize sahip çıkmaya devam edeceğiz. Örgütlü yapılarımızı ve örgütlenme hakkımızı taviz vermeden koruyacağız.

Yaşasın 15-16 Haziran Direnişimiz,
Yaşasın Emek ve Örgütlenme Mücadelemiz!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

BİLİMİN SESİNE KULAK VERELİM, DEPREMLERE KARŞI ÖNLEM ALALIM

14 Haziran 2020

Kandilli Rasathanesi'nin verilerine göre Bingöl Karlıova mevkiinde 14 Haziran 2020 tarihinde 5.8 büyüklüğünde deprem meydana gelmiş, depremi 200'den fazla artçı sarsıntı izlemiştir. Bu artçı sarsıntıların büyüklükleri rasathane verilerine göre 14 Haziran'da 4.6, 4.7 büyüklüklerine ve 15 Haziran 5.5 büyüklüğüne kadar ulaşmıştır. Enkaz altında kalan 1 kişi hayatını kaybederken 20'nin üzerinde yurttaşımız yaralanmıştır. Hayatını kaybeden yurttaşımızın ailesine baş sağlığı, yaralanan yurttaşlarımızın ise bir an önce sağlıklarına kavuşmalarını diliyoruz.

1100 kilometre uzunluğundaki Kuzey Anadolu Fay Zonu üzerinde bulunan Bingöl, Erzincan, Erzurum, Tunceli, Muş ve Bitlis illerinde de depremler hissedilmiştir. Fay zonu üzerine kurulmuş bulunan Elmalı, Dinarbey, Kayapınar ve Yeşilgöl köylerinde 30'a yakın yapıda hasar meydana gelmiştir.

Ülkemiz, Kuzey Anadolu ve Doğu Anadolu Fay Zonları tarafından çevrili bir depremler ülkesidir. Yapılan araştırmalara göre ülkemizde 6.0 ve üzeri büyüklükte deprem üretecek 500'ü aşkın fay hattı ve zonu bulunmaktadır. Bu gerçeğe karşı, ülkemizin 20 milyonu aşkın yapı stokunda büyük bir oranın depreme karşı güvenli olmadığı tüm kesimlerce kabul edilmektedir.

Ülkemizin; bilim ve mühendislik ilkeleri dikkate alınarak bir an önce depremle yaşayabilen bir ülke haline getirilmesi gereklidir. Önlemler alınmadığı takdirde, 5.8 büyüklüğündeki Bingöl Karlıova Depremi gibi küçük bir depremde bile olduğu gibi can ve mal kayıpları yaşanmaya devam edecektir.

Bu deprem, bilim ve mühendislik ilkeleri ile doğa olaylarına karşı önlem alınması gerektiği konusunda bir uyarı olarak ele alınmalıdır. TMMOB ve Bağlı Odalarını yapı üretim, afet ve planlama süreçlerinden uzaklaştırılmak, yasa değişiklikleriyle etkisizleştirilmek yaşanacak felaketleri daha da büyütecektir.

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB'Yİ ZAN ALTINDA BIRAKAN AÇIKLAMAYI KINIYORUZ

17 Haziran 2020

Tarım Orman İş Sendikası Genel Başkanı Şükrü Durmuş tarafından 16 haziran 2020 tarihinde “Özel Ağaçlandırma Alanları” hakkında Facebook üzerinden yapılan ve çeşitli internet sitelerinde yer alan açıklamada TMMOB’yi ilişkin ifadelerini şaşkınlık ve üzüntü ile karşıladık. Durmuş’un açıklamasında yer alan “Buradan TMMOB’yi de uyarıyorum, size bağlı bir odanın mesleğe ihanetine sessiz kalamazsınız” ifadelerini, kurumsal kimliğimize yönelik haddini aşan bir saldırı olarak görüyoruz.

23 Ekim 2019 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan Ağaçlandırma Yönetmeliği’ne ilişkin değerlendirmelerde bulunan sendika başkanının neden TMMOB’yi uyarma ihtiyacı hissettiğini anlamış değiliz.

TMMOB 6235 sayılı yasayla kurulan ve bünyesinde mühendis, mimar ve şehir plancısı Odalarını barındıran bir meslek teşekkülüdür. Yasaya göre Odalarımızın her biri kamu tüzel kişiliği statüsündedir. TMMOB’nin Odaların kendi meslek alanlarında yürüttükleri faaliyetler konusunda yasalarla verilmiş bir yaptırım yetkisi bulunmamaktadır.

TMMOB’nin ormanlarımızın amaç dışı kullanılması, ormanlık alanların rant eksenli politika ve uygulamalarla tahrip ve talanına karşı yürüttüğü kararlı mücadele tüm ülke kamuoyunca bilinmektedir. Kaz Dağlarından Cerattepe’ye, Munzur Vadisinden Acarlar Longozuna, Kuzey ormanlarından Akdeniz bölgesindeki ormanlara kadar yanlış proje ve uygulamaların karşısında bilimsel, teknik ve hukuksal olarak yürüttüğümüz mücadele ortadadır.

Hal böyleyken Tarım ve Orman Bakanlığı’nın çıkarttığı “Özel Ağaçlandırma Yönetmeliği” ve bu konuda Orman Mühendisleri Odası’nın tutumu üzerinden TMMOB’yi zan altında bırakacak şekilde “TMMOB’yi uyarıyoruz” içerikli bir açıklama yapmak en hafif deyiimiyle ya bilgisizlikten kaynaklıdır ya da hedef saptırma amaçlıdır.

Orman-İş sendikasını tepkisini söz konusu uygulamanın sorumlusu olan Tarım ve Orman Bakanlığı ve siyasi iktidara yöneltmeye, yıllardır ısrarla izlediği bilimden, toplumdaki, ülke zenginlik ve kaynaklarının korunmasından yana mücadele çizgisi nedeniyle bu kesimlerin hedefinde olan TMMOB’nden özür dilemeye davet ediyoruz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

BARO BAŞKANLARININ “SAVUNMA YÜRÜYÜŞÜNÜ” DESTEKLİYORUZ!

19 Haziran 2020

Salgın, işsizlik, hayat pahalılığı, yoksulluk gibi ciddi toplumsal sorunlarla yüz yüze olduğumuz bu günlerde, halkın acil sorunlarına çözüm üretmeyen siyasal iktidar, tüm itirazlarımıza rağmen meslek kuruluşları yasasını gündemde tutmaya devam ediyor.

Anayasada tanımlanan görevlerini yapabilmek, kamusal sorumluluklarını yerine getirebilmek için özerk statülerini ve işleyişlerini korumak zorunda olan meslek kuruluşlarını hükümete bağılı yapılara dönüştürmek ve işlevsizleştirmek için yapılmak istenen bu değişiklikler, ülkemizin öncelikleriyle ve çıkarlarıyla uyuşmamaktadır.

Meslek kuruluşlarımızın var oluş gerekçeleriyle çelişen, anayasaya aykırı bu değişiklik girişimlerinin karşısındayız. Birliklerimizin demokratik işleyişinin, kamusal gücünün ve toplumcu duruşunun ortadan kaldırılmasına yönelik her türlü girişime karşı mücadele edeceğimizi bir kez daha yineliyoruz.

Bu doğrultuda, “illerde birden fazla baro kurulması”, “seçim sisteminin değiştirilmesi”, “avukatların hak ve yetkilerinin sınırlandırılması”na yönelik yapılmak istenen düzenlemelere karşı Baro Başkanlarının farklı illerden Ankara’ya doğru başlattıkları “Savunma Yürüyor” eylemlerini destekliyoruz.

Meslek kuruluşlarının ve meslek mensuplarının görüş ve önerilerini dikkate almayan, ülke menfaatleriyle uyuşmayan, birliklerimizi iktidar güdümlü yapılara dönüştürmek isteyen anti-demokratik girişimlere derhal son verilmelidir. Ülkemizin, halkımızın, mesleklerimizin ve meslektaşlarımızın çözüm bekleyen sorunlarıyla yüzleşilerek ortak çözümler geliştirilmelidir.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

BARO BAŞKANLARINA YÖNELİK ENGELLER DERHAL KALDIRILSIN

22 Haziran 2020

Meslek kanunlarında yapılmak istenen antidemokratik değişikliklere karşı çıkmak için Ankara'ya yürüyen Baro Başkanlarının polis zoruyla engellenerek şehir girişinde alıkonulmalarını kınıyoruz.

Anayasamıza göre herkes, önceden izin almadan, barışçıl toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına sahiptir. Hiç kimsenin, Anayasa'da açık biçimde yer alan bu hakkın kullanılmasını keyfi biçimde engelleme yetkisi bulunmamaktadır.

Baro başkanlarının şehre girişleri ve Anıtkabir'e ziyaretleri önündeki engel derhal kaldırılmalıdır. İnsan hak ve özgürlüklerini keyfi biçimde sınırlandırmaya yönelik baskıcı uygulamalara derhal son verilmelidir.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

ÇALIŞANLARIN EMEKLERİNE EL KONULMASINA İZİN VERMEYECEĞİZ!

23 Haziran 2020

Ülkemizde ne zaman ekonomik kriz yaşansa hükümetin ilk aklına gelen çözüm, emekçilerin birikimlerine göz dikmek oluyor. Üretime değil, yurt dışı kaynaklı sıcak paraya dayanan ekonomimizin ihtiyacı olan sıcak para sağlanmadığında, çalışanların ücretlerine çeşitli isimler altında el koyuluyor. Bugünlerde hükümetin “İstihdam Kalkanı” adı altında gündeme getirdiği “Tamamlayıcı Emeklilik Sistemi” de emekçilerin kıdem tazminatına el koymaya yönelik girişimlerinden birisidir.

İşçinin işyerinde çalışması karşılığında, çalışırken hak kazandığı ve işyerinden ayrılırken aldığı bir ücret olarak kıdem tazminatı, emekçilerin uzun yıllar içinde kazandığı ve hukuki güvenç altına aldığı bir haktır. İşçinin alınteri ve gelecek güvencesi olan bu hak, uzun zamandan beri işverenler, IMF-Dünya Bankası gibi uluslararası kuruluşlar ve sağ iktidarlar tarafından hedef gösterilmektedir. Hayatlarımızı kabaşa çeviren neoliberal politikaların en önemli adımlarından birisi “Kıdem Tazminatının Fona Dönüştürülmesi” projesidir.

Neoliberal politikaların toplumu ne denli savunmasız bıraktığını, neoliberal politikalar uyarınca sağlık ve sosyal güvenlik sistemlerini özelleştiren ülkelerin salgın döneminde yaşadıkları çaresizliği hepimiz artık daha yakından biliyoruz. Bütün bunları bile bile, emekçilerin güvencesini ellerinden almak istemek kelimenin gerçek anlamıyla emek düşmanlığıdır.

Her ne isim altında olursa olsun, emekçilerin alınterini gasp edecek, çalışanları güvencesizleştirecek, esnek istihdam biçimlerini yaygınlaştıracak, işsizliği artıracak, ücretlerin düşmesine neden olacak uygulamalara sessiz kalmayacağız. Kıdem Tazminatı hakkının ortadan kaldırılmasına, çalışanların emeklerine el konulmasına izin vermeyeceğiz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

MESLEKTAŞIMIZ, YOL ARKADAŞIMIZ ARİN ZÜMRÜT DERHAL SERBEST BIRAKILSIN!

28 Haziran 2020

Hemen her güne bir hak gaspı ile uyanıyoruz. Kendisinden farklı düşünen tüm kesimlere saldıran siyasal iktidar muhalif kadınlara yönelik saldırılarını giderek artırıyor.

Kadın derneklerine saldırılarak, kadın mücadelesi veren, “makbul olmayan” kadınlar gözaltına alınarak adeta tüm kadın hareketine gözdağı vermeye çalışılıyor. Ancak kadınların mücadelesi susmuyor, susmayacak.

Pandemi sürecinde kadın işsizliği %45.3'e yükseldi. Ev içerisinde ücretlendirilmeyen iş yükü kadınlar için dayanılmaz boyutlara ulaştı. Hakimler ve Savcılar Kurulu kararı ile 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun hükümleri askıya alındı ve kadına yönelik erkek şiddeti arttı.

İnfaz düzenlemesi ile pandemi sürecinde siyasi tutuklu ve hükümlüler içeride tutulurken kadınlara yönelik suçlardan dolayı tutuklu olan kişiler serbest bırakıldı. LGBTI+'lara karşı nefret söylemleri devam etti.

Siyasi iktidar ülkemizin imzacısı olduğu uluslararası anlaşmaları da hiçe sayarak tüm bu hak ihlallerine, kadın kırımına, kadın emeği sömürüsüne gözlerini ve kulaklarını kapadı. Daha da fenası kadın derneklerine ve bu derneklerin aktivistlerine saldırılarını sürdürdü.

26 Haziran günü sabahın erken saatlerinde Diyarbakır'da aralarında Makine Mühendisleri Odası Diyarbakır Şubesi Yönetim Kurulu üyesi arkadaşımız Arin Zümrüt'ün de bulunduğu pek çok kadın aktivist gözaltına alındı. Arin, TMMOB içerisinde birlikte mücadele yürüttüğümüz bir kadın yol arkadaşımızdır.

Hukuksuz olarak gözaltına alınan arkadaşımız astım hastasıdır. Pandemi sürecindeki bu gözaltı sağlığı için de ciddi bir tehdit oluşturmaktadır.

Öte yandan, yine aynı gün gözaltına alınan kadın hakları aktivistleri işkenceye maruz bırakılmıştır. İşkence bir insanlık suçudur.

Başta meslektaşımız Arin Zümrüt olmak üzere, haksız yere gözaltına alınan tüm arkadaşlarımızın derhal serbest bırakılmasını, işkencenin durdurulmasını ve işkence zanlılarının derhal tespit edilerek yargılanmasını talep ediyoruz.

Yaşasın Kadın Dayanışması.

TMMOB Kadın Çalışma Grubu

KANAL İSTANBUL PROJESİ'NE KARŞI DOĞAMIZI VE HALKIMIZI SAVUNMAYA DEVAM EDİYORUZ!

28 Haziran 2020

Toplumun geniş kesimlerinin özellikle de İstanbul'da yaşayanların yoğun itirazlarına rağmen, Kanal İstanbul Projesi ilerlemeye devam ediyor. Karantina döneminde yapılan ihaleleriyle büyük tepki çeken proje kapsamında, kanalın çevresindeki tarım alanlarına kurulacak "Yenişehir" için Çevre Düzeni Planı Değişikliği 26 Haziran 2020 tarihinde askıya çıkarıldı.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın 23 Aralık 2019'da onayladığı "Avrupa Yakası Rezerv Yapı Alanı 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı"na yapılan yoğun itirazlar üzerine yapılan bu değişiklik, ne yazık ki itirazların neredeyse hiçbiri dikkate alınmadır.

TMMOB ve bağlı bileşenleri olarak 23 Aralık 2019 tarihli Çevre Düzeni Planı'na yaptığımız itirazların temelinde, söz konusu projenin şehircilik ilkelerine ve kamu yararına aykırı olduğu esası yatmaktaydı. Projenin esasına ilişkin bu itirazlarımızı görmezden gelerek yapılan hiçbir düzeltme ve yenileme, projeyi daha uygulanabilir kılmayacaktır.

Nitekim yaptığımız ilk incelemelerde, yapılan değişikliklerin, projenin yarattığı tehditleri ortadan kaldırılmadığı, bilakis, tahribatın detayını kurallara bağlayan yıkıcı, dönüştürücü yeni ek hükümlerin getirildiği görülmektedir. Yeni yayınlanan değişiklikte, kanal projesi üzerinde ilave bir köprü/geçiş, bu köprü-geçiş alanlarının çevresinin özel proje alanı olarak değişikliği ve kanalın Karadeniz bağlantı alanına dönük kıyı alanında değişiklikler göze çarpmaktadır. Bu değişikliklerin her biri, yeni çevresel ve kentsel riskler yaratmaktadır.

TMMOB olarak daha önceki süreçlerde olduğu gibi, bu plan değişikliği için de gereken bilimsel çalışmaları titizlikle yaparak gerekli itirazlarımızı sunacak ve açacağımız dava ile hukuki süreci yeniden başlatacağız.

Bir kez daha belirtmek isteriz ki, yandaş kesimlere ve uluslararası sermayeye kentsel rant alanları yaratmayı amaçlayan Kanal İstanbul Projesi, büyük ölçekli bir ekolojik tahribat ve yıkım projesidir. Bu proje ile sulak alanlar, su-deniz sistemleri, tarım alanları, mera alanları, orman

alanları, korunması gerekli nitelikli alanlar ile bölgenin sahip olduğu flora ve fauna, hassas ekolojik değerler ve ilişkiler, iklim özellikleri yok edilme tehdidi altındadır. Bilimin ve aklın gereklerine, doğanın ve insanlığın sağlığına, her türden hukuki mevzuata ve kamu çıkarına aykırı olan Kanal İstanbul Projesi'ne karşı mücadelemizi sürdüreceğiz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

HUKUKUN SUSTURULMASI, EMEĞİN HAKLARININ GASP EDİLMESİ, TÜM TOPLUMUN FİŞLENMESİ GİRİŞİMLERİNE KARŞI BİRLİKTE MÜCADELE ETMEYE, DAYANIŞMA İÇİNDE OLMAYA DEVAM EDECEĞİZ!

1 Temmuz 2020

Ülkemizdeki avukatların ve onların meslek örgütü baroların aylardır devam eden karşı çıkışlarına rağmen “çoklu baro” ve “seçim sistemi değişikliklerini” içeren değişiklik tasarısı meclise sunuldu. Avukatların yaşadıkları sorunlara ilişkin hiçbir çözüm getirmeyen değişiklik tasarının tek amacının, baroların etkisizleştirilmesi olduğu tümüyle açıkça çıkmış oldu. Ülkemizin en önemli sorunlarından biri olan “hukukun siyasallaşmasını” derinleştirecek ve kurumsal hale getirecek bu tasarı derhal geri çekilmelidir.

Hukukun bir iktidar aracına dönüştürülmesi girişimleri ve toplumsal muhalefeti sindirme aracı olarak kullanılmasına yönelik uygulamalar toplumun “adalet” duygusuna onulmaz yaralar açmaya devam etmektedir. Anayasal statüsüyle ülkemizdeki hukuk sisteminin en önemli unsurlarından biri olan baroları hedef alan bu değişiklik, sadece baroları etkisizleştirmekle kalmayacak, “yargı bağımsızlığı” ve “adil yargılama” ilkelerine de darbe vuracaktır.

Hukuk sistemimize yönelik ölçsüz ve izansız saldırılar karşısında toplumun tüm kesimlerinin kalkanı ve tutunacak dalı olan avukatlarımızın ve baroların mücadelesinin yanında olmayı sürdüreceğiz.

Gündemde olan baro yasası değişikliği ile savunmanın etkisizleştirilmesine, kıdem tazminatının fona devredilerek emekçilerin alın terinin gasp edilmesine, güvenlik soruşturması yasası ile tüm toplumun fişlenerek Anayasanın hukuk devleti, eşitlik, ayrımcılık yasağı, insan onuru, çalışma hakkı gibi en temel maddelerinin ortadan kaldırılmasına karşı birlikte mücadele etmeye, yan yana durmaya ve dayanışma içinde olmaya devam edeceğiz.

Ve sonunda biz kazanacağız!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

27. YILINDA SİVAS KATLIAMINI UNUTMADIK!

2 Temmuz 2020

1993 yılında Sivas'ta dördüncüsü düzenlenen Pir Sultan Abdal Kültür Şenliği'ne katılan aydın, sanatçı ve edebiyatçıların kaldıkları otelin yakılarak 35 kişinin öldürülmesi, ülkemizin en trajik katliamlarından birisi olarak tarihe geçti. Katliamın 27. Yılında kaybettiklerimizi özlemle anıyor, katliamı gerçekleştiren gerici-faşist linç güruhunu lanetliyoruz.

Başta alevi yurttaşlarımız olmak üzere hepimizin içinde derin yaralar açan katliam, farklı inançları ve kimlikleri düşmanlaştıran, toplumu kutuplaştıran bir anlayışın ürünüdür. Dolayısıyla katliamla hesaplaşmak, sadece katliamı gerçekleştiren kişilerin cezalandırılmasıyla değil, Sivas'ta ve daha pek çok farklı yerde gerçekleştirilen benzeri katliamlara zemin hazırlayan karanlık anlayışın toplumsal temellerinin ortadan kaldırılmasıyla mümkündür.

Ne yazık ki, aradan geçen 27 yılda, katliamı gerçekleştirenler hukuk önünde hak ettikleri cezayı almadıkları gibi, katliama zemin hazırlayan anlayışın temelleri de ortadan kaldırılamadı. Bu anlayış, toplumsal barışımızın, kültürel çeşitliliğimizin, bir arada yaşam arzumuzun üzerine karabasan gibi çökmeye devam ediyor.

Toplumun farklı kesimlerini birbirine karşı kışkırtan, farklı yaşam tarzlarını hedef gösteren bu tek tipçi anlayışa karşı mücadele etmek, huzurlu bir toplum ve aydınlık bir gelecek isteyen hepimizin görevidir. Dinci gericiliğin, faşizm ve ırkçılığın toplumumuzu sürüklediği nefret bataklığına saplanmamak için eşitlikçi, özgürlükçü ve demokratik bir ülke için mücadele etmeye devam edeceğiz.

Kimsenin düşünceleri, inançları ve yaşam tarzları nedeniyle katledilmediği aydınlık bir Türkiye dileğiyle, 2 Temmuz 1993'te Sivas'ta kaybettiklerimizi bir kez daha saygı ve özlemle anıyoruz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

İŞ CİNAYETLERİNİN ÖNÜNE GEÇMEK İÇİN ÇALIŞMA YAŞAMINA VE İŞ GÜVENLİĞİNE İLİŞKİN TÜM DÜZENLEMELER GÖZDEN GEÇİRİLMELİDİR

7 Temmuz 2020

3 Temmuz 2020 tarihinde, Sakarya'nın Hendek İlçesinde bulunan "Büyük Coşkunlar Havai Fişek Fabrikası"nda yaşanan patlamada, 7 işçi hayatını kaybetti, yüzlerce işçi yaralandı. Hayatını kaybeden işçilerin ailelerine başsağlığı, yaralanan işçilere acil şifalar diliyoruz.

Aynı fabrikada 2009 yılından bu yana gerçekleşen beşinci patlama sonrasında, işletmesini "Avrupa'nın en güvenli havai fişek fabrikası" olarak tanımlayan fabrika sahibi Yaşar Coşkun ifadeye bile çağrılmadı. Fabrikanın sorumlu müdürü, 2 ustabaşı ile bir süre önce işyerindeki iş güvenliği uzmanlığı görevinden istifa etmiş olup, işyerinden ayrılmak için ihbar süresinin dolmasını bekleyen iş güvenliği uzmanı ise tutuklandı.

Fabrikada yaşanan patlamaya ilişkin raporumuz, bölgede bulunan TMMOB birimlerinin ve TMMOB Kocaeli İl Koordinasyon Kurulumuzun incelemelerinin ardından kamuoyu ile paylaşılacaktır.

Ülkemizde günde ortalama 5 işçi iş cinayetlerinde hayatını kaybediyor. İşyerlerinde işçi sağlığı ve güvenliğini sağlamakla yükümlü olan, işverenlerin ifadesinin alınması gerekliliği bile hissedilmezken, hemen her olayda, iş güvenliği uzmanları tutuklanıyor. 7 işçinin hayatını kaybettiği Sakarya'daki havai fişek fabrikası işverenin de ifadesine başvurulmamasının yanında, özel ilgiye de tabi tutuldu. Ülkeyi yönetenler tarafından "mağdur kişi" konumuna da sokuldu. Daha cenazeler kaldırılmamışken "korundu". İşverenin üyesi olduğu işveren örgütü tarafından verilen "moral yemeği" ne ait resimler sosyal medyada paylaşıldı.

Ülkemizde çalışma yaşamı özellikle, 4857 sayılı İş Kanunu, 6331 sayılı İş Sağlığı Güvenliği Kanunu, 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile düzenlenmiştir. 2012 yılında kabul edildiği halde bazı maddeleri halen yürürlüğe girmemiş olan 6331 sayılı İş Sağlığı Güvenliği Kanunu'nun kabul edildiği günlerde siyasi iktidar, "iş sağlığı güvenliğinde yeni dönem" olarak duyurmuştu, ancak yeni dönemde işçi ölümleri azalmıyor, artıyor.

Sessiz kaldıkça, iş kazası, ölümler olağanmış gibi ya da iş kazalarını önleme sorumluluğu iş güvenliği uzmanının yetkisindeymiş gibi davrandıkça iş kazaları önlenemez. 6331 sayılı yasanın TBMM’de görüşülmeye başladığı dönemden beri söylediğimiz gibi, “böyle gitmeyeceği”ni anlamak zorundayız. Önlem alma yetkisi olmayan iş güvenliği uzmanlarını iş cinayetlerinden sorumlu tutmak, “çöpü halının altına süpürmek”tir. İş kazaları “kader” değildir, ölümler işin “fıtratı”nda yoktur. Ölümler işyerlerinde meydana geliyor, işverenlere “neden oldu” sorusu bile sorulmuyor. Çalışma yaşamını düzenlemek, iş sağlığı güvenliğini sağlamak yükümlülüğünde olan kamu otoritesi ise sadece süreci izliyor.

Sadece “çok ölümlü” iş cinayetini konuşarak, ölümleri önleyemiyoruz. Ölümlerin tek nedeni, gördüğümüz, söylediğimiz teknik neden değildir. Ölümün nedenini bazen uygun olmayan iskele, bazen yalıtkan olmayan elektrik kablosu, bazen patlayıcı maddelerin depolanmasındaki sıkıntılar, patlayıcı madde imal edilen işyerlerindeki binaların özellikleri olarak görsek de, tüm bunlar bir sonuçtur. Sorun sistemdedir: 4857 sayılı İş Kanunu, 6331 sayılı İş Sağlığı Güvenliği Kanunu, 5510 sayılı İş Sağlığı Güvenliği Kanunu, 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu başta olmak üzere çalışma yaşamına ilişkin tüm düzenlemeleri yeniden ele almak, insana yaraşır düzenlemeler yapılmak zorundadır.

Yürürlükteki düzenlemelerin işçiye, iş güvenliği uzmanına, işyeri hekimine, ülkeye, işyerlerine bir yararı katkısı yoktur. İşçilerin, sendikaların, Meslek örgütlerinin, TMMOB’nin, TTB’nin katılımı da sağlanarak çalışma yaşamına ilişkin tüm düzenlemeler, insana yaraşır şekilde yeniden düzenlenmelidir. Başka türlü bu acıların önüne geçme şansımız bulunmamaktadır.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

ARTIK YETER!

9 Temmuz 2020

İhmal, tedbirsizlik ve sorumsuzluklar yüzünden yaşadığımız can kayıplarının acıları birbirine karışmaya devam ediyor. 3 Temmuz'da Hendek'te yaşanan patlamadan artakalan patlayıcıların taşınması sırasında yaşanan yeni bir patlama bir kez daha yüreklerimize acı düşürdü. Patlamada hayatını kaybeden 3 askerimizin ailesine başsağlığı diliyoruz. Yaralanan 6 askeri personelin en kısa zamanda sağlığına kavuşmasını diliyoruz.

Gerekli risk kontrol tedbirlerinin uygulanmaması sonucunda yaşanan bu patlama ve can kayıpları, ülkemizdeki iş güvenliği alanında yaşanan sorunun büyüklüğünü bir kez daha gözler önüne sermiştir. Artık sistematik hale gelen bu patlama ve iş cinayetlerinin önüne geçmek için derhal ciddi adımlar atılmalıdır.

İşçi sağlığı ve iş güvenliği konusu toplumun bütünün ilgilendiren kamusal bir sorundur. TMMOB olarak yıllardır dile getirdiğimiz hukuki adımlar derhal atılarak iş güvenliği alanı, çalışanların can güvenliğini öne alan, işverenin ve kamu otoritesinin sorumluluğunun altına çizen bir çerçevede yeniden düzenlenmelidir.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

HASANKEYF’TE KÜLTÜREL, TARİHİ VARLIKLARA KARŞI İNSANLIK SUÇU İŞLENMİŞTİR, TARİH BU SUÇU AFFETMEYECEKTİR!

10 Temmuz 2020

Bugün sular altında kalan “ve betonla güzelleştirilmeye çalışılan” Hasankeyf, yalnızca bir antik kent değildi. İlısu Barajı nedeniyle sular altında kalan Batman’daki Hasankeyf, 12 bin yıllık geçmişiyle dünyanın ilk yerleşim yerlerinden olan ve tüm insanlık tarihine ışık tutan; Neolitik dönem insanlarından Asurlulara, Eyyübilere, Bizanslılara, Sasanilerden Osmanlılara, bir çok farklı topluluğa ev sahipliği yapmış ve hepsinin kültürünü bir şekilde bünyesinde barındırmış olan medeniyet tarihini gözler önüne seren bir kentti.

Son nefesini verdi. Binlerce yıldır ayakta duran kent, bir baraj uğruna sonsuza dek yok oldu.

Hazırlıklarına 1954 yılında başlanan İlısu Barajı ve hidroelektrik santrali projesi 1975 yılında tamamlandı. Hasankeyf ve bölgesi 1981 yılında bütünüyle SİT alanı ilan edilerek koruma altına alınmıştı. Buna rağmen tarihe ve kültüre hiçbir saygısı olmayan dönemin başbakanı, bugünün cumhurbaşkanı 2006 yılında ilçeden 90 km uzaklıkta bulunan baraj ve hidroelektrik santralin temelini attı.

Başta Birliğimiz ve bağlı odalarımız olmak üzere, bölge sakinlerinin, demokratik kitle örgütlerinin, sivil toplum kuruluşlarının, hatta dünya kamuoyunun çabaları sonuç vermedi. Sembolik birkaç tarihi eser bölgeden taşındı; yöre halkı zorunlu kamulaştırma ile başka bir alana yerleşmeye zorlandı. Ayrıca resmi bilgilere göre 210 mağaraya dolgu yapıldı ve büyük kaya kütleleri patlayıcılar ile patlatılarak bölgenin tüm morfolojisi katledildi. Vadi ekosistemi dönüşü olmayacak şekilde yerle bir edildi.

Şimdi Hasankeyf’in betonla kaplanmış, “tamamen sıfır kilometre” hale getirilmiş yeni hali devletin resmi ajansı kanalıyla insanlara “turizm cenneti” olarak lanse edilmeye çalışılıyor. 12 bin yıllık kültürel değerimizin sular altında kalmasından sonra ortaya çıkan yeni görüntü duyarlı her insanın canını yakarken; tarihi, kültürel, ekolojik ve estetik hiçbir değer taşımayan “Yeni Hasankeyf”in, sembolik olarak taşınan tarihi eserleriyle

birlikte ziyarete açıldığı basınla paylaşıldı. Binlerce yıllık yaşanmışlığın üstüne suyu boca edince güzel görüneceği düşünülüyor olmalı...

Konunun gündeme geldiği 2000’li yılların başından itibaren gerek alanlarda, gerekse hukuki olarak yılmadan verdiğimiz mücadele, ne yazık ki sonuçsuz kalmıştır. Yapılan baraj ve hidroelektrik santral ile 12 bin yıldır yaşayan tüm canlı ve cansız doğal, kültürel, tarihi varlıklara karşı insanlık suçu işlenmiştir. Tüm bunların üzerine “Hasankeyf’in yeni yüzü” denilerek paylaşılan görüntüler dehşet vericidir. Bu tabir kamuoyunun akıyla alay etmektir. Tarih bu suçu affetmeyecektir.

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

İNTERNET ORTAMINDA YAPILAN YAYINLARIN DÜZENLENMESİ VE BU YAYINLAR YOLUYLA İŞLENEN SUÇLARLA MÜCADELE EDİLMESİ HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ GERİ ÇEKİLMELİDİR

28 Temmuz 2020

21 Temmuz 2020 tarihinde TBMM'ye sunulan "İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyula İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi" TBMM Adalet Komisyonu'ndan geçerek Meclis Genel Kurulu'na gönderilmiştir. Önümüzdeki günlerde görüşülmesi planlanan söz konusu teklif sansür, kısıtlama ve gözetim girişimlerinin son adımıdır.

Sosyal ağ platformları internetin teknolojik olarak gelişiminin yanısıra yazılı ve görsel medyaya uygulanan baskı ile birlikte kendine geniş bir kullanıcı kitlesi kazanmıştır. Yazılı ve görsel medyada yer alamayan her konu sosyal medyada gündeme gelebilmekte, düşüncelerini açıklamak isteyenler sosyal ağ platromlarında kendisini ifade edebilmektedir.

Sosyal medyanın gelişen toplumsal hareketler tarafından etkin olarak kullanılması, tüm dünyada iktidarları oldukça rahatsız etmektedir. Etkin olarak kullanılan uygulamalar ve platformların baskıcı iktidarlar tarafından içeriklerin engellenmesi, kısıtlanma ve gözetim altına alınma isteği her geçen gün artmaktadır.

Ülkemizde de sosyal medyanın kısıtlama, engelleme ve gözetim altına alma girişimleri uzun süredir devam etmektedir. 2007 yılında yürürlüğe giren zaman içerisinde birçok ek düzenlemeye konu olan 5651 Sayılı nam-ı diğer "İnternet Sansürü Yasası" ile birlikte haber alma ve ifade özgürlüğü kısıtlanmıştır. Bu yasa kapsamında 2019 sonu itibarıyla ülkemizde 408.494 web sitesi, 130.000 URL adresi, 7.000 Twitter hesabı, 40.000 tweet, 10.000 YouTube videosu ve 6.200 Facebook içeriğine erişim engellenmiştir. Yazılı ve görsel medya organları büyük oranda boyunduruk altına alınmış, bağımsız medya organlarının faaliyetleri baskı ve cezalar altında durdurulmuş yada kısıtlanmıştır. Hali hazırda siyasal iktidarın ablukası altında olan haber alma ve ifade özgürlüğü

alanı söz konusu kanun teklifi ile tamamen kapatılmak istenmektedir. Bu tasarı özü itibarı ile iktidarın kontrolünde olan medya organlarında yer bulamayan konuların sosyal medya gündemine gelmesini ve geçmişte gündeme gelen içeriklere erişilmesini engelleyecektir. Yurttaşlarımızın haber alma ve ifade özgürlüğü ortadan kaldırılacaktır.

Temel hak ve özgürlüklerin başında yer alan haber alma ve ifade özgürlüğünün engellenmesi anlamına gelen, kamuoyu tarafından “Sosyal Medya Düzenlemesi” olarak bilinen “İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” bir an önce geri çekilmelidir.

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

17 AĞUSTOS DEPREMİ'NİN 21. YILINDA BİR KEZ DAHA SESLENİYORUZ: ÇAĞRILARA KULAK VERİN DEPREMLER İÇİN ÖNLEM ALIN!

17 Ağustos 2020

1999 yılında, 16 Ağustos'u 17 Ağustos'a bağlayan gece saat 03.01'de; gerek nüfus yoğunluğu gerekse de ekonomik faaliyetler açısından Türkiye'nin en önemli bölgesi olan Marmara Bölgesinde 7.4 büyüklüğünde bir deprem meydana geldi.

Kuzey Anadolu Fay Hattı'nın batı bölümünde meydana gelen deprem sadece 45 saniye sürdü. Ama bu 45 saniyede binaların ya tamamen yıkılması ya da ağır hasar alması sonucu binlerce canımızı kaybettik. Resmi rakamlara göre, depremde 18 bin 373 kişi hayatını kaybetti, 48 bin 901 kişi de yaralandı. 5 bin 840 kişi de kayboldu.

Bölgedeki pek çok yerleşim alanı adeta yerle bir oldu. Türkiye'nin en büyük petrol rafinerisi TÜPRAŞ'ta çıkan yangın günlerce sürdü. İzmit Körfezi'nin güneyinde bulunan Gölcük, Değirmendere ve Karamürsel gibi bazı yerleşim birimlerinde sahile yakın kısımların depremle birlikte deniz sularının altında kalması nedeniyle can kaybı ve hasar tespiti sağlıklı olarak yapılamadı. Ancak, Deprem riskinin araştırılarak deprem yönetiminde alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla kurulan Meclis Araştırması Komisyonu'nun Temmuz 2010'da yayımladığı rapora göre, depremde 364 bin 905 konut ve işyerinin yıkıldığı ya da çeşitli düzeylerde hasara uğradığı belirlendi.

Bu ağır bilanço nedeniyle dönemin iktidarı gerek depremin neden olduğu ekonomik zararın etkilerini azaltmak, gerekse deprem sonrası yardım ve kurtarma faaliyetlerinde kullanmak için bir fon oluşturmaya çalıştı ve bir takım yasal düzenlemeler yaptı.

26.11.1999 tarih ve 23888 sayılı Mükerrer Resmi Gazete'de yayımlanan 4481 sayılı kanun ile Özel İletişim Vergisi, Özel İşlem Vergisi, Ek Gelir Vergisi, Ek Kurumlar Vergisi, Ek Emlak Vergisi, Ek Motorlu Taşıtlar Vergisi, uygulanmasına gidildi. Bu vergilerden "Özel İletişim Vergisi" kalıcı nitelikte bir vergi olarak halen devam etmektedir.

Bilim insanları ve araştırmacılarından oluşan Ulusal Deprem Konseyi kuruldu ancak Konsey 2007 yılında lağvedildi.

İstanbul'un birçok noktasına deprem konteynırları yerleştirildi ve toplanma alanları belirlendi. Belirlenen toplanma alanlarının büyük bir bölümü daha sonra imara açıldı.

Depremden sonra İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) 2002'de mevcut yapı stokuna ilişkin güçlendirme ve yenileme çalışmaları için deprem master planı hazırladı. Ancak plan uygulanmadı.

Kısacası üzerinden birkaç yıl geçtikten sonra ülkemizin deprem gerçeği unutuldu ve deprem üzerinden rant sağlama çabaları başladı.

17 Ağustos 1999 depremi ve daha sonra yaşanan depremler yapı stokumuzun deprem güvenliğini ortaya koymuşken, sanki bir daha deprem olmayacakmış gibi imar planları depreme dayanıklı yapı üretimini sağlamak için değil, kentsel rantın dağıtılması için bir araç olarak kullanıldı. Parsel bazında yapılan imar tadilatları ile ormanlık alanlar ve su havzaları dere yataklarıyla birlikte yapılaşmaya açıldı.

Var olan yapı stokunun ve kentsel belleğin kent kimliği ile birlikte korunarak kentin çağdaş ihtiyaçlara uygun olarak dönüştürölüp canlandırılması ve iyileştirilmesi; böylelikle can güvenliğinin sağlanması ve yaşam düzeyinin yükseltilmesini hedeflemesi gereken Kentsel dönüşüm çalışmaları adeta yeni imar alanları açılması ya da mevcut imar alanlarının rant odaklı yenilenmesine indirgendi. Dönüştürölen alanlarda yaşayan insanların kentsel ihtiyaç ve talepleri gözetilmedi, müktesep imar hakları korunmadı.

Asli görevi sağlıklı, güvenli ve yaşanabilir kentler kurmak ve yaşanabilir bir çevre oluşturmak olan siyasal iktidar, mühendislik, mimarlık ve şehir planlama disiplinlerinin teknik, bilimsel ve yasal gereklilikleri ile teknik ilkelerini görmezden gelerek, ormanları, kıyıları, doğal kaynakları hiçe sayan, kent tarihini, kültürünü yok eden, toplumu ve kentleri kimliksizleştiren rant projelerini "Kentsel Dönüşüm" adı altında hayata geçirdi.

Oysa ki, nüfus yoğunluğunun ve dolayısıyla yapılaşmanın en fazla olduğu İstanbul için dahi nitelikli ve kapsamlı bir Kentsel dönüşüm için gereken ortalama süre 20 yıl olarak öngörölüyordu. Yani deprem master planı o gün uygulanmaya başlasaydı bugün bu kentimiz olası bir İstanbul depremine hazır olacaktı.

Öte yandan, Meslek odaları etkisizleştirilerek mesleki uygulamalar denetimsizliğe mahkûm edildi. Yapı üretim sürecinin sağlıklı denetimi sağlanamadı. İmar affı uygulamalarına devam edilerek kaçak yapılaşma teşvik edildi.

17 Ağustos depreminin 21. yılını işte böylesi bir karanlık tablo ile karşılıyoruz. Bugün artık İstanbul ve çevresinin deprem riski son derece artmış ve gereken önlemlerin alınması noktasında vakit daralmış durumdadır.

TMMOB ve bağlı Odaları tüm bu süreç boyunca mesleki sorumluluklarının bir gereği olarak, yapılaşmadan kaynaklanan risklerin bertaraf edilmesi için çağdaş bir “risk yönetim” sisteminin oluşturulması, bölgesel ve kentsel ölçekte “sakınım planları”nın hazırlanması, mevcut yapı stokunun iyileştirilmesi, güvenli yapılaşmanın sağlanması ve tüm bu süreçlerin sağlıklı işletilebilmesi için meslek odalarının sürece etkin katılımını sağlayacak yeni bir planlama, tasarım, üretim ve denetim süreci modelinin benimsenmesi gerektiğini defalarca dile getirdik.

Bu vesileyle bir kez daha iktidarı acilen çağrılarımıza kulak vermeye ve gereken önlemleri almaya davet ediyoruz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

YAŞANAN SELLER DOĞAL AFET DEĞİLDİR! ÇARPIK KENTLEŞME VE DOĞA KATLIAMLARI SELLERE NEDEN OLMAKTADIR!

22 Ağustos 2020

Yapılan bilimsel çalışmalar, ülkemizin de içinde yer aldığı Doğu Akdeniz Havzasının, iklim değişikliğine karşı en duyarlı alanlar arasında bulunduğunu göstermektedir. İklim Değişikliğinin 2 temel göstergesi Sıcaklık ve Yağıştır. Bölgesel olarak farklılıklar gösterse de küresel ölçekte artması öngörülen sıcaklıkların yanı sıra, yağışlarda da düzensizliklerin yaşanması beklenmektedir.

Türkiye yıllık ortalama sıcaklıklarının 2000’li yıllardan itibaren ortalamaların üzerinde gerçekleştiği bilinmektedir. Yaşanan en sıcak yıllar bu dönemde gerçekleşmiştir (Ek-1). Yağışlarda yaşanacak düzensizlikler, kısa sürede yüksek miktarda yağış bırakan şiddetli hava olaylarının sıklıklarında artışlar şeklinde kendini göstermektedir. Meteoroloji Genel Müdürlüğü tarafından yıllık olarak hazırlanan meteorolojik karakterli ve doğa kaynaklı afetler raporlarına göre 2000’li yıllardan itibaren afet sayılarında önemli artışlar yaşandığı belirtilmektedir (Ek-1). 2019 yılı verilerine göre Şiddetli Yağış ve Seller, meteorolojik karakterli ve doğa kaynaklı afetlerin 3’te 1’inden fazlasını oluşturmaktadır.

Giresun’da yaşanan şiddetli yağış sonucu oluşan sel felaketinde 7 vatandaşımızın hayatını kaybettiği, 9 vatandaşımızın ise kayıp olduğunu üzüntüyle öğrenmiş bulunmaktayız. Hayatını kaybeden yurttaşlarımızın yakınlarına baş sağlığı diliyor, kayıp olarak bildirilen vatandaşlarımıza bir an önce ulaşılmasını bekliyoruz.

Meteoroloji Genel Müdürlüğü ölçümlerine göre, son 24 saatte Giresun şehir merkezinde 48.2 mm yağış gerçekleşirken, yüksek rakımlı yerleşim bölgelerinde 100 mm’yi aşan yağışlar ölçülmüştür. Bölgede ölçülen en yüksek yağışlar ise Yağlıdere (136.2 mm) ve Çanakçı’da (120.6 mm) meydana gelmiştir.

Yerleşim merkezlerinde meydana gelen sellerinin gerçek nedeni, yere düşen yağış miktarından ziyade, düşen yağışın büyük bir bölümünün toprağa süzülmemesi sonucunda yüzey akışına geçmesidir. Özellikle yapılaşmanın, asfalt ve beton zeminlerin çok yoğun olduğu yerleşimlerde; düştüğü noktada 3-5 cm yüksekliğe sahip olan yağışlar, asfalt ve beton

zemin üzerinde yüzey akışına geçerek daha alçak noktalara veya altgeçitlere ulaştığında metrelerce yüksekliğe erişerek sel ve taşkınlara neden olmaktadır.

Yaşanan bu son afet, kentlerimizi iklim krizine karşı daha dirençli hale getirmemiz gerektiğini göstermiştir. İklim değişikliği uyum çalışmaları yapılarak yaşanan sellerin etkisi azaltılabilir, can ve mal kayıpları en az seviyeye indirilebilir.

Son yıllarda bu acıları çok sık yaşamaya başladık. Artık ders alınması gerekmektedir.

Ancak, özellikle son yıllarda yaşanan sel felaketlerinin temel nedenleri, iklim değişikliğinden ziyade, insan kaynaklı doğa tahribatları, yanlış su politikaları ve HES'ler, plansız ve çarpık kentleşme, yetersiz altyapı ile merkezi ve yerel yönetimlerin kentleri rant politikalarına teslim etmesidir.

Dereler üzerinde, birbirinin peşi sıra onlarca HES kurularak, doğal akış engellenmektedir. Dereler halkındır. Yanlış su yönetimi ve HES politikaları sonlandırılmalıdır.

Çarpık kentleşme sonucu, dere taşkın alanları ve dere yatakları yapılaşmaya açılmıştır. Dere yataklarının acilen rehabilite edilmesi, üzerindeki yapıların kaldırılması ve tekrar yapılaşmaya açılmaması için Anayasal korumaya alınması gerekmektedir.

Kentsel alanların büyük bölümü asfalt ve betonla kaplandığı için, düşen yağış toprak tarafından emilememekte ve doğrudan akışa geçmektedir. Beton ve asfalt ekonomisi terk edilerek, insan ve çevre merkezli yerleşim politikaları hayata geçirilmelidir.

Hızlı nüfus artışından dolayı kentlerimizin altyapısı yetersiz kalmaktadır. Özellikle büyük kentlerimizde bulunan birleşik kanalizasyon sistemleri aşırı yağışlarda yetersiz kalmaktadır. Büyükşehirler başta olmak üzere, tüm yerleşim birimlerinde ayrı sistem kanalizasyon altyapısı oluşturulması için yerel yönetimlere yeterli kaynak ayrılmalıdır.

Doğa katliamları devam ettikçe, yerleşim birimlerimiz rant politikalarına teslim edilerek beton ve asfalt yoğunluğu arttırıldıkça sel ve taşkınların olması kaçınılmazdır.

TMMOB Yönetim Kurulu

BARIŞIN VE KARDEŞLİĞİN EGEMEN OLDUĞU BİR TÜRKİYE VE DÜNYA İSTİYORUZ!

31 Ağustos 2020

İnsanlık tarihinin en büyük yıkımlarından biri olan 2. Dünya Savaşı'nın başlangıcı olan 1 Eylül 1939'un 81. Yılında, aynı acılar bir daha yaşanmasın diye, savaşlar dursun diye, silahlar sussun diye bir kez daha Dünya Barış Gününü kutluyoruz.

Yaşanan onca yıkım ve vahşete rağmen, dünya üzerindeki savaş, çatışma ve şiddet bir türü son bulmuyor. Sınırsız bir sömürü arzusuyla işleyen küresel kapitalist düzen, dünya halklarını birbirine kırdırmaya, kan dökmeye, çatışmaları kışkırtmaya devam ediyor. Başta Ortadoğu ve Afrika olmak üzere dünyanın pek çok bölgesinde emperyalist güçlerin körüklediği savaşlar ve iç çatışmalar yaşanıyor.

Yaşanan çatışmalar, patlayan bombalar nedeniyle her gün yüzlerce insan ölüyor, binlercesi yaralanıyor. Milyonlarca insan yaşadıkları topraklardan göç etmek zorunda kalıyor. Başta kadınlar ve çocuklar olmak üzere çatışmalar nedeniyle yurtlarını terk etmek zorunda kalanlar, gittikleri her yerde dışlanma ve ötekileştirilmeye karşı yeni bir savaşın içine giriyor. Dünyanın herhangi bir bölgesinde yaşanan savaşın yarattığı şiddet ve düşmanlık, dünyanın her yerini savaş alanı, dünyada yaşayan herkesi savaşın hedefi haline getiriyor.

Sonucu ne olursa olsun kazananı daima emperyalist odaklar, kaybedeni ise yoksul bölge halkları olan bu savaşlardan artık bıktık ve yorulduk. Barışa ve kardeşliğe olan özlemimiz ve ihtiyacımız her geçen gün katlanarak büyüyor.

Türkiye'de yaşayan bizler, savaş ve çatışmaların uzun yıllardan beri devam ettiği bir coğrafyanın parçasıyız. Uzun yıllar boyunca ülkemizde ve bölgemizde yaşanan çatışmaların yarattığı acıların en yakın tanıklarımız. Bu ülke halklarının barış ve kardeşliğe olan ihtiyacına rağmen, ülkemiz her geçen gün daha fazla savaşın ve şiddetin parçası olmaya devam ediyor.

Kürt Sorunu'nda çatışma ve şiddet politikalarına dayalı yaklaşım, Suriye, Irak, Libya'da gerçekleştirilen sınır dışı operasyonlar ve son olarak Doğu Akdeniz'de yaşanan gerilimler ülkemizin sürekli bir çatışma ve savaş tehdidi altında olmasına neden olmaktadır.

Ülkelerin barışçılık seviyesine ölçen Küresel Barış Endeksine göre 2020 yılında Türkiye 163 ülke arasında 150. sırada yer almaktadır. Bizden daha altta yer alan ülkelerin tamamının ülke topraklarında savaş yaşanan ülkelerden oluşması, ülkemizin durumunun vahametini göstermektedir

Bu ülkenin mühendisleri, mimarları, şehir plancıları olarak bizler, komşularıyla barış ve dostluk içinde yaşayan bir ülke istiyoruz. Sınırları içinde yaşayan farklı inançların, kültürlerin, kimliklerin barış içinde kardeşçe yaşayabildiği bir ülke istiyoruz.

Barışın ve kardeşliğin egemen olduğu bir Türkiye ve Dünya istiyoruz. Bedeli ne olursa olsun, dün olduğu gibi bundan sonra da barıştan yana tavır almaya, barış mücadelesinin sesi olmaya devam edeceğiz.

1 Eylül Dünya Barış Günümüz kutlu olsun!..

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

BARIŞ ATAY'A YÖNELİK SALDIRIYI KINIYORUZ!

31 Ağustos 2020

30 Ağustos 2020 gecesi İstanbul Kadıköy'de, Türkiye İşçi Partisi Milletvekili Barış Atay'ı hedef alan saldırıyı kınıyor, saldırganların derhal adalet önüne çıkartılmasını istiyoruz.

Değerli sanatçı ve milletvekili Barış Atay'ı hedef alan bu saldırıyı, uzun süreden bu yana bir iktidar politikası haline gelmiş olan toplumu sindirme ve susturma girişimlerinin bir parçası olarak görüyoruz. Saldırının sorumlusu, saldırıyı gerçekleştiren birkaç çete mensubu değil, bu çetecilere bir milletvekiline saldırma cüretini verenlerdir.

Barış Atay'a geçmiş olsun dilekelerimizi iletiyor, saldırganları ve arkasında bulunan karanlık odakları kınıyoruz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

MİMAR ALEV ŞAHİN DERHAL SERBEST BIRAKILSIN!

11 Eylül 2020

6 Ocak 2017 tarihinde yayınlanan 679 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Düzce Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'ndeki görevinden ihraç edilen ve o günden bu yana işine geri dönebilmek için yoğun bir mücadele veren mimar Alev Şahin, arkadaşlarıyla birlikte 13 Ağustos'ta gözaltına alınmış, 22 Ağustos'ta ise tutuklanmıştır.

İşlerine geri dönebilmek için eylem yapanların hak arama mücadelesinin tutuklama gerekçesi yapılması kabul edilemez. Alev Şahin ve birlikte tutuklandığı arkadaşları derhal serbest bırakılmalıdır.

Tutuklama kararında, yasal ve barışçıl da olsa, "sürekliliği" olan eylem ve açıklamaların suç olarak değerlendirilmesi ve örgüt üyeliği kapsamına alınması, ülkemizdeki demokratik hak ve özgürlüklerin geldiği nokta açısından ibret vericidir. Yargının, toplumsal muhalefeti sindirmek için kullanılan bir araç haline dönüşmesinin en açık örneklerinden biridir.

Haklarında herhangi bir idari soruşturma ya da yargı kararı olmaksızın, OHAL döneminde yayınlanan KHK'larla ihraç edilen on binlerce kişinin yaşadığı haksızlığın boyutları aradan geçen her geçen gün daha da artmaktadır. İhraçları incelemek için kurulan OHAL İşlemleri İnceleme Komisyonu, hukuku sağlamanın değil, hukuka erişimi engellemenin bir aracı haline gelmiş durumdadır. Bu hukuksuzluğa artık bir son verilmelidir.

Asılsız iddialarla, idari kararlarla, kişisel hınçla, haklarında hiçbir yargı kararı olmadan ihraç edilen tüm arkadaşlarımız derhal görevlerine iade edilmeli, yaşadıkları kayıplar telafi edilmelidir.

Emeğine, alın terine ve işine sahip çıkmak için 30 Ocak 2017'den beri Düzce ve Ankara sokaklarında mücadele eden, defalarca gözaltına alınmasına rağmen yılmayan Alev Şahin derhal serbest bırakılmalıdır.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

12 EYLÜL'ÜN KARANLIĞI 40 YILDIR HÜKÜM SÜRÜYOR!

12 Eylül 2020

12 Eylül 1980 yılında gerçekleştirilen askeri darbenin 40. yılındayız. Aradan geçen 40 yıla rağmen, 12 Eylül'ün yarattığı karanlık, hüküm sürmeye devam ediyor. Ekonomiden siyasete, toplumsal yaşamdan kültüre kadar, ülke olarak bugün yaşadığımız hemen her sorunun kaynağında, 12 Eylül Darbesiyle inşa edilen düzen bulunuyor. Bugünün siyasi iktidarı, günü 12 Eylül'ün yarattığı ekonomik, siyasal ve toplumsal düzenden alıyor.

12 Eylül Darbesi her şeyden önce, ülkenin ortak çıkarı ve geleceği için mücadele eden örgütlü toplum kesimlerinin zorbalıkla bastırılması demektir. Milyonlarca kişinin fişlendiği, yüzbinlerce kişinin tutuklandığı, on binlerce kişinin vatandaşlıktan çıkarıldığı, yüzlerce kişinin işkence altında öldürüldüğü, 50 kişinin idam edildiği, çok sayıda sendika ve demokratik kitle örgütünün kapatıldığı bir şiddet ve zorbalık dönemidir. Ülkemiz tarihinde travmatik bir kırılma noktası olan bu şiddet ve zorbalığı yaratanlarla hesaplaşılmamış olması, üzerinden geçen 40. yılda hala bu açıklamaları yapıyor olmamıza neden olmaktadır.

12 Eylül Darbesi, 24 Ocak 1980'de karar altına alınan ama toplumsal muhalefetin karşı çıkışı nedeniyle hayata geçirilemeyen neoliberal politikaların darbeciler eliyle hayata geçirilmesi anlamına gelmektedir. Sosyal devlet anlayışının tasfiyesi, kamusal varlık ve yatırımların özelleştirilmesi, üreticileri korumaya yönelik uygulamaların terk edilmesi, ücretli kesimlerin düşük maaş ve kötü çalışma koşulları altında çalıştırılması, toplumsal örgütlerin etkisizleştirilmesi, uluslararası sermaye hareketleri önündeki tüm engellerin kaldırılması anlayışına dayalı bu program 40 yıldır iktidarda bulunan tüm siyasi partiler tarafından kesintisiz bir şekilde uygulanmaktadır. Bu politikalar sonucu rant çevrelerinin ve iktidar yandaşlarının zenginliği artarken üretim alt yapımız büyük oranda aşındırılmış, ülke sanayisi ve tarımı çökertilmiş, kamusal zenginliklerimiz yerli yabancı sermaye kesimlerinin talanına açılmış, işsiz, yoksulluk, gelir dağılımındaki eşitsizlik her geçen yıl daha da büyümüştür.

12 Eylül Darbesi, laiklik ilkesinin aşındırılması ve kültürel çeşitliliğimizin ortadan kaldırılmasıyla toplumsal zenginliğimizin yok edilmesi anlamına gelmektedir. Darbe sonrasında toplumumuzu yeniden yapılandırmak için bir devlet politikası olarak kabul edilen Türk-İslam Sentezi anlayışı, gerici, mezhepçi ve şovenist uygulamalarla toplumumuzu derin bir ayrışmanın eşiğine getirmiştir.

12 Eylül Darbecilerinin ekonomiyi ve toplumsal yaşamı düzenleyebilmek için uyguladığı baskıcı, antidemokratik pratikler aradan geçen yıllar boyunca adeta bir devlet geleneği haline gelmiştir. Muhaliflerin hapsedilmesi, halk iradesinin yok sayılması, basının susturulması, akademisyenlerin üniversitelerden uzaklaştırılması, emek-meslek örgütlerinin tehdit edilmesi, sokakların polis şiddetiyle zapturapt altına alınması gibi uygulamalar, 12 Eylül geleneğinin ne kadar canlı olduğunu göstermektedir.

12 Eylül Darbesiyle yaratılmak istenen ekonomide neoliberal, toplumsal yaşamda muhafazakâr, siyasette otoriter yönetim anlayışı bugün AKP eliyle inşa edilen tek adam rejimi ile perçinlenmiştir. Bugün yaşadığımız Türkiye, 12 Eylül Askeri Darbesi'nin ürünü ve en yüksek aşamasıdır.

Demokrasi tarihimizin en kara lekelerinden biri olan 12 Eylül Darbesi'nin -bugün hayatlarımızı şekillendirmeye devam eden- etkilerinden kurtulabilmemiz için, 12 Eylül'ün ekonomik, toplumsal ve siyasal mirasının tümüyle ortadan kaldırılması gerekmektedir. Gelecek nesillerimizi eşit, özgür ve demokratik bir ülkede yaşatabilmek için 12 Eylül'ün karanlığıyla ve onun en yüksek aşaması olan tek adam rejimiyle mücadele etmeye devam edeceğiz!

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

KARDELEN KAMIŞLI YALNIZ DEĞİLDİR!

12 Eylül 2020

Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) Ankara Şubesi Yönetim Kurulu Üyesi kadın meslektaşımız Kardelen Kamişli iş nedeniyle bulunduğu Kırık-kale’de 08 Eylül 2020 tarihinde konakladığı Carmine Hotel’de, gece yarısı odasına giren bir erkeğin tacizine ve saldırısına uğramıştır.

Seyit Muhammet Sarı adlı saldırgan hakkında kolluk kuvvetlerine şikâyetçi olmasına rağmen şikâyetinin gereği yerine getirilmemiş, üstelik tekrar çağırdığı kolluk güçlerince şikâyetini geri alma ve “barıştırılma” önerisi ile karşı karşıya kalmıştır. Ne yazık ki ancak, meslektaşımızın kararlı ve ısrarlı tutumu üzerine bir soruşturma yürütülmesi mümkün olabilmektedir.

Her odaya özel olması gereken giriş kartının üçüncü bir şahıs tarafından nasıl kullanılabildiği bir muammadır! Bu nedenle; Otel sahibi ve görevlilerinin de soruşturma kapsamına alınması gerekmektedir.

Bu olay bir kez daha göstermiştir ki; mühendis, mimar, şehir plancı kadınlar mesleklerinin doğası gereği şantiyelerde, maden ocaklarında, fabrikalarda, işletmelerde zaten zor koşullarda çalışırken, zaman zaman toplumsal cinsiyet rollerinden kaynaklı taciz, şiddet ve benzeri tutumlarla karşı karşıya kalabilmekte, bu da yetmezmiş gibi böylesi durumlarda güvence olması gereken resmi görevlilerin duyarsızlıkları ile uğraşmaktadırlar.

TMMOB Kadın Çalışma Grubu olarak; özel hayatın gizliliğini ihlal eden saldırgana karşı cesaret ve kararlılığını hiç kaybetmeden olayın üzerine giden meslektaşımız Kardelen Kamişli’yi yürekten kutluyoruz.

Bu olayda elbette ki arkadaşımızın yanındayız.

Suç, ihmali ve sorumluluğu olanların bir an önce cezalandırılmasını talep ediyor ve olayın takipçisi olduğumuzu kamuoyuna duyuruyoruz...

Yaşasın Kadın Dayanışması!

TMMOB Kadın Çalışma Grubu

MUNZUR GÖZELERİNDEKİ TAHRİBATA SON VERİLMELİDİR

15 Eylül 2020

40 civarında su kaynağından oluşan Munzur Gözeleri, Tunceli'nin Ovacık ilçesinde yer almakta ve Munzur Çayı'nı oluşturmaktadır ve bu sebeple 1971 yılında Milli Park ilan edilen Munzur Vadisi'nin kaynağı niteliğinde bir akarsu yatağıdır. 2003 yılında 1. Derece Doğal Sit Alanı ilan edilen Munzur Gözeleri ülkemizde kesin korunması gereken alanlar arasında yer almaktadır.

Munzur Gözeleri bir yıkım projesi ile karşı karşıyadır. Geçtiğimiz Mayıs ayı içerisinde Munzur Gözeleri Rekreasyon Projesi ihale edilmiş, alanda yapılaşma içeren projenin yapımına yöre halkının, ilgili yerel yönetimlerin ve demokratik kitle örgütlerinin görüşleri alınmadan Covid-19 salgını fırsat bilinerek hızla başlanmıştır. Yöre halkının inanç dünyasında önemli bir yere sahip olan alanın, yöre halkının hassasiyeti de göz önüne alınarak minimum müdahale ilkesiyle düzenlenmesi ve korunmasına ilişkin tedbirler alınması gerekirken; alanın yoğun şekilde kullanımını ve ziyaretçi sayısını artırmayı teşvik eden bir piknik alanı şeklinde düzenlenmiştir.

Göze adı verilen su kaynaklarından oluşan alan, inanç dünyalarındaki yeri nedeniyle yöre halkı tarafından uzun yıllar boyunca korunmuş ve tahrip edilmesi engellenmiştir. Ancak son yıllarda oluşan aşırı kullanım baskısı, işletme vb. yapıların oluşmasına ve uygun olmayan kullanımlara izin verilmesi, sorunlu bir sürecin önünü açmıştır. Salda Gölü gibi bölgelerde de gördüğümüz üzere, yurттаşlarımızın ilgisini çeken doğal, tarihi, kültürel varlıklarımız, geri dönüşü mümkün olmayacak zararlara neden olacak yıkım projeleri ile gündeme gelmektedir. Benzer şekilde Munzur Gözeleri'ni ve devamında Munzur Çayı, Munzur Vadisi Milli Parkı ve bünyesinden bulunan fauna ve flora varlığını zincirleme şekilde etkileyecek tahribat süreci başlatılmıştır.

Projeyi gündeme getiren, yapan ve uygulayanlardan çok önce, tarihin eski dönemlerinde oluşmuş doğal varlığımız olan Munzur Gözeleri, dünyanın bizlere armağan ettiği nadir miras alanlarından bir tanesidir. Bu tip alanlar uluslararası ve ulusal düzeyde korunması ve sonraki nesillere teslim edilmesi gereken önemli varlıklardır. Doğal varlıklarımız

Ülkemizin dört bir yanında yağma ve talan projeleri ile tehdit altındadır. Ülkesini, halkını ve doğasını seven her yurttaşın görevi bu talana karşı durmaktır.

Vadi oluşununun ve Milli Parkın kaynağı sayılabilecek olan Munzur Gözeleri kesinlikle korunmalıdır.

Munzur Gözeleri'nde yapımına başlanan projeye bir an önce son verilmelidir.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

SALGIN YAYILIYOR, KRİZ DERİNLEŞİYOR, SORUNLARIMIZ BÜYÜYOR 19 EYLÜL TMMOB MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARI DAYANIŞMA GÜNÜ KUTLU OLSUN!

19 Eylül 2020

19 Eylül 1979 Türkiye çapında yüz binin üzerinde mühendis, mimar ve şehir plancısının katılımıyla gerçekleştirilen 19 Eylül 1979 İş Bırakma Eylemi'nin 41. yılındayız. Ülkemizin kalkınmasının ve büyümesinin en önemli dinamiklerinden biri olan teknik emeğin birliğinin ve gücünün simgesi olan "19 Eylül TMMOB Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Dayanışma Günü" kutlu olsun.

70'li yılların sonunda yaşanan derin ekonomik kriz karşısında mühendis, mimar ve şehir plancılarının yaşadığı hak kayıplarını ve ücret adaletsizliklerini protesto etmek için gerçekleştirilen iş bırakma eylemi, teknik elemanların üretimden gelen gücünü en açık biçimiyle ortaya sermiştir. 19 Eylül 1979'da TMMOB'nin çağrısıyla gerçekleştirilen eylemle maden ocaklarından enerji santrallerine, fabrikalardan şantiyelere, kamu kurumlarından limanlara kadar pek çok iş yerinde üretimin durdurularak teknik elemanların yaşadıkları sorunlara dikkat çekilmesi sağlanmıştı.

Bizler için 19 Eylül 1979 İş Bırakma Eylemi; ülkesi için düşünen, planlayan, üreten mühendis, mimar ve şehir plancılarının kendi öz güçlerinin farkına vardığı tarihtir. Bu yüzden bu anlamlı gün, "TMMOB Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Dayanışma Günü" olarak kutlanmakta ve yeniden hatırlanmaktadır.

Sorunlarımız Derinleşiyor

19 Eylül İş Bırakma Eylemi'nin 41. yılında, tüm dünyamızı etkisine alan bir virüs salgını ve ülkemizde giderek derinleşen ekonomik krizle yüz yüzeyiz. Salgının toplumsal yaşama ve çalışma hayatına etkileri, uzun süredir devam eden ekonomik krizin toplumsal etkilerini ne yazık ki daha da arttırıyor.

Küresel salgının ortaya çıkardığı en önemli gerçeklerden birisi, hastalıklarla mücadelede ve gündelik hayatın sürdürülebilmesinde bilime ve tekniğe ne kadar ihtiyaç duyduğumuz olmuştur. Bilimsel-tıbbi çalışmalara, teknik gelişmelere ve teknolojik yatırımlara ayrılacak

kaynaklar; insanlığın ortak geleceğinin korunmasının biricik teminatı durumundadır.

Salgın döneminde daha da derinleşen krizle birlikte birbiri ardına kapanan işletmeler ve hızla azalan üretim nedeniyle geniş çaplı bir işsizlik ve yoksullaşma süreci içine sürükleniyoruz. Yurtdışı kaynaklı sıcak para akışına dayalı büyüme modelinin sürdürülebilir olmaktan çıkması nedeniyle ülkemiz, büyük bir borç batağı ve yüksek kur şokuyla baş başa bırakılmıştır.

Kriz, tüm halkımızın olduğu gibi emeğiyle geçinen mühendis, mimar ve şehir plancılarının da hayatını zorlaştırmaktadır. Kamusal yatırımların ortadan kalkması, kamusal çıkarın göz ardı edilmesi, rant hırsının bilim ve tekniğin önüne geçmesi, sermayenin ihtiyaçlarının halkın ihtiyaçlarının önünde tutulması gibi nedenlerle yıllar boyunca mühendis, mimar ve şehir plancılığı emeğinin değersizleştirilmiş olması; meslektaşlarımızı kriz karşısında tümüyle savunmasız hale getirmiştir.

Siyasi iktidar, ekonomik krizle mücadele konusunda başarısız olduğu gibi halkı salgına karşı korumak konusunda da yetersiz durumdadır. Her iki durumda da siyasi iktidarın önceliği, geniş toplum kesimlerinin haklarını korumak değil, kendi çevresinde konumlanan bir avuç sermaye grubunun çıkarlarını gözetmek olmuştur. Siyasi iktidar nasıl ki daha önceki dönemde OHAL koşullarını toplum üzerindeki baskısını artırmak için fırsat olarak kullandıysa, salgın koşullarını da yağma düzenini yaygınlaştırmak için kullanmıştır. Devlet imkanları, halkın öncelikli sorunlarının çözümü ve acil ihtiyaçlarının giderilmesi için değil iktidarın güçlendirilmesi ve örgütlü toplum kesimlerinin etkisizleştirilmesi için seferber edilmiştir.

Tek adam rejimi altında, “parti devleti” anlayışıyla yönetilen kamu kurumlarında çalışan meslektaşlarımız siyasi baskı ve sürgün tehdidi altında, düşük ücret, kadro sorunu, özlük haklarının ihlal edilmesi, düşük ek göstergeler gibi birçok sorun ile yüz yüzedir. Güvencesiz-sözleşmeli istihdam modellerine yönelme, atamalarda liyakatin ortadan kalkması ve nihayet hukuksuz-keyfi ihraçlar gibi nedenlerle kamudaki teknik personelin iş yükü artarken, iş riski de giderek büyümektedir. Yandaş konfederasyonla imzalanan enflasyona endeksli toplu sözleşmeler, şaibeli enflasyon rakamlarıyla birleşince kamu emekçilerinin her geçen gün daha da yoksullaşmasına neden olmaktadır.

Ekonomik kriz ve salgının olumsuz etkilerinin en fazla yansıdığı özel sektörde çalışan meslektaşlarımızın tamamı büyük bir yoksullaşma ve

işsizlik tehdidiyle karşı karşıya durumdadır. Esnek çalışma, güvencesizlik, sağlıksız çalışma koşulları ve reel ücret kaybı gibi sorunlar özel sektörde çalışan tüm meslektaşlarımızın hayatını olumsuz etkilemekte, gelecek planı yapamaz hale getirmektedir.

Birlikte, Dayanışmayla...

TMMOB olarak salgın koşullarında derinleşen ekonomik kriz ve siyasi iktidarın artan baskıları karşısında mesleğimizi, meslektaşlarımızın çıkarlarını ve meslek örgütlerimizi korumak için mücadele ediyoruz. Mühendis, mimar ve şehir plancılarımızın mesleki hak ve çıkarlarını korumak aslında tüm toplumun geleceğini korumak demektir. Çünkü bizim meslek alanımız, toplumun ortak yaşamının üretimini ve devamlılığını sağlamaktadır. Bizler bu anlayışla, mesleğimize ve meslektaşlarımıza sahip çıkarken ülkemizin ve toplumumuzun ortak geleceğine de sahip çıkıyoruz.

Meslek alanımızı, meslektaşlarımızı ve ülkemizin geleceğini tehdit eden uygulamalar karşısında sessiz kalmayacağız. Bizler mesleğimizi bilimden, üretimden ve toplumdaki kullanımdan yanan bir mücadele geleneğinin sürdürücüsüyüz. Bu anlayışla TMMOB'nin bilim ve teknoloji esas alan, kamu çıkarını savunan, eşitlik, özgürlük ve demokrasiden yana tavrını korumaya devam edeceğiz.

Ülkemizin ve meslektaşlarımızın dayanışmaya ve birlik içinde olmaya en fazla ihtiyaç duyduğu bu dönemde 19 Eylül Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Dayanışma Günü'nü kutluyoruz.

Yaşasın TMMOB Örgütlülüğü!

Yaşasın Mücadelemiz!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

İKTİDAR DAYATMASIYLA DEĞİL, GENEL KURUL İRADESİYLE YÖNETECEĞİZ

5 Ekim 2020

Siyasi iktidarın salgınla mücadeledeki başarısızlığı her geçen gün daha da açığa çıkıyor. Sürecin tıbbi gereklilikler ve bilimsel gerçekler doğrultusunda yürütülmemesi nedeniyle hastalık toplum içinde kontrolsüz biçimde yayılmaya devam ediyor. Sağlık çalışanlarının özverili mücadelesine rağmen kayıplarımızın sayısı her geçen gün artıyor.

İktidar en başından itibaren, salgınla mücadeleyi şeffaf biçimde yürütmek yerine kendi iktidar alanlarını pekiştirmek için bir fırsat olarak değerlendirdi. Bunun en güncel örneklerinden birisi de, 2 Ekim 2020 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından yayınlanan Genelge ile kamu kurumu niteliğindeki meslek örgütlerinin etkinliklerinin ve genel kurullarının 1 Aralık'a kadar ertelenmesi oldu.

Binlerce kişinin katıldığı siyasi parti etkinlikleri ve genel kurulları devam ederken, Cumhurbaşkanı her gittiği yerde fiili mitingler düzenlerken, meslek örgütü genel kurullarının yasaklanması esasen salgınla mücadele için değil, siyasi iktidarın ihtiyaçları doğrultusunda alınmış bir karardır. Meslek örgütlerini kontrol altına almak ve işlevsizleştirmek için bugüne kadar çok sayıda keyfi düzenleme yapan iktidar, şimdi de salgınla mücadele adı altında kurullarımızın işleyişine müdahale etmek istiyor. Anayasal statüdeki meslek örgütlerinin demokratik seçim süreçlerine iktidar eliyle müdahale edilmesine izin vermeyeceğiz.

Bilindiği gibi, TMMOB'ye bağlı Odalarımızın genel kurul süreçleri tamamlanmış, 23-25 Ekim 2020 tarihlerinde gerçekleştireceğimiz TMMOB Genel Kurulu ise İçişleri Bakanlığı Genelgesi ve Yüksek Seçim Kurulu kararıyla ertelenmiştir. Yüzbinlerce mühendis, mimar ve şehir plancısının katılımıyla gerçekleştirilen Oda Genel Kurullarımızda açığa çıkan demokratik iradenin gasp edilmesine izin vermeyeceğiz. TMMOB Genel Kurulu toplanıncaya kadar, Oda Genel Kurullarımızda açığa çıkan örgüt iradesini fiilen işleterek, Birliğimizin Yönetim Kurulu faaliyetlerini mevcut Yönetim Kurulu ve Oda Genel Kurullarında TMMOB Yönetim Kurullarına seçilen 3 üyenin tamamının katılımıyla birlikte yürüteceğiz.

TMMOB olarak; dün olduğu gibi bundan sonra da iktidar baskılarına ve dayatmalarına asla boyun eğmeyeceğiz. Birlik çalışmalarımızı siyasi iktidarın keyfi kararlarına göre değil, bilim ve tekniğin gerekleri, ülke, halk ve meslektaşlarımızın yararları doğrultusunda sürdürmeye devam edeceğiz.

TMMOB Yönetim Kurulu

103 KARANFİLİMİZE SÖZÜMÜZ VAR: EMEK-BARIŞ ve DEMOKRASİ MÜCADELESİ KAZANACAK!

10 Ekim 2020

10 Ekim Katliamı'nın üzerinden beş yıl geçti...

“Savaşa İnat, Barış Hemen Şimdi” diyenlere düşmanca saldırdılar. Türkiye'nin dört bir yanından gelen on binlerce kişinin katılımıyla gerçekleşen Emek, Barış ve Demokrasi Mitingimize savaştan, gerilimden, kaostan, kutuplaşmadan beslenen karanlık odaklar katliamla cevap verdiler.

103 insanımızı yitirdiğimiz, yüzlerce insanımızın fiziksel, yüzbinlerce insanımızın ruhsal olarak yaralandığı 10 Ekim katliamı, emek, barış ve demokrasi uğruna ödenen ağır bedellerden sadece biridir.

10 Ekim katliamı, 6 Haziran Diyarbakır ve 20 Temmuz 2015 Suruç katliamlarıyla başlayan ve ardı ardına gelen IŞİD saldırılarının bir parçasıdır. Başta 10 Ekim katliamı olmak üzere 7 Haziran 2015 ve 1 Kasım 2015 seçimleri arasında bunca katliamın neden yaşandığının cevabı verilmeden 10 Ekim katliamının arka planı aydınlatılamayacaktır.

Katliam sonrası anket yapıp oylarının ne kadar arttığını araştıranların, “Kokteyl örgüt” diyerek davayı sulandıranların, yol kontrollerini kaldırarak katillere adeta koridor açanların, saldırı olacağı istihbaratını tertip komitesinden gizleyenlerin, patlamaların ardından birçok kişinin yaşamını yitirmesine neden olan gaz sıkma emri verenlerin, ambulansların geç gelmesinin sorumlusu olanların, güvenlik tedbiri almayanların katliamdaki rolü ortaya çıkarılmadıkça, asıl failler yargılanmadıkça 10 Ekim dosyası kapanmayacaktır.

1 Mayıs katliamından Maraş katliamına, Bahçelievler katliamından Sivas katliamına, bu ülkenin katliamları ile hesaplaşmak için mücadele verenlerin karşısına çıkarılan duvarları ve engelleri biliyoruz. Ne yaparlarsa yapsınlar, ne duvarlar örerlerse örsünler, o duvarı yıkacak tuğlaları çekip çıkaracağımızdan kimse kuşku duymamalıdır.

10 Ekim katliamında rolü olan, görevini ihmal eden, katliama yol veren ve emir veren tüm sorumlular yargılanana ve hak ettikleri cezayı alana

kadar öfkemizi diri tutacağız. Katliamın unutturulmak istenmesine izin vermeyeceğiz. Katledilen arkadaşlarımızın hesabını mutlaka soracağız.

DİSK-KESK-TMMOB ve TTB olarak; 10 Ekim Ankara katliamının beşinci yıldönümünde sözümüzü bir kez daha yineliyoruz: Bu toprakları katliamlarla, faili meçhul cinayetlerle anılmaktan çıkararak barış ve demokrasiyle taçlandıracağız, emeğın ve bir arada yaşama iradesinin egemen olduğu Türkiye'yi yitirdiğımız canlarımıza, yoldaşlarımıza, 103 karanfilimize armağan edeceğiz.

DİSK-KESK-TMMOB-TTB

MESLEKİ VE TEKNİK OLARAK GELİŞMEK, DAYANIŞMA FAALİYETLERİNDE YAN YANA OLMAK İÇİN SİZLERİ ÖĞRENCİ ÜYE KOMİSYONLARIMIZA BEKLİYORUZ

14 Ekim 2020

Sevgili Öğrenci Arkadaşlarım;

Uzun bir hazırlık sürecinin ardından, yakın tarihte dünyanın yaşadığı en zor dönemlerden birinde mühendislik, mimarlık ve şehir planlama bölümlerine yerleşen sizleri sevgiyle selamlıyorum. Önünüzde günün koşulları nedeniyle zor ama yepyeni bir hayat ve keşfedilmeyi bekleyen bir dünya uzanıyor.

Başta gelecekteki meslektaşlarım; mühendislik, mimarlık ve şehir planlama bölümlerine yerleşen arkadaşlarım olmak üzere hepinizi yürekten kutluyor, başarılı bir öğrencilik hayatı diliyorum.

Öğrenciliğin ticari faaliyet, üniversitelerin ticarethane olarak görüldüğü ülkemizde, iyi bir eğitim almanın ne kadar zorlaştığını hepimiz biliyoruz. Çünkü üniversitelerimiz etrafında örülen gerici dalga; yeni uygulamalarla, azaltılan bütçelerle, kontenjan sayılarında oynamalarla çemberi daraltıyor.

Geçmiş yıllarda olduğu gibi bu yıl da bölümlerin boş kaldığı, kimi programların öğrenci almayı durdurduğu bir yeni döneme başlıyoruz. Eğitimin parasız, bilimsel, demokratik, laik ve nitelikli olması için; yarınlarını birlikte paylaşacağımız aydınlık gelecek için omuz omuza vermemizin önemi de her saniye artıyor.

Biliyorsunuz ki ülkemiz büyük bir sağlık krizinin, büyüyen bir ekonomik krizin içinden geçiyor. Üniversitelerde uzaktan eğitim ile eğitim öğretim dönemi başlayacak. Teknik eğitim, analize ve eğitime dayalı olarak verilmesi gereken, tüm disiplinlerinde laboratuvar, atölye, stüdyo, arazi gibi unsurlar ile tamamlanması gereken bir olgudur. Bu koşulların yakın zamanda sağlanamayacağı oldukça açıktır.

Gelecekteki genç meslektaşlarımız;

Zor bir dönemde başlayan öğrenciliğiniz süresince; Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ve Birliğimize bağlı 24 odamız, odalarımızın tüm şube ve temsilcilikleri dayanışma için sizlere açıktır. Odalarımız, üniversite ile birlikte mesleki bilginizin gelişmesi için önemli bir okuldur. Özellikle bu dönem yaşayabileceğiniz teknik bilgiye ulaşma konusunda, gelecekte eviniz olacak Birliğimiz ve Odalarımız her zaman yanınızdadır.

Şunu bilmenizi isterim, mesleklerimiz yalnızca bilim ve teknoloji ile değil, dayanışma ve insan sevgisi ile gelişmektedir. Bu nedenle örgütümüzün yüzü dayanışmaya, emeğe ve doğaya dönüktür. Ülkemizin, halkımızın çıkarlarını korumak için her alanda yürüttüğümüz dayanışma ve mücadelede sizler ülkemizin ve meslek odalarımızın geleceğisiniz.

Odalarımızda çalışmalarını sürdüren Öğrenci Üye Komisyonlarımızda, etkinliklerimizde, eğitimlerimizde ve bu günden sonra tüm meslek hayatınızla sizlerle birlikte olmaktan gurur duyacağız. Mesleki ve teknik olarak gelişmek, dayanışma faaliyetlerinde yan yana olmak için sizleri Öğrenci Üye Komisyonlarımıza bekliyoruz.

Gözlerinizden öpüyorum!

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

GÜÇLENEREK, BÜYÜYEREK VE MÜCADELE EDEREK 66 YIL!

23 Ekim 2020

Bundan 66 yıl önce, ülkemizin mühendis, mimar ve şehir plancılarının meslek örgütü kurma çabaları sonuç vermiş ve 18-21 Ekim 1954 yılında TMMOB'nin ilk genel kurulu gerçekleştirilmiştir. Kuruluşun ardından TMMOB'ye bağlı 10 meslek odası kurularak TMMOB'nin örgütlenme ve kurumsallaşma dönemi başlamıştır. Bu tarihleri kapsayan hafta ise mühendislik mimarlık haftası olarak ilan edilerek 66 yıldır kutlanmaktadır.

66. yılında TMMOB örgütlülüğü 24 meslek Odası, bu odalara bağlı 226 şube 50 İl ve İlçe Koordinasyon Kurulu ile büyüyerek mücadeleyi sürdürmektedir. TMMOB, 2020 yılı itibariyle 108 farklı mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı disiplininin yaklaşık 600 bin üyesini temsil etmektedir. 66 yıl önce örgütlü mücadeleye adım atan mühendis, mimar ve şehir plancıları bugün Türkiye'nin en büyük demokratik kitle örgütlerinden birisi haline dönüşmüştür.

TMMOB, mesleğimizin ve meslektaşlarımızın hak ve çıkarlarını ülkemiz ve halkımızın çıkarları temelinde korumak ve geliştirmek için mücadele vermektedir. Çünkü TMMOB, mühendislerin, mimarların, şehir plancılarının sorunlarının halkın sorunlarından ayrı tutulmayacağı, sorunlarımızın çözümünün büyük ölçüde emekçi sınıfların sorunlarının çözümünde yattığının bilincindedir. Bu yüzden mesleğin ve meslektaşlarımızın sorunlarını, ülke sorunlarıyla bütünlüklü olarak ele alır.

TMMOB, meslek alanları ile ilgili her konuda bilgi üretmeyi, üretilen bilgiyi kamuoyu ile paylaşmayı asli görevleri arasında görmektedir. Bu doğrultuda yayınlanan raporlarla, açılan davalarla, düzenlenen kongre-sempozyumlarla, yapılan açıklamalarla, bilimin ve tekniğin kamudan, halktan ve doğandan yana kullanılmasıyla başka bir dünyanın mümkün olabileceğini ortaya koymaktadır.

Ülkemiz, içinden geçtiğimiz pandemi döneminde geçmiş yıllardan daha derin bir ekonomik kriz içerisine girmiştir. Bu kriz meslek alanlarımızı doğrudan etkilemiş, tüm halkımızın olduğu gibi emeğiyle geçinen meslektaşlarımızın hayatını da zora sokmuştur. Kanunsuz, fiili işten çıkarmalar, kamusal kaynakların tüketilmesi, kamusal yatırımların

ortadan kalkması, toplumsal yarar yerine sermaye gruplarının çıkarlarının gözetilmesi ile haklarımız elimizden alınmaktadır.

Salgın döneminde işsizlik meslektaşlarımız arasında da çığ gibi büyümüş durumdadır. Resmi rakamlara göre işsiz sayısı Temmuz'da 4 milyon 227 bin, işsizlik oranı ise yüzde 13,4 görünürken iş aramayan umutsuzlar ve eksik istihdamda olanlar dikkate alındığında, geniş anlamda işsiz sayısı 10 milyon 371 bine, gerçek işsizlik oranı da yüzde 29,1'e kadar yükselmiş durumdadır.

Halkın sağlık, geçim, eğitim, işsizlik sorunlarını çözmek ile ilgilenmeyen iktidar, en başından itibaren, salgınla mücadeleyi şeffaf biçimde yürütmek yerine kendi iktidar alanlarını pekiştirmek için bir fırsat olarak değerlendirmiştir. Bir genelge ile TMMOB ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının genel kurulları ertelenmiş, genel kurullarını tamamlamış 24 odamızın ve Birliğimizin iradesi yok sayılmak istenmiştir. Siyasal iktidarın karar ve uygulamaları, meslektaşlarımızın iradesini ve meslektaşlarımızı olduğu kadar meslek alanımızı ve mesleki faaliyetlerimizden faydalanan halkımızı da olumsuz etkilemektedir. Ancak TMMOB, geçmişte olduğu gibi, tüm engellemelere karşı mücadelesini sürdürmekten geri adım atmayacaktır. Birlik çalışmalarımız; Oda Genel Kurullarında seçilmiş olan 3 TMMOB Yönetim Kurulu aday ve mevcut Yönetim Kurulu üyelerinin tamamının katılımı ile oluşturduğumuz genişletilmiş kurulumuz aracılığı ile yürütecektir.

Unutulmaz Başkanımız Teoman Öztürk'ün dediği gibi, dün olduğu gibi bugün de, "Yüreğimizdeki insan sevgisini ve yurtseverliği; baskı, zulüm ve engelleme yöntemlerinin söküp atamayacağını bilinci içinde; bilimi ve tekniği emperyalizmin ve sömürgeciğin değil, halkımızın hizmetine sunmak için her çabayı güçlendirerek sürdürme yolunda inançlı ve kararlıyız."

Tüm meslektaşlarımızın mühendislik, mimarlık haftası kutlu olsun!

66. yılında daha da güçlenerek ve büyüyerek: Daha Gidecek Çok Yolumuz var! Yaşasın TMMOB, Yaşasın Mücadelemiz!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

İŞ MÜFETTİŞLERİNİ EVDEN ÇALIŞTIRILMASI KABUL EDİLEMEZ, BAKANLIK DENETİM GÖREVİNDEN KAÇAMAZ!

23 Ekim 2020

Çalışma hayatının düzenlenmesi ile görevleri yerine getirmekte olan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Cumhurbaşkanlığı yönetim sistemine geçilmesi ile birlikte, Aile Bakanlığı ile birleştirilerek, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına dönüştürüldü. Çalışma hayatını denetleyen müfettişleri bünyesinde barındıran “İş Teftiş Kurulu Başkanlığı” da “Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı”na dönüştürüldü.

Bakanlık, Çalışma Bakanlığı iken de, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı iken de çalışma hayatının yeteri kadar denetlenmediğini biliyoruz. Ancak, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı halinde dönüştürüldükten sonra çalışma hayatı hiç denetlenmez oldu. İşçilerin hak gaspları artarak sürdü. Her yıl en az 1.500 işçi, iş cinayetlerinde hayatını kaybetti.

ILO sanayileşmiş ülkelerde 10 bin çalışan, sanayileşmekte olan ülkelerde 15 bin çalışan, geçiş ekonomilerinde 20 bin çalışan ve az gelişmiş ülkelerde ise 40 bin çalışan başına en az bir iş müfettişi önermektedir. Bu kıstaslar zorunlu olmamakla birlikte uluslararası alanda kabul görmektedir. Bir iş müfettişine düşen ücretli çalışan sayısına bakıldığında bu sayı; örneğin Almanya’da 10 bin, İspanya’da ise 12 bindir.

Türkiye’de, bir iş müfettişine yaklaşık 31 bin çalışan düşmektedir ki bu durum İSG denetimi açısından Türkiye’nin ILO verilerine göre gelişmiş değil, az gelişmiş ülke seviyesine yakın bir konumda olduğunu göstermektedir. 2012 yılında İSG Kanunu çıkmış olsa da teftiş edilen işyeri sayısı %1’i geçmemektedir.

Eurostat istatistiklerine göre, iş kazaları sonucu Avrupa ülkelerinde ortalama her 100 bin işçide 2 işçi hayatını kaybederken, bu değer Türkiye’de 100 bin işçide 8,2 olarak gerçekleşmiştir.

İş müfettişleri, Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa, Adana Grup Başkanlıkları bünyesinde görev yapmaktadır ve Ankara Grup Başkanlığındaki müfettişler toplam 47 ilde, Adana Grup Başkanlığındaki müfettişler toplam 15 ilde,

Bursa Grup Başkanlığındaki müfettişler toplam 6 ilde, İstanbul Grup Başkanlığındaki müfettişler toplam 4 ilde İzmir Grup Başkanlığındaki müfettişler toplam 9 ilde denetim yapmaktadır. Ankara Grup Başkanlığı Emek semtinde bulunan bakanlık binası içerisinde ve bünyesinde yaklaşık 380 İş Müfettişi görev yapmaktadır.

Avrupa İş Sağlığı Güvenliği Haftası olarak da kutlanan bu hafta içerisinde Rehberlik ve Teftiş Ankara Grup Başkanlığına gönderilen yazıda; “Bakanlık Makamı talebi doğrultusunda Başkanlığımızca yürütülen taşınma çalışmaları kapsamında hazırlanan projelerde, Ankara Rehberlik ve Teftiş Grup Başkanlığının evden çalışma sistemine geçeceği öngörülerek, Basın ve Halklar İlişkiler Müşavirliği ile Merkez Saymanlık personelinin yerleştirilmesi için müfettiş odalarının boşaltılması istenmektedir. Ankara dışındaki diğer grup başkanlıkları bünyesinde “oda boşaltma”, “evden çalışma” gibi bir uygulama söz konusu değildir.

İş Müfettişleri/Denetçiler teftişe veya soruşturmaya gittikleri işyerlerinde ve kuruluşlarda ortam koşullarının tutanak düzenlemeye ve ifade almaya uygun olmaması; işverenden ya da personelden talep edilen belgelerin hazırlanmasının zaman alması veya hazırlanan belgelerin yerinde incelenmesinin mümkün olmaması gibi durumlarla sık sık karşılaşmaktadırlar. Bu durumda İş Müfettişleri/Denetçiler ifadesi alınacak, belge getirecek, tutanağı imzalayacak kişileri Bakanlığa ya da il müdürlüklerine değil, doğrudan merkeze bağlı taşrada Grup Başkanlıklarına çağırarak suretiyle teftişlerini/soruşturmalarını tamamlamaktadırlar. İş Müfettişleri ifade alınması ve ifadenin saklanması aşamalarında gizlilik esasına uygun görev yapmak zorundadır. Bu nedenle gizlilik esasına uygun kendi çalışma bürolarının bulunması işin zorunluluğudur. Bunun yanında bir süreden beri, işyerlerinde COVID-19’a yönelik yapılan denetimlerde, işyerlerine gidilmemekte, işverenlerden belgelerin grup başkanlıklarına getirilmesi istenilmektedir. İş müfettişlerinin evden çalışma yürütmeleri fiilen mümkün değildir.

Bu karar, AKP iktidarının, işçi-işveren ilişkilerinde ve işçi sağlığı iş güvenliğinin sağlanmasında kimden yana olduğunun bir göstergesidir. Bir süredir uygulamaya konulan “uzaktan denetim”, şimdi de “evden denetim” e dönüştürülmektedir. Evden denetime geçilmesine gerekçe olarak da bakanlığın başka birimlerine oda sağlanması sunulmaktadır.

Müfettiş sayısı, denetlenen işyeri sayısı, denetimin niteliği vb. hususlardaki eleştiri ve önerilerimiz bir yana, “odasız müfettiş”, “evden denetim” uygulaması doğru bir uygulama değildir, bu uygulama iktidarın işyerlerinin denetlenmesini istemediğinin bir göstergesidir ve vazgeçilmelidir.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

KAMUDA BİLİMİ VE TEKİNİĞİ ÜRETMEK MÜHENDİS, MİMAR ve ŞEHİR PLANCILARININ İSTİHDAMI İLE MÜMKÜNDÜR

27 Ekim 2020

Bir ülkenin kalkınmışlık düzeyi ölçüsü, bir kamu hizmeti olan mühendislik hizmet alanlarındaki gelişmişlik düzeyi ve bu meslek mensuplarından o ülkenin hak ettiği hizmetleri alması ile doğru orantılıdır.

Hızla artan nüfus ve gelişen teknoloji, teknik eleman ihtiyacını her geçen gün daha da artırmaktadır. Buna karşın özellikle son 25 yılda yaşanan özelleştirmeler nedeniyle kamuda mühendis, mimar ve şehir plancılarının istihdam oranı giderek düşmektedir. Buna paralel olarak çalışanların ekonomik ve sosyal koşulları, üstlendikleri sorumluluklar ve almış oldukları ücretler geriletilmiştir.

UMUT TACİRLİĞİNE SON VERİLMELİ, MÜLAKAT DEĞİL LİYAKAT ESAS ALINMALIDIR

Kriz koşulları ve istihdam problemlerinin gölgesinde, mühendis, mimar ve şehir plancılarının temel bir zorlukla daha baş etmeleri gerekmektedir. Bu zorluğun adı KPSS`dir. İşsizlik, düşük ücret ile çalıştırma politikası, güvencesiz ve esnek çalışma koşulları sebebiyle kamuda istihdam meslektaşlarımıza bir umut kapısı olarak sunulmaktadır.

Kamuda teknik eleman olarak istihdam edilebilmek için 3 milyon kişinin katıldığı bu sınava girip başarılı olmak da maalesef yeterli bir kriter değildir. Kurumlara giriş çoğu durumda sonuç keyfi ve istismara açık mülakatlarla belirlenmektedir. Mülakatlar, başvuran kişilerin mesleki yeterliliğiyle değil, iktidara muhalif olup olmadıkları, memleketleri, aileleri, sosyal medya paylaşımları, hangi tarikata yakınlık gördüğü gibi iş ile alakasız sorularla geçmektedir.

Kamu kurum ve kuruluşları; sınav sonuçları, eğitim ve mesleki geçmiş ne olursa olsun torpil ve kadrolaşmanın en çok olduğu alanlar. Bu noktada, KPSS sınavından alınan puan ne olursa olsun istihdam için kritik olan başvuru yerlerdeki torpil ilişkileri olmaktadır. Böyle bir ortamda, içinde bulunduğumuz ekonomik krizi ve işsizlik rakamlarını da düşündüğümüzde, tüm hayatı örgütleyen, kamu ve halk yararını gözetten

mühendis, mimar ve şehir plancıları mesleğinin nitelik ve etik gözeterek, insani koşullarda yapılabilmesinin koşulları kamu istihdamında her geçen gün daha da zorlaşmaktadır. Geçtiğimiz aylarda ortaya çıkan, kimi belediyelerin zabıta ve temizlik görevlisi alımında mühendisi şartı aradıkları ilanlar vermeleri de mesleğimizin itibarı, istihdam durumu ve iktidarın yaklaşımı açısından gelinen tabloyu da özetlemektedir.

Bunun yanında belediye ve bazı kamu kuruluşlarında KPSS sonucu talep edilmeden yapılan istihdamlar da yine bu alanlarda önemin mesleki yeterlilik ve nitelik değil, şahsi çıkar ve rant olduğunu göstermektedir. KPSS şartının aranmadığı durumda o mesleğe kabul edilen mühendislerin hangi gerekçelerle alımının yapıldığı ise şüphe yaratmaktadır.

KAMUDA KADROLU, GÜVENCELİ İSTİHDAM İSTİYORUZ

Kamuda istihdam daralmasının son yıllarda dile getirilen ekonomik krizle açıklanması eksik bir değerlendirme olacaktır. Kamuda istihdamın ekonomik krizin “konuşulmadığı” dönemlerde de düştüğü veya nüfusa oranla artmadığı görülmekte, sürekli bir daralmayı işaret etmektedir. Bu nedenle kamuda istihdam daralmasının temel nedeni olarak “özelleştirme uygulamalarını” işaret etmek yanlış bir yaklaşım olmayacaktır.

Yıllardır üretim, yatırım, eğitim, istihdam planlaması yapılmadığı için on binlerce mühendis mimar ve şehir plancısı ya işsiz durumundadır ya da meslekleri dışında çalışmak zorunda kalmaktadır. Hal böyle iken yabancı ya da yurtdışından personel istihdamı ve danışmanlık hizmeti alınması uygulamalarına son verilmeli, ülke ortalaması göz önüne alındığında, kamu çalışanı sayısının olması gereken ihtiyacı karşılayabilmesi, teknik ihtiyacın giderilmesi, denetimlerin alanında uzman kişilerce yapılabilmesi amacıyla kamuda atama bekleyen binlerce mühendis, mimar ve şehir plancısının istihdamı sağlanmalıdır.

OECD’ye üye ülkelerde ortalama her 15 kişiye bir kamu çalışanı istihdam edilirken, bu rakam ülkemizde her 36 kişiye bir kamu çalışanı şeklindedir. Bu rakam dikkate alındığında Türkiye’de şu anda 5 milyon 400 bin kamu çalışanına ihtiyaç vardır. Ülke genelinde kamu çalışanı sayısının olması gereken ihtiyacı karşılamadığı açıkça görülmektedir.

Kamuda çalışan toplam personel içerisinde teknik hizmetler sınıfına tabi kamu çalışanı sayısı ortalama % 4-5 düzeyindedir ve bu oran oldukça yetersizdir. Ülke genelindeki nüfus artışı da dikkate alındığında son 18 yıl içinde kamuda güvenceli istihdam % 20’ler oranında düşüş kaydetmiştir.

TMMOB olarak, mühendis, mimar, şehir plancılarının kamuda istihdam, atama ve güvenceli kadro konusunda kamuoyunda da haklılığı kabul edilen sorunlarının çözüme kavuşturulmasını bekliyoruz;

- Kamu çalışanı sayısının olması gereken ihtiyacı karşılayabilmesi için atama bekleyen on binlerce mühendis, mimar ve şehir plancısının istihdamı sağlanmalıdır.

- Kamu çalışanlarının işe alım ve görevde yükselme aşamalarında her türlü cinsiyetçi, mezhepçi, ırkçı ve diğer ayrımlara son verilmelidir.

- Kamuda çalışabilmek için yeterlik ve liyakat ilkeleri, işe girişten emekliliğe değin ölçülebilir somut ölçütlere bağlanmalıdır.

- İşe alımda Kamu Personeli Seçme Sistemi (KPSS) geliştirilmeli, son dönemlerde yaygınlaştırılan mülakat uygulamaları ile yaşanan yandaş kadrolaşması, ayrımcılık ve keyfiliğe karşın işe alımda KPSS devre dışı bırakılmamalıdır.

- Kamu yöneticisi atama tercihleri de yeterlik ve liyakat temelinde olmalı, kamu yönetiminde kurumsallaşmada süreklilik sağlanmalı, sürekli hale gelen bakanlık ve birim yer ve görev değişiklikleri ile kamudaki kurumsal hafıza yok edilmemelidir.

- Kamu hizmetlerinin güvencesiz, kiralık, taşeron, geçici, sözleşmeli personeller aracılığıyla gördürülme anlayışından derhal vazgeçilmelidir. Kamuda mühendis, mimar ve şehir plancıları için kadro tahsis edilerek, kalıcı, güvenceli atama yapılmalıdır.

Özetle; çalışma yaşamı her geçen gün acımasızlaşmakta, sömürü yoğunlaşmaktadır. Emek ve insan odaklı, güvenceli bir çalışma yaşamı ve güvenceli bir gelecek; mühendis, mimar ve şehir plancıları dahil bütün emekçiler için temel ihtiyaçtır.

Yıllardır sürdürülen yanlış politikalarda ısrar edilerek yaşanan son krizden kurtulmanın mümkün olmadığı açıktır. Yapılması gereken şey, rant ekonomisi yerine üretim ekonomisini, sermaye öncelikleri yerine kamusal çıkarları, lüks ve savurganlığa dayalı yönetim anlayışı yerine tasarrufları, gündelik politikalar yerine planlı kalkınmayı önceleyen kamucu bir anlayışın öne çıkartılmasıdır.

Ülkemizdeki her projenin, her çalışmanın planlanmasından yaşama geçirilmesine kadar sorumluluklar üstlenen denetleyen, ülke imarının,

sanayinin, tarımının, madenciliğinin, ormancılığının ve üretiminin temel unsuru olan, teknik ve bilimsel temelde yürüttükleri çalışmalarla, ülkemizin kalkınması açısından vazgeçilmez bir yere sahip olan mühendis, mimar ve şehir plancılarının özlük hakları ve ekonomik sorunları ivedilikle çözülmelidir.

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

BİR DEPREM ÜLKESİ OLDUĞUMUZ GERÇEĞİNİ İZMİR'DE YENİDEN GÖRDÜK

30 Ekim 2020

Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı Deprem Dairesi Başkanlığı'nın açıkladığı verilere göre 30 Ekim 2020 Cuma günü Ege Denizi Seferihisar açıklarında saat 14.51'de 6.6 büyüklüğünde bir deprem meydana gelmiştir. Ülkemizin batısında yer alan pek çok yerleşim yerinde hissedilen deprem sonucunda İzmir'in Bayraklı ve Bornova ilçesindeki bazı binalar yıkılmış, çok sayıda yurttaşımız hayatını kaybetmiştir. Hayatını kaybeden yurttaşlarımızın yakınlarına başsağlığı, yaralılarımız için acil şifalar sağlık diliyoruz. İzmir halkının acısını paylaşıyoruz.

Deprem ülkesinde yaşadığımız gerçeğini; yıkıcı sonuçlara yol açan bir deprem ve ardından hayatının kaybeden yurttaşlarımız aracılığı ile yeniden gördük.

Daha önce de defalarcabelirttiğimiz üzere can kayıplarına ve yıkıma; deprem gerçeği ve bilimsel, teknik gerekliliklere rağmen geliştirilen politikalar ve buna bağlı uygulamalar neden olmaktadır. Deprem kuşağında yer alan ülkemizde tüm yapıların depreme dayanıklı bir şekilde inşa edilmesi, var olan yapıların sağlamlaştırılması, gerekli tedbirlerin alınması ve uygunsuz alanlara imar izni verilmemesi gerekmektedir.

Geçmişte yaşadığımız ve büyük yıkıma neden olan depremler, yapı stokumuzun deprem güvenliğini ortaya koymuşken, sanki bir daha deprem olmayacakmış gibi imar planları yapılmakta ve rant politikalarına devam edilmektedir. İmar afları ile kaçak yapılaşma teşvik edilmiş, yurttaşlarımız sağlıksız yapılar mahkum edilmiştir. Böylece projesi olmayan, hiçbir mühendislik hizmeti almamış kaçak yapılar ruhsatlandırılmıştır. 10 milyonun üzerinde kaçak yapı ruhsatlandırılarak yapı stokumuzun proje uygunluğu ve deprem dayanıklılığının denetlenme ihtimali de ortadan kaldırılmıştır.

Yapı alanındaki tek sorun kaçak ve riskli yapıların ruhsatlandırılması değil, yeni yapıların da gerekli mühendislik hizmeti olmadan yapılmasıdır. Kamusal anlayışla yürütülmesi gereken yapı denetimi sistemi tümüyle ticarileştirilmesi ve Odalarımızın mesleki yeterlilik, eğitim, belgelendirme ve denetleme gereklilikleri yapı denetim süreçlerinden dışlanması, yeni binaların yapı güvenliği konusunda da riskler doğurmaktadır.

Yaşanan deprem sonrasında, özellikle metropollerdeki deprem toplanma alanlarına olan ihtiyacımızın ne denli büyük olduğu bir kez daha ortaya çıkmıştır. Oysa yıllardır sistematik biçimde kent merkezlerinde bulunan deprem toplanma alanları yapılaşmaya açılmaktadır. Ülkemizi yönetenler yaşadığımız acı deneylerden ders çıkarmalı ve görevlerini daha fazla gecikmeden yerine getirmelidir. Nitekim sonuçlarının çok daha ağır olması beklenen, İstanbul depremi er yada geç kapımızı çalacaktır. Boşa harcayacak bir günümüz dahi kalmamış durumdadır.

TMMOB olarak İzmir’de yürütülmesi gereken arama-kurtarma ve hasar tespit çalışmalarında İzmir halkı ile dayanışma içerisinde olarak yer almaya hazır olduğumuzu ve üzerimize düşen sorumluluğu yerine getireceğimizi ifade ediyoruz. İzmir ve çevresinde bulunan TMMOB İl Koordinasyon Kurullarımız aracılığıyla deprem bölgesinde incelemeler titizlikle devam etmektedir. Konuya ilişkin raporumuz en kısa sürede kamuoyu ile paylaşılacaktır.

Bu vesileyle bir kez daha iktidarı acilen çağrılarımıza kulak vermeye ve gereken önlemleri almaya davet ediyoruz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

2021 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİNDE ÜLKEMİZİN YAŞADIĞI ÖNEMLİ SORUNLAR GÖZ ARDI EDİLMEKTE, KRİZ DERİNLEŞMEKTEDİR

23 Kasım 2020

Ülkemiz ekonomik, siyasi ve toplumsal bir krizin içinden geçmektedir. 18 yıldır uygulanan neoliberal, rantçı, usulsüzlük, kuralsızlık ve yolsuzluklar üzerine oturtulmuş politikalar, ülkemizi yoksulluğun pençesine sürüklemiş, halkımızı temel ihtiyaçlarını karşılayamaz koşullara sürüklemiştir. Pandemi koşulları, ülkemizdeki gelir adaletsizliğini tüm gerçekliği ile ortaya sermiş, toplum sağlığının yok sayıldığını bir kez daha göstermiştir. Ocak ayında yaşadığımız Elazığ depremi ardından 30 Ekim tarihinde İzmir’de yaşanan deprem ise bilimsel, teknik gerekliliklere rağmen sürdürülmekte ısrar edilen rant politikalarının yıkım ve can kayıplarına mal olduğu acı gerçeğini yeniden hatırlatmıştır.

Ülkemizin yaşadığı bu sorunların ele alınması ve doğru yaklaşımın yaygınlaşması açısından TMMOB olarak bütçe dönemlerinin son derece önemli olduğunu hatırlatmak isteriz. Bütçeler, iktidarın sosyal sınıflara, toplumsal hak ve özgürlükler ile demokrasiye ilişkin duruşunun bir belgesi olan ve gerek yerel/bölgesel gerekse ulusal seviyede yurttaşların mal ve hizmetlere erişim koşullarını belirleyen araçlardır. Bu nedenle öncelikle halkımızın insanca yaşam hakkını korumayı ve yaşam koşullarını dikkate alarak acil taleplerine öncelik veren bir bütçeye ihtiyacımız vardır. Ne var ki 2021 bütçesi, 18 yıldır önümüze konulan diğer bütçeler gibi iktidarın siyasi ve ekonomik önceliklerini yansıtmakta; halkın kaynakları ile kimlerin ödüllendirildiğini, kimlerin bedel ödemeye zorlandığını açıkça ortaya koymaktadır.

Mecliste görüşülmeye devam eden 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi öncelikle antidemokratik, katılımcılıktan, hesap verebilirlikten ve şeffaflıktan uzaktır. Bu, en yalın hali ile kamu gider ve gelirlerinin belirlenmesinde halkın söz sahibi olması anlamına gelen ve evrensel yasalarla korunan bütçe hakkının ve Sayıştay denetiminin yok sayılmasından açıkça görülmektedir.

Diğer taraftan üst üste gelen felaketlerle sağlığın, eğitimin, temel ihtiyaç maddelerinin piyasalaştırılmasının ağır bedellerini ödeyen yurttaşlara ağır vergiler ve zamlar yoluyla yeni bedeller ödettiren bir bütçedir. 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi, halktan toplanacak vergi gelirini yüzde

16,4 artırmayı amaçlamakta, buna karşılık kamu harcamalarında yüzde 11’lik bir harcama belirlemektedir. Bu harcamaların yüzde 14’lük bir kısmı ise faiz ödemelerine ayrılmakta, Cumhurbaşkanlığı ödeneğini ise yüzde 28 artırmaktadır.

Çoğunluğu dolaylı vergilerden oluşan, yani vergi gelirinin en büyük yükünü ücretli kesime dayatan gelirlerle finanse edilen 2021 yılı bütçesinde 922,7 milyar TL vergi geliri hedeflenmektedir. Bunun 213,7 milyar TL’sini özel tüketim vergisi (ÖTV), 195,3 milyar TL’sini ise gelir vergisi oluşturmaktadır.

Yüzde 20’lik bir artış yapılan vergi gelirlerinde, halkın ödediği ÖTV’deki artış yüzde 21, kurumların ödediği gelir vergisindeki artış ise yüzde 19’dur.

Bütçeler, ülkemizdeki adaletsizliğin açık bir örneği olarak karşımızdadır. Bundan birkaç ay önce “Deprem vergileri nerede?” sorusuna “Harcanması gereken yere harcadık. Bundan sonra da bu tür şeylerin hesabını vermeye zamanımız yok” şeklindeki Cumhurbaşkanının yanıtı, kepçeyle halktan vergi toplanıp kaşıkla bile halka geri vermeyi reddeden bütçenin bir iktidar aracı haline geldiğini kanıtlar niteliktedir. Oysa deprem vergilerinin harcanması gereken tek yer, depremlerin ön önlemleri ve deprem yaralarının sarılmasına ilişkin kamu faaliyetleridir. 5018 sayılı sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun 13/g maddesinde de belirtildiği gibi “Belirli gelirlerin belirli giderlere tahsis edilmemesi esastır.” Buna rağmen toplanan vergilerin, bugün acı sonuçları ile yüz yüze geldiğimiz depremlere değil, plansız kentleşme ve yaşam alanlarının insan merkezli olmaktan uzaklaşıp piyasa ekonomisine bağlı rantların üzerinde şekillenmesine hız veren faaliyetlere kullanıldığı ortadadır.

Toplumsal faydayı amaçlayan konut politikalarına, ulusal ve bölgesel planlamanın yapılmasına, bilimsel ve mesleki denetime dayanan faaliyetlere kaynak aktarılacağına, iktidarın Kamu Özel İşbirliği (KÖİ) adı altında yürüttüğü bazı müteahhitlere kâr transferinin gerçekleştiği rant projelerine 2021 yılı bütçesinde önemli bir pay ayrılmaktadır. Örneğin şehir hastanelerine ayrılan 2021 yılı bütçesi bir önceki bütçeye göre yüzde 56 artırılmış, ulaştırma projelerindeki garanti ve katkı ödemelerine ise yüzde 19 daha fazla kaynak ayrılmıştır. KÖİ projelerinin detayları bütçede verilmese de, projeler bazında alt alta toplandığında ayrılan kaynağın eğitim ve sağlık yatırımlarının toplamından da büyük olduğu anlaşılmaktadır.

Depremleri can ve mal kayıpları ile felakete dönüştüren iktidar politikaları aynı zamanda ülkemizin her alanında yıkıcı sonuçlar doğurmaya devam

etmektedir. Tüm kaynakları üretici faaliyetlerden rant ve yıkıma yönelen bu politikalar, bugün yüksek işsizliğin, kayıt dışı ekonominin, düşük ücretlerin ve enformel çalışma biçimlerinin baş sorumlusudur. 2021 bütçesinde sadece son bir yılda yok olan 1,2 milyon iş ve istihdam alanındaki tahribatın giderilmesine tek kuruş bile ayrılmaması, üretimin ithal bağımlılığını azaltacak ve ulusal katma değer zincirini yüksek katma değer üzerinden kesintisiz sürdürmeyi sağlayacak bir kamu girişiminin adının bile anılmaması bizleri şaşırtmamaktadır. Bütçede kamu yatırımlarına ve kamu istihdamına daha fazla yer ayılmalı, yıllardır kadro bekleyen mühendis, mimar ve şehir plancılarının talepleri dikkate alınmalıdır.

Pandemi döneminde yurttaşlardan hesap numarası vererek daha fazla para isteyen iktidarın 2021 için Diyanet İşleri Başkanlığı'na Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'ndan yüzde 171 daha fazla pay ayırması izlenen bütçe anlayışının ideolojik siyasi boyutlarını da ortaya koymaktadır.

Sonuç olarak 2021 yılı bütçesi halkın sorunlarına çare üreten değil, bilakis yaşadığımız krizi derinleştiren, sorunları büyüten, yapısal çarpıklıkları pekiştiren bir bütçedir. Ülkemizin yaşadığı kriz sürecini göz ardı eden; üretimi, çalışanı, emeği dışlayan, ülkemizin üretici potansiyelini daha da tahrip edecek faaliyetleri öne çıkartan bir bütçedir.

Ülkemizin içinden geçmekte olduğu bu zor zamanlarda toplumun acil taleplerinin giderilmesi, sağlık ve eğitim gibi temel ihtiyaçlarının eşitlikçi, özgürlükçü, adil ve demokratik bir anlayışı benimseyen kamucu bir yaklaşım ile karşılanması gerekmektedir. 2021 bütçesinin de bu doğrultuda emekten yana ve kamucu bir anlayışla yeniden şekillendirilmesini istiyoruz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

İŞ, AŞ, ŞİDDETSİZ DÜNYA İSTİYORUZ

25 Kasım 2020

Mirabal Kardeşler olarak bilinen Patria, Minevra ve Maria Teres Dominik Cumhuriyeti'nde otuz yıl süren diktatörlüğe karşı canları pahasına mücadele veren üç kız kardeş, nam-ı diğer KELEBEKLER...

Onların anısına her yıl 25 Kasım'da Kadına Yönelik Şiddete Karşı Mücadele ve Uluslararası Dayanışma Günümüzü hatırlatıyoruz.

Biz TMMOB üyesi kadınlar, Mirabal Kardeşleri ve tarih boyunca emeğine, özgürlüğüne, bedenine, kimliğine, yaşamına sahip çıkmak adına verdikleri mücadelede yaşamını yitiren ve mücadeleye devam eden tüm kadınları saygıyla selamlıyor; her türlü şiddete karşı kadın mücadelesi ve dayanışmasını yükselteceğimizi haykırıyoruz.

Siyasal iktidar hayatın her alanında olduğu gibi, salgın sürecini de siyasi ve ekonomik kaygılara öncelik vererek yürütmektedir. Bu zorlu şartlarda canları pahasına çalışan başta sağlık emekçilerimiz kadınlarımız, çocuklarımız olmak üzere tüm ülke halkı bu iradesizliğin kefareтини ödemektedir.

Demokratik yollarla seçilmişlerin, gazetecilerin, hukukçuların, sanatçıların, mimarların, mühendislerin, doktorların, öğretim elemanlarının, hakkını arayan işçinin, toprağına sahip çıkan köylünün, yani her alanda mesleğini etik ilkeler doğrultusunda yapmaya çalışan tüm bireylerin hukuk dışı gerekçelerle yargılandığı, tutuklandığı, KHK'lar ile tüm haklarının ellerinden alındığı, insan haklarının ihlal edildiği hatta yok sayıldığı, cinsiyetçiliğin iktidar mekanizmalarıyla yeniden üretildiği, yolsuzluğun yönetsel araç haline getirildiği günlerden geçmekteyiz.

Mühendis, Mimar ve Şehir Plancısı biz TMMOB'li kadınlar;

Kadına yönelik şiddetin ekonomik krizler, çatışmalar veya salgın hastalık gibi dönemlerde her zaman artış gösterdiğini biliyoruz.

2020 yılının ilk aylarından itibaren hızla yayılan COVID 19 pandemisinde de tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de bir çok kadın destek hizmetlerden mahrum bırakılırken, kendilerine şiddet gösteren erkeklerle kilit altında yaşamak zorunda bırakıldı. Pandemi ile çalışma hayatında cinsiyet eşitsizliği daha da derinleşti, yaşanan ekonomik kriz kadınların yaşam dengesini olumsuz etkileri her geçen gün artmaktadır. Pandemi

dönemini hala yaşadığımız bugünlerde kadınların işten çıkarılma oranı artmıştır. DİSK'in Eylül 2020 raporuna göre kadın işgücü %12, istihdamı %10.5 azaldı. İşsizlik oranı %39.4 iken, kadınlarda %45.3'tür. Kadına yönelik şiddetin arttığı bu dönemde, Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu'nun verilerine göre 2020 yılının ilk dokuz ayında 152'si şüpheli olmak üzere 269 kadın öldürüldü.

Varlığını ancak ve ancak koşulsuz biat eden bir toplum yaratarak devam ettirebileceğinin bilincinde olan iktidar pandemiyi de bahane ederek, siyasal islamın temel felsefesi olan , kadının kontrol altında tutulması, toplumsal yaşamdan uzaklaştırılması, itaat ve hiyerarşik bir ilişki düzeni içinde sınırlandırılması yönündeki hamlelerine her geçen gün bir yenisini eklemektedir. Laiklik karşıtı siyasal iktidar, eğitim, çalışma yaşamı, istihdam gibi toplumsal yaşamın tüm alanlarında gerici politikalarını biz kadınlar üzerinden yürütmektedir. Kadınların zorlu mücadelelerle elde ettiği pek çok kazanım iktidarın kimi açık, kimi kapalı müdahaleleriyle ellerinden alınmaya çalışılmaktadır. Bireyleri dışlayıp, aileyi ve ataerkil yapıyı ön plana çıkararak sistematik uygulamalar, giderek kronikleşen krizin yarattığı çaresizlik duygusu ile birleşince toplumun en güçsüz kesimlerine, kadınlara, çocuklara, LGBTİ bireylere ve hayvanlara yönelik her türlü baskı, dayak, taciz, tecavüz, cinayet gibi biçimlerde ortaya çıkan ve ivmelenerek artan bir şiddet yaşanmaktadır.

6284 sayılı Kadını Koruma Kanununun etkin bir biçimde uygulanması ve İstanbul Sözleşmesi'nin şartlarının yerine getirilmesi ile kadına şiddetin ve kadın cinayetlerinin durdurulacağını her alanda dile getiren ve mücadele eden kadınlar, hükümet yetkilileri ve yandaşları tarafından da hedef gösterilmektedir.

İktidarın Türkiye'nin de çalışmalarına dahil olduğu ve 2011 yılında imzaladığı Kadınlara Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi ya da bilinen adıyla İstanbul Sözleşmesi'nden çekilmek üzere yaptığı açıklamalar ve sözleşmenin iptali üzerine yapılan tartışmalar kadına yönelik şiddetin artmasına zemin oluşturmuştur. Yapılan gerici açıklamalar işyerlerinde yaşanan cinsel taciz, mobbing, ekonomik, psikolojik şiddet, flört şiddeti, kadına yönelik taciz, tecavüzü sıradanlaştırarak, yaygınlaşmasına neden olmaktadır.

Biz TMMOB'li kadınlar

İstanbul Sözleşmesi'ne karşı çıkanların aynı zamanda evlilik yaşını küçültme eğiliminde olan, tecavüz konusunda eril çözümleri öne süren çevreler ve kişiler olduğunu biliyoruz.

İstanbul Sözleşmesi'nin özel alandaki şiddetin yanı sıra kamusal alandaki şiddeti de önlediğini biliyoruz.

İSTANBUL SÖZLEŞMESİ YAŞATIR biliyoruz.

Biz kadınlar salgını fırsata çevirmeye çalışan iktidara karşı seslerimizi, sözlerimizi hep birlikte söylemeye devam edeceğiz.

SESİMİZ, SÖZÜMÜZ GÜCÜMÜZDÜR!

Salgına rağmen, yaşadığımız tüm olumsuz koşullara ve eşitsizliğe rağmen sokakları terk etmeyeceğiz.

MÜCADELE KAZANDIRIR VE BİZ KAZANACAĞIZ!

Bu ayrımcılık ve şiddet bitene kadar barış, özgürlük ve eşitlik için şiddete, yoksulluğa ve iktidarın salgın politikalarına karşı sesimizi yükseltmeye ve haklarımızın takipçisi olmaya devam edeceğiz!

YAŞASIN KADIN DAYANIŞMASI!

YAŞASIN TMMOB KADIN ÖRGÜTLÜLÜĞÜ!

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği
45. Dönem Kadın Çalışma Grubu

MESLEKTAŞIMIZ AZİZ YAĞMUR SERBEST BIRAKILSIN

28 Kasım 2020

Siyasi iktidarın demokratik muhalefeti sindirmeye yönelik saldırıları hız kesmeden devam ediyor. Her sabah, ülkenin farklı yerlerinden demokratik kitle örgütü yöneticilerinin ve siyasi parti üyelerinin ev baskınlarıyla göz altına alındığına ve delil olmaksızın tutuklandığına dair haberler alıyoruz.

Bu saldırganlığın son hedeflerinden birisi de, Mimarlar Odası Diyarbakır Şubesi Yönetim Kurulu Üyemiz Aziz Yağmur oldu. Çağrıldığı her vakitte bilgisine ve ifadesine başvurulabilecek sabit bir adresi olan meslektaşımızın sabaha karşı evinin basılarak, darp edilerek göz altına alınması kabul edilemez. Bu durumun hukukla bağdaşır tarafı olmadığı gibi, insan haklarına da aykırıdır. Mahkemelerce adil biçimde yargılanmadan kimse suçlu olarak addedilemez ve cezalandırılmaz.

Toplumsal muhalefeti baskı ve zor yoluyla korkutmaya yönelik bu uygulamalara derhal son verilmelidir. Hukukun üstünlüğüne ve adil yargılama hakkına saygı duyulmalıdır.

Meslektaşımız Aziz Yağmur ve ülkenin dört bir yanında haksız-hukuksuz biçimde gözaltına alınanlar serbest bırakılmalı, polis şiddeti ve mahkeme kararları demokrasi güçlerini sindirmek için bir araç olarak kullanılmaktan vazgeçilmelidir.

Toplumun teslim almaya yönelik bu uygulamalar barıştan, demokrasiden ve özgürlükten yana sesimizi asla kısamayacaktır.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TTB YÜKSEK ONUR KURULU ÜYESİ DR. ŞEYHMUS GÖKALP SERBEST BIRAKILSIN!

1 Aralık 2020

Türk Tabipleri Birliği (TTB) Yüksek Onur Kurulu üyesi Dr. Şeyhmus Gökalp bir soruşturma kapsamında aralarında sağlık çalışanlarının da olduğu 100'ün üzerinde insanla birlikte 20 Kasım 2020 sabah saat 05.00'de evine yapılan baskınla gözaltına alınmış ve sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanmıştır.

Ülkemizde yol açtığı hastalık ve ölüm riskleriyle yıkıcı etkisi devam eden pandemi koşullarında ev ve işyeri adresi belli olan sağlık çalışanlarının ve meslektaşımızın hukuka uygun olarak Savcılığa çağrılıp ifadesi alınabileceken; çok sayıda kolluk kuvveti ile evleri basılarak gözaltına alınmaları, bulaş riskinin olduğu koşullarda gözaltında tutulmaları ve tutuksuz yargılama esas olmasına rağmen ardından beşinin tutuklanması hukuk ve insan hakları açısından kabul edilemez.

Dr. Şeyhmus Gökalp tanımadığını beyan ettiği bir yalancı tanığın ilk ifadelerinde yer almamasına rağmen TTB Merkez Konseyi üyesi olarak “savaş bir halk sağlığı sorunudur” dedikleri için yargılandıkları dönemde, yalancı tanığın ilk ifadelerinden üç yıl sonra asılsız, hiçbir somut delile dayanmayan, sunulan resmi kurum belgeleri ile yalan olduğu açıkça kanıtlanan beyanları esas alınarak tutuklanmıştır.

Daha önce de benzerlerini sıkça gördüğümüz ve tutuklamasını gerektirecek hiçbir suçu, suç unsuru içeren somut bir eylemi olmamasına, Yargıtay, Anayasa Mahkemesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından bu tür beyanların kanıt değeri taşımadığına ilişkin kararları bulunmasına karşın hukuk dışı bir şekilde soyut iftiralar kanıt sayılarak tutuklama kararı alınmıştır.

Türk Tabipleri Birliği Yüksek Onur Kurulu üyesi Dr. Şeyhmus Gökalp, tüm mesleki yaşantısında mesleki etik değerlerine sıkı sıkıya bağlı kalmış ve TTB 72. Büyük kongresinde Yüksek Onur Kurulu üyesi seçilmiştir. Türk Tabipleri Birliği Yüksek Onur Kurulu; üyeleri, herhangi bir disiplin cezası almamış ve en az 15 yıllık kıdemi olan hekimlerden oluşan; mesleki saygınlığı, mesleğe duyulan güveni, hasta ve hekim haklarını, mesleki deontolojiyi ve etik değerleri koruma yükümlülüğünü, tabip odalarına belirli ulusal yasal düzenlemeler ve yaygın kabul gören evrensel etik

metinler çerçevesinde yürütülen disiplin soruşturma ve kovuşturma süreçlerine itirazları yine bu metinler çerçevesinde inceleyerek yerine getiren, mesleki denetimin en yüksek karar organıdır.

Toplumun sağlık hakkı, insan hakları, emek, barış, demokrasi mücadelesini birlikte verdiğimiz Dr. Şeyhmus Gökalp onurlu bir hekimlik geçmişine sahiptir.

Ülkemizde hüküm süren antidemokratik, haksız-hukuksuz uygulamaların bir örneği olarak TTB'nin en saygın kurullarından birinde görev alan Dr. Şeyhmus Gökalp'ın tutuklanması, meslek örgütü özerkliğine müdahale ve COVID-19 pandemisinde gerçekleri dile getirdiği için hedef alınan TTB'ye ve son dönemde tüm meslek örgütlerine ardı ardına yapılan saldırıların devamı niteliğindedir. Bu tür tutuklama, tehdit ve suçlamalar ile meslek örgütlerini iktidarlarının 'arka bahçesi' yapma çabalarına boyun eğmeyerek geçmişte olduğu gibi bugün de geri adım atmadan, halkın sağlık hakkını savunmaya ve gerçekleri dile getirmeye devam edeceğiz.

Emek-meslek örgütleri olarak meslek etik ilkelerini ve hekimlik değerlerini ödünsüz savunan mücadele arkadaşımız Dr. Şeyhmus Gökalp'ın haksız hukuksuz bu tutukluluğuna bir an önce son verilerek serbest bırakılmasını talep ediyoruz.

DİSK-KESK-TMMOB-TTB

ENGELLİ YURTTAŞLARIMIZIN SORUNLARI EŞİTLİKÇİ, ÖZGÜRLÜKÇÜ, ADİL VE DEMOKRATİK BİR KAMUCU ANLAYIŞ İLE ÇÖZÜLEBİLİR

3 Aralık 2020

14 Temmuz 2009 tarihinde Resmi Gazete’de yayınlanan Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme ile birlikte Ülkemiz, Birleşmiş Milletler Şartı’nda ilan edildiği gibi, insanlık ailesinin tüm mensuplarının doğuştan sahip oldukları onuru, değeri, eşit ve devredilmez hakları dünyada özgürlüğün, adalet ve barışın temeli olarak kabul etmiştir.

Engelli yurttaşlarımızın gündelik yaşamları, hayatta kalma mücadelesiyle eşdeğer durumdadır. Kentlerimizin fiziki yapısından eğitime, sağlığa, ulaşım ve çalışma yaşamına kadar tüm alanlar engelli yurttaşlarımız için ağır engeller ile doludur.

Mevcut sözleşmeler, yasa ve yönetmelikler engelli yurttaşlarımız lehine sonuçlar üretmekten uzak, yetersiz ve kağıt üzerinde düzenlemeler olarak kalmakta, engelliler adeta yok sayılmaktadır. Fiziksel çevrenin, kamu binalarının ve kamusal kullanım alanlarının engellilere uyumlu hale getirilmesi yükümlülüğü yerine getirilmemiştir.

SGK verilerine göre, 4857 sayılı İş Kanunu’nun 30. Maddesi ile düzenlenen 50 ve daha fazla işçi çalıştıran özel sektör işyerlerinde % 3 oranında engelli çalıştırılması zorunluluğunun; Türkiye’deki işyerlerinin aslında % 2’sini kapsadığı görülmektedir. İşgücüne katılan engellilerin çok az bir bölümü eğitim aldıkları alanda istihdam olanağı bulabilmektedir ve engellilerin yarısından çoğu niteliksiz işlerde çalışmaktadır. Oysa bu sorunların engelli yurttaşlarımız lehine çözülmesi mümkündür.

Öncelikli olarak özel sektördeki istihdam konusunda işverenlerin bilinçlendirilmesi ve teşvik edilmesi çalışmalarına ihtiyaç vardır. Vasıflı işgücünün daha maliyetli olması, engellilere verilen işlerin başarısından endişe edilmesi vb. gibi sebeplerle engelliler niteliksiz işlere yönlendirilmektedir. Kotaların her eğitim düzeyinden ve meslekten; vasıflı engellileri de kesinlikle kapsayacak şekilde getirilmesi için gerek mevcut kotaların kapsamı, gerek kota yöntemi dışında engelli istihdamına yönelik yatırımların artırılması; çalışmak isteyen engelli başvurularının hiçbirinin karşılıksız kalmayacağı düzeylere gelmesi için yeni çalışmalar yürütülmesi gerekmektedir.

Ülkemizin içinden geçmekte olduğu bu zor zamanlarda toplumun tüm kesimleri ile birlikte engelli yurttaşlarımızı önceleyerek acil taleplerinin giderilmesi, sağlık ve eğitim gibi temel ihtiyaçlarının eşitlikçi, özgürlükçü, adil ve demokratik bir anlayışı benimseyen kamucu bir yaklaşım ile karşılanması gerekmektedir.

TMMOB olarak, engelli üyelerimizin sorunlarını tespit etmeye, birlikte çözüm önerisi geliştirmeye her zaman hazır olduğumuzu, yaşanmaz kılmak yerine yaşatmak, yaşamı ise her zaman daha onurlu kılmak için var gücümüzle çalışmaya devam edeceğimizi 3 Aralık Dünya Engelliler Günü vesilesiyle bir kez daha kamuoyuna saygıyla bildiririz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

FAY YASASI HAKKINDA

11 Aralık 2020

BASINA VE KAMUOYUNA

Son zamanlarda adına kısaca “FAY Yasası” denilen ve özü itibarıyla tek maddelik bir kanun teklifi taslağı olan bir metin medya üzerinden değişik çevrelerce tartışılmaktadır. Bu tartışmalarda söz konusu taslağın Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) tarafından desteklendiği anlamını doğuracak ifadeler de kullanılmaktadır.

Öncelikle belirtmek isteriz ki, böylesi bir Yasa Taslağının hazırlanmasında Birliğimizin herhangi bir girişimi olmamıştır, hazırlık süreçlerinde Birliğimizden görüş de istenmemiştir.

Söz konusu yasa taslağı ile 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanununun 2. Maddesi “Yapılacak jeolojik, jeoteknik ve paleosismolojik araştırmalar sonucunda aktif olduğu tespit edilen fay zonları heyelan, kaya düşmesi, çığ, su baskını gibi afetlere uğramış veya uğrayabilir alanlar üzerine herhangi bir yapı inşa edilemez” şeklinde düzenlenerek, ülkemizde depremlerin yaratacağı can kaybı ve hasarların önlenebileceği ya da geçmiş dönemlerde yaşanan can ve mal kaybının böylesi bir yasal düzenleme eksikliğinden kaynaklı olduğu algısı yaratılmaktadır.

Oysa gerçeklik böyle değildir. Yasa yapımı veya değişikliği ilkesel olarak kamu yararı adına, yasaların güncel sorunlara cevaz vermemesi ya da değişen koşullara ilişkin yeni uygulama, denetim ve düzenlemeyi kurgulamak üzere gerçekleştirilir. Yasa yapma teknikleri içerisinde yer alan temel hususlardan biri olan kamu kurum ve kuruluşlarından görüş alınması, diğer kanun maddeleri ile çelişen ve benzeşen kanunların incelemesi gibi işlemler yapılmadan, sağlıklı ve uzun dönemli yasa yapımı gerçekleştirilemez.

Ülkemizdeki mevcut yasal çerçeve afet ve afete maruz alanlar için yapılabilecek düzenleme ve uygulamaları tanımlamıştır. Hangi alanda yapı yapılıp yapılamayacağı; jeolojik ve jeofizik etütlerin yanısıra, inşaat yapı tekniğı, mimari tasarım, tarımsal amaçlı kullanım, planlama kriterleri, çevresel faktörler vb. çeşitli parametreler dikkate alınarak

karar verilmesi gereken bir konudur. Ülkemizde afetin gerçekleşmesi muhtemel ya da afetin gerçekleştiği alanlara hangi mekansal araçlarla müdahale edileceği mevcut yasal çerçeveler ile belirlenmiştir.

Bu alanda kamusal hizmet yürüten TMMOB ve bağlı Odaların mesleki denetim yetkilerinin kısıtlanmasına yönelik girişimler, imar afları ile kanunsuz yapılaşmaların kayıt altına alınması, tarım alanlarının, ormanlarımızın yapılaşmaya açılması, kentsel dönüşümlerin rant odaklı ele alınması, deprem sonrasında kullanılmak üzere kent planlarına işlenen deprem toplanma alanlarına dahi imar izni verilmesi gibi uygulamalar tüm kamuoyunun bildiği gelişmelerdir.

Hatırlanacağı üzere, 1999 Kocaeli ve Düzce depremleri sonrası 4708 sayılı Yapı Denetimi Kanunu çıkarılmış, bu kanun ile kamunun denetim yetkisi piyasalaştırılmıştır. 2011 Van depremi sonrasında ise 2012 yılında 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun yürürlüğe sokulmuştur. Mevzuattaki ilgili diğer kanun hükümlerini de aşacak ölçüde istisnai bir özellik içeren bu yasanın, 2016 yılında yapılan değişikliklerle kapsamı daha da genişletilmiş ve kuralsızca işletilmeye devam edilmiştir. Bu kanun kapsamında merkezi otoritenin yetkileri artmış, “risk” ve/veya “afet” öne sürülerek çok ölçekli bir dönüşüm uygulamaya konulmuştur. Kanunun amacı olan “sağlıklı ve güvenli yaşama çevrelerini üretmek” bir yana bırakılarak, söz konusu kanun kapsamındaki uygulamalar bilhassa rant kesimlerinin mekana müdahale ederek dönüştürmek istediği yapılar çevreler alanlarına yoğunlaşmıştır. Bunlar, müdahale edilmesi sınırlı koşullara bağlı sit alanları ve koruma statüsü bulunan alanlar ile yeni yapılaşma için mülk sahiplerinin sürece katılımı için ikna edilemediği alanlar, mekana müdahale edilmesine karşın açılan davalarda yargının oluşturduğu iptal kararlarını bertaraf etmeye dönük alanlar ve dönüşüme karşı toplumsal muhalefetin olduğu alanlardır. Ayrıca, işbu yasanın “zor” niteliğindeki hükümleriyle dönüşüme ve bununla ilgili olarak borçlanmaya vs. yasal itiraz haklarına sınırlamalar getirilmiş, mülkiyet ve barınma haklarına orantısız müdahaleler gerçekleştirilmiştir.

Ülkemizde yaşanan sorun, yasal mevzuat eksikliğinin aksine, merkezi ve yerel yönetimlerin yasaların kendilerine yükledikleri görevlerini yerine getirmemesinin, hatta bu konuda verilen yargı kararlarının gereklerini bile yerine getirmekten imtina etmelerinin bir sonucudur.

Bu aşamada taslakta önerildiği şekilde yeni bir yasal değişiklik yapılmasına ihtiyaç bulunmamaktadır.

Bilimsel yaklaşım ve ülkemizde yaşanan gerçeklik böyle iken söz konusu yasayla “aktif olduğu tespit edilen fay zonları heyelan, kaya düşmesi, çığ, su baskını gibi afetlere uğramış veya uğrayabilir alanlar” gibi geniş tanımlı bir ifadeyle, mevcut yapı stokları da dikkate alındığında çok geniş bir alan keyfi bir şekilde bir kanun maddesi ile yapılaşmaya kapatılarak ya da yeni başka alanlar yapılaşmaya açılarak tüm yetki siyasi iradeye teslim edilmektedir.

Böylesine geniş bir yetkilendirmenin politik istismara zemin hazırlayacağı ülkemizde imar ve kent alanında yaşanan sorunları daha da derinleştireceği açıktır.

Sonuç olarak, kamuoyunda tartışılan bu taslak, Birliğimizin görüş ve önerilerini yansıtmamaktadır.

Hem yerel hem de merkezi yönetimleri, yaşanan sorunu yasal mevzuat eksikliği gibi gösterip sorumluluklardan kaçmak ve yeni yasal arayışlara girmek yerine, bir an önce mevcut yasaları toplum yararına uygun şekilde, afette can ve mal kayıplarımızı önleyecek biçimde uygulamaya davet ediyoruz.

Kamuoyuna saygı ile duyururuz.

TMMOB Yönetim Kurulu

MESLEKTAŞLARIMIZIN HAKLARINI VE YETKİLERİNİ KORUYACAĞIZ!

18 Aralık 2020

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından hazırlanan “Yapı Malzemeleri ve Zemin Laboratuvarları Yönetmeliği” 11 Aralık 2020 tarih ve 31331 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Aynı tarihte Yapı Denetim Uygulama Yönetmeliği’nde de değişiklik yapılarak bu yönetmelik içinde tanımlanmış olan yapı malzemeleri ve zemin laboratuvarlarına ilişkin tüm hüküm ve ekler kaldırılmıştır.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 06 Haziran 2020 tarihinde söz konusu Yönetmelik taslağını Birliğimize göndererek görüş istemiş, Birliğimiz de kapsamlı bir inceleme yaparak taslağa ilişkin görüş ve değerlendirmelerimizi Bakanlığa iletmıştır.

Yönetmeliği incelediğimizde yaptığımız değerlendirmelerin ve taleplerimizin hiçbir suretle dikkate alınmadığını üzülerək görmekteyiz.

Söz konusu Yönetmelik de Bakanlığın bundan önceki mevzuat çalışmalarında da olduğu gibi kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları olan Birliğimizi ve bağlı odalarını mesleki faaliyetlerin denetimi süreçlerinden dışlayan bir anlayışla hazırlanmıştır. Yönetmelikte, laboratuvar kuruluşlarının ilgili meslek odalarından tescil belgesi almasına ve bu kuruluşlarda çalışan mühendislerden ilgili meslek odalarına kayıtlı olduklarına dair belgesi istenmesine dair temel hükümlere dahi yer verilmemesi Bakanlığın meslek odalarını yok sayan tutumunu açıkça gözler önüne sermektedir.

Yapı Malzemeleri ve Zemin Laboratuvarları Yönetmeliği’nde meslektaşlarımızın hak ve yetkilerini ortadan kaldıran düzenlemeler yapılmıştır. 20 yıldır uygulanmakta olan Yapı Denetim Uygulama Yönetmeliğine göre, yıllardır yapı malzemeleri laboratuvarlarında inşaat mühendisleri ile birlikte görev üstlenen kimya mühendislerinin kazanılmış hakları gasp edilmiştir.

Yine söz konusu Yönetmelikte yer alan, mesleki hak ve yetkilerimizin ara teknik elemanlara devreden hükümler, Bakanlığın bu doğrultudaki geçmiş yönelimlerinin aynen devam ettirildiğini göstermektedir.

Bilimsel teknik esaslar yerine “ben yaptım oldu” anlayışıyla oluşturulan Yapı Malzemeleri ve Zemin Laboratuvarları Yönetmeliği derhal geri çekilmelidir.

Konunun takipçisi olacağımızı, Yönetmeliğin taleplerimiz doğrultusunda düzenlenmemesi durumunda her türlü demokratik ve hukuki hakkımızı kullanacağımızı kamuoyu ile paylaşıyoruz.

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

OHAL KOMİSYONU DERHAL KALDIRILMALI, HUKUKSUZ İHRAÇLAR GÖREVLERİNE İADE EDİLMELİDİR!

25 Aralık 2020

23 Ocak 2017 tarihinde kurulan OHAL İşlemleri İnceleme Komisyonu'nun görev süresi, Cumhurbaşkanı Kararı ile bir yıl daha uzatıldı. Yargı sürecini geciktirmek ve insanların hukuka erişimini engellemek dışında hiçbir işlevi olmayan bu komisyonun görev süresinin uzatılmasını kınıyor, komisyonun derhal kaldırılmasını istiyoruz!

4 yıldır var olan ve son 1 yılda sadece 12 bin dosyayı karara bağlayabilen OHAL Komisyonu, faaliyetlerini hukuk kurallarına göre değil, siyasi iktidarın talimatlarına göre yürütmektedir. Başta Barış Akademisyenleri olmak üzere hiçbir biçimde FETÖ bağlantısı olmadığı bilinen devrimci, demokrat, yurtsever kamu emekçilerinin dosyaları bilinçli biçimde karara bağlanmamaktadır. Hukuksuz biçimde görevinden ihraç edilen kamu emekçilerinin en temel insan haklarını siyasi pazarlıkların konusu haline getirmek suçtur.

Bir kez daha belirtmek isteriz ki, geciken adalet, adalet değildir. 4 yılı aşkın zamandır haksız-hukuksuz biçimde işlerinden atılarak büyük mağduriyetler yaşamış yurttaşlarımızın yargı önüne çıkması geciktirilerek bir kez daha mağdur edilmesi kabul edilemez.

Hukukun ve temel insan haklarının siyasete alet edilmesini kınıyoruz. OHAL İşlemleri İnceleme Komisyonu derhal kaldırılmalıdır. Haklarında mahkeme kararı olmayan ihraçlar tüm haklarıyla birlikte görevlerine iade edilmelidir. Asılsız suç isnadıyla insanları bunca yıl mağdur eden idareciler ve sorumlular hakkında yasal işlem başlatılmalıdır.

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

DEMOKRATİK KİTLE ÖRGÜTLERİ ÜZERİNDEKİ BASKI VE SINIRLANDIRMA POLİTİKALARINA SON VERİLSİN!

26 Aralık 2020

Siyasi iktidarın toplumsal muhalefeti ve demokratik kitle örgütlerini susturma ve sindirme politikaları hız kesmeden devam ediyor. Bunun son adımlarından birisi de TBMM Genel Kurulu’nda görüşmeleri devam eden “Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Finansmanının Önlenmesine İlişkin Kanun Teklifi” oldu.

İçerdiği bazı maddeleri yasanın amacına olduğu gibi, Anayasa’ya, Uluslararası Sözleşmelere ve demokratik değerlere açık biçimde aykırı olan bu kanun teklifi, OHAL düzenini kalıcı bir hukuk rejimi haline getiriyor.

Dernek ve vakıfların yardım toplama faaliyetlerine ve örgütlenme özgürlüklerine ciddi kısıtlamalar getiren kanun teklifiyle, tüm demokratik kitle örgütleri ve sivil toplum kuruluşları İçişleri Bakanlığı’nın vesayeti altına alınmak isteniyor.

Yasa teklifinde yer alan, kişi hak ve özgürlüklerini kısıtlayıcı, örgütlenme hakkına darbe vuran, demokratik kitle örgütlerini siyasi iktidarın hedefi haline getiren maddeler geri çekilmelidir. Türkiye’de toplumsal dayanışma ilişkilerinin ve demokratik hayatın ayrılmaz parçası olan kitle örgütleri üzerindeki baskı ve sınırlandırma politikalarına son verilmelidir.

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

BAŞKA BİR YIL, BAŞKA BİR TÜRKİYE...

30 Aralık 2020

“Buraya umutlu günler koydum. Şimdilik uzak gibi görünüyor, Ama kim bilir, birazdan uzanıp dokunursun.”

Neresinden baksanız zor bir yıl yaşadık, uzun yıllar boyu unutulmayacak türden bir yıl...

Hayatlarımızı alt üst eden bir salgın yaşadık ama salgın değil, yönetenlerin yalanlarıydı hayatımızı yaşanmaz hale getiren...

Hepimizi yoksullaştıran derin bir kriz yaşadık ama kriz değil, iktidarın ekonomik tercihleriydi ülkemizi sefalete sürükleyen...

Yuvalarımızı üstümüze yıkan depremler yaşadık ama depremler değil, bilimi yok sayan yapılaşma mantığıydı bizi enkaz altında bırakan...

İki durak arasında bizi ölüme götüren kazalar geçirdik ama kazalar değil, sesimize kulak tıkayan yetkililerdi bizi sevdiklerimizden ayıran...

Ülkemizin dört yanını küle çeviren yangınlar yaşadık ama yangınlar değil, dur durak bilmeyen rant hırsıydı bir avuç yeşilimizi elimizden alan...

Geceleri de sokakları istediğimiz için acıya ve ölüme sürüklendik ama geceler ve sokaklar değil, erkek şiddetiydi dünyamızı karartan...

Yüreğimizi sızlatan kararlarla ayırdık adliye kapılarından ama adliyeler değil, yargıyı teslim alan iktidarın hukuksuzluğuymdu içimizi acıtan...

Evimize eklemek götürebilmek için çalıştığımız işyerlerinde bıraktık bedenlerimizi ama işyerleri değil, açgözlü sömürgeci hayattımızı çalan...

Umutla bindiğimiz göçmen teknelerinde derin sulara battık ama tekneler değil, yurtlarımızdan koparan savaşlardı cesetlerimizi kıyıya vuran...

Neresinden baksanız zor bir yıl yaşadık ama zora boyun eğerek değil, umut ve dayanışmayla direnenek yaşadık...

Şimdi başka bir yıl var önümüzde, umut ve dayanışmayla kuracağımız, başka bir ülke, başka bir yaşam... Neresinden baksanız hayali cihana değer!

İyi yıllarınız olsun...

TMMOB Yönetim Kurulu

DÜN 4 KADIN DAHA EKİİLDİK...

30 Aralık 2020

İstanbul'da Aylin Sözer kendi evinde, Kemal Ayyıldız tarafından öldürüldü...

Malatya'da Selda Taş evli olduğu Mehmet Taş tarafından, öldürüldü...

Gaziantep'te Vesile Dönmez oğlu Uğur Dönmez tarafından öldürüldü...

İzmir'de Betül Tuğluk oğlu Berk A. tarafından öldürüldü...

Hepsi vahşice katledildi!!!

Bunlar bugün haberdar olduklarımız.

Artık yeter!!! Kadına, LGBTİ bireylere, çocuğa, hayvana zulmünüz!

Biz TMMOB'li kadınlar her türlü şiddete hayır diyoruz.

Takipçiyiz, vazgeçmeyeceğiz; İSTANBUL SÖZLEŞMESİ'ni uygulayın!!!

TMMOB 45. DÖNEM KADIN ÇALIŞMA GRUBU

PARTİLİ REKTÖRLÜK SİSTEMİNE HAYIR!

5 Ocak 2021

“Tek Adam” rejiminin ülkemizin tüm kurumlarını “Parti Devleti” anlayışıyla düzenleme çalışmaları hız kesmeden devam ediyor. Devlet kurumlarına yapılan atama ve yükselmelerde liyakati değil, partiye ve tek adama sadakati esas alan bu anlayış, üniversitelere yapılan rektör atamalarında da kendini gösteriyor. Daha önce AKP İl Yöneticisi ve milletvekili aday adayı olan Melih Bulu’nun, hiçbir kurumsal bağının bulunmadığı Boğaziçi Üniversitesi’ne rektör olarak atanması bu durumun en yeni adımlarından biri oldu.

Uzun süreden beri ihraçlarla, siyasal kardolaşmalarla, dayatmalarla ve idari baskılarla iktidarın hedefi haline getirilen üniversitelerimiz hiçbir liyakati olmayan rektör atamaları ile tümüyle çoraklaştırılmak istenmektedir. Siyasi iktidarın özellikle akademik geleneği olan köklü üniversitelerimizi ve bileşenlerini hedef alan saldırgan tutumunu kabul etmek mümkün değildir.

Bilindiği gibi üniversite rektörlerinin kurum içerisinde yapılan seçimlerle belirlenmesi usulü, 2016 yılında yayınlanan bir OHAL Kanun Hükmünde Kararnamesi ile değiştirilmiş ve süreç tümüyle Cumhurbaşkanı’nın yetkisine bırakılmıştı. Diğer OHAL uygulamaları gibi, tek adam rejimini kurumsallaştırmayı hedefleyen bu yöntem, Üniversite yönetimlerini giderek siyasal iktidarın birer aparatı haline dönüştürmüştür. Akademiyi çürüten bu atama usulü derhal terk edilerek, üniversite kurullarının tüm üniversite bileşenlerinin katılımının sağlandığı demokratik seçimlerle belirlenmesi gerekmektedir.

Siyasi iktidar, üniversite bileşenlerinin demokratik tepkilerini anlamak ve buna uygun davranmak yerine, baskı ve zorbalıkla sindirmeye çalışmaktadır. Üniversitelerine ve kurumsal geleneklerine sahip çıkan Boğaziçi Üniversitesi öğretim üyelerinin ve öğrencilerinin yanındayız.

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

ÜNİVERSİTELİLERİN DEMOKRASİ MÜCADELESİNİN YANINDAYIZ!

7 Ocak 2021

Bu ülkenin halkı demokrasi istiyor. Bu ülkenin yurttaşları demokrasinin en asgari kriteri olan seçme ve seçilme hakkı için mücadele ediyor. İşçiler sendikasını, üniversitenin asli unsurları rektörünü, halk yerel yöneticilerini ve vekillerini özgürce seçmek istiyor. Atanmışlarla, kayyumlarla ve dayatmalarla bu halkın kaderini belirlemeye çalışmak artık kabul görmüyor.

Son olarak Boğaziçi Üniversitesine atanan bir rektöre karşı öğrenciler ve öğretim üyeleri demokratik yollarla tepkilerini dile getirdiler. Daha önce ihraç edilen akademisyenlerin cüppelerini çiğneyenler, bu kez de üniversitenin kapısına kelepçe vurarak tarihe geçtiler.

Demokrasi talebini üniversiteden yükselten öğrencilere yönelik toplumsal desteği kırabilmek için kapıları-duvarları kırarak ev baskınlarına girişenler, bu görüntüleri ajanslarla servis edenler bilmelidirler ki, demokrasi mücadelesi bu tür hukuksuz güç gösterileriyle engellenemez.

Meselenin esası bellidir: Tepeden inme bir rektör atamasıyla bir üniversitenin kurumsal değerleri, ihtiyaçları ve tüm bileşenlerinin iradesi yok sayılmıştır. 12 Eylül darbesinin ürünü antidemokratik yasalar ve bu darbe hukukunu pekiştirerek getirilen tek kişinin karar verdiği atama yöntemi üniversitelerde kabul görmemektedir. Akademik özgürlüğün ve kurumsal özerkliğin ortadan kaldırılması üniversitelerimizi her geçen gün bilimsel üretimden daha da uzaklaştırmaktadır.

Öğretim üyelerinin özgürlüğüne şerh koyan, araştırma görevlilerinin ve çalışanların iş güvencesinin yok edildiği, öğrencisinden akademisyenine herkesin polis ve özel güvenlik baskısı altında olduğu bir üniversite değil; demokratik süreçlerin sağlıklı biçimde işlediği üniversiteler istiyoruz.

Nitelikli bilimsel üretim için üniversiteler siyasi otoritenin aracı olmaktan çıkarılmalı, üniversitelerin yönetim organları tüm bileşenlerinin dahil edildiği katılımcı süreçlerle ve seçimle oluşturmalıdır.

Bu toprakların tarihinde her zaman demokratik üniversite mücadelesi, demokratik Türkiye mücadelesinin güçlü bir parçası olmuştur. Bu nedenle üniversitelerine sahip çıkan, demokrasi mücadelesini yükselten Boğaziçi Üniversitesi öğretim üyelerinin, öğrencilerinin ve mezunlarının haklı mücadelesinin yanındayız.

Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu
Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu
Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği
Türk Tabipleri Birliği

PEYZAJ MİMARLARININ ÖZLÜK HAKLARININ GASP EDİLMESİNE İZİN VERMEYECEĞİZ

9 Ocak 2021

İçinde yaşadığımız doğal, kültürel ve fiziksel çevrenin bilimsel temeller ve toplumsal ihtiyaçlar doğrultusunda şekillendirilmesini içeren Peyzaj Mimarlığı, Mühendislik-Mimarlık disiplinlerinden biridir.

3458 Sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun'a tabi olan Peyzaj Mimarları, mesleki ve özlük haklar bakımında ülkemizdeki diğer mühendis, mimar ve şehir plancıları ile aynı haklara sahip bulunmaktadır.

Kanun, yönetmelik ve kurum kararlarında yer alan açık hükümlere rağmen, T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı Kamu Mali Yönetim ve Dönüşüm Genel Müdürlüğü tarafından 9 Ocak 2021 tarihinde yayınlanan "Mahalli İdareler Sözleşmeli Personel Ücret Tavanları"na ilişkin genelgede Peyzaj Mimarları Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarından ayrı bir kategoride sınıflandırılmıştır. Geçmiş yıllardaki genelgelerden farklı olan bu sınıflandırma ile Peyzaj Mimarları ciddi bir özlük hakkı gaspıyla yüz yüze bırakılmıştır.

6235 Sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu'na göre "mühendis ve mimarları ihtisas kollarına ayırmak" ve "meslekle ilgili bütün mevzuatı inceleyerek görüşlerini bildirmek" TMMOB'nin temel amaçları arasında yer almaktadır. TMMOB'ye bağlı 24 meslek odamızdan biri olan Peyzaj Mimarları Odamıza üye Peyzaj Mimarlarının haklarını korumak kamusal ve kanuni sorumluluğumuzdur.

Karşı karşıya olduğumuz bu sorunun çözülebilmesi için, Peyzaj Mimarı meslektaşlarımızın haklarını ve meslek disiplinimizi aşındırmaya yönelik bu genelge derhal değiştirilerek, Peyzaj Mimarları da Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları ile aynı statüde değerlendirilmelidir.

Konunun her düzeyde takipçisi olacağımızı ve peyzaj mimarlarının özlük haklarının gasp edilmesine izin vermeyeceğimizi kamuoyuna saygıyla duyuruyoruz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

BİN KERE DE YARGILASANIZ, DOKUNAMAYACAKSINIZ SUÇSUZLUĞUMUZA!

25 Ocak 2021

Aralarında üyelerimiz Mücella Yapıcı, Tayfun Kahraman ile avukatımız Can Atalay'ın da bulunduğu 9 kişi hakkında Gezi Davası'nda verilen beraat kararının istinaf mahkemesinde bozulmasının hukuka sığar yanı bulunmamaktadır.

Bugüne kadar Gezi Direnişi'ne ilişkin açılan tüm davalar beraatle sonuçlanmış, Gezi Direnişi'ni karalamaya ve kriminalize etmeye yönelik tüm suçlamaların asılsız olduğu defalarca ortaya çıkmıştır.

İstinaf Mahkemesi tarafından verilen bu karar, geçmiş yargı kararlarının tanınmaması anlamına geldiği gibi, hukukun en temel ilkelerinden biri olan “aynı suçlamayla iki defa yargılanmama” hakkının ihlali anlamına da gelmektedir.

İstinaf Mahkemesi verdiği bu kararla, Anayasa Mahkemesi tarafından verilen “barışçıl toplantıların düzenlenmesinin, organize edilmesinin ve bunlara katılmasının suçlama konusu olmaması gerekir” kararını da açıkça yok saymaktadır.

Daha önce bin kere söyledik, bin kere daha söylemekten geri duymayacağız: Gezi bu ülkenin başına gelen en güzel şeydir. Gezi bu ülkenin en masum, en insani, en saf halk direnişidir. Gezi Direnişi bu topraklarda ağaca, doğaya ve kamusal mekanlara sahip çıkma iradesinin zirvesidir. Gezi Direnişi insanlığın ortak değerlerine, haklara ve özgürlüklere sahip çıkmanın hikayesidir. Gezi direnişi toplumun her kesiminden insanın bir arada yaşamasının, paylaşmasının ve dayanışmasının en güzel örneğidir.

Bin kere de yargılasanız, bu onurlu halk hareketini siyaset güdümlü davalarla kirletmeyi başaramayacaksınız!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

MELİH BULU BOĞAZIÇI'NE REKTÖR OLAMAZ!

2 Şubat 2021

Üniversite geleneği ve demokrasi ilkeleri çiğnenerek Cumhurbaşkanlığı tarafından Boğaziçi Üniversitesi'ne dışarıdan rektör olarak atanan Melih Bulu'ya yönelik tepkiler 1 aydan bu yana devam ediyor.

Akademisyenlerden öğrencilere, çalışanlardan mezunlara kadar Boğaziçi Üniversitesi bileşenlerinin tümünün parçası olduğu protestolardan rahatsız olan iktidar, akla gelebilecek her türden manipülasyon ve şiddet yöntemiyle bu haklı protestoyu bastırmaya çalışıyor.

Kampüs kapısına kelepçe vurulması ve öğrenci evlerine yönelik polis baskınlarıyla başlayan iktidar baskısı, öğrencilerin kampüste düzenledikleri bir sergide yer alan görselin iktidar mensupları tarafından "İslam'a Hakaret" olarak hedef gösterilmesiyle yeni bir boyut kazandı.

İçişleri Bakanı'ndan Diyanet İşleri Başkanına, yandaş medyadan sosyal medya trollerine kadar tüm kesimler LGBTİ bireyleri hedef gösterdi. Görseli hazırlayan öğrenciler tutuklandı. İstanbul ve İzmir'de, tutuklanan öğrencilere destek olmak isteyen 200'e yakın öğrenci, keyfi biçimde gözaltına alındı. Boğaziçi Kampüsü çevik kuvvet tarafından basılarak öğrenciler darp edilerek kampüs dışına atıldı.

Boğaziçi Üniversitesi öğrencilerini ve öğretim üyelerini hedef alan polis şiddetini, LGBTİ bireylere yönelik ayrımcı ve dışlayıcı tutumu, ifade özgürlüğünü ve laikliği ayaklar altına alan her türden yaklaşımı kınıyoruz.

İktidar uzun zamandan bu yana siyaseten baş edemediği her konuyu, toplumun dini ve milli hassasiyetleri kullanarak, toplumun bir kesimini diğer kesimlerine karşı kışkırtarak çözümlenmeye çalışıyor. Bu tehlikeli komplamıştırma ve düşmanlaştırma siyasetinden vazgeçilmelidir.

Siyasi iktidar Boğaziçi Üniversitesi bileşenlerinin demokratik taleplerine kulak vermeli, tutuklanan ve gözaltına alınan öğrenciler serbest bırakılmalı ve atanmış Rektör Melih Bulu derhal istifa etmelidir.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

YEMEK SEPETİ İŞÇİLERİNİN VE DİSK/NAKLİYAT-İŞ SENDİKASI'NIN HAKLI MÜCADELESİNİ DESTEKLİYORUZ!

5 Şubat 2021

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın resmi verilerine göre, Yemek Sepeti Elektronik İletişim Perakende Gıda Lojistik Anonim Şirketi işletmesinde Türkiye genelinde 2021 Ocak ayı itibarıyla 6200 işçi çalışmaktadır.

Yemek Sepeti işçileri, insanca yaşayabilecek bir ücret ve insan onuruna yaraşır çalışma koşulları için anayasal haklarını kullanarak DİSK üyesi Nakliyat-İş sendikasında örgütlenmeye, üye olmaya başlamışlardır.

2020 yılının son aylarında başlayan bu süreç, 2021 Ocak ayında daha da hızlanarak devam etmiştir.

6356 Sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Yasası'na uygun olarak DİSK/Nakliyat- İş Sendikası'nın Toplu İş Sözleşmesi için Bakanlığa yetki başvurusu aşamasında işveren, işyerinin SGK kayıtlarında hukuka aykırı bir müdahale yaparak işçilerin bulunduğu "Taşımacılık" işkolunu, "Ticaret, Büro, Eğitim ve Güzel Sanatlar" işkolu olarak değiştirmiştir. Bunun sonucu olarak işyerinde çalışan 2.000'e yakın işçinin Nakliyat- İş sendikası üyeliği düşmüştür.

Yemek Sepeti yönetimi bu şaibeli, muvazaalı girişimle işçilerin Anayasa, uluslararası sözleşmeler ve yasalardan kaynaklanan örgütlenme ve toplu sözleşme haklarını açık bir şekilde çiğnemiştir.

İşçilerin DİSK'i, Nakliyat-İş sendikasını seçmeleri haklarını kullanmalarının ve özgür iradelerinin bir sonucudur. Başta işveren olmak üzere herkes bu haklara ve işçilerin özgür iradesine saygı göstermelidir.

Bizler;

Yemek Sepeti yönetimini işçilerin kararına, iradesine, hukukuna saygı göstermeye,

Başta Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı olmak üzere tüm yetkilileri hileli yollar kullanarak işçilerin haklarını kullanmalarını engellemeye çalışanlara karşı göreve çağırıyoruz.

Yemek Sepeti işçilerinin ve DİSK/Nakliyat-İş sendikasının haklı mücadelesi destekliyoruz.

DİSK-KESK-TMMOB-TTB

İKTİDARIN BİP DAYATMASINA HAYIR!

KURUMSAL İLETİŞİMDE DE “KAHROLSUN İSTİBDAT, YAŞASIN HÜRRİYET”

8 Şubat 2021

Çalışma yaşamımızda hızlı ve etkin iletişim gereksinimi her geçen gün daha da artmaktadır. Gelişen teknolojinin katkısı ile söz konusu gereksinimler elektronik postalar, kısa mesaj uygulamaları, sosyal medya iletişim grupları ve telekonferans üzerinden karşılanmaktadır. Kamu ve özel sektör çalışanlarımız, birlikte iş yaptıkları kişilerle sosyal medya grupları oluşturmakta, oluşturulan grubun amacı doğrultusunda iletişimlerini mobil cihazlar üzerinden hızlı ve etkin bir şekilde gerçekleştirmektedir.

Ülkemizde ve dünyada mobil cihazlarda yaygın kullanılan “mesajlaşma” aracı olan WhatsApp uygulamasının gizlilik politikasını 8 Şubat 2021’den başlayarak değiştireceğini açıklaması üzerine, yurttaşlarımız haklı kaygılara kapılarak, söz konusu uygulama yerine alternatif arayışlarına girmişlerdir. Bilgisayar Mühendisleri Odamız, söz konusu uygulamaların seçiminde ve kullanımında yurttaşlarımızın dikkat etmesi gereken noktalar konusunda daha önceden açıklamalar yapmıştır. Bu konuda bilgi düzeyinin artması, uygulamalar tercih edilirken daha fazla araştırma yapılması ve kamusal duyarlılığın gelişmesi kuşkusuz ülkemiz için faydalı ve gereklidir.

Öte yandan, başta Cumhurbaşkanlığı olmak üzere kamu kurum ve kuruluşu bu bildirim üzerine Whatsapp uygulamasının kullanımına son verileceği açıklamış, bu kurumlardaki yöneticiler, çalışanlara “BİP” v.b. uygulamaları mobil telefonlarına yükleyerek kullanmaları yönünde talimatlar vermiştir.

Bir iletişim altyapı sağlayıcısı firma tarafından reklam optimizasyonu amaçlı olarak geliştirilen bu uygulamaların, diğer benzer uygulamalardan çok daha fazla bilgiyi topladığı ve pek çok açıdan güvenlik noktasında sakınca oluşturduğu araştırmalarla ortaya konmuştur. Söz konusu uygulamalarda toplanacak telefon rehberi, konum bilgisi, satın alma geçmişi, performans verileri, fotoğraf, video ve ses dosyaları v.b. verilerin, ticari ya da siyasi amaçlarla üçüncü kişi ve kuruluşlarla paylaşılması

riski toplumun farklı kesimlerinde haklı kaygılar doğurmaktadır. Kamu çalışanları başta olmak üzere yurttaşlarımız, bu tip uygulamalar ile özel hayatlarının ve verilerinin gizliliğinin zedeleneceğinden endişelenmekte, ülkemizin mevcut koşulları ve insan hakları konusundaki olumsuz sicilinden de hareketle adeta fişlenmekten çekinmektedirler.

Siyasi iktidarın ve kamu kurumlarının, çalışanlarına, belirli bir uygulamayı mobil cihazlarına yükleme ve kullanma noktasındaki dayatmalarını hiçbir biçimde kabul etmiyoruz. İktidarın, Whatsapp'ın kullanıcı sözleşmesi kapsamında yaptığı açıklamayı fırsat bilerek, toplumu ve bireyleri zapturapt altına alma çabası doğru değildir. Yapılması gereken yurttaşları, özel hayatlarının gizliliği ve kişisel verilerinin gizliliği konusunda bilinçlendirmektir.

Hayatın her alanında olduğu gibi sosyal medya ve iletişim uygulamaları konusunda da “Kahrolsun İstibdat, Yaşasın Hürriyet” diyerek sosyal medya üzerinden çok uluslu teknoloji şirketlerinin ve otoriter devlet anlayışının denetim ve gözetim mekanizmalarına karşı mücadelede kararlı olduğumuzu kamuoyuna duyururuz.

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

YAYLALARIMIZIN, MERALARIMIZIN, ÇAYIRLARIMIZIN VE DOĞAL ÇEVREMİZİN RANTA AÇILMASINA İZİN VERMEYECEĞİZ!

10 Şubat 2021

Doğal kaynaklar, ekosistem ve doğal ortam içerisindeki şartlara bağlı olarak oluşmuştur. Oluşumunda insan emeğine ihtiyaç duymayan bu kaynaklar üzerinde, herhangi gerekçeyle, hiçbir kimse veya hiçbir kesim sahiplik iddiasında bulunamaz. Bu kaynakların tasarruf hakkı topluma ve orada yaşayan tüm canlılara aittir. Bir gecede imzalanan kararnamelerle doğal kaynaklarımızın rant kaynağı haline dönüştürülmesine ve zarar görmesine neden olmaya kimsenin hakkı yoktur. Bu kaynakların nasıl korunacağına veya kullanılacağına karar verilirken, bu kararların ekosistemi nasıl etkileyeceğini bilimsel veriler dikkate alınmalıdır.

Üretim ekonomisi yerine rant ve faiz ekonomisiyle her şeyin serbest piyasada pazarlanmaya/alınıp satılmaya çalışıldığı günümüzde, ülkemizin doğal, tarihi, kültürel miras alanları satışa çıkarılmakta ve hızla talan edilmektedir. Tek adam rejimi altında alınan keyfi kararlarla Fırtına Vadisi'nden Munzur Gözeleri'ne, Salda Gölü'nden Kaz Dağları'na ve Karadeniz yaylalarına kadar birbirinden değerli pek çok kamusal alan arazi rantı ile biçimlendirilmek istenmektedir.

Doğaya yönelik bu açgözlü saldırı, kamusal alanlarımızın yağmalanması anlamına geldiği gibi, doğal dengenin de bozulması anlamına gelmektedir. Son yıllarda sıkça yaşadığımız doğal afetlerin temel nedeni insan kaynaklı doğa tahribatları, yanlış toprak ve su politikaları, sınırsız enerji-maden yatırımları ve plansız-çarpık kentleşme uygulamalarıdır.

Doğa talanına resmi izin veren son örnek, 30 Ocak 2021 tarih ve 31380 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 3461 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile Amasya'da 11, Bolu'da 2, Trabzon'da 2 olmak üzere 15 adet yaylanın "yayla alanı" statüsünün kaldırılmasıdır. Aynı tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan 3456 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile çeşitli illerde 8 adet yerin turizm merkezi statüsü iptal edilmiş, 8 adet yerin de sınırları ve bazılarının statüsü değiştirilmiştir. 6 Şubat 2021 tarih ve 3138 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 3510 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile de Rize ili Çamlıhemşin ilçesi sınırları içerisinde Fırtına Deresi kenarındaki taşınmazların acele kamulaştırma yoluyla imara açılmasına izin verilmiştir.

2013 yılında Bakanlar Kurulu kararıyla yayla statüsü kabul edilen söz konusu 15 bölgenin bu statülerinin 2021 yılında kaldırılma tercihi, doğal yaşam alanları, imar ve rant politikaları, yayla/yaylacılık kültürü ve hayvancılık açlarından ciddi anlamda irdelenmelidir.

Alınan son kararlar, yeniden yayla-orman statü değişikliği gündeme gelmiştir. Orman Yasası'nın 17. maddesindeki istisnalar buraların yapılaşmaya açılmasına olanak tanımaktadır. Halen kaçak binalarla ciddi bir düzensiz yapılaşma yaşanan pek çok yaylamızda, 2018 yılında çıkarılan 7143 sayılı "torba yasa" ile gündeme gelen "imar affı(barışı)" bu kararlar birlikte değerlendirilmelidir. Süreci 6 Ocak 2021 tarihinde yayınlanan "6831 Sayılı Orman Kanunu'nun Ek 16. maddesi Kapsamında Orman Sınırları Dışına Çıkarma İşlemlerine İlişkin Yönetmelik" ile birlikte değerlendirdiğimizde, yaylalarımızda yeni talanlar adına neler yaşanabileceğini tahmin etmek güç olmasa gerekir.

Son yıllarda yaylalarımızın özellikle yerleşim yeri, rekreasyon ve turizm faaliyetleri açısından gündeme gelmesiyle beraber yaylaların kullanım amacı farklılaşmış ve çeşitlenmiştir. Bu durum düzensiz yapılaşma, özgün mimarideki bozulmalar, çevre kirliliği, çayır ve mera alanlarının azalması ve yaylacılık kültürünün yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kalması gibi pek çok sorunun yaşanmasına yol açmaktadır.

Su ve oksijen deposu olan orman, yayla, mera gibi doğal alanlarımızın doğal haliyle korunması ve kullanılması gerekir. Doğal alanlar ticarileştirilmemelidir. İmar ve rant politikaları ile yerli ya da yabancı kişiler/kesimler için yapılaşmaya açılan/açılacak yaylalarımız doğal özelliklerini yitirir, amacına uygun kullanılamaz.

Ülkemizde yüzyıllardır geleneksel bir hayvancılık şekli olarak yapılan yaylacılık yüksek kesimlerdeki çayır ve meralardan yararlanmanın en iyi yoludur. Endemik türlerle bezenmiş yaylalarımız yoğun arıcılık faaliyetleri yanında, yararlı ot-şifalı bitkiler açısından da önemlidir. Bitkisel ve hayvansal üretimin devamlılığı için verimli tarım arazilerimiz gibi, yaylalarımızın da amacı dışında kullanılmaması gerekir. Çayır, mera ve yaylalarımızı korumamanın sonucu, hayvansal gıda ürünlerinde ve hayvancılığın temel girdisi olan yemde dışarıya bağımlılığın artmasıdır. Oysa GDO'lu yemlere yeniden izin verilen günümüzde doğal yemle beslenen doğal üretim temel tercihimiz olmalıdır.

Doğal varlıklarımız ülkemizin dört bir yanında yağma ve talan projeleri ile tehdit altındadır. Bu doğa bizim, bu dünya bizim, bu ülke bizim. Ülkesini, halkını ve doğasını seven her yurttaşımızın görevi bu talana karşı durmaktır.

TMMOB son yasal düzenlemelerle yaylarımızın da farklı kullanım amaçlarıyla planlanarak doğal yapısını ve yayla özelliğini kaybetmemesi için alınan yanlış kararlara karşı yargı yolu dâhil gerekli mücadeleyi sürdürecektir.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

CANAN TOSUN YALNIZ DEĞİLDİR

14 Şubat 2021

Maden Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi Üyesi Canan Tosun çalıştığı işyerinde iş vereni tarafından darp edilerek şiddete maruz kalmıştır. Olayın faili işveren Fatih Uygun önceki gün uzunca bir süredir uygulamakta olduğu mobbing yetmezmiş gibi, arkadaşımız Canan Tosun’u darp etmiş, üzerine araç sürmüş, bıçak çekerek sözlü taciz ile tehdit etmiştir.

Canan Tosun saldırının faili hakkında suç duyurusunda bulunmuş, sosyal medya hesabında da ifşa etmiştir. Canan Tosun darp raporunu almaya uğraşırken , akıl almaz bu saldırıyı gerçekleştiren Fatih Uygun ne yazık ki serbest bırakılmış ve şiddet yine meşrulaştırılmıştır.

Kadına yönelik şiddet ve cinayetler artmışken, failin serbest bırakılması kabul edilemez. Kabul de etmiyoruz..

Bizler TMMOB’li mühendis, mimar ve şehir plancısı kadınlar olarak arkadaşımız Canan Tosun’a yönelik bu saldırıyı, tacizi ve olay sonrasında failin serbest bırakılmasını kınıyor ve kadına yönelik her türlü şiddetin takipçisi olacağımızı beyan ediyor ve kamuaoyu ile paylaşıyoruz.

#CananTosunYalnızDeğildir

#FatihUygunTutuklansın

Mücadele Kazandırır ve Biz Kazanacağız

TMMOB Kadın Çalışma Grubu

EŞİT VE ÖZGÜR BİR HAYATI BİZ KADINLAR KURACAĞIZ, 8 MART'TA SOKAKLARDA VE ALANLARDA OLACAĞIZ!

1 Mart 2021

Kadınlar hem toplumsal yaşamda hem de çalışma hayatında erkek egemen düzene karşı mücadele etmeye devam ediyor. Kadınların çalışma koşullarının iyileştirilmesi ve eşit değerde işe eşit ücret talebi ile İstanbul Sözleşmesi'nin ve 6284 sayılı yasanın etkin uygulanması için mücadeleyi ısrarla ve inatla sürdürüyor!

COVID-19 salgınının birinci yılında çalışma ve toplumsal hayatta derinleşen eşitsizliklere karşı sosyal politikalar geliştirmek yerine kadınların yaşadıklarını görmezden gelen iktidar, kadınlara güvencesiz ve sendikasız çalışma biçimlerini dayatmaya devam ediyor. Ancak kadınlar yaşamın her alanında her türlü eşitsizlikle mücadele etmeye devam edecekler!

Hangi meslekten hangi toplumsal kesimden olursa olsun kadına yönelik şiddet yaşamın tüm alanlarında ve yaygın olarak sürmekte, kadın cinayetlerinde cezasızlık kural haline gelmektedir. Kadınlar en yakınlarındaki erkekler tarafından fiziksel, psikolojik, ekonomik ve cinsel şiddete uğruyor, "intihar" denilen son derece şüpheli ölümlerle kadınların yaşamları çalınıyor. Buna karşın yaşamlarını korumak için öz savunmasını kullanan kadınlar serbest bırakılmak yerine, ağırlaştırılmış cezalarla cezaevlerinde yaşamaya mahkûm ediliyor. Biz kadınlar biliyoruz ki eşitlik ve özgürlük talebimiz devletin erkek egemen hukukuna sığmayacak; evde, işyerinde, sokakta cinsiyetçiliği ve tacizleri ifşa etmeye devam edeceğiz!

Tüm dünyada, özellikle de yaşadığımız Ortadoğu coğrafyasında ve ülkemizde kazanılmış haklarımıza dönük yoğun saldırılara ve dinselleştirme politikaları ile bizi toplumsallıktan kopararak yaşamımız üzerinde kurulmak istenen denetime karşı "Hayatımızdan ve haklarımızdan vazgeçmeyeceğiz" diyerek direniyoruz.

8 Mart, dünyanın neresinde olursa olsun sömürüye, ayrımcılığa, baskıya karşı yürütülen, kadın haklarının kazanılmasında verilen direnişin simgeleştiği bir mücadele günüdür. Eşitsizliğin, sınırsız tüketimin, sömürünün, yoksulluğun sistemleştiği; kapitalizmin, kadın ile kurduğu "ucuz emek-kutsanmış annelik" ilişkisinin neoliberal politikalarla tüm dünyada yeni kölelik koşullarının dayatıldığı bu dönemde, kadının varoluş

mücadelesi çok daha anlamlı bir hale gelmiştir. Hep birlikte sesimizi yükseltmek, demokratik, özgür ve eşit bir dünya kurabilmek, aşağıdaki taleplerimizi haykırmak için mücadelemizi yükseltelim!

Kadın istihdamının önündeki engellerden olan bakım hizmetleri kadının üstünden alacak özel politikalar uygulanmalıdır.

Salgın döneminde, artan kadın işsizliğini azaltacak istihdam politikaları hızla hayata geçirilmelidir.

Kadın istihdamında tek seçenemiş gibi sunulan esnek-güvencesiz ve kayıt dışı çalıştırmaya son verilmeli, güvenceli iş, güvenli yaşam koşulları sağlanmalıdır.

Kadınlar regl döneminde en az iki gün ücretli izinli sayılmalıdır.

Yetki ve karar mekanizmalarında eşit temsiliyetin hayata geçirilmesi sağlanmalıdır.

Kadını eğitimden, istihdamdan, yaşamdan koparan, çocuk yaşta evliliklerin hızla artmasına yol açan 4+4+4 eğitim sistemi hemen iptal edilmelidir.

8 Mart kadınlar için ücretli izin günü sayılmalıdır.

İstanbul Sözleşmesi tartışmasına son verilmeli, sözleşme ve 6284 sayılı yasa etkin bir şekilde uygulanmalıdır.

COVID-19 aşısı en kısa sürede yaygın ve ücretsiz uygulanmalıdır.

Kadınların eşit ve özgür olduğu, sömürünün baskının ortadan kaldırıldığı bir gelecek için,

Hayatlarımıza sahip çıkmak için,

Savaş ve işgal politikalarına geçit vermemek için,

Emeğimiz, bedenimiz ve kimliğimiz bizimdir demek için,

Doğamıza ve yaşam alanlarımıza sahip çıkmak için,

Emeğimizi ve hayatı örgütlemek için,

Demokrasiyi, barışı, laikliği kazanmak için,

Tüm kadınları, gökkuşağı gibi tüm renklerimizle bir arada olmaya, haklarımıza ve yaşamlarımıza sahip çıkmaya 8 Mart alanlarına çağırıyoruz.

Evde, işte, okulda, tarlada, fabrikada, atölyelerde, emeği ve hakları için mücadele eden tüm kadınların 8 Mart mücadele gününü kutluyoruz.

Söyleyecek sözümüz, değiştirecek gücümüz var!

Yaşasın kadın dayanışması!

DİSK Kadın Komisyonu

KESK Kadın Meclisi

TMMOB Kadın Çalışma Grubu

TTB Kadın Hekimlik ve Kadın Sağlığı Kolu

İŞ CİNAYETLERİ VE İŞÇİ KATLIAMLARI ARTARAK DEVAM EDİYOR

3 Mart 2021

3 Mart, dünya madencilik tarihinde yaşanan en büyük facialardan biri olan ve grizu patlaması sonucu 263 madencinin yaşamını yitirdiği 1992 Kozlu faciasının yıldönümüdür. Facianın yıldönümünde Kozlu'da hayatını kaybeden maden emekçilerini bir kez daha saygıyla anıyoruz.

3 Mart, iş cinayetlerine dikkat çekebilmek, işçi sağlığının ve iş güvenliğinin önemini vurgulamak için TMMOB tarafından 2012 yılında "İş Cinayetlerine Karşı Mücadele Günü" olarak ilan edilmiştir.

Ülke tarihimiz, iş cinayeti ve işçi katliamı olarak tanımlanabilecek facialar ile doludur. 13 Mayıs 2014 tarihinde Soma'da ülke tarihinin en büyük maden faciası meydana gelmiş ve 301 madenci hayatını kaybetmiştir. Bu facianın hemen ardından 6 Eylül 2014'te Torunlar Center Asansör Faciasında 10 inşaat işçisi, 4 Kasım 2014'te Yalvaç'ta gerçekleşen trafik kazasında 18 tarım işçisi, 28 Ekim 2014'te Ermenek'teki kömür madeninde 18 madenci, 17 Kasım 2016'da Şirvan'da bakır madeninde 16 madenci, 17 Ekim 2017'de Şırnak'ta 8 madenci, 3 Temmuz 2020'de Sakarya Hendek'te havai fişek fabrikasında 8 işçi ve bu patlamadan sadece birkaç gün sonra gerçekleşen imha işleminde ise 3 yurttaşımız hayatını kaybetmiştir. Kozlu'daki faciadan günümüze kadar yaşanan olumsuzluklardan gerekli dersler çıkarılmamış, atılması gereken adımlar atılmamıştır. İş cinayetleri ve işçi katliamları artarak devam etmektedir.

İş kollarının neredeyse tamamında iş cinayetleri yaşanmaktadır. Binlerce işçi iş kazalarında sakat kalmakta, meslek hastalıkları ile hayatını kaybetmektedir. SGK'nın iş kazaları ve meslek hastalıklarına dair yayınladığı en güncel istatistik 2019 yılına aittir. Bu istatistiğe göre 2019 yılında 1.149 emekçinin hayatını kaybettiği, buna karşın meslek hastalığı sonucu ise bir tane bile can kaybı yaşanmadığı ilan edilmiştir. ILO'nun yürüttüğü çalışmalara göre; dünyada her yıl meydana gelen iş kazası sonucu ölümlerin 6,3 katı kadar can kaybı, meslek hastalığı ve işle ilgili hastalıklar sonucu meydana gelmektedir. Bu çalışmalar ile SGK tarafından açıklanan veriler esas alındığında 2017 yılında en az 10.218, 2018 yılında en az 9.714, 2019 yılında en az 7.238 emekçi meslek

hastalığı sonucu hayatını kaybetmiştir. İş kazaları ve meslek hastalığı sonucu her gün 35 emekçi hayatını kaybetmektedir. Buna rağmen işçi sağlığı ve iş güvenliği konusu ülke gündeminde yeterli düzeyde yer alamamaktadır. Oysa SGK'nın açıkladığı yıllık iş cinayeti sayıları bile durumun vahametini ortaya koymaktadır. Açıklanan verilere göre 2015 yılında 1.252, 2016 yılında 1.405, 2017 yılında 1.633, 2018 yılında ise 1.541 işçi, iş cinayetlerinde yaşamını yitirmiştir.

İşyerleri denetlenmemektedir. Denetimsizlik ve yaptırımsızlık sürdürülür iş cinayetlerini engellemek mümkün değildir. Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Rehberlik ve Teftiş Kurulu Başkanlığı 2019 yılı faaliyet raporunda yer alan bilgilere göre 2019 yılında İSİG yönünden yapılan toplam teftiş sayısı 3.088'dir. Bu denetimlerin önemli bir bölümü, eksikliklerin giderilip giderilmediğini kontrol için yapılan ikinci denetlemeler oluşturmaktadır. Yapılan her denetimin yeni bir denetim olduğu kabul edilse dahi her 1.000 işyerinden yalnızca 1,6'sı İSİG yönünden denetlendiği anlaşılmaktadır. Rakamların ortaya koyduğu gerçek, bu şekilde devam eden denetim faaliyetlerinin göstermelikten ibaret olduğu ve devletin gerekli sorumluluğu göstermediğidir.

Her yıl, evine ekmek götürebilmek için emek harcayan 2 bin civarında emekçinin iş cinayetlerinde hayatını kaybediyor olması, 10 bin civarında emekçinin meslek hastalıkları sonucu hayatını kaybediyor olması büyük bir sorun ile karşı karşıya olduğumuzu anlatmaya yetmektedir. Şans eseri hayatta kalıp, geçirdiği sakatlık yüzünden engelli olan emekçiler hayatlarının geri kalanını büyük zorluklar ile sürdürmektedir. Bazı emekçiler sakatlanmalar sonrası oluşan engellilik tipi ve oranlarına bağlı olarak çalışamayacak duruma gelmektedir. Çalışacak durumda olanlar ise engelli istihdamındaki sorunlar ve kent altyapılarımızın engellilere uygun olmayışının doğurduğu diğer sorunlar ile boğuşmaya mahkûm olmaktadır.

İş kazaları ve meslek hastalıklarına yönelik resmi makamlarca açıklanan istatistikler yaşamakta olduğumuz acı tabloyu göstermeye yetmektedir. Ancak açıklanan veriler gerçeği tam olarak yansıtmamaktadır. Covid-19 pandemisi sürecinde açıklanan verilerin gerçeği ne oranda yansıttığı, verilere nasıl müdahale edildiği ve gerçeğin nasıl manipüle edilmeye çalışıldığı ortaya çıkmıştır. Veriler ile oynamanın bir yönetim biçimi haline geldiği ülkemizde gerçeği yansıtan veriye ulaşmak ayrı bir sorun haline gelmiştir. İş kazaları, meslek hastalıkları vb ile ilgili verilerin tamamı kamuoyu ile paylaşılmalıdır.

İş cinayetlerinin sorumluları korunmakta hatta aklanmaktadır. 301 emekçinin yaşamını kaybetmesine neden olan Soma Faciası sorumlularından tutuklu kimse kalmamıştır. Can Gürkan'ın da aralarında bulunduğu 4 sanığa “olası kastla 301 kez öldürme ve 162 kez yaralama” suçundan ceza verilmesine hükmeden Yargıtay 12. Ceza Dairesi'nin beş kişiden oluşan heyetinin üçü değiştirilmiş ardından karar bozulmuş ve tutukluların tamamı tahliye edilmiştir.

İş cinayetleri ile mücadele ertelenebilir, ötelenebilir bir gündem değildir. İş cinayetlerinin yaşanmaması için yürütülen mücadelenin güçlendirilmesi ve gerekli yasal düzenlemelerin zaman kaybetmeden gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

İşçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda gerçekçi adımlar atılabilmesi için işverenleri sorumluktan kaçırarak yaklaşıma son verilmesi gerekmektedir. İşverenleri temel sorumluluktan kurtaran, sorumluluğu bir günah keçisi olarak iş güvenliği uzmanlarının üzerine yükleyen mevcut sistemde, önleyici ve engelleyici bir faaliyetin organize edilmesi mümkün olmayacaktır.

Esnek çalışma düzenini getiren 4857 sayılı İş Kanunu, İşyerlerinde işçi sağlığı güvenliğini, serbest piyasa koşullarında çalışan, Ortak Sağlık Güvenlik Birimlerine (OSGB) havale eden 6331 sayılı İş Sağlığı Güvenliği Yasası problemlidir. Problemlili olan kanunların uygulamaları dahi yeterli değildir. Sorunun temelinde işçi sağlığı ve iş güvenliğine ilişkin düzenlemelerde sendikalar, meslek örgütleri ve bilim insanlarının görüşlerinin dikkate alınmaması yatmaktadır.

Taşeronlaştırma, özelleştirme, sendikasılaştırma, denetimsizlik, esnek istihdam politikaları, kayıt dışı çalışmaya izin veren politikalar ve bunun sonucu oluşturulan mevzuat ile sorunlu bir sistem üretmiştir. Emeğe ve emekçiye düşman olan bu sistem sermayenin sınırsız sömürü düzenin bir tezahürüdür. İş cinayetlerini seyrederek olan biteni kadere, fıtrata bağlayan açıklamalar yapan siyasi iktidar bu sistemi korumak üzere yoğun çaba sarf etmektedir.

Tablonun giderek ağırlaşmasının bir diğer nedeni de sendikal hakların baskı altına alınmasıdır. Sendikal örgütlenmenin önündeki engeller tüm çalışanlar için kaldırılmadıkça işçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda yol alınamayacaktır. Sendikasıız uzman, sendikasıız işçi, örgütsüz bir çalışma yaşamı ile emekçiler tüm olumsuzluklara açık ve savunmasız bir durumdadır.

Olumsuz gidişata Covid-19 pandemisinin etkileri de eklenmiştir. Pandemi sürecinin yönetimi ve salgından koruma politikaları çalışma hayatı için geçerli olmamış, emekçiler salgının ölümcül sonuçları ile baş başa bırakılmıştır. Sermaye sınıfının ihtiyaçlarının karşılaması pahasına Covid-19 salgını yok sayılmıştır. Bu süreçte kölelik sitemine benzer uygulamalar ile emekçi düşmanlığının çirkin yüzü bir kez daha ortaya çıkmıştır. İşçilerin fabrikalara hapsedildiği, şantiyelerden çıkarılmadığı, hasta olsalar dahi dur durak bilmeden çalıştırıldıklarına dair haberler sıklıkla kamuoyu gündemine yansımıştır. İşçilerde Covid-19 pozitif vaka oranı, Türkiye geneli vaka oranının 3,2 katıdır. Salgın koşulları altında sağlıkçılar başta olmak üzere emekçiler için gerekli tedbirler alınmamış, çarklar dönsün denilerek yurttaşlarımız salgına kurban verilmiştir.

Gerçekleşen iş cinayetleri ve iş kazalarının büyük çoğunluğunun önlenilebilir olduğu bilinmektedir. Bilimsel ve teknik ölçütler doğrultusunda atılacak adımlar ile göz göre göre “gelıyorum” demekte olan facialara son vermek mümkündür. Bunun için önce insan hayatını ve emeğe değer veren bir yaklaşımın benimsenmesi gerekmektedir.

İşçi sağlığı ve iş güvenliğinin sağlanması, öncelikle devletin ve işverenin görevidir, sorumluluğu yükleyecek kurban arama anlayışına son verilmelidir.

Amacı “işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması ve mevcut sağlık ve güvenlik şartlarının iyileştirilmesi” olan 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu amacına uygun olarak baştan aşağı değiştirilmelidir.

İşçi sağlığı ve iş güvenliği alanına ilişkin düzenlemelerin ve denetimin yalnızca Aile, Çalışma Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından yürütülmesi, doğru kararların alınmasının önünde bir engeldir. Bu nedenle düzenleme ve denetleme; Aile, Çalışma Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın yanında, Sağlık Bakanlığı, üniversiteler, sendikalar, TTB ve TMMOB'den oluşan idari ve mali yönden bağımsız bir enstitü tarafından yerine getirilmelidir. Çalışma yaşamına ilişkin tüm düzenlemeler bu enstitü tarafından yeniden ele alınmalı ve kararlaştırılmalıdır.

İş güvenliği uzmanlığı sistemi kamu eliyle sağlanacak şekilde yeniden yapılandırılmalı, hizmetin piyasalaştırılmasına son verilmelidir.

Örgütlenme ve sendikalaşmanın önündeki engeller kaldırılmalıdır. Taşeronlaşma ve benzeri uygulamalara son verilmelidir.

Denetim mekanizmaları bağımsız organizasyonlar olarak yeniden yapılandırılmalı, güçlendirilmelidir.

İş kazaları ve cinayetlerinin sorumlularına yaptırım uygulanmalı, işveren, ilgili kamu görevlileri ve sorumlular hakkında yargı süreçleri bağımsız bir şekilde işletilmelidir. Sorumluların aklanmasına son verilmelidir. Adalet sağlanmalıdır.

TMMOB olarak 3 Mart'ta; iş kazalarının, iş cinayetlerinin ve işçi katliamlarının son bulması için mücadele etmeye devam edeceğimizi bir kez defa ifade ediyoruz

Artarak devam eden iş cinayetlerine ve işçi katliamlarına son verecek adımlar zaman kaybetmeden atılmalıdır.

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

KADINLAR KAZANACAK, EMEK KAZANACAK! EŞİT VE ÖZGÜR BİR HAYAT İSTİYORUZ!

8 Mart 2021

New York'ta bir tekstil fabrikasında yanarak hayatını kaybeden işçi kadınların ardından bugün, 164 yıl sonra da dünyanın her yerinde, ayrımcılığa, şiddete, eşitsizliğe, sömürüye, baskılara karşı verdiğimiz; eşitlik, özgürlük, emek, hak, adalet, barış, laiklik mücadelesi ve dayanışma için sesimizi, isyanımızı birleştirme ve büyütme hikayemizi yazmaya devam ediyoruz. Bugün benzer taleplerle tekstil fabrikasında hakları için direnen kadınların izinden gidenler olarak; onları saygı ve şükranla anıyoruz.

8 Mart, dünyanın neresinde olursa olsun kadınlara uygulanan sömürüye, ayrımcılığa, baskıya karşı yürütülen, kadın haklarının kazanılmasında verilen direnişin simgeleştiği bir mücadele günüdür. Eşitsizliğin, sınırsız tüketimin, sömürünün, yoksulluğun sistemleştiği patriyarkal kapitalizmin, kadın ile kurduğu “ucuz emek - kutsanmış annelik” ilişkisinin neoliberal politikalarla tüm dünyada yeni kölelik koşullarını dayattığı bu dönemde, kadının varoluş mücadelesi çok daha anlamlı bir hale gelmiştir.

Kadınlar, çalışma ve toplumsal yaşamda, toplumsal cinsiyet eşitsizliği ile karşı karşıya kalmaktadır. Herhangi bir sosyal güvencesi olmadan kayıt dışı olarak çalıştırılan kadınlar “ucuz emek gücü” olarak görülmekte, “eşit değerde işe eşit ücret”den yoksun bırakılmaktadırlar. Covid 19 pandemisiyle birlikte patriyarkal kapitalizmin yarattığı sorunlar derinleşmiş, pandemi kadına yönelik ekonomik, psikolojik, fiziksel, cinsel şiddeti, kadın bedeni, emeği üzerindeki sömürü ve baskıyı arttıran bir politikanın fırsatı haline getirilmiştir.

Çocuk, hasta, yaşlı, engelli bakımının sadece kadına özgü bir sorumluluk gibi görülüp kadının sırtına yüklenerek, bakımın kamusal bir hizmet olarak sunulmaması, sosyal destek politikalarının geliştirilmemesi, metalaştırılan hizmetlerin fiyatlarının çok yüksek olması nedeniyle kadınlar istihdamdan kopmakta ya da hiç istihdam alanına girememektedir. Bakım maliyetlerinden kaçınmanın yolu haline getirilen bu uygulamalar kadının hane içi emeğini görünmez kılmaya, değersizleştirmeye devam ederken, emeğinin görünür ve değerli olması için gerekli ekonomik düzenlemeler yapılmamaktadır. Bunun sonucunda kadınlar kamusal alandan, sosyal yaşamdan, üretimden uzaklaşmak zorunda kalmaktadır.

Nüfus politikaları ataerkil kapitalist sistemin ihtiyaçlarına uygun biçimde kadın bedenleri üzerinden, kadın cinselliği ve doğurganlığı denetlenerek sürdürülmektedir. Ülkemizde özellikle son yıllarda kadınların toplum içindeki ekonomik, kültürel ve sosyal etkinliği siyasi iktidarın bilinçli politikaları ile sürekli azaltılmaktadır. Kadınlar, muhafazakar-feodal kültürün baskısı ile evine kapanmaya zorlanmaktadır. Kadınların istihdam ve sosyal yaşama katılım oranlarında son yıllarda görülen düşüş bunun en açık göstergesidir.

Kadına yönelik şiddet de yaşamın tüm alanlarında yaygın olarak sürmektedir. Her gün en az 4 kadın katledilmektedir. Kadınlar en yakınlarındaki erkekler tarafından fiziksel, psikolojik, cinsel şiddete uğramakta, intihar denilerek son derece şüpheli ölümlerle yaşamları çalınmaktadır. Şiddet her kesimden, her meslekten, her toplumsal kesimden kadına karşı uygulanmaktadır. Cezasızlık, korumasızlık ve hukuksuzluk nedeniyle kadına yönelen şiddet konusundaki istatistikler, dünya genelindeki bir insan hakları felaketini ortaya koymaktadır. Buna karşın yaşamlarını korumak için öz savunmasını kullanan kadınlar ise serbest bırakılmak yerine, ağırlaştırılmış cezalarla cezaevlerinde yaşamaya mahkûm edilmektedir. Kadınların insanlık dışı yöntemlerle, vahşice, toplumun, devletin gözü önünde öldürülmesi ve kadına yönelik şiddetin faillerinin, eril yargı ile “tahrik” adı altında indirimlerle serbest bırakılması, şiddeti ve kadın cinayetlerini körüklemektedir.

Kadını kontrol altına almayı hedefleyen, kamusal alandan uzaklaştıran sistem; üniversitelerde, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Projesini toplumsal değerlerimize ve kabullerimize uygun olmadığı gerekçesiyle durduran, Türkiye'nin imzalamış olduğu CEDAW-Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılmasına ilişkin Birleşmiş Milletler Sözleşmesine ve Kadına Karşı Şiddetin ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin İstanbul Sözleşmesine karşı olan anlayışla kadına yönelik şiddet kışkırtılmaktadır.

Biliyoruz ki eşitlikçi yönetim biçimleri işlevsel kılınmadan ne kadın ne de toplum şiddetten kurtulacaktır. Bu nedenle ülkemizde kadını eşit ve özgür birey olarak gören yasal dönüşümler ve uygulamaların bir an önce başlatılması, eşitlikçi, demokratik, laik, yönetim biçimlerinin hayata geçmesi, kadın bedeni üzerindeki tüm söz ve karar haklarının kadına ait olduğunun kabul edilmesi ve siyasi iktidarların kadının bedeninden elini çekmesi gerekmektedir.

Taleplerimiz açık ve net:

*Kadınlar ve LGBTİ+ lara yönelik her türlü ayrımcılığı ve şiddeti önleyen yasal düzenlemeler acilen yapılmalı, İstanbul Sözleşmesi'nin tartışılmasına son verilmeli, 6284 sayılı yasa etkin bir şekilde uygulanmalı,

*Çalışma hayatında kadına yönelik her türlü ayrımcılık terk edilmeli, esnek çalışma biçimlerine, cinsiyetçi iş bölümüne, ücret eşitsizliğine son verilmeli güvenceli, düzenli işler yaratılmalı,

*Yetki ve karar mekanizmalarında eşit temsiliyetin hayata geçmesi sağlanmalı,

*Bir sağlık ve sosyal hak olarak kürtaj hakkının kullanımını engelleyen fiili uygulamalardan vazgeçilmeli, güvenli ve parasız kürtaj olanakları sağlanmalı,

*Kadınlar regl döneminde en az iki gün ücretli izinli olmalı,

*Kadın istihdamın önündeki engellerden olan çocuk, hasta, yaşlı, engelli bakımı kamusal hizmet olarak sunulmalı, ev işlerini kadının üstünden alacak sosyal politikalar uygulanmalı,

* Kapatılan kamu kreşlerinin yanı sıra tam zamanlı, ücretsiz, nitelikli ve anadilinde hizmet veren kamu ve mahalle kreşleri açılmalı,

*ILO 190 sayılı sözleşme uygulanmalı,

*Kadını eğitimden, istihdamdan, yaşamdan koparan, çocuk yaşta evliliklerin hızla artmasına yol açan 4+4+4 eğitim sistemi hemen iptal edilmeli,

*8 Mart kadınlar için ücretli izin günü sayılmalıdır.

Kadınların eşit ve özgür olduğu, sömürünün baskının ortadan kaldırıldığı bir gelecek için,

Hayatlarımıza sahip çıkmak için,

Savaş ve işgal politikalarına geçit vermemek için,

Demokrasi ve barış için,

Emeğimiz, bedenimiz ve kimliğimiz bizimdir demek için,

Doğamıza ve yaşam alanlarımıza sahip çıkmak için,

Emeğimizi ve hayatı örgütlemek için,

Tüm kadınları, gökkuşaağı gibi tüm renklerimizle bir arada olmaya, haklarımızı ve yaşamlarımıza sahip çıkmaya çağırıyoruz.

Evde, işte, okulda, tarlada, fabrikada, atölyelerde, emeği ve hakları için mücadele eden tüm kadınların 8 Mart mücadele gününü kutluyoruz.

SÖYLECEK SÖZÜMÜZ, DEĞİŞTİRECEK GÜCÜMÜZ VAR!

YAŞASIN KADIN DAYANIŞMASI!

DİSK Kadın Komisyonu - KESK Kadın Meclisi - TMMOB Kadın Çalışma Grubu -TTB Kadın Hekimlik ve Kadın Sağlığı Kolu

MÜCADELE KAZANDIRIR VE BİZ KAZANACAĞIZ

8 Mart 2021

8 MART, kadınların ezilmesinin, emeğiyle ve bedeniyle sömürülmesinin, tümüyle eşitsiz koşullara mahkum edilmesinin, tüm deneyim ve görünümüne karşı gücümüzü birleştirdiğimiz gündür!

8 MART, sorunların yalnızca suretlerine karşı değil, esasına karşı da mücadele günüdür!

TMMOB(Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği)' li kadınlar olarak, 164 yıl önce, New York'ta çalışma koşullarının iyileştirilmesi ve ücret eşitsizliğinin giderilmesi amacıyla greve giden dokuma işçisi kadınları; grevi kırmak için güvenlik güçlerinin saldırısının akabinde meydana gelen nedeni belirsiz yangında can veren 129 dokuma işçisi kadını ve mücadelemize ışık tutan tüm kadınları saygıyla anıyoruz.

Evde, işte, okulda, tarlada, fabrikada, şantiyede, madende çalışan, emek ve hakları için mücadele eden tüm kadınları selamlıyor, kadın mücadelesi ve dayanışmasını yükselteceğimizi HAYKIRIYORUZ...

Mevcut iktidarın ekonomik ve siyasal tercihleri nedeniyle, ne yazık ki kazanımlarımızı değil, kayıplarımızı konuşmak durumunda kaldığımız bu zor günlerde; artan yoksulluğun, işsizliğin ve uygulanan yanlış sosyal politikaların yarattığı toplumsal şiddetin ve eşitsizliğin en büyük muhatabı yine kadınlardır.

2020 yılının ilk aylarından itibaren hızla yayılan Covid19 Pandemisiyle birlikte, tüm dünyada olduğu gibi, ülkemizde de kadınların ev içi iş yükünün çok daha fazla arttığı gözlemlenmiştir. BM'nin Türkiye'de yaptığı araştırma sonucuna göre, salgın döneminde kadınların erkeklere oranla 4 kat daha fazla ev işi yaptığı, hasta ve çocuk bakımı gibi işlere de uzun mesailer harcadığı görülmektedir.

Kadınların ekonomiye katılımı, fırsat eşitliği, eğitim imkanları, sağlık ve kadının siyasi güçlendirilmesi kriterlerine göre düzenlenen 2020 Cinsiyet Eşitliği Raporu'na göre Türkiye 153 ülke arasında 130. sırada yer almakta, ekonomik hayata katılımında ise 136. sırada yer almaktadır. Yine rapora göre küresel anlamda kadınların erkeklerle eşit haklara sahip olabilmesi için en az 100 yıl, erkeklerle eşit ücrete sahip olması için 257 yıl geçmesi

gerekmektedir. 2021 Ocak ayı TÜİK'in açıkladığı verilere göre, ev işleri ile ilgilenen, aslında istihdam dışında kalan kadınlar bir önceki yıla göre, 1 milyon 547 bin azalmıştır. TÜİK'in verileri bu şekilde açıklaması, kadın işsizliğinin gerçek boyutunun üzerini örtmeye çalışmaktan başka bir şey değildir.

Uluslararası Çalışma Örgütü (İLO) metodolojisinden yola çıkarak hazırlanan DİSK AR 2020 Raporu'nda ise, geniş tanımlı kadın işsizlik oranının %41'e ulaştığı, kadın iş gücünün %8, kadın istihdamının %6.3 ve ücretsiz izin uygulamaları nedeniyle, iş başında olan kadınların %10.7 azaldığı, ne yazık ki "Ümitsiz" işsiz kadınların (iş aramayı bırakan kadınların) sayısının %168.4 arttığı görülmektedir.

Cinsiyete dayalı sosyal ve ekonomik ayrımcılığı KABUL ETMİYORUZ...

Çalışma hayatına alınmayan ya da istihdamdan uzaklaştırılan kadınların toplumsal cinsiyet temelli ayrımcılık, şiddet ve kadın cinayetlerine karşı daha korumasız hale gelmekte olduğunu her gün üzülenek görüyoruz. Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu'nun 2020 raporuna göre 2020 yılında 171'i şüpheli 300 kadın katledilirken, 2021 Ocak ayında 14'ü şüpheli olmak üzere 23 kadın öldürüldü. Başvuru mekanizmalarının yetersizliği, soruşturmaların çoğunun ataerkil cinsiyetçi yaklaşımla yürütülmesi, cezasızlıkla sonuçlanması ve failerin korunması gibi nedenlerden dolayı, kadınların çoğunun uğradıkları şiddete, mobbinge karşı sessiz kalmayı tercih etmek zorunda kaldığı, şikayette bulunmaktan çekindiği bilinmektedir.

Biz TMMOB'li kadınlar kadın cinayetlerini, kadına yönelik şiddeti ve tacizi görmeyen, tecavüzcü ve katilleri adeta ödüllendiren hukuku REDDEDİYORUZ...

1951 yılında Türkiye'nin imzaladığı ancak uygulanmayan ILO'nun 100 nolu sözleşmesi erkek ve kadınlar eşit işlerde, eşit ücret ve sosyal haklara sahiptir, demektedir.

Benzer şekilde, hazırlanmasında yer aldığımız, imzaladığımız CEDAW (Kadınlara Karşı Her Türü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi)' ni onaylayan ülkelerin kadınlara yönelik her türlü ayrımcılığı kaldırmakla yükümlü olduğunu biliyoruz.

ILO'nun 100. Yıl genel kurulunda oy çokluğu ile kabul edilen, 25 Haziran 2021 yılında yürürlüğe girecek olan, ILO 190 no'lu Şiddet ve Tacize

ilişkin Sözleşme, çalışma yaşamında zorbalık ve tacize maruz kalan herkesi korumayı ve güçlendirmeyi hedeflemektedir. Bu sözleşmede mutlaka taraf olunmalı, İstanbul Sözleşmesi ve 6284 sayılı Kadını Koruma Kanunu'nun etkin bir biçimde uygulanmalıdır.

Mühendis, mimar ve şehir plancısı biz TMMOB'li kadınlar,

Kadına yönelik her türlü ayrımcılık ve şiddete karşı mücadele etmeye ve takipçisi olmaya devam edeceğiz.

Kanatlarda BARIŞ,

Avuçlarda EMEK,

Gelecek birlikte ÖRÜLECEK...

YAŞASIN KADIN DAYANIŞMASI

YAŞASIN TMMOB KADIN ÖRGÜTLÜLÜĞÜ

KADINLAR ÖRGÜTLÜ, TMMOB DAHA GÜÇLÜ

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kadın Çalışma Grubu

BARIŞTAN YANA SESİMİZ VE GELECEK GÜZEL GÜNLERE OLAN İNANCIMIZLA NEVRUZUMUZ KUTLU OLSUN!

20 Mart 2021

Dünyanın bütün ülkelerinde doğanın uyanışı ve yaşamın yeniden canlanmasının simgesi olarak kutlanan Nevruz, ülkemizde aynı zamanda barışa ve kardeşliğe duyulan özlemin de simgesidir. Bu ülke topraklarında yaşayan farklı kültürlerden, kimliklerden ve geleneklerden gelen tüm halkların bir arada yaşam arzusunun kültürle yoğrulmuş dışavurumudur Nevruz.

Milyonlarca yurttaşımızın oy verdiği HDP'ye yönelik kapatma davasının açıldığı, seçmen iradesiyle TBMM'ye seçilmiş muhalif parlamenterlerin milletvekilliklerinin düşürüldüğü, LGBTİ bireylerin açık biçimde hedef gösterildiği, kadına yönelik şiddete karşı en önemli tarihsel kazanımlardan biri olan İstanbul Sözleşmesi'nin feshedildiği ve toplumun tüm kesimlerinin zorbalıkla baskı altına alındığı bu dönemde Nevruz'un farklılığa, çeşitliliğe ve umutlu günlere olan vurgusu çok daha önem kazanmıştır.

Tek adam rejiminin temsil ettiği ve tüm topluma dayattığı tek tipçi, baskıcı ve karanlık yaşam tarzı karşısında, tüm kesimleri kapsayan çoğulcu, özgürlükçü, demokratik ve eşitlikçi bir toplum idealini savunmaya devam edeceğiz.

Üzerimizdeki baskı ne kadar artarsa artsın, bedeli ne olursa olsun, barışın, kardeşliğin, renkliliğin ve neşenin bu ülke topraklarında egemen olması için mücadelemizden asla vaz geçmeyeceğiz!

Barıştan yana sesimiz ve gelecek güzel günlere olan inancımızla, baharın ülkemizde ve tüm dünyada umudu ve kardeşliği yeşertmesi dileğiyle Nevruzumuz Kutlu Olsun!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

İSTANBUL SÖZLEŞMESİNDEN VAZGEÇMEYECEĞİZ!

20 Mart 2021

Türkiye'nin 11 Mayıs 2011'de imzalayan ilk devlet ve 24 Kasım 2011'de kendi parlamentosunda onaylayan ilk ülke olduğu, kamuoyunda "İstanbul Sözleşmesi" olarak bilinen, "Kadınlara Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi" 20 Mart 2021 gece yarısı 9 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 3. Maddesi ile feshedilmiştir. Oysaki İstanbul Sözleşmesinin feshi ne hukuksal ne de toplumsal olarak mümkündür.

İstanbul Sözleşmesi ciddi bir insan hakları ihlali olan, kadına yönelik şiddet ve ev içi şiddet sorununu en kapsamlı şekilde ele almakta ve taraf devletlere, ev içi şiddet (fiziksel, cinsel, psikolojik veya ekonomik), taciz amaçlı takip, tecavüz dahil, cinsel şiddet, cinsel taciz, zorla evlendirme, kadınların sünnet edilmesi, kürtaja zorlama ve kısırlaştırmaya zorlama gibi durumlarda cezai veya hukuki yaptırımlar uygulanmasını zorunlu kılmaktadır.

Sözleşmenin dört temel ilkesi; "kadına yönelik her türlü şiddetin ve ev içi şiddetin önlenmesi, şiddet mağdurlarının korunması, suçların kovuşturulması, suçluların cezalandırılması ve kadına karşı şiddet ile mücadele alanında bütüncül, eş güdümlü ve etkili işbirliği içeren politikaların hayata geçirilmesidir".

Sözleşmeyle birlikte taraflara ayrıca, ulusal anayasalarına veya ilgili diğer mevzuata kadın erkek eşitliği ilkesini dâhil etme ve bu ilkenin uygulanmasını sağlama, kadınlara karşı ayrımcılığı yasaklama ve kadınlara karşı ayrımcılık yapan yasa ile uygulamaları yürürlükten kaldırma zorunluluğu getirilmektedir.

Sözleşmenin gereklerini yerine getirmek yerine sözleşmeden çekilmeyi tercih eden siyasi iktidar kadına yönelik tüm şiddet ve cinayetlerin sorumlusudur. Hep söylediğimiz gibi tüm kadın cinayetleri politiktir.

Herkes bilsin ki, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği olarak kadınların yaşama hakkına sahip çıkacağız, kadına yönelik şiddete sessiz kalınmasına, kazanılmış haklarının gasp edilmesine asla izin vermeyeceğiz...

#İstanbulSözleşmesiYaşatır
#İstanbulSözleşmesindenVazgeçmeyeceğiz
#İstanbulSözleşmesiniUygula
#mücadelekazandırırvebizkazanacağız

TMMOB Yönetim Kurulu

SU VE İKLİM KRİZİ İLE BAŞ EDEBİLMEK İÇİN BİLİMİN SESİNE KULAK VERİLSİN!

22 Mart 2021

Su, İklim Değişikliği, Kuraklık ve Doğa Kaynaklı Afetler konusunda farkındalığı geliştirmek amacıyla, Birleşmiş Milletler tarafından, 22 Mart Dünya Su Günü, 23 Mart ise Dünya Meteoroloji Günü olarak ilan edilmiştir. 2021 Dünya Su Günü teması “Suya Değer Vermek”, Dünya Meteoroloji Günü teması ise “Okyanuslar, İklimimiz ve Hava Durumumuz” olarak belirlenmiştir. Her iki tema da, dünyada giderek büyüyen su ve iklim krizine dikkat çekmektedir.

KÜRESEL İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ

Bilim insanlarının araştırmaları ve uluslararası örgütlerin açıklamalarına göre 21. yüzyılda dünyamızı ve insanlığı tehdit eden tehlikelerin en başında iklim değişikliği gelmektedir.

İklimler yeryüzünün ortaya çıkışından bu yana sürekli bir değişim içindedir. Uzun ve yavaş ilerlediği için canlıların zaman içerisinde adapte olduğu bu değişiklik üzerindeki insan etkisi, 19. yüzyıldan itibaren yaşanan büyük sanayileşme süreciyle birlikte artmıştır. Fosil yakıtların aşırı tüketimi ve ormansızlaşmaya bağlı atmosferik bozulmalar, 20. yüzyılın ikinci yarısından itibaren gözlemlenebilir sonuçlar yaratmaya başlamıştır.

Buzullardaki erimeler, büyük kasırgalar, orman yangınları, aşırı yağışlar, uzun süreli sıcak ve soğuk hava dalgaları, kuraklıkta yaşanan artış ve bunlara bağlı olarak ortaya çıkan biyolojik çeşitlilik ve tarımsal verim kaybı küresel iklim değişikliğinin gündelik hayatımıza yansıyan etkileri olarak karşımıza çıkmıştır.

SU ve KURAKLIK

Dünya yüzeyinin %71'i sularla kaplı olsa da, bu suyun yalnızca binde 5'i kullanılabilir durumdaki tatlı su kaynaklarıdır. Tatlı su kaynaklarının ise yaklaşık % 70'i tarım, % 19'u sanayi ve % 11'i evsel amaçlı olarak kullanılmaktadır.

Sınırlı bir kaynaklara rağmen dünya su tüketimi son 50 yılda iki katına çıkmıştır. Su tüketimi konusunda ülkemizde de aynı eğilim görülmektedir. Ülkemizde son 20 yılda su tüketimi yaklaşık % 40 artmıştır. Türkiye su sıkıntısı yaşayan bir ülke durumundadır. Üstelik araştırmalara ve güncel

iklim öngörülerine göre, içinde bulunduğumuz Doğu Akdeniz Havzasında kuraklık sorununun sıklığı ve şiddetinin artması beklenmektedir.

İklim değişikliğinin etkilerinin yanı sıra su kaynaklarının kamu yararı gözetmeyen ve geleceği öngörmeyen plansız kullanımı, kirlenmesi ve talanı büyük bir tehdit olarak karşımızda durmaktadır.

Su, toprak ve gıda güvenliği ile gıda güvencesi büyük bir bütünün ayrılmaz parçalarını oluşturmaktadırlar. Tek tek her birinde atılacak olumlu adımlar, tümünü olumlu etkileyeceği gibi herhangi birinde yaşanacak olumsuzluklar diğerini de etkileyecektir. Tarım ve gıda sektörü susuzluğun, su kirliliğinin mağduru olduğu kadar bir yanılla da sorumlusudur da. Tarımda sınır aşan pestisit kullanımı, doğal olsun kimyasal olsun yanlış gübre kullanımı su kaynaklarını olumsuz yönde etkilemektedir. Bu nedenle tarım ve gıda sektörüne bir an evvel kamucu bakışla yaklaşmak; atık ve gübreleri değerlendirerek su kaynaklarını koruyacak yatırımları kamu eliyle ve bir an evvel yapmak önemli ve vazgeçilmez bir adımdır.

İKLİM KAYNAKLI AFETLER

İklim değişikliğinin neden olacağı olumsuz koşul ve sonuçlardan en çok etkilenecek bölgelerden birinde yer alan ülkemizde, meteorolojik ölçümlere göre 2000'li yıllardan itibaren ortalama sıcaklık belirgin biçimde artış göstermekte, 2015 yılından başlayarak her yıl bir önceki yıla göre sıcaklık rekorları kırılmaktadır. Sıcaklıkta yaşanan bu artış, yağış düzensizliğini ve aşırı hava olaylarını da beraberinde getirmektedir. Meteorolojik karakterli afetlerin sayısının her geçen yıl arttığı ülkemizde, afetlerin oluşum sayılarının yanı sıra, etkili oldukları süre ve şiddetlerinin de arttığı, daha önce bu denli sık yaşanmayan bazı afet türlerinin daha fazla meydana gelmeye başladığı görülmektedir.

Meteorolojik karakterli ve doğa kaynaklı afetlerin 3'te 1'inden fazlasını oluşturan şiddetli yağış ve seller, küresel iklim değişikliklerinin bir parçası olarak değerlendirilse de, bu doğa olaylarının felakete dönüşmesi iklim değişikliğinden ziyade, insan kaynaklı doğa tahribatı, yanlış su politikaları ve rant yatırımlarına dönüşen HES'ler, plansız ve çarpık kentleşme, yetersiz altyapı ile merkezi ve yerel yönetimlerin kentleri rant politikalarına teslim etmesidir.

Yıkım boyutunda yaşanan afetler, iklim krizine karşı doğamızı, kırsal alanlarımızı, kentlerimizi daha dirençli hale getirmemiz gerektiğini göstermiştir. Bu kapsamda acil olarak yapılması gerekenler:

- Yanlış su yönetimi, suların ticarileştirilmesi ve HES politikaları sonlandırılmalıdır.
- Dere yataklarının acilen rehabilite edilmesi, üzerlerindeki yapıların kaldırılması, servis yolları ve yeşil alanların oluşturulması ve tekrar yapılaşmaya açılmaması için Anayasal koruma sağlanmalıdır.
- Büyükşehirler başta olmak üzere, tüm yerleşim birimlerinde ayrık sistem kanalizasyon altyapısı oluşturulması için yerel yönetimlere yeterli kaynak ayrılmalıdır.
- Atık suların uygun yöntemlerle arıtılarak yeniden kullanılması sağlanmalıdır.
- Su ihtiyacını karşılamak amacıyla yeraltı sularının izinsiz olarak kullanılmaması için gerekli denetim ve çalışmalar yapılmalıdır.
- Türkiye'nin de imzacısı olduğu, Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi, Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi, Ramsar (Uluslararası Önemli Sahip Sulak Alanlar) Sözleşmesi ve Avrupa Peyzaj Sözleşmesi gibi uluslararası sözleşmeler uygulanmalıdır.
- Paris İklim Anlaşması onaylanarak, sera gazı emisyonları kademeli olarak azaltılmalıdır.
- Evsel, endüstriyel ve kamusal hizmet alanlarında tüketilen su oranları izlenerek tasarruf bir zorunluluk haline getirilmelidir.
- Tarımsal üretimde doğru sulama teknikleri kullanma zorunluluğu getirilmelidir.
- Tüm kalkınma ve imar plan ve programları, toplum yararı ve sosyal devlet anlayışıyla bilim insanlarının, meslek odalarının, akademik kuruluşların ve tüm ilgili kesimlerin koordinasyonu ve işbirliği sağlanarak hazırlanmalıdır.

Tüm uyarılarımıza rağmen, içilebilir su kaynaklarımızın tükenmesine ve doğal afet kaynaklı yıkımların artmasına sebep olan merkezi ve yerel yönetim politikalarında ısrar edilmektedir. Canlı yaşamını ve çevreyi yok sayan rant politikalarına bağlı doğa katliamları devam ettikçe, afetlerin engellenmesi mümkün değildir.

Yüz yüze olduğumuz su ve iklim krizi ile baş edebilmemiz için bilimin, bilim insanlarının ve meslek örgütlerinin sesine kulak verilmelidir. Daha geç olmadan, bu çağrımıza kulak verin...

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

BİRLİĞİMİZİ HEDEF ALAN SUÇLAMALAR VE KULLANDIĞI YAKIŞIKSIZ İFADELER NEDENİYLE ÇEVRE BAKANI MURAT KURUM’U KINIYORUZ! KANAL İSTANBUL PROJESİ’NE KARŞI MÜCADELEMİZE DEVAM EDECEĞİZ!

5 Nisan 2021

Başta İstanbullular olmak üzere halkın büyük çoğunluğunun karşı çıktığı, doğaya, ekolojik dengeye ve İstanbul’a geri dönüşü olmayan zararlar verecek olan Kanal İstanbul Projesinin, siyasi iktidar tarafından bir “beka” meselesine dönüştürülmek istenmesini hayret ve endişe ile izliyoruz.

TMMOB olarak, Kanal İstanbul Projesi ilk ortaya atıldığı günden bu yana, projenin yaratacağı coğrafik, ekolojik, ekonomik, sosyolojik, kentsel ve kültürel tahribatın boyutlarını bilimsel olarak ortaya koyduk. Bu yıkım projesinin durdurulabilmesi için projenin her aşamasında kamuoyunu aydınlattık ve hukuki yollara başvurduk.

Siyasi iktidar ise en başından bu yana bilimsel olmayan yaklaşımlar öne sürerek, kamuoyunun ve bilim insanlarının görüşlerini yok sayarak, hukuku atlatmaya çalışarak bu projeyi oldubittiye getirmek istemektedir.

Cumhurbaşkanı’nın, partisinin İstanbul İl Kongresi’nde kullandığı “onlara rağmen inadına yapacağız” ifadesi, siyasi iktidarın bu meseleye bakışının özeti niteliğindedir.

TMMOB olarak bizim defalarca dile getirdiğimiz endişe ve uyarılarımız hakkında hiçbir cevabı bulunmayan Çevre Bakanı, dün yayınladığı bildiri ile Birliğimizi ve bağlı odalarımızı “projeye takoz olmakla” suçlamıştır.

Anayasa’nın 135. Maddesi’nde belirtilen kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarından biri olan Birliğimizi hedef alan bu suçlama ve kullandığı yakışiksiz ifadeler nedeniyle Çevre Bakanı Murat Kurum’u kınıyoruz.

Buradan bir kez daha ifade ediyoruz: yandaş kesimlere ve uluslararası sermayeye kentsel rant alanları yaratmayı amaçlayan Kanal İstanbul Projesi, büyük ölçekli bir tahribat ve yıkım projesidir.

Bu proje bilimin ve aklın gereklerine, doğanın ve insanlığın sağlığına, her türden hukuki mevzuata ve kamu çıkarına aykırıdır.

TMMOB olarak Anayasa'dan aldığımız yetki ve mesleki-toplumsal sorumluluklarımız uyarınca, bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da ülkemizin geleceğini, halkımızın çıkarını ve doğanın yararını koruma doğrultusunda hareket etmeye devam edeceğiz.

Kanal İstanbul gibi yıkım ve rant projelerine karşı mücadelemizi hukuki ve meşru zeminlerde sürdüreceğiz.

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

KAMU EMEKÇİLERİ ÜZERİNDEKİ SİYASİ BASKI VE YILDIRMA POLİTİKALARINA DERHAL SON VERİLSİN!

19 Nisan 2021

2016 yılında ilan edilen Olağanüstü Hal döneminde çıkarılan Kanun Hükmünde Kararnemelerle kamudaki görevlerinden haksız-hukuksuz biçimde ihraç edilen yurttaşlarımızın ve üyelerimizin yaşadıkları mağduriyet devam ediyor.

Haklarında hiçbir mahkeme kararı olmaksızın, herhangi bir idari soruşturmaya tabi tutulmaksızın bir gecede tüm yaşamları karartılan ihraçlar, aradan geçen bunca süre içinde kendilerini savunabilecekleri bir mahkeme önüne bile çıkamadılar.

2017 yılı başında kurulan Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu, süreci uzatmaktan, mağdurların hukuka erişimini engellemekten başka bir işe yaramamaktadır. Başlangıçta bir yıllık görev süresiyle kurulan komisyon, 4 yılı aşkın zamandır kendisine yapılan 126 bin 300 dosya hakkındaki işlemlerini tamamlayamamıştır. Çalışma hızı giderek düşen ve bazı dosyaların incelenmesini özellikle sona bırakan Komisyon, 2020 yılı içinde sadece 14 bin 10 dosya hakkında karar vermiştir. Komisyon'da halen 14 bin 320 dosya bekletilmektedir. 2021 yılının ilk 4 ayında yapılan işlemlere ilişkin herhangi bir duyuru ve rapor yayınlanmamıştır.

375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye 2018 yılından eklenen geçici 35. Madde ile kamu görevinden çıkarma yetkisi OHAL Dönemi sonrasında da idare tarafından hukuksuz biçimde kullanılmaya devam etmiştir. Bu madde nedeniyle kamu kurumlarında görev yapan tüm emekçiler, halen ihraç edilme korkusuyla yüz yüze bulunmaktadır. Özellikle kayyum atanan Belediyelerdeki kamu emekçileri, bu maddeyle sindirilmek istenmekte, kamu görevinden çıkarılma tehdidiyle baskıya uğramaktadır.

Bilindiği üzere özellikle Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesindeki belediyelerde birçok üye ve meslektaşımız OHAL döneminde yayınlanan Kanun Hükmünde Kararnemeler ile hukuksuz bir şekilde görevlerinden ihraç edilmişti. Daha sonrasında seçilmiş belediye başkanlarının görevlerinden alınmasıyla kayyumların atandığı bu belediyelerin hemen hepsindeki yönetici pozisyonlara liyakatsiz idareciler getirilmiştir. Üyelerimiz, bu liyakatsiz ve partizan idareciler tarafından hedef

alınarak, meşruluğu tartışılan disiplin kurullarında, asılsız ve hukuk dışı soruşturmalara maruz bırakılmıştır. Belediyelerde çalışan pek çok personel tamamen siyasal nedenlerle kademe durdurma, maaş kesme, açığa alma ya da görevden ihraç gibi idari cezalara maruz kalmaktadır.

Başta kayyumla yönetilen belediyeler olmak üzere kamu kurumlarında çalışan emekçiler üzerindeki bu haksız ve hukuksuz baskılara derhal son verilmelidir. Halka hizmet etmek için görev yapan kamu emekçilerini siyasi gerekçelerle sindirmeye çalışmak, emek düşmanlığı olduğu kadar, halk düşmanlığı anlamına da gelmektedir. Emekçilerin haklarına sahip çıkmak, üyelerimizin çıkarlarını korumak için tüm demokratik ve hukuki yolları sonuna kadar kullanacağımızın bilinmesini isteriz.

Yıllardır devam eden adaletsizliğin giderilmesi için OHAL İşlemleri İnceleme Komisyonu kapatılmalı, haksız-hukuksuz biçimde kamu görevinden ihraç edilen herkes işlerine geri dönmeli, kamu emekçileri üzerindeki siyasi baskı ve yıldırma politikalarına derhal son verilmelidir.

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

UMUT YAN YANA

21 Nisan 2021

İşçi sınıfının Uluslararası Birlik, Mücadele ve Dayanışma Günü 1 Mayıs, tarihte ilk kez geçtiğimiz sene büyük kitleler halinde kentlerin merkezi meydanlarında kutlanamamıştı. Dünya emekçileri “iş, gelir ve sosyal güvenlik” taleplerini pandemi koşullarında emeğin yaratıcı gücüyle buldukları yöntemlerle, tek ses tek yürek olarak dile getirmişlerdi. Evlerden, işyerlerinden, belirli sembolik merkezlerden yükselen irade ile dünyanın bu düzeninin değişmesi gerektiğini dünya emekçileriyle beraber hep beraber haykırmiştık.

Bizler de DİSK, KESK, TMMOB ve TTB olarak, ülkemizi ve dünyamızı göz göre göre büyük bir felakete sürükleyen neoliberal kapitalist düzene karşı emek ve bilim ile kurulacak yeni bir toplumsal düzenin şart olduğunu ifade etmiştik.

Aradan bir yıl geçti. Mevcut düzenin insanlığın temel sorunlarının çözümünde ne kadar yetersiz olduğu çok acı bedeller ödeyerek bir kez daha görüldü. On yıllardır dünya halklarına sınırsız bir emek ve doğa sömürüsü, savaşlar, ekonomik krizler, artan eşitsizlikler, yoksulluk, işsizlik dışında hiçbir şey sunmayan bu düzen COVID-19 salgınıyla insanlığın geleceğini tehdit ediyor.

Dünya kapitalist sisteminin yarattığı eşitsizliklerin ağır sonuçlarını her gün yaşıyoruz. Sağlık hizmetlerinin ve güncel olarak da COVID-19 aşısının bir ticari meta haline gelmesinin bedelini insanlık ağır biçimde ödüyor. Ve bu koşullar altında Uluslararası Sendikalar Konfederasyonu 1 Mayıs 2021’de “Yeni bir toplumsal sözleşme ve herkese aşı hakkı” mücadelesini büyütme çağırısı yapıyor.

Bizler, bu topraklarda yaşayanlar, akılı, bilimi, emeği ve insan yaşamını öncelemeyen bir anlayışla yönetilenler, daha ağır bedeller ödüyoruz. Şeffaf olmayan ve tartışmalı resmi verilerle bile COVID-19 salgınıyla mücadelede dünyanın en başarısız ülkelerinden birinde hayatta kalmaya çalışıyoruz. Sermayenin ve patronların çıkarları için, akıl, bilim ve milyonların sağlığı yok sayılıyor. Açık alanlarda nefes almamız yasaklanıp kapalı ortamlarda çalışmaya zorlanıyoruz. Ne pahasına olursa olsun “çarklar dönecek” inadıyla, insan yaşamını piyasaya kurban eden bir anlayışla ve aşı tedarikindeki başarısızlıkla göz göre göre hastalanıyoruz,

ölüyoruz ve tükeniyoruz! “Böyle salgın mücadelesi olmaz” diyor ve yaşam hakkımızdan vazgeçmiyoruz.

Sadece sağlığımız değil; işimiz, aşımız, geçimimiz de tehdit altında. Pandemi sürecinde yurttaşlarına en az nakdi destek veren iki ülkeden biri Türkiye oldu. İşsizlik her gün yeni rekorlar kırıyor. Kod 29 ile tazminat bile alamadan işimizden ediliyoruz. Milyonlarca çalışan ve ailesi ücretsiz izin dayatmasıyla günde 50 liraya yaşamaya mahkum ediliyor. Gıda enflasyonu ile milyonlar açlık sınırının altına itiliyor. Evimize gelen faturalar kabarıyor, çarşı pazar alışverişi her gün bir öncekinden daha pahalı oluyor. Uzaktan çalışma gibi esnek çalışma biçimleriyle güvencesizlik yaygınlaşıyor.

Salgın koşullarında bile ülkenin tüm kaynakları bir avuç şirkete peşkeş çekiliyor. Halk yaşam mücadelesi verirken, şirketler pandemide kârlarını artırıyor. “Geçinemiyoruz” çığılıkları yükselen ülkemizde 26 dolar milyarderinin serveti son bir yılda 38,3 milyar dolardan 53,2 milyara yükseliyor. Bir yanda açlık, yoksulluk ve işsizlik; diğer yanda servetler birikiyor. Ekonomik kriz ve pandemi koşullarında, adaletsizliğin en çirkin yüzü karışımıza çıkıyor.

Pandemi sürecinde sınıfsal eşitsizliklerin yanında toplumsal cinsiyet eşitsizliği de derinleşiyor. Salgında kadınların omuzlarına yıkılan hane içi iş ve bakım yükü artıyor, kadına yönelik şiddet tırmanıyor. Kadınlar bir yandan işsizliğin, bir yandan pandemide yaygınlaşan esnek çalışma biçimlerinin ve güvencesizliğin hedefi haline geliyor. Pandemi koşullarında kadınların güçlendirilmesi gerekirken, İstanbul Sözleşmesi gibi kazanımlar iktidarın hedefi oluyor.

Bu koşullar altında işimiz, aşımız ve sağlığımız için söyleyecek çok şeyimiz var. Taleplerimiz ve öfkemiz var. Emekçilerin umutlarını ifade edeceğimiz 1 Mayısımız var. Ancak ülkeyi yönetenler her zaman olduğu gibi talepleri, öfkeleri ve umutları yasaklarla susturmaya çalışıyor.

Pandemiye dair aklın ve bilimin emrettiği tedbirleri almayanlar, zorunlu olmayan iş kollarında çalışmanın 28 gün durmasını reddedenler, hatta aldıkları kısıtlı tedbirleri bizzat kendileri çiğneyenler, lebalep kongrelerde halk sağlığı sorunu yaratanlar, 1 Mayıs yasaklarına pandemiye gerekçe gösteriyor. Pandemi önlemleri alınarak, maske ve mesafeye dikkat ederek 30 Nisan ve 1 Mayıs 2021 tarihlerinde yapmak istediğimiz her türlü açık hava etkinliği yasaklanıyor. Kimi valilikler binalarımız

başta olmak üzere kentlerin dört bir yanına asmak istediğimiz 1 Mayıs afişlerimiz ve pankartlarımızda bulaşan bir “mutasyon” keşfediyor. Bu ülkenin işçilerinin ve emekçilerinin aklıyla alay ediliyor.

Açık açık söyleyelim: Bu ülkenin işçi, emekçi, mühendis, mimar ve hekim örgütleri olarak bizlere, işçi sağlığı ve halk sağlığı konusunda en son akıl verecek olan, ülkeyi yöneten siyasi iktidardır. Hastanelerin yoğun bakımları tıka basa dolmuşken, resmi rakamlarla her gün 300’ün üzerinde insanımızı kaybedip yüz kişiden en az biri enfekte iken; elbette bizler aklın ve bilimin emrettiği doğrultuda hareket edeceğiz. İktidar gibi sorumsuz davranmayacak, taleplerimizi pandemi koşullarına uygun olarak yükselteceğiz. Akıl ve bilim dışı siyasi yasaklara değil; aklın, bilimin ve mücadelemizin gereklerine uygun olarak hareket edeceğiz.

Sağlıklı, güvenceli ve insanca bir yaşam için “Her gün 1 Mayıs” diyecek ve 1 Mayıs haftası boyunca taleplerimizi ifade edeceğiz. “Her yer 1 Mayıs” diyecek, mümkün olduğunca yaygın bir biçimde işyerlerinin önlerinde ve meydanlarda olacağız.

30 Nisan’da İstanbul Taksim’deki Kazancı yokuşunda her sene gerçekleştirdiğimiz anma etkinliğinde buluşacak, 1 Mayıs 1977 katliamında yitirdiğimiz canları anacak, tüm anma programlarımızı pandemi koşullarına uygun biçimde planlayacağız. Aynı gün ülkenin dört bir yanında -yine pandemi koşulları da dikkate alınarak- en yaygın biçimde işyerlerinde 1 Mayıs kutlamalarını ve alanlarda basın açıklamalarımızı gerçekleştireceğiz. 1 Mayıs günü de çalışmakta olan emekçileri işyerlerinde, çalışmayan milyonları da evlerinde, balkonlarında, sokaklarında, sosyal medyada 1 Mayıs coşkusu çeşitli biçimlerde büyütmeye çağıracağız.

Ülkeyi yönetenlere çağrımız şudur: Akıl dışı, bilim dışı ve hukuk dışı engellemelere kalkışmayın. 1 Mayıs engellenemez! Çalışırken bulaşmayan ama 1 Mayıs kutlarken bulaşan bir virüs tespit edilmemiştir. Aklı başında herkesin teslim edeceği gibi çalıştığımız her gün ve çalıştığımız her yerde 1 Mayıs’ı da kutlayabiliriz ve kutlayacağız.

1 Mayıs afişlerimizi, pankartlarımızı binalarımıza, işyerlerimize, evlerimize, sokaklara, meydanlara asmaktan, taleplerimizi duyurmaktan da asla geri durmayacağız.

1 Mayıs 2021 Birlik, Mücadele ve Dayanışma gününde büyük kitlelerle merkezi biçimlerde olmasa da çok yaygın biçimde sağlıklı, güvenceli ve insanca yaşam umutlarımızı yan yana getireceğiz. Aşağıdaki taleplerimiz ve hedeflerimiz için mücadeleyi yan yana büyüteceğiz.

Herkese aşı, herkese gelir desteği sağlanmalı, acil ve zorunlu işler dışında 4 hafta çarklar durdurulmalıdır!

Çalışırken hastalanan emekçiler için COVID-19 iş kazası ve meslek hastalığı olarak kabul edilsin!

Kod 29 ve ücretsiz izin zulmüne son!

İşsizlik Sigortası Fonu kaynakları patronlara değil işçilere ve işsizlere!

Asgari ücret üzerindeki tüm vergi ve kesintiler sıfırlansın!

İşsizliğe karşı kamu istihdamı artırılsın, hukuksuz biçimde işten çıkarılan kamu emekçileri işlerine iade edilsin, çalışma süreleri azaltılsın.

Doğa katili projelere, Kanal İstanbul'a, betona, savaşa, silahlanmaya, sermayeye değil aşya ve sosyal desteklere kaynak!

Az kazananan az, çok kazananan çok vergi alınsın! Zorunlu mallarda ve elektrik, su, doğalgaz, iletişim faturalarında dolaylı vergiler sıfırlansın.

Örgütlenme, özgür toplu sözleşme ve grev hakkı önündeki tüm engeller kaldırılsın!

İstanbul Sözleşmesi Yaşatır. 6284 sayılı yasa etkin şekilde uygulansın, Uluslararası Çalışma Örgütü'nün İşyerinde Şiddete Karşı 190 sayılı sözleşmesi onaylansın!

2020 1 Mayıs'ında ifade ettiğimiz gerçek, 2021'de çok daha net bir biçimde ortadadır. Bu düzen yaşamı ve gezegeni tehdit eden büyük bir felakete dönüşmüştür. Felakete dönen bu düzen, baskılarla, yasaklarla, yalanlarla, sansürle, kısıktırılan ırkçılık ve ayrımcılıkla, toplumsal cinsiyet eşitsizliğiyle, kısacası zulümle ayakta tutulmak istenmektedir.

Bu felakete son vermek, insanlık için yeni bir başlangıç yapmak, eşitliğin, özgürlüğün, adaletin, demokrasinin egemen olduğu, kardeşçe, barış içerisinde yaşayacağımız yeni bir toplumsal düzen kurmak ellerimizdedir.

Umudumuz birliğimizde, mücadelemizde ve dayanışmamızdadır!

**1 MAYIS'TA UMUT YAN YANA!
YAŞASIN 1 MAYIS!**

DİSK KESK TMMOB TTB

EMEKÇİLERİ HEDEF ALAN ZORBALIĞA SON VERİLSİN!

22 Nisan 2021

1 Mayıs İstanbul Bileşenleri tarafından İstanbul Kadıköy’de yapılmak istenen basın açıklamasını hedef alan polis saldırganlığını kınıyoruz.

1 Mayıs İşçi Bayramı, emeğin hak ve taleplerinin en gür biçimde dile getirildiği, işçi sınıfının birlik, mücadele ve dayanışma günüdür. Böylesi önemli bir günün arifesinde, emek güçlerinin sesinin şiddet ve zorbalıkla bastırılmak istenmesi hiçbir biçimde kabul edilemez.

Siyasi iktidarın emek düşmanı yüzü, emekçiler sokaklara ve meydanlara çıktığında daha da görünür hale gelmektedir. Bu zorbalığa boyun eğmeyeceğiz. Kendi politik ihtiyaçları ve sermayenin çıkarları söz konusu olduğunda salgın önlemleri aklına bile gelmeyen siyasi iktidarın, salgın bahanesiyle sokakları emekçilere yasaklamasının açıklanabilir yanı yoktur.

Siyasi iktidarı emekçileri ve muhalif halk kesimlerini hedef alan polis şiddetine son vermeye, temel hak ve özgürlükleri sınırlamaya yönelik uygulamalardan derhal vazgeçmeye çağırıyoruz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

1. MAYIS'A GİDERKEN: KADINLARIN SALGINDA BİR YILI

30 Nisan 2021

COVID-19 salgınının Türkiye'de görülmeye başlaması üzerinden bir yılı aşkın zaman geçti. Bu süreçte tüm dünyayı sarsan salgının ekonomik ve toplumsal hayattaki yansımaları kadınları derinden etkiledi. Salgın döneminde kadınların yaşamın her alanında karşılaştığı eşitsizlik ve ayrımcılık çalışma hayatında daha da belirginleşti. Eğreti istihdam biçimleri, ücret eşitsizliği, cinsiyetçi istihdam politikaları karşısında kadınlar güvencesiz ve sendikasız çalışmak zorunda kaldı.

Salgında Kadın İşsizliği Artıyor, Salgın Bakım Politikalarının Önemi Bir Kez Daha Hatırlatıyor!

Salgın döneminde kadınlar işgücü piyasalarından daha hızlı çekilmek durumunda kaldı ve kadın istihdamı daraldı. COVID-19 salgını etkisiyle geniş tanımlı kadın işsizliği yüzde 40'ın üzerinde. Her dört kadından yalnızca biri istihdamda yer alıyor. İş aramaktan ümidini kaybeden kadınların sayısı artıyor. Kadınların işgücü ve istihdamdan çekilmesi hem daha fazla eve dönüşü hem de sosyal izolasyon nedeniyle kadınların evde geçirdiği süreleri artırdı. Ataerkil kapitalist sistemde zaten kadının sırtına yıkılan bakım emeğinin getirdiği yük, pandemi sürecinde çocuk, hasta, yaşlı, engelli bakımı ve ev hijyenine olan ihtiyacın artması nedeniyle tamamen kadınlara kaldı. Dolayısıyla pandemi, kadınların ev içi emeğini ve bakım yükünü katlamış vaziyette.

Uzaktan eğitime geçildiğinin açıklanmasıyla birlikte çıkan genelgeler de çocuk izninin sadece kadınlara tanımlandığı şekilde hazırlandı. Çocukların evde bakımı ve her tür ihtiyacının karşılanması yalnızca hane içindeki kadınların (anne, büyükanne, teyze, hala vb) işi gibi görüldü, bu da iş yükünü ve emek sömürsünü artırdı. Herkesin ulaşabileceği kamusal bir hizmet olarak çocuk, hasta, yaşlı, engelli bakımının sosyalleştirilmesi, kadının istihdama katılımı önündeki engelleri ortadan kaldıracaktır. Bu bakımdan toplumsal cinsiyet eşitliği politikalarının kadınlar için hayati önemde olduğu bir kez daha görüldü.

Alınmayan ve Esnetilen Önlemler Nedeniyle Ev İçi Şiddet Artıyor!

Sosyal izolasyon kadına yönelik şiddeti de artırdı. Dünya çapında her üç kadından birinin çoğunlukla yakın partnerleri tarafından fiziksel veya

cinsel şiddete maruz kaldığı bilgisine rağmen kadınlar salgın döneminde hiçbir önlem alınmadan evlere kapatıldı. İzolasyon sonucunda kadına yönelik şiddette yaşanan küresel artış Birleşmiş Milletler tarafından “gölge pandemi” olarak adlandırıldı. Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu, salgın ile geçirdiğimiz 2020’de öldürülen 300 kadının 97’sinin evli olduğu, 54’ünün birlikte olduğu, 21’inin eskiden evli olduğu, 8’inin eskiden birlikte olduğu erkek tarafından öldürüldüğünü açıkladı. Platform, kadınların 18’inin oğlu, 17’sinin babası, 5’inin kardeşi

16’sının akraba, 3’ünün tanımadığı, 38’inin tanıdık bir erkek tarafından öldürüldüğünü ortaya koydu.

Sosyalleşmenin, kadın dayanışma ağlarının, adli yardım, koruma ve sağlık gibi hizmetlere erişimin neredeyse imkansızlaştığı bir yılda kadınlara yönelik şiddet riskleri daha da arttı. Bu süreçte kadın şiddeti önleme mekanizmalarına daha çok ihtiyaç duyulmasına rağmen 16 HDP’li belediyeye atanan kayyumlar eliyle şiddete karşı oluşturulan kadın birimleri kapatıldı, kadın hizmetleri müdürlüklerine erkekler atandı. Kadın örgütlerinin çalışmaları dernekler yasası ile kısıtlandı.

Kod-29 uygulaması ise tacizi, ayrımcılığı, mobbingi ifşa eden kadınlara dönük bir silah gibi kullanıldı. Kod-29, kadın yoksulluğunu ve işsizliğini derinleştirirken, kadınların yönelik ekonomik, fiziksel, cinsel ve psikolojik şiddetin artmasına neden oldu. Hakimler Savcılar Genel Kurulu tarafından 30 Mart’ta imzalanan “6284 sayılı Kanun kapsamında verilen tedbir kararlarının yükümlülerin salgın kapsamında sağlığını tehdit etmeyecek şekilde değerlendirilmesi gerektiği...” kararı, 6284 Sayılı Kanun’u askıya almış, evden uzaklaştırma tedbirinin uygulanmamasına neden olmuştur. Ardından İnfaz Kanunu değişikliği kapsamında 13 Nisan’da Meclis’ten geçen yasa ile şiddet faileri evlerine gönderildi.

Kadına yönelik şiddetin artarak devam ettiği salgın koşullarında, 6284 sayılı yasada kanıt aranmasına gerek olmadığı halde Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına bağlı Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından yapılan “Kadın Konukevlerinde Koronavirüse Karşı Ek Tedbirler Alındı” başlıklı açıklamada yüksek can güvenliği riski bulunan kadınlar dışında başvuru kabul edilmediği için kadınların sığınaklara kabulü zorlaştırıldı, can güvenlikleri risk altına girdi.

Salgın döneminin en kırılgan gruplarından biri de LGBTİ+’lardır. Ayrımcılığa ve nefret söylemine uğrayan LGBTİ+’lar salgın döneminde

daha fazla hedef gösterildi, LGBTİ+'lara yönelik suçlama, damgalama ve dışlama eğilimi de arttı.

İstanbul Sözleşmesi'nin Fesih Girişimi ile Kadın Kazanımları Tamamen Yok Edilmek İsteniyor!

Kadınların daha fazla öldürüldüğü, daha fazla şiddete uğradığı şartlarda, İstanbul Sözleşmesi'nin etkin şekilde uygulanması gerekirken, kaldırılması gündeme getirildi. Temmuz 2020'de Erdoğan'ın yapmış olduğu "Çalışıp, gözden geçirin. Halk istiyorsa kaldırın" açıklamasıyla sözleşmeye yönelik saldırılar giderek arttı. İlk dönemde kadınların direnişisiyle adım atılamasa da 2021 Mart ayında salgın şartlarını fırsata çevirenlerin İstanbul Sözleşmesi'ni Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile feshettiği Resmî Gazete'de yayımlandı. Kadın mücadelesi ise bu kararı tanımadığını, İstanbul Sözleşmesi'nin uygulamada olduğunu haykırdı.

Bununla birlikte iktidarın hamleleri hâlâ devam ediyor. TBMM'de kadına yönelik şiddete karşı kurulan araştırma komisyonunda Diyanet İşleri Başkanlığı ve Din Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün aktif rol alması, Diyanet İşleri Başkanının söylemleri, cuma vaazları, fetvaların kullanılması, faillere alacakları cezanın farkındalığını ölçmeye yönelik anketler uygulanması gibi öneriler iktidar mensubu üyelerce gündeme getirilirken, kadına yönelik şiddete karşı mücadele eden kadın örgütlerine yine yer verilmedi.

Dokuz yaşında kız çocuklarının evlendirilebileceği fetvalarını verenlerin kadınlara ve çocuklara yönelik her tür şiddette payı ortadadır. Sözleşme'nin feshine ahlaki değerlere aykırı olması ve geleneksel aile yapısı gerekçe gösterilmiştir. Oysa sorunun oluşmasında neden olan unsurların onun çözümünde etkili olmayacağı da açıktır. Dinin siyasallaşması ve iktidarın siyasal İslamcı ideolojisi, kadın bedeni, kimliği ve emeği üzerindeki tahakkümü sürekli yeniden üretmek için işlemektedir. Bu nedenle laiklik de kadınların mücadelesinde çok önemli bir taleptir.

Yapılması gereken, İstanbul Sözleşmesi'nin kaldırılması değil; aksine kadına yönelik her türlü şiddetin kaynağı olan toplumsal cinsiyet eşitsizliğine karşı daha etkin önlemlerin alınması, İstanbul Sözleşmesi'nin ve 6284 sayılı Yasa'nın etkin bir biçimde uygulanmasıdır. Çalışma yaşamındaki şiddetin ve tacizin önlenmesi için ILO'nun 190 sayılı Sözleşmesi'nin onaylanması da en temel taleplerimizden biridir.

Salgın Fırsatçılığıyla Yaygınlaştırılan Esnek Çalışma Biçimleri Güvencesiz İstihdamın, Kadınların Eve Kapatılmasının Gerekeşi Yapılıyor!

Salgın nedeniyle başlatılan uzaktan, dönüşümlü, esnek çalışma biçimlerinin salgın sonrasında da devam ettirileceği pek çok büyük sermaye grubu ve bazı kamu kurum yetkilileri tarafından açıklanmıştır. Hükümetin çalışma yaşamının güvencesizleştirilmesine yönelik politikaları çerçevesinde yarı zamanlı, uzaktan, evden, tele çalışma gibi esnek çalışma biçimleri kalıcı hale getirilerek kadınlar eve kapatılmak istenmektedir. Böylece kadınlar, nüfusun, emek gücünün yeniden üretimini sağlayan ucuz iş gücüne indirgenecektir. Temel istihdam biçimi olarak öngörülen esnek/kuralsız ve güvencesiz çalışma kadınların iş yerlerinde örgütlenmesi önünde çok büyük engel teşkil etmektedir.

Kanun hükmünde kararnameler (KHK) ile de binlerce kamu emekçisinin insanca yaşam hakkı engellenmiştir. KHK'lı kadınlar aynı zamanda toplumun dayattığı cinsiyet rolleriyle ev içine hapsolmaya zorlanmıştır.

Kamusal Hizmetlere Erişim Kadınlar Açısından Daha da Zorlaştı!

Piyasalaşan kamusal hizmetlere ulaşmak salgın sürecinde kadınlar açısından daha da olanaksız hale geldi. Kadının İnsan Hakları - Yeni Çözümler Derneği (KİHEP) tarafından yapılan araştırmaya göre 100 kadından 40'ı salgın esnasında genel sağlık hizmetlerine erişimle ilgili sorun yaşadığını söylemiş; sorun yaşayan 100 kadından 20'si ise çözüm bulamadığını ifade etmiştir. Kadınların yüzde 16'sı salgın esnasında cinsel sağlık ve doğurganlık sağlığı hizmetleri ve/veya ilaca erişimle ilgili sorun yaşadığını belirtmiş, sorun yaşadığını söyleyen 100 kadından ancak 16'sı sağlık kurumlarından hizmet alabildiğini dile getirmiştir.

COVID-19 salgınının dezavantajlı toplumsal gruplar üzerinde etkisi daha fazla görülmektedir. Mülteciler, göçmenler ve yerlerinden edilmiş nüfus salgında en büyük risk gruplarını oluşturmaktadır. Başta sağlık hizmetleri olmak üzere birçok sosyal hizmete yetersiz erişim, özellikle çalışma hayatında kayıt dışı sektörlerde biriken toplumsal kesimlerin daha fazla dışlanmalarına yol açmaktadır.

Salgın boyunca saldırılara karşı mücadeleyi ören biz kadınlar, 1 Mayıs 2021'de başta İstanbul Sözleşmesi olmak üzere haklarımızı koruyan ve geliştiren her türlü yasaya, emeğimize, bedenimize, ülkemize ve geleceğimize sahip çıkmak için mücadeleye devam edeceğiz!

DİSK Kadın Komisyonu

KESK Kadın Meclisi

TMMOB Kadın Çalışma Grubu

EMEĞİN BAYRAMI KUTLU OLSUN! YAŞASIN 1 MAYIS!

30 Nisan 2021

Fabrikalarda, şantiyelerde, tersanelerde, santrallerde, inşaatlarda, tarlalarda, hastanelerde, ofislerde alın teri dökenlerin; yeryüzündeki insana ait tüm güzellikleri yaratanların; emeğin ve emekçilerin birlik, mücadele, dayanışma günü 1 Mayıs İşçi Bayramı kutlu olsun!

Tüm insanlığı tehdit eden küresel salgın koşulları, emeğin değerini hepimize bir kez daha hatırlattı. Herkes evine kapanırken çalışmak zorunda kalanlar sayesinde bir kez daha gördük ki emek yoksa üretim yok, emek yoksa soframızda ekmek yok, emek yoksa iletişim yok, emek yoksa ulaşım yok, emek yoksa sağlık yok, emek yoksa hayat yok...

Hayatı var eden emekçiler ne yazık ki hayatları boyunca yokluk ve yoksulluk mücadelesi veriyor. Yıllardır devam eden ekonomik kriz, her gün artan hayat pahalılığı, giderek büyüyen işsizlik, katlanarak çoğalan borçlar nedeniyle emeğiyle geçinenler yaşamlarını sürdüremez hale geldi. Salgın nedeniyle uygulanan kısıtlamalar ve kapanmalar nedeniyle, milyonlarca emekçi ve küçük esnaf işinden, ekmeğinden oldu. İşini kaybetmeyenlerin çalışma koşulları ağırlaşmış mesailerini uzarken, aldıkları ücretler sefalet düzeyinde kalmaya devam etti.

Siyasal iktidar, ekonomik kriz ve salgın koşulları altında hayat mücadelesi veren emekçilerin çalışma ve yaşam koşullarını iyileştirmek yerine, ülkenin tüm imkânlarını, sermaye kesimlerinin ihtiyaçlarını karşılayabilmek, uluslararası tekellerin gönlünü hoş tutabilmek, yandaşlarının cebini doldurabilmek için seferber ediyor.

İşsizlik Sigortası Fonu'ndan biriken paraları, işini kaybetme riskiyle yüze kalan emekçilere destek olmak için kullanırken cimri olan iktidar, merkez bankasının ve hazinenin birikimlerini tefecilerin hizmetine sunarken bonkör davranıyor.

Salgınla kırılan yurttaşlarına aşı sağlamakta beceriksiz olan iktidar, salgını kendi ihtiyaçlarını karşılamak için fırsat olarak kullanmakta hünerli hale geliyor.

İşsizliği ve yoksulluğu engellemek için üretim tesisleri, fabrikalar, endüstriyel yapılar kurma konusunda hiçbir girişimde bulunmayan

iktidar, halkın hiçbir derdine derman olamayacak çılgın projeleri, garanti paralarla yandaş inşaat firmalarına ihale etmek konusunda hevesle çabalıyor.

Ülke zenginliklerini, doğal güzellikleri ve ortak varlıklarımızı korumak konusunda adım atmakta gönülsüz davranan iktidar, kıyılarımızın, ormanlarımızın, madenlerimizin rantiyecilere peşkeş çekilmesinde aceleci oluyor.

Tek adam rejiminin bu tercihleri nedeniyle, hayatı yaratan emekçiler perişan halde yaşarken, emekçilerin hayatından çalanlar lüks ve şatafat içinde bir dünyada yaşıyorlar.

Emeğe, doğaya ve insanlığa düşman bu açgözlü sömürü düzeni hepimizin ortak geleceği için en büyük tehdittir. İnsanlığın ortak iyiliği ve dünyanın geleceği için bu sömürü düzenine karşı emekten, demokrasiden, özgürlüklerden ve barıştan yana bir toplumsal düzen kurmak hepimizin görevidir.

Emeğimizi ve alın terimizi çalanlara karşı, milyonları açlığa ve yoksulluğa mahkûm edenlere karşı, halkı baskı ve zorbalıkla sindirmeye çalışanlara karşı, faşizan tek adam rejimine karşı yan yana, omuz omuza mücadele edeceğimiz günlerin hasreti ve umuduyla, yaşasın 1 Mayıs! Yaşasın emek, barış ve demokrasi mücadelemiz!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

İKİZDERE'DEKİ DOĞA KATLIAMI DURDURULSUN!

12 Mayıs 2021

Doğu Karadeniz'in eşsiz vadilerinden biri olan Rize'nin İkizdere İlçesi İşkencedere mevkiinde ormanlık alan katledilerek açılmak istenen taşocağına karşı direnen yöre halkının mücadelesini selamlıyoruz.

Rize İyidere'de inşa edilmek istenen Lojistik Merkezi ve Limanı'nın deniz dolgusunda kullanılacak taşları çıkartmak için bölge halkının ve doğal hayatın yaşam kaynağı olan ormanlık alanın yok edilmesi kabul edilemez. Lojistik Merkezi ihalesini alan şirketin maliyetlerini düşürmek için gerçekleştirilmek istenen bu doğa katliamı hem yasaların, hem de yaşam hakkının ihlali anlamına gelmektedir.

Madencilik faaliyetleri, sermaye kesimlerinin kâr hırsı gözetilerek değil, halkın ihtiyaç ve çıkarları gözetilerek yürütülmelidir. Halkın yaşam hakkını ve sağlığını görmezden gelen, doğal yaşamı tehdit eden, çevreye telafisi imkansız zararlar veren bir madencilik anlayışı kabul edilemez.

Yaklaşık 100 bin ağacın bulunduğu 100 hektar ormanlık alanı kapsayan ve İşkencedere'deki tüm doğal yaşamı ve ekosistemi ortadan kaldıracak olan taşocağı ruhsatı derhal iptal edilmelidir.

Ülkemizin ormanlık alanları her yıl çeşitli gerekçelerle tahrip edilmektedir. Yaşamsal ve çevresel etkileri göz önünde bulundurulmaksızın hazırlanan projeler, açılan yollar ve yürütülen madencilik faaliyetleri nedeniyle nitelikli ormanlık alanlarımız zarar görmektedir. Yakın zamanda Kaz Dağları'nda, Fatsa'da, Kuzey Ormanları'nda yaşanan orman katliamlarının görüntüleri yürekleri sızlatmaya devam ederken, bu görüntülere yenilerinin eklenmesine izin vermeyeceğiz.

İkizdere'de daha şimdiden, taşocağı bölgesine yol açabilmek için binlerce ağaç yok edildi. İnşaat firmasının doymak bilmez rant hırsı, hepimizin gözleri önünde ülkenin ve doğanın geleceğini yok ediyor. Tüm yetkilileri bilim insanlarının, çevre gönüllülerinin, yöre halkının ve doğanın sesine kulak vermeye, bu insanlık suçuna dur demeye davet ediyoruz.

TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz

BİLGİSAYAR MÜHENDİSLERİ ODASI Yönetim Kurulu Başkanı Ali Rıza Atasoy

ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Kahraman

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI Yönetim Kurulu Başkanı Bülent Pala

FİZİK MÜHENDİSLERİ ODASI Yönetim Kurulu Başkanı Abdullah Zararsız
GEMİ MÜHENDİSLERİ ODASI Yönetim Kurulu Başkanı Salih Bostancı
GEMİ MAKİNALARI İŞLETME MÜHENDİSLERİ ODASI Yönetim Kurulu Başkanı Feramuz Aşkın
GIDA MÜHENDİSLERİ ODASI Yönetim Kurulu Başkanı Yaşar Üzümcü
HARİTA ve KADASTRO MÜHENDİSLERİ ODASI Yönetim Kurulu Başkanı Ali İpek
İÇMİMARLAR ODASI Yönetim Kurulu Başkanı Emrah Kaymak
İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI Yönetim Kurulu Başkanı Taner Yüzgeç
JEOFİZİK MÜHENDİSLERİ ODASI Yönetim Kurulu Başkanı Şevket Demirbaş
JEOLOJİ MÜHENDİSLERİ ODASI Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Alan
KİMYA MÜHENDİSLERİ ODASI Yönetim Kurulu Başkanı Ali Uğurlu
MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI Yönetim Kurulu Başkanı Ayhan Yüksel
MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI Yönetim Kurulu Başkanı Yunus Yener
METALURJİ VE MALZEME MÜHENDİSLERİ ODASI Yönetim Kurulu Başkanı İrfan Türkkolu
METEOROLOJİ MÜHENDİSLERİ ODASI Yönetim Kurulu Başkanı Fırat Çukurçayır
MİMARLAR ODASI Yönetim Kurulu Başkanı Deniz İncedayı
PEYZAJ MİMARLARI ODASI Yönetim Kurulu Başkanı Yasin Otuzoğlu
ŞEHİR PLANCILARI ODASI Yönetim Kurulu Başkanı Gencay Serter
TEKSTİL MÜHENDİSLERİ ODASI Yönetim Kurulu Başkanı Aykut Üstün
ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI Yönetim Kurulu Başkanı Baki Remzi Suiçmez

KADINA YÖNELİK ŞİDDET İNSAN HAKLARI İHLALİDİR... #TOLEREETMİYORUZ

24 Mayıs 2021

Son bir yıldır pandemi sürecinde, kadına yönelik her türlü şiddetin ve kadının cinayetlerinin sistematik olarak arttığı görülmektedir. Yapılan gerici açıklamalar, iş yerlerinde yaşanan taciz, mobbing, ekonomik, fiziksel şiddet, flört şiddeti, kadına yönelik taciz ve tecavüzün sıradanlaştırılarak yaygınlaşmasına çanak tutmaktadır. Yok hükmündeki 20 Mart 2021 tarihli İstanbul Sözleşmesi'nin fesih kararından sonra, Kadın Cinayetlerini Önleyeceğiz Platformu verilerine göre, Mart ayında 28 kadın cinayeti işlenmiş olup, 19'u şüpheli ölümdür. Nisan ayında 16 kadın cinayeti işlenmiş, 14'ü şüpheli ölümdür. Daha bir gün önce bir kadın, koruma istediği karakoldan dönerken vuruldu; bir başka kadın ise, tedbir kararı aldırıldığı erkek tarafından öldürüldü.

Tüm bunlar içimizi yakarken, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı pandemi döneminde artan kadına yönelik şiddet için 'tolere edilebilir' dedi.

Tolere etmek; Türk Dil Kurumu'na göre 'hoşgörmek, katlanmak, tahammül etmek' anlamına gelmektedir. Görevi kadınları korumak olan devletin kadın bakanı, dayak yemeyi, bıçaklanmayı, cinsel şiddete uğramayı ve öldürülmeyi 'tolere edin' diyor.

TOLERE ETMİYORUZ!

Sarf ettiği bu sözle oturduğu koltuğun hakkını veremeyeceği gibi, kadın haklarına yönelik mücadelemizi de baltalayacağını açıkça gösteren, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya YANIK'ı öncelikle tüm kadınlardan özür dilemeye, sonrasında da derhal istifa etmeye davet ediyoruz.

Biz TMMOB'li mühendis, mimar, şehir plancısı kadınlar, salgına, yaşadığımız her türlü olumsuz koşullara ve eşitsizliğe rağmen, sesimizi yükseltmeye, haklarımızın savunucusu ve hukuksuzluğun takipçisi olmaya devam edeceğiz.

Kadına yönelik şiddeti de, şiddeti tolere eden politikaları da TOLERE ETMİYORUZ...

**SÖYLEYECEK SÖZÜMÜZ, DEĞİŞTİRECEK GÜCÜMÜZ VAR!
YAŞASIN KADIN DAYANIŞMASI**

TMMOB KADIN ÇALIŞMA GRUBU

YAŞANABİLİR BİR DÜNYA, YAŞANABİLİR BİR GELECEK!

5 Haziran 2021

5 Haziran 1972 tarihinde Stockholm’de toplanan Birleşmiş Milletler Stockholm Konferansı`nda insanların çevre ile ilişkisi üzerinde durularak, temiz ve sağlıklı bir çevrede yaşamının temel bir insan hakkı olduğu kararıyla 5 Haziran tarihi “Dünya Çevre Günü” olarak kabul edilmiştir.

Doğayı ve insan yaşamını yok sayan kapitalist sömürü düzeninin yıkıcı etkileriyle ortaya çıkan “iklim krizi”, “küresel ısınma” ve diğer çevre felaketlerinin olumsuz etkilerinin her geçen yıl artarak kendini hissettirdiği son dönemde “Dünya Çevre Günü”, kapitalizmin dünya çapında yarattığı tahribata karşı çevre mücadelesinin vurgulandığı bir gün olarak anlam kazanmıştır.

Bugün ülkemizin her yanında çok büyük çevre sorunları yaşanmaktadır. Kapitalist sömürü ilişkileri, iktidarın rant politikaları ve alınmayan önemler nedeniyle bu sorunlar giderek büyümekte, ülkemizin geleceğini tehdit eder boyutlara ulaşmaktadır.

Son birkaç aydır Marmara Denizi’ni etkisi altına alan ve Marmara’daki canlı hayatı tehdit eden “deniz salyası” (müsilaj) sorunu, ülke olarak yüze olduğumuz çevresel sorunlara karşı duyarsızlığın adeta dışavurumu niteliğindedir.

İçinde yaşadığımız yüzyılda dünyamızı ve insanlığı tehdit eden tehlikelerin en başında iklim değişikliği gelmektedir. Atmosferde sera etkisi yaratan gazların artışı, fosil yakıt kullanımı ve ormansızlaşma ile beraber yaşanan küresel ısınma; kuraklık, susuzluk, gıda krizi, aşırı doğa olayları gibi pek çok sonuçlarıyla yeryüzünde yaşayan tüm canlı ve cansız varlıkları olumsuz yönde etkilemektedir. İklim değişikliğinin olumsuz etkilerinden en çok etkilenen bölgelerden birisi de, ülkemizin içinde bulunduğu Doğu Akdeniz Havzası’dır.

Küresel çapta yaşanan iklim krizinin yıkıcı etkilerini telafi edici bütüncül önlemler almak yerine, hiçbir kamu yararı taşımayan rant politikalarıyla ülkemizin doğası tahrip edilmektedir. Hasankeyf, Alliano, Phaselis gibi tarihi mekanlarımız; Uzungöl, Salda Gölü gibi benzersiz su varlıklarımız; Fırtına Vadisi, Kazdağları, Munzur, İkizdere gibi ekosistemlerimiz sermaye için yaratılacak rant kapısı olarak görülmekte ve birer birer yok

edilmektedir. Halkın ve bilim insanlarının itirazlarına rağmen iktidarın ısrarcı olduğu Kanal İstanbul Projesi ise, bütün bir Marmara Bölgesinde geri dönülmez bir coğrafik, ekolojik, ekonomik, sosyolojik, kentsel ve kültürel bir felaket yaratacaktır.

Bütün bu yıkım politikaları yetmezmiş gibi, hiçbir ihtiyaç olmamasına rağmen, nükleer güç olma hevesiyle yapılmak istenen Nükleer Santraller de ülkemizin geleceği için büyük bir çevresel tehdit durumundadır. Ülkemizin ve coğrafyamızın geleceğini tehdit eden bu tehlikeli yoldan derhal dönülmelidir. Sanayi, tarım, enerji, ulaşım ve kentleşme politikaları belirlenirken çevre politikalarını önceleyen bir yaklaşım benimsenmelidir.

Kar hırsının ve gündelik çıkarların insanlığın ve gezegenimizin geleceğini tehdit etmesine izin veremeyiz. Anayasamıza göre “Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir”. Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek devletin ve vatandaşların ödevidir. Gelecek nesillere yaşayabilecekleri bir dünya bırakabilmek için, ekolojik bir krize dönüşen çevre sorunlarının çözümünde, bütüncül politikaların, hukuksal ve kurumsal düzenlemelerin geliştirilmesi ve uygulanması gerekir.

TMMOB olarak, çevreyle uyumlu bir kalkınma ve sanayileşme için, derelerimizin, ormanlarımızın, tabiat varlıklarımızın korunması için, insanlarımızın sağlıklı bir çevrede huzur içinde yaşaması için mücadele etmeye, mesleki teknik bilgimizi bu doğrultuda seferber etmeye devam edeceğiz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

ÇOCUKLARA CİNSEL İSTİSMARININ AFFI OLMAZ!

8 Haziran 2021

Çocuk evliliklerini “insan hakkı” olarak tanımlayan, “bir kereden bir şey olmaz” diyerek çocuk tecavüzlerini olağanlaştırmaya çalışan gerici yönetim, çocuklara cinsel istismarda bulunan sapıklara af girişimini yine gündemine aldı.

İktidarın “Erken yaşta evliliklere karşıyız. Bu düzenlemedeki önceliğimiz, aile bütünlüğünün korunması, binlerce ailenin mağduriyetinin giderilmesi ...” gibi açıklamalarla algı yönetimi yapmaya çalıştığı bu af girişimi KABUL EDİLEMEZ!

Gerçek şudur ki, TCK 103. Maddesi ile düzenlenen Çocuklara Cinsel İstismar Suçuna yönelik cezalarla ilgili af girişimlerini gündeme getirmek, 15 yaş altındaki çocukların “evlilik” adı altında, cinsel istismarını, tecavüzünü toplum ve yargı nezdinde meşrulaştırma çabasından öte bir anlam taşımamaktadır.

Kız çocuklarının tecavüzcüleri ile evlendirilmesinin yasallaştırılması, erkek çocuklara yönelik cinsel taciz ve istismarın devlet eliyle ‘affedilebilir’ olmasının da yolunu açacaktır.

ÇOCUK İSTİSMARCILARINA AF TÜM ÇOCUKLARA TEHDİTTİR, KABUL EDİLEMEZ! Gündeme getirilen af, Anayasaya, Türk Ceza Kanunu’na, Türk Medeni Kanunu’na aykırıdır. İmzacısı olduğumuz açılımı “Avrupa Konseyi Çocukların Cinsel Sömürü ve İstismara Karşı Korunması Sözleşmesi” olan LANZAROTE Sözleşmesi’ne de aykırıdır.

İNSAN HAKLARI SÖZLEŞMESİ’NE DE AYKIRIDIR!

Biz mühendis, mimar, şehir plancıları uyarıyoruz... Çocukların evlendirilmesi SUÇTUR!

Cinsel istismar ve tecavüz faillerinin affına destek vermek SUÇTUR! Tüm bu olanlara sessiz kalmak SUÇTUR! ÇOCUKLARA CİNSEL İSTİSMARDA BULUNAN SAPIKLARA AFFI AKLINIZDAN BİLE GEÇİRMEYİN!

TCK’NIN 103. MADDESİNİ DEĞİŞTİRMEYİ DERHAL GÜNDEMEN KALDIRIN!

Biz mühendis, mimar ve şehir plancıları mevcut TCK ve Türk Medeni

Kanunu'nun parça parça yürürlükten kaldırma çabalarına, kazanılmış haklarımızın gaspına sessiz kalmayacağız; sürecin takipçisi olmaya devam edeceğiz.

MÜCADELE KAZANDIRIR VE BİZ KAZANACAĞIZ!

TMMOB Yönetim Kurulu

15-16 HAZİRAN DİRENİŞİ'NİN YILDÖNÜMÜNDE EMEĞİN HAKLARINA SAHİP ÇIKMAYA DEVAM EDİYORUZ!

15 Haziran 2021

Ülkemizdeki emek mücadelesinin en görkemli eylemlerinden birisi olan 15-16 Haziran 1970 Büyük İşçi Direnişini, 52. yıldönümünde bir kez daha coşkuyla selamlıyoruz.

Sendikal haklarına ve örgütlenme özgürlüklerine sahip çıkmak için iki gün boyunca eşine az rastlanan bir kitlesellik ve militanlıkla fabrikalardan şehir merkezlerine akan DİSK üyesi işçilerin direnişi, uzun yıllardan bu yana ülkemizdeki tüm toplumsal mücadelelere ilham ve cesaret vermektedir.

15-16 Haziran Direnişi, çalışma yaşamını sermayenin çıkarları doğrultusunda şekillendirmek isteyen siyasal iktidara karşı işçi sınıfının çaresiz olmadığının en önemli örneklerinden birisi olmuştur.

15-16 Haziran Direnişi, hak arama mücadeleleri için olduğu kadar meclisteki çoğunluklarıyla antidemokratik yasalar çıkartmayı kendine hak gören iktidar sahipleri için de öğretici olmalıdır. Hiçbir iktidar, emekçilerin hak ve özgürlüklerini, emeğin evrensel kazanımlarını ve emeğin çıkarlarını savunan örgütlü yapıları zorla ortadan kaldıramaz. İktidar gücüne sahip olmak, bu gücün keyfi ve antidemokratik bir toplumsal düzen inşa edilmesi için kullanılabileceği, toplumun örgütlü yapılarının ortadan kaldırılması için kullanılabileceği anlamına gelmemektedir.

Tek adam rejimi, emekçiler tarafından 51 yıl önce en güçlü biçimde verilen bu mesajı kavramaktan çok uzak bir tutum sergilemektedir. Yandaş sendikalar aracılığıyla emek mücadelesinin taleplerini görünmez kılan, esnek-güvencesiz çalışma biçimlerini dayatan, düşük ücret politikasıyla emekçilere hayatı zindan eden, emekçilerin hak arama taleplerini polis şiddetiyle bastıran tek adam rejimi açık biçimde emek ve emekçi düşmanı bir politika gütmektedir. İktidarın bu politikaları salgın döneminde milyonlarca emekçinin hayatının daha da zorlaşmasına, işsizliğin ve yoksulluğun daha da büyümesine neden olmuştur.

Herkese iş, işçilere insanca yaşanabilecek bir ücret, sağlıklı-güvenli

Çalışma ortamı, güvenceli istihdam, örgütlenme özgürlüğü ve toplu sözleşme-grev hakkı tüm emekçilerin ortak talebidir.

Bu ülkenin üretim gücünün, emek mücadelesinin parçası olarak mühendis, mimar ve şehir plancıları olarak bizler, emeğin taleplerine ve alın terimize sahip çıkmaya devam edeceğiz. rgtl yapılarımızı ve örgütlenme hakkımızı taviz vermeden koruyacağız.

Yaşasın 15-16 Haziran Direnişimiz,

Yaşasın Emek ve rgtlenme Mücadelemiz!

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

HDP'Yİ HEDEF ALAN SALDIRIYI KINIYORUZ. IRKÇI-FAŞİST SALDIRGANLIĞA KARŞI BİR ARADA KARDEŞÇE YAŞAMI SAVUNACAĞIZ!

17 Haziran 2021

HDP İzmir İl Binasını hedef alan silahlı saldırıyı kınıyor, saldırıda hayatını kaybeden Deniz Poyraz'ın yakınlarına ve tüm HDP camiasına başsağlığı diliyoruz.

Bu saldırı, sadece HDP İl Binasını ve HDP örgütlülüğünü değil, bu ülkede demokrasiden, barıştan, kardeşlikten yana tüm toplum kesimlerini hedef almaktadır.

Bu alçak saldırının faillerine cesaret veren şey, iktidar sahiplerinin tüm topluma egemen kılmaya çalıştığı düşmanlık iklimidir. İktidarın HDP'yi düşmanlaştırmaya, terörize etmeye yönelik sistematik politikaları, medya aracılığıyla topluma ettikleri kin ve nefret tohumları olayların bu noktaya gelmesinde etkili olmuştur. Siyasi iktidarı, toplumu birbirine düşürmeye yönelik bu ayrıştırıcı ve düşmanlaştırmacı dilden vazgeçmeye çağırıyoruz.

Tüm provokasyonlara ve saldırılara rağmen bu toplumdaki barış ve kardeşlik kültürünün çok derin köklere sahip olduğunu biliyoruz. Tüm toplumu, HDP'yi ve HDP'lileri hedef alan bu ırkçı-faşist saldırganlığa karşı birlik olmaya, bir arada kardeşçe yaşamı savunmaya çağırıyoruz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

DİSK-KESK-TMMOB-TTB: “TÜRKİYE BU KARANLIK GİDİŞE MAHKUM DEĞİLDİR!”

18 Haziran 2021

HDP İzmir İl Binasını hedef alan ve Deniz Poyraz'ın öldürülmesiyle sonuçlanan, demokrasiyi, halk iradesini ve ülkemizin geleceğini hedef alan alçakça saldırıyı lanetliyor, Deniz Poyraz'ın yakınlarına, sevenlerine ve HDP'ye başsağlığı diliyoruz.

Saldırganın kimliği ve saldırının biçimi, bu ülke tarihini bilenler açısından hiç de şaşırtıcı değildir.

Tarihimizde hemen her kontrgerilla saldırısında gördüğümüz politik simgeler, uluslararası bağlantılar, kolluk güçlerinin “ihmalleri”, “kimseyle bağlantısı olmayan münferit bir meczup” olarak ilan edilen failer ve bir süre sonra saldırıya uğrayanları suçlama taktikleri bu saldırıda da aynen kendini göstermiştir.

İktidarın ve emrindeki medyanın kışkırtıcı, ayrıştırıcı, bölücü ve hedef gösteren söylemlerinin bu tür saldırıları azmettirici etkisi ortadadır. Ancak karşımızdaki tablo bundan daha tehlikeli bir yönelime işaret etmektedir.

Bu saldırı, kapısında her an polis bekleyen, “etrafında kuş uçurtulmayan” bir binada gerçekleşmiştir.

Bu saldırgan Suriye’de cihatçı çetelerin ve kontrgerillanın “operasyon” ve “egemenlik” bölgelerinde “görev” almıştır.

Bu saldırı, halkın tek başına iktidara son verdiği 7 Haziran 2015 seçimleri sonrası terör döneminin hatırlatıldığı; muhalif gazetecilere ve siyasetçilere saldıranların cezasız kaldığı hatta övüldüğü ve terfi ettirildiği; muhalefetin “bunlar iyi günleriniz, daha neler olacak” diye tehdit edildiği; iktidar-yargı-sermaye-mafya ve medya ilişkilerindeki kirli çamaşırların iç çatışmalar sonucu birer birer ortaya döküldüğü bir dönemde gerçekleşmiştir.

Manzaranın izaha gereksinimi yoktur. Bu karanlık tablodan sorumlu olanlar, bu cinayeti soruşturamaz, bu çürümüşlüğü hesabını soramaz.

Bütün yönleri ile çürüyen bu düzenin üzerimize çöküşünü beklemek de akılcı değildir. Çünkü bu düzen çökerken daha fazla acı, kan, gözyaşı, işsizlik, yoksulluk, adaletsizlik, savaş, baskı ve zulüm getirmektedir.

Türkiye bu karanlık gidişe mahkûm değildir!

Bu enkazın yıkıntıları arasından emeğin, barışın ve demokrasinin egemen olduğu bir ülkeyi, omuz omuza kardeşçe yeniden kurmak için kaybedilecek her vakit, çocuklarımızın ve ülkemizin geleceğinden çalınacaktır.

En önemli güvencemiz, bu ülkenin kültürel, bilimsel birikimi ve bu toprakların köklü emek, barış, demokrasi mücadelesi geleneğidir.

Ülkemizde tamamen yok edilen demokrasiyi acilen güçlü bir biçimde yeniden inşa etmek için ihtiyacımız acil birlik, acil dayanışma ve acil mücadeledir.

Bizler dört emek ve meslek örgütü olarak, yarın çok geç olmadan tüm emek, barış ve demokrasi güçlerini, tüm kişileri ve kurumları dayanışma içinde olmaya ve omuz omuza mücadeleye çağırıyoruz.

DİSK KESK TMMOB TTB

BİLİRKİŞİLİK FAALİYETLERİ ŞİRKETLERİN YAĞMASINA AÇILAMAZ!

25 Haziran 2021

Cumhurbaşkanı tarafından 2 Mart 2021 tarihinde açıklanan ve 30 Nisan 2021 tarih, 31470 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “İnsan Hakları Eylem Planı”nın Uygulama Takvimi aynı tarihte Adalet Bakanlığının internet sitesinde yayınlanmıştır.

Eylem planında 3.6.k. olarak tanımlı faaliyet ile “Öncelikle taşınmaz ve motorlu taşıt değerlendirme ile muhasebe alanlarında olmak üzere özel hukuk tüzel kişilerinin bilirkişilik yapabilmelerine ilişkin uygulama geliştirilecektir” denilmek suretiyle, daha önce uygulaması olmayan biçimde, özel hukuk tüzel kişilerinin bilirkişilik yapabilmemesinin önü açılmaktadır.

Nitekim Adalet Bakanlığı Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği tarafından 23 Haziran 2021 tarihinde yapılan açıklamadan, Ankara ve Ankara Batı Adliyesi İcra Müdürlüklerinde pilot uygulamaya başlandığı, 21 Aralık 2020’den bu yana 532 satış dosyasında görevlendirme yapıldığı anlaşılmaktadır.

TMMOB olarak, bir kamusal bir hizmet olan bilirkişilik hizmetinin ticarileşmesine ve dolayısıyla da güvenilirliğini kaybetmesine yol açacağından “özel hukuk tüzel kişilerinin” bilirkişilik yapmasına kesinlikle karşı çıkıyoruz. Bu görüşümüzü, Bilirkişilik Kanun Taslağı’na verdiğimiz görüşten Bilirkişilik Uygulama Yönetmeliğine verdiğimiz görüşe, yapmış olduğumuz çalıştayların sonuç bildirgelerinden Adalet Bakanlığı Bilirkişilik Daire Başkanlığınca yürütülen komisyon çalışmalarına kadar her zeminde tekrar tekrar dile getirdik.

Bilirkişilik Daire Başkanlığınca yürütülen komisyon çalışmaları sırasında yalnızca tarafımızca değil, çeşitli alanları temsilen çalışma grubunda yer alan diğer katılımcılar tarafından da özel hukuk tüzel kişilerine bilirkişilik yolunun açılmasının yaratacağı teorik ve pratik sorunlar ifade edilmiş ve esas itibarıyla bu yönde bir düzenlemeye gidilmemesi gerekliliği ortaya konmuştur.

Özel ve teknik konularda görüşüne başvurulanan bilirkişiler adaletin yerini bulmasına hizmet eden bir araç olmasından öte aynı zamanda bir kamu

hizmeti görmektedir. Bilirkişiler tarafından verilen görüşün tarafsız ve bağımsız olabilmesi için bilirkişinin görüş oluştururken hiçbir etki altında kalmaması gereği açıktır. Bu bağımsızlık ve tarafsızlık yalnızca uyumsuzluğun taraflarına karşı değil; aynı zamanda Adalet Bakanlığı'na, hakime, savcıya, siyasal iktidara, basına ve kamuoyuna karşı da olmak durumundadır. Aksi halde adil yargılamadan söz edilmesi olanaklı değildir.

Özel hukuk tüzel kişileri, yani şirketler ise belirli ekonomik gayeler ışığında kurulan ve netice itibarıyla kâr odaklı çalışan yapılardır. Özel hukuk tüzel kişilerine görev verilmesi bilirkişiliğin ticari bir yapıya dönüştürülmesi sonucunu doğuracaktır. Bilirkişiliğin kamusal niteliğinin karlılık bazlı ekonomik gaye odaklı çalışan şirketlerle bağdaşması olanaklı değildir. Bilirkişilik hizmetinin gerçek kişiler tarafından yürütülürken dahi meslek olarak algılanmaması gerektiğinin sıklıkla sile getirildiği ve hali hazırda bu anlamda ciddi sorunlar yaşandığı göze alındığında özel hukuk tüzel kişilerinin bu sorunu artıracığı da açıktır. Öte yandan bilirkişilik faaliyetinin özel hukuk tüzel kişilerine açılmasında bir kamu yararı da bulunmamaktadır.

Yine özel hukuk tüzel kişisi çalışanları da işin doğası gereği işverene ekonomik bağımlılığı olan emeği karşılığında tüzel kişiden ücret alan yani ekonomik bir menfaat elde eden kişilerdir. Bir işverene ekonomik bağımlılığı söz konusu olan bir kişinin herkese karşı bağımsız olduğuna yönelik ifadenin de yalnızca kağıt üzerinde kalacaktır.

Bilirkişinin sahip olması gereken nitelikler arasında yer alan; dürüstlük, güvenilirlik, sır saklama, sadakat ve özen yükümlülüğü, yasaklılık ve ret müesseseleri özel hukuk tüzel kişilerin karşılanabilecek ve işlerlik kazanabilecek nitelikler değildir.

Öte yandan faaliyette söz konusu edilen taşınmaz değerlendirme konusu, meslek alanlarımızı doğrudan ilgilendirdiği için daha derin bir irdelemeyi gerektirmektedir.

Taşınmaz değerlemesinin özel hukuk tüzel kişilerine açılması ile bu alanın gayrimenkul Değerleme şirketlerine terk edileceği açıktır. Her ne kadar bu şirketlerde SPK lisanslı gayrimenkul değerlendirme uzmanları çalıştırılssa da; yaşanan deneyimler mühendislik mimarlık diplomasına sahip olmayan değerlendirme uzmanlarının çoğunun binaların yapısal sorunları hakkında fikir yürütmekten uzak oldukları, yapı sınıf ve gruplarını ayırt edemedikleri, proje okumasını dahi bilmediklerini ortaya koymuştur.

Hal böyleyken, bizler bilirkişilik heyetlerinde ancak SPK lisanslı mühendis ve mimarların görevlendirilmesi gerektiğini savunurken bu alanın bir de gayrimenkul değerlendirme şirketlerine açılması adalet terazisinin dengesini onarılmaz şekilde bozacaktır.

Bu değerlendirmelerimiz kapsamında, özel hukuk tüzel kişilerinin (şirketlerin) bilirkişilik yapmasına olanak tanıyacak düzenlemelerden kaçınılması ve Bilirkişilik Kanunu'nun bu düzenlemelere cevaz veren hükümlerinin de acilen kaldırılması gerekmektedir.

Emin Koramaz
Yönetim Kurulu Başkanı

“MAKİNA VE KİMYA ENDÜSTRİSİ ANONİM ŞİRKETİ HAKKINDAKİ KANUN TEKLİFİ” GERİ ÇEKİLMELİDİR

25 Haziran 2021

İktidarda bulunduğu 19 yıl boyunca üretime, sanayileşmeye ve istihdama dayalı ekonomi politikaları yerine, kamu varlıklarının satışına ve kamu hizmetlerinin ticarileştirilmesine dayalı bir rant ekonomisi kuran AKP, şimdi de Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu’nu (MKE) özelleştirmeye çalışıyor.

Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu, ülkede ihtiyaç duyulan çeşitli silah, mühimmat, patlayıcı madde, makina, teçhizat ve malzemelerini ekonomik bir şekilde üretmek ve pazarlamak amacıyla, 1950 yılında kanunla kurulmuştur. Kurulduğu günden itibaren kalkınma planları ve yıllık programları çerçevesinde, savunma ve sivil savunma ihtiyaçlarına doğrultusunda yaptığı üretimle Türkiye’nin en büyük ve en stratejik kamusal yatırımlarından birisi olmuştur.

Geçtiğimiz hafta AKP milletvekillerinin imzasıyla TBMM’ye sunulan “Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi Hakkında Kanun Teklifi”nin amacı, daha önce birçok büyük KİT örneğinde izlenen yol gibi, şirketleştirme-anonim şirkete dönüştürme yöntemiyle MKE’nin özelleştirilmesidir.

Kurulacak şirket, Türk Ticaret Kanunu’ndaki denetim hükümleri ile Kamu İhale Kanunu ve Devlet Memurları Kanunu başta olmak üzere 17 Kanundan muaf ve özel hukuk hükümleri ile Cumhurbaşkanlığı kararlarına tabi olacaktır. Şirketleşme yoluyla Sayıştay denetiminden de çıkarılacak olan MKE, piyasa denetim kuruluşlarının sözde denetimine tabi olacak.

Ülkemizin sanayileşmesinde ve kalkınmasında büyük rolü olan KİT’lerde yaşandığı gibi, bu özelleştirmede de kamusal kaynak ve varlıklar talan edilecektir. NETAŞ, TEK, SÜMERBANK, PTT/TELETAŞ, TCDD ve daha birçok örnekte yapıldığı gibi, büyük kamu işletmeleri önce anonim şirkete dönüştürülmekte, ardından parçalama, küçültme yöntemleriyle özelleştirilerek özel sektöre ve yabancı sermayeye peşkeş çekilmekte veya son dönemde gördüğümüz üzere iktidar arpalığı olmaktadır.

Yıllarca “özelsektördinamizmi” gibi ideolojik söylemlerle ve büyük vaatlerle gerçekleştirilen özelleştirmeler bu ülkeye hiçbir şey kazandırmamış,

işsizliğin ve yoksulluğun daha fazla artmasına neden olmuştur. “Özel sektör dinamizmi”, “verimliliğin artırılması” özelleştirmelerin başladığı 80’li yıllardan beri kullanılan ideolojik söylemlerdir. Deneyimlerimiz bu söylemin yağma düzeninin kılıfı olduğunu göstermiştir. Bugüne kadar özelleştirme sonucu dinamizme kavuşmuş bir KİT görülmemiştir. Hepsi ya tasfiye edilmiş ya da yağmalanmıştır. Özelleştirmelerin başından bu yana kullanılan aynı ideolojik söylemlerle ve büyük vaatlerle gerekçelendiren kanun teklifi, kamu ve toplum çıkarlarına tamamen aykırıdır. Bu ülkenin yurttaşlarının emeğiyle kurulan kamusal işletmelerin AKP Hükümeti tarafından satılmasına izin vermeyeceğiz.

Müflis tüccarlar gibi elde avuçta ne varsa satarak ekonomiyi döndürmek mümkün değildir. Ekonomiyi döndürmenin yegane yolu daha fazla üretim, daha fazla sanayileşme, daha fazla teknoloji kullanımından geçmektedir. Bunun için de kamusal yatırımlar artırılmalı ve teşvik edilmelidir.

Ülkemizin en önemli ve stratejik yatırımlarından biri olan MKE’nin özelleştirilmesine, varlıklarının yağmalanmasına, çalışanlarının iş güvencesinin ortadan kaldırılmasına izin vermeyeceğiz. Ülkemize ve zenginliklerimize sahip çıkacağız.

TMMOB, her zaman olduğu gibi ülke ve halk çıkarları ile meslektaşlarımız ve bütün MKE çalışanlarının yanında saf tutacaktır.

Türkiye’nin geleceği, iktidar politikalarının yıkıcılığının aksine kamu işletmeciliğinde, planlama, kalkınma, planlı sanayileşme, tam istihdam ve adil bölüşüm politikalarında.

Emin Koramaz
Yönetim Kurulu Başkanı

KİMSENİN DÜŞÜNCELERİ, İNANÇLARI VE YAŞAM TARZLARI NEDENİYLE KATLEDİLMEDİĞİ, ŞİDDETE UĞRAMADIĞI, DIŞLANMADIĞI AYDINLIK BİR ÜLKE İSTİYORUZ!

01 Temmuz 2021

Bundan 28 yıl önce 2 Temmuz 1993 tarihinde Sivas'ta gerçekleştirilen ve 35 kişinin hayatını kaybetmesine neden olan katliam, Türkiye tarihinin en kanlı kıyımlarından birisi olarak tarihe geçti.

Sivas Katliamı sadece Pir Sultan Abdal Kültür Şenliği'ne katılmak için şehirde bulunan aydın, sanatçı ve yazarlarımızı değil, bu ülkedeki inanç ve kültür çeşitliliğini hedef alan gerici bir katliamdır. Kendisinden başka hiçbir düşünceye, inanca, kültüre yaşam hakkı tanımayan bir zihniyetin ürünü olan katliamda kaybettiğimiz canlarımızı sevgi ve özlemle anıyoruz.

Aradan geçen 28 yıla rağmen ülkemizin bu gerici, karanlık ve çağdışı zihniyetle hesaplaşabildiğinin söylemek mümkün değildir. Bugün ülkemizde hâlâ farklı yaşam tarzları, farklı inançlar, farklı kültürler sistematik bir şiddet ve dışlama ile yüz yüze yaşamak zorunda bırakılıyor. Tek tip yaşam tarzı, tek mezhebe indirgenmiş bir inanç sistemi, erkek egemenliğine dayalı toplumsal ilişkiler ve muhafazakâr kültürel değerler iktidar tarafından tüm topluma dayatılmaya çalışılıyor.

Sivas Katliamıyla gerçekten yüzleşmek ve hesaplaşmak, sadece katliamın parçası olan ve kimileri yıllarca kollanan katillerin cezalandırılmasıyla değil, bu katliama zemin hazırlayan gerici-dışlayıcı devlet politikalarının terk edilmesiyle mümkündür.

Ne yazık ki, aradan geçen zamanda, katliamı gerçekleştirenler hukuk önünde hak ettikleri cezayı almadıkları gibi, katliama zemin hazırlayan anlayışın temelleri de ortadan kaldırılamadı. Bu anlayış, toplumsal barışımızın, kültürel çeşitliliğimizin, bir arada yaşam arzumuzun üzerine karabasan gibi çökmeye devam ediyor.

Dinci gericiliğin, faşizm ve ırkçılığın toplumumuzu sürüklediği nefret bataklığına saplanmamak için tüm halkımızı eşitlikçi, özgürlükçü, demokratik ve laik bir ülke için mücadele etmeye çağırıyoruz.

Kimsenin d¼ş¼nceleri, inançları ve yaşam tarzları nedeniyle katledilmediği, şiddete uğramadığı, dışlanmadığı aydınlık bir ÷lke istiyoruz!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

**ETKİNLİKLERİN
AÇILIŞ
KONUŞMALARI**

TTB 69. BÜYÜK KONGRESİ

8 Haziran 2018/ANKARA

Türk Tabipleri Birliği'nin 69. Büyük Kongresini TMMOB adına sevgi ve dostlukla selamlıyorum.

15 Temmuz ve 24 Haziran baskın seçimleri arasına denk gelen çalışma dönemi içerisinde TTB de ülkemizin yaşadığı ağır baskıdan nasibini aldı. TTB Merkez Konseyi savaşa karşı barışı savunan bir açıklama yayımladığı için evlerin operasyonla gözetimine alındılar. 12 Eylül faşizminin dahi uygulamadığı biçimde TTB yöneticilerine yönelik geliştirilen bu operasyonu TMMOB olarak lanetledik ve tüm saldırılara rağmen TTB ile yan yana olduğumuzu bütün zeminlerde yüksek sesle ifade ettik. Bugün de aynı kararlılıkla TTB ile omuz omuza mücadele etmeye devam edeceğimizi dosta düşmana ifade ediyoruz.

Bu ülkenin okumuş çocukları olarak meslek örgütlerimiz ile beraber parçası olduğumuz topluma karşı da büyük sorumluluklarımız var. Bu sorumluluğun gereği üretimlerde bulunuyor, ortak geleceğimizin toplumsal fayda yönünde gelişmesi için çaba sarf ediyoruz. OHAL belasından iş cinayetlerine, doğanın ve kentlerin talanından emeğin haklarının gaspedilmesine değin geniş yelpazede vücut bulan sorunlara karşı yürüttüğümüz mücadele AKP iktidarının gözlerini üzerimize çekiyor. Meslek birliklerinin siyasal iktidarın arka bahçesi haline getirilmeye çalışılması yada doğrudan kanunlarımıza müdahale ile yetkilerimizin budanması, merkezi yapılarımızın dağıtılması, etkisiz ve yetkisiz kurumlar haline getirilmeye çalışılmamız bu durumun bazı sonuçları olarak karşımıza çıkıyor. Neoliberal politikalar ile meslek alanlarımız ve kanunlarla belirlenen yetki ve pozisyonlarımız aşındırılıyor, giderek eriyor. Kamusal hizmetler ve varlıklar sermayeye peşkeş çekilerek bütün alanlar özelleştiriliyor. Bir tarafta baskının giderek artması diğer taraftan varlık koşulumuz olan kamusal pozisyonumuzun tasfiye edilmesine karşı ortak mücadeleyi büyütmemiz gerekiyor. Meslek birliklerinin isimlerindeki Türk ve Türkiye ibarelerinin kaldırılması da dahil olmak üzere kuruluş yasalarımızı değiştirmeye yönelik AKP'nin hazırlıkları seçimler dolayısı ile rafa kaldırıldı. Amaçlanan şey örgütlerimizin siyasal iktidara teslim olması yada tasfiye olmasıdır. Varlık koşullarımızı ortadan kaldıracak

olan bu müdahaleye karşı etkili mücadele yürütmek önümüzdeki dönem önemli görevlerimiz arasında yer alıyor.

24 Haziran erken seçimlerine doğru giderken üyelerimize oy kullanma ve oyu muza sahip çıkmak için sorumluluk alma yönünde çağırısı yaptık. Tek adam diktasına karşı halk egemenliği için oy kullanacağız ve oyu muza sahip çıkacağız. 24 Haziran seçimlerinin ülkemizin geleceği açısından taşıdığı kritik önemin farkında olarak çalışmalarımızı sürdürmeye devam edeceğiz.

Sözlerime son verirken, ülkemizin aydınlık geleceği için çabalayan ülkemizin onurlu hekimlerine, onların örgütü Türk Tabipleri Birliği'ne ve yeni seçilecek olan kurullara Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'nin dayanışma duygularını iletiyor, önümüzdeki dönemin zorlu görevlerinde omuz omuza olma dileğiyle saygılarımı sunuyorum.

Dersim Gül
TMMOB Genel Sekreteri

TEOMAN ÖZTÜRK ANMASI

11 Temmuz 2018/ANKARA

Değerli arkadaşlar,

Aramızdan ayrılışının 24. Yılında Teoman Öztürk'ü anmak için buradayız. Hepiniz hoş geldiniz.

Hepinizin bildiği gibi Teoman Öztürk TMMOB'nin ikinci kuruluşu diyebileceğimiz 1973 yılından 1980'e kadar başkanlığını yürütmüş ve başkanlık dönemi boyunca da Türkiye'deki Mühendis-Mimar Hareketinin ilerici-devrimci-toplumcu bir çizgiye sahip olmasında büyük payı sahip olan bir isimdir.

TMMOB ismiyle ve mühendis-mimar hareketiyle özdeşleşen Teoman Öztürk'ü anmak için her yıl öne çıkan konularda panel, söyleşi ve forumlar gerçekleştiriyoruz. Bu yılki forumumuzun başlığını "24 Haziran Seçimleri ve TMMOB" olarak belirledik. Bugün hem seçimleri hem de sonrasında TMMOB'nin yürüteceği mücadeleyi hep birlikte ele alacağız.

Değerli arkadaşlar,

Bildiğiniz gibi 24 Haziran Seçimleri, bildiğimiz seçimlerin çok ötesinde anlam ve öneme sahipti. 16 Nisan Referandumu ile gerçekleştirilen Anayasa değişikliklerinin yürürlüğe gireceği, seçilecek cumhurbaşkanının tüm yetkiyi eline alacağı bir seçimdi.

2 ay gibi kısa bir süre içerisinde karar alınıp, OHAL şartları altında gerçekleştirilen baskın seçim boyunca TMMOB olarak yaptığımız her açıklamada, yayınladığımız bildirge ve broşürlerde, hazırladığımız görsellerde 24 Haziran seçimlerinin ülkeyi kimin yöneteceğine ilişkin değil, Cumhuriyetin geleceğine ilişkin bir seçim olduğunu vurgulamaya çalıştık.

Seçimler boyunca bir yandan tek adamın iradesine karşı halkın iradesinin, gericiliğe karşı laikliğin, neo-liberalizme karşı kamuculuğun, baskı ve zorbalığa karşı demokrasinin savunulması üyelerimizi ve yurttaşlarımızı oy kullanmaya davet ederken, diğer yandan kullanılan oylara sahip çıkılması için sandık kurullarında görev alınması için çağrıda bulduk.

Biliyorsunuz özellikle 2010 Referandumunda AKP'nin yüksek yargı organlarında ve YSK'da kadrolaşmasıyla birlikte sandık güvenliği

meselesi seçimlerin en önemli konusu haline geldi. Gerek hiçbir denetime açık olmayan Seç-Sis, gerek parti devletine dönüşmüş bir yapıda sandık kurullarının organizasyonu, gerekse YSK'nın taraflı tutumu nedeniyle sandık güvenliğinden ve sonuçların güvenilirliğinden asla emin olamıyoruz.

Referandumda ayyuka çıkan mühürsüz oy skandalının ardından bu seçimler öncesinde yapılan düzenlemelerle sandık güvenliğine ilişkin tüm tedbirlerin ortadan kaldırılması, usulsüzlükleri tümüyle görünmez hale getirdi.

Böylesi bir seçim sürecinin ardından Erdoğan ilk Turda yüzde 52,6 oy oranıyla ilk turda seçildi. Parlamento seçimlerinde ise AKP'nin yüzde 10'a yakın oy kaybına rağmen, hiç kimsenin beklemediği bir biçimde MHP'nin yüzde 11 oranında oy almasıyla Cumhur İttifakı Meclis çoğunluğunu sağladı. Cumhur ittifakının sağlayamadığı tek şey, Anayasa değiştirme ve Referanduma götürme çoğunlukları oldu. Bunu da zaten Kanun Hükmünde Kararnameler yoluyla telafi ediyorlar.

Değerli arkadaşlar,

Fiili uygulamalarla adım adım gerçekleştirilen rejim değişikliğine ve Anayasal düzen değişimine son nokta konulmuştur. AKP, bu rejim değişikliğinin altını çizibilmek için Cumhurbaşkanlığı törenini adeta ulusal kuruluş töreni haline getirmiştir. 2 gün önce yaşanan Tren kazasına ve ölen onlarca yurttaşımıza rağmen törenin iptal edilmemesi, ulusal yas ilan edilmemesi, şatafattan vaz geçilmemesi yaşanan değişimin vurgulanması açısından sembolik bir öneme sahiptir.

Bu göz boyayıcı sembolik törenler yaşanırken asıl dikkatimizi vermemiz gereken şeyin, seçimler öncesi meclisten alınan yetkiye dayanılarak uyum kararnamesi adı altında çıkartılan ve ülkemizin idari yapılanmasını bir hamlede ortadan kaldıran düzenlemeler olması gerektiğini düşünüyorum.

Özellikle 700 ve 703 Sayılı Kanun Hükmünde kararnamelerle, onlarca yıldır o ya da bu biçimde mecliste, komisyonlarda, kamuoyunda tartışılarak çıkartılan, eksik de olsa cumhuriyet düşüncesinin katılımcı anlayışını içinde barındıran, liyakat usullerini gözeten, denetim ve sorumluluk anlayışına dayalı idari ve bürokratik yapı tümüyle ortadan kaldırılmıştır.

Yapılan değişikliklerle TMMOB gibi meslek örgütlerinin, emek örgütlerinin, hatta üniversitelerin kamuya ilişkin politika üreten kurul ve kurumlarda

yer alması tamamen engellenmiştir. Kamu adına söz söyleyecek, politika önerecek kurum ve kuruluşların kamu yönetimiyle tüm bağı kesilmiştir. Neoliberalizmin en katı biçimde uygulandığı ülkelerde bile böylesi bir anlayış bulamazsınız.

İktidarının ilk dönemlerinde merkezîyetçi devlet anlayışına karşı, sivil toplumun güçlendirilmesi, katılımcılığa ve işbirliğine dayalı anlayışın artırılması söylemiyle hareket eden ve bu söylemiyle liberallerin büyük desteğini alan AKP, gelinen aşamada tümüyle diktatöryal bir tek adam rejimi yaratmıştır.

Yeni kabine göstermektedir ki Erdoğan'ın tek bağıllığı sermaye kesimlerinedir. Milli Eğitim Bakanlığı'na özel Okul Sahibini, Sağlık Bakanlığı'na Özel Hastane Sahibini, Kültür ve Turizm Bakanlığı'na Turizm Acentesi Sahibini atayarak kamusal hizmetlere bakışını açıkça ortaya sermiş, özel sermayenin bu alanlardaki cesaretini artırmak yolunda önemli mesaj vermiştir.

Çok açık biçimde görüyoruz ki, Türkiye Cumhuriyetinin belli bir tarihsel aşamasını geride bıraktık. Bildiğimiz anlamıyla Cumhuriyetin pek çok ilke ve değeri artık devlet yönetimiyle birlikte anılmayacak. Bugün artık cumhuriyet sadece seçimlere indirgenmiş durumda ve o seçimlerin de hangi koşullarda yapıldığını hepimiz biliyoruz artık.

Bildiğimiz bir şey daha var, o da Erdoğan'ın inşa ettiği bu rejimin sürdürülebilme şansı olmadığı. Bizler referandum öncesinde, anayasa değişikliği yapılması halinde ülkenin yönetilemez hale geleceğini ileri sürmüştük ve haklı çıktık. Meclisin yüzde 70'ini elinde tutan, OHAL'in tüm yetkilerini kullanan, İktidarı sınırsız biçimde kullanan AKP-MHP birlikteliği ülkeyi 1 yıl bile yönetemedi ve seçime gitmez zorunda kaldılar.

Yaptıkları tüm değişikliklere rağmen iddia ediyorum içinde bulunduğumuz yönetim krizini aşamayı beklediklerinden çok daha kısa süre içerisinde ülkeyi yönetemez hale gelecekler.

Halkın ortak çıkartını gözetmeyen hiçbir siyasi iktidarın seçim çoğunluğuna yaslanarak iktidarını sürdürmesi mümkün değildir. Aldığı %52 oya dayanarak bütün bir ülkenin tüm tarihini, tüm değerlerini, tüm yapısını değiştirmeye çalışanların sonu hüsrarla bitmeye mahkûmdur. Bu ülkede %92 ile Cumhurbaşkanı seçilen Kenan Evren nasıl ki iktidarı boyunca meşruiyet sorunu yaşadıysa Erdoğan da bundan sonraki siyasi

hayatının her anında bu meşruiyet sorununu ensesinde hissetmeye devam edecektir.

Elbette bu kendiliğinden olacak bir durum değildir. Bunun için eşitlikten, özgürlükten, demokrasiden, kamusalıktan yana toplumsal güçlerin örgütlü durması, toplumun ortak çıkarlarını sürekli gündemde tutması gerekiyor. Bu durum TMMOB'nin üzerindeki sorumluluğunu daha artırmaktadır.

Yaşanan onca değişim içerisinde önümüzdeki dönemde TMMOB'nin yetkilerinde kısıtlamaya gidilmeyeceğini beklemek yanlış olur. Önümüzdeki dönemde yetkileri kısılmış ama sorumluluğu daha da artmış bir TMMOB olacak. Ama bizler hangi koşulda olursa olsun mücadele etmeye devam edeceğiz.

Değerli Arkadaşlar,

Kısa vadede bizleri büyük bir ekonomik kriz bekliyor. Seçime yönelik genişleyici politikaların yaratacağı enflasyon, filem hem devleti hem de yurttaşları yoksullaştırmaktadır. Bu kitlesel yoksullaşma durumu borçlanmanın büyümesine, ekonomin sürdürülemez hale gelmesine neden olacaktır.

Her ekonomik kriz, devletin baskıcı karakterini daha da artırmasıyla sonuçlanır. Dolayısıyla önümüzdeki dönemde hem ekonomik hem de siyasal açısından daha baskıcı bir devlet karakteriyle yüz yüze olacağız.

Yani gelen bir baskı rejimi, istibdat rejimidir. Ancak bu rejime asla boyun eğmeyecek, haklılığının bilincinde ve susmayacak geniş halk kitleleri de bulunmaktadır.

Özetle bütün olumsuzluklara karşın gerek 16 Nisan referandumu gerekse 24 Haziran seçim süreçleri ülkemizde demokratik duyarlılıkların geliştiğini, birbirlerinden farklı siyasi eğilimlere sahip halk kesimlerinin dayanışma içine girebileceğini, toplumun en az yarısının değişim istediğini, özgür, yasaksız, baskısız, adil ve demokratik koşullarda bir seçim yapılabilse sonuçların çok farklı olacağını göstermiştir.

Eşitlik, özgürlük, cumhuriyet, demokrasi, laiklik ve kamusal toplumsal değerlerin halkın ellerinde daha ileri mevzilerde yükselebileceğinin, barışın da ancak böylece sağlanabileceğinin ayrımına daha fazla varılacağı bir kavşaktır bu.

Şimdi görevimiz, bütün baskıları göğüsleyerek ülkemizin felakete sürüklenmesinin önünü alacak bu demokratik duyarlılıkların daha da gelişmesi ve giderek ülkemizin geleceğini belirleyecek düzeye gelmesi için yılmadan çalışmaktır.

Halkımız ve ülkemizin geleceği için eşit özgür, üreten, adil paylaştan bir Türkiye için, demokrasiyi, öz/yerli kaynaklara dayalı planlama-üretim-sanayileşme ve kalkınmayı, kamusal üretim, hizmet ve denetimi bütünlüklü bir şekilde ele alan yeni bir yön gerekiyor ülkemize.

Egemenliğin bir kişide değil halkta olması gerektiği ve onu halkın demokratik katılımıyla gerçekten temsil eden kurullar ve organlarca kullanılacağını öğreten demokrasi ve hukuk öğretileri ile normlarına sahip çıkmak en önemli görevimizdir.

TMMOB bu çerçevedeki bir anayasal demokratik düzeni ve kamu yararı ile yerinden yönetime dayalı özerk mesleki demokratik yapısını savunmaya devam edecektir.

Mühendis, mimar ve şehir plancıları; çocuklarımızın, torunlarımızın, ülkemizin ve halkımızın geleceği için üzerlerine düşen sorumluluğu bundan sonra da yerine getirecek; Cumhuriyetin, demokrasinin, aydınlanma ve laikliğin, barışın ve kardeşliğin, eşitlik ve özgürlüğün ülkemizde özgürce serpilip gelişebilmesi için halkımızla birlikte mücadeleye kararlılıkla devam edecektir.

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB 45. DÖNEM I. DANIŞMA KURULU

28 Eylül 2018/ANKARA

Sayın Başkanlarım,

Sayın Onur ve Denetleme Kurulu Üyeleri,

Birlik ve Odalarımızın Değerli Yöneticileri,

Sayın Meslektaşlarım

45. Dönem 1. Danışma Kurulu toplantımıza hoş geldiniz. Hepinizi şahsım ve TMMOB Yönetim Kurulu adına selamlıyor ve katılımlarınızdan dolayı teşekkür ediyorum.

Başta içinde bulunduğumuz bu güzel mekana adını veren Teoman Öztürk olmak üzere, bugüne kadar TMMOB mücadelesine emek vermiş, TMMOB adını ülkemizin tarihine yazmış tüm arkadaşlarımıza selam olsun diyerek 45. Dönem 1. Danışma Kurulu toplantısını açıyorum.

Sevgili Arkadaşlar,

45. Olağan Genel Kurulumuzu bundan 4 ay önce gerçekleştirdik ve bu 4 aylık kısa süre içerisinde ülkemizde çok büyük bir dönüşüm yaşandı. Genel Kurulda yürüttüğümüz tartışmalarda ve Genel Kurul Sonuç bildirgesinde, 24 Haziran Seçimlerinin basit bir seçim olmadığını, oylanacak olanın ülkedeki parlamenter demokratik rejim olduğunu açık biçimde dile getirmiştik.

24 Haziran seçimleri öncesinde ve sonrasında yaşananlar, seçimlere ilişkin uyarı ve öngörülerimizde ne denli haklı olduğumuzu bir kez daha gösterdi. OHAL koşulları altında, antidemokratik bir seçim yasasıyla ve sandık güvenliği hiçe sayılarak yapılan seçimlerde İktidar Partisi istediği sonuçları elde etti.

24 Haziran'da gerçekleştirilen Cumhurbaşkanlığı seçimleriyle birlikte, Türkiye Cumhuriyeti'nin belirli bir tarihsel dönemi tümüyle sona erdi. Güçler ayrılığı esasına dayalı parlamenter rejim kaldırılarak, yasama, yürütme ve yargı erklerinin cumhurbaşkanında toplandığı yeni bir rejim kuruldu. Hepiniz biliyorsunuz seçimler sonrasında yapılan kutlamalar ve mazbata etkinlikleri, seçim galibiyeti kutlamasından çok yeni bir rejim kuruluşu kutlaması biçiminde gerçekleştirildi. Onlarca yurttaşımızın hayatını kaybettiği Çorlu Tren Kazası bile Erdoğan'ın kutlamalarının önüne geçemedi.

Seçim sonuçlarının kesinleşmesi sonrasında birbiri ardına yayınlanan kararnamelerle ülkenin idari yapısını tümüyle yeniden biçimlendirildi. Ülkenin adeta omurgası niteliğindeki bakanlıklar, genel müdürlükler, kurumlar, kuruluşlar, yasalar, yönetmelikler birer kararnama ile kaldırıldı. Cumhurbaşkanlığı Kararnameleriyle tümüyle Tek Adam'a bağımlı yepyeni bir idari yapılanma inşa edildi. Bu inşa süreci halen devam ediyor.

Yapılan düzenlemeler arasında, Anayasa'nın 135. maddesi uyarınca özel kanunlarla kurulan, TMMOB gibi kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarıyla ve meslek alanlarımızla ilgili birçok kanunda yapılan değişiklikler de bulunmaktadır. Bu değişikliklerin bütününe baktığımızda amacın, TMMOB gibi meslek örgütlerinin, emek örgütlerinin, hatta üniversitelerin kamuya ilişkin politika üreten kurul ve kurumlarda yer almasının tamamen engellenmek istendiği görülmektedir. Kamu adına söz söyleyecek, politika önerecek kurum ve kuruluşların kamu yönetimiyle tüm bağı kesilmiştir.

Bu değişikliklerden en önemlilerinden birisi, Devlet Denetleme Kurulu'nun yapısı, işleyişi ve yetkileri hakkında yayınlanan 5 Numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesidir. Devlet Denetleme Kurulunu bir denetleme organı olmaktan çıkartarak adeta yargı organı haline getiren bu kararnameyle, Birliğimiz ve diğer emek-meslek örgütleri baskı altına alınmaya çalışılmaktadır.

Hatırlayacağınız üzere geçtiğimiz çalışma döneminde 12 Eylül döneminde kuruluş kanunumuza eklenen ancak hiç uygulanmayan "meslek kuruluşlarının idari ve mali denetimi" ile ilgili kanun maddesini kullanarak Birliğimiz ve Odalarımızı vesayet altına almaya çalışmışlardı.

Hiç kuşkusuz DDK'nın görev ve yetki alanını maksadını aşacak şekilde genişleten bu yeni düzenleme de emek ve meslek örgütleri üzerinde tahakküm kurma yönünde sürdürülen politikalara hizmet etmek üzere yapılmıştır.

Ancak bilinmelidir ki baskılar karşısında boyun eğmeyecek, emeğimize, mesleklerimize, meslek alanlarımıza ve meslek örgütlerimize yönelik her türlü etkisizleştirme, tasfiye etme ve cezalandırma girişimine karşı mücadeleye devam edeceğiz.

Sevgili arkadaşlar,

Ülkenin idari yapısı bu denli köklü biçimde değişirken, toplumun büyük bir baskı altında tutulmaya devam ediliyor.

15 Temmuz darbe girişiminin hemen ardından 3 aylığına ilan edilen ve kısa bir dönem süreceği ifade edilen OHAL tamı tamına 2 yıl sürdürüldü. Bu iki yıl boyunca çıkarılan kararnemelerle onlarca yasal değışiklik ve idari düzenleme yapıldı; aralarında mühendis, mimar ve şehir plancısı meslektaşlarımızın da olduğu 135 binin üzerine kamu çalışanı sorgusuz sualsiz işlerinden atıldı; yüzlerce kurum ve kuruluş kapatıldı. OHAL gerekçesiyle en temel hak ve özgürlükler kullanılamaz hale getirildi.

Olağanüstü hal rejimi 20 Temmuz 2018 tarihi itibarıyla sona erdi. Fakat OHAL kaldırılmadan yapılan yasal düzenlemelerle OHAL fiilen 3 yıla çıkarılmış oldu. Her 3 ayda bir OHAL'i uzatmak yerine, 3 yıl sürecek bir fiili OHAL düzeni ilan edilmiş oldu.

Yeni düzenlemeyle toplantı ve gösteri yasakları, sokağa çıkma yasağı, şehre giriş-çıkış yasağı, ihraçlar, uzun gözaltı süreleri gibi pek çok uygulama Valiler ve Merkezi idare tarafından OHAL dönemindekine benzer biçimiyle uygulanmaya devam edecek. Biliyorsunuz 19 Eylül'de Ankara'da gerçekleştirmek istediğimiz basın açıklaması bile bu yeni yasaya dayanarak Valilik tarafından keyfi biçimde yasaklandı. Ankara'da bırakın basın açıklamasını halka açık konser düzenlemek bile yasak durumda.

Bilinmelidir ki, yasa ile tanınan bu yetkiler ve uygulamalar, İnsan Hakları Evrensel Bildirisi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, çalışma hayatına ilişkin Avrupa Sosyal Şartı ve BM İLO Sözleşmeleri gibi uluslararası insan hakları sözleşmelerine aykırıdır.

Ülkemizin ihtiyacı OHAL'in süreklileştirilmesi değil, demokrasi ve özgürlüklerin sınırlarının genişletilerek, OHAL ve KHK rejimi ile yaratılan hak kayıplarının ortadan kaldırılmasıdır.

Sevgili arkadaşlar

Seçimden hemen sonra enflasyondan işsizliğe, yoksullaşmadan ekonomik durgunluğa kadar hayatlarımızı her alanda kâbusa çeviren kapsamlı bir ekonomik krizle karşı karşıya kaldık. Yaşanan krizin nedeni dış güçlerin oyunu ya da ABD ile yaşanan rahip krizi değildir. Krizin nedeni, üretim yerine ranta, sanayileşme yerine inşaata, teknoloji yerine betona, planlı kalkınma yerine sıcak para akışına dayalı neoliberal ekonomi politikalarıdır.

Borçlanarak büyüme anlayışına dayalı bu politika Türkiye'de düzenli olarak krizlere yol açmaktadır. Bugün de AKP'nin dış kaynaklara dayalı büyüme anlayışı sürdürülemez hale gelince döviz kuru yükselmiş, kurdaki

yükseliş tamamı ithalata dayalı ekonomideki fiyatların ve enflasyonun artmasına neden olmuş, artan enflasyonu dizginleyebilmek için yapılan faiz artışları da ekonomik durgunluğu ve iflasları beraberinde getirmiştir.

Krizi anlamak için TÜİK'in şaibeli rakamlarına bakmaya hiç gerek yok. Krizin anlamı birbiri ardına kapanan dükkanlardır, marketlerde sürekli yapılan zamlardır, ödenemeyen borçlardır, evlere gelen hacizlerdir. Krizin anlamı halkın yaşamının giderek sürdürülemez hale gelmesidir.

“Bizde kriz yok, manüplasyon var” açıklamaları Erdoğan’ın yaşamıyla, bizlerin yani halkın dünyasının aynı olmadığını bir itirafı olarak görülebilir. Uzun süreden beri iki ayrı Türkiye manzarası öne çıkıyor:

Bir yanda, borçlarını ödeyemediği için Meclis kapısında kendisini ateşe verenlerin Türkiye’si var; diğer yanda aynı meclis kapısında milyonlarca liralık lüks aracıyla geçerek gazetecilere gösteri yapan milletvekillerini dünyası var.

Bir yanda, büyük zorluklarla, 1600 lira asgari ücretle ailesini geçindirmeye çalışanların Türkiye’si var; diğer yanda ejder meyveli kokteyleler eşliğinde yapılan saray kokteylleri Türkiye’si var.

Bir yanda, birbiri ardına iflas eden ve borçlarını yapılandırmak için mahkemelere başvuran şirketlerin Türkiye’si var; diğer yanda yandaşlara akıtılan kamu kaynaklarının Türkiye’si var.

Bir yanda 6 aydır maaş alamadığı için, tahtakurularıyla dolu yatakta yatmak zorunda kaldığı için, her gün iş cinayetleriyle karşı karşıya geldikleri için canlarına tak eden 3. Havalimanı işçilerinin yaşamı var; diğer yanda 500 milyon dolarlık özel uçak alan Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın yaşamı var.

Bir yanda, çocuğuna okul üniforması alamadığı için üzüntüsünde intihar eden yoksul babaların Türkiye’si var; diğer yanda bu kederli yoksulluk haberini yapan muhabiri göz altına alan egemenlerin Türkiye’si var.

Kendileri lüks ve şatafat içerisinde, saraylarda yaşayanların halkın içinde bulunduğu krizi görmesi, anlaması beklenemez.

Sevgili Arkadaşlar,

Az önce de dediğim gibi, Türkiye bir krizler ülkesidir ve maalesef bugüne dek yaşanan ekonomik krizlerin faturası her zaman halka çıkarılmıştır. Ekonomi her sıkıştığında başta eğitim ve sağlık olmak üzere sosyal harcamalarda kısıntıya gidilmekte, kemer sıkma adı altında halkımız

daha da yoksullaştırılmaktadır. Orta Vadeli Program gösteriyor ki, önümüzdeki dönemde bizleri, ücretlerin daha fazla baskı altına alınması, vergi artışları ve zamlar beklemektedir.

Krizin sorumluları emekçiler, işçiler, emekliler, çiftçiler, memurlar değildir, bedelini de onlar ödememelidir. Bedel ödemesi gereken, halkın vergileriyle oluşturulan bütçeyi başta saray giderleri ve örtülü ödenek harcamaları olmak üzere sorumsuzca harcayan iktidarın ta kendisidir.

Neoliberal politikaları sürdürmekte ısrar ederek bu krizden çıkılamayacağı açıktır.

Bu yanlış politikalar bir an önce terkedilerek, rant ekonomisi yerine üretim ekonomisinin, sermaye öncelikleri yerine kamusal çıkarların, lüks ve savurganlığa dayalı yönetim anlayışı yerine tasarrufların, günü kurtarma anlayışı yerine planlı kalkınmanın hedeflendiği bir yönetim anlayışı benimsenmelidir.

Devlet bütçesi üzerindeki yükü her geçen gün artan Kamu Özel İşbirliği modeliyle yürütülen projeler yeniden düzenlenmeli, henüz başlanmamış olanları iptal edilmelidir.

Halkın ihtiyaçlarından ziyade yandaş inşaat şirketlerine rant aktarmayı amaçlayan, kamu kaynaklarının gereksiz israfına yol açacak Kanal İstanbul gibi projelerden derhal vazgeçilmelidir.

100 Günlük İcraat Programı tümüyle gözden geçirilerek, kamu kaynaklarını israf eden harcamalar ve projeler durdurulmalıdır.

Emekçilerin alın teriyle kurulan İşsizlik Fonu'nda toplanan paralar amacı dışında kullanılmaktan vaz geçilmeli ve kriz döneminde işsiz kalan emekçilerin ve ailelerinin hayatlarını sürdürebilmeleri sağlanmalıdır.

Ülkenin bütün kamusal varlıklarının kontrolüne verildiği Varlık Fonu'nun bütün faaliyetleri durdurulmalı, ülke kaynaklarının kriz gerekçesiyle yağmalanmasına engel olunmalıdır.

Son dönemde özellikle ABD ve Rusya ile yapılan milyarlarca dolarlık askeri anlaşmalar iptal edilmelidir.

Krizden çıkış, emperyalist güçlerin, uluslararası tekelleri, çok uluslu şirketlerin isteklerine boyun eğmekle değil, halkın genel çıkarını gözetken, emekten yana kamucu bir anlayışı hayata geçirmekle mümkündür.

TMMOB olarak bizler, yaşadığımız bu derin krizin faturasının emekçilere ödettilmemesi için, halktan yana kamucu politikaları savunacak, bu

doğrultuda emek ve meslek örgütleriyle yan yana mücadele edeceğiz.

Bu kapsamda Çarşamba günü DİSK, KESK, TMMOB ve TTB olarak kamuoyuna mücadele kararlılığımızı belirten ve tüm toplumsal muhalefeti mücadeleyi yükseltmeye çağıran bir bildiri yayımladık. Önümüzdeki hafta içerisinde İstanbul ve Ankara’da emek ve meslek örgütlerini, demokrasi güçlerini davet ettiğimiz geniş katılımlı toplantılar düzenleyeceğiz.

Sevgili Arkadaşlar,

45. dönemimizin ilk Danışma Kurulu toplantısı üç gündem maddesinden oluşuyor. İlki “TMMOB 44.Dönem Çalışma Programı”, ikincisi “Devlet Denetleme Kurulu mevzuatında yapılan değişiklikler ile mücadele”, üçüncüsü ise “TMMOB Çalışmaları ve ülkemizde yaşanan sürecin değerlendirilmesi”.

TMMOB 45.Dönem Çalışma Programımızı da her zaman olduğu gibi, bilim ve tekniğin ışığında kamusal değerlerin korunması, üretim ve mücadeleyi esas alan bir anlayışla hazırladık. Çalışma Programımızı geçmiş dönem çalışma programlarının bir devamı olarak, Genel Kurul Sonuç Bildirgemiz ve Genel Kurul kararlarının yol göstericiliğinde oluşturduk.

Teoman Öztürk ve arkadaşlarından devraldığımız anti-emperyalist, demokratik, halkçı, toplumcu anlayış önümüzdeki dönem çalışmaları boyunca en büyük rehberimiz, kutup yıldızımız olacaktır.

Bu anlayışla Birliğimiz 45. Çalışma Döneminde de, Genel Kurulumuzda 10 başlıkta kararlaştırdığı üzere;

Anayasal Demokrasi ve Sosyal Hukuk Devleti için,

Laiklik için ,

Kürt Sorununda Demokratik Çözüm ve Barış için

Emperyalizmin ve İşbirlikçilerinin Ortadoğu’yu Kan Gölüne Çeviren Politikalarına Karşı Barış ve Bağımsızlık için,

Doğanın, Kentlerin ve Yaşam Alanlarının Rant Talanına Karşı Korunması için,

TMMOB ve Meslek Birliklerinin Yasalarını Değiştirmeyi Amaçlayan Girişimlere Karşı Durmak için,

İşçi Sağlığı-İş Güvenliği ve İş Cinayetlerini Önlemek için,

Kadın ve Çocuklara Yönelik Sömürü, İstismar, Taciz, Tecavüz, Cinayetlere

Karşı Durmak ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği için

Ensek, Güvencesiz, Kurlsız Çalışma Biçimlerine Karşı İnsanca Bir Yaşam İçin

Ücretli, İşsiz, Emekli, Serbest Çalışan tüm Meslektaşlarımızın Hak ve Çıkarlarını Savunmak İçin

Toplumun en geniş kesimleriyle yan yana gelerek mücadelesini yükseltecektir.

Birliğimiz 45. Çalışma Döneminde de; tek adam rejimine karşı demokrasiyi, baskılara karşı özgürlüğü, savaşa karşı barışı, ayrımcı politikalara karşı bir arada yaşamı, gericiliğe karşı laikliği, emperyalizme karşı tam bağımsızlığı, neoliberal uygulamalara karşı kamuculuğu, zorbalığa karşı insanlık onurunu savunacaktır.

Bildiğiniz gibi Birliğimiz, tüm çalışmalarını bütünlüklü bir mücadele ve kolektif bir çalışma anlayışıyla sürdürmektedir. Önümüzdeki dönemdeki çalışmalarımız bu bütünlüklü ve kolektif anlayışın ürünü olacaktır. Birlik bünyesinde Odalarımızın katılımıyla oluşturduğumuz toplantılar sonucu Oda Merkezlerinden İl Koordinasyon Kurullarımıza kadar TMMOB bütünlüğünün tümünü harekete geçirecek bir çalışma programı oluşturmaya çalıştık.

Bu çalışma programına yön verecek TMMOB Yönetim Kurulunu besleyecek bir çok çalışma grubunu da Odalarımız tarafından önerilen temsilcilerden oluşturduk. Çalışma Gruplarımızın tamamı Danışma Kurulumuz öncesinde il toplantılarını ve görev dağılımını yaptı.

Birliğimize bağlı Odaların ortak çalışma alanlarının hemen hemen tamamında merkezi etkinlikler düzenlemeyi Çalışma Programımıza aldık.

Bu çerçevede diğer Odalarımızın da katkısıyla,

Enerji Sempozyumu'nu Elektrik - Mühendisleri Odasının

Sanayi Kongresi'ni → Makina Mühendisleri Odasının

Coğrafi Bilgi Sistemleri Kongresi'ni → Harita ve Kadastro Mühendisleri Odasının

Dünya Gıda Günü Sempozyumu'nu → Gıda, Kimya ve Ziraat Mühendisleri Odalarımızın,

Planlama Süreçleri ve Mekânsal İlişkiler Sempozyumu'nu → Mimarlar,

Şehir Plancıları, Peyzaj Mimarları ve İç Mimarlar Odasının,

İklim Değişikliği Sempozyumu'nu → Çevre, Meteoroloji Mühendisleri ve ilgili Odalarımızın,

Yer Bilimleri Sempozyumu'nu → Maden, Jeoloji, Jeofizik ve Petrol Mühendisleri Odalarımızın

Yapı Denetimi Sempozyumu'nu → Yapı Denetiminde Hizmet Sunan Odalarımızın

Kamusal Bakış Sempozyumu'nu ise tüm Oda Temsilcilerinden oluşturulacak bir sekreteryaya aracılığıyla yürüteceğiz.

Yine Birliğimiz bünyesinde Oda temsilcilerinden oluşturduğumuz çalışma grupları aracılığıyla

TMMOB Kadın Kurultayı, → (TMMOB Kadın Çalışma Grubu)

OHAL KHK'ları ile İhraç Edilen Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Çalıştayı → (KHK ile İhraç Edilen Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Çalışma Grubu)

Kamuda Çalışan Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Sorunları Çalıştayı → (Kamuda Çalışan Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Sorunları Çalışma Grubu)

Ücretli-İşsiz Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Sorunları Çalıştayı → (Ücretli-İşsiz Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Sorunları Çalışma Grubu)

Emekli Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Sorunları Çalıştayı → (Emekli Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Sorunları Çalışma Grubu)

Engelli Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Sorunları Çalıştayı → (Engelli Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Sorunları Çalışma Grubu)

İş Güvenliği Uzmanlarının Sorunları Çalıştayı → (İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Çalışma Grubu)

Etkinliklerini gerçekleştireceğiz.

Son olarak da illerde bulunan İl Kooordinasyon Kurullarımız aracılığıyla yürüteceğimiz faaliyetlerimiz var. Bunlar da şöyle:

19 Eylül Mühendis, Mimar, Şehir Plancıları Dayanışma Günü etkinlikleri

3 Mart İş Cinayetlerine Karşı Mücadele Günü etkinlikleri

Kent Sempozyumları

Ve TMMOB Mühendis, Mimar, Şehir Plancılarının Güncel Sorunları ve Çözüm Önerileri Kurultayı

İKK'lar aracılığıyla yapacağımız Kent Sempozyumları ve Mühendis, Mimar, Şehir Plancılarının Güncel Sorunları ve Çözüm Önerileri Kurultayını özellikle önemsiyoruz. Biliyorsunuz önümüzdeki yıl mart ayı içerisinde Yerel Yönetim Seçimleri gerçekleştirilecek ve bizim İKK'larımızın bulunduğu tüm illerimizdeki yerel yönetimlere ilişkin bütünlüklü çözüm önerilerimiz olması gerekiyor. Henüz kesinleşen bir Kent Sempozyumu yok ama sizden özellikle illerde bu doğrultuda inisiyatif geliştirmenizi istiyorum

İKK'lar aracılığıyla yapacağımız diğer etkinlik olan TMMOB Mühendis, Mimar, Şehir Plancılarının Güncel Sorunları ve Çözüm Önerileri Kurultayı da önce illerde yerel kurultaylar ve buralardan süzülen görüşler etrafında örgütlenecek merkezi kurultay biçiminde yapılacak. Bu kurultay hem örgütümüzün durumunu görebilmemiz hem de içinde bulunduğumuz kriz döneminde mühendis, mimar ve şehir plancılarının sorunlarını tespit edebilmemiz açısından bir hayli önemli.

Gördüğünüz gibi tüm çalışmalarımızı Odalarımız ve İKK'larımızla birlikte yürüteceğiz. TMMOB Çalışmalarında önemli bir ayak olan İl/ İlçe Koordinasyon Kurullarımız TMMOB'nin kentlerde görünen yüzüdür. Birliğimiz dönem içerisinde her İKK ile en az bir kere bir araya gelinmesini de programına almıştır.

Sevgili Arkadaşlar,

Bildiğiniz gibi, kamuda çalışan mühendis, mimar ve şehir plancılarının ücretlerinin ve özlük haklarının iyileştirilmesi için on gün önce bir kampanya başlattık. Genel Kurulumuzda yürütülen tartışmalar ve alınan karar uyarınca, söz konusu sorunlar ve çözüm önerilerini kapsayan bir dilekçeyi, 2019 Yılı Bütçesi hazırlıkları sırasında dikkate alınabilmesi için, Cumhurbaşkanlığına, TBMM Başkanlığına, Milletvekillerine, Bakanlıklara, Devlet Personel Başkanlığına, TBMM'de Grubu bulunan Siyasi Partilere ve Meclis Grup Başkanvekillerine gönderdik.

Kampanya kapsamında resmi kurum ziyaretleri, işyeri toplantıları ve sosyal medya çalışmaları gerçekleştirecek, kamuda çalışan mühendis, mimar ve şehir plancılarının ücretlerinin ve diğer özlük haklarının iyileştirilmesi doğrultusunda çalışmalar yürüteceğiz. Bu süreçte

üyelerimizin harekete geçirilmesi oldukça önemli.

Bu konuda ve önümüzdeki dönemin zorlu yollarında emek, barış ve demokrasi mücadelesinde, doğanın ve kentlerimizin yağmalanmasına karşı yürütülecek mücadelede tüm Oda birimlerimize ve İKK'larımıza büyük görev ve sorumluluklar düşüyor.

Bu önemli görevi üstlenen tüm örgüt yöneticilerimize, İKK Sekreterlerimize ve İKK temsilcilerimize kolaylıklar diliyorum.

Sevgili Arkadaşlar,

Konuşmamın son bölümünde “Devlet Denetleme Kurulu mevzuatında yapılan değişiklikler ile mücadele” konusuna değinmek istiyorum.

Az önce de ifade ettiğim üzere Devlet Denetleme Kurulu'na Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarını inceleme ve denetleme görevini aşarak yargılama ve cezalandırma yetkisi de verilmiş bulunmaktadır.

Kararnameye göre DDK “ Kapsam maddesindeki kurum, kuruluş ve birimlerin her kademe ve rütbedeki görevlileriyle doğrudan yazışmaya, gerekli gördüğü elektronik ve fiziki ortamdaki gizli veya açık her türlü bilgi, belge, defter, kayıt, envanter, malzeme, mühimmat, taşınır ve taşınmazları işlem ve olayın her safhasında incelemeye, mahiyetleri uygun olanları gerektiğinde belirlediği yere istemeye veya getirtmeye, bilgi almak üzere her kademe, rütbe ve sınıftan ilgilileri çağırılmaya, kurum ve kuruluşlardan temsilci istemeye yetkilidir.”

Ve yine Kararnameye göre “her kademe ve rütbedeki görevliler hakkında görevden uzaklaştırma tedbiri uygulayabilir veya bu tedbirin uygulanmasını yetkili makamlara önerebilir.”

Öncelikle ifade etmek isterim ki, 5 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde yer alan düzenlemeler ve daha birçok düzenleme, Cumhurbaşkanının Meclisin “kanun yapma” yetkisini kullandığını göstermektedir.

Öte yandan bu benzeri düzenlemeler mesleki hak ve yararlar ile toplumun yararını buluşturan ortak çizgide yaptığımız lobi, eylem, propaganda vb. çalışmalardan rahatsız olan ve bizleri “öteki” olarak konumlandıran siyasi iktidarın Birliğimiz ve diğer emek, meslek örgütlerinin toplumsal denetim işlevlerini kırma, tasfiye etme veya sindirerek yandaştırma yönlü çabalarının bir tezahürüdür.

Elindeki yetkilere rağmen, bürokrasi ve yargıda olduğu gibi meslek kuruluşlarına atama yoluyla müdahale edemeyen ve onları bir türlü istediği kalıba sokamayan siyasal iktidarın yeni müdahale araçlarını devreye sokmasının başlıca nedeni budur.

Birliğimiz bu çabalara karşı sessiz kalmayacaktır.

Konuya ilişkin olarak Oda Yazman ve Sayma üyelerinden oluşan bir komisyon kurduk. Komisyon, süreci izleyecek ve değerlendirecek.

Emek, meslek örgütleri üzerinde oynanan oyunları kamuoyuyla paylaşmak üzere DİSK, KESK ve TTB ile ortak bir çalışma grubu oluşturduk. Önümüzdeki günlerde DDK raporunu yayınlayacağız.

Sevgili Dostlar,

Şurası çok açık, baskılara ve yıldırma politikalarına karşı toplumsal muhalefetin de güç birliği içerisinde olması gerekiyor.

TMMOB bu anlayışla başta DİSK, KESK ve TTB olmak üzere diğer emek ve meslek örgütleri ile dayanışmaya devam edecektir.

Gelecek güzel günlere olan inancımızla kardeşlik türküleri söylemeye, barışı ve insanca yaşamı savunmaya ve daha demokratik bir ülke için mücadele etmeye devam edeceğiz.

Hepimize kolay gelsin arkadaşlar.

Yaşasın TMMOB, Yaşasın TMMOB örgütlülüğü.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

ASANSÖR SEMPOZYUMU VE SERGİSİ

18 Ekim 2018/ANKARA

Değerli Konuklar

Hepinizi TMMOB Yönetim Kurulu ve şahsım adına dostlukla selamlıyorum. Elektrik Mühendisleri Odamız ve Makina Mühendisleri Odamızın bu yıl dokuzuncusunu gerçekleştirdikleri Asansör Sempozyumu'nda aranızda olmaktan büyük bir onur duyuyorum. Bu etkinliğin 25 yıldır devam etmesinde emeği geçen herkese teşekkür ediyorum. TMMOB'nin ilk Genel Kurulu'nun 64. Yıldönümü vesilesiyle tüm meslektaşlarımla Mühendislik-Mimarlık Haftasını kutluyorum.

Sevgili Katılımcılar,

Ülkemizde bulunan tüm sektörleri derinden etkileyen bir kriz döneminden geçiyoruz. Böylesi dönemlerde sektörün tüm bileşenleriyle bir arada olmak, sorunlara ortak çözümler aramak, yeni gelişmelerden haberdar olmak her zamankinden daha önemlidir. 3 gün boyunca devam edecek sempozyum ve serginin, iletişim teknolojilerinin ve asansör sektörünün gelişimi için faydalı olmasını diliyorum.

Uzun süredir içinde bulunduğumuz ama asıl yıkıcı etkilerini 24 Haziran seçimlerinden sonrasında hissetmeye başladığımız ekonomik kriz tüm hayatımızı olumsuz etkiliyor. Yüksek enflasyon, artan işsizlik, iflas eden şirketler, durma noktasına gelen yatırımlar nedeniyle ekonomi durma noktasına sürüklendi.

TMMOB olarak bizler yıllardır yaptığımız tüm etkinliklerde, sıcak para akışına dayalı büyüme modelinin sürekliliğinin olmayacağını, üretim yerine ranta, sanayileşme yerine inşaata, teknoloji yerine betona dayalı neoliberal ekonomi politikaların mutlaka krizle sonuçlanacağını tekrarlıyoruz.

Yaşadığımız kriz bu konudaki haklılığımızı bir kez daha ortaya koydu. AKP'nin dış kaynaklara dayalı büyüme anlayışı sürdürülemez hale gelince döviz kuru yükseldi, kurdaki yükseliş tamamı ithalata dayalı ekonomideki fiyatların ve enflasyonun artmasına neden oldu, artan enflasyonu dizginleyebilmek için yapılan faiz artışları da ekonomik durgunluğu ve iflasları beraberinde getirdi.

Uzun süre boyunca ekonomik krizi inkar eden AKP, nihayetinde Yeni Ekonomik Program adı altında bir tür IMF programı kabul ederek, krize karşı mücadele edeceğini açıkladı.

Yaşadığımız deneyimler, neoliberal politikalar altında uygulanan her türden krizden çıkış programının halkın daha fazla yoksullaşmasıyla sonuçlandığını göstermektedir. Yeni Ekonomi Programının bize vadettiği şey, emekçiler ve geniş halk kesimleri için daha fazla yoksullaşma ve hak kaybıdır.

Emek karşıtı bu program ücretlerin enflasyonun daha altında artmasını öngörmektedir; işgücü piyasasının esnekleştirilerek güvenceli istihdamın ortadan kaldırılmasını hedeflemektedir; sosyal güvenlik şemsiyesinin daha da daraltarak bireyleri özel sosyal güvenlik ve emeklilik programlarına yönlendirmektedir; kıdem tazminatını fona dönüştürerek işçilerin kazanılmış haklarını gasp etmek istemektedir.

Tüm bu hedeflere bir bütün olarak bakıldığında aslında bu programın IMF'nin dayattığı bir kriz programı olduğu görülmektedir. Neoliberal politikaların yarattığı krizi neoliberal çözümlerle aşmak mümkün değildir. Bu yanlış politikalar bir an önce terkedilerek, rant ekonomisi yerine üretim ekonomisinin, sermaye öncelikleri yerine kamusal çıkarların, lüks ve savurganlığa dayalı yönetim anlayışı yerine tasarrufların, günü kurtarma anlayışı yerine planlı kalkınmanın hedeflendiği bir yönetim anlayışı benimsenmelidir.

Krizden çıkış, emperyalist güçlerin, uluslararası tekellerin, çok uluslu şirketlerin isteklerine boyun eğmekle değil, halkın genel çıkarını gözet-en, emekten yana kamucu bir anlayışı hayata geçirmekle mümkündür.

TMMOB olarak bizler, yaşadığımız bu derin krizin faturasının emekçilere ödettilmemesi için, halktan yana kamucu politikaları savunacak, bu doğrultuda emek ve meslek örgütleriyle yan yana mücadele edeceğiz. Bu kapsamda DİSK, KESK ve TTB ile birlikte krizden çıkış için ortak bir emek ve mücadele programının oluşturulması için çabalarımız devam ediyor.

Değerli Konuklar

TMMOB emek haklarının korunması için mücadelesini sürdürürken, bir yandan da meslek alanları üzerinden ülke gerçeklerini tespit etmeye, çözüm önerileriyle ülke ve halkımız yararına bilimsel ve teknik çalışma üretmeye devam etmektedir.

Bugün gerçekleştirilen bu sempozyum da bu anlayışın bir ürünüdür. Asansör sektörünün tüm bileşenlerini bir araya getiren bu sempozyumda “Tasarım ve Teknoloji” ana temasıyla sektördeki sorunlara ilişkin çözüm önerileri ortaya konacaktır.

Sizler de biliyorsunuz ki, tasarım ve teknoloji alanında yaşanan her gelişme, o teknolojiye sahip olup kullananlarla kullanmayanlar arasındaki üretim ve gelişme hızını daha da artırmaktadır. Bu durum, Ar-Ge faaliyetlerinin, inovasyonun ve teknoloji üretiminin önemini daha da artırmaktadır. Ülkemizin ekonomik öncelikleri ne yazık ki bu konuları içermiyor. Dolayısıyla bizim gibi teknolojik bağımlılığı olan ülkelerde, uluslararası alandaki yeni gelişmeleri takip etmek son derece önem kazanıyor.

Bununla beraber teknoloji iki aşamalı bir süreçtir. Teknolojiyi geliştirmek kadar, geliştirilen teknolojiyi kullanmak da o sürecin parçasıdır. Bunun da üretim, denetim, kontrol yöntemleri, kalite güvence sistemleri, eğitim, akreditasyon ve belgelendirme gibi pek çok aşaması bulunmaktadır.

25 yıldır iletim teknolojileri ve asansör alanında gerçekleştirdiğimiz seminer ve sempozyumlarla alana ilişkin standartların ve mevzuatın geliştirilmesine önemli katkılarda bulunduk.

Asansör tasarımı, projelendirilmesi, montajı, periyodik kontrolü elektrik ve makine mühendisliği disiplinlerinin konusuna girmektedir ve bu alanda çalışacak meslektaşlara yönelik eğitim ve belgelendirme faaliyetleri de Odalarımızca yürütülmektedir. Elbette, güvenli, verimli, konforlu ve ekonomik asansör hizmeti sunumunda bu eğitimlerin önemi büyüktür. Sektörün gereksinim duyduğu nitelikli ara eleman yetiştirme konusunda da Odalarımıza görev düşmektedir.

Ülkemizde kentsel dönüşüm projeleri ve dikey yapılaşmanın artması ile birlikte asansör sektörünün gelişimi de daha fazla önemli hale gelmiştir. Buna paralel olarak ülkemizde her yıl asansör facialarında birçok vatandaşımız yaşamını yitirmekte, birçoğu engelli olmaktadır. Bunun nedeni asansör denetimlerinin yeterli kalite ve sıklıkta yapılmamasıdır.

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın yetkili montaj ve bakım firmalarına yönelik denetimleri genişletmesi ve “merdiven altı” tabir edilen bakım firmalarının faaliyetlerini engellemesi elzemdir.

Periyodik kontrol sonucu uygunsuz bulunan asansör ve bakımçı firmalara Bakanlıkça yaptırımında bulunulması ve periyodik kontrollere ilişkin bakım firmalarının sorumluluklarının artırılmasının gerekliliği tartışılmazdır.

Asansör yönetmeliklerine ve standartlara uygun üretim ve bakım, piyasa gözetim ve denetimi ile periyodik kontrol uygulamalarında yaşanan sorunların çözümüne ilişkin etkin koordinasyon zeminlerinin yaratılması önem taşımaktadır.

Sektörün disipline edilebilmesi için Bakanlığın Piyasa Gözetim ve Denetimi kapsamında asansör ve montaj firması denetimleri yanı sıra onaylanmış kuruluşları da denetlemesi ve bu konuda mevzuat çalışmalarını ivedi olarak tamamlanmalıdır.

Ülkemiz, iş kazaları açısından Avrupa'da birinci, dünyada ise üçüncü sırada yer almaktadır. Gelişmiş ülkeler ile kıyaslandığında ülkemizdeki şantiyelerin güvenlik kültürü açısından son derece zayıf olduğu bilinen bir gerçektir. Son yıllarda yüksek katlı toplu konut inşaatlarında meydana gelen asansör kazalarıyla bu durum bir kez daha tescillenmiştir.

Bu çerçevede; asansörlerle ilgili olanlarda dahil olmak üzere tüm firmaların çevre, sağlık ve emniyet yönetim sistemlerinin kurulması, asansör firmalarının şantiyeleri için iş emniyeti konusunda kuralların belirlenmesi, çalışanların eğitilmesi, kuralların uygulanmasının sürekli olarak denetlenmesi önemlidir.

Eminim ki; üç gün sürecek etkinlik boyunca konunun uzmanları bu noktalara değinecek ve sektörün gelişimi için katkı koyacaktır.

Sempozyumumuzun başarılı geçmesini diliyor, hepinizi bir kez daha selvgiyle, saygıyla, dostlukla selamlıyorum

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB DÜNYA GIDA GÜNÜ SEMPOZYUMU

20 Ekim 2018/ANKARA

**Değerli Oda Başkanları,
Gıda ve Tarım Örgütü'nün değerli temsilcisi,
Değerli Hocalarım,
Değerli Konuklar**

Hepinizi TMMOB Yönetim Kurulu ve şahsım adına dostlukla selamlıyorum. Dünya Gıda Günü etkinlikleri kapsamında Gıda, Kimya ve Ziraat Mühendisleri Odalarımız tarafından ortaklaşa düzenlenen Dünya Gıda Günü 2018 Sempozyumu'nda aranızda olmaktan büyük bir onur duyuyorum. Bu yıl "Gıda ve Tarımda Dışa Bağımlılık, Açlık ve Yoksullukla Mücadele" temasıyla gerçekleştirilen bu önemli etkinliğe emeği geçen herkese teşekkür ediyorum.

Değerli Katılımcılar

Bugünün TMMOB tarihi açısından önemli bir anlamı var. TMMOB'nin ilk Genel Kurulu bundan 64 yıl evvel 18-21 Ekim tarihleri arasında Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'nde gerçekleştirilmişti. Farklı mühendislik ve mimarlık disiplinlerinden temsilcilerin katılımıyla gerçekleştirilen ilk genel kurulumuzda, TMMOB tüzüğü kabul edilmiş ve birlik bünyesinde 10 meslek odası kurulmuştur.

TMMOB'nin örgütsel hayatının fiilen başlangıcı olan ilk genel kurulumuzun yapıldığı 18-21 Ekim günleri her yıl Mühendislik-Mimarlık Haftası olarak kutlanmaktadır. Bu vesileyle salonda bulunan tüm meslektaşlarımızın Mühendislik-Mimarlık Haftasını bir kez daha kutluyorum.

1954 yılından bu yana aradan geçen 64 yıl içerisinde Türkiye'nin teknik gücünü oluşturan mimar, mühendis ve şehir plancılarının sayısı artmış, meslek disiplinleri çeşitlenmiştir. Bugün Birliğimiz bünyesinde 24 Oda, bu Odalara bağlı 213 şube ve 50 İl/İlçe Koordinasyon Kurulumuz bulunmaktadır. TMMOB, 100'den fazla mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı disiplininden toplam 550 binin üzerinde üyesiyle, Türkiye'nin en büyük mesleki kitle örgütlerinden biridir.

64 yıl önce genel kurul salonunda başlayan örgütlü yapımızın, yıllar içerisinde emek ve demokrasi mücadelesi ile kaynaşmasıyla birlikte, Birliğimizin bugün taşıdığı kurumsal kimliği ortaya çıkmıştır.

Bu kimlik, ülkemizin kalkınma ve sanayileşmesinde bilim ve teknoloji politikalarının önemine vurgu yapan, kamu yararı ve hakça paylaşımdan yana, yurtsever, devrimci, ilerici ve toplumcu geleneğimizdir.

Birliğimiz ve bağlı odalarımız, 64 yıldır, sanayiden planlamaya, kentleşmeden enerjiye, gıda güvenliğinden ormanlara, çevre politikalarından yapı denetime, işçi sağlığından madencilığe, ulaşımdan iletişime kadar insana ve topluma dair her alanda mesleki bilgi ve birikimimizi emekten, halktan, ülkemizden, meslek-meslektaş çıkarlarından yana kullanmaktadır.

Sevgili Katılımcılar,

TMMOB örgütlülüğüne sahip çıkmak aslında tüm toplumun geleceğini sahip çıkmak demektir. Çünkü bizim meslek alanımız, toplumun ortak yaşamının üretimini ve devamlılığını sağlamaktadır. Mesleğimizin bu özelliği, bizlere toplumsal bir görev ve sorumluluk vermektedir.

TMMOB ve bağlı odaları, geçmişte olduğu gibi bugün de meslek alanları ile ilgili her konuda bilgiyi biriktirmeyi ve kamuoyu ile paylaşmayı ana çalışma alanı olarak görmektedir. Bu doğrultuda yayınlanan raporlarla, açılan kamu davalarıyla, düzenlenen kongre-sempozyumlarla, yapılan açıklamalarla, gerçekleştirilen mitinglerle bilimin ve teknolojinin halktan ve doğadan yana kullanılmasıyla başka bir dünyanın mümkün olabileceğini ortaya koymaya çalışmaktadır.

Bu sorumluluk duygusuyla, meslektaşlarımızın haklarının korunması için şu hususların bir kez daha altını çizmek istiyorum:

Birliğimiz ve bağlı odalarımızın üzerindeki, bakanlıklar, Devlet Denetleme Kurulu ve merkezi idare üzerinden yapılan her türden vesayet ve denetim girişimlerine derhal son verilmelidir.

Birliğimizin görevlerini, yetkilerini, seçim sistemini ve yönetim yapısını değiştirme yolundaki yasal düzenlemeler geri çekilmelidir.

Kamuda çalışan mühendis, mimar ve şehir plancılarının ek gösterge, eşit işe eşit ücret, kadrolu istihdam, mesleki atama ve özel hizmet tazminatı talepleri karşılanarak, ücretleri insanca yaşanabilir bir düzeye çıkartılmalıdır.

Kayıt dışı çalışmanın ve ücret adaletsizliklerinin engellenebilmesi için, Birliğimiz ile Sosyal Güvenlik Kurumu arasında 2012 yılında imzalanan fakat 2017 yılında SGK tarafından keyfi biçimde iptal edilen Asgari Ücret Protokolü yeniden uygulanmaya başlanmalıdır.

Birliğimize bağlı odalarımızın mesleki denetim yetkilerini kısıtlayan tüm düzenlemeler kaldırılmalıdır.

Mesleki çıkarlarımızı ve statülerimizi aşındırmaya ve gasp etmeye yönelik uygulama ve düzenlemeler geri çekilmelidir.

Birliğimizin ve bağlı odalarımızın kamusal yaşamı düzenlemeye yönelik kurul, konsey ve organlara katılımının önündeki tüm engeller kaldırılmalıdır.

TMMOB olarak bu taleplerimizin takipçisi olmaya, Odalarımızı ve TMMOB'yi savunmaya, büyütme ve güçlendirmeye devam edeceğiz.

Değerli Katılımcılar,

Uzun süredir içinde bulunduğumuz ama asıl yıkıcı etkilerini 24 Haziran seçimlerinden sonrasında hissetmeye başladığımız ekonomik kriz tüm hayatımızı olumsuz etkiliyor. Yüksek enflasyon, artan işsizlik, iflas eden şirketler, durma noktasına gelen yatırımlar nedeniyle ekonomi durma noktasına sürüklendi.

TMMOB olarak bizler yıllardır yaptığımız tüm etkinliklerde, sıcak para akışına dayalı büyüme modelinin sürekliliğinin olmayacağını, üretim yerine ranta, sanayileşme yerine inşaata, teknoloji yerine betona dayalı neoliberal ekonomi politikaların mutlaka krizle sonuçlanacağını tekrarlıyoruz.

Yaşadığımız kriz bu konudaki haklılığımızı bir kez daha ortaya koydu. AKP'nin dış kaynaklara dayalı büyüme anlayışı sürdürülemez hale gelince döviz kuru yükseldi, kurdaki yükseliş tamamı ithalata dayalı ekonomideki fiyatların ve enflasyonun artmasına neden oldu, artan enflasyonu dizginleyebilmek için yapılan faiz artışları da ekonomik durgunluğu ve iflasları beraberinde getirdi.

Uzun süre boyunca ekonomik krizi inkar eden AKP, nihayetinde Yeni Ekonomik Program adı altında bir tür IMF programı kabul ederek, krize karşı mücadele edeceğini açıkladı.

Yaşadığımız deneyimler, neoliberal politikalar altında uygulanan her türden krizden çıkış programının halkın daha fazla yoksullaşmasıyla sonuçlandığını göstermektedir. Yeni Ekonomi Programının bize vadettiği şey, emekçiler ve geniş halk kesimleri için daha fazla yoksullaşma ve hak kaybıdır.

Emek karşıtı bu program ücretlerin enflasyonun daha altında artmasını öngörmektedir; işgücü piyasasının esnekleştirilerek güvenceli istihdamın ortadan kaldırılmasını hedeflemektedir; sosyal güvenlik şemsiyesinin daha da daraltarak bireyleri özel sosyal güvenlik ve emeklilik programlarına yönlendirmektedir; kıdem tazminatını fona dönüştürerek işçilerin kazanılmış haklarını gasp etmek istemektedir.

Tüm bu hedeflere bir bütün olarak bakıldığında aslında bu programın IMF'nin dayattığı bir kriz programı olduğu görülmektedir. Neoliberal politikaların yarattığı krizi neoliberal çözümlerle aşmak mümkün değildir. Bu yanlış politikalar bir an önce terkedilerek, rant ekonomisi yerine üretim ekonomisinin, sermaye öncelikleri yerine kamusal çıkarların, lüks ve savurganlığa dayalı yönetim anlayışı yerine tasarrufların, günü kurtarma anlayışı yerine planlı kalkınmanın hedeflendiği bir yönetim anlayışı benimsenmelidir.

Krizden çıkış, emperyalist güçlerin, uluslararası tekellerin, çok uluslu şirketlerin isteklerine boyun eğmekle değil, halkın genel çıkarını gözeten, emekten yana kamucu bir anlayışı hayata geçirmekle mümkündür.

TMMOB olarak bizler, yaşadığımız bu derin krizin faturasının emekçilere ödettilmemesi için, halktan yana kamucu politikaları savunacak, bu doğrultuda emek ve meslek örgütleriyle yan yana mücadele edeceğiz. Bu kapsamda DİSK, KESK ve TTB ile birlikte krizden çıkış için ortak bir emek ve mücadele programının oluşturulması için çabalarımız devam ediyor.

Değerli Konuklar

TMMOB emek haklarının korunması için mücadelesini sürdürürken, bir yandan da meslek alanları üzerinden ülke gerçeklerini tespit etmeye, çözüm önerileriyle ülke ve halkımız yararına bilimsel ve teknik çalışma üretmeye devam etmektedir. Bugün gerçekleştirilen bu sempozyum da bu anlayışın bir ürünüdür.

Gıda, Kimya ve Ziraat Mühendisleri Odalarımız, yıllardan beri, Dünya Gıda Günü etkinlikleri kapsamında tematik bir sempozyum gerçekleştirmektedir. Bu sempozyumların amacı, ülkemizde ve dünyadaki egemen kapitalist sistemin veya neoliberal politikaların yarattığı açlık, yokluk ve yoksulluğu deşifre ederek bizlere yakışır insan ve emek odaklı üretim ve tüketim biçimleri için öneriler geliştirmektir. Her 3 odamızı yıllara dayanan örnek bir mesleki dayanışma gösterdikleri ve halkımıza doğruları söylemekten vazgeçmedikleri için kutluyorum.

Değerli Konuklar,

Hepinizin bildiği gibi “iklim değişikliği”, “uluslararası gıda tekellerinin çıkarları”, “bölgesel çatışmalar” ve “göç” gibi küresel ölçekli sorunların da etkisiyle, “Açlık ve Yoksulluk” tüm dünyayı tehdit eder hale gelmiştir.

Dünya Bankasının rakamlarına göre temel gıda fiyatları son üç yılda yüzde 83 yükselmiş durumdadır. Birleşmiş Milletler verilerine göre ise, 2018 yılında 830 milyondan fazla insan yani her dokuz kişiden biri yatağa aç girmektedir.

Dünyada yaşanan açlığın ve yetersiz beslenmenin nedeni üretim yetmezliği değil, üretim ve tüketimin adaletli bir şekilde sağlanamamasıdır.

Bu durumun sorumlusu ise tarım ve gıda üretiminde tekelleşmedir. Günümüzde küresel sermaye tarımsal üretimin tüm aşamalarında; yani tohum üretiminden, zirai mücadeleye, gıda üretiminden bu gıdaların tüketimine kadar tüm süreçleri kontrol etmek istemektedir. Çünkü bu şirketler dünyaya egemendir ve gıda temel besin aracı olmaktan çıkıp bunların rant aracına dönüşmüştür.

Bu şirketler tekellerini pekiştirmek için, IMF, Dünya Ticaret Örgütü, Dünya Bankası gibi kuruluşlar aracılığı ile geri kalmış ve gelişmekte olan ülkelere tarım ve gıda alanında kamusal üretim ve denetimin ortadan kaldırmaları noktasında dayatmalarda bulunmaktadır.

Ülkemizde de benzer bir süreç yıllardır işletilmektedir. Ülkemizde de insanlarımızın % 22’si yeterli gıdaya ulaşamamakta % 9’u ise açlık sınırında yaşamaktadır. Ülkemizde büyük yığınlarca yaşanan açlık ve yoksulluğun temelinde de gıda ve tarımda yaşanan dışa bağımlılık gelmektedir.

Yasa değişiklikleri, özelleştirmeler, gıda alanındaki kamu kurumlarının tasfiyesiyle yaşanan talan süreci, köylülerimizi olduğu gibi kentlilerimizi de yoksullaştırmakta ve açlık sınırına hızlıca yaklaşmalarına neden olmaktadır. Bütün bu sürecin nasıl işlediği bugünkü sempozyumda detaylı olarak tartışılacaktır.

TMMOB olarak biz, yıllardan beri sanayiden eğitime, üretimden planlamaya, beslenmeden sağlığa, enerjiden tarıma kadar her alanda tam bağımsızlık şiarıyla politika üretiyoruz. Özellikle tarımsal anlamda dışa bağımlılığın ortadan kaldırılması, açlık ve yoksulluğun önüne geçilmesinde en önemli unsurlardan biridir. Çünkü küresel bir tehdit olan açlık ve yoksulluk, yaşam hakkını ihlal eden, yıkıcı ve insanlık dışı kapitalist sistemin sonuçlarından biridir.

Türkiye'nin "Gıda Bağımsızlığı" hakkının yaşama geçirilebilmesi için;

IMF ve Dünya Bankası ile Dünya Ticaret Örgütü'nün ülkemiz tarımı ve kırsal yaşam üzerindeki, genel düzenleyici işlem yapma yetkisi kaldırılmalı, her türlü dayatmalar reddedilmelidir.

Avrupa Birliği kapsamında önerilen "Ortak Tarım ve Gıda Politikası" gibi Türkiye'nin gıda ve tarım sektörünü piyasalaştıran neoliberal yasalar kaldırılmalı. Köylü ve tüketiciden yana olan yasalar yürürlüğe sokulmalıdır.

Tarım ve Gıda konulu yükseköğretimin, üretici ile mühendisin bağımsız bir tarım-besin modeli altında dayanışma içinde çalışacağı bir zemin yaratılmalı, ülke ihtiyaçlarına göre yerli ekim, yerli üretim ve istihdama yönelik yeniden yapılandırılması sağlanmalıdır.

Gerçekçi öngörüler ile planlamacı, yatırımcı, mühendis ile köylünün omuz omuza çalışacağı bir zemin üzerinde, üretimi yeniden organize eden; üreticiden tüketiciye doğrudan bir beslenme zinciri kuran, emek eksenli ve dayanışmayı arttıracak yeni bir yapı, ülkemiz insanı, ülkemiz tarımı, kırsal hayat ve tüketici sağlığı açısından en acil gereksinimdir.

Değerli Arkadaşlar,

Sözlerime son verirken, Gıda, Kimya ve Ziraat Mühendisleri Odalarımızın tüm temsilcilerine, değerli bilgilerinizi bizimle paylaşacak uzmanlarımıza ve emeği geçen tüm çalışan arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum.

İnsanların aç ve yoksul yaşamadığı, eşit adil bir ülke ve dünya özlemi ile TMMOB Yönetim kurulu adına sevgi ve selamlarımı sunuyorum.

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

KRİZ KOŞULLARINDA YEREL YÖNETİMLER KENTLEŞME VE DEMOKRASİ SEMPOZYUMU

3 Kasım 2018/ANKARA

**Değerli Konuklar,
Değerli Meslektaşlarım,**

Hepinizi şahsım ve Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği adına saygıyla selamlıyorum. Yerel seçimlere 5 ay kala bu önemli konuda sempozyum düzenleyerek konunun uzmanlarını bir araya getiren Mimarlar Odası'na teşekkür ediyorum.

Sempozyum başlığında da dile getirildiği gibi yerel seçimlere kriz koşulları altında gidiyoruz. Fakat bu krizi sadece ekonomik krize indirgemek gerekiyor. Çünkü Türkiye aslında, derin bir siyasal kriz yaşıyor. Bu kriz ekonomik krizin patlak vermesinden çok önceleri başladı ve hala sürüyor.

2007 yılında toplumun istenilen yönde biçimlendirmesine yönelik Gülen Cemaatiyle ortaklaşa başlatılan siyasal davalar;

2010 yılında yapılan anayasa değişikliğiyle yargının tümüyle siyasallaşması;

2013 yılında yaşanan Gezi Direnişinin şiddetle bastırılarak ülkenin tümüyle baskıcı bir yönetim biçimine bürünmesi;

7 Haziran 2015 seçimleri sonrasında iktidarı bırakmamak için ülke genelinde uygulanan kaos ve şiddet politikası;

15 Temmuz Başarısız darbe girişimi sonrasında ilan edilen OHAL;

OHAL döneminde yaşanan hukuksuzluklar ve baskılar

ve nihayetinde OHAL Koşulları altında yapılan Anayasa Değişikliği ve Cumhurbaşkanlığı sistemine geçiş;

AKP'nin son 10'yılda yaşadığı ve yaşattığı siyasal krizin temel durakları olarak öne çıktı.

Değerli Arkadaşlar,

Aslında bugün içinden geçtiğimiz ekonomik krizin birinci nedeni, AKP'nin 16 yıllık iktidar dönemi boyunca tek adam rejimini inşa edebilmek için ülkenin tüm kurumlarını, tüm basın-yayın organlarını, toplumsal

muhalefetin tüm örgütlü yapılarını baskı ve kontrol altına almaya yönelik uygulamalarıdır.

Bu uygulamalar toplumu birbirine karşı saflaştırmış, hukuka olan güveni ortadan kaldırmıştır. Halk egemenliği anlayışını ve parlamenter rejimi yok ederek iktidar üzerindeki tüm denge-fren mekanizmalarını yerle bir etmiştir.

Krizin ikinci nedeni ise, AKP'nin iktidar dönemi boyunca uyguladığı neoliberal politikalarıdır.

Hepinizin bildiği 24 Ocak Kararlarının ve 12 Eylül Darbesinin ürünü olarak uygulamaya konulan neoliberal politikalar, ülkemizi sistematik olarak krizlere sokmaktadır.

Devletin sosyal sorumluluklarının terk edilmesine, kamusal varlık ve yatırımların özelleştirilmesine, üreticilerin korumaya yönelik uygulamaların kaldırılmasına, ücretli kesimlerin düşük maaş ve kötü çalışma koşulları altında çalıştırılmasına, uluslararası sermaye hareketleri önündeki tüm engellerin kaldırılmasına yönelik neoliberal politikalar, krizlerin sıklığını artırdığı gibi bu krizlerin toplumsal maliyetini de artırmıştır.

16 yıllık AKP iktidarı, neoliberal programın en gaddar biçimde uygulandığı dönem olmuştur. AKP dönemi boyunca, ülkemizin en önemli kamusal varlıkları yok pahasına özelleştirilmiştir. Eğitim, sağlık ve sosyal güvenlik sistemi ticarileştirilmiştir. Emeklilik yaşları yükseltilerek sosyal güvenlik şemsiyesi daraltılmıştır. Üretim yerine rant, sanayileşme yerine inşaat, teknoloji yerine betona dayalı bir ekonomik yapı kurulmuştur.

TMMOB olarak bizler yıllardır yaptığımız tüm etkinliklerde, sıcak para akışına dayalı büyüme modelinin mutlaka krizle sonuçlanacağını tekrarlıyoruz. Yaşadığımız kriz ne yazık ki bizi bir kez daha ortaya çıkardı. 24 Haziran seçimlerinden sonrasında çok daha sert biçimde hissetmeye başladığımız ekonomik kriz tüm hayatımızı olumsuz etkiliyor. Yüksek enflasyon, artan işsizlik, iflas eden şirketler, durma noktasına gelen yatırımlar nedeniyle büyük bir ekonomik durgunluk yaşıyoruz.

AKP'nin dış kaynaklara dayalı büyüme anlayışı sürdürülemez hale gelince döviz kuru yükseldi, kurdaki yükseliş tamamı ithalata dayalı ekonomideki fiyatların ve enflasyonun artmasına neden oldu, artan enflasyonu dizginleyebilmek için yapılan faiz artışları da ekonomik durgunluğu ve iflasları beraberinde getirdi.

Uzun süre boyunca ekonomik krizi inkar eden AKP, nihayetinde Yeni Ekonomik Program adı altında bir tür IMF programı kabul ederek, krize karşı mücadele edeceğini açıkladı.

Yaşadığımız deneyimler, neoliberal politikalar altında uygulanan her türden krizden çıkış programının halkın daha fazla yoksullaşmasıyla sonuçlandığını göstermektedir. Yeni Ekonomi Programının bize vadettiği şey, emekçiler ve geniş halk kesimleri için daha fazla yoksullaşma ve hak kaybıdır.

Emek karşıtı bu program ücretlerin enflasyonun daha altında artmasını öngörmektedir; işgücü piyasasının esnekleştirilerek güvenceli istihdamın ortadan kaldırılmasını hedeflemektedir; sosyal güvenlik şemsiyesinin daha da daraltarak bireyleri özel sosyal güvenlik ve emeklilik programlarına yönlendirmektedir; kıdem tazminatını fona dönüştürerek işçilerin kazanılmış haklarını gasp etmek istemektedir.

Tüm bu hedeflere bir bütün olarak bakıldığında aslında bu programın IMF'nin dayattığı bir kriz programı olduğu görülmektedir. Neoliberal politikaların yarattığı krizi neoliberal çözümlerle aşmak mümkün değildir. Bu yanlış politikalar bir an önce terkedilerek, rant ekonomisi yerine üretim ekonomisinin, sermaye öncelikleri yerine kamusal çıkarların, lüks ve savurganlığa dayalı yönetim anlayışı yerine tasarrufların, günü kurtarma anlayışı yerine planlı kalkınmanın hedeflendiği bir yönetim anlayışı benimsenmelidir.

Krizden çıkış, emperyalist güçlerin, uluslararası tekellerin, çok uluslu şirketlerin isteklerine boyun eğmekle değil, halkın genel çıkarını gözeten, emekten yana kamucu bir anlayışı hayata geçirmekle mümkündür. Bunun yolu, emek ve demokrasi güçlerinin ortak mücadelesinden geçmektedir.

Değerli Arkadaşlar,

İçinden geçtiğimiz derin kriz, 31 Mart 2019 tarihinde gerçekleştirilecek olan Yerel Seçimlerinin siyasal önemini de artırıyor. AKP, bu seçimlerin siyasal önemini bildiği için, yaşanan krizi derinleştirmek pahasına vergi indirimlerine, vergi aflarına devam ediyor. Bugüne kadar olduğu gibi bu seçimleri de yerel yönetim politikalarıyla değil, yürütmeyi elde tutmanın avantajlarıyla ve tehdidiyle kazanmak istiyor.

Oysa yerel yönetim politikaları, halkın gündelik yaşamının en önemli belirleyicisidir. Bu yanıla da TMMOB ve bağlı odalar olarak üzerinde en

fazla durduğumuz konuların başında yerel yönetimler gelmektedir. Gerek farklı iller özelinde yaptığımız kent sempozyumları, gerek bugünkü gibi daha genel çerçevedeki sempozyum ve kurultaylarla yerel yönetimlerin sorunlarına ve kentleşme politikalarına ilişkin çözümler üretiyoruz.

Bunun yanı sıra başta imar, planlama ve uygulama alanlarında olmak üzere birçok konuda bilim, teknik ve mesleki ilkeler doğrultusunda, kamusal faydanın sağlanması amacı için açılmış ve kazanılmış yüzlerce dava TMMOB ve Bağlı odalarının yerel yönetimler alanındaki mücadelesinde önemli yer tutmaktadır.

Kentlerimizde bugün hala ortak kamusal mekanlar, yeşil alanlar, kültürel ve tarihsel varlıklar, bostanlar korunabiliyorsa bu durumda Birliğimize bağlı odaların hukuki ve toplumsal mücadelesinin katkısı büyüktür.

Tüm bu kazanımlar karşısında yerel ve merkezi iktidar emellerine başka yollardan ısrarla ulaşmaya çalışmaktadır. Yargı kararlarına rağmen benzer uygulamalar ve düzenlemeler belli aralıklarla yeniden gündeme getirilmektedir. Odalarımız da tüm bu yoğunlaşan olumsuzluklara, talan politikalarına ve uygulamalarına karşı, aynı oranda ısrarla, bıkmadan mücadele etmekten vazgeçmeyeceklerdir.

Değerli Arkadaşlar,

Bugün kentlerimize baktığımızda, barınma, altyapı, ulaşım, enerji, sağlık, eğitim, kültür ve çevre, konularında sorunlar bulunmaktadır. Aynı zamanda, kentlerimiz, deprem, sel, heyelan ve yangın gibi afetlere de hazırlıklı değildir. Bu durum bugüne kadar izlenen, toplumsal çıkarları göz ardı eden ve insan yaşamını hiçe sayan yerel yönetim politikalarının yanlışlığının en açık göstergesidir.

Bugün içinde yaşadığımız kentlerin mekansal ve çevresel bağlamda, niteliksiz yapılaşmasının, sağlıksız büyümesinin ardında piyasa güçlerini kent politikalarının belirlenmesinde tek hakim güç olarak gören siyasal yaklaşımlar yatmaktadır.

Bu yaklaşımlar sonucu, başta su, elektrik, doğalgaz ve ulaşım olmak üzere temel kentsel altyapı hizmetleri ile eğitim, kültür, sağlık, çevre vb. alanlarda sağlanan sosyal hizmetler özelleştirilerek, ticarileştirilerek, kentlerimiz emekçiler ve yoksullar için yaşanılmaz bir duruma getirilmektedir.

Kent parçaları, “kentsel dönüşüm” adı altında, içinde yaşayanlardan bağımsız, yeni imar hakları verilerek sermaye çevrelerine pazarlanmakta, buralara lüks konut alanları, alışveriş merkezleri inşa edilmektedir. Kentleri bir arada tutan unsurlar ve ortak kullanım alanları ortadan kaldırılmaktadır.

Bunun sonucunda kentler, giderek artan biçimde bütünlüğünü yitirerek birbirinden bağımsız ve ilişkisiz parçacıklara bölünmekte, varıl ve yoksul kesimler arası ayrışma ve uzaklaşma fiziksel mekana da yansımaktadır. Bu durum sosyal kutuplaşmayı ve kentsel gerilimi de arttırmaktadır.

Sadece arazi rantına endekslenmiş bu kent ekonomisi anlayışının ortaya çıkardığı sürekli ve plansız büyüme, teknik altyapı hizmetlerinin ve sosyal-kültürel olanakların yetersizliği gibi sorunları daha da büyütmektedir.

Bütün bunların yanısıra, bütüncül planlamanın benimsenmemiş olması denetimsizlik, yanlış arazi kullanım politikaları, cumhuriyet tarihine koşut kaçak yapılaşma ve imar afları gibi uygulamalar durumun vahametini daha da artırmaktadır. içinden çıkılmaz bir boyuta sürüklemektedir.

Değerli Konuklar

Tüm bu sorunlara ve olumsuzluklara karşın, demokratik katılımın sağlandığı yerel yönetimlerin oluşturulması ve çözüm üretilmesi olanaklıdır.

Düzenlediğimiz onlarca kongre, sempozyum, kurultay vb. etkinliklerde, yayımladığımız raporlarda ve seçim bildirgelerimizde altını çizdiğimiz üzere, TMMOB olarak, kentlerimizde var olan sorunların aşılması, sağlıklı kentsel çevrelerin oluşturulması konusunda, toplumun büyük bölümünü dışlayan, halkın katılım ve denetimine kapalı yerel yönetim biçiminin aşılmasını temel gerek olarak görüyoruz.

Kent yaşamını ilgilendiren tüm konularda ve alınacak kararlarda toplumsal yarar ilkesinin belirleyici olmasını savunuyoruz.

Kente yönelik politika ve uygulamalarda insan hakları, kentli hakları, toplumsal barış, birlikte yaşama, engelli, hasta, çocuk ve kadın duyarlı planlama, hizmetlere eşit erişim, insan ve çevre sağlığı gibi kriterlerin temel referanslar olması gerektiğini söylüyoruz.

Bu çerçevede yerel yönetimlerin aktif halk katılımı ile yeniden yapılandırılmasını, hizmet üretimi ve dağıtımında, kentsel mekanların tasarımında, kent planlamalarında sermaye kesimleri ve rant çevrelerinin öncelikleri yerine toplumsal yararın öne çıkarılmasını savunuyoruz.

Bugün, kentlerimizin ve toplumun yerel seçimlerde ihtiyacı böylesine bir anlayışı yerel yönetimlere taşımaktır. Bu anlayış “toplumcu demokratik ve halkçı bir yerel yönetim” anlayışıdır.

Bu anlayış, katılımcılığın önünü açan, toplumun değişik kesimlerine, karar alma, uygulama ve denetleme süreçlerinde söz hakkı tanıyan politika ve uygulamaların hayata geçirilmesidir.

Değerli Konuklar

Sözlerime son vermeden önce Yerel Seçimlere ve yerel yönetimlere ilişkin olası ve önemli bir tehdide dikkatinizi çekmek isterim. Biliyorsunuz mevcut tek adam rejimi, kendi kontrol alanı dışında herhangi odağın ve alanın kalmaması esasına göre işliyor. Muhalefet partilerini ve emek-meslek örgütlerini dahi kendi istekleri doğrultusunda biçimlendirmek isteyen tek adam rejimi, yerel yönetimlerin demokratik yapısı önündeki en önemli tehdit durumundadır.

Erdoğan'ın geçtiğimiz ay başında, özellikle Doğu ve Güneydoğu'daki belediyeleri kastederek, 31 mart seçimlerinde sandıktan çıkacak belediye başkanları yerine kayyum atayacaklarını açıkça ifade etmesi, tek adam rejiminin demokrasi anlayışının göstergesidir. OHAL'in kaldırılmasından önce OHAL'i fiilen 3 yıla çıkartan yasal düzenlemelerle Valiliklere tanınan yetkilerin artırılması bu konudaki kaygılarımızı artırmaktadır. Devlet organlarının tümüyle partileştiği, yerellerdeki AKP teşkilatlarının valiliklerle ve devlet kurumlarıyla iç içe geçtikleri göz önünde bulundurulduğunda, yerel yönetimlerin de tek adam-tek parti rejimine bağlanabileceği olasılığını akla getirmektedir.

Buradan bir kez daha dile getirmek isteriz ki, kentlerin sahibi o kentte yaşayan halktır ve yerel yöneticilerin demokratik biçimde seçilmesi esastır. Seçimler gibi, kente dair her türlü kararlar da kentlilerin katılımcısı olduğu demokratik süreçler işletilerek alınmalıdır.

Böylesi önemli bir dönemde yapılan bu sempozyumun kentlerimizin sorunlarına yönelik önemli bir fikri birikim yaratacağına olan inancımınla hepimizi sevgi, saygı ve dostlukla selamlıyorum. Sempozyumun başarılı biçimde geçmesini diliyorum.”

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

DÜNYA ŞEHİRCİLİK GÜNÜ 42. KOLOKYUMU

8 Kasım 2018/İZMİR

Değerli Hocalarım, Değerli Meslektaşlarım, Sevgili Öğrenciler

Hepinizi şahsım ve Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu adına sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

1977’den beri ülkemizde kutlanmaya başlanan Dünya Şehircilik Günü etkinlikleri kapsamında düzenlenen ve TMMOB bünyesindeki en uzun erimli etkinliklerden biri olan Şehircilik Kolokyumu’nun başarılı biçimde geçmesini temenni ediyorum.

“Programda KHK ile ihraç edilen akademisyenler olduğu” gerekçesiyle bu önemli etkinlikten çekilen ve mekanlarının kullanılmasına engel olan Dokuz Eylül Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Dekanlığını ve Rektörlüğünü kınıyorum. Ülkemizin değerli bilim insanlarını, akademisyenlerini yok saymaya çalışanlara inat, TMMOB olarak özgürlükten, demokrasiden, barıştan ve bilimden yana tüm akademisyenlerimizle daima yan yana omuz omuza olacağımızın altını bir kez daha çiziyorum.

Her yıl farklı konu başlığı altında farklı illerimizde düzenlediğimiz bu etkinlik, hem şehircilik alanındaki bilgi birikimini paylaşmak, hem de bu alanda yaşanan sorunlara ortak çözümler üretebilmek açısından bir hayli önem taşıyor.

TMMOB olarak bizler mesleki alanlarımıza ilişkin sahip olduğumuz bilimsel ve teknik bilgiyi ülkemizin ve halkımızın ortak çıkarı için kullanmayı şiar edinmiş bir mesleki kitle örgütüüz. Düzenlediğimiz kongre, sempozyum, panel gibi etkinliklerimizin temel amacı, mesleki alanlarımızdaki yeni fikirleri ve teknikleri halkla buluşturabilmek, toplumsallaştırabilmektir.

Değerli Arkadaşlar,

Şehircilik Kolokyumu’nun bu seneki teması “Göç, Mekan, Siyaset” olarak belirlenmiş. Biliyorsunuz “Hareket”, yaşadığımız çağın en öne çıkan kavramlarından birisi. Teknolojik yenilikler, ulaşım, iletişim ve bilişim sektörlerini gelişimi dünyamızı eskisinden çok daha hareketli bir yer haline getirdi.

Küresel kapitalizm de buna uygun biçimde kendisini yenileyerek sermayenin hareketleri önündeki tüm engellerin ve sınırların ortadan kaldırıldığı bir dünya yarattı.

Günümüz dünyasında çok uluslu şirketler dünyanın her yanında yatırımlar yapıyor, para bir gecede dünyanın dört bir yanını gezebiliyor, dünyanın herhangi bir ülkesinde üretilen ürün herhangi bir pazarında kolayca satılabiliyor.

Sınırsız hareketin bu denli kutsandığı günümüz dünyasında hareket etmesinden ve sınırları aşmasından korkulan yegane varlık, ne yazık ki insanlar!

İnsanların hareketinden duyulan bu korku, göçün ve göçmenliğin günümüzün en büyük sorunlarından birisi haline gelmesine neden olmuştur.

Küresel kapitalizm göçü ve göçmenleri büyük bir sorun olarak göstermeye çalışsa da, göçün ve göçmenliğin tarihi kapitalizmin tarihinden çok daha eskilere uzanmaktadır.

Yeryüzünde insan varlığının ortaya çıkışından bu yana insanlar daima hareket halindedir. Yaşamlarını daha iyi koşullarda sürdürebilmek, hatta kimi zaman sadece yaşamını sürdürebilmek için buldukları yerlerden başka yerlere gitmektedir.

Milyonlarca yıllık bu göçerlik tarihinin yanında insanların yerleşik hayata geçmeleri, devletler halinde örgütlenmeleri ve tabii kapitalizmin kendisi çok küçük bir tarihsel döneme denk düşmektedir. Uygarlık süreci, göç hareketleri üzerinde yükselmiştir.

Bu tarihsel gerçekliğe rağmen göçmenler bugün uygarlığı tehdit eden bir unsur olarak gösterilmek istenmektedir. Göç ve göçmenlik yasaklanarak, kriminalize edilerek milyonlarca insanın daha iyi bir yaşam sürme doğrultusundaki çabası bastırılmak istenmektedir.

Bu yasaklama nedeniyle her yıl milyonlarca kişi, TIR konteynırlarında, gemi ambarlarında, sandallarda hayatını kaybetmektedir. Bu acının en yakın tanıklarından biri de bizim ülkemiz ve bu etkinliği yaptığımız Ege kıyılarıdır.

Hayatta kalmayı başarabilen göçmenlerin de acı dolu hayatları olduğunu hepimiz biliyoruz. Gitmek istediği yere varabilen göçmenler, kimsenin

çalışmak istemediği işlerde çalışmak, kimsenin yaşamak istemeyeceği koşullarda yaşamak zorunda kalmaktadır.

Değerli Arkadaşlar,

Göçmenlerin yaşamının tüm zorluğuna rağmen göç hareketlerinin ve göçmen karşıtlığının dünya çapında yükseldiği bir dönemden geçiyoruz. Bölgesel çatışmalar, işsizlik ve yoksulluk gibi küresel ölçekli nedenlerle göç hareketleri artarken, göçmenler buldukları ülkedeki her türlü düzensizliğin, çürümüşlüğün sorumlusu olarak gösteriliyorlar.

Neoliberal politikalar sonucunda kamusal mal ve hizmetlere erişiminin giderek sınırlandırılması ve birbiri ardına yaşanan ekonomik krizlerle artan yoksulluk, halkın göçmenleri kendilerine rakip ve tehdit olarak görmesine neden olmaktadır. Bunun sonucunda göçmen karşıtı siyasi partiler tüm dünyada büyük bir popülerlik ve destek kazanıyorlar. Neoliberal politikaların bedeli, göçmenlere fatura edilmek isteniyor.

İnsanı insana düşman yapan bu büyük yalana izin vermemeliyiz. TMMOB olarak bizler, eşitlikten, özgürlükten, demokrasiden, halkların kardeşliğinden ve bir arada yaşamdan yana bir örgütüz. Ülke ve dünya sorunlarına ilişkin ürettiğimiz tüm politikalarda bu değerleri esas alırız. Bu kolokyum boyunca üç gün boyunca sürdürülecek tartışmaların da bu çerçevede sürdürülerek, göçmenlerin sorunlarına ve birlikte yaşamının koşullarına ilişkin çözüm önerilerinin geliştirileceğine inancım büyük.

Sözlerime son verirken başta Şehir Plancıları Odası İzmir Şubemizin değerli yöneticileri olmak üzere bu önemli etkinliği düzenleyen tüm arkadaşlarımıza ve değerli bilgilerini bizimle paylaşacak uzmanlarımıza ve elbette bizlere bu tarihi mekanı tahsis ederek etkinliğin sıkıntısız biçimde gerçekleşmesini sağlayan İzmir Büyükşehir Belediyesine teşekkür ediyorum.

İnsanların aç ve yoksul yaşamadığı, eşit adil bir ülke ve dünya özlemi ile TMMOB Yönetim kurulu adına sevgi ve selamlarımı sunuyorum.

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

ZMO XI. ÖĞRENCİ KURULTAYI

24 Kasım 2018/ANKARA

Sevgili Oda Başkanım, Değerli Konuklar ve Genç Arkadaşlarım,

TMMOB Yönetim Kurulu adına hepinizi sevgi ve dostlukla selamlıyorum. Bizleri bir araya getiren Ziraat Mühendisleri Odamızın yönetim kurulu üyelerine teşekkür ediyorum. Sizlerle bir arada olmak benim için büyük bir keyif.

Sevgili öğrenci üye arkadaşlarım, Edirne’de Diyarbakır’a Türkiye’nin dört bir yanından üniversitelerin ziraat mühendisliği, su ürünleri, balıkçılık teknolojisi ve tütün teknolojisi bölümlerinden “üniversitelerimizin ve bölümlerimizin sorunlarını” tartışmak için Ankara’da bir araya geldiniz. Bugünüme ve yarınlarınıza sahip çıkmaya, birlikte üretmeye ve geleceği özgürleştirmeye geldiniz. Hoş geldiniz...

Sizin heyecanınız ve coşkunuz bizim yarınlara olan inancımızın ateşi oluyor, mücadelemizi güçlü kılıyor.

Sevgili Gençler;

Ülkemizi büyük bir karanlığın içine doğru sürükleyen iktidarın bu dönemde en önemli hedeflerinden birisi de üniversitelerimiz oldu. Son 15 yıldır eğitimin niteliğinden müfredat içeriğine, akademik özgürlüklerden kampüs yaşamına kadar her alanda yapılan gerici ve baskıcı müdahaleler nedeniyle maalesef üniversitelerimiz büyük bir çöküşle yüz yüze.

12 Eylül Darbesi sonrasında darbecilerin üniversiteleri zapturapt altına alabilmek için kurduğu YÖK, AKP döneminde tümüyle siyasallaşmış bir kurum haline dönüştü. Ülkede egemen olan baskıcı, antidemokratik ve gerici ortam YÖK ve Rektörleri eliyle üniversitelere egemen oldu.

Bu sürecin en sembolik adımlarından birisi geçtiğimiz yıl yayınlanan OHAL KHK’sı ile rektörlük seçimlerinin kaldırılarak, Rektörlerin Cumhurbaşkanı tarafından seçilir hale gelmesidir. Akademik yıl açılışlarının Saray’a alınmasıyla tamamlanan bu adım, AKP’nin demokrasiye ve yükseköğretime bakışını özetliyor.

Özerkliğini tamamen yitirmiş kurumlarda kamu yararı ilkesini gözetecek şekilde nitelikli bir eğitim verilemeyeceği gerçeğine rağmen,

üniversitelerimiz gün geçtikçe özerk yapısından uzaklaştırılarak siyasi iktidarın güdümü altına alınmaya çalışılıyor.

AKP her alanda olduğu gibi, üniversitelerde de kendisine muhalif bir ses çıkmasını istememektedir. Bu yüzden eşitlikten, özgürlükten, demokrasiden ve barıştan yana akademisyenler çeşitli gerekçelerle üniversitelerden uzaklaştırılıyor, haklarında davalar açılıyor, yeri geldiğinde KHK'larla üniversitelerden atılıyor.

Ne yazık ki, akademisyen cübbelerinin polis postalları altında çiğnendiği, kampüslerin karakollara dönüştürüldüğü, öğrencilerin potansiyel birer suçlu gibi görüldüğü karanlık bir dönemden geçiyoruz. Bu karanlıkla yüzleşmeden, tek adam rejiminin hayatlarımızın her alanına yayılan kötülüğüyle hesaplaşmadan yükseköğretimin sorunlarını çözmemiz mümkün değildir.

Bizim gençlik yıllarımızda üniversite gençliğinden bahsedilirken toplumun en aydın kesimi olarak adlandırılırdı, bugün bu aydınlığı disiplin soruşturmalarıyla, polis baskısıyla, gerici uygulamalarla karartmaya çalışıyorlar. Yükseköğretimde yaşanan tüm bu yozlaşmaya rağmen sizler bizim umudumuzsunuz, geleceğimize sizsiniz.

Sevgili Arkadaşlar,

Ülkemizde son 15 yıldır devam eden AKP iktidarı boyunca neoliberal uygulamalar ve muhafazakâr politikalar derinleştikçe, eğitim alanındaki sorunlar da derinleşmektedir. AKP'nin iktidar dönemi boyunca okul öncesinden yükseköğretime kadar her aşamada yaşanan bu dönüşüm, eğitim alanındaki geleneksel sorunların tümüyle çözümsüzlüğe sürüklenmesine neden olmuştur.

Plansız biçimde, seçim yatırımı olarak hayata geçirilen “Her İle bir Üniversite” projesi ile yükseköğretimin en önemli problemlerinden biri olan eğitim kalitesi ve standardı sorunu yaygınlaştırılmış, üniversiteler arası uçurumlar derinleşmiştir.

Üniversitelerin ve öğrencilerin sayısı arttıkça, özellikle mühendislik, mimarlık, şehir plancılığı gibi teknik bölümler için gerekli alt yapı, laboratuvar ve uygulama sistemleri açığı daha da büyümüştür.

Devlet tarafından desteklenen Özel Üniversiteler nedeniyle yükseköğretim ticari bir faaliyet alanına dönüşmüştür. Ülkemizdeki yükseköğretim kurumlarının % 40'ı özel üniversitelerden oluşmaktadır.

Cemaat ve tarikatların yükseköğretim sistemindeki kadrolaşması, çalınan-servis edilen sorular, yandaşlar için özel tahsis edilen kadrolar gibi nedenlerle akademik kadroların niteliği düşmüştür. ODTÜ bünyesinde oluşturulan URAP'ın dünya çapındaki üniversitelerinin akademik performanslarına göre yaptığı sıralamada ilk 500 arasında hiçbir Türk Üniversitesi yer almamaktadır.

Ülke ihtiyaçlarıyla, sanayi politikalarıyla bağdaşmayan yükseköğretim planlaması nedeniyle üniversite mezunları işsizliğe mahkum edilmiştir. Yüzbinlerce mühendis, mimar ve şehir plancısı, mezun olduğu alan dışında çalışmak zorunda kalmakta, yüzbinlerce mezun ise hiç iş bulamamaktadır.

Sevgili Arkadaşlar,

Bildiğiniz gibi, dünya bilim ve teknoloji alanında çok hızlı bir gelişim ve değişim süreci yaşamaktadır. Üretilen bilginin her 2-3 yılda ikiye katlandığı belirtilmektedir. Bilime ve teknolojiye hakim olan güçler dünyayı da egemenlikleri altına almaktadırlar. Bu nedenle gelişmiş ülkeler bütçelerinden mühendislik- bilim teknoloji ve eğitim alt yapısına ayırdıkları payı gün geçtikçe artırmaktadırlar.

Ne yazık ki, ülkemizde bu konuda gerekli çalışmalar yürütülmemektedir. Ülkemizde AR-GE harcamalarının milli gelir içerisindeki payı yüzde bire bile ulaşmazken AB ülkelerinde bu oran yüzde 3'lerin üzerindedir.

Öte yandan, son 15 yılda ülkemizdeki üniversite sayısı iki kattan fazla artırılmıştır. Mühendislik bölümlerinde öğrenim gören öğrenci sayısında da benzer artışlar söz konusudur. Ancak eğitime ayrılan ödenekler, öğretim görevlisi sayısı ve üniversite koşulları gibi göstergelerde eşdeğer bir artış yoktur.

Eğitim-öğretimdeki teori-pratik uyumsuzluğu, öğretim elemanı eksikliği gibi genel sorunların yanında, eğitim programları, ders içerikleri, laboratuvar, derslik, kütüphane, bilgisayar donanımı, araştırma ve barınak olanakları birbirine göre oldukça büyük farklılıklar gösteren eğitim kuruluşları arasında ciddi bir nitelik farkı sorunu yaratmaktadır

Bu eşitsiz gelişme koşullarında ve ülkemiz mühendislerinin yatırımdan kopuk politikalarla geriye düşürüldüğü mesleki formasyonla, mühendislik hizmetleri ve ileri teknoloji isteyen yatırımlarda iş gücü istihdamı gelişmiş ülkelerden Türkiye'ye doğru gerçekleşmekte, meslek uygulama alanlarımız gün geçtikçe daraltılmaktadır.

Sevgili Arkadaşlar,

Küresel kapitalizmin dayatmaları ile ülke sanayisi, tarımı, hayvancılığı ve ülke ormanları bitirilmektedir. Çıkarılan birçok yasayla eğitim, sağlık, sosyal güvenlik, ulaşım vb. bir çok kamusal hizmet özelleştirilmekte, kentsel yaşam alanlarımız ve belediye hizmetleri yeni rant unsurları haline getirilmektedir.

Çalışanların büyük bir çoğunluğu açlık sınırında ücretler almakta, meslektaşlarımızı da içine alan işsizlik oranı gün geçtikçe büyümektedir. Yıllardır üretime, yatırıma, bilime, teknolojiye, mühendise önem verilmemesinin, ülke kaynaklarının bir avuç rantiyeciye, soyguncuya, hortumcuya, çetelere, tekellere aktarılmasının sonuçları yaşanmaktadır.

Mesleki ve teknik eğitimin planlanmasına esas teşkil edecek insan gücü ihtiyaçları ile ilgili veriler yoktur. Ülkenin hangi iş sektöründe, hangi düzeyde ve nitelikte, ne kadar yetişmiş insan gücüne ihtiyaç duyduğu ve gelecekte ihtiyaç duyulacak insan gücünün sayı ve niteliği belirlenmemiştir.

Bu durum, mühendislik eğitiminin düzenlenmesinde, geliştirilmesinde ve istihdamda önemli sorunlara neden olmaktadır. Eğitim, istihdam ve üretim ilişkilerinin planlı bir şekilde ele alınmamasından dolayı lisans eğitiminde edinilen bilgilerin önemli bir bölümü çalışma hayatında pratik karşılığını bulamamaktadır. Bu durum mesleğe karşı yabancılaşmanın yanı sıra mesleki körelmeye de neden olmaktadır.

Sevgili Arkadaşlar,

Mevcut politika ve uygulamaların yerine; planlamacı bir anlayışla, toplumsal gereksinimleri, üretimi, istihdamı ve yaşam boyu eğitimi, ülkenin bilim ve teknoloji yeterliliğinin güçlendirilmesini temel alan ulusal eğitim politikalarının yaşama geçirilmesi ile bu olumsuz tablonun değiştirilmesi mümkündür. İnsanlarımızın üzerinde özgürlük ve gönenc içerisinde yaşayacağı başka bir Türkiye mümkündür.

Böylesi bir eğitim politikası ve yapılanmaların temel hedefleri:

- 1) Ülkenin gereksinim duyduğu elemanları ihtiyaç oranında yetiştirmek
- 2) Bilimsel bilgiyi üretmek
- 3) Eşit ve ücretsiz eğitim sunmak

- 4) Üniversite eğitimini özerk ve demokratik ortamlarda sürdürmek
- 5) Belletme ve ezbercilik yerine öğrenmeyi, verileri kabul etmek yerine araştırma yeteneğini geliştirmek
- 6) Öğrencilerin teknik eğitimi yanında sosyal ve kültürel eğitimlerini de tamamlamak
- 7) Bu anlayışa uygun nitelik ve sayıda öğretim üyesi yetiştirmek
- 8) Çok sayıda niteliksiz mühendis yetiştirecek çok sayıda donanımsız üniversite ve bölüm açmak yerine, ülke ihtiyaçlarını gözeten yeterli eğitim kadrosu ve kütüphane, derslik, laboratuvar, yurt vb. alt yapısı tamamlanmış kuruluşlar oluşturmak
- 9) Şimdiye kadar açılmış bulunan üniversitelerin kalite düzeyini artırmak ve kalite eşitsizliğini ortadan kaldırmak, eksik alt yapılarını tamamlamak
- 10) Eğitimde kalite standartlarını oluşturarak mühendislik bölümlerinin kalitesini bu kriterlere göre denetlemek
- 11) Ülkemizde verilen lisans diplomalarının uluslararası düzeyde tanınmasını sağlamak
- 12) Lisans eğitimini meslek içi eğitim programlarıyla sürekli desteklemek olmalıdır.

Sevgili Arkadaşlar,

Üniversite eğitimi bir meslek edinmenin yanı sıra belki ondan da önce yaşadığımız toplumu anlama, bilimsel düşünme ve sorgulama yeteneğini geliştirme, insan haklarına saygılı çağdaş bir birey olma yolunda atılmış önemli bir adımdır.

Tam da bu nedenle, eğitim ve meslek alanlarımıza yönelen gerici-liberal kuşatmaya karşı bilimi rehber alarak hep birlikte karşı durmak zorundayız.

Biliyor ve inanıyorum ki, ulusal ve evrensel değerleri içselleştirmiş, laikliğe, demokrasiye ve hukukun üstünlüğüne inanan çok kültürlü bir toplumu zenginlik kabul eden, eleştiriye açık, üreten ve kamu yararını gözeten ve de en önemlisi gelecekte örgütümüzü yönetecek, örgütümüzün ilkelerine sahip çıkacak, örgütümüzü büyütecek arkadaşlarımız sizlerin arasından çıkacaktır.

TMMOB, karanlığa karşı aydınlığı, savaşa karşı barışı, eşitsizliğe karşı adaleti, şiddete karşı kardeşliği, sömürüye karşı emeği savunmaya, başka bir Türkiye ve başka bir dünya mücadelesinde onurlu ve dik yürüyüşüne genç arkadaşlarımızdan aldığı güçle devam edecektir.

Burada gelişen ilişki birlikte çıkılacak uzun bir yolun ilk adımlarıdır.

Bizler, 1970'lerden beri Teoman Öztürk ve arkadaşları tarafından yaratılan bir değer bayrağını devraldık, o değerlerin bir gelenek halinde sürmesini sağladık. Şimdi sizlerin bayrağı devralma zamanınızdır.

Bu ülkenin geleceğini karartmak isteyenlere inat, aydınlıklardan, güzelliklerden yana olsun sizin mücadeleniz.

UMUTLA, İNATLA, İNANÇLA KALIN.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB KAMUDA ÇALIŞAN MÜHENDİS, MİMAR, ŞEHİR PLANCILARININ SORUNLARI ÇALIŞTAYI

15 Aralık 2018/ANKARA

Değerli Arkadaşlar,

Hepinizi Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu adına selamlıyorum. Kamuda çalışan mühendis, mimar ve şehir plancılarının sorunlarını tartışacağımız çalıştayımıza hepiniz hoş geldiniz.

Öncelikle geçtiğimiz günlerde Ankara’da yaşanan tren faciasında hayatlarını kaybeden yurttaşlarımızı anarak sözlerime başlamak istiyorum. Yaşanan bu kazalar TMMOB örgütlülüğü olarak bizlerin kamusal projelere ilişkin uyarılarımızda ne kadar haklı olduğumuz gösterdiği gibi, bu uyarılarımızı daha gür sesle dile getirmemiz gerektiğini de gösteriyor. Bu bizim en önemli kamusal sorumluluğumuzdur.

Değerli Arkadaşlar,

Bugünkü çalıştayımız “Krizle Karşı Emeğimize, Mesleğimize ve Haklarımıza Sahip Çıkıyoruz” başlığıyla yürüttüğümüz kampanya kapsamında düzenlediğimiz etkinliklerin ilki. Önümüzdeki hafta “Ücretli Çalışan-İşsiz Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Sorunları” çalıştayımızı, 5 Ocak’ta da “OHAL KHK’ları İle İhraç Edilen Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Sorunları” çalıştayımızı gerçekleştireceğiz.

Farklı alanlarda çalışan ve çalışmayan arkadaşlarımızın sorunlarını ortaya koyacağımız bu çalıştaylarımız aynı zamanda 45. Genel Kurulumuzda aldığımız kararların da bir ürünü. Buralarda yürüttüğümüz tartışmaların örgütsel faaliyetlerimiz açısından ön açıcı olacağına inanıyorum.

Değerli Arkadaşlar,

Biliyorsunuz kamuda çalışan meslektaşlarımızın özlük haklarının korunarak geliştirilmesi konusu özellikle 70’li yılların başından itibaren TMMOB örgütlülüğünün en önemli gündemlerinden birisi olmuştur. O dönemde gündemde olan “Personel Yasası”, “teknik elemanların statüsü ve ekonomik hakları” gibi başlıklarda yürütülen çalışmalar, forum, boykot ve miting gibi eylemlere dönüşerek kitlesel bir nitelik kazanmıştır.

Denilebilir ki, bağlı odalarımızın kamudaki meslektaşlarımızın hakları için yürüttükleri bu mücadele, Birliğimizin adeta yeniden kurulmasını

ve Türkiye'deki en önemli toplumsal muhalefet dinamiklerinden birisi haline gelmesini sağlamıştır. 70'li yılların ikinci yarısından itibaren sendikalaşma talebiyle iç içe geçen bu mücadele çok daha kitlesel, çok daha örgütlü bir hal almıştır. TMMOB tarihinin en önemli günlerinden biri olan 19 Eylül 1979 grevinin yaratılmasını sağlamıştır.

12 Eylül darbecileri TMMOB'nin kamudaki etkinliğini kırabilmek için, kamuda çalışan mühendis, mimar ve şehir plancılarının odalarımıza üyelik zorunluluğunu kaldırdı. Buna rağmen kamuda çalışan meslektaşımızın çoğu üyeliklerini sürdürdü. Kamuda çalışan pek çok arkadaşımız hem TMMOB hem de KESK bünyesinde mücadelelerine devam etmektedir.

Değerli Arkadaşlar,

Sarsıcı bir kriz döneminden geçiyoruz. Tarihimizde görülmemiş medya manipülasyonlarıyla görünmez kılınmaya çalışılan kriz, TÜİK'in şaibeli rakamlarına bile yansımış durumda. Geçtiğimiz hafta başında açıklanan verilere göre Türkiye ekonomisi Temmuz-Ağustos-Eylül aylarını kapsayan 3. Çeyrekte % 1,1 küçülmüştür. Devletin tüketim harcamaları dışında tüm sektörlerde küçülme daha büyük boyutlardadır.

Ekonomi hızla küçülürken, fiyat artışları ise devam etmektedir. Enflasyonla Topyekûn Mücadele Kampanyasına, Enflasyon sepetinde etkisi yüksek kalemlerde yapılan vergi indirimlerine rağmen, yıllık enflasyon %21'in üzerinde seyretmekte, fabrikaların üretimi durdurması, yatırım projelerinin iptal edilmesi, şirketlerin konkordato ilanları ve toplu işçi çıkarmaları nedeniyle işsizlik giderek artmaktadır.

Halkın yaşamını sürdürmesini güçleştiren bu ekonomik krizin nedeni, yıllardır uygulanan yanlış ekonomi politikalarıdır. Yurt dışından sağlanan sıcak para akışına dayalı rant ekonomisi, ülkemizde düzenli ve giderek daha sık aralıklarla krizlere neden olmaktadır. Yaşanan her kriz, halkın daha fazla yoksullaşmasına, ülke varlıklarının değersizleşmesine neden olmaktadır. Emeğiyle geçinen kesimlerin krizler karşısında dayanma gücü azalmakta, krizlerin toplumsal maliyeti artmaktadır. İşsiz kaldığı için, borcunu ödeyemediği için, ailesinin geçimini sağlayamadığı, çocuklarına bakamadığı için depresyona girenlerin, kendini yakanların, intihar edenlerin haberleri hepimizin yüreğini acıtmaktadır.

Yanlış ekonomi politikalarıyla ülkeyi bu duruma sürükleyen yöneticilerin kriz karşısındaki tutumu, krizin toplumsal sonuçlarını daha da derinleştirmektedir. Kriz karşısında siyasal iktidarın çözüm önerisi, ekonominin küçültülerek krizin bedelini emeğiyle geçinen yoksul kesimlere ödetmek olmuştur. Temel ihtiyaç maddelerinin fiyatları, vergiler ve kredi maliyetleri artarken, yoksul kesimlere sağlanan

sosyal yardımlar, burslar ve sağlık yardımları giderek azaltılmaktadır. Kriz gerekçesiyle insanlar işsiz bırakılmakta, ücretler baskı altına alınmaktadır. Ülkemiz, sadece parası olanın para kazanabildiği bir rant ekonomisine mahkum edilmektedir. İşsizlik fonunda toplanan kaynak, işsiz kalanların hayatlarının idamesi için değil, bankaların ihtiyaçları için kullanılmaktadır.

Ülkemiz bu denli büyük bir krizle boğuşurken, iktidar sahipleri “savurganlık” ve “yolsuzluk” içinde yaşamaktadır. AKP’li Belediyelere kadar uzanan bu savurganlık ve yolsuzluklar, Sayıştay Raporlarında açık biçimde tespit edilmiştir. Halkı tasarrufa çağıran yöneticiler, büyük bir şatafat içerisinde yaşamaya devam etmektedir. Ülkeyi yönetenler lüks içerisinde yaşarken, halkın yoksulluğa mahkum edilmesini kabul etmiyoruz. Krizin bedelinin emekçilere ve yoksullara ödetilmesine hayır diyoruz!

Biliyorsunuz bu taleplerimizi kamuoyuyla paylaşabilmek için 19 Kasım tarihinde yaptığımız basın toplantısıyla bir kampanya sürecinin içine girdik. Bu doğrultuda ilk olarak Odalarımız aracılığıyla tüm üyelerimize mektup göndererek yaşadığımız sorunlar karşısında dayanışma ve mücadele çağrısında bulunduk. Edirne’den Batman’a kadar 18 ilde İl Koordinasyon Kurullarımız aracılığıyla basın açıklamaları gerçekleştirdik. Kampanya taleplerimizi içeren broşür ve görseller hazırlayarak sosyal medya platformlarında yaygınlaştırdık. 24 Kasım tarihli Yönetim Kurulu toplantımızda 2019 yılı Mühendis, Mimar, Şehir Plancısı asgari ücretinin 4500 TL olarak karar altına aldık. Bu kararın ardından SGK tarafından geçtiğimiz yıl tek taraflı olarak feshedilen işbirliği protokolünün yeniden uygulanması için SBK’ya toplu faks gönderme eylemi gerçekleştirdik. Ve nihayet mecliste başlayan Bütçe Görüşmeleri öncesinde kamuda çalışan meslektaşlarımıza ilişkin taleplerimizi içeren mektubumuzu milletvekillerine gönderdik. Kampanya kapsamındaki çalışmalarımız giderek artan bir ivmeyle devam ediyor.

Değerli Arkadaşlar,

Bir ülkenin kalkınmışlık düzeyi, o ülkede üretilen mühendislik-mimarlık-şehir plancılığı hizmetlerinin gelişmişlik düzeyiyle doğru orantılıdır. Çünkü bu hizmetler bir bütün olarak toplumsal yaşamın sağlıklı işleyişini sağlamaktadır.

Ülkemizde ise ne yazık ki, mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı hizmetlerine verilen önem giderek azalmakta, mesleki ve teknik olarak işlevsizleştirilmektedir. Bilimsel aklın ve teknik birikimin bu denli önemsizleştirilmesi, meslektaşlarımızın toplumsal etkinliğini

azalttığı gibi, içinde yaşadığımız toplumun yaşam standartlarını kötüleştirmektedir. Kentlerimiz, yeşil alanlarımız, doğamız, tarihsel mirasımız, ortak mekanlarımız, doğal kaynaklarımız hızla tahrip olmaktadır. Kamusal odaklı mesleki ve teknik birikimimizin dışlandığı her alan, piyasanın rant odaklı anlayışı tarafından ele geçirilmekte ve gerici bir anlayışla dönüştürülmektedir.

Bu dönüşüm ve gerileme sürecinden en olumsuz etkilenen kesimler arasında kamuda çalışan mühendis, mimar ve şehir plancıları da yer almaktadır. Kamudaki iş alanları giderek daraltılan meslektaşlarımız, üstlendikleri sorumluluk ve ürettikleri hizmetle karşılaştırılmayacak kadar kötü ekonomik ve sosyal koşullarla yüz yüzedir.

Kamuda çeşitli statülerde çalışan mühendis ve mimarların ekonomik ve sosyal koşulları özellikle son yıllarda hızla erozyona uğratılmıştır. Bu koşullar altında mühendislik mimarlık alanında işgücü verimliliği düşmüş, hizmetlerin niteliği olumsuz yönde etkilenmiş kalıcı hasarlar ortaya çıkmaya başlamıştır.

Bugün 3 milyon 130 bin kamu çalışanı içerisinde teknik hizmetler sınıfına tabi kamu çalışanı sayısı 165 bindir. Teknik personelin toplam kamu çalışanları içerisindeki sayısı ortalama % 5 düzeyinde olup oldukça yetersizdir. Buna rağmen pek çok alanda yeni atama yapılmamakta ve mevcut kamu çalışanlarının iş yükleri artırılmaktadır. Güvenceli kadrolu atamay yerine, esnek, kuralsız ve sözleşmeli usulle yapılan görevlendirmeler kamusal istihdam politikası haline getirilmiştir. Bu anlayış, emeğimizi değersizleştirdiği gibi, geleceğimizi de güvencesizleştirmektedir.

Son yıllarda Türkiye'nin yaşadığı en büyük sorun "liyakat" sorunudur. Kamudaki atama ve yükselmelerin temel ölçütü liyakat değil, siyasal sadakat haline gelmiştir. Bu durum kamu hizmetinin niteliğini düşürdüğü gibi, iş barışını da ortadan kaldırmaktadır. Siyasal gerekçelerle yapılan görev değişiklikleri ile meslektaşlarımızın çalışma yaşamı güçleştirilirken, kamudaki kurumsal hafıza da yok edilmektedir.

Kamudaki iş barışını yok eden diğer önemli sorun da "statü" meselesidir. Aynı işi yapıp, statü farklılığı nedeniyle farklı ücret alan çok sayıda mühendis, mimar ve şehir plancısı bulunmaktadır. Bu sorunu ortadan kaldırabilmek için kadro görev tanımları, mesleki eğitime, uzmanlıklara, deneyim ve bilgi birikimine saygı temelinde düzenlenmelidir. "Eşit işe eşit ücret ilkesi" kamu istihdamının temeli hale getirilmelidir.

Kamudaki kadro ve statü farklılıkları, emeklilikle birlikte çok daha belirgin bir nitelik kazanmaktadır. Üst düzey bir yönetici kadrosundan emekli olmamış tüm meslektaşlarımız, emeklilik sonrası büyük bir

geçim sıkıntısıyla karşı karşıya gelmektedir. Bu ülkeye yıllarını veren kamu emekçilerinin emekliliklerini kötü koşullarda geçirmesini kabul etmek mümkün değildir. Bunu engelleyebilmek için kamudaki tüm ücret artışları ve ek gösterge oranları emekliliğe de yansiyacak biçimde düzenlenmelidir.

Çıkartılan Kanun Hükmünde Kararnamelerle ihraç edilen kamu emekçileri arasında devlet kurumlarında ve belediyelerde çalışan üç binin üzerinde mühendis, mimar ve şehir plancısı bulunmaktadır. Haksız ve hukuksuz biçimde işlerinden atılan, farklı kurumlarda çalışmalarını yasaklanan, sosyal güvenceleri ellerinden alınan binlerce üyemizin yaşadığı bu durumun acilen düzeltilmelidir. Kanun Hükmünde Kararnamelerle keyfi ve hukuksuz biçimde ihraç edilen emekçiler görevlerine geri dönmesi sağlanmalı ve hak kayıpları telafi edilmelidir.

Değerli arkadaşlar,

Bizler TMMOB olarak mühendis, mimar ve şehir plancılarının sorunlarının, ülkenin genel sorunlarından ayrılmayacağını söyleyen bir anlayışı savunuruz. Bunun anlamı, üyelerimiz için iyi ve doğru olanın, toplumun genel çıkarı için de iyi ve doğru olduğudur. Aynı şekilde toplumun genel çıkarı için iyi ve doğru olan da, üyelerimiz için de iyi ve doğrudur. Bu durum TMMOB'nin 1970'li yıllardan bugüne taşıdığı mücadele diyalektiklidir.

Bizler dün olduğu gibi bugün de üyelerimizin, ülkemizin ve mesleğimizin geleceğini savunmaya devam edeceğiz. Karanlığa karşı aydınlığı; baskıcı, otoriter yönetim anlayışına karşı, özgürlük ve demokrasiyi; ırkçı ve milliyetçi anlayışın beslediği linç kültürüne karşı, bir arada kardeşçe ve barış içinde yaşamayı; olduğu piyasa anlayışına karşı eşitliği ve adaleti savunmaya devam edeceğiz. Emekçi sınıfların haklar mücadelesine; halkımızın işsizlik, yoksulluk ve yolsuzlukla mücadelesinde taleplerine sahip çıkmaya devam edeceğiz.

Çalıştayımızın düzenlenmesinde emeği geçen düzenleme kurulu üyelerimize hepinizin huzurunda teşekkür ediyorum. Burada yürütülecek tartışmaların sorunlarımızın çözümüne ve örgütlülüğümüzün büyütülmesine katkı vereceğine olan inancımla hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yaşasın TMMOB Örgütlülüğü, Yaşasın Mücadelemiz!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

1968'DEN BUGÜNE +/- 50. YILI PANELİ

25 Aralık 2018/ANKARA

Değerli Konuklar, Değerli Arkadaşlar

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu ve şahsım adına hepimizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum. Yılın son günlerinde bu güzel ve anlamlı etkinliği düzenleyen Mimarlar Odası Ankara Şubesi'ne teşekkür ediyorum. Kötü olaylarla, kötü duygularla geçen bir yılı, 68 Hareketi'nin ruhuyla ve umuduyla bitirmenin hepimize iyi geleceğini düşünüyorum.

Değerli Arkadaşlar,

Bugün artık hepimiz biliyoruz ki 68 Hareketi diye adlandırdığımız şey, 3 Mayıs 1968'de Fransa'da başlayan öğrenci olayları ile sınırlı bir fenomen değil. Bugünden baktığımızda 68 Hareketi tüm dünyada yerleşik olan politik, örgütsel ve kültürel değerleri dönüştüren, bambaşka yaşam ve mücadele tarzları ortaya çıkaran bir tarihsel süreci işaret etmektedir. Bu anlamıyla değerlendirdiğimizde, her ne kadar bugün 50. Yılı vesilesiyle bir arada olsak da, 68 Hareketini 1968 yılıyla sınırlandırmamak gerekir.

Sömürge ülkelerdeki bağımsızlık mücadeleleri, Küba Devrimi, Vietnam Savaşı gibi Dünya çapında etki yaratan olaylar nedeniyle 60'lı yılların başından itibaren anti-emperyalizm, özgürlük, bağımsızlık ve savaş karşıtlığı gibi değerler tüm dünya çapında yükselişe geçmişti. Tüm dünyada birbirini besleyen toplumsal olaylar, kitle mücadeleleri ortaya çıkmaya başlamıştı. Bu mücadelelerin gelişimi her ülkede farklı biçimlerde oldu. Dolayısıyla her ülkenin kendine ait bir 68'i olduğunu söylemek mümkündür.

Bizim 68'imiz de birdenbire ortaya çıkmadı. 1961 Anayasası'nın yarattığı görece demokratik ortamda gelişmeye başlayan sol-sosyalist fikirler, işçi direnişleri ve özellikle üniversitelerde yükselen kitle mücadeleleri bizim 68'imizi hazırlayan temel unsurlar olmuştur.

Bu gelişmeler elbette ülkemizdeki teknik elemanların mücadelesini ve TMMOB'yi de etkilemiştir. Kuruluşundan itibaren devletle çok yakın ilişkileri olan, yöneticilerinin büyük çoğunluğu devlet bürokrasisinin üst makamlarından olan TMMOB ve bağlı odaları, 1960'lı yılların ikinci yarısından itibaren önemli bir dönüşüme uğramıştır. Mühendis ve mimarların çıkarları ile devletin çıkarlarını özdeş gören anlayış yenine,

mühendis ve mimarların çıkarlarını emeğin çıkarları ile özdeş gören bir anlayış TMMOB'ye bağlı odalarda egemen olmaya başlamıştır.

Bu dönemde özellikle "Özel Mühendislik Okulları"na karşı yürütülen aktif mücadele odalarımızı gençlik hareketi ile yakınlaştırmıştır. 1960'lı yılların aktif öğrenci hareketi içerisinde bulunan kuşağın mezun olup odalarına kayıt olmaları, 1970'li yılların başından itibaren odaların yapısını, kimliğini ve mücadele anlayışını tümüyle değiştirmiştir. Bugün taşımaktan gurur duyduğumuz ilerici, toplumcu, aydınlanmacı TMMOB geleneği 1968 hareketi içerisinde yetişen kadroların TMMOB'ye ve odalarına sahip çıkması ile ortaya çıkmıştır.

O döneme kadar Odalarıyla kavgalı olan, genel kurulunu toplayamayan, kapatılması için Meclis'te görüşmeler yapılan TMMOB, devrimci kadroların önderliğinde 1973 yılında adeta yeniden kurulmuştur. Bu sefer devletin değil, mühendis, mimar ve şehir plancılarının örgütü olarak kurulmuştur. Buradan başta Teoman Öztürk olmak üzere o dönemde TMMOB'ye sahip çıkan, TMMOB'yi bağımsızlıktan, demokrasiden, özgürlüklerden yana değerler etrafında yeniden kuran tüm kadrolara sevgi ve minnet duygularımızı iletiyorum.

Değerli Arkadaşlar,

Sözümü çok fazla uzatmadan kısa bir bilgilendirmeye tamamlamak istiyorum. Biliyorsunuz zor zamanlardan geçiyoruz. Derin bir ekonomik kriz yaşıyoruz ve ülkeyi yönetenler bu krizin tüm bedelini emeğiyle geçinen kesimlere ödetmek istiyorlar. İşsizlik fonundan kamu bankalarının kaynaklarına kadar ortak zenginliklerimizin tümü sermayenin ihtiyaçları için seferber edilirken, halk hayat pahalılığı, işsizlik ve yoksulluk karşısında çaresiz bırakılmış durumda.

Yaşanan ekonomik krizin en fazla etkilediği kesimlerin başında mühendis, mimar ve şehir plancıları geliyor. Hem kamuda çalışan, hem ücretli olarak çalışan, hem de kendi işini yapan meslektaşlarımız büyük bir yaşam zorluğu içinde. İşsiz kalan, KHK'larla işlerinden ihraç edilen arkadaşlarımız için durum çok daha zor.

Bu zor günleri aşabilmenin yegane yolu birlikte mücadele etmek, emeğimize, mesleğimize ve haklarımıza birlikte sahip çıkmak. Bir süredir TMMOB olarak bu konuda bir kampanya yürütüyoruz. Farklı eylem ve etkinliklerle bir yandan üyelerimize ulaşırken, diğer yandan da sorunlarımızın çözümü için her düzeyde girişimde bulunuyoruz.

Geçtiğimiz haftalarda iki ayrı çalıştay gerçekleştirdik. Kampanya kapsamındaki son çalıştayımız OHAL KHK'ları ile ihraç edilen Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının sorunları hakkında olacak. 5 Ocak'ta İMO'da gerçekleştireceğimiz çalıştaya tüm arkadaşlarımızı bekliyorum.

68'in bize öğrettiği, bize bıraktığı en önemli değerlerden birisi de arkadaşlarımıza sahip çıkmanın önemidir. Bugüne kadar KHK'lar ile ihraç edilen tüm arkadaşlarımıza sahip çıktık. Haklarında yargı kararı olmaksızın ihraç edilen tüm arkadaşlarımızın tüm haklarıyla birlikte işlerine dönebilmesi için mücadeleye devam edeceğiz.

Hepinizi 68'in devrimci ruhuyla, Harun Karadeniz'in, Zeki Erginbay'ın, Akın Özdemir'in Teoman Öztürk'ün anısı ve mücadelesiyle bir kez daha selamlıyorum.

Yaşasın mücadelemiz,

Yaşasın TMMOB'nin devrimci, demokrat, yurtsever geleneği

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

OHAL KHK'LARIYLA İHRAÇ EDİLEN MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARININ SORUNLARI ÇALIŞTAYI

5 Ocak 2019/ANKARA

Değerli Arkadaşlar,

Hepinizi Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu adına selamlıyorum. Olağanüstü Hal Kanun Hükmünde Kararnameleriyle ihraç edilen mühendis, mimar ve şehir plancılarının sorunlarını tartışacağımız çalıştayımıza hepiniz hoş geldiniz.

Bugünkü çalıştayımız “Krizle Karşı Emeğimize, Mesleğimize ve Haklarımıza Sahip Çıkıyoruz” başlığıyla yürüttüğümüz kampanya kapsamında düzenlediğimiz çalıştayların üçüncüsü oluyor. Geçtiğimiz haftalarda “Kamuda Çalışan Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Sorunları” ve “Ücretli Çalışan-İşsiz Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Sorunları” çalıştaylarımızı gerçekleştirdik.

45. Genel Kurulumuzda aldığımız kararlara dayanan bu çalıştaylarımızda yürütülen tartışmaların örgütsel faaliyetlerimiz açısından ön açıcı olacağına inanıyorum.

Değerli Arkadaşlar,

Sarsıcı bir kriz döneminden geçiyoruz. İktidar her ne kadar gerek TÜİK rakamlarını manipüle ederek, gerekse medya üzerindeki etkisini kullanarak krizi görünmez kılmaya çalışsa da, krizin etkileri gündelik hayatın her alanında hissediliyor.

Üretimini durduran fabrikalar, işçi çıkaran işletmeler, iptal edilen projeler, iflas eden şirketler ekonomideki krizin şiddetinin giderek arttığını gösteriyor. Mart ayında gerçekleştirilecek seçimler nedeniyle iktidarın tüm kaynakları seferber etmesine rağmen ekonomi küçülmeye devam ediyor.

Ekonomi hızla küçülürken, fiyat artışları ise devam etmektedir. Enflasyonla Topyekûn Mücadele Kampanyasına, Enflasyon sepetinde etkisi yüksek kalemlerde yapılan vergi indirimlerine rağmen, 2018 yılı enflasyonu %20'nin üzerinde açıklandı. İşsizlik rakamları yüzde 11'ün üzerinde ve döviz kuru da en küçük fırsatta yukarılara fırlıyor.

Halkın yaşamını sürdürmesini güçleştiren bu ekonomik krizin nedeni, yıllardır uygulanan yanlış ekonomi politikalarıdır. Yurt dışından sağlanan sıcak para akışına dayalı rant ekonomisi, ülkemizde düzenli ve giderek daha sık aralıklarla krizlere neden olmaktadır. Yaşanan her kriz, halkın daha fazla yoksullaşmasına, ülke varlıklarının değersizleşmesine neden olmaktadır.

Emeğiyle geçinen kesimlerin krizler karşısında dayanma gücü azalırken, krizlerin toplumsal maliyeti artmaktadır. İşsiz kaldığı için, borcunu ödeyemediği için, ailesinin geçimini sağlayamadığı, çocuklarına bakamadığı için depresyona girenlerin, kendini yakanların, intihar edenlerin haberleri hepimizin yüreğini acıtmaktadır.

Yanlış ekonomi politikalarıyla ülkeyi bu duruma sürükleyen yöneticilerin kriz karşısındaki tutumu, krizin toplumsal sonuçlarını daha da derinleştirmektedir. Kriz karşısında siyasal iktidarın çözüm önerisi, ekonominin küçültülerek krizin bedelini emeğiyle geçinen yoksul kesimlere ödetmek olmuştur. Temel ihtiyaç maddelerinin fiyatları, vergiler ve kredi maliyetleri artarken, yoksul kesimlere sağlanan sosyal yardımlar, burslar ve sağlık yardımları giderek azaltılmaktadır. Kriz gerekçesiyle insanlar işsiz bırakılmakta, ücretler baskı altına alınmaktadır. Ülkemiz, sadece parası olanın para kazanabildiği bir rant ekonomisine mahkum edilmektedir. İşsizlik fonunda toplanan kaynak, işsiz kalanların hayatlarının idamesi için değil, bankaların ihtiyaçları için kullanılmaktadır.

Ülkemiz bu denli büyük bir krizle boğuşurken, iktidar sahipleri “savurganlık” ve “yolsuzluk” içinde yaşamaktadır. AKP’li Belediyelere kadar uzanan bu savurganlık ve yolsuzluklar, Sayıştay Raporlarında açık biçimde tespit edilmiştir. Halkı tasarrufa çağıran yöneticiler, büyük bir şatafat içerisinde yaşamaya devam etmektedir. Ülkeyi yönetenler lüks içerisinde yaşarken, halkın yoksulluğa mahkum edilmesini kabul etmiyoruz. Krizin bedelinin emekçilere ve yoksullara ödetilmesine hayır diyoruz!

Bu doğrultuda DİSK, KESK ve TTB ile birlikte aldığımız mücadele kararı doğrultusunda her kurum kendi örgütsel yapısı içerisinde krizin yükünün emekçilere ödetilmemesi için çalışmalar yürütmeye başladı. Biz de kasım ayından itibaren buna uygun bir çalışma programı hazırladık.

Biliyorsunuz bu taleplerimizi kamuoyuyla paylaşabilmek için 19 Kasım tarihinde yaptığımız basın toplantısıyla bir kampanya sürecinin içine

girdik. Bu doğrultuda ilk olarak Odalarımız aracılığıyla tüm üyelerimize mektup göndererek yaşadığımız sorunlar karşısında dayanışma ve mücadele çağrısında bulunduk. İl Koordinasyon Kurullarımız aracılığıyla basın açıklamaları gerçekleştirdik. Kampanya taleplerimizi içeren broşür ve görseller hazırlayarak sosyal medya platformlarında yaygınlaştırdık.

24 Kasım tarihli Yönetim Kurulu toplantımızda 2019 yılı Mühendis, Mimar, Şehir Plancısı asgari ücretinin 4500 TL olarak karar altına aldık. Bu kararın ardından SGK tarafından geçtiğimiz yıl tek taraflı olarak feshedilen işbirliği protokolünün yeniden uygulanması için SBK'ya toplu faks gönderme eylemi gerçekleştirdik. Ve nihayet mecliste başlayan Bütçe Görüşmeleri öncesinde kamuda çalışan meslektaşlarımıza ilişkin taleplerimizi içeren mektubumuzu milletvekillerine gönderdik.

Değerli Arkadaşlar,

Bugün yaşadığımız kriz sadece ekonomiyle sınırlı değil. Türkiye'de uzun yıllardır derin bir siyasal kriz yaşanıyor. AKP'nin toplumsal meşruiyetini kaybetmesi ve demokratik sınırlar içerisinde ülkeyi yönetme kapasitesinin kalmamasıyla başlayan bu siyasal kriz bugün faşizan bir tek adam rejimine dönüşmüş durumda.

Tek adam rejimini doğuran toplumsal, siyasal ve anayasal koşullar 2016 yılında ilan edilen OHAL rejimi içinde hazırlandı. Resmi olarak OHAL altında geçen 2 yıllık süreç, sadece kişisel hak ve özgürlüklerin baskı altında tutulduğu, hukuksuz ve keyfi yönetim anlayışının had safhada yaşandığı değil, Anayasa'nın değiştirildiği, parlamenter demokrasinin ortadan kaldırılarak tek adam rejiminin inşa edildiği dönem oldu. Ülkeyi olağan demokratik koşullarda yönetemeyeceğini, iktidarını sürdüremeyeceğini bilen AKP, baskı ve keyfiyete dayalı bir OHAL rejimi ve onu takip eden tek adam rejimiyle ülkeyi kendi yönetebileceği bir biçime dönüştürdü.

Biliyorsunuz 15 Temmuz Darbe girişimi sonrasında "Darbe girişiminde bulunan terör örgütünün tüm unsurlarıyla ve süratle bertaraf edilebilmesi" amacıyla 3 aylığına ilan edilen Olağanüstü Hal tam iki yıl sürdü. OHAL kaldırılmadan hemen önce çıkartılan yasayla da OHAL dönemine benzer yetkilerin valilikler ve kamu kurumları aracılığıyla 3 yıl boyunca kullanılabilmesine dair düzenleme yapıldı. Yani bugün aslında OHAL rejimi fiilen devam ediyor. Ankara'da Valilik tarafından uygulanan açık alanlarda eylem ve eğlence düzenleme yasağı bunun en somut örneklerinden birisi.

OHAL dönemi boyunca yaşanan hak ihlallerini tek tek saymayacağım ama OHAL'in ilk yılında Erdoğan'ın yabancı yatırımcılarla yaptığı toplantıda "Biz OHAL'i grev tehdidi olan yere müdahale için kullanıyoruz" sözünün OHAL'in emekçi karşıtı yüzünü açıkça ortaya koyması açısından önemli görüyorum. Nitekim bu dönem boyunca çok sayıda grev ertelendi. Sendikaların düzenlemek istediği mitingler, yürüyüşler yasaklandı.

2016-2018 yılları arasında yaşanan OHAL döneminin en kendine özgü kamuda yaşanan ihraçlardı. Daha önceki OHAL, Sıkıyönetim ve Darbe dönemlerinde görmediğimiz kadar kamu çalışanı OHAL KHK'larıyla ihraç edildi. 2 yıl boyunca yayınlanan 13 ayrı ihraç KHK'sı ile 135 binin üzerinde kamu çalışanı ihraç edildi. Bunlardan yaklaşık 5 bini, KHK'larla ya da Komisyon Kararıyla işlerine geri döndü. Halen yaklaşık 130 bin kişi ihraç durumunda. İhraç edilenlerin arasında 4543 KESK üyesi kamu çalışanı var. Çoğunluğu kayyum atanan belediyelerden olmak üzere 2 bin yakın DİSK üyesi işçi, 3 bin 500 civarı TTB üyesi hekim ve 3 bine yakın da mühendis, mimar ve şehir plancısı var.

Mühendis, mimar ve şehir plancıları konusunda net rakam veremeyişimizin birkaç nedeni var. İlki ihraç listelerinin gelişi güzel hazırlanıyor olması nedeniyle bazı listelerde mesleki ünvanların yer almaması. Diğerleri de yönetici pozisyonunda görev yapan mühendis, mimar ve şehir plancılarının mesleki ünvanla değil, görev ünvanıyla listelerde yer alması.

Bu ihraçlar arasında çeşitli illerde kamu görevlisi olarak çalışan Oda yöneticilerimiz, şube yöneticilerimiz; il, ilçe ve işyeri temsilcilerimiz, akademiye görev yapan meslek mensuplarımız ve hayatını darbecilerle ve gerici cemaatlerle mücadele ederek geçiren çok sayıda üyemiz de bulunuyor. Bu arkadaşlarımızın bir kısmı şu an aramızda zaten ve forum bölümünde de kendi deneyimlerini aktaracaklardır.

Değerli Arkadaşlar,

OHAL dönemi ihraçlarının en tartışmalı yönü, ihraçların herhangi bir idari soruşturmaya ya da yargı kararına dayanmadan yapılmış olması. Kimler tarafından ne şekilde hazırlandığı belli olmayan listelerle yapılan ihraç kararlarına karşı yargı yolu da kapatıldı. İdare Mahkemelerine, Anayasa Mahkemesine ve AİHM'e yapılan tüm başvurular, OHAL İnceleme Komisyonu adres gösterilerek reddedildi. OHAL İnceleme Komisyonu ise bağımsız bir yargı kurumu değil, yine KHK ile kurulmuş idari bir yapı. Yürütme kendi işlemine karşı itirazı yine kendi biriminde inceleyerek

karara bağlıyor. Bunu da bir yargı süreci gibi göstererek iç hukuk yollarını tümüyle geciktiriyor.

Bunda kendilerince başarılı da oldular. 2 yılı aşkın sürede OHAL Komisyonuna yapılan 125 bin civarındaki başvurunun henüz % 40'ını karar bağladılar. Komisyonunun son açıklamasına göre 2 yılda 50 bin 600 dosya incelemiş ve bunların sadece 3 bin 700'i kabul edilerek işe iadeleri sağlanmış. Başvurusu kabul edilmeyenlerin mahkeme yolu ise 2 buçuk yılın ardından daha yeni başlıyor.

Kamudan ihraç edilen arkadaşlarımız sadece işlerini kaybetmekle kalmadılar. Aynı zamanda başka işlerde çalışmaları önünde engeller de çıkartıldı. Meslek alanımızda bunu en somut olarak yapı denetim alanında yaşadık. Yapı denetimi kuruluşlarında çalışan mühendis ve mimarlardan KHK ile ihraç edilmiş olanların belgeleri Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından iptal edildi. Yeni başvurular da reddedilerek yapı denetimi sistemindeki sicilleri silindi.

İhraç arkadaşlarımızın yurt içinde kamusal hizmeti niteliğindeki işlerde çalışmasına izin verilmediği gibi, pasaport yasakları nedeniyle yurt dışına da çıkmaları engellenmektedir. Meslektaşlarımızın çalışma hakkını elinden alan bu uygulamalara ilişkin bizler TMMOB olarak hukuki mücadelemizi sürdürüyoruz.

Biliyorsunuz Anayasamıza göre "OHAL Rejimi", "neden, konu, amaç ve süre" bakımlarından sınırlandırılmış istisnai bir yönetim biçimidir. Herhangi bir nedene bağlı olmaksızın sürekli bir olağanüstü hal uygulaması söz konusu olamaz. Türkiye'deki OHAL Rejimi ve buna bağlı sınırlandırmalar da resmi olarak 19 Temmuz 2018 tarihi itibarıyla ortadan kalkmıştır. Ama İhraç arkadaşlarımızın durumunda gördüğümüz gibi OHAL kararları etkilerini sürdürmektedir. Buna benzer bir hukuki durum 12 Eylül Darbesi sonrasında 1402'lik olarak bilinen kamu ihraçlarında da ortaya çıkmıştı. Danıştay İçtihadı Birleştirme Genel Kurulu, kamudan ihraç edilenlere ilişkin olarak 1989 tarihinde "sıkıyönetim komutanlarının istemleri üzerine işlerine son verilen memurların, diğer kamu görevlilerinin ve kamu hizmetlerinde görevli işçilerin işlerine son verildiği bölgede sıkıyönetim kalktıktan sonra, kurumlarınca eski görevlerine iade edilmeleri gerektiği" doğrultusunda bağlayıcı bir karar almıştır.

Danıştay'ın bu kararı, Sıkıyönetim ve OHAL dönemlerinde alınan tüm kararlar için bağlayıcıdır. Bunun anlamı, OHAL döneminde alınan kararların

da yürürlükten kalktığı, hukuksuz biçimde ihraç edilen ve haklarında kamu görevinden yasaklı olmalarını gerektirecek bir ceza verilmeyen herkesin görevlerine iade edilmesi gerektiğidir. Biz bulunduğumuz her ortamda, hakkında verilmiş herhangi bir mahkeme kararı bulunmayan, hukuksuz biçimde işinden ihraç edilmiş kamu emekçilerinin geçmişe dönük tüm haklarıyla birlikte işlerine iade edilmesini savunuyoruz.

Değerli Arkadaşlar,

Son 2 buçuk yıldır OHAL ve KHK düzenine karşı mücadele, Birliğimizin en önemli gündemlerinden birisi oldu. OHAL'in kaldırılması için, ihraç edilen arkadaşlarımızın işlerine iadesi için, ihraç edilen yönetici ve üyelerimizle dayanışmamızı gösterebilmek için onlarca basın açıklaması gerçekleştirdik. Özellikle kayyum atanan belediyelerden ihraç edilen üyelerimizle yan yana gelebilmek için Diyarbakır'da yönetim kurulu toplantısı gerçekleştirdik. İhraç edilen üyelerimizin işlerine dönebilmeleri için TBMM ve bakanlıklar nezdinde çok sayıda girişimde bulduk.

DİSK, KESK ve TTB ile birlikte yürüttüğümüz OHAL Değil Demokrasi İstiyoruz Kampanyası boyunca neredeyse her ilde İKK'larımız aracılığıyla basın açıklamaları gerçekleştirdik. Ankara ve İstanbul'da geniş katılımlı forumlar yaptık. Siyasi partiler ve sivil toplum örgütleriyle toplantılar gerçekleştirdik. Özellikle Ankara'da ihraç edilen Akademisyenlerle yoğun bir dayanışma sergiledik. Odalarımızda yürütülen seminerler ihraç edilen akademisyenlere kürsü olarak açıldı.

Elbette şunu da hatırlamak gerekiyor ki TMMOB bir sendikal örgütlenme değil. Üyelerimizle kurduğumuz ilişkinin zemini çok daha farklı. Buna rağmen bizler tüm yasal sınırlılıkları aşan sorumluluk duygusuyla tüm ihraç edilen üyelerimizle dayanışma içinde bulduk. Şunu bilin ki bizler nasıl ki OHAL Rejimine karşı boyun eğmediyse, hiçbir arkadaşımızın da bu süreçte boynunu eğdirmedik.

Değerli arkadaşlar,

Bizler dün olduğu gibi bugün de üyelerimizin, ülkemizin ve mesleğimizin geleceğini savunmaya devam edeceğiz. Karanlığa karşı aydınlığı; baskıcı, otoriter yönetim anlayışına karşı, özgürlük ve demokrasiyi; ırkçı ve milliyetçi anlayışın beslediği linç kültürüne karşı, bir arada kardeşçe ve barış içinde yaşamayı; paranın tek egemen güç olduğu piyasa anlayışına karşı eşitliği ve adaleti savunmaya devam edeceğiz. Emekçi sınıfların haklar mücadelesine; halkımızın işsizlik, yoksulluk ve yolsuzlukla

mücadelesinde taleplerine sahip çıkmaya devam edeceğiz. Hukuksuz biçimde işinden, ekmeklerinden edilen arkadaşlarımızın ekmek, adalet ve onur mücadelesine omuz vermeye devam edeceğiz.

Çalıştayımızın düzenlenmesinde emeği geçen düzenleme kurulu üyelerimize hepinizin huzurunda teşekkür ediyorum. Burada yürütülecek tartışmaların sorunlarımızın çözümüne ve örgütlülüğümüzün büyütülmesine katkı vereceğine olan inancımla hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yaşasın TMMOB Örgütlülüğü, Yaşasın Mücadelemiz!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TARIM HAFTASI 2019 “TARIMDA ÇÖZÜM ARAYIŞI-ÖRGÜTLENME” SEMPOZYUMU

12 Ocak 2019/ANKARA

Sayın Konuklar, Değerli Arkadaşlar

Hepinizi Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu adına dostlukla selamlıyorum. Ülkemizde tarımsal öğretimin başlangıcınının 173. Yıldönümü vesilesiyle Ziraat Mühendisleri Odamız tarafından gerçekleştirilen bu sempozyumda aranızda olmaktan mutluluk duyuyorum.

Biliyorsunuz tarımsal üretimin başlangıcı ve yoğunlaşması aynı zamanda uygarlaşma sürecinin de başlangıcıdır. Tarımsal üretimin çok uzun yıllara dayanan geçmişine rağmen, yaşanan tüm teknolojik ilerlemelere ve üretim tekniklerindeki gelişmelere rağmen ne yazık ki, insanlık hala açlık ve kıtlıkla boğuşmaktadır.

Tarımsal üretime duyulan sürekli ve büyüyen ihtiyaç, bu alanda çalışan, emek harcayan, fikir üreten siz değerli ziraat mühendislerinin omuzlarındaki yükü de artırmaktadır.

Değerli Arkadaşlar,

Konuşmamda günün anlamına binaen iki temel konunun altını çizmek istiyorum.

Bunlarda ilki diğer tüm mühendislik alanlarında olduğu gibi, ziraat mühendisliği alanında da giderek düşen yükseköğretim kalitesi.

ikinci husus ise konuşmamın başında da dile getirdiğim gibi tarımsal üretimde yaşanan sorunlar ve kıtlık.

Bugün her ne kadar tarımsal öğretimin 173. Yılını kutluyor olsak da, ne yazık ki ülkemizdeki ziraat fakültelerinde verilen eğitim ve öğretim, 173 yıllık bilgi birikimini ve teknik gelişmeyi yansıtmamaktadır.

Sayın başkanımızın yaptığı konuşmada da dile getirildiği gibi, bunun en büyük nedeni, plansız ve kontrolsüz biçimde artan fakülte, program ve öğrenci sayıdır.

Türkiye'nin yükseköğretim altyapısı, toplumsal örgütlenmesi, sınai ve zirai yapısı bu kontrolsüz genişlemeyi nitelikli ve üretken bir güce dönüştürmekten çok uzaktır.

AKP hükümetleri döneminde çoğunlukla seçim yatırımı olarak hayata geçirilen “Her İle Bir Üniversite” projesi ile ülkemizdeki yükseköğretimin en önemli problemlerinden biri olan “eğitim kalitesi ve standardı” sorunu yaygınlaştırılmış, üniversiteler arası uçurumlar giderek derinleşmiştir.

Üniversitelerin ve öğrencilerin sayısı arttıkça, özellikle mühendislik, mimarlık, şehir plancılığı gibi teknik bölümler için gerekli alt yapı, laboratuvar ve uygulama sistemleri açığı daha da büyümüştür.

2018 yılı ÖSYM broşüründe yer alan bilgilere göre ülkemizde farklı isimler altında eğitim yapan 35 ayrı Ziraat Fakültesi bünyesinde toplam 169 program yer almaktadır. Doluluk oranları giderek düşen bu programlara geçtiğimiz yıl 4 binin üzerinde öğrenci yerleşmiştir. Her yıl bir o kadar mezun verildiği anlamına gelmektedir.

Ülke ihtiyaçlarıyla, tarım ve sanayi politikalarıyla bağdaşmayan yükseköğretim planlaması nedeniyle üniversite mezunları işsizliğe mahkum edilmiştir.

Aralarında çok sayıda ziraat mühendisin de bulunduğu yüzbinlerce mühendis, mimar ve şehir plancısı, mezun olduğu alan dışında çalışmak zorunda kalmakta, yüzbinlerce mezun ise hiç iş bulamamaktadır.

Değerli Arkadaşlar,

Altını çizmek istediğim ikinci husus ise konuşmamın başında da dile getirdiğim gibi tarımsal üretimde yaşanan sorunlar ve kıtlık.

Kıtlık kavramı çok eski zamanlara ait bir olguymuş gibi görünse de, özellikle küresel iklim değişikliği, bilinçsiz kullanılan tarım kimyasalları, yanlış tarım politikaları ve en önemlisi de küresel tarım tekellerinin çıkarları nedeniyle son yıllarda sıklıkla kıtlık sorunuyla karşılaşmaktayız.

Günümüzde küresel sermaye tarımsal üretimin tüm aşamalarında; yani tohum üretiminden, zirai mücadeleye kadar tüm süreçleri kontrol etmek istemektedir.

Bu şirketler tekellerini pekiştirmek için, IMF, Dünya Ticaret Örgütü, Dünya Bankası gibi kuruluşlar aracılığı ile geri kalmış ve gelişmekte olan

ülkelere tarım ve gıda alanında kamusal üretim ve denetimin ortadan kaldırmaları noktasında dayatmalarda bulunmaktadır.

Bugünkü sempozyumun temasını da oluşturan tarımsal örgütlenme pratikleri, bu şirketlerin çıkarları doğrultusunda, IMF ve Dünya Bankası zorlamasıyla hızla tasfiye edilmektedir. Örgütsüz küçük üreticiler, piyasa süreçlerine egemen olan çok uluslu şirketler karşısında çaresiz kalmaktadır.

Ülkemizde de benzer bir süreç yıllardır işletilmektedir. Yasa değişiklikleri, özelleştirmeler, gıda alanındaki kamu kurumlarının tasfiyesiyle yaşanan talan süreci ülkemizdeki tarımsal üretimi ve tarım üretimiyle geçinen toplumsal kesimlerin hayatını sürdürülemez noktalara getirmiştir.

Bugünkü sempozyum boyunca sıklıkla adı geçecek olan tarım alanındaki Kamu İktisadi Teşekkülleri, tarımsal üretimi ve çiftçileri desteklemeye yönelik çok sayıda kurum, tarımsal alana yönelik sübvansiyonlar özellikle son 30 yıldır uygulanan neoliberal programlar ile tümüyle ortadan kaldırılmış ya da işlevsizleştirilmiş durumdadır. Bunun en son örneği, geçtiğimiz yılbaşında özelleştirilen Şeker Fabrikalarıdır.

Sevgili Katımcılar

TMMOB olarak biz, yıllardan beri sanayiden eğitime, üretimden istihdama, beslenmeden sağlığa, enerjiden tarıma kadar bütün alanlarda toplumcu, bağımsızlıkçı politikalar geliştirmenin önemi ve gerekliliğinin altını çizmeye çalışıyoruz.

Yıllardır giderek sıklaşan aralıklarla yaşadığımız ekonomik krizlerin kalkınma ve planlama anlayışının tümüyle terkedilmesinden, izlenen üretimden yatırımdan kopuk politikalardan, bilim ve teknolojiye, teknolojik atılımlara gerekli desteğin verilmemesinden, bu alanlardaki dışa bağımlılığın daha da pekiştirilmesinden kaynaklandığını ısrarla vurguluyoruz.

Ülkemizin kaynakları, küresel güçlerin baskısından bağımsız bir şekilde değerlendirildiğinde, bilimi ve teknolojiyi esas alan, AR-GE ve inovasyona ağırlık veren, yerli yatırımcıyı, yerli üreticiyi özendiren ve koruyan, devletin ekonomideki yönlendiriciliğini artıran, dış girdilere bağımlı olmayan, öznesine sosyal devlet anlayışını oturtan, istihdam odaklı ve planlı bir kalkınmayı öngören politikalar uygulandığında, ülkemizin çehresinin değişeceğini iddia ediyoruz.

Tarım alanına da bu eksenle yaklaşıyoruz.

Tarımsal anlamda dışa bağımlılığın ortadan kaldırılmasını,

IMF ve Dünya Bankası ile Dünya Ticaret Örgütü'nün ülkemiz tarımı ve kırsal yaşam üzerindeki, genel düzenleyici işlem yapma girişimlerine karşı çıkılmasını, her türlü dayatmanın reddedilmesini,

Türkiye'nin gıda ve tarım sektörünü piyasalaştıran ve dış bağımlılığı artıran tohumculuk, lisanslı depoculuk, şeker, tütün vb. neoliberal yasaların iptal edilmesini,

Ülke ihtiyaçlarını önceleyen, yerli ekimi, yerli üreticiyi koruyan ve destekleyen, istihdam geliştiren politikaların yaşama geçirilmesini

Ülkemiz ve halkımızın geleceği için elzem görüyoruz.

Değerli Arkadaşlar,

Bugünkü sempozyumumuzun başlığında dile getirilen “tarımda örgütlenme” konusunu çok önemsiyorum. Neoliberalizm, kamusal niteliği olan her alanın tümüyle ticarileştirilmesi, şirketleştirilmesini amaçlamaktadır. Bu politikalar ne yazık ki yıkıcı toplumsal sonuçlar ortaya çıkarmaktadır.

Bizim bir biçimde bu yıkıcı süreci tersine çevirmemiz gerekiyor. Kamusal olan her alanı, kamucu politikalar etrafında yeniden örgütlememiz gerekiyor.

Şirketlerin çıkarını değil üreticilerin çıkarını, şirketlerin önceliklerini değil toplumun önceliklerini koruyan bir anlayışlar bir araya gelebileceğimiz örgütlenme biçimleri ve pratikleri yaratmamız gerekiyor.

Kooperatiflerden birliklere, derneklerden dayanışma ağlarına kadar farklı örgütlenme biçimleriyle emekçileri bir araya getirmemiz gerekiyor.

Bugünkü sempozyumumuzun bu ihtiyaca yönelik önemli çözüm önerileri getireceğine olan inancımınla hepinizi saygı ve dostlukla selamlıyorum.

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB KAMUCU POLİTİKALAR SEMPOZYUMU DANIŞMA KURULU TOPLANTISI

26 Ocak 2019/ANKARA

Değerli Hocalarım, Sevgili Arkadaşlar

Hepiniz Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu adına saygıyla selamlıyorum. Yoğun çalışma programınızda zaman ayırıp burada olduğunuz için sizlere teşekkür ediyorum.

Pek çoğunuzun yakından tanıdığı gibi, ülkemizdeki mühendis, mimar ve şehir plancılarının mesleki birliği olarak TMMOB, bir yandan üyelerinin hak ve çıkarlarını, ülkemiz çıkarları temelinde koruyup geliştirirken diğer yandan da mesleki birikimlerimizin toplum yararına kullanılması için mücadele etmektedir.

Sermaye kesimlerinin dar ve bencil çıkarları karşısında kamunun ortak önceliklerinin korunması 1970’li yılların başından itibaren TMMOB için bir nirengi noktası olmuştur. Son 50 yıldır planlamadan sanayileşme politikalarına, özelleştirmelerden kentsel mekanların korunmasına, çevre mücadelesinden işçi sağlığına kadar her alandaki mücadele çizgimiz bu kamusal anlayışla oluşturulmuştur.

Basın açıklamalarımızda, kongre ve sempozyumlarımızda, raporlarımızda sürekli olarak kamu yararının, kamusal varlıkların, kamucu bakış açısının altını çizmemizin nedeni, neoliberal politikaların kamuya ait olan her şeye ve kamuculuk fikrine karşı yürüttüğü sistematik savaştır.

1980’li yıllardan itibaren uygulanmaya başlayan özelleştirme politikalarıyla kamu kaynakları ve olanaklarıyla inşa edilen kurumlarımız, fabrikalarımız, madenlerimiz, işletmelerimiz tümüyle sermayeye aktarılmıştır. Aynı süreçte eğitim, sağlık ve sosyal güvenlik gibi kamu hizmetleri de ticarileştirilerek birer rant kapısı haline dönüştürülmüştür.

Özallı yıllardan itibaren iktidara gelen tüm hükümetlerin öncelikli programı “özelleştirmelerin tamamlanması” olmuştur. Başlangıçta “verimsizlik”, “zarar eden kitleri elden çıkartma” ve “devletin sırtındaki kamburdan kurtulma” söylemiyle ilerleyen özelleştirme uygulamaları, 2000’li yıllardan itibaren en karlı kuruluşların en önce satıldığı bir yağmaya dönüşmüştür.

16 yılı aşkın süredir devam eden AKP iktidarı, bu uygulamaların en yoğunlaştığı dönem oldu. AKP bu piyasalaştırma sürecini kendine yakın kesimlere rant ve imtiyaz sağlama aracı kullanarak kendisine doğrudan bağımlı bir sermaye sınıfı da yaratmış oldu. Son 16 yılda bir yanda özelleştirmeler yoluyla yandaş sermaye kesimlerine büyük çaplı kaynak aktarımları yaşanırken, diğer yandan emekçi ve yoksul kesimlerin kamusal hizmetlere erişimi kısıtlandı. Sosyal devlet anlayışı yerine, parti ilişkileri eliyle sürdürülen yardım ağları ön plana çıktı.

TMMOB olarak bu sürecin önüne geçebilmek, kamusal mal ve hizmetlerin sermaye kesimlerine peşkeş çekilmesini önleyebilmek için büyük mücadeleler verdik. Birliğimizin Anayasa ve yasalardan kaynaklanan kamusal niteliği sayesinde, hem özelleştirme süreçlerini mümkün kılan yasal düzenlemelere hem de tek tek tüm özelleştirme işlemlerine karşı yoğun bir hukuki mücadele sürdürdük.

Birlik ve bağlı odalar olarak özelleştirme uygulamalarına karşı binlerce dava açtık, çok sayıda bilimsel etkinlik düzenledik ve kitlesel kampanyalar düzenledik. Açtığımız bu davalar ve yürüttüğümüz kitlesel mücadele, özelleştirme uygulamalarını durduramasa da, sürecin bütünüyle yağmaya dönüşmesine engel olmuştur.

TMMOB olarak sadece özelleştirme süreçlerine müdahil olmadık. Aynı zamanda kent kimliğimizin ve ortak yaşam alanlarımızın korunması konusunda da büyük mücadeleler verdik. Kentlerimize kimliğini veren yapıların koruma altına alınması, park-bahçe-meydan gibi ortak kullanım alanlarının bu özelliklerinin devam ettirilmesi için hem hukuki hem de sosyal alanda büyük çaba harcadık. İnanıyorum ki bu çabalar, toplumun geniş kesimlerinde kent bilincinin yerleşmesi, ortak mekanlara sahip çıkma anlayışının gelişmesi açısından çok değerli sonuçlar yaratmıştır.

Siyasi iktidarın birliğimizi bu denli hedef almasının altında yatan gerekçe, Birliğimizin neoliberal saldırılar karşısındaki kararlı tutumu ve mücadelesidir. Yöneticilerimizi hedef alan dava ve soruşturmalar bir yana, TMMOB'nin kamusal, özerk ve merkezi yapısını ortadan kaldırmaya yönelik yasa ve mevzuat değişiklikleriyle de kurumsal yapımız hedef alınmaktadır.

Değerli Hocalarım, Sevgili Arkadaşlar

Siyasal iktidarın kamusal olan her anlayış ve varlığa yönelik sistematik saldırganlığı karşısında kamusal olanın savunusu tüm toplumsal

muhalefetin öncelikli görevlerinden birisi haline gelmiştir. Geçtiğimiz yıl gerçekleştirdiğimiz 45. Genel Kurulumuzda da bu konunun önemi konuşuldu ve Kamusal Üretim, Hizmet ve Denetimi Yeniden Kazanmak ve Kamu Kaynak ve Varlıklarının Yağmasını Durdurmak için Mücadele doğrultusunda Genel Kurul Kararı alındı. Bu doğrultuda kararımız “kamu” kavramını tüm boyutlarıyla ele alabileceğimiz, neoliberal yıkım politikaları karşısında kamusal bir odak yaratabileceğimiz “KAMUCU POLİTİKALAR SEMPOZYUMU” olarak şekillendi.

Oda temsilcilerimizden oluşan düzenleme kurulumuzla yaptığımız ön toplantıların ardından bu alanda çalışma yürüten siz değerli hocalarımızla oluşturduğumuz Danışma Kurulumuzla bu ilk toplantımız. Sempozyumumuz esas olarak burada yürüteceğimiz tartışmalar ve sizlerin önerileriniz ekseninde şekillenecek.

Burada yürütülecek tartışmaların sadece sempozyum planlanması açısından değil, TMMOB'nin mücadelesi açısından da değerli katkıları olacağına inanıyorum. Hepinize buraya katıldığınız için bir kez daha teşekkür ediyorum.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

26. ADALET VE DEMOKRASİ HAFTASI KAPSAMINDA “GÜNÜMÜZDE TOPLUMSAL MÜCADELE PANELİ”

26 Ocak 2019/ANKARA

Değerli Arkadaşlar

Hepinizi Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği adına dostlukla selamlıyorum. Bu yıl 26.’sı düzenlenen Adalet ve Demokrasi Haftası etkinlikleri kapsamında gerçekleştirilen bu panelde sizinle olma fırsatını verdiği için Uğur Mumcu Araştırmacı Gazetecilik Vakfı’na çok teşekkür ediyorum.

24 Ocak 1993’te katledilen Uğur Mumcu ve 31 Ocak 1990 tarihinde katledilen Muammer Aksoy’un şahsında politik cinayetlerin hedefi olan tüm aydın, yazar ve gazetecilerimizi saygıyla anıyorum.

Değerli Arkadaşlar,

Panelimizin de parçası olduğu bu etkinliklerin temelinde, adalet ve demokrasinin, ancak, dayatmalara, baskılara, hoşgörüsüzlüğe, işkenceye, haksızlığa direnen yurttaşların çoğalmasıyla yerleşebileceği düşüncesi yatıyor. Bunun sağlanması da hepimizin bildiği gibi toplumsal mücadelenin gelişmesi ve yaygınlaşmasıyla mümkün.

En başından şunu açıkça söylemek gerekir ki toplumsal mücadelenin, toplumsal muhalefet hareketlerinin geriye düştüğü bir dönemden geçiyoruz.

2013 yılında yaşadığımız heyecan verici Gezi Direnişi’nin şiddetle bastırılmasından bu yana, toplumsal muhalefete yönelik sistematik devlet baskısı, geniş kitlelerin sokaklardan çekilmesine neden oldu.

Medya manipülasyonu ile desteklenen sistematik devlet şiddetinin kitleler üzerinde yarattığı tedirginlik, gücünü kitlelerden alan sendikaların, meslek örgütlerinin hatta siyasi partilerin etkinliklerinin azalmasına neden oldu.

Özellikle 2015 yılında gerçekleştirilen 7 Haziran seçimleri sonrasında Türkiye’nin içine girdiği kaos ve şiddet sarmalı, toplumun geniş

kesimlerinde henüz telafi edemediğimiz bir özgüven ve cesaret kaybına neden oldu.

Mitinglerimizi, kent meydanlarını, turist kabilelerini, otobüsleri hatta düğünleri bile hedef alan ve yüzlerce yurttaşımızı aramızdan koparan canlı bomba saldırıları insanların sokağa çıkma ve kitlelerle birlikte davranma eğilimlerini bastırdı.

AKP'nin toplumsal ve siyasal gücünün en alt seviyeye düştüğü, tek başına iktidar olanağını kaybettiği 7 Haziran seçimlerinin hemen peşinden yaşanan bu süreç ve buna eklenen 15 Temmuz Darbe Girişimi, AKP'nin toplumu sürekli baskı ve tehdit altında tuttuğu bir istibdat rejiminin inşasıyla sonuçlandı.

Darbe Girişimi sonrasında 2 yıl süren OHAL Rejimi, darbeye katılan unsurların açığa çıkartılması ve kamudan arındırılması için değil, toplumsal muhalefetin bastırılması için kullanıldı. OHAL KHK'ları toplumun üzerinde Demokles'in Kılıcı gibi sallandı.

Bu süreçte hayatlarını cemaatlerle mücadeleyle geçiren pek çok kamu emekçisi, pek çok akademisyen hukuksuz biçimde mesleklerinden ihraç edildiler.

Sendikalı olmak, örgütlü mücadele etmek, sosyal medya muhalif paylaşımlar yapmak bu ihraçların gerekçesi olarak gösterildi.

Zaten siyasallaşmış olan yargı mekanizması tümüyle işlemez hale getirildi. Mahkemeler hukuksuzlukları cezalandırmak yerine, toplumu susturmanın, toplumsal muhalefeti hizaya getirmenin bir aracı olarak işlev gördü.

Sokağa çıkan her kesim zorbalıkla bastırıldı, sebepsiz yere insanlar göz altına alındı, binlerce kişi keyfi gerekçelerle cezaevlerine gönderildi.

Bu OHAL rejimi içinde, bu zorbalık altında hem anayasa değiştirildi hem de Cumhurbaşkanı seçimi yapıldı.

Antidemokratik ve şaibeli seçimlerle, YSK'nın akıllara zarar kararlarıyla seçimlerden istedikleri sonuçları aldılar ve istibdat rejimini Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi adıyla kalıcı hale getirdiler.

Geçtiğimiz Temmuz ayında ismen OHAL kaldırılmış olsa da, OHAL yetkileri Valilikler ve kamu kurumları eliyle kullanılmaya devam ediyor.

Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri adeta OHAL KHK'ları gibi insanların günlük yaşamını ve kamu idaresini şekillendirmeye devam ediyor.

Meclis tümüyle işlevsiz hale getirilmiş durumda.

Ülkemizdeki toplumsal muhalefetin bu dehşet verici devlet şiddetiyle baş edecek düzeyde olmaması, geniş halk kesimlerinin kendi kabuğuna çekilmesine neden oluyor.

Peki toplumsal muhalefetin bileşenleri olarak bizler bu süreçte ne yaptık, neler yapabiliyoruz? Öncelikle altını çizmem gerekiyor ki, bizler bu sürece asla boyun eğmedik, rıza göstermedik. İktidarın kuyrukçusu ve destekçisi olmadık.

Bu sürecin başında gerek TMMOB olarak tek başımıza yürüttüğümüz çalışmalarla, gerekse KESK, DİSK, TTB ve diğer kitle örgütleriyle birlikte yürüttüğümüz faaliyetleriyle demokrasinin özgürlüklerin sınırının geliştirilmesi için, adalet talebinin yükseltilmesi için elimizden gelen her çabayı gösterdik.

Ülkede yükseltelen şiddet iklimine karşı barışı ve kardeşçe bir arada yaşamı savunduk.

15 Temmuz Darbe Girişimi'ne nasıl karşı çıktıysak, AKP'nin darbe bahanesiyle yürürlüğe koyduğu sivil darbesine de aynı kararlılıkla karşı çıktık.

OHAL kaldırılсын, KHK'lar iptal edilsin kampanyaları düzenledik.

Kanun Hükmünde Kararnamelerle haksız ve hukuksuz biçimde işlerinden atılan mühendis, mimar ve şehir plancılarının işlerine geri dönmeleri için girişimlerde bulunduk.

Anayasa Referandumu sürecindeki “Hayır” kampanyasından Cumhurbaşkanlığı seçimlerindeki Anayasal Demokrasiden yana tavrımıza; Adalet yürüyüşünden barış talebine kadar her alanda sesimizi gür bir biçimde yükselttik.

Bir yandan özgürlük ve demokrasinin sınırlarının genişletilmesi için mücadele derken diğer yandan da kamunun çıkarlarının korunması için; ülke zenginliklerimizin yağmalanmaması için büyük mücadeleler verdik.

Yine bu dönem boyunca açtığımız davalar ve yürüttüğümüz hukuki mücadele ile şehirlerimizin, kıyılarımızın, madenlerimizin, tarihi

eserlerimizin, kültürel mirasımızın yağmalanmasına karşı önemli davalar kazandık.

Birlik olarak açtığımız davaların en önemli özelliği, dava süreçlerinin bölgedeki toplumsal mücadele ile iç içe yürümedir. TMMOB İl Koordinasyon Kurullarımız ve bağlı Odalarımızın yöneticilerimiz, bu süreçte sadece dava tarafı değil, mücadelenin de parçasıdır.

Bu mücadeleler nedeniyle Gezi Direnişinden Cerattepe Direnişine, AOÇ konusunda yapılan basın açıklamalarına kadar her yerde yönetici arkadaşlarımız yargılanmaktadır. İdari mahkemede davacısı olduğumuz hemen her davanın, sulh ceza mahkemesinde sanığı durumundayız.

Halen birliğimizin taraf olduğu 200'ün üzerinde dava hukuk birimimiz tarafından takip edilmektedir.

Enerjiden sanayileşmeye, kentsel planlamadan ulaşım, tarımsal üretimden madencilik, imar aflarından, iş cinayetlerine, varana değin onlarca alanda yüzlerce etkinlik düzenledik. Sonuç Bildirgelerini ve bu alanlarda hazırladığımız raporları kamuoyu ile paylaştık.

Şehirlerimizde kent sempozyumları düzenledik.

Bu kararlı ve mücadelecî tutumumuz nedeniyle iktidarın çok yönlü saldırılarıyla karşı karşıya kalıyoruz.

Her fırsatta, birliğimizin kamusal statüsünü aşındırmak, mesleki etkinliklerimizi sınırlandırmak ve özerk yapımızı ortadan kaldırmak için farklı çabalar içine giriyorlar.

Kamusal denetim yetkilerimizi buduyorlar. Oda gelirlerimizi düşürüyorlar. Torba yasalar ile kuruluş kanunumuzda yapılmaya çalışılan değişikliklerle susturulmak, parçalanmak ve bertaraf edilmek isteniyoruz.

Bunun yöntemi kimi zaman Cumhurbaşkanlığı Devlet Denetleme Kurulu Raporu oluyor, kimi zaman yönetmelik değişikliği, kimi zaman da bakanlıkların İdari ve Mali Denetlemesi oluyor.

Bu süreçte hakkımızda çok sayıda dava ve soruşturma açıldı. Seçim yasaklarına uymadığımız gerekçesiyle idari para cezalarına çarptırıldık. Geçtiğimiz yıl bu zamanlarda yaptığımız “yurtta ve dünyada barış” açıklamamız ve TTB Merkez Konseyi üyelerine verdiğimiz destek nedeniyle hakkımızda hala soruşturma yürütülüyor. Bundan tam 6 yıl

önceki Gezi Direniş'i'nin örgütleyicisi oldukları gerekçesiyle İstanbul'daki TMMOB yöneticisi arkadaşlarımıza davalar açılıyor.

Sevgili Arkadaşlar,

Bugün ülkemizde yaşadığımız sorunun bir yüzü baskıcı ve antidemokratik bir tek adam rejimi iken diğer yüzü de derin ekonomik kriz.

Ülkemiz uzun zamandır ekonomik durgunluk, yüksek enflasyon ve işsizlik gibi sonuçlar yaratan çok boyutlu bir ekonomik kriz yaşıyor.

Medya manipülasyonu ve TÜİK'in şaibeli istatistikleriyle gerçek boyutu gizleniyor olsa da gündelik yaşamımızda ekonomik göstergelerden çok daha derin bir kriz yaşadığımızı hissediyoruz.

Kapanan işletmeler, boş kalan dükkanlar, ödenemeyen borçlar, hacizler, konkordato ilanları, toplu işten çıkarmalar gibi şeyler gündelik hayatımızın parçası oldu.

Siyasal iktidar krizi seçim sonuna kadar sürdürülebilir boyutlarda tutmaktan başka bir çözüm getirmiyor.

Kamunun tüm kaynakları piyasaları canlı tutabilmek, sermaye kesimlerinin acil ihtiyaçlarını çözmek için seferber ediliyor. Krizin tüm yükü emekçilere ödetilmek isteniyor.

Bizler bu ülkenin emek ve meslek örgütleri olarak en başından itibaren Krizin faturasını emekçilerin değil, krizi yaratanların ödemesi için mücadele birlikteliği içine girdik.

DİSK, KESK, TTB ile birlikte ortak bir anlayışla ama kendi örgütsel dinamiklerimiz üzerinden kriz karşı geniş çaplı kampanyalar örgütledik.

Bizler de TMMOB olarak taleplerimizi kamuoyuyla paylaşabilmek için 19 Kasım tarihinde yaptığımız basın toplantısıyla bir kampanya sürecinin içine girdik. Bu doğrultuda ilk olarak Odalarımız aracılığıyla tüm üyelerimize mektup göndererek yaşadığımız sorunlar karşısında dayanışma ve mücadele çağrısında bulunduk. İ

İ Koordinasyon Kurullarımız aracılığıyla basın açıklamaları gerçekleştirdik. Kampanya taleplerimizi içeren broşür ve görseller hazırlayarak sosyal medya platformlarında yayınladık.

24 Kasım tarihli Yönetim Kurulu toplantımızda 2019 yılı Mühendis, Mimar, Şehir Plancısı asgari ücretinin 4500 TL olarak karar altına aldık.

Bu kararın ardından SGK tarafından geçtiğimiz yıl tek taraflı olarak feshedilen işbirliği protokolünün yeniden uygulanması için SBK'ya toplu faks gönderme eylemi gerçekleştirdik.

Ve nihayet mecliste başlayan Bütçe Görüşmeleri öncesinde kamuda çalışan meslektaşlarımıza ilişkin taleplerimizi içeren mektubumuzu milletvekillerine gönderdik.

Kamuda çalışan, Ücretli çalışan, İşsiz ve OHAL KHK'larıyla ihraç edilen meslektaşlarımızın sorunlarına yönelik üç ayrı çalıştay düzenledik.

Bütün bunları anlatmamın nedeni verdiğimiz mücadeleyi göklere çıkartmak, kendimize bir başarı öyküsü yaratmak değil.

Bilakis verdiğimiz mücadelede başarılı olabilmiş olsaydık toplumsal muhalefet çok daha iyi durumda olur, Türkiye için bugün daha farklı şeylerden konuşuyor olurduk.

Bunları anlatma sebebim, ne kadar direngen olursak olalım, içinden geçtiğimiz dönemde alışageldiğimiz mücadele biçimleriyle devletin bu olağanüstü baskı ve otoritesine karşı başarıya ulaşmakta yaşadığımız güçlüğü altını çizmek.

Geçmişte yüzbinlerce insanı meydanlara taşıyabilen toplumsal muhalefet örgütlerinin bunca çabasına rağmen kendi üyelerini bile harekete geçirmekte yaşadığı zorluğu vurgulamak.

Toplumun teslim almış gibi görünen korku iklimine dağıtacak, insanlara umut ve cesaret aşılayacak yeni mücadele yöntemleri bulmamız, yeni birliktelik biçimleri yaratmamız gerekiyor.

İçinde yaşadığımız bu büyük baskı ortamının bunaltıcılığına rağmen, kimi yerlerde birdenbire ortaya çıkan örgütlü direnişler toplumda hızla umut dalgası yaratabiliyor. 3. Havalimanı işçilerinin eyleminde gördük bunu, Flormar Direnişinde gördük, birkaç gün önce İstanbul Başakşehir'deki Şehir Hastanesi'ndeki iş bırakma eyleminde gördük.

Emekçilerin canına tak ettiği anda yapabileceklerini tahmin etmemiz mümkün değil.

15-16 Haziran 1970 işçi direnişi, 1973 sonrasında kitleliliği, 12 Eylül faşizminin büyük tahribatına karşın 1988/89 baharı olarak anılan öğrenci ve işçi hareketleri, 1991 madenci eylemleri, 1995 kamu çalışanlarının

eylemlilikleri, 1998 işçi eylemleri, Kürt halkının demokratik muhalefeti, kadın hareketleri, kamusal üretim mekân ve varlıkların elden çıkarılmasına yönelik tepkiler, laiklik düşmanı gerici eğitim politikalarına karşı tepkiler, yanlış termik santral projelerine, yaşam ve üretim alanları ile çevre tahribatına karşı irili ufaklı yüzlerce eylem bunun en iyi örnekleri.

Önemli olan küçük bir kıvılcım gibi parlayan bu direnişleri var olduğu alanın sınırlarını aşan bir toplumsal eylem haline dönüştürmek.

Bunu biz Tekel Direnişi'nden yaşamıştık, Gezi Direnişi'nde yaşamıştık.

Tekel Direnişi fabrikası özelleştirilen işçilerin statü sorununun aşan bir anlam kazanmıştı ve Türkiye'nin her yerine umut olmuştu.

Gezi Direnişi Gezi Parkı'nın korunmasını aşan bir anlam kazanmıştı ve milyonlarca insanı günlerce meydanlara taşıyan bir kitlesel mobilizasyon yaratmıştı.

Bizim bugün yapmamız gereken belki de bu eylemlerden öğrendiklerimizi bir kez daha gözden geçirmek.

Bu eylemlerin öğrettiği en önemli şey, insanların geleneksel temsil ilişkilerine dayalı siyasal sitemin dar kalıplarını aşan demokratik bir araya gelişlere olan hevesi ve yatkınlığıydı. Kararların hep birlikte alındığı, katılımcılığa ve doğrudan demokrasiye dayalı örgütlere olan güveni ve sempatisiydi.

AKP'nin devlet şiddeti ve medya manipülasyonu ile sindirmek istediği bu doğrudan demokrasi örneklerini toplumsal muhalefetin öznesi haline getirmek gerekiyor.

2015 Haziran'ında ülkemize ışık gibi doğan meclisleşme fikrini bulduğumuz her kurumda, tüm mahallelerde, işyerlerinde yeniden tartışmak ve fiiliyata dökmemiz gerekiyor. Bizler kendi kafamızdaki toplumsal muhalefet fikrini böylesi bir anlayışla demokratikleştirmeden, toplumu demokratikleştiremeyiz.

AKP'nin her geçen gün derinleşen krizine karşı, piyasacı politikalar karşısında kamucu politikaları savunmak, dinsel gericiliğe karşı bilimsel laik eğitim ve çağdaş yaşam biçimlerini savunmak, şiddete ve savaşa dayalı politikalar karşısında barışı ve bir arada yaşamı merkezine alan politikaları savunmak, sermayenin bencil çıkarları yerine toplumun genel çıkarlarını savunmak, emperyalizme karşı bağımsızlığı savunmak,

doğamızı ve çevremizi ranta kurban eden uygulamalara karşı yaşam alanlarımıza sahip çıkmak bizi bu demokratik meclislerde bir araya getirecek en önemli önceliklerdir.

Bizler bir araya gelmeye başladıkça toplumun kendine olan güveni ve cesareti artacaktır. Toplum bir kez kendine güvendiğinde ve yaratıcı girişkenliğiyle meydanlara çıktığında, aşılmaz sanılan barikatlar aşılır, yıkılmaz sanılan saraylar yıkılır.

Bunu yapacak olan bilincin ve cesaretin, köklerini 1960'lardan bugüne uzanan güçlü bir gelenekten alan toplumsal muhalefetimizde olduğuna inanıyorum.

Hepimize bu mücadelede başarılar diliyorum.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB 45. DÖNEM II. DANIŞMA KURULU TOPLANTISI

9 Şubat 2019/ANKARA

“Sayın Başkanlarım,
Sayın Onur ve Denetleme Kurulları Üyeleri,
Birlik ve Odalarımızın Sayın Yöneticileri,
Sayın Meslektaşlarım,

45. Dönem İkinci Danışma Kurulu toplantısına hoş geldiniz.

TMMOB Yönetim Kurulu adına hepimizi dostlukla selamlıyorum. Başta içinde bulunduğumuz bu güzel mekana adını verdiğimiz Teoman Öztürk olmak üzere, geçmişten bugüne TMMOB mücadelesine emek veren tüm arkadaşlarımızı ve yakın zamanda birkaç gün arayla kaybettiğimiz EMO Sayman Üyesi Şakir Aydoğan ve EMO Ankara Şubesi Başkan Yardımcısı Tahsin Yılmaz’ı saygıyla anarak 45. Dönem İkinci Danışma Kurulu Toplantısını açıyorum.

Sevgili Arkadaşlar,

4 ay önce gerçekleştirdiğimiz ilk danışma kurulumuzda 24 Haziran Cumhurbaşkanlığı Seçimlerinin ve sonrasında ülkemizin özellikle idari yapılanmasında yaşanan gelişmeleri değerlendirmiştik.

Aradan geçen kısa zaman dilimine rağmen yeniden bir seçim sürecine girdik. 31 Mart 2019 tarihinde Yerel Seçimler gerçekleştirilecek.

Bir önceki yerel seçimlerden bugüne kadar geçen 5 yıllık süre içerisinde 3 kez Milletvekili Genel Seçimleri, 2 kez Cumhurbaşkanı Seçimleri, 1 kez de Anayasa Referandumu için sandık başına gidildi.

Bu kadar kısa bir zaman dilimi içerisinde bu kadar fazla sayıda seçim yapılması, ülkemizde sürdürülebilir ve istikrarlı bir demokratik rejimin olmadığı en büyük göstergesidir.

Ortaya çıkan bu istikrarsızlığın nedeni AKP iktidarı boyunca anayasal demokrasi anlayışının terk edilmesi, güçler ayrılığı ilkesinin ortadan kaldırılması ve devlet kurumlarının işleyemez hale getirilmesidir.

Artık seçimler önceden belirlenmiş takvimler uyarınca değil, iktidar partisinin konjonktürel ihtiyaçlarına göre yapılmaktadır.

Ülkemizi adeta bir türbülansa sokan bu istikrarsız siyasal rejim, 16 Nisan 2017 Anayasa Referandumu ile kurumsallaştırılmış, 24 Haziran 2018 Cumhurbaşkanlığı Seçimleriyle birlikte ülkemizin idari yapısı bütünüyle altüst edilmiştir.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi olarak adlandırılan bu yeni rejim, demokratik rejimlerin olmazsa olmaz şartı olan denge-denetim mekanizmalarını ortadan kaldırarak yasalara ve kurumlara değil, keyfiyete dayalı bir yönetim anlayışını getirmiştir.

Bu haliyle tek adam rejimi istikrarsızlık, kaos ve meşruiyet krizinin sürekli hale gelmesidir.

TMMOB olarak bu rejimin istikrarsızlık ve kriz üreteceğini en başından itibaren dile getirdik. Aradan geçen zaman, eleştiri ve uyarılarımızda ne kadar haklı olduğumuzu gösterdi. Bugün ülkemiz gerçek anlamıyla bir yönetim krizi ve bununla ilişkili derin bir ekonomik krizle yüz yüze bulunuyor.

Değerli Arkadaşlar,

Ülkemizin içinde bulunduğu istikrarsızlık ve izlenen yanlış ekonomi politikaları nedeniyle geçtiğimiz yıl yaşanan döviz kuru dalgalanmaları, ithalata dayalı sektörlerin işlerini sürdüremez hale gelmesine, döviz borcu olan kesimlerin büyük zararlar yaşamasına neden oldu.

Bugüne kadar defalarca dile getirdiğimiz gibi ekonomimizin siyasal çalkantılar karşısında bu denli kırılgan olmasının nedeni yıllardır izlenen neoliberal politikalarıdır.

Yurt dışından sağlanan sıcak para akışına dayalı rant ekonomisi, ülkemizde düzenli ve giderek daha sık aralıklarla krizlere neden olmaktadır.

Yaşanan her kriz, halkın daha fazla yoksullaşmasına, ülke varlıklarının değersizleşmesine neden olmaktadır. Emeğiyle geçinen kesimlerin krizler karşısında dayanma gücü azalmakta, krizlerin toplumsal maliyeti artmaktadır.

Liyakat esasıyla değil, iktidara sadakat esasıyla yapılandırılmış devlet kurumlarının verileri, yaşadığımız ekonomik krizin boyutlarını gerçek anlamıyla yansıtmamaktadır.

İktidar tarafından yılın son aylarında yapılan vergi indirimlerine, doğrudan piyasa müdahalelerine ve indirim kampanyalarına rağmen TÜİK'in manipüle edilmiş rakamlarına göre 2018 yılı Tüketici Fiyat Endeksi %20'nin üzerinde, Yurtiçi Üretici Fiyat Endeksi ise %33'ün üzerinde çıkmıştır. Bu rakamlar son 15 yılın en yüksek enflasyon oranlarıdır.

Yüksek enflasyona rağmen ülkemizde üretim durma noktasına gelmiştir. Sanayi üretim endeksleri her ay daha da düşmektedir.

Fabrikaların üretimi durdurması, yatırım projelerinin iptal edilmesi, şirketlerin konkordato ilanları ve toplu işçi çıkarmaları olarak hayatlarımıza yansıyan bu veri, Ekim Ayında %11,6 olarak açıklanan işsizlik oranı hızla tırmanmaktadır.

Türkiye en kötü kriz senaryolarından biri olan yüksek enflasyon ve ekonomik durgunluğu aynı anda yaşamaktadır.

Halkın günlük yaşamı bu denli kötüleşmişken siyasal iktidar halkın sorunlarına çözüm bulmak yerine 2019 yılında gerçekleşecek yerel seçimler öncesinde pembe bir tablo yaratmaya çalışmaktadır.

Benzerleri daha önceki kriz dönemlerinde de gördüğümüz ve devlet hazinesini boşaltma pahasına atılan bu spekülatif adımlar, kurlarda ve borçların döndürülmesinde kısa dönemli düzelmeler yaratsa da uzun dönemde krizi daha da derinleştirmektedir.

Nasıl ki 24 Haziran Seçimleri öncesinde yaratılan suni ekonomik büyüme Ağustos ayında büyük bir patlamaya yol açıyorsa 31 Mart Yerel Seçimleri öncesinde yaratılmak istenen bu pembe tablo da seçimler sonrasında büyük ekonomik-toplumsal patlamalara neden olacaktır.

Ülkemiz bu denli büyük bir krizle boğuşurken iktidar sahipleri "savurganlık" ve "yolsuzluk" içinde yaşamaktadır. AKP'li belediyelere kadar uzanan bu savurganlık ve yolsuzluklar, Sayıştay Raporlarında açık biçimde tespit edilmiştir.

Halkı tasarrufa çağıran yöneticiler, büyük bir şatafat içerisinde yaşamaya devam etmektedir. Ülkeyi yönetenler lüks içerisinde yaşarken iktidarın ve belediyelerin tüm imkânları yandaş kesimlerin ihtiyaçları için seferber edilirken halk yoksulluğa mahkûm edilmiştir.

Değerli Arkadaşlar

Yaşanan ekonomik krizden en fazla etkilenen kesimler arasında Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları da yer almaktadır.

Gerek kamuda gerek özel sektörde her türlü mühendislik, mimarlık ve şehir planlama hizmetlerini; planlama, projelendirme, uygulama ve denetleme işlerini yürüten tüm meslektaşlarımız krizden olumsuz biçimde etkilenmektedir.

Meslektaşlarımız, ülkemizdeki kriz ortamının yarattığı pahalılık, geçim sıkıntısı ve borçlanma gibi ortak sorunlardan etkilendiği gibi mesleğimize özgü sorunlarla da boğuşmak zorunda kalmaktadır.

Kamuda çalışan meslektaşlarımız, siyasi baskı ve sürgün tehdidi altında, düşük ücret, kadro sorunu, özlük haklarının ihlal edilmesi, düşük ek göstergeler gibi birçok sorun ile yüz yüzedir.

Güvencesiz-sözleşmeli istihdam modellerine yönelme, atamalarda liyakatin ortadan kalkması ve nihayet hukuksuz-keyfi ihraçlar gibi nedenlerle kamudaki teknik personelin iş yükü artarken, iş riski de giderek büyümektedir.

Özel sektörde çalışan meslektaşlarımızın tamamına yakını yatırımların durması, projelerin iptal edilmesi, reel sektörün tıkanması gibi sorunlardan etkilenmiştir.

İşsizlik, esnek çalışma, güvencesizlik, sağlıksız çalışma koşulları ve reel ücret kaybı gibi sorunlar özel sektörde çalışan tüm meslektaşlarımızı tehdit etmektedir.

Kanun Hükmünde Kararnamelerle hukuksuz biçimde kamu görevinden çıkarılan meslektaşlarımız krizden en olumsuz etkilenen kesimlerin başında yer almaktadır.

Bu arkadaşlarımız sadece işlerini kaybetmekle kalmadılar, aynı zamanda başka işlerde çalışmaları önünde engeller de çıkartıldı. Meslek alanımızda bunu en somut olarak yapı denetim alanında yaşadık. Yapı denetimi kuruluşlarında çalışan mühendis ve mimarlardan KHK ile ihraç edilmiş olanların belgeleri Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından iptal edildi. Yeni başvurular da reddedilerek yapı denetimi sistemindeki sicilleri silindi.

İhraç edilen meslektaşlarımızın yurt içinde kamusal hizmet niteliğindeki işlerde çalışmasına izin verilmediği gibi pasaport yasakları nedeniyle yurt dışına da çıkmaları engellenmektedir.

Değerli Arkadaşlar,

Bir önceki danışma kurulumuzdan bu yana geçen 4 ayı aşkın süre boyunca başta meslektaşlarımız olmak üzere emeğiyle geçinen toplum kesimlerinin krizden en az zarar görmesi için yoğun bir mücadele ile verdik.

Ekim ayı içerisinde DİSK, KESK ve TTB ile gerçekleştirdiğimiz toplantılarda, krizin faturasının emekçilerin değil, krizi yaatanların ödemesi için mücadele birliği içinde olma kararı aldık. Bu süreçte DİSK, KESK, TTB ile birlikte ortak bir anlayışla ama kendi örgütsel dinamiklerimiz üzerinden krize karşı geniş çaplı kampanyalar örgütledik. Kimi yerelerde ortak mitingler örgütledik.

Hepinizin bildiği gibi TMMOB olarak 19 Kasım tarihinde yaptığımız basın toplantısıyla “Krizle Karşı Emeğimize, Mesleğimize ve Haklarımıza Sahip Çıkıyoruz” başlığıyla bir kampanya sürecinin içine girdik.

Bu doğrultuda ilk olarak Odalarımız aracılığıyla tüm üyelerimize mektup göndererek yaşadığımız sorunlar karşısında dayanışma ve mücadele çağrısında bulunduk.

İl Koordinasyon Kurullarımız aracılığıyla basın açıklamaları gerçekleştirdik. Kampanya taleplerimizi içeren broşür ve görseller hazırlayarak sosyal medya platformlarında yaygınlaştırdık.

24 Kasım tarihli Yönetim Kurulu toplantımızda 2019 yılı Mühendis, Mimar, Şehir Plancısı asgari ücretinin 4500 TL olarak karar altına aldık. Bu kararın ardından SGK tarafından geçtiğimiz yıl tek taraflı olarak feshedilen işbirliği protokolünün yeniden uygulanması için SGK'ya toplu faks gönderme eylemi gerçekleştirdik.

Mecliste başlayan Bütçe Görüşmeleri öncesinde kamuda çalışan meslektaşlarımıza ilişkin taleplerimizi içeren mektubumuzu milletvekillerine gönderdik.

Kampanya kapsamında çalışmalarımız arasında belki de en önemlileri, 45. Genel Kurulumuzda aldığımız kararlar uyarınca gerçekleştirdiğimiz Çalıştaylarımız oldu.

Biliyorsunuz 45. Genel Kurulumuzda Kamuda Çalışan, Ücreti Çalışan-İşsiz ve KHK ile İhraç Edilen meslektaşlarımızın sorunlarına yönelik çalışma kararı almıştık. Bu üç ayrı konu başlığıyla ilgili oluşturduğumuz çalışma

grupları her bir konu başlığına ilişkin birer çalıştay programı oluşturdu.

15 Aralık'ta Kamuda Çalışan Meslektaşlarımızın, 22 Aralık'ta Ücretli Çalışan-İşsiz Meslektaşlarımızın ve 5 Ocak'ta da OHAL KHK'larıyla İhraç Edilen Meslektaşlarımızın Sorunlarına ilişkin çalıştaylarımızı gerçekleştirdik.

Bizler bu çalıştayları sadece birer kapalı salon faaliyeti olarak görmedik, her bir çalıştay bizim için aynı zamanda bir mücadele başlığıydı.

Bu çalıştaylara paralel olarak kamuda çalışanların sorunlarına dikkat çekebilmek için Bakanlıklar düzeyinde girişimlerimiz, Milletvekillerine yönelik bilgilendirme faaliyetlerimiz, Sosyal Güvenlik Kurumu ve Çalışma Bakanlığı ile yazışmalarımız, ihraç edilen meslektaşlarımızın durumlarına ilişkin uluslararası mühendislik-mimarlık örgütlerine gönderdiğimiz dayanışma çağrılarımızla bu süreci olabildiğince toplumsallaştırmaya, yaygınlaştırmaya çalıştık.

Değerli Arkadaşlar,

Bu süreçte bir yandan Kriz karşısındaki kampanyamızı sürdürürken diğer yandan da ülkedeki toplumsal muhalefet hareketleriyle de mücadele birliği içinde olmaya devam ettik.

10 Ekim Katliamı'nın 3. Yılında ilk kez saldırının yaşandığı yerde anma gerçekleştirebildik. Biliyorsunuz geçtiğimiz iki yıl içinde yapmak istediğimiz anmalara valilik izin vermemiş ve polis tarafından şiddet kullanılarak dağıtılmıştı. Bu yıl da başlangıçta izin vermeme yönündeki tavra rağmen kararlı duruşumuzla Gar Önünde anma etkinliğimizi gerçekleştirdik.

Ankara'daki anmanın ardından Emek ve Meslek Örgütleri Başkanlarıyla birlikte Cumartesi Annelerinin Galatasaray Lisesi önünde gerçekleştireceği 707. Eyleme destek vermek için gittik. Orada da valilik meydana çıkmamıza engel oldu ve İHD önünde bir destek açıklaması yapabildik.

Yine bu süreçte Direnişteki Flormar İşçilerine, Mecliste bulunan güvenlik soruşturması yasasına karşı nöbet eylemi yapan TTB üyelerine ve "Savaş Halk Sağlığı Sorunudur" açıklaması nedeniyle yargılanan TTB Merkez Konseyi üyelerinin duruşmalarına destek olduk.

Yeri gelmişken bir bilgiyi de paylaşayım: Geçtiğimiz yıl Afrin Operasyonu sırasında yaptığımız açıklamalar ve TTB Merkez Konseyi Üyelerine destek

açıklamalarımız nedeniyle bir önceki yürütme kurulu üyelerimize de soruşturma açıldı. Henüz soruşturma süreci tamamlanmadı.

Bilinmesini isteriz ki, bedeli ne olursa olsun, barışı savunmaktan asla vazgeçmeyeceğiz. Meydanı savaş çıkırtkanlarına bırakmayacağız!

Geçtiğimiz dönemde yaşanan en önemli olaylardan birisi de Ankara'da yaşanan tren kazasıydı. Temmuz ayında Çorlu'da yaşanan ve 25 kişinin hayatını kaybettiği tren kazasının üzerinden 5 ay bile geçmeden Ankara'da neredeyse şehir içinde yaşanan tren kazasında 9 kişi hayatını kaybetti.

Sinyalizasyon sisteminin olmamasından kaynaklanan bu kazaya ilişkin KESK'e bağlı Birleşik Taşımacılık Sendikasıyla birlikte düzenlediğimiz basın açıklaması kazanın nedeninin anlaşılması ve iktidarın ulaşım politikalarının çarpıklığına dikkat çekmesi açısından bir hayli etkili oldu.

Biliyorsunuz TMMOB olarak en önemli mücadele alanlarımızdan birisi de hukuk alanı. Bir önceki danışma kurulumuzdan bu yana bu alanda biri olumlu biri olumsuz iki önemli dava sonuçlandı.

Olumlu olan Maden Tetkik Arama Müdürlüğü'nün ihale yoluyla kiralık mühendis istihdamına karşı açtığımız davayı yeniden kazanmamızdı. Hatırlarsınız geçen yıl Şubat ayında yapılan personel ihalesine karşı açtığımız davayı Temmuz ayında kazanmıştık. MTA kadrolu personel istihdam etmek yerine ihale usulünü değiştirerek yeniden kiralık personel alımına gitti. Buna karşı açtığımız davayı yeniden kazandık. Bu dava kamu hizmetlerinin geçici sözleşmeli, taşeron, kiralık personeller eliyle yürütülemeyeceği konusunda önemli bir kazanım bizim açımızdan.

11 Oda üzerinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığına idari ve mali deneti yetkisi veren Bakanlar Kurulu kararının iptali için açtığımız dava ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından TMMOB ve Odalar üzerindeki denetime ilişkin çıkarılan Tebliğin iptali için açtığımız iki ayrı dava ise ne yazık ki olumsuz sonuçlandı.

Bu davada ilginç olan nokta Savcının görüşünün bizim savunduğumuz çizgide olmasına rağmen mahkeme heyetinin davaların reddine karar vermesi oldu. Aynı konuya ilişkin Odaların açtığı davalarda da karar aynı çıktı.

Bu kararları temyize götürmüş olsak da ülkemizdeki adalet mekanizmasının hali göz önünde bulundurulduğunda, geçtiğimiz dönemde Kimya

Mühendisleri Odamıza yönelik mahkeme kararlarına benzer süreçler diğer odalarımızda da görülebileceği konusunda hazırlıklı ve dikkatli olmamız gerekiyor.

Değerli Arkadaşlar,

Konuşmamın başında da dile getirdiğim gibi, kısa bir süre sonra yerel seçimler gerçekleştirilecek. TMMOB olarak daha önceki seçimlerde olduğu gibi bu seçimler için de yerel seçimlere ilişkin görüşlerimizi bildirge olarak yayına hazırladık ve kamuoyu ile paylaşacağız.

24 Haziran seçimleri sonrasında idari yapıdaki değişiklikler nedeniyle daha önceki yıllardaki çalışmalarımızı neredeyse tümüyle yeniledik. Başta Ayşe Işık Ezer arkadaşımız olmak üzere çalışmaya katkı veren tüm arkadaşlarımıza ve odalarımıza teşekkür ediyorum.

Bildirgemizde yer alan birkaç konunun burada da altını çizmek istiyorum:

Türkiye'nin içinden geçtiği krizin bir diğer boyutu da yerel yönetimlerde yaşanmaktadır. Bugün Türkiye nüfusunun %40'ı, seçimle iş başına gelmemiş, doğrudan iktidar tarafından atanmış isimler tarafından yönetilmektedir.

Siyasal iktidarın yerel yönetimlere ve demokrasiye bakış açısının en somut göstergesi olan bu durumun iki farklı boyutu var: İlki, aralarında İstanbul, Ankara ve Bursa gibi metropollerin de bulunduğu 7 ilde AKP'li belediye başkanının istifaya zorlanmasıdır.

Yerel yönetim yetkilerinin iktidar tarafından gaspedilmesinin ikinci ve daha önemli boyutu ise özellikle HDP bileşenlerinden biri olan Demokratik Bölgeler Partisi'nin elinde bulundurduğu 102 belediyenin 94'ünde seçilmiş belediye başkanlarının görevden alınarak yerlerine "kayyum" atanmasıdır. Aralarından Diyarbakır, Van ve Mardin Büyükşehir Belediyelerinin de bulunduğu 10 il ve 84 ilçe iktidarın atadığı memurlar eliyle yönetilmektedir.

Cumhurbaşkanı ve AKP Genel Başkanı Erdoğan, gerekli gördüğü halde kayyumlar aracılığıyla yönetime 31 Mart Seçimleri sonrasında da devam edileceğini söyleyerek seçimlerin meşruiyetine ve seçmenlerin tercihlerine olan yaklaşımını peşinen göstermiştir. Anlaşılan o ki, AKP, tek adam rejiminin merkezi yetkilerini, yerel yönetimleri de içine alacak biçimde genişletmek peşindedir. Muhalefet partilerini ve emek-meslek örgütlerini dahi kendi istekleri doğrultusunda biçimlendirmek isteyen

tek adam rejimi, yerel yönetimlerin demokratik yapısı önündeki en önemli tehdit durumundadır.

Değerli Arkadaşlar,

Yerel yönetim politikaları, halkın gündelik yaşamının en önemli belirleyicisidir. TMMOB ve bağlı odalar olarak üzerinde en fazla durduğumuz konuların başında yerel yönetimler gelmektedir. Gerek farklı iller özelinde yaptığımız kent sempozyumları, gerekse merkezi düzeydeki sempozyum ve kurultaylarla yerel yönetimlerin sorunlarına ve kentleşme politikalarına ilişkin çözümler üretiyoruz.

Bunun yanı sıra başta imar, planlama ve uygulama alanlarında olmak üzere birçok konuda bilim, teknik ve mesleki ilkeler doğrultusunda, kamusal faydanın sağlanması amacı için açılmış ve kazanılmış yüzlerce dava TMMOB ve Bağlı odalarının yerel yönetimler alanındaki mücadelesinde önemli yer tutmaktadır.

Kentlerimizde bugün hala ortak kamusal mekanlar, yeşil alanlar, kültürel ve tarihsel varlıklar, bostanlar korunabiliyorsa bu durumda Birliğimize bağlı odaların hukuki ve toplumsal mücadelesinin katkısı büyüktür.

Tüm bu kazanımlar karşısında yerel ve merkezi iktidar emellerine başka yollardan ısrarla ulaşmaya çalışmaktadır. Yargı kararlarına rağmen benzer uygulamalar ve düzenlemeler belli aralıklarla yeniden gündeme getirilmektedir. Odalarımız da tüm bu yoğunlaşan olumsuzluklara, talan politikalarına ve uygulamalarına karşı, aynı oranda ısrarla, bıkmadan mücadele etmekten vazgeçmeyeceklerdir.

Bugün kentlerimize baktığımızda, barınma, altyapı, ulaşım, enerji, sağlık, eğitim, kültür ve çevre, konularında sorunlar bulunmaktadır. Aynı zamanda, kentlerimiz, deprem, sel, heyelan ve yangın gibi afetlere de hazırlıklı değildir. Bu durum bugüne kadar izlenen, toplumsal çıkarları göz ardı eden ve insan yaşamını hiçe sayan yerel yönetim politikalarının yanlışlığının en açık göstergesidir.

Bugün içinde yaşadığımız kentlerin mekansal ve çevresel bağlamda, niteliksiz yapılaşmasının, sağlıksız büyümesinin ardında piyasa güçlerini kent politikalarının belirlenmesinde tek hakim güç olarak gören siyasal yaklaşımlar yatmaktadır.

Bu yaklaşımlar sonucu, başta su, elektrik, doğalgaz ve ulaşım olmak üzere temel kentsel altyapı hizmetleri ile eğitim, kültür, sağlık, çevre vb.

alanlarda sağlanan sosyal hizmetler özelleştirilerek, ticarileştirilerek, kentlerimiz emekçiler ve yoksullar için yaşanılmaz bir duruma getirilmektedir.

Kent parçaları, “kentsel dönüşüm” adı altında, içinde yaşayanlardan bağımsız, yeni imar hakları verilerek sermaye çevrelerine pazarlanmakta, buralara lüks konut alanları, alışveriş merkezleri inşa edilmektedir. Kentleri bir arada tutan unsurlar ve ortak kullanım alanları ortadan kaldırılmaktadır.

Bunun sonucunda kentler, giderek artan biçimde bütünlüğünü yitirerek birbirinden bağımsız ve ilişkisiz parçacıklara bölünmekte, varıl ve yoksul kesimler arası ayrışma ve uzaklaşma fiziksel mekana da yansımaktadır. Bu durum sosyal kutuplaşmayı ve kentsel gerilimi de arttırmaktadır.

Sadece arazi rantına endekslenmiş bu kent ekonomisi anlayışının ortaya çıkardığı sürekli ve plansız büyüme, teknik altyapı hizmetlerinin ve sosyal-kültürel olanakların yetersizliği gibi sorunları daha da büyütmektedir.

Bütün bunların yanı sıra, bütüncül planlamanın benimsenmemiş olması denetimsizlik, yanlış arazi kullanım politikaları, cumhuriyet tarihine koşut kaçak yapılaşma ve imar afları gibi uygulamalar durumun vahametini daha da artırmaktadır.

Bu sorunların çözümü yerel yönetimlerin demokratik bir anlayışla, kamucu politikalar ışığında yeniden yapılandırılmasıdır.

Bizler TMMOB olarak kent yaşamını ilgilendiren tüm konularda ve alınacak kararlarda toplumsal yarar ilkesinin belirleyici olmasını savunuyoruz.

Kente yönelik politika ve uygulamalarda insan hakları, kentli hakları, toplumsal barış, birlikte yaşama, engelli, hasta, çocuk ve kadın duyarlı planlama, hizmetlere eşit erişim, insan ve çevre sağlığı gibi kriterlerin temel referanslar olması gerektiğini söylüyoruz.

Bu çerçevede yerel yönetimlerin aktif halk katılımı ile yeniden yapılandırılmasını, hizmet üretimi ve dağıtımında, kentsel mekanların tasarımında, kent planlamalarında sermaye kesimleri ve rant çevrelerinin öncelikleri yerine toplumsal yararın öne çıkarılmasını savunuyoruz.

Bugün, kentlerimizin ve toplumun yerel seçimlerde ihtiyacı böylesine bir anlayışı yerel yönetimlere taşımaktır. Bu anlayış “toplumcu demokratik ve halkçı bir yerel yönetim” anlayışıdır.

Bu anlayış, katılımcılığın önünü açan, toplumun değişik kesimlerine, karar alma, uygulama ve denetleme süreçlerinde söz hakkı tanıyan politika ve uygulamaların hayata geçirilmesidir.

Tüm bu sıraladığım başlıklardan da anlaşılacağı üzere TMMOB olarak bu seçimlerde yerelerde demokrasinin önemi ve yerel yönetimlerde kamucu politikaların geliştirilmesine ayrı bir vurgu yapıyoruz. İllerimizde yapacağımız açıklamalarda, düzenleyeceğimiz Kent Sempozyumlarında bu iki temel meselenin altının çizilmesini sizlerden de rica ediyorum.

Hepinizi en devrimci, en yurtsever duygularıyla selamlıyorum. Önümüzdeki dönemdeki çalışmalarımızda hepimize başarılar diliyorum.

Yaşasın TMMOB Örgütlülüğü,

Yaşasın Mücadelemiz!”

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB 3. KADIN SEMPOZYUMU

23 Şubat 2019/ANKARA

TMMOB'nin aydınlık yüzlü, güzel kadınları,

Hepinizi TMMOB Yönetim Kurulu adına saygıyla selamlıyorum. 3. Kadın Sempozyumumuza hoş geldiniz. TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz'ın selamını sizlere iletiyorum.

Öncelikle, TMMOB Yürütme Kurulu üyesi bir kadın arkadaşınız olarak şu an sizlerin karşısında olmaktan onur duyduğumu ifade etmeliyim.

Değerli arkadaşlarım,

An itibariyle ülke gündeminde oldukça önemli bir yer işgal eden ekonomik kriz ve yerel yönetimler gibi iki önemli konu başlığını kadınlar cephesinden irdeleyerek örgütümüz çalışmalarına katkıda bulunacak bu Sempozyumu düzenleyen Kadın Çalışma Grubumuza, etkinliğimize emeği ve katkısı bulunan tüm dostlara, etkinlik konuşmacılarına, siz katılımcılara yürekten teşekkür ediyorum.

Bu vesileyle KHK ile işten atılarak neredeyse yaşam hakları ellerinden alınan tüm mühendis, mimar şehir plancısı kadınları, aylardır yağmur yağ, soğuk sıcak dinlemeden direnen Flormar işçisi kadın emekçileri ve direnen tüm kadınları selamlıyor, her zaman yanlarında olacağımızı ifade etmek istiyorum.

Evet Sevgili Arkadaşlar,

Sarsıcı bir kriz döneminden geçiyoruz. Yıkıcı etkilerini 24 Haziran seçimlerinden sonrasında hissetmeye başladığımız ekonomik kriz tüm hayatımızı olumsuz etkilerken medya manipülasyonlarıyla görünmez kılınmaya çalışılıyor.

Son açıklanan verilere göre Türkiye'de sanayi üretimi yüzde 5,7 oranında azalırken işsizlik ise yüzde 11,4'e çıktı. Toplam işsiz sayısı ise bir önceki yılın aynı dönemine göre 330 bin kişi artarak 3 milyon 749 bin kişiye ulaştı.

Halkın yaşamını sürdürmesini güçleştiren bu ekonomik krizin nedeni, bu ülkenin mühendis, mimar ve şehir plancıları olarak her vesileyle

söylediğimiz üzere yıllardır uygulanan, üretim yerine rantta, sanayileşme yerine inşaatla, teknoloji yerine betona dayalı ekonomi politikalarıdır. Ekonomi yönetiminin yanlış politikaları ülkemizde düzenli ve giderek daha sık aralıklarla krizlere neden olmakta, yaşanan her kriz, halkın daha fazla yoksullaşmasına, ülke varlıklarının değersizleşmesine yol açmaktadır. Emeğiyle geçinen kesimlerin krizler karşısında dayanma gücü azalmakta, krizlerin toplumsal maliyeti artmaktadır.

Ülkemiz bu denli büyük bir krizle boğuşurken, AKP’li yöneticiler Osmanlı’nın son dönemi olan dağılma ve yıkılma döneminde olduğu gibi şaşaalı ve savurgan bir yaşam sürmektedir.

Uzun bir süre boyunca ekonomik krizi yok sayan iktidar, nihayetinde “Yeni Ekonomik Program” adını verdiği bir tür IMF programı ile krize karşı mücadele edeceğini açıklamıştır. Oysa biz çok iyi biliyoruz ki, bu türden programlar “kemer sıkma” adı altında vatandaşın cebindeki üç kuruş parayı da gaspetmeye yöneliktir ve halkımızı daha da yoksullaştırmaktan öte bir anlam taşımamaktadır.

Nitekim siyasal iktidarın çözüm önerisi, ekonomiyi küçültülerek krizin bedelini emeğiyle geçinen yoksul kesimlere ödetmek olmuştur. Temel ihtiyaç maddelerinin fiyatları, vergiler ve kredi maliyetleri artırılmış, yoksul kesimlere sağlanan sosyal yardımlar, burslar ve sağlık yardımları azaltılmıştır. Kriz gerekçesiyle insanlar işsiz bırakılmakta, ücretler baskı altına alınmaktadır.

Hiç kuşkusuz bu kıyımdan en büyük pay kadınlara düşüyor. Olağan koşullarda dahi erkek meslektaşlarıyla eşit şartlarda çalışma hakkından yoksun olan kadınlar kriz dönemlerinde de işten ilk çıkarılanlar oluyor.

Sevgili Arkadaşlar,

Siyasetin gündeminde 31 Mart’ta gerçekleştirilecek yerel seçimler, halkın gündeminde ise varlığını her geçen gün daha fazla hissettiren ekonomik durgunluk var. 2018’in son çeyreğini sıfıra yakın büyüme ile kapatan ülke ekonomisinde 2019’un “kriz yılı” olacağı, büyümedeki gerilemenin yerini küçülmeye bırakacağı, buna bağlı olarak işsizliğin, hayat pahalılığının ve yoksulluğun artacağını görmek için kahin olmaya gerek yok.

Ekonomik büyümede sert düşüş, yüksek enflasyon, durma noktasına gelen yatırımlar, artan işsizlik... Türkiye yerel yönetim genel seçimlerine işte bu atmosferde giriyor.

Evet, yerel seçimlere kriz koşulları altında gidiyoruz. Fakat bu krizi sadece ekonomik krize indirgememek gerekiyor. Çünkü Türkiye aslında, derin bir siyasal kriz yaşıyor. Bu kriz ekonomik krizin patlak vermesinden çok önceleri başladı ve hala sürüyor.

2007 yılında toplumun siyasal İslam çerçevesinde biçimlendirmesine yönelik olarak Gülen Cemaatiyle kolkola yürütülen siyasi davalar;

2010 yılında yapılan anayasa değişikliğiyle yargının tümüyle siyasallaşması ve iktidarın güdümüne girmesi;

2013 yılında yaşanan Gezi Direnişinin şiddetle bastırılması;

7 Haziran 2015 seçimlerinde bozguna uğrayan AKP'nin iktidarı bırakmamak için ülke genelinde yarattığı kaos ve şiddet politikası;

15 Temmuz Başarısız darbe girişimi sonrasında ilan edilen ve 2 yıl süren OHAL ile ülkenin tümüyle baskıcı bir yönetim biçimine bürünmesi, yaşanan hukuksuzluklar, baskılar...

ve nihayetinde OHAL Koşulları altında yapılan Anayasa Değişikliği ve Cumhurbaşkanlığı sistemine geçiş;

Çoğulcu demokratik sistemin kuvvetler ayrılığı ve hesap verme ilkesi yerine tek adam rejimini inşa etmeyi hedefleyen AKP'nin baskıyla ve zorla inşa etmeye çalıştığı “Yeni Türkiye” için yaşattığı siyasal krizin temel durakları olarak öne çıktı.

Kuruluş felsefesini siyasal İslama dayandıran varoluşunu toplumu ayrıştırma ve kutuplaştırma ile sağlayan AKP bu süreçte yarattığı korku iklimiyle ülkenin tüm kurumlarını, tüm basın-yayın organlarını, toplumsal muhalefetin tüm örgütlü yapılarını baskı ve kontrol altına almaya çalışmıştır ve çalışmaya devam etmektedir.

İçinden geçtiğimiz derin kriz, 31 Mart 2019 tarihinde gerçekleştirilecek olan Yerel Seçimlerinin siyasal önemini de artırıyor. AKP, bu seçimlerin siyasal önemini bildiği için, yaşanan krizi derinleştirmek pahasına vergi indirimlerine, vergi aflarına devam ediyor. Bugüne kadar olduğu gibi bu seçimleri de yerel yönetim politikalarıyla değil, yürütmeyi elde tutmanın avantajlarıyla ve tehdidiyle kazanmak istiyor.

Oysa yerel yönetim politikaları, halkın gündelik yaşamının en önemli belirleyicisidir. Bu yanılla da TMMOB ve bağlı odalar olarak üzerinde en fazla durduğumuz konuların başında yerel yönetimler gelmektedir.

Değerli Arkadaşlar,

Bugün kentlerimize baktığımızda, barınma, altyapı, ulaşım, enerji, sağlık, eğitim, kültür ve çevre, konularında sorunlar bulunmaktadır. Aynı zamanda, kentlerimiz, deprem, sel, heyelan ve yangın gibi afetlere de hazırlıklı değildir. Bu durum bugüne kadar izlenen, toplumsal çıkarları göz ardı eden ve insan yaşamını hiçe sayan yerel yönetim politikalarının yanlışlığının en açık göstergesidir.

Başta su, elektrik, doğalgaz ve ulaşım olmak üzere temel kentsel altyapı hizmetleri ile eğitim, kültür, sağlık, çevre vb. alanlarda sağlanan sosyal hizmetler özelleştirilerek, ticarileştirilerek, kentlerimiz emekçiler ve yoksullar için yaşanılmaz bir duruma getirilmiştir.

Yolsuzluk, yoksulluk ve yasakların kökünü kazıyacakları söylemini dillerinden düşürmeyen ve 17 yıldır iktidarda bulunan AKP döneminde her yerde kol gezen yolsuzluğun AKP'li belediyelere kadar uzandığı Sayıştay raporlarıyla tespitlidir. İcra takip dosyalarından, iflaslardan, intihar vakalarından da açıkça görüldüğü üzere yoksulluk ve yoksunluk had safhadadır.

Başta kent merkezlerinde kalan alanlar olmak üzere rant elde edilebileceği öngörülen tüm alanlar “Kentsel Dönüşüm” adı altında lüks konut alanlarına, alışveriş merkezlerine dönüştürülmektedir. Sadece arazi rantına endekslenmiş bu kent ekonomisi anlayışının ortaya çıkardığı sürekli ve plansız büyüme, teknik altyapı hizmetlerinin ve sosyal-kültürel olanakların yetersizliği gibi sorunları daha da büyütmektedir.

Sevgili Arkadaşlar,

Yerel Seçimlere ve yerel yönetimlere ilişkin olası ve önemli bir tehdide dikkatinizi çekmek isterim. Muhalefet partilerini ve emek-meslek örgütlerini dahi kendi istekleri doğrultusunda biçimlendirmek isteyen tek adam rejimi, yerel yönetimlerin demokratik yapısı önündeki en önemli tehdit durumundadır.

Birazdan bölgeden arkadaşlarımızın da aktaracağı gibi Doğu ve Güneydoğu'da halen pek çok belediye kayyumlarla yönetilmektedir. Cumhurbaşkanı Erdoğan geçtiğimiz günlerde özellikle bölgedeki belediyeleri kastederek, 31 Mart seçimlerinde sandıktan çıkacak belediye başkanları yerine kayyum atayacaklarını açıkça ifade etmiştir.

Devlet organlarının tümüyle partileştiği, yerellerdeki AKP teşkilatlarının valiliklerle ve devlet kurumlarıyla iç içe geçtikleri göz önünde bulundurulduğunda, yerel yönetimlerin de tek adam-tek parti rejimine bağlanması çok da olasılık dışı değildir.

Oysa kentlerin sahibi o kentte yaşayan halktır ve yerel yöneticilerin demokratik biçimde seçilmesi esastır. Seçimler gibi, kente dair her türlü kararlar da kentlilerin katılımcısı olduğu demokratik süreçler işletilerek alınmalıdır.

Sevgili Kadınlar,

Zaten zor olan yaşamlarımız artan baskının, itaatkârlık dayatmasının, bahaneleri çeşitlendirilen şiddetin ve bunun getirdiği korkunun gölgesinde daha da zorlaşıyor, bir kapanın içine itmeye çalışıyorlar. Dikta rejimini kurumsallaştırma gayreti içindeki iktidar toplumun dokusunu tahrip ediyor, kadının giyimi, davranışları ve toplumsal varlığı üzerinden kutuplaştırma ve kindarlaştırma siyaseti yapıyor.

AKP iktidarının en göze çarpan icraatları, şüphesiz ki kesintisiz, planlı ve sistemli bir şekilde yürüttüğü gericilik odaklı hamleleri oldu. Durmaksızın devam eden dinselleşme özendiriciliği ve gericileşme operasyonundan en çok yara alanlar ise kadınlar oldu. Son yıllarda kadına yönelik şiddet vakalarındaki artış ve bu vakalardaki ayrıntılar bu faşist söylem ve politikaların toplumda yarattığı tahribata, çürümeye ayna tutuyor.

Daha üç gün önce Akademi Kadın Çalışmaları ve Sorunları Komisyonu'na 2015 yılında hazırlanan ve Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından, "Tutum Belgesi" adıyla üniversitelere gönderilen Yükseköğretim Kurumları Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Projesi YÖK Başkanının "Projenin, toplumsal değerlerimiz ve kabullerimizle mütenasip olmadığı ve toplumca kabul görmediği" gibi absürt bir açıklamasıyla durduruldu.

16 Şubat'ta Tutuklu ve Hükümlü Aileleri ile Dayanışma Derneğinin düzenlediği bir eylemde pankart açanlara polis tarafından müdahale edilip gözaltına alınırken, üniversite öğrencisi bir kadının bir polis tarafından taciz edildiğini an be an çekilen fotoğraflardan açıkça gördük. Bu görüntüleri suç duyurusu olarak görüp kovuşturma açması gereken İçişleri Bakanı ise utanmadan sosyal medya üzerinden yapılan tacizi destekler nitelikte açıklamalar yaptı.

Yine bu hafta, topluma tekil davranışlar, yanlış anlamalar, istisnai durumlar olarak aksettirmeye çalışılan ve her geçen gün bir yenisi ile karşılaştığımız kadına yönelik ayrımcılığın sistematikleştirilmesi için atılan adımlara bir yenisi daha eklendiğini öğrendik.

Türkiye Cumhuriyeti adına 4 Şubat 2013 tarihinde Kahire’de imzalanan içeriğinde “Müslüman aleminde, hızla değişen ve modernleşen bir dünyada kadınların, erkeklerin saygı duyulan eşleri olarak yetiştirilmesi, eğitim, öğretim ve durumlarının iyileştirilmesinin rolünün önemi teyit ederek...” gibi ayrımcı ifadeler bulunan ve toplumsal yaşamın islami değerler çerçevesinde şekillendirilmesine yönelik çalışmalara dayanak teşkil edecek olan İslam Konferansı Örgütü Kadının İlerlemesi Teşkilatı Tüzüğü’nün Kanun teklifi olarak TBMM Meclis Başkanlığına iletilmiş, 18 Ocak’ta ise TBMM Başkanı tarafından “Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonuna havale edilmişti.

Evet, Sevgili dostlar,

Görünen gerçek şu ki bizi kamusal alandan koparıp eve hapsedmeye yönelik bu baskılar ve sindirme politikası giderek daha da artacak. İşte tam da bu nedenle iktidarını kadınlar üzerinden pekiştirmeye çalışan bu anlayış yerle yeksan olana dek birlik ve dayanışma ruhu ile mücadele etmeye, örgütlenmeye, örgüt içindeki varlığımızı çoğaltmaya her zamankinden daha çok ihtiyacımız var. İşte tam da bu nedenle farklılıklarımızı zenginlikler olarak görmeye ihtiyacımız var.

Şimdi bugünün yönetemeyen hükümetine seslenmenin zamanı...

16 yıldır adım adım uygulamaya konulan ve açık bir faşizme dönüşen bu tekçi, cinsiyetçi, militarist rejiminizi biz kadınlar değiştireceğiz. Geleceğimizi savunmak için, hayatlarımıza sahip çıkmak için, savaş ve işgal politikalarına geçit vermemek, erkek egemen sistem ve siyaseti değiştirmek için her zaman olduğu gibi bugün de tüm gücümüz ve örgütlülüğümüzle alanlarda, meydanlarda ve sandık başlarında olacağız. Kalplerimizin kolektif birlikteliğiyle başaracağız...

Sevgi, saygı ve dayanışmayla...

Ayşegül İbici Oruçkaptan

TMMOB Yönetim Kurulu adına konuşan Yönetim Kurulu üyesi

TMMOB DENİZLİ KENT SEMPOZYUMU

1 Mart 2019/DENİZLİ

Değerli Meslektaşlarım, Değerli Konuklar

TMMOB Yönetim Kurulu adına hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum. Seçimlere 1 ay kala bu anlamlı etkinliği düzenleyen Denizli İl Koordinasyon Kurulumuza, Denizli birimlerimizin yöneticilerine, çalışanlarına ve sempozyum boyunca görüşlerini bizimle paylaşacak bilim insanlarına teşekkür ediyorum.

Değerli Konuklar,

Kent Sempozyumları TMMOB örgütlülüğünün en önemli ve en yaygın etkinliklerinden biridir. Birliğimize bağlı odaların kentlerin sorunlarına ilişkin kendi meslek disiplinleri ışığında düzenledikleri faaliyetler 2006 yılında gerçekleştirilen 39. Genel Kurulumuzda alınan kararla birlikte, İl Koordinasyon Kurullarımız bünyesinde yürütülen ortak faaliyetler haline dönüştürülmüştür.

Bu sempozyumlarda bugüne kadar alt yapı hizmetlerinden kentsel dokuya, afetlerden çevre düzenlemesine, turizmden kent suçlarına, ulaşımdan konut projelerine kadar pek çok farklı konuda şehirlerimizin sorunları irdelendi ve çözüm önerileri geliştirildi. Mesleki bilgi ve birikimlerimiz ışığında kentlerimizin nasıl daha iyi yönetilebileceği konusunda ortak bir fikri faaliyet yürütüldü.

Bu faaliyetler TMMOB örgütlülüğünün mesleki ve toplumsal sorumluluğunun bir gereğidir. Türkiye çapında 550 bini aşkın mühendis, mimar ve şehir plancısının mesleki örgütü olan TMMOB, sadece meslektaşlarımızın hak ve çıkarlarını koruyup geliştirmeyi değil, aynı zamanda bu mesleki birikimimizi ülkemizin ve toplumumuzun çıkarları doğrultusunda kullanmayı da şiar edinmiş bir örgüttür.

Bu bilinçle, meslek alanlarımızla ilgili gelişim ve değişimlerin, politik, sosyal, ekonomik ve kültürel boyutlarının derinlemesine kavranması, yorumlanması, toplumun bilgilendirilmesi daha da önemlisi yönetim politikalarının bu çerçevede belirlenmesi doğrultusunda çalışmalar yapıyoruz.

Denizli’de düzenlediğimiz bu etkinliğimizden 2 hafta sonra Adana’da ve daha sonraki tarihlerde de İzmir, Eskişehir ve Diyarbakır illerimizde Kent sempozyumları düzenleyeceğiz.

Değerli Konuklar, Sevgili Meslektaşlarım

Hepinizin bildiği gibi bu ayın sonunda Yerel Seçimler gerçekleştirilecek. Bu yerel seçimler daha öncekilerden çok daha farklı bir atmosferde gerçekleştiriliyor. Yerel adayların çalışmalarından çok, merkezi siyasal ittifaklar tarafından belirlenen ve yönlendirilen bir kampanya süreciyle karşı karşıyayız.

Bunun daha da ötesinde Cumhurbaşkanı Hükümet Sistemi ile birlikte devletin ve medyanın tüm olanaklarının, bir siyasi partinin ya da ittifak adayının desteklenmesi için açık biçimde seferber edildiği bir seçim dönemi yaşıyoruz.

Bu eşitsizlik daha şimdiden seçimlerin demokratik niteliğine gölge düşürmektedir.

Aynı zamanda parti başkanı da olan Cumhurbaşkanı’nın seçim yasaklarından azade kılınması, kabinede yer alan bakanların bakanlıkların tüm olanaklarını seçimler için kullanması, bizzat en yetkili isimler tarafından muhalefet ittifakına oy verecek yurttaşların terörist olarak nitelendirilmesi seçimlerin hangi koşullarda gerçekleştirileceği konusunda asgari bir fikir vermektedir.

Tek adam rejimi ve devlet kurumlarının parti örgütü olarak kullanılması son yıllarda seçim adaleti ve sandık güvenliği konusunu en önemli gündemlerden birisi haline getirmiştir.

Siyasetin gündeminde 31 Mart’ta gerçekleştirilecek yerel seçimler, halkın gündeminde ise varlığını her geçen gün daha fazla hissettiren ekonomik kriz, ekonomik durgunluk var.

İcra takip dosyalarından, iflaslardan, intihar vakalarından da açıkça görüldüğü üzere yoksulluk ve yoksunluk had safhadadır. Muhafif tek bir söze bile tahammül edilememektedir.

2018’in son çeyreğini sıfıra yakın büyüme ile kapatan ülke ekonomisinde 2019’un “kriz yılı” olacağı, büyümedeki gerilemenin yerini küçülmeye bırakacağı, buna bağlı olarak işsizliğin, hayat pahalılığının ve yoksulluğun artacağını görmek için kahin olmaya gerek yok.

Ekonomik büyümede sert düşüş, yüksek enflasyon, durma noktasına gelen yatırımlar, artan işsizlik...

Türkiye yerel yönetim genel seçimlerine işte bu atmosferde giriyor.

Evet, yerel seçimlere kriz koşulları altında gidiyoruz. Fakat bu krizi sadece ekonomik krize indirgemek gerekiyor. Çünkü Türkiye aslında, derin bir yönetim krizi, derin bir siyasal kriz yaşıyor.

Bu kriz ekonomik krizin patlak vermesinden çok önceleri başladı ve hala sürüyor.

Bu derin krizin nedeni ülkemizde yıllardır adım adım gerçekleştirilen düzenleme ve uygulamalarla Anayasal Demokrasinin ortadan kaldırılması, halk egemenliği yerine kişi ve parti hakimiyetine dayalı otoriter bir rejim inşa edilmesidir.

Yargının neredeyse tamamen yürütmenin tahakkümü altına alınması ve siyasallaştırılmasıdır. Parlatonun etkisizleştirilerek iktidar üzerindeki denge ve fren mekanizmalarının yok edilmesidir.

Keyfilik, hukuk dışılık, kayırmacılık ve toplumun rızasını devlet gücünün kullanımıyla sağlamaya dayalı, dini ve milliyetçiliği, kendine kalkan edinen bu totaliter yönelim şekli, her geçen gün toplumu birbirine karşı daha da saflaşmakta, hukuka ve adalete olan güven daha da azalmaktadır.

Bunun sonucunda sürekli bir yönetememe hali, sürekli bir meşruiyet krizi yaşıyoruz.

Bedelini de iç politikadan dış politikaya, kentsel hizmetlerden ekonomiye varana değin tüm alanlarda tüm toplum olarak hep beraber ödüyoruz.

Değerli Arkadaşlar,

Türkiye'nin içinden geçtiği krizin bir diğer boyutu da yerel yönetimlerde yaşanmaktadır.

Bugün ülkemizin güneydoğusunda bulunan 102 belediyenin 94'ünde seçilmiş belediye başkanları görevden alınarak yerlerine "kayyum" lar atanmış durumdadır.

Yine iktidar partisi metal yorgunluğu gerekçesiyle, aralarında İstanbul, Ankara ve Bursa gibi metropollerin de bulunduğu 7 ilde kendi seçilmiş belediye başkanlarını istifaya zorlamıştır.

Yani, bugün Türkiye nüfusunun %40'ı, seçimle iş başına gelmemiş, doğrudan iktidar tarafından atanmış isimler tarafından yönetilmektedir.

Bu uygulamanın demokrasiyle bağdaşır bir yanı bulunmamaktadır.

İçinden geçtiğimiz derin kriz ortamı , 31 Mart 2019 tarihinde gerçekteştirilecek olan Yerel Seçimlerinin siyasal önemini de artırıyor.

İktidar bloku bu seçimlerin siyasal önemini bildiği için, yaşanan krizi derinleştirmek pahasına kapsayıcılık yerine ayrıştıracı ve kutuplaştırıcı bir dil kullanmaya devam ediyor.

Bugüne kadar olduğu gibi bu seçimleri de yerel yönetim politikalarıyla değil, yürütmeyi elde tutmanın avantajlarıyla ve tehdidiyle kazanmak istiyor.

Oysa ki, yerel yönetim politikaları, halkın gündelik yaşamının en önemli belirleyicisidir. TMMOB ve bağlı odalar olarak üzerinde en fazla durduğumuz konuların başında yerel yönetimler gelmektedir.

Gerek farklı iller özelinde yaptığımız kent sempozyumları, gerekse merkezi düzeydeki sempozyum ve kurultaylarla yerel yönetimlerin sorunlarına ve kentleşme politikalarına ilişkin çözümler üretiyoruz.

Bunun yanı sıra başta imar, planlama ve uygulama alanlarında olmak üzere birçok konuda bilim, teknik ve mesleki ilkeler doğrultusunda, kamusal faydanın sağlanması amacı için açılmış ve kazanılmış yüzlerce dava TMMOB ve Bağlı odalarının yerel yönetimler alanındaki mücadelesinde önemli yer tutmaktadır.

Kentlerimizde bugün hala ortak kamusal mekanlar, yeşil alanlar, kültürel ve tarihsel varlıklar, bostanlar korunabiliyorsa bu durumda Birliğimize bağlı odaların hukuki ve toplumsal mücadelesinin katkısı büyüktür.

Tüm bu kazanımlar karşısında yerel ve merkezi iktidar emellerine başka yollardan ısrarla ulaşmaya çalışmaktadır. Yargı kararlarına rağmen benzer uygulamalar ve düzenlemeler belli aralıklarla yeniden gündeme getirilmektedir.

Odalarımız da tüm bu yoğunlaşan olumsuzluklara, talan politikalarına ve uygulamalarına karşı, aynı oranda ısrarla, bıkmadan mücadele etmekten vazgeçmeyeceklerdir.

Bugün kentlerimize baktığımızda, barınma, altyapı, ulaşım, enerji, sağlık, eğitim, kültür ve çevre, konularında sorunlar bulunmaktadır. Aynı zamanda, kentlerimiz, deprem, sel, heyelan ve yangın gibi afetlere de hazırlıklı değildir. Bu durum bugüne kadar izlenen, toplumsal çıkarları göz ardı eden ve insan yaşamını hiçe sayan yerel yönetim politikalarının yanlışlığının en açık göstergesidir.

Bugün içinde yaşadığımız kentlerin mekansal ve çevresel bağlamda, niteliksiz yapılaşmasının, sağlıksız büyümesinin ardında piyasa güçlerini kent politikalarının belirlenmesinde tek hakim güç olarak gören siyasal yaklaşımlar yatmaktadır.

Bu yaklaşımlar sonucu, başta su, elektrik, doğalgaz ve ulaşım olmak üzere temel kentsel altyapı hizmetleri ile eğitim, kültür, sağlık, çevre vb. alanlarda sağlanan sosyal hizmetler özelleştirilerek, ticarileştirilerek, kentlerimiz emekçiler ve yoksullar için yaşanılmaz bir duruma getirilmektedir.

Kent parçaları, “kentsel dönüşüm” adı altında, içinde yaşayanlardan bağımsız, yeni imar hakları verilerek sermaye çevrelerine pazarlanmakta, buralara lüks konut alanları, alışveriş merkezleri inşa edilmektedir. Kentleri bir arada tutan unsurlar ve ortak kullanım alanları ortadan kaldırılmaktadır.

Bunun sonucunda kentler, giderek artan biçimde bütünlüğünü yitirerek birbirinden bağımsız ve ilişkisiz parçacıklara bölünmekte, varıl ve yoksul kesimler arası ayrışma ve uzaklaşma fiziksel mekana da yansımaktadır. Bu durum sosyal kutuplaşmayı ve kentsel gerilimi de arttırmaktadır.

Sadece arazi rantına endekslenmiş bu kent ekonomisi anlayışının ortaya çıkardığı sürekli ve plansız büyüme, teknik altyapı hizmetlerinin ve sosyal-kültürel olanakların yetersizliği gibi sorunları daha da büyütmektedir.

Bütün bunların yanı sıra, bütüncül planlamanın benimsenmemiş olması denetimsizlik, yanlış arazi kullanım politikaları, cumhuriyet tarihine koşut kaçak yapılaşma ve imar afları gibi uygulamalar durumun vahametini daha da artırmaktadır.

Bu sorunların çözümü yerel yönetimlerin demokratik bir anlayışla, kamucu politikalar ışığında yeniden yapılandırılmasıdır.

Bizler TMMOB olarak kent yaşamını ilgilendiren tüm konularda ve alınacak kararlarda toplumsal yarar ilkesinin belirleyici olmasını savunuyoruz.

Kente yönelik politika ve uygulamalarda insan hakları, kentli hakları, toplumsal barış, birlikte yaşama, engelli, hasta, çocuk ve kadın duyarlı planlama, hizmetlere eşit erişim, insan ve çevre sağlığı gibi kriterlerin temel referanslar olması gerektiğini söylüyoruz.

Bu çerçevede yerel yönetimlerin aktif halk katılımı ile yeniden yapılandırılmasını, hizmet üretimi ve dağıtımında, kentsel mekanların

tasarımında, kent planlamalarında sermaye kesimleri ve rant çevrelerinin öncelikleri yerine toplumsal yararın öne çıkarılmasını savunuyoruz.

Bugün, kentlerimizin ve toplumun yerel seçimlerde ihtiyacı böylesine bir anlayışı yerel yönetimlere taşımaktır. Bu anlayış “toplumcu demokratik ve halkçı bir yerel yönetim” anlayışıdır.

Bu anlayış, katılımcılığın önünü açan, toplumun değişik kesimlerine, karar alma, uygulama ve denetleme süreçlerinde söz hakkı tanıyan politika ve uygulamaların hayata geçirilmesidir.

Değerli Konuklar, Sevgili Arkadaşlar

TMMOB olarak bizler kentsel hizmetlerin kamusal hizmet kapsamında ele alındığı; barınma, eğitim, sağlık, kültür hizmetlerinin insan hakkı olarak görüldüğü; doğrudan ve katılımcı demokrasi ilkeleri ile yönetilen; enerji, çevre ve gıda politikalarının belirlenmesinde kamu yararının esas alındığı; doğayla ve tarihle barışık; sağlıklı kentler yaratmak istiyoruz.

TMMOB olarak daha önceki seçimlerde olduğu gibi bu seçimlerde de üyelerimizin sandığa gitmesi ve sandıklara sahip çıkması için gayret göstereceğiz.

Seçimlere ve yerel yönetimlere ilişkin bakışımızı her zaman olduğu gibi bir bildirge hazırlayarak kamuoyuyla paylaştık.

Değişen idari yapıyı ve yasaları da gözetererek hazırladığımız bu bildirmede yer alan fikirlerin yaygınlaşması ve uygulanması için mücadele edeceğiz.

Buradan bir kez daha dile getirmek isteriz ki, kentlerin sahibi o kentte yaşayan halktır ve yerel yöneticilerin demokratik biçimde seçilmesi esastır.

Seçimler gibi, kente dair her türlü kararlar da kentlilerin katılımcısı olduğu demokratik süreçler işletilerek alınmalıdır.

Sempozyumumuzun, ülkemizin en önemli sanayi, turizm ve üniversite kentlerinden birisi olan Denizli'nin sorunlarına yönelik önemli bir fikri birikim yaratacağına inanıyorum. Sempozyumun başarılı geçmesini diliyorum ve hepinizi sevgi, saygı ve dostlukla selamlıyorum.

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB İŞ GÜVENLİĞİ UZMANLARININ SORUNLARI ÇALIŞTAYI

2 Mart 2019/ANKARA

Değerli Katılımcılar,

TMMOB Yönetim Kurulu adına hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

İş güvenliği uzmanlarının sorunlarını tartışacağımız çalıştayımıza hepiniz hoş geldiniz.

Bildiğiniz gibi, 45. Genel Kurulumuzda yürüttüğümüz tartışmalarda Türkiye'nin içinden geçtiği bu çalkantılı dönemde meslek alanlarımızın ve meslektaşlarımızın sorunlarını yeniden ele alma ihtiyacı açığa çıkmıştı.

Bu doğrultuda Genel Kurulumuzdan bu yana bir dizi çalıştay gerçekleştiriyoruz.

15 Aralık'ta Kamuda Çalışan Meslektaşlarımızın, 22 Aralık'ta Ücretli Çalışan-İşsiz Meslektaşlarımızın ve 5 Ocak'ta da OHAL KHK'larıyla İhraç Edilen Meslektaşlarımızın Sorunlarına ilişkin çalıştaylarımızı gerçekleştirdik.

Bugünkü çalıştayımızın ardından Nisan ayında Bilirkişilik Çalıştayını ve Ekim ayında da Emekli Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Sorunları Çalıştayını gerçekleştirerek, tüm alanlardaki meslektaşlarımızın sorunlarını masaya yatırmış olacağız.

Değerli Arkadaşlar

Hepimizin bildiği gibi işçi sağlığı ve iş güvenliği konusu, ülkemizin en can yakıcı sorunlarından biridir.

Her yıl binlerce kişi işyerlerinde hayatını kaybetmekte, on binlerce kişi iş kazaları ve meslek hastalıkları nedeniyle yaralanmakta ve sakat kalmaktadır.

Madenlerde, inşaatlarda, tarım alanlarında, fabrikalarda yaşanan facialar toplumda derin acılar yaratmaktadır. Avrupa Birliği verilerine göre Türkiye ölümle sonuçlanan kazalar bakımından Avrupa'da ilk sırada yer almaktadır.

SGK tarafından açıklanan rakamlara bakıldığında; 2017 yılında yaşanan iş kazası sayısının 359.865 olduğu, bu kazalar sonucunda 1.636 kişi hayatını kaybettiği görülmektedir. Bir önceki yıllara kıyaslandığında 2017 yılında iş kazası sayısının %25 oranında, iş kazaları sonucu yaşanan ölümlerin %16 oranında arttığı gerçeği karşımıza çıkmaktadır.

Bu durum mevcut yasal düzenlemelerin iş kazalarını ve ölümlerini önlemedeki yetersizliğinin, ülkemizde işçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda köklü ve yapısal sorunlar olduğunun en açık göstergesidir.

Oysa “elverişli koşullarda çalışma hakkı” İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi’nde güvence altına alınmış bir haktır. Emegün yüzlerce yıllık mücadelesi sonucunda benimsenen bu hak, “işçi sağlığı ve iş güvenliği” adıyla tüm dünyada kabul edilen temel bir çalışma ilkesi halini almıştır.

İş kazaları ve meslek hastalıklarının temelinde, sermayenin azami kar hırsı ve emek aleyhine politikaları yatmaktadır.

Taşeronlaştırma, özelleştirme, sendikasızlaştırma, denetimsizleştirme, esnek istihdam politikaları, ağır çalışma koşulları ve kayıt dışı istihdam iş kazaları ve meslek hastalıklarının artmasına neden olmaktadır.

Mevcut yasal çerçeve, işçiyi korumak, iş güvenliğini sağlamak ve meslek hastalıklarını önlemekten çok sermaye çıkarlarını gözeten konumda bulunmaktadır.

Siyasi iktidar, mevzuatı ve çalışma koşullarını iyileştirici ve geliştirici adımlar atmaktan sürekli olarak kaçınmaktadır. Çünkü insan hayatını değil, rantı odağına almakta; çalışandan değil, işverenden yana taraf olmaktadır.

Sevgili Arkadaşlar,

Devletin iş sağlığı ve güvenliği alanındaki bu çarpık konumlanışı nedeniyle, devletin ve işverenin sorumluluğunda olması gereken pek çok şey İş Güvenliği Uzmanlarının omuzlarına yüklenmektedir.

Danışmanlık hizmeti olarak verilmesi gereken işçi sağlığı ve iş güvenliği, ülkemizde yasaların da yol vermesi ile bir suçlu yaratma olayına dönüşmüştür.

İş güvenliği uzmanının verdiği danışmanlığı uygulamaya geçirmeyen, engelleyici ve önleyici çalışmaları yapmayan işverenler önünde meslektaşlarımıza birer yasal kalkan vazifesi gördürülmektedir.

İş güvenliği uzmanlarının tüm uyarılarına rağmen işverenlerin almadığı önlemler sonucu yaşanan ölüm, kaza gibi durumlarda dahi meslektaşlarımız günah keçisi ilan edilmekte, kazaların asli suçlusu olarak yargı önüne çıkartılmakta, hatta hapis cezaları verilebilmektedir.

Yapılması gereken şey, bu çarpıklığın düzeltilerek, işçi sağlığı ve iş güvenliğine kaynak ayırmayan, tedbirleri almaktan imtina eden, bu tedbirlere işgücü ve maliyet hesabıyla yaklaşan işverenlerin de yaşanan kazalardan ve meslek hastalıklarından sorumlu tutulacağı bir işleyişe geçilmesidir.

Değerli Arkadaşlar

Biliyorsunuz yarın 3 Mart 1992 tarihinde Kozlu'da yaşanan ve 263 madencinin hayatını kaybettiği büyük facianın da yıldönümü. Kozlu'da, Soma'da, Ermenek'te, Şırnak'ta, Torunlar'da, 3. Havalimanı'nda ve ülkenin dört bir yanında hayatını kaybeden işçilerin anıları önünde saygıyla eğiliyor, ailelerine bir kez daha sabırlar diliyorum.

TMMOB olarak Kozlu'da yaşanan büyük acının yıldönümü olan 3 Mart tarihini İş Cinayetlerine Karşı Mücadele günü ilan ettik ve tüm Türkiye çapında yaptığımız etkinliklerle iş cinayetlerine, işçi sağlığına ve iş güvenliğine dikkat çekmeye çalışıyoruz. Bugünkü etkinliğimizin öğle arasında Ankara İl Koordinasyon Kuruluz tarafından bina önünde 3 Mart İş Cinayetlerine Karşı Mücadele Günü kapsamında bir basın açıklaması gerçekleştireceğiz.

Değerli Arkadaşlar

Sözlerime son vermeden önce son bir şeyin altını çizmek istiyorum. Hepinizin bildiği gibi bu ayın sonunda Yerel Seçimler gerçekleştirilecek. Bu yerel seçimler daha öncekilerden çok daha farklı bir atmosferde gerçekleştiriliyor.

Yerel adayların çalışmalarından çok, merkezi siyasal ittifaklar tarafından belirlenen ve yönlendirilen bir kampanya süreciyle karşı karşıyayız.

Bunun daha da ötesinde Cumhurbaşkanı Hükümet Sistemi ile birlikte devletin tüm olanaklarının, bir siyasi partinin ya da ittifak adayının desteklenmesi için açık biçimde seferber edildiği bir seçim dönemi yaşıyoruz.

Bu eşitsizlik daha şimdiden seçimlerin demokratik niteliğine gölge düşürmektedir.

Aynı zamanda parti başkanı da olan Cumhurbaşkanı'nın seçim yasaklarından azade kılınması, kabinede yer alan bakanların bakanlıkların tüm olanaklarını seçimler için kullanması, bizzat en yetkili isimler tarafından muhalefet ittifakına oy verecek yurttaşların terörist olarak nitelendirilmesi seçimlerin hangi koşullarda gerçekleştirileceği konusunda asgari bir fikir vermektedir.

Tek adam rejimi ve devlet kurumlarının parti örgütü olarak kullanılması son yıllarda seçim adaleti ve sandık güvenliği konusunu en önemli gündemlerden birisi haline getirmiştir.

TMMOB olarak daha önceki seçimlerde olduğu gibi bu seçimlerde de üyelerimizin sandığa gitmesi ve sandıklara sahip çıkması için gayret göstereceğiz.

Seçimlere ve yerel yönetimlere ilişkin bakışımızı her zaman olduğu gibi bir bildirge hazırlayarak kamuoyuyla paylaştık.

Değişen idari yapıyı ve yasaları da gözetererek hazırladığımız bu bildirgede yer alan fikirlerin yaygınlaşması ve uygulanması için mücadele edeceğiz.

Bizler kentsel hizmetlerin kamusal hizmet kapsamında ele alındığı; barınma, eğitim, sağlık, kültür hizmetlerinin insan hakkı olarak görüldüğü; doğrudan ve katılımcı demokrasi ilkeleri ile yönetilen; enerji, çevre ve gıda politikalarının belirlenmesinde kamu yararının esas alındığı; doğayla ve tarihle barışık; sağlıklı kentler yaratmak istiyoruz. Bu doğrultudaki mücadelemizi seçimler sonrasında da devam ettireceğiz.

İnsanların aç ve yoksul yaşamadığı, işyerlerinde hayatlarını yitirmedikleri, eşit adil bir ülke ve dünya özlemi ile TMMOB Yönetim Kurulu adına hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyor, çalıştayımızın başarıyla sonuçlanmasını diliyorum.

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

EMO İZMİR ŞUBESİ HİZMET VE EĞİTİM MERKEZİ AÇILIŞ TÖRENİ

8 Mart 2019/İZMİR

Sevgili Konuklar, Sevgili Arkadaşlar,

Öncelikle tüm kadın meslektaşlarımızın 8 Mart Dünya Kadınlar gününü kutluyorum. Kadınların haklarının, özgürlüklerinin ve emeklerinin yok sayılmadığı bir dünyada eşitlik içinde yaşama dileklerimizle, bu doğrultuda mücadele eden tüm kadınları selamlıyorum.

Elektrik Mühendisleri Odamızın İzmir Şubesi'nin Hizmet Binasının böylesi bir günde yapılıyor olmasını da ayrıca anlamlı buluyorum.

Binanın açılışını anlamlı kılan bir diğer tarih de, EMO İzmir Şubesinin 50. Yılına rastlamış olması. Şubenin 50 yıllık tarihinin böylesi bir yapıyla taçlandırılmasında emeği geçen başta EMO İzmir Şubesi olmak üzere tüm EMO camiasına teşekkür ediyorum.

Biz bugün burada sadece EMO üyelerinin ihtiyaçlarını karşılayacak bir hizmet binası açmıyoruz aynı zamanda İzmir için değerli bir kamusal mekan açıyoruz. İçerisinde bulunan konferans salonu, derslikler ve laboratuvarlar sadece EMO üyelerinin ihtiyaçlarını değil, tüm İzmir halkının kullanımına açık olacaktır. Buradaki mekanların, farklı konularda çok değerli çalışmaların ve önemli fikirlerin ortaya çıkmasına hizmet edeceğine inanıyorum.

Bugün burada açtığımız bu bina TMMOB için ayrı bir anlam taşıyor. Biliyorsunuz, AKP hükümeti yıllardan bu yana TMMOB'nin bağlı odaların toplumsal etkinliğini ortadan kaldırmak, mesleki faaliyetlerini sınırlandırabilmek için elinden gelen her şeyi yapıyor. Belgelendirme hizmetlerinden denetimlere kadar neredeyse tüm asli faaliyetlerimizi odalarımızdan koparıyor. Bu bina, TMMOB örgütlülüğünü sınırlandırmaya, küçültmeye, etkisizleştirmeye çalışanlara karşı bizim üyelerimizle büyüyen ve gelişen ilişkilerimizin de göstergesidir. İçinden geçtiğimiz derin ekonomik kriz içerisinde böylesi bir açılış yapıyor olmak tüm TMMOB camiası için gurur kaynağıdır.

TMMOB'nin mücadelesini büyütme için mücadele eden, elini taşın altına koyan, zorluklara göğüs geren tüm arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum.

Yeni binamız EMO camiasına, TMMOB Örgütllüğüne ve İzmir halkına hayırlı uğurlu olsun.

Hepinize saygılar sunuyorum.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

MMO ÖĞRENCİ ÜYE KURULTAYI

9 Mart 2019/ANKARA

Sevgili Oda Başkanım, Değerli Konuklar ve Genç Arkadaşlarım,

TMMOB Yönetim Kurulu adına hepinizi sevgi ve dostlukla selamlıyorum.

Türkiye'nin dört bir yanından gelen genç arkadaşlarımız, hepiniz hoş geldiniz. TMMOB'nin simge ismi Teoman Öztürk'ün adını taşıyan bu güzel tesisin çatısı sizlerle birlikte olmaktan büyük kıvanç duyuyorum.

Bugün on birincisini düzenlediğimiz öğrenci üye kurultayımızın ilkini gerçekleştirdiğimiz 1999 yılında ben Makine Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu üyesiydim. Bugün tüm TMMOB camiasına yayılan öğrenci üye etkinliklerinin öncülerinden biri olan bu kurultayın böylesi düzenli bir işleyiş kazanmasından büyük mutluluk duyuyorum.

Geçtiğimiz 20 yıl içerisinde gerçekleştirdiğimiz öğrenci üye kurultaylarında aynı salonu paylaştığımız çok sayıda genç arkadaşımız, bugün Makine Mühendisleri Odası'nın TMMOB'nin işleyişi içerisinde önemli sorumluluklar alıyorlar. Sizlerin de meslek hayatına atıldığınız andan itibaren TMMOB örgütlülüğünün yükünü omuzlanacağınızdan hiçbir şüphem yok. Sizlerin gözlerine baktıkça kendi geçmişimi görüp özlem duyduğum kadar, MMO ve TMMOB'nin geleceğini görüp umut da duyuyorum. İyi ki varsınız, iyi ki yan yanayız!

Sevgili Gençler;

Buraya gelmeden önce pek çok ilimizde öğrenci üyesi arkadaşlarımızın katılımıyla yerel kurultaylar gerçekleştirdiniz. Ülkemizdeki mühendislik eğitime, üniversitelerde yaşamına, öğrenci üye örgütlülüğüne ve ülkenin genel sorunlarına ilişkin tartışmalar yürütüp, çözüm önerileri oluşturduunuz. Bugün burada ortaklaşacağınız bu değerli fikirlere hem üniversitelerin, hem TMMOB örgütlülüğünün hem de Türkiye'nin gerçekten ihtiyacı var.

Ülkemizi büyük bir karanlığın içine doğru sürükleyen iktidarın bu dönemde en önemli hedeflerinden birisi de üniversitelerimiz oldu. Son 16 yıldır eğitimin niteliğinden müfredat içeriğine, akademik özgürlüklerden kampüs yaşamına kadar her alanda yapılan gerici ve baskıcı müdahaleler nedeniyle maalesef üniversitelerimiz büyük bir çöküşle yüz yüze.

12 Eylül Darbesi sonrasında darbecilerin üniversiteleri zapturapt altına alabilmek için kurduğu YÖK, AKP döneminde tümüyle siyasallaşmış bir kurum haline dönüştü. Ülkede egemen olan baskıcı, antidemokratik ve gerici ortam YÖK ve Rektörleri eliyle üniversitelere egemen oldu.

Bu sürecin en sembolik adımlarından birisi geçtiğimiz yıl yayınlanan OHAL KHK'sı ile rektörlük seçimlerinin kaldırılarak, Rektörlerin Cumhurbaşkanı tarafından seçilir hale gelmesidir. Akademik yıl açılışlarının Saray'a alınmasıyla tamamlanan bu adım, AKP'nin demokrasiye ve yükseköğretime bakışını özetliyor.

Özerkliğini tamamen yitirmiş kurumlarda kamu yararı ilkesini gözetecek şekilde nitelikli bir eğitim verilemeyeceği gerçeğine rağmen, üniversitelerimiz gün geçtikçe özerk yapısından uzaklaştırılarak siyasi iktidarın güdümü altına alınmaya çalışılıyor.

AKP her alanda olduğu gibi, üniversitelerde de kendisine muhalif bir ses çıkmasını istememektedir. Bu yüzden eşitlikten, özgürlükten, demokrasiden ve barıştan yana akademisyenler çeşitli gerekçelerle üniversitelerden uzaklaştırılıyor, haklarında davalar açılıyor, yeri geldiğinde KHK'larla üniversitelerden atılıyor.

Ne yazık ki, akademisyen cübbelerinin polis postalları altında çiğnendiği, kampüslerin karakollara dönüştürüldüğü, öğrencilerin potansiyel birer suçlu gibi görüldüğü karanlık bir dönemden geçiyoruz. Bu karanlıkla yüzleşmeden, tek adam rejiminin hayatlarımızın her alanına yayılan kötülüğüyle hesaplaşmadan yükseköğretimin sorunlarını çözmemiz mümkün değildir.

Bizim gençlik yıllarımızda üniversite gençliğinden bahsedilirken toplumun en aydın kesimi olarak adlandırılırdı, bugün bu aydınlığı disiplin soruşturmalarıyla, polis baskısıyla, gerici uygulamalarla karartmaya çalışıyorlar. Yükseköğretimde yaşanan tüm bu yozlaşmaya rağmen sizler bizim umudumuzsunuz, geleceğimize sizsiniz.

Sevgili Arkadaşlar,

Ülkemizde son 16 yıldır devam eden AKP iktidarı boyunca neoliberal uygulamalar ve muhafazakâr politikalar derinleştikçe, eğitim alanındaki sorunlar da derinleşmektedir. AKP'nin iktidar dönemi boyunca okul öncesinden yükseköğretime kadar her aşamada yaşanan bu dönüşüm, eğitim alanındaki geleneksel sorunların tümüyle çözümsüzlüğe sürüklenmesine neden olmuştur.

Plansız biçimde, seçim yatırımı olarak hayata geçirilen “Her İle bir Üniversite” projesi ile yükseköğretimin en önemli problemlerinden biri olan eğitim kalitesi ve standardı sorunu yaygınlaştırılmış, üniversiteler arası uçurumlar derinleşmiştir.

Üniversitelerin ve öğrencilerin sayısı arttıkça, özellikle mühendislik, mimarlık, şehir plancılığı gibi teknik bölümler için gerekli alt yapı, laboratuvar ve uygulama sistemleri açığı daha da büyümüştür.

Devlet tarafından desteklenen Özel Üniversiteler nedeniyle yükseköğretim ticari bir faaliyet alanına dönüşmüştür. Ülkemizdeki yükseköğretim kurumlarının % 40’ı özel üniversitelerden oluşmaktadır.

Cemaat ve tarikatların yükseköğretim sistemindeki kadrolaşması, çalınan-servis edilen sorular, yandaşlar için özel tahsis edilen kadrolar gibi nedenlerle akademik kadroların niteliği düşmüştür. ODTÜ bünyesinde oluşturulan URAP’ın dünya çapındaki üniversitelerinin akademik performanslarına göre yaptığı sıralamada ilk 500 içinde hiçbir üniversitemiz yer almamaktadır. İlk 1000 içinde ise sadece 13 Üniversitemiz bulunmaktadır. Bunların tamamı da 1990 yılı öncesinde kurulan üniversitelerdir.

Sevgili Arkadaşlar,

Bildiğiniz gibi, dünya bilim ve teknoloji alanında çok hızlı bir gelişim ve değişim süreci yaşamaktadır. Üretilen bilginin her 2-3 yılda ikiye katlandığı belirtilmektedir. Bilime ve teknolojiye hakim olan güçler dünyayı da egemenlikleri altına almaktadırlar. Bu nedenle gelişmiş ülkeler bütçelerinden mühendislik- bilim teknoloji ve eğitim alt yapısına ayırdıkları payı gün geçtikçe artırmaktadırlar.

Ne yazık ki, ülkemizde bu konuda gerekli çalışmalar yürütülmemektedir. 2018 yılı verilerine göre ülkemizde AR-GE harcamalarının Gayri Sahi Yurtiçi Hasıla içerisindeki payı % 0,96 seviyesinde iken OECD üyesi ülkelerin ortalaması % 2,36 dır.

Öte yandan, son 16 yılda ülkemizdeki üniversite sayısı iki kattan fazla artırılmıştır. Mühendislik bölümlerinde öğrenim gören öğrenci sayısında da benzer artışlar söz konusudur. Ancak eğitime ayrılan ödenekler, öğretim görevlisi sayısı ve üniversite koşulları gibi göstergelerde eşdeğer bir artış yoktur.

Eğitim-öğretimdeki teori-pratik uyumsuzluğu, öğretim elemanı eksikliği gibi genel sorunların yanında, eğitim programları, ders içerikleri,

laboratuvar, derslik, kütüphane, bilgisayar donanımı, araştırma ve barınak olanakları birbirine göre oldukça büyük farklılıklar gösteren eğitim kuruluşları arasında ciddi bir nitelik farkı sorunu yaratmaktadır

Bu eşitsiz gelişme koşullarında ve ülkemiz mühendislerinin yatırımdan kopuk politikalarla geriye düşürüldüğü mesleki formasyonla, mühendislik hizmetleri ve ileri teknoloji isteyen yatırımlarda iş gücü istihdamı gelişmiş ülkelerden Türkiye'ye doğru gerçekleşmekte, meslek uygulama alanlarımız gün geçtikçe daraltılmaktadır.

Ülke ihtiyaçlarıyla, sanayi politikalarıyla bağdaşmayan yükseköğretim planlaması nedeniyle üniversite mezunları işsizliğe mahkum edilmiştir. Yüzbinlerce mühendis, mimar ve şehir plancısı, mezun olduğu alan dışında çalışmak zorunda kalmakta, yüzbinlerce mezun ise hiç iş bulamamaktadır.

Sevgili Arkadaşlar

Mevcut politika ve uygulamaların yerine; planlamacı bir anlayışla, toplumsal gereksinimleri, üretimi, istihdamı ve yaşam boyu eğitimi, ülkenin bilim ve teknoloji yeterliliğinin güçlendirilmesini temel alan ulusal eğitim politikalarının yaşama geçirilmesi ile bu olumsuz tablonun değiştirilmesi mümkündür. İnsanlarımızın üzerinde özgürlük ve gönenc içerisinde yaşayacağı başka bir Türkiye mümkündür.

Böylesi bir eğitim politikası ve yapılanmaların temel hedefleri:

- 1) Ülkenin gereksinim duyduğu elemanları ihtiyaç oranında yetiştirmek
- 2) Bilimsel bilgiyi üretmek
- 3) Eşit ve ücretsiz eğitim sunmak
- 4) Üniversite eğitimi özerk ve demokratik ortamlarda sürdürmek
- 5) Belletme ve ezbercilik yerine öğrenmeyi, verileri kabul etmek yerine araştırma yeteneğini geliştirmek
- 6) Öğrencilerin teknik eğitimi yanında sosyal ve kültürel eğitimlerini de tamamlamak
- 7) Bu anlayışa uygun nitelik ve sayıda öğretim üyesi yetiştirmek
- 8) Çok sayıda niteliksiz mühendis yetiştirecek çok sayıda donanımsız üniversite ve bölüm açmak yerine, ülke ihtiyaçlarını gözeterek yeterli

eğitim kadrosu ve kütüphane, derslik, laboratuvar, yurt vb. alt yapısı tamamlanmış kuruluşlar oluşturmak

9) Şimdiye kadar açılmış bulunan üniversitelerin kalite düzeyini artırmak ve kalite eşitsizliğini ortadan kaldırmak, eksik alt yapılarını tamamlamak

10) Eğitimde kalite standartlarını oluşturarak mühendislik bölümlerinin kalitesini bu kriterlere göre denetlemek

11) Ülkemizde verilen lisans diplomalarının uluslararası düzeyde tanınmasını sağlamak

12) Lisans eğitimini meslek içi eğitim programlarıyla sürekli desteklemek olmalıdır.

Üniversite eğitimi bir meslek edinmenin yanı sıra belki ondan da önce yaşadığımız toplumu anlama, bilimsel düşünme ve sorgulama yeteneğini geliştirme, insan haklarına saygılı çağdaş bir birey olma yolunda atılmış önemli bir adımdır.

Tam da bu nedenle, eğitim ve meslek alanlarımıza yönelen gerici-liberal kuşatmaya karşı bilimi rehber alarak hep birlikte karşı durmak zorundayız.

Biliyor ve inanıyorum ki, ulusal ve evrensel değerleri içselleştirmiş, laikliğe, demokrasiye ve hukukun üstünlüğüne inanan çok kültürlü bir toplumu zenginlik kabul eden, eleştiriye açık, üreten ve kamu yararını gözeten ve de en önemlisi gelecekte örgütümüzü yönetecek, örgütümüzün ilkelerine sahip çıkacak, örgütümüzü büyütecek arkadaşlarımız sizlerin arasından çıkacaktır.

Değerli Arkadaşlar

Sözlerime son vermeden önce son bir şeyin altını çizmek istiyorum. Hepinizin bildiği gibi bu ayın sonunda Yerel Seçimler gerçekleştirilecek. Bu yerel seçimler daha öncekilerden çok daha farklı bir atmosferde gerçekleştiriliyor.

Yerel adayların çalışmalarından çok, merkezi siyasi ittifaklar tarafından belirlenen ve yönlendirilen bir kampanya süreciyle karşı karşıyayız.

Bunun daha da ötesinde Cumhurbaşkanı Hükümet Sistemi ile birlikte devletin tüm olanaklarının, bir siyasi partinin ya da ittifak adayının desteklenmesi için açık biçimde seferber edildiği bir seçim dönemi yaşıyoruz.

Bu eşitsizlik daha şimdiden seçimlerin demokratik niteliğine gölge düşürmektedir.

Aynı zamanda parti başkanı da olan Cumhurbaşkanı'nın seçim yasaklarından azade kılınması, kabinede yer alan bakanların bakanlıklarının tüm olanaklarını seçimler için kullanması, bizzat en yetkili isimler tarafından muhalefet ittifakına oy verecek yurttaşların terörist olarak nitelendirilmesi seçimlerin hangi koşullarda gerçekleştirileceği konusunda asgari bir fikir vermektedir.

Tek adam rejimi ve devlet kurumlarının parti örgütü olarak kullanılması son yıllarda seçim adaleti ve sandık güvenliği konusunu en önemli gündemlerden birisi haline getirmiştir.

TMMOB olarak daha önceki seçimlerde olduğu gibi bu seçimlerde de üyelerimizin sandığa gitmesi ve sandıklara sahip çıkması için gayret göstereceğiz.

Seçimlere ve yerel yönetimlere ilişkin bakışımızı her zaman olduğu gibi bir bildirge hazırlayarak kamuoyuyla paylaştık.

Değişen idari yapıyı ve yasaları da gözeterek hazırladığımız bu bildirgede yer alan fikirlerin yaygınlaşması ve uygulanması için mücadele edeceğiz.

Bizler kentsel hizmetlerin kamusal hizmet kapsamında ele alındığı; barınma, eğitim, sağlık, kültür hizmetlerinin insan hakkı olarak görüldüğü; doğrudan ve katılımcı demokrasi ilkeleri ile yönetilen; enerji, çevre ve gıda politikalarının belirlenmesinde kamu yararının esas alındığı; doğayla ve tarihle barışık; sağlıklı kentler yaratmak istiyoruz. Bu doğrultudaki mücadelemizi seçimler sonrasında da devam ettireceğiz.

Sevgili Genç Arkadaşlarım,

TMMOB, karanlığa karşı aydınlığı, savaşa karşı barışı, eşitsizliğe karşı adaleti, şiddete karşı kardeşliği, sömürüye karşı emeği savunmaya, başka bir Türkiye ve başka bir dünya mücadelesinde onurlu ve dik yürüyüşüne genç arkadaşlarımızdan aldığı güçle devam edecektir.

Burada gelişen ilişki birlikte çıkılacak uzun bir yolun ilk adımlarıdır.

Bizler, 1970'lerden beri Teoman Öztürk ve arkadaşları tarafından yaratılan bir değerın bayrağını devraldık, o değerlerin bir gelenek halinde sürmesini sağladık. Şimdi sizlerin bayrağı devralma zamanınızdır.

Bu ülkenin geleceğini karartmak isteyenlere inat, aydınlıklardan, güzelliklerden yana olsun sizin mücadeleniz.

UMUTLA, İNATLA, İNANÇLA KALIN

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB ADANA KENT SEMPOZYUMU

15 Mart 2019/ADANA

Değerli Meslektaşlarım, Değerli Konuklar

TMMOB Yönetim Kurulu adına hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum. Seçimlere 2 hafta kala bu anlamlı etkinliği düzenleyen Adana İl Koordinasyon Kurulumuza, Adana birimlerimizin yöneticilerine, çalışanlarına ve sempozyum boyunca görüşlerini bizimle paylaşacak bilim insanlarına teşekkür ediyorum.

Değerli Konuklar,

Kent Sempozyumları TMMOB örgütlülüğünün en önemli ve en yaygın etkinliklerinden biridir. Birliğimize bağlı odaların kentlerin sorunlarına ilişkin kendi meslek disiplinleri ışığında düzenledikleri faaliyetler 2006 yılında gerçekleştirilen 39. Genel Kurulumuzda alınan kararla birlikte, İl Koordinasyon Kurullarımız bünyesinde yürütülen ortak faaliyetler haline dönüştürülmüştür.

Bu sempozyumlarda bugüne kadar alt yapı hizmetlerinden kentsel dokuya, afetlerden çevre düzenlemesine, turizmden kent suçlarına, ulaşımdan konut projelerine kadar pek çok farklı konuda şehirlerimizin sorunları irdelendi ve çözüm önerileri geliştirildi. Mesleki bilgi ve birikimlerimiz ışığında kentlerimizin nasıl daha iyi yönetilebileceği konusunda ortak bir fikri faaliyet yürütüldü.

Bu faaliyetler TMMOB örgütlülüğünün mesleki ve toplumsal sorumluluğunun bir gereğidir. Türkiye çapında 550 bini aşkın mühendis, mimar ve şehir plancısının mesleki örgütü olan TMMOB, sadece meslektaşlarımızın hak ve çıkarlarını koruyup geliştirmeyi değil, aynı zamanda bu mesleki birikimimizi ülkemizin ve toplumumuzun çıkarları doğrultusunda kullanmayı da şiar edinmiş bir örgüttür.

Bu bilinçle, meslek alanlarımızla ilgili gelişim ve değişimlerin, politik, sosyal, ekonomik ve kültürel boyutlarının derinlemesine kavranması, yorumlanması, toplumun bilgilendirilmesi daha da önemlisi yönetim politikalarının bu çerçevede belirlenmesi doğrultusunda çalışmalar yapıyoruz.

2 Hafta Önce Denizli’de oldukça verimli bir Kent Sempozyumu düzenlemiştik. Yarın da Muğla’da gerçekleştirilecek Kent Sempozyumuna katılacağım. Daha sonraki tarihlerde de İzmir, Eskişehir ve Diyarbakır illerimizde Kent sempozyumları düzenleyeceğiz.

Değerli Konuklar, Sevgili Meslektaşlarım

Hepinizin bildiği gibi bu yerel seçimler daha öncekilerden çok daha farklı bir atmosferde gerçekleştiriliyor. Yerel adayların çalışmalarından çok, merkezi siyasal ittifaklar tarafından belirlenen ve yönlendirilen bir kampanya süreciyle karşı karşıyayız.

Bunun daha da ötesinde Cumhurbaşkanı Hükümet Sistemi ile birlikte devletin ve medyanın tüm olanaklarının, bir siyasi partinin ya da ittifak adayının desteklenmesi için açık biçimde seferber edildiği bir seçim dönemi yaşıyoruz.

Bu eşitsizlik daha şimdiden seçimlerin demokratik niteliğine gölge düşürmektedir.

Aynı zamanda parti başkanı da olan Cumhurbaşkanı’nın seçim yasaklarından azade kılınması, kabinede yer alan bakanların bakanlıkların tüm olanaklarını seçimler için kullanması, bizzat en yetkili isimler tarafından muhalefet ittifakına oy verecek yurttaşların terörist olarak nitelendirilmesi seçimlerin hangi koşullarda gerçekleştirileceği konusunda asgari bir fikir vermektedir.

Tek adam rejimi ve devlet kurumlarının parti örgütü olarak kullanılması son yıllarda seçim adaleti ve sandık güvenliği konusunu en önemli gündemlerden birisi haline getirmiştir.

Siyasetin gündeminde 31 Mart’ta gerçekleştirilecek yerel seçimler, halkın gündeminde ise varlığını her geçen gün daha fazla hissettiren ekonomik kriz, ekonomik durgunluk var.

İcra takip dosyalarından, iflaslardan, intihar vakalarından da açıkça görüldüğü üzere yoksulluk ve yoksunluk had safhadadır. Muhalif tek bir söze bile tahammül edilememektedir.

2018’in son çeyreğinde % 3 küçülen ülke ekonomisinde 2019’un “kriz yılı” olacağı, ekonomik küçülmeye bağlı olarak işsizliğin, hayat pahalılığının ve yoksulluğun artacağını görmek için kahin olmaya gerek yok.

Ekonomik büyümede sert düşüş, yüksek enflasyon, durma noktasına gelen yatırımlar, artan işsizlik...

Türkiye yerel yönetim genel seçimlerine işte bu atmosferde giriyor.

Evet, yerel seçimlere kriz koşulları altında gidiyoruz. Fakat bu krizi sadece ekonomik krize indirgememek gerekiyor. Çünkü Türkiye aslında, derin bir yönetim krizi, derin bir siyasal kriz yaşıyor.

Bu kriz ekonomik krizin patlak vermesinden çok önceleri başladı ve hala sürüyor.

Bu derin krizin nedeni ülkemizde yıllardır adım adım gerçekleştirilen düzenleme ve uygulamalarla Anayasal Demokrasinin ortadan kaldırılması, halk egemenliği yerine kişi ve parti hakimiyetine dayalı otoriter bir rejim inşa edilmesidir.

Yargının neredeyse tamamen yürütmenin tahakkümü altına alınması ve siyasallaştırılmasıdır. Parlamentonun etkisizleştirilerek iktidar üzerindeki denge ve fren mekanizmalarının yok edilmesidir.

Keyfilik, hukuk dışılık, kayırmacılık ve toplumun rızasını devlet gücünün kullanımıyla sağlamaya dayalı, dini ve milliyetçiliği, kendine kalkan edinen bu totaliter yönelim şekli, her geçen gün toplumu birbirine karşı daha da saflaşmakta, hukuka ve adalete olan güven daha da azalmaktadır.

Geçtiğimiz hafta kabul edilen Gezi İddianamesi bu hukuku kullanarak yaratılmak istenen baskı ortamının en somut örneğidir. Kentsel mekana sahip çıkmak için toplumun tüm kesimlerinin ortak katılımıyla başlayan Gezi Direnişi, küresel bir komplonun, terör organizasyonunun parçası olarak gösterilmek isteniyor. Hem de bunu FETÖ'cü polis ve savcılar tarafından uydurulan delil ve iddianamelerle yapıyorlar.

Tüm bu saçmalıklar, siyasal iktidarın ülkeyi yönetememe krizi içerisinde olduğunun göstergesidir. İktidar, derin ve sürekli bir meşruiyet krizi yaşamaktadır.

Bedelini de iç politikadan dış politikaya, kentsel hizmetlerden ekonomiye varana değin tüm alanlarda tüm toplum olarak hep beraber ödüyoruz.

Değerli Arkadaşlar,

Türkiye'nin içinden geçtiği krizin bir diğer boyutu da yerel yönetimlerde yaşanmaktadır.

Bugün ülkemizin güneydoğusunda bulunan 102 belediyenin 94'ünde seçilmiş belediye başkanları görevden alınarak yerlerine "kayyum"lar atanmış durumdadır.

Yine iktidar partisi metal yorgunluğu gerekçesiyle, aralarında İstanbul, Ankara ve Bursa gibi metropollerin de bulunduğu 7 ilde kendi seçilmiş belediye başkanlarını istifaya zorlamıştır.

Yani, bugün Türkiye nüfusunun %40'ı, seçimle iş başına gelmemiş, doğrudan iktidar tarafından atanmış isimler tarafından yönetilmektedir.

Bu uygulamanın demokrasiyle bağdaşır bir yanı bulunmamaktadır.

İçinden geçtiğimiz derin kriz ortamı, 31 Mart 2019 tarihinde gerçekleştirilecek olan Yerel Seçimlerinin siyasal önemini de artırıyor.

İktidar bloku bu seçimlerin siyasal önemini bildiği için, yaşanan krizi derinleştirmek pahasına kapsayıcılık yerine ayrıştırmacı ve kutuplaştırmacı bir dil kullanmaya devam ediyor.

Bugüne kadar olduğu gibi bu seçimleri de yerel yönetim politikalarıyla değil, yürütmeyi elde tutmanın avantajlarıyla ve tehdidiyle kazanmak istiyor.

Oysa ki, yerel yönetim politikaları, halkın gündelik yaşamının en önemli belirleyicisidir. TMMOB ve bağlı odalar olarak üzerinde en fazla durduğumuz konuların başında yerel yönetimler gelmektedir.

Gerek farklı iller özelinde yaptığımız kent sempozyumları, gerekse merkezi düzeydeki sempozyum ve kurultaylarla yerel yönetimlerin sorunlarına ve kentleşme politikalarına ilişkin çözümler üretiyoruz.

Bunun yanı sıra başta imar, planlama ve uygulama alanlarında olmak üzere birçok konuda bilim, teknik ve mesleki ilkeler doğrultusunda, kamusal faydanın sağlanması amacı için açılmış ve kazanılmış yüzlerce dava TMMOB ve Bağlı odalarının yerel yönetimler alanındaki mücadelesinde önemli yer tutmaktadır.

Kentlerimizde bugün hala ortak kamusal mekanlar, yeşil alanlar, kültürel ve tarihsel varlıklar, bostanlar korunabiliyorsa bu durumda Birliğimize bağlı odaların hukuki ve toplumsal mücadelesinin katkısı büyüktür.

Tüm bu kazanımlar karşısında yerel ve merkezi iktidar emellerine başka yollardan ısrarla ulaşmaya çalışmaktadır. Yargı kararlarına rağmen

benzer uygulamalar ve düzenlemeler belli aralıklarla yeniden gündeme getirilmektedir.

Odalarımız da tüm bu yoğunlaşan olumsuzluklara, talan politikalarına ve uygulamalarına karşı, aynı oranda ısrarla, bıkmadan mücadele etmekten vazgeçmeyeceklerdir.

Bugün kentlerimize baktığımızda, barınma, altyapı, ulaşım, enerji, sağlık, eğitim, kültür ve çevre, konularında sorunlar bulunmaktadır. Aynı zamanda, kentlerimiz, deprem, sel, heyelan ve yangın gibi afetlere de hazırlıklı değildir. Bu durum bugüne kadar izlenen, toplumsal çıkarları göz ardı eden ve insan yaşamını hiçe sayan yerel yönetim politikalarının yanlışlığının en açık göstergesidir.

Bugün içinde yaşadığımız kentlerin mekansal ve çevresel bağlamda, niteliksiz yapılaşmasının, sağlıksız büyümesinin ardında piyasa güçlerini kent politikalarının belirlenmesinde tek hakim güç olarak gören siyasal yaklaşımlar yatmaktadır.

Bu yaklaşımlar sonucu, başta su, elektrik, doğalgaz ve ulaşım olmak üzere temel kentsel altyapı hizmetleri ile eğitim, kültür, sağlık, çevre vb. alanlarda sağlanan sosyal hizmetler özelleştirilerek, ticarileştirilerek, kentlerimiz emekçiler ve yoksullar için yaşanılmaz bir duruma getirilmektedir.

Kent parçaları, “kentsel dönüşüm” adı altında, içinde yaşayanlardan bağımsız, yeni imar hakları verilerek sermaye çevrelerine pazarlanmakta, buralara lüks konut alanları, alışveriş merkezleri inşa edilmektedir. Kentleri bir arada tutan unsurlar ve ortak kullanım alanları ortadan kaldırılmaktadır.

Bunun sonucunda kentler, giderek artan biçimde bütünlüğünü yitirerek birbirinden bağımsız ve ilişkisiz parçacıklara bölünmekte, varıl ve yoksul kesimler arası ayrışma ve uzaklaşma fiziksel mekana da yansımaktadır. Bu durum sosyal kutuplaşmayı ve kentsel gerilimi de arttırmaktadır.

Sadece arazi rantına endekslenmiş bu kent ekonomisi anlayışının ortaya çıkardığı sürekli ve plansız büyüme, teknik altyapı hizmetlerinin ve sosyal-kültürel olanakların yetersizliği gibi sorunları daha da büyütmektedir.

Bütün bunların yanı sıra, bütüncül planlamanın benimsenmemiş olması denetimsizlik, yanlış arazi kullanım politikaları, cumhuriyet tarihine koşut kaçak yapılaşma ve imar afları gibi uygulamalar durumun vahametini daha da arttırmaktadır.

Bu sorunların çözümlü yerel yönetimlerin demokratik bir anlayışla, kamucu politikalar ışığında yeniden yapılandırılmasıdır.

Bizler TMMOB olarak kent yaşamını ilgilendiren tüm konularda ve alınacak kararlarda toplumsal yarar ilkesinin belirleyici olmasını savunuyoruz.

Kente yönelik politika ve uygulamalarda insan hakları, kentli hakları, toplumsal barış, birlikte yaşama, engelli, hasta, çocuk ve kadın duyarlı planlama, hizmetlere eşit erişim, insan ve çevre sağlığı gibi kriterlerin temel referanslar olması gerektiğini söylüyoruz.

Bu çerçevede yerel yönetimlerin aktif halk katılımı ile yeniden yapılandırılmasını, hizmet üretimi ve dağıtımında, kentsel mekanların tasarımında, kent planlamalarında sermaye kesimleri ve rant çevrelerinin öncelikleri yerine toplumsal yararın öne çıkarılmasını savunuyoruz.

Bugün, kentlerimizin ve toplumun yerel seçimlerde ihtiyacı böylesine bir anlayışı yerel yönetimlere taşımaktır. Bu anlayış “toplumcu demokratik ve halkçı bir yerel yönetim” anlayışıdır.

Bu anlayış, katılımcılığın önünü açan, toplumun değişik kesimlerine, karar alma, uygulama ve denetleme süreçlerinde söz hakkı tanıyan politika ve uygulamaların hayata geçirilmesidir.

Değerli Konuklar, Sevgili Arkadaşlar

TMMOB olarak bizler kentsel hizmetlerin kamusal hizmet kapsamında ele alındığı; barınma, eğitim, sağlık, kültür hizmetlerinin insan hakkı olarak görüldüğü; doğrudan ve katılımcı demokrasi ilkeleri ile yönetilen; enerji, çevre ve gıda politikalarının belirlenmesinde kamu yararının esas alındığı; doğayla ve tarihle barışık; sağlıklı kentler yaratmak istiyoruz.

TMMOB olarak daha önceki seçimlerde olduğu gibi bu seçimlerde de üyelerimizin sandığa gitmesi ve sandıklara sahip çıkması için gayret göstereceğiz.

Seçimlere ve yerel yönetimlere ilişkin bakışımızı her zaman olduğu gibi bir bildirge hazırlayarak kamuoyuyla paylaştık.

Değişen idari yapıyı ve yasaları da gözeterek hazırladığımız bu bildirgede yer alan fikirlerin yaygınlaşması ve uygulanması için mücadele edeceğiz.

Buradan bir kez daha dile getirmek isteriz ki, kentlerin sahibi o kentte yaşayan halktır ve yerel yöneticilerin demokratik biçimde seçilmesi esastır.

Seçimler gibi, kente dair her türlü kararlar da kentlilerin katılımcısı olduğu demokratik süreçler işletilerek alınmalıdır.

Değerli Konuklar, Sevgili Arkadaşlar

Adana, Orhan Kemal'in tanımıyla Bereketli Topraklar Üzerinde kurulmuş bir şehir. Çukurova'nın bereketini sanayisi ile birleştirmeyi başarmış ve cumhuriyetin ilanı ile birlikte ülkemizin en önemli sanayi kentlerinden birisi haline gelmiştir. Bu üretkenlik ve canlılık 1950'li yıllardan itibaren Adana'daki sosyal hayatın ve sanatın da gelişmesine neden olmuştur. Ülkemizin edebiyatında, sinemasında, sanat dünyasında iz bırakmış çok sayıda isim Adana'da yetişmiştir.

Ne yazık ki Adana artık bu nitelikleriyle değil, sosyal ve kentsel dokunun bozulmasının yol açtığı sorunlarla öne çıkıyor. Tarımsal arazilerin küçülmesi, çarpık kentleşme, plansız göç, kaçak yapılaşma ve alt yapı eksikliği gibi pek çok sorun Adana'da bir arada bulunuyor. Deyim yerindeyse kent kimliğini kaybetmiş ve geçmişin üretkenliğini arayan bir Adana ile yüz yüzeyiz.

Sempozyumumuzun, ülkemizin en önemli tarım ve sanayi kentlerinden birisi olan Adana'nın tüm kentsel ve sosyal sorunlarına yönelik önemli bir fikri birikim yaratacağına inanıyorum. Sempozyumun başarılı geçmesini diliyorum ve hepinizi sevgi, saygı ve dostlukla selamlıyorum.

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB MUĞLA KENT SEMPOZYUMU

16 Mart 2019/MUĞLA

Değerli Meslektaşlarım, Değerli Konuklar

TMMOB Yönetim Kurulu adına hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum. Seçimlere 2 hafta kala bu anlamlı etkinliği düzenleyen Muğla İl Koordinasyon Kurulumuza, Muğla birimlerimizin yöneticilerine, çalışanlarına ve sempozyum boyunca görüşlerini bizimle paylaşacak bilim insanlarına teşekkür ediyorum.

Değerli Konuklar,

Kent Sempozyumları TMMOB örgütlülüğünün en önemli ve en yaygın etkinliklerinden biridir. Birliğimize bağlı odaların kentlerin sorunlarına ilişkin kendi meslek disiplinleri ışığında düzenledikleri faaliyetler 2006 yılında gerçekleştirilen 39. Genel Kurulumuzda alınan kararla birlikte, İl Koordinasyon Kurullarımız bünyesinde yürütülen ortak faaliyetler haline dönüştürülmüştür.

Bu sempozyumlarda bugüne kadar alt yapı hizmetlerinden kentsel dokuya, afetlerden çevre düzenlemesine, turizmden kent suçlarına, ulaşımdan konut projelerine kadar pek çok farklı konuda şehirlerimizin sorunları irdelendi ve çözüm önerileri geliştirildi. Mesleki bilgi ve birikimlerimiz ışığında kentlerimizin nasıl daha iyi yönetilebileceği konusunda ortak bir fikri faaliyet yürütüldü.

Bu faaliyetler TMMOB örgütlülüğünün mesleki ve toplumsal sorumluluğunun bir gereğidir. Türkiye çapında 550 bini aşkın mühendis, mimar ve şehir plancısının mesleki örgütü olan TMMOB, sadece meslektaşlarımızın hak ve çıkarlarını koruyup geliştirmeyi değil, aynı zamanda bu mesleki birikimimizi ülkemizin ve toplumumuzun çıkarları doğrultusunda kullanmayı da şiar edinmiş bir örgüttür.

Bu bilinçle, meslek alanlarımızla ilgili gelişim ve değişimlerin, politik, sosyal, ekonomik ve kültürel boyutlarının derinlemesine kavranması, yorumlanması, toplumun bilgilendirilmesi daha da önemlisi yönetim politikalarının bu çerçevede belirlenmesi doğrultusunda çalışmalar yapıyoruz.

2 Hafta önce Denizli’de, dün de Adana’da Kent Sempozyumlarımızı gerçekleştirdik. Daha sonraki tarihlerde de İzmir, Eskişehir ve Diyarbakır illerimizde Kent sempozyumları düzenleyeceğiz.

Değerli Konuklar, Sevgili Meslektaşlarımız

Hepinizin bildiği gibi bu yerel seçimler daha öncekilerden çok daha farklı bir atmosferde gerçekleştiriliyor. Yerel adayların çalışmalarından çok, merkezi siyasal ittifaklar tarafından belirlenen ve yönlendirilen bir kampanya süreciyle karşı karşıyayız.

Bunun daha da ötesinde Cumhurbaşkanı Hükümet Sistemi ile birlikte devletin ve medyanın tüm olanaklarının, bir siyasi partinin ya da ittifak adayının desteklenmesi için açık biçimde seferber edildiği bir seçim dönemi yaşıyoruz.

Bu eşitsizlik daha şimdiden seçimlerin demokratik niteliğine gölge düşürmektedir.

Aynı zamanda parti başkanı da olan Cumhurbaşkanı'nın seçim yasaklarından azade kılınması, kabinede yer alan bakanların bakanlıkların tüm olanaklarını seçimler için kullanması, bizzat en yetkili isimler tarafından muhalefet ittifakına oy verecek yurttaşların terörist olarak nitelendirilmesi seçimlerin hangi koşullarda gerçekleştirileceği konusunda asgari bir fikir vermektedir.

Tek adam rejimi ve devlet kurumlarının parti örgütü olarak kullanılması son yıllarda seçim adaleti ve sandık güvenliği konusunu en önemli gündemlerden birisi haline getirmiştir.

Siyasetin gündeminde 31 Mart'ta gerçekleştirilecek yerel seçimler, halkın gündeminde ise varlığını her geçen gün daha fazla hissettiren ekonomik kriz, ekonomik durgunluk var.

İcra takip dosyalarından, iflaslardan, intihar vakalarından da açıkça görüldüğü üzere yoksulluk ve yoksunluk had safhadadır. Muhafif tek bir söze bile tahammül edilememektedir.

2018'in son çeyreğinde % 3 küçülen ülke ekonomisinde 2019'un "kriz yılı" olacağı, ekonomik küçülmeye bağlı olarak işsizliğin, hayat pahalılığının ve yoksulluğun artacağını görmek için kahin olmaya gerek yok.

Ekonomik büyümede sert düşüş, yüksek enflasyon, durma noktasına gelen yatırımlar, artan işsizlik...

Türkiye yerel yönetim genel seçimlerine işte bu atmosferde giriyor.

Evet, yerel seçimlere kriz koşulları altında gidiyoruz. Fakat bu krizi sadece ekonomik krize indirgememek gerekiyor. Çünkü Türkiye aslında, derin bir yönetim krizi, derin bir siyasal kriz yaşıyor.

Bu kriz ekonomik krizin patlak vermesinden çok önceleri başladı ve hala sürüyor.

Bu derin krizin nedeni ülkemizde yıllardır adım adım gerçekleştirilen düzenleme ve uygulamalarla Anayasal Demokrasinin ortadan kaldırılması, halk egemenliği yerine kişi ve parti hakimiyetine dayalı otoriter bir rejim inşa edilmesidir.

Yargının neredeyse tamamen yürütmenin tahakkümü altına alınması ve siyasallaştırılmasıdır. Parlatmentonun etkisizleştirilerek iktidar üzerindeki denge ve fren mekanizmalarının yok edilmesidir.

Keyfilik, hukuk dışılık, kayırmacılık ve toplumun rızasını devlet gücünün kullanımıyla sağlamaya dayalı, dini ve milliyetçiliği, kendine kalkan edinen bu totaliter yönelim şekli, her geçen gün toplumu birbirine karşı daha da saflaşmakta, hukuka ve adalete olan güven daha da azalmaktadır.

Geçtiğimiz hafta kabul edilen Gezi İddianamesi bu hukuku kullanarak yaratılmak istenen baskı ortamının en somut örneğidir. Kentsel mekana sahip çıkmak için toplumun tüm kesimlerinin ortak katılımıyla başlayan Gezi Direnişi, küresel bir komplonun, terör organizasyonunun parçası olarak gösterilmek isteniyor. Hem de bunu FETÖ'cü polis ve savcılar tarafından uydurulan delil ve iddianamelerle yapıyorlar.

Tüm bu saçmalıklar, siyasal iktidarın ülkeyi yönetememe krizi içerisinde olduğunun göstergesidir. İktidar, derin ve sürekli bir meşruiyet krizi yaşamaktadır.

Bedelini de iç politikadan dış politikaya, kentsel hizmetlerden ekonomiye varana değin tüm alanlarda tüm toplum olarak hep beraber ödüyoruz.

Değerli Arkadaşlar,

Türkiye'nin içinden geçtiği krizin bir diğer boyutu da yerel yönetimlerde yaşanmaktadır.

Bugün ülkemizin güneydoğusunda bulunan 102 belediyenin 94'ünde seçilmiş belediye başkanları görevden alınarak yerlerine "kayyum"lar atanmış durumdadır.

Yine iktidar partisi metal yorgunluğu gerekçesiyle, aralarında İstanbul, Ankara ve Bursa gibi metropollerin de bulunduğu 7 ilde kendi seçilmiş belediye başkanlarını istifaya zorlamıştır.

Yani, bugün Türkiye nüfusunun %40'ı, seçimle iş başına gelmemiş, doğrudan iktidar tarafından atanmış isimler tarafından yönetilmektedir.

Bu uygulamanın demokrasiyle bağdaşır bir yanı bulunmamaktadır.

İçinden geçtiğimiz derin kriz ortamı, 31 Mart 2019 tarihinde gerçekleştirilecek olan Yerel Seçimlerinin siyasal önemini de artırıyor.

İktidar bloku bu seçimlerin siyasal önemini bildiği için, yaşanan krizi derinleştirmek pahasına kapsayıcılık yerine ayrıştırıcı ve kutuplaştırıcı bir dil kullanmaya devam ediyor.

Bugüne kadar olduğu gibi bu seçimleri de yerel yönetim politikalarıyla değil, yürütmeyi elde tutmanın avantajlarıyla ve tehdidiyle kazanmak istiyor.

Oysa ki, yerel yönetim politikaları, halkın gündelik yaşamının en önemli belirleyicisidir. TMMOB ve bağlı odalar olarak üzerinde en fazla durduğumuz konuların başında yerel yönetimler gelmektedir.

Gerek farklı iller özelinde yaptığımız kent sempozyumları, gerekse merkezi düzeydeki sempozyum ve kurultaylarla yerel yönetimlerin sorunlarına ve kentleşme politikalarına ilişkin çözümler üretiyoruz.

Bunun yanı sıra başta imar, planlama ve uygulama alanlarında olmak üzere birçok konuda bilim, teknik ve mesleki ilkeler doğrultusunda, kamusal faydanın sağlanması amacı için açılmış ve kazanılmış yüzlerce dava TMMOB ve Bağlı odalarının yerel yönetimler alanındaki mücadelesinde önemli yer tutmaktadır.

Kentlerimizde bugün hala ortak kamusal mekanlar, yeşil alanlar, kültürel ve tarihsel varlıklar, bostanlar korunabiliyorsa bu durumda Birliğimize bağlı odaların hukuki ve toplumsal mücadelesinin katkısı büyüktür.

Tüm bu kazanımlar karşısında yerel ve merkezi iktidar emellerine başka yollardan ısrarla ulaşmaya çalışmaktadır. Yargı kararlarına rağmen benzer uygulamalar ve düzenlemeler belli aralıklarla yeniden gündeme getirilmektedir.

Odalarımız da tüm bu yoğunlaşan olumsuzluklara, talan politikalarına ve uygulamalarına karşı, aynı oranda ısrarla, bıkmadan mücadele etmekten vazgeçmeyeceklerdir.

Bugün kentlerimize baktığımızda, barınma, altyapı, ulaşım, enerji, sağlık, eğitim, kültür ve çevre, konularında sorunlar bulunmaktadır. Aynı zamanda, kentlerimiz, deprem, sel, heyelan ve yangın gibi afetlere de hazırlıklı değildir. Bu durum bugüne kadar izlenen, toplumsal çıkarları göz ardı eden ve insan yaşamını hiçe sayan yerel yönetim politikalarının yanlışlığının en açık göstergesidir.

Bugün içinde yaşadığımız kentlerin mekansal ve çevresel bağlamda, niteliksiz yapılaşmasının, sağlıksız büyümesinin ardında piyasa güçlerini kent politikalarının belirlenmesinde tek hakim güç olarak gören siyasal yaklaşımlar yatmaktadır.

Bu yaklaşımlar sonucu, başta su, elektrik, doğalgaz ve ulaşım olmak üzere temel kentsel altyapı hizmetleri ile eğitim, kültür, sağlık, çevre vb. alanlarda sağlanan sosyal hizmetler özelleştirilerek, ticarileştirilerek, kentlerimiz emekçiler ve yoksullar için yaşanılmaz bir duruma getirilmektedir.

Kent parçaları, “kentsel dönüşüm” adı altında, içinde yaşayanlardan bağımsız, yeni imar hakları verilerek sermaye çevrelerine pazarlanmakta, buralara lüks konut alanları, alışveriş merkezleri inşa edilmektedir. Kentleri bir arada tutan unsurlar ve ortak kullanım alanları ortadan kaldırılmaktadır.

Bunun sonucunda kentler, giderek artan biçimde bütünlüğünü yitirerek birbirinden bağımsız ve ilişkisiz parçacıklara bölünmekte, varıl ve yoksul kesimler arası ayrışma ve uzaklaşma fiziksel mekana da yansımaktadır. Bu durum sosyal kutuplaşmayı ve kentsel gerilimi de arttırmaktadır.

Sadece arazi rantına endekslenmiş bu kent ekonomisi anlayışının ortaya çıkardığı sürekli ve plansız büyüme, teknik altyapı hizmetlerinin ve sosyal-kültürel olanakların yetersizliği gibi sorunları daha da büyütmektedir.

Bütün bunların yanı sıra, bütüncül planlamanın benimsenmemiş olması denetimsizlik, yanlış arazi kullanım politikaları, cumhuriyet tarihine koşut kaçak yapılaşma ve imar afları gibi uygulamalar durumun vahametini daha da artırmaktadır.

Bu sorunların çözümü yerel yönetimlerin demokratik bir anlayışla, kamucu politikalar ışığında yeniden yapılandırılmasıdır.

Bizler TMMOB olarak kent yaşamını ilgilendiren tüm konularda ve alınacak kararlarda toplumsal yarar ilkesinin belirleyici olmasını savunuyoruz.

Kente yönelik politika ve uygulamalarda insan hakları, kentli hakları, toplumsal barış, birlikte yaşama, engelli, hasta, çocuk ve kadın duyarlı planlama, hizmetlere eşit erişim, insan ve çevre sağlığı gibi kriterlerin temel referanslar olması gerektiğini söylüyoruz.

Bu çerçevede yerel yönetimlerin aktif halk katılımı ile yeniden yapılandırılmasını, hizmet üretimi ve dağıtımında, kentsel mekanların tasarımında, kent planlamalarında sermaye kesimleri ve rant çevrelerinin öncelikleri yerine toplumsal yararın öne çıkarılmasını savunuyoruz.

Bugün, kentlerimizin ve toplumun yerel seçimlerde ihtiyacı böylesine bir anlayışı yerel yönetimlere taşımaktır. Bu anlayış “toplumcu demokratik ve halkçı bir yerel yönetim” anlayışıdır.

Bu anlayış, katılımcılığın önünü açan, toplumun değişik kesimlerine, karar alma, uygulama ve denetleme süreçlerinde söz hakkı tanıyan politika ve uygulamaların hayata geçirilmesidir.

Değerli Konuklar, Sevgili Arkadaşlar

TMMOB olarak bizler kentsel hizmetlerin kamusal hizmet kapsamında ele alındığı; barınma, eğitim, sağlık, kültür hizmetlerinin insan hakkı olarak görüldüğü; doğrudan ve katılımcı demokrasi ilkeleri ile yönetilen; enerji, çevre ve gıda politikalarının belirlenmesinde kamu yararının esas alındığı; doğayla ve tarihle barışık; sağlıklı kentler yaratmak istiyoruz.

TMMOB olarak daha önceki seçimlerde olduğu gibi bu seçimlerde de üyelerimizin sandığa gitmesi ve sandıklara sahip çıkması için gayret göstereceğiz.

Seçimlere ve yerel yönetimlere ilişkin bakışımızı her zaman olduğu gibi bir bildirge hazırlayarak kamuoyuyla paylaştık.

Değişen idari yapıyı ve yasaları da gözeterik hazırladığımız bu bildirgede yer alan fikirlerin yaygınlaşması ve uygulanması için mücadele edeceğiz.

Buradan bir kez daha dile getirmek isteriz ki, kentlerin sahibi o kentte yaşayan halktır ve yerel yöneticilerin demokratik biçimde seçilmesi esastır.

Seçimler gibi, kente dair her türlü kararlar da kentlilerin katılımcısı olduğu demokratik süreçler işletilerek alınmalıdır.

Değerli Konuklar, Sevgili Arkadaşlar

Muğla ili, ülkemizin en güzide, en gözde yerleşim yerlerinden birisi. Gerek coğrafi yapısı, gerek doğası, gerek kıyı şeridi nedeniyle dünyanın önemli turizm merkezlerinden birisi. Muğla aynı zamanda zengin yer altı kaynaklarına ve bununla bağlı endüstri tesisleri de bulunuyor.

Turizm ve endüstri, Muğla için büyük bir zenginlik olduğu kadar, yaz aylarında yaşanan nüfus artışından kaynaklanan alt yapı sorunları, kıyılarda yaşanan tahribat, termik santrallerin yarattığı çevre sorunları da beraberinde getiriyor.

Kentlerimizin tarihsel ve coğrafi zenginliklerini kent ve o kentte sürekli yaşayanlar üzerinde bir yük olmaktan kurtarmak gerekiyor. Bu da kentsel problemlerin doğru tespit edilmesi ve bu sorunlara yerinde çözüm önerilerinin getirilmesiyle mümkün.

Sempozyumumuzun, ülkemizin en turizm merkezlerinden birisi olan Muğla'nın tüm kentsel ve sosyal sorunlarına yönelik önemli bir fikri birikim yaratacağına inanıyorum. Sempozyumun başarılı geçmesini diliyorum ve hepinizi sevgi, saygı ve dostlukla selamlıyorum.

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB DÜNYA SU GÜNÜ SEMPOZYUMU

23 Mart 2019/ANKARA

Değerli Oda Başkanlarım, Değerli Meslektaşlarım, Değerli Konuklar

TMMOB Yönetim Kurulu adına hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum. Birliğimiz bünyesindeki 10 odamızın TMMOB adına birlikte düzenlediği Dünya Su Günü Sempozyumu'na hepiniz hoş geldiniz.

“Su Yönetiminde Tarımsal ve Kentsel Politikalar” temasıyla hazırladığımız bu anlamlı etkinliğe emek veren tüm odalarımıza, yöneticilerimize ve elbette sempozyum boyunca görüşlerini bizimle paylaşacak bilim insanlarına birliğimiz adına teşekkür ediyorum.

Değerli Konuklar,

Yaşam suda başladı. Bugün içinde yaşadığımız bu eşsiz doğa içinde gördüğümüz tüm canlılığı suyun varlığına borçluyuz. Varlığımızı suya borçlu olduğumuz gibi, canlılığın devamını da suya borçluyuz.

O nedenle su doğanın ve doğada yaşayan tüm canlıların ortak varlığıdır. Doğayı ve doğada yaşayanları herhangi bir gerekçeyle sudan mahrum etmek asla kabul edilemez. Suyun korunması ve adil paylaşımı evrensel bir yaşam ilkesidir.

Bu hayati önemine rağmen giderek artan nüfusun ihtiyaçlarını karşılayacak yeterli su kaynağının bulunmaması, dünyayı bekleyen en önemli sorunlardan birisi.

Küresel ısınma ve buna bağlı olan iklim değişiklikleri ile giderek artan kuraklık, endüstriyel atıkların yarattığı kirlilik, gerekli çevresel önlemlerin alınmaması, bilinçsiz tüketim gibi nedenlerle yenilenebilir su kaynaklarımız yıldan yıla azalıyor.

Suyun ticari bir meta haline dönüştürülerek şirketlere tahsis edilmesi ile insanların ve diğer canlıların suya erişimi sınırlandırılıyor. Toplumsal ihtiyaçları gözetmeyen, bütüncül bir planlamaya dayanmayan, teknik ve çevresel gereklilikleri gözardı eden irili ufaklı hidroelektrik santrallerle nehir yatakları değiştiriliyor. Bu durum hem insanlık hem de doğa için yaşamsal tehditler ortaya çıkarıyor.

Bu süreci ülkemizde de yoğun biçimde deneyimliyoruz. Bir yandan doğal kaynaklar ve hatta yer altı suları ticari işletmelere satılıp içme suyu tümüyle ticari bir meta haline getirilirken, diğer yandan da doğanın can damarları olan nehirler üzerine kurulan HES'ler ve Barajlarla doğal hayata telafisi imkansız zararlar veriliyor.

16 yıllık AKP iktidarı döneminde yapılan 262 baraj ve 428 HES, üzerinde kuruldukları nehirlerin zenginliklerinin doğa ve insanlarla paylaşılması yerine, elektrik şirketlerinin kasasına akmasına neden olmuştur. Yüzlerce dere kurutulurken, tarihi mekanlar ve tarım arazileri de sular altında bırakılmıştır.

Suyun doğal akışına müdahale etmek, akarsuları bilinçsiz biçimde kullanmak sadece su yataklarını değil, bu suların biriktiği göllerimizi de kurutmaktadır. Eğirdir, Burdur, Salda gibi göller başta olmak üzere Göller Bölgesi tümüyle kuruma tehlikesiyle yüz yüzedir.

Çocukluğumuzda kitapların arkasında gördüğümüz Türkiye haritasında bulunan o güzelim göller birer birer yok olmaktadır. Kentlerde ve tarım alanlarındaki bilinçsiz su tüketimi Türkiye'nin coğrafyasını, haritasını değiştirmektedir.

Ülkemizdeki suları kullanılmaz hale getiren bir diğer önemli etken de kirliliktir. Özellikle sanayi tesislerinin bulunduğu kentlerimizdeki su kaynakları hızla kirlenmektedir. Kentsel ve sınai atıkların arıtılmadan nehirlere ve denizlere karıştırılması sadece su kaynaklarını ve doğayı değil, insan hayatını da olumsuz etkilemektedir.

Konu açılmışken ismini anmadan geçemeyeceğim, biliyorsunuz Gıda Mühendisleri Odası üyemiz, Akdeniz Üniversitesinden KHK ile ihraç edilen akademisyen Bülent Şık, Ergene Nehrindeki kirliliğin boyutlarını ve insanlara etkilerini açıkladığı için 21 yıl hapis istemiyle yargılanıyor. Kendisini hepimizin huzurunda selamlıyorum ve daima yanında olacağımızı bir kez daha ifade ediyorum.

TMMOB olarak bizler yıllardan beri ülkemizdeki su kaynaklarını korunması, bilinçsiz su tüketiminin önüne geçilmesi, atık suların arıtılarak yeniden kullanılabilir hale getirilmesi, doğal yaşamı tehdit eden HES'lerin durdurulması ve hepsinden önemlisi de suyun ticarileştirilerek bir rant aracı haline getirilmemesi için mücadele ediyoruz. Bu mücadelemiz kimi zaman açtığımız davalar yoluyla, kimi zaman yerellerdeki platformlar aracılığıyla, kimi zaman da bugünkü gibi bilimsel sempozyum ve

raporlarla oluyor. Bu mücadelenin parçası olan tüm arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum.

Değerli Konuklar,

Biliyorsunuz su kullanımını konusunun önemli bir ayağını da yerel yönetimler oluşturuyor. Kentlerde yaşayan yurttaşların temiz suya ulaşımı, atık suların sağlık biçimde tahliyesi ve artımı gibi konular yerel yönetimlerin en önemli sorumlulukları arasında yer alıyor. Bununla birlikte yerel seçimlere 1 hafta kala gözlemliyoruz ki artık hiçbir aday belediyelerin alt yapı sorunlarının çözümleri için projelerle ilgilenmiyor. Seçim süreci, yerel adayların projelerinden çok, merkezi siyasal ittifaklar tarafından belirlenen ve yönlendirilen bir kampanya süreciyle yürütülüyor.

Siyasetin gündeminde 31 Mart'ta gerçekleştirilecek yerel seçimler, halkın gündeminde ise varlığını her geçen gün daha fazla hissettiren ekonomik kriz, ekonomik durgunluk var.

İcra takip dosyalarından, iflaslardan, intihar vakalarından da açıkça görüldüğü üzere yoksulluk ve yoksunluk had safhadadır.

2018'in son çeyreğinde % 3 küçülen ülke ekonomisinde 2019'un "kriz yılı" olacağı, ekonomik küçülmeye bağlı olarak işsizliğin, hayat pahalılığının ve yoksulluğun artacağını görmek için kahin olmaya gerek yok.

Ekonomik büyümede sert düşüş, yüksek enflasyon, durma noktasına gelen yatırımlar ve yüzde 13'ü aşan işsizlik "beka" söylemiyle göz ardı edilmeye çalışıyor.

Evet, yerel seçimlere kriz koşulları altında gidiyoruz. Fakat bu krizi sadece ekonomik krize indirgememek gerekiyor. Çünkü Türkiye aslında, derin bir yönetim krizi, derin bir siyasal kriz yaşıyor.

Bu kriz ekonomik krizin patlak vermesinden çok önceleri başladı ve hala sürüyor.

Bu derin krizin nedeni ülkemizde yıllardır adım adım gerçekleştirilen düzenleme ve uygulamalarla Anayasal Demokrasinin ortadan kaldırılması, halk egemenliği yerine kişi ve parti hakimiyetine dayalı otoriter bir rejim inşa edilmesidir.

Yargının neredeyse tamamen yürütmenin tahakkümü altına alınması ve siyasallaştırılmasıdır. Parlatonun etkisizleştirilerek iktidar üzerindeki denge ve fren mekanizmalarının yok edilmesidir.

Keyfilik, hukuk dışılık, kayırmacılık ve toplumun rızasını devlet gücünün kullanımıyla sağlamaya dayalı, dini ve milliyetçiliği, kendine kalkan edinen bu totaliter yönelim şekli, her geçen gün toplumu birbirine karşı daha da saflaşmakta, hukuka ve adalete olan güven daha da azalmaktadır.

Değerli Konuklar,

Türkiye'nin içinden geçtiği krizin bir diğer boyutu da yerel yönetimlerde yaşanmaktadır.

Bugün ülkemizin güneydoğusunda bulunan 102 belediyenin 94'ünde seçilmiş belediye başkanları görevden alınarak yerlerine "kayyum"lar atanmış durumdadır.

Yine iktidar partisi metal yorgunluğu gerekçesiyle, aralarında İstanbul, Ankara ve Bursa gibi metropollerin de bulunduğu 7 ilde kendi seçilmiş belediye başkanlarını istifaya zorlamıştır.

Yani, bugün Türkiye nüfusunun %40'ı, seçimle iş başına gelmemiş, doğrudan iktidar tarafından atanmış isimler tarafından yönetilmektedir.

Bu uygulamanın demokrasiyle bağdaşır bir yanı bulunmamaktadır.

İçinden geçtiğimiz derin kriz ortamı, 31 Mart 2019 tarihinde gerçekleştirilecek olan Yerel Seçimlerinin siyasal önemini de artırıyor.

İktidar bloku bu seçimlerin siyasal önemini bildiği için, yaşanan krizi derinleştirmek pahasına kapsayıcılık yerine ayrıştırmacı ve kutuplaştırmacı bir dil kullanmaya devam ediyor.

Bugüne kadar olduğu gibi bu seçimleri de yerel yönetim politikalarıyla değil, yürütmeyi elde tutmanın avantajlarıyla ve tehdidiyle kazanmak istiyor.

İktidar yerel yönetimleri ve kent politikalarını tartışma dışında bırakmak için büyük gayret gösterse de TMMOB olarak bizler nasıl bir yerel yönetim istediğimizi yayınladığımız broşür ile kamuoyuyla paylaştık. Denizli, Adana ve Muğla'da yaptığımız Kent Sempozyumlarıyla, yerel yönetim anlayışımızı kentler özelinde somutlaştıran çalışmalar yaptık. Bu çalışmalarımıza devam edeceğiz. Kentlerimizin katılımcı ve demokratik bir anlayışla, kamucu politikalar ışığında yönetilmesi için çaba harcayacağız.

31 Mart'taki seçimlerde sandıklara sahip çıkarak, halkın iradesinin sandıklara yansımını sağlayacağız.

Değerli Konuklar, Sevgili Arkadaşlar

Konuşmamın başında suyun tüm canlıların ortak ihtiyacı ve sorunu olduğunu söylemiştim. Bu özelliğiyle Birliğimize bağlı pek çok odamızın da bir biçimiyle çalışma alanına giriyor. Bu sempozyumu 10 odamızın ortak çalışmasıyla hazırladık. 10 odamızın uyum içinde çalışarak hazırladığı sempozyumun ülkemizde giderek büyüyen su sorununa ilişkin yeni ve yaratıcı fikirler ortaya çıkaracağına, halkın ve doğanın çıkarına su politikalarının oluşturulmasına hizmet edeceğine inanıyorum.

Sempozyumun başarılı geçmesini diliyorum ve hepinizi sevgi, saygı ve dostlukla selamlıyorum.

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB 3. BİLİRKİŞİLİK ÇALIŞTAYI

12 Nisan 2019/ANKARA

Değerli Oda Başkanlarım, Değerli Meslektaşlarım, Değerli Konuklar

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu adına hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum. Bu yıl üçüncüsünü düzenlediğimiz Bilirkişilik Çalıştayımıza hepiniz hoş geldiniz.

Bilirkişilik Çalıştaylarımızın ilkinin Aralık 2015 yılında gerçekleştirmiştik. 6754 Sayılı Bilirkişilik Yasası çıkmadan önce gerçekleştirdiğimiz ilk çalıştayımızda, yasal düzenleme öncesinde Bilirkişilik alanındaki sorunlara dikkat çekmiştik ve yasal düzenleme ihtiyacının altını çizmiştik.

İkinci çalıştayımızı ise Bilirkişilik Yasasının yürürlüğe girmesinin ardından Mart 2017 tarihinde gerçekleştirdik. Yasasının sorunlu yanlarına, uzmanlık alanlarına ilişkin önemli tespitler yapılmıştı.

Bugünkü çalıştayımızda ise 2 buçuk yılı aşkın zamandır yürürlükte olan Bilirkişilik Yasasına ilişkin meslek alanlarımızda yaşadığımız sorunlar ve çözüm önerilerine odaklanacağız.

Bilirkişilik Çalışma Grubumuz buradaki tartışmalar için kolaylaştırıcı olması açısından bir ön rapor hazırlamıştı. Hem raporun hazırlanmasında hem de bu etkinliğin gerçekleştirilmesinde yoğun emekleri olan Bilirkişilik Çalışma Grubu üyelerimize Yönetim Kurulumuz adına teşekkür ediyorum.

Değerli Arkadaşlar,

Hepinizin bildiği gibi bir kamu hizmeti olan bilirkişilik, yargılamanın adil gerçekleştirilmesi için belirli bir uzmanlık alanındaki bilimsel doğruların tarafsız bir şekilde aktarılmasıdır. Hakimin görüş oluşturmaya katkı sunması beklenen bilirkişi, hizmet verdiği konuda uzman ya da tarafsız değilse adaletin sağlanamayacağı açıktır.

Geçmiş dönemlerde meslek alanlarımızda yürütülen bilirkişilik faaliyetleri pek çok açıdan sorunluymuş ve bizler bu sorunların çözümü için 2000’li yıllardan itibaren sistematik olarak çalışmalar yürüttük.

Bilirkişilerin seçiminden uzmanlık alanları ayırımına, çalışma ilkelerinden bilirkişilerin sorumluluklarına kadar pek çok konunun yasal bir zemine oturtulması için çaba harcadık.

2004 yılında gerçekleştirilen TMMOB 38. Genel Kurulu'nda "meslek uygulama alanlarımızda sunulan bilirkişilik hizmetlerinin evrensel geçerliliği olan bilimsel ve etik ilkeler doğrultusunda düzenlenmesi gerektiği" yönünde bir karar aldık ve bu karar uyarınca 2005 yılında TMMOB Bilirkişilik Yönetmeliği yayınlandı.

Bu bağlamda 2016 yılında kabul edilen 6754 sayılı Bilirkişilik Yasasını, bilirkişilik alanını düzenleme yönünde atılan olumlu bir adım olarak gördüğümüzü ifade etmeliyim. Ancak Yasa'nın kronik hale gelen bazı sorunların çözümünde yetersiz kaldığını da eklemek isterim.

Söz konusu kanunla Bilirkişilik uzmanlık alanlarını belirleme yetkisi Bilirkişilik Daire Başkanlığına verilmiştir.

Daire Başkanlığı da aralarında Birliğimiz temsilcilerinin de bulunduğu bir çalışma grubu vasıtasıyla Bilirkişilik Uzmanlık Alanlarını ve Bilirkişilerde Aranacak Nitelikleri belirlemeye çalışmıştır.

Ancak ne yazık ki, bu çalışmalar sonunda oluşturulan temel ve alt uzmanlık alanları ile bilirkişilerde aranacak nitelikler Birliğimizin görüş ve değerlendirmelerini tam olarak yansıtmamaktadır. Bu konuda yazılı itirazlarımız da dikkate alınmamıştır.

Başından itibaren bilirkişilik mekanizmasına ilişkin temel iddiamız, Bilirkişiliğin bir meslek olmadığı, bilirkişi olarak görüşüne başvuru alan kişilerin mesleki yeterliliklerini en sağlıklı değerlendirecek kurumun üyesi oldukları meslek odası olduğudur.

Buradan hareketle bilirkişiler, meslek odalarınca belirlenen etik ilkelere uygun davranış sergilemek zorundadır. Bu bağlamda bilirkişilik başvurularında mesleki yeterliliklerin meslek odasından istenecek bilgi ve belgelerle denetlenmesi zorunluluktur. Bilirkişilik hizmetinin doğru verilmediği yönünde bir şikayet söz konusu olduğunda ilgili meslek odasının görüşlerine başvurulmalıdır.

Yasa sonrası odalarımız bünyesinde gerçekleştirilen Bilirkişilik Temel Eğitimlerinde en dikkat çekici iki husus, eğitimlerin süresi ve içeriğidir. Bu iki hususa ilişkin eleştiri ve öneriler çalıştay boyunca dile getirileceği için bu konuyu derinleştirmiyorum fakat şu konunun özellikle altını çizmek isterim: Mesleki bilgilerin bilimsel ve teknolojik gelişmeler doğrultusunda güncellenmesi amacıyla Odalarımız tarafından verilen meslek içi eğitimlerin de bilirkişilerin liyakatlarının değerlendirilmelerinde esas alınması gerekmektedir.

Uygulamadaki sorunlara ilişkin en önemli hususlardan biri de, yasal düzenlemeye rağmen hâkimlerin geçmişten gelen alışkanlıklarla halen re'sen atama yoluyla bilirkişi tayini yapmaya devam etmeleridir. Halen bazı bilirkişiler çok sayıda dosya alırken listede yer alan çok sayıda bilirkişinin dosya alamamaktadır.

Hem bilirkişilerin mesleki yeterliliklerinin artırılması, hem de sürecin sağlıklı işleyişi bakımından Bilirkişilik Daire Başkanlığı ve Bilirkişilik Bölge Kurulları ile Birliğimizin koordineli çalışması önem taşımaktadır. Ancak yasanın iki yıllık uygulama sürecinde bu konuda beklenen kurumsal işbirliği sağlanamamıştır.

Yasanın iki yılı aşkın uygulama dönemi boyunca tespit ettiğimiz sorunlar ve bugünkü çalıştayımızda elde edeceğimiz sonuçlardan hareketle önümüzdeki günlerde ilgili bakanlıklar ve kurumlar nezdinde yeniden görüş alışverişinde bulunacağız.

Değerli Konuklar,

Bir seçim dönemini daha geride bıraktık. Türkiye tarihinin belki de en adaletsiz, en antidemokratik seçim süreçlerinden birisini yaşadık. İktidarın, devlet olanaklarını siyasal menfaatleri için seferber ettiği, medyanın iktidarın propaganda aracı olarak işlediği, insanların korku ve tehditle baskı altına alındığı böyle bir seçimin demokratik teamüllerle uzaktan yakından ilişkisi yoktur.

Seçim öncesi konuşmalarım da tekrarladığım gibi, yerel yönetim seçimleri olmasına rağmen, adaylar ve projeleri değil, merkezi siyasal ittifakların birbirleri hakkındaki sözleriyle yönlendirilen bir seçim süreci yaşadık.

Seçim süreci ne kadar antidemokratik işlediyse, seçim sonrası da aynı şekilde antidemokratik biçimde işlemektedir.

Seçmenlerin demokratik iradesinin tanınmadığı, seçim hukukunun doğuda farklı batıda farklı işletildiği, seçimleri kazanan adayların mazbatalarının keyfi biçimde bekletildiği bir süreç işlemeye devam ediyor.

TMMOB olarak herkesi demokrasinin evrensel değerlerine bağlı kalmaya, hukukun üstünlüğünü tanımaya ve halk iradesine saygı duymaya davet ediyoruz.

Değerli Konuklar,

Siyasi iktidar açısından büyük bir kabusa dönüşen yerel seçim sonuçlarının etkileyen en önemli konulardan birisi yaşadığımız derin ekonomik krizdi. Tanzim çadırları önünde uzayan kuyruklarla simgeleşen ekonomik kriz derinleşmeye devam ediyor.

6 ay önce ilan edilen Yeni Ekonomi Programı neredeyse hiçbir hedefini tutturamadı.

Bunu seçimlerden sonra açıklanan verilerden de tüm çıplaklığıyla görüyoruz. Ekonomik kriz gün geçtikçe daha da derinleşmektedir.

Tanzim satışlara ve vergi indirimlerine rağmen mart ayı enflasyonu beklenenin üzerinde çıkmış, yıllık enflasyon %20 bandının altına indirilememiştir.

Kapanan işletmeler, yaşanan toplu işten çıkartmalar, duran yatırımlar ve her ay daha da artan işsizlik oranları durumun vahametini göstermektedir.

Yüksek faizlere rağmen bir türlü kontrol altına alınamayan döviz kuru, ülkenin içinde bulunduğu siyasal risk ortamının, ekonomik krizi beslediğinin en önemli göstergesidir.

Yıllardır her ortamda dile getirdiklerimizi bir kez daha yineliyorum.

Ülkemizde kronikleşen ekonomik krizlerin ana nedeni küresel sermaye güçlerinin güdümünde yıllardır uygulanan özelleştirmeye, piyasalaştırmaya, kuralsızlaştırmaya dayalı neoliberal politikalaradır.

Bu politika ve uygulamalarla, üretken kamu kuruluşlarımızın büyük bir kısmı özelleştirme adı altında elden çıkarılmış, elde kalan az sayıdaki kuruluş da idari bütünlükleri parçalanarak ve serbestleştirme uygulamalarıyla etkisizleştirilmiştir.

Ülkemizin bilim, teknoloji ve üretim alt yapısını geliştirmek yerine yüksek oranlı borçlanma ve ithalat özendirilmiştir. Üretim-yatırım-tasarruf politikalarının yerini tüketim politikaları almıştır.

Ülke kaynakları ve alınan borçlar katma değeri düşük hizmet sektörlerine ve rant dağıtım merkezli inşaat ve müteahhitlik işlerine aktarılmış ülke sanayi ve tarımı geriletmiştir.

Sonuçta ülkemiz üretim yeteneği aşındırılmış, rant ekonomisi hakim ekonomi haline gelmiştir.

Böylesine kırılğan ve bağımlı bir ekonominin yurt dışından sıcak para akışının kesildiği her dönemde krizlerle karşılaşmaması mümkün değildir.

Sevgili arkadaşlar,

Yaşanan her kriz sonrası reform adı altında uygulanan krizden çıkış programları halkımızın ve ülkemizin daha fazla yoksullaşması, birikimlerimize el konulması ile sonuçlanmaktadır.

Cumhurbaşkanının seçimlerden sonra yaptığı balkon konuşması ile Çarşamba günü Hazine ve Maliye Bakanının açıkladığı Yeni Ekonomi Programı aynı politikalarda ısrar edileceğini göstermektedir.

Diğer kriz dönemlerinde olduğu gibi bu krizin yükü de emeğiyle geçinen kesimlere taşınmak istenmektedir.

Mali disiplin adı altında eğitim, sağlık gibi sosyal harcamalar ile yoksul kesimlere sağlanan sosyal yardımlar kısılmaktadır.

BES zorunlu hale getirilerek sosyal güvenlik şemsiyesi daraltılmaktadır. Vergi tabanını genişleteceğiz aldatmacasıyla yeni vergilere kapı aralanmaktadır.

Kıdem tazminatı reformu adı altında işten çıkarmalar kolaylaştırılmaya çalışılmakta, işçilerin birikmiş kıdem tazminatlarının bir fona devredilerek tıpkı işsizlik fonunda olduğu gibi sermaye kesimlerinin ihtiyacına sunulması hedeflenmektedir.

Varlık fonu elde avuçta kalan kamu kaynaklarının küresel sermaye kesimlerine aktarılmasının yeni bir aracı olarak kullanılmaktadır.

Hiçbir toplumsal gereksinime ve planlamaya dayanmayan, hazine ve ciro garantili KOİ projeleri ile ülkemizin sadece bugünü değil geleceği de ipotek altına alınmaktadır.

Sevgili katılımcılar,

Yıllardır sürdürülen yanlış politikalarda ısrar edilerek bu krizden kurtulmanın mümkün olmadığı açıktır.

Yapılması gereken şey, rant ekonomisi yerine üretim ekonomisini, sermaye öncelikleri yerine kamusal çıkarları, lüks ve savurganlığa dayalı

yönetim anlayışı yerine tasarrufları, gündelik politikalar yerine planlı kalkınmayı önceleyen bir anlayışın öne çıkartılmasıdır.

Krizlerden çıkış, emperyalist güçlerin, uluslararası tekellerin ve çok uluslu şirketlerin isteklerine boyun eğmekle değil, halkın genel çıkarını gözeten, emekten yana kamucu bir anlayışı hayata geçirmekle olanaklıdır.

TMMOB olarak bu yöndeki tarihsel tutumumuzda ve mücadelemizde ısrarlı olacağız. Bunun kolay olmadığını da farkındayız. Çünkü ülkemizde yıllardır uygulanan insanı, doğayı ve toplumsal gereksinimleri dışlayan piyasacı politikalar sadece ekonomik yıkımla sınırlı kalmamış, otoriter bir devlet yönetimini de beraberinde getirmiştir.

İnsanlık dışı çalışma koşullarına karşı çıkmak, insanca bir yaşam ve özgür bir gelecek istemek, ülke kaynaklarına sahip çıkmak, güvenceli istihdamı, sosyal refahı, doğal-kültürel çevre ve varlıkların korunmasını savunmak neredeyse suç sayılıyor günümüz Türkiye'sinde.

Parlamentonun etkisizleştirildiği, yargının yürütmenin hizmetine sokularak siyasallaştırıldığı, dini ve milli değerler üzerinden toplumun birbirine karşı kutuplaştırıldığı, hukuka ve adalete olan güvenin ger geçen gün azaldığı bir dönemden geçiyoruz.

Bilirkişilik mekanizması da bu sarsılan güvenden payına düşeni alıyor. Mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı gibi insanların toplumsal yaşamını konu edinen uzmanlık alanlarında bilirkişilere olan güvenin yeniden sağlanması toplumun geleceği açısından da büyük önem taşımaktadır.

Bugün yürüteceğimiz tartışmaların bu alanda yaşanan sorunların çözümüne katkı sağlayacağına inanıyorum. Çalıştayımızın başarılı geçmesini diliyorum ve hepinizi sevgi, saygı ve dostlukla selamlıyorum.

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

II. ORTADOĞU BARIŞ KONFERANSI

13-14 Nisan 2019/İSTANBUL

Ortadoğu'nun farklı ÷lkelerinden aramızda bulunan değerli konuklarımız, Sendika ve meslek örgütlerinin değerli başkanları, değerli katılımcılar, hepimizi Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği adına sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Barışı savunmanın suç olduğu topraklarda yaşıyoruz. Barışı savunanların, silahların susmasından yana olanların, halkların bir arada kardeşçe yaŐamasını isteyenlerin bir biÇimde cezalandırıldığı bir ÷lke burası.

Bu durum sadece günümüze özgü değil. Türkiye NATO'ya dahil olabilmek için 1950 yılında Kore'ye asker gönderme kararı aldığında, Behice Boran Başkanlığındaki BarıŐseverler Cemiyeti üyeleri bu kararın kaldırılarak askerlerin geri çağırılması için açıklama yaptıkları için tutuklanarak 15 ay hapse mahkum edildiler. Cemiyet 15 gün faaliyet gösterebilmiŐti.

1977 yılında Mahmut Dikerdem tarafından kurulan Barış Derneği'nin akıbeti de benzer Şekilde olmuştu hatırlarsınız. 12 Eyl÷l sonrasında kapatılan Barış Derneğinin yöneticileri tutuklanmış ve tüm dünyada yankı uyandıran dava 1991 yılına kadar devam etmişti.

÷lkemizde Kürt Sorunu'nun çatışmalı bir sürece dönüşmesinin ardında barış savunuculuğu ÷lkemizin en önemli gündemlerinden birisi haline geldi. Barışı savunmanın bedeli de artmaya başladı. Çok sayıda aydın, yazar, sanatçı, öğrenci hatta lise talebeleri bir barış talep ettikleri için yargılandı, cezalandırıldı, hedef gösterildi.

Bu süreç hala devam ediyor. Çatışmaların ona ermesi, çözüm sürecinin yeniden işletilmesi için bildiriye imza atan Barış İçin Akademisyenler üniversitelerinden koparıldılar. Bir kısmı 1 yılın üzerinde cezalar aldılar, bir kısmınının yargılanmaları halen devam ediyor.

Geçtiğimiz yılın başında "Savaş bir halk sağlığı sorunudur" diye açıklama yapan Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi üyelerinin yaşadıklarını hepimiz biliyoruz. Benzer bir süreç Şimdi KESK ve TMMOB yönetim kurulları için de iŐletiliyor. Barış istediğimiz için bedel ödemeye devam ediyoruz hepimiz.

Öte yandan bu ülke, barışı savunmanın suç olduğu bir ülke olduğu kadar, insanların her ne pahasına olursa olsun barışı savunmaktan vaz geçmediği de bir ülke.

Bu ülke, Kore'ye gönderilen askere "Kimi öldürmeye gidiyorsun Ahmet?" diye soran Nazım Hikmet'in ülkesidir.

Bu ülke, nükleer silahlanma yarışına dur diyen aydınların ülkesidir.

Bu ülke, Irak'ta Savaşa Hayır demek için sokakları dolduran yüzbinlerin ülkesidir.

Bu ülke, bir arada yaşam mücadelesine hayatlarını vermiş Hrant Dink'in, Tahir Elçi'nin ülkesidir.

Barış mücadelesi için bedeller ödemiş, yaşamlarını vermiş tüm aydınlarımızı saygı ve minnetle anıyorum.

Değerli Arkadaşlar,

Çok eski çağlardan bu yana savaşların doğasını belirleyen şey, o toplumun içinde yaşadığı ekonomik, sosyal ve siyasal ilişkilerdir. İlkel dönemlerde birbirleriyle rekabet halindeki kabile savaşları; dinin egemen olduğu ortaçağ dünyasında din savaşları; toprak egemenliğine dayalı yayılmacılığın olduğu dönemlerde fetih savaşları görülür.

Dünya çapında yüz yılı aşkın zamandır yaşanan savaşların nedeni ise emperyalizmdir. Emperyalist ülkelerin dünya çapındaki güç ve etkinliklerini artırmaya yönelik mücadeleleri, 100 yılı aşkın zamandır tüm dünya coğrafyasını kana bulamaktadır.

Bu dönemde iki büyük dünya savaşı, çok sayıda bölgesel savaş ve özellikle Ortadoğu ve Afrika'da bitmek bilmeyen ülkeler arası savaşlar yaşanmıştır. Emperyalist dönemde savaşlar, dünya tarihinin hiçbir döneminde görülmemiş biçimde geniş coğrafyaları ve nüfusu etkilemektedir.

Daha fazla sömürü, daha fazla kaynak kontrolü, daha fazla pazara ulaşmak, daha fazla bölgede nüfuz kurmak için emperyalistlerin göze alamayacağı hiçbir şey yoktur.

Bizler Ortadoğu coğrafyasında yaşayan halklar olarak bu emperyalist gözü dönmüşlüğün ne boyutlara ulaşabileceğinin en canlı tanıklarınız. Dünyanın en kadim kültürlerinin coğrafyası olan bu topraklar, aynı zamanda dünyanın en kanlı savaşlarına da sahne olmuştur.

Yemen'den Suriye'ye, Filistin'den Irak'a, Türkiye'den Afganistan'a kadar Ortadoğu'nun pek çok bölgesinde sıcak çatışmalar devam etmektedir. 150 yıldır bu bölge halklarını ve kaynaklarını sömüren emperyalist güçler, bölgenin geri kalmışlığının ve savaşların temel sebebidir.

Bugün hak ve özgürlüklerin kapitalist dünya ile özdeşleştirilmesine aldanmamak gerekiyor. Kapitalizm, 16 yüzyıldan itibaren, başta Amerika ve Afrika olmak üzere geniş coğrafyalarının kaynaklarının sömürülmesine, orada yaşayanların köleleştirilmesine, işçi sınıfının alın terinin elinden alınmasına, farklı medeniyetlerin silah zoruyla ortadan kaldırılmasına dayanan bir sermaye birikimi üzerine inşa edilmiştir. Kapitalizm için zor ve şiddet başlı başına iktisadi bir güçtür. Kapitalistler, sömürü ve karlarını artırabilmek için savaş halini süreklileştirmektedir.

Değerli Konuklar,

Kapitalizmin bu karanlık yönünü görmek için 500 yıl öncesinden örnekler aramaya gerek yok aslında. Sosyalist bloğun dağılmasının ardından dünya üzerinde tük süper güç olduğunu kanıtlamak isteyen ABD'nin Irak'a başlattığı savaş, emperyalist saldırganlığın cüretinin ve yıkıcılığının en somut göstergesidir.

Ortadoğu'daki petrol bölgelerini kontrol etmek amacıyla yaklaşık 30 yıl önce başlatılan bu savaş ve işgal, bugün hala bölgede akan kanın temel nedenidir. Bölge ülkelerinin istikrarsızlaştırılması ve güçsüzleştirilmesi, ABD askerlerinin ve şirketlerinin bölgedeki etkinliğinin garantisidir.

Savaş elbette sermayedarlar için sadece enerji ve hammaddeye el koymanın fırsatı değil, savaş aynı zamanda kapitalistler için yeni iş sahalarının açılması ve yeni ucuz işgücünün yaratılması anlamına da gelmektedir.

Bugün dünya çapında en önemli gündem maddelerinden birisi olan mülteci sorununun temel nedenlerinden birisi, uzun süreden bu yana Ortadoğu coğrafyasında hüküm süren savaş ve çatışmalardır. Ülkelerindeki çatışmalardan kaçan Libya, Irak ve Suriye kökenli göçmenler, dünya çapındaki mülteciler içerisinde en kalabalık grupları oluşturuyor.

Savaştan kaçan insanlar açısından hem bir geçiş ülkesi hem de hayatlarını devam ettirdikleri ülke olarak Türkiye'de bizler göçmenlerin sorunlarını en yakından gözlemleyen ülkelerden biriyiz.

Türkiye'de resmi rakamlara göre 3 milyon 650 binin üzerinde Suriyeli göçmen bulunuyor. Bunlardan sadece 140 bini kamplarda yaşıyor, 3 buçuk

milyon Suriyeli ise ülkenin farklı yerlerinde kötü koşullarda hayatlarına devam ediyor.

Ülkemizde geçici sığınma statüsünde bulunan göçmenlerin çalışması izne bağlıdır. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından açıklanan verilere göre 2018 yılı sonu itibariyle çalışma izni verilen Suriyeli sayısı sadece 32 bin 200 kişidir. Yani milyonlarca Suriyeli ülkemizde kaçak olarak asgari ücretin çok altında ve güvencesiz biçimde çalıştırılmaktadır. Özellikle, Gaziantep, İstanbul, Urfa, Adana, Bursa gibi illerimizde bulunan küçük ve orta ölçekli işletmelerin üretimleri büyük oranda kayıt dışı çalışan Suriyeli göçmen işçilere dayanmaktadır.

Bu işçilerin ne koşullar çalışma ve yaşamak zorunda kaldığını hepimiz biliyoruz aslında. Geçtiğimiz haftalarda Ankara’da hem çalışıp hem barındıkları yerde yaşanan yangında ölen 6 Suriyeli işçinin durumu bunun en güncel örneklerinden birisidir. Göçmen işçilerin ölümü istatistiklere bile yansımamakta, çoğunlukla hukuki sonuç bile doğurmamaktadır.

Savaştan kaçan bu insanlar, sığınmak zorunda kaldıkları ülkelerde adeta savaş koşullarında yaşamlarını devam ettiriyorlar. Emekleriyle ülkenin zenginleşmesine katkıda bulunurken, ülkenin zenginliklerinden faydalanmalarına izin verilmiyor.

Ülkelerindeki zor koşullardan kaçarak Türkiye’ye sığınan bu işçiler sadece misafirimiz değil aynı zamanda sınıf kardeşimizdir. Bu işçilerle sınıfsal temelde bir arada olabileceğimiz örgütsel yapıları inşa etmek, göçmen işçilerin insanca koşullarda yaşaması ve çalışması için mücadele etmek ülkemizdeki emek ve demokrasi güçlerinin güncel görevleri arasındadır.

Görüldüğü gibi savaş, sermaye kesimleri için yeni pazarlar, yeni iş alanları ve ucuz emek gücü anlamına geliyorken, emeğiyle geçinen kesimler için emeğin değerinin düşmesi, alım gücünün azalması ve işsizlik anlamına geliyor.

Bugün ülkemizde yaşadığımız krizin bir boyutunun da bu olduğuna inanıyorum. Bu kriz elbette mühendis, mimar ve şehir plancılarını da etkilemektedir. Kriz nedeniyle kapatılan işletmeler, duran yatırımlar, işten çıkartmalar bizim meslek alanlarımızı da doğrudan etkiliyor.

Değerli Konuklar,

Oturum başlığımızda yer alan “barışın örgütlenmesi için somut öneriler” meselesi Türkiye’deki toplumsal muhalefet bileşenleri olarak bizim uzun yıllardan bu yana üzerine düşündüğümüz konuların başında yer alıyor.

2. Körfez Savaşı öncesinde tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de yükselişe geçen savaş karşıtı hareket, 2000'li yılların başındaki alternatif küreselleşme hareketleri ve Sosyal Forumlarla birleşerek, küremizin ortak geleceği açısından büyük bir umut oluşturmuştu.

2003 yılında TMMOB, DİSK, KESK ve TTB'nin de aralarında bulunduğu Irak'ta Savaşa Hayır Koordinasyonu ve sonrasında Küresel Barış ve Adalet Koalisyonu olarak yürüttüğümüz kitlesel barış mücadelesi Türkiye'deki barış mücadelesi açısından önemli birikimler yaratmıştı. 1 Mart 2003 tarihinde gerçekleştirdiğimiz Tezkere Karşıtı eyleme 100 binin üzerinde insan katılmış ve oluşan toplumsal tepki tezkereyi engellemiştir.

Ne yazık ki 2000'li yılların ortalarından itibaren hem ülkemizdeki barış hareketi hem de dünya çapındaki alternatif küreselleşme hareketi sönümlendi. Özellikle merkez kapitalist ülkelerdeki hükümetlerin baskıcı politikalarının artması ve göçmen karşıtı politikaların yükselişe geçmesi insanların ortak yaşam temelindeki taleplerinin somutluk kazanmasına engel oldu.

Oysa bugün küresel çapta bir umuda en fazla ihtiyaç duyduğumuz zamanlardan geçiyoruz. Kardeşliğin, bir aradalığın, dayanışmanın politikasını dünya çapında egemen kılmamız gerekiyor. Avrupa'da, Amerika'da ve dünyanın dört bir yanında yükselen faşist iktidarlar karşısında eşitlik, özgürlük ve kardeşlik temelinde yeni bir umut dalgası büyütmemiz gerekiyor.

Türkiye'deki kamu emekçileri mücadelesinin yüz akı KESK tarafından düzenlenen ikincisi düzenlenen Ortadoğu Barış Konferansının bu yöndeki ortak çabalara katkı vereceğine inanıyorum. Ülkemizde bulunan 550 bini aşkın mühendis, mimar ve şehir plancısının örgütü TMMOB olarak barışı savunmaya, bu doğrultudaki tüm çabalara omuz vermeye devam edeceğimizin bilinmesini istiyorum.

Hepinizi saygı ve dostlukla selamlıyorum.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

14. ULUSAL TESİSAT MÜHENDİSLİĞİ KONGRESİ

17 Nisan 2019/İZMİR

Değerli Konuklar, Değerli Meslektaşlarım, Sevgili Basın Mensupları,

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

İlki 1993 yılında yapılan Ulusal Tesisat Mühendisliği Kongrelerimizin düzenleme kurullarında yıllarca görev almış bir meslektaşınız olarak burada, aranızda bulunmaktan mutluluk duyuyorum.

“Mühendislikte Uzmanlık” kavramının gelişmesine ve yerleşmesine büyük katkıları olan TESKON’un çeyrek asrı aşan bir süredir devam ettiren Makina Mühendisleri Odamıza ve ev sahipliğimizi üstlenen Makine Mühendisleri Odası İzmir Şubemize teşekkür ediyorum.

Değerli Konuklar,

Tesisat mühendisliği, makina mühendisliğinin temel disiplinlerinden biridir ve tesisat sektörü, cihaz, malzeme, ekipman üretimi ve taahhüt uygulamalarıyla birlikte ciddi bir pazar oluşturmaktadır.

Sektörde ürün tasarımından imalata, satış hizmetlerine, kullanım alanlarına ilişkin projelendirme hizmetlerine, cihaz ve sistemlerin montaj, işletmeye alma, test, kontrol, kabul, işletme ve bakım aşamalarına kadar sürecin her noktasında makina mühendisleri görev yapmaktadır. Dolayısıyla sektörün geliştirilmesi ve korunması bizler için özel bir önem taşımaktadır.

Sektörün sorunlarının tespiti, çözümlerinin ne olabileceğinin her yönüyle tartışıldığı kongrelerimiz sayesinde, bu ülkede tesisat mühendisliği kavramı anlamlı bir yere oturmuş, görünür, bilinir bir aşamaya gelmiştir.

Kongrelerimizde üretilen, paylaşılan bilgi ve teknoloji, 26 yıldır meslek alanımızın ve sektörün gelişmesine, halkımızın daha sağlıklı, planlı, güvenli, temiz mekânlar ve kentlerde yaşamasına hizmet etmektedir.

Kongrelerimizde sunulan bildirimler, yapılan kurslar, seminerler, atölyeler ile tesisat mühendisliği alanında bilgiler, tüm tesisat mühendisleri için erişilebilir ve ulaşılabilir olmaktadır.

Bugün Oda yayını olarak tesisat mühendislerinin kullanımına sunulan kitaplarımızın karar alma süreçleri, tesisat kongrelerimiz aracılığıyla gerçekleşmiştir.

Tesisat kongrelerimizin temel amacı tesisat mühendisliğinin ülkemizdeki gelişimine katkı sağlamaktır. Tesisat mühendisliği ve etkileşim içinde olan diğer alanlarda, yeni bilgi ve teknolojinin paylaşılması, yaygınlaşması; tesisat mühendisliğinin temel ve uygulamalı alanlarında bilimsel ve teknolojik gelişmelerin sunulması ve tartışılması bu kongrelerimizin hedefleri arasındadır.

Değerli Meslektaşlarım,

Ülkemizde derin bir ekonomik kriz yaşanıyor. Bu krizi en fazla hissettiğimiz alanlar, üretime dayalı sektörler. Tesisat sektörü de bu krizi doğrudan yaşayan sektörlerin başında geliyor. Dövizle bağlı girdi maliyetlerinin artması ve yükselen fiyatlar nedeniyle talebin düşmesi, üretimi neredeyse durma noktasına getirmiştir.

Öte yandan sorunun kaynağını sadece geçtiğimiz yıl ortaya çıkan kur artışına başlamak gerekiyor. Serbest piyasa ekonomisinin doğal bir sonucu olan kur dalgalanmalarına karşı bu kadar savunmasız olunması, ekonomideki yapısal sorunlardan kaynaklanmaktadır.

Tesisat sektörü özelinde düşündüğümüzde planlı sanayi politikalarının olmaması, fason üretim, sorunlu ithalat politikaları, özellikle yatırım malları ithalatında korumacı politikaların olmaması ve tek taraflı olarak imzalanan Gümrük Birliği Anlaşması bu yapısal sorunların başlıcalarıdır.

KOBİ niteliğindeki firmalarımız yetersiz teşvikler, eşitsiz rekabet koşulları, üretimlerini durdurma, büyük firmaların isteklerine tabi olma, fason üretimle dünya pazarlarına düşük kâr marjıyla çalışma kısıkcı altındadır. Bu düşük kârlılık sektördeki küçük ve orta ölçekli firmalarımızı ne yazık ki kırılgan hale getirmektedir.

Büyük firmalar da geçmişteki düşük döviz kuru politikalarından dolayı artan oranda ithalata yönelmiş ancak sürekli yükselen döviz kuru nedeniyle borç kısıkcı altında kalmıştır.

Bu nedenlerle tesisat mühendisliğinde istihdamın giderek azaldığı, küçük ölçekli mühendislik firmalarının birbiri ardına kapandığı, büyük işletmelerin ise işçi çıkarttığı bir dönemden geçiyoruz.

Değerli Meslektaşlarım,

Tesisat sektöründe karşı karşıya olduğumuz bu tablo aslında Türkiye'deki sanayi sektörünün genel bir yansımasından ibaret. Türkiye 1980'li yıllardan itibaren, sanayi sektörlerine ucuz girdi sağlayan büyük ölçekli kamusal sanayi üretimi yapan KİT'lerin özelleştirilmesiyle adeta bir sanayisizleşme girdabına sokulmuştur.

Türkiye ekonomisi ve sanayisi, yıllardır, yüksek oranlı borçlanma ve yoğun ithal girdi kolaylığının üzerine oturmuştur. Üretim-yatırım-tasarruf politikalarının yerini tüketim politikaları ve paradan para kazanma arayışları almış; kent rantlarına, doğa kısımlarına, finans kazançlarına bel bağlanmıştır. Tarım ve sanayi gibi üretken sektörler gerileyip rantiyeye ve spekülatif kâr çevrelerinin egemen olması söz konusudur.

Birkaç yıl öncesine kadar düşük kur ve uygun faiz oranlarıyla gerçekleştirilen yüksek dış borçlanma, teknoloji yoğun ve katma değeri yüksek sektörlerde değerlendirilmediği için, bugün oluşan yüksek kur nedeniyle büyük bir handikaba dönüşmüştür. Bugün sanayi üretiminin büyük kısmı, borç faizlerinin ödenmesi için kullanılmakta, yeni yatırımı ve teknoloji yenilenmesi yapılamamaktadır.

Sanayide yaşanan bu kriz elbette topluma da yansımaktadır. Ülkemizin bugünkü temel sorunu olan üretim kıtlığı, şehir merkezlerinde kurulan tanzim çadırları önünde oluşan kuyruklar olarak sokaklara yansımıştır.

Krizin yarattığı dalgalanmayı dengeleme iddiasıyla 6 ay önce ilan edilen Yeni Ekonomi Programı neredeyse hiçbir hedefini tutturamadı. Geçtiğimiz hafta yapısal reformlar olarak açıklanan yeni paketten de emekçilerin kıdem tazminatının fona dönüştürülerek gasp edilmesinden başka bir şey çıkmadı.

Yüksek enflasyon, yüksek faiz, yüksek işsizlik, yüksek döviz kuru ve bunlara eşlik eden ekonomik küçülme ülkemizin geleceğini, halkımızın gündelik yaşamını tehdit etmeye devam etmektedir.

Değerli Meslektaşlarım,

TMMOB olarak en başından bu yana krizin sadece ekonomik kriz olmadığını, ülkemizde derin bir yönetim krizi olduğunu dile getiriyorduk. Yerel seçimlerde ve sonrasında ortaya çıkan tablo bu siyasal krizin en açık göstergesidir.

Türkiye tarihinin belki de en adaletsiz, en antidemokratik seçim süreçlerinden birisini yaşadık. İktidarın, devlet olanaklarını siyasal menfaatleri için seferber ettiği, medyanın iktidarın propaganda aracı

olarak işlediği, insanların korku ve tehditle baskı altına alındığı böyle bir seçimin demokratik teamüllerle uzaktan yakından ilişkisi yoktur.

Seçim öncesi konuşmalarında da tekrarladığım gibi, yerel yönetim seçimleri olmasına rağmen, adaylar ve projeleri değil, merkezi siyasal ittifakların birbirleri hakkındaki sözleriyle yönlendirilen bir seçim süreci yaşadık.

Seçim süreci ne kadar antidemokratik işlediyse, seçim sonrası da aynı şekilde antidemokratik biçimde işlemektedir.

Seçmenlerin demokratik iradesinin tanınmadığı, seçim hukukunun doğuda farklı batıda farklı işletildiği, seçimleri kazanan adayların mazbatalarının keyfi biçimde bekletildiği bir süreç işlemeye devam ediyor. TMMOB olarak herkesi demokrasinin evrensel değerlerine bağlı kalmaya, hukukun üstünlüğünü tanımaya ve halk iradesine saygı duymaya davet ediyoruz.

Anayasaya sadakat, hukuka saygı ve demokrasinin gereklerini yerine getirmek, ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik ve siyasal krizden çıkışının ilk ve en önemli adımı olacaktır. İnsanların adalete olan güvenini sağlamadan, insanların haklarına saygı göstermeden, insanların geleceklerinden güven duyacağı koşulları yaratmadan ne ekonomi gelişir ne de ülke huzura kavuşur.

Değerli Meslektaşlarım,

Her şeye rağmen geleceğe umutla bakmak istiyoruz. Üreten, sanayileşen, kalkına ve hakça paylaşan bir Türkiye umudumuzu korumak istiyoruz. Bu doğrultuda fikirlerimizi ve çözüm önerilerimizi toplumun tüm kesimleriyle paylaşmak istiyoruz.

Dört gün boyunca devam edecek bu kongremiz de bunun araçlarından birisidir. Kongre kapsamında düzenlenecek sempozyumların, seminerlerin, kursların ve fuarın tesisat sektörünün canlandırılması için fırsat olmasını diliyorum.

Bizleri buluşturan arkadaşlarıma, Düzenleme, Yürütme, Danışma Kurullarımıza, görüşlerini bizimle paylaşacak bilim insanlarına, uzmanlara, Makina Mühendisleri Odamıza ve İzmir Şubesi'nin yöneticilerine, çalışanlarına ve geçmişten bugüne bu kongreye emek ve katkısı bulunan bütün arkadaşlarıma bir kez daha teşekkür ediyorum.

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

DÜNYA HİTİT GÜNÜ ETKİNLİĞİ

15-20 Nisan 2019/ANKARA

Değerli Vakıf 19 Çorumlular Vakfı Yönetim Kurulu Başkanı, Yöneticileri ve Üyeleri, Değerli Türk Japon Vakfı Yöneticileri ve Üyeleri, Değerli Akademisyenler, Değerli Konuklar

15 Nisan Dünya Hitit Günü etkinlikleri kapsamında düzenlediğiniz “Hititlerde Madencilik ve Mühendislik” konu başlıklı Panel öncesi bizlere konuşma olanağı verdiğiniz için Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) Yönetim Kurulu adına içtenlikle teşekkür ediyor, hepinizi sevgi ve dostlukla selamlıyorum.

Mühendislik, insanın doğayla mücadelesinden doğmuştur. Doğanın ve çevrenin belirleyiciliğinden kurtulma mücadelesinde gelişen insan aklı ve becerisi zaman içerisinde kendi doğal çevresini biçimlendirebilme kapasitesine ulaşmıştır. Diğer canlılardan farklı olarak aletlerin kullanılmaya başlanması ve korunaklı yapıların inşa edilmesi zaman içerisinde soyut düşünmeyi, hesap yapmayı ve fizik kurallarının kendi ihtiyaçları doğrultusunda kullanılmasını beraberinde getirmiştir. İnsan toplumlarının hayatta kalma mücadelesinin ürünü olarak doğan mühendislik ve mimarlık meslekleri, uygarlığın gelişmesine paralel olarak gelişmiş ve çeşitlenmiştir ve bu süreç halen devam etmektedir. Yeni teknolojilerin ve yeni ihtiyaç alanlarının ortaya çıkmasıyla birlikte yeni mühendislik, mimarlık alanları da doğmaktadır.

Avrupa’da ve ABD’de 19. Yüzyılın ortalarında başlayan mühendis ve mimar örgütlenmesi, ülkemizde 2. Meşrutiyetle birlikte başlamıştır. 1908’de İstanbul’da çok sayıda sivil örgütün kurulduğu bilinmektedir. Bunlardan birisi olan Osmanlı Mühendis ve Mimar Cemiyeti, 1912 yılında etkinliklerini askıya almış, 1919’da yeniden çalışmalarına başlamış ve varlığını 1922 yılına kadar sürdürmüştür.

Cumhuriyetten sonra ilk örgütlenmeler 1926 yılında kurulan ve merkezleri Ankara’da bulunan Türk Mühendisler Birliği ve Türk Yüksek Mühendisler Birliği adı altında gerçekleşmiştir. Daha sonraları bu örgütlere çeşitli tarihlerde uzmanlık dalları farklı yeni örgütler eklenmiştir. Bilinen örgütler şunlardır: Türk Mühendisler Birliği, Türk Yüksek Mühendisler Birliği, Türk Gemi Mühendisleri Cemiyeti, Türk Maden Mühendisleri Birliği, Türk Yüksek Maden Mühendisleri Birliği, Karabük Ağır Sanayi Mühendisleri

Derneği, Türkiye Jeoloji Kurumu, Türkiye Harita ve Kadastrocular Cemiyeti, Türk Yüksek Mimarlar Birliği, Orman Mühendisleri Cemiyeti, Türk Yüksek Ziraat Mühendisleri Birliği.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, kısaltılmış adıyla TMMOB, 6235 sayılı Yasayla 1954 yılında kurulmuştur.

TMMOB Yasası'nda Birliğin amaçları şöyle sıralanmıştır.

Günün gerek ve koşullarına ve mevcut olanaklara göre, yasa ve tüzük hükümleri içinde kalmak üzere, mühendis ve mimarları meslek kollarına ayırmak, meslek ve çalışma konuları aynı ya da birbirine yakın bulunan mühendis ve mimarlık grubu için Odalar kurmak.

Mühendislik ve mimarlık mesleği mensuplarının ortak gereksinmelerini karşılamak, mesleki etkinlikleri kolaylaştırmak, mesleğin genel yararlarına uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleriyle ve halkla olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak üzere, meslek disiplinini ve ahlakını korumak; kamunun ve ülkenin çıkarlarının korunmasında, yurdun doğal kaynaklarının bulunmasında, korunmasında ve işletilmesinde, çevre ve tarihi değerlerin ve kültürel mirasın korunmasında, tarımsal ve sınai üretimin artırılmasında, ülkenin sanatsal ve teknik kalkınmasında gerekli gördüğü tüm girişim ve etkinliklerde bulunmak.

Meslek ve çıkarları ile ilgili işlerde, resmi makamlar ve öteki kuruluşlar ile işbirliği yaparak gerekli yardımlarda ve önerilerde bulunmak, meslekle ilgili bütün mevzuatı, normları, bilimsel şartnameler, tip sözleşmeler ve bunlar gibi bütün bilimsel evrakı incelemek ve bunların değiştirilmesi, geliştirilmesi, ya da yeniden konulması yolunda önerilerde bulunmak.

6235 sayılı TMMOB Yasasının kabulünden sonra, 1. Genel Kurul 18-22 Ekim 1954 tarihleri arasında yapılmıştır. Bu Genel Kurul, yukarıda belirtilen örgütlerden bazılarının delegelerinden oluşmuş, TMMOB Tüzüğü kabul edilmiş ve Elektrik M.O., Gemi M.O., Harita ve Kadastro M.O., İnşaat M.O., Kimya M.O., Maden M.O., Makine M.O., Mimarlar O., Orman M.O., Ziraat M.O. kurulması kararlaştırılmıştır.

Bu Genel Kuruldan sonra kurulan Odaların adları ve kuruluş tarihleri ise şöyledir: Gemi Makinaları İşletme M.O. 1960, Şehir Plancıları O. 1968, Fizik M.O. 1970, Metalurji M.O. 1970, Meteoroloji M.O. 1970, Petrol M.O. 1970, Jeoloji M.O. 1974, İç Mimarlar O. 1976, Jeofizik M.O. 1986, Çevre

M.O. 1992, Tekstil M.O. 1992, Peyzaj Mimarları O. 1994, Gıda M.O. 1996, Bilgisayar M.O. 2012.

Türkiye’de mühendis, mimar, şehir plancısı unvanı 1938 tarihli ve 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun ile yasal koruma altına alınmıştır. Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde mühendislik ve mimarlık unvan ve yetkileri ile çalışmak isteyenler; ya Türkiye’deki üniversitelerin mühendislik ve mimarlık eğitimi veren Fakültelerinden mezun olmuş olmak; ya da programları Türkiye’deki üniversitelerin Mühendislik- Mimarlık eğitimi veren bölümlerinin programları ile eşdeğer oldukları YÖK tarafından kabul edilmiş yabancı üniversite veya okullardan mezun olmuş olmak koşullarına sahip olmalıdır.

Lisans eğitimi sonrası meslek icrası için mezunların hangi Odaya üye olacağı, 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu ile düzenlenmiştir.

1961 Anayasasından beri kamu sektörü ve de özel sektör çalışanlarının ilgili Odaya üye olma zorunluluğu, 1982 Anayasası ile değiştirilerek kamu kurum ve kuruluşları ile kamu iktisadi teşebbüslerinde asli ve sürekli görevlerde çalışanların meslek kuruluşlarına girme mecburiyeti kaldırılmıştır

TMMOB tüzel kişiliğe sahip, Anayasanın 135. Maddesinde belirtilen kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşudur. Kuruluşunda 10 Odası ve yaklaşık olarak 8.000 üyesi bulunan TMMOB’nin, 2018 yılı sonu itibari ile oda sayısı 24, üye sayısı ise 558.954 olmuştur.

TMMOB çalışmalarını 24 Oda, bu Odalara bağlı 213 şube ve 50 il/ilçe Koordinasyon Kurulu ile sürdürmektedir. TMMOB’ye bağlı odalara 100’ün üzerinde mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı disiplininin mezun olan mühendis, mimar ve şehir plancıları üyedir.

TMMOB, Odalarının kendi eşdeğeri kuruluşlarla kurdukları ilişkilerine paralel olarak Dünya Mühendislik Birlikleri Federasyonu (WFEO), Avrupa Ulusal Mühendislik Birlikleri Federasyonu (FEANI) ve Güneydoğu Avrupa Ülkeleri Mühendislik Birlikleri Organizasyonu (COPISEE) üyesidir.

Değerli Konuklar

TMMOB’nin Genel Kurul kararıyla belirlenmiş Temel İlkeleri ve Çalışma Anlayışı şöyledir.

TMMOB ve bağılı Odaları; Mesleki demokratik kitle örgütüdür. Demokrat ve yurtsever karakterdedir. Emekten ve halktan yanadır. Anti-emperyalisttir. Yeni Dünya Düzeni teorilerinin, ırkçılığın ve gericiliğın karşısındadır. Siyasetin dar anlamını aşar, yaşamın her olayını siyasetle ilişkili görür. Barıştan yanadır. İnsan hakları ihlallerine karşıdır, insanlık onurunun korunmasından yanadır. Örgütsel bağımsızlığını her koşulda korur, gücünü sadece üyesinden ve bilimsel çalışmalardan alır. Meslek ve meslektaş sorunlarının, ülkenin ve halkın sorunlarından ayrılamayacağını kabul eder. Politikanın oluşturulmasında ve uygulanmasında demokratik merkezîyetçi yöntemleri uygular. Karar alma süreçlerinde demokratik ve katılımcıdır. Bağılı Odaları ile birlikte mühendis, mimar ve şehir plancılarının meslek alanlarını düzenler, üyesinin ve halkın çıkarlarını korur. Sanayileşme ve demokratikleşme alanlarında durum tespitleri yapar, politikalar ve çözüm önerileri üretir. Ülkenin demokratikleşmesi için çaba sarf eder. Kamuoyu oluşturmaya yönelik çalışmalar içinde tartışmasız yer alır. Demokratik Kitle Örgütleri ve sivil toplum örgütleri ile ilkeli ve demokratik işbirliği içerisindedir.

TMMOB ve bağılı Odaları; Toplumdan soyutlanmış seçkin mühendis, mimar ve şehir plancılarının örgütü değil, aksine toplumun içinde yer alan, onun bir parçası olarak topluma etkileşim içinde bulunan, temsili demokrasi alanının daraltılması ve biçimsel uygulamalar yerine, birlikte düşünme, birlikte üretme ve birlikte yönetme mekanizmalarını güçlendirici çabalara yönelen; rant gruplarının otoriter, sınınamayan, hesap vermeyen yönetimlerinin aksine, örgüt içi demokrasisi güçlendirilmiş, seçim dışında da katılım mekanizmalarını yaşama geçiren; profesyonellerin ve uzmanların örgütü anlayışını reddeden, aksine kitle örgütü niteliği ile organlarına dayalı çalışmayı yürüten; siyaset dışı kalma anlayışlarının tam tersine; her koşulda ve her zaman siyaset yapan, siyasetin dar tanımını aşan anlayışları yapıya egemen kılan; üye ile ilişkilerini, devlet ve egemen kesimlerle olan ilişkilerinin önüne koyan, resmi otorite ile her türlü diyaloga ve işbirliğine açık ama işbirlikçi yaklaşımların dışında kalan; örgüt işlevinin deforme edilmesi anlamındaki hizmet üretimini reddeden, aksine üyelerinin hizmetlerinin niteliğini yükseltecek düzenlemeler yapan, norm ve standartları oluşturan ve bunların gelişimine hizmet edecek şekilde denetleyen; egemen kesim ve egemen kesim söylemleri ile ters düşmeme anlayışlarını reddeden; aksine, üyesinin söz ve kararlarda yetki sahibi olmasını sağlayan, kamu hiyerarşisi içinde yer edinme ve örgüt etkinliklerini buna bağlama anlayışlarının yerine, örgütün kamuoyu önünde saygın yerini korumayı

ve geliştirmeyi hedefleyen, örgüt etkinliklerini kendi iç dinamikleri ve kendi kararları ile belirleyen; meslek örgütü kavramını, demokratik kitle örgütü özelliğinin önüne çıkartarak, meslekçi eğilimleri güçlendiren anlayışların aksine, mesleki-demokratik kitle örgütü anlayışlarını yaşama geçiren; her türlü yapılanma ve örgütle olan ilişkisinde, anlamsız hiyerarşik eşitlik anlayışları yerine, ilişkilerinde bu yapıların toplum içindeki işlevselliklerini ölçü olarak alan; hiçbir üyesinin sorununu dışlamayan, ancak üyesinin büyük çoğunluğunu oluşturan ücretli çalışan mühendis, mimarlar ve şehir plancılarının konumları gereği, ücretli çalışan kesimlerle ve onların örgütleri ile ilişkilerini güçlü hale getiren; örgütün uluslararası ilişkilerini güçlendiren; dünyayı, ülkeyi ve yaşamı tanıyan, anlayan ve ona göre politikalar üreterek yaşama geçiren bir çalışma anlayışı içerisindedir.

Değerli Konuklar

Tarih sahnesine çıkışıyla birlikte tarımda, dokumacılıkta, madencilikte birçok ilkleri de beraberinde getiren Anadolu medeniyetlerinden biri olan Hititler, aynı zamanda gelecek nesillere demokrasi dersi de vermişlerdir. Dünyanın ilk bilinen yazılı barış antlaşması olan Kadeş Barışı Antlaşması bir yana; Pankuş (Panku) Meclisi'nde, meclise hem kararları oylama, hem de Ülkenin mutlak hâkimi olan Kral'ı denetleme hakkı verilmesi çok önemlidir.

1980'li yıllardan beri süregelen neoliberal politikalar doğrultusunda, bugün Türkiye ekonomisinde üretim-yatırım-tasarruf politikalarının yerini tüketim politikaları ve paradan para kazanma arayışları almış; sistem kent rantlarına, doğa kıyımlarına, finans kazançlarına bel bağlamıştır. Tarım ve sanayi gibi üretken sektörler gerileyip ekonomiye ve yönetime rantıye ve spekülâtif kâr çevrelerinin egemen olması söz konusudur. Yaşanan kriz yalnızca bir ekonomik kriz olmayıp, aynı zamanda bir yönetim ve demokrasi krizine kadar uzanmaktadır.

Sanayide, tarımda ve kentleşmede kalkınmadan, bilimin ve teknik bilginin kamu çıkarları için kullanılmasından yana olan TMMOB; bu süreçte uzmanlık alanlarımızın yok sayılmasına, bilimin ve tekniğin gereklerinin yadsınmasına, mühendislik, mimarlık, şehir planlama hizmetlerinin taşeronlaşmasına, meslek örgütlerimizin işlevsizleşmesine, örgütümüzün parçalanmasına, bölünmesine karşı mücadelesini sürdürmektedir.

Bilimi ve teknolojiyi insanla buluşturan, hurafelerin ve dogmatizmin değil aklın ve bilimin gücünü mesleklerinde uygulayan, bilimi ve tekniği emperyalistlerin ve sömürgeci halkımızın hizmetine sunmak için kararlı ve inançlı olan mühendisler, mimarlar şehir plancılarının örgütü TMMOB; karanlığa karşı aydınlığı, savaşa karşı barışı, eşitsizliğe karşı adaleti, şiddete karşı kardeşliği, sömürüye karşı emeği savunmaya, başka bir Türkiye ve başka bir dünya mücadelesinde onurlu ve dik yürüyüşüne devam etmektedir ve edecektir.

İnsanca, hakça bir toplum yapısının örüleceği üreten, kalkınan, eşitlikçi, özgürlükçü, bağımsız, laik, hukuk devleti ilkelerine bağlı, demokratik bir Türkiye’de birlikte yaşama dileğiyle, bir kez daha teşekkür ediyorum, sizleri sevgi ve saygı ile selamlıyorum.”

Baki Remzi Suiçmez
TMMOB Yürütme Kurulu Üyesi

EMEK-MESLEK ÖRGÜTLERİNDE ÖRGÜTLENMEDEKİ SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ FORUMU

20 Nisan 2019/ADANA

Hepinizi Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği adına dostlukla selamlıyorum. Uzun yıllardan beri birlikte mücadele verdiğimiz, yol arkadaşlığı yaptığımız DİSK, KESK ve TTB'nin değerli başkanlarıyla birlikte olmaktan kıvanç duyuyorum.

Bugün örgütlenme sorunları üzerine konuşacağız ama öncesinde 20 gün önce gerçekleştirilen ama tartışmaları hala devam eden yerel seçimlerden biraz bahsetmek istiyorum. Çünkü yerel seçim öncesinde ve sonrasında yaşadıklarımız, bizim bugün konuştuğumuz örgütlenme sorunlarımızla çok yakından ilgili.

Değerli Arkadaşlar,

Türkiye tarihinin belki de en adaletsiz, en antidemokratik seçim süreçlerinden birisini yaşadık. Devlet olanaklarının iktidarın siyasal menfaatleri için seferber ettiği, medyanın iktidarın propaganda aracı olarak işlediği, insanların korku ve tehditle baskı altına alındığı böyle bir seçimin demokratik teamüllerle uzaktan yakından ilişkisi yoktur.

Seçim süreci ne kadar antidemokratik işlediyse, seçim sonrası da aynı şekilde antidemokratik biçimde işlemektedir. Seçim gecesi Anadolu Ajansı eliyle yapılmak istenen manipülasyon; YSK'nın seçim hukukunu doğuda farklı batıda farklı, iktidarın kazandığı yerde farklı kaybettiği yerde farklı işletmesi; seçimleri kazanan adayların mazbatalarının keyfi biçimde bekletilmesi; seçimi kazanan KHK'lı adaylara mazbatalarının verilmemesi gibi pek çok hukuk dışı uygulama 31 Mart seçimlerinin en dikkat çekici yanları oldu.

Yaşanan tüm bu usulsüzlüklere rağmen sonuçları açısından değerlendirdiğimizde, 31 Mart 2019 tarihinde gerçekleştirilen Yerel Seçimlerin Türkiye tarihi açısından çok önemli bir dönüm noktası olduğuna inanıyorum.

17 yıllık iktidar dönemi boyunca AKP'nin en büyük amaçlarından biri tek adam rejiminin inşası ve bu yolla tüm toplumun yukarıdan aşağıya gerici-muhafazakar bir dünya görüşü ekseninde dönüştürülmesiydi.

Geçtiğimiz iki yılda önce Anayasa Değişikliği Referandumu ardından Cumhurbaşkanlığı Seçimleri ile AKP, parlamenter demokratik rejimi tasfiye ederek, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi adı altında arzuladığı tek adam rejimini kurmuştu.

AKP'nin en güçlü olduğu, bütün devlet organlarını mutlak olarak kontrol altına aldığı, medyanın neredeyse tamamını kendine bağladığı, en küçük toplumsal muhalefeti bile baskı ve zorbalıkla sindirdiği bu dönemde gerçekleştirilen yerel seçimlerde AKP büyük bir yenilgiye uğradı.

İktidar bloğunda bulunan İstanbul, Ankara, Antalya, Mersin, Adana gibi büyükşehirlerin belediyeleri muhalefet partisinin eline geçti.

Yerel seçim sonuçlarına göre önümüzdeki 5 yıl boyunca Türkiye Nüfusunun yüzde 53'ü muhalefet partilerinin yerel yönetimleri altında yaşayacak.

Hepimiz biliyoruz ki özellikle İstanbul ve Ankara gibi büyükşehir belediyelerinin kaybedilmesi AKP açısından seçim mağlubiyetinin çok daha ötesinde anlamlar taşımaktadır.

25 yıldır AKP'nin politik çizgisinde bulunan bu iki büyükşehir adeta AKP'yi var eden şehirler olmuşlardır. Buralardan sağladıkları kaynaklar, buralarda yaptıkları rant paylaşımları AKP'nin tüm Türkiye çapındaki örgütsel yapılanmasında büyük önem taşımaktadır.

Merkezi bütçeye göre çok daha esnek, çok daha kontrolsüz yerel yönetim bütçeleriyle yandaş kurum, kuruluş ve vakıflara yapılan para ve rant akışları, AKP'nin adeta can damarları olmuştur.

AKP'nin İstanbul seçimlerini kaybetmeyi hazmedemeyişi, yasalara ve yerleşik uygulamalara rağmen soyut iddialarla sandıkları tekrar tekrar saydırması, YSK'yı, devlet organizasyonunu ve seçimleri gölgelemek pahasına usulsüzler olduğunu iddia etmesi İstanbul'un AKP açısından önemini göstermektedir.

AKP'nin bu tutumu, AKP'nin dilinden düşürmediği millet iradesi ve demokrasi söyleminin altının da ne kadar boş olduğunun göstergesidir. 16 Nisan Referandumunda milyonlarca mühürsüz oy şaibesi ortadayken "Atı alan Üsküdar'ı geçti" açıklamasıyla tüm itirazları örtbas eden, Cumhurbaşkanlığı seçimleri sırasında "Seçimi kazanmak için %50 artı 1 oy yeter" diyen Erdoğan, 31 Martta sandıkta tecelli eden halk iradesini yok saymıştır.

Bizler yıllardan bu yan AKP'nin bu antidemokratik tutumunu görüyor ve dillendiriyorduk. Bu seçim süreci bir kez daha haklılığımızı ortaya koydu.

Bu seçim süreci aynı zamanda Anadolu Ajansı, TRT, Yüksek Seçim Kurulu gibi kurumların da gerçeğe yüzlerini bir kez daha ortaya koydu.

Tüm bu kurumların partizanlıktan arındırılarak kamusal çıkar anlayışı ekseninde yeniden örgütlenmesi gerektiği ihtiyacını da açığa çıkarttı. Önümüzdeki önemin en önemli görevlerinden birisi bu olacaktır.

Değerli Arkadaşlar,

Aslında önümüzdeki dönemde yeniden örgütlememiz gerekenler sadece parti devleti anlayışıyla yapılandırılmış devlet kurumları değil. AKP, 17 yıllık iktidar dönemi boyunca sadece devlet kurumlarını değil, toplumun tamamını kendi gerici muhafazakâr anlayışı çerçevesinden yapılandırdı ve bizim toplumun tümünü yeniden örgütleyecek bir mücadele programına ihtiyacımız var.

Bunun belki de ilk yolu örgütlenmenin, örgütlü yaşamının, örgütlü davranmanın önemini topluma yeniden anlatabilmekten geçiyor. Biliyorsunuz uzun süreden beri toplumun geniş kesimleri örgütlü yapılardan adeta kaçıyor.

Bu sadece AKP dönemi ile sınırlı da değil. 12 Eylül'den bu yana bir yandan Cuntacılar ve devamındaki sağ iktidarlar örgütlü yapıları suçla özdeşleştirirken, yine bu dönemde sola sirayet eden postmodern akımlar örgütlü yapıları bağnazlıkla ve baskıcılıkla özdeşleştirerek iktidarın değirmenine su taşıdılar.

Türkiye'de neredeyse 40 yıldır, örgütlü mücadele ve toplumsal çıkar karşıtı bir sistematik saldırı devam ediyor. Bireycilik, benmerkezcilik ve liberal bir özgürlük anlayışı her türden dayanışmacı, toplumcu ve örgütçü tutumun önüne geçmiş durumda.

Türkiye bu 40 yıl boyunca tümüyle yozlaşmamış ve çürümemişse, burada bir araya gelen kurumların ve birlikte hareket ettiğimiz muhalefet kesimlerinin bu çürümeye karşı direnci ve toplumu savunma gayreti sayesinde. Dolayısıyla temelleri 1960'lı-70'li yıllarda atılan bu örgütlerimiz, sadece temsilcisi oldukları emek ve meslek alanlarının çıkarlarının korunması açısından değil, toplumun genel çıkarının korunması açısından da hayati bir önem taşımaktadır.

Yeri gelmişken TMMOB'nin DİSK, KESK ve TTB ile ilişkisi hakkında birkaç söz daha etmek isterim. Biliyorsunuz bizler dört örgüt olarak ortak açıklamalar, ortak etkinlikler hatta ortak mitingler düzenleriz. Bu

ortaklık sadece bu dört örgütün yönetimlerinin iyi anlaşmasıyla ya da ortak çıkarlarının olmasıyla ilgili değildir. Az önce bahsettiğim gibi 40 yıllık geçmişi olan bir ortak mücadele ve örgütlenme deneyiminin bir ürünüdür.

TMMOB üyeleri 70’li yıllardan itibaren sendikal mücadelenin en aktif öznelerinden birisi olmuştur. Başlangıçtaki teknik personelden oluşan bir sendikal örgütlenme anlayışı, 1970’li yılların ikinci yarısından itibaren işçi ve emekçilerin sendikal mücadelesiyle ortaklaşmıştır.

Özellikle Yeni Çeltek, Aşkale, Hekimhan ve Divriği bölgelerinde Yeraltı Maden İş’in örgütlenmesinde Maden Mühendislerinin özellikle de Maden Mühendisi abimiz Çetin Uygur’un önemli katkıları vardır. TMMOB’nin unutulmaz başkanlarından olan Teoman Öztürk de 1980 yılında Başkanlıktan ayrıldıktan sonra DİSK Araştırma Dairesinde görev yapmıştır.

Kamuda çalışan TMMOB üyeleri 1990’lı yılların başından itibaren başlayan kamu emekçilerinin sendikalaşma mücadelesinin de önemli bir parçası olmuştur. Bugün kamuda çalışan çok sayıda TMMOB üyesi aynı zamanda KESK üyesi ve yöneticisidir.

Özellikle ESM, Haber Sen, BTS, Yapı Yol Sen gibi teknik personelin örgütlendiği alanlarda ilişkiler daha fazla iç içedir. Dolayısıyla alanlarda sıklıkla yan yana gördüğümüz TMMOB, DİSK, KESK ve TTB arasında eylem birlikteliği aşan bir mücadele, örgütlenme ve dava birliği bulunmaktadır.

Dava birliği derken mecazi konuşmuyorum, pek çok kez buradaki yönetici arkadaşlarımızla ortak davalarda yargılandık. En Son TTB’nin Afrin Operasyonu sırasında yapmış olduğu Savaş bir Halk Sağlığı Sorunudur açıklamasına verdiğimiz destek nedeniyle, buradaki her örgüt yöneticisine ayrı soruşturmalar açıldı.

Değerli Arkadaşlar,

Az önce de dile getirdiğim gibi neoliberal hegemonyanın temel amacı, insanları toplumsal yapılardan koparmak, örgütlü ilişkilerinden ayırmak ve bu yolla devlet iktidarı karşısında tek başına savunmasız bırakmaktır.

Toplum karşıtı bu neoliberal programın ülkemizdeki en sadık ve radikal uygulayıcısının AKP olduğunu artık hepimiz biliyoruz. AKP 17 yıl boyunca toplumu çözmek emek-sermaye çelişkisini merkezine alan geleneksel örgütsel yapılar karşısında dinsel öğretileri merkezine alan cemaat ve tarikat örgütlenmelerini kullandı.

Her alanda yarattığı yandaş örgütlerle, 1970'li yıllardan beri muhalefetin temel dinamiği olan demokratik kitle örgütlerinin altını boşaltarak kendisine göbekten bağlı bir sivil toplum mekanizması yarattı.

Kendi yarattığı bu iktidar ağlarının dışında kalanları fişleyerek kamusal imkanlardan faydalanmasını engelledi. Bu durum özellikle 15 Temmuz Darbe Girişimi sonrasında aleni bir saldırıya dönüştü.

Bunun en çarpıcı örneği, kamu çalışanlarına dayatılan Güvenlik Soruşturması ile insanların çalışma haklarının ellerinden alınmasıdır. Kişiler katıldıkları demokratik eylemler hatta kendisi katılmasa bile akrabalarından birilerinin katıldığı eylemlerden ötürü kamu çalışanı olamaz hale getirildi.

Mühendis-mimar ve şehir plancıları yasal zorunluluk gereği üye oldukları meslek odalarından bile kayıt sildirmek için başvurularda bulunuyor. Bu süreç özellikle kamuda çalışan, kamuda çalışmak isteyen herkesi ve en çok da oradaki örgütlü yapıları etkiliyor.

Biliyorsunuz 12 Eylül darbecileri TMMOB'nin kamudaki etkinliğini kırabilmek için, kamuda çalışan mühendis, mimar ve şehir plancılarının odalarımıza üyelik zorunluluğunu kaldırmıştı. AKP de bugün elinden gelse kamu çalışanlarının yandaş olmayan emek ve meslek örgütlerine üye olmasını tümüyle engelleyecek.

Bunu şimdilik yapamadığı için daha farklı yollarla örgütlülüklerimizin gücünü azaltmaya, toplumsal etkinliğimizi sınırlandırmaya çalışıyorlar.

15 yıldır devam eden AKP iktidarı boyunca kuruluş yasamız defalarca değiştirilmeye çalışılmış ve halen değiştirilmeye çalışılmaktadır. Mesleki denetim yetkilerimiz kısıtlanarak akıl dışı, bilim dışı uygulamalara müdahale olanaklarımız kısıtlanmak istenmektedir

Yabancı mühendislerden bırakınız mütakabiliyeti, diploma denkliği bile aranmayarak, ülkemiz mühendis, mimar ve şehir plancıları kendi ülkelerinde mülteci statüsüne sokulmaya çalışılmıştır. Tüm bu girişimler üyelerimizle birlikte verdiğimiz mücadele ve demokratik kamuoyunun desteğiyle püskürtülmüştür.

Cumhurbaşkanlığı Denetleme Kurulu Raporu'yla, hakkımızda açılan davalarla, yöneticilerimize yönelik tehditlerle, denetleme adı altında Odalarımıza yönelik hiyerarşik vesayet kurma çabasıyla, yandaş basın ve sosyal medya trollerinin hedef göstermeleriyle bizleri susturmaya çalışıyorlar.

24 Haziran sonrasında yayınlanan kararnamele onlarca yıldır o ya da bu biçimde mecliste, komisyonlarda, kamuoyunda tartışılarak çıkartılan,

eksik de olsa cumhuriyet düşüncesinin katılımcı anlayışını içinde barındıran, liyakat usullerini gözeten, denetim ve sorumluluk anlayışına dayalı idari ve bürokratik yapı tümüyle ortadan kaldırılmıştır.

Yapılan değişikliklerle TMMOB gibi meslek örgütlerinin, emek örgütlerinin, hatta üniversitelerin kamuya ilişkin politika üreten kurul ve kurumlarda yer alması tamamen engellenmiştir. Kamu adına söz söyleyecek, politika önerecek kurum ve kuruluşların kamu yönetimiyle tüm bağı kesilmiştir. Neoliberalizmin en katı biçimde uygulandığı ülkelerde bile böylesi bir anlayış bulamazsınız.

Değerli Arkadaşlar,

Bütün bu saldırılar karşısında bizim yapmamız gereken ve yapmaya çalıştığımız şey, birlikte mücadeleyi büyütmektir. Bizler ne kadar yan yana gelir, ne kadar güçlü örgütler ortaya çıkarabilirsek o kadar güçlü bir toplumsal muhalefet yaratabiliriz. Bahsettiğim birliktelik sadece kurumların yan yana gelmesinden ibaret değil. Çalışma alanlarından başlayarak işyerinde çalışan tüm emekçilerin birleşik mücadelesini ve ortak örgütlenmesini sağlamamız gerekiyor.

Buradaki tüm örgütler belirli yasal sınırlılıklara sahip ama biz bu sınırlılıkları aşan deneyimler yaratmamız gerekiyor. Mesleki ünvanlarımızın ve statülerimizin bariyerlerini kırmamız, örneğin aynı hastanede çalışan doktorun, hemşirenin, mühendisin, hasta bakımıcının hatta hastanın bir araya gelebileceği ve mücadele edeceği meclisleri örgütlememiz gerekiyor.

Aynı işyerinde “kamu emekçisi”, “sözleşmeli personel”, “işçi”, “taşeron işçi”, “kiralık işçi” gibi farklı statülerde istihdam edilen tüm çalışanların ortak örgütlenmesi mevcut yasaların sınırlarını aştığı gibi, neo-liberalizmin en önemli sonuçlarından biri olan emeğin parçalanması sorununda da önemli bir dalgakıran işlevi görecektir.

Bizler bu perspektifle TMMOB’yi örgütlemeye, meslektaşlarımızın sorunlarının çözümü ve toplumun ortak çıkarının korunması doğrultusunda mücadele etmeye devam edeceğiz.

Sözlerimi tamamlarken hepimizi bir kez daha dostlukla selamlıyorum.

Yaşasın Sınıf Dayanışması, Yaşasın Ortak Mücadelemiz!

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

17. TÜRKİYE HARİTA BİLİMSEL VE TEKNİK KURULTAYI

25 Nisan 2019

Değerli Konuklar, Sevgili Arkadaşlar,

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu adına sizleri dostlukla selamlıyorum.

Harita ve Kadastro Mühendisleri Odamızın düzenlediği 17. Türkiye Harita Bilimsel ve Teknik Kurultayı’nda aranızda bulunmaktan büyük bir onur duyduğumu öncelikle belirtiyorum.

1987 yılından bu yana devam eden bu önemli Kurultaya emek veren tüm yöneticilerimize, bilim insanlarına ve katılımlarıyla burayı zenginleştiren tüm meslektaşlarımıza en samimi duygularıyla teşekkür ediyorum.

Değerli Konuklar,

Bu yılki Kurultayımızı “Eğitim, İstihdam, Toplum 5.0” temasıyla yapıyor. Türkiye’de 70. Yılına dolduran Harita Mühendisliği Eğitiminin içinde bulunduğu durum, Harita ve Kadastro Mühendisi meslektaşlarımızın karşı karşıya olduğu sorunlar ve içinde yaşadığımız toplumun güncel sorunları 3 gün boyunca düzenlenecek panel ve oturumlarda tartışılacak.

Bildiğiniz gibi Türkiye’de Harita Mühendisliği eğitimi 1949 yılında o dönemki adıyla Yıldız Teknik Okulu’nda başlamıştı. Bugün ise 25 ayrı üniversitemizde Harita/Geomatik Mühendisliği alanında lisans eğitimi veriliyor.

Yeni mühendislik programlarının açılması geçmişte bir gelişmişlik göstergesi ve övünç kaynağı iken, ülke ihtiyaçlarıyla bağdaşmayan yükseköğretim planlaması nedeniyle bugün artık mesleki bir handikap haline dönüşmüştür.

Bugün ülkemizde 20 bine yakın Harita/Geomatik/Jeodezi-Fotogrametri Mühendisi bulunuyor. Mevcut Üniversite yapısında ve kontenjanlarında değişiklik olmadığı takdirde önümüzdeki 8 yıl içerisinde bu sayının 2’ye katlanması öngörülmüyor.

Diğer pek çok mühendislik disiplininde de bulunan bu tablo, ne yazık ki önümüzdeki yıllarda mühendislik alanlarında çok büyük bir işsizlik sorununun ortaya çıkacağına göstergesidir.

Odalarımız yıllardan beri, program kontenjanlarının düşürülmesi, eğitimin niceliğinin değil niteliğinin artırılması için YÖK'le ve ilgili bakanlıklarla görüşmeler yürütse de, AKP iktidarı bu yanlış yükseköğretim politikasında ısrar etmektedir.

Bizler siyasi iktidarların seçim politikalarına endekslenmiş uygulamalarına karşı mesleğimizin, meslektaşlarımızın ve toplumun genel çıkarlarını savunmakla yükümlüyük. Bugünkü gibi kurultaylar bu doğrultudaki politikaları ürettiğimiz ve ortaklaştığımız mekanizmalardır.

Üç gün boyunca burada yürütülecek tartışmaların da özellikle Harita ve Kadastro Mühendisliği alanındaki eğitim ve istihdam politikalarının geliştirilmesi açısından önemli katkılar vereceğine inanıyorum.

Değerli Konuklar,

Mesleğimizin karşı karşıya olduğu sorunların sadece eğitim ve istihdamla sınırlı olmadığını hepimiz biliyoruz. Ülkenin içinde bulunduğu her sorun, o toplumun bir parçası olarak bizleri de doğrudan etkiliyor.

Gerek kamuda ve gerekse özel sektörde çalışan harita ve kadastro mühendislerinin sorunları ve sıkıntıları diğer meslek gruplarımızla benzer nitelikler taşımaktadır. İşsizlik, düşük ücret, iş güvencesi, mesleğe karşı yabancılaşma, mesleki körelme mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı disiplinlerinde ortak sorunlarımız olarak öne çıkmaktadır.

Ülkemizin içinden geçtiği kriz, tüm bu sorunları daha da derinleştirmektedir. Yaşadığımız krizin temel nedeni, AKP'nin iktidar dönemi boyunca uyguladığı neoliberal politikalarıdır.

Hepinizin bildiği 24 Ocak Kararlarının ve 12 Eylül Darbesinin ürünü olarak uygulamaya konulan neoliberal politikalar, ülkemizi sistematik olarak krizlere sokmaktadır.

Devletin sosyal sorumluluklarının terk edilmesine, kamusal varlık ve yatırımların özelleştirilmesine, üreticileri korumaya yönelik uygulamaların terk edilmesine, ücretli kesimlerin düşük maaş ve kötü çalışma koşulları altında çalıştırılmasına, uluslararası sermaye hareketleri önündeki tüm engellerin kaldırılmasına yönelik neoliberal politikalar, krizlerin sıklığını artırdığı gibi bu krizlerin toplumsal maliyetini de artırmıştır.

Türkiye ekonomisi yıllardır, yüksek borçlanma ve yoğun ithalat üzerine oturmuştur. Üretim-yatırım-tasarruf politikalarının yerini tüketim politikaları ve paradan para kazanma arayışları almıştır. Kent rantlarına, doğa kısımlarına, finans kazançlarına bağlı bu ekonomik model, yurt dışından sermaye akışı kesintiye uğradığında sürdürülemez hale gelmiştir.

Krizin yarattığı dalgalanmayı dengeleme iddiasıyla 6 ay önce ilan edilen Yeni Ekonomi Programı neredeyse hiçbir hedefini tutturamadı. Geçtiğimiz hafta yapısal reformlar olarak açıklanan yeni paketten de emekçilerin kıdem tazminatının fona dönüştürülerek gasp edilmesinden başka bir şey çıkmadı.

Yüksek enflasyon, yüksek faiz, yüksek işsizlik, yüksek döviz kuru ve bunlara eşlik eden ekonomik küçülme ülkemizin geleceğini, halkımızın gündelik yaşamını tehdit etmeye devam etmektedir.

Değerli Meslektaşlarım,

Üniversite eğitimi, bütünlüklü bir kalkınma programının, sanayileşme paradigmasının ve aydınlanma hareketinin bir parçası olarak ele alınmalı ve programlanmalıdır. Bu anlamıyla üniversiteler sadece meslek edindirme amacı taşımazlar. Üniversite eğitimi her şeyden önce yaşadığımız toplumu anlama, bilimsel düşünme ve sorgulama yeteneğini geliştirme, insan haklarına saygılı çağdaş bir birey olma yolunda atılmış önemli bir adımdır.

Ne yazık ki bugün üniversitelerimizin içinde bulunduğu durum, öğrencilerin kendilerini gerçekleştirmesine, içlerindeki potansiyeli ifade etmesine izin vermiyor. Bırakın öğrencileri, öğretim üyelerinin bile görüşlerini açıkladığı için cezalandırıldığı, üniversitenin en ufak bir özerkliğinin dahi kalmadığı bir dönemde yaşıyoruz.

Ülkede egemen olan baskıcı, antidemokratik ve gerici ortam YÖK ve Rektörleri eliyle üniversitelere egemen oldu. Bizim gençlik yıllarımızda üniversite gençliğinden bahsedilirken toplumun en aydın kesimi olarak adlandırılırdı, bugün bu aydınlığı disiplin soruşturmalarıyla, polis baskısıyla, gerici uygulamalarla karartmaya çalışıyorlar. Yükseköğretimde yaşanan tüm bu yozlaşmaya rağmen sizler bizim umudumuzsunuz, geleceğimizinsiniz.

Her şeye rağmen geleceğe umutla bakmak istiyoruz. Üreten, sanayileşen, kalkına ve hakça paylaşan bir Türkiye umudumuzu korumak istiyoruz.

Bu doğrultuda fikirlerimizi ve çözüm önerilerimizi toplumun tüm kesimleriyle paylaşmak istiyoruz.

Üç gün boyunca devam edecek bu kurultayımızın sadece harita alanındaki bilimsel ve teknik sorunların çözümüne değil, ülkemizin geleceğine ilişkin umudumuzun büyütülmesine de hizmet edeceğine inanıyorum.

Bizleri buluşturan arkadaşlarıma, Düzenleme, Yürütme, Danışma Kurullarımıza, görüşlerini bizimle paylaşacak bilim insanlarına, uzmanlara, Harita Mühendisleri Odamıza ve geçmişten bugüne bu kurultaya emek veren bütün arkadaşlarıma bir kez daha teşekkür ediyorum. Etkinliğimizin başarılı geçmesini diliyorum.

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

1 MAYIS 1977, 1989 VE 1996'DA KATLEDİLENLER İÇİN KAZANCI YOKUŞUNDAKİ ANMA

28 Nisan 2019/İSTANBUL

Sevgili Dostlar,

Sevgili Basın Emekçileri,

Büyük acılarla yüklü bir coğrafyada yaşıyoruz. Kitlesele katliamların, bombalı saldırıların, gerici-faşist kıyımların yaşandığı bir coğrafyada yaşıyoruz.

Kitle kıyımlarının, sol-sosyalist-emek yanlısı halk hareketlerini bastırmak için, adeta bir derin devlet politikası olarak kullanıldığı bir ülkede yaşıyoruz.

Yaşadığımız her acı, toplumsal hafızalarımızda derin yarala açıyor.

1 Mayıs 1977 tarihinde bu meydana yaşanan katliam da toplumsal hafızamızın en derin ve travmatik yaralarından biri olarak tarihe geçti.

Bundan 42 yıl önce bu meydana, bu sokağın başında katledilen arkadaşlarımızı, yoldaşlarımızı saygıyla anıyor, anıları önünde saygıyla eğiliyorum.

Sevgili dostlar,

1 Mayıs 1977 tarihinde bu meydana tertiplenen katliam sadece 36 emekçinin hayatını kaybetmesiyle sonuçlanmadı.

1 Mayıs 77 katliamı, Türkiye'nin toplumsal tarihini de değiştirdi.

1 Mayıs Katliamı, Türkiye'deki kitle kıyımlarının başlangıcı, 12 Eylül Darbesine giden yolun hazırlayıcısı olmuştur.

Bu katliamın ardından ülkenin her yanında savunmasız kesimleri hedef alan sayısız katliam yaşanmıştır. Beyazıt'ta, Balgat'ta, Bahçelievler'de, Maraş'ta, İnciraltı'nda ve Çorum'da yaşanan kitlesele kıyımlar tarihinin miladı 1 Mayıs 1977 Katliamıdır.

1 Mayıs katliamının failleri, sonrasında yaşanan tüm katliamların da failleridir. Sivas'ın, Gazi'nin, 10 Ekim'in failleridir.

1 Mayıs 1977 Katliamının sorumlularını açığa çıkartmayanlar, sonraki bütün katliamların da üzerlerini örtenlerdir. Aradan geçen 42 yıla rağmen bu olayın sırrı çözülememesinin nedeni, 42 yıldır kendini muhafaza eden bu kirliliğe ve derin ilişkiler ağıdır.

Bizler kaybettiğimiz arkadaşlarımızı unutmadığımız gibi, katilleri de asla unutmayacağız ve hesap soracağız!

Sevgili Dostlar,

Herkes bilsin ki, katliamlarla arkadaşlarımızı bizden koparabilirler, sevdiklerimizi ellerimizden alabilirler ama bizlerin gelecek güzel günlere olan inancını asla yok edemezler.

Gelecek güzel günlere olan inancımızı ve umudumuzu korumak, bu umudu büyütme aramızdan ayrılan arkadaşlarımıza en büyük borcumuzdur.

500 bin emekçi 1 Mayıs 1977'de bu meydanı hangi duygularla doldurmuşlarsa, bizler de 1 Mayıs Çarşamba günü Türkiye'nin dört bir yanındaki alanları aynı duygularla dolduracağız.

Emperyalizmin, faşizmin ve gericiliğin karanlığına karşı, eşit, özgür, bağımsız, laik ve demokratik bir Türkiye özlemini haykıracağız.

Türkiye'deki 560 bini aşkın Mühendis, Mimar ve Şehir Plancısının mesleki demokratik kitle örgütü olan TMMOB adına, bu mücadelede hepimize kolaylıklar diliyorum.

1 Mayıs 77'de ve sonrasındaki katliamlarda kaybettiğimiz arkadaşlarımızı sevgi, saygı ve hasretle anıyorum.

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

BİRLİK, MÜCADELE VE DAYANIŞMA GÜNÜ - İŞÇİ BAYRAMI

1 Mayıs 2019/İSTANBUL

Sevgili Dostlar, Mücadele Arkadaşlarım, Yoldaşlarım,

Hepinizi bu ülkedeki mühendis, mimar ve şehir plancılarının örgütlü gücü olan Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği adına sevgiyle ve dostlukla selamlıyorum.

İstanbul'a baharı getiren sizlere selam olsun!

İstanbul'da haramilerin saltanatını yıkan sizlere selam olsun!

Selam olsun iktidarın baskısına, şiddetine ve zorbalığına teslim olmayanlara!

Selam olsun işine, emeğine, alın terine sahip çıkan işçilere, emekçilere!

Bugün Türkiye'nin dört bir yanında "birlik, mücadele ve dayanışma" sloganlarıyla 1 Mayıs meydanlarını dolduran herkese selam olsun!

Sevgili Dostlar,

Bugün bizim günümüz!

Bugün emeğin, alın terinin, üreticinin günü!

Bugün; Kaçak Saray'daki kokteyllerde ejder meyveli kokteyllerini yudumlayan bir avuç işbirlikçinin değil; evine bir kilo patates götürebilmek için tanzim kuyruklarında saatlerce bekleyen milyonların günü.

Bugün; Cemaat ağlarıyla, siyasal bağlantılarla, akrabalık ilişkileriyle makam sahibi olanların değil; onuruyla, gururuyla, kendi ayakları üzerinde duranların günü.

Bugün; Güvenceli devlet kredileriyle kat kat inşaatları çıkıp cebini büyüten müteahhitlerin değil; iskelelerde, asansör boşluklarında hayatlarını tehlikeye atarak çocuklarını büyüten inşaat işçilerinin günü.

Bugün; Çırağan sarayında kristallerin ışıltısı içinde düğün yapan yandaş medya patronlarının değil; halkın doğru haber alabilme hakkını savundukları için cezalandırılan, hapse atılan gazetecilerin günü.

Bugün; İşledikleri her suçlu kirli bağlantılarıyla sümen altı eden, yaptıkları yanlarına kar kalan kalantörlerin değil; biricik kızı Rabia Naz'ı öldürenleri adalet önüne çıkartabilmek için mücadele eden Baba Şaban Vatan'ın günü.

Bugün; sahip oldukları devlet gücüne dayanarak halka zulmedenlerin, işkencecilerin, zorbalardan değil; bu zulme boyun eğmeden yaşayan, bedenlerini bu şiddete siper eden, büyük bedeller ödeyen devrimcilerin, yurtseverlerin günü!

Bugün umudun günü, bugün kardeşliğin günü, bugün sevginin günü.

Bugün bu meydana toplanan kalabalık, bizlerin içindeki umudu, kardeşliği ve sevgiyi daha da büyütüyor. Gelecek güzel günlere olan inancımızı ve kararlılığımızı daha artırıyor. İyi ki varsınız, iyi ki bir aradayız.

Sevgili Dostlar,

Kendilerini güçlü sanıyorlardı. Yanıldılar!

Kendilerini yenilmez sanıyorlardı. Yanıldılar!

Kanun Hükmünde Kararnemelerle kamu emekçilerini susturacaklarını sanıyorlardı. Yanıldılar!

Varlık Fonu adı altında suyu kurumayacak bir değirmen kuracaklarını sanıyorlardı. Yanıldılar!

Tek adam rejimi altında hiç bitmeyecek bir saltanat kuracaklarını sanıyorlardı. Yanıldılar!

Bu yanılgıları karşımıza Türkiye tarihinin en büyük ekonomik ve siyasal krizi olarak çıktı.

Şimdi de bu krizin hesabını bizlere ödeyebileceklerini sanıyorlar. Yine yanılıyorlar!

Yıllardır süren ekonomik krizden yorulduk

Yıllardır süren siyasal kaostan yorulduk

Yıllardır söylenen yalanlardan yorulduk.

Bizler artık IMF reçeteleriyle, kemer sıkma politikalarıyla, zorunlu emeklilik dayatmalarıyla, kıdem tazminatı fonuyla alınterimizin ve birikimlerimizin çalınmasını istemiyoruz.

Bizler artık sahte düşmanlıklarla, ayrımcı politikalarla, beka söylemleriyle geleceğimizin çalınmasını istemiyoruz.

Bizler arttık gerici, muhafazakar, bilim düşmanı uygulamalarla hayatlarımızın karartılmasını istemiyoruz.

Bizler artık, huzur istiyoruz. Barış içerisinde, bir arada kardeşçe yaşanabileceğimiz bir ülke istiyoruz!

Bizler eşitlik istiyoruz, özgürlük istiyoruz, demokrasi istiyoruz, laiklik istiyoruz, insanca bir yaşam, insanca bir düzen istiyoruz!

Şimdi çok daha iyi biliyoruz ki, yan yana geldiğimiz zaman, bu ülkenin doğusuyla batısı bir olduğumuz zaman, bu ülkenin Türküyle Kürdüyle el ele verdiğimiz zaman üstesinden gelemeyeceğimiz bir zorluk, yıkamayacağımız bir saltanat yok!

Ne diyordu şair:

*“Saraylar saltanatlar çöker
kan susar bir gün
zulüm biter.
Menekşeler de açılır üstümüzde
Leylaklar da güler.
bugünlerden geriye,
bir yarına gidenler kalır
bir de yarınlar için direnenler...”*

Yarınlar için direnenlere sonsuz minnetlerimi ve saygılarımı sunuyorum.

Örgütüm TMMOB adına, gelecek güzel günlere olan inancımla, demokrasi, eşitlik, özgürlük, barış mücadelemizde hepimizi coşkuyla kucaklıyorum.

Kahrolsun faşizm yaşasın mücadelemiz!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

KRİZ KOŞULLARINDA TÜRKİYE

4 Mayıs 2019/KOCAELİ

Değerli Arkadaşlar, Sevgili Konuklar,

Hepinizi şahsım ve Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği adına saygıyla selamlıyorum. Bugün kriz ortamında Türkiye'nin durumunu konuşmak için bir aradayız. Bu güzel etkinlikte bizleri buluşturan TMMOB Kocaeli İl Koordinasyon Kurulumuza teşekkür ediyorum.

Kriz denilince akla ilk olarak ekonomik kriz geliyor. Hatta daha da dar anlamıyla para piyasalarında yaşanan sarsıntılar kriz olarak görülüyor.

Oysa genel anlamıyla kriz, “düzenli işleyen bir sistemi aksadığı, olağan şekliyle sürdürülemez hali geldiği anlar” olarak tanımlanabilir. Ekonomide olduğu gibi siyasette de ya da toplumsal hukuki ilişkileri düzenleyen rejimde de kriz dönemleri yaşanabilir.

Bugünün Türkiye'si söz konusu olduğunda içinden geçtiğimiz krizi sadece finansal bir kriz olarak görmek hele hele krizin ortaya çıkışını da geçtiğimiz yılın Ağustos ayında ABD ile yaşanan Rahip Bronson olayını görmek oldukça yanıltıcı olacaktır.

Türkiye uzun yıllardır devam eden çok boyutlu bir kriz yaşamaktadır. Zaman zaman siyasal yönleri, zaman zaman finansal yönleri öne çıkmaktadır.

En sonda söylemem gerekeni en başta söyleyecek olursak, AKP'nin 2010 yılında gerçekleştirdiği Anayasa değişikliği ile başlattığı ülkeyi tümüyle parti devleti olarak yukarıdan aşağıya yeniden düzenleme yönündeki girişim, ülkeyi uzun dönemli bir krizin içine sürüklemiştir.

2010 yılından bu yana yaşadığımız her olay, AKP'nin attığı her adım bu krizin giderek derinleşmesine neden olmuştur:

- Yüksek yargı organlarının Cemaat-AKP ortaklığıyla şekillendirilmesiyle hukuk devleti anlayışı ortadan kaldırıldı;
- Gezi Direnişi sırasında kullanılan şiddet ve ayrıştırıcı söylemle toplum kamplaştırıldı;
- 7 Haziran seçimleri sonrasında yaratılan kaos ortamıyla şiddet sokakları teslim aldı;

- İktidarı korumak adına çözüm süreci bitirilerek güneydoğudaki kentler adeta savaş alanına çevrildi;
- 15 Temmuz Darbe Girişimi sonrasında ilan edilen OHAL ile keyfi yönetim anlayışı kurumsallaştırıldı;
- OHAL koşullar altında yapılan Anayasa Değişikliği ile kuvvetler ayrılığı ve parlamenter sistem ortadan kaldırıldı.

Bütün bu gelişmelere baktığımızda AKP iktidarının tek adam rejimini inşa etmek için attığı adımların hukukun, parlamentonun, devlet kurumlarının ve toplumsal huzurun tümüyle ortadan kalkmasıyla sonuçlandığını görüyoruz.

AKP, ortaya çıkardığı bu istikrarsız rejimi sürdürebilmek, kendi tabanının desteğini canlı tutabilmek için sürekli olarak seçimlere ihtiyaç duyuyor.

Bu yüzden de son 5 yılda 7 kere sandık başına gidildi. Bu kadar seçimin olması ülkede sürdürülebilir ve istikrarlı bir demokratik rejimin olmadığını en büyük göstergesidir.

Rejimin istikrarsızlığı nedeniyle artık seçimler önceden belirlenmiş takvimler uyarınca değil, iktidar partisinin konjonktürel ihtiyaçlarına göre yapılıyor. AKP, giderek artan toplumsal meşruiyet eksikliğini, her seçimi bir plebisite dönüştüren sandık performansıyla telafi etmeye çalışıyor.

31 Mart seçimleri, AKP için sandık zaferlerine dayalı iktidar meşruiyeti anlayışının da sonu anlamına geliyor. Kendileri kabul etmek istemese de AKP bu seçimlerden büyük bir yenilgiyle ayrıldı.

Tek adam rejiminin mutlak egemenliği altında, bütün medya organlarının iktidara tarafından kontrol edildiği, muhalif tüm seslerin susturulduğu, devletin tüm imkanlarının parti için seferbere edildiği, seçim kurulunun AKP seçim işleri bürosu gibi çalıştığı bir dönemde alınan yenilgi basit bir seçim başarısızlığı olarak görülmemeli.

İktidar bloğunda bulunan İstanbul, Ankara, Antalya, Mersin, Adana gibi büyükşehirlerin belediyeleri muhalefet partisinin eline geçti.

Yerel seçim sonuçlarına göre önümüzdeki Türkiye Nüfusunun yüzde 53'ü muhalefet partilerinin yerel yönetimleri altında yaşayacak.

Hepimiz biliyoruz ki özellikle İstanbul ve Ankara gibi büyükşehir belediyelerinin kaybedilmesi AKP açısından seçim mağlubiyetinin çok daha ötesinde anlamlar taşımaktadır.

25 yıldır AKP'nin politik çizgisinde bulunan bu iki büyükşehir adeta AKP'yi var eden şehirler olmuşlardır. Buralardan sağladıkları kaynaklar, buralarda yaptıkları rant paylaşımları AKP'nin tüm Türkiye çapındaki örgütsel yapılanmasında büyük önem taşımaktadır.

Merkezi bütçeye göre çok daha esnek, çok daha kontrolsüz yerel yönetim bütçeleriyle yandaş kurum, kuruluş ve vakıflara yapılan para ve rant akışları, AKP'nin adeta can damarları olmuştur.

AKP'nin İstanbul seçimlerini kaybetmeyi hazmedemeyişi, yasalara ve yerleşik uygulamalara rağmen soyut iddialarla sandıkları tekrar tekrar saydırması, YSK'yı, devlet organizasyonunu ve seçimleri gölgelemek pahasına usulsüzler olduğunu iddia etmesi İstanbul'un AKP açısından önemini göstermektedir.

Değerli Konuklar,

AKP açısından büyük bir kabusa dönüşen yerel seçim sonuçlarının etkileyen en önemli konulardan birisi de derin ekonomik krizdi. Seçim öncesinde büyükşehirlerde kurulan tanzim çadırları önünde uzayan kuyruklarla simgeleşen ekonomik kriz derinleşmeye devam ediyor.

En baştan şunu vurgulamamız gerekiyor: Krizin nedeni, iktidarın bize yansıtmak istediği gibi ABD ile yaşanan gerginlikler, s400 Füzelelerinin alınması gibi nedenler değildir. Kuşkusuz bu gerginlikler bölgesel riskleri artırdığı için sermaye girişini azaltsa da, krizin asıl nedeni zaten tüm ekonomiyi dış sermaye akışına mahkum eden neoliberal politikalarıdır.

Devletin sosyal sorumluluklarının terk edilmesine, kamusal varlık ve yatırımların özelleştirilmesine, üreticilerikorumayayönelik uygulamaların terk edilmesine, ücretli kesimlerin düşük maaş ve kötü çalışma koşulları altında çalıştırılmasına, uluslararası sermaye hareketleri önündeki tüm engellerin kaldırılmasına yönelik neoliberal politikalar ülkemizi düzenli olarak krizlere sürüklemektedir.

17 yıllık AKP iktidarı, neoliberal programın en gaddar biçimde uygulandığı dönem olmuştur. AKP dönemi boyunca, ülkemizin en önemli kamusal varlıkları yok pahasına özelleştirilmiştir. Eğitim, sağlık ve sosyal güvenlik sistemi ticarileştirilmiştir. Emeklilik yaşları yükseltilerek sosyal güvenlik şemsiyesi daraltılmıştır. Üretim yerine ranta, sanayileşme yerine inşaat, teknoloji yerine betona dayalı bir ekonomik yapı kurulmuştur.

AKP'nin dış kaynaklara dayalı büyüme anlayışı sürdürülemez hale gelince döviz kuru yükseldi, kurdaki yükseliş tamamı ithalata dayalı ekonomideki fiyatların ve enflasyonun artmasına neden oldu, artan enflasyonu

dizginleyebilmek için yapılan faiz artışları da ekonomik durgunluğu ve iflasları beraberinde getirdi.

Değerli Konuklar,

Türkiye ekonomisi ve sanayisi, yıllardır, yüksek oranlı borçlanma ve yoğun ithal girdi kolaycılığının üzerine oturmuştur. Üretim-yatırım-tasarruf politikalarının yerini tüketim politikaları ve paradan para kazanma arayışları almış; kent rantlarına, doğa kısımlarına, finans kazançlarına bel bağlanmıştır. Tarım ve sanayi gibi üretken sektörler gerileyip rantıye ve spekülatif kâr çevrelerinin egemen olması söz konusudur.

Birkaç yıl öncesine kadar düşük kur ve uygun faiz oranlarıyla gerçekleştirilen yüksek dış borçlanma, teknoloji yoğun ve katma değeri yüksek sektörlerde değerlendirilmediği için, bugün oluşan yüksek kur nedeniyle büyük bir handikaba dönüşmüştür. Bugün sanayi üretiminin büyük kısmı, borç faizlerinin ödenmesi için kullanılmakta, yeni yatırımı ve teknoloji yenilenmesi yapılamamaktadır.

Krizin yarattığı dalgalanmayı dengeleme iddiasıyla 7 ay önce ilan edilen Yeni Ekonomi Programı neredeyse hiçbir hedefini tutturamadı. Geçtiğimiz hafta yapısal reformlar olarak açıklanan yeni paketten de emekçilerin kıdem tazminatının fona dönüştürülerek gasp edilmesinden başka bir şey çıkmadı.

TÜİK'in tüm manipülasyonlarına rağmen Enflasyon %20'nin üzerinde kalmaya devam ediyor. Halkın yaşamını doğrudan ilgilendiren gıda enflasyonu çok daha yüksek seviyelerde. Havaların düzelmesine rağmen pazarlardaki fiyatlar hala ateş pahası.

Fiyatları kısa vadede kontrol altına almak için atılan her adım uzun vadede ülkemizdeki tarım sektörünü daha da zor durumlara sokuyor. Tohum, gübre, mazot gibi kalemler dövize bağlı olarak her geçen gün artarken, ithal ürünlere vergi muafiyetleri getirilmesi, ülke tarımının bitirilmesi anlamına geliyor.

Enflasyonda yaşanan bu artışa rağmen ülke üretiminde büyük bir durgunluk yaşanıyor. TÜİK verilerine göre imalat sanayiinde yıllık üretim Şubat ayında yüzde 5.5, ocakta yüzde 7.6, 2018 Aralık'ta yüzde 10.8 düştü.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) verilerine göre Şubat sonu itibarıyla son bir yılda imalat sanayinin kullandığı nakdi krediler yüzde 25.8 artışla 481.2 milyar liraya çıkarken, bu kesimin takipteki (batık) kredileri de yüzde 56.6 artarak 20.5 milyar liraya yükseldi.

Bütün bu rakamlar, Türkiye’de imalatın giderek küçüldüğü, imalat sektörünün de içinde bulunduğu zor durumu giderek daha yüksek orandan borçlanarak atlatmaya çalıştığı anlamına geliyor.

Bu durum elbette sadece işverenleri değil, çalışanların da durumlarını kötüleştiriyor. Yaşanan kitlesel işten çıkarmalar bir yana çalışanlar da yüzde 30 civarında reel ücret kaybına uğramış durumdadır.

İşverenler nasıl ki borçlanarak işletmelerini sürdürmeye çalışıyorsa, çalışanlar da kredi ve borçlarla ailelerinin geçimini sağlamaya çalışıyor. Şubat sonu itibarıyla banka ve diğer finansman şirketlerine bireysel kredi borcu olan kişi sayısı 31 milyon 321 bine yükselmiş. Türkiye’de 25 milyon civarında aile bulunduğu göz önünde bulundurulursa her ailenin birden fazla kredi borcu olduğu görünüyor.

Değerli Konuklar,

Bu gibi toplantıların soru-cevap kısmında en fazla karşımıza çıkan cümle “güzel konuşuyorsunuz ama bütün bunlar olurken kriz karşısında siz ne yaptınız” sorusu oluyor.

Bizler bu ülkenin emek ve meslek örgütleri olarak en başından itibaren Krizin faturasını emekçilerin değil, krizi yaratanların ödemesi için mücadele birlikteliği içine girdik.

DİSK, KESK, TTB ile birlikte ortak bir anlayışla ama kendi örgütsel dinamiklerimiz üzerinden kriz karşı geniş çaplı kampanyalar örgütledik.

Bizler de TMMOB olarak taleplerimizi kamuoyuyla paylaşabilmek için bir kampanya sürecinin içine girdik. Bu doğrultuda ilk olarak Odalarımız aracılığıyla tüm üyelerimize mektup göndererek yaşadığımız sorunlar karşısında dayanışma ve mücadele çağrısında bulunduk. İl Koordinasyon Kurullarımız aracılığıyla basın açıklamaları gerçekleştirdik. Kampanya taleplerimizi içeren broşür ve görseller hazırlayarak sosyal medya platformlarında yaygınlaştırdık.

Yönetim Kurulu toplantımızda 2019 yılı Mühendis, Mimar, Şehir Plancısı asgari ücretinin 4500 TL olarak karar altına aldık. Bu kararın ardından SGK tarafından geçtiğimiz yıl tek taraflı olarak feshedilen işbirliği protokolünün yeniden uygulanması için SGK’ya toplu faks gönderme eylemi gerçekleştirdik. Bütçe Görüşmeleri öncesinde kamuda çalışan meslektaşlarımıza ilişkin taleplerimizi içeren mektubumuzu milletvekillerine gönderdik.

Kamuda çalışan, Ücretli çalışan, İşsiz ve OHAL KHK'larıyla ihraç edilen meslektaşlarımızın sorunlarına yönelik üç ayrı çalıştay düzenledik.

Bütün bunları anlatmamın nedeni verdiğimiz mücadeleyi göklere çıkartmak, kendimize bir başarı öyküsü yaratmak değil. Bilakis verdiğimiz mücadelede başarılı olabilmış olsaydık toplumsal muhalefet çok daha iyi durumda olur, Türkiye için bugün daha farklı şeylerden konuşuyor olurduk.

Bunları anlatma sebepim, ne kadar direngen olursak olalım, içinden geçtiğimiz dönemde alışageldiğimiz mücadele biçimleriyle devletin bu olağanüstü baskı ve otoritesine karşı başarıya ulaşmakta yaşadığımız güçlüğün altını çizmek.

Geçmişte yüzbinlerce insanı meydanlara taşıyabilen toplumsal muhalefet örgütlerinin bunca çabasına rağmen kendi üyelerini bile harekete geçirmekte yaşadığı zorluğu vurgulamak.

Toplumun teslim almış gibi görünen korku iklimine dağıtacak, insanlara umut ve cesaret aşılayacak yeni mücadele yöntemleri bulmamız, yeni birliktelik biçimleri yaratmamız gerekiyor.

Emekçilerin canına tak ettiği anda yapabilecekleri tahmin bile edilemez etkiler yaratabiliyor.

15-16 Haziran 1970 işçi direnişi, 1988/89 bahar eylemleri, 1991 madenci eylemleri, 1995 kamu çalışanlarının eylemlilikleri, 1998 işçi eylemleri, Tekel Direnişi, Gezi Eylemleri gibi pek çok kitlesel mücadele, küçük adımlar olarak başlayıp hızla kitleselleşmiştir.

Bizim bugün yapmamız gereken belki de bu eylemlerden öğrendiklerimizi bir kez daha gözden geçirmek.

Özellik Gezi direnişinin öğrettiği en önemli şey, insanların geleneksel temsil ilişkilerine dayalı siyasal sitemin dar kalıplarını aşan demokratik bir araya gelişlere olan hevesi ve yatkınlığıydı. Kararların hep birlikte alındığı, katılımcılığa ve doğrudan demokrasiye dayalı örgütlere olan güveni ve sempatisiydi.

AKP'nin devlet şiddeti ve medya manipülasyonu ile sindirmek istediği bu doğrudan demokrasi örneklerini toplumsal muhalefetin öznesi haline getirmek gerekiyor.

2015 Haziran'ında ülkemize ışık gibi doğan meclisleşme fikrini bulduğumuz her kurumda, tüm mahallelerde, işyerlerinde yeniden tartışmak ve fiiliyata dökmemiz gerekiyor. Bizler kendi kafamızdaki

toplumsal muhalefet fikrini böylesi bir anlayışla demokratikleştirmeden, toplumu demokratikleştiremeyiz.

AKP'nin her geçen gün derinleşen krizine karşı, piyasacı politikalar karşısında kamucu politikaları savunmak, dinsel gericiliğe karşı bilimsel laik eğitim ve çağdaş yaşam biçimlerini savunmak, şiddete ve savaşa dayalı politikalar karşısında barışı ve bir arada yaşamı merkezine alan politikaları savunmak, sermayenin bencil çıkarları yerine toplumun genel çıkarlarını savunmak, emperyalizme karşı bağımsızlığı savunmak, doğamızı ve çevremizi ranta kurban eden uygulamalara karşı yaşam alanlarımıza sahip çıkmak bizi bu demokratik meclislerde bir araya getirecek en önemli önceliklerdir.

Bizler bir araya gelmeye başladıkça toplumun kendine olan güveni ve cesareti artacaktır. Toplum bir kez kendine güvendiğinde ve yaratıcı girişkenliğiyle meydanlara çıktığında, aşılmaz sanılan barikatlar aşılır, yıkılmaz sanılan saraylar yıkılır.

Bunu yapacak olan bilincin ve cesaretin, köklerini 1960'lardan bugüne uzanan güçlü bir gelenekten alan toplumsal muhalefetimizde olduğuna inanıyorum.

Beni Dinlediğiniz için teşekkür ediyor, hepimize bu mücadelede başarılar diliyorum.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

İHSAN KARABABA ANMASI

18 Mayıs 2019/ANKARA

Değerli Arkadaşlar, İhsan Abimizin değerli dostları hepiniz hoş geldiniz.

İki ay önce kaybettiğimiz İhsan Karababa'nın değerli anısı için bir araya geldik. Kendisiyle TMMOB'nin farklı kurullarında birlikte çalışma şansı bulmuş birisi olarak hem şahsım, hem de TMMOB Yönetim Kurulu adına değerli anısı önünde saygıyla eğiliyorum.

Aramızda bulunan yakın arkadaşları ve Kimya Mühendisleri Odası üyesi meslektaşlarımızın çok daha yakından bildiği gibi, İhsan Abi 1960'lı yılların başından itibaren ülkemizdeki mühendis, mimar ve şehir plancılarının örgütlenme mücadelesiyle iç içe yaşayan bir insandı.

1965 yılında Kimya Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu, 1973-1978 yılların arasında Kimya Mühendisleri Odası Başkanlığı'nı yürüttü. 1973 yılından itibaren TMMOB'yi yeniden ayağa kaldıran, TMMOB örgütlülüğünün toplumsal muhalefet ile buluşmasını sağlayan 70'li yılların direngen kadroları arasında yer alıyordu. Bugün hala gururla taşıdığımız, toplumcu, demokratik, yurtsever geleneğimiz o dönemdeki İhsan Abi gibi devrimci, sosyalist, yurtsever mühendis ve mimarların mirasıdır.

İhsan Abi hiçbir zaman mücadeleden kopmadı, uzaklaşmadı. Kendisine ne zaman, nerede ihtiyaç duyulsa daima görev üstlenmeye hazırды. 1988-1990 yılları arasında bir kez daha Kimya Mühendisleri Odamızda başkanlık görevi üstlendikten sonra 1991'den 2000 yılına kadar TMMOB Yönetim Kurulu üyesi olarak mücadelesine devam etti.

Ülkemizin en karanlık dönemlerinden biri olan 90'lı yıllar boyunca TMMOB'nin yeniden eşitlik, özgürlük, demokrasi ve insan hakları mücadelesinin önemli bir parçası olmasında büyük emekleri vardır. Siyasi cinayetlerin, faili meçhullerin, toplu katliamların, insan hakları ihlallerinin derin devlet ve mafya işbirliğinin en yoğun olduğu bu dönem boyunca TMMOB'nin ilerici, aydınlanmacı, demokratik değerlerini daima ön planda tutmuşlardır.

Özellikle 1993 yılında aralarında İşçi sendikaları, TMMOB, o dönemde sendikalaşma mücadelesi veren Kamu emekçileri hareketi ve çeşitli demokratik kitle örgütlerinin de bulunduğu Demokrasi Platformunun

kurulmasında İhsan Abi'nin büyük emekleri vardır. TMMOB adına İhsan Abi'nin sekreteryasında bulunduğu Demokrasi platformu özellikle 5 Nisan Krizi sonrasında hayat pahalılığına, özelleştirmelere, antidemokratik uygulamalara karşı milyonlarca kişiyi meydanlarda buluşturmayı başarmıştır. Daha sonra Emek Platformu deneyimiyle ve bugün de farklı biçimlerde sürdürdüğümüz emek ve meslek örgütlerinin ortak mücadelesinin en kitlesel örnekleri o dönemde ortaya çıkmıştır ve İhsan Abi'nin katkısı bunda büyüktür.

TMMOB tarihinin en önemli sıçrama noktalarından birisi olan Demokrasi Kurultayının örgütlenmesinde de İhsan Abi'nin büyük emekleri vardır. 1996-1998 yılları arasında Türkiye'nin dört bir yanını gezerek il il tartışarak örgütlediğimiz TMMOB Demokrasi Kurultayı ve Türkiye Demokrasi Kurultayı süreci TMMOB'nin geleneğinin gelecek ile buluştuğu, değerlerini ve mücadele anlayışını tazelediği bir dönemeç olmuştur ve İhsan Abi'nin bu süreçte de emeği büyüktür.

İhsan Abi'nin TMMOB örgütlülüğüne bir diğer önemli katkısı da Meslek Etiği konusundaki çabaları olmuştur. Etik konusunun TMMOB bünyesinde kurumsal bir önem kazanmasında Kaya Abi ile birlikte İhsan Abi'nin yoğun ve ısrarlı çabalarının katkıları büyüktür.

Bir mühendis ve mücadele insanı olarak bana ve örgütümüz TMMOB'ye olan bunca katkısından ötürü İhsan Karababa'ya teşekkürü bir borç biliyorum. Onların bu örgüte verdikleri emeğin karşılığını asla ödeyemeyiz. Onlara olan minnet borcumuzu biraz olsun hafifletebilmenin yegane yolu onların anısını ve mücadelesini unutmamak ve yaşatmak olacaktır. İhsan abi'yi ve onun kuşağının mücadelesini yaşatacağımıza hepimiz huzurunda söz veriyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB 45. DÖNEM 3. DANIŞMA KURULU TOPLANTISI

25 Mayıs 2019/İSTANBUL

Sayın İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanım,
Sayın Oda Başkanlarım,
Onur ve Denetleme Kurulları Değerli Üyeleri,
Birlik ve Odalarımızın Yöneticileri,
Sayın Meslektaşlarım ve Sevgili Konuklar,

TMMOB 45. Dönem Üçüncü Danışma Kurulu toplantısına hoş geldiniz.

Türkiye'nin dört bir yanındaki TMMOB birimlerinden gelerek, emeğin ve mücadelenin kenti İstanbul'da buluşan siz değerli meslektaşlarımı şahsım ve yönetim kurulumuz adına dostlukla selamlıyorum.

Konuşmamın en başında, yakın zamanda kaybettiğimiz değerli mücadele arkadaşlarımız, Kimya Mühendisleri Odamızdan İhsan Karababa ve İrfan İnan, Meteoroloji Mühendisleri Odamızdan Ahmet Kılıç, Maden Mühendisleri Odamızdan Serdar Ömer Kaynak, İnşaat Mühendisleri Odamızdan Hilmi Yüncü ve Gemi Makinaları İşletme Mühendisleri Odamızdan Suay Umut'u saygıyla anıyorum. Mücadelelerini ve TMMOB örgütlülüğünün büyümesi için verdikleri emekleri unutmayacağız, anılarını daima yaşatacağız.

Değerli Dostlar,

Ülkemiz için çok önemli bir dönemden geçiyoruz. Demokrasinin en temel değerleri olan seçme ve seçilme hakkının, hukukun üstünlüğünün ve halk iradesinin ayaklar altına alındığı bu dönemde, kimse meydanı boş zannetmesin diye, kimse demokrasi sahipsiz sanmasın diye, Danışma Kurulumuzu İstanbul'da topladık.

Bizler Teoman Öztürk'lerin, Akın Özdemir'lerin, Harun Karadeniz'lerin geleneğinden geliyoruz. Bizler, hayatın her alanında demokrasi için mücadele veren bir geleneğin mirasçılarımız. Hepimiz biliyoruz ki, demokrasi mücadelesi sadece sandığa indirgenemez. Ama yine hepimiz biliyoruz ki, sandıkta kazandığına sahip çıkmadan da demokrasi mücadelesi ilerletilemez!

Daha önceki seçimlerde sandık başı hileleriyle oylarımızı gasp edenler, bu seçimde masa başı hileleriyle seçimi tümenden gasp etmek istiyorlar. Buna izin vermeyeceğiz!

İstanbul'da gerçekleştirdiğimiz bu Danışma Kurulumuz, bu ülkenin mühendis, mimar ve şehir plancılarının demokrasiye sahip çıkma kararlılığının göstergesidir!

Bu Danışma Kurulumuz, sandıktan çıkan sonuçları tanımayıp, uydurma gerekçelerle İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığını gasp etmek isteyenlere karşı, halkın iradesini savunma kararlılığımızın göstergesidir!

Bu Danışma Kurulumuz, haramilerin saltanatını yıkıp, İstanbul'u İstanbul'a layık olanlarla buluşturma kararlılığımızın göstergesidir!

Bu iradeyi ve kararlılığı gösteren tüm danışma kurulu üyelerimizi gönülden kucaklıyorum!

Değerli Dostlar,

Siyasi iktidar, 31 Mart akşamından itibaren sandık iradesini gasp etmek için tarihte eşine az rastlanacak bir entrikanın içine girdi.

Anadolu Ajansı'ndan yandaş medya kuruluşlarına, sosyal medya trollerinden parti temsilcilerine kadar ellerindeki tüm imkanlarla sandık sonuçlarını manipüle etmek istediler.

Sandık başlarında bekleyen arkadaşlarımızın kararlı tutumuyla bu manipülasyon bertaraf edilince de, türlü yalanlarla seçim sonuçlarını itibarsızlaştırmak istediler.

Seçim kurullarını parti kurulları gibi işleterek bugüne kadarki tüm seçim içtihadına ve hukukuna aykırı kararlarla seçilmiş Büyükşehir Belediye Başkanının mazbatasını geciktirdi.

İstanbul'da bunlar yaşanırken, ülkenin doğusunda Diyarbakır'da, Van'da, Kars'ta, Erzurum'da seçilmiş ilçe belediye başkanlarına ve Belediye Meclis üyelerine KHK ile ihraç oldukları gerekçesiyle mazbataları verilmedi.

Hukuksuzluğun son perdesi, Yüksek Seçim Kurulu'nun 6 Mayıs'ta aldığı karar oldu. 4'e karşı 7 oyla aldıkları YSK Kararıyla, "seçim kurullarının yanlış oluşturulduğu" gerekçesiyle İstanbul Büyükşehir Belediyesi seçimleri iptal edildi.

Halkın sandığa yansıya iradesini yok sayan bu kararlar, demokrasi tarihimize kara bir leke olarak geçmiştir. Bu kara leke, kararın altında imzası olanlar kadar, bu kararın çıkması için kurullara baskı kuranların alnından da ömür boyu silinmeyecektir.

21 Mayıs'ta Gerekçeli Kararın açıklanmasıyla sonuçlanan bu süreç, yıllardır dile getirdiğimiz pek çok gerçeği açık biçimde gözler önüne sermiştir:

Bu süreç bize, yıllardır sandığı dilinden düşürmeyenlerin aslında seçmen iradesine tahammül edemediğini göstermiştir. Biz bugün, onların saygı duymadığı demokrasiye ve halk egemenliğine sahip çıkmak için buradayız.

Bu süreç bize, Türkiye'deki tüm yargı organları gibi, Yüksek Seçim Kurulunun da AKP'leştiğini göstermiştir. Biz bugün, onların işlemez hale getirdiği hukuk devleti anlayışına sahip çıkmak için buradayız.

Bu süreç bize, kaynakları tehlikeye düşen yandaş medyanın iftira ve yalanlarının sınırı olmadığını göstermiştir. Biz bugün, basın özgürlüğüne sahip çıkmak için de buradayız.

Bütün bunlar halkın hafızasından asla silinmeyecektir.

Bu karanlık süreçte bizi ümitlendiren şey nedir biliyor musunuz? 17 yılda, başta yasama ve yargı olmak üzere demokratik siyasal rejimin tüm temel direklerini ortadan kaldıran siyasal iktidarın, halkın umudunu ve direncini yıkamamış olmasıdır.

Bizi umutlandıran şey halka olan inancımızdır.

Bizi umutlandıran şey, halkın cesaretinin haramilerin cüretinden daha üstün olmasıdır.

Bu cesaret 31 Mart'ta kazandığını, 23 Haziran'da kaybetmeyecektir!

Değerli Dostlar,

Son yıllarda sürekli olarak seçimlere gidiyoruz. Sandık kurulları TMMOB kurullarından bile daha sık toplanır oldu.

Bu kadar sık seçimin olması ülkede sürdürülebilir ve istikrarlı bir demokratik rejimin olmadığı en büyük göstergesidir.

Rejimin istikrarsızlığı nedeniyle artık seçimler önceden belirlenmiş takvimler uyarınca değil, iktidar partisinin ihtiyaçlarına göre yapılıyor.

AKP, giderek artan toplumsal meşruiyet eksikliğini, her seçimi bir “beka sorununa” dönüştüren sandık performansıyla telafi etmeye çalışıyor.

31 Mart seçimleri, AKP için, sandık zaferlerine dayalı siyaset tarzının da sonu anlamına gelmiştir. Ne var ki, bugüne kadar hep kazanarak iktidarını büyüten siyasi iktidar, kaybetmeye tahammül edememektedir.

Çünkü biliyorlar ki elinde tuttuğu kaynaklar kesildiğinde, toplumu ağ gibi saran vakıf adı altında örgütlenen cemaatlara ve tarikatlara para akıtamayacak.

Çünkü biliyorlar ki kaynaklar kesildiğinde, belediye ihaleleriyle zenginleştirdiği besleme şirketler ve medya tekelleri ayakta duramayacak.

Çünkü biliyorlar ki kaynaklar kesildiğinde, parti örgütünü bir arada tutan paylaşım çarkını döndüremeyecek.

O yüzden tüm güçleriyle İstanbul’a yükleniyorlar. O yüzden İstanbul’un tüm ilçelerinde ayrı miting yapıyorlar. O yüzden ülkenin bütün işlerini bir kenara bırakıp, yerel seçim kampanyasıyla uğraşıyorlar.

Ama halkla inatlaşan, halkla seçim düellosuna giren her iktidar gibi bunlar da mutlaka kaybedecekler. 31 Mart’ta kaybettiklerini, 23 Haziran’da kazanamayacaklar!

Değerli Meslektaşlarım,

İktidar seçimlerle uğraşmaktan, ülkenin sorunlarına odaklanamaz hale gelmiştir. Her geçen gün daha da derinleşen ekonomik kriz, gündelik yaşantımızı daha fazla etkilemektedir.

Hayat pahalılığı, yüksek vergiler, işsizlik ve borçlar nedeniyle derin bir toplumsal travma yaşanmaktadır.

Geçtiğimiz günlerde iki yurttaşımız, biri Gaziantep’te, diğeri burada Boğaziçi Köprüsü’nde işsizlik ve borç yüzünden kendilerini yakarak intihar ettiler. Basına yansımayan kim bilir daha nice trajediler yaşanıyor.

Borcun ve işsizliğin kişisel değil toplumsal bir sorun haline geldiği yerde, insanlar borç ve işsizlik yüzünden intihar ediyorsa, bu bir intihar değil cinayettir. Bu cinayetin sorumlusu da, ekonomiyi bu hale getirenlerdir.

Ülkemizdeki her üç gencimizden birisi işsizse, temel gıda fiyatları kontrolsüz biçimde artıyorsa, insanlar borçlarını ödeyebilmek için

daha fazla borçlanmak zorunda kalıyorsa, sanayici üretim için ham madde alamıyorsa, esnaf siftah yapmadan dükkanını kapatıyorsa bunun sorumlusu siyasi iktidardır.

Kimse bizden Mart'ın Şubat'tan, Nisan'ın Mart'tan iyi olacağı masallarına kanmamızı beklemesin. Bu yanlış ekonomi politikalarında, neoliberal yağma düzeninde ısrar edildiği her ay, bir öncekinden çok daha kötü olacağız.

Bizi bu derin krize sürükleyen şey, Cumhuriyetin onca yokluğu içinde var edilen kamu yatırımlarının, fabrikalarının, kurumlarının birer birer özelleştirilmesidir.

Üreticileri korumaya yönelik uygulamaların terk edilmesidir.

Ücretli kesimlerin düşük maaş ve kötü çalışma koşulları altında çalıştırılmasıdır.

Bizi bu derin krize sürükleyen şey, uluslararası sermaye hareketleri önündeki engellerin kaldırılarak ülkenin rantiyeye teslim edilmesidir.

Halkı zor durumlardan koruyacak olan sosyal politikaların terk edilerek, eğitimin, sağlığın, sosyal güvenliğin ticarileştirilmesidir.

Bizi bu derin krize sürükleyen şey, halkın ortak varlıklarının amaçları dışında kullanılarak Varlık Fonuna ve sermaye kesimlerine aktarılmasıdır.

Halk işsiz kaldığı için kendini ateşe verirken, işsizlik fonunun kaynakları, düşük faizli kredileri finanse etmek için kullanılıyor. Devletin resmi rakamlarına göre bugün işsizlerin sadece %14'ü işsizlik fonundan yararlanabiliyor. İşsizlerin hakkını sermayeye peşkeş çekenleri asla unutmayacağız, asla affetmeyeceğiz!

İşsizlik Fonunu sürekli zarar ettirerek kurutma noktasına getirenler şimdi de emekçilerin Kıdem Tazminatlarını "Fon" adı altında gasp etmeyi amaçlamaktadır. Buna izin vermeyeceğiz!

Siyasal iktidarın haklarımızı gasp etmesine, alın terimizi gasp etmesine, oylarımızı gasp etmesine izin vermeyeceğiz!

1 Mayıs'ta Türkiye'nin dört bir yanında meydanları dolduran milyonlarca emekçi bu konuda ne kadar kararlı olduğumuzu göstermiştir. İşyerinde kazandığımız, meydanda kazandığımızı, sandıkta kazandığımızı bir daha asla masa başında kaybetmeyeceğiz!

Değerli Arkadaşlar,

Bu iktidarın ülkemize verebilecek hiçbir şeyi, bu halka anlatabilecek hiçbir hikayesi kalmadı. Yapabildikleri tek şey, baskı ve zorbalıkla toplumsal muhalefeti susturmaya çalışmak ve halkı kin ve nefret duygularıyla birbirine düşman etmek.

Siyasal iktidarın körüklediği kin ve nefret tohumları, ana muhalefet partisi liderinin şehit cenazesinde linç edilmek istenmesine kadar ulaştı.

Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nu hedef alan bu örgütlü saldırı çok sert biçimde kınıyorum. Bu saldırı basit ve bireysel bir saldırı değildir.

Bu saldırı, iktidarın toplumu kutuplaştırma politikalarının sonucudur. Muhalefeti hedef alan şiddeti cezalandırmama politikalarının sonucudur. Demokratik değerleri ayaklar altına almanın sonucudur.

Saldırmanın bizzat iktidar partisi tarafından kahramanlaştırılması, cesaretlendirilmesi ve cezalandırılmaması bunun apaçık göstergesidir. Halkı kin ve nefretle yoğuranları asla unutmuyacağız, asla affetmeyeceğiz!

İktidarın şiddeti sadece linç girişimleriyle sınırlı değil. İktidar uzun süreden beri yargıyı da bir şiddet aracı olarak kullanıyor. Anayasanın ve uluslararası sözleşmelerin güvencesi altında olan en temel hak ve özgürlüklerimiz yok sayılıyor. Susmayanlar, boyun eğmeyenler, direnenler önce polis şiddetiyle ardından cezaeviyle yüz yüz kalıyor.

Sosyal medya paylaşımları nedeniyle liseliler cezalandırılıyor, “bir düğün için trafiği felç etmeye değer mi” dediği için bir avukat dövülüp ev hapsiyle cezalandırılıyor. “Bu Suça Ortak Olmayacağız” diye imza verdikleri için Barış Akademisyenleri yargılanıp cezalandırılıyor. “Savaş bir Halk Sağlığı Sorunudur” diye açıklama yaptıkları için Türk Tabipleri Birliği yöneticileri insafsızca cezalandırılıyor.

Buradan hepinizin huzurunda yol arkadaşlarımız olan Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi üyelerine bir kez daha dayanışma duygularımı iletmek istiyorum. Bilinsin ki, bedeli ne olursa olsun barışı savunmaktan, halkların kardeşliğini savunmaktan, hayatı savunmaktan bir adım bile geri durmayacağız.

Bu ülkeyi savaşa sürükleyenleri, gencecik çocuklarımızın hayatlarını pazarlık konusu yapanları asla unutmuyacağız, asla affetmeyeceğiz!

Değerli Arkadaşlar,

Yargı kurumlarının siyasallaşmasının en somut göstergelerinden birisi de, geçtiğimiz aylarda yeniden başlatılan Gezi Davasıdır.

Mahkeme tarafından kabul edilen iddianamede şu anda aramızda bulunan Mimarlar Odamızdan Mücella Yapıcı, Şehir Plancıları Odamızdan Tayfun Kahraman ve Mimarlar Odamızın avukatı Can Atalay'ın da içinde olduğu 16 kişi hakkında ağırlaştırılmış müebbet isteniyor.

Herkes bilsin ki, bu arkadaşlarımız bizim onurumuzdur, tıpkı Gezi Direnişinin bu ülkenin onuru olduğu gibi!

Herkes bilsin ki, bundan tam 6 yıl önce, 28 Mayıs 2013'te Gezi Parkı'nın ağaçlarına nasıl sarılıp sahip çıktıysak, 24-25 Haziran'da Silivri'de görülecek davada yargılanan arkadaşlarımıza da öyle sarılıp sahip çıkacağız!

Çok defa söyledik bir kez daha yinelemek istiyorum: Gezi Direnişi bu ülkenin başına gelmiş en güzel şeylerden biridir ve böylesi deli saçması iddianame ve davalarla Gezi Direnişinin kirletilmesine asla izin vermeyeceğiz.

Gezi Direnişi dönemiyle ilgili yargılanması gereken birileri varsa onlar, sabaha karşı çadırları ateşe verenlerdir; insanların üzerine on binlerce gaz bombasını atarak arkadaşlarımızı sakat bırakanlardır; Abdöcan'ı, Mehmet'i, Ethem'i, Ali İsmail'i, Berkin'i aramızdan alanlardır.

Asıl yargılanması gerekenler dönemin İstanbul Valisi ve Emniyet mensuplarıdır. Ama hepsinden de önce asıl yargılanması gereken "polise emri ben verdim" diyen dönemin başbakanıdır.

Bu isimleri asla unutmayacağız, asla affetmeyeceğiz!

Değerli Arkadaşlar,

23 Haziran'da 10 milyonu aşkın İstanbullu bir kez daha sandık başına gidecek ve Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçimi için oy kullanacak.

TMMOB olarak bizler bugüne kadar tüm seçimlerde Cumhuriyet değerlerinden, demokrasiden, özgürlüklerden ve hukukun üstünlüğünden yana tavrımızı en açık biçimde dile getirdik.

Tüm üyelerimizi ve halkımızı 23 Haziran'da da aynı değerlere sahip çıkmaya ve oy kullanmaya davet ediyoruz.

23 Haziran'da bizler oyumuzu,

Halkın iradesine ve demokrasiye sahip çıkmak için kullanacağız.

Hakkın yerini bulması, adaletin sağlanması için kullanacağız.

Keyfiyete ve usulsüzlere karşı hukukun üstünlüğü için kullanacağız.

Tek sosliliğe karşı, herkesin fikrini özgürce açıklayabilmesi için kullanacağız.

Kin ve nefret politikalarına karşı, barış, kardeşlik ve birarada yaşam için kullanacağız.

Gerici uygulamalara karşı laiklik için kullanacağız.

Yağma düzenine karşı, kentlerimizi, doğamızı ve tarihsel mirasımızı korumak için oy kullanacağız.

Bilimi ve tekniği yok sayanlara karşı meslek haklarımız ve onurumuz için oy kullanacağız

Geleceğimiz için, çocuklarımızın geleceği için oy kullanacağız!

Verdiğimiz oylarla, umudu ve sevgiyi büyüteceğiz!

Her şeyin daha güzel olacağına dair sonsuz inancımlla, hepimizi saygıyla, dostlukla selamlıyorum.

Yaşasın TMMOB Örgütlülüğü,

Yaşasın Demokrasi Mücadelemiz!

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

DEVİRİMCİ YAZAR VE OZANLARIMIZI ANIYORUZ

30 Mayıs 2019/ANKARA

Değerli Konuklar, Sevgili Meslektaşlarım

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu adına hepinizi sevgiyle selamlıyorum.

Bizleri bu anlamlı etkinlikte bir araya getirdiği için Ankara İl Koordinasyon Kurulumuza teşekkür ediyorum.

“Devrimci Yazar ve Ozanlarımızı Anma” etkinlikleri 1990’lı yıllara uzanan bir geçmişe dayanıyor.

İlkini benim Makine Mühendisleri Odası Genel sekreteri olarak görev yaptığım 1998 yılında, Makina Mühendisleri, Elektrik Mühendisleri ve Mimarlar Odamızın Ankara Şubelerinin ortak etkinliği olarak gerçekleştirmiştik.

3 Haziran 1963 te yitirdiğimiz Nazım Hikmet, 2 Haziran 1970’te yitirdiğimiz Orhan Kemal ve 2 Haziran 1991 tarihinde sonsuzluğa uğurladığımız Ahmet Arif’in şahsında, devrimci yazar ve ozanlarımıza sahip çıkmak, onların temsil ettikleri fikirleri yaşatmak için böyle bir etkinlik yapmıştık. Daha sonraki yıllarda benzer etkinlikler odalarımız ve İl Koordinasyon Kurullarımız aracılığıyla devam ettirildi.

Hepinizin bildiği gibi bu üç isim verdikleri eserlerle sadece edebiyatımıza katkı vermekle kalmadılar, Türkiye’de 1960’lı yıllardan itibaren gelişen toplumsal mücadeleye de büyük bir ilham kaynağı oldular. Onların toplumcu çizgisi, onların romanları, tiyatro eserleri, şiirleri ülkemizdeki devrimcilerin, sosyalistlerin, yurtseverlerin geniş halk kesimleriyle doğrudan bağ kurmasında önemli bir rol oynadı.

Bizler gidemediğimiz coğrafyaları, görmediğimiz insanları, yaşamadığımız hayatları onların aracılığıyla tanıdık. Dünyamızın ve fikirlerimizin şekillenmesinde devrimci yazar ve ozanlarımızın katkısı büyüktür.

Bizim bu etkinliklerle yapmaya çalıştığımız şey bir yandan onların edebi ve toplumsal yönlerini yeni kuşaklara hatırlatmak, diğer yandan da onlara olan minnet borcumuzu ödemektir aslında.

Çünkü her üç isim de savundukları fikirler yüzünden çok zor koşullarda yaşamak zorunda kalmışlar, ömürlerinin belirli kısımlarını cezaevlerinde geçirmişler.

Bizler biliyoruz ki Türkiye’de emekten yana, toplumdansa yana, doğrudan yana olmak büyük bedeller ödemeyi gerektirebiliyor.

Özgürlük yerine esaretin, barışın yerine savaşın, sevginin yerine korku ve şiddetin, bilimsel düşüncenin yerine gericiliğin egemen olduğu bir ülkede yaşıyoruz.

İnsanlık dışı çalışma koşullarına karşı çıkmak, insanca bir yaşam ve özgür bir gelecek istemek, güvenceli istihdamı, sosyal refahı, doğal-kültürel çevre ve varlıkların korunmasını savunmak neredeyse suç sayılıyor günümüz Türkiye’sinde.

Basın dahil her türlü muhalif düşünce ve örgütlenmenin baskı ile sindirilmeye çalışıldığı, bir arada yaşam isteminin, laikliğin, seçme seçilme hakkı dahil temel hak ve özgürlüklerin sistemli bir şekilde tehdit edildiği, yargının tamamen siyasallaşarak siyasi iktidarın bir şiddet aracına dönüştüğü karanlık günlerden geçiyoruz.

Susan, itiraz etmeyen korkuyla yaşayan bir toplum yaratmak istiyorlar.

Ama herkes şunu da bilsin ki, bizler asla susmayacağız, sinmeyeceğiz, korkmayacağız,

İtiraz etmeye, mücadeleye etmeye devam edeceğiz.

Emek, barış, kardeşlik ve özgürlük günlerini mutlaka kuracağız.

Hayatını emek için, toplum için, hakikat için bedeller ödeyerek harcamış isimlerin hatırasını da daima yaşatacağız.

Bu duygu ve düşüncelerle hepimizi yeniden saygıyla selamlıyorum.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

OHAL KHK'LARIYLA İHRAÇ EDİLEN MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARININ SORUNLARI DİYARBAKIR YEREL ÇALIŞTAYI

15 Haziran 2019/DİYARBAKIR

Değerli Arkadaşlar,

Hepinizi Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu adına selamlıyorum. Olağanüstü Hal Kanun Hükmünde Kararnameleriyle ihraç edilen mühendis, mimar ve şehir plancılarının sorunlarını tartışmak için Diyarbakır İl Koordinasyon Kurulumuz tarafından düzenlenen yerel çalıştayımıza hepiniz hoş geldiniz.

Biliyorsunuz ihraç edilen arkadaşlarımızın sorunlarına ilişkin Ocak ayında Ankara'da merkezi bir çalıştay düzenlemiştik. Genel Kurulu Kararlarımız doğrultusunda gerçekleştirdiğimiz o çalıştayımızda konuyu hukuki ve sosyal boyutlarıyla değerlendirip, ihraç edilen arkadaşlarımızın kişisel deneyimlerini paylaşmıştık.

Çalıştayda dile getirilen ve sonuç bildirgesinde de yer verdiğimiz önerilerden birisi "KHK'lılarla ilgili çalıştay ve etkinliklerin özellikle kayyumlar tarafından el konulan belediyelerin bulunduğu bölgelerde de yapılmasıydı."

Bizler de bugün bu kararımızın gereğini yerine getiriyoruz. 2016 yılı Eylül ayından itibaren bu bölgemizde 3'ü büyükşehir belediyesi olmak üzere, 10 il, 72 ilçe ve 12 beldedeki Belediye Başkanları görevlerinden alınarak, yerlerine kayyum atandı. Bu kayyumların ilk icraatlerinden birisi, belediyelerde çalışan devrimci, demokrat, yurtsever kadroların işlerine son vermek oldu.

Sadece Diyarbakır'da 29'u yönetici kadrolarımızdan olmak üzere toplam 200'e yakın ihraç mühendis, mimar ve şehir plancısı ihraç edildi. Türkiye çapında ihraç edilen 3 binin üzerindeki mühendis, mimar ve şehir plancısının önemli bir kısmı bu bölgedeki kayyum yönetimindeki belediyelerden atılan arkadaşlarımızdan oluşuyor.

İhraçların yaşandığı dönemlerde TMMOB Yönetim Kurulu üyeleri olarak bu bölgemizde yaptığımız ziyaretlerde arkadaşlarımızla dayanışma

duygularımızı dile getirmiştik. Bugünkü etkinliğimiz de 2 yıldır hiç eksilmeyen dayanışma irademizin bir göstergesi olarak anlaşılmalıdır.

İhraç meslektaşlarımızın sorunlarına ilişkin yerel çalıştayların diğer ayakları bugün İzmir’de ve yarın İstanbul’da gerçekleştirilecek. Bölge illerinin de katılacağı bu etkinliklerimizden çıkacak kararlar, TMMOB’nin ihraçlarla ilgili mücadelesinin şekillenmesinde etkili olacaktır.

Değerli Arkadaşlar,

Kanun Hükmünde Kararnameler yoluyla ihraçlar her ne kadar 15 Temmuz Darbe Girişimi sonrasında ilan edilen Olağanüstü Hal rejimine dayandırılrsa da, biz ülke olarak olağanüstü hali 7 Haziran 2015 seçimlerinden itibaren yaşamaya başlamıştık. Bunun en yakın tanığı da bu bölgede yaşayan sizlersiniz.

7 Haziran’da iktidar çoğunluğunu kaybeden AKP, bir yandan ülkeyi yeniden seçimlere sürüklerken diğer yandan da ülkeyi eşi görülmemiş bir şiddet ortamına sürüklemişti. Seçimler öncesinde buradaki HDP mitinginde yaşanan bombalı saldırı, seçimler sonrasında Suruç’tan başlayarak Türkiye’nin nerdeyse her yanında tekrarlandı. Bir yandan kitle katliamları yaşanırken diğer yandan da toplumsal muhalefeti hedef alan yoğun bir devlet şiddeti başladı. Yaşanan baskı ve şiddet ortamında kimse sokaklara çıkamaz, hakkını arayamaz hale geldi.

15 Temmuz Darbe girişimi bir anlamda 1 yıl boyunca devam eden bu sıkıyönetim düzenine yasal bir kılıf uydurmanın bahanesi oldu. 2016 yılı temmuz ayında ilan edilen ve 2 yıl süren OHAL boyunca 130 binin üzerinde kamu emekçisi ihraç edildi. Belediyelere kayyumlar atandı. Belediye başkanları, milletvekilleri ve siyasi parti liderleri tutuklandı.

AKP tüm bu süreci toplumsal muhalefeti sindirmenin ve tek adam rejimini kurmanın aracı olarak gördü. OHAL rejimi altında, her türden antidemokratik uygulamalarla önce Anayasa değişikliği referandumu, ardından da Cumhurbaşkanlığı seçimi yapıldı.

Türkiye’de bugün egemen olan mevcut tek adam rejimi, iktidarın tüm topumu hedef alan baskı ve şiddet politikalarının üzerine inşa edilmiştir. Baskı ve zorbalığa dayalı hiçbir rejimin halka rağmen ayakta kalma şansız yoktur!

Bu yüzden AKP en güçlü olmayı umduğu tek adam rejimi altında, en zayıf, en istikrarsız günlerini yaşamaktadır. Bugün yaşadığımız ekonomik

krizin, siyasal krizin, uluslararası ilişkiler krizinin nedeni, iktidarın gücünü halktan değil, zorbalık düzeninden alması yatmaktadır.

Değerli Arkadaşlar,

OHAL dönemi boyunca yaşanan hak ihlallerini tek tek saymayacağım ama OHAL'in ilk yılında Erdoğan'ın yabancı yatırımcılarla yaptığı toplantıda "Biz OHAL'i grev tehdidi olan yere müdahale için kullanıyoruz" sözünün OHAL'in emekçi karşıtı yüzünü açıkça ortaya koyması açısından önemli görüyorum. Nitekim bu dönem boyunca çok sayıda grev ertelendi. Sendikaların düzenlemek istediği mitingler, yürüyüşler yasaklandı.

2016-2018 yılları arasında yaşanan OHAL döneminin en kendine özgü kamuda yaşanan ihraçlardı. Daha önceki OHAL, Sıkıyönetim ve Darbe dönemlerinde görmediğimiz kadar kamu çalışanı OHAL KHK'larıyla ihraç edildi.

Bu ihraçlar arasında çeşitli illerde kamu görevlisi olarak çalışan Oda yöneticilerimiz, şube yöneticilerimiz; il, ilçe ve işyeri temsilcilerimiz, akademi görev yapan meslek mensuplarımız ve hayatını darbelerle ve gerici cemaatlerle mücadele ederek geçiren çok sayıda üyemiz de bulunuyor.

Değerli Arkadaşlar,

OHAL dönemi ihraçlarının en tartışmalı yönü, ihraçların herhangi bir idari soruşturmaya ya da yargı kararına dayanmadan yapılmış olması. Kimler tarafından ne şekilde hazırlandığı belli olmayan listelerle yapılan ihraç kararlarına karşı yargı yolu da kapatıldı. İdare Mahkemelerine, Anayasa Mahkemesine ve AİHM'e yapılan tüm başvurular, OHAL İnceleme Komisyonu adres gösterilerek reddedildi.

OHAL İnceleme Komisyonu ise bağımsız bir yargı kurumu değil, yine KHK ile kurulmuş idari bir yapı. Yürütme kendi işlemine karşı itirazı yine kendi biriminde inceleyerek karara bağlıyor. Bunu da bir yargı süreci gibi göstererek iç hukuk yollarını tümüyle geciktiriyor.

Bunda kendilerince başarılı da oldular. 2 yılı aşkın sürede OHAL Komisyonuna yapılan 125 bin civarındaki başvurunun henüz 70 binini karara bağladılar. Komisyonunun son açıklamasına 70 bin incelemeden sadece 5 bin 250'kişinin itirazı haklı bulunarak işe iadeleri sağlanmış. Başvurusu kabul edilmeyenlerin mahkeme yolu ise 2 buçuk yılın ardından başlayabiliyor.

Kamudan ihraç edilen arkadaşlarımız sadece işlerini kaybetmekle kalmadılar. Aynı zamanda başka işlerde çalışmalarını önünde engeller de çıkartıldı. Meslek alanımızda bunu en somut olarak yapı denetim alanında yaşadık. Yapı denetimi kuruluşlarında çalışan mühendis ve mimarlardan KHK ile ihraç edilmiş olanların belgeleri Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından iptal edildi. Yeni başvurular da reddedilerek yapı denetimi sistemindeki sicilleri silindi.

İhraç arkadaşlarımızın yurt içinde kamusal hizmeti niteliğindeki işlerde çalışmasına izin verilmediği gibi, pasaport yasakları nedeniyle yurt dışına da çıkmaları engellenmektedir. Meslektaşlarımızın çalışma hakkını elinden alan bu uygulamalara ilişkin bizler TMMOB olarak hukuki mücadelemizi sürdürüyoruz.

Biliyorsunuz Anayasamıza göre “OHAL Rejimi”, “neden, konu, amaç ve süre” bakımlarından sınırlandırılmış istisnai bir yönetim biçimidir. Herhangi bir nedene bağlı olmaksızın sürekli bir olağanüstü hal uygulaması söz konusu olamaz.

Türkiye’deki OHAL Rejimi ve buna bağlı sınırlandırmalar da resmi olarak 19 Temmuz 2018 tarihi itibarıyla ortadan kalkmıştır. Ama İhraç arkadaşlarımızın durumunda gördüğümüz gibi OHAL kararnamele etkilerini sürdürmektedir.

Bunun en somut ve hukuk dışı örneğini 31 Mart seçimlerinde gördük. OHAL KHK’ları ile ihraç edilen arkadaşlarımızın adaylıkları kabul edilmiş olmasına rağmen, seçilen belediye başkanı ve belediye meclis üyelerine mazbataları verilmedi.

Halkın verdiği oylarla hak ettikleri görevleri zorla ellerinden alınan Kayapınar Belediyesi Eş Başkanı seçilen mimar arkadaşımız Necati Pirinççioğlu, yine Kayapınar Belediyesi Meclis Üyesi Şehir Plancısı arkadaşımız Neriman Baran ve Diyarbakır Yenişehir Belediye Meclis üyesi Harita ve Kadastro Mühendisi arkadaşımız Ramazan Akkoç’un yanlarında olduğumuzu, bu süreçte her türden desteği vermeye hazır olduğumuzu hepimizin huzurunda yineliyorum.

OHAL döneminde hukuksuz biçimde ihraç edilenlerin en temel yurttaşlık hakları olan seçilme haklarının da yok sayılması, ülkemizdeki OHAL-KHK Rejiminin fiilen devam ettiğinin göstergesidir. Mazbatasını verilmeyen isimlerin yerine seçimlerde ikinci olan parti adayının yetkilendirilmesi, sadece seçimi kazanan adayın hakkının değil, onu seçen halkın da

iradesinin gasp edilmesine neden olmuştur. Seçmen iradesine el koyan bu kayyum zihniyetini kınıyoruz.

Değerli Arkadaşlar,

Siyasi iktidarın 7 Haziran seçimlerinden bu yana devam ettirdiği baskı, şiddet ve savaş siyaseti artık sürdürülemez hale gelmiştir. Siyasi iktidarlar sadece seçimleri kazanarak değil, aynı zamanda halkın gönlünü kazanarak ayakta durabilir. Artık AKP'nin halkın gönlünde yeri kalmamıştır.

31 Mart seçimleri, halkın gönlünü kaybeden AKP'nin sandıkta da kaybettiğinin göstergesi olmuştur. Ne var ki, bugüne kadar hep sandıkta kazanarak iktidarını büyüten siyasi iktidar, kaybetmeye tahammül edememektedir.

Çünkü biliyorlar ki elinde tuttuğu kaynaklar kesildiğinde, toplumu ağ gibi saran vakıf adı altında örgütlenen cemaatlere ve tarikatlara para akıtamayacak.

Çünkü biliyorlar ki kaynaklar kesildiğinde, belediye ihaleleriyle zenginleştirdiği besleme şirketler ve medya tekelleri ayakta duramayacak.

Çünkü biliyorlar ki kaynaklar kesildiğinde, parti örgütünü bir arada tutan paylaşım çarkını döndüremeyecek.

O yüzden ihraç edildikleri gerekçesiyle bölgede seçilmiş isimlerin mazbatalarını vermiyorlar. O yüzden İstanbul'da seçilmiş Belediye Başkanı'nın mazbatasını elinden alıyorlar.

Ama halkla inatlaşan, halkla seçim düellosuna giren her iktidar gibi bunlar da mutlaka kaybedecekler.

Değerli Meslektaşlarım,

İktidar seçimlerle uğraşmaktan, ülkenin sorunlarına odaklanamaz hale gelmiştir. Her geçen gün daha da derinleşen ekonomik kriz, gündelik yaşantımızı daha fazla etkilemektedir.

Hayat pahalılığı, yüksek vergiler, işsizlik ve borçlar nedeniyle derin bir toplumsal travma yaşanmaktadır.

Ülkemizdeki her üç gencimizden birisi işsizse, temel gıda fiyatları kontrolsüz biçimde artıyorsa, insanlar borçlarını ödeyebilmek için daha fazla borçlanmak zorunda kalıyorsa, sanayici üretim için ham madde alamıyorsa, esnaf siftah yapmadan dükkanını kapatıyorsa bunun sorumlusu siyasi iktidardır.

Halk hayat pahalılığı, borçlar ve geçim sıkıntısıyla boğuşurken işsizlik fonunun kaynakları, yandaşların kredilerini finanse etmek için kullanılıyor. Devletin resmi rakamlarına göre bugün işsizlerin sadece %14'ü işsizlik fonundan yararlanabiliyor. İşsizlerin hakkını sermayeye peşkeş çekenleri asla affetmeyeceğiz!

İşsizlik Fonunu sürekli zarar ettirerek kurutma noktasına getirenler şimdi de emekçilerin Kıdem Tazminatlarını “Fon” adı altında gasp etmeyi amaçlamaktadır.

AKP iktidarı bir gasp düzeniyle ayakta duruyor. Seçmenin iradesini gasp ediyorlar, işçinin alın terini gasp ediyor, kamunun kaynaklarını gasp ediyorlar, haklarımızı gasp ediyorlar. Bu gasp düzenini sürdürülebilmek için de, hukuku, kolluk kuvvetlerini, Yüksek Seçim Kurulunu, devletin tüm kurumlarını kendi siyasal emellerine alet ediyorlar.

Ama bilsinler ki gün gelecek bizim olanı, bizden gasp ettiklerini geri alacağız. Dün kayyuma verdikleri belediyeleri 31 Mart'ta nasıl ellerinden aldysak, bugün gasp ettikleri ne varsa yarın mutlaka geri alacağız.

Değerli Arkadaşlar,

Bizler dün olduğu gibi bugün de üyelerimizin, ülkemizin ve mesleğimizin geleceğini savunmaya devam edeceğiz. Karanlığa karşı aydınlığı; baskıcı, otoriter yönetim anlayışına karşı, özgürlük ve demokrasiyi; ırkçı ve milliyetçi anlayışın beslediği linç kültürüne karşı, bir arada kardeşçe ve barış içinde yaşamayı; paranın tek egemen güç olduğu piyasa anlayışına karşı eşitliği ve adaleti savunmaya devam edeceğiz. Emekçi sınıfların haklar mücadelesine; halkımızın işsizlik, yoksulluk ve yolsuzlukla mücadelesinde taleplerine sahip çıkmaya devam edeceğiz. Hukuksuz biçimde işinden, ekmeleklerinden edilen arkadaşlarımızın ekme, adalet ve onur mücadelesine omuz vermeye devam edeceğiz.

Çalıştayımıza ev sahipliği yapan Diyarbakır İl Koordinasyon Kurulumuza ve bölgedeki diğer İl Koordinasyon Kurullarımıza hepinizin huzurunda teşekkür ediyorum. Burada yürütülecek tartışmaların sorunlarımızın çözümüne ve örgütlülüğümüzün büyütülmesine katkı vereceğine olan inancımla hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yaşasın TMMOB Örgütlülüğü, Yaşasın Mücadelemiz!

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

OHAL KHK'LARIYLA İHRAÇ EDİLEN MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARININ SORUNLARI İSTANBUL YEREL ÇALIŞTAYI

16 Haziran 2019/İSTANBUL

Değerli Arkadaşlar,

Hepinizi Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu adına selamlıyorum. Olağanüstü Hal Kanun Hükümünde Kararnameleriyle ihraç edilen mühendis, mimar ve şehir plancılarının sorunlarını tartışmak için İstanbul İl Koordinasyon Kurulumuz tarafından düzenlenen yerel çalıştayımıza hepiniz hoş geldiniz.

Biliyorsunuz ihraç edilen arkadaşlarımızın sorunlarına ilişkin Ocak ayında Ankara'da merkezi bir çalıştay düzenlemiştik. Genel Kurulu Kararlarımız doğrultusunda gerçekleştirdiğimiz o çalıştayımızda konuyu hukuki ve sosyal boyutlarıyla değerlendirip, ihraç edilen arkadaşlarımızın kişisel deneyimlerini paylaşmıştık.

Çalıştayda dile getirilen ve sonuç bildirgesinde de yer verdiğimiz önerilerden birisi KHK'lularla ilgili çalıştay ve etkinliklerin ihraçların yaşandığı yerelerde de yapılmasıydı.

Dün İzmir ve Diyarbakır'da bölge il koordinasyon kurullarımızın katılımıyla bu çalıştayın benzerlerini gerçekleştirdik. Biliyorsunuz OHAL döneminde bölgede 3'ü büyükşehir belediyesi olmak üzere, 10 il, 72 ilçe ve 12 beldedeki Belediye Başkanları görevlerinden alınarak, yerlerine kayyum atandı. Bu kayyumların ilk icraatlerinden birisi, belediyelerde çalışan devrimci, demokrat, yurtsever kadroların işlerine son vermek oldu.

Türkiye çapında ihraç edilen 3 binin üzerindeki mühendis, mimar ve şehir plancısının önemli bir kısmı bu bölgedeki kayyum yönetimindeki belediyelerden atılan arkadaşlarımızdan oluşuyor.

TMMOB olarak bugüne kadar üyelerimizin toplu olarak ihraç edildiği yerlere ve ihraç edilen yönetici arkadaşlarımıza dayanışma ziyaretleri gerçekleştirmiştik zaten. Dün ve bugün yaptığımız çalıştaylar, hem ihraç arkadaşlarımızla dayanışma irademizi gösterebilmek, hem de TMMOB'nin ihraçlarla ilgili mücadelesini şekillendirmek için önem arz ediyor.

Değerli Arkadaşlar,

130 binin üzerinde kamu emekçisinin hukuksuz biçimde işten atıldığı Olağanüstü Hal Rejimi, siyasi iktidar tarafından, toplumsal muhalefeti sindirmenin ve tek adam rejimini kurmanın aracı olarak gördü. OHAL rejimi altında, her türden antidemokratik uygulamalarla önce Anayasa değişikliği referandumunu, ardından da Cumhurbaşkanlığı seçimi yapıldı.

Türkiye’de bugün egemen olan mevcut tek adam rejimi, iktidarın tüm topumu hedef alan baskı ve şiddet politikalarının üzerine inşa edilmiştir. Baskı ve zorbalığa dayalı hiçbir rejimin halka rağmen ayakta kalma şansız yoktur!

Bu yüzden AKP en güçlü olmayı umduğu tek adam rejimi altında, en zayıf, en istikrarsız günlerini yaşamaktadır. Bugün yaşadığımız ekonomik krizin, siyasal krizin, uluslararası ilişkiler krizinin nedeni, iktidarın gücünü halktan değil, zorbalık düzeninden alması yatmaktadır.

Değerli Arkadaşlar,

OHAL dönemi boyunca yaşanan hak ihlallerini tek tek saymayacağım ama OHAL’in ilk yılında Erdoğan’ın yabancı yatırımcılarla yaptığı toplantıda “Biz OHAL’i grev tehdidi olan yere müdahale için kullanıyoruz” sözünün OHAL’in emekçi karşıtı yüzünü açıkça ortaya koyması açısından önemli görüyorum. Nitekim bu dönem boyunca çok sayıda grev ertelendi. Sendikaların düzenlemek istediği mitingler, yürüyüşler yasaklandı.

2016-2018 yılları arasında yaşanan OHAL döneminin en kendine özgü kamuda yaşanan ihraçlardı. Daha önceki OHAL, Sıkıyönetim ve Darbe dönemlerinde görmediğimiz kadar kamu çalışanı OHAL KHK’larıyla ihraç edildi.

Bu ihraçlar arasında çeşitli illerde kamu görevlisi olarak çalışan Oda yöneticilerimiz, şube yöneticilerimiz; il, ilçe ve işyeri temsilcilerimiz, akademide görev yapan meslek mensuplarımız ve hayatını darbecilerle ve gerici cemaatlerle mücadele ederek geçiren çok sayıda üyemiz de bulunuyor.

OHAL dönemi ihraçlarının en tartışmalı yönü, ihraçların herhangi bir idari soruşturmayla ya da yargı kararına dayanmadan yapılmış olması. Kimler tarafından ne şekilde hazırlandığı belli olmayan listelerle yapılan ihraç kararlarına karşı yargı yolu da kapatıldı. İdare Mahkemelerine, Anayasa Mahkemesine ve AİHM’e yapılan tüm başvurular, OHAL İnceleme Komisyonu adres gösterilerek reddedildi.

OHAL İnceleme Komisyonu ise bağımsız bir yargı kurumu değil, yine KHK ile kurulmuş idari bir yapı. Yürütme kendi işlemine karşı itirazı yine kendi biriminde inceleyerek karara bağlıyor. Bunu da bir yargı süreci gibi göstererek iç hukuk yollarını tümüyle geciktiriyor.

Bunda kendilerince başarılı da oldular. 2 yılı aşkın sürede OHAL Komisyonuna yapılan 125 bin civarındaki başvurunun henüz 70 binini karara bağladılar. Komisyonunun son açıklamasına 70 bin incelemeden sadece 5 bin 250'kişinin itirazı haklı bulunarak işe iadeleri sağlanmış. Başvurusu kabul edilmeyenlerin mahkeme yolu ise 2 buçuk yılın ardından başlayabiliyor.

Kamudan ihraç edilen arkadaşlarımız sadece işlerini kaybetmekle kalmadılar. Aynı zamanda başka işlerde çalışmaları önünde engeller de çıkartıldı. Meslek alanımızda bunu en somut olarak yapı denetim alanında yaşadık. Yapı denetimi kuruluşlarında çalışan mühendis ve mimarlardan KHK ile ihraç edilmiş olanların belgeleri Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından iptal edildi. Yeni başvurular da reddedilerek yapı denetimi sistemindeki sicilleri silindi.

İhraç arkadaşlarımızın yurt içinde kamusal hizmeti niteliğindeki işlerde çalışmasına izin verilmediği gibi, pasaport yasakları nedeniyle yurt dışına da çıkmaları engellenmektedir. Meslektaşlarımızın çalışma hakkını elinden alan bu uygulamalara ilişkin bizler TMMOB olarak hukuki mücadelemizi sürdürüyoruz.

Biliyorsunuz Anayasamıza göre "OHAL Rejimi", "neden, konu, amaç ve süre" bakımlarından sınırlandırılmış istisnai bir yönetim biçimidir. Herhangi bir nedene bağlı olmaksızın sürekli bir olağanüstü hal uygulaması söz konusu olamaz.

Değerli Arkadaşlar,

Türkiye'deki OHAL Rejimi ve buna bağlı sınırlandırmalar da resmi olarak 19 Temmuz 2018 tarihi itibarıyla ortadan kalkmıştır. Ama İhraç arkadaşlarımızın durumunda gördüğümüz gibi OHAL kararnameleri etkilerini sürdürmektedir.

Bunun en somut ve hukuk dışı örneğini 31 Mart seçimlerinde gördük. OHAL KHK'lari ile ihraç edilen arkadaşlarımızın adaylıkları kabul edilmiş olmasına rağmen, seçilen belediye başkanı ve belediye meclis üyelerine mazbataları verilmedi. Mazbatası verilmeyen belediye başkanı ve meclis

üyeleri arasında Mühendis, Mimar ve Şehir Plancısı arkadaşlarımız da bulunuyor. Dün Diyarbakır'a yaptığımız ziyarette bu arkadaşlarımızla dayanışma duygularımızı paylaştık.

OHAL döneminde hukuksuz biçimde ihraç edilenlerin en temel yurttaşlık hakları olan seçilme haklarının da yok sayılması, ülkemizdeki OHAL-KHK Rejiminin fiilen devam ettiğinin göstergesidir. Mazbatasız verilmeyen isimlerin yerine seçimlerde ikinci olan parti adayının yetkilendirilmesi, sadece seçimi kazanan adayın hakkının değil, onu seçen halkın da iradesinin gasp edilmesine neden olmuştur. Seçmen iradesine el koyan bu kayyum zihniyetini kınıyoruz.

Değerli Arkadaşlar,

Siyasi iktidarın 7 Haziran seçimlerinden bu yana devam ettirdiği baskı, şiddet ve savaş siyaseti artık sürdürülemez hale gelmiştir. Siyasi iktidarlar sadece seçimleri kazanarak değil, aynı zamanda halkın gönlünü kazanarak ayakta durabilir. Artık AKP'nin halkın gönlünde yeri kalmamıştır.

31 Mart seçimleri, halkın gönlünü kaybeden AKP'nin sandıkta da kaybettiğinin göstergesi olmuştur. Ne var ki, bugüne kadar hep sandıkta kazanarak iktidarını büyüten siyasi iktidar, kaybetmeye tahammül edememektedir.

Çünkü biliyorlar ki elinde tuttuğu kaynaklar kesildiğinde, toplumu ağ gibi saran vakıf adı altında örgütlenen cemaatlara ve tarikatlara para akıtamayacak.

Çünkü biliyorlar ki kaynaklar kesildiğinde, belediye ihaleleriyle zenginleştirdiği besleme şirketler ve medya tekelleri ayakta duramayacak.

Çünkü biliyorlar ki kaynaklar kesildiğinde, parti örgütünü bir arada tutan paylaşım çarkını döndüremeyecek.

O yüzden ihraç edildikleri gerekçesiyle bölgede seçilmiş isimlerin mazbatalarını vermiyorlar. O yüzden İstanbul'da seçilmiş Belediye Başkanı'nın mazbatasını elinden alıyorlar.

Ama halkla inatlaşan, halkla seçim düellosuna giren her iktidar gibi bunlar da mutlaka kaybedecekler.

Bizler 25 Mayıs tarihinde İstanbul'da topladığımız Danışma Kurulumuzda İstanbul seçimlerinde yaşanan tüm hukuksuzlukları dile getirerek tüm kamuoyunu demokrasiye ve halk iradesine sahip çıkmaya çağırmıştık.

O tarihi Danışma Kurulu'nun sonuç bildirgesinde yer alan şu düşüncelerimizin altını bir kez daha çizmek istiyorum: “Devletin olanaklarını kullanarak seçmenleri baskı altına alanlar, propaganda sürecini eşitler arası bir yarış olmaktan çıkararak, yurttaşların seçme ve seçilme hakkını yok sayanlar, hukuku kendi keyiflerince işletenler ve nihayetinde halkın iradesini elinden alanlar demokrasiye karşı büyük bir suç işlemiştir.

Bizler bu ülkenin mühendis, mimar ve şehir plancıları olarak, halkın hukuka olan güveninin derinden sarsıldığı, insan hakları ihlallerinin birbirini izlediği, bir insanlık suçu olan işkence ve kötü muamelenin yaygınlaştığı ve demokrasinin büyük bir yara aldığı bu süreçte demokrasiyi ve hukukun üstünlüğünü koruma doğrultusundaki kararlılığımızı bir kez daha vurguluyoruz.

Siyasi iktidarın ve devletin farklı organları içerisindeki siyasallaşmış odakların demokrasiyi ve hukuku yok sayan girişimleri karşısında, demokrasiye ve hukuka her zamankinden daha güçlü biçimde sahip çıkacağız! Bu ülke halkından ve mücadele geleneğinden umudumuzu asla kesmeyeceğiz.”

Bu kararlılığımızı buradan bir kez daha duyuruyor, 23 Haziran'da tüm halkımızı oy kullanmaya, sandıklara ve demokrasiye sahip çıkmaya çağırıyorum!

Değerli Meslektaşlarım,

İktidar seçimlerle uğraşmaktan, ülkenin sorunlarına odaklanamaz hale gelmiştir. Her geçen gün daha da derinleşen ekonomik kriz, gündelik yaşantımızı daha fazla etkilemektedir.

Hayat pahalılığı, yüksek vergiler, işsizlik ve borçlar nedeniyle derin bir toplumsal travma yaşanmaktadır.

Ülkemizdeki her üç gencimizden birisi işsizse, temel gıda fiyatları kontrolsüz biçimde artıyorsa, insanlar borçlarını ödeyebilmek için daha fazla borçlanmak zorunda kalıyorsa, sanayici üretim için ham madde alamıyorsa, esnaf siftah yapmadan dükkanını kapatıyorsa bunun sorumlusu siyasi iktidardır.

Halk hayat pahalılığı, borçlar ve geçim sıkıntısıyla boğuşurken işsizlik fonunun kaynakları, yandaşların kredilerini finanse etmek için kullanılıyor. Devletin resmi rakamlarına göre bugün işsizlerin sadece %14'ü işsizlik

fonundan yararlanabiliyor. İşsizlerin hakkını sermayeye peşkeş çekenleri asla affetmeyeceğiz!

İşsizlik Fonunu sürekli zarar ettirerek kurutma noktasına getirenler şimdi de emekçilerin Kıdem Tazminatlarını “Fon” adı altında gasp etmeyi amaçlamaktadır.

AKP iktidarı bir gasp düzeniyle ayakta duruyor. Seçmenin iradesini gasp ediyorlar, işçinin alın terini gasp ediyor, kamunun kaynaklarını gasp ediyorlar, haklarımızı gasp ediyorlar. Bu gasp düzenini sürdürülebilmek için de, hukuku, kolluk kuvvetlerini, Yüksek Seçim Kurulunu, devletin tüm kurumlarını kendi siyasal emellerine alet ediyorlar.

Ama bilsinler ki gün gelecek bizim olanı, bizden gasp ettiklerini geri alacağız. Yıllar boyunca kurdukları israf ve yağma düzenine son vereceğiz.

Değerli Arkadaşlar,

Bizler dün olduğu gibi bugün de üyelerimizin, ülkemizin ve mesleğimizin geleceğini savunmaya devam edeceğiz.

Karanlığa karşı aydınlığı; baskıcı, otoriter yönetim anlayışına karşı, özgürlük ve demokrasiyi; ırkçı ve milliyetçi anlayışın beslediği linç kültürüne karşı, bir arada kardeşçe ve barış içinde yaşamayı; paranın tek egemen güç olduğu piyasa anlayışına karşı eşitliği ve adaleti savunmaya devam edeceğiz.

Emekçi sınıfların haklar mücadelesine; halkımızın işsizlik, yoksulluk ve yolsuzlukla mücadelesinde taleplerine sahip çıkmaya devam edeceğiz. Hukuksuz biçimde işinden, ekmeğinden edilen arkadaşlarımızın ekmeği, adalet ve onur mücadelesine omuz vermeye devam edeceğiz.

Çalıştayımıza ev sahipliği yapan İstanbul İl Koordinasyon Kurulumuza ve etkinliğimize katılım sağlayan diğer İl Koordinasyon Kurullarımıza hepinizin huzurunda teşekkür ediyorum. Burada yürütülecek tartışmaların sorunlarımızın çözümüne ve örgütlülüğümüzün büyütülmesine katkı vereceğine olan inancımıla hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yaşasın TMMOB Örgütlülüğü, Yaşasın Mücadelemiz!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ 70. BÜYÜK KONGRESİ

22 HAZİRAN 2019/ANKARA

Sevgili Başkan, Değerli Genel Kurul Delegeleri, Sayın Konuklar

Hepinizi Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği adına dostlukla selamlıyorum.

Yıllardır eylemlerde, meydanlarda, mahkeme salonlarında yan yana geldiğimiz, mücadele ve kader ortaklığı yaptığımız sizlerle bir arada olmaktan mutluluk duyuyorum. Burada kendimi bir protokol konuğu olarak değil, “adalet” talebiyle bir araya gelmiş bu kıymetli topluluğun bir parçası olarak görüyorum.

Değerli Arkadaşlar,

Bilirsiniz eskiden adliye binalarında kocaman harflerle Adalet Sarayı yazardı ve hepimiz o biçimsiz binalara bakıp “böyle saray mı olur” diye sorardık. Şimdi yıllar geçti adalet saraylarının yerini “saray adaleti” aldı ve bu kez hukukun içine düştüğü duruma bakıp “böyle adalet mi olur” diye soruyoruz.

“Savaş bir halk sağlığı sorunudur” dedikleri için hekimlere hapis cezası veriliyorsa, bilin ki öyle adalet olmaz.

“Bu suça ortak olmayacağız” diye dilekçe imzaladıkları için akademisyenler mesleklerinden ihraç edilip hapse atılıyorsa, bilin ki öyle adalet olmaz.

İktidarın hoşuna gitmeyen gerçekleri yazdıkları için gazeteciler hapse atılıyorsa, bilin ki öyle adalet olmaz.

Muhafif belediye başkanları, milletvekilleri, siyasi parti liderleri siyasi rehine olarak cezaevinde tutuluyorsa, bilin ki öyle adalet olmaz.

Halkın büyük çoğunluğu hayata pahalılığı, borç ve geçim sıkıntısıyla boğuşurken, iktidar sahiplerinin israf ve yolsuzlukları hasır altı ediliyorsa, bilin ki öyle adalet olmaz.

Bu ülkenin başına gelmiş en güzel şeylerden biri olan Gezi Direnişinde yer alanlar, müebbet hapis cezasıyla yargılanıyorsa, bilin ki öyle adalet olmaz.

Halkın sandığa yansıyan iradesi seçim kurulları eliyle gasp ediliyorsa, bilin ki öyle adalet olmaz.

Bizler tüm bu adaletsizliklere itiraz ediyoruz. Hayatın her alanında, toplumun tüm kesimleri için adalet ve eşitlik istiyoruz.

Değerli Arkadaşlar,

Bu iktidarın ülkemize verebilecek hiçbir şeyi, bu halka anlatabilecek hiçbir hikayesi kalmamıştır.

İktidarın yapabildiği tek şey halkı kin ve nefret duygularıyla birbirine düşman etmek haline geldi. Buna karşı mücadele edenleri de baskı ve zorbalıkla susturmak istiyor.

Yargı adeta bir iktidar sopası, bir şiddet aracı olarak kullanıyor. Anayasanın ve uluslararası sözleşmelerin güvencesi altında olan en temel hak ve özgürlüklerimiz yok sayılıyor. Susmayanlar, boyun eğmeyenler, direnenler önce polis şiddetiyle ardından cezaeviyle yüz yüz kalıyor.

Ne mutlu bize ki, iktidarın tüm zorbalığına rağmen asla teslim olmayan bir mücadele geleneğinden geliyoruz.

Ne mutlu bize ki, yol arkadaşlarımızı asla yalnız bırakmayan bir dayanışma geleneğinden geliyoruz.

Bu ülkenin mühendislerinin, mimarlarının, şehir plancılarının meslek örgütü olan TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı olarak hepimizin önünde söz veriyorum ki, sizi asla yalnız bırakmayacağız.

Pazartesi günü Silivri’de hakim karşısına çıkacak Gezi Direnişçilerini yalnız bırakmayacağız.

Dün olduğu gibi yarın da kol kola, omuz omuza, yan yana olmaya devam edeceğiz.

Dostlar,

Brecht bir şiirinde “Halkın ekmeğidir adalet” diyor ve ekliyordu: “Ekmeğini kendi sağlayan halk, adaleti de kendi sağlamalı”.

Halkın kendi adaletini mutlaka sağlayacağına olan inancım ve tüm dayanışma duygularıyla 70. Büyük Kongrenizi bir kez daha selamlıyorum. Kongrenin demokrasi, barış ve adalet mücadelemize katkı vermesini diliyorum.

Kurtuluş yok tek başına,
Ya hep beraber ya hiçbirimiz!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB İKK SEKRETERLERİ TOPLANTISI

14 Eylül 2019/ANKARA

Değerli arkadaşlar, sevgili meslektaşlarım,

Bugün Türkiye'nin dört bir yanında TMMOB'nin sözünü ve pratiğini çoğaltan, ortaklaştıran, üyelerimizle buluşturan İl Koordinasyon Kurullarımızın sekreterleriyle bir aradayız. Hepiniz hoş geldiniz. Birliğimizin ilerici toplumcu değerleriyle özdeşleşen başkanımız Teoman Öztürk'ün adını verdiğimiz sosyal tesislerimizde sizleri ağırlamaktan mutluluk duyuyorum.

Hepinizin bildiği gibi bugün TMMOB denildiğinde aklımıza gelen değer ve geleneklerin temelleri Teoman Öztürk'ün Başkanlığı döneminde 1970'li yıllarda atılmıştı. O dönemden bizlere miras kalan örgütsel mekanizmalarımızdan birisi de İl Koordinasyon Kurullarımız.

TMMOB İl Koordinasyon Kurulları ilk olarak bundan tam 45 yıl önce, 1974 yılında oluşturulmuştu. TMMOB'nin söyleminin üyelerle buluşması, odalarımızın illerde bulunan şube ve temsilcilikleri arasında ortak mücadelenin sağlanması için ortaya atılan İl Koordinasyon Kurullarımız tam 45 yıldır TMMOB'nin adeta can damarı işlevi görmektedir.

1970'li yıllarda sendikalaşma, yan ödemeler, antifaşist mücadele gibi konularda İKK'lar üzerinden yarattığımız çalışmalar, TMMOB'nin dönemin en önemli toplumsal muhalefet örgütlerinden birisi olmasını sağladı. O dönemde gerçekleştirilen forumlar, kampanyalar ve iş bırakma eylemi bugün hala önemli bir deneyim olarak önümüzü aydınlatmaktadır.

1980'li ve 90'lı yıllardan itibaren özellikle özelleştirme karşıtı muhalefetin kiteselleştirilmesi, Emek ve Demokrasi Cephesinin geliştirilmesi konularında TMMOB İl Koordinasyon Kurullarımız birleştirici ve kolaylaştırıcı görevler aldı.

2000'li yıllardan itibaren de özellikle yerellerdeki çevre mücadelesinin örgütlenmesi, kent savunması gibi konularda TMMOB İl Koordinasyon Kurullarımız öncü bir rol oynadı. Gerek yerel platformların oluşturulmasında, gerekse hukuki süreçlerin takibinde İl Koordinasyon Kurullarımız önemli sorumluluklar üstlendi.

İl Koordinasyon Kurullarımızın yerelerde mesleki konularda etkinliği ve yerel sorunlarda duyarlılığı TMMOB'nin toplumsal etkinliğinin en önemli göstergesidir. Bu anlamıyla İl Koordinasyon Kurullarımızın sağlıklı işleyişinden sorumlu Sekreterlerimiz olarak üzerinizde büyük bir sorumluluk bulunmaktadır. bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da bu sorumluluğun gereklerine yerine getireceğiniz konusunda en ufak endişem yok.

Ülkesine, mesleğine ve geleceğine sahip çıkma mücadelesinde sizlerle beraber olmaktan büyük gurur duyuyorum. Türkiye'yi ve TMMOB'yi daha güzel, daha umutlu yarınlara hep birlikte taşıyacağımıza eminim, iyi ki varsınız.

Değerli Arkadaşlar,

Önemli bir kırılma döneminin içinden geçiyoruz. 17 yıllık iktidar döneminin her aşamasını tek adam rejiminin inşası için kullanan AKP, tek adam rejimi altında girdiği ilk yerel seçimlerde büyük bir hezimetle karşı karşıya geldi.

Bu yenilgi, toplumun geniş kesimleri için büyük bir umut olurken, AKP'nin antidemokratik yüzünün daha da açığa çıkmasına neden oldu. TTB Merkez Konseyi üyelerine verilen ceza, Canan Kaftancıoğlu'na verilen ceza, Meslek Örgütlerini hedef alan açıklamalar ve sokağa çıkan herkesi hedef alan polis şiddeti OHAL rejiminin bir biçimde fiilen devam ettiğini göstermektedir.

AKP, sandıkta yaşadığı yenilgiyi ve toplum nezdindeki meşruiyet krizini devletin zor aygıtları aracılığıyla örtbas etmek istiyor.

Bunun en önemli örneklerinden birisi HDP'nin elinde bulundurduğu Diyarbakır, Van ve Mardin Büyükşehir Belediyelerine kayyum atanması oldu. Bu üç ilde halkın büyük desteğiyle seçilen Belediye Başkanları, atanmış İçişleri Bakanının kararıyla görevden alınarak, yerlerine yine atanmış Valiler getirildi. Atanmışların seçilmişler üzerindeki bu zorbalığı, AKP'nin demokrasiye ve halk iradesine bakışının özetidir. Bu anlayış, benzerlerini darbe dönemlerinde gördüğümüz faşizan bir yönetim zihniyetinin ürünüdür.

Yaşanan bu durumun içişleri bakanlığının açıklamasında olduğu gibi "haklarında yürütülen soruşturmalara ilgili" olmadığını hepimiz biliyoruz. Hukuki değil tümüyle siyasi olan bu kararı zaten seçimler

öncesinde Cumhurbaşkanı Erdoğan yaptığı mitinglerde açık açık dile getirmişti.

Buna rağmen halk bu tehditlere boyun eğmeyerek yöneticilerini seçti. Çünkü bu ülke halkının demokrasiye ve seçimlere olan inancı, AKP'nin seçimlere ve demokrasiye olan saygısından daha fazla. Halk kendi oyuna sahip çıkıyor ama AKP halkın verdiği oya saygı duymuyor.

Bizler yaşanan bu büyük demokrasi ayıbının altını çizmek, halk iradesine ve hukukun üstünlüğüne saygı duyulmasının önemini göstermek için 21 Eylül Cumartesi günü Oda Başkanları ve TMMOB Yönetim Kurulu ortak toplantımızı Diyarbakır'da gerçekleştireceğiz. Toplantının ardından da görevden alınan belediye başkanlarını ziyaret edeceğiz.

Değerli Arkadaşlar,

Hepimiz biliyoruz ki AKP, uzun yıllardan bu yana büyük bir yönetim krizi içinde. İçinde buldukları bu krizi Tek Adam Rejimi ile aşacaklarını sandılar ama tek adam rejimi krizi derinleştirmekten başka bir işe yaramadı.

Hatırlarsınız 2017 yılındaki Anayasa referandumunda AKP'nin en büyük vaadi, siyasi istikrarı sağlamaktı. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi ile birlikte koalisyon hükümetleri olmayacak, siyasi kararlar hızla hayata geçirildiği için de ekonomi şahlanacaktı.

Bunların hiçbiri olmadı. Bunun yerine seçim yasasında yapılan değişiklikle ittifak adı altında seçim öncesi koalisyon sistemi getirildi. AKP fiilen MHP ile koalisyon ortağı haline geldi.

Ekonomide ise önu alınamayan bir kriz ortaya çıktı. Dışa bağımlı ekonomik yapımızın artan borç yükünü kaldıramaz hale gelmesi, önce döviz kurlarının artmasına ardından da buna bağlı çok boyutlu bir krizin patlak vermesine neden oldu.

Geçtiğimiz 2 yıl içinde hayat pahalılığı arttı, halkın alım gücü düştü, üretim düştü, işletmeler kapandı, işsizlik arttı, borçluluk yükseldi, piyasada para akışı kalmadı.

Ekonomide büyük bir daralmaya neden olan bu krizle baş etmek için hükümet tam olarak müflis tüccar politikaları uyguluyor. Kamunun bütün kaynaklarını Varlık Fonu idaresine vererek, hazinenin tüm imkanlarını kullanarak, kamu bankalarından ucuz kredi imkanları yaratarak

yandaş şirketlere para aktarımını sürdürdüler. Parayı kendi çevrelerine aktarırken kamuda çalışan işçilere, emekçilere enflasyonun çok gerisinde maaş zammı dayattılar.

Değerli Arkadaşlar,

TMMOB olarak tek adam rejiminin ülkeye hiçbir biçimde istikrar getirmeyeceğini en başından itibaren dile getirmiştik. Hem 2017 yılındaki Anayasa Referandumu sırasında hem de 2018 yılındaki Cumhurbaşkanlığı Seçimlerinde halk egemenliğini, hukuk devleti anlayışını, güçler ayrılığı ilkesini ortadan kaldırmanın ülkeyi uçuruma sürükleyeceğini söyledik, bu doğrultuda yayınlar yaptık.

Seçimler sonrasında kendileri de bu sistemin sürdürülebilir olmadığını konuşmaya başladılar. Kendi içlerindeki tartışma ve ayrışmalara paralel olarak Parlatentonun güçlendirilmesi, bakanlıklar ile milletvekilleri arasında ilişkilerin geliştirilmesi gibi çözüm önerileri geliştirmeye çalışıyorlar. Mevcut yapıyı ne kadar tadil etmeye çalışırlarsa çalışanlar tek adam rejimi sürdüğü sürece ülkenin istikrara kavuşma şansı yok.

Çünkü Türkiye’de eleştirilecek pek çok yanı olsa da önemli bir demokrasi deneyimi ve kültürü bulunmaktadır. Cumhuriyet öncesinde temelleri atılan, cumhuriyetle birlikte kurumsallaşan, 1960’lı yıllardan itibaren halkın aktif bir parçası olduğu bir demokrasi tarihimiz var. Sandıkta alınan yüzde 51’lik oya dayanarak bu kültürü ve tarihi ortadan kaldırmak mümkün değildir. Toplumsal muhalefetin farklı kesimlerinin, birbiriyle büyük uzlaşmazlıkları olan siyasal kesimlerin son seçimlerde özellikle de 23 Haziran seçimlerinde sandıkta AKP karşısında ortak tavır alabilmesini biraz da demokrasiye olan bağlılıkta aramak gerekir.

Biz tüm bu süreçlerde cumhuriyet fikrinin, parlamenter demokrasinin, halk egemenliğinin, hukukun üstünlüğünü, güçler ayrılığının önemine vurgu yaptık ve açık biçimde taraf olduk. Çünkü TMMOB 1970’li yıllardan bu yana ülkedeki demokrasi mücadelesinin en önemli unsurlarından birisi olmuştur.

Mühendis, mimar ve şehir plancılarının mesleki taleplerinin geliştirilmesi mücadelesinin ülkemizdeki demokratik hak ve özgürlüklerin geliştirilmesinin bir parçası olduğunun daima bilincinde olmuştur. Bugüne kadar bu bilinç ve sorumluluk anlayışıyla mücadele ettik, bundan sonra da bu doğrultuda mücadele etmeye devam edeceğiz.

Değerli Arkadaşlar,

Bildiğiniz gibi 45. Genel Kurulumuzda, ülkemizde yaşanan gelişmelerin meslek alanımıza yansımalarını ve meslektaşlarımızın sorunlarını ortaya koyabilmek için bir dizi çalıştay ve kurultay yapma kararı almıştık.

Bu doğrultuda bu dönemde Kamuda Çalışan Meslektaşlarımızın, Ücretli Çalışan-İşsiz Meslektaşlarımızın, OHAL KHK'larıyla İhraç Edilen Meslektaşlarımızın, İş Güvenliği Uzmanı Meslektaşlarımızın ve Birlikçilik alanının sorunlarına ilişkin çalıştaylar gerçekleştirdik. Önümüzdeki aylarda Emekli ve Engelli meslektaşlarımızın sorunlarına ilişkin çalıştaylarımız ve TMMOB Kadın Kurultayı gerçekleştirilecek.

Bütün bu çalıştay ve kurultaylarımızda elde ettiğimiz veriler ve tartıştığımız konular ışığında 2020 yılı Nisan ayı içerisinde TMMOB Mühendis, Mimar, Şehir Plancılarının Güncel Sorunları ve Çözüm Önerileri Kurultayı'nı gerçekleştireceğiz.

Bildiğiniz gibi bu etkinliğimize hazırlık yapabilmek, üyelerimizin katılımını artırabilmek için yerelerde de kurultaylar gerçekleştirilecek. Bu yerel kurultaylarımızın TMMOB'nin ilk genel kurulunun yapıldığı günün yıl dönümü vesilesiyle kutladığımız 18-22 Ekim Mühendislik-Mimarlık Haftası içerisinde olmasını istedik. Böylelikle o hafta içerisinde bütün örgütlülüğümüzü harekete geçirebilecek etkinliklerle daha anlamlı hale getirebileceğimizi düşündük.

O hafta içinde uygun olmayanlar da 2019 yılı sonuna kadar yerel kurultaylarını gerçekleştirmesini istiyoruz. Kurultay ile ilgili usul esaslar ve tartışma metnini sizlerle ve odalarımızla paylaşmıştık. Bu çerçevede içerisinde mümkün olduğunca katılımcı bir anlayışla yerel kurultaylarımızın örgütlenmesi önemli. Yerel kurultayların tarihlerini pazartesi gününe kadar TMMOB'ye bildirilmesini bekliyoruz.

Biliyorsunuz önümüzdeki Perşembe 19 Eylül 1979 yılında gerçekleştirilen TMMOB İş Bırakma Eylemi'nin 40. Yıldönümü. O yüzden bu yıl kutlayacağımız 19 Eylül TMMOB Dayanışma Gününe özel bir önem veriyoruz.

Ankara'da o dönemde TMMOB ve Oda Kurullarında görev yapan meslektaşlarımızın katılımıyla bir etkinlik düzenleyeceğiz. TMMOB'nin ülkemizdeki toplumsal muhalefetin en önemli unsurlarından birisi haline gelmesini sağlayan, birliğimizin mücadelecı yapısının en

öne çıktığı bu önemli günün yerellerde de hak ettiği öneme uygun içerikle değerlendirilmesi gerekiyor. Panel, açıklama, sergi ya da farklı etkinliklerinizin programını en geç 16 Eylül'e kadar Birliğimize iletebilirsiniz.

Değerli Arkadaşlar,

Biliyorsunuz geçtiğimiz yaz aylarında en öne çıkan konulardan biri de özellikle Çanakkale Kirazlı'da Altın Madeni İşletmesinin gerçekleştirdiği orman kıyımı ve maden işletmesinin çevreye ve insan sağlığına yönelik tehditleriydi. Çanakkale'de bulunan çevre örgütlerinin, TMMOB birimlerinin ve yerel halkın kitlesel katılımıyla peş peşe büyük eylemler gerçekleştirildi ve önemli bir kamusal duyarlılık yaratıldı.

Bizler de TMMOB olarak konuya ilişkin açıklamalarda bulunduk ve konunun sadece ormanların yok edilmesiyle sınırlı olmadığını, orada yürütülen madencilik anlayışının bütünüyle ülke çıkarlarına ters olduğunu dile getirdik. Madenlerden elde edilen gelirin tümüyle şirketlere aktarıldığı, risk ve zararın ise doğaya ve halka bırakıldığı bir işletme anlayışının kabul edilebilir bir yanı bulunmadığının altını çizdik.

Bu madencilik anlayışı bir üretim faaliyeti değil, bir sömürü faaliyetidir. Madenleri olduğu gibi, doğayı ve halkı da sömürmektedir. Bizler sömürge madenciliğine karşı çıktığımızı her fırsatta dile getiriyoruz. 90'lı yıllarda Bergama'da, yakın zamanda Cerattepe'de ve ülkenin farklı yerlerinde kamu yararına olmayan, çevreye zarar veren madencilik faaliyetlerine karşı mücadele ettik. Bundan sonra da bu anlayışla mücadele etmeye devam edeceğiz. Bu konudaki kararlılığımızı göstermek için 28 Eylül'deki Danışma Kurulumuzu Çanakkale'de toplayacağız.

Biliyorsunuz 45. Dönem 3. Danışma Kurulumuzu iptal edilen İstanbul Büyükşehir Belediyesi seçimleri sonrasında demokrasiye ve halk iradesine sahip çıkmak için İstanbul'da toplamıştık. 4. Danışma Kurulumuzu da Doğaya, insan yaşamına ve doğal kaynaklarımıza sahip çıkmak için Çanakkale'de toplayacağız. Bunun hem TMMOB camiası hem de Türkiye kamuoyu için anlamlı bir mesaj olacağını düşünüyoruz.

Değerli Arkadaşlar,

Biliyorsunuz 45. Çalışma dönemimizin en yoğun etkinlik dönemine giriyoruz. Önümüzdeki birkaç ay boyunca odalarımızın merkezi kurultay, kongre ve sempozyumları gerçekleştirilecek. Birliğimiz adına odalarımızın yürütmesiyle Coğrafi Bilgi Sistemleri Kongresi, Kamucu Politikalar

Sempozyumu, Yapı Denetimi Sempozyumu, Enerji Sempozyumu, Sanayi Kongresi, Planlama Süreçleri Ve Mekânsal İlişkiler Sempozyumu gerçekleştirilecek.

Bu etkinlikler TMMOB'nin mesleki ve teknik etkinliğinin gözler önüne serildiği yerler olması açısından önemli. İl Koordinasyon Kurullarımızın kendi yerellerindeki etkinliklerde yürütücü odalarımızla eşgüdüm içinde olması, etkinliklerin verimli geçmesini sağlayacaktır.

Bu etkinlikler aynı zamanda genel kurullar sürecimizin başlangıcına denk geliyor. TMMOB örgütlülüğü açısından genel kurullar süreci basit anlamıyla yönetim organlarının belirlendiği birer seçim süreci değildir.

Bizler için genel kurullar süreci, Odalarımızın ve TMMOB örgütlülüğünün iki yıllık çalışma döneminin demokratik ve katılımcı şekilde tartışıldığı, çalışma programımızın ve mesleki-politik yönelimlerimizin belirlendiği, örgütsel yapımızın yenilendiği dönemdir.

Genel kurullar sürecimizin TMMOB'nin tarihsel birikimine ve demokratik değerlerine yakışır biçimde tamamlanacağına inanıyorum.

Son bir bilgi vererek konuşmamı tamamlamak istiyorum. Biliyorsunuz 10 Ekim Katliamının yaşandığı Gar Önündeki alanın adının "Demokrasi Meydanı" olarak değiştirilmesine bir önceki Belediye Meclisi döneminde karar verilmişti.

TMMOB olarak Yerel Seçimlerin ardından yeni seçilen Büyükşehir Belediye Başkanı ile yaptığımız görüşmelerde bu alanın "Anıt Meydan" olarak düzenlenmesi için süreci hızlandırılması talebimizi ilettik. Önümüzdeki süreçte TMMOB adına anıt meydan yarışması düzenleyeceğiz. Yarışma sürecini birliğimiz adına Mimarlar Odası ve Şehir Plancıları Odası yürütüyor. Uluslararası katılımlı olacak yarışma 10 Ekim tarihi itibari ile başlayacak. Bu süreci tek başımıza değil, mitingi düzenleyen 4 örgüt ve 10 Ekim Derneği ile eşgüdümlü olarak yürütüyoruz.

Hepinize katılımınız için çok teşekkür ediyorum. Burada yürütülecek tartışmaların faaliyetlerimizin daha sağlıklı sürdürülebilmesi açısından önemli olduğunu bilmenizi isterim.

Yaşasın TMMOB Örgütlülüğü,
Yaşasın Mücadelemiz!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

19 EYLÜL'ÜN 40. YILI BULUŞMASI

19 EYLÜL 2019/ANKARA

**Sayın Birlik Başkanlarım,
Sevgili Meslektaşlarım, Değerli Konuklar,**

Yönetim Kurulumuz adınıza hepinizi saygıyla selamlıyorum. 19 Eylül 1979 İş Bırakma Eyleminin 40. Yılı vesilesiyle, unutulmaz başkanımız Teoman Öztürk'ün anısına düzenlediğimiz bu anlamlı etkinliğe hepiniz hoş geldiniz.

41. Dönem Yönetim Kurulumuzun Ekim 2010 tarihinde aldığı karar uyarınca 19 Eylül tarihi “TMMOB Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Dayanışma Günü” olarak ilan edildi. 9 yıldan bu yana çeşitli etkinliklerle bu anlamlı günü utluyoruz.

Bugün, TMMOB'nin mücadele tarihi içerisinde özel bir yeri olan 19 Eylül İş Bırakma Eylemini, o eylemi yaratanların ağzından dinleyeceğiz. Davetimizi geri çevirmeyerek buraya gelen tüm dostlarımıza bir kez daha teşekkür ediyoruz. Onların bugün paylaşacakları deneyim ve düşüncelerinden hepimizin çok şeyler öğreneceğine inanıyorum.

Değerli Arkadaşlar,

Bildiğiniz gibi 1954 yılında kurulan Birliğimizin kuruluş dönemleri dönemin kendine özgü koşulları ve mühendis-mimar hareketinin yapısı gereği oldukça sancılıdır.

1950 ve 60'lı yıllar boyunca Odalar kendi örgütsel yapıları içerisinde kurumsallaşma doğrultusunda önemli adımlar atarken, TMMOB pek çok açıdan geri planda kalmıştır.

Bunun nedeni birçok odamızda dar meslekçi ve seçkin bir yaklaşımla hareket edilmesi, Odalar arası işbirliğinin ve birlikte mücadelenin gereklerinin yeterince önemsenmeyişi idi. TMMOB'ye bağlı birçok Oda sığ bir bakış açısıyla, TMMOB bütünlüğünü göz ardı ederek bürokrasideki ilişkileri aracılığıyla salt kendi mesleklerinin ve meslektaşlarının hak ve yetkilerini genişletme mücadelesi veriyordu. Bu anlayış deyim yerindeyse TMMOB'yi Odalar üzerinde adeta bir yük olarak görüyordu. Oda ve TMMOB Genel Kurullarında Birlik Organlarının yetkilerini sınırlayarak

Odaların bağımsız biçimde varlıklarını sürdürmesi için yasa teklifleri bile hazırlanıyordu.

O dönemde oda yönetimlerinin gündemi böyleyken Türkiye’de bambaşka bir şey daha yaşanıyordu. 1961 Anayasası’nın getirdiği nispi özgürlük ve demokrasi ortamı, ülkemizdeki toplumsal muhalefetin gelişmesinin de önünü açmıştı. Sendikal hakların gelişmesi, işçi eylemlerinin artması, TİP’in kuruluşu, öğrenci eylemlerinin yükselişi 1960’lı yılların özellikle ikinci yarısından itibaren ülkenin kaderini ve toplumun yapısını da değiştirmişti.

Bu değişimden dönemin mühendis ve mimarları da etkilenmiştir. Özellikle o dönemde Özel Okullara karşı yürütülen mücadele içinde bulunan, Devrimci Gençlik Derneklerinde ve TİP içerisinde politikleşen genç kadrolar büyük bir dinamizm yaratmıştır.

Bu dinamik ilerici-devrimci mühendis ve mimarların Oda yönetimlerine gelmesi TMMOB’nin kaderi açısından dönüm noktası olmuştur. Odaların mesleki ve toplumsal sorunlara bakışı tümüyle değişmiş, bu sorunların halktan yana çözümünü için ortak mücadele etme eğilimi öne çıkmıştır. Artık mühendis ve mimarlar çalışanların ve toplumun diğer kesimlerinin üstünde yer alan bir zümre değil, işçi sınıfı mücadelesinin ayrılmaz bir parçası olarak görülmeye başlanmıştır.

O yıllara kadar daha çok devlet bürokrasisiyle uyum içinde, hükümetleri rahatsız etmeden yönetilen Odalar, 1970’li yılların başından itibaren yükselen toplumsal hareketlerin öncü bir parçası haline gelmiştir.

Odalarımızda 1970 yılından itibaren başlayan bu dönüşüm, 1970 ve 1973 yılları arasında TMMOB Genel Kurulu toplanamamış olması nedeniyle TMMOB’ye 1973 yılında yansımıştır.

Tarihin bir cilvesidir ki, TMMOB’nin 1973 yılında toplanan 18. Genel Kurulu da Odalara üyeliği zorunlu olmaktan çıkararak TMMOB örgütlüğünü güçsüz kılmayı hedefleyen bir başka Yasa Tasarısının Mecliste görüşüldüğü döneme denk gelmiştir. Birkaç yıl öncesine kadar TMMOB’yi etkisizleştirmek için Meclis’e baskı kuran Odalar, 1973 yılında TMMOB’ye sahip çıkmak için birlik olmuştur.

TMMOB yasası senatoda görüşülürken toplanan TMMOB 18. Genel Kurulu, TMMOB örgütlülüğüne sahip çıkma ve toplumcu değerler ışığında ortak

mücadele etme kararlılığının ilan edilmesiyle sonuçlanmış TMMOB adeta yeniden kurulmuştur.

Böylelikle birkaç yıl öncesine kadar fiilen işlevsiz konumda olan TMMOB, bu yeni döneminde, ülkedeki mühendis ve mimar hareketinin mücadele aracı haline dönüşmüştür. TMMOB'nin 18. Çalışma Döneminde Yönetim Kurulu Başkanlığına seçilen Teoman Öztürk, TMMOB'nin bu yeni kuruluşunun ve mücadele anlayışının sembolü olmuştur.

Değerli Arkadaşlar,

Bugün gururla taşıdığımız ilerici, devrimci, yurtsever TMMOB geleneğinin tohumları bu dönemde atılmıştır. 1973-1980 yılları arasında bilimi ve tekniği halkımızın hizmetine sunmak için yürütülen bir çok çalışma ve etkinlikte olduğu gibi 19 Eylül 1979 tarihinde gerçekleştirilen bu görkemli eylemde bu mücadeleciler geleneğin ürünüdür.

Sürecin gelişimini değerli konuşmacılarımızın tanıklığıyla dinleyeceğimiz için ben sadece satırbaşlarına değinerek geçeceğim.

19 Eylül İş bırakma eylemi öncesi yapılan TMMOB 24. Genel Kurulu'nda "kamuda çalışan teknik elemanların grevli -toplu sözleşmeli sendikal hakları için ortak mücadelesi" konusunda TMMOB'nin örgütlü olduğu iş yerlerinde "forumlar" düzenlenmesi kararlaştırılmış ve bu forumlar Haziran ayından itibaren TMMOB'nin örgütlü olduğu iş yerlerinde örgütlenmiştir.

Bu forumların iş yerlerinde gördüğü ilgi ve yarattığı heyecan, teknik eleman mücadelesinin yüksek potansiyelini gözler önüne sermiş, TMMOB'nin daha geniş çaplı eylemler örgütleme konusundaki özgüvenini artırmıştır. 19 Eylül 1979 tarihinde gerçekleştirileceği ilan edilen bir günlük iş bırakma eylemi, ortaya çıkan bu kolektif kararlılık ve özgüvenin ürünü olmuştur.

Dönemin açıklamalarından ve gazete haberlerinden gördüğümüz üzere, TMMOB'nin çağrısıyla örgütlenen 19 Eylül İş Bırakma Eylemi, 55 il merkezinde 740 farklı kamu işletmesinde 100 bine yakın teknik elemanın katılımıyla gerçekleştirilmiştir.

Mesai başlangıcında yapılan bilgilendirme toplantıları sonrasında işyerleri önünde halaylarla, sloganlarla, pankartlarla gerçekleştirilen iş bırakma eylemi, teknik elemanların yanı sıra diğer çalışanlar tarafından da desteklenmiştir.

İş yerlerindeki etkinlikler sonrasında Başbakanlığa toplu dilekçe gönderimi için il merkezlerindeki PTT binaları önünde uzun kuyruklar oluşturulmuştur.

Ankara'da ise farklı işletmelerden toplanan dilekçeleri teslim edebilmek için 3 binin üzerinden TMMOB üyesi Başbakanlık binası önünde toplanmış, Başbakanlık Müşaviri ile yapılan görüşmede talepler doğrudan iletilmiştir.

DISK, TÖB-DER, TÜM-DER, TÜTED, Halkevleri, Köy-Koop gibi çok sayıda örgütün de desteğini açıkladığı 19 Eylül Eylemi, teknik elemanların diğer emekçi kesimlerle buluşması açısından da önemli bir dönemeç oldu.

Yıllardır çeşitli platformlarda dile getirilen fakat somut adımları bir türlü atılamayan “Çalışanların Ortak Eylemi, Ortak Örgütlülüğü” konusunda çok önemli bir tarihsel deneyim yaratıldı.

1970'li yılların başından itibaren teknik elemanların sıklıkla dile getirdiği, emekçi sınıflarla ve ezilen toplumsal kesimlerle kader birliği içinde olma doğrultusundaki devrimci öğretisi bir anlamıyla ete kemiğe büründü.

Bu eylemin ardından TMMOB'nin ve TMMOB'yi oluşturan Odaların toplumsal etkinliği ve saygınlığı daha da arttı. TMMOB'nin, diğer ülkelerdeki muadillerinden farklı olarak, yalnızca bir meslek sicili örgütü değil, halkın genel çıkarıyla özdeşleşmiş bir toplumsal dinamik olduğu gerçeği toplumsal mücadeleler tarihimize kazındı.

Değerli Arkadaşlar

Üzerinden geçen 40 yılın ardından, 19 Eylül İş Bırakma Eylemi, TMMOB mücadelesinde ilk günkü ışıltısıyla parlamaya devam etmekte ve yolumuzu aydınlatmaktadır.

Bizim için 19 Eylül, maden ocaklarından enerji santrallerine, fabrikalardan tarlalara, şantiyelerden bürolara dek farklı işyerlerinde çok zor koşullar altında görev yapan mühendis, mimar ve şehir plancılarının meslek onurlarına, özlük haklarına ve alın terlerine sahip çıktıklarını ilan ettikleri tarihtir.

Bizim için 19 Eylül, bu ülke için düşünen, planlayan, üreten mühendis, mimar ve şehir plancılarının kendi öz güçlerinin farkına vardığı tarihtir.

Bizim için 19 Eylül, mühendis, mimar ve şehir plancılarının yaşadıkları ülkenin geleceği hakkında söz sahibi olduklarını gösterdikleri tarihtir.

Bizim için 19 Eylül, bugün hâlâ gururla taşıdığımız TMMOB'nin ilerici-devrimci değerlerinin emekçilerle, işyerleriyle, meydanlarla buluşarak toplumsallaştığı tarihtir.

40. yılında 19 Eylül İş Bırakma Eylemini ve o görkemli eylemi yaratanları minnetle selamlıyor, 19 Eylül'ün mirasını yaşatmak için ilan ettiğimiz "TMMOB Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Dayanışma Günü"nü bir kez daha coşkuyla kutluyorum.

Yaşasın TMMOB, Yaşasın Mücadelemiz!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB YÖNETİM KURULU, ODA BAŞKANLARI ORTAK TOPLANTISI

21 Eylül 2019/DİYARBAKIR

TMMOB Yönetim Kurulu ve Oda Başkanları ortak toplantımıza hepiniz hoş geldiniz. Demokrasiye olan inancımızı, Diyarbakır halkının iradesine saygımızı ve hakkı gasp edilen Belediye Başkanları ile dayanışmamızı göstermek için toplantımızı Diyarbakır’da gerçekleştiriyoruz. Toplantıya katılan arkadaşlarımıza ve bizi burada konuk eden Diyarbakır İl Koordinasyon Kurulu’muza teşekkür ediyorum.

Hepinizin bildiği gibi bu coğrafyamız toplumsal sorunların ve çelişkilerin oldukça yoğun yaşandığı bir yer. Bizler de TMMOB olarak yaşanan bu sorunlar karşısındaki tavrımızı açıkça ortaya koyabilmek için mümkün olduğunca burada olmaya çalışıyoruz.

Geçtiğimiz Haziran ayında ihraç edilen mühendis, mimar ve şehir plancılarının sorunlarını tartışmak için düzenlenen çalıştay için Diyarbakır’a gelmişim. Geçtiğimiz ay sonunda da İkinci Başkanımız DİSK, KESK ve TTB Yöneticileriyle birlikte gerçekleştirilen dayanışma ziyareti için buradaydım. Bundan sonra da her zaman buralarda olmaya devam edeceğiz.

Değerli Arkadaşlar,

Önemli bir kırılma döneminin içinden geçiyoruz. 17 yıllık iktidar döneminin her aşamasını tek adam rejiminin inşası için kullanan AKP, tek adam rejimi altında girdiği ilk yerel seçimlerde büyük bir hezimetle karşı karşıya geldi. Bu yenilgi, toplumun geniş kesimleri için büyük bir umut olurken, AKP’nin antidemokratik yüzünün bir kez daha açığa çıkmasına neden oldu.

Artık hepimizin bildiği gibi, AKP ne zaman kendi iktidarını tehlike altında görse, toplumsal muhalefeti polis şiddeti ve hukuki zorbalıklarla baskı altına alarak durumdan sıyrılmaya çalışıyor.

Bunun ilk örneğini Gezi Direnişi sırasında görmüştük. Gezi Parkına sahip çıkmak, demokratik hak ve özgürlüklerini korumak için meydanlara çıkan gencecik insanlara ölçsüz bir polis şiddetiyle karşılık vererek en temel yurttaşlık talepleri kriminalize edilmişti.

Tek başına iktidar olma çoğunluğunu kaybettiği 7 Haziran Seçimleri sonrasında ise bu devlet şiddetinin hangi boyutlara çıkabileceğini gördük. 1 Kasım seçimlerine uzanan süreç o denli kirliliğe ve karanlık işlerle doluydu ki, dönemin Başbakanı bugün siyasi iktidarı o günlerdeki uygulamaları topluma açıklamakla tehdit ediyor.

Bu dönemde uygulanan şiddet ve kaos politikaları sonucunda gelen seçim zaferi, AKP'nin o dönemden itibaren Kürt Sorunu'na tümüyle milliyetçilik, bekâ ve şiddet söylemleri ekseninde yaklaşmasına neden oldu.

15 Temmuz Darbe Girişimi sonrası dönemde de Tek Adam Rejimini kurabilmek için AKP iktidarı Kürt Sorunu konusunda yine baskı ve şiddet politikalarını öne çıkardı. Siyasi parti başkanlarını, milletvekilleri, belediye başkanları ve çok sayıda yerel siyasetçi bu dönemde hukuk dışı biçimde hapsedildi. Belediyelere kayyumlar atandı, belediyelerde görev yapan çok sayıda kişi Kanun Hükmünde Kararnamelerle ihraç edildi.

Bugün de AKP hem yerel seçim yenilgisini örtbas etmek, hem kendisine karşı sandıkta birleşen toplumsal muhalefeti parçalamak hem de parti içindeki çözülmeyi sınırlandırmak için Kürt Sorunu'nda hukuk dışı ve antidemokratik bir yönelimin içine girmiş bulunuyor. Barış konusunda tavır alan TTB Merkez konseyi üyelerine verilen ceza, CHP İstanbul İl Başkanına verilen ceza, yeniden görülmeye başlanan Gezi Davası gibi pek çok gelişme bu antidemokratik sürecin bir parçası olarak görülmelidir.

AKP'nin bu yöneliminin en önemli adımlarından birisi HDP'nin elinde bulundurduğu Diyarbakır, Van ve Mardin Büyükşehir Belediyelerine kayyum atanması oldu. Bu üç ilde halkın büyük desteğiyle seçilen Belediye Başkanları, atanmış İçişleri Bakanının kararıyla görevden alınarak, yerlerine yine atanmış Valiler getirildi.

Atanmışların seçilmişler üzerindeki bu zorbalığı, AKP'nin demokrasiye ve halk iradesine bakışının özetidir. Bu anlayış, benzerlerini darbe dönemlerinde gördüğümüz faşizan bir yönetim zihniyetinin ürünüdür.

Yaşanan bu durumun İçişleri Bakanlığının açıklamasında olduğu gibi "haklarında yürütülen soruşturmalara ilgili" olmadığını hepimiz biliyoruz. Hukuki değil tümüyle siyasi olan bu kararı zaten seçimler öncesinde Cumhurbaşkanı Erdoğan yaptığı mitinglerde açık açık dile getirmişti.

Buna rağmen halk bu tehditlere boyun eğmeyerek yöneticilerini seçti. Çünkü bu ülke halkının demokrasiye ve seçimlere olan inancı, AKP'nin seçimlere ve demokrasiye olan saygısından daha fazla. Halk kendi oyuna sahip çıkıyor ama AKP halkın verdiği oya saygı duymuyor.

Bizler yaşanan bu büyük demokrasi ayıbının altını çizmek, halk iradesine ve hukukun üstünlüğüne saygı duyulmasının önemini göstermek için buradayız. Toplantının ardından da görevden alınan Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Eş Başkanlarımızı ziyaret edeceğiz.

Değerli Arkadaşlar,

Hepimiz biliyoruz ki AKP, uzun yıllardan bu yana büyük bir yönetim krizi içinde. İçinde buldukları bu krizi Tek Adam Rejimi ile aşacaklarını sandılar ama tek adam rejimi krizi derinleştirmekten başka bir işe yaramadı.

Hatırlarsınız 2017 yılındaki Anayasa referandumunda AKP'nin en büyük vaadi, siyasi istikrarı sağlamaktı. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi ile birlikte koalisyon hükümetleri olmayacak, siyasi kararlar hızla hayata geçirildiği için de ekonomi şahlanacaktı.

Bunların hiçbiri olmadı. Bunun yerine seçim yasasında yapılan değişiklikle ittifak adı altında seçim öncesi koalisyon sistemi getirildi. AKP fiilen MHP ile koalisyon ortağı haline geldi.

Ekonomide ise önu alınamayan bir kriz ortaya çıktı. Dışa bağımlı ekonomik yapımızın artan borç yükünü kaldıramaz hale gelmesi, önce döviz kurlarının artmasına ardından da buna bağlı çok boyutlu bir krizin patlak vermesine neden oldu.

Geçtiğimiz 2 yıl içinde hayat pahalılığı arttı, halkın alım gücü düştü, üretim düştü, işletmeler kapandı, işsizlik arttı, borçluluk yükseldi, piyasada para akışı kalmadı.

Ekonomide büyük bir daralmaya neden olan bu krizle baş etmek için hükümet tam olarak müflis tüccar politikaları uyguluyor. Kamunun bütün kaynaklarını Varlık Fonu idaresine vererek, hazinenin tüm imkanlarını kullanarak, kamu bankalarından ucuz kredi imkanları yaratarak yandaş şirketlere para aktarımını sürdürdüler. Parayı kendi çevrelerine aktarırken kamuda çalışan işçilere, emekçilere enflasyonun çok gerisinde maaş zammı dayattılar.

Değerli Arkadaşlar,

TMMOB olarak tek adam rejiminin ülkeye hiçbir biçimde istikrar getirmeyeceğini en başından itibaren dile getirmiştik. Hem 2017 yılındaki Anayasa Referandumu sırasında hem de 2018 yılındaki Cumhurbaşkanlığı Seçimlerinde halk egemenliğini, hukuk devleti anlayışını, güçler ayrılığı ilkesini ortadan kaldırmamanın ülkeyi uçuruma sürükleyeceğini söyledik, bu doğrultuda yayınlar yaptık.

Seçimlerde yaşadıkları başarısızlık sonrasında kendileri de bu sistemin sürdürülebilir olmadığını konuşmaya başladılar. Şu bilinmelidir ki mevcut yapıyı ne kadar düzeltmeye çalışırlarsa çalışsınlar tek adam rejimi sürdüğü sürece ülkenin istikrara ve demokrasiye kavuşma şansı yoktur.

Tek adam rejimi bir keyfiyet rejimidir. Tek adam rejiminin özü, halk egemenliğinin ilkesinin ortadan kaldırılması, halk ile yönetenler arasında bağın koparılmasıdır. Tek adam rejiminin bir üst aşaması yerel yönetimlerin de tümüyle valiliklere ve merkezi idareye bağlanmasıdır. Bugün Diyarbakır'da, Van'da, Mardin'de yaşadıklarımız, bu gidişata dur diyemezsek yarın tüm ülkede yaşayacaklarımızın provasıdır.

Yaşanan tüm bu zorbalığa rağmen neyse ki halkımızın demokrasiye sahip çıkma yolunda güçlü bir iradesi bulunuyor. Bunu 31 Mart'ta gördük, 23 Haziran'da İstanbul seçimlerinde gördük, atanan kayyımlar sonrasında bölge halkını iradesine sahip çıkışında gördük.

AKP bugün demokrasiye sahip çıkma yolundaki bu irade ve mücadele birliğini ortadan kaldırmaya çalışıyor. Belediyeleri kriminalize ederek, HDP binalarının önünü bakanlık desteğiyle eylem alanlarına çevirerek, yandaş basında provakatif haberler yaparak toplumsal muhalefeti ayrıştırmak istiyor. İnaniyorum ki bu ülke halkı bu tuzağa düşmeyecek, bu provakasyona gelmeyecektir.

Bizler bu ülkenin mühendis, mimar ve şehir plancıları olarak demokrasiye, halk iradesine ve hukukun üstünlüğüne olan inancımızı bugüne kadar her defasında açık biçimde dile getirdik. Bundan sonra da bu tutumumuzdan geri adım atmayacağız. Demokrasiyi, barışı ve adaleti savunacağız. Bizim bu değerleri savunma konusundaki cesaretimizin, onların bu değerleri ayaklar altına alma cüretinden daha fazla olduğunu göstereceğiz.

Değerli Arkadaşlar,

Bildiğiniz gibi 45. Genel Kurulumuzda, ülkemizde yaşanan gelişmelerin meslek alanımıza yansımalarını ve meslektaşlarımızın sorunlarını ortaya koyabilmek için bir dizi çalıştay ve kurultay yapma kararı almıştık.

Bu doğrultuda bu dönemde Kamuda Çalışan Meslektaşlarımızın, Ücretli Çalışan-İşsiz Meslektaşlarımızın, OHAL KHK'larıyla İhraç Edilen Meslektaşlarımızın, İş Güvenliği Uzmanı Meslektaşlarımızın ve Birlikçilik alanının sorunlarına ilişkin çalıştaylar gerçekleştirdik. Önümüzdeki aylarda Emekli ve Engelli meslektaşlarımızın sorunlarına ilişkin çalıştaylarımız ve TMMOB Kadın Kurultayı gerçekleştirilecek.

Bütün bu çalıştay ve kurultaylarımızda elde ettiğimiz veriler ve tartıştığımız konular ışığında 2020 yılı Nisan ayı içerisinde TMMOB Mühendis, Mimar, Şehir Plancılarının Güncel Sorunları ve Çözüm Önerileri Kurultayı'nı gerçekleştireceğiz.

Bu etkinliğimize hazırlık yapabilmek, üyelerimizin katılımını artırabilmek için yerelerde de kurultaylar gerçekleştirilecek. Bu yerel kurultaylarımızın 18-22 Ekim Mühendislik-Mimarlık Haftası içerisinde olmasını istedik. Böylelikle o hafta içerisinde bütün örgütlülüğümüzü harekete geçirebilecek etkinliklerle daha anlamlı hale getirebileceğimizi düşündük. Bu çerçevede içerisinde mümkün olduğunca katılımcı bir anlayışla bu bölgemizde de yerel kurultaylarımızın örgütlenmesi önemsiyoruz.

Biliyorsunuz 45. Çalışma dönemimizin en yoğun etkinlik dönemine giriyoruz. Önümüzdeki birkaç ay boyunca odalarımızın merkezi kurultay, kongre ve sempozyumları gerçekleştirilecek. Birliğimiz adına odalarımızın yürütmesiyle Coğrafi Bilgi Sistemleri Kongresi, Kamucu Politikalar Sempozyumu, Yapı Denetimi Sempozyumu, Enerji Sempozyumu, Sanayi Kongresi, Planlama Süreçleri ve Mekânsal İlişkiler Sempozyumu gerçekleştirilecek.

Bu etkinlikler TMMOB'nin mesleki ve teknik etkinliğinin gözler önüne serildiği yerler olması açısından önemli. İl Koordinasyon Kurullarımızın kendi yerellerindeki etkinliklerde yürütücü odalarımızla eşgüdüm içinde olması, etkinliklerin verimli geçmesini sağlayacaktır. Bu bölgede özellikle Diyarbakır İl Koordinasyon Kurulumuza çok daha büyük sorumluluk düşüyor.

Bu etkinlikler aynı zamanda genel kurullar sürecimizin başlangıcına denk geliyor. TMMOB örgütlülüğü açısından genel kurullar süreci basit anlamıyla yönetim organlarının belirlendiği birer seçim süreci değildir. Bizler için genel kurullar süreci, Odalarımızın ve TMMOB örgütlülüğünün iki yıllık çalışma döneminin demokratik ve katılımcı şekilde tartışıldığı, çalışma programımızın ve mesleki-politik yönelimlerimizin belirlendiği, örgütsel yapımızın yenilendiği dönemdir.

Genel kurullar sürecimizin TMMOB'nin tarihsel birikimine ve demokratik değerlerine yakışır biçimde tamamlanacağına inanıyorum.

Hepinize katılımınız için bir kez daha teşekkür ediyorum. Burada yürütülecek tartışmaların, verilecek mesajların hem faaliyetlerimizin daha sağlıklı sürdürülebilmesi hem de demokrasi mücadelesinin geliştirilmesi açısından önemli olduğunu bilmenizi isterim. Hepinizi dostlukla selamlıyorum.

Yaşasın Halkların Kardeşliği,

Yaşasın Demokrasi Mücadelemiz!

Yaşasın TMMOB!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB 45. DÖNEM 4. DANIŞMA KURULU TOPLANTISI

28 Eylül 2019, ÇANAKKALE

Sayın Oda Başkanlarım,
Onur ve Denetleme Kurulları Değerli Üyeleri,
Birlik ve Odalarımızın Yöneticileri,
Sevgili Meslektaşlarım ve Konuklarımız,

TMMOB 45. Dönem Dördüncü Danışma Kurulu toplantısına hoş geldiniz. Bir önceki danışma kurulumuzu, iptal edilen İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçimleri sonrasında, demokrasiye ve halk iradesine sahip çıktığımızı göstermek için İstanbul’da gerçekleştirmiştik.

Bugün de doğamıza ve doğal kaynaklarımız sahip çıktığımızı göstermek için Çanakkale’deyiz. Şair demiş ya hani: Hangi dağ efkârlıysa ordayız / Perişan edilen her şey bizimdir / Yağmur oluyoruz hangi ırmak kurusa / Gülüşümüz çocuk / Adımız eşkıyaya çıkmıştır bizim...

Kaz Dağları’nın, Kirazlı’nın, Çanakkale’nin efkârına ortak olmak, yarasına merhem olmak için Türkiye’nin dört bir yanından gelen çıkıp gelen eşkıyalar, hepiniz hoş geldiniz.

Konuşmamın en başında, ormanlarına, su kaynaklarına, doğaya sahip çıkmak için 65 gündür “Su ve Vicdan Nöbeti”nde olan Çanakkale halkını ve çevre gönüllülerini selamlıyorum. Onların mücadele ve kararlılığı, Kirazlı’da yaşanan doğa katliamının ve maden sömürsünün tüm Türkiye ve dünya tarafından görülmesine neden oldu. Mücadeleleri önünde saygıyla eğiliyorum.

Değerli Arkadaşlar,

Danışma Kurulumuzun bugün Çanakkale’de toplanmasına vesile olan şey, Kanadalı Maden Şirketi’nin doğayı ve insan yaşamını yok sayan madencilik anlayışıdır.

Örneklerine daha önceki yıllarda Artvin Cerattepe’de, Uşak Eşme’de, İzmir Efemçukuru’nda ve Bergama Ovacık’ta gördüğümüz bu madencilik anlayışı, bugün toplantımızı gerçekleştirdiğimiz Çanakkale’nin Lapseki,

Bayramiç, Çan, Yenice ilçeleri ile Küçükkuşu beldesinde bulunan altın arama sahalarında izin verilen bu madencilik anlayış bir tür yağmacılık faaliyetidir. Ekosistemi tahrip eden, ormanlarımızı yok eden, çevreye onarılamaz zararlar veren bu anlayışı kınıyoruz.

Anadolu coğrafyası maden çeşitliliği ve zenginliği bakımından dünyanın sayılı yerleri arasında yer alıyor. Bu topraklarda yaşayan insanlar binlerce yıl boyunca madencilikle uğraşmıştır. Çıkarılan bu madenler Anadolu'ya yaşayan medeniyetlerin gelişimine büyük katkı sağlamıştır.

Tarımdan sanayiye, enerjiden inşaata, mutfaktan temizliğe kadar hayatımızın her alanında bu madenler kullanılmaktadır. Dolayısıyla madenlerin ve madencilik faaliyetlerinin diğer sektörlerdeki üretim faaliyetlerine göre daha ayrıcalıklı bir yeri bulunmaktadır.

Her şeyden önce bilinmelidir ki, ülke topraklarımızın parçası olan madenlerimiz üzerinde bu ülkede yaşayan herkesin hakkı bulunmaktadır. Dahası, üretildikleri anda tükendikleri ve yenilenemedikleri için, gelecek nesillerimizin de bu madenler üzerinde hakkı vardır. Dolayısıyla madenlerimizin üretim süreçleri, halkın ortak çıkarı esas alınarak ve gelecek nesillerin ihtiyaçları da gözetilerek kamusal bir anlayışla planlanmalıdır.

Oysa bugün ülkemizde yürütülmekte olan madencilik faaliyeti kelimenin gerçek anlamıyla "Sömürge Madenciliği"dir. Yeraltı zenginliğinin mümkün olan en kısa sürede ülke dışına çıkarıldığı, geride ise tümüyle verimsizleştirilmiş ve kirletilmiş bir toprağın bırakıldığı bu anlayış, sadece madenciliği değil, yaşamı da sürdürülemez hale getirmektedir. Bu madencilik anlayışı, bir üretim faaliyeti değil, bir sömürü faaliyetidir. Madenleri olduğu gibi, doğayı ve halkı da sömürmektedir.

Maden üretimini gündelik ekonomik çıkarlar doğrultusunda, sermaye kesimlerine kaynak yaratmak için gerçekleştirenler, ülkemizin geleceğine ve halkımızın ortak çıkarına ihanet içindedir! Bu madenciliğin anlayışının tek kazananı, maden şirketleridir. Bugün en çarpıcı haliyle Kaz Dağlarında gördüğümüz bu anlayış, yarın Murat Dağı'nda, Ağı Dağı'nda ve Munzurlarda benzer manzaralar yaratacaktır.

Sömürge madenciliğinin ülkemizde yayılmasının nedeni mevcut siyasi iktidardır. 2004 yılında Maden Kanunu'nda yapılan değişiklikler ve 2005 yılında Madencilik Faaliyetleri İzin Yönetmeliği'ndeki düzenlemelerle yeraltı ve yer üstü madenlerimiz yerli ve yabancı sermaye gruplarının

sınırsız sömürüsüne açıldı. Bu dönemden itibaren ormanlar, ağaçlandırma sahaları, özel koruma bölgeleri, milli parklar, meralar, sit alanları, su havzaları, kıyı alanları, turizm bölgeleri hatta askeri yasak bölgeler bile madencilik faaliyetine açıldı. 2005 yılından bu yana on binlerce hektar orman alanı madencilik faaliyetleri için tahsis edildi.

Madenler iktidar dönemi boyunca AKP'nin en önemli özelleştirme ve rant aktarma kalemlerinden birisi oldu. Ülkemizin en önemli madenleri yabancı maden şirketleri ile yandaş inşaat şirketleri arasında pay edildi.

İşte bu yüzden bizim için Kirazlı'da kesilen on binlerce ağaç sadece büyük bir çevre felaketinin değil, bu ülkeye yapılan büyük bir ihanetin de göstergesidir. Bu ihaneti yapanlardan hesabı halk soracaktır.

TMMOB, tarihi boyunca üretimden, sanayileşmeden, büyümeden ve kalkınmadan yana tavır almıştır. TMMOB aynı zamanda ülkedeki üretimin toplumun genel çıkarı için kullanılmasından ve ülkenin ortak zenginliklerinin hakça paylaşılmasından yana da tavır almıştır. Sanayi, enerji, tarım gibi üretici sektörlerin temel ihtiyaçlarını sağlayan madencilik bakımımız da bu toplumcu-kamucu anlayışımızın yansımasıdır.

Bizler yıllardan bu yana ülkemizdeki tüm madencilik faaliyetlerinin kamu yararını ve ülke geleceğini gözetecek biçimde planlanmasını savunduk. Tüm madenlerimizin kamu eliyle işletilmesini ve maden işletmelerinde kamu denetiminin sağlanmasını savunduk. Madencilik faaliyetlerinin doğaya ve doğal yaşama uygun biçimde yürütülmesini savunduk.

Bundan sonra da savunduğumuz bu değerler için mücadele etmeye devam edeceğiz. Sömürgeci karşıtı Çanakkale'de, Cerattepe'de, Murat Dağı'nda direnen yöre halkının yanında olmaya devam edeceğiz.

Değerli Arkadaşlar,

İstanbul'da gerçekleştirdiğimiz bir önceki Danışma Kurulu toplantımızın açılış konuşmasında, bu halkın ferasetinin ve demokrasiye olan bağlılığının altını çizerek, 31 Mart'ta kazanılan seçimin 23 Haziran'da kaybedilmeyeceğine inandığımı dile getirmiştik. Nitekim 23 Haziran seçimlerinde yüzde 10'luk bir oy farkı ortaya çıktı.

Seçim sonrasında ortaya dökülen israf düzeni ve rant ilişkileri siyasi iktidarın İstanbul Büyükşehir Belediyesine neden bu denli büyük bir hırsıyla sahip olmak istediğini de hepimize gösterdi. Yıllardır belediye imkanlarını kendi siyasal menfaatleri doğrultusunda, kendi sermaye

gruplarını beslemek için kullanan AKP'nin çıkar ilişkileri birbiri ardına ortaya dökülüyor.

AKP'nin tek adam rejimi altında girdiği ilk yerel seçimlerde yaşadığı yenilgi pek çok gelişmeye neden oldu. Bunlardan ilki AKP'nin içerisindeki çıkar çatışmalarının ayyuka çıkması oldu.

Bahsettiğim sadece AKP'nin geçmiş dönem kurmaylarının yeni siyasal arayışlara girmesiyle sınırlı bir çatışma değil. Halen Erdoğan'ın etrafından bulunan pek çok kesim de daralan ekonomik ve siyasal ranttan daha fazla pay alabilmek için birbirleriyle yarış ve çatışma haline girdiler. Kabinede yer alan bakanlıklar arasında, iktidarın palazlandığı sermaye grupları arasında, yandaş medya içerisinde açıktan bir rant kavgası yürüyor.

AKP kendi içindeki bu büyük bölünmeyi ve rant kavgasını kontrol altına alabilmek artık hepimizin ezberlediği o iki politikayı uyguluyor. İlki polis şiddetini ve hukuku kullanarak muhalefeti baskı altına almak; ikincisi ise dışlayıcı-kamplaştırıcı politikalarla toplumu kamplaştırmaya çalışmak.

AKP'nin antidemokratik yüzünün en belirgin dışavurumu olan bu senaryo seçimler sonrasında bir kez daha uygulamaya koyuldu.

Seçimler sonrasındaki dönemde TTB Merkez konseyi üyeleri hakkında yaptıkları basın açıklaması nedeniyle verilen hapis cezası, CHP İstanbul İl Başkanı Canan Kaftancıoğlu'nun 7 yıl önceki sosyal medya paylaşımları için verilen hapis cezası ve yeniden görülmeye başlanan Gezi Davası gibi pek çok yargılama, AKP'nin hukuku bir sopa olarak kullanmasının en basit örnekleridir.

Toplumsal muhalefete yargı eliyle verilen bu gözdağına eş zamanlı olarak HDP'nin elinde bulundurduğu Diyarbakır, Van ve Mardin Büyükşehir Belediyelerine kayyum atanması, senaryonun ikinci bölümünü oluşturmaktadır.

Atanmışların seçilmişler üzerindeki bu zorbalığı, AKP'nin demokrasiye ve halk iradesine bakışının özetidir. Bu anlayış, benzerlerini darbe dönemlerinde gördüğümüz faşizan bir yönetim zihniyetinin ürünüdür.

Yaşanan bu durumun İçişleri Bakanlığının açıklamasında olduğu gibi "haklarında yürütülen soruşturmalara ilgili" olmadığını hepimiz biliyoruz. Hukuki değil tümüyle siyasi olan bu kararı zaten seçimler öncesinde Cumhurbaşkanı Erdoğan yaptığı mitinglerde açık açık dile getirmişti.

Buna rağmen halk bu tehditlere boyun eğmeyerek yöneticilerini seçti. Çünkü daha önce de dile getirdiğim gibi, bu ülke halkının demokrasiye olan inancı, AKP'nin seçimlere ve demokrasiye olan saygısından daha fazladır. Halk kendi oyuna sahip çıkmakta ama AKP halkın verdiği oya saygı duymamaktadır.

Bizler yaşanan bu büyük demokrasi ayıbının altını çizmek, halk iradesine ve hukukun üstünlüğüne saygı duyulmasının önemini göstermek için geçtiğimiz hafta YMMOB Yönetim Kurulu ve Oda Başkanları ortak toplantımızı Diyarbakır'da gerçekleştirdik.

Toplantı sonrasında 1 ayı aşkın zamandır devam eden Demokrasi Nöbetini ve görevden alınan eş Belediye Başkanlarını ziyaret ettik. TMMOB'nin demokrasiden ve halk iradesinden yana kararlı tutumunu tüm Diyarbakır halkıyla paylaştık.

Orada gördük ki AKP'nin kayyumlar konusunda hiçbir inandırıcılığı ve ikna ediciliği bulunmamaktadır. Bunu gören AKP, belediyeleri kriminalize ederek, HDP binalarının önünü eylem alanlarına çevirerek, yandaş basında provokatif haberler yaparak toplumsal muhalefeti ayrıştırmak istiyor. İnanıyorum ki bu ülke halkı bu tuzağa düşmeyecek, bu provakasyona gelmeyecektir.

Ülkenin en batısı olan Çanakkale'den bir kez daha demokrasiye, barışa ve halkların kardeşliğine olan inancımızı ve bağlılığımızı dile getiriyorum. AKP savaş ve şiddet politikalarıyla bizleri ayırmaya çalıştıkça, bizler barış ve kardeşlik duygularıyla birbirimize sarılacağız. Onların kin ve nefret duyguları, bizlerin bir arada yaşam arzumuzu asla yenemeyecek! Kardeşlerimize ve kardeşliğimize daima sahip çıkacağız!

Değerli Arkadaşlar,

AKP, uzun yıllardan bu yana büyük bir yönetim krizi içinde. İçinde buldukları bu krizi Tek Adam Rejimi ile aşacaklarını sandılar ama tek adam rejimi krizi derinleştirmekten başka bir işe yaramadı.

Hatırlarsınız 2017 yılındaki Anayasa referandumunda AKP'nin en büyük vaadi, siyasi istikrarı sağlamaktı. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi ile birlikte koalisyon hükümetleri olmayacak, siyasi kararlar hızla hayata geçirildiği için de ekonomi şahlanacaktı.

TMMOB olarak tek adam rejiminin ülkeye hiçbir biçimde istikrar getirmeyeceğini en başından itibaren dile getirmiştik. Hem 2017 yılındaki

Anayasa Referandumu sırasında hem de 2018 yılındaki Cumhurbaşkanlığı Seçimlerinde halk egemenliğini, hukuk devleti anlayışını, güçler ayrılığı ilkesini ortadan kaldırmanın ülkeyi uçuruma sürükleyeceğini söyledik, bu doğrultuda yayınlar yaptık.

Seçimlerde yaşadıkları başarısızlık sonrasında kendileri de bu sistemin sürdürülebilir olmadığını konuşmaya başladılar. Şu bilinmelidir ki mevcut yapıyı ne kadar düzeltmeye çalışılırsa çalışsınlar tek adam rejimi sürdüğü sürece ülkenin istikrara ve demokrasiye kavuşma şansı yoktur.

Tek adam rejimi bir keyfiyet rejimidir. Tek adam rejiminin özü, halk egemenliğinin ilkesinin ortadan kaldırılması, halk ile yönetenler arasında bağın koparılmasıdır. Tek adam rejiminin bir üst aşaması yerel yönetimlerin de tümüyle valiliklere ve merkezi idareye bağlanmasıdır. Bugün Diyarbakır'da, Van'da, Mardin'de yaşadıklarımız, bu gidişata dur diyemezsek yarın tüm ülkede yaşayacaklarımızın provasıdır. Buna asla izin vermeyeceğiz.

Değerli Arkadaşlar,

Bildiğiniz gibi 45. Genel Kurulumuzda, ülkemizde yaşanan gelişmelerin meslek alanımıza yansımalarını ve meslektaşlarımızın sorunlarını ortaya koyabilmek için bir dizi çalıştay ve kurultay yapma kararı almıştık.

Bu doğrultuda bu dönemde Kamuda Çalışan Meslektaşlarımızın, Ücretli Çalışan-İşsiz Meslektaşlarımızın, OHAL KHK'larıyla İhraç Edilen Meslektaşlarımızın, İş Güvenliği Uzmanı Meslektaşlarımızın ve Bilirkişilik alanının sorunlarına ilişkin çalıştaylar gerçekleştirdik. Önümüzdeki aylarda Emekli ve Engelli meslektaşlarımızın sorunlarına ilişkin çalıştaylarımız ve TMMOB Kadın Kurultayı gerçekleştirilecek.

Bütün bu çalıştay ve kurultaylarımızda elde ettiğimiz veriler ve tartıştığımız konular ışığında 2020 yılı Nisan ayı içerisinde TMMOB Mühendis, Mimar, Şehir Plancılarının Güncel Sorunları ve Çözüm Önerileri Kurultayı'nı gerçekleştireceğiz.

Bu etkinliğimize hazırlık yapabilmek, üyelerimizin katılımını artırabilmek için yerelerde kurultaylar gerçekleştirilecek. Bu yerel kurultaylarımızın 18-22 Ekim Mühendislik-Mimarlık Haftası içerisinde olmasını istedik. Böylelikle o hafta içerisinde bütün örgütlülüğümüzü harekete geçirebilecek etkinliklerle daha anlamlı hale getirebileceğimizi düşündük. Bu çerçevede içerisinde mümkün olduğunca katılımcı bir

anlayışla bulunduğumuz illerde yerel kurultaylarımızın örgütlenmesi için katkı vermenizi istiyoruz.

Biliyorsunuz 45. Çalışma dönemimizin en yoğun etkinlik dönemine giriyoruz. Önümüzdeki birkaç ay boyunca odalarımızın merkezi kurultay, kongre ve sempozyumları gerçekleştirilecek.

Birliğimiz adına odalarımızın yürütmesiyle Coğrafi Bilgi Sistemleri Kongresi, Kamucu Politikalar Sempozyumu, Yapı Denetimi Sempozyumu, Enerji Sempozyumu, Sanayi Kongresi, Planlama Süreçleri ve Mekânsal İlişkiler Sempozyumu gerçekleştirilecek.

Binlerce üyemizin katılımıyla gerçekleşen bu kongre ve sempozyumlar bizler için sadece teknik bilgilerin tartışıldığı değil, bu bilgilerin aynı zamanda toplumsallaştırıldığı zeminler olması bakımından önemlidir. Bu sürecin başarılı biçimde tamamlanması, TMMOB bütünlüğü içerisinde işbirliği ve dayanışma içerisinde sürdürülebilmesiyle mümkündür. Tüm odalarımıza bu süreçte başarılar diliyorum.

Değerli Arkadaşlar,

Türkiye'deki 650 bini aşkın mühendis, mimar ve şehir plancısının üye olduğu 24 odamızda Genel Kurullar sürecimiz de başlayacak. Hepiniz biliyorsunuz ki TMMOB örgütlülüğü açısından genel kurullar süreci basit anlamıyla yönetim organlarının belirlendiği birer seçim süreci değildir.

Bizler için genel kurullar süreci, Odalarımızın ve TMMOB örgütlülüğünün iki yıllık çalışma döneminin demokratik ve katılımcı şekilde tartışıldığı, çalışma programımızın ve mesleki-politik yönelimlerimizin belirlendiği, örgütsel yapımızın yenilendiği dönemdir.

Genel kurullar sürecimizin TMMOB'nin tarihsel birikimine ve demokratik değerlerine yakışır biçimde tamamlanacağına inanıyorum.

Hepinize katılımınız için bir kez daha teşekkür ediyorum. Çanakkale İl Koordinasyon Kurulumuza misafirperverlikleri için TMMOB Yönetim Kurulu adına minnet duygularımızı sunuyorum.

Gelecek güzel günlere olan umudum ve inancımla hepinizi dostlukla selamlıyorum.

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB EMEKLİ MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARININ SORUNLARI ÇALIŞTAYI

5 Ekim 2019, ANKARA

Değerli Arkadaşlar,

Hepinizi Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu adına selamlıyorum. Emekli mühendis, mimar ve şehir plancılarının sorunlarını tartışacağımız çalıştayımıza hepiniz hoş geldiniz.

Bildiğiniz gibi 45. Genel Kurulumuzda, ülkemizde yaşanan gelişmelerin meslek alanımıza yansımalarını ve meslektaşlarımızın sorunlarını ortaya koyabilmek için bir dizi çalıştay ve kurultay yapma kararı almıştık.

Bu doğrultuda “Krizle Karşı Emeğimize, Mesleğimize ve Haklarımıza Sahip Çıkıyoruz” kampanyamız çerçevesinde Kamuda Çalışan Meslektaşlarımızın, Ücretli Çalışan-İşsiz Meslektaşlarımızın ve OHAL KHK’larıyla İhraç Edilen Meslektaşlarımızın sorunlar ilişkin üç ayrı çalıştay düzenledik.

Daha sonrasında da İş Güvenliği Uzmanı meslektaşlarımızın ve Bilirkişilik alanının sorunlarına ilişkin çalıştaylar gerçekleştirdik.

Önümüzdeki aylarda Engelli meslektaşlarımızın sorunlarına ilişkin bir çalıştay ve TMMOB Kadın Kurultayı gerçekleştireceğiz.

Bütün bu çalıştay ve kurultaylarımızda elde ettiğimiz veriler ve tartıştığımız konular ışığında 2020 yılı Nisan ayı içerisinde TMMOB Mühendis, Mimar, Şehir Plancılarının Güncel Sorunları ve Çözüm Önerileri Kurultayı’nı gerçekleştireceğiz.

2 yıllık çalışma dönemimizde yürüttüğümüz tüm bu çalışmalardan elde ettiğimiz veriler, içinden geçtiğimiz krizin ülkemizdeki mühendis, mimar ve şehir plancılarına etkisini bütünlüklü olarak ortaya koyabilmemizi sağlayacak. Böylece 46. Genel Kurulumuzda çok daha sağlıklı bir tartışma yürütme ve mücadele programa hazırlama olanağı bulacağımıza inanıyorum.

Değerli Arkadaşlar,

Bugünkü çalıştayımızın konusu daha öncekilerden çok daha kapsayıcı bir başlık. Tüm meslek disiplinlerinden ve tüm çalışma alanlarından meslektaşlarımızı kapsıyor.

Yasalara göre belirlenmiş çalışma süresini dolduran ve yaşlılık, hastalık gibi bir nedenle işinden ayrılan, kendisine geçmiş emeklerinin karşılığında aylık bağlanan tüm meslektaşlarımız emekli statüsüyle yaşamlarını sürdürüyor.

Aslına bakarsanız emekli olacak kadar çalışabilmenin, emekliliğe kadar sağlıklı yaşayabilmenin büyük bir mucize olduğu ülkedeyiz. Trafik kazaları, afetler, kitle katliamları, iş cinayetleri, terör saldırıları gibi doğal sayılamayacak ölümler nedeniyle pek çok yurttaşımız emekli olacak kadar yaşayamıyor bile.

Emekli olabilen yurttaşlarımız için ise emeklilik bir fırsat olarak değil, yeni bir yaşam zorluğu olarak yaşanıyor. Bugünkü çalıştayımızda emeklilik hakkı kazanan meslektaşlarımızın karşılaştıkları sorunları ele alıp, bu sorunların çözümü için yapılması gerekenler üzerine konuşacağız.

Az önce bu ülkede emekli olabilmenin zorluğundan bahsetmiştim. O yüzden emeklilere geçmeden önce emekli olamayanların, şimdilerde bilinen adıyla Emeklilikte Yaşa Takılanlar yani EYT'lılerle ilgili durumu hakkında konuşmamız gerekiyor.

Biliyorsunuz Türkiye'de siyasal iktidarlar yaşanan toplumsal felaketleri siyasal fırsata çevirmek konusunda ustadırlar. Bugün karşı karşıya geldiğimiz EYT sorununun kaynağı olan 4447 sayılı Kanun, DSP, ANAP, MHP koalisyonu döneminde 17 Ağustos 1999 depreminden 1 hafta sonra Meclis'te kabul edildi.

Dönemin Hükümeti insanların bedenleri hala enkaz altındayken, IMF ve Dünya Bankasına verdikleri sözü yerine getirebilmek için Sosyal Güvenlik Yasasını meclisten geçirerek emeklilik yaşını kadınlarda 58, Erkeklerde 60'a çıkardılar.

Getirilen bu yaş sınırı sadece yeni işe girenleri değil eski çalışanları da kapsıyordu. Yani çalışanların kazanılmış hakları gasp edilmiş oluyordu. Geçmişe dönük uygulama nedeniyle sigortalılık süresi ve prim gün şartlarını yerine getirenler ama yaş şartını yerine getiremeyenler emeklilik için yaş beklemek zorunda kaldı. Kademeli geçiş hükümleri ve ekonomik kriz nedeniyle bu sorun giderek büyüyor. Bugün artık EYT önemli toplumsal bir sorun haline gelmiş durumda.

TMMOB olarak bu konudaki tutumumuz nettir. Çalışanların kazanılmış haklarını gasp eden, bu sorun ekonomik maliyet ve kaynak gerekçesiyle görmezden gelinemez. Ekonomi politikaları, mevcut kaynakların hangi ihtiyaçlara harcanacağıyla ilgilidir. Bugün siyasal iktidar tüm kaynakları

yandaş sermaye kesimlerinin hizmetine yönlendirmektedir. Birbiri ardına çıkarılan kurtarma yasaları ile yandaş şirketlere kamu kaynakları aktarılmaktadır. Kamu bankalarının tüm kredileri olanakları sermaye kesimlerine sunulmaktadır. Şirketlerin zararlarının maliyeti, tüm topluma ödetilmektedir.

Bizim talebimiz, kamu kaynaklarının emekçiler için kullanılmasıdır, emekçilerin alın terinin ödenmesi için kullanılmasıdır. Bugün EYT'liler kendileri için bir lütf değil, emeklerinin, alın terlerinin karşılığını istemektedir. Bu soruna duyarsız kalınmamalıdır. Sorunun tarafı olan EYT'liler, sendikalar, toplumsal kesimler ve Siyasi Partiler derhal bir araya gelmelidir. Herkesi ikna ederek toplumsal sorunu ortadan kaldıracak bir çözüm üretilmelidir.

Değerli Arkadaşlar,

2018 yılı verilerine göre ülkemizde 12 milyon 828 bin emekli ve hak sahibi bulunuyor. Ülke nüfusumuzun yüzde 15'inden fazlası emekli statüsünde yaşamını devam ettiriyor. Türkiye'de yıllardır yaratılan toplumsal algı, bu büyük nüfus kesiminin toplumsal yaşamın aktif bir parçası olduğu gerçeğinin görmezden gelinmesidir.

Ülkemizde emekli denildiğinde akla gelen ilk şey, ayın belirli günlerinde bankalar önünde oluşan kuyruklardır. Gazete ve televizyon haberlerinde yıllardır aşına olduğumuz bu görsel, emeklileri maaş günlerinde sokağa çıkan, diğer günlerde evde oturup torun bakan bir kesim olarak algılanmasının göstergesidir.

Bu durum aslında egemen kesimlerin emeklilere yüklediği roldür. Emeklilik, bir tür toplumsal dışlama mekanizması olarak işlev görmektedir. Bu anlayışa göre üretimin aktif bir parçası olmayanlar, toplumsal zenginliklerin de hak sahipleri olamaz.

Bu dışlayıcı anlayış, emek ile emekli arasındaki bağı koparmak, görünmez kılmak istemektedir. Emekliler toplumun sırtında bir yükmiş gibi gösterilmektedir.

Oysa her şeyden önce bilinmelidir ki sosyal güvenlik devletin en temel görevi, yurttaşın da en öncelikli hakkıdır. Sosyal güvenliğin temel amacı bireyleri karşılaştacağı sosyal risklere karşı korumak ve bu risklerle karşılaştıkları zaman, riskin etkilerini en aza indirmektir. Bunun için çalışanların maaşlarından sosyal güvenlik primi tahsil edilir ve bu primler

devlet tarafından kullanılır. Yani sosyal güvenlik mekanizmasının temel mantığı toplumun bütününün, her bir parçasına ve geleceğine ortaklaşa sahip çıkmasıdır.

Neoliberal anlayış bu toplumsal mekanizmayı ortadan kaldırmak istemektedir. 1980’li yıllardan beri ülkemizde emekçilerin ve emeklilerin yaşadığı hak kayıplarının temelinde bu neoliberal anlayış yatmaktadır. Neoliberalizm, eğitim ve sağlık gibi kamusal hizmetlerle birlikte, sosyal güvenlik sistemini de ticarileştirmek, özelleştirmek istemektedir. Bu anlayış, yıllar içerisinde emeklilerin haklarının, maaşlarının ve sosyal durumlarının kötüleşmesine neden olmaktadır.

2008 yılında, TMMOB’nin içinde bulunduğu emek ve meslek örgütlerinin etkin muhalefetine rağmen çıkarılan Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Yasası, sağlıkta ve sosyal güvenlikteki bu neoliberal dönüşümün, ticarileşmenin en önemli adımı oldu.

Daha önce söylemiştim siyasal iktidarlar krizleri fırsata çevirmek konusunda eşsiz bir yeteneğe sahiptir diye. 2008 yılında Türkiye’nin dört bir yanında SSGSS yasasına karşı geniş bir muhalefet örgütlenmişti. Birbiri ardına yapılan sokak eylemleriyle AKP’nin sarsılmaz gibi görülen toplumsal hegemonyası büyük bir yara almıştı. Ama tam o dönemde açılan Kapatma Davası, oluşan bu toplumsal dalganın geri çekilmesine neden oldu. AKP bu krizi fırsat bilerek SSGSS Yasasını meclisten geçirdi.

Yasayla beraber emeklilik yaşı uzatıldı, çalışma gün sayısı artırıldı, aylık bağlama oranları düşürüldü, sağlığın finansman modeli değiştirildi. Sonrasında özel hastanelere büyük kaynaklar aktarıldı. Bireysel emeklilik sistemleri ortaya çıktı. Zamanla Bireysel Emeklilik Sistemi zorunlu hale getirildi.

Sosyal güvenlik sisteminin dönüştürülmesindeki amaç emeklilik primlerimizin toplandığı fonların kamunun değil, özel şirketlerin kontrolünde olmasıdır. Bizim alın terimizden, sermaye kesimleri için kaynak yaratılmak istenmesidir.

Tüm bu süreçler sermayenin küresel ihtiyaçlarına paralel olarak yürütülmektedir. Bu açıdan bakıldığında 199 yılında DSP, ANAP ve MHP Koalisyonu’nun IMF-Dünya Bankası güdümünde yaptığı düzenlemeler ile 2008 yılında ve sonrasında AKP’nin uluslararası sermaye odaklarının güdümünde yaptığı düzenlemeler ortak bir amaca hizmet etmektedir. O amaç da kamunun tasfiyesi, kamusal zenginliklerin sermayeye aktarılmasıdır. Bu anlayış emekliliği zorlaştırdığı gibi, emeklilerin yaşamını da zorlaştırmaktadır.

Bu durumdan meslektaşlarımız da etkilenmektedir. Bugün için kamuda en üst düzey bir görevden emekli olmamışlarsa, mimar, mühendis ve şehir plancılarının alacakları emekli maaşıyla günümüzde insanca yaşamaları mümkün değildir. Toplumun dar ve sabit gelirli diğer kesimleri gibi, emekli meslektaşlarımız da büyük sıkıntılar içinde yaşamaktadır. Kriz dönemiyle birlikte artan yaşam maliyetleri bu sıkıntıları sürdürülemez boyutlara taşımıştır.

Değerli Arkadaşlar,

Bildiğiniz gibi yıllardır yapılan tüm neoliberal düzenlemeler reform adı altında topluma sunuluyor. Sosyal güvenlik adı altında yapılan reformlara da gerekçe olarak hızla artan emekli sayısı nedeniyle Sosyal Güvenlik Kurumu'nun aktüeryal dengesinin bozulması öne sürülüyor. Çalışan nüfus başına düşen emekli sayısının fazlalığını ülkenin geleceği için tehdit olarak göstermek istiyorlar.

AKP'nin her alanda kullandığı ayrıştırma-çatıştırma politikasını bu konuda da uygulayarak emekliler ile çalışanlar, gençler ile yaşlılar arasında uzlaşmaz bir karşıtlık varmış gibi gösteriliyor. Oysa konuşmamın başında da değindiğim gibi temel mesele toplumsal kaynakların nereye aktarılacağı sorunudur.

Sorun çalışan sayısı ile emekli sayısı arasındaki orantısızlığın giderilmesiyle, çözüm, çalışan sayısının yani istihdamın artırılmasıdır. Ülkede % 14 işsizlik varken, emeklilik yaşını 80 yaşına da çıkartsanız, bu sorunu çözemezsiniz. Ülkemizin sorunu emeklilerin çokluğu değil, çalışanların daha doğrusu iş bulabilenlerin azlığıdır.

İstihdamı artırmadan, kayıt dışı istihdamı ortadan kaldırmadan hangi reformu yaparsanız yapın bu konuda ileri bir adım atılamaz. Fakat AKP iktidarı istihdamı artırma konusunda beceriksiz olduğu kadar, kayıt dışı istihdamı azaltmak konusunda da isteksiz görünmektedir.

Bunun en önemli delili, Sosyal Güvenlik Kurumu ile Birliğimiz arasında 2012 yılında imzalanan İşbirliği Protokolünün 2017 yılında iptal edilmesidir.

Hatırlayacaksınız TMMOB ile SGK arasında imzalanan protokol, mühendis, mimar ve şehir plancılarının TMMOB tarafından duyurulan ücretin üzerinde çalıştırılmasını ve SGK'nın gerçek ücretler üzerinden prim toplamasını sağlamayı hedefliyordu.

Bu protokolle mühendis, mimar ve şehir plancılarının istihdam edildiği çalışma alanları disipline edildi ve kayıt dışılığın önlenmesinde ciddi adımlar atıldı.

SGK, 2017 yılında bu protokolü tek taraflı olarak feshetti. Bunun sebebi olarak da işverenlerin isteklerinin bu doğrultuda olduğunu tarafımıza bildirdi. Yani çalışanların sosyal güvenliğinden sorumlu SGK açık biçimde işverenden yana tutum alarak, kayıt dışılığa ve eksik prime göz yumduğunu dile getirdi.

Protokolün iptal edilmesi mühendis, mimar ve şehir plancılarının hak kaybına uğraması ve SGK'nın pirim kaybına uğraması anlamına gelmektedir. Devlet bu duruma çanak tutmaktadır.

Bizler TMMOB olarak SGK protokolü öncesinde de asgari ücret açıklıyorduk, sonrasında da açıklamaya devam ettik. TMMOB ve Odalarımız olarak bu konunun takipçisi olmaya devam edeceğiz. Üyelerimizi bu konuda daha fazla bilinçlendirip, daha fazla cesaretlendirmeliyiz. Onların yanında olduğumuzu, hukuki olarak yaptırımımızın olduğunu üyelerimize göstermemiz gerekiyor.

Değerli Arkadaşlar,

Emekli meslektaşlarımızın ekonomik ve sosyal sorunları konusunda Birliğimiz bünyesinde oluşturduğumuz ve bu çalışmayı organize eden çalışma grubumuz emekli meslektaşlarımızın farklı alanlarda yaşadığı sorunlar ve taleplerimiz konusunda bugüne kadar oldukça detaylı çalışmalar yaptılar. Bugünkü çalıştayımızda sizlerin de katkısıyla bu konudaki birikimlerimizin zenginleşeceğine kuşku yok.

Her zaman söylediğimiz gibi emekli üyelerimizin sorunları, TMMOB'nin sorunudur. Emekli üyelerimizin talepleri, TMMOB'nin talepleridir.

Çalıştayımızın düzenlenmesinde emeği geçen düzenleme kurulu üyelerimize hepinizin huzurunda teşekkür ediyorum. Burada yürütülecek tartışmaların sorunlarımızın çözümüne ve örgütlülüğümüzün büyütülmesine katkı vereceğine olan inancımla hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yaşasın TMMOB Örgütlülüğü, Yaşasın Mücadelemiz!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Üyesi

10 EKİM KATLIAMI'NIN 4. YILI ANMA ETKİNLİĞİ

10 Ekim 2019, ANKARA

Değerli Basın Emekçileri, Kaybettiğimiz Arkadaşlarımızın Değerli Aileleri, Kardeşlerim!

Dört yıldır dinmeyen acımız, bitmeyen öfkemiz ve çoğalan özlemimizle bir kez daha Ankara Garı önündeyiz.

Bundan tam dört yıl önce, 10 Ekim 2015 sabahında bu alanda yüreklerinde sevgi, gözlerinde gülücük, dillerinde barış türküleri olan on binlerce kişi kardeşçe yan yana bulunuyordu.

DİSK, KESK, TMMOB ve TTB'nin yaptığı emek-barış ve demokrasi çağrısına kulak vererek Türkiye'nin dört bir yanından buraya gelen on binlerce kardeşimiz dünya tarihinin en alçak saldırılarından birisine hedef oldu.

Saat tam 10'u 4 geçte birbiri ardına patlayan iki bomba sonucunda 103 arkadaşımız hayatını yitirdi. 500'e yakın arkadaşımız yaralandı ve sakat kaldı.

Türkiye tarihinin en büyük kitle katliamında kaybettiğimiz bütün arkadaşlarımızı saygı ve özlemlerle anıyoruz. Arkadaşlarımıza olan hasretimiz, her geçen gün daha da büyüyor.

Bugün söylersek söyleyelim, yaşadıklarımızın ve kaybettiklerimizin yanında önemsiz kalacak.

Yitirdiklerimizi sonsuzluğa uğurladık ve bizler, o meydandan sağ çıkanlar, katliamın içimizde bıraktığı derin boşlukla ve tarifsiz kederle yaşamaya devam ediyoruz.

Değerli Basın Emekçileri, Sevgili Kardeşlerim

Bildiğiniz gibi geçtiğimiz yıl Ağustos ayında 10 Ekim Davası karara bağlandı ve 9 kişi hakkında 101 kez ağırlaştırılmış müebbet cezası verildi. Dosyaları ayrılan 16 firari sanık hakkındaki davanın üçüncü duruşması 21 Kasım'da görülecek.

Katliama ilişkin dava iddianamesi mahkemeye sunulduğu günden itibaren yürütülen soruşturmanın olayı tüm boyutlarıyla açıklığa kavuşturmaktan uzak olduğunu ifade ettik.

3 yıldır katıldığımız her duruşmada, katliamda ihmali olan kamu görevlilerinin ve sorumlulukları bulunan siyasetçilerin de yargılanması gerektiğini dile getirdik. Ne yazık ki mahkeme bu doğrultuda cesur bir adım atmadı ve bu eksik karar sonucunda kamuoyu vicdanında adalet tecelli etmedi.

Saldırı sonrasında yaptığı “patlama sonrasında oylarımız yükseliyor” sözleriyle hafızalarımızda yer eden dönemin Başbakanı, geçtiğimiz aylarda “7 Haziran-1 Kasım seçimleri arası dönemdeki defterler açılırsa birçok siyasetçi insan içine çıkamaz” açıklamasında bulundu.

Bu sözler, katliamın siyasal boyutları konusundaki endişe ve iddialarımızın haklılığını göstermiştir. Buradan davanın görülmekte olduğu mahkeme heyetini bir kez daha göreve çağırıyoruz: Bu açıklama hem bir ihbar, hem de itiraf kabul edilmelidir. Başta dönemin başbakanı ve içişleri bakanı olmak üzere dönemin siyasilerini davaya dâhil edilmelidir.

Yakın tarihimizin en karanlık döneminin aydınlığa kavuşması için siyasetçileri de ellerine vicdanlarına koymaya, gerçekleri açıklığa kavuşturmaya çağırıyoruz: Türkiye'nin barış umuduna darbe vuran, insanları sokağa çıkamaz hale getiren 7 Haziran ile 1 Kasım 2015 seçimleri arasında yaşanan olayların arkasında hangi siyasetçiler var? Suruç ve Ankara Garı'nda yaşanan katliamların siyasal sorumluları kim?

Bilinmelidir ki, insanlığa karşı işlenen bu suçların faillerini gizleyenler, bu suçların ortağıdır. İktidarını korumak için toplumu kaos ve şiddet sarmalına sürükleyenleri asla unutmayacağız. Kardeşlerimizin hayatlarından, bizlerin acılarından oy devşirenleri asla affetmeyeceğiz.

Değerli Basın Emekçileri, Sevgili Kardeşlerim

Bildiğiniz gibi 10 Ekim Katliamı sonrasında Ankara Büyükşehir Belediye Meclisinde alınan kararla, Ankara Garı önündeki alana, “Demokrasi Meydanı” adı verildi. Bu alanın ortasına da üç ayrı yüzünde katliamda kaybettiğimiz arkadaşlarımızın fotoğraflarının ve Emek-Barış-Demokrasi ifadelerinin olduğu geçici bir pano yerleştirildi.

Bugüne kadar anmalarımızı bu geçici sembolik anıt etrafında gerçekleştirdik. Ne var ki geçici olarak yerleştirilen bu sembolik anıt katliamın neden olduğu derin acının temsili için yeterli değildir. Üstelik kaybettiğimiz arkadaşlarımızın fotoğraflarının olduğu bu geçici pano zaman zaman faşist saldırılara maruz kalmaktadır.

Büyükşehir Belediye Başkanlığı ile yürüttüğümüz görüşmelerde, katliamın yaşandığı meydana kalıcı bir mekânsal düzenleme yapılması konusunda fikir birliğine vardık.

Bu doğrultuda hazırlanacak projenin belirlenmesi için TMMOB, KESK, DİSK, TTB ve 10 Ekim Barış ve Dayanışma Derneği olarak “Emek, Barış ve Demokrasi Meydanı Anıt Meydan ve Anma Yeri Tasarımı Uluslararası Fikir ve Tasarım Projesi Yarışması” düzenliyoruz.

İlerleyen günlerde yarışma şartnamesini paylaşarak yarışma sürecini başlatacağız. İnsanlığa karşı işlenen bir suç olan 10 Ekim katliamını uluslararası kamuoyunun da gündemine taşımak için yarışmayı uluslararası formatta gerçekleştireceğiz.

Proje kapsamında Gar önü ve çevresi bir bütün olarak yeniden ele alınacak ve alan anıtsal biçimde yeniden dönüştürülecektir. Yarışmayı kazanan proje 14 Mart 2020 tarihinde kamuoyuna açıklanacak ve umuyoruz ki hızla uygulanacaktır. Yarışma projesine ilişkin şartları ve detayları önümüzdeki birkaç gün içerisinde paylaşacağız.

Değerli Basın Emekçileri, Sevgili Kardeşlerim

Eşitlik, özgürlük, demokrasi ve barış mücadelesi yitirdiğimiz arkadaşlarımızın en büyük emanetidir. Bizler bu emanete sahip çıkacağız. Bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da bu doğrultuda kararlı mücadelemizi sürdüreceğiz.

Barış için, eşitlik için, özgürlük için canı toprağa düşenler, barışa, eşitliğe ve özgürlüğe can olsunlar!

Ve ant olsun ki, kaybettiklerimizi unutmayacağız, unutturmayacağız!

Ve ant olsun ki, sorumlularını unutmayacağız, affetmeyeceğiz!

Yaşasın Emek, Barış ve Demokrasi Mücadelemiz

Yaşasın Halkların Kardeşliği

DİSK - KESK - TMMOB - TTB - 10 Ekim Barış ve Dayanışma Derneği

BÜYÜK MENDERES HAVZASINDA JEOTERMAL ENERJİ SANTRALİ GERÇEĞİ ÇALIŞTAYI

12 Ekim 2019, AYDIN

Değerli Konuklar, Değerli Meslektaşlarım

TMMOB Yönetim Kurulu ve şahsım adına sizleri saygıyla selamlıyorum. Büyük Menderes Havzasında Jeotermal Enerji Santrali Gerçeği Çalıştayımıza hepiniz hoş geldiniz.

Geçtiğimiz Temmuz ayı içerisinde TMMOB bünyesinde oluşturduğumuz heyetimiz Aydın'ı ziyaret ederek Jeotermal Enerji Santrallerinin durumunu yerinde inceleme fırsatı bulmuştu. Bu ziyaret sırasında Aydın İl Koordinasyon Kurulundaki arkadaşlarımızla yürüttüğümüz istişareler sonrasında, bu önemli konuyu daha derinlikli olarak tartışabileceğimiz bir çalıştayın yapılması doğrultusunda karar verildi. Başta Aydın İl Koordinasyon Kurulumuz olmak üzere, bu kısa sürede çalıştayın hazırlanmasında emeği geçen tüm arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum.

Aydın ilimiz benzeri olmayan bir zenginliğe sahip. Aydın ilimizde jeolojik konumundan kaynaklı olarak, bugüne değin ülkemizde bulunan en zengin jeotermal kaynaklar var. Büyük Menderes Grabeni boyunca devam eden bu kaynaklar, kentin tam altından da geçiyor. Geçmiş dönemde bu topraklar üzerinde kurulan pek çok medeniyetin sonunu getiren fay hareketleri, bugün Aydın ilimiz için büyük bir zenginlik kaynağı yaratmış bulunuyor.

Bildiğiniz gibi doğal kaynaklar bilimsel ve teknik ilkeler ışığında kamu yararına kullanıldığı zaman hepimiz için zenginlik kaynağı olabilirken, uygunsuz tekniklerle ve kamusal çıkar gözetilmeden kullanıldığında toplumsal bir tehlide de dönüşebiliyorlar.

TMMOB olarak bundan tam 13 yıl önce, 2006 yılında “Jeotermal Enerji ve Aydın'daki Geleceği Sempozyumu” için Aydın'da buluşmuştuk. O dönemde henüz bu alanda yasal düzenleme bulunmuyordu ve santraller henüz yapılmamıştı. Ülkemiz için nispeten yeni bir enerji kaynağı olan Jeotermal Enerji Santrallerinin taşıdığı potansiyeli ve Aydın için yaratacağı fırsatları konuşmuştuk.

Bildiğiniz gibi 2007 yılında “Jeotermal Kaynaklar ve Mineralli Sular Kanunu” kabul edildi. Sonrasında da birbiri ardında santraller kurulmaya başlandı. Bugün ülkemizde devrede olan 48 Jeotermal Elektrik Santralının 28 tanesi Aydın’da bulunuyor. Halen yatırım sürecinde olan, ön lisans ve planlama aşamasındaki 25 yeni Jeotermal Elektrik Santrali’nin de 10 tanesi Aydın il sınırları içinde bulunuyor.

Jeotermal enerji sektörünün hızla büyüdüğü bu dönemde yasada ve uygulamada gördüğümüz yanlışlıkları 2007, 2009 ve 2015 yılında gerçekleştirdiğimiz TMMOB Jeotermal Kongrelerimizde ve 2009 yılında gerçekleştirdiğimiz Aydın Kent Sempozyumun da dile getirmeye çalıştık. Tüm uyarı ve çözüm önerilerimize rağmen mevzuatta ve uygulamadaki sorunlar giderilmedi.

Bugün geldiğimiz noktada başta Aydın ilimiz olmak üzere ülkemizdeki Jeotermal Enerji üretimimiz, temiz, sürdürülebilir ve yenilenebilir niteliğini kaybetmiş durumdadır. Temmuz ayı içerisinde gerçekleştirdiğimiz keşif ve gözlemlerde, mevcut jeotermal santral kuyu ve iletim hatlarının, gerek işletme gerekse de yer seçimi aşamalarında bilimsel ve teknik gereklilikler ile mevzuata aykırılıklar içerdiği tespit edilmiştir.

Bunun yanı sıra denetim aşamasında sorunlar olduğu ve ölçüm sonuçları konusunda kamuoyunu bilgilendirme ve şeffaflık ilkelerine uyulmadığı görülmüştür.

Bu durumun Aydın’daki incir ve zeytin başta olmak üzere tarımsal faaliyetlere, çevre ve halk sağlığına yönelik olumsuz etkileri bulunmaktadır. Konunun önemine binaen Birliğimiz bünyesinde bir komisyon oluşturduk. Komisyonumuz tarafından hazırlanacak “Jeotermal Enerji Santrallerinin Çevresel Etkileri” konulu kapsamlı bir Raporu kısa sürede kamuoyu ile paylaşacağız.

Değerli Konuklar,

Doğanın ve doğal kaynakların insan ihtiyaçları doğrultusunda dönüştürülmesi çabası, biz mühendis, mimar ve şehir plancılarının mesleki faaliyetlerinin ortak unsurudur. Bu çabanın, dünyamızın ve insanlığın ortak geleceğini güvence altına alacak biçimde sürdürülebilmesi, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği’nin en önemli önceliklerinden birisidir.

Doğanın ve insanlığın ortak geleceği söz konusu olduğunda akla gelen ilk başlıklardan birisi Çevre ise diğeri de “Enerji” olmaktadır.

Enerji hepimizin bildiği gibi insan yaşamının ve toplumsal yaşamın zorunlu ve temel bir gereksinimidir. Enerjiden yararlanmak çağdaş bir insanlık hakkıdır.

Nüfus artışına ve toplumsal gelişmeye paralel olarak enerji talebimiz hızla artmaktadır. Ülkemiz enerji temini açısından yüksek oranda dışa bağımlıdır.

Artan enerji ihtiyacımızın ucuz, sürekli ve güvenli bir şekilde karşılanmasında yaşanan sıkıntılar ülkemizin en önemli problemlerinden biridir.

Diğer yandan daha fazla kar uğruna sadece insan emeğini değil, doğal kaynaklarımızı da insafsızca sömüren piyasacı anlayış Aydın örneğinde olduğu gibi çok büyük çevresel felaketlere yol açmaktadır.

Tüm bu problemlerin çözümü için enerji alanının üretimden tüketime kadar her aşaması bütüncül olarak kamusal planlanma ile yönetilmelidir.

Dışa bağımlılığın azaltılması, enerjinin tüm yurttaşlarımız için ihtiyacı kadar, kaliteli, sürekli, düşük maliyetli bir şekilde sağlanması, yerli ve yenilenebilir kaynak kullanımı, enerji verimliliği, çevre ve halk sağlığı kriterleri bu kamusal planlamanın temelinde yer almalıdır.

Bildiğiniz gibi jeotermal enerji doğru kullanıldığında çevreye en az zarar veren enerji kaynaklarından biridir. Jeotermal enerjinin yenilenebilir, sürdürülebilir ve ekolojik niteliklerini korumak için santrallerin yaşam alanlarının yakınına kurulmaması, yeraltından çıkan gazların atmosfere salınmaması ve yeraltından çıkan akışkanın yerüstüne deşarj edilmemesi gerekiyor.

Bu temel nitelikteki kurallara uyulmadığında ise Jeotermal enerji havamıza, suyumuzla, toprağımıza, tarım ürünlerimize ve sağlığımıza zarar verebilmektedir. Yaşanan süreçte, Jeotermal enerji kaynaklarının yoğunluklu olduğu Ege bölgesinde ve özellikle de Aydın'da; kâr odaklı, çevresel tahribatların görmezden gelindiği ve buna ilişkin önlemlerin alınmadığı bir uygulama söz konusudur.

Bu durum bölgedeki ekolojik sistemi ve tarımsal üretimi geri dönülemez derecede tahribata uğratmıştır. Havaya salınan gazlar ve koku rahatsız edici boyutlara ulaşmıştır. Geçmişte inciriyle, zeytiniyle, pamuğuyla meşhur bu yörede tarımsal ürünü kalitesi ve verimi hızla düşmektedir.

Bölge halkı da yıllardan bu yana bu olumsuz gidişata tepkisini göstermektedir. “Sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkı” hepimizin anayasal hakkıdır. Bu hakkını savunmak için, havasını, suyunu, doğasını savunmak için verilen tüm mücadelelerin yanındayız. Jeotermal Enerji Santrallerine karşı başta Kızılcaköy, Kırıkköy ve diğer yöre halklarının sergilediği haklı tepki ve mücadelesinin destekçisi ve takipçisiyiz.

Sorunun daha da büyümemesi için mevcut Jeotermal Enerji Santralleri etkin bir şekilde denetlenmelidir. Yanlış yerde yanlış projelendirilen ya da yanlış uygulamalarla işletilen santraller kapatılmalıdır. Kapasite aşımı nedeniyle Aydın ilinde yeni JES yatırımlarına izin verilmemelidir.

TMMOB olarak doğayı ve insan hayatını yok sayan bu üretim anlayışına karşı hukuki mücadelemizi sürdüreceğiz. Kamu yararı görmediğimiz ihale ilanlarına karşı açtığımız davalar görülmeye devam ediyor. Bu davaların peşini bırakmayacağız.

Jeotermal Enerji Santrali sorunu, sadece Aydın ilinin sorunu değildir. Manisa, Denizli, İzmir, Çanakkale, Afyon, Van, Elazığ, Bolu dâhil birçok ilimiz kontrolsüz ve denetimsiz jeotermal enerji yatırımları tehdidiyle karşı karşıyadır. Bu nedenle konuya bütüncül yaklaşmalı, ülke düzeyinde gerekli bilimsel ve teknik çalışmalar yürütülmeli, mevzuat yeniden değerlendirilmeli, kamu denetimi etkin bir şekilde sağlanmalıdır.

Değerli Konuklar,

Bildiğiniz gibi TMMOB ülkemizdeki mühendis, mimar ve şehir plancılarının hak ve çıkarlarını halkımızın çıkarları temelinde korumak ve geliştirmek, mesleki, sosyal ve kültürel gelişmelerini sağlamak ve mesleki birikimlerini toplum yararına kullanmalarının zeminini yaratmakla görevlidir.

Bugünkü çalıştayımızı da bu görevin bir parçası olarak görüyorum. Çalıştayımızın başta Aydın ve Büyük Menderes Havzası olmak üzere Türkiye'nin her yerindeki Jeotermal Enerji Santrallerinde yaşanan sorunların çözümüne katkı vereceğine inanıyorum.

Bu anlayışla çalıştayımıza katkı veren tüm arkadaşlarımıza yeniden teşekkür ediyor, önümüzdeki süreçte hepimize kolaylıklar diliyorum.

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

VI. ELEKTRİK TESİSAT ULUSAL KONGRE VE SERGİSİ

16-19 Ekim 2019/İZMİR

Değerli Hocalarım, Değerli Meslektaşlarım, Değerli Konuklar

TMMOB Yönetim Kurulu ve şahsım adına sizleri saygıyla selamlıyorum, hepimiz hoş geldiniz.

Ülkemizin ve dünyanın farklı yerlerinden değerli katılımcıların katkısıyla 4 gün boyunca devam edecek bu önemli kongrenin hazırlanmasında emeği olan başta EMO İzmir Şubesi Yönetim Kurulu olmak üzere tüm arkadaşlarımıza tebrik ediyorum. Burada yürütülecek tartışmaların ve yapılacak serginin sektör için faydalı olacağına gönülden inanıyorum.

Değerli Arkadaşlar,

Kongrenin teması olarak belirlenen “enerjide dijitalleşme” kavramı son yıllarda giderek önem kazanıyor. Endüstri 4.0 kavramıyla paralel olarak yürüyen bu alandaki gelişmelerin enerji sektörünü yeni bir aşamaya taşıyacağı görünüyor.

Dijital teknolojilerin ve akıllı cihazların hayatlarımızda kapladığı yer arttıkça, bu teknoloji ve cihazlara daha verimli enerji sağlayabilmenin önemi de artıyor.

Geçtiğimiz günlerde açıklanan 2019 yılı Nobel Kimya Ödülü’nün, taşınabilir cihazların çalışma süresini uzatan, lityum iyon bataryaların icat edilmesine katkıda bulunan bilim insanlarına verilmesi bu konunun önemini gösteriyor.

Öte yandan enerjinin dijitalleşmesi konusunda bugün geldiğimiz nokta, akıllı cihazlara enerji sağlamanın ötesine geçmiş durumda. Bugün tartışılan konu, enerji üretiminin ve dağıtımının akıllı hale getirilmesi. Fiziki enerji kaynaklarının iletişim teknolojileri ile bütünleştirilmesi ile yaratılacak akıllı enerji sistemlerinin ve akıllı şebekelerin, enerji alanındaki teknolojik verimliliği arttırması yönünde önemli adımlar atılıyor.

Bu kongrede yürütülecek tartışmaların sektördeki bilimsel ve teknik gelişmelerin paylaşılması ve toplumsallaşması konusunda ön açıcı olacaktır.

Değerli Arkadaşlar,

Bildiğiniz gibi TMMOB ülkemizdeki mühendis, mimar ve şehir plancılarının hak ve çıkarlarını halkımızın çıkarları temelinde korumak ve geliştirmek, mesleki, sosyal ve kültürel gelişmelerini sağlamak ve mesleki birikimlerini toplum yararına kullanmalarının zeminini yaratmakla görevlidir.

Bu doğrultuda mesleki alanlarımızla ilgili gelişmelerin ve politikaların sosyal, siyasal, ekonomik ve kültürel boyutlarını derinlemesine kavramak, yorumlamak ve toplumu bilgilendirmek için teknik kongre ve sempozyumlar düzenliyoruz. Bu kongre ve sempozyumlarda ortaya çıkan yeni bilgi ve birikimlerin, yeni anlayışların toplum yararına hayata geçirilmesi için mücadele ediyoruz.

Doğanın ve doğal kaynakların insan ihtiyaçları doğrultusunda dönüştürülmesi çabası, mühendis, mimar ve şehir plancılarının mesleki faaliyetlerinin ortak unsurudur. Bu çabanın, dünyamızın ve insanlığın ortak geleceğini güvence altına alacak biçimde sürdürülebilmesi, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'nin en önemli önceliklerinden birisidir.

Doğanın ve insanlığın ortak geleceği söz konusu olduğunda akla gelen ilk başlıklardan birisi “Enerji” olmaktadır. Enerji konusu TMMOB'nin en önem verdiği konulardan birisini oluşturuyor. Çünkü enerji, hem mesleki faaliyetlerimizi temelini oluşturan bir faktör olarak, hem de ekonomik ve toplumsal gelişmelere yön verebilme kapasitesiyle hayatımızda büyük bir yer tutmaktadır. Günümüz dünyasında enerji, insan yaşamının zorunlu ve temel bir gereksinimi haline gelmiştir.

Enerjiye ihtiyacımızın bu kadar büyükken, enerji kaynaklarına ulaşma imkanımızın bu denli sınırlı olduğu bir dünyada enerji politikalarının önemi çok daha artıyor. Bizler TMMOB olarak yıllardır enerjinin tüm yurttaşlarımız için ihtiyacı kadar, kaliteli, sürekli, düşük maliyetli ve sürdürülebilir biçimde sağlanabileceği enerji politikasının oluşturulması için çaba harcıyoruz.

Artan enerji ihtiyacımızı enerji kaynaklarını tüketerek, enerji üretimi için büyük paralar harcayarak değil, enerji üretimini verimli ve enerji kullanımını tasarruflu hale getirerek karşılayacak politikalar üretmeye çalışıyoruz. Gelişen teknolojinin ve dijitalleşmenin sağladığı yeni fırsatlar bu doğrultudaki çabalarımızı destekleyip, güçlendiriyor.

Değerli Arkadaşlar,

TMMOB'ye bağlı odalarımızın meslek alanlarına ilişkin konularda düzenlediğimiz kongre ve sempozyumlarda en çok öne çıkan konu, “kamusal fayda” anlayışıdır. TMMOB'nin 1970'li yıllardan bu yana savunduğu bu anlayış, dünyamızın ve ülkemizin geleceği için yegâne çözümdür.

Daha fazla kar uğruna sadece insan emeğini değil, doğal kaynaklarımızı da insafsızca sömüren küresel kapitalizm, bütün dünyayı büyük bir çöküşe doğru sürüklüyor. Kıtlık, enerji krizi, çevre felaketleri, göç ve savaş gibi küresel çaplı felaketlerin önüne geçmenin yegâne yolu, rant hırsının yerine kamusal çıkarı, kontrolsüz bir tüketim anlayışı yerine sürdürülebilir politikaları öne çıkarmaktır.

Enerji politikalarını da bu anlayış çerçevesinde düşünmemiz gerekiyor. TMMOB, enerjiyi kamusal bir hak olarak görmektedir. Tüm yurttaşlarımızın bu haktan eşit biçimde yararlanabilmesi için enerjinin erişilebilir ve nitelikli bir kamusal hizmet olarak sunulması gerekmektedir.

Bildiğiniz gibi enerji sektöründe üretim, iletim, dağıtım ve tüketim faaliyetleri birbiriyle organik olarak bağlıdır. Dolayısıyla üretimden tüketime kadar her aşaması bütüncül olarak kamusal planlama ile yönetilmelidir. Dışa bağımlılığın azaltılması, sürdürülebilirlik, yenilenebilirlik ve arz güvenliği ilkeleri bu kamusal planlamanın temelinde yer almalıdır.

Petrol, doğalgaz, kömür, hidrolik, jeotermal, rüzgâr, güneş, biyoyakıt vb. enerji sektörlerinde konunun uzmanları ve meslek örgütlerinin de katılımıyla hazırlanacak bütüncül strateji belgeleri ile geleceğimizi güvence altına alan bir enerji politikası ortaya çıkartılmalıdır. Bu enerji politikasının temelinde ise rant değil, kamusal fayda olmalıdır.

Görüldüğü gibi enerji alanında yapılması gerekenler ile hali hazırda yapılanlar arasında derin bir uçurum bulunuyor. 1980 sonrasında uygulanan neoliberal politikalar, enerjinin kamusal niteliğini görmezden gelerek bu alanı tümüyle piyasalaştırdı.

Cumhuriyet dönemi boyunca enerji alanında kurulan kamu yatırımları bölünerek özelleştirildi. Mevcut enerji şirketleri parça parça özelleştirilirken, kamusal kaynaklar da Yap-İşlet-Devret modeliyle özel sektörün talanına açıldı. Elektrik santralleri, madenler ve dağıtım

şirketlerinin özelleştirilmesi sonucunda elektrik piyasası büyük oranda özel sektörün kontrolü altındadır.

Geçmişte Türkiye Elektrik Kurumu'nun tekel statüsüne karşı çıkanlar, bugün birkaç holdingin sektörde tekelleşmesini görmezden geliyor. Enerji sektörünün özel şirketler elinde tekelleşmesi, enerji üretim ve dağıtımın tümüyle kâr-zarar hesabına indirgenmesi, ülkenin ortak geleceğini riske atmaktadır.

Değerli Arkadaşlar,

Biliyorsunuz enerji konusu farklı meslek disiplinlerini içeriyor ve TMMOB bütünlüğü içerisinde bu alanda uzun yıllardır çalışmalar ve bilimsel toplantılar gerçekleştiriyoruz. Enerji alanında uzun yıllara dayanan bu çalışmalar sonucunda enerji politikaları konusunda bazı temel ilkeler açığa çıktı. Enerji Çalışma Grubu'muzun katkılarıyla bu ilkeleri broşür haline getirdik. Broşürde yer alan temel ilkelerimizi sayarak konuşmamı tamamlamak istiyorum:

1. Enerji kullanımı temel insan haklarından biridir ve vazgeçilemez.
2. Enerji ihtiyacının karşılanması bir kamu hizmetidir.
3. Enerji kaynakları tüm insanlığın ortak malıdır.
4. Enerji etkin ve verimli kullanılmadır.
5. Enerji üretiminde yenilenebilir kaynaklar öncelikli olmalıdır.
6. Fosil yakıt kullanımı en alt seviyeye indirilmelidir.
7. Enerji üretiminde çevreye en az zarar verecek teknolojilere öncelik verilmelidir.
8. Enerji kaynağının üretilmesi ve enerji tesisi kurulması konusunda son sözü bölgede yaşayan halk söylemelidir.
9. İhtiyaç kadar enerji üretilmelidir.
10. Enerjinin kullanım hakkı yurttaşlara kolayca karşılayabileceği bedellerle sunulmalıdır.
11. Yoksul ailelere yeterli ve gerekli miktarda enerji bedelsiz verilmelidir.
12. Mevcut yerli enerji kaynaklarının tüm çeşitlerine enerji üretiminde yer verilmelidir.

13. Enerji iletim ve üretim planlaması birlikte yapılmalıdır.
14. Enerjide dışa bağımlılık azaltılmalıdır.
15. Enerjiye ulaşım kolay olmalı ve erişiminde herkes eşit olmalıdır.
16. Enerji; güvenilir, kaliteli, sürekli ve yeterli olmalıdır.
17. Enerji tesislerinin planlanması, yapım ve işletilmesi; ilgili meslek kuruluşları, sendikalar, bağımsız uzmanlar ve kamu kuruluşlarının temsilcilerinden oluşan bağımsız bir kurum tarafından denetlenmelidir.
18. Enerjinin üretilmesi için gerekli olan makine ve teçhizat yerli olarak imal edilmelidir.

Sayıdığım bu ilkelerin, 4 gün boyunca sürdüreceğimiz tartışmalar açısından da ufuk açıcı olacağına inanıyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

MMO V. ENERJİ VERİMLİLİĞİ KONGRESİ

18 Ekim 2019/KOCAELİ

“GELECEĞİMİZ ENERJİ”

Değerli Hocalarım, Değerli Meslektaşlarım, Değerli Konuklar

TMMOB Yönetim Kurulu ve şahsım adına sizleri saygıyla selamlıyorum, hepiniz hoş geldiniz.

Ülkemizin ve dünyanın farklı yerlerinden değerli katılımcıların katkısıyla 2 gün boyunca devam edecek bu önemli kongrenin hazırlanmasında emeği olan başta Kongre Düzenleme Kurulu ve MMO Kocaeli Şubesi olmak üzere tüm arkadaşlarımıza tebrik ediyorum. Burada yürütülecek tartışmaların sektör için faydalı olacağına gönülden inanıyorum.

Değerli Konuklar,

Bugünün TMMOB tarihi açısından da önemli bir anlamı var. TMMOB'nin ilk Genel Kurulu bundan 65 yıl evvel 18-21 Ekim tarihleri arasında Ankara'da gerçekleştirilmişti.

TMMOB'nin örgütsel hayatının fiilen başlangıcı olan ilk genel kurulumuzun yapıldığı 18-21 Ekim günleri her yıl Mühendislik-Mimarlık Haftası olarak kutlanmaktadır. Bu vesileyle salonda bulunan tüm meslektaşlarımın Mühendislik-Mimarlık Haftasını bir kez daha kutluyorum.

Birliğimiz 65 yıldır, sanayiden planlamaya, kentleşmeden enerjiye, gıda güvenliğinden ormanlara, çevre politikalarından yapı denetime, işçi sağlığından madencilığe, ulaşımdan iletişime kadar insana ve topluma dair her alanda mesleki bilgi ve birikimini emekten, halktan, ülkemizden, meslektaşlarımızdan yana kullanmaktadır.

Yayınladığımız raporlarla, açtığımız kamu davalarıyla, düzenlediğimiz kongre-sempozyumlarla, yaptığımız açıklamalarla bilimin ve teknolojinin halktan ve doğadan yana kullanılmasıyla başka bir dünyanın mümkün olabileceğini ortaya koymaya çalışıyoruz.

65 yıldır, daha yaşanabilir bir ülke ve dünya mücadelesi veren tüm meslektaşlarımızı sevgi ve dostlukla kucaklıyorum.

Değerli Konuklar,

Bildiğiniz gibi TMMOB ülkemizdeki mühendis, mimar ve şehir plancılarının hak ve çıkarlarını halkımızın çıkarları temelinde korumak ve geliştirmek, mesleki, sosyal ve kültürel gelişmelerini sağlamak ve mesleki birikimlerini toplum yararına kullanmalarının zeminini yaratmakla görevlidir.

Bu doğrultuda mesleki alanlarımızla ilgili gelişmelerin ve politikaların sosyal, siyasal, ekonomik ve kültürel boyutlarını derinlemesine kavramak, yorumlamak ve toplumu bilgilendirmek için teknik kongre ve sempozyumlar düzenliyoruz. Bu kongre ve sempozyumlarda ortaya çıkan yeni bilgi ve birikimlerin, yeni anlayışların toplum yararına hayata geçirilmesi için mücadele ediyoruz.

Doğanın ve doğal kaynakların insan ihtiyaçları doğrultusunda dönüştürülmesi çabası, mühendis, mimar ve şehir plancılarının mesleki faaliyetlerinin ortak unsurudur. Bu çabanın, dünyamızın ve insanlığın ortak geleceğini güvence altına alacak biçimde sürdürülebilmesi, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'nin en önemli önceliklerinden birisidir.

Doğanın ve insanlığın ortak geleceği söz konusu olduğunda akla gelen ilk başlıklardan birisi “Enerji” olmaktadır. Enerji konusu TMMOB'nin en önem verdiği konulardan birisini oluşturuyor. Çünkü enerji, hem mesleki faaliyetlerimizi temelini oluşturan bir faktör olarak, hem de ekonomik ve toplumsal gelişmelere yön verebilme kapasitesiyle hayatımızda büyük bir yer tutmaktadır. Günümüz dünyasında enerji, insan yaşamının zorunlu ve temel bir gereksinimi haline gelmiştir.

Beşincisini düzenlediğimiz Enerji Verimliliği Kongremizin sloganı olan “Geleceğimiz Enerji”, enerjinin hayatlarımızda giderek artan yeri ve önemini ortaya koyar nitelikte.

Geçtiğimiz günlerde açıklanan 2019 yılı Nobel Kimya Ödülü'nün, taşınabilir cihazların çalışma süresini uzatan, lityum-iyon bataryaların icat edilmesine katkıda bulunan bilim insanlarına verilmesi bu konunun önemini gösteriyor.

Öte yandan enerjinin dijitalleşmesi konusunda bugün geldiğimiz nokta, akıllı cihazlara enerji sağlamanın ötesine geçmiş durumda. Bugün tartışılan konu, enerji üretiminin ve dağıtımının akıllı hale getirilmesi. Fiziki enerji kaynaklarının iletişim teknolojileri ile bütünleştirilmesi ile yaratılacak akıllı enerji sistemlerinin ve akıllı şebekelerin, enerji

alanındaki teknolojik verimliliği arttırması yönünde önemli adımlar atılıyor.

Bu kongrede yürütülecek tartışmaların sektördeki bilimsel ve teknik gelişmelerin paylaşılması ve toplumsallaşması konusunda ön açıcı olacaktır.

Enerjiye ihtiyacımızın bu kadar büyükken, enerji kaynaklarına ulaşma imkanımızın bu denli sınırlı olduğu bir dünyada enerji politikalarının önemi çok daha artıyor. Bizler TMMOB olarak yıllardır enerjinin tüm yurttaşlarımız için ihtiyacı kadar, kaliteli, sürekli, düşük maliyetli ve sürdürülebilir biçimde sağlanabileceği enerji politikasının oluşturulması için çaba harcıyoruz.

Artan enerji ihtiyacımızı enerji kaynaklarını tüketerek, enerji üretimi için büyük paralar harcayarak değil, enerji üretimini verimli ve enerji kullanımını tasarruflu hale getirerek karşılayacak politikalar üretmeye çalışıyoruz. Gelişen teknolojinin ve dijitalleşmenin sağladığı yeni fırsatlar bu doğrultudaki çabalarımızı destekleyip, güçlendiriyor.

Değerli Arkadaşlar,

TMMOB'ye bağlı odalarımızın meslek alanlarına ilişkin konularda düzenlediğimiz kongre ve sempozyumlarda en çok öne çıkan konu, "kamusal fayda" anlayışıdır. TMMOB'nin 1970'li yıllardan bu yana savunduğu bu anlayış, dünyamızın ve ülkemizin geleceği için yegâne çözümdür.

Daha fazla kar uğruna sadece insan emeğini değil, doğal kaynaklarımızı da insafsızca sömüren küresel kapitalizm, bütün dünyayı büyük bir çöküşe doğru sürüklüyor. Kıtılık, enerji krizi, çevre felaketleri, göç ve savaş gibi küresel çaplı felaketlerin önüne geçmenin yegâne yolu, rant hırsının yerine kamusal çıkarı, kontrolsüz bir tüketim anlayışı yerine sürdürülebilir politikaları öne çıkarmaktır.

Enerji politikalarını da bu anlayış çerçevesinde düşünmemiz gerekiyor. TMMOB, enerjiyi kamusal bir hak olarak görmektedir. Tüm yurttaşlarımızın bu haktan eşit biçimde yararlanabilmesi için enerjinin erişilebilir ve nitelikli bir kamusal hizmet olarak sunulması gerekmektedir.

Bildiğiniz gibi enerji sektöründe üretim, iletim, dağıtım ve tüketim faaliyetleri birbiriyle organik olarak bağlıdır. Dolayısıyla üretimden tüketime kadar her aşaması bütüncül olarak kamusal planlanma

ile yönetilmelidir. Dışa bağımlılığın azaltılması, sürdürülebilirlik, yenilenebilirlik ve arz güvenliği ilkeleri bu kamusal planlamanın temelinde yer almalıdır.

Petrol, doğalgaz, kömür, hidrolik, jeotermal, rüzgâr, güneş, biyoyakıt vb. enerji sektörlerinde konunun uzmanları ve meslek örgütlerinin de katılımıyla hazırlanacak bütünlük strateji belgeleri ile geleceğimizi güvence altına alan bir enerji politikası ortaya çıkartılmalıdır. Bu enerji politikasının temelinde ise rant değil, kamusal fayda olmalıdır.

Görüldüğü gibi enerji alanında yapılması gerekenler ile hali hazırda yapılanlar arasında derin bir uçurum bulunuyor. 1980 sonrasında uygulanan neoliberal politikalar, enerjinin kamusal niteliğini görmezden gelerek bu alanı tümüyle piyasalaştırdı.

Cumhuriyet dönemi boyunca enerji alanında kurulan kamu yatırımları bölünerek özelleştirildi. Mevcut enerji şirketleri parça parça özelleştirilirken, kamusal kaynaklar da Yap-İşlet-Devret modeliyle özel sektörün talanına açıldı. Elektrik santralleri, madenler ve dağıtım şirketlerinin özelleştirilmesi sonucunda elektrik piyasası büyük oranda özel sektörün kontrolü altındadır.

Geçmişte Türkiye Elektrik Kurumu'nun tekel statüsüne karşı çıkanlar, bugün birkaç holdingin sektörde tekelleşmesini görmezden geliyor. Enerji sektörünün özel şirketler elinde tekelleşmesi, enerji üretim ve dağıtımın tümüyle kâr-zarar hesabına indirgenmesi, ülkenin ortak geleceğini riske atmaktadır.

Değerli Arkadaşlar,

Biliyorsunuz enerji konusu farklı meslek disiplinlerini içeriyor ve TMMOB bütünlüğü içerisinde bu alanda uzun yıllardır çalışmalar ve bilimsel toplantılar gerçekleştiriyoruz. Enerji alanında uzun yıllara dayanan bu çalışmalar sonucunda enerji politikaları konusunda bazı temel ilkeler açığa çıktı. Enerji Çalışma Grubu'muzun katkılarıyla bu ilkeleri broşür haline getirdik. Broşürde yer alan temel ilkelerimizi sayarak konuşmamı tamamlamak istiyorum:

1. Enerji kullanımı temel insan haklarından biridir ve vazgeçilemez.
2. Enerji ihtiyacının karşılanması bir kamu hizmetidir.
3. Enerji kaynakları tüm insanlığın ortak malıdır.

4. Enerji etkin ve verimli kullanılmadır.
5. Enerji üretiminde yenilenebilir kaynaklar öncelikli olmalıdır.
6. Fosil yakıt kullanımı en alt seviyeye indirilmelidir.
7. Enerji üretiminde çevreye en az zarar verecek teknolojilere öncelik verilmelidir.
8. Enerji kaynağının üretilmesi ve enerji tesisi kurulması konusunda son sözü bölgede yaşayan halk söylemelidir.
9. İhtiyaç kadar enerji üretilmelidir.
10. Enerjinin kullanım hakkı yurttaşlara kolayca karşılayabileceği bedellerle sunulmalıdır.
11. Yoksul ailelere yeterli ve gerekli miktarda enerji bedelsiz verilmelidir.
12. Mevcut yerli enerji kaynaklarının tüm çeşitlerine enerji üretiminde yer verilmelidir.
13. Enerji iletim ve üretim planlaması birlikte yapılmalıdır.
14. Enerjide dışa bağımlılık azaltılmalıdır.
15. Enerjiye ulaşım kolay olmalı ve erişiminde herkes eşit olmalıdır.
16. Enerji; güvenilir, kaliteli, sürekli ve yeterli olmalıdır.
17. Enerji tesislerinin planlanması, yapım ve işletilmesi; ilgili meslek kuruluşları, sendikalar, bağımsız uzmanlar ve kamu kuruluşlarının temsilcilerinden oluşan bağımsız bir kurum tarafından denetlenmelidir.
18. Enerjinin üretilmesi için gerekli olan makine ve teçhizat yerli olarak imal edilmelidir.

Saydığım bu ilkelerin, 2 gün boyunca sürdüreceğimiz tartışmalar açısından da ufuk açıcı olacağına inanıyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB DÜNYA GIDA GÜNÜ SEMPOYUMU

19 Ekim 2019/ANKARA

“SÜRDÜRÜLEBİLİR GIDA VE TARIMIN EKONOMİ POLİTİĞİ - GÜVENLİ GIDA”

Değerli Oda Başkanları, Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü’nün Değerli Temsilcisi, Değerli Konuklar

Hepinizi TMMOB Yönetim Kurulu ve şahsım adına dostlukla selamlıyorum. Dünya Gıda Günü etkinlikleri kapsamında Birliğimiz adına Gıda, Kimya ve Ziraat Mühendisleri Odalarımız tarafından ortaklaşa düzenlenen Dünya Gıda Günü 2019 Sempozyumu’na hepiniz hoş geldiniz. Oda başkanlarımız başta olmak üzere, etkinliğimize emeği geçen herkese teşekkür ediyorum

Dünya Gıda Günü bildiğiniz üzere Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü’nün kuruluş günü sebebiyle 16 Ekim gününde kutlanıyor. Bu tarih aynı zamanda insanlığın temel gıdası olan buğdayın ülkemizde toprağa ekildiği döneme denk geliyor. İçinde bulunduğumuz Ekim ayı da ismini buradan alıyor zaten. Bu anlamlı gün ve hoş tesadüf vesilesiyle tüm çiftçilerimize bereketli bir yıl diliyorum.

Değerli Konuklar,

Bugünün TMMOB tarihi açısından da önemli bir anlamı var. TMMOB’nin ilk Genel Kurulu bundan 65 yıl evvel 18-21 Ekim tarihleri arasında Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi’nde gerçekleştirilmişti.

TMMOB’nin örgütsel hayatının fiilen başlangıcı olan ilk genel kurulumuzun yapıldığı 18-21 Ekim günleri her yıl Mühendislik-Mimarlık Haftası olarak kutlanmaktadır. Bu vesileyle salonda bulunan tüm meslektaşlarımızın Mühendislik-Mimarlık Haftasını bir kez daha kutluyorum.

Birliğimiz 65 yıldır, sanayiden planlamaya, kentleşmeden enerjiye, gıda güvenliğinden ormanlara, çevre politikalarından yapı denetime, işçi sağlığından madencilığe, ulaşımdan iletişime kadar insana ve topluma dair her alanda mesleki bilgi ve birikimini emekten, halktan, ülkemizden, meslektaşlarımızdan yana kullanmaktadır.

Yayınladığımız raporlarla, açtığımız kamu davalarıyla, düzenlediğimiz kongre-sempozyumlarla, yaptığımız açıklamalarla bilimin ve tekniğin halktan ve doğadan yana kullanılmasıyla başka bir dünyanın mümkün olabileceğini ortaya koymaya çalışıyoruz.

65 yıldır, daha yaşanabilir bir ülke ve dünya mücadelesi veren tüm meslektaşlarımızı sevgi ve dostlukla kucaklıyorum.

Değerli Konuklar,

Gıda, Kimya ve Ziraat Mühendisleri Odalarımız, yıllardan beri, Dünya Gıda Günü etkinlikleri kapsamında tematik bir sempozyum gerçekleştirmektedir. Bu sempozyumların amacı, ülkemizde ve dünyadaki egemen kapitalist sistemin veya neoliberal politikaların yarattığı açlık, yokluk ve yoksulluğu deşifre ederek bizlere yakışır insan ve emek odaklı üretim ve tüketim biçimleri için öneriler geliştirmektir. Uzun yıllara dayanan örnek mesleki dayanışmaları ve halkımıza doğruları söylemekten vazgeçmedikleri için her üç odamızı da kutluyorum.

Birliğimizin 45. Genel Kurulunda alınan karar uyarınca gerçekleştirdiğimiz bugünkü etkinliğimizde “Sürdürülebilir Gıda ve Tarımın Ekonomi Politikası” ve “Güvenli Gıda” temaları üzerine konuşacağız.

Beslenme, her canlı gibi insanın da biyolojik doğasının en temel ihtiyacıdır. Dolayısıyla daha iyi koşullarda beslenme çabası, insanlık tarihinin en önemli önceliklerinden birisi olmuştur. Hatta bildiğiniz gibi insanların beslenme tercihlerindeki değişimler, medeniyetimizin gelişiminde de belirleyici bir rol oynamıştır.

İlkel çağlardan günümüze tarımsal üretim metodlarındaki değişim ve bu alandaki bilimsel gelişmeler göz önünde bulundurulduğunda açlık ve beslenme sorununun bugün insanlar için büyük bir tehdit oluşturuyor olması oldukça şaşırtıcıdır. Çünkü akla yatkın olan şey, gelişen teknoloji ve ziraat teknikleri sayesinde ürün verimliliğinin artması ve insanların bu ürünlere ulaşımının kolaylaşmış olmasıdır. Oysa dünya çapında bugün yaşanan gerçeklik bu beklentinin çok dışında. Bugün dünya çapında 830 milyon insan, açlık sorunu yaşamaktadır.

Etkilerinin göz ardı etmemekle birlikte, bu durumu sadece “iklim değişikliği” gibi doğal sebeplerle ya da “savaş” ve “göç” gibi politik gelişmelerle açıklamak mümkün değildir. Bugün gıda ve tarımda yaşanan sorunların pek çoğu, sermayenin çıkarlarını insanlığın ortak çıkarlarının üstünde gören küresel kapitalist sistemdir.

Bugün açlık denilince Afrika, Asya ve Orta Doğu’nun geliyor olmasının nedeni, gelişmiş kapitalist ülkelerin bu bölgelerin kaynaklarını yüzyıllar boyunca sömürmesidir. Kapitalizmin eşitsiz gelişimi, yıllar boyu eşitsizliğe ve sömürüye maruz kalan bu coğrafyaların açlık ve sefaletle yüz yüze kalmasına neden olmuştur.

Bu açıdan bakıldığında Dünyada yaşanan açlığın ve yetersiz beslenmenin nedeni üretim yetmezliği değil, üretim ve tüketimin adaletli bir şekilde sağlanamamasıdır.

Bu durumun sorumlusu ise tarım ve gıda üretiminde tekelleşmedir. Günümüzde küresel sermaye tarımsal üretimin tüm aşamalarında; yani tohum üretiminden, zirai mücadeleye, gıda üretiminden bu gıdaların tüketimine kadar tüm süreçleri kontrol etmektedir. Çünkü bu şirketler dünyaya egemendir ve gıda temel besin aracı olmaktan çıkıp bunların rant aracına dönüşmüştür.

Bu şirketler tekellerini pekiştirmek için, IMF, Dünya Ticaret Örgütü, Dünya Bankası gibi kuruluşlar aracılığı ile geri kalmış ve gelişmekte olan ülkelere tarım ve gıda alanında kamusal üretim ve denetimin ortadan kaldırmaları noktasında dayatmalarda bulunmaktadır.

Ülkemizde de benzer bir süreç yıllardır işletilmektedir. 1980'li yıllardan itibaren uygulanan neoliberal politikalar sonucunda Et-Balık Kurumu, Süt Endüstrisi Kurumu, Zirai Donatım Kurumu, TEKEL, Türkiye Şeker Fabrikaları, Azot Sanayi-Türkiye Gübre Fabrikaları ve Yem Sanayi gibi kamu iktisadi teşekküllerinin bir kısmı özelleştirilmiş, bir kısmı da kapatılmıştır. Toprak Mahsulleri Ofisi gibi KİT'lerle birlikte, Tarış, Çukobirlik, Fiskobirlik gibi üretici kooperatif ve birliklerinin ise içi boşaltılarak işlevsizleştirilmiştir. Bütün bunların sonucunda bir zamanlar kendi kendisine yeten ülke olarak övündüğümüz ülkemiz, gıda ve tarım alanında büyük oranda dışa bağımlı hale gelmiştir.

Yasa değişiklikleri, özelleştirmeler, gıda alanındaki kamu kurumlarının tasfiyesiyle yaşanan talan süreci, köylülerimizin hayatını olumsuz etkilediği gibi, kentlerde yaşayanların ucuz ve sağlıklı gıdaya erişimini de engellemektedir. Bütün bu sürecin nasıl işlediği bugünkü sempozyumda detaylı olarak tartışılacaktır.

TMMOB olarak biz, yıllardan beri sanayiden eğitime, üretimden planlamaya, beslenmeden sağlığa, enerjiden tarıma kadar her alanda tam bağımsızlık şiarıyla politika üretiyoruz. Özellikle tarımsal anlamda dışa bağımlılığın ortadan kaldırılması, açlık ve yoksulluğun önüne geçilmesinde en önemli unsurlardan biridir. Çünkü küresel bir tehdit olan açlık ve yoksulluk, yaşam hakkını ihlal eden, yıkıcı ve insanlık dışı kapitalist sistemin sonuçlarından biridir.

Türkiye'nin "gıda bağımsızlığının" ve tüm yurttaşlarımızın "sağlıklı gıdaya erişimin" sağlanması için;

- IMF ve Dünya Bankası ile Dünya Ticaret Örgütü'nün ülkemiz tarımı ve kırsal yaşam üzerindeki, genel düzenleyici işlem yapma yetkisi kaldırılmalı, her türlü dayatmalar reddedilmelidir.
- Avrupa Birliği kapsamında önerilen “Ortak Tarım ve Gıda Politikası” gibi Türkiye'nin gıda ve tarım sektörünü piyasalaştıran neoliberal yasalar kaldırılmalı. Köylü ve tüketiciden yana olan yasalar yürürlüğe sokulmalıdır.
- Üretici doğru yöntemlerle desteklenip, üretim süreçlerinde tutulmaya çalışılmalı, tarımsal AR-GE'ye daha fazla yatırım yapılmalı, tarımsal ürün planlaması yapılarak israf önlenmeli, toprağı işlemede aile işletmelerine öncelik verilmelidir.
- Tarım ve Gıda konulu yükseköğretimin, üretici ile mühendisin bağımsız bir tarım-besin modeli altında dayanışma içinde çalışacağı bir zemin yaratılmalı, ülke ihtiyaçlarına göre yerli ekim, yerli üretim ve istihdama yönelik yeniden yapılandırılması sağlanmalıdır.

Gerçekçi öngörüler ile planlamacı, yatırımcı, mühendis ile köylünün omuz omuza çalışacağı bir zemin üzerinde, üretimi yeniden organize eden; üreticiden tüketiciye doğrudan bir beslenme zinciri kuran, emek eksenli ve dayanışmayı arttıracak yeni bir yapı, ülkemiz insanı, ülkemiz tarımı, kırsal hayat ve tüketici sağlığı açısından en acil gereksinimdir.

Değerli Arkadaşlar,

Sözlerime son verirken, Gıda, Kimya ve Ziraat Mühendisleri Odalarımızın tüm temsilcilerine, değerli bilgilerinizi bizimle paylaşacak uzmanlarımıza ve emeği geçen tüm çalışan arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum.

İnsanların aç ve yoksul yaşamadığı, herkesin sağlıklı ve sürdürülebilir beslenme imkanlarına ulaşabildiği, eşit adil bir ülke ve dünya özlemi ile TMMOB Yönetim kurulu adına sevgi ve selamlarımı sunuyorum.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ KONGRESİ

23 EKİM 2019/ANKARA

“AKILLI ŞEHİR, AKILLI KIRSAL”

Değerli Meslektaşlarım, Değerli Hocalarım, Sevgili Öğrenciler

TMMOB adına Harita ve Kadastro Mühendisleri Odamızın yürütücülüğünde düzenlenen Coğrafi Bilgi Sistemleri Kongremize hoş geldiniz. TMMOB Yönetim Kurulu adına hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Kongrenin yapılmasında büyük emekleri bulunan Düzenleme ve Yürütme Kurulumuza, Harita ve Kadastro Mühendisleri Odamız yöneticilerine, Oda çalışanlarımıza ve elbette görüşlerini bizimle paylaşacak bilim insanlarına teşekkür ediyorum.

Oldukça yoğun bir programla 3 gün boyunca devam edecek kongrenin başarıyla geçmesini diliyorum.

Değerli Konuklar,

Bildiğiniz gibi TMMOB ülkemizdeki mühendis, mimar ve şehir plancılarının hak ve çıkarlarını halkımızın çıkarları temelinde korumak ve geliştirmek, mesleki, sosyal ve kültürel gelişmelerini sağlamak ve mesleki birikimlerini toplum yararına kullanmalarının zeminini yaratmakla görevlidir.

Bu doğrultuda mesleki alanlarımızla ilgili gelişmelerin ve politikaların sosyal, siyasal, ekonomik ve kültürel boyutlarını derinlemesine kavramak, yorumlamak ve toplumu bilgilendirmek için bir dizi etkinlik düzenliyoruz.

İki yıllık çalışma dönemimizde Odalarımızla birlikte düzenlediğimiz 200’ü aşkın etkinlikte paylaştığımız bilgi ve birikimlerin toplum yararına hayata geçirilmesi için mücadele ediyoruz.

Yayınladığımız raporlarla, açtığımız kamu davalarıyla, düzenlediğimiz kongre-sempozyumlarla, yaptığımız açıklamalarla bilimin ve teknolojinin halktan ve doğadan yana kullanılmasına başka bir dünyanın mümkün olabileceğini ortaya koymaya çalışıyoruz.

Bugünkü etkinliğimizde böylesi bir bakış açısının ürünüdür.

Bu anlamıyla önümüzdeki 3 gün boyunca farklı boyutlarıyla tartışacağımız

Coğrafi Bilgi Sistemleri, çok sayıda farklı mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı disiplininin ortak çalışma alanını oluşturmaktadır.

Bu disiplinlerarası niteliği nedeniyle Harita ve Kadastro Mühendisleri Odamızın yürütücülüğü üstlendiği bu kongremizin düzenleme kurulunda 11 ayrı odamızdan temsilci bulunmaktadır.

Bilgisayardan çevreye, enerjiden madene, ormancılıktan doğan kaynaklara, ulaşımdan kriz yönetimine, kent planlamasından iletişime, altyapı uygulamalarından sanayileşmeye kadar her alanda Coğrafi Bilgi Sistemlerine dayalı teknoloji ve uygulamalara ilişkin bilgi ve çalışmalarımızı paylaşmak bu kongrenin temel amacıdır.

Değerli Konuklar,

Konuşmamın en başında da söylediğim gibi bizler bilimin ve tekniğin halk için kullanılmasını benimsemiş bir örgütüz. Binlerce yıllık medeniyet birikimimizin ortak ürünü olan bilginin, tekniğin ve teknolojinin kamusal niteliğinin göz önünde bulundurularak halkın ortak çıkarı için kullanılması gerektiğini her fırsatta dile getiriyoruz.

Bilgi ve teknolojinin belirli kesimlere ait bir ayrıcalık olmaktan çıkartılarak kamusal bir nitelik kazandırılması aynı zamanda bilgi ve teknolojinin de sınırlarından kurtarılarak özgürleştirilmesi anlamına gelir.

Özgür bilim, yeni teknolojik gelişmelerin ve bilimsel buluşların en önemli şartıdır.

Modern bilim nasıl ki ortaçağın skolastik düşüncesinin dar kalıplarının yıkılmasıyla geliştirse, günümüzün teknolojisi de sermayenin kâr odaklı kalıplarından kurtulduğunda yepyeni bir boyut kazanacaktır.

Bilimin savaş ve yıkım için değil, barış içinde bir arada yaşam için kullanıldığı; yeni icatların bir avuç çok uluslu şirketin kasalarını doldurmak için değil, insanlığın genel refahını artırmak için kullanıldığı; teknolojik gelişmelerin çalışmaktan tükenerek değil, özgürce üretmekle yaşayabileceğimiz bir yaşam için kullanıldığı bir dünya mümkün hale gelecektir.

Bu alandaki gelişmeler göz önüne alındığında eğer doğru amaçlar için kullanılırsa İnsanlık onuruna yaraşır bir yaşam düzeyine gelmesi ve yaşanabilir bir çevre için coğrafi bilgi sistemleri yönetimi önemli bir güç olarak ortaya çıkmaktadır.

Günümüzde Coğrafi Bilgi Sistemleri, sosyo-ekonomik, politik ve kültürel kaynakların topyekûn yönetimi gibi karmaşık karar-destek analizlerinde oynadığı rolle, tüm dünya ülkelerinde etkin bir teknolojik araç olarak kullanılmaya başlanmıştır.

Uydulardan alınan yüksek hassasiyete sahip konum bilgileri, yine uydulardan alınan görüntülerle artık çok daha hızlı bir şekilde birleştirilip kullanıma sokulmaktadır. Veri toplama süreçleri de oldukça kolaylaşmıştır.

Tüm bu hızlı gelişmelerle birlikte coğrafi bilgiler artık çok daha sağlıklı ve dinamik bir biçimde yönetilip, paylaşılabilir.

Her türlü karar-destek faaliyetinin en önemli aracı haline gelen Coğrafi Bilgi Sistemleri, sadece teknik değil, sosyal ve kültürel alanda da birçok gelişmeyi yönlendirebilen çağımızın güçlü bir bilgi yönetim bakışıdır. Dünyamızın yüz yüze olduğu “göç”, “kıtlık”, “kuraklık”, “küresel ısınma”, “doğal afetler” gibi sorunlarla başa çıkabilmek için küresel anlamda coğrafi bilgi sistemlerini doğru analiz edip uygun biçimde kullanmamız gerekiyor.

Değerli Konuklar,

Bu yıl Altıncısı düzenlenen Kongremizin teması “Akıllı Şehir-Akıllı Kırsal” olarak belirlendi. Uzun yıllar boyunca şehir ve kırsal birbirinin karşısı olarak görüldü.

Şehirleşme ya da modernleşme için kırsal yapıların çözülmesi gerektiği doğrultusunda bir bakış açısı vardı.

TMMOB ve bağlı odaları olarak yıllardır savunduğumuz görüş ise şehir ile kırsalın birbirinin rakibi değil, birbirinin tamamlayıcısı olarak görülmesi gerektiği şeklindeydi.

Bu doğrultuda çok sayıda etkinlik gerçekleştirdik.

Ülkemizde özellikle 1950’lerden itibaren yaşanan hızlı ve çarpık kentleşme anlayışı, kır-şehir bütünselliğini ortadan kaldırdı.

Şimdilerde çok daha iyi biliyoruz ki, kentleşmenin düzenli ve planlı olabilmesi için, kırsal hayatın sürdürülebilir, düzenli, verimli kılınması gerekiyor.

Kırsal alandaki yaşam kalitesini artırmadan, kentlerdeki yaşam kalitesini artırmak mümkün değildir.

Önümüzdeki 3 gün boyunca gerçekleştirilecek oturumlarda kırsal ve kentsel yerleşimlerin bu bütüncül yapısı ve gelişimi üzerine çok sayıda konuşma dinleyeceğiz.

Hayatımızın her alanına egemen olmaya başlayan akıllı teknolojilerin, yaşadığımız coğrafyalara nasıl uygulandığını göreceğiz.

Sözlerime son verirken başta Harita ve Kadastro Mühendisleri Odamızın değerli yöneticileri olmak üzere bu önemli etkinliğe emek veren tüm odalarımıza ve değerli bilgilerini bizimle paylaşacak bilim insanlarımıza teşekkür ediyorum.

Bilim, teknoloji ve sağduyunun birleştiği bu kongrenin ülkemiz geleceği için önemli projelerin yapılmasında ve geleceğe sahip çıkılmasında ortak bir bilinç oluşturmasını umut ediyorum.

İnsanların aç ve yoksul yaşamadığı, eşit adil bir ülkede, barışın egemen olduğu özgür bir dünyada yaşamak dileğiyle TMMOB Yönetim kurulu adına sevgi ve selamlarımı sunuyorum.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

ULUSLARARASI PEYZAJ MİMARLIĞI KONGRESİ

6 Kasım 2019/ANTALYA

“KOLEKTİF BELLEK OLARAK PEYZAJ”

Değerli Meslektaşlarım, Değerli Hocalarım, Sevgili Öğrenciler

Hepinizi Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu adına sevgi, saygı ve dostlukla selamlıyorum.

Peyzaj Mimarları Odamız tarafından düzenlenen 7. Peyzaj Mimarlığı Kongresi’nde aranızda bulunmaktan büyük bir onur duyduğumu öncelikle belirtmek isterim.

Burada bizleri buluşturan Düzenleme ve Yürütme Kurulumuza, görüşlerini bizimle paylaşacak bilim insanlarına, Peyzaj Mimarları Odamızın yöneticilerine, Oda çalışanlarına ve organizasyonda emeği geçen tüm arkadaşlarıma teşekkür ediyorum.

Değerli Konuklar,

Bildiğiniz gibi TMMOB ülkemizdeki mühendis, mimar ve şehir plancılarının hak ve çıkarlarını halkımızın çıkarları temelinde korumak ve geliştirmek, mesleki, sosyal ve kültürel gelişmelerini sağlamak ve mesleki birikimlerini toplum yararına kullanmalarının zeminini yaratmakla görevlidir.

Bu doğrultuda mesleki alanlarımızla ilgili gelişmelerin ve politikaların sosyal, siyasal, ekonomik ve kültürel boyutlarını derinlemesine kavramak, yorumlamak ve toplumu bilgilendirmek için etkinlikler düzenliyoruz.

İki yıllık çalışma dönemimizde Odalarımızla birlikte düzenlediğimiz 200’ü aşkın etkinlikte paylaştığımız bilgi ve birikimlerin toplum yararına hayata geçirilmesi için mücadele ediyoruz.

Yayınladığımız raporlarla, açtığımız kamu davalarıyla, düzenlediğimiz kongre-sempozyumlarla, yaptığımız açıklamalarla bilimin ve teknolojinin halktan ve doğadan yana kullanılmasıyla başka bir dünyanın mümkün olabileceğini ortaya koymaya çalışıyoruz.

Gerçekleri söylemek, halkın çıkarına olanı söylemek bizim mesleki ve toplumsal sorumluluğumuzdur. Çünkü bilimden ve toplumdan yana olan bizler gerçekleri söylemezsek, iktidar sahipleri kendi çıkarlarını ve gerçeklerini halka dayatırlar.

İktidarın çarpıtılmış gerçekliğiyle, halkın maruz kaldığı gerçeklik arasındaki ayrımı en açık seçik biçimiyle ekonomide görüyoruz. Biliyorsunuz iki gün önce TÜİK tarafından enflasyon rakamları açıklandı ve yıllık enflasyonun yüzde 8,5 olduğu ilan edildi. Yani son 1 yılda kullandığımız ve tükettiğimiz mal ve hizmetler sadece yüzde 8,5 oranında zamlanmış. Oysa son bir yılda bu oranda artan tek şey, emekçilerin maaşları. Geri kalan her şey fahiş biçimde arttı.

Geçtiğimiz yıl ekim ayından bu yana Doğalgaza yapılan zam oranı %44, Elektriğe yapılan zam oranı ise % 57 oldu. Çarşıda, pazarda, marketteki zamların da bu oranlarda olduğunu görüyoruz.

Fiyatlar bu kadar artarken, yaşanan ekonomik durgunluk nedeniyle işsizlik de hızla büyüyor. Mevsimsel olarak istihdamın en yüksek düzeyde olması beklenen yaz aylarında işsizlik oranı % 14 düzeyindeydi. Genç nüfusta ise bu oran yüzde 27’yi aştı. Şehrin en işlek caddeleri bile kapanan iş yerleriyle, boşaltılmış ofislerle dolu. İşsizlik ve yoksulluk içinde kıvranan halk, borçlarla ayakta kalmaya çalışıyor.

Geçtiğimiz günlerde meclise sunulan bütçe teklifi ise, halkın durumunu düzeltmek bir yana, yeni vergi teklifleriyle bütçenin yükünü halkın üzerine yıkıyor. Yandaşların vergi borçları bir kalemde silinirken, yandaş sermaye kesimlerine vergi afları ve ayrıcalıkları getirilirken emeğiyle geçinen insanların omuzlarındaki yük daha da artıyor.

Bir yanda halkın yaşadığı bu gerçekler var, diğer yandan ise iktidar medyasının yansıttığı pembe tablo var. Bizler bu ülkenin okumuş, yetişmiş, aydın insanları olarak bu halkın gören gözü, duyan kulağı, dile gelen vicdanı olmakla yükümlüüz. Doğru bildiklerimizi hiç çekinmeden söylemeye devam edeceğiz.

Değerli Konuklar,

Bu ülkenin, mühendisleri, mimarları ve şehir plancıları olarak mesleki ve toplumsal sorumluluğumuzun bir diğer boyutu da, bu coğrafyanın ve bu coğrafyada yaşayanların geçmişi ile geleceği arasındaki bağları korumaktır. Kongremizin teması olarak belirlenen “Toplumsal Bellek” konusu bu açıdan bizler için oldukça önemli bir konudur.

Egemenlerin kendi gerçeklerini toplumun gerçeği gibi göstermesi sadece bugüne ilişkin değil, geçmişe dönük de bir eylemdir. Siyasi iktidarın tarih üzerindeki bu egemenliğine karşısında ise halkın kolektif belleği vardır. Kolektif belleğimiz geçmiş zamanın bilgisini ve deneyimini geleceğe taşır.

TMMOB olarak kolektif belleğin korunması, tarihsel mekanların yaşatılması ve kültürel mirasın aktarılması için yıllardır mücadele veriyoruz. Sanayileşme, kalkınma ve üretim politikalarının insan hayatına ve doğal çevreye zarar vermeden planlanması ve uygulanabilmesi için bilimin ve teknolojinin kamusal sorumlulukla kullanılması için çabalıyoruz.

TMMOB son 20 yılda doğal ve tarihi mirasa yönelik saldırıların karşısındaki toplumsal muhalefetin en önemli bileşeni ve aynı zamanda hukuki muhatabı olmuştur. Hem birliğimiz, hem de bağlı odalarımız olarak bugüne kadar Türkiye'nin neredeyse her ilinde binlerce dava açtık. Çevreye, doğaya, tarihsel mirasa ve genel olarak kamusal çıkara karşı yapılan her projeye karşı hukuki mücadele verdik. Phaselis'ten Alliaoni'ye, Hasankeyf'ten Munsur Vadisi'ne, Salda Gölü'nden Murat Dağı'na kadar çok sayıda ortak varlığımıza sahip çıktık.

Ancak dünyanın bu gününe baktığımızda; ne yazık ki; kapitalizm, küreselleşme, sınırsız liberalleşme ve sanayi kapitalizminin tüketim kültürü, insanı doğasına yabancılaştırmakta ve güzellikler karşısındaki duyarlılığını kaybettirmekte.

Maddi olmayan değerler hızla maddi değerlerle yer değiştirmekte. Azami rant beklentileriyle, yağmanın kıskacına sokulan kentlerimizin doğal ve kültürel değerleri, ormanları, yeşil alanları, sahilleri yok edilmekte, kamu arazileri elden çıkarılmakta. Özel düzenlemelerle bu değerleri korumak ve gelecek nesillere aktarmak yerine bu değerlerin üzerinde dolaşan rant beklentilerinin önündeki engeller kaldırılmakta, doğal ve kültürel değerlerimiz ile birlikte yaşam alanlarımızın geleceği de tehdit altına alınmakta.

Peyzaj mimarlığı açısından ve genel olarak doğal ve kültürel değerlerimiz üzerinde karamsarlık yaratan tüm oluşumlara karşın, bugün burada bir araya gelen topluluk umut verici... Bugün bu kongrede sorunlar ve çözüm önerileri, uygulanması gereken politikalar uzmanlarınca tartışılacak.

Değerli Konuklar,

Kongre temasıyla doğrudan ilgili bir konu hakkında küçük bir bilgilendirme yaparak konuşmamı tamamlamak istiyorum.

Bildiğiniz gibi yakın geçmişte çok derin toplumsal trajediler yaşadık. Hepimizin üzerine olanca ağırlığıyla çöken bu trajediler belki de bugün toplumumuzun kıpırdayamaz hale gelmesinin temel nedenlerinden biridir. Art arda yaşadığımız bu trajedilerin en büyüklerinden birisi 10 Ekim Ankara Garı Katliamıydı.

DİSK, KESK, TMMOB ve TTB'nin yaptığı emek-barış ve demokrasi çağrısına kulak vererek Türkiye'nin dört bir yanından buraya gelen on binlerce kardeşimiz dünya tarihinin en alçak saldırılarından birisine hedef oldu. Toplanma alanı olan Ankara Garı önünde patlayan iki bomba sonucunda 103 arkadaşımız hayatını yitirdi. 500'e yakın arkadaşımız yaralandı ve sakat kaldı.

10 Ekim Katliamı sonrasında Ankara Büyükşehir Belediye Meclisinde alınan kararla, Ankara Garı önündeki alana, "Demokrasi Meydanı" adı verildi. Bu alanın ortasına da üç ayrı yüzünde katliamda kaybettiğimiz arkadaşlarımızın fotoğraflarının ve Emek-Barış-Demokrasi ifadelerinin olduğu geçici bir pano yerleştirildi.

Büyükşehir Belediye Başkanlığı ile yürüttüğümüz görüşmelerde, katliamın yaşandığı meydana kalıcı bir mekânsal düzenleme yapılması konusunda fikir birliğine vardık.

Bu doğrultuda hazırlanacak projenin belirlenmesi için TMMOB, KESK, DİSK, TTB ve 10 Ekim Barış ve Dayanışma Derneği olarak "Emek, Barış ve Demokrasi Meydanı Anıt Meydan ve Anma Yeri Tasarımı Uluslararası Fikir ve Tasarım Projesi Yarışması" düzenliyoruz.

İlerleyen günlerde yarışma şartnamesini paylaşarak yarışma sürecini başlatacağız. İnsanlığa karşı işlenen bir suç olan 10 Ekim katliamını uluslararası kamuoyunun da gündemine taşımak için yarışmayı uluslararası formatta gerçekleştireceğiz.

Proje kapsamında Gar önü ve çevresi bir bütün olarak yeniden ele alınacak ve alan anıtsal biçimde yeniden dönüştürülecektir. Yarışmayı kazanan proje 14 Mart 2020 tarihinde kamuoyuna açıklanacak ve umuyoruz ki hızla uygulanacaktır.

Tüm meslektaşlarımızı bu önemli yarışmaya katılmaya, bu konuda fikir üretmeye davet ediyorum.

Sözlerime son verirken bu önemli etkinliği düzenleyen Peyzaj Mimarları Odamızın Yönetim Kuruluna ve emeği geçen herkese teşekkür ediyorum, hepinize saygılar sunuyorum.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

1. ULUSLARARASI 11. ULUSAL GIDA MÜHENDİSLİĞİ KONGRESİ

7 Kasım 2019, ANTALYA

Değerli Meslektaşlarım, Değerli Hocalarım, Değerli Konuklar

Hepinizi Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu adına selvgi, saygı ve dostlukla selamlıyorum.

Gıda Mühendisleri Odamız tarafından düzenlenen Gıda Mühendisliği Kongresi'nde aranızda bulunmaktan büyük bir onur duyduğumu öncelikle belirtmek isterim. İstanbul ve Tekirdağ'da yaşanan gıda zehirlenmelerinin ülke gündeminde olduğu bir dönemde gerçekleştirilmesi kongremizin önemini artırıyor.

Bu yıl ilk kez uluslararası katılıma açık olarak gerçekleştirilen bu etkinlikte bizleri buluşturan Düzenleme ve Yürütme Kurulumuza, görüşlerini bizimle paylaşacak bilim insanlarına, Gıda Mühendisleri Odamızın yöneticilerine, Oda çalışanlarına ve organizasyonda emeği geçen tüm arkadaşlarıma teşekkür ediyorum.

Değerli Konuklar,

Bildiğiniz gibi TMMOB ülkemizdeki mühendis, mimar ve şehir plancılarının hak ve çıkarlarını halkımızın çıkarları temelinde korumak ve geliştirmek, mesleki, sosyal ve kültürel gelişmelerini sağlamak ve mesleki birikimlerini toplum yararına kullanmalarının zeminini yaratmakla görevlidir.

Bu doğrultuda mesleki alanlarımızla ilgili gelişmelerin ve politikaların sosyal, siyasal, ekonomik ve kültürel boyutlarını derinlemesine kavramak, yorumlamak ve toplumu bilgilendirmek için etkinlikler düzenliyoruz.

İki yıllık çalışma dönemimizde Odalarımızla birlikte düzenlediğimiz 200'ü aşkın etkinlikte paylaştığımız bilgi ve birikimlerin toplum yararına hayata geçirilmesi için mücadele ediyoruz.

Yayınladığımız raporlarla, açtığımız kamu davalarıyla, düzenlediğimiz kongre-sempozyumlarla, yaptığımız açıklamalarla bilimin ve teknolojinin halktan ve doğadan yana kullanılmasıyla başka bir dünyanın mümkün olabileceğini ortaya koymaya çalışıyoruz.

Gerçekleri söylemek, halkın çıkarına olanı söylemek bizim mesleki ve toplumsal sorumluluğumuzdur. Çünkü bilimden ve toplumdan yana olan bizler gerçekleri söylemezsek, iktidar sahipleri kendi çıkarlarını ve gerçeklerini halka dayatırlar.

İktidarın çarpıtılmış gerçekliğiyle, halkın maruz kaldığı gerçeklik arasındaki ayrımı en açık seçik biçimiyle ekonomide görüyoruz. Biliyorsunuz iki gün önce TÜİK tarafından enflasyon rakamları açıklandı ve yıllık enflasyonun yüzde 8,5 olduğu ilan edildi. Yani son 1 yılda kullandığımız ve tükettiğimiz mal ve hizmetler sadece yüzde 8,5 oranında zamlanmış. Oysa son bir yılda bu oranda artan tek şey, emekçilerin maaşları. Geri kalan her şey fahiş biçimde arttı.

Geçtiğimiz yıl ekim ayından bu yana Doğalgaza yapılan zam oranı %44, Elektriğe yapılan zam oranı ise % 57 oldu. Çarşıda, pazarda, marketteki zamların da bu oranlarda olduğunu görüyoruz. Özellikle temel gıda fiyatlarındaki fahiş fiyat artışları yoksul halkın yaşamını daha da zorlaştırıyor.

Fiyatlar bu kadar artarken, yaşanan ekonomik durgunluk nedeniyle işsizlik de hızla büyüyor. Mevsimsel olarak istihdamın en yüksek düzeyde olması beklenen yaz aylarında işsizlik oranı % 14 düzeyindeydi. Genç nüfusta ise bu oran yüzde 27'yi aştı. Şehrin en işlek caddeleri bile kapanan iş yerleriyle, boşaltılmış ofislerle dolu. İşsizlik ve yoksulluk içinde kıvranan halk, borçlarla ayakta kalmaya çalışıyor.

Geçtiğimiz günlerde meclise sunulan bütçe teklifi ise, halkın durumunu düzeltmek bir yana, yeni vergi teklifleriyle bütçenin yükünü halkın üzerine yıkıyor. Yandaşların vergi borçları bir kalemde silinirken, yandaş sermaye kesimlerine vergi afları ve ayrıcalıkları getirilirken emeğiyle geçinen insanların omuzlarındaki yük daha da artıyor.

Bir yanda halkın yaşadığı bu gerçekler var, diğer yandan ise iktidar medyasının yansıttığı pembe tablo var. Bizler bu ülkenin okumuş, yetişmiş, aydın insanları olarak bu halkın gören gözü, duyan kulağı, dile gelen vicdanı olmakla yükümlüyük. Doğru bildiklerimizi hiç çekinmeden söylemeye devam edeceğiz.

Değerli Konuklar,

Beslenme, her canlı gibi insanın da biyolojik doğasının en temel ihtiyacıdır. Dolayısıyla daha iyi koşullarda beslenme çabası, insanlık tarihinin en

önemli önceliklerinden birisi olmuştur. Hatta bildiğiniz gibi insanların beslenme tercihlerindeki değişimler, medeniyetimizin gelişiminde de belirleyici bir rol oynamıştır.

İlkel çağlardan günümüze tarımsal üretim metodlarındaki değişim ve bu alandaki bilimsel gelişmeler göz önünde bulundurulduğunda açlık ve beslenme sorununun bugün insanlar için büyük bir tehdit oluşturuyor olması oldukça şaşırtıcıdır. Çünkü akla yatkın olan şey, gelişen teknoloji ve ziraat teknikleri sayesinde ürün verimliliğinin artması ve insanların bu ürünlere ulaşımının kolaylaşmış olmasıdır. Oysa dünya çapında bugün yaşanan gerçeklik bu beklentinin çok dışında. Bugün dünya çapında 830 milyon insan, açlık sorunu yaşamaktadır.

Etkilerinin göz ardı etmemekle birlikte, bu durumu sadece “iklim değişikliği” gibi doğal sebeplerle ya da “savaş” ve “göç” gibi politik gelişmelerle açıklamak mümkün değildir. Bugün gıda ve tarımda yaşanan sorunların pek çoğu, sermayenin çıkarlarını insanlığın ortak çıkarlarının üstünde gören küresel kapitalist sistemdir.

Bugün açlık denilince Afrika, Asya ve Orta Doğu’nun geliyor olmasının nedeni, gelişmiş kapitalist ülkelerin bu bölgelerin kaynaklarını yüzyıllar boyunca sömürmesidir. Kapitalizmin eşitsiz gelişimi, yıllar boyu eşitsizliğe ve sömürüye maruz kalan bu coğrafyaların açlık ve sefaletle yüz yüze kalmasına neden olmuştur.

Bu açıdan bakıldığında Dünyada yaşanan açlığın ve yetersiz beslenmenin nedeni üretim yetmezliği değil, üretim ve tüketimin adaletli bir şekilde sağlanamamasıdır.

Bu durumun sorumlusu ise tarım ve gıda üretiminde tekelleşmedir. Günümüzde küresel sermaye tarımsal üretimin tüm aşamalarında; yani tohum üretiminden, zirai mücadeleye, gıda üretiminden bu gıdaların tüketimine kadar tüm süreçleri kontrol etmek istemektedir. Çünkü bu şirketler dünyaya egemendir ve gıda temel besin aracı olmaktan çıkıp bunların rant aracına dönüşmüştür.

Bu şirketler tekellerini pekiştirmek için, IMF, Dünya Ticaret Örgütü, Dünya Bankası gibi kuruluşlar aracılığı ile geri kalmış ve gelişmekte olan ülkelere tarım ve gıda alanında kamusal üretim ve denetimin ortadan kaldırmaları noktasında dayatmalarda bulunmaktadır.

Ülkemizde de benzer bir süreç yıllardır işletilmektedir. 1980’li yıllardan itibaren uygulanan neoliberal politikalar sonucunda Et-Balık Kurumu,

Süt Endüstrisi Kurumu, Ziraî Donatım Kurumu, TEKEL, Türkiye Şeker Fabrikaları, Azot Sanayi-Türkiye Gübre Fabrikaları ve Yem Sanayi gibi kamu iktisadî teşekküllerinin bir kısmı özelleştirilmiş, bir kısmı da kapatılmıştır. Toprak Mahsulleri Ofisi gibi KİT`lerle birlikte, Tarış, Çukobirlik, Fiskobirlik gibi üretici kooperatif ve birliklerinin ise içi boşaltılarak işlevsizleştirilmiştir. Bütün bunların sonucunda bir zamanlar kendi kendisine yeten ülke olarak övündüğümüz ülkemiz, gıda ve tarım alanında büyük oranda dışa bağımlı hale gelmiştir.

Yasa değişiklikleri, özelleştirmeler, gıda alanındaki kamu kurumlarının tasfiyesiyle yaşanan talan süreci, köylülerimizin hayatını olumsuz etkilediği gibi, kentlerde yaşayanların ucuz ve sağlıklı gıdaya erişimini de engellemektedir.

TMMOB olarak biz, yıllardan beri sanayiden eğitime, üretimden planlamaya, beslenmeden sağlığa, enerjiden tarıma kadar her alanda tam bağımsızlık şiarıyla politika üretiyoruz. Özellikle tarımsal anlamda dışa bağımlılığın ortadan kaldırılması, açlık ve yoksulluğun önüne geçilmesinde en önemli unsurlardan biridir.

Ülkemizde sürdürülebilir bir tarımsal üretimin sağlanması, gıda güvenliğinin korunması, halkın sağlıklı gıdaya erişebilmesi için üretici ile mühendisin bağımsız bir tarım-besin modeli altında dayanışma içinde çalışacağı bir zemin yaratılmalıdır. Ülke ihtiyaçlarına göre yerli ekim, yerli üretim ve istihdama yönelik yeniden yapılandırılması sağlanmalıdır.

Bilimsel veriler ışığında üretimi yeniden organize eden, üreticiden tüketiciye doğrudan bir beslenme zinciri kuran, gıda üretim ve dağıtım zincirini kamusal denetime tabi tutan, emek eksenli ve dayanışmayı arttıracak yeni bir yapı, ülkemiz insanı, ülkemiz tarımı, kırsal hayat ve tüketici sağlığı açısından en acil gereksinimdir.

Değerli Arkadaşlar,

Sözlerime son verirken, Gıda Mühendisleri Odalarımızın tüm temsilcilerine, değerli bilgilerini bizimle paylaşacak uzmanlarımıza ve emeği geçen tüm çalışan arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum.

İnsanların aç ve yoksul yaşamadığı, herkesin sağlıklı ve sürdürülebilir beslenme imkanlarına ulaşabildiği, eşit adil bir ülke ve dünya özlemi ile TMMOB Yönetim kurulu adına sevgi ve selamlarımı sunuyorum.

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

SAPANCA TELEFERİK PROJESİ DİRENİŞİ ZİYARETİ

14 Kasım 2019/SAPANCA

Değerli Sapancalılar, Değerli Kırkpınar Sakinleri,

Aramızda bulunan emek ve meslek örgütleri adına hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum. Mahallenize, doğaya ve çocuklarımızın geleceğine sahip çıkmak için yürüttüğünüz bu anlamlı direniş için hepinize teşekkür ediyorum.

Hepinizin bildiği gibi son yıllarda yapılan pek çok proje adeta insan hayatı ve doğa yok sayılarak hazırlanıyor. Sermaye kesimlerinin ihtiyaçları gözetilerek hazırlanan bu projeler sonucunda insan hayatı risk edilirken, doğaya da telafisi mümkün olmayan zararlar veriliyor.

Çanakkale Kaz Dağlarında yürütülen madencilik faaliyetlerinin bölgeye verdiği zarar tüm Türkiye'yi ayağa kaldırdı.

Benzer biçimde Aydın'da birbiri ardına yapılan Jeotermal Enerji Santrallerinin bölgenin tarım alanlarını nasıl olumsuz etkilediğini gördük.

Yine geçtiğimiz günlerde Ilısu Barajı nedeniyle sular altında kalacak olan Hasankeyf'teki tarihi yerleşimlerin dinamitlerle patlatılması da hepimizin yüreğini yaktı.

Ülkemizin pek çok tabiat varlığı, doğal güzelliği, tarihsel mirası bu açgözlü projelerin tehdidi altında.

Emek ve meslek örgütleri olarak bizler yaptığımız her açıklamada, hiçbir madenin, hiçbir işletmenin, hiçbir projenin insan sağlığının ve doğanın korunmasından daha önemli olmadığını vurguladık. Hazırlanan projelerde sermayenin değil kamunun çıkarının önde tutulmasını savunduk.

Değerli Arkadaşlar,

Bu bölgede yapılmak istenen teleferik projesi de başta Kırkpınar ve Hasanpaşa Mahallesi olmak üzere tüm Sapanca'yı tehdit ediyor.

Ortada ÇED Raporu bile olmadığı halde inşaatına başlanmak isteyen proje ilk etapta 5 bin ağacın kesilmesine neden olacaktır. Bu ağaçlar sadece orman vasfıyla değil, bu bölgeyi erozyondan, selden, toprak kaymasından korumasıyla da önem taşımaktadır.

Bu ağaçları yok etmek, orman bütünlüğüne ve Sapanca'nın ekolojik dengesine zarar verecektir.

Gerek proje, gerekse proje sonrasında bölgede gerçekleşecek yapılaşma, içme suyu kaynaklarımızı kirletecektir.

Teleferik Projesi sadece ekolojik denge için değil, son dönemde hepimizin gündeminde olan deprem tehdidi konusunda da büyük riskler oluşturuyor.

Bildiğiniz gibi bu bölge Deprem bölgesidir ve son dönemde Marmara bölgesindeki fay hatlarında büyük hareketler gözlemlenmektedir.

1999 yılında birbiri ardına yaşanan depremlerde Sapanca Bölgesi çevredeki pek çok depremzede için sığınma noktası görevi görmüştü. Deprem toplanma alanı olarak kullanılan bu alanın teleferik istasyonuna dönüştürülmesi can güvenliğimizi tehdit etmektedir.

Değerli Arkadaşlar,

Çevresel Etki Değerlendirmesi yapılmadan, yöre halkının görüşleri alınmadan, taşıdığı riskler giderilmeden oldu-bitti ile projenin yapılmasına izin vermeyeceğiz.

Yap-İşlet-Devret Modeli ile ortak zenginliğimizin özel şirketlere aktarılmasına sessiz kalmayacağız.

Ranta karşı, doğamıza sahip çıkma anlayışı çerçevesinde yürüttüğümüz yasal ve meşru zeminlerde devam edeceğiz.

Sapanca'nın korunması için çok önemli olan bu mücadelede hepimize kolaylıklar diliyorum.

DİSK - KESK - TMMOB - TTB

11. KAYNAK TEKNOLOJİSİ ULUSAL KONGRESİ

15 Kasım 2019/ANKARA

**Değerli Konuklar,
Değerli Hocalarım,
Değerli Meslektaşlarım,
Sevgili Öğrenciler ve Sevgili Basın Mensupları,**

Makina Mühendisleri Odamız tarafından bu yıl on birincisi düzenlenen Kaynak Teknolojileri Ulusal Kongre ve Sergisi'ne hepiniz hoş geldiniz. TMMOB Yönetim Kurulu adına sizleri saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Kongrenin düzenlenmesinde emekleri bulunan Danışma, Düzenleme, Yürütme Kurullarımıza, Makina Mühendisleri Odamızın Ankara Şube ve Oda merkez yöneticilerine, kongre sekreterleri ve Oda çalışanlarımız ile görüşlerini bizlerle paylaşacak uzmanlar ve bilim insanlarına teşekkür ediyorum.

Değerli Konuklar,

Kaynak teknolojileri alanındaki yeni gelişme ve yaklaşımlar ile bu alanda üretilen bilgi ve teknolojileri paylaşma amacıyla 22 yıl önce düzenlemeye başladığımız Kaynak Teknolojisi Kongreleri, oluşturduğu bilgi birikimi ile sektörün en önemli bilimsel-teknik platformlarından biri haline gelmiştir.

Teknolojik gelişmelerin giderek hızlanması, sanayinin ve her teknik alanın özgül gereksinimleri, bu gibi bilimsel kongre ve sergilerin önemini daha da artırmaktadır. Konunun farklı alanlardaki uzmanlarını ve uygulayıcılarını bir araya getirerek bilgi ve tekniğin yaygınlaşmasını, ihtisaslaşmasını ve toplumsallaşmasını sağlayan Odalarımızın bu önemli çabalarını kutluyorum.

Ülkemizdeki mühendis, mimar, şehir plancılarının 550 bininden fazlasının meslek örgütü olan Birliğimiz TMMOB, meslektaşlarımızın mesleki, ekonomik, sosyal, kültürel alanlardaki gelişimleri kadar, mesleki birikimlerini toplum yararına kullanmalarını sağlamayı da amaç edinmiştir. Bu nedenle meslek alanlarımızla ilgili tüm konularla yakından ilgilenerken, ülkemiz, sanayimiz ve halkın çıkarlarının bütünü doğrultusunda görüş oluşturmaya çabalıyoruz.

Fakat halkın çıkarını, ülke çıkarlarını, kalkınmayı ve kesintisiz sanayileşmeyi esas alan bu anlayışımız çoğu zaman rant çevrelerinin ve siyasi iktidarların hoşuna gitmiyor.

Rant için, para için, yandaşlara imtiyaz sağlamak için üretim potansiyellerimizi, şehirlerimizi, doğamızı, tarihimizi yani ortak geleceğimizi yok sayan anlayışla uyuşmamız tabii ki mümkün değildir.

Kamusal kaynaklarla kurulmuş büyük sanayi kuruluşlarını özelleştirenlerle, ortak zenginliklerimizi satanlarla uyuşmamız mümkün değildir.

Derelerimizi, kıyılarımızı, meralarımızı yapılaşmaya açıp doğayı tahrip edip yağmalayanlarla uyuşmamız mümkün değildir.

Şehirleri biçimsiz gökdelenlerle, kaçak yapılarla dolduranlarla, parklarımızı, bahçelerimizi, depremlerde toplanılacak alanları AVM'lere, iş merkezlerine dönüştürenlerle uyuşmamız mümkün değildir.

Tarihi yapılarımızı, ortak kültürel mirasımızı ortadan kaldıranlarla uyuşmamız mümkün değildir.

TMMOB olarak bizler yıllardır açtığımız davalarla, yaptığımız kongre ve sempozyumlarla, hazırladığımız raporlarla bu yağma düzenini durdurabilmek, kamusal değerlerimiz ile ortak geleceğimizi savunmak ve kazanmak için büyük mücadeleler verdik. İktidar sahipleri aksini istiyor diye doğruları savunmaktan vazgeçmedik, vazgeçmeyeceğiz.

Değerli Konuklar,

Konuşmamın başlangıcında dile getirdiğim gibi teknoloji geçmiş dönemlerle kıyaslanamayacak bir hızla gelişip yaygınlaşıyor. Her geçen gün yeni teknolojik atılımlar sadece teknoloji kullanımının yoğunluğunu artırmıyor; geleneksel üretim tekniklerinin egemen olduğu alanları da teknolojiyle buluşturup dönüştürüyor.

İletişimden haberleşmeye, ulaşımdan lojistiğe, sanayiye, enerjiye kadar pek çok alan, yeni teknolojik gelişmelerle sürekli olarak yeniden yapılandırılıyor. Pek çok sektörde farklı kullanımları olan kaynak teknolojileri de bu hızlı değişimin en önemli unsurlarından biridir.

Tasarımdan imalata, bakım ve montaja kadar birçok alanda çalışan işletmelerin yaygın olarak kullandığı kaynak teknolojileri, sanayileşme gereksinimlerine paralel olarak gelişim göstermektedir. Endüstri 4.0

uygulamalarının kaynak teknolojileri ile entegrasyonu ve robotik uygulamaların yaygınlaşması sektörü yeni bir boyuta taşımaktadır. Üretim teknolojilerindeki gelişmeler ile birlikte kontrol yöntemleri, kalite güvence sistemleri, eğitim ve belgelendirme konularında da yenilikler söz konusudur.

Biliyoruz ki, yaşanan her teknolojik gelişme, o teknolojiye sahip olup kullananlarla kullanmayanlar ve sahip olanlar ile bağımlı olanlar arasındaki üretim ve gelişme hızını daha da artırmaktadır.

Gönül isterdi ki, Ar-Ge ve Ür-Ge faaliyetlerinin, inovasyonun ve teknoloji yoğun üretimin desteklenmesi ülkemizin asli ekonomik önceliği olsaydı. Ne yazık ki, siyasi iktidar teknolojiye değil, arsalarla yatırım yapıyor; inşaat ve enerji sektörlerindeki az sayıdaki şirketleri kollamakla meşgul oluyor. Dolayısıyla bizim gibi teknoloji bağımlılığı olan ülkelerde, uluslararası alandaki yeni gelişmeleri takip etmek ve teknik gelişmelere uygunluğu sağlamak son derece önem kazanıyor.

Diğer yandan uluslararası gereklilikler de kaynak alanında nitelikli personel istihdamını ve gelişmiş kaynak mühendisliği uygulamalarını zorunlu kılmaktadır. Bu kapsamda kaynak tekniği alanında çalışan mühendis ve ara teknik personelin eğitimi ve belgelendirilmesi büyük önem taşımaktadır.

Bununla birlikte teknolojinin iki aşamalı bir süreç olduğunu gözetmek gerekir. Teknolojiyi geliştirmek kadar, geliştirilen teknolojiyi kullanmak da o sürecin parçasıdır. Bunun da üretim, denetim, kontrol yöntemleri, kalite güvence sistemleri, eğitim, denetim, akreditasyon ve belgelendirme gibi pek çok aşaması bulunmaktadır.

22 yıldır gerçekleştirdiğimiz kongrelerde özellikle kaynak teknolojilerinin kullanımındaki standartların geliştirilmesi yolunda önemli adımlar attık. Bu kongrelerde ortaya çıkan bilimsel-teknik veriler ışığında üretim, kontrol, kalite standartlarını oluşturduk ve eğitim, belgelendirme, denetim gibi alanlarda da gerekli mevzuatlarımızı hazırladık.

Ulusal düzeyde yeterli teknik altyapı ve hukuki düzenlemenin olmadığı bir alanda benim de üyesi olmaktan gurur duyduğum Makina Mühendisleri Odamızın bu eksikliği doldurmaya yönelik cesur mesleki girişimlerini çok değerli buluyor, kutluyor ve kesintisizce sürdürülmesini diliyorum.

Sayın Konuklar, Sayın Meslektaşlarım,

Ülke olarak zor bir dönemden geçtiğimizi hepimiz biliyoruz. Yıllarca uygulanan rant temelli politikalar nedeniyle üretimi, yatırımı, sanayileşmeyi, bilimi, teknolojiyi, mühendisi ve insanı ikincileştiren bir ekonomik yapı oluşmuştur. Bugün yaşadığımız yüksek enflasyon, yüksek döviz kurları, aşırı borçluluk, kronik işsizlik ve sürekli zamlar, yanlış ekonomik tercihlerin sonucudur. Bu durumun acı toplumsal sonuçları arasında İstanbul ve Antalya'daki toplu çaresizlik intiharları da bulunmaktadır.

Bu noktada gerek duyduğumuz şey toplumsal kalkınmadır. Bunun için stratejik ön görüşle tüm alanlarda ve tüm sektörlerde uzun erimli ulusal-toplumsal çıkarları esas alan politikalar gerekmektedir.

Bilim ve teknolojide yetkinleşmeli; bunu ülke ölçeğinde refah sağlayıcı toplumsal ekonomik faydaya dönüştürmeli ve bu amaçla kapsamlı bir ulusal strateji belirlenmelidir.

Yaklaşık olarak son 35 yıldır özelleştirme, serbestleştirme, kuralsızlaştırma, finans ve rant uygulamalarıyla tahrip edilen ekonomik ve sosyal yapı, kamusal bir anlayışla yeniden ayağa kaldırılmalıdır.

Doğaya ve insan yaşamına saygı gösteren bir yaklaşımla üretim, sanayileşme, kalkınma tam istihdam ve toplumsal refah perspektifi benimsenmelidir.

Topraklarımız, yeraltı ve yerüstü kaynaklarımız, mühendislerimiz ve emekçilerimiz az sayıdaki türedi için değil, ülkemizin, toplumumuzun gelişmesi için seferber edilmelidir.

Bizler TMMOB olarak 70'li yıllardan beri sahip olduğumuz bilimsel-teknik aklı, sömürgeci değil halkın çıkarları için kullanmanın mücadelesini verdik, veriyoruz.

Bugün burada bizi bir araya getiren de, bilimsel-teknik alandaki gelişmeler ile birikimlerimizi paylaşmak ve toplum yararına kullanabilmektir.

Bu anlayışla kongremizin hepimiz adına verimli geçmesini diliyorum; TMMOB Yönetim Kurulu adına hepinizi saygı ve dostlukla selamlıyorum. Teşekkür ederim.

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB 6. KADIN KURULTAYI

16-17 Kasım 2019, ANKARA

Değerli Kadın Arkadaşlarım, Sevgili Meslektaşlarım

Hepinizi Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu adına sevgi, saygı ve dostlukla selamlıyorum. Bu yıl 6.sını düzenlediğimiz TMMOB Kadın Kurultayına hepiniz hoş geldiniz.

TMMOB adına kurultayımızın organizasyonu için büyük emek harcayan TMMOB Kadın Çalışma Grubu'na ve yerel kurultaylarımızın örgütlenmesini sağlayan İl Koordinasyon Kurullarımıza huzurlarınızda teşekkür ediyorum.

Sevgili Kadınlar,

Zor günlerden geçiyoruz. Yoksulluk ve borç batağına düşen yurttaşlarımızın yaşama sevincini ve arzusunu yitirdiği günlerden geçiyoruz. Yaşama gücünü kaybedenlere sahip çıkamamanın, destek olamamanın üzüntüsünü ve utancını en derinlerimizde hissediyoruz.

Türkiye'nin dört bir yanında farklı biçimleriyle yaşanan bu acı tablonun yaratıcıları ise içinde bulunduğumuz durumun vahametini görmezden geliyorlar. Yaşadıkları konforlu hayatın büyüü, gözlerini kör etmiş durumda.

Uzun zamandır devam eden derin ekonomik kriz nedeniyle halkın gerçekleriyle, iktidarın gerçekleri arasında derin bir uçurum oluştu. Tepedekiler, siparişe dayalı finansal veriler ile aşağıdakilerin durumunun ne kadar iyi olduğunu göstermeye çalışıyor. Enflasyonun tek haneye düşmesinden, cari açığın kapanmasından, ihracatın artmasından bahsederek halkı telkin etmeye çalışıyorlar.

Oysa halkın yaşadığı gerçeklik bambaşka. Geçtiğimiz yıl ekim ayından bu yana Doğalgaza yapılan zam oranı %44, Elektriğe yapılan zam oranı ise % 57 oldu. Çarşıda, pazarda, marketteki zamların da bu oranlarda olduğunu görüyoruz. Özellikle temel gıda fiyatlarındaki fahiş fiyat artışları yoksul halkımızın yaşamını daha da zorlaştırıyor.

Fiyatlar bu kadar artarken, yaşanan ekonomik durgunluk nedeniyle işsizlik de hızla büyüyor. Mevsimsel olarak istihdamın en yüksek düzeyde olması beklenen yaz aylarında işsizlik oranı % 14 düzeyindeydi. Genç nüfusta

ise bu oran yüzde 27'yi aştı. Şehrin en işlek caddeleri bile kapanan iş yerleriyle, boşaltılmış ofislerle dolu. İşsizlik ve yoksulluk içinde kıvranan halk, borçlarla ayakta kalmaya çalışıyor.

Hiç kuşkusuz kriz en çok kadınları vuruyor. Biliyorsunuz bu yıl 3.sünü gerçekleştirdiğimiz Kadın Sempozyumunda da ekonomik krizin genelde tüm kadınları, özelde de mühendis, mimar ve şehir plancısı kadınları ne kadar derinden etkilediğini irdelemeye çalıştık. Yatırımların tamamen durması, projelerin iptal edilmesi, reel sektörün tıkanması, kadın arkadaşlarımızı işsizlik, işten çıkarılacaklar listesinde ilk sıralarda yer alma, düşük ücretlerle çalıştırılma ya da işsizlikle tehdit edilerek ağır koşullarda çalışmaya zorlanma, evlenmemeleri, çocuk doğurmamaları yönünde baskı yapılarak psikolojik şiddete maruz kalma gibi pek çok tehditle karşı karşıya bırakıyor.

Hal böyleyken geçtiğimiz günlerde meclise sunulan bütçe teklifi ile halkın durumunu düzeltmek bir yana, yeni vergi teklifleriyle bütçenin yükü halkın üzerine yıkılıyor. Yandaşların vergi borçları bir kalemde silinirken, yandaş sermaye kesimlerine vergi afları ve ayrıcalıkları getirilirken emeğiyle geçinen bizlerin omuzlarımızdaki yük bir kat daha artırılıyor.

Halkımızın yaşadığı gerçekler ortadayken iktidar ve şürekâsı pembe bir tablo çizmeye çalışıyor. Bizler bu ülkenin okumuş, yetişmiş, aydın mühendis, mimar şehir plancıları olarak halkımızın gören gözü, duyan kulağı, dile gelen vicdanı olmakla yükümlüyük. Doğru bildiklerimizi hiç çekinmeden söylemeye devam edeceğiz.

Sevgili Kadınlar,

17 yıllık iktidar döneminin her aşamasını tek adam rejiminin inşası için kullanan AKP, tek adam rejimi altında girdiği ilk yerel seçimlerde büyük bir hezimetle karşı karşıya geldi. Bu yenilgi, toplumun geniş kesimleri için büyük bir umut olurken, AKP'nin antidemokratik yüzünün bir kez daha açığa çıkmasına neden oldu.

Artık hepimizin bildiği gibi, AKP ne zaman kendi iktidarını tehlike altında görse, toplumsal muhalefeti polis şiddeti ve hukuki zorbalıklarla baskı altına alarak durumdan sıyrılmaya çalışıyor.

Yaz aylarından bu yana, AKP hem yerel seçim yenilgisini örtbas etmek, hem kendisine karşı sandıkta birleşen toplumsal muhalefeti parçalamak hem de parti içindeki çözülme sınırlandırmak için Kürt Sorunu'nda hukuk dışı ve antidemokratik bir yönelimin içine girmiş bulunuyor.

AKP'nin bu yöneliminin en önemli adımlarından birisi HDP'nin elinde bulundurduğu Diyarbakır, Van ve Mardin Büyükşehir Belediyelerine kayyum atanması oldu. Bu üç ilde ve sonrasında ilçelerde halkın büyük desteğiyle seçilen Belediye Başkanları, atanmış İçişleri Bakanının kararıyla görevden alınarak, yerlerine yine atanmış Valiler, kaymakamlar getirildi. Bölge halkının direnişine rağmen zaman içinde kayyum atanan belediyelerin sayısı hızla arttı.

Kayyum atanan belediyelerde eş temsiliyet ortadan kaldırıldı, belediyelerin bünyesinde kurulan kadın dayanışma evleri ve kadın merkezleri kapatıldı veya işlevsiz hale getirildi. Kayyumların da öncelikli hedefleri kadınlar oldu yani...

Atanmışların seçilmişler üzerindeki bu zorbalığı, AKP'nin demokrasiye ve halk iradesine bakışının özetidir. Bu anlayış, benzerlerini darbe dönemlerinde gördüğümüz faşizan bir yönetim zihniyetinin ürünüdür. Bu anlayışa hiçbir zaman teslim olmayacağız, boyun eğmeyeceğiz.

Bizler, bu ülkenin mühendis, mimar ve şehir plancısı kadınları, demokrasiye, halk iradesine ve hukukun üstünlüğüne olan inancımızı bugüne kadar her defasında açık biçimde dile getirdik. Bundan sonra da bu tutumumuzdan geri adım atmayacağız. Demokrasiyi, barışı ve adaleti savunacağız. Bizim bu değerleri savunma konusundaki cesaretimizin, onların bu değerleri ayaklar altına alma cüretinden daha fazla olduğunu göstereceğiz.

Sevgili Kadınlar

Laiklik karşıtı, dini değerler üzerinden yeni bir toplum yaratma sevdasında olan siyasal iktidar, eğitim, çalışma yaşamı, istihdam vb. toplumsal yaşamın tüm alanlarında gerici politikalarını kadınlar üzerinden yürütüyor. Bu gerici yaklaşımın bir sonucu olarak kadın cinayetleri her geçen gün artıyor. Kadınların bedenleri ve varlıkları üzerinde baskı ve "sahiplik" mekanizmaları kurulmak isteniyor.

Aile kutsallaştırılıp kadınlar, sokaktan, işyerlerinden ve tüm kamusal alanlardan uzaklaştırılmaya çalışılıyor.

Bu karanlık tabloda yapılan her bir kadın çalışması son derece önemli ve değerli... Zira ancak bir araya geldiğimizde ve sesimizi yükselttiğimizde kadın mühendis, mimar ve şehir plancılarının sorunlarını görünür kılabiliriz.

Kurultayımız;

TMMOB ve bağılı odalarında kadın üyelerin dayanışmasının daha güçlü hale getirilmesi ve kadın temsiliyetinin artırılması,

Toplumsal cinsiyet eşitliği ve farkındalığının başta TMMOB ve bağılı Odaları olmak üzere tüm toplum kesimlerince içselleştirilmesi,

Meslek ortamının ve demokrasinin olmazsa olmaz güvencesi olan Odalarımıza ve TMMOB'ye sahip çıkılması,

Sosyal adalet için, iş güvencesi için, eşit işe eşit ücret için, fırsat eşitliği için, işsizlik, yoksulluk ve şiddete karşı durmak için, gerici, ırkçı-şoven ve cinsiyetçi eğitime son verilmesi için, kadınlara yönelik sosyal, siyasal ve kültürel alandaki ayrımcılığın kaldırılması,,

Kamusal ve özel alanda kadına yönelik şiddetin son bulması yönündeki çalışmalarımızı düşünsel anlamda zenginleştirecek, eylemlilik süreçlerinin planlanmasına zemin hazırlayacaktır.

Biliyor ve inanıyorum ki gün boyunca yürüteceğimiz her tartışma, alacağımız her karar, TMMOB örgütlülüğünü ve kadın mühendis, mimar ve şehir plancılarının dayanışmasını büyütecek, yaşadığımız kentlere döndüğümüzde bizlere mücadele ve örgütlenme için özgüven ve cesaret aşılacaktır.

Kurultayımızın başarılı geçmesini diliyor TMMOB Yönetim Kurulu adına bir kez daha hepinizi saygıyla, sevgiyle, dostlukla ve dayanışma ile selamlıyorum.

Ayşegül Oruçkaptan
TMMOB Yönetim Kurulu Üyesi

KAMUCU POLİTİKALAR SEMPOZYUMU

22 Kasım 2019/ANKARA

Değerli Hocalarım, Değerli Konuklar

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu adına hepinizi saygıyla selamlıyorum. 45. Genel Kurulumuzda aldığımız karar doğrultusunda gerçekleştirdiğimiz Kamucu Politikalar Sempozyumuna hepiniz hoş geldiniz.

Başta değerli hocalarımızdan oluşan danışma kurulumuz ve oda temsilcilerimizden oluşan düzenleme kurulumuz olmak üzere bu anlamlı etkinliğin gerçekleştirilmesinde emeği geçen tüm değerli isimlere TMMOB adına teşekkür ediyorum.

Konuşmama, geçtiğimiz hafta aramızdan ayrılan değerli hocamız Mümtaz Soysal'ı saygıyla anarak başlamak istiyorum. Mümtaz Hoca, gerek akademisyen, gerek hukukçu, gerekse yurtsever kimliğiyle Türkiye'de özelleştirme karşıtı bilincin ve mücadelenin yükseltilmesi için büyük bir çaba harcamıştı.

Özelleştirme uygulamalarına karşı açtığı davalar, hazırladığı dava dilekçeleri, özellikle 2000'lere gelene kadar Türkiye'deki özelleştirme uygulamalarının sekteye uğratılmasında önemli bir yere sahiptir.

Kurucuları arasında yer aldığı Kamu İşletmeciliği Geliştirme Merkezi de, kamucu anlayışın hem akademik hem de siyasal olarak gelişmesine büyük katkı sağlamıştır. Hocamızın değerli anısını ve örnek mücadelesini yaşatmaya devam edeceğiz.

Değerli Konuklar,

Bildiğiniz gibi kamu kavramı insana ait olan her şeyi kapsayan çok genel bir içeriğe sahip. Bu geniş içeriği nedeniyle de herkesin, her kesimin kendi ihtiyaçlarına göre, kendi anlayışına göre şekillendirebildiği bir kavram.

Tarihsel gelişim göz önünde bulundurulduğunda, gelişmiş kapitalist ülkelerle kıyaslandığında, kamu kavramının ülkemiz açısından hem daha karmaşık hem daha önemli bir yere sahip olduğunu görebiliyoruz.

Bunun nedeni ülkemizde kapitalizmin büyük oranda yukardan aşağıya devlet eliyle inşa edilmiş olmasıdır. Gerek cumhuriyetin kuruluş yıllarındaki sermaye birikiminin yapısı gerekse İkinci Dünya Savaşı sonrasında dünyadaki egemen hale gelen refah devleti anlayışı, ülkemizde kapitalizmin ve devletin kendine özgü biçimde yapılanmasına neden oldu.

80'li yıllara gelene kadar ülkemizde devlet ile kamu neredeyse birbiri yerine kullanılan kavramlardı. Bu kavramsal örtüşme, bir yandan toplumun geniş kesimlerinin ekonomik ve sosyal anlamda desteklenmesi bakımından cumhuriyet projesini destekleyen olumlu bir yana sahipken, diğer yandan da devletin sınıfsal içeriğinin göz ardı edilmesine neden olan olumsuz bir yana da sahipti.

1980'li yıllardan itibaren uygulanmaya başlayan neoliberal politikalar, ülkemizdeki bu kavramlar arasındaki bu örtüşmeyi de değiştirdi. Neoliberal kapitalizm, devletin kamusal sorumluluklarını ve faaliyetlerini tamamen dışlayan bir yönetim anlayışını hakim kıldı.

Bugün içinde yaşadığımız tek adam rejimi ve inşa edilen parti devleti anlayışı, kamuyla örtüşen devlet anlayışının adeta tersyüz edilmiş biçimidir. Bugün ülkemizde devlet, kamuyla ve kamusal olanla adeta savaş halinde olan bir devlettir.

Bizler bu mücadelede, kamunun haklarını, varlıklarını, zenginliklerini ve çıkarlarını koruyan tarafız. Bugünkü sempozyumumuzu da bu mücadelenin aracı ve parçası olarak görüyoruz. İki günlük program boyunca ekonomik, sosyal ve idari boyutlarıyla kamu kavramını irdeleyecek ve bu alanlarda kamucu politikalar geliştirmek için fikir yürüteceğiz.

Değerli Konuklar,

Pek çoğunuzun yakından tanıdığı gibi, ülkemizdeki mühendis, mimar ve şehir plancılarının mesleki birliği olarak TMMOB, bir yandan üyelerinin hak ve çıkarlarını, ülkemiz çıkarları temelinde koruyup geliştirirken, diğer yandan da mesleki birikimlerimizin toplum yararına kullanılması için mücadele etmektedir.

Sermaye kesimlerinin dar ve bencil çıkarları karşısında kamunun ortak önceliklerinin korunması 1970'li yılların başından itibaren TMMOB için bir nirengi noktası olmuştur. Son 50 yıldır planlamadan sanayileşme politikalarına, özelleştirmelerden kentsel mekanların korunmasına,

çevre mücadelesinden işçi sağlığına kadar her alandaki mücadele çizgimiz bu kamusal anlayışla oluşturulmuştur.

Basın açıklamalarımızda, kongre ve sempozyumlarımızda, raporlarımızda sürekli olarak kamu yararının, kamusal varlıkların, kamucu bakış açısının altını çizmemizin nedeni, neoliberal politikaların kamuya ait olan her şeye ve kamuculuk fikrine karşı yürüttüğü sistematik savaştır.

Az önce de dile getirdiğim gibi, 1980’li yıllardan itibaren uygulanmaya başlayan özelleştirme politikalarıyla kamu kaynakları ve olanaklarıyla inşa edilen kurumlarımız, fabrikalarımız, madenlerimiz, işletmelerimiz tümüyle sermayeye aktarılmıştır. Aynı süreçte eğitim, sağlık ve sosyal güvenlik gibi kamu hizmetleri de ticarileştirilerek birer rant kapısı haline dönüştürülmüştür.

Özallı yıllardan itibaren iktidara gelen tüm hükümetlerin öncelikli programı “özelleştirmelerin tamamlanması” olmuştur. Başlangıçta “verimsizlik”, “zarar eden kitleri elden çıkartma” ve “devletin sırtındaki kamburdan kurtulma” söylemiyle ilerleyen özelleştirme uygulamaları, 2000’li yıllardan itibaren en karlı kuruluşların en önce satıldığı bir yağmaya dönüşmüştür.

17 yıldır devam eden AKP iktidarı, bu uygulamaların en yoğunlaştığı dönem oldu. AKP bu piyasalaştırma sürecini kendine yakın kesimlere rant ve imtiyaz sağlama aracı kullanarak kendisine doğrudan bağımlı bir sermaye sınıfı da yaratmış oldu.

Son 17 yılda bir yanda özelleştirmeler yoluyla yandaş sermaye kesimlerine büyük çaplı kaynak aktarımları yaşanırken, diğer yandan emekçi ve yoksul kesimlerin kamusal hizmetlere erişimi kısıtlandı. Sosyal devlet anlayışı yerine, parti ilişkileri eliyle sürdürülen yardım ağları ön plana çıktı.

TMMOB olarak bu sürecin önüne geçebilmek, kamusal mal ve hizmetlerin sermaye kesimlerine peşkeş çekilmesini önleyebilmek için büyük mücadeleler verdik. Birliğimizin Anayasa ve yasalardan kaynaklanan kamusal niteliği sayesinde, hem özelleştirme süreçlerini mümkün kılan yasal düzenlemelere hem de tek tek tüm özelleştirme işlemlerine karşı yoğun bir hukuki mücadele sürdürdük.

Birlik ve bağlı odalar olarak özelleştirme uygulamalarına karşı binlerce dava açtık, çok sayıda bilimsel etkinlik düzenledik ve kitlesel kampanyalar

düzenledik. Açtığımız bu davalar ve yürüttüğümüz kitlesel mücadele, özelleştirme uygulamalarını durduramasa da, sürecin bütünüyle yağmaya dönüşmesine engel olmuştur.

Şunun altını çizmek gerekiyor ki, neoliberal dönemde, 90'lı yıllardaki küreselleşme teorisyenlerinin iddialarının aksine, devlet hiçbir zaman geri çekilmedi ve yok olmadı. Bireysel özgürlükler ve demokrasi genişlemedi.

Hem ülkemizde hem de dünya çapında devletler, sermayenin çıkarlarını korumak için, imtiyazların dağıtımını için, kamusal zenginliklerin paylaşımı için her zamankinden daha fazla kendisini hissettirdi. Toplumu kontrol altına almak için uyguladığı güvenlik ve şiddet politikalarıyla hissettirdi. Enerji kaynaklarını ele geçirmek için emperyalist müdahaleciliğiyle hissettirdi. Özellikle 2009 krizinden sonra ekonomideki müdahaleleriyle hissettirdi ve hissettirmeye devam ediyor.

Değerli Konuklar,

Bugün Türkiye’de neoliberal kapitalizmin aldığı biçimi konuşurken geldiğimiz aşamada durumun sadece özelleştirme politikalarıyla, kamusal varlıklarımızın tasfiyesiyle sınırlı olmadığını farkında olmamız gerekiyor.

AKP’nin tek adam rejimi ile tasfiye ettiği en önemli kamusal değerimiz cumhuriyettir. Tek adam rejimi cumhuriyet fikrinin, cumhuriyet değerlerinin, cumhuriyet idealiniz ve elbette cumhuriyet kurumlarının tasfiyesi anlamına gelmektedir.

Cumhuriyetin tasfiyesi halk egemenliğinin, hukukun üstünlüğünün, seçme-seçilme hakkının, hukuk önünde eşitliğin ve sosyal hakların tasfiyesini beraberinde getirmiştir.

Bence Cumhuriyeti en güzel tanımlayan cümlelerden birisi, “Cumhuriyet, kimsesizlerin kimsesidir” özdeyişidir. Cumhuriyetin tasfiyesi, kimsesizleri tümüyle çaresiz hale getirmiştir. Son günlerde sıklıkla duyduğumuz aile intiharlarını tartışırken göz ardı etmememiz gereken gerçek, kamunun tasfiyesinin yarattığı bu sahipsizlik durumu ve duygusudur. 17 yıllık iktidar dönemi sonunda AKP’nin geldiği nokta, geniş halk kesimleriyle arasındaki oluşan bu duygu uçurumdur.

Saraylılar, siparişe dayalı finansal veriler ile aşağıdakilerin durumunun ne kadar iyi olduğunu göstermeye çalışıyor. Enflasyonun tek haneye

düşmesinden, cari açığın kapanmasından, ihracatın artmasından bahsederek halkı telkin etmeye çalışıyorlar.

Oysa halkın yaşadığı gerçeklik bambaşka. Geçtiğimiz yıl ekim ayından bu yana Doğalgaza yapılan zam oranı %44, Elektriğe yapılan zam oranı ise % 57 oldu. Çarşıda, pazarda, marketteki zamların da bu oranlarda olduğunu görüyoruz. Özellikle temel gıda fiyatlarındaki fahiş fiyat artışları yoksul halkımızın yaşamını daha da zorlaştırıyor.

Fiyatlar bu kadar artarken, yaşanan ekonomik durgunluk nedeniyle işsizlik de hızla büyüyor. Mevsimsel olarak istihdamın en yüksek düzeyde olması beklenen yaz aylarında işsizlik oranı % 14 düzeyindeydi. Genç nüfusta ise bu oran yüzde 27'yi aştı. Şehrin en işlek caddeleri bile kapanan iş yerleriyle, boşaltılmış ofislerle dolu. İşsizlik ve yoksulluk içinde kıvranan halk, borçlarla ayakta kalmaya çalışıyor.

Değerli Konuklar,

Halkın içinde bulunduğu bu gerçekliği en çıplak biçimiyle dile getirmek, bu durumun çözümü için politikalar oluşturmak bizlerin en temel sorumluluğudur.

İki gün boyunca devam edecek sempozyum boyunca burada kısaca değinebildiğim sorunları sizlerin katkılarıyla enine boyuna tartışacağız. Kamunun tasfiyesinin yarattığı sonuçlarını ve kamucu politika önerilerini birlikte değerlendireceğiz.

Burada yürütülecek tartışmaların sadece konuya ilişkin akademik birikimimize değil, toplumsal muhalefet hareketinin geleceğine de katkı vereceğine inanıyorum. Katılımınız ve katkılarınız için hepimize bir kez daha teşekkür ediyorum.

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

2. BİLGİSAYAR MÜHENDİSLİĞİ KURULTAYI

23 Kasım 2019/ANKARA

Sayın Konuklar, Değerli Meslektaşlarım, Sevgili Öğrenciler

Hepinizi Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu adına dostlukla selamlıyorum. Bilgisayar Mühendisleri Odamız tarafından düzenlenen ve bilgisayar mühendisliği alanındaki güncel gelişmeleri ve meslektaşlarımızın sorunlarını ele alacağımız bu kurultayda aranızda olmaktan kıvanç duyuyorum.

İlk ortaya çıktığı dönemden bu yana bilgisayarların boyutları küçülürken, hayatlarımızda kapladığı alan hızla büyüyor. Ülkemizde ilk olarak Karayolları Genel Müdürlüğü için kullanılan bilgisayar neredeyse bir oda büyüklüğündeyken, aradan geçen yaklaşık 60 yılda, artık hepimiz ceplerimizde birkaç tane bilgisayar taşır hale geldik.

1960 yılında kullanılan ilk bilgisayarla 63 kilometre uzunluğundaki Polatlı-Sivrihisar yolunun hesaplamaları yapılmıştı. Bugün artık bilgisayar-bilişim teknolojilerinin elinin değmediği bir alan kalmadı. Ulaşımdan haberleşmeye, eğitimden sağlığa, tarımdan denizciliğe kadar hayatımızın her alanında bilgisayar kullanılıyor.

Bilgisayarın hayatlarımızdaki yeri büyürken, bilgisayar mühendislerinin sorunları da giderek büyüyor. Az önce değerli Oda Başkanımızın da dile getirdiği gibi, Bilgisayar Mühendisleri eğitimden iş bulmaya, üretimden örgütlenmeye kadar pek çok alanda sorunlarla karşı karşıya. Bu kurultayın bilgisayar mühendisi meslektaşlarımızın sorunlarının çözümüne katkıda bulunacağına inanıyorum.

Sayın Konuklar, Değerli Meslektaşlarım,

Bildiğiniz gibi TMMOB ülkemizdeki mühendis, mimar ve şehir plancılarının hak ve çıkarlarını halkımızın çıkarları temelinde korumak ve geliştirmek, mesleki, sosyal ve kültürel gelişmelerini sağlamak ve mesleki birikimlerini toplum yararına kullanmalarının zeminini yaratmakla görevlidir.

Bu doğrultuda mesleki alanlarımızla ilgili gelişmelerin ve politikaların sosyal, siyasal, ekonomik ve kültürel boyutlarını derinlemesine kavramak, yorumlamak ve toplumu bilgilendirmek için bir dizi etkinlik düzenliyoruz.

İki yıllık çalışma dönemimizde Odalarımızla birlikte düzenlediğimiz 200'ü aşkın etkinlikte paylaştığımız bilgi ve birikimlerin toplum yararına hayata geçirilmesi için mücadele ediyoruz.

Yayınladığımız raporlarla, açtığımız kamu davalarıyla, düzenlediğimiz kongre-sempozyumlarla, yaptığımız açıklamalarla bilimin ve tekniğin halktan ve doğadan yana kullanılmasıyla başka bir dünyanın mümkün olabileceğini ortaya koymaya çalışıyoruz. Bugünkü etkinliğimiz de böylesi bir bakış açısının ürünüdür.

Bizler bilimin ve tekniğin halk için kullanılmasını benimsemiş bir örgütüz. Binlerce yıllık medeniyet birikimimizin ortak ürünü olan bilginin, tekniğin ve teknolojinin kamusal niteliğinin göz önünde bulundurularak halkın ortak çıkarı için kullanılması gerektiğini her fırsatta dile getiriyoruz.

Bilgi ve teknolojinin belirli kesimlere ait bir ayrıcalık olmaktan çıkartılarak kamusal bir nitelik kazandırılması aynı zamanda bilgi ve teknolojinin de sınırlarından kurtarılarak özgürleştirilmesi anlamına gelir.

Özgür bilim, yeni teknolojik gelişmelerin ve bilimsel buluşların en önemli şartıdır. Modern bilim nasıl ki ortaçağın skolastik düşüncesinin dar kalıplarının yıkılmasıyla geliştirse, günümüzün teknolojisi de sermayenin kâr odaklı kalıplarından kurtulduğunda yepyeni bir boyut kazanacaktır.

Sayın Konuklar, Değerli Meslektaşlarım,

Bildiğiniz gibi, dünya bilim ve teknoloji alanında çok hızlı bir gelişim ve değişim süreci yaşamaktadır. Üretilen bilginin her 2-3 yılda ikiye katlandığı belirtilmektedir. Bilime ve teknolojiye hakim olan güçler dünyayı da egemenlikleri altına almaktadırlar. Bu nedenle gelişmiş ülkeler bütçelerinden mühendislik- bilim teknoloji ve eğitim alt yapısına ayırdıkları payı gün geçtikçe artırmaktadırlar.

Ne yazık ki, ülkemizde bu konuda gerekli çalışmalar yürütülmemektedir. 2018 yılı verilerine göre ülkemizde AR-GE harcamalarının Gayri Sahi Yurtiçi Hasıla içerisindeki payı % 0,96 seviyesinde iken OECD üyesi ülkelerin ortalaması % 2,36 dır.

Öte yandan, son 17 yılda ülkemizdeki üniversite sayısı iki kattan fazla artırılmıştır. Mühendislik bölümlerinde öğrenim gören öğrenci sayısında da benzer artışlar söz konusudur. Ancak eğitime ayrılan ödenekler, öğretim görevlisi sayısı ve üniversite koşulları gibi göstergelerde eşdeğer bir artış yoktur.

Devlet tarafından desteklenen Özel Üniversiteler nedeniyle yükseköğretim ticari bir faaliyet alanına dönüşmüştür. Ülkemizdeki yükseköğretim kurumlarının % 40'ı özel üniversitelerden oluşmaktadır.

Cemaat ve tarikatların yükseköğretim sistemindeki kadrolaşması, çalınan-servis edilen sorular, yandaşlar için özel tahsis edilen kadrolar gibi nedenlerle akademik kadroların niteliği düşmüştür. ODTÜ bünyesinde oluşturulan URAP'ın dünya çapındaki üniversitelerinin akademik performanslarına göre yaptığı sıralamada ilk 500 içinde hiçbir üniversitemiz yer almamaktadır. İlk 1000 içinde ise sadece 13 Üniversitemiz bulunmaktadır. Bunların tamamı da 1990 yılı öncesinde kurulan üniversitelerdir.

Eğitim-öğretimdeki teori-pratik uyumsuzluğu, öğretim elemanı eksikliği gibi genel sorunların yanında, eğitim programları, ders içerikleri, laboratuvar, derslik, kütüphane, bilgisayar donanımı, araştırma ve barınak olanakları birbirine göre oldukça büyük farklılıklar gösteren eğitim kuruluşları arasında ciddi bir nitelik farkı sorunu yaratmaktadır

Bu eşitsiz gelişme koşullarında ve ülkemiz mühendislerinin yatırımdan kopuk politikalarla geriye düşürüldüğü mesleki formasyonla, mühendislik hizmetleri ve ileri teknoloji isteyen yatırımlarda iş gücü istihdamı, gelişmiş ülkelerden Türkiye'ye doğru gerçekleşmekte, meslek uygulama alanlarımız gün geçtikçe daraltılmaktadır.

Sayın Konuklar, Değerli Meslektaşlarım,

Ülke olarak zor bir dönemden geçtiğimizi hepimiz biliyoruz. Yıllarca uygulanan rant temelli politikalar nedeniyle üretimi, yatırımı, sanayileşmeyi, bilimi, teknolojiyi, mühendisi ve insanı ikincilleştiren bir ekonomik yapı oluşmuştur.

Bugün yaşadığımız yüksek enflasyon, yüksek döviz kurları, aşırı borçluluk, kronik işsizlik ve sürekli zamlar, yanlış ekonomik tercihlerin sonucudur. Bu durumun acı toplumsal sonuçları arasında son günlerde sıklıkla duyduğumuz toplu intiharlar da bulunmaktadır.

Bu noktada gerek duyduğumuz şey toplumsal kalkınmadır. Bunun için stratejik ön görüşle tüm alanlarda ve tüm sektörlerde uzun erimli ulusal-toplumsal çözümleri esas alan politikalar gerekmektedir.

Bilim ve teknolojiye yetkinleşmeli; bunu ülke ölçeğinde refah sağlayıcı toplumsal ekonomik faydaya dönüştürmeli ve bu amaçla kapsamlı bir ulusal strateji belirlenmelidir.

80'li yıllardan bu yana özelleştirme, serbestleştirme, kuralsızlaştırma, finans ve rant uygulamalarıyla tahrip edilen ekonomik ve sosyal yapı, kamusal bir anlayışla yeniden ayağa kaldırılmalıdır.

Doğaya ve insan yaşamına saygı gösteren bir yaklaşımla üretim, sanayileşme, kalkınma tam istihdam ve toplumsal refah perspektifi benimsenmelidir.

Topraklarımız, yeraltı ve yerüstü kaynaklarımız, mühendislerimiz ve emekçilerimiz az sayıdaki türedi için değil, ülkemizin, toplumumuzun gelişmesi için seferber edilmelidir.

Bizler TMMOB olarak 70'li yıllardan beri sahip olduğumuz bilimsel-teknik aklı, sömürgeci değil halkın çıkarları için kullanmanın mücadelesini verdik, veriyoruz.

Bugün burada bizi bir araya getiren de, bilimsel-teknik alandaki gelişmeler ile birikimlerimizi paylaşmak ve toplum yararına kullanabilmektir. Ülkemizin ve dünyanın geleceğinin biricik güvencesi olan bu kamucu anlayışı büyütme, yaygınlaştırmaya mecburuz.

Sevgili Arkadaşlar,

Sözlerime son verirken başta Bilgisayar Mühendisleri Odamızın değerli yöneticileri ve Hacettepe Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümü olmak üzere, bu önemli etkinliğe emek veren tüm arkadaşlarımıza ve değerli bilgilerini bizimle paylaşacak bilim insanlarımıza teşekkür ediyorum.

Bilimin ışığıyla aydınlanmış eşit-adil bir ülkede ve barışın egemen olduğu özgür bir dünyada yaşamak dileğiyle TMMOB Yönetim Kurulu adına sevgi ve selamlarımı sunuyorum.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB YAPI DENETİMİ SEMPOZYUMU

29-30 Kasım 2019/ANKARA

Değerli Konuklar, Sevgili Meslektaşlarım,

TMMOB Yönetim Kurulu ve şahsım adına sizleri saygıyla selamlıyorum. 45. Genel Kurulumuzda aldığımız karar doğrultusunda gerçekleştirdiğimiz Yapı Denetimi Sempozyumuna hepiniz hoş geldiniz.

Öncelikle, Birliğimiz adına bu önemli etkinliğin hazırlanmasında ortak sorumluluk üstlenen İnşaat Mühendisleri Odası, Elektrik Mühendisleri Odası, Makina Mühendisleri Odası ve Mimarlar Odası Yönetim Kurullarına ve sempozyumumuza katkıda bulunan tüm dostlarımıza verdikleri emeklerden dolayı çok teşekkür ediyorum.

Değerli Konuklar,

Ülkemizde yıllardır uygulana gelen çarpık sanayileşme ve kalkınma politikaları, kırsal alanlardan kent merkezlerine çok hızlı ve plansız bir göç yaratmıştır.

Kent merkezlerindeki mevcut yapıların, alt yapı ve üst yapı tesislerinin ve özellikle konutların böylesi bir artışı karşılayabilecek seviyede olmaması, bu konuda gerekli planlamaların yapılmaması ve gerekli önlemlerin alınmaması çarpık, güvenliksiz ve sağlıksız bir yapılaşmayı beraberinde getirmiştir.

Aslında yapı güvenliği sorunu, en eski medeniyetlerden günümüze kadar pek çok toplumun yasalarında ve devlet düzeninde yer edinen gelişmiştir.

Güvenli ve sağlıklı yapılarda yaşama hakkı en temel insan hakları arasındadır. Vatandaşlarının sağlıklı ve güvenli yapılarda barınmasını sağlamak bir devletin asli görevleri arasındadır.

Ülkemizde ise devlet tabiri yerindeyse bu alandan neredeyse çekilmiştir. Yapı sektörü tek amacı daha fazla kar etmek olan, eğitimsiz vasıfsız inşaat müteahhitlerinin insafına bırakılmıştır.

Bu durum ülkemizde, inşaat ve tesisatın tekniği, teknolojisi ve kalite seviyesi kavramlarından yoksun, bütün yapı malzeme ve elemanlarında

sadece fiyatların düşüklüğünü arayan, bu yolla toplam maliyeti aşığı çekmeye çalışan ve ürettiğı kalitesiz konutları fahiş fiyatlarla satan fırsatçı inşaatçılar üretmiştir.

Bu kesim yıllarca mühendislik - mimarlık hizmetleri asgari ücretlerinin ve oda mesleki denetim harçlarının çok yüksek olduğu, bu maliyetlerden dolayı ürettikleri konutları yüksek fiyatlarla satmak zorunda kaldıkları gibi tamamen asılsız propagandalarla, kamuoyu yaratarak ve bu arada siyasal karar mercilerini de arkalarına alarak mühendislik mimarlık hizmetlerinin denetlenmesi noktasında TMMOB ve bağılı odalarının etkisiz kılınmasını sağlamıştır.

Bu kesim toplumun can ve mal güvenliğini tehdit eden kalitesiz üretimleri önünde tek engel olarak oda mesleki denetimlerini görmektedir. Öncelikle çıkış noktaları da gerçeğı yansıtmamaktadır. Bugün gelişmiş ülkelerde yapıda mühendisli ve mimarlık hizmetleri maliyeti arsa hariç yapı yaklaşık maliyetinin % 10 ila 12'si iken ülkemizde Odaların belirlediğı ücretlerle bile bu rakam % 3-4 civarındadır. Odaların aldığı mesleki denetim ücreti de üyelere tahsil edilmekte olup bu kesimle hiçbir ilgisi yoktur.

Asıl üzücü nokta, yasalarla kendilerine, projeleri onaylama, inşaata başlatma, inşaatın bitiminde, işletme ve iskan izinleri verme gibi denetleme görev, yetki ve sorumlulukları verilen kuruluşlarında gerek siyasal baskılanma, gerek siyasal örtüşmeler, gerekse de yapı sektöründeki büyük vurgunlardan nemalanmaları sonucu bu koroya eşlik etmeleridir.

Oysa yapı kalitesi ve güvenliğinin sağlanması, yapı üretim, denetim ve bakım süreçlerinin tamamında mühendislik ve mimarlık hizmetlerinin eksiksiz ve nitelikli bir şekilde uygulanması ve bu durumun ilgili meslek Odaları tarafından denetlenmesiyle doğrudan ilgilidir.

Birliğimiz halen bu konudaki boşluğu, çok az sayıdaki duyarlı belediye başkanlıklarıyla yaptığı mesleki denetim protokolleri ile aşmaya çalışmaktadır.

Değerli Konuklar,

Hepimizin bildiğı üzere, dünyanın en uzun fay hatlarından birisi üzerinde bulunan coğrafyamızda depremler, ülkemizin karşı karşıya olduğu en önemli tehditlerden biridir. Ülke nüfusumuzun büyük bir bölümü, sanayi kuruluşlarımızın ve barajlarımızın neredeyse tamamı yüksek riskli deprem bölgelerinde bulunmaktadır.

17 Ağustos 1999'da yaşadığımız Marmara Depremi ülke tarihinde görülmemiş ölçüde büyük bir yıkıma ve toplumsal travmaya yol açmıştır.

Deprem sonrası siyasi iktidar yıllardır görmezden geldiği yapı güvenliği/ yapı denetimi konularında bir adım atmak zorunda kalmış, önce çıkarılan bir Kanun Hükmünde Kararname ile sonrasında da bugünkü tartışmalarda sıkça konu edilecek 4708 sayılı Yasa ile yapı denetimi konusuna yasal bir çerçeve oluşturulmaya çalışılmıştır.

Ancak 4708 sayılı Yasa ile kurgulanan Yapı denetim sisteminde, yine, mühendis, mimar ve şehir plancıların meslek örgütü olan kamu tüzelkişiliğine sahip TMMOB ve bağlı odaları sistem dışı bırakılmıştır.

Yasada, mühendislik ve mimarlık hizmetlerinin mesleki yeterlilik, eğitim ve belgelendirme gibi başat unsurlarının denetleme organı olan meslek odaları göz ardı edilmiştir. Denetçi belgeleri Bakanlık tarafından verilmekte ve yenilenmekte, siciller Bakanlık tarafından tutulmakta, eğitimler Bakanlık tarafından düzenlenmektedir.

Oysa mühendis ve mimarların yapı denetimi de dâhil verecekleri her türlü hizmete ilişkin mesleki yeterliliklerinin denetimi, meslek içi eğitimleri ve belgelendirilmeleri, sicil kayıtlarının tutulması vb. hususlar üyesi oldukları meslek odası tarafından yürütülmesi zorunlu iş ve işlemlerdir. TMMOB'ye bağlı Odalar, tüm bu konulara ilişkin mevzuat düzenlemelerini kuruluş yasamızdan aldıkları yetki ile yapmıştır.

Yasanın bir başka ciddi handikapı kamusal olması gereken denetim hizmetine ticari bir anlayışla yaklaşması; yapı ruhsatı düzenleyen, iskân ruhsatını veren ve bu anlamda yapı güvenliğinin sağlanmasında büyük bir sorumluluğu bulunan yerel yönetimler dâhil tüm kurum ve kuruluşları devre dışı bırakıp, tek yetkili olarak yapı denetim kuruluşlarını tanımasıdır.

Oysa yapı denetimi, işlevinin doğası gereği bir kamu hizmetidir. Bu hizmet, hiçbir şartta asla piyasa dengelerine, vahşi rekabetçi serbest piyasa koşullarına terk edilemez.

TMMOB ve Odalarımız, sağlıklı bir yapı üretim sürecinin tek teminatının bağımsız kamusal denetim olduğu, bunun için de yapı denetim sisteminin ticari şirketler üzerinden değil Odaları tarafından belgelendirilen ve sicilleri Odaları tarafından tutulan bağımsız yapı denetçileri üzerinden kurgulanması gerektiği yönündeki görüşünü her fırsatta yetkililere iletmiş ve kamuoyu ile paylaşmıştır.

Evet Değerli Konuklar,

17 Ağustos Marmara depreminin üzerinden 20 yıl geçti. Ancak maalesef bu süreçte atılması gereken adımların hiçbirisi atılmadı. 2001 yılında çıkarılan, yaklaşık on yıl boyunca sadece belirli pilot illerde uygulanan Yapı Denetim Yasası aynen korunarak ülke geneline yaygınlaştırıldı. Afet yönetimi konusu yeterince önemsenmedi. Halkımıza depremle yaşama bilinci aşılanamadı.

Tam aksine depremin yarattığı sonuçları telafi etmek için koyulan vergiler bile rant çevrelerinin şatafatlı lüks yaşamlarının devamı için harcandı.

Şehirlerde bulunan ve deprem toplanma alanı olarak belirlenen yeşil alanlar AVM ve Plazalara dönüştürüldü.

Kentsel dönüşüm adı altında fakir fukaranın evi elinden alınıp, şehrin en kıymetli arazileri yandaşlara pay edildi.

Yerleşim alanlarının ve yapıların güvenliğini artırmak yerine, “imar barışı” adı altında kaçak yapılar ruhsatlandırıldı.

Geçtiğimiz aylarda İstanbul’da yaşanan depremlerde ortaya çıkan ürkütücü manzara kent planlamasından konut yapımına kadar her şeyi rant kaynağı olarak gören bu anlayışın toplumun can güvenliğini nasıl tehlikeye attığı gerçeğine bir kez daha tanıklık ettik.

Değerli Konuklar, Sevgili Meslektaşlarım,

Rant çevrelerinin çıkarlarını insan yaşamından üstün tutan bu siyasal anlayış karşısında, yapı üretim sürecinde tasarımcı, uygulayıcı ve denetleyici olarak görev alan biz mühendis, mimar ve şehir plancıları her zamankinden çok daha fazla mesleğimizin toplumcu özüne sahip çıkmak zorundayız.

Yıllarca her platformda dile getirdiğimiz taleplerin altını bu vesileyle bir kez daha çizmek isterim.

- İmar Kanunu, Yapı Denetim Kanunu, Kentsel Dönüşüm Kanunu ve ilintili diğer tüm kanunlar bütünlüklü bir mevzuat haline getirilerek, yapı üretim sürecinin sacayağı olan tasarım, uygulama ve denetim unsurları arasında uyumlu ve tamamlayıcı bir ilişki tesis edilmelidir. Bu çalışmalar TMMOB ve bağlı ilgili Odalar, Yerel Yönetimler, üniversiteler ve ilgili tüm kesimlerin katılımıyla yürütülmeli, bu kurumlar tüm süreçlerin asli unsurları olarak tanımlanmalıdır.

- Mevcut Yapı Denetim Yasasının öngördüğü, ticari yanı ağır basan yapı denetim şirketi modeli yerine; uzmanlık ve etik değerlere sahip yapı denetçilerinin etkinliğine dayalı, meslek odalarının sürece etkin katılımını sağlayacak yeni bir planlama, tasarım, üretim ve denetim süreci modeli hayata geçirilmelidir.
- Denetçi belgeleri ve takibi ile yapı denetimi mekanizmasında yer alan meslektaşların sicillerinin tutulması ve meslek içi eğitimler TMMOB'ye bağlı Odalarca yapılmalıdır.
- Mühendislik ve mimarlık etkinliklerinin toplum yararı gözetilerek, bilim ve tekniğin gereklerine, yasal kurallara, mesleki davranış ilkelerine uygun olarak yerine getirilmesini sağlamak amacıyla TMMOB'a bağlı Odalar tarafından yürütülen mesleki denetimler önüne konulan tüm engeller kaldırılmalıdır.

Değerli Arkadaşlar,

Bildiğiniz gibi geçtiğimiz yıl aralık ayında TMMOB Yapı Denetim Raporunu yayınladık. Raporda ülkemizdeki yapıların denetimine ilişkin yasal düzenlemelerin tarihi, yurt dışındaki yapı denetim uygulamalarına ilişkin örnekler ve mevcut yapı denetimi sistemine ilişkin eleştiri ve önerilerimiz yer alıyor. Bu vesileyle bir kez daha bu önemli raporun hazırlanmasında emeği geçen 44. ve 45. Dönem Yapı Denetimi Çalışma Grubu üyelerine teşekkür ediyorum.

İki gün sürecek bu sempozyum boyunca farklı başlıklar altında bütün bu sorunları konuşacağız ve raporda yer alan çözüm önerilerini derinleştireceğiz.

Ülkemizin en önemli sorunlarından biri olan yapı güvenliği konusunda da kamucu politikaları savunmaya, halkın can ve mal güvenliğini korumak için mücadele etmeye devam edeceğiz. Bu etkinliğimizin de bu konuda çabalarımıza katkı vereceğinden hiç kuşku yok.

Bu duygu ve düşüncelerle hepinizi bir kez daha selamlıyor, etkinliğimizin başarılı geçmesini diliyorum.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Üyesi

TMMOB 12. ENERJİ SEMPOZYUMU

5 Aralık 2019/DİYARBAKIR

Değerli Konuklar, Sevgili Meslektaşlarım,

TMMOB Yönetim Kurulu ve şahsım adına sizleri saygıyla selamlıyorum. 45. Genel Kurulumuzda aldığımız karar doğrultusunda gerçekleştirdiğimiz Enerji Sempozyumuna hepiniz hoş geldiniz.

Öncelikle, Birliğimiz adına bu önemli etkinliğin hazırlanmasında ortak sorumluluk üstlenen Elektrik Mühendisleri Odamıza, TMMOB Diyarbakır İl Koordinasyon Kurulumuza ve ev sahipliğimizi üstlenen EMO Diyarbakır Şubemize çok teşekkür ediyorum.

Bu yıl “Enerji, Ekoloji ve Toplumsal Barış” temasıyla on ikincisini gerçekleştirdiğimiz Enerji Sempozyumumuzun ilk olarak 1996 yılında yapmıştık. O dönemde enerji ihtiyacımızın neredeyse tamamı, kömür kaynaklı Termik Santrallerden ve Hidroelektrik santrallerden karşılanıyordu.

Aradan geçen zamanda gelişen teknolojiyle birlikte enerji kaynaklarımız da çeşitlendi. Bugün artık Doğalgaz, Rüzgar, Güneş, Jeotermal, Biyogaz gibi kaynaklar da ülkemizdeki enerji üretiminde önemli bir yer tutuyor. Kaynaklar çeşitlendikçe alana ilişkin sorunlar da büyüyüp çeşitleniyor. 3 gün boyunca sürecektir sempozyumumuzda enerji alanındaki gelişmeleri, bu gelişmelerin toplumsal ve uluslararası ilişkilerdeki yansımalarını tüm boyutlarıyla ele alacağız.

Değerli Konuklar, Sevgili Meslektaşlarım,

Geçtiğimiz hafta aramızdan ayrılışının 4. yılında bir kez daha andığımız, hayatını toplumsal barışa, adalete ve halkların kardeşliğine adanmış Tahir Elçi'nin değerli anısına saygıyla başlamak istiyorum sözlerime. Herkesin ortasında, onlarca kamera önünde gerçekleştirilen cinayet dört yıldır çözülebilmemiş değil.

Tüm yaşamı boyunca faili meçhul cinayetleri açığa çıkartma mücadelesiyle geçiren bir hukuk insanının ölümünü failini meçhul bırakmak, ancak bizim ülkemizde yaşanabilecek bir garabettir. Ailesinin ve meslektaşlarının tüm gayretlerine rağmen adalet sürecinin yavaşlatılma, faillerinin

korunma gayretini kınıyorum. Ailesine ve dostlarına buradan bir kez daha sabır diliyorum. TMMOB olarak adaletin yerini bulması, katillerin cezalandırılması için sürecin takipçisi olmaya devam edeceğimizi bir kez daha vurguluyorum.

TMMOB olarak takipçisi olduğumuz bir diğer konu da görevden alınarak yerlerine kayyumlar atanan belediyelerin durumudur. Geçtiğimiz aylarda gerçekleştirdiğimiz ziyaretler sırasında dile getirdiğim gibi, kayyumlar konusu başından sonuna kadar hukuki değil siyasi bir konudur. AKP'nin demokrasiye ve halk iradesine bakışının özetidir. Bu anlayış, benzerlerini darbe dönemlerinde gördüğümüz faşizan bir yönetim zihniyetinin ürünüdür.

Tek adam rejiminin halk iradesini yok sayan bu faşizan yönünü gerek 2017 yılındaki Anayasa Referandumu sırasında gerekse 2018 yılındaki Cumhurbaşkanlığı Seçimlerinde sürekli olarak dile getirdik. Tek adam rejiminin halk egemenliğini, hukuk devleti anlayışını ve güçler ayrılığını ortadan kaldırmak anlamına geldiğini yayınlamızda ve açıklamalarımızda dile getirdik.

Tek adam rejimi bir keyfiyet rejimidir. Tek adam rejiminin özü, halk egemenliğinin ilkesinin ortadan kaldırılması, halk ile yönetenler arasında bağ koparılmasıdır. Tek adam rejiminin bir üst aşaması yerel yönetimlerin de tümüyle valiliklere ve merkezi idareye bağlanmasıdır. Bölgeye egemen olan bu kayyum rejimini püskürtemezsek, yarın tüm ülkede benzeri süreçleri yaşayacağız.

Bizler bu ülkenin mühendis, mimar ve şehir plancıları olarak demokrasiye, halk iradesine ve hukukun üstünlüğüne olan inancımızı bugüne kadar her defasında açık biçimde dile getirdik. Bundan sonra da bu tutumumuzdan geri adım atmayacağız. Demokrasiyi, barışı ve adaleti savunacağız. Bizim bu değerleri savunma konusundaki cesaretimizin, onların bu değerleri ayaklar altına alma cüretinden daha fazla olduğunu göstereceğiz.

Değerli Konuklar, Sevgili Meslektaşlarım,

Doğanın ve doğal kaynakların insan ihtiyaçları doğrultusunda dönüştürülmesi çabası, mühendis, mimar ve şehir plancılarının mesleki faaliyetlerinin ortak unsurudur. Bu çabanın, dünyamızın ve insanlığın ortak geleceğini güvence altına alacak biçimde sürdürülebilmesi, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'nin en önemli önceliklerinden birisidir.

Doğanın ve insanlığın ortak geleceği söz konusu olduğunda akla gelen ilk başlıklardan birisi “Enerji” olmaktadır. Enerji konusu TMMOB’nin en önem verdiği konulardan birisini oluşturuyor. Çünkü enerji, hem mesleki faaliyetlerimizi temelini oluşturan bir faktör olarak, hem de ekonomik ve toplumsal gelişmelere yön verebilme kapasitesiyle hayatımızda büyük bir yer tutmaktadır. Günümüz dünyasında enerji, insan yaşamının zorunlu ve temel bir gereksinimi haline gelmiştir.

Sizler de biliyorsunuz, sanayi devriminden itibaren enerjiye olan gereksinimin giderek artması, enerji kaynakları üzerindeki hakimiyet kurma çabalarının da giderek şiddetle iç içe geçmesine neden olmuştur. Günümüzde özellikle Ortadoğu’da devam eden çatışmaların temelinde büyük oranda bölgenin zengin enerji kaynakları üzerinde söz sahibi olma mücadelesi yatmaktadır.

Enerjiye ihtiyacımızın bu kadar büyükken, enerji kaynaklarına ulaşma imkanımızın bu denli sınırlı olduğu bir dünyada enerji politikalarının önemi çok daha artıyor. Bizler TMMOB olarak yıllardır enerjinin tüm yurttaşlarımız için ihtiyacı kadar, kaliteli, sürekli, düşük maliyetli ve sürdürülebilir biçimde sağlanabileceği enerji politikasının oluşturulması için çaba harcıyoruz.

Değerli Arkadaşlar,

TMMOB’ye bağlı odalarımızın meslek alanlarına ilişkin konularda düzenlediğimiz kongre ve sempozyumlarda en çok öne çıkan konu, “kamusal fayda” anlayışıdır. TMMOB’nin 1970’li yıllardan bu yana savunduğu bu anlayış, dünyamızın ve ülkemizin geleceği için yegâne çözümdür.

Daha fazla kar uğruna sadece insan emeğini değil, doğal kaynaklarımızı da insafsızca sömüren küresel kapitalizm, bütün dünyayı büyük bir çöküşe doğru sürüklüyor. Kıtlık, enerji krizi, çevre felaketleri, göç ve savaş gibi küresel çaplı felaketlerin önüne geçmenin yegâne yolu, rant hırslının yerine kamusal çıkarı, kontrolsüz bir tüketim anlayışı yerine sürdürülebilir politikaları öne çıkarmaktır.

Enerji politikalarını da bu anlayış çerçevesinde düşünmemiz gerekiyor. TMMOB, enerjiyi kamusal bir hak olarak görmektedir. Tüm yurttaşlarımızın bu haktan eşit biçimde yararlanabilmesi için enerjinin erişilebilir ve nitelikli bir kamusal hizmet olarak sunulması gerekmektedir.

Bildiğiniz gibi enerji sektöründe üretim, iletim, dağıtım ve tüketim faaliyetleri birbiriyle organik olarak bağlıdır. Dolayısıyla üretimden tüketime kadar her aşaması bütüncül olarak kamusal planlanma ile yönetilmelidir. Dışa bağımlılığın azaltılması, sürdürülebilirlik, yenilenebilirlik ve arz güvenliği ilkeleri bu kamusal planlamanın temelinde yer almalıdır.

Petrol, doğalgaz, kömür, hidrolik, jeotermal, rüzgâr, güneş, biyoyakıt vb. enerji sektörlerinde konunun uzmanları ve meslek örgütlerinin de katılımıyla hazırlanacak bütünleşik strateji belgeleri ile geleceğimizi güvence altına alan bir enerji politikası ortaya çıkartılmalıdır. Bu enerji politikasının temelinde ise rant değil, kamusal fayda olmalıdır.

Görüldüğü gibi enerji alanında yapılması gerekenler ile hali hazırda yapılanlar arasında derin bir uçurum bulunuyor. 1980 sonrasında uygulanan neoliberal politikalar, enerjinin kamusal niteliğini görmezden gelerek bu alanı tümüyle piyasalaştırdı.

Cumhuriyet dönemi boyunca enerji alanında kurulan kamu yatırımları bölünerek özelleştirildi. Mevcut enerji şirketleri parça parça özelleştirilirken, kamusal kaynaklar da Yap-İşlet-Devret modeliyle özel sektörün talanına açıldı. Elektrik santralleri, madenler ve dağıtım şirketlerinin özelleştirilmesi sonucunda elektrik piyasası büyük oranda özel sektörün kontrolü altındadır.

Geçmişte Türkiye Elektrik Kurumu'nun tekel statüsüne karşı çıkanlar, bugün birkaç holdingin sektörde tekelleşmesini görmezden geliyor. Enerji sektörünün özel şirketler elinde tekelleşmesi, enerji üretim ve dağıtımın tümüyle kâr-zarar hesabına indirgenmesi, ülkenin ortak geleceğini riske atmaktadır.

Değerli Arkadaşlar,

Hepinizin bildiği gibi geçmişten bugüne enerji konusundaki politikalarımızı belirlerken üzerinde en fazla durduğumuz konulardan biri de doğanın ve ekolojik dengenin korunması meselesi oldu. Enerji üretiminde yenilenebilir kaynakların öncelikli olması, fosil yakıt kullanımını en alt seviyeye indirilmesi ve enerji üretiminde çevreye en az zarar verecek teknolojilere öncelik verilmesi gibi başlıklar temel ilkelerimiz arasında yer aldı.

Bu konudaki hassasiyetimizin ne denli önemli olduğu son yıllarda yaşanan çevre felaketleri ve iklim krizi gibi küresel tehditlerle bir kez daha

ortaya çıktı. Ülkemizde halk arasında çevre bilinci her geçen yıl artarak gelişse de ülkeyi yönetenler ve sermaye kesimleri bu konunun önemini farkında görünmüyor.

Geçtiğimiz günlerde ülke gündemine gelen Termik Santrallere filtre takılması meselesi ülkemizi yönetenlerin bu konuda ne kadar sorumsuzca davrandığının açık göstergesidir.

Bildiğiniz gibi hali hazırda ülkemizde üretimde bulunan 42 termik santralden 15 tanesinin baca filtresi bulunmuyor ve çevre mevzuatı gereği bunların 6 yıldır filtre taktırması gerekiyordu. Bu santrallere sahip olan şirketler 6 yıldır bunu yapmadılar ve başta Kahramanmaraş ve Manisa olmak üzere bu santrallerin bulunduğu illerimizde hava kirliliği yaşamı tehdit eden boyuta geldi.

Buna rağmen AKP ve MHP'nin oylarıyla TBMM'de kabul edilen kanunla bu santrallerin filtre takma zorunluluğu 2,5 yıl daha ertelenmişti. Neyse ki, bu karara karşı gelişen toplumsal muhalefet Cumhurbaşkanı'nın yasayı veto etmesine neden oldu. Böylelikle Erdoğan, AKP Genel Başkanı sıfatıyla çıkardığı yasayı, Cumhurbaşkanı sıfatıyla veto ederek tarihe geçti.

Ülkeyi yönetenlerin bu vurdumduymazlığı bizlerin üzerindeki sorumluluğu daha fazla artırıyor. Bizler TMMOB olarak doğayı, ekolojik dengeyi ve insan sağlığını korumak için Türkiye'nin dört bir yanında mücadele veriyoruz. Kaz Dağlarında maden şirketine karşı, Aydın'da Jeotermal Enerji Santrallerine karşı, Salda Gölü'nde yapılaşmaya karşı, Hasankey'in sular altında bırakılmasına karşı, Munzur'un, Fırtına Vadisinin kurutulmak istenmesine karşı hem hukuki, hem de toplumsal mücadele veriyoruz.

Ülkenin neresinde olursa olsun bilime aykırı, kamu çıkarına uymayan, doğayı ve insan sağlığını tehdit eden tüm projelere karşı aklın, bilimin ve kamusal sorumluluklarımızın gösterdiği yolda mücadele etmeye devam edeceğiz.

3 gün sürecek bu sempozyumda yürütülecek tartışmaların da, bu mücadelemizde bizlere katkı vereceğine yürekten inanıyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

SANAYİ KONGRESİ

13 Aralık 2019

BUNALIM, SANAYİ VE MÜHENDİSLER

Değerli Hocalarım, Değerli Meslektaşlarım

TMMOB Yönetim Kurulu ve şahsım adına sizleri saygıyla selamlıyorum, hepiniz hoş geldiniz.

Öncelikle, TMMOB adına, Makina Mühendisleri Odamız tarafından organize edilen kongremiz dolayısıyla, Oda Yönetim Kurulu'na, düzenleme ve yürütme kurullarına, kongremize katkıda bulunan akademisyen ve uzman dostlarımıza, kurultay sekreterleri ve Oda çalışanlarına emek ve katkılarından dolayı çok teşekkür ediyorum.

Bu yıl yirmi ikincisini gerçekleştirdiğimiz Sanayi Kongresi, TMMOB'nin en uzun erimli kongrelerinden birisi. İlki 1962 yılında gerçekleştirilen Sanayi Kongresi, tam 57 yıldır Türkiye'nin sanayileşme serüveninin takipçisi olma özelliğini taşıyor.

Aslına bakarsanız bu serüvenin son 20 yıllık dönemi “sanayileşme” kavramıyla değil, “sanayisizleşme” kavramıyla özdeşleşmiş durumda.

Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşları listesine baktığımızda, büyük bir bölümünün özelleştirilen eski KİT'lerden, 1930'lu yıllardan itibaren devlet teşvikiyle kurulan sanayi kuruluşlarından ve doğrudan dış yatırımlardan oluştuğunu görüyoruz. Bu listede AKP döneminde kurulan tek bir sanayi kuruluşuna bile rastlamıyoruz.

Türkiye'nin en zengin insanları listesine baktığımızda ise bunları büyük bir çoğunluğunun AKP döneminde, özellikle inşaat ve gayrimenkul işleriyle yükselişe geçen isimlerden oluştuğunu görüyoruz.

Bu manzara ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik çarpıklığın en özet halidir. Son 20 yılda ülkede sanayi yatırımları durmuş, tüm zenginlik hizmet, finans, inşaat ve gayrimenkul sektörlerine aktarılmıştır.

Dışarıdan gelen sıcak para ile şişen rant ekonomisi, bazı yıllarda suni bir ekonomik büyüme yaratsa da bu büyüme kalıcı bir istihdam yaratamamıştır.

Bu sürecin bizi getirdiği nokta, yabancı hakimiyetinin ve dışa bağımlılığın pekişmesi, yüksek işsizlik, yüksek borçlanma, yüksek cari açık, yüksek enflasyon, yüksek faiz ödemeleri ve ekonomik çöküş oldu.

Bugün içinde bulunduğumuz sosyo-ekonomik bunalımda bu çarpık ekonomik yapının bir sonucudur.

Değerli Arkadaşlar,

Bu yıl sanayi kongremizin teması “Bunalım, Sanayi ve Mühendisler” olarak belirlendi. Aslında, ülkemizde yaşanan bunalımın sanayimiz ve mühendisler üzerindeki etkisini uzun yıllardır dile getiriyoruz.

2 yıl önce düzenlediğimiz sanayi kongresinde de ekonominin sürdürülemez hale geldiğini dile getirmiştik. Esasen, iktidar bloğu da bunun farkındaydı ve bu nedenle 2019 yılında yapılması gereken Cumhurbaşkanlığı Seçimlerini öne çektiler.

2017 sonunda ödemeler dengesindeki bozulmanın ve cari açığın döndürülemez seviyelere ulaşmasıyla fitili ateşlenen kriz, Haziran ayındaki Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin hemen ertesinde yaşanan kur şokuyla birlikte yepyeni bir aşamaya sıçradı.

Döviz kurları birkaç ay içerisinde 1,5 katına çıktı. Enflasyon yüzde 25 seviyesine yükseldi. Temel gıda maddeleri satın alınamaz hale geldi. Birbiri ardına konkordato ilanları başladı. Borçlu şirketler birbiri ardına kapandı. Büyük sanayi kuruluşları vardiya azaltarak üretim durdurdu. Büyük çaplı işten çıkarmalar yaşandı. Belediyelerin kurduğu tanzim satış çadırları önünde uzun kuyruklar oluştu.

Hükümet yerel seçimlerin de etkisiyle uzun süre boyunca kriz hiç yokmuş gibi davrandı. Yaşanan her büyük krizde olduğu gibi bir kez daha dış güçleri sorumlu tuttu.

En baştan şunu vurgulamamız gerekiyor: Krizin nedeni, iktidarın bize yansıtmak istediği gibi ABD ile yaşanan gerginlikler, s400 Füzelерinin alınması gibi nedenler değildir. Kuşkusuz bu gerginlikler bölgesel riskleri artırdığı için sermaye girişini azaltsa da, krizin asıl nedeni zaten tüm ekonomiyi dış sermaye akışına mahkum eden neoliberal politikalardır.

Devletin sosyal sorumluluklarının terk edilmesini, ekonomik alandan çekilmesini, kamusal varlık ve yatırımların özelleştirilmesini, üreticileri korumaya yönelik uygulamaların terk edilmesini, ücretli kesimlerin

düşük maaş ve kötü çalışma koşulları altında çalıştırılmasını, uluslararası sermaye hareketleri önündeki tüm engellerin kaldırılmasını temel alan bu politikalar ülkemizi düzenli olarak krizlere sürüklemektedir.

1970’li yıllarda yapılan kamu yatırımlarının yüzde 30’u sanayi sektörlerine yönelikti. Neoliberal yönelimle 1980 sonrası kamunun sanayiye yatırımı neredeyse durduruldu. Kamu yatırımları ağırlıkla karayolu odaklı ulaştırma ve inşaat sektörlerine kaydırılırken sanayiye yapılan kamu yatırımlarının payı yüzde 1’in altına indi.

Kamunun sanayi yatırımlarından çekilmesiyle oluşan boşluk, özel sektör yatırımlarıyla kapatılamadığı, dışarıdan gelen para rant ekonomisine yönlendirildiği için Türkiye hem sanayisizleşme sorununu, hem de ekonominin tüm alanlarında dışa bağımlılığın artma sürecini birlikte yaşadı.

Ülkenin dört bir tarafına yayılmış KİT yatırımlarının tasfiyesi, bunların yöresel ölçekte beslediği özel sektöre ait küçük ve orta boy işletmelerin de tasfiyesini de beraberinde getirdi. Anadolu deyim yerinde ise kurutuldu. Bölgesel eşitsizlikler arttı. Bugün konuştuğumuz sanayisizleşme sürecine girildi.

Değerli Katılımcılar,

17 yıllık AKP iktidarı, neoliberal programın en gaddar biçimde uygulandığı dönem oldu. İktidar döneminin bütün aşamalarını piyasacı, baskıcı, laiklik karşıtı tek adam rejimi ve parti devleti inşasına aday olan AKP bu piyasalaştırma sürecini de kendine yakın kesimlere rant ve imtiyaz sağlama aracı olarak kullanarak kendisine doğrudan bağımlı bir sermaye sınıfı da yaratmış oldu.

Bu sürecin hızlı ve kesintisiz işlemesi için ülke topraklarının ve kamu kaynaklarının yağma ve talanının önünde engel olan tüm mevzuat birer birer değiştirilerek yasal alt yapı oluşturuldu. Halkın ortak malı olan kıyılar, ormanlar, madenler, su kaynakları vb her türlü doğal, tarihi, kültürel ve kentsel değer sermaye odaklarının ve iktidar çevrelerinin yağmasına açıldı. Ülkemizin en önemli kamusal varlıkları yok pahasına özelleştirildi, geri kalan tüm kamu varlıklarına da tüm tasarruf hakları Varlık Fonu adı altında kurulan Sayıştay denetiminden muaf bir şirkete devredilmek suretiyle el konuldu.

Üretimden, yatırımdan kopuk politikalarla AR-GE’ye, inovasyona, yerli üretime, ülkenin teknolojik yeterliliğini geliştirmeye, teknik eğitimin niteliğinin yükseltilmesine gereken önem verilmedi. Mühendislik

alt yapımız aşındırıldı. Teknolojik bağımlılığın artması mühendislik hizmetlerinin de dışardan alınmasını ve meslek alanlarımızda işsizliğin artmasını da beraberinde getirdi.

Eğitim, sağlık ve sosyal güvenlik sistemi ticarileştirildi. Emeklilik yaşları yükseltilerek sosyal güvenlik şemsiyesi daraltıldı.

Sevgili Katılımcılar,

17 yıllık AKP iktidarı döneminde fütursuzca uygulanan bu rant ve talan politikaları sadece krize yol açmakla kalmamış, krizin toplumsal maliyetlerini de artırmıştır. Maliye Bakanı'nın dengelenme dediği ekonomik daralma sürecinde kapanan işletmeler ve duran üretim nedeniyle yüzbinlerce kişi işsiz kalmıştır.

Bugün işsizlik gerçekte yüzde 20'lere dayanmış, işsiz sayısı 7 milyonu aşmıştır. Gençlerde her 100 kişiden 27'si iş bulamazken, genç kadınlarda işsizlik yüzde 34'ü geçmiştir. TÜİK'in "dar tanımlı" işsizlik verileri esas alındığında bile Cumhuriyet tarihinin en yüksek işsizlik oranlarına ulaşılmıştır.

Artan işten çıkarmalar, sefalet düzeyine inen ücretler, kabaran elektrik-doğalgaz-su faturaları, ardi ardına yapılan zamlarla ateş pahasına dönen pazarlar-marketler yalnızca buzdağının görünen kısmıdır. Buzdağının altındaki kısım, gelecek nesillerin ödeyeceği yüklü faturalarla doludur

Toplam 453 milyar dolara yükselen brüt dış borç stoku, ilk kez milli gelirin yarısını aşarak yüzde 60'ına ulaşmıştır. 2002 yılından bu yana ülkemizin dış borcundaki artış yüzde 350 oranındadır.

Bireysel borçluluk oranı ise 2003 yılından itibaren 13 kat artmıştır. Yaklaşık 12,5 milyon yurttaşımız borcunu ödeyemez durumdadır. Ülkemiz dünya sıralamasında gelir adaletsizliğinin en fazla olduğu ikinci ülke haline gelmiştir

AKP'nin iktidara geldiği günden bu yana "hak" zemininde kopartarak "sadaka" anlayışına dönüştürdüğü sosyal politika anlayışının çöküşü, yoksulluğu baş edilemez bir travma haline dönüştürmüştür. Son dönemde birbiri ardına yaşanan aile intiharları, ekonomik bunalımın artık toplumsal bir bunalıma dönüştüğünü açıkça göstermektedir.

Toplum olarak derinden hissettiğimiz bu bunalım ne yazık ki iktidar tarafından görmezden görülmeye devam ediyor. Bunu en net biçimde halen TBMM'de tartışılmakta olan 2020 bütçesinde görüyoruz.

Saray tarafından hazırlanan ve Parlamento’da kabul edilse de edilmese de son sözü Saray’ın vereceği bütçede, yaşanan ekonomik krizin sonuçlarını telafi etmeye yönelik hiçbir şey yok.

Bütçede faiz ödemelerine 140 milyar lira ayrılırken, yeni istihdam yaratacak yatırımlar için hiçbir pay ayrılmıyor. Son dönemde ekonominin çarklarını döndürmek için giderek artan devlet harcamaları, faiz indirimleri ve kredi destekleri ise sermaye kesimlerine kaynak aktarımından ibaret kalıyor.

Devlet harcamalarının kaynağı ise yeni vergiler, yeni zamlar ve yeni borçlar olacak. Yani bunalımın yükü yine emeğiyle geçinen kesimlere taşıtılacak.

Değerli Arkadaşlar,

Kamuda ve özel sektörde her türlü mühendislik, mimarlık ve şehir planlama hizmetlerini, planlama, projelendirme, uygulama, denetleme işlerini yapan meslektaşlarımız ekonomik kriz koşullarından en çok etkilenen kesimler arasında yer alıyor.

İşten çıkarılma tehdidini her zaman yanı başında hisseden ücretli çalışan meslektaşlarımız kriz koşullarında ilk gözden çıkarılacaklar listesinde bulunuyor. İşsizlik tehlikesi; düşük ücretlerle esnek, güvencesiz ve sağlıksız koşullarda çalışma mecburiyetinin hatırlatıcısı olarak meslektaşlarımız üzerinde açık bir tehdit oluşturuyor.

Ücretlerimiz enflasyon karşısında giderek eriyor ve yaşam standardımız dibe doğru çekiliyor. Sigorta primlerimizin gerçek ücretler üzerinden yatırılmaması ile emeklilik ve sosyal güvence haklarımız da gasp ediliyor.

İşsiz kalma, mühendis emeğinin değersizleşmesi ve niteliksiz işlerde istihdam edilme meslektaşlarımızın en önemli sorunu haline gelmiş durumda.

Nitelikli bir eğitim alan, köklü üniversitelerden iyi derecelerle mezun olmuş birçok genç meslektaşımız, mesleki, maddi ve sosyal tatminsizlik nedeniyle geleceğini yurt dışında arıyor.

Krizin meslek alanımıza ve meslektaşlarımıza ilişkin Makina Mühendisleri Odamız tarafından gerçekleştirilen üye profili araştırmasının sonuçları paylaşıldığında bu tabloyu çok net biçimde göreceğiz.

TMMOB olarak 45. Genel Kurulumuzdan bu yana en önemli önceliğimiz, krize karşı emeğimize, mesleğimize ve haklarımıza sahip çıkmak oldu.

Gerek ücretli ve kamuda çalışan meslektaşlarımızın kriz karşısında korumaya yönelik kampanya faaliyetlerimizle, gerekse farklı meslek alanlarındaki üyelerimizle gerçekleştirdiğimiz çalıştaylarımızla bu konuda mümkün olan en geniş kesimlere ulaşmaya çalıştık.

Bu çabamızı farklı illerde yaptığımız Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Güncel Sorunları ve Çözüm Önerileri Yerel Kurultayları ile sürdürüyoruz. Yerel Kurultaylarımızdan elde edeceğimiz sonuçları, Nisan ayında gerçekleştireceğimiz Merkezi kurultayda hep birlikte tartışarak TMMOB 46. Genel Kurulu için somut politikalar ve çözüm önerileri oluşturacağız.

Değerli Arkadaşlar,

Sanayileşme Politikaları ve bu politikaları tartıştığımız Sanayi Kongreleri TMMOB açısından büyük önem taşımaktadır. Çünkü sanayi, mesleki olarak bütün mühendislik disiplinlerini ilgilendirdiği gibi, üretim sürecindekileriyle de bütün toplumsal yaşamı belirlemektedir.

Bizler yıllardan bu yana;

Bilimi ve teknolojiyi esas alan, Ar-Ge ve inovasyona ağırlık veren; Dış girdilere bağımlı olmayan, yerli yatırımcıyı ve yerlileşmeyi özendiren; Kamunun ekonomideki yönlendiriciliğini toplumsal yararlar doğrultusunda artıran; Sosyal refah-sosyal hukuk devleti anlayışını benimseyen; Sanayinin gelişmesini ve ekonomik büyümeyi en geniş toplumsal tabana yayan; Erişilebilir, nitelikli, ücretsiz sağlık, eğitim, sosyal güvenlik hizmetlerini öngören; Doğayla, tarihle ve kentle barışık; İstihdam, emek ve halk odaklı bir sanayileşme ve kalkınma planlamasını savunduk ve bundan sonra da savunmaya devam edeceğiz.

Kongremizin bu yönde kamusal-toplumsal bilinç oluşumuna katkılar sunmasını diliyor ve TMMOB'nin bu yöndeki yurtsever, demokratik sorumluluğunu bundan sonra da yerine getireceğini özellikle belirtmek istiyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

KOCAELİ KENT SEMPOZYUMU

19 Aralık 2019/KOCAELİ

Değerli Meslektaşlarım, Değerli Konuklar

TMMOB Yönetim Kurulu adına hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Etkinliği düzenleyen Kocaeli İl Koordinasyon Kurulumuza, Kocaeli birimlerimizin yöneticilerine, çalışanlarına ve sempozyum boyunca görüşlerini bizimle paylaşacak bilim insanlarına teşekkür ediyorum.

Bildiğiniz gibi Kocaeli Kent Sempozyumunun hazırlık süreci diğer kent sempozyumlarından biraz daha farklı oldu. 31 Mart Yerel Seçimleri öncesinde düzenlenen paneller, bu panellerde tartışılan konular ışığında açıklanan Yerel Yönetimler ve Seçim Bildirgesi ve nihayetinde 17 Ağustos Depremine 20. Yılında yapılan panel Sempozyumumuz için önemli bir birikim sağladı. Bu anlayışla örgütlenen Kocaeli Kent Sempozyumunun diğer illerdeki arkadaşlarımıza örnek olacağını düşünüyorum.

Değerli Konuklar,

Kent Sempozyumları TMMOB örgütlülüğünün en önemli ve en yaygın etkinliklerinden biridir. Birliğimize bağlı odaların kentlerin sorunlarına ilişkin kendi meslek disiplinleri ışığında düzenledikleri faaliyetler 2006 yılında gerçekleştirilen 39. Genel Kurulumuzda alınan kararla birlikte, İl Koordinasyon Kurullarımız bünyesinde yürütülen ortak faaliyetler haline dönüştürülmüştür.

Bu dönem içerisinde Denizli, Adana ve Muğla'da Kent Sempozyumu gerçekleştirdik. Önümüzdeki ay içerisinde de Kars'ta bir Kent sempozyumu düzenleyeceğiz. Böylelikle ülkenin en doğusundan en batısına kadar, farklı kentleşme dinamikleri olan illerimizin yerel sorunlarına çözüm önerileri sunmuş olacağız.

Bu sempozyumlarda bugüne kadar alt yapı hizmetlerinden kentsel dokuya, afetlerden çevre düzenlemesine, turizmden kent suçlarına, ulaşımdan konut projelerine kadar pek çok farklı konuda şehirlerimizin sorunları irdelendi ve çözüm önerileri geliştirildi. Mesleki bilgi ve birikimlerimiz ışığında kentlerimizin nasıl daha iyi yönetilebileceği konusunda ortak bir fikri faaliyet yürütüldü.

Bu faaliyetler TMMOB örgütlülüğünün mesleki ve toplumsal sorumluluğunun bir gereğidir. Türkiye çapında 550 bini aşkın mühendis, mimar ve şehir plancısının mesleki örgütü olan TMMOB, sadece meslektaşlarımızın hak ve çıkarlarını koruyup geliştirmeyi değil, aynı zamanda bu mesleki birikimimizi ülkemizin ve toplumumuzun çıkarları doğrultusunda kullanmayı da şiar edinmiş bir örgüttür.

Bu bilinçle, meslek alanlarımızla ilgili gelişim ve değişimlerin, politik, sosyal, ekonomik ve kültürel boyutlarının derinlemesine kavranması, yorumlanması, toplumun bilgilendirilmesi daha da önemlisi yönetim politikalarının bu çerçevede belirlenmesi doğrultusunda çalışmalar yapıyoruz.

Değerli Konuklar,

TMMOB ve bağlı odalar olarak üzerinde en fazla durduğumuz konuların başında yerel yönetimler gelmektedir.

Gerek farklı iller özelinde yaptığımız kent sempozyumları, gerekse merkezi düzeydeki sempozyum ve kurultaylarla yerel yönetimlerin sorunlarına ve kentleşme politikalarına ilişkin çözümler üretiyoruz.

Bunun yanı sıra başta imar, planlama ve uygulama alanlarında olmak üzere birçok konuda bilim, teknik ve mesleki ilkeler doğrultusunda, kamusal faydanın sağlanması amacı için açılmış ve kazanılmış yüzlerce dava TMMOB ve Bağlı odalarının yerel yönetimler alanındaki mücadelesinde önemli yer tutmaktadır.

Kentlerimizde bugün hala ortak kamusal mekanlar, yeşil alanlar, kültürel ve tarihsel varlıklar, bostanlar korunabiliyorsa bu durumda Birliğimize bağlı odaların hukuki ve toplumsal mücadelesinin katkısı büyüktür.

Tüm bu kazanımlar karşısında yerel ve merkezi iktidar emellerine başka yollardan ısrarla ulaşmaya çalışmaktadır. Yargı kararlarına rağmen benzer uygulamalar ve düzenlemeler belli aralıklarla yeniden gündeme getirilmektedir.

Odalarımız da tüm bu yoğunlaşan olumsuzluklara, talan politikalarına ve uygulamalarına karşı, aynı oranda ısrarla, bıkmadan mücadele etmekten vazgeçmeyeceklerdir.

Bugün kentlerimize baktığımızda, barınma, altyapı, ulaşım, enerji, sağlık, eğitim, kültür ve çevre, konularında sorunlar bulunmaktadır. Aynı

zamanda, kentlerimiz, deprem, sel, heyelan ve yangın gibi afetlere de hazırlıklı değildir. Bu durum bugüne kadar izlenen, toplumsal çıkarları göz ardı eden ve insan yaşamını hiçe sayan yerel yönetim politikalarının yanlışlığının en açık göstergesidir.

Bugün içinde yaşadığımız kentlerin mekansal ve çevresel bağlamda, niteliksiz yapılaşmasının, sağlıksız büyümesinin ardında piyasa güçlerini kent politikalarının belirlenmesinde tek hakim güç olarak gören siyasal yaklaşımlar yatmaktadır.

Bu yaklaşımlar sonucu, başta su, elektrik, doğalgaz ve ulaşım olmak üzere temel kentsel altyapı hizmetleri ile eğitim, kültür, sağlık, çevre vb. alanlarda sağlanan sosyal hizmetler özelleştirilerek, ticarileştirilerek, kentlerimiz emekçiler ve yoksullar için yaşanılmaz bir duruma getirilmektedir.

Kent parçaları, “kentsel dönüşüm” adı altında, içinde yaşayanlardan bağımsız, yeni imar hakları verilerek sermaye çevrelerine pazarlanmakta, buralara lüks konut alanları, alışveriş merkezleri inşa edilmektedir. Kentleri bir arada tutan unsurlar ve ortak kullanım alanları ortadan kaldırılmaktadır.

Bunun sonucunda kentler, giderek artan biçimde bütünlüğünü yitirerek birbirinden bağımsız ve ilişkisiz parçacıklara bölünmekte, varıl ve yoksul kesimler arası ayrışma ve uzaklaşma fiziksel mekana da yansımaktadır. Bu durum sosyal kutuplaşmayı ve kentsel gerilimi de arttırmaktadır.

Sadece arazi rantına endekslenmiş bu kent ekonomisi anlayışının ortaya çıkardığı sürekli ve plansız büyüme, teknik altyapı hizmetlerinin ve sosyal-kültürel olanakların yetersizliği gibi sorunları daha da büyütmektedir.

Bütün bunların yanı sıra, bütüncül planlamanın benimsenmemiş olması denetimsizlik, yanlış arazi kullanım politikaları, cumhuriyet tarihine koşut kaçak yapılaşma ve imar afları gibi uygulamalar durumun vahametini daha da artırmaktadır.

Bu sorunların çözümü yerel yönetimlerin demokratik bir anlayışla, kamucu politikalar ışığında yeniden yapılandırılmasıdır.

Ne var ki yerel demokrasi konusunda hiç de iç açıcı gelişmeler yaşamıyoruz. Mart ayında yapılan yerel seçimlerde HDP adaylarının kazandığı, 3’ü büyükşehir olmak üzere toplam 28 Belediyeye içişleri bakanlığı tarafından kayyum atandı.

Her şeyden önce vurgulamak gerekiyor ki, kayyumlar konusu başından sonuna kadar hukuki değil siyasi bir konudur. AKP'nin demokrasiye ve halk iradesine bakışının özetidir. Bu anlayış, benzerlerini darbe dönemlerinde gördüğümüz faşizan bir yönetim zihniyetinin ürünüdür.

Tek adam rejimi bir keyfiyet rejimidir. Tek adam rejiminin özü, halk egemenliğinin ilkesinin ortadan kaldırılması, halk ile yönetenler arasında bağın koparılmasıdır. Tek adam rejiminin bir üst aşaması yerel yönetimlerin de tümüyle valiliklere ve merkezi idareye bağlanmasıdır.

Bizler bu ülkenin mühendis, mimar ve şehir plancıları olarak demokrasiye, halk iradesine ve hukukun üstünlüğüne olan inancımızı bugüne kadar her defasında açık biçimde dile getirdik. Bundan sonra da bu tutumumuzdan geri adım atmayacağız. Demokrasiyi, barışı ve adaleti savunacağız.

Bizler TMMOB olarak kent yaşamını ilgilendiren tüm konularda ve alınacak kararlarda halk egemenliğinin ve toplumsal yarar ilkesinin belirleyici olmasını savunacağız.

Kente yönelik politika ve uygulamalarda insan hakları, kentli hakları, toplumsal barış, birlikte yaşama, engelli, hasta, çocuk ve kadın duyarlı planlama, hizmetlere eşit erişim, insan ve çevre sağlığı gibi kriterlerin temel referanslar olması gerektiğini savunacağız.

Bu çerçevede yerel yönetimlerin aktif halk katılımı ile yeniden yapılandırılmasını, hizmet üretimi ve dağıtımında, kentsel mekanların tasarımında, kent planlamalarında sermaye kesimleri ve rant çevrelerinin öncelikleri yerine toplumsal yararın öne çıkarılmasını savunacağız.

Değerli Konuklar,

Sanayi kenti dendiğinde aklımıza ilk gelen ilimiz Kocaeli'dir. Üstelik bu özellik sadece kent merkeziyle sınırlı değil, tüm ilçelerini kapsamaktadır. Türkiye'deki hiçbir ilimizde bu denli belirgin olmayan bu sanayileşme etkisi kent mekanından, sosyal yapısına kadar her alanda büyük etkiler yaratmıştır.

Bildiğiniz gibi kamusal, bilimsel ve çevresel etmenler gözetilmeden yaşanan hızlı sanayileşme ve kentleşme beraberinde pek çok sorunu da getirmektedir.

Bugün Kocaeli, bir yandan küresel ekonomiye eklemlenmiş bir üretim merkezi olarak önemli bir kentsel potansiyel sergilerken, bir yandan da çevresel, sosyal, kültürel ve yapısal problemleri de barındırmaktadır.

Çarpık kentleşme, deprem güvenliği ve kirlilik gibi sorunlar Kocaeli’de yaşayan yurttaşlarımızın yaşamını tehdit eder boyutlara gelmiştir.

Sempozyumumuzun, ülkemizin en önemli sanayi kenti olan Kocaeli’nin tüm kentsel ve sosyal sorunlarına yönelik önemli bir fikri birikim yaratacağına inanıyorum.

Sempozyumun başarılı geçmesini diliyor ve hepinizi sevgi, saygı ve dostlukla selamlıyorum.

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

MİMARLAR ODASI 65. KURULUŞ YILI

20 Aralık 2019/ANKARA

Değerli Konuklar, Değerli Arkadaşlar

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu ve şahsım adına hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum. 18 Ekim 1954 yılında gerçekleştirilen TMMOB'nin 1. Genel Kurulunda alınan kararla kurulan 10 odamızdan biri olan Mimarlar Odamızın Mimarlar Odamızın Kuruluşunun 65. Yılı'nı kutluyorum.

Bildiğiniz gibi ülkemizdeki mühendis ve mimarların örgütlenme çabaları, bu topraklardaki demokrasinin gelişim çizgisiyle büyük bir paralellik taşıyor. 1908'de ilan edilen İkinci Meşrutiyet'le birlikte kurulan Osmanlı Mühendis ve Mimar Cemiyeti'yle başlayan bu serüven, Cumhuriyetin ilanı sonrasında kurulan dernek ve birlikler aracılığıyla devam etmiştir. Dolayısıyla bizler sadece 65 yıllık bir kurumsal tarihin değil, 110 yılı aşan bir örgütlenme geleneğinin de taşıyıcılarıyız.

Bugün TMMOB bünyesinde 24 Oda, bu Odalara bağlı 213 şube ve 50 il/ilçe Koordinasyon Kurulu bulunmaktadır. 102 farklı mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı disiplininin toplam 600 bine yakın üyesiyle Türkiye'nin en büyük mesleki demokratik kitle örgütü TMMOB'dir.

65 yıl önce başlayan örgütlü mücadelemiz, TMMOB'nin bugüne ulaşan kimliğini ortaya çıkarmıştır. Bu kimlik, ülkemizin kalkınma ve sanayileşmesinde bilim ve teknoloji politikalarının önemine vurgu yapan, kamu yararı ve adil paylaşımın yanı sıra, yurtsever, ilerici ve toplumcu geleneğimizdir.

TMMOB bir yandan mesleğimizin ve meslektaşlarımızın hak ve çıkarlarını ülkemiz ve halkımızın çıkarları temelinde korumak ve geliştirmek için mücadele verirken, diğer yandan da mesleki birikimlerimizin toplum yararına kullanılmasının zeminini yaratmak için mücadele vermektedir.

TMMOB'nin bu kimliğini inşa eden, 1970'li yılların başından itibaren odalarımızda yönetimlere gelen devrimci, demokrat, ilerici mühendis ve mimarlar olmuştur. Özellikle üye sayısı çok olan Mimarlar Odası, Makina, İnşaat, Elektrik Mühendisleri odalarımızda yönetime gelen kadrolar Odaların ve TMMOB'nin kaderini değiştirmiştir.

O yıllara kadar daha çok devlet bürokrasisiyle uyum içinde, hükümetleri rahatsız etmeden yönetilen Odalar, 1970’li yılların başından itibaren yükselen toplumsal hareketlerin öncü bir parçası haline gelmiştir.

Odalarımızda 1970 yılından itibaren başlayan bu dönüşüm, 1970 ve 1973 yılları arasında TMMOB Genel Kurulu toplanamamış olması nedeniyle TMMOB’ye 1973 yılında yansımıştır.

TMMOB’nin 18. Çalışma Döneminde Yönetim Kurulu Başkanlığına seçilen Mimarlar Odası üyesi Teoman Öztürk, TMMOB’nin bu yeni kuruluşunun ve mücadele anlayışının sembolü olmuştur. Bugün gururla taşıdığımız ilerici, devrimci, yurtsever TMMOB geleneğinin tohumlarını atan tüm arkadaşlarımızı, Teoman Öztürk’ün şahsın sevgi ve saygıyla anıyorum.

Bizler onlardan aldığımız mirası ve mücadele geleneğini yaşatmaya, geleceğe taşımaya çalışıyoruz. Egemenlerin dar sınıf çıkarlarına karşı toplumu, mesleğimizi ve meslektaşlarımızı savunmaya devam ediyoruz.

Değerli Arkadaşlar,

TMMOB bir yandan mesleğimizin ve meslektaşlarımızın hak ve çıkarlarını ülkemiz ve halkımızın çıkarları temelinde korumak ve geliştirmek için mücadele verirken, diğer yandan da mesleki birikimlerimizin toplum yararına kullanılmasının zeminini yaratmak için mücadele vermektedir.

Çünkü TMMOB, mühendislerin, mimarların, şehir plancılarının sorunlarının halkın sorunlarından ayrı tutulmayacağı, sorunlarımızın çözümünün büyük ölçüde emekçi sınıfların sorunlarının çözümünde yattığını bilincindedir. Bu yüzden mesleğin ve meslektaşlarının sorunlarını, ülke sorunlarıyla bütünlüklü olarak ele alır.

İçinde bulunduğumuz derin ekonomik kriz, halkımızı ve meslek alanlarımızı doğrudan etkilemekte; tüm halkımızın olduğu gibi emeğiyle geçinen mühendis, mimar ve şehir plancılarının da hayatlarını zorlaştırmaktadır.

Kamusal yatırımların ortadan kalkması, kamu çıkarlarının göz ardı edilerek sermayenin çıkarlarının gözetilmesi, rant hırsının bilim ve teknolojinin önüne geçmesi, zenginlerin ihtiyaçlarının yoksulların ihtiyaçlarının önünde tutulması ile halkımızın refahı, çıkarları; meslektaşlarımızın da mesleki yetki ve sorumlulukları giderek geriletilmektedir.

Ülkemizde emeğiyle geçinenlerin gündemleri neredeyse hiç değişmemiştir. İşsizlik, hayat pahalılığı, düşük ücretler, güvencesizlik, özlük hakları

ve örgütlenme sorunları ülkemizde çalışan mühendis, mimar ve şehir plancılarının öncelikli sorunları olmaya devam etmektedir.

İktidarın ekonomi politikaları, özelleştirme uygulamaları, sosyal devlet anlayışının terkedilmesi ve uluslararası sermaye çevrelerinin artan etkinlikleri nedeniyle teknik elemanların ekonomik ve sosyal durumları giderek daha da kötüleşmektedir.

Özel sektörde çalışan meslektaşlarımızın tamamına yakını yatırımların durması, projelerin iptal edilmesi, reel sektörün tıkanması gibi sorunlardan etkilenmiştir.

İşsizlik, esnek çalışma, güvencesizlik, sağlıksız çalışma koşulları ve reel ücret kaybı gibi sorunlar tüm meslektaşlarımızı tehdit etmektedir.

Birliğimiz ile SGK arasındaki yapılan asgari ücret protokolünün SGK tarafından tek taraflı olarak feshedilmesi, meslektaşlarımızın düşük ücretlerle sınırsız biçimde sömürülmesine zemin hazırlamaktadır.

Siyasal iktidarın karar ve uygulamaları, meslektaşlarımızı olduğu kadar meslek alanımızı ve mesleki faaliyetlerimizden faydalanan halkımızı da olumsuz etkilemektedir.

Bilime ve tekniğe aykırı olarak çıkarılan yasalar ve yapılan mevzuat değişiklikleri nedeniyle halkın iyi ve güvenli mühendislik, mimarlık, şehir plancılığı hizmeti alması engellenmektedir. TMMOB, geçmişte olduğu gibi bu engellemelerle de mücadelesini sürdürecektir.

Bu noktada şunu vurgulamadan geçemeyeceğim ki, siyasal iktidarın özellikle kentsel mekanlarımızı hedef alan, kent tarihini-hafıza mekanlarını-şehir dokusunu tahrip eden karar ve uygulamalarına karşı Mimarlar Odamızın yürüttüğü mücadele hepimize umut ve güven aşılamaktadır.

Bizler mesleğimizi bilimden, üretimden ve toplumdan yanan kullanan bir mücadele geleneğinin sürdürücüsüyüz. Bu anlayışla TMMOB'nin bilim ve tekniği esas alan, kamu çıkarını savunan, eşitlik, özgürlük ve demokrasiden yana tavrını korumaya devam edeceğiz.

Unutulmaz Başkanımız Teoman Öztürk'ün dediği gibi, dün olduğu gibi bugün de, "Yüreğimizdeki insan sevgisini ve yurtseverliği; baskı, zulüm ve engelleme yöntemlerinin söküp atamayacağına bilinci içinde; bilimi ve tekniği emperyalizmin ve sömürgeciğin değil, halkımızın hizmetine

sunmak için her çabayı güçlendirerek sürdürme yolunda inançlı ve kararlıyız.”

Mimarlar Odamızın 65. Yılını bir kez daha kutluyorum. 65. yılında daha da güçlenerek ve büyüyerek: Yaşasın TMMOB, Yaşasın Mücadelemiz!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARININ GÜNCEL SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ ANKARA YEREL KURULTAYI

21 Aralık 2019/ANKARA

Değerli Arkadaşlar,

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulumuz adına hepinizi dostlukla selamlıyorum. Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Güncel Sorunları ve Çözüm Önerileri Ankara Yerel Kurultayına hoş geldiniz.

Bildiğiniz gibi 45. Genel Kurulumuzu Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin hemen öncesinde, Olağanüstü Hal koşulları altında ve ekonomik krizin etkisini arttırmaya başladığı bir dönemde gerçekleştirmiştik.

Genel Kurulumuzda yürüttüğümüz tartışmalarda, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminin, OHAL Rejiminin ve Ekonomik krizin ülkemizdeki mühendis, mimar ve şehir plancılarına etkisini açığa çıkartacak çalışmalar yapma kararına varmıştık.

Bu karar doğrultusunda hazırladığımız çalışma programında farklı alanlarda çalışan meslektaşlarımızın sorunlarını tespit etmeye yönelik faaliyetler planladık.

Bu dönemde Kamuda Çalışan Meslektaşlarımızın, Ücretli Çalışan-İşsiz Meslektaşlarımızın, OHAL KHK'larıyla İhraç Edilen Meslektaşlarımızın, Emekli Meslektaşlarımızın, İş Güvenliği Uzmanı Meslektaşlarımızın ve Bilirkişilik alanının sorunlarına ilişkin çalıştaylar ve TMMOB Kadın Kurultayını gerçekleştirdik. Bu çalıştay ve kurultayların sonuç bildirelerini üyelerimizle ve kamuoyuyla paylaştık. Bu çalıştayların örgütlenmesinde emeği geçen tüm çalışma grubu üyelerimize ve TMMOB teknik görevlisi arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum.

Önümüzdeki aylarda Engelli meslektaşlarımızın sorunlarına ilişkin çalıştayımızı da gerçekleştireceğiz.

Bütün bu çalıştay ve kurultaylarımızda elde ettiğimiz veriler ve tartıştığımız konular ışığında 2020 yılı Nisan ayı içerisinde TMMOB Mühendis, Mimar, Şehir Plancılarının Güncel Sorunları ve Çözüm Önerileri Kurultayı yapılacaktır.

Bu etkinliğimize hazırlık yapabilmek ve üyelerimizin sürece katılımını artırabilmek için yerelerde kurultaylar gerçekleştiriyoruz. Bundan önce, Bursa, Denizli, Mersin, Mardin, Kırklareli, Aydın, Kocaeli, İstanbul, Diyarbakır ve Adana yerel kurultaylarımızı gerçekleştirdik. Önümüzdeki günlerde Van ve İzmir Yerel Kurultaylarını gerçekleştireceğiz.

Bugün Ankara İl Koordinasyon Kurulumuzun düzenlediği yerel kurultayda Ankara'daki meslektaşlarımızla bir aradayız. Buradaki tartışmaların Nisan ayında yapacağımız merkezi Kurultay açısından ön açıcı olacağına inanıyorum.

Değerli Arkadaşlar,

Bildiğiniz gibi TMMOB, ülkemizdeki mühendis, mimar ve şehir plancılarının hak ve çıkarlarını halkımızın çıkarları temelinde korumak ve geliştirmek, mesleki, sosyal ve kültürel gelişmelerini sağlamak ve mesleki birikimlerini toplum yararına kullanmalarının zeminini yaratmakla görevlidir.

Anayasadan ve kuruluş yasamızdan aldığımız bu görev, bizleri halka karşı sorumlu tutar. Bizler de 70'li yıllardan bu yana halka karşı sorumluluklarımızın bilinciyle, mühendis-mimar ve şehir plancılarının çıkarlarının emeğiyle geçinen kesimlerin çıkarlarıyla bir olduğu anlayışıyla mücadele ederiz.

Toplumun genel çıkarını önceleyen bu yaklaşımımız elbette toplumu sömüren sermaye kesimlerinin ve egemen sınıfları rahatsız etmektedir. Egemen sınıflarda yarattığımız bu hoşnutsuz, bizleri siyasal iktidarın saldırılarının hedefi haline getirmektedir.

Bilimin ve teknik aklın temsilcisi olan mühendis, mimar ve şehir plancılarının toplumsal etkinliğini azaltmaya yönelik saldırılar temel olarak iki eksende gelişiyor. Saldırıların ilk ekseni, Türkiye'deki 600 bine yakın mühendis, mimar ve şehir plancısının örgütlü gücü olan TMMOB'nin kamusal yetki ve sorumluluklarını ortadan kaldırmaya yönelik saldırılardır.

Saldırıların ikinci ekseni ise, her türlü bağınaz ve gerici anlayış karşısında bilimin ve teknik aklın temsilcisi olan mühendis, mimar ve şehir plancılarının mesleki saygınlığını ve etkinliğini azaltmaya yönelik saldırılardır.

Yani ülkemizdeki mühendis, mimar ve şehir plancıları hem örgütlü yapılarıyla hem de meslek mensubu kimlikleriyle çifte bir saldırı altında yaşamaktadır.

Hepinizin bildiği gibi örgütlü gücümüz olan TMMOB'ye yönelik saldırıların başlıca amacı, TMMOB yasasında ve mevzuatında yapılacak değişikliklerle Birliğimizin Anayasa'dan kaynaklanan kamusal yetkilerinin budanması, örgütsel gücünün azaltılması ve seçim sisteminin değiştirilerek yönetimlerinin kontrol altına alınması geliyor.

Bu saldırılar yıllardır çeşitli biçimlerde karşımıza geldi ve TMMOB'nin kararlı tutumu, bu saldırıların püskürtülmesinde önemli bir rol oynadı. Bu noktada istediği sonucu alamayan siyasal iktidar son olarak 24 Haziran Seçimleri sonrasında çıkardığı Kararnamelerle, TMMOB ve bağlı Odalarını, bakanlıklar ile bağlı, ilgili, ilişkili kuruluşların bünyelerinde kurulan danışma kurulu, genel kurul ve konsey gibi yapılardan tamamen dışladı.

Dahası, Birliğimizin Anayasal statüsü ve özerk yerinden yönetim kuruluşu olma özelliği görmezden gelinerek Devlet Denetleme Kurulu'nun hiyerarşik vesayeti altına almaya yönelik düzenlemeler yapıldı.

Bütün bunlarla da yetinilmeyerek, mesleki ve toplumsal sorumluluğumuz gereği yaptığımız açıklamalar ve yürüttüğümüz kampanyalar nedeniyle Yürütme Kurullarımıza ceza soruşturmaları açıldı.

Ne mutlu bize ki, Birliğimizi hedef alan bu saldırılara karşı tüm Oda ve üyelerimizle tek vücut olarak karşı durduk. TMMOB'nin kararlı bir mücadele örgütü olduğunu dosta düşmana gösterdik. Bu kararlı mücadelede dimdik duran TMMOB örgütlülüğü önünde saygıyla eğiliyorum.

Değerli Arkadaşlar,

Az önce söylediğim gibi, mühendis, mimar ve şehir plancıları olarak bizler sadece örgütlü kimliğimizle değil, mesleki kimliğimizle de saldırı altındayız.

Meslek alanımıza yönelik saldırıların temelinde 1980'li yıllardan itibaren uygulanan neoliberal ekonomi politikaları yatmaktadır.

Özelleştirmeye, piyasalaştırmaya, kuralsızlaştırma ve sanayisizleştirmeye yönelik neoliberal politikaların 1980 sonrasında iktidarlar tarafından benimsenmesi sonucu meslek alanlarımız büyük darbe almıştır. Sanayi tesisleri, enerji santralleri, petrokimya ve demir-çelik tesislerimiz, tarımda üretime dayalı kuruluşlarımız, teknik hizmetler altyapımız elden çıkarılmış; sanayi ve tarımda üretime dönük tüm çabalar ortadan kaldırılmak istenmiştir.

Tüm alanlarda ithalata ve fason üretime, taşeronlaşmaya, kamu ve halka ait arazi ve mülklerin yağmalanmasına dayalı rant eksenli bir ekonomi inşa edilmiştir. Böylelikle meslek icra ettiğimiz alanlarda üzerimize düşen kamusal hizmetler ticarileştirilmiş, mesleğimizin toplumsal niteliği aşındırılmıştır.

Üniversite ve mezun sayısının hızla artmasına paralel olarak yaşanan “mesleki değersizleşme”, meslektaşlarımızın teknik ayrıcalıklarını ortadan kaldıran bir düzeye erişmiştir. Bu durum hem özel sektörde hem de kamuda çalışan meslektaşlarımızın mesleki uygulama alanlarının daralmasına neden olmuştur.

Bugün karşı karşıya olduğumuz kriz, neoliberal programın meslek alanımızda yarattığı bu tahribatı daha da derinleştirmektedir.

Kamuda ve özel sektörde her türlü mühendislik, mimarlık ve şehir planlama hizmetlerini, planlama, projelendirme, uygulama, denetleme işlerini yapan meslektaşlarımız ekonomik kriz koşullarından en çok etkilenen kesimler arasında yer alıyor.

Uzun yıllardır sistematik olarak uygulanan neoliberal politikalar sonucunda, kamuda çeşitli statülerde çalışan ve farklı ücretler alan mühendis, mimar ve şehir plancılarının ekonomik ve sosyal koşulları, üstlendikleri sorumluluklara ve almış oldukları eğitime uymayan bir düzeye geriletılmıştir. Kamudaki mühendis, mimar ve şehir plancılarının mesleki iş alanları daraltılmıştir.

Kamu çalışanlarının kaderi, iktidarın keyfi uygulamaları ile belirlenmektedir. Yapılan atamalara liyakat temelinde değil; yandaşlık ve keyfiyet temelinde gerçekleştirilmektedir. Çalışanlar yer ve pozisyon değişimi ile tehdit edilmekte, böylelikle teknik hizmetler için en önemli kamu hafızasının kalıcılaştırılması engellenmektedir.

Kamuda çalışanlar arasında eşit işe eşit ücret, eşit statü tanınmamaktadır. Hem kurumlar arasında, hem de en düşük ve en yüksek ücretlerde fark giderek artmış, ücret adaleti ortadan kalkmıştır. Çalışma yaşamı farklı personel tanımlamaları ile örgütsüz, sendikasız bırakılmak istenmektedir. Bu durum temel özlük haklarında büyük gerileme ve kayıplara neden olmaktadır.

Ücretli çalışan meslektaşlarımızın çalışma koşulları kriz derinleştikçe daha da zorlaşmaktadır. İşten çıkarılma tehdidini her zaman yanı başında

hisseden ücretli çalışan meslektaşlarımız kriz koşullarında ilk gözden çıkarılacaklar listesinde bulunuyor. İşsizlik tehlikesi; düşük ücretlerle esnek, güvencesiz ve sağlıksız koşullarda çalışma mecburiyetinin hatırlatıcısı olarak meslektaşlarımız üzerinde açık bir tehdit oluşturuyor.

Ücretlerimiz enflasyon karşısında giderek eriyor ve yaşam standardımız dibe doğru çekiliyor. Sigorta primlerimizin gerçek ücretler üzerinden yatırılmaması ile emeklilik ve sosyal güvence haklarımız da gasp ediliyor.

İşsiz kalma, mühendis emeğinin değersizleşmesi ve niteliksiz işlerde istihdam edilme meslektaşlarımızın en önemli sorunu haline gelmiş durumda.

Bunlara ek olarak, pek çok mühendis, mimar ve şehir plancısı arkadaşımız mesleki yetersizlik sorunları; fazla mesailerde ücret verilmemesi; fazla çalıştırma, iş saatleri ihlali; sosyal hak ihlalleri ve özlük haklarına yönelik sorunlarla yüz yüzedir. Bu durum mesleklerimizin kamucu özelliklerinin azalmasına neden olmaktadır.

Nitelikli bir eğitim alan, köklü üniversitelerden iyi derecelerle mezun olmuş birçok genç meslektaşımız, mesleki, maddi ve sosyal tatminsizlik nedeniyle geleceğini yurt dışında arıyor.

Krizin yarattığı işsizlik, borçlanma ve yoksullaşma sarmalından en fazla etkilenen arkadaşlarımızın başında, OHAL Döneminde Kanun Hükmünde Kararnemelerle görevlerinden ihraç edilen arkadaşlarımız geliyor. Bildiğiniz gibi çoğunluğu Güneydoğu Anadolu'daki kayyum atanan belediyelerde çalışan 3 binin üzerinde Mühendis, mimar ve şehir plancısı arkadaşımız ihraç edildiler. Bunların çok az bir kısmı OHAL Komisyonu aracılığıyla işine dönebildi, büyük bir çoğunluğu hakkında henüz karar bile verilmedi.

Kamudan ihraç edilen arkadaşlarımız sadece işlerini kaybetmekle kalmadılar. Aynı zamanda başka işlerde çalışmaları önünde engeller de çıkartıldı. Meslek alanımızda bunu en somut olarak yapı denetim alanında yaşadık. Yapı denetimi kuruluşlarında çalışan mühendis ve mimarlardan KHK ile ihraç edilmiş olanların belgeleri Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından iptal edildi. Yeni başvurular da reddedilerek yapı denetimi sistemindeki sicilleri silindi.

İhraç arkadaşlarımızın yurt içinde kamusal hizmeti niteliğindeki işlerde çalışmasına izin verilmediği gibi, pasaport yasakları nedeniyle

yurt dışına da çıkmaları engellenmektedir. Meslektaşlarımızın çalışma hakkını elinden alan bu uygulamalara ilişkin bizler TMMOB olarak hukuki mücadelemizi sürdürüyoruz.

Değerli Arkadaşlar,

Ülke olarak yaşadığımız krizler, meslek hayatımızda yaşadığımız sorunların toplumsal yaşamımıza da etkilerini artırmaktadır. Ülkemizin kaynakları rant ekonomisi ile heba edilirken; bilimden, sanayiden, kalkınmadan, hem meslekler arası hem de toplumsal eşitlikten yana olan mühendis, mimar ve şehir plancılarının üzerindeki sorumluluk her geçen gün artmaktadır.

Mesleki sorunlarımız, ülkemizin ve halkımız sorunlarından bağımsız olarak düşünülemez. Bu nedenle TMMOB gibi mesleki demokratik kitle örgütlerinin üyelerinin ve kamunun çıkarlarını korumak için üstlenmesi gereken sorumluluk giderek artmaktadır.

Ülkemiz, halkımız, mesleğimiz ve geleceğimiz için çıkış yolu, tespit edilen sorunlara birlikte, dayanışma ile çözümler üretmekten geçmektedir.

Ülkemizin aydınlık geleceğini planlayan ve inşa eden meslektaşlarımızın sorunları çözüldüğünde ülkemizin temel sorunlarının çözümüne daha çok yaklaşacağımızın bilinci ile hepinizi saygı ile selamlıyorum. Ankara yerel kurultayımızın başarı ile geçmesini temenni ediyorum.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARININ GÜNCEL SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ VAN YEREL KURULTAYI

26 ARALIK 2019/ANKARA

Değerli Arkadaşlar,

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulumuz adına hepinizi dostlukla selamlıyorum. Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Güncel Sorunları ve Çözüm Önerileri Van Yerel Kurultayına hoş geldiniz.

Bildiğiniz gibi 45. Genel Kurulumuzu Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin hemen öncesinde, Olağanüstü Hal koşulları altında ve ekonomik krizin etkisini arttırmaya başladığı bir dönemde gerçekleştirmiştik.

Genel Kurulumuzda yürüttüğümüz tartışmalarda, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminin, OHAL Rejiminin ve Ekonomik krizin ülkemizdeki mühendis, mimar ve şehir plancılarına etkisini açığa çıkartacak çalışmalar yapma kararına varmıştık.

Bu karar doğrultusunda hazırladığımız çalışma programında farklı alanlarda çalışan meslektaşlarımızın sorunlarını tespit etmeye yönelik faaliyetler planladık.

Bu dönemde Kamuda Çalışan Meslektaşlarımızın, Ücretli Çalışan-İşsiz Meslektaşlarımızın, OHAL KHK'larıyla İhraç Edilen Meslektaşlarımızın, Emekli Meslektaşlarımızın, İş Güvenliği Uzmanı Meslektaşlarımızın ve Bilirkişilik alanının sorunlarına ilişkin çalıştaylar ve TMMOB Kadın Kurultayını gerçekleştirdik. Bu çalıştay ve kurultayların sonuç bildirgelerini üyelerimizle ve kamuoyuyla paylaştık. Bu çalıştayların örgütlenmesinde emeği geçen tüm çalışma grubu üyelerimize ve TMMOB teknik görevlisi arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum.

Önümüzdeki aylarda Engelli meslektaşlarımızın sorunlarına ilişkin çalıştayımızı da gerçekleştireceğiz.

Bütün bu çalıştay ve kurultaylarımızda elde ettiğimiz veriler ve tartıştığımız konular ışığında 2020 yılı Nisan ayı içerisinde TMMOB Mühendis, Mimar, Şehir Plancılarının Güncel Sorunları ve Çözüm Önerileri Kurultayı yapılacaktır.

Bu etkinliğimize hazırlık yapabilmek ve üyelerimizin sürece katılımını artırabilmek için yerelerde kurultaylar gerçekleştiriyoruz. Bundan önce, Bursa, Denizli, Mersin, Mardin, Kırklareli, Aydın, Kocaeli, İstanbul, Diyarbakır, Adana ve Ankara’da yerel kurultaylarımızı gerçekleştirdik. Önümüzdeki günlerde İzmir Yerel Kurultaylarını gerçekleştireceğiz.

Bugün Van İl Koordinasyon Kurulumuzun düzenlediği yerel kurultayda Van’daki meslektaşlarımızla bir aradayız. Buradaki tartışmaların Nisan ayında yapacağımız merkezi Kurultay açısından ön açıcı olacağına inanıyorum.

Değerli Arkadaşlar,

Dün Diyarbakır’daydım. Hukuksuz biçimde görevden alındıktan sonra tutuklanan Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi’nin eşbaşkanı Selçuk Mızraklı’nın duruşmasına katıldım. TMMOB olarak, görevden alınan Belediye Başkanı arkadaşlarımızla dayanışma içerisinde olduğumuzu ilk günden itibaren dile getirmiştik. Tutuklanmadan önce Selçuk Bey ile yüz yüze görüşmüş, Diyarbakır’da sürdürülen İrademe Dokunma eylemine birlikte katılmıştık.

Sadece Diyarbakır Belediyesiyle değil, Van ve Mardin Büyükşehirlerinin de içinde yer aldığı hukuksuz biçimde kayyum atanan tüm belediye başkanlarıyla dayanışmamızı sürdüreceğiz.

Çünkü bizler biliyoruz ki, kayyumlar konusu başından sonuna kadar hukuki değil siyasi bir konudur. AKP’nin demokrasiye ve halk iradesine bakışının özetidir. Bu anlayış, benzerlerini darbe dönemlerinde gördüğümüz faşizan bir yönetim zihniyetinin ürünüdür.

Tek adam rejimi bir keyfiyet rejimidir. Tek adam rejiminin özü, halk egemenliğinin ilkesinin ortadan kaldırılması, halk ile yönetenler arasında bağın koparılmasıdır. Tek adam rejiminin bir üst aşaması yerel yönetimlerin de tümüyle valiliklere ve merkezi idareye bağlanmasıdır.

Bizler bu ülkenin mühendis, mimar ve şehir plancıları olarak demokrasiye, halk iradesine ve hukukun üstünlüğüne olan inancımızı bugüne kadar her defasında açık biçimde dile getirdik. Bundan sonra da bu tutumumuzdan geri adım atmayacağız. Demokrasiyi, barışı ve adaleti savunacağız.

Değerli Arkadaşlar,

Bildiğiniz gibi TMMOB, ülkemizdeki mühendis, mimar ve şehir plancılarının hak ve çıkarlarını halkımızın çıkarları temelinde korumak ve geliştirmek,

mesleki, sosyal ve kültürel gelişmelerini sağlamak ve mesleki birikimlerini toplum yararına kullanmalarının zeminini yaratmakla görevlidir.

Anayasadan ve kuruluş yasamızdan aldığımız bu görev, bizleri halka karşı sorumlu tutar. Bizler de 70'li yıllardan bu yana halka karşı sorumluluklarımızın bilinciyle, mühendis-mimar ve şehir plancılarının çıkarlarının emeğiyle geçinen kesimlerin çıkarlarıyla bir olduğu anlayışıyla mücadele ederiz.

Toplumun genel çıkarını önceleyen bu yaklaşımımız elbette toplumu sömüren sermaye kesimlerinin ve egemen sınıfları rahatsız etmektedir. Egemen sınıflarda yarattığımız bu hoşnutsuz, bizleri siyasal iktidarın saldırılarının hedefi haline getirmektedir.

Bilimin ve teknik aklın temsilcisi olan mühendis, mimar ve şehir plancılarının toplumsal etkinliğini azaltmaya yönelik saldırılar temel olarak iki eksende geliyor. Saldırıların ilk eksenini, Türkiye'deki 600 bine yakın mühendis, mimar ve şehir plancısının örgütlü gücü olan TMMOB'nin kamusal yetki ve sorumluluklarını ortadan kaldırmaya yönelik saldırılardır.

Saldırıların ikinci eksenini ise, her türlü bağnaz ve gerici anlayış karşısında bilimin ve teknik aklın temsilcisi olan mühendis, mimar ve şehir plancılarının mesleki saygınlığını ve etkinliğini azaltmaya yönelik saldırılardır.

Yani ülkemizdeki mühendis, mimar ve şehir plancıları hem örgütlü yapılarıyla hem de meslek mensubu kimlikleriyle çifte bir saldırı altında yaşamaktadır.

Hepinizin bildiği gibi örgütlü gücümüz olan TMMOB'ye yönelik saldırıların başlıca amacı, TMMOB yasasında ve mevzuatında yapılacak değişikliklerle Birliğimizin Anayasa'dan kaynaklanan kamusal yetkilerinin budanması, örgütsel gücünün azaltılması ve seçim sisteminin değiştirilerek yönetimlerinin kontrol altına alınması geliyor.

Bu saldırılar yıllardır çeşitli biçimlerde karşımıza geldi ve TMMOB'nin kararlı tutumu, bu saldırıların püskürtülmesinde önemli bir rol oynadı. Bu noktada istediği sonucu alamayan siyasal iktidar son olarak 24 Haziran Seçimleri sonrasında çıkardığı Kararnamelerle, TMMOB ve bağlı Odalarını, bakanlıklar ile bağlı, ilgili, ilişkili kuruluşların bünyelerinde kurulan danışma kurulu, genel kurul ve konsey gibi yapılardan tamamen dışladı.

Dahası, Birliğimizin Anayasal statüsü ve özerk yerinden yönetim kuruluşu olma özelliği görmezden gelinerek Devlet Denetleme Kurulu'nun hiyerarşik vesayeti altına almaya yönelik düzenlemeler yapıldı.

Bütün bunlarla da yetinilmeyerek, mesleki ve toplumsal sorumluluğumuz gereği yaptığımız açıklamalar ve yürüttüğümüz kampanyalar nedeniyle Yürütme Kurullarımıza ceza soruşturmaları açıldı.

Ne mutlu bize ki, Birliğimizi hedef alan bu saldırılara karşı tüm Oda ve üyelerimizle tek vücut olarak karşı durduk. TMMOB'nin kararlı bir mücadele örgütü olduğunu dosta düşmana gösterdik. Bu kararlı mücadelede dimdik duran TMMOB örgütlülüğü önünde saygıyla eğiliyorum.

Değerli Arkadaşlar,

Az önce söylediğim gibi, mühendis, mimar ve şehir plancıları olarak bizler sadece örgütlü kimliğimizle değil, mesleki kimliğimizle de saldırı altındayız.

Meslek alanımıza yönelik saldırıların temelinde 1980'li yıllardan itibaren uygulanan neoliberal ekonomi politikaları yatmaktadır.

Özelleştirmeye, piyasalaştırmaya, kuralsızlaştırma ve sanayisizleştirmeye yönelik neoliberal politikaların 1980 sonrasında iktidarlar tarafından benimsenmesi sonucu meslek alanlarımız büyük darbe almıştır. Sanayi tesisleri, enerji santralleri, petrokimya ve demir-çelik tesislerimiz, tarımda üretime dayalı kuruluşlarımız, teknik hizmetler altyapımız elden çıkarılmış; sanayi ve tarımda üretime dönük tüm çabalar ortadan kaldırılmak istenmiştir.

Tüm alanlarda ithalata ve fason üretime, taşeronlaşmaya, kamu ve halka ait arazi ve mülklerin yağmalanmasına dayalı rant eksenli bir ekonomi inşa edilmiştir. Böylelikle meslek icra ettiğimiz alanlarda üzerimize düşen kamusal hizmetler ticarileştirilmiş, mesleğimizin toplumsal niteliği aşındırılmıştır.

Üniversite ve mezun sayısının hızla artmasına paralel olarak yaşanan "mesleki değersizleşme", meslektaşlarımızın teknik ayrıcalıklarını ortadan kaldıran bir düzeye erişmiştir. Bu durum hem özel sektörde hem de kamuda çalışan meslektaşlarımızın mesleki uygulama alanlarının daralmasına neden olmuştur.

Bugün karşı karşıya olduğumuz kriz, neoliberal programın meslek alanımızda yarattığı bu tahribatı daha da derinleştirmektedir.

Kamuda ve özel sektörde her türlü mühendislik, mimarlık ve şehir planlama hizmetlerini, planlama, projelendirme, uygulama, denetleme işlerini yapan meslektaşlarımız ekonomik kriz koşullarından en çok etkilenen kesimler arasında yer alıyor.

Uzun yıllardır sistematik olarak uygulanan neoliberal politikalar sonucunda, kamuda çeşitli statülerde çalışan ve farklı ücretler alan mühendis, mimar ve şehir plancılarının ekonomik ve sosyal koşulları, üstlendikleri sorumluluklara ve almış oldukları eğitime uymayan bir düzeye geriletilmiştir. Kamudaki mühendis, mimar ve şehir plancılarının mesleki iş alanları daraltılmıştır.

Kamu çalışanlarının kaderi, iktidarın keyfi uygulamaları ile belirlenmektedir. Yapılan atamalara liyakat temelinde değil; yandaşlık ve keyfiyet temelinde gerçekleştirilmektedir. Çalışanlar yer ve pozisyon değişimi ile tehdit edilmekte, böylelikle teknik hizmetler için en önemli kamu hafızasının kalıcılaştırılması engellenmektedir.

Kamuda çalışanlar arasında eşit işe eşit ücret, eşit statü tanınmamaktadır. Hem kurumlar arasında, hem de en düşük ve en yüksek ücretlerde fark giderek artmış, ücret adaleti ortadan kalkmıştır. Çalışma yaşamı farklı personel tanımlamaları ile örgütsüz, sendikasız bırakılmak istenmektedir. Bu durum temel özlük haklarında büyük gerileme ve kayıplara neden olmaktadır.

Değerli Arkadaşlar,

Ücretli çalışan meslektaşlarımızın çalışma koşulları kriz derinleştikçe daha da zorlaşmaktadır. İşten çıkarılma tehdidini her zaman yanı başında hisseden ücretli çalışan meslektaşlarımız kriz koşullarında ilk gözden çıkarılacaklar listesinde bulunuyor. İşsizlik tehlikesi; düşük ücretlerle esnek, güvencesiz ve sağlıksız koşullarda çalışma mecburiyetinin hatırlatıcısı olarak meslektaşlarımız üzerinde açık bir tehdit oluşturuyor.

Ücretlerimiz enflasyon karşısında giderek eriyor ve yaşam standardımız dibe doğru çekiliyor. Sigorta primlerimizin gerçek ücretler üzerinden yatırılmaması ile emeklilik ve sosyal güvence haklarımız da gasp ediliyor.

İşsiz kalma, mühendis emeğinin değersizleşmesi ve niteliksiz işlerde istihdam edilme meslektaşlarımızın en önemli sorunu haline gelmiş durumda.

Bunlara ek olarak, pek çok mühendis, mimar ve şehir plancısı arkadaşımız mesleki yetersizlik sorunları; fazla mesailerde ücret verilmemesi; fazla çalıştırma, iş saatleri ihlali; sosyal hak ihlalleri ve özlük haklarına yönelik sorunlarla yüz yüzedir. Bu durum mesleklerimizin kamucu özelliklerinin azalmasına neden olmaktadır.

Nitelikli bir eğitim alan, köklü üniversitelerden iyi derecelerle mezun olmuş birçok genç meslektaşımız, mesleki, maddi ve sosyal tatminsizlik nedeniyle geleceğini yurt dışında arıyor.

Krizin yarattığı işsizlik, borçlanma ve yoksullaşma sarmalından en fazla etkilenen arkadaşlarımızın başında, OHAL Döneminde Kanun Hükmünde Kararnemelerle görevlerinden ihraç edilen arkadaşlarımız geliyor. Bildiğiniz gibi çoğunluğu Güneydoğu Anadolu'daki kayyum atanan belediyelerde çalışan 3 binin üzerinde Mühendis, mimar ve şehir plancısı arkadaşımız ihraç edildiler. Bunların çok az bir kısmı OHAL Komisyonu aracılığıyla işine dönebildi, büyük bir çoğunluğu hakkında henüz karar bile verilmedi.

Kamudan ihraç edilen arkadaşlarımız sadece işlerini kaybetmekle kalmadılar. Aynı zamanda başka işlerde çalışmalarını önünde engeller de çıkartıldı. Meslek alanımızda bunu en somut olarak yapı denetim alanında yaşadık. Yapı denetimi kuruluşlarında çalışan mühendis ve mimarlardan KHK ile ihraç edilmiş olanların belgeleri Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından iptal edildi. Yeni başvurular da reddedilerek yapı denetimi sistemindeki sicilleri silindi.

İhraç arkadaşlarımızın yurt içinde kamusal hizmeti niteliğindeki işlerde çalışmasına izin verilmediği gibi, pasaport yasakları nedeniyle yurt dışına da çıkmaları engellenmektedir. Meslektaşlarımızın çalışma hakkını elinden alan bu uygulamalara ilişkin bizler TMMOB olarak hukuki mücadelemizi sürdürüyoruz.

Değerli Arkadaşlar,

Ülke olarak yaşadığımız krizler, meslek hayatımızda yaşadığımız sorunların toplumsal yaşamımıza da etkilerini artırmaktadır. Ülkemizin kaynakları rant ekonomisi ile heba edilirken; bilimden, sanayiden, kalkınmadan, eşitlikten, özgürlükten ve barıştan yana olan mühendis, mimar ve şehir plancılarının üzerindeki sorumluluk her geçen gün artmaktadır.

Mesleki sorunlarımız, ÷lkemizin ve halkımız sorunlarından bağımsız olarak düşün÷lemez. Bu nedenle TMMOB gibi mesleki demokratik kitle örgütlerinin üyelerinin ve kamunun çıkarlarını korumak için üstlenmesi gereken sorumluluk giderek artmaktadır.

Ülkemiz, halkımız, mesleğimiz ve geleceğimiz için çıkış yolu, tespit edilen sorunlara birlikte, dayanışma ile çözümler üretmekten geçmektedir.

Ülkemizin aydınlık geleceğini planlayan ve inşa eden meslektaşlarımızın sorunları çözüldüğünde ÷lkemizin temel sorunlarının çözümüne daha çok yaklaşacağımızın bilinci ile hepinizi saygı ile selamlıyorum. Van yerel kurultayımızın başarı ile geçmesini temenni ediyorum.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

KARS KENT SEMPOZYUMU

11 Ocak 2020/KARS

Değerli Meslektaşlarım, Değerli Konuklar

TMMOB Yönetim Kurulu adına hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

TMMOB ülkemizde hizmet veren mühendis, mimar ve şehir plancılarının anayasal örgütüdür. Kamu kurumu niteliğindedir. TMMOB 600 bine ulaşan üyesi, bünyesinde barındırdığı 24 oda, bu Odalara bağlı ülke geneline yayılmış şubeleri, temsilcilikleri, koordinasyon kurulları ile ülkemizin en büyük demokratik meslek kuruluşlarından birisidir.

Anayasa ve kuruluş yasamız uyarınca Birliğimiz, ülkemizdeki mühendis, mimar ve şehir plancılarının hak ve çıkarlarını halkımızın çıkarları temelinde korumak ve geliştirmek, mesleki, sosyal ve kültürel gelişmelerini sağlamak ve mesleki birikimlerini toplum yararına kullanmalarının zeminini yaratmakla görevlendirilmiştir.

Bu doğrultuda mesleki alanlarımızla ilgili gelişmelerin ve politikaların sosyal, siyasal, ekonomik ve kültürel boyutlarını derinlemesine kavramak, yorumlamak ve toplumu bilgilendirmek için bir dizi etkinlik düzenliyoruz.

İki yıllık çalışma dönemimizde Odalarımızla birlikte düzenlediğimiz 200'ü aşkın etkinlikte paylaştığımız bilgi ve birikimlerin toplum yararına hayata geçirilmesi için mücadele ediyoruz.

Yayınladığımız raporlarla, açtığımız kamu davalarıyla, düzenlediğimiz kongre-sempozyumlarla, yaptığımız açıklamalarla bilimin ve teknolojinin halktan ve doğadan yana kullanılmasıyla başka bir dünyanın mümkün olabileceğini ortaya koymaya çalışıyoruz.

Bugünkü etkinliğimizde böylesi bir bakış açısının ürünüdür.

Uzmanlık ve çalışma alanlarımızla doğrudan ilgisi nedeniyle kentsel sorunlar TMMOB ve bağlı odalar olarak üzerinde en fazla durduğumuz konuların başında gelmektedir.

2000'li yıllardan bu yana ülkemizin farklı yerlerinde TMMOB Kent Sempozyumları düzenliyoruz.

Bugüne değin, Edirne'den Van'a kadar, farklı kentleşme dinamikleri olan birçok ilimizde Kent sempozyumları düzenledik.

Bu sempozyumlarda alt yapı hizmetlerinden kentsel dokuya, afetlerden çevre düzenlemesine, turizmden kent suçlarına, ulaşımdan konut projelerine kadar pek çok farklı konuda şehirlerimizin sorunlarını irdeliyoruz. Mesleki bilgi ve birikimlerimiz ışığında kentlerimizin nasıl daha iyi yönetilebileceği konusunda ortak bir fikri faaliyet yürütüyoruz.

Böylesi bir etkinliği Kars'ta ilk kez gerçekleştirme fırsatı yakaladık. Başta Belediye Eş Başkanımız Ayhan Bilgen ve TMMOB'ye bağlı odalarımızın Kars birimleri olmak üzere bu etkinliğin düzenlenmesinde emeği geçen herkese ve etkinliğimizde çalışmalarını bizimle paylaşacak olan tüm konuşmacılarımıza çok teşekkür ediyorum.

Değerli Konuklar,

Bugün kentlerimize baktığımızda, barınma, altyapı, ulaşım, enerji, sağlık, eğitim, kültür ve çevre, konularında sorunlar bulunmaktadır. Aynı zamanda, kentlerimiz, deprem, sel, heyelan ve yangın gibi afetlere de hazırlıklı değildir. Bu durum bugüne kadar izlenen, toplumsal çıkarları göz ardı eden ve insan yaşamını hiçe sayan yerel yönetim politikalarının yanlışlığının en açık göstergesidir.

Kamuoyuna yansıyan birçok haber ve olaydan, görülen binlerce dava dosyasından anlaşılacağı gibi yerel yönetimler, merkezi vesayet altında birer çıkar tezgahı gibi çalışmaktadır. Tüm kentsel kamusal hizmetlerin pervasızca özelleştirilmesi; planlama, imar, kentsel altyapı ve ulaşım hizmetlerinde yolsuzlukların artması; kentsel rantın yandaş ve varlıklı kesimler lehine yönlendirilmesi birçok yerel yönetimin temel icraatı olmuş durumdadır.

Bugün içinde yaşadığımız kentlerin mekansal ve çevresel bağlamda, niteliksiz yapılaşmasının, sağlıksız büyümesinin ardında piyasa güçlerini kent politikalarının belirlenmesinde tek hakim güç olarak gören siyasal yaklaşımlar yatmaktadır.

Bu yaklaşımlar sonucu, başta su, elektrik, doğalgaz ve ulaşım olmak üzere temel kentsel altyapı hizmetleri ile eğitim, kültür, sağlık, çevre vb. alanlarda sağlanan sosyal hizmetler özelleştirilerek, ticarileştirilerek, kentlerimiz emekçiler ve yoksullar için yaşanılmaz bir duruma getirilmektedir.

Kent parçaları, “kentsel dönüşüm” adı altında, içinde yaşayanlardan bağımsız, yeni imar hakları verilerek sermaye çevrelerine pazarlanmakta, buralara lüks konut alanları, alışveriş merkezleri inşa edilmektedir. Kentleri bir arada tutan unsurlar ve ortak kullanım alanları ortadan kaldırılmaktadır.

Bunun sonucunda kentler, giderek artan biçimde bütünlüğünü yitirerek birbirinden bağımsız ve ilişkisiz parçacıklara bölünmekte, varıl ve yoksul kesimler arası ayrışma ve uzaklaşma fiziksel mekana da yansımaktadır. Bu durum sosyal kutuplaşmayı ve kentsel gerilimi de arttırmaktadır.

Sadece arazi rantına endekslenmiş bu kent ekonomisi anlayışının ortaya çıkardığı sürekli ve plansız büyüme, teknik altyapı hizmetlerinin ve sosyal-kültürel olanakların yetersizliği gibi sorunları daha da büyütmektedir.

Bütün bunların yanı sıra, bütüncül planlamanın benimsenmemiş olması denetimsizlik, yanlış arazi kullanım politikaları, cumhuriyet tarihine koşut kaçak yapılaşma ve imar afları gibi uygulamalar durumun vahametini daha da arttırmaktadır.

Sevgili Katılımcılar,

TMMOB ve bağlı Odaları olarak tüm bu olumsuzluklara karşı kentlerimizin demokratik unsurlarını da yanımıza alarak bütünlüklü bir mücadele yürütmeye çalışıyoruz.

Bilimsel raporlarla, basın açıklamalarımızla, kitlesel kampanyalarla kamuoyunu bilgilendirme ve kamuoyu yaratma çabalarımızın yanı sıra ciddi bir hukuki mücadele veriyoruz.

Bu konuda açılmış, kazanılmış ve hala süren binlerce dava dosyamız var.

Kentlerimizde bugün bir kısım ortak kamusal mekanlar, yeşil alanlar, kültürel ve tarihsel varlıklar, bostanlar korunabiliyorsa bu durumda Birliğimize bağlı odaların hukuki ve toplumsal mücadelesinin katkısı büyüktür.

Ancak tüm bu kazanımlar karşısında yerel ve merkezi iktidarlar emellerine başka yollardan ısrarla ulaşmaya çalışmaktadır.

Yargı kararlarına rağmen benzer uygulamalar ve düzenlemeler belli aralıklarla yeniden gündeme getirilmektedir.

Kent ve kenti çevreleyen ortamlarda doğal ve kültürel varlıkların yağması artarak sürdürülmektedir.

Bu sorunların nihai çözümü yerel yönetimlerin demokratik bir anlayışla, kamucu politikalar ışığında yeniden yapılandırılmasından, hizmet üretimi ve dağıtımında, kentsel mekanların tasarımında, kent planlamalarında sermaye kesimleri ve rant çevrelerinin öncelikleri yerine toplumsal yararın öne çıkarılmasından ve ciddi bir demokratikleşmeden geçmektedir.

Ne var ki yerel demokrasi konusunda hiç de iç açıcı gelişmeler yaşamıyoruz. Mart ayında yapılan yerel seçimlerde HDP adaylarının kazandığı, 3'ü büyükşehir olmak üzere toplam 32 Belediyeye içişleri bakanlığı tarafından kayyum atandı. Belediye başkanlarının büyük bir kısmı gözaltına alındı, hatta tutuklandı.

Siyasi parti eş genel başkanlarının, milletvekillerinin, belediye başkanlarının cezaevinde tutulduğu, daha 5 ayını bile doldurmamış Belediye Başkanlarının görevden alınarak yerlerine kayyum atandığı, tutuklandığı bir ülkede demokrasiden söz etmek mümkün değil.

Her şeyden önce vurgulamak gerekiyor ki, kayyumlar konusu başından sonuna kadar hukuki değil siyasi bir konudur. Sandıkta kaybettikleri seçimleri devlet olanaklarını kullanarak gasp etmeye çalışmak, Siyasi iktidarın demokrasiye ve halk iradesine bakışının özetidir.

Bu anlayış, benzerlerini darbe dönemlerinde gördüğümüz faşizan bir yönetim zihniyetinin, tek adam rejiminin ürünüdür.

Tek adam rejimi bir keyfiyet rejimidir. Tek adam rejiminin özü, halk egemenliğinin ilkesinin ortadan kaldırılması, halk ile yönetenler arasında bağın koparılmasıdır. Tek adam rejiminin bir üst aşaması yerel yönetimlerin de tümüyle valiliklere ve merkezi idareye bağlanmasıdır.

Bugün Diyarbakır'da, Van'da, Mardin'de yaşadıklarımız, bu gidişe dur diyememezsek yarın tüm ülkede yaşayacaklarımızın provasıdır. Nitekim Kanal İstanbul konusunda iktidar çevrelerinden verilen mesajlar ve konuya ilişkin yayımlanan birçok düzenleme bu gidişatın ipuçlarını içerisinde barındırmaktadır.

Bu uygulamaları şiddetle kınıyoruz.

Bizler bu ülkenin mühendis, mimar ve şehir plancıları olarak demokrasiye, halk iradesine ve hukukun üstünlüğüne olan inancımızı bugüne kadar her defasında açık biçimde dile getirdik. Bundan sonra da bu tutumumuzdan geri adım atmayacağız.

Demokrasiyi, barışı, adaleti ve halkların kardeşliğini savunmaya devam edeceğiz.

Bu etkinliğin, aynı zamanda, bu coğrafyada yüzyıllardır yan yana yaşayan tüm halkların en büyük özlemi olan barışa hizmet etmesini temenni ediyorum.

Değerli Konuklar,

Gerek doğası, gerek iklimi, gerek şehir planlaması, gerekse mimarisiyle Kars ülkemizin en özgün kentlerinden birisi. Ne var ki uzun yıllar boyunca Kars'ın bu özgünlüğü kentsel bir zenginliğe dönüştürülemedi.

Bu durum Kars'ın ve Karslıların yoksullaşmasına, yoksullaşan halkın da büyük şehirlere göçmesine neden oldu. Özellikle kırsal alanlarda yaşanan göçün büyüklüğü, köy hayatının sürdürülemez hale gelmesine ve kent merkezinde plansız bir büyüme oluşmasına neden olmuştur.

Sizlerin de bildiği gibi kırsaldan kent merkezine doğru yaşanan bu nüfus hareketi, kentin Ruslardan kalma kendine özgü şehir planıyla ve mimarisiyle uyumsuz, çarpık bir kentleşme yaşanmasına neden olmuştur.

Çarpık kentleşme hem yapıların estetik ve malzeme yönünden kalitesiz olmasına, hem alt yapı sorunlarına, hem de kültürel mimarinin özelliklerini taşımayan estetiksiz yapılar nedeniyle görüntü kirliliği oluşmasına neden olmuştur.

Son 25 yıldır iktidarda bulunan sağ partiler kentin sorunlarına çözüm bulmak, alt yapı ihtiyaçlarını gidermek, kültürel ve tarihi dokusunu geliştirmek yerine kendilerine rant yaratma yoluna gitmişlerdir.

Bu anlayış, Kars'ta yaşayanların hayatını zorlaştırdığı gibi, belediyeyi de hizmet üretemez bir noktaya getirmiştir. Hem Kars'ta hem de AKP'nin kaybettiği diğer belediyelerde mali yapının ne kadar bozuk olduğunu hepimiz gördük.

Belediyeler halkın ihtiyaçlarını karşılayan hizmet birimleri olmaktan çıkıp, yandaşları besleyen birer arpalığa dönüştürülmüş durumda. Bu yolsuzluk ve israf düzeninin ne boyutlarda olduğunu Sayıştay raporlarında görüyoruz. Ama siyasal iktidar bu yolsuzluklara göz yumuyor.

Durum ne kadar kötü olursa olsun, Kars'ın büyüme ve gelişme konusunda büyük bir potansiyeli var. Üstelik bunu kendi öz gücüne dayanarak, kendi geleneklerini yaşatarak yapabilecek sağlam bir geçmişi de var.

Takip edebildiğim kadarıyla Kars Kent Konseyi bu noktada güzel çalışmalar yapıyor Bunun en güzel örneği Boğatepe’de özellikle kadınların önu çekmesiyle hayata geçirilen deneyimdir.

Bugünkü sempozyumda zaten bu konuları enine boyuna konuşacağız. Doğu Ekspresi’nin, Ani Harabeleri’nin, Çıldır Gölü’nün, Kars Balı’nın, Kars Kaşarının, Kars’taki Baltık Mimarisi’nin nasıl bir kentsel, kültürel zenginliğe dönüştürülebileceğini tartışacağız.

Sempozyumumuzun, Kars’ın tüm kentsel ve sosyal sorunlarına yönelik önemli bir fikri birikim yaratacağına inanıyorum.

Sempozyumun başarılı geçmesini diliyor ve hepimizi sevgi, saygı ve dostlukla selamlıyorum.

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

ZİRAAT MÜHENDİSLİĞİ IX. TEKNİK KONGRESİ

13-17 Ocak 2020/ANKARA

Değerli Meslektaşlarım, Değerli Hocalarım, Değerli Konuklar

Hepinizi Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu adına sevgi, saygı ve dostlukla selamlıyorum.

Ziraat Mühendisleri Odamız tarafından ilki 1965 yılında yapılan ve her 5 yılda bir düzenlenen Ziraat Mühendisliği Teknik Kongresi'nde aranızda bulunmaktan büyük bir onur duyduğumu öncelikle belirtmek isterim. Tarımda yaşanan yıkım sürecinin etkilerinin her alanda ve her kesimde derinden hissedildiği bir dönemde gerçekleştirilmesi kongremizin önemini artırıyor.

Bu yıl dokuzuncusu gerçekleştirilen bu etkinlikte bizleri buluşturan Kongre Bilim Kurulumuza, görüşlerini bizimle paylaşacak bilim insanlarına, Ziraat Mühendisleri Odamızın yöneticilerine, Oda çalışanlarına ve organizasyonda emeği geçen tüm arkadaşlarıma teşekkür ediyorum.

Değerli Konuklar,

Bildiğiniz gibi TMMOB ülkemizdeki mühendis, mimar ve şehir plancılarının hak ve çıkarlarını halkımızın çıkarları temelinde korumak ve geliştirmek, mesleki, sosyal ve kültürel gelişmelerini sağlamak ve mesleki birikimlerini toplum yararına kullanmalarının zeminini yaratmakla görevlidir.

Bu doğrultuda mesleki alanlarımızla ilgili gelişmelerin ve politikaların sosyal, siyasal, ekonomik ve kültürel boyutlarını derinlemesine kavramak, yorumlamak ve toplumu bilgilendirmek için etkinlikler düzenliyoruz.

İki yıllık çalışma dönemimizde Odalarımızla birlikte düzenlediğimiz 200'ü aşkın etkinlikte paylaştığımız bilgi ve birikimlerin toplum yararına hayata geçirilmesi için mücadele ediyoruz.

Yayınladığımız raporlarla, açtığımız kamu davalarıyla, düzenlediğimiz kongre ve sempozyumlarla, yaptığımız açıklamalarla bilimin ve teknolojinin halktan ve doğadan yana kullanılmasıyla başka bir dünyanın mümkün olabileceğini ortaya koymaya çalışıyoruz.

Gerçekleri söylemek, halkın çıkarına olanı söylemek bizim mesleki ve toplumsal sorumluluğumuzdur. Çünkü bilimden ve toplumdan yana olan

bizler gerçekleri söylemezsek, iktidar sahipleri kendi çıkarlarını ve gerçeklerini halka dayatırlar.

Değerli Konuklar,

2019 yılı ülkemiz için “kriz yılı” olmuş, ekonomik küçülmeye bağlı olarak işsizlik, hayat pahalılığı ve yoksulluk artmıştır. İktidarın çarpıtılmış gerçekliğiyle, halkın maruz kaldığı gerçeklik arasındaki ayrımı en açık seçik biçimiyle ekonomide görüyoruz. Biliyorsunuz TÜİK tarafından 2019 yılsonu enflasyon rakamları açıklandı ve yıllık enflasyonun TÜFE’de % 11,84 olduğu ilan edildi. Geçtiğimiz yıl Aralık ayından bu yana Doğalgaza yapılan zam oranı %44, Elektriğe yapılan zam oranı ise % 57 oldu. Tarımsal üretim için gerekli girdi maliyetleri 2019’da % 35 ila % 120 oranında arttı. Son bir yılda süt yemi % 35, tarımda kullanılan elektrik % 100, zirai ilaç % 70-120 aralığında zamlandı.

Çarşıda, pazarda, marketteki zamların da yüksek oranlarda olduğunu görüyoruz. Gıda fiyatları 2019’un ilk 11 aylık döneminde % 36.3, son bir yıllık dönemde ise % 39 arttı. Aralık 2019 itibarıyla TÜFE’de aylık olarak en yüksek artış gösteren seçilmiş maddeler ve değişim oranlarına baktığımızda Patlıcan’da artış % 30, Kuru soğanda % 25, Domates’te % 17, Salatalık’ta % 14 olduğu görülmektedir. Et fiyatlarındaki fahiş artışlar bir yana, 2019 yılında ülkemizde bir ilk gerçekleşmiş, artan fiyatlar nedeniyle asıl nedenler sorgulanmaksızın patates ve soğan üreticilerine “terörist” muamelesi yapılmış, Yerel Seçimler öncesi seçime odaklı geçici tanzim çadırları ile halkımız kandırılmaya çalışılmıştır. Pansuman önlemlerin kalıcı çözümler getirmeyeceği açık iken, özellikle temel gıda fiyatlarındaki fahiş fiyat artışları yoksul halkın yaşamını daha da zorlaştırmaktadır.

Fiyatlar bu kadar artarken, yaşanan ekonomik durgunluk nedeniyle işsizlik de hızla büyüyor. Mevsimsel olarak istihdamın en yüksek düzeyde olması beklenen yaz aylarında işsizlik oranı % 14 düzeyindeydi, yılsonu işsizlik oranı da % 13.8 olarak açıklandı. Genç nüfusta ise bu oran % 27’yi aştı. Şehrin en işlek caddeleri bile kapanan iş yerleriyle, boşaltılmış ofislerle dolu. İşsizlik ve yoksulluk içinde kıvranan halk, borçlarla ayakta kalmaya çalışıyor.

Geçtiğimiz günlerde Mecliste kabul edilen 2020 yılı bütçesi ise, halkın durumunu düzeltmek bir yana, yeni vergi teklifleriyle bütçenin yükünü halkın üzerine yığıyor. Yandaşların vergi borçları bir kalemde silinirken,

yandaş sermaye kesimlerine vergi afları ve ayrıcalıkları getirilirken emeğiyle geçinen insanların omuzlarındaki yük daha da artıyor.

Artan maliyetler, düşen üretim, üretim açığının ithalatla kapatılması ve fahiş gıda zamlarıyla sürdürülemez hale gelen tarım sektöründe, aynı tarım politikaları sürdükçe, 2020 yılı da sorun yılı olacaktır.

2019 yılında gecikerek yürürlüğe giren ve 2019-2023 yıllarını kapsayan On Birinci Kalkınma Planı, işlevsiz, bütüncül planlı kalkınma mantığına aykırı, mali boyutu gerçekçi olmayan, önceki plan hedeflerini revize ederken ülke kalkınmasına yönelik gelecek hedeflerini küçülten, uzun vadeli proje ve soyut hedeflerin sıralandığı ancak bütçeyle ilişkilendirilerek mali kaynakların ayrılmadığı bir strateji belgesi niteliğindedir.

Yine 2019 yılında düzenlenen 3. Tarım ve Orman Şûrası, Kalkınma Planından bağımsız, tarım ve ormancılık alanındaki somut sorunlara uygun çözümler içermeyen, tarımsal üretimde gıda güvencesini ve güvenliğini değil, piyasanın kâr amacını öne çıkaran, yıllardır yönetimde olunmasına karşın sanki sorunlar ilk kez ortaya çıkmış gibi gelecek hedeflerinin tekrarlandığı işlevsiz bir çalışma olmuştur.

Ülkemizde yaşanan krizi sadece ekonomik krize indirgememek gerekiyor. Çünkü Türkiye aslında, derin bir yönetim krizi, derin bir siyasal kriz yaşıyor.

Bu kriz ekonomik krizin patlak vermesinden çok önceleri başladı ve hala sürüyor.

Bu derin krizin nedeni ülkemizde yıllardır adım adım gerçekleştirilen düzenleme ve uygulamalarla Anayasal Demokrasinin ortadan kaldırılması, halk egemenliği yerine kişi ve parti hakimiyetine dayalı otoriter bir rejim inşa edilmesidir.

Yargının neredeyse tamamen yürütmenin tahakkümü altına alınması ve siyasallaştırılmasıdır. Parlatonun etkisizleştirilerek iktidar üzerindeki denge ve fren mekanizmalarının yok edilmesidir.

Keyfilik, hukuk dışılık, kayırmacılık ve toplumun rızasını devlet gücünün kullanımıyla sağlamaya dayalı, dini ve milliyetçiliği, kendine kalkan edinen bu totaliter yönelim şekli, her geçen gün toplumu birbirine karşı daha da saflaşmakta, hukuka ve adalete olan güven daha da azalmaktadır.

Türkiye'nin içinden geçtiği krizin bir diğer boyutu da yerel yönetimlerde yaşanmaktadır.

Bugün ülkemizin güneydoğusunda seçilmiş belediye başkanları görevden alınarak yerlerine “kayyum”lar atanmış durumdadır. Bu uygulamanın demokrasiyle bağdaşır bir yanı bulunmamaktadır.

Bir yanda halkın yaşadığı bu gerçekler var, diğer yandan ise iktidar medyasının yansıttığı pembe tablo var. Bizler bu ülkenin okumuş, yetişmiş, aydın insanları olarak bu halkın gören gözü, duyan kulağı, dile gelen vicdanı olmakla yükümlüyük. Doğru bildiklerimizi hiç çekinmeden söylemeye devam edeceğiz.

Değerli Konuklar,

Beslenme, her canlı gibi insanın da biyolojik doğasının en temel ihtiyacıdır. Dolayısıyla daha iyi koşullarda beslenme çabası, insanlık tarihinin en önemli önceliklerinden birisi olmuştur. Hatta bildiğiniz gibi insanların beslenme tercihlerindeki değişimler, medeniyetimizin gelişiminde de belirleyici bir rol oynamıştır.

İlkel çağlardan günümüze tarımsal üretim metotlarındaki değişim ve bu alandaki bilimsel gelişmeler göz önünde bulundurulduğunda açlık ve beslenme sorununun bugün insanlar için büyük bir tehdit oluşturuyor olması oldukça şaşırtıcıdır. Çünkü akla yatkın olan şey, gelişen teknoloji ve ziraat teknikleri sayesinde ürün verimliliğinin artması ve insanların bu ürünlere ulaşımının kolaylaşmış olmasıdır. Oysa dünya çapında bugün yaşanan gerçeklik bu beklentinin çok dışında olup, bugün dünya çapında 830 milyon insan, açlık sorunu yaşamaktadır.

Etkilerini göz ardı etmemekle birlikte, bu durumu sadece “iklim değişikliği” gibi doğal sebeplerle ya da “savaş” ve “göç” gibi politik gelişmelerle açıklamak mümkün değildir. Bugün gıda ve tarımda yaşanan sorunların pek çoğu, sermayenin çıkarlarını insanlığın ortak çıkarlarının üstünde gören küresel kapitalist sistemdir.

Bugün açlık denilince Afrika, Asya ve Orta Doğu'nun geliyor olmasının nedeni, gelişmiş kapitalist ülkelerin bu bölgelerin kaynaklarını yüzyıllar boyunca sömürmesidir. Kapitalizmin eşitsiz gelişimi, yıllar boyu eşitsizliğe ve sömürüye maruz kalan bu coğrafyaların açlık ve sefaletle yüz yüze kalmasına neden olmuştur.

Bu açıdan bakıldığında Dünyada yaşanan açlığın ve yetersiz beslenmenin nedeni üretim yetmezliği değil, üretim ve tüketimin adaletli bir şekilde sağlanamamasıdır.

Bu durumun sorumlusu ise tarım ve gıda üretiminde tekelleşmedir. Günümüzde küresel sermaye tarımsal üretimin tüm aşamalarında; yani tohum üretiminden, zirai mücadeleye, gıda üretiminden bu gıdaların tüketimine kadar tüm süreçleri kontrol etmek istemektedir. Çünkü bu şirketler dünyaya egemendir ve gıda temel besin aracı olmaktan çıkıp bunların rant aracına dönüşmüştür.

Bu şirketler tekellerini pekiştirmek için, IMF, Dünya Ticaret Örgütü, Dünya Bankası gibi kuruluşlar aracılığı ile geri kalmış ve gelişmekte olan ülkelere tarım ve gıda alanında kamusal üretim ve denetimin ortadan kaldırmaları noktasında dayatmalarda bulunmaktadır.

Ülkemizde de benzer bir süreç yıllardır işletilmektedir. 1980'li yıllardan itibaren uygulanan neoliberal politikalar sonucunda Et-Balık Kurumu, Süt Endüstrisi Kurumu, Zirai Donatım Kurumu, TEKEL, Türkiye Şeker Fabrikaları, TİGEM'ler, Azot Sanayi, Türkiye Gübre Fabrikaları ve Yem Sanayi gibi kamu iktisadi teşekküllerinin bir kısmı özelleştirilmiş, bir kısmı da kapatılmıştır. Toprak Mahsulleri Ofisi gibi KİT'lerle birlikte, Tarış, Çukobirlik, Fiskobirlik gibi üretici kooperatif ve birliklerinin ise içi boşaltılarak işlevsizleştirilmiştir.

Yaşanan yıkım sürecine şeker üzerinden örnek vermek gerekirse; Şeker fabrikalarının özelleştirilerek kapatılması, birçok fabrika yerinde AVM'lerin yükselmesi, kotalarla oynanarak şeker pancarı üretiminin düşürülmesi bir yana, girdi maliyetleri sürekli artarken şeker pancarı fiyatının 7-8 yıldır 180-220 kuruş düzeyinde kalması sonucu üretimin % 20 civarında düşmesi, tohumda dışa bağımlılık sorununun giderilmesi bir yana, dışa bağımlı nişasta bazlı tatlandırıcıların kotalarının yükseltilmesinin sonucu, en son geçen ay Rusya'dan şeker ithal eden bir ülke durumuna düşmemizdir.

Bütün bunların sonucunda bir zamanlar kendi kendisine yeten ülke olarak övündüğümüz ülkemiz, gıda ve tarım alanında büyük oranda dışa bağımlı hale gelmiştir.

Tarım sektöründe yapısal sorunların çözülemediği, üreticilere diğer ülkelerdeki üreticilerle rekabet edecek destekleme ve koruma sistemleri oluşturulmadığı, sektör emek-bilgi-üretim temelinde çağdaş bilgi ve teknolojiyle buluşturulamadığı ve üretim maliyetleri düşürülmediği sürece, Ülkemizde tarımda üretkenlik ve verimlilik sorununun çözülemeyeceği ortadadır.

Yasa değişiklikleri, özelleştirmeler, tarım ve gıda alanındaki kamu kurumlarının tasfiyesiyle yaşanan talan süreci, çiftçilerimizin ve köylülerimizin hayatını olumsuz etkilediği gibi, kentlerde yaşayanların ucuz ve sağlıklı gıdaya erişimini de engellemektedir.

TMMOB olarak biz, yıllardan beri sanayiden eğitime, üretimden planlamaya, beslenmeden sağlığa, enerjiden tarıma kadar her alanda tam bağımsızlık şiarıyla politika üretiyoruz. Özellikle tarımsal anlamda dışa bağımlılığın ortadan kaldırılması, açlık ve yoksulluğun önüne geçilmesinde en önemli unsurlardan biridir.

Ülkemizde sürdürülebilir bir tarımsal üretimin sağlanması, gıda güvenliğinin korunması, halkın sağlıklı gıdaya erişebilmesi için üretici ile mühendisin bağımsız bir tarım-besin modeli altında dayanışma içinde çalışacağı bir zemin yaratılmalıdır. Ülke ihtiyaçlarına göre yerli üretim ve kırsal istihdama yönelik yeniden yapılandırma sağlanmalıdır.

Faize ve ranta değil, yatırıma kaynak aktaran bir bütçe yapısı ve bu kaynakları akılcı kullanan sektörler arası bütüncül politikaların uygulanması ile kamusal desteklerin üretime ve istihdama yönlendirilmesi durumunda, tarımdaki potansiyel gücümüzden en doğru şekilde yararlanılabilir, doğal kaynaklarımız korunarak geliştirilebilir, geliri artan çiftçilerin sorunlarını çözülebilir, tüketiciler sağlıklı ve ucuz gıdaya ulaşabilir, dengeli ve sağlıklı kentleşme gerçekleştirilebilir.

Bilimsel veriler ışığında üretimi yeniden organize eden, üreticiden tüketiciye doğrudan bir beslenme zinciri kuran, gıda üretim ve dağıtım zincirini kamusal denetime tabi tutan, emek eksenli ve dayanışmayı arttıracak yeni bir yapı, ülkemiz insanı, ülkemiz tarımı, kırsal hayat ve tüketici sağlığı açısından en acil gereksinimdir.

Değerli Arkadaşlar,

Uzun bir süredir uygulanan politikalar sonucu geride bıraktığımız yıla da; tarım arazileri, su havzaları, meralar, ormanlar ve zeytinliklerimizi tehdit eden uygulamalar damgasını vurmuştur.

Eskişehir’de büyük ova koruma alanı içinde kalan verimli tarım arazilerine termik santral kurulmak istenmesi, Büyük Menderes Havzasında ve yoğun olarak Aydın ilimizde büyük ova koruma alanı içinde kalan verimli tarım arazilerine, zeytinliklere, incir başta olmak üzere dikili arazilere sınırsız ve kontrolsüz bir şekilde jeotermal enerji santralleri kurulması, Kanal

İstanbul Projesi ile İstanbul'un verimli tarım arazilerinin kamulaştırılarak yok edilmesi gündemdedir.

Tarım alanlarının amacı dışında kullanımı yoluyla miktar azalması dışında, son 17 yılda uygulanan yanlış tarım politikaları nedeniyle 2002 yılında 26,5 milyon hektar olan tarım arazileri 23 milyon hektara inmiştir. 2002'de Çiftçi Kayıt Sistemi'ne üye 2,8 milyon çiftçi varken, bu sayı 2019'da 2,1 milyona düşmüş, son 17 yılda 700 bin çiftçi üretimden vazgeçmiştir.

Tarım sektörünün geleceği için öncelikle verimli topraklarımızın ve temiz su kaynaklarımızın korunmasının gerekli olduğuna inancıyla, siyasi iktidarın doğal varlıklar, su ve toprak kaynaklarını tahrip eden girişimlerini dava açarak engelleyen TMMOB ve bağlı meslek odaları da iktidarın hedefi haline gelmiştir. Meslek örgütlerini parçalayarak etkisizleştirecek ve bakanlıkların yönetimine bağlayarak işlevsizleştirecek yasal düzenlemelerle odaların bağımsızlığı ortadan kaldırılmak istenmektedir. TMMOB ve bağlı Odaları, kent içerisinde halkın yaşadığı sorunlara, doğal alanlardaki tahribatlara karşı mücadele etmekte, kamusal yarar ve değerleri korumak amacıyla yürütülen dava süreçlerinde öncü rol üstlenmektedir. Tüm baskılara karşın mühendis, mimar, şehir plancıları ve diğer meslek örgütleri; kamu yararı, meslek ve meslektaş haklarına yönelik mücadelesini sürdürecektir, AKP gericiliği, piyasacılığı ve diktasına asla teslim olmayacaktır.

Sözlerime son verirken, stratejik bir sektör olan tarım sektörünün ekonomik, ekolojik, sosyal, politik tüm yönleriyle irdelenerek sorunların saptanacağı ve çözüm önerilerinin belirleneceği Kongremiz için Ziraat Mühendisleri Odamızın tüm temsilcilerine, değerli bilgilerini bizimle paylaşacak uzmanlarımıza ve emeği geçen tüm çalışan arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum.

İnsanların aç ve yoksul yaşamadığı, herkesin sağlıklı ve sürdürülebilir beslenme imkânlarına ulaşabildiği, eşit adil bir ülke ve dünya özlemi ile TMMOB Yönetim kurulu adına sevgi ve selamlarımı sunuyorum.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

MMO ANKARA ŞUBESİ 27. GENEL KURULU

8 Şubat 2020

Makina Mühendisleri Odası Ankara Şubesinin Değerli Yönetici ve Üyeleri, Değerli Konuklar,

TMMOB Yönetim Kurulu adına hepinizi sevgi, saygı ve dostlukla selamlıyorum. TMMOB Yönetim Kurulu başkanlığı görevimden çok daha önce, Makine Mühendisleri Odası Ankara Şubesi üyesiyim. O yüzden bu kürsüde protokol misafiri olarak değil, evimin, ailemin bir parçası olarak bulunuyorum.

Konuşmamın en başında, yakın zamanda birbiri ardına yaşanan felaketlerde hayatlarını kaybeden tüm yurttaşlarımızı saygıyla anıyor, yakınlarına sabır diliyorum. Hepimizi büyük bir üzüntüye boğan bu acıların tekrarlanmaması için yetkilileri önlem almaya, bilimin sesine kulak vermeye davet ediyorum.

Geride bıraktığımız çalışma döneminde şube faaliyetlerinin başarılı ve uyumlu biçimde yürütülmesini sağlayan başkanımıza, yönetim kurulumuza, denetleme kurulumuza, temsilcilik kurullarımıza, komisyon üyelerimize, teknik görevlilerimize ve şube personelimize yürekten teşekkür ediyorum.

Hepiniz biliyorsunuz TMMOB örgütlülüğü açısından genel kurullar süreci basit anlamıyla yönetim organlarının belirlendiği birer seçim süreci değildir. Bizler için genel kurullar süreci, iki yıllık çalışma döneminin demokratik ve katılımcı şekilde tartışıldığı, çalışma programımızın ve mesleki-politik yönelimlerimizin belirlendiği, örgütsel yapımızın yenilendiği dönemlerdir. Bugün şube genel kurulumuzun da tarihsel birikimimize ve demokratik değerlerimize yakışır biçimde tamamlanacağına inanıyorum.

Sevgili Arkadaşlar

Geçtiğimiz iki yılda ülkemiz açısından gerçek bir tarihsel kırılmaya tanıklık ettik. 24 Haziran’da gerçekleştirilen Cumhurbaşkanlığı seçimleriyle birlikte, Türkiye Cumhuriyeti’nin belirli bir dönemi tümüyle sona erdi. Güçler ayrılığı esasına dayalı parlamenter rejim kaldırılarak, yasama, yürütme ve yargı erklerinin cumhurbaşkanında toplandığı yeni bir rejim kuruldu.

Cumhurbaşkanlığı Kararnameleriyle tümüyle “tek adam”a bağımlı yeni bir idari yapılanma inşa edildi. Ülkenin adeta omurgası niteliğindeki bakanlıklar, genel müdürlükler, kurumlar, kuruluşlar, yasalar, yönetmelikler birer kararname ile kaldırıldı. Cumhuriyet rejiminin temelini oluşturan halk egemenliği anlayışının, rejimin istikrarını sağlayacak denge-fren mekanizmalarının ve hukukun üstünlüğü ilkesinin ortadan kalkmasıyla gerçek anlamda otoriter bir tek adam rejimi yaratıldı.

Devletin tüm kurumları “parti devleti” anlayışı ile yapılandırıldı. Kamu adına görev yapan idareciler parti yöneticileri gibi davranır, hukuka bağlılıkla yükümlü mahkemeler parti çıkarlarına uygun karar verir, atama ve yükselmelerde liyakat yerine partiye sadakat esas alınır hale geldi. Yapılan değişikliklerle emek ve meslek örgütlerinin, hatta üniversitelerin kamuya ilişkin politika üreten kurul ve kurumlarda yer alması engellendi. Kamu adına söz söyleyecek, politika önerecek kurum ve kuruluşların kamu yönetimiyle bağı kesildi.

En büyük vaadi ekonomide büyüme ve siyasette istikrar sağlamak olan tek adam rejimi daha ilk aylarından itibaren ekonomide büyük bir krizin patlak vermesine neden olurken siyasette ise kamplaşmanın giderek derinleşmesine neden oldu.

Cumhurbaşkanlığı seçimleri sonrasında patlak veren ve etkileri hâlâ devam eden ekonomik kriz enflasyondan işsizliğe, yoksullaşmadan ekonomik durgunluğa kadar hayatlarımızı her alanda kâbusa çevirdi. Yaşanan derin ekonomik kriz, uzun yıllardır büyük borçlar altında hayatını sürdürmek zorunda kalan geniş toplum kesimlerini derin bir çaresizliğe sürüklemiştir. Geçim sıkıntısı nedeniyle, ülke tarihimizde eşine az rastlanan aile intiharlarının yaşanması içinden geçtiğimiz krizin toplumsal boyutunu gözler önüne sermektedir.

Yaşanan kriz nedeniyle toplumsal desteğini iyiden iyiye kaybeden tek adam rejimi, kendisine karşı büyüyen tepkiyi bastırabilmek için 15 Temmuz Darbe Girişimi sonrasında ilan edilen Olağanüstü Hal rejimini sürekli hale getirdi. Olağanüstü hal, tek adam rejiminin olağan yönetme biçimi haline getirildi. Seçilmiş belediye başkanları yerine atanan kayyumlarla, asılsız suçlamalara dayalı tutuklamalarla, demokratik kitle örgütlerini hedef alan soruşturmalara bu rejim pekiştirildi.

Hiçbir biçimde sürdürülebilirliği olmayan bu baskı rejimini sürekli kılabilmek için siyasal iktidarı yıllardan buyana ülke içinde ve dışında “terör”

tehdidi algısını canlı tutmaya çalışmaktadır. Ülke içinde siyasal iktidarı eleştiren her türden demokratik ve meşru protesto eylemi kriminalize edilerek polis şiddetinin ve yargının hedefi haline getirilmektedir. En temel anayasal özgürlükler arasında yer alan basın açıklamaları, sosyal medya paylaşımları ve eylemler suça dönüştürülmektedir.

Sevgili Arkadaşlar

Tek adam rejimi ve uygulamaları, tüm toplumu olduğu gibi mühendis, mimar ve şehir plancılarının yaşam koşullarını ve mesleki-özlük haklarını da olumsuz etkilemektedir.

Geçtiğimiz yıllarda Birliğimiz ile SGK arasındaki yapılan asgari ücret protokolünün SGK tarafından tek taraflı olarak feshedilmesiyle yeni bir boyut kazanan özlük haklarımıza yönelik saldırılar, sistematik biçimde artmıştır. Geçtiğimiz dönemde teknik öğretmen, tekniker ve teknisyenlerin “Yardımcı Kontrol Elemanı” adı altında yapı denetim sistemine eklenerek, mühendislik mesleğinin uygulama alanlarından birisi daha farklı meslek gruplarına açılmıştır. Yapı Denetim sistemi teknikerlere açılırken, KHK’lar ile hukuksuz biçimde kamudan ihraç edilen mühendis, mimar ve şehir plancılarının yapı denetim şirketlerinde görev yapmaları engellenerek bu arkadaşlarımızın yaşadıkları mağduriyet daha da artırılmıştır.

Meslek alanımıza ilişkin saldırıların bir diğer örneği de, yapı ruhsatlarındaki proje müelliflerinin imza gerekliliğinin kaldırılması olmuştur. Meslektaşlarımızın hak ve yetkilerini kaybetmesine neden olan bu uygulama uzun yıllardır mücadele ettiğimiz “sahte proje müellifliği”nin ve sorunlu-denetimsiz projelerin önünü açmıştır. Tüm bu düzenlemeler, sadece meslek alanlarımızı hedef almakla kalmıyor, halkın iyi ve güvenli mühendislik, mimarlık, şehir plancılığı hizmeti almasını da engelliyor. Bu durumun toplumumuza maliyeti, daha güvensiz yapılar, daha fazla yıkım, daha çarpık bir kentleşme olarak yansımaktadır.

Öte yandan siyasal iktidarın önceliğinin güvenli yapılar ve sağlıklı kentleşme olmadığı “İmar Affı” ile anlaşılmıştır. İmar affı, yoksulların kendi imkânlarıyla yaptığı iki göz odalarını yıkım tehdidinden kurtarmanın değil, sermayenin yasadışı yatırımlarını güvence altına almanın aracı olarak kullanılmıştır. Projesi olmayan, hiçbir mühendislik hizmeti almamış kaçak yapı ve eklemelerin yapı güvenliği ve insan hayatı üzerindeki tehdidi yakın zamanda yaşanan Sivrice Depremi’nde deneyimledik.

Bilimi ve tekniği sistematik olarak değersizleştiren bu politikalar sadece teknik elemanların yaşamlarını değil, ülkemizin geleceğini de tehdit etmektedir. Yaşadığımız her felaket bizi bir kez daha bu acı gerçekle yüz yüze bırakıyor. Hafta içinde Van'da yaşanan ve 41 yurttaşımızın öldüğü çiğ felaketi, risk yönetimi anlayışından uzak kurtarma çalışmasının bile faciaya dnşebildiğinin en acı göstergesi olarak hepimize ders olmalıdır.

Ne var ki, bu iktidar yaşanan felaketlerden ders çıkarmaktan çok uzak. Rant hırsı ve iktidar kibri bu iktidarın gözünü öylesine bürümüş ki, tüm ülkeyi göz göre göre felaketlerin kucağına sürüklüyorlar.

Bunun yeni adımlarından birisi de Kanal İstanbul Projesidir. Kanal İstanbul projesine ilişkin bugüne kadar bilim insanları ve TMMOB birimleri tarafından çok sayıda araştırma yapıldı. Bu araştırmaların ortak noktası, Kanal'ın, Karadeniz'den Marmara Denizi'ne kadar tüm coğrafyayı onarılmaz bir biçimde etkileyecek hasar ve yarılma meydana getireceğidir.

Bu proje, gerek inşaat gerekse de işletme aşamasında denizlerimizi, boğazlarımızı, su ekosistemini geri dönüşü olmayacak biçimde tahrip edecektir.

evre ve şehircilik Bakanlığı tarafından kabul edilen ÇED Raporu, bilimsel temellere değil, siparişe dayanarak hazırlanmıştır. Kanal İstanbul Projesi İstanbul Boğazı'nı değil, AKP'yi kurtarma projesidir.

Yaşanan ekonomik, toplumsal ve siyasal istikrarsızlık nedeniyle seçmen desteğini ve parti bütünlüğünü tehdit altında hisseden AKP, Kanal İstanbul projesi ile bir yandan kendi tabanını bir arada tutabileceği bir büyük hikaye yaratmaya çalışırken, diğer yandan da yeni ve devasa bir rant alanı yaratarak sermaye çevrelerini yeniden kendi etrafında konsolide etmeye alışıyor. AKP'nin kendi siyasal geleceğini güvence altına almak için, başta İstanbul olmak üzere tüm Türkiye'nin geleceğini tehdit altına atmasına izin vermeyeceğiz.

Mühendis, mimar ve şehir plancılarının mesleki hak ve çıkarlarını korumak aslında tüm toplumun geleceğini korumak demektir. Çünkü bizim meslek alanımız, toplumun ortak yaşamının üretimini ve devamlılığını sağlamaktadır. Bizler bu anlayışla, mesleğimize ve meslektaşlarımıza sahip çıkarken, ülkemizin ve toplumumuzun ortak geleceğine de sahip ıkıyoruz.

Sevgili Arkadaşlar

Geçtiğimiz dönem tek adam rejiminin yarattığı bu karanlık tablo karşısında, geniş halk kesimlerinin halk egemenliğine, sandık iradesine, madenlerine, ormanlarına, kentlerine, üniversitelerine ve çocuklarının geleceğine sahip çıkma iradesi bir umut ışığı gibi parladı. TMMOB örgütlülüğü olarak bu umut ışığının büyümesinde önemli bir rolümüzün olduğunu biliyor ve bunun kıvancını yaşıyoruz.

Bu dönem boyunca düzenlediğimiz etkinliklerle, yaptığımız açıklamalarla, yayınladığımız raporlarla ülkemizin sorunlarına ilişkin görüşlerimizi kamuoyuyla paylaştık. Meslek alanlarımızdaki teknik gelişmeleri üyelerimize aktardık. TMMOB'nin değerlerini ve birikimini genç mühendis, mimar ve şehir plancısı meslektaşlarımızla paylaştık.

Yine bu dönemde açtığımız davalar ve yürüttüğümüz hukuki mücadele ile şehirlerimizin, kıyılarımızın, madenlerimizin, tarihi eserlerimizin, kültürel mirasımızın yağmalanmasına karşı önemli davalar kazandık. Üyelerimizin haklarını koruma ve teknik yönetmeliklerin mesleki ilkelere uygunluğu noktasında önemli kazanımlar elde ettik.

Sevgili Arkadaşlar

TMMOB'nin eşitlikten, özgürlükten, demokrasiden, barıştan, laiklikten ve barıştan yana toplumcu mücadele çizgisini yarınlara taşıyabilmek için, kişisel ihtiraslarını ve dar grup çıkarlarını TMMOB'nin ihtiyaçlarının önüne koymadan mücadele edecek tüm ilerici, çağdaş, yurtsever mühendis, mimar ve şehir plancılarının ortak aklına, dayanışmasına ve birlikteliğine ihtiyacımız var. Genel kurullar sürecinde TMMOB örgütlülüğünün ve üyelerinin bu sorumlulukla hareket edeceğine inancım tamdır.

Bu inanç ve kararlılıkla, Türkiye'nin içinden geçtiği bu karanlık dönemde, ülkemize, mesleğimize ve değerlerimize sahip çıkmak konusunda en ufak bir tereddüt yaşamadan mücadele eden tüm arkadaşlarımızı dostlukla kucaklıyorum.

Şube Genel Kurulumuzun eşit, özgür, demokratik bir Türkiye mücadelemize, üreten, sanayileşen ve hakça bölüşen bir ülke özlemimize katkı vermesi dileğiyle hepimize kolaylıklar diliyorum.

Emin Koramaz
Yönetim Kurulu Başkanı

DİSK 16. GENEL KURULU

14 Şubat 2020/İSTANBUL

Sayın Divan,
Sayın Konuklar,

DİSK'in Değerli Yöneticileri ve Türkiye'nin dört bir yanındaki fabrikalarından, işyerlerinden buraya gelen sınıf kardeşlerimiz, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği adına hepinizi sevgi, saygı ve dostlukla selamlıyorum.

DİSK'in kuruluşunun 53. Yılında, 16. Genel Kurulunuzda sizlerle yan yana bulunmaktan büyük gurur duyuyorum.

Değerli Dostlar,

Bu ülkenin mühendis, mimar ve şehir plancılarının meslek örgütü TMMOB'nin başkanı olarak kendimi bu salonun yabancısı hissetmiyorum. Çünkü bu salona baktığımda yıllardır yan yana mücadele ettiğimiz barikat yoldaşlarımı görüyorum.

Bu salona baktığımda, ülkemizin demokratikleşmesi için, emeğin hakları için, çocuklarımızın geleceği için, Türkiye halklarının barış içinde bir arada yaşaması için birlikte mücadele ettiğimiz yol arkadaşlarımı görüyorum.

Bu salona baktığımda 1960'ların Devrimci Güç Birliği'nden, 2000'li yılların Emek Platformu'na uzanan birleşik mücadele kararlılığını görüyorum.

Bu salona baktığımda, 12 Eylül sonrasında DİSK davasında idamla yargılanan TMMOB'nin unutulmaz başkanı Teoman Öztürk'ü görüyorum.

Bizim harcımız birlikte karılmış. Bizim harcımız, 1960'lı yılların antiemperyalist, antifaşist, yurtsever toplumsal mücadelesiyle karılmış. Bizim harcımız, sınıfsız-sömürsüz bir topluma olan inancımızla beraber karılmış.

Bu harç ülkemizin en zor günlerinden bile bizi yan yana getiriyor, birbirimize güven duymamızı sağlıyor. Yarım asrı aşan ortak geçmişimizde bu sarsılmaz dostluğun inşası için emek veren tüm üye ve yöneticilerimize hepinizin huzurunda teşekkür ediyorum.

Değerli Dostlar,

Hepinizin bildiği gibi 2018 yılında yapılan Cumhurbaşkanlığı seçimleriyle birlikte, Türkiye Cumhuriyeti'nin bir dönemi fiilen sona erdi. Güçler ayrılığı esasına dayalı parlamenter rejim kaldırılarak, yasama, yürütme ve yargı erklerinin cumhurbaşkanında toplandığı bir tek adam rejimi kuruldu.

İstikrar vaadiyle getirilen tek adam rejimi, ülke tarihinin en istikrarsız yönetimlerinden birisi haline geldi. Ekonomide yaşanan ve yoksulları infiale sürükleyen derin kriz, dış politikaya egemen olan savaş politikaları, siyasette yaşanan belirsizlikler, iktidar maşası haline gelen hukuk sistemi tek adam rejiminin alametifarikası haline geldi.

Yaşanan bu topyekûn çöküş nedeniyle toplumsal desteğini kaybeden tek adam rejimi, muhalefeti bastırabilmek için süreklileştirilmiş bir OHAL Rejimi inşa etti.

Seçilmiş belediye başkanları yerine atanan kayyumlarla, asılsız suçlamalara dayalı tutuklamalarla, demokratik kitle örgütlerini hedef alan davalarla, sosyal medya paylaşımlarına yönelik soruşturmalarla bu rejim pekiştirilmek isteniyor.

18 Şubat'ta altıncı duruşması görülecek olan Gezi Davası tek adam rejiminin halk düşmanı, demokrasi karşıtı, hukuk tanımaz karakterinin en çıplak göstergesidir.

7 yıldır iktidarın tüm olanaklarını kullanarak Gezi Direnişi kötülemeye çalıştılar. Şimdi de FETÖ davasından tutuklu emniyet müdürlerinin hazırladığı fezlekeleri, FETÖ davasında firari Cumhuriyet Savcısının iddianamesini kullanarak arkadaşlarımızı mahkum etmek istiyorlar.

İktidar şunu bilmelidir. Gezi direnişi o ya da bu kişinin başlattığı, finanse ettiği, yönlendirdiği bir organizasyon değildir. Gezi, iktidarın fütursuzluğu karşısında ortaya çıkmış bir halk hareketidir. O hareketin içinde bulunmak buradaki bizler ve Türkiye'nin dört bir yanındaki milyonlarca kişi için onur ve gurur kaynağıdır. Parçası olmaktan onur ve gurur duyduğumuz o hareketin asıl sahibi halkın ta kendisidir.

2013'te Gezi Parkı'na nasıl sahip çıktıysa, 2020 yılında, Gezi Davasında yargılanan arkadaşlarımıza aynı kararlılıkla sahip çıkacağız. Gezi direnişinde kaybettiğimiz gencecik kardeşlerimizin, Abdocan'ın, Mehmet'in, Ethem'in, Ali İsmail'in, Berkin'in anılarının ve mücadelelerinin kirletilmesine asla izin vermeyeceğiz.

Değerli Dostlar,

Siyasi iktidar toplumsal desteğini yitirdikçe akıl dışı uygulamalara ve projelere daha fazla yöneliyor. Bunun en güncel örneklerinden birisi Kanal İstanbul Projesi.

Kanal İstanbul projesine ilişkin bugüne kadar bilim insanları ve TMMOB birimleri tarafından çok sayıda araştırma yapıldı. Bu araştırmaların ortak noktası, Kanal'ın, Karadeniz'den Marmara Denizi'ne kadar tüm coğrafyayı onarılmaz bir biçimde etkileyecek hasar ve yarıma meydana getireceğidir.

Bu proje, gerek inşaat gerekse de işletme aşamasında denizlerimizi, boğazlarımızı, su ekosistemini geri dönüşü olmayacak biçimde tahrip edecektir.

100 binin üzerindeki itiraz dilekçesini incelemeye gerek bile görmeyen Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından olumlu görüş açıklanan ÇED Raporu, bilimsel temellere değil, siparişe dayanarak hazırlanmıştır. Kanal İstanbul Projesi İstanbul Boğazı'nı değil, AKP'yi kurtarma projesidir. AKP, Kanal İstanbul projesi ile bir yandan kendi tabanını bir arada tutabileceği bir büyük hikaye yaratmaya çalışırken, diğer yandan da yeni ve devasa bir rant alanı yaratarak sermaye çevrelerini yeniden kendi etrafında konsolide etmeye çalışıyor.

Bizler bu ülkenin bilimden ve toplumdan yana emek ve meslek örgütleri olarak AKP'nin kendi siyasal geleceğini güvence altına almak için, başta İstanbul olmak üzere tüm Türkiye'nin geleceğini tehlikeye atmasına izin vermeyeceğiz.

Değerli Dostlar,

Attığı her adımla hayatlarımızı giderek yaşanamaz hale getiren, kendi istikbali için ülkeyi uçurumun kenarına sürükleyen siyasi iktidarın akıl dışı politikalarına karşı mümkün olan en geniş kesimleri yan yana getirmeliyiz.

Gençler yan yana geldikçe, kadınlar yan yana geldikçe, işçiler yan yana geldikçe, kamu emekçileri yan yana geldikçe, mühendisler-mimarlar-şehir plancıları yan yana geldikçe önünde hiçbir kuvvet duramaz.

Bu ülkedeki anti-emperyalist, bağımsızlıktan yana, toplumcu mücadele geleneğinin taşıyıcısı olan TMMOB ile Türkiye işçi sınıfının ürettiği en ileri değer olan DİSK yan yana geldikçe önünde hiçbir kuvvet duramaz.

DİSK ve TMMOB olarak bugüne kadar hayatın her alanında, ülkenin tüm meydanlarında sürdürdüğümüz mücadele birlikteliğini daha da büyüteceğiz, yol arkadaşlığımızı daha da ilerleteceğiz.

16. Genel Kurulunuzun emek ve demokrasi mücadelesinin yolunu aydınlatması dileklerimle, barışa ve kardeşliğe olan özlemimle hepinize saygılarımı sunuyorum.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

EMEK, BARIŞ VE DEMOKRASİ MEYDANI ANIT MEYDAN VE ANMA YERİ TASARIMI ULUSLARARASI FİKİR VE TASARIM PROJESİ YARIŞMASI JÜRİ FİKİR ALIŞVERİŞİ TOPLANTISI

29 Şubat 2020/ANKARA

Değerli Hocalarımız, Değerli Kurum Temsilcileri

DİSK, KESK, TMMOB, TTB ve 10 Ekim Barış ve Dayanışma Derneği olarak düzenlediğimiz “Emek, Barış ve Demokrasi Meydanı Anıt Meydan ve Anma Yeri Tasarımı Uluslararası Fikir ve Tasarım Projesi Yarışması”nın Jüri Fikir Alışverişi Toplantısına hepimiz hoş geldiniz.

10 Ekim Katliamı, yakın geçmişimizin en sarsıcı kitle kıyımı olarak tarihe geçti. IŞİD üyesi iki canlı bomba tarafından yapılan bu alçak saldırıda 103 arkadaşımızı kaybettik. 500’ün üzerinde arkadaşımızın ise çeşitli biçimlerde yaralandı ve sakat kaldı. Bizler, yani o meydandan sağ çıkanlar ise katliamın içimizde bıraktığı derin boşlukla ve tarifsiz kederle birlikte yaşıyoruz.

Bildiğiniz gibi 2015 yılında gerçekleştirilen seçimlerin arkasından ülkemizde büyük bir şiddet ve kaos ortaya çıkmıştı. Barış sürecinin sona ermesi üzerine başlayan şiddetli çatışmalar Güneydoğumuzdaki kent merkezlerinde büyük bir yıkıma ve can kaybına yol açmıştı. Büyükşehirlerde birbiri ardına patlayan bombalar nedeniyle insanlar sokağa çıkamaz hale gelmişti. Ülkede ilan edilmemiş bir sıkıyönetim düzeni vardı.

Emek ve meslek örgütleri olarak bizler bu şiddet sarmalına dur demek, barış talebini yükseltmek için sorumluluk alarak halkımızı “Emek, Barış ve Demokrasi” talepleri ekseninde Ankara’da bir araya gelmeye davet ettik. Ne yazık ki 10 Ekim tarihinde hepimiz kör şiddetin hedefi olduk.

Saldırının arkasında çok derin ilişkiler ağının olduğu, IŞİD ile doğrudan bağlantılı bu ilişki ağlarını devletin uzun zamandır takip ettiğini, yaşanan saldırıyı engellemek adına hiçbir önlemin alınmadığını artık hepimiz biliyoruz. Mahkeme sürecinde resmi delillerle ortaya konulmasına rağmen bu sürecin tüm sorumlularının yargılanması ve insanlığa karşı

işlenen bu suçun sorumlularının cezalandırılması talebimiz görmezden gelindi.

Değerli Arkadaşlar,

Geçmişini unutturmaya, bulanıklaştırmaya, tahrif etmeye yönelik sistematik politikalar, toplumsal belleği canlı tutma görevini de bizlerin omuzlarına yüklüyor.

Saldırıya uğrayanların yaralarının sarılması, hukuki sürecin yürütülmesi ve dayanışma ilişkilerinin örgütlenmesi ve katliamda kaybettiklerimizin anılarını yaşatma çabası en öncelikli gayretimiz oldu.

Bildiğiniz gibi 10 Ekim Katliamı sonrasında Ankara Büyükşehir Belediye Meclisinde alınan kararla, Ankara Garı önündeki alana, “Demokrasi Meydanı” adı verildi. Bu alanın ortasına da üç ayrı yüzünde katliamda kaybettiğimiz arkadaşlarımızın fotoğraflarının olduğu geçici bir anıt yerleştirildi.

Bugüne kadar anmalarımızı gerçekleştirdiğimiz bu geçici sembolik anıt, katliamın neden olduğu derin acının temsili için yeterli olmadığı gibi, faşist saldırılar nedeniyle sıklıkla tahribata uğruyordu. Gar Meydanı'nın 10 Ekim sonrası ihtiva ettiği yeni anlam, bu kentsel mekâna ve mekânın unsurlarına farklı bir bakış açısı ve müdahaleyi gerektiriyordu.

Her defasında içimizdeki derin yarayı yeniden kanatan bu soruna çözüm bulabilmek, önemli gündemlerimizden birisiydi. Yerel seçimler sonrasında Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı ile yürüttüğümüz görüşmelerde, katliamın yaşandığı meydana kalıcı bir mekânsal düzenleme yapılması konusunda fikir birliğine vardık.

Bu doğrultuda hazırlanacak projenin belirlenmesi için de “Emek, Barış ve Demokrasi Meydanı Anıt Meydan ve Anma Yeri Tasarımı Uluslararası Fikir ve Tasarım Projesi Yarışması” gerçekleştirdik. Amacımız insanlığa karşı işlenen bu korkunç suçu unutturmamaktı. Orada kaybettiklerimizin değerli anılarını canlı tutmaktı.

Gar önü ve çevresinin bir bütün olarak yeniden ele alınmasına ve alanın anıtsal biçimde yeniden dönüştürülmesini öngören proje yarışmasına yurt içinden ve dışından toplam 39 proje katıldı. Bu projeler arkadaşlarımız tarafından incelemeye Jüriye sunulmaya hazır hale getirildi. Yurt içinden ve dışından çok sayıda değerli akademisyen ve uzmanın aralarında bulunduğu jürimiz bu eserleri inceleyecekler.

3 Mart'ta yarışmayı düzenleyen kurum temsilcileri ve jüri üyelerinin katılımıyla Değerlendirme Konferansımız ve sergi gerçekleştirilecek. 5 Mart'ta ise yarışmayı kazanan ve ödüle hak görülen projeler kamuoyuyla paylaşılacak.

Değerli Arkadaşlar,

Katliamda hayatını kaybedenleri anmak, katliamın hayatlarımızda yarattığı travmayı unutturmamak ve barış umudunu gelecek nesillere aktarmak bizler için tarihi, örgütsel ve toplumsal bir sorumluluktur.

Bu önemli ve tarihsel proje yarışmasına emek veren tüm akademisyenlerimize, kurumlarımıza ve teknik görevlilerimize yarışmayı düzenleyen kurumlar adına teşekkür ediyorum.

“Eşitlik, özgürlük, demokrasi ve barış” mücadelesi yitirdiğimiz arkadaşlarımızın en büyük emanetidir. Bizler bu emanete sahip çıkacağız. Bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da bu doğrultuda kararlı mücadelemizi sürdüreceğiz.

Hepimize kolaylıklar diliyorum.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

BİLGİSAYAR MÜHENDİSLERİ ODASI 5. OLAĞAN GENEL KURULU

15 Ağustos 2020

Sayın divan, değerli yönetim kurulu üyeleri, değerli konuklar, sevgili mücadele arkadaşlarım,

Hepinizi Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu adına sevgi ve dostlukla kucaklıyorum.

Konuşmama başlamadan önce, geride bıraktığımız çalışma dönemi boyunca oda faaliyetlerinin başarılı ve uyumlu biçimde yürütülmesini sağlayan Bilgisayar Mühendisleri Odamızın yönetim kuruluna, denetleme ve onur kurulu üyelerine teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar,

Alışılmışın dışında zamanlardan geçiyoruz ve buna uygun biçimde sürdürüyoruz hayatımızı. Evde, işyerinde, sosyal yaşamda olduğu gibi TMMOB örgütlülüğü içinde de kendimizin, üyelerimizin ve toplumun sağlığını koruyacak tedbirler alıyoruz. Genel Kurullarımızı buna uygun biçimde gerçekleştiriyoruz.

Salgın koşulları altında da olsa, genel kurulumuzun TMMOB'nin ve Bilgisayar Mühendisleri Odamızın demokratik geleneğine uygun biçimde gerçekleştirileceğine, örgütlülüğümüz ve toplumumuz için faydalı sonuçlarla tamamlanacağına inanıyorum.

Genelde yaz ayları insanların hayatın gündelik telaşından uzaklaştığı, siyasal gündemin etkinliğinin azaldığı, psikolojik ve fiziksel olarak dinlenerek-yenilenerek geçirdiğimiz dönemlerdir. Bu yıl bu rutinin dışına çıkılmışa benziyoruz. Hem ülke gündemi hem de bizlerin gündemi oldukça yoğun.

Bir yandan hepimizi tedirgin eden salgın, bir yandan etkisi giderek artan ekonomik kriz, bir yandan da komşu ülkelerle yaşanan gerginlikler hepimizi diken üstünde tutuyor.

Halkın gündelik yaşamını bu denli etkileyen sorunlar yaşanırken siyasi iktidar, İstanbul Sözleşmesinin kaldırılması, sosyal medya yasakları,

Ayasofya'nın ibadete açılması, Çoklu Baro Yasası gibi konular üzerinde toplumu saflaştırmaya çalışıyor.

Değerli Arkadaşlar,

Yaşadığımız bu yoğun gündemi değerlendirmeden önce, bu günlere nasıl geldiğimizi kısaca değerlendirmekte fayda var.

Bir önceki genel kurullarımızdan bu yana ülkemiz açısından gerçek bir tarihsel kırılmaya tanıklık ettik. 24 Haziran 2018'de gerçekleştirilen Cumhurbaşkanlığı seçimleriyle birlikte, Türkiye Cumhuriyeti'nin belirli bir dönemi tümüyle sona erdi. Güçler ayrılığı esasına dayalı parlamenter rejim kaldırılarak, yasama, yürütme ve yargı erklerinin cumhurbaşkanında toplandığı yeni bir rejim kuruldu.

Cumhurbaşkanlığı Kararnemeleriyle tümüyle “tek adam” a bağımlı yeni bir idari yapılanma inşa edildi. Ülkenin adeta omurgası niteliğindeki bakanlıklar, genel müdürlükler, kurumlar, kuruluşlar, yasalar, yönetmelikler birer kararname ile kaldırıldı. Cumhuriyet rejiminin temelini oluşturan halk egemenliği anlayışının, rejimin istikrarını sağlayacak denge-fren mekanizmalarının ve hukukun üstünlüğü ilkesinin ortadan kalkmasıyla gerçek anlamda otoriter bir tek adam rejimi yaratıldı.

Devletin tüm kurumları “parti devleti” anlayışı ile yapılandırıldı. Kamu adına görev yapan idareciler parti yöneticileri gibi davranır, hukuka bağlılıkla yükümlü mahkemeler parti çıkarlarına uygun karar verir, atama ve yükselmelerde liyakat yerine partiye sadakat esas alınır hale geldi. Yapılan değişikliklerle emek ve meslek örgütlerinin, hatta üniversitelerin kamuya ilişkin politika üreten kurul ve kurumlarda yer alması engellendi. Kamu adına söz söyleyecek, politika önerecek kurum ve kuruluşların kamu yönetimiyle bağı kesildi.

Cumhurbaşkanlığı seçimleri sonrasında patlak veren ve etkileri hâlâ devam eden ekonomik kriz enflasyondan işsizliğe, yoksullaşmadan ekonomik durgunluğa kadar hayatlarımızı her alanda kâbusa çevirdi. Şehir meydanlarında kurulan, temel gıda maddelerinin belediyeler tarafından satıldığı “tanzim çadırları” yaşadığımız krizin simgesi olarak kayıtlara geçti. Yaşanan derin ekonomik kriz, uzun yıllardır büyük borçlar altında hayatını sürdürmek zorunda kalan geniş toplum kesimlerini derin bir çaresizliğe sürükledi. Geçim sıkıntısı nedeniyle, ülke tarihimizde eşine az rastlanan aile intiharlarının yaşanması içinden geçtiğimiz krizin toplumsal boyutunu gözler önüne sermektedir.

Yaşanan kriz nedeniyle toplumsal desteğini iyiden iyiye kaybeden tek adam rejimi, kendisine karşı büyüyen tepkiyi bastırabilmek için 15 Temmuz Darbe Girişimi sonrasında ilan edilen Olağanüstü Hal rejimini sürekli hale getirdi. Olağanüstü hal, tek adam rejiminin olağan yönetme biçimi haline getirildi. Seçilmiş belediye başkanları yerine atanan kayyumlarla, asılsız suçlamalara dayalı tutuklamalarla, demokratik kitle örgütlerini hedef alan soruşturmalara bu rejim pekiştirildi.

Değerli Arkadaşlar,

Bir söz vardır bilirsiniz: “elinde sadece çekiç olan kimse, karşısına çıkan bütün sorunları çivi olarak görürmüş”. Bu söz adeta AKP’nin tek adam rejimi politikalarının özetler durumunda. Uzun yıllardan bu yana elinde zorbalık dışında bir toplumsal politikası kalmayan AKP, karşısında çıkan her sorunu şiddet ve baskı uygulamaları ile çözmeye çalışıyor.

Devlet kurumlarını, valilikleri, polis gücünü, hukuku, basını ve sosyal medyayı bu şiddet ve baskının bir aracı olarak kullanıyor.

Tek adam rejiminin alametifarikası haline gelen bu durum, salgın döneminde de artarak devam etti. Cumhurbaşkanı bu dönemin en başından beri yaptığı açıklamalarda herhangi bir biçimde kapsayıcı ve bütünleştirici bir tutum takınma gereği görmedi. Her konuşmasında toplumu ayrıştıran, kendisi gibi düşünmeyenleri dışlayan, muhalefeti suçlayan söylemlerine devam etti. Ayasofya konusundaki tutumu, İstanbul Sözleşmesi konusundaki beyanları iktidarın kapsayıcı bir toplum politikasının çok uzağına savrulduğunu gösteriyor.

AKP’nin yarattığı bu baskı ve zorbalık iklimi, her zaman olduğu gibi kendi yetersizliklerini, kendi hatalarını, kendi başarısızlıklarını örtmeyi amaçlıyor.

Mart ayından itibaren ülkemizde etkisini göstermeye başlayan Korona Virüsü Salgını da, tek adam rejimi tarafından bir fırsat olarak değerlendirildi. Başta sağlık çalışanları olmak üzere halkın tüm kesimleri büyük bir özveriyle salgına karşı mücadele ederken siyasi iktidar halkın acil sorunlarına çözümler üretmek yerine, kendi ajandasındaki öncelikler doğrultusunda adımlar attı.

Kanal İstanbul Projesine yönelik ihale ve proje revizyonları, Salda Gölünü yok etmeye yönelik inşaat faaliyetleri, infaz yasasında değişiklik, doğal koruma alanlarının imara açılması, sosyal medya yasası gibi toplumun karşı çıktığı pek çok uygulama salgın döneminde hayata geçirildi.

Bu dönemde yaşanan en önemli gelişmelerden birisi de, Ankara Barosu'nun bir açıklamasının bahane edilerek, anayasal meslek kuruluşlarının yasalarında yapılmak istenen değişikliklerdi. Mayıs ayı başında Cumhurbaşkanının talimatıyla başlayan bu süreç, kısa zamanda ülkemizin en önemli gündemi haline geldi. Demokratik seçimlerle kazanamadığı kurumları devletin tüm olanaklarını kullanarak işleyemez hale getirme siyasetinin bir parçası olan bu adımlara karşı tüm TMMOB örgütlülüğü olarak çok hızlı bir tepki geliştirdik.

Salgın nedeniyle yaşanan kısıtlamalar altında yürüttüğümüz mücadele boyunca, AKP'nin rahatsızlığının asıl nedeninin toplumsal olanı koruma yolundaki inadımız ve gayretimiz olduğunu tüm topluma anlatmaya çalıştık. Zor koşullar altında büyük bir özveri ve gayretle örgütlülüğümüzü savunmak için mücadele eden tüm arkadaşlarımıza tüm TMMOB ailesi adına teşekkür ediyorum. Kararlılığımız ve mücadelemiz, TMMOB örgütlülüğünün geleceğinin güvencesidir.

Sevgili Arkadaşlar

Geçtiğimiz dönem tek adam rejiminin yarattığı bu karanlık tablo karşısında, geniş halk kesimlerinin halk egemenliğine, sandık iradesine, madenlerine, ormanlarına, kentlerine, üniversitelerine ve çocuklarının geleceğine sahip çıkma iradesi bir umut ışığı gibi parladı. TMMOB örgütlülüğü olarak bu umut ışığının büyümesinde önemli bir rolümüzün olduğunu biliyor ve bunun kıvancını yaşıyoruz.

Bu dönem boyunca düzenlediğimiz etkinliklerle, yaptığımız açıklamalarla, yayınladığımız raporlarla ülkemizin sorunlarına ilişkin görüşlerimizi kamuoyuyla paylaştık. Meslek alanlarımızdaki teknik gelişmeleri üyelerimize aktardık. TMMOB'nin değerlerini ve birikimini genç mühendis, mimar ve şehir plancısı meslektaşlarımızla paylaştık.

Yine bu dönemde açtığımız davalar ve yürüttüğümüz hukuki mücadele ile şehirlerimizin, kıyılarımızın, madenlerimizin, tarihi eserlerimizin, kültürel mirasımızın yağmalanmasına karşı önemli davalar kazandık. Üyelerimizin haklarını koruma ve teknik yönetmeliklerin mesleki ilkelere uygunluğu noktasında önemli kazanımlar elde ettik.

Sevgili Arkadaşlar

Türkiye'nin içinden geçtiği bu karanlık dönemde, ülkemize, mesleğimize ve değerlerimize sahip çıkmak konusunda en ufak bir tereddüt yaşamadan mücadele eden tüm arkadaşlarımızı dostlukla kucaklıyorum.

Genel Kurulunuzun eşit, özgür, demokratik bir Türkiye mücadelemize, üreten, sanayileşen ve hakça bölüşen bir ülke özlemimize katkı vermesi dileğiyle hepimize kolaylıklar diliyorum.

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI 48. OLAĞAN GENEL KURULU

22-23 Ağustos 2020

Sayın divan, değerli yönetim kurulu üyeleri, değerli konuklar, sevgili mücadele arkadaşlarım,

Hepinizi Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu adına sevgi ve dostlukla kucaklıyorum.

Üyesi olmaktan onur duyduğum Odamızın genel kurulunda sizlerle bir arada olabilmek, sizlere seslenme fırsatı yakalamak insana büyük bir keyif, mutluluk ve güven veriyor.

Konuşmama başlamadan önce, geride bıraktığımız çalışma dönemi boyunca TMMOB ve oda faaliyetlerinin başarılı ve uyumlu biçimde yürütülmesini sağlayan Odamızın yönetim kuruluna, denetleme ve onur kurulu üyelerine, Birlik Yönetim, Yüksek Onur ve Yüksek Denetleme Kurulu üyelerine TMMOB ve Oda çalışmalarına katkı sunan tüm üyelerimize ve tüm çalışanlarımıza teşekkür ediyorum.

Değerli Arkadaşlar,

Tüm dünya bir salgınla mücadele ediyor.

Türkiye salgının en çok etkilediği ülkelerden birisi durumunda. Sağlık Bakanlığı tarafından açıklanan resmi vaka sayıları adeta buzdağının görünen yüzü gibi.

Çevremizde pek çok kişi bir biçimde hastalığa yakalandı.

Kimisi evinde, kimisi hastanede hastalıkla mücadele ediyor.

Salgın nedeniyle hayatını kaybeden üye ve yöneticilerimiz var.

Kaybettiğimiz arkadaşlarımızı saygıyla özlemle anıyorum.

Örgütümüze ve yakınlarına sabır ve baş sağlığı diliyorum.

Sevgili Arkadaşlar,

Yaklaşık beş aydır tüm hayatımızı salgın koşullarına göre sürdürüyoruz. Evde, işyerinde, sosyal yaşamda olduğu gibi TMMOB örgütlülüğü içinde de kendimizin, üyelerimizin, çalışanlarımızın ve toplumun sağlığını

koruyacak tedbirler alıyoruz. Genel Kurullarımızı da buna uygun biçimde gerçekleştiriyoruz.

Bu nedenle Genel Kurul katılımcı sayımız geçmiş genel kurullarımıza göre daha düşük. Ancak genel kurul öncesi elektronik ortamda yapılan delege toplantılarıyla bu eksikliğin önemli ölçüde doldurulduğunu düşünüyorum.

Salgın koşulları altında da olsa, genel kurulumuzun TMMOB'nin ve Mühendisleri Odamızın demokratik geleneğine uygun biçimde gerçekleştirileceğine, örgütlülüğümüz ve toplumuz için faydalı sonuçlarla tamamlanacağına inanıyorum.

Değerli Arkadaşlar,

Henüz nereye varacağı konusunda kesin bilgimiz olmamasına rağmen salgın konusunda bazı çıkarım ve tespitler yapmak mümkün ve gerekli.

Bu çıkarımların ilki, dünyanın böylesi bir tehdide karşı hiçbir biçimde hazırlıklı olmadığı gerçeği. Gelişmişlik düzeyi, kültürel alışkanlığı, sosyal ilişkileri nasıl olursa olsun bu salgın tüm ülkelerde hızla yayındı.

Henüz hiçbir ülke bu yayılımın önüne set olacak örnek bir uygulama, örnek bir davranış modeli, örnek bir tedavi yöntemi geliştirebilmiş değil.

Bununla bağlantılı bir diğer çıkarım ise sağlık ve sosyal güvenlik sistemi kamusal niteliğini devam ettiren ülkelerin, salgın ne kadar yaygın olursa olsun hastalıkla baş etme konusunda daha başarılı sonuçlar elde ettiğidir.

Bu ülkeler sadece hastalıkla mücadele konusunda değil, salgının yarattığı sosyal ve ekonomik sorunların toplumsal sonuçlarını hafifletmek konusunda da görece başarılı görünüyorlar.

Neoliberalizmin en acımasız biçimiyle uygulandığı, sağlığın ve sosyal güvenliğin tümüyle özelleştirildiği, koruyucu halk sağlığı politikalarının uygulanmadığı ülkeler ise kontrolü tamamıyla elden kaybettiler. Yurttaşlarını, hatta sağlık çalışanlarını salgına karşı koruyamadılar.

Yaşadığımız bu olağanüstü dönem, insan hayatını ve sağlığını korumanın hepimizin öncelikli görevi olduğu gerçeğini bir kez daha ortaya çıkardı.

Tüm insanlığın sağlığını koruyabilmek için doğayı, iklimi dengesini ve çevreyi korumanın, hastalıklarla mücadele etmenin insanlığın ortak görevi olduğunu bir kez daha görmüş olduk.

Bu olağanüstü dönemin bize öğrettiği şeylerden birisi de emeğe ne denli bağımlı olduğumuz, emeğin üretkenliğine ve yaratıcılığına ne denli ihtiyaç duyduğumuz gerçeği oldu.

Dünyayı yaşanabilir hale getiren, hayatı sürdürülebilir kılan yegane şeyin emek ve toplumsal ihtiyaçlar için üretim olduğunu gördük.

Ne denli büyük ekonominiz olursa olsun, finansal yapınız ne kadar güçlü olursa olsun, teknolojiniz ne kadar üstün olursa olsun emekçiler üretmediği anda hayatın tüm çarklarının durduğunu gördük.

Bunların yanı sıra, Dünyanın sözde en gelişmiş ülkelerinin bu süreçte bile sağlık araç gereçleri konusunda gümrüklerde takındıkları tutum, toplumsal gereksinimleri esas alan bütüncül kamucu bir planlamanın, kendine yeten bir sanayi ve üretim alt yapısı oluşturmanın, yerli üretimin ülke ekonomileri için denli önemli olduğunu gösterdi.

Sevgili Arkadaşlar,

Belki klişe bir cümle olacak ama gerçekten de “biz demiştik”. Yıllardır neoliberal politikaların halk düşmanlığı olduğunu, kamusal hizmetlerin ve sektörlerin hiçbir biçimde özelleştirilmemesi, ticarileştirilmemesi gerektiğini söylemiştik.

Ülkemizde özellikle sağlık, sosyal güvenlik ve eğitim sistemi tümüyle özelleştirilememişse, halk sağlığı uygulamaları bir biçimiyle devam ediyorsa bu, başta emek ve meslek örgütleri olmak üzere toplumsal muhalefetin bu kamusal haklara sahip çıkma konusundaki yürekli mücadelesi sayesinde.

80’li yıllardan bu yana devam eden neoliberal program karşısında hiçbir toplumsal muhalefet görmeseydi, tüm hastanelerimiz özelleştirilmiş, sağlık hakkına erişim olanağımız elimizden alınmış, salgına karşı hiçbir önleyici-koruyucu sağlık hizmetinden faydalanamaz hale gelmiş olurduk.

Kamusal hak ve çıkarlarımızın korunması konusunda mücadelemizi bundan sonra da aynı kararlılıkla ve artan bir sorumlulukla sürdürmeye devam edeceğiz.

Kamusal sorumluluk demişken burada hepinizin huzurunda, henüz ülkemizde sağlık çalışanların gereksinimini karşılayacak miktarda siperlik yokken Makine Mühendisleri Odamızın İstanbul Şubesi tarafından başlatılan ve kısa sürede tüm illerdeki İl Koordinasyon Kurullarımız

tarafından büyük bir sorumlulukla devam ettirilen, “TMMOB Sağlık çalışanlarına siper oluyor” çalışmasını yürüten arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum.

Bu çalışma kapsamında 3 boyutlu yazıcılarda ve çeşitli atölyelerde ürettiğimiz koruyucu ekipmanları tabip Odalarımıza ve sağlık çalışanlarına ulaştırarak, sağlıkçı arkadaşlarımızla dayanışma sağlamış olduk.

TMMOB olarak bu gibi konularda yaratıcı ve üretken çözümler üretmek konusunda daha girişken olmak zorundayız.

Sevgili Arkadaşlar,

Genelde yaz ayları insanların hayatın gündelik telaşından uzaklaştığı, siyasal gündemin etkinliğinin azaldığı, psikolojik ve fiziksel olarak dinlenerek-yenilenerek geçirdiğimiz dönemlerdir. Bu yıl bu rutinin dışına çıkılmışa benziyoruz. Hem ülke gündemi hem de bizlerin gündemi oldukça yoğun.

Bir yandan hepimizi tedirgin eden salgın, bir yandan etkisi giderek artan ekonomik kriz, bir yandan da komşu ülkelerle yaşanan gerginlikler hepimizi diken üstünde tutuyor.

Yaşadığımız bu yoğun gündemi değerlendirmeden önce, bu günlere nasıl geldiğimizi kısaca değerlendirmekte fayda var.

Bir önceki genel kurullarımızdan bu yana ülkemiz açısından gerçek bir tarihsel kırılmaya tanıklık ettik.

24 Haziran 2018’de gerçekleştirilen Cumhurbaşkanlığı seçimleriyle birlikte, Türkiye Cumhuriyeti’nin belirli bir dönemi tümüyle sona erdi.

Güçler ayrılığı esasına dayalı parlamenter rejim kaldırılarak, yasama, yürütme ve yargı erklerinin cumhurbaşkanında toplandığı yeni bir rejim kuruldu.

Cumhurbaşkanlığı Kararnemeleriyle tümüyle “tek adam”a bağımlı yeni bir idari yapılanma inşa edildi. Ülkenin adeta omurgası niteliğindeki bakanlıklar, genel müdürlükler, kurumlar, kuruluşlar, yasalar, yönetmelikler birer kararname ile kaldırıldı.

Cumhuriyet rejiminin temelini oluşturan halk egemenliği anlayışının, rejimin istikrarını sağlayacak denge-fren mekanizmalarının ve hukukun üstünlüğü ilkesinin ortadan kalkmasıyla gerçek anlamda otoriter bir tek adam rejimi yaratıldı.

Devletin tüm kurumları “parti devleti” anlayışı ile yapılandırıldı.

Kamu adına görev yapan idareciler parti yöneticileri gibi davranır, hukuka bağlılıkla yükümlü mahkemeler parti çıkarlarına uygun karar verir, atama ve yükselmelerde liyakat yerine partiye sadakat esas alınır hale geldi.

Yapılan değişikliklerle emek ve meslek örgütlerinin, hatta üniversitelerin kamuya ilişkin politika üreten kurul ve kurumlarda yer alması engellendi. Kamu adına söz söyleyecek, politika önerecek kurum ve kuruluşların kamu yönetimiyle bağı kesildi.

Cumhurbaşkanlığı seçimleri sonrasında patlak veren ve etkileri hâlâ devam eden ekonomik kriz enflasyondan işsizliğe, yoksullaşmadan ekonomik durgunluğa kadar hayatlarımızı her alanda kâbusa çevirdi. Şehir meydanlarında kurulan, temel gıda maddelerinin belediyeler tarafından satıldığı “tanzim çadırları” yaşadığımız krizin simgesi olarak kayıtlara geçti.

Yaşanan derin ekonomik kriz, uzun yıllardır büyük borçlar altında hayatını sürdürmek zorunda kalan geniş toplum kesimlerini derin bir çaresizliğe sürükledi.

Geçim sıkıntısı nedeniyle, ülke tarihimizde eşine az rastlanan aile intiharlarının yaşanması içinden geçtiğimiz krizin toplumsal boyutunu gözler önüne sermektedir.

Yaşanan kriz nedeniyle toplumsal desteğini iyiden iyiye kaybeden tek adam rejimi, kendisine karşı büyüyen tepkiyi bastırabilmek için 15 Temmuz Darbe Girişimi sonrasında ilan edilen Olağanüstü Hal rejimini sürekli hale getirdi.

Olağanüstü hal, tek adam rejiminin olağan yönetme biçimi haline getirildi.

Seçilmiş belediye başkanları yerine atanan kayyumlarla, asılsız suçlamalara dayalı tutuklamalarla, demokratik kitle örgütlerini hedef alan soruşturmalarla bu rejim pekiştirildi.

Sevgili Arkadaşlar,

Yıllardır yürütülen yanlış dış politikalar ise dış politikada Türkiye’yi büyük bir yalnızlaşmaya sürükledi. Bu yalnızlaşma, emperyalist güç odaklarının istikrarsızlaştırdığı Ortadoğu coğrafyasında, ülkemizi giderek daha fazla

çatışmacı bir konuma doğru itmektedir. Siyasi iktidar, dış politikadaki bu çatışmacı durumu, ülke içindeki zayıf pozisyonunun konsolidasyonu ve muhalif kesimleri susturmanın bahanesi olarak kullanıyor.

2016 ve 2017 yıllarındaki Fırat Kalkanı Operasyonu, 2018 yılındaki Zeytin Dalı Operasyonu ve 2019 yılındaki Barış Pınarı Operasyonu ülkemizin her geçen gün daha fazla Suriye Savaşının içerisine sürüklenmesine neden olmuştur.

2020 yılının hemen başında çıkarılan Libya Tezkeresi tek adam rejiminin aynı zamanda süreklileşmiş bir savaş hali olduğunu göstermektedir.

Sevgili Arkadaşlar,

Türkiye halkı, ekonomide kriz, iç politikada baskı, dış politikada ise süreklileşmiş savaş durumu ile özdeşleşen tek adam rejimi altında yaşamaktan hiçbir biçimde memnun değildir.

Tek adam rejiminin mutlak egemenliği altında, bütün medya organlarının iktidara tarafından kontrol edildiği, muhalif tüm seslerin susturulduğu, devletin tüm imkanlarının parti için seferbere edildiği, seçim kurulunun AKP seçim işleri bürosu gibi çalıştığı bir dönemde yapılan yerel seçimlerde iktidarın yaşadığı yenilgi, halkın memnuniyetsizliğinin açık göstergesidir.

Toplumsal desteğini büyük ölçüde yitiren ve artık elinde zorbalık dışında bir toplumsal politikası kalmayan AKP, karşısına çıkan her sorunu şiddet ve baskı uygulamaları ile çözmeye çalışıyor.

Başta laiklik olmak üzere Cumhuriyetin kazanımlarına ve cumhuriyet değerlerine savaş açmış durumda.

Laiklik karşıtı uygulamalarla tabanını konsolide etmeye dini ve milli hassasiyetler üzerinden toplumu kutuplaştırmaya çalışıyor.

Hukuku, basını ve sosyal medyayı bu şiddet ve baskının bir aracı olarak kullanıyor.

Tek adam rejiminin alametifarikası haline gelen bu durum, salgın döneminde de artarak devam etti.

Cumhurbaşkanı bu dönemin en başından beri yaptığı açıklamalarda herhangi bir biçimde kapsayıcı ve bütünleştirici bir tutum takınma gereği görmedi.

Her konuşmasında toplumu ayrıştıran, kendisi gibi düşünmeyenleri dışlayan, muhalefeti suçlayan söylemlerine devam etti.

Ayasofya konusundaki tutumu, İstanbul Sözleşmesi konusundaki beyanları iktidarın kapsayıcı bir toplum politikasının çok uzağına savrulduğunu gösteriyor.

AKP'nin yarattığı bu baskı ve zorbalık iklimi, her zaman olduğu gibi kendi yetersizliklerini, kendi hatalarını, kendi başarısızlıklarını örtmeyi amaçlıyor.

Mart ayından itibaren ülkemizde etkisini göstermeye başlayan Korona Virüsü Salgını da, tek adam rejimi tarafından bir fırsat olarak değerlendirildi.

Başta sağlık çalışanları olmak üzere halkın tüm kesimleri büyük bir özveriyle salgına karşı mücadele ederken siyasi iktidar halkın acil sorunlarına çözümler üretmek yerine, kendi ajandasındaki öncelikler doğrultusunda adımlar attı.

Kanal İstanbul Projesine yönelik ihale ve proje revizyonları, Salda Gölünü yok etmeye yönelik inşaat faaliyetleri, infaz yasasında değişiklik, doğal koruma alanlarının imara açılması, sosyal medya yasası gibi toplumun karşı çıktığı pek çok uygulama salgın döneminde hayata geçirildi.

Bu dönemde yaşanan en önemli gelişmelerden birisi de, Ankara Barosu'nun bir açıklamasının bahane edilerek, anayasal meslek kuruluşlarının yasalarında yapılmak istenen değişikliklerdi.

Mayıs ayı başında Cumhurbaşkanının talimatıyla başlayan bu süreç, kısa zamanda ülkemizin en önemli gündemi haline geldi. Demokratik seçimlerle kazanamadığı kurumları devletin tüm olanaklarını kullanarak işleyemez hale getirme siyasetinin bir parçası olan bu adımlara karşı tüm TMMOB örgütlülüğü olarak çok hızlı bir tepki geliştirdik.

Cumhurbaşkanının başta Barolar Birliği ve TTB olmak üzere meslek kuruluşlarının yasalarını değiştireceğiz açıklamasının hemen ertesi günü TMMOB yönetim Kurulu ve Oda Başkanları ortak toplantısı yaparak kapsamlı bir mücadele programı oluşturduk.

O tarihten itibaren meclisin kapandığı tarihe kadar her hafta Oda başkanlarımızla ve İKK sekreterlerimizle rutin toplantılarda bir araya geldik. Sosyal medya eylemleri düzenledik. Broşürler ve kısa filmler hazırladık.

Örgüt binalarımıza, belediye bilbordlarına afiş ve pankartlar astık. Üyelerimizin yanı sıra Öğretim üyelerimizi ve öğrenci üyelerimizi harekete geçirmeye çalıştık.

Milletvekillere mektuplar yazdık. Meslektaş milletvekillere yönelik ziyaretler ve toplantılar gerçekleştirdik. Örgütlü olduğumuz her ilde görsel ve yazılı basını çok iyi kullandık.

TÜRMOB, TTB ve Diş Hekimleri Birliği ile rutin toplantılar ve ortak basın açıklamaları yaptık.

Ne yazık ki bu çalışmalara Barolar Birliği ve Baro başkanları uzak kaldılar. Çoklu baro yasasının meclis komisyonunda ve meclis genel kurulunda görüşülmesi süreçlerinde yapmış oldukları eylemlere destek olma taleplerimizi dahi nazik bir şekilde geri çevirdiler.

Mücadeleyi avukatlarla sınırlı tutmanın kendileri açısından daha sonuç alıcı olacağını düşündüklerini belirttiler. Bu tutumlarını da anlayışla karşıladık.

Salgın nedeniyle birçok kısıtlama altında yürüttüğümüz mücadele boyunca, AKP'nin rahatsızlığının asıl nedeninin toplumsal olanı koruma yolundaki inadımız ve gayretimiz olduğunu tüm topluma anlatmaya çalıştık.

Zor koşullar altında büyük bir özveri ve gayretle örgütlülüğümüzü savunmak için mücadele eden tüm arkadaşlarımıza tüm TMMOB ailesi adına teşekkür ediyorum.

Kararlılığımız ve mücadelemiz, TMMOB örgütlülüğünün geleceğinin güvencesidir.

Sevgili Arkadaşlar

Geçtiğimiz dönem tek adam rejiminin yarattığı bu karanlık tablo karşısında, geniş halk kesimlerinin halk egemenliğine, sandık iradesine, madenlerine, ormanlarına, kentlerine, üniversitelerine ve çocuklarının geleceğine sahip çıkma iradesi bir umut ışığı gibi parladı. TMMOB örgütlülüğü olarak bu umut ışığının büyümesinde önemli bir rolümüzün olduğunu biliyor ve bunun kıvancını yaşıyoruz.

TMMOB bünyesinde yürütülen tüm çalışmaları, yapılan her açıklamayı, hazırlanan her raporu, alınan her kararı, Odalarımızın ve İKK'larımızın faaliyetlerini TMMOB web sayfasında ve sosyal hesaplarında kamuoyuyla ve üyelerimizle paylaşımaya özen gösteriyoruz.

TMMOB örgütlülüğü olarak nerede efkardı bir dağ varsa oradaydık. İstanbul Büyükşehir belediye başkanlığı seçimlerinin gasp edilmesini tüm danışma kurulu üyelerimizle birlikte İstanbul'da protesto ettik.

Hazırladığımız sonuç bildirgesini kamuoyuyla paylaştık.

Yerel seçimler sonrasında Diyarbakır, Van ve Mardin Belediye başkanlarının görevden alınması üzere halk egemenliğine, sandık iradesine ve demokrasiye bağlılığımızı göstermek için Oda başkanlarımızla birlikte Diyarbakır'daydık.

Demokrasi Nöbetini ve görevden alınan eş Belediye Başkanlarını ziyaret ettik. TMMOB'nin demokrasiden ve halk iradesinden yana kararlı tutumunu tüm Diyarbakır halkıyla paylaştık.

Kaz Dağları'nın, Kirazlı'nın, Çanakkale'nin efkârına ortak olmak, yarasına merhem olmak için Türkiye'nin dört bir yanından gelen Danışma Kurulu üyelerimizle Çanakkale'deydik. Kaz dağlarındaydık.

Bu dönem boyunca, Odalarımızın ve İl Koordinasyon Kurullarımızın düzenlediği yüzlerce etkinliğin yanı sıra TMMOB bünyesinde Kamuda Çalışan Meslektaşlarımızın, Ücretli Çalışan-İşsiz Meslektaşlarımızın, OHAL KHK'larıyla İhraç Edilen Meslektaşlarımızın, Emekli Meslektaşlarımızın, İş Güvenliği Uzmanı Meslektaşlarımızın ve Bilirkişilik alanında çalışan meslektaşlarımızı sorunlarına ilişkin çalıştaylar gerçekleştirdik.

Yine 45. Genel Kurulumuzda aldığımız kararlar uyarınca odalarımızın ve çalışma gruplarımızın katkısıyla Kadın Sempozyumu, Dünya Gıda Günü Sempozyumu, Coğrafi Bilgi Sistemleri Kongresi, Kamucu Politikalar Sempozyumu, Yapı Denetimi Sempozyumu, Kadın Kurultayı, Enerji Sempozyumu ve Sanayi Kongresi'ni düzenledik.

Adana, Denizli, Muğla, Kocaeli ve Kars'ta Kent Sempozyumları yaptık. Aydın'da Jeotermal Enerji Santralleri çalıştayı düzenledik.

Bu etkinlikler yoluyla TMMOB'nin değerleri ve birikimi toplumun tüm kesimleriyle paylaşılırken, meslek alanlarımızdaki teknik gelişmeler üyelerimize aktarmaya çalıştık.

TMMOB'nin değerlerini ve birikimini genç mühendis, mimar ve şehir plancısı meslektaşlarımızla paylaştık.

Yine bu dönemde açtığımız davalar ve yürüttüğümüz hukuki mücadele ile şehirlerimizin, kıyılarımızın, madenlerimizin, tarihi eserlerimizin, kültürel mirasımızın yağmalanmasına karşı önemli davalar kazandık.

Üyelerimizin haklarını koruma ve teknik yönetmeliklerin mesleki ilkelere uygunluğu noktasında önemli kazanımlar elde ettik.

Tüm bu çalışmalara emek koyan TMMOB Örgütlülüğünü büyütmek için gecesini gündüzüne katan her kademedeki yöneticilerimize, İKK sekreterlerimize omuz omuza emek harcadığımız odalarımızın örgütlü üyelerine; çalışma gruplarında, kongre, sempozyum ve kurultaylarımızın düzenleme ve yürütme kurullarında görev alan arkadaşlarıma; Birlik ve oda çalışanı arkadaşlarıma, TMMOB çalışmalarında bize destek olan bilim insanlarına ve uzmanlara; Yönetim Kurulumuz adına teşekkür ediyorum.

Sevgili Arkadaşlar

Türkiye'nin içinden geçtiği bu karanlık dönemde, ülkemize, mesleğimize ve değerlerimize sahip çıkmak konusunda en ufak bir tereddüt yaşamadan mücadele eden tüm arkadaşlarımızı dostlukla kucaklıyorum.

TMMOB'nin eşitlikten, özgürlükten, demokrasiden, barıştan, laiklikten ve barıştan yana toplumcu mücadele çizgisini yarınlara taşıyabilmek için Odamızın yeni döneminde görev alacak olan tüm dostlarımı kutluyorum.

Genel Kurulumuzu yaptığımız bu tesise ismini verdiğimiz Teoman Öztürk'ün şahsında TMMOB ve oda çalışmalarında ve insanca yaşanacak bir dünya ve ülke mücadelesinde yitirdiğimiz tüm değerlerimizi, tüm dostlarımızı saygı ve hasretle anıyorum.

Genel Kurulunuzun eşit, özgür, demokratik bir Türkiye mücadelemize, üreten, sanayileşen ve hakça bölüşen bir ülke özlemimize katkı vermesi dileğiyle hepimize kolaylıklar diliyorum.

10 EKİM KATLIAMI'NIN 5. YILI ANMA ETKİNLİĞİ

10 Ekim 2020/ANKARA

Değerli Basın Emekçileri, Kaybettiğimiz Arkadaşlarımızın Değerli Aileleri, Kardeşlerim!

Türkiye toplumunun yaşadığı en büyük kitle katliamının 5. Yılındayız. Salgın gerekçesiyle ilan edilen yasaklar nedeniyle bugün temsili olarak anmamızı gerçekleştiriyoruz.

5 yıldan bu yana, katliamın gerçek sorumlularının ortaya çıkmaması için nasıl büyük bir çaba harcanıyorsa, katliamda kaybettiklerimizi anmak için gerçekleştirmek istediğimiz etkinlikleri yasaklamak için de özel bir çaba harcanıyor. Bunun sorumlularını bir kez daha kınıyorum.

Değerli arkadaşlar,

10 Ekim 2015 sabahında bu alanda yüreklerinde sevgi, gözlerinde gülücük, dillerinde barış türküleri olan on binlerce kişi kardeşçe yan yana bulunuyordu.

Emek ve meslek örgütlerinin “emek-barış ve demokrasi” çağrısına kulak vererek Türkiye'nin dört bir yanından buraya gelen on binlerce kardeşimiz dünya tarihinin en alçak saldırılarından birisine hedef oldu.

Saat tam 10'u 4 geçe birbiri ardına patlayan iki bomba sonucunda 103 arkadaşımız hayatını yitirdi. 500'e yakın arkadaşımız yaralandı ve sakat kaldı.

Türkiye tarihinin en büyük kitle katliamında kaybettiğimiz bütün arkadaşlarımızı saygı ve özlemlerle anıyoruz. Arkadaşlarımıza olan hasretimiz, her geçen gün daha da büyüyor.

Bugün söylersek söyleyelim, yaşadıklarımızın ve kaybettiklerimizin yanında önemsiz kalacak.

Yitirdiklerimizi sonsuzluğa uğurladık ve bizler, o meydandan sağ çıkanlar, katliamın içimizde bıraktığı derin boşlukla ve tarifsiz kederle yaşamaya devam ediyoruz.

Değerli Basın Emekçileri, Sevgili Kardeşlerim

Katliama ilişkin dava iddianamesi mahkemeye sunulduğu günden itibaren yürütülen soruşturmanın olayı tüm boyutlarıyla açıklığa kavuşturmaktan uzak olduğunu ifade ettik.

4 yıldır katıldığımız her duruşmada, katliamda ihmalî olan kamu görevlilerinin ve sorumlulukları bulunan siyasetçilerin de yargılanması gerektiğini dile getirdik. Ne yazık ki mahkeme bu doğrultuda cesur bir adım atmadı ve bu eksik karar sonucunda kamuoyu vicdanında adalet tecelli etmedi.

Yakın tarihimizin en karanlık döneminin aydınlığa kavuşması için siyasetçileri de ellerine vicdanlarına koymaya, gerçekleri açıklığa kavuşturmaya çağırıyoruz: Türkiye'nin barış umuduna darbe vuran, insanları sokağa çıkamaz hale getiren 7 Haziran ile 1 Kasım 2015 seçimleri arasında yaşanan olayların arkasında hangi siyasetçiler var? Suruç ve Ankara Garı'nda yaşanan katliamların siyasal sorumluları kim?

Bilinmelidir ki, insanlığa karşı işlenen bu suçların faillerini gizleyenler, bu suçların ortağıdır. İktidarını korumak için toplumu kaos ve şiddet sarmalına sürükleyenleri asla unutmayacağız. Kardeşlerimizin hayatlarından, bizlerin acılarından oy devşirenleri asla affetmeyeceğiz.

Değerli Basın Emekçileri, Sevgili Kardeşlerim

Geçmişî unutturmaya, bulanıklaştırmaya, tahrif etmeye yönelik sistematik politikalar, toplumsal belleği canlı tutma görevini de bizlerin omuzlarına yüklüyor.

Saldırıya uğrayanların yaralarının sarılması, hukuki sürecin yürütülmesi ve dayanışma ilişkilerinin örgütlenmesi ve katliamda kaybettiklerimizin anılarını yaşatma çabası en öncelikli gayretimiz oldu.

Bugüne kadar anmalarımızı gerçekleştirdiğimiz bu geçici sembolik anıt, katliamın neden olduğu derin acının temsili için yeterli olmadığı gibi, faşist saldırılar nedeniyle sıklıkla tahribata uğruyordu. Gar Meydanı'nın 10 Ekim sonrası ihtiva ettiği yeni anlam, bu kentsel mekâna ve mekânın unsurlarına farklı bir bakış açısı ve müdahaleyi gerektiriyordu.

Her defasında içimizdeki derin yarayı yeniden kanatan bu soruna çözüm bulabilmek, önemli gündemlerimizden birisiydi. Yerel seçimler sonrasında Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı ile yürüttüğümüz görüşmelerde,

katliamın yaşandığı meydana kalıcı bir mekânsal düzenleme yapılması konusunda fikir birliğine vardık.

Bu doğrultuda hazırlanacak projenin belirlenmesi için de “Emek, Barış ve Demokrasi Meydanı Anıt Meydan ve Anma Yeri Tasarımı Uluslararası Fikir ve Tasarım Projesi Yarışması” gerçekleştirdik. Kazanan projenin mümkün olan en kısa zamanda bu alanda uygulanmasını bekliyoruz.

Değerli Basın Emekçileri, Sevgili Kardeşlerim

Eşitlik, özgürlük, demokrasi ve barış mücadelesi yitirdiğimiz arkadaşlarımızın en büyük emanetidir. Bizler bu emanete sahip çıkacağız. Bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da bu doğrultuda kararlı mücadelemizi sürdüreceğiz.

Barış için, eşitlik için, özgürlük için canı toprağa düşenler, barışa, eşitliğe ve özgürlüğe can olsunlar!

Ve ant olsun ki, kaybettiklerimizi unutmayacağız, unutturmayacağız!

Ve ant olsun ki, sorumlularını unutmayacağız, affetmeyeceğiz!

Yaşasın Emek, Barış ve Demokrasi Mücadelemiz

Yaşasın Halkların Kardeşliği

DİSK - KESK - TMMOB - TTB - 10 Ekim Barış ve Dayanışma Derneği

DÜNYA GIDA GÜNÜ SEMPOZYUMU

17 Ekim 2020/ANKARA

Sevgili Arkadaşlar

Birleşmiş Milletler Tarım Örgütü FAO tarafından her yıl bir ana tema belirlemekte ve dünya gıda gününü kutlamaktadır. Hepinizin bildiği gibi Gıda, Kimya ve Ziraat Mühendisleri Odalarımız, Dünya Gıda Gününü aynı tema ekseninde bir Sempozyum disiplini içerisinde yıllardan beri işlemektedir.

Ancak TMMOB ve Odalarımızın en büyük farkı, gıda gününü kutlamaktan öte, ülkemizde ve dünyadaki egemen kapitalist sistemin neoliberal politikaların yarattığı açlık, yokluk ve yoksulluğu deşifre etmek olmuştur. Odalarımız deşifre etmenin yanında, insan ve emek odaklı üretim modelleri ile adil ve eşit bir tüketim biçimleri için öneriler geliştirerek, toplumsal sorumluluklarını yerine getirmişlerdir.

FAO bu yıl ki ana temayı “Pandemi Sürecinde Tarım ve Gıda Politikaları” olarak belirlemiştir. Her 3 odamız tüm ilgili taraflarla bu tema etrafında, mevcut sistemi sorgulayarak kısa ve uzun vadeli öneriler geliştireceklerdir.

Öncelikle bu Odalarımızı, yıllara dayanan örnek bir mesleki dayanışma gösterdikleri ve halkımıza doğruları söylemekten vazgeçmedikleri için kutluyorum.

Değerli Arkadaşlar

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü olan FAO'nun verilerine göre dünyadaki aç nüfus sayısı her yıl sürekli bir artış göstererek bir milyara yaklaşmıştır. Özellikle tüm dünyaya hakim bu adaletsiz sisteme, dünya genelinde COVID-19 pandemisinin neden olduğu olağanüstü koşulları nedeni ile kitlesel işsizlik oranlarının artışı eklendiğinde, aç nüfus sayısının önümüzdeki dönemlerde katlayarak artacağından endişe etmekteyiz.

Açlık sorunu Türkiye açısından da pek olumlu sinyaller vermiyor. Bugün ülkemizde yirmi beş milyon insanımız yani nüfusumuzun nerdeyse 3'te bire yakını yeterli gıdaya ulaşamamakta, % 14'ten fazla bir kısmı ise açlık tehlikesi ile burun buruna yaşamaktadır. Dünyayı etkileyen COVID-19

salgını etkisinin ülkemizde bu sayı yine giderek artmaktadır. Disk-Ar'ın Nisan ayı istihdam araştırmasına göre; ülkemizdeki istihdamın 28,2 milyondan 25,6 milyona düştüğü görülmektedir.

Sevgili Arkadaşlar

Dünyada açlık tehlikesi bu kadar belirgin iken, temel gıda fiyatları sürekli bir artış göstermektedir. İnsanlarımızın açlık sınırında ve yeterli gıdaya ulaşamamasının tek nedeni üretim yetersizliğinden çok tarım ve gıda üretimini piyasalaştırarak tekelleşmeyi dayatan kapitalist sistemin birebir kendisidir.

Yoksulluk ve açlık kader değildir, açlık ve yoksulluğun, yaşam hakkını ihlal eden, yıkıcı ve insanlık dışı kapitalist sistemin ekonomik adaletsizliğinin bir sonucudur.

Salgın dünya çapında yayılırken Ocak ayından bu yana en büyük gıda ve içecek şirketlerinden sekizinin hissedarlarına 18 milyar doların üzerinde ödeme yaptığını görüyoruz. Bu rakam BM'nin COVID-19 nedeni ile insanların aç kalmasını engellemek için ülkelere çağrıda bulunduğu ve talep ettiği miktarın, on katından daha fazladır.

Bu uluslararası şirketler veya taşeronları, yüzlerce çeşit ticari marka adı altında kendilerini gizlemekte ve Dünya'nın gıda kontrolünü ellerinde tuttuklarını maskeleymektedir. Tekellerini pekiştirmek için, gerek gelişmiş ülkeler, gerekse IMF, DTÖ, DB gibi kuruluşlar aracılığı ile en acımasız uygulamaları hayata geçirmekten kaçınmıyorlar.

Türkiye'de çıkarılan Tohumculuk, Toprak ve Tarım, Tarım Sigortaları ve Lisanslı Depoculuk, GDO Yönetmeliği ve özellikle mühendisi üretim sürecinden dışlayan Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Yasası gibi yasalar bunun somut örnekleri olarak ele alınmalıdır.

Ülkemizde tarım ve gıdanın piyasalaştırılması, doğal kaynaklarımızın, sermayenin sınırsız ve kurlsız kullanımına açılması bu yasalarla hız kazanmıştır.

Gıda alanındaki özelleştirmeler, kamu kurumlarının tasfiyesi veya işlevsizleştirilmesi, KİT'lerin yabancı sermaye veya yerli işbirlikçilerine peşkeş çekilmesi gibi uygulamalarla bir talan süreci devam etmektedir. Bu süreç köylülerimizi olduğu gibi kentlilerimizi de yoksullaştırmakta, halkımızın açlık sınırına hızla yaklaşmasına neden olmaktadır.

Değerli Arkadaşlar

Korona virüs salgını, tüm canlıların sağlığının birbirleriyle bağlantılı ve bir bütün olduğunu bize tekrar hatırlattı. Pandemi süreci her ne kadar küresel bir sağlık sorunu gibi görünse de, COVID-19, ekonomik, sosyal ve siyasi boyutları ile ele alınmak zorundadır. Salgının etkilerini mevcut sistemin açmazları ve sınıflar arası çelişkinin derinliğini yaşayarak deneyliyoruz. Sağlığı korumak, her ne kadar sağlıklı beslenme ile mümkün görünse de, sağlıklı besine ulaşmanın ise bir sistem sorunu olduğu açıktır.

İçlerinde Dünya Gıda ve Tarım Örgütü'nün(FAO) de olduğu Küresel Gıda Krizleri Ağı'nın geçtiğimiz günlerde açıkladığı 2020 yılı raporunda, 55 ülkede 135 milyon kişinin gıda güvencesi açısından kriz düzeyinde ya da daha kötü durumda olduğu; COVID-19 salgınının da etkisiyle daha ciddi sıkıntılar yaşanabileceğini vurgulanıyor.

Rapora göre “Korona virüs salgınına karşı gerekli önlemler alınmadığı takdirde gıda krizine ve küresel düzeyde kırılgan gruplar üzerinde yaratacağı etkiye dikkat çekiyor. FAO, salgınının COVID-19'un gıda ticareti ve piyasalar üzerindeki etkilerinin hafifletilmesine ilişkin olarak, ülkelerin gıda tedariki, küresel gıda ticareti ve gıda güvenliği üzerindeki etkilerini azaltmak için ayrıca özen göstermeleri gerekiyor” diyor.

Korona günleri güvenli gıdaya ulaşmanın önemini daha da artırmıştır. Korona virüs pandemisi küresel düzeyde tarım ve gıda politikalarının birebir değişmesi gerektiğini göstermiştir. Aksi durumda salgının yanında dünyada bir gıda kıtlığı ve gıda krizi yaşanacağı aşikârdır.

Bu zamanlar; ülke ve dünya olarak, bize mevcut üretim ilişkilerini sorgulamak, düzeltmek ve bu paralelde gıda ve tarım sistemini dönüştürmek için bir fırsat sağlıyor. “Dünyayı bir bütün ve tüm insanları kardeş olarak düşünmemiz gereken bir dönem”

Sevgili Arkadaşlar

TMMOB olarak; gıdaya ulaşmanın temel bir hak olduğunu görüyor, gıda maddelerinin borsada bir meta olarak ele alınamayacağını düşünüyoruz.

Gıda egemenliği kavramına sahip çıkıyor ve bunu ulusların tarım, hayvancılık, depolama gibi gıda kaynaklarını belirleme ve yönetme hakkı olarak tanımlıyoruz.

Halkımızın herkes gibi sağlıklı, kültürel açıdan uygun ve sürdürülebilir gıdaya ulaşma hakkı olduğunu savunuyoruz.

Yine doğru ve yeterli beslenmede gıda çeşitliliğinin önemli olduğunu söylüyor ve bunun da ancak yerli çiftçi, yerel tarım ve yerli üretim ile sağlanabileceğini, köylü ve tüketiciden yana olan yasalar yürürlüğe sokulması gerektiğini söylüyoruz.

Halkların gıdaya erişme hakkı, ellerinden alınamaz, satılamaz ve devredilemez bir haktır. Bu ekseninde insan yaşamında, besin kaynaklarından yani gıdadan daha önemli bir şeyin olmadığını biliyoruz.

Tarım ve Gıda konulu yükseköğretimde, üretici ile mühendisin bağımsız bir tarım-besin modeli altında dayanışma içinde çalışacağı bir zemin yaratılmalı, ülke ihtiyaçlarına göre yerli ekim, yerli üretim ve istihdama yönelik yeniden yapılandırılması sağlanmalıdır.

Gerçekçi öngörüler ile planlamacı, yatırımcı, mühendis ile köylünün omuz omuza çalışacağı bir zemin üzerinde, üretimi yeniden organize eden, üreticiden tüketiciye doğrudan bir beslenme zinciri kuran, emek eksenli ve dayanışmayı arttıracak yeni bir yapı, ülkemiz insanı, ülkemiz tarımı, kırsal hayat ve tüketici sağlığı açısından en acil gereksinimdir.

Sözlerime son verirken, Gıda, Kimya ve Ziraat Mühendisleri Odalarımızın tüm temsilcilerine, değerli bilgilerinizi bizimle paylaşacak uzmanlarımıza ve emeği geçen tüm arkadaşlarıma teşekkür ediyorum.

İnsanların aç ve yoksul yaşamadığı, eşit adil bir ülke ve dünya özlemi ile TMMOB Yönetim kurulu adına sevgi ve saygılarımı sunuyorum.

Emin KORAMAZ
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB 45. DÖNEM V. DANIŞMA KURULU

1 KASIM 2020

Sayın Başkanlarım,
Sayın Onur ve Denetleme Kurulları Üyeleri,
Birlik ve Odalarımızın Sayın Yöneticileri,
Değerli Meslektaşlarım,

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği 45. Dönem Beşinci Danışma Kurulu toplantısına hoş geldiniz. Yönetim kurulumuz adına hepimizi saygıyla selamlıyorum. Danışma Kurulu'na yeni katılan arkadaşlarımıza hoş geldiniz diyor, başarılar diliyorum.

Bildiğiniz gibi bu toplantımızı geçtiğimiz hafta yapmayı planlamıştık fakat İzmir'de yaşanan deprem nedeniyle bugüne ertelemek durumunda kaldık. İzmir'de yaşanan depremde hayatını kaybeden yurttaşlarımızı saygıyla anıyor, yakınlarına baş sağlığı diliyorum.

Geçtiğimiz hafta içinde Yönetim Kurulundan arkadaşlarımız, Oda Başkanlarımız ve İl Koordinasyon Kurulu üyelerimizle birlikte İzmir'de depremden etkilenen yerleri ziyaret ederek depremzedelerle dayanışma duygularımızı paylaştık. İl Koordinasyon Kurulumuz tarafından hazırlanan ilk gözlem raporunu kamuoyuyla paylaştık ve Büyükşehir Belediye Başkanı ile görüş alışverişinde bulduk.

Önümüzdeki hafta içinde İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından düzenlenecek çalıştayda da konuya ilişkin yaklaşımımızı paylaşacağız

Raporumuzda da altını çizdiğimiz gibi merkez üssü 80 kilometre uzakta olan bir depremde yaşanan, yıkım ve can kaybının temel nedeni bilimin ve teknolojinin gereklerinin yerine getirilmemesidir.

Yer seçiminden şehir planlamasına, yapı güvenliğinden imar affına, depremler esnasında yapılması gerekenlerden deprem sonrasında yapılması gerekenlere uzanan her aşamada bilimden ve mühendislikten uzak duran yaklaşım ortaya çıkan tablonun birinci derecede sorumlusudur.

Merkezi iktidardan yerel yönetimlere, müteahhitlere, yapının taşıyıcı unsurlarında tadilat yapan mülk sahiplerine, yapı denetiminde görevli unsurlara kadar her düzeyde kişi ve kurum bu sorumlulukta pay sahibidir.

Depreme dayanıklı yerleşim alanları ve yapılar tasarlanmanın, üretmenin, deprem hasarları ve can kayıplarını azaltmanın bilinen tek yolu, mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı hizmetlerinin eksiksiz bir şekilde uygulanmasıdır.

Yaşadığımız bu kötü deneyimden öğreneceğimiz çok şey var, umarız ülkemizin en yakıcı ve acil sorunu olan deprem güvenliği konusunda hızla adımlar atılır.

Bizler TMMOB olarak, tüm odalarımızla birlikte atılacak her adımda sorumluluk üstlenmeye hazırız.

Şehirlerimizin yeniden planlanması, yapılarımızın güvenli biçimde yapılması için elimizden gelen her desteği vermeye hazırız.

Bunu hem kamuoyuyla hem de görüştüğümüz tüm yetkililerle paylaştık. Her fırsatta bu çağrımızı yinelemeye devam edeceğiz.

Sevgili Arkadaşlar,

Bildiğiniz gibi yaşamız gereği Mayıs ayı sonunda toplamamız gereken Genel Kurulumuzu, Bakanlık Genelgesi nedeniyle iki defa ertelemek zorunda kaldık. Yeni bir yasaklama gelmezse Genel Kurulumuzu 11-12-13 Aralık tarihlerinde gerçekleştireceğiz.

Marx “tarihte önemli olaylar iki kez tekrarlanır; ilkinde trajedi, ikincisinde komedi olarak” demişti. Bu söz İçişleri Bakanlığı’nın Genel Kurulumuzu erteleme genelgesi için de geçerli sanırım.

İlki, Koronavirüs salgınıyla mücadele için alınan tedbirler kapsamında alınan trajik bir karardı. İkincisi ise tümüyle keyfi biçimde alınan, sendikalar ve siyasi partiler genel kurul yaparken meslek örgütlerine yasak koyan komedi bir karar olarak tarihe geçti.

Bu ertelemenin salgınla mücadeleyle bir ilgisi olmadığını hepimiz biliyoruz. Siyasi iktidarın salgınla mücadele etmek, salgını önleme gibi bir kaygısı olmadığını hepimiz biliyoruz.

Salgınla mücadele etmek isteyen iktidar, vaka sayılarını halktan gizlemez. Elindeki tüm bilgileri şeffaf biçimde paylaşarak gerekli tedbirleri alır.

Salgınla mücadele etmek isteyen iktidar, başta sağlık çalışanları ve riskli gruplar olmak üzere temaslı kişilere düzenli test yapar.

Salgınla mücadele etmek isteyen iktidar, grip ve zatürre aşılarını karneye bağlamaz. Halkı sağlığını korumak için gerekli tüm aşı ve ilaçları ihtiyacı olan herkese ücretsiz olarak sağlar.

Siyasi iktidar ne yazık ki salgını bir toplum sağlığı meselesi olarak görüp onunla topyekûn mücadele etmek yerine, bütün yükü sağlık çalışanlarının omuzlarına yüklemiş durumda.

Sağlık çalışanlarının özverili mücadelesine rağmen aralarında arkadaşlarımızın da bulunduğu binlerce kişi salgın nedeniyle yaşamını yitirdi. Buradan hepsini saygıyla anıyor, yakınlarına baş sağlığı diliyorum. Halen hastalıkla mücadele eden arkadaşlarımıza da acil şifalar diliyorum.

Değerli Meslektaşlarım,

Bildiğiniz gibi Genel Kurulumuzun İçişleri Bakanlığı tarafından ikinci kez ertelenmesi üzerine TMMOB Yönetim Kurulu olarak bir karar aldık ve Birliğimizi iktidarın dayatmalarıyla değil, Genel Kurul iradesiyle yöneteceğimizi kamuoyuna açıkladık.

TMMOB Genel Kurulu toplanıncaya kadar, Oda Genel Kurullarımızda açığa çıkan örgüt iradesini fiilen işleterek, Birliğimizin Yönetim Kurulu faaliyetlerini mevcut Yönetim Kurulu ve Oda Genel Kurullarında TMMOB Yönetim Kurullarına seçilen 3 üyenin tamamının katılımıyla birlikte yürüteceğimizi dile getirdik.

24 Ekim tarihinde de Oda Genel Kurullarında TMMOB Yönetim Kurulu adaylığı için seçilen arkadaşlarımızın da katılımıyla ilk Genişletilmiş Yönetim Kurulu toplantımızı gerçekleştirdik. Genişletilmiş Yönetim Kurulumuzun TMMOB açısından tarihi bir öneme sahip olduğunu düşünüyorum.

Bu kararımız, kurumlarımızı işlevsizleştirmeye çalışan siyasi iktidarın keyfi ve dayatmacı yönetim anlayışına karşı, kendi örgütsel işleyişimizi ve hukukumuzu koruma doğrultusunda verilmiş örnek bir karar olarak tarihe geçecektir. TMMOB'nin iktidarın buyruklarıyla değil, üyelerinin iradesiyle yönetildiğinin göstergesi olarak toplumsal mücadeleler tarihindeki yerini alacaktır.

Bugün online olarak gerçekleştirdiğimiz Danışma Kurulumuz da bu örnek kararın bir parçası ve devamı olarak görülmelidir.

TMMOB Yönetim Kurulu olarak bu Danışma Kurulumuzu, geçtiğimiz hafta yayınladığımız Çalışma Raporumuz ışığında geçtiğimiz çalışma döneminin

değerlendirileceği ve önümüzdeki dönem çalışmalarının planlanacağı bir toplantı olarak planladık. Bugünkü danışma kurulumuzda yürüteceğimiz tartışmalar ve dile getirilen önerilerle zenginleştireceğimiz çalışma programı, Birliğimizin 46. Döneminin faaliyetlerine esas olacaktır.

Çalışma Programımızla ilgili tartışmalara geçmeden önce içinden geçtiğimiz dönemde yaşanan gelişmelere ilişkin değerlendirmelerimi kısaca paylaşmak istiyorum

Değerli Arkadaşlar,

Bildiğiniz gibi 2007 yılından bu yana hemen hemen her yıl TMMOB yasasının değiştirilmesi konusu iktidar partisi tarafından gündeme taşınıyor, kimi zaman yasa tasarıları hazırlanıyor. Kimi zaman adımızı, kimi zaman seçim sistemimizi, kimi zaman da yetkilerimizi kısıtlamak üzere hazırlanan bu tasarıların ortak bir amacı vardır.

Amaçlanan şey, TMMOB'nin kamusal niteliğini ve özerk yapısını ortadan kaldırmak, faaliyet alanlarımızı kısıtlamak, mesleki denetim yetkilerimiz daraltmak ve kurullarımızı işlevsizleştirmektir.

Bu değişiklikler gündeme her geldiğinde bizler Birliğimizin Anayasal Statüsünün ve kamusal görevlerimizin altını çizerek, bu görevleri ancak ve ancak siyasi iktidardan bağımsız kalarak, herhangi bir baskı altında kalmaksızın yerine getirebileceğimizin altını çizdik.

Çalışmalarımızı bilimsel gereklilikleri ve kamunun menfaatini göz önünde bulundurarak yürütmenin önemini vurguladık. Anayasanın bize sağladığı özerkliği ortadan kaldıracak her türden idari vesayet girişiminin mesleğimize ve ülkemize zarar vereceğini güçlü bir şekilde dile getirdik..

Birliğimizi hedef alan bu saldırıları, üyelerimizden aldığımız güçle ve tarihimizden gelen mücadele birikimimizle boşa çıkartmayı başardık.

Biliyorsunuz bu mayıs ayı başındaki Cumhurbaşkanının başta Barolar ve TTB olmak üzere meslek kuruluşlarının kuruluş yasasının değiştirileceği yönündeki beyanı ve hemen ardından yandaş medya silahşörlerinin TMMOB'yi hedef gösteren açıklamaları üzerine kapsamlı bir kampanya yürüttük.

Cumhurbaşkanının açıklamasının hemen ertesi günü TMMOB yönetim Kurulu ve Oda Başkanları ortak toplantısı yaparak kapsamlı bir mücadele programı oluşturduk.

O tarihten itibaren meclisin kapandığı tarihe kadar her hafta Oda başkanlarımızla ve İKK sekreterlerimizle rutin toplantılarda bir araya geldik. Sosyal medya eylemleri düzenledik. Broşürler ve kısa filmler hazırladık.

Örgüt binalarımıza, belediye billboardlarına afiş ve pankartlar astık. Üyelerimizin yanı sıra Öğretim üyelerimizi ve öğrenci üyelerimizi harekete geçirmeye çalıştık.

Milletvekillerine mektuplar yazdık. Meslektaş milletvekillerine yönelik ziyaretler ve toplantılar gerçekleştirdik. Örgütlü olduğumuz her ilde görsel ve yazılı basını çok iyi kullandık.

TÜRMOB, TTB ve Dış Hekimleri Birliği ile rutin toplantılar ve ortak basın açıklamaları yaptık.

Ne yazık ki bu çalışmalara Barolar Birliği ve Baro başkanları uzak kaldılar. Çoklu baro yasasının meclis komisyonunda ve meclis genel kurulunda görüşülmesi süreçlerinde yapmış oldukları eylemlere destek olma taleplerimizi dahi nazik bir şekilde geri çevirdiler.

Mücadeleyi avukatlarla sınırlı tutmanın kendileri açısından daha sonuç alıcı olacağını düşündüklerini belirttiler. Bu tutumlarını da anlayışla karşıladık.

Sonuçta Barolar Birliği yasasında değişiklik yapılarak “Çoklu Baro” sistemi getirildi.

Şimdi de TTB’ ne yönelik tartışmalar üzerinden, önümüzdeki günlerde yapılacak bütçe görüşmelerinin ardından, diğer meslek örgütlerinin de yasalarını değiştireceği dile getiriliyor.

Henüz elimizde herhangi bir taslak yok.

Ancak şunu bilsinler ki, siyasi iktidar yıllardan bu yana bize saldırmaktan nasıl bıkmıyor ve vazgeçmiyorsa, bizler de Birliğimizi savunmaktan asla bıkmayacağız ve vaz geçmeyeceğiz.

66 yılı aşan tarihiyle ülkemizin en önemli ve köklü kurumlarından biri olan TMMOB’nin etkisizleştirilmesine sessiz kalmayacağız.

Teoman Öztürk ve arkadaşlarının n bizlere emaneti olan bu şanlı tarihin, iktidar şımarığı olmuş bezirganlar tarafından çiğnenmek istenmesine asla izin vermeyeceğiz.

Dün nasıl mücadele ettiyse, yarın da mücadele edecek ve bu saldırı dalgasını da püskürteceğiz!

Değerli Meslektaşlarım,

Uzun zamandan bu yana siyasi iktidarın öncelikleri ile halkın öncelikleri farklılaşmış durumda. Elbette 1000 odalı sarayda yaşayanın gündemiyle, 2 göz evinde yaşayanın gündemi bir olmuyor.

Sarayın 40 tane gündemi var, 40'ı da tek adam rejimini nasıl devam ettirebileceğiyle ilgili.

Saray tek adam rejiminin devamı için, toplumsal muhalefeti baskı altında tutuyor.

Yollara düşen maden işçilerinin yürüyüşünü engelliyor; sokağa çıkan gençlerin konuşmasını engelliyor; emek-meslek örgütlerinin basın açıklamalarını engelliyor; 10 Ekim'in yıldönümünde yapılacak anma programını bile engelliyor.

Adı konulmamış bir OHAL rejimi, ilan edilmemiş bir sıkıyönetim düzeni fiilen işletilmeye devam ediyor. Sokaklar işçiye, emekçiye, kadınlara, gençlere, hak arayanlara yasaklanırken, şeriatçılara, faşistlere serbest bırakılıyor.

Saray tek adam rejiminin devamı için, HDP'nin siyaset zeminlerini ortadan kaldırıyor, HDP'lileri terörize ediyor. Selahattin Demirtaş'ı ve HDP'li siyasetçileri keyfi biçimde cezaevinde tutuyor. HDP'li belediye başkanlarını tutuklayıp, seçimlerde kazanamadığı belediyelere kayyumlar aracılığıyla el koyuyor. Halkın iradesini tanımıyor, seçilmişleri alaşağı edip, atanmışları el üstünde tutuyor.

Saray tek adam rejiminin devamı için, anayasal kurumları işlevsizleştirmek, onları ortadan kaldırmak istiyor.

Sayıştay'ın denetim yapmasını istemiyorlar ki, yaptıkları yolsuzluklar ortaya çıkmasın. Anayasa Mahkemesi'nin çalışmasını istemiyorlar ki, yaptıkları kanunsuzluklar yanlarına kâr kalsın.

Meslek örgütlerinin faaliyetlerini yürütmesini istemiyorlar ki, söyledikleri yalanlar ortaya çıkmasın.

Saray tek adam rejiminin devamı için, toplumu kamplaştırmak, birbirine düşman etmek istiyor. İrkçı-gerici politikaları kışkırtarak kin ve nefret duygularını körüklüyor.

Televizyon dizileri üzerinden kurduğu sahte bir geçmiş hayalini, toplumun ortak geleceğinin karşısına koyuyor.

Saray tek adam rejiminin devamı için, dış politikayı saldırganlık ve çatışma üzerine kuruyor. Osmanlıcılık ve mmetilik siyasetini, “Yurtta Barış, Dünyada Barış” siyasetinin yerine koyarak, Ortadoğu’nun tüm coğrafyalarında savaş kışkırtıcılığına soyunuyor. İ politikada yaşadığı tıkanmışlığı, dış politikada düşmanlıklar yaratarak aşmak istiyor.

Ve elbette Saray tek adam rejiminin devamı için, ülke zenginliklerini yandaş sermaye gruplarına peşkeş çekmeye devam ediyor. Ülkemizin ormanlarını, kıyılarını, madenlerini, doğal kaynaklarını yağmalayarak, işlevsiz rant projelerini hayata geçirerek halkın ortak zenginliğini, bir avuç sermayedara ihale ediyor.

Saray kendi yarattığı bu gündemleri, medya aracılığıyla topluma empoze etmek isterken, toplumun geniş kesimleri ekonomik krizin zorluklarıyla mücadele etmeye alışıyor.

Döviz kurları her gün yeni rekorlar kırıyor. Dövize bağlı sektörlerde üretim maliyetleri daha da artıyor. Hayat pahalılığı, enflasyon arttıkça halkın yaşam kalitesi düşüyor.

Büyüyen kriz nedeniyle işletmeler birbiri ardında kapanıyor. İşsizlik cumhuriyet tarihinin en yüksek seviyelerine tırmanıyor. Halk geçimini sağlayabilmek için her geçen gün daha fazla borçlanıyor.

Borç batağındaki, geçim derdindeki ailelerin yardım ığlığı, Saray sakini tarafından “abartılı” bulunuyor. 200 gram keyif ayı demlendiğinde unutulup gidecek sanılıyor. Oysa artık halkın dayanacak gücü kalmadı.

Halk insanca yaşayabileceği bir ekonomik düzen istiyor.

Halk barış içinde, sağlıklı ve huzurlu yaşamak istiyor.

Halk geleceğe güvenle bakmak istiyor.

Halk kanunlar önünde eşitlik, sokakta özgürlük, haklarına saygı istiyor.

Halk, tek adam rejiminin ellerinden aldığı ne varsa, hepsini geri almak istiyor.

Değerli Meslektaşlarım,

Yaşanan ekonomik krizden en fazla etkilenen kesimler arasında Mühendis, Mimar ve şehir Plancıları da yer almaktadır.

Gerek kamuda gerek özel sektörde her türlü mühendislik, mimarlık ve şehir planlama hizmetlerini; planlama, projelendirme, uygulama ve denetleme işlerini yürüten tüm meslektaşlarımız krizden olumsuz biçimde etkilenmektedir.

Meslektaşlarımız, ülkemizdeki kriz ortamının yarattığı pahalılık, geçim sıkıntısı ve borçlanma gibi ortak sorunlardan etkilendiği gibi mesleğimize özgü sorunlarla da boğuşmak zorunda kalmaktadır.

Kamuda çalışan meslektaşlarımız, siyasi baskı ve sürgün tehdidi altında, düşük ücret, kadro sorunu, özlük haklarının ihlal edilmesi, düşük ek göstergeler gibi birçok sorun ile yüz yüzedir.

Güvencesiz-sözleşmeli istihdam modellerine yönelme, atamalarda liyakatin ortadan kalkması ve nihayet hukuksuz-keyfi ihraçlar gibi nedenlerle kamudaki teknik personelin iş yükü artarken, iş riski de giderek büyümektedir.

Özel sektörde çalışan meslektaşlarımızın tamamına yakını yatırımların durması, projelerin iptal edilmesi, reel sektörün tıkanması gibi sorunlardan etkilenmiştir.

İşsizlik, esnek çalışma, güvencesizlik, sağlıksız çalışma koşulları ve reel ücret kaybı gibi sorunlar özel sektörde çalışan tüm meslektaşlarımızı tehdit etmektedir.

TMMOB olarak bizler meslektaşlarımızın yaşadığı sorunları her fırsatta dile getiriyor, mesleki çıkarlarımızı ve özlük haklarımızı korumak için mücadele veriyoruz.

Yayınladığımız çalışma raporunda da göreceğiniz gibi geçtiğimiz çalışma döneminin en önemli gündemi, kriz koşullarında meslektaşlarımızın sorunlarının tespit edilmesi ve çözüm önerileri geliştirilmesi oldu. Krize karşı yürüttüğümüz kampanya ve krizden etkilenen meslek alanlarına ilişkin yaptığımız çalıştaylarla sorunları ortaya koyduk. Yayınladığımız sonuç raporları tarihi birer belge olarak kayıtlara geçti.

TMMOB olarak mesleğimize, meslektaşlarımıza ve ülkemize sahip çıkma mücadelesini önümüzdeki dönemde de kararlılıkla sürdüreceğiz.

Sizlerle paylaştığımız çalışma programı taslağı önümüzdeki dönemin önemli konu başlıklarını ve gündemlerini içeriyor. Bugünkü toplantıda sizlerin de katkısıyla bu programı zenginleştireceğiz.

Değerli Meslektaşlarım,

Zor günlerden geçiyoruz ve içinden geçtiğimiz zorluklar, omuzlarımızdaki yükü daha da ağırlaştırıyor.

Ne mutlu bize ki, sırtladığımız yük ne kadar ağır olursa olsun, ödediğimiz bedeller ne denli büyük olursa olsun geri adım atmayan arkadaşlarımızla yan yanayız.

Varlığınız bize güç veriyor. Varlığınız TMMOB'nin ve ülkemizin geleceği için hepimize umut veriyor. İyi ki varsınız!

Hepinizi en yurtsever duygularımla selamlıyorum. Önümüzdeki dönemdeki çalışmalarımızda hepimize başarılar diliyorum.

Yaşasın TMMOB Örgütlülüğü,

Yaşasın Mücadelemiz!

8 KASIM DÜNYA ŞEHİRCİLİK GÜNÜ 44. KOLOKYUMU: “KRİZ”

5 Kasım 2020/ANKARA

Değerli Arkadaşlar, Sevgili Meslektaşlarım,

Hepinizi Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu adına dostlukla selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan önce geçtiğimiz hafta İzmir’de yaşanan depremde hayatını kaybeden yurttaşlarımızı saygıyla anıyor, yakınlarına baş sağlığı diliyorum.

Bildiğiniz gibi Yönetim Kurulundan arkadaşlarımız, Oda Başkanlarımız ve İl Koordinasyon Kurulu üyelerimizle birlikte İzmir’de depremden etkilenen yerleri ziyaret ederek depremzedelerle dayanışma duygularımızı paylaştık. İl Koordinasyon Kurulumuz tarafından hazırlanan ilk gözlem raporunu kamuoyuyla paylaştık ve Büyükşehir Belediye Başkanı ile görüş alışverişinde bulunduk.

Raporumuzda da altını çizdiğimiz gibi merkez üssü 80 kilometre uzakta olan bir depremde yaşanan yıkım ve can kaybının temel nedeni, yer seçiminden şehir planlamasına, yapı güvenliğinden imar affına kadar uzanan her aşamada bilimden ve mühendislikten uzak duran yaklaşım ortaya çıkan tablonun birinci derecede sorumlusudur. Merkezi iktidardan yerel yönetimlere, mülk sahiplerinden müteahhitlere kadar her düzeyde kişi ve kurumlar bu sorumlulukta pay sahibidir.

Depreme dayanıklı yerleşim alanları ve yapılar tasarlanmanın, üretmenin, deprem hasarları ve can kayıplarının azaltılmasının bilinen tek yolu, mühendis, mimar ve şehir plancılığı hizmetlerinin eksiksiz bir şekilde uygulanmasıdır.

Yaşadığımız bu kötü deneyimden öğreneceğimiz çok şey var, umarız ülkemizin en yakıcı ve acil sorunu olan deprem güvenliği konusunda hızla adımlar atılır. Bizler TMMOB olarak, tüm odalarımızla birlikte atılacak her adımda sorumluluk üstlenmeye hazırız. Şehirlerimizin yeniden planlanması, yapılarımızın güvenli biçimde yapılması için elimizden gelen her desteği vermeye hazırız. Bunu hem kamuoyuyla hem de görüştüğümüz tüm yetkililerle paylaştık. Her fırsatta bu çağrımızı yinelemeye devam edeceğiz.

Değerli Arkadaşlar,

Bu seneki Dünya Şehircilik Günü Kolokyumu'nun teması “kriz” olarak belirlenmiş. Kriz kelimesi eskiden “birden ortaya çıkarak yıkıcı etkiler yaratan bir sürdürülemezlik durumu”nu tanımlamak için kullanılırdı.

Oysa günümüzde kriz denildiğinde geçici ve aşılması gereken durumlar değil, kalıcı ve aşılamayan durumlar aklımıza geliyor.

Ekonomide finansal krizle, doğada iklim kriziyle, beslenmede gıda kriziyle, şehircilikte planlama kriziyle, anayasa kriziyle, eğitim kriziyle, sağlık kriziyle yüz yüze geliyoruz ve bunlarla iç içe yaşamaya devam ediyoruz. Kriz dediğimiz şey artık mevcut küresel kapitalizmin varlık-yokluk sorunu değil, var olma formu haline dönüştü.

Kriz artık üstesinden gelinmesi, çözüm üretilmesi gereken yıkıcı sorunlar olarak değil, zamana yayılarak sürdürülebilir halde tutulması gereken durumlar olarak görülüyor. Böylelikle o krizi ortaya çıkarak nedenleri aşma fikrinden, krizin nedenlerini ortadan kaldırma fikrinden uzaklaşımak isteniyor. Karar alma süreçleri uzatılıyor, konunun esası saptırılıyor, sebep-sonuç ilişkisi bulanıklaştırılıyor ve böylelikle kriz durumları eskilerin deyişiyle “devrimci durumlar” olmaktan uzaklaştırılmak isteniyor.

Bugün kriz artık yönetimler açısından kaçınılmak istenen birer yıkım anı değil, bizatihi bir yönetim aracı haline geldi. Bugünün krizleri yönetimleri değil, yurttaşları çaresiz ve kararsız bırakan birer enstrüman oldu.

Kriz dönemlerindeki yurttaşların kararsızlığı, yönetimlerin istediği kararı vermesine olanak tanıyan bir güç haline geldi. Bu haliyle kriz dönemleri ile Olağanüstü hal dönemleri arasında büyük bir paralellik olduğunu söyleyebilir. Her alanda yaşadığımız sürekli kriz, bizleri sürekli bir olağanüstü hal içinde yaşamaya mecbur bırakıyor.

Değerli Arkadaşlar,

Naomi Klein'ın “Şok Doktrini” kitabını pek çoğunuz okumuşsunuzdur. Kitapta, yaşanan beklenmedik felaketler sonrasında şoka giren kitlelerin, daha önceleri asla rıza göstermeyecekleri politikalara nasıl boyun eğdikleri örnekleriyle anlatılır. Bugün dünya çapında egemen olan halk düşmanı neoliberal politikaların da bu felaketlerin ürünü olduğu dile getirilir.

AKP de yaşadığımız felaketleri ve krizleri kendi rejimini pekiştirmek için bir fırsata çevirmişe benziyor. Toplumun içinde bulunduğu atalet ve ne yapacağını bilememelik duygusu, baskıcı rejimin kurumsallaşması için kullanılıyor.

Salgın döneminde birbiri ardına çıkarılan yasaları düşünün; Ayasofya Kararını, Sosyal Medya yasasını, Çoklu Baro düzenlemesini, belediyelere atanan kayyumları aklınıza getirin... Ya da daha depremin enkazı kaldırılmadan meclisten geçirilmek istenen kıdem tazminatı yasasını düşünün. Yaşadığımız her kriz, egemenler için bir saldırı fırsatı haline geliyor.

Bu durumu tersine çevirmemiz gerekiyor. Karşı karşıya kaldığımız krizleri geniş kitleler açısından kararsız ve hareketsiz kalma nedeni olmaktan çıkartıp, hızlı kararlarla harekete geçmenin fırsatı haline getirmemiz gerekiyor. Bizler toplum olarak iktidarın attığı adımlara karşı ne kadar hızlı organize olup hızlı tepkiler verirsek, o denli etkili sonuçlar alabiliyoruz

Bunu en açık biçimde sosyal medya tepkilerinde görüyoruz. Ama bunu sosyal medyanın ötesine taşımak zorundayız. Bu tepkiyi çalışma yaşamında ve sokaklarda da örgütlü hale getirmemiz gerekiyor. Yaşadığımız insanlık krizini aşmanın, kapitalizmin hayatlarımızı krize çevirmesini engellemenin yegane yolu budur.

Bizler TMMOB olarak tüm gücümüzle ve varlığımızla egemenlerin yarattığı krizin bedelini emekçilerin ödememesi için mücadele ediyoruz. Eğitim ve sağlığın ticarileştirilmesinin toplumun geleceğini krize sürüklememesi için mücadele ediyoruz. Özelleştirmeler nedeniyle yoksulluk krizine sürüklenmemek için, rant hırsı nedeniyle şehirlerin kriz merkezi haline gelmemesi için mücadele ediyoruz.

Şehir Plancıları Odamız tarafından gerçekleştirilen bu önemli etkinliğin, yüz yüze olduğumuz tüm krizler karşısında toplumcu bir bakış açısı ve çözüm önerisi getireceğine inanıyorum. Kolokyuma katkı veren tüm akademisyenlerimize ve meslektaşlarımıza teşekkür ediyorum.

İnsanların aç ve yoksul yaşamadığı, eşit adil bir ülke ve dünya özlemi ile TMMOB Yönetim kurulu adına sevgi ve selamlarımı sunuyorum.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

İZMİR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ DEPREM ÇALIŞTAYI

12 Kasım 2020

Sayın Büyükşehir Belediye Başkanım, Sayın Belediye Başkanları, Değerli Kurum Yetkilileri

Hepinizi Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu adına hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Depremde yaşamını kaybeden yurttaşlarımıza rahmet, yakınlarına başsağlığı, yaralılara acil şifalar diliyorum. Deprem sonrasında kurtarma çalışmalarına katılanlar tüm kurumlarımızın çalışanlarına, depremzedelerle dayanışma gösteren tüm halkımıza teşekkürlerimizi ve en derin minnet duygularımızı iletiyorum.

Özellikle deprem sonrasındaki yaraların sarılmasında, yardımların organize edilmesine, depremzedelerin ihtiyaçlarının karşılanmasında örnek bir çaba ve organizasyon yeteneği gösteren başta Büyükşehir olmak üzere tüm belediyelerimize de teşekkür ediyorum.

Bugünkü çalıştayın da hem depremin yaralarının sarılması, hem de bundan sonraki olası depremlere hazırlıklı olunması konusunda önemli katkıları olacağını düşünüyorum. Bu anlamıyla bu çalıştayın hızla organize edilmesinde emeği geçen tüm yetkileri kutluyorum.

Bu toplantının akıbetinin de, bundan önceki depremlerde yaşananlar gibi, ilk günlerin heyecanı ile konuşulan, sözler verilen, her türlü tedbirlerin alınacağına dair kararlılık gösterilen fakat gündemin değişmesiyle unutulup giden bir çalışma olmamasını diliyorum.

Değerli Katılımcılar,

AFAD'ın açıklamasına göre 6.6, Uluslararası kuruluşların açıklamalarına göreyse 7.0 büyüklüğündeki depremin ardından depremin yarattığı tahribatı ortaya çıkarabilmek için Türk Mühendis ve Mimar Odaları olarak bizler de bazı çalışmalar yürüttük. İlgili Odalarımızın başkanları ve yöneticileri ile geçtiğimiz haftanın başında deprem bölgesindeydik.

İzmir İl Koordinasyon Kurulumuzun hazırladığı hasarlı bölgeye ve binalara ilişkin ilk gözlem raporunu kamuoyuyla ve Belediyelerimizle paylaştık.

Bu çalışmayı derinleştirebilmek, bilgi ve birikimlerimizi İzmir halkının faydasına sunabilmek hasar tespit çalışmalarına katılma taleplerimizi Çevre ve Şehircilik Bakanlığı İzmir İl Müdürlüğü'ne ilettik.

Ne yazık ki, Bakanlık bu doğrultudaki talebimizi geri çevirdi. Türkiye'nin dört bir yanında Valilikler kanalıyla Odalarımıza yazılar gönderilerek İzmir'deki hasar tespit çalışmalarına katılacak, bu konuda ehil Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının isimlerinin kendilerine bildirilmesi istenirken, İzmir'i en iyi bilen, bölgenin jeolojisini, yapılaşmasını ve sosyolojisini en iyi tanıyan İzmirli meslektaşlarımız bu sürecin dışında tutulmak istenmesi anlaşılır değildir.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı İzmir İl Müdürlüğü'nün bu tutumunu esefle karşılıyorum.

TMMOB bu ülkede Mühendis, mimar ve şehir plancılarının anayasal örgütüdür. Kamu Kurumu niteliğindeki bir meslek kuruluşunun yasayla verilmiş görevlerini yerine getirmesini bile engellemeye çalışan bu yaklaşımı kınıyorum.

TMMOB ve bağlı odalarının uyarıları ve katkıları dikkate alınmadan atılan her adım, ülkemize birer toplumsal felaket olarak geri dönüyor.

İzmir'de yaşanan depremde de yıkılan binalar ve kaybettiğimiz canlar, yıllardır planlı kentleşme, yapı güvenliği, imar affı, risk planlaması gibi konulardaki uyarılarımıza kulak verilmemesinin bir sonucudur.

Mühendis, mimar ve şehir plancılarını, onların anayasal örgütü TMMOB'yi yok saymak, insan hayatını yok saymakla eşdeğerdir.

Değerli Katılımcılar,

Kim ne derse desin, ne engel koymaya kalkarsa kaksın, bizler bu ülkenin mühendis, mimar ve şehir plancıları olarak üzerimize düşen her türlü sorumluluğu yerine getirmeye kararlıyız. Hiçbir karşılık beklemeden, halkın çıkarı için çalışmaya gönüllüüz.

Bu bizlerin, bizi yetiştiren, sınırlı kaynaklarını bizim eğitimimiz için harcayan topluma karşı en büyük sorumluluğumuz ve borcumuzdur. Mesleğimizin kamusal niteliğinin gereğidir.

Bu tip çalışmaları yapmak için siyasiler tarafından görevlendirilmek gerektiğini de biliyoruz. Bizler TMMOB ve bağlı odaları olarak yıllardır mesleki bilgi ve birikimlerimizi kullanarak, kimi zaman üniversitelerle, kimi zaman belediyelerle işbirliği yaparak binlerce etkinlik düzenledik,

binlerce rapor hazırladık. Yaptığımız çalışmaları kamuoyuyla paylaştık ve yetkilileri bilgilendirdik.

Bundan sonra da bakanlık ve valilik istese de istemese de bu sorumluluk duygusuyla hareket etmeye devam edeceğiz

Nitekim İzmir İl Koordinasyon Kurulumuz, 31 Ekim saat 9.30'dan itibaren oluşturduğumuz Koordinasyon Merkezi aracılığıyla, vatandaşlarımızla dayanışma ve yardım faaliyetlerine katılmakta, uzman ekiplerimizle vatandaşların talebi üzerine hiçbir ücret almadan hasar tespit çalışmaları yapmaktadır.

İnceleme sonuçları interaktif veri girişi de yapılabilen İzmir Haritasına günlük olarak işlenmekte, İzmir halkıyla paylaşılmaktadır.

Değerli Katılımcılar,

Ülkemiz topraklarının %92'sinin deprem tehlikesi altında olduğunu, % 66`sının ise birinci ve ikinci derecede tehlikeli deprem bölgesinde yer aldığını; nüfusu bir milyonun üzerinde bulunan 11 büyük kentimizin ve ülke nüfusumuzun yüzde 70`inin deprem tehlikesi altında yaşadığını; büyük sanayi tesislerinin, barajlarımızın neredeyse tamamının deprem bölgelerinde bulunduğunu hepimiz biliyoruz.

Yine hepimizin bildiği gibi, güvenli ve sağlıklı yapılarda yaşama hakkı en temel insan hakları arasındadır. Vatandaşlarının sağlıklı ve güvenli yapılarda barınmasını sağlamak bir devletin asli görevleri arasındadır.

Buna rağmen depremin yol açacağı can kayıplarını ve hasarlarını en aza indirecek köklü önlemler bir türlü alınmıyor.

1939 yılında Kuzey Anadolu fay hattının ürettiği ve 33.000 insanımızın ölümüne neden olan Erzincan Depremi, 1966 Varto, 1967 Adapazarı, 1971 Bingöl, 1983 Erzurum Ilıca, 1992 Erzincan, 1995 Dinar, 1998 Adana, 1999 Gölcük ve Düzce depremleri, 2003 Bingöl, 2011 Van, Ocak 2020 Elazığ-Sivrice depremi ve şimdi de İzmir depremi...

Her depremden sonra siyasilerden hamasi nutuklar dinliyoruz. Sözler veriliyor, yaraların sarılacağı söyleniyor. Kalıcı önlemlerin alınacağı dile getiriliyor. Fakat gündemin değişmesiyle rutine dönülüyor.

Rant hırsı, akla, bilime ve tekniğe, mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı mesleklerinin gereklerine, insan yaşamına galip geliyor. Siyasi kararlılık gösterilmiyor.

Anımsayalım, Büyük Marmara depreminden sonra, deprem zararlarını azaltmaya yönelik çalışmalar yapmak üzere bir vergi konuldu. Deprem

sonrasında kullanılmak üzere... Geçici bir vergi gibiydi ama kalıcı hale getirildi Özel İletişim ve Özel İşlem Vergisi adı altında iki yeni vergi alınmaya başlandı. Bu vergiler önce kanunlarla uzatıldı sonrasında 2003 sonunda Özel İletişim Vergisi kalıcı hale getirildi.

Peki, toplanan vergilere ne oldu? Dönemin bakanı bu paraların duble yollar, demiryolları, havayolları için kullanıldığını söyledi.

Deprem sonrasında kullanılmak üzere toplanma alanları oluşturuldu önce, ama sonra artan nüfusa ve yerleşime doğru orantılı olarak artması beklenen deprem toplanma alanları rant uğruna imar tadilatları ile yapılaşmaya açılarak iş merkezlerine, AVM'lere, rezidans alanlarına dönüştürüldü.

Kentsel Dönüşüm gibi son derece gerekli bir mücadele aracı, afet riski taşıyan alanlardaki yerleşim yerlerinin taşınması, afet riski taşıyan yapıların güçlendirme yoluyla depreme dayanıklı hale getirilmesi ya da yıkılıp yeni deprem yönetmeliğine uygun olarak inşa edilmesi gibi amaçlara hizmet etmesi beklenirken kent merkezlerindeki eski yerleşimlerin rant alanlarına dönüştürülmesinin yasal zemini oldu. Kentsel dönüşüm projeleri yurt genelinde yüksek risk içeren bölgelerden değil, yüksek rant içeren bölgelerden başlatıldı. 5-10 yıllık binaların yıkılıp rant getirisi yüksek yapılara dönüştürüldüğüne tanıklık ettik.

Yapı Denetim Yasası çıkarıldı. Kamusal olması gereken yapıların denetimi işi, ticari firmalar olan yapı denetim kuruluşlarına teslim edildi. Odalarımızın kamu yararı anlayışıyla yerine getirdikleri üyeleri üzerindeki denetim ve gözetim sorumluluğu mesleki yeterlilik, eğitim, belgelendirme hizmetleri yapı denetim süreçlerinden dışlandı.

Büyük beklentilerle hazırlanan Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planının gerekleri yerine getirilmedi. Başta okul ve hastaneler olmak üzere, Türkiye'deki bina envanteri çıkarılmadı. Mevcut yapılar hasar görülebilirlikleri ve riskleri esas alınarak gruplandırılmadı. Gerek İzmir'de gerekse Türkiye genelinde mevcut yapı stokunda gözle görünür bir iyileştirme yapılamadı. Konutları bırakın deprem sonrasında acil kullanılması gereken hastaneler gibi okullar gibi kamu yapıları dahi depreme dayanıklı hale getirilmedi.

99 Depremlerinden sonra çıkarılan Deprem Yönetmeliği'nde yapılan değişikliklerle gerek tasarım kriterleri, gerek malzeme kalitesi gibi konularda görece bir yapı kalitesi yükselmesi gerçekleştiyse de denetim süreçlerindeki eksiklikler bu tarihten sonra üretilen yapıların da güvenliğine yönelik kaygıları artırdı.

Dolayısıyla 99 yılından sonra yapılan tüm yapıları güvenli bulmuyoruz. Tıpkı daha öncesinde yapılan bütün yapıları güvenli bulmadığımız gibi. Bu nedenle tüm yapılar titizlikli bir teknik incelemeden geçirilmek zorundadır.

17 Ağustos Depremi'nden alınması gereken en büyük ders, coğrafi riskler göz ardı edilerek kurulan şehirlerin, plansız-çarpık kentleşmenin ve mühendislik hizmeti almayan yapıların insanlar için büyük tehdit oluşturduğuydu. Ama ne yazık ki siyasi rant uğruna "imar barışı" adı altında çoğunluğu hiç mühendislik hizmeti almamış 10 milyonun üzerinde yapı kayıt altına alındı. Bu imar cinayeti niteliğinde yasayla İzmir'de de 672 bin kaçak binaya ruhsat verildi.

Depreme hazırlığın kriz yönetimi boyutları da var elbette. Halkımızın deprem gerçeği ile yaşamayı öğrenmesi için Kızılay, Sivil Savunma Müdürlükleri gibi kurumların öncülüğünde verilmesi gereken eğitimler gibi... Afet sonrası yardımların organizasyonu gibi... Kesintisiz iletişimin sağlanması gibi... Bu çalışmalarda da son derece yetersiz kalındığı yine yaşanan son depremlerde açıkça gördük.

Evet, 30 Ekim depremi sonrası arama kurtarma ekipleri hızla olay mahalline sevk edilmiş ve takdir edilecek bir çalışma sergilemişlerdir. Ayrıca Çadır Kentin kurulması ihtiyaçların karşılanması konularında başarılı çalışmalar yapılmıştır. Fakat hem merkezi düzeydeki hem yerel düzeydeki kurumlar arasında hızlı ve güvenli haberleşme ve koordinasyonun varlığı, ulaşım sistemlerinin çalışabilir olduğu, tahliye koridorlarının varlığı, toplanma ve barınma alanlarının varlığı, sevk ve idaresi ile hasar tespit çalışmalarının koordinasyonu tartışılır noktadır. Ayrıca Kamu hizmet binalarının durumları ortadadır.

Değerli Katılımcılar,

İzmir'de yaşadığımız bu deprem uyarıcı niteliktedir. 30 Ekim Seferihisar depreminin İzmir için beklenen deprem olmadığı, ivme değerleri itibarıyla beklenen depremin dörtte biri oranında olduğu biliniyor.

Bu haliyle bile 118 can kaybına 1035 kişinin yaralanmasına yüzlerce ağır ve orta hasarlı binaya ve milyonlarca liralık mal kaybına sebep olmuştur.

1999 yılında yayınlanan RADIUS Projesi kapsamında yapılan deprem senaryolarına göre İzmir'deki 180 bin binadan 45 bininde orta ve ağır

hasar oluşacağı, can kaybının 6.300 yaralı sayısının ise 74.000 olacağı ön görülmüştü.

Bu boyutlarda tahribata sebebiyet verecek bir depremin 30 Ekim’de olmamış olması İzmir için bir şanstır diyebiliriz. Doğa bizlere, bedeli ağır olsa bile, güçlü bir mesaj vermiştir. Bunu artık anlamamız gerekmektedir.

Depreme hazırlıklı olmak yer seçiminden başlayarak imar planlarının afet riskine göre hazırlanmasına, içinde yaşadığımız binaların tasarım, inşaa, denetim ve bakım süreçlerine, halkın deprem konusunda eğitilmesine, deprem öncesi, deprem esnası ve sonrasında yapılacak çalışmalara kadar geniş bir halkayı kapsıyor.

Bu halkanın herhangi birindeki zayıflık, diğer önemleri de işe yaramaz hale getirmektedir. Dolayısıyla depreme hazırlıklı olmak bütünüyle bir devlet politikasıdır. Ülkeyi ve toplumu depreme karşı hazırlıklı hale getirmek siyasi iktidardan başlayarak devlet kurumlarının ve yerel yönetimlerin ortak sorumluluğudur.

Yıllarca her platformda dile getirdiğimiz taleplerin altını bir kez daha çizerek konuşmamı sonlandırayım: Depreme dayanıklı yerleşim alanları ve yapılar tasarlanmanın, üretmenin, deprem hasarı ve can kayıplarının azaltılmasının bilinen tek yolu mühendis, mimar ve şehir plancılığı hizmetlerinin eksiksiz bir şekilde uygulanmasıdır. Denetimsiz ve kaçak yapılaşmaya derhal son verilmelidir. İmar afları yasaklanmalıdır.

Deprem öncesi, deprem sırası ve sonrasında yapılacak çalışmalara ilişkin kamu yararı ve ülke çıkarını gözeten ulusal bir deprem politikası belirlenmeli, bu çerçevede bir Ulusal Deprem Stratejisi ve Türkiye Deprem Master Planı hazırlanmalıdır. Ülkemizin deprem ve afet planları geliştirilmeli, deprem zararlarını azaltma önlemleri, İmar Yasası ve diğer ilgili mevzuatlara yansıtılmalı, kent planlaması, yapı üretimi ve yapı denetimi konusu bütünlüklü bir şekilde ele alınmalı, ülkemiz yapı stokunda gerekli mühendislik incelemeleri yapılarak riskli yapılardaki risklerin giderilmesi çalışmaları ivedilikle başlatılmalıdır. Yapı Denetimi ile ilgili kamusal yapılanmalarda TMMOB ve bağlı Odalar, görev, yetki ve sorumlulukları tanımlanarak temsil edilmelidir.

Ülkemizde her doğa olayının bir felakete dönüşmesinin ardında daha fazla rant uğruna insan yaşamını ve bilimsel gerçekleri hiçe sayan, piyasa güçlerinin çıkarlarını halkın çıkarlarının üstünde gören siyasal yaklaşımlar yatmaktadır.

Çözüm toplumcu politikalarından ve bu doğrultuda mücadeleyi ve dayanışmayı büyütmeğe geçmektedir! Bu mücadeleye ve dayanışmaya katkı veren tüm kurum, kuruluş ve yurttaşlarımızı dostlukla selamlıyorum. Bugünkü çalıştayımızın güvenli şehirlerde, güvenli binalarda yaşayabilme konusunda çabalarımıza katkı vereceğine inancım ile hepimize kolaylıklar diliyorum.

Emin KORAMAZ

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

“TÜRKİYE’DE TARIM ÖĞRENİMİNİN 175. YIL DÖNÜMÜ”

10 Ocak 2021, Çevrimiçi Etkinlik

Sayın Konuklar, Değerli Arkadaşlar

Hepinizi Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu adına dostlukla selamlıyorum. Tarım Haftası etkinlikleri kapsamında ülkemizde tarımsal öğrenimin başlangıcınının 175. Yıldönümü vesilesiyle gerçekleştirilen bu etkinlikte aranızda olmaktan mutluluk duyuyorum. 1846 yılında eğitime başlayan Mekteb-i Zirai Şahane’den bu yana ülkemizde tarımsal eğitim ve öğretime katkı veren kurum, kuruluş ve kişileri saygı ve minnetle anıyorum.

Ne yazık ki uzun süreden bu yana etkinliklerimizi ekran başından gerçekleştirmek zorunda kalıyoruz. Umarım 2021 yılı salgının tümüyle sona erdiği, hepimizin yeniden yüz yüze, yan yana geldiği bir yıl olur.

Salgın nedeniyle daha fazla zaman geçirmek zorunda kaldığımız evlerimizde kıymetini anladığımız şeylerin başında temel besin maddeleri ve tarımsal ürünler geliyor. Geçtiğimiz yıl içerisinde hayatımızda vazgeçilmez sandığımız pek çok şeyden feragat etmek zorunda kalırken temel besin maddelerinin hayatımız için ne kadar vazgeçilmez olduğunu fark ettik.

İnsanlar işte geçiremediği zamanı mutfakta ve bahçede geçirdi. Kendi ekmeğini yapmanın, kendi biberini-domatesini yetiştirmenin keyfini ve aynı zamanda zorluğunu yaşadı. İnsanlar arasında tohum takası arttı. Ata tohumunun kıymeti anlaşıldı.

Salgın döneminde evlerin bahçelerinde, balkonlarında birden bire farkına varılan bu zorlukları siz ziraat mühendisleri yıllardır çok büyük ölçekte yaşıyorsunuz zaten. Bu etkinlikte de hem tarım eğitiminin hem de tarım sektörünün içinde bulunduğu sorunları dile getireceksiniz.

Umuyorum burada dile getirilen sorunları ortadan kaldırmamızı sağlayacak ortak çözümlere ulaşır, hayatlarımızdaki yeri giderek artan tarımsal üretimi risk altından kurtarabiliriz.

Değerli Arkadaşlar,

Bugünkü etkinlik Türkiye’deki tarımsal öğrenimin köklü bir geçmişe dayandığının altını çiziyor. Bir eğitim geleneği yaratabilmenin, bu geleneği koruyup sürdürebilmenin önemini vurguluyor.

Ülkemiz ne yazık ki köklü kurumları koruyup sürdürebilmek konusunda pek başarılı değil. Kurumlarımızı köklerinden koparmak, gelenekleri ortadan kaldırmak, kurumsal hafızayı yok etmek sistematik bir devlet politikası haline geldi. Eğitim kurumları da bu yok edici politikadan payını alıyor.

Bunun son örneklerinden birisi, kökleri neredeyse Mekteb-i Zirai Şahane kadar eskiye dayanan, 158 yıllık bir Eğitim-Öğretim kurumu olan Boğaziçi Üniversitesi'ne kurumla hiçbir bağı olmayan bir ismin rektör olarak atanması oldu. Akademik çalışmalarından çok siyasal geçmişiyle bilinen bir ismin rektör olarak atanması başta öğretim üyeleri ve öğrenciler olmak üzere tüm Boğaziçi Üniversitesi camiasının tepkisiyle karşılandı.

Bildiğiniz gibi YÖK'ün kuruluşuna kadar üniversite rektörleri, Fakülte Profesörler Kurulları içinde yapılan seçimlerle yapılıyordu. 12 Eylül Darbesi sonrasında kabul edilen Yükseköğretim Kanunuyla beraber Rektörlerin YÖK'ün belirleyeceği isimler arasından Cumhurbaşkanının atayacağı kabul edildi.

Boğaziçi Üniversitesi, darbeyle getirilen bu atama usulüne karşı kendi kurumu içinden seçim yaparak rektörlük belirleme esasında ısrar etti ve bunun sonucunda yeniden seçim usulüne geri dönüldü.

2016 yılında yayınlanan OHAL KHK'sı ile Rektörlük Seçimleri bir kez daha kaldırıldı ve tıpkı 12 Eylül darbesi sonrasında olduğu gibi rektörlerin YÖK teklifi ile Cumhurbaşkanı tarafından atanması usulüne geri dönüldü.

Bu antidemokratik uygulama Üniversite Rektörlerinin tümüyle Cumhurbaşkanına ve iktidar partisine bağlı hale gelmesinin yolunu açtı. Bugün ülkemizde bulunan 20 Üniversite rektörü, bir dönem AKP içinde aktif siyaset yürütmüş isimlerden oluşuyor.

Bizler elbette insanların siyasal tercihleri ve siyasal faaliyetleri ile ilgilenmeyiz. Bizi ilgilendiren şey, üniversite kurumunun en başında yer alan kişinin bu görev için yeterliliğinin ölçütünün akademik liyakat değil, siyasal sadakat haline gelmesidir.

Bizi ilgilendiren şey kurumların demokratik geleneğinin yok edilmesidir. Bizi ilgilendiren şey üniversitelerin özerk eğitim-öğretim kurumları olmaktan çıkartılıp, parti kurulları olarak görülmeye başlanmasıdır.

Bu duruma itiraz eden Boğaziçi Üniversitesi camiası günlerdir eylem yaparak seslerini duyurmaya çalışıyor. Cumhurbaşkanı ve yandaşları ise öğrencilerin ve öğretim üyelerinin bu haklı tepkisini teröristlikle nitelendiriyor. Oysa asıl terörizm, demokratik temayüllerin, demokratik

kurulların ortadan kaldırılması, bunun yerine tepeden inmeciliğin dayatılmasıdır.

Değerli Arkadaşlar,

Bugün her ne kadar tarımsal öğretimin 175. Yılı'nı kutluyor olsak da, ne yazık ki ülkemizdeki ziraat fakültelerinde verilen eğitim ve öğretim, 175 yıllık bilgi birikimini ve teknik gelişmeyi yansıtmamaktadır. Bunun en büyük nedeni, plansız ve kontrolsüz biçimde artan fakülte, program ve öğrenci sayısıdır. Türkiye'nin yükseköğretim altyapısı, toplumsal örgütlenmesi, sınai ve zirai yapısı bu kontrolsüz genişlemeyi nitelikli ve üretken bir güce dönüştürmekten çok uzaktır.

AKP hükümetleri döneminde çoğunlukla seçim yatırımı olarak hayata geçirilen "Her İle Bir Üniversite" projesi ile ülkemizdeki yükseköğretimin en önemli problemlerinden biri olan "eğitim kalitesi ve standardı" sorunu yaygınlaştırılmış, üniversiteler arası uçurumlar giderek derinleşmiştir. Üniversitelerin ve öğrencilerin sayısı arttıkça, özellikle mühendislik, mimarlık, şehir plancılığı gibi teknik bölümler için gerekli alt yapı, laboratuvar ve uygulama sistemleri açığı daha da büyümüştür.

Ülke ihtiyaçlarıyla, tarım ve sanayi politikalarıyla bağdaşmayan yükseköğretim planlaması nedeniyle üniversite mezunları işsizliğe mahkum edilmiştir. Aralarında çok sayıda ziraat mühendisinin de bulunduğu yüzbinlerce mühendis, mimar ve şehir plancısı, mezun olduğu alan dışında çalışmak zorunda kalmakta, yüzbinlerce mezun ise hiç iş bulamamaktadır.

Değerli Arkadaşlar,

Altını çizmek istediğim bir diğer unsur ise tarımsal üretimde yaşanan sorunlar ve kıtlık. Kıtlık kavramı çok eski zamanlara ait bir olguymuş gibi görünse de, özellikle küresel iklim değişikliği, bilinçsiz kullanılan tarım kimyasalları, yanlış tarım politikaları ve en önemlisi de küresel tarım tekellerinin çıkarları nedeniyle son yıllarda sıklıkla kıtlık sorunuyla karşılaşmaktayız.

IMF, Dünya Ticaret Örgütü, Dünya Bankası gibi kuruluşların, tarım ve gıda alanında kamusal üretim ve denetimi ortadan kaldırmaya yönelik dayatmaları, ülkeleri ve üreticileri tümüyle savunmasız hale getirmektedir.

Son dönemde tarım alanında yaşanan en büyük trend, küçük üreticiliğin tasfiye edilmesi ve tarımsal üretimin büyük sermaye şirketlerinin

kontrolü altına girmesidir. Örgütsüz küçük üreticiler, piyasa süreçlerine egemen olan çok uluslu şirketler karşısında çaresiz kalmaktadır. Tarımın giderek teknolojikleşmesi ve tedarik zincirleriyle iç içe geçmesi, küçük üreticilerin rekabet gücünü ortadan kaldırmıştır.

Ülkemizde de benzer bir süreç yıllardır işletilmektedir. Yasa değişiklikleri, özelleştirmeler, gıda alanındaki kamu kurumlarının tasfiyesiyle yaşanan talan süreci ülkemizdeki tarımsal üretimi ve tarım üretimiyle geçinen toplumsal kesimlerin hayatını sürdürülemez noktalara getirmiştir.

Daha iki gün önce Niğde'deki çiftçilerin Tarım Bakanına isyanı kameralara yansıdı. Niğdeli çiftçinin "vallahi battık, billahi battık" isyanı Türkiye'nin dört bir yanındaki çiftçilerin, küçük üreticilerin ortak duygusunu ve durumunu yansıtıyor.

Son 30 yıl içinde tarımsal üretimi ve çiftçileri desteklemeye yönelik çok sayıda kurumun satılması, tarımsal alana yönelik sübvansiyonların kaldırılması, tohum-mazot-gübre gibi temel girdilerin aşırı pahalalanması küçük üreticiliği sürdürülemez hale getirdi.

TMMOB olarak biz, yıllardan beri sanayiden eğitime, üretimden planlamaya, beslenmeden sağlığa, enerjiden tarıma kadar her alanda tam bağımsızlık şiarıyla politika üretiyoruz. Özellikle tarımsal anlamda dışa bağımlılığın ortadan kaldırılması, açlık ve yoksulluğun önüne geçilmesinde en önemli unsurlardan biridir. Bunun için daha önce çeşitli defalar dile getirdiğim bazı önlemlerin altını bir kez daha çizmek isterim:

- IMF ve Dünya Bankası ile Dünya Ticaret Örgütü'nün ülkemiz tarımı ve kırsal yaşam üzerindeki, genel düzenleyici işlem yapma yetkisi kaldırılmalı, her türlü dayatmalar reddedilmelidir.
- Avrupa Birliği kapsamında önerilen "Ortak Tarım ve Gıda Politikası" gibi Türkiye'nin gıda ve tarım sektörünü piyasalaştıran neoliberal yasalar kaldırılmalı. Köylü ve tüketiciden yana olan yasalar yürürlüğe sokulmalıdır.
- Yükseköğretimde, üretici ile mühendisin bağımsız bir tarım-besin modeli altında dayanışma içinde çalışacağı bir zemin yaratılmalı, ülke ihtiyaçlarına göre yerli ekim, yerli üretim ve istihdama yönelik yeniden yapılandırılması sağlanmalıdır.

Konuşmamda sıklıkla dile getirdiğim gibi tarımsal üretimin ve gıdanın hayatımızdaki yeri ve önemi giderek artıyor. Mevcut yapısıyla tarımsal

Üretimimizin bu ihtiyaı karşılamak konusunda tehlike ve tehditlerle yüz yüze olduğunun hepimiz farkındayız. Bugünkü etkinliğimizin bu tehlikeyi bertaraf edecek zm nerileri getireceğine olan inancımlla hepinizi saygı ve dostlukla selamlıyorum.

Emin KORAMAZ
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

MASKE, DEZENFEKSİYON VE AŞI GERÇEĞİ ÇALIŞTAYI

6 Şubat 2021, Çevrimiçi Etkinlik

Değerli Arkadaşlar, sevgili izleyiciler,

Salgın döneminde virüsten korunmak için gerekli malzemelerin en başında gelen “Maske” ve “Dezenfektan” üretiminde durumu takip edebilmek için TMMOB bünyesinde oluşturduğumuz çalışma grubumuz tarafından düzenlenen “Maske, Dezenfeksiyon ve Aşı Gerçeği Çalıştayı”mıza hepiniz hoş geldiniz.

Öncelikle 1 ayı aşkın zamandır Boğaziçi Üniversitesi’ne Rektör olarak atanan AKP Militanı Melih Bulu’ya itiraz eden, üniversitelerinin akademik geleneğine, demokrasiye ve liyakat ilkelerine sahip çıkan Boğaziçi Üniversitesi Akademisyenlerine, Öğrencilerine, çalışanlarına ve mezunlarına dayanışma duygularımı yollamak istiyorum.

Gösterdikleri kararlı mücadele, büyük emekler vererek yarattığımız, ayakta tuttuğumuz kurumlarımızın ve değerlerimizin iktidarın iki dudağı arasında çıkacak bir sözle, gece yarısı yayınlanan bir kararname ile yerle bir edilemeyeceğini göstermesi bakımından bizim için çok kıymetli.

Haksız biçimde tutuklanan tüm genç arkadaşlarımız derhal salıverilmesini ve en kısa zamanda Üniversitenin demokratik geleneklerine yakışır bir rektörlük seçimi yapılmasını diliyorum.

Değerli Arkadaşlar,

2019 yılı sonunda ilk olarak Çin’de tespit edilen ve hızla yayılan Yeni Tip Koronavirüs kaynaklı Covid-19 hastalığı, 1 yılı aşkın zamandır tüm dünyayı adeta kasıp kavuruyor.

Salgınla beraber alınan tedbirler nedeniyle hepimizin gündelik hayatı, yaşam tarzı, çalışma biçimi ve sosyalleşme tarzı radikal biçimde değişti.

Salgına karşı alınan tedbirler nedeniyle çeşitli dönemler sokağa çıkma yasakları ilan edildi, okullar kapatılarak uzaktan eğitime geçildi, belirli yaş gruplarına sokak kısıtlaması getirildi, yeme-içme yerleri kapatıldı, sinema ve tiyatrolara kilit vuruldu, genel kurullarımız ertelendi.

Cumhurbaşkanı mitingleri ve AKP il kongreleri dışında insanların bir araya gelebileceği hiçbir imkân kalmadı.

Son bir yılda bir yandan yasaklarla baş etmeye çalışırken diğer yandan da “marketten yaptığımız alışverişi bol köpük suyla yıkama”, “kapı kollarını dezenfektanla silme”, “sokakta karşılaştığımız arkadaşımıza kolonya ikram etme” gibi tuhaf alışkanlıklar edindik. Hepimiz kendimizi ve ailemizi koruyabilmek için elimizden gelen her türlü tedbiri almaya çalıştık.

Hepinizin bildiği gibi virüs kısa zamanda her ülkeye yayılsa da, hastalığın seyri her ülkede farklı gelişti. Hükümetlerin salgınla mücadelede tercih ettikleri stratejiler, aldıkları tedbirler, nüfus hareketleri, risk gruplarını korumaya yönelik önlemler, sağlık ve sosyal güvenlik sistemlerini işleyişi gibi konulardaki farklı yaklaşımlar hastalığın her ülkede farklı seyretmesine neden oldu.

Salgını ciddiye alan, kamuoyunu bu konuda doğru yönlendiren ve sağlık-sosyal güvenlik sistemi kamusal niteliğini devam ettiren ülkelerin, salgın ne kadar yaygın olursa olsun hastalıkla baş etme konusunda daha başarılı sonuçlar elde ettiğini açık biçimde gözlemleyebiliyoruz. Bu ülkeler sadece hastalıkla mücadele konusunda değil, salgının yarattığı sosyal ve ekonomik sorunların toplumsal sonuçlarını hafifletmek konusunda da belli bir başarı sağladılar.

Bunun tam karşısında ise neoliberalizmin en acımasız biçimiyle uygulandığı, sağlığın ve sosyal güvenliğin tümüyle özelleştirildiği, koruyucu halk sağlığı politikalarının uygulanmadığı, salgını ciddiye almayan, halkı korumak için gerekli önlemleri almayan, bilim insanlarının önerilerini kulak ardı eden hükümetler tarafından yönetilen ülkeler vardı. Dünya genelindeki ölüm vakalarının yarısından fazlası bu ülkelerde yaşandı.

Değerli Arkadaşlar,

Ülkemizde bulunan siyasi iktidarın da salgınla mücadele konusunda iyi bir sınav verdiğini söylemek mümkün değil. Pandeminin daha ilk günlerinde Cumhurbaşkanı'nın dile getirdiği “Yaşanan bu durum Türkiye ekonomisinin öne çıkması için fırsattır” yaklaşımı, iktidarın salgın dönemindeki tüm kararlarının tayin edicisi oldu. Salgın boyunca iktidar kendi önceliklerini, halkın sağlığının önüne koydu. Salgınla mücadele tümüyle sağlık sisteminin üzerine, sağlık çalışanlarının omuzlarına bırakıldı.

Hatırlayacaksınız bilim insanlarının yaygın test çağırısına rağmen uzun süre test yapılamadı, sağlık çalışanlarına koruyucu ekipman sağlanamadı, halkın kullanımı için maske-dezenfektan-kolonya bulunamadı, maske dağıtımı yapılamadı, vaka ve ölüm sayıları gizlendi.

Ekonominin çarkları dönebilsin diye emekçilerin hayatı hiçe sayıldı. Turizmi canlandırabilmek için tüm tedbirler bir kenara konuldu. İşyeri kapanan esnafa, işsiz kalan çalışana gerekli destek sağlanmadı.

Salgın döneminde bunlar gibi pek çok hata yapıldı. Bu hataların temelinde iktidarın bilim insanlarının ve meslek örgütlerinin uyarılarına kulak vermemesi, halkın sağlığına öncelik vermemesi ve halka gerçeği söylememesi yatıyor. Sürecin bilimsellikten ve şeffaflıktan uzak yürütülmesi salgının toplumsal sonuçlarını artırdı.

Salgın dönemine damgasını vuran bu hatalı yaklaşım ne yazık ki aşı konusunda da yaşanıyor. Bakanlığın aşılarda tutarsız açıklamaları, Çin'den alınan aşının etkinliği konusunda verilerin gizlenmesi, öncelikli kesimlerin belirlenmesindeki hatalar ve en çok da yaygın aşılamada konusundaki yetersizlikler nedeniyle pek çok aksaklık yaşanıyor.

Hatırlayacaksınız Bakan Bey ülkemizin günde 2 milyon aşı yapma kapasitesi olduğunu söylemişti ama ilk aşının yapıldığı günden bu yana geçen 3 haftada henüz 2 buçuk milyon kişiyi yeni geçebildik. Bu rakamın 650 bini zaten ilk üç gün sağlıkçılara yapılan aşılarından oluşuyor. Bu hızda bir aşılamada ile nüfusun tamamının aşıya erişimi 2 yıl alacaktır.

Değerli Arkadaşlar,

Salgının ilk günlerinden bugüne kadar maske, dezenfektan ve aşı konusunda yaşananlar ve mevcut durumun analizi bugünkü çalıştayımızın konusunu oluşturuyor. Aramızda konuyla ilgili uzmanlarımız var. Uzman arkadaşlarımızın görüşleri ve sizlerin katkısıyla en doğru bilgiye ulaşma konusunda mesafe kat edeceğimize, kamuoyuna en doğru bilgiyi verebileceğimize inanıyorum.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu adına bu etkinliğin düzenlenmesinde emeği olan çalışma grubumuza ve katkı veren katılımcılarımıza çok teşekkür ediyorum. Hepimize kolaylıklar ve sağlıklı günler diliyorum.

Emin KORAMAZ

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB YÖNETİM KURULU VE ODA BAŞKANLARI ORTAK TOPLANTISI

20 Şubat 2021, Çevrimiçi Etkinlik

Değerli Oda Başkanları, Sevgili Meslektaşlarım

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu adına hepinizi dostlukla selamlıyorum. TMMOB Yönetim Kurulu ve Oda Başkanları ortak toplantımıza hepiniz hoş geldiniz.

Bildiğiniz gibi 5 Ekim 2020 tarihinde aldığımız kararla, Birliğimizin Yönetim Kurulu faaliyetlerini mevcut Yönetim Kurulu ve Oda Genel Kurullarında TMMOB Yönetim Kurullarına seçilen 3 üyenin tamamının katılımıyla birlikte yürütüyoruz. Kasım ayında gerçekleştirdiğimiz 45. Dönem 5. Danışma Kurulu'muzda da bu dönemin Çalışma Programını belirledik ve bu doğrultuda örgütsel faaliyetlerimizi sürdürüyoruz.

Geçtiğimiz hafta sonu İm Koordinasyon Kurullarımızın Sekreterleriyle toplantı gerçekleştirdik. İllerde yürütülen faaliyetlerimizi ve yaşadığımız sorunları ele aldık. Bugünkü toplantımızda ise Oda başkanlarımız ile birlikteyiz. Verimli bir toplantı gerçekleştireceğimize inanıyorum.

Değerli Arkadaşlar,

Öncelikle geçtiğimiz hafta içinde, PKK tarafından rehin tutuldukları Kuzey Irak'ta katledilen 13 yurttaşımızın ailelerine sabır ve baş sağlığı diliyorum. Savunmasız insanları hedef alan bu alçakça katliamın faillerini en ağır biçimde kınıyorum. Hiçbir amaç ve hiçbir gerekçe yaşanan bu acı olayı haklı gösteremez.

Hepinizin bildiği gibi siyasi iktidar bu tür dramatik ve elim olayları, ırkçı-milliyetçi politikaları kışkırtmanın, muhalif sesleri bastırmanın ve barış talebini susturmanın bir aracı olarak kullanıyor. Yine benzer bir süreçten geçiyoruz. Fiilen iktidarın ortağı olan siyasi partinin genel başkanı HDP'yi hedef gösterdi. İçişleri Bakanı İnsan Hakları Derneği'ni suçladı. Cumhurbaşkanı sosyal medyayı olayın sorumlusu ilan etti.

Bir çoğu 6 yıldır rehin tutulan 13 polis, asker ve MİT mensubunu kurtarabilmek için bugüne kadar neden hiçbir girişimde bulunulmadığını, daha önce defalarca gerçekleştirilen araboluculuk yöntemlerine neden

başvurulmadığı, rehinelerin de bulunduğu bölgenin füzelerle vurulmasının ne kadar akla yatkın olduğu gibi sorulara hiçbir yanıt vermeyen iktidar, kendi dışındaki tüm kesimleri bu acı olayın sorumlusu ilan ederek, toplumun hedefi haline getirmek istiyor.

Siyasi iktidarın ölümler üzerinden toplumu milliyetçilik ekseninde bölmek istemesine, yaratmak istediği linç histerisiyle kardeşlik duygularını zedelemesine ve muhalefete dönük operasyon zemini oluşturma girişimlerine izin vermeyeceğiz.

TMMOB olarak bizler yıllardan bu yana silahların susturulmasından, barıştan ve kardeşlikten yana olduğumuzu her defasında tekrarlıyoruz. Bu topraklarda güçlü tarihsel ve toplumsal kökleri olan kardeşlik bağlarının şiddete, saldırganlığa ve ölüme dayalı yöntemlerle tahrip edilmesine karşı olduğumuzun altını çiziyoruz.

Yıllardır savunduğumuz bu görüşlerimizi savunmaya devam edeceğiz. Ölümün karşısında yaşamdan, düşmanlığın karşısında kardeşlikten, şiddetin karşısında barıştan yana duran duruşumuzu daima koruyacağız. Kimse bizi bu meseleler üzerinden sınamaya, tartmaya kalkmasın. TMMOB'nin bu konudaki tutumunu sorgulamak hiç kimsenin, hele hele iktidarın estirdiği ırkçı, faşizan rüzgarın etkisiyle savrulan kesimlerin haddine değildir.

Değerli Arkadaşlar,

Bildiğiniz gibi Türkiye'nin iki ayrı gündemi var. İlki hiç değişmeyen ama giderek ağırlaşan işsizlik, yoksulluk ve hayat pahalılığı eksenindeki halkın gündemi; ikincisi ise her hafta Cumhurbaşkanı'nın konuşmasıyla değişen sarayın gündemi.

Yıllardır uygulanan neoliberal politikaların ve sıcak paraya dayalı ekonomik işleyişin ürünü olarak ortaya çıkan kriz, uzun yıllardan bu yana halkın değişmeyen gündemi durumunda. 2018 yılında yaşanan kur dalgalanması, krizin hem siyasi iktidar hem de halk kesimleri açısından sürdürülebilirliğini tümüyle bitirdi.

2018 yılında cari açığın ve dış borç yükünün yarattığı riskler sıcak para girişini durdurunca, ekonominin çarkları dönmez hale geldi. Yaşanan güvensizlik ortamında kur hızla arttı, ithalata dayalı ürünlerde maliyetler ve fiyatlar arttı, maliyetlerin artması ile yaşanan talep daralması nedeniyle işletmeler kapandı, büyük bir işsizlik ve hayat pahalılığı dalgası ortaya çıktı.

Ekonomik durgunluk, iflaslar, borçlanma ve yoksullaşmayla büyüyen bu kriz dalgası, pandemi dönemiyle birlikte kalıcı bir hal kazandı. Caddelerdeki dükkanların neredeyse yarısında satılık tabelası asılmış durumda. Ayakta kalabilen işletmelerin ne kadar zamanda toparlayabilecekleri belli değil. İşten çıkarma yasağı nedeniyle günde 45 liraya çalışıyor görünen işçilerden ne kadarının işine geri dönebileceği bilinmiyor. Talep yaratmak için bol kesede dağıtılan kredilerin ne kadarının ödenebileceği, ne kadarının batık kalacağı meçhul.

Borcunu ödeyemeyen, geçimini sağlayamayan insanların aileleriyle beraber intihar ettiklerine dair haberler basına yansıyor. Esnafın, çiftçinin, işçinin dayanabilecek durumu kalmadı. İnsanlar karnını doyurabilmek için akşam pazarlarından, marketlerin arka kapılarından meyve sebze toplar duruma geldiler.

Siyasi iktidar yaşanan bu kahredici sorunu çözebilecek hiçbir somut adım atmıyor. Adım atmadığı gibi de kendi ürettikleri istatistikler üzerinden kurdukları pembe tablolarla insanları kandırmaya çalışıyor.

Siyasi iktidara göre işsizlik her geçen gün düşüyor, ekonomimiz her çeyrekte büyüme rekorları kırıyor, halk görülmemiş bir refah içinde yaşıyor, dünya aşı konusunda bizi örnek alıyor, salgınla en güzel mücadeleyi biz veriyoruz, ülke olarak maşallah aya çıkıyoruz...

Ne diyordu Nazım Usta:

*“ses yalan söylüyorsa,
söz yalan söylüyorsa,
ellerinizden başka her şey, herkes yalan söylüyorsa,
elleriniz balçık gibi itaatli,
elleriniz karanlık gibi kör,
elleriniz çoban köpekleri gibi aptal olsun, elleriniz isyan etmesin
diyedir.”*

Değerli Arkadaşlar,

Siyasi iktidar ellerimiz isyan etmesin diye sadece yalan başvurmuyor, baskı ver zorbalığı da ziyadesiyle kullanıyor.

Ülkenin emniyet güçleri halkın huzurunu sağlamak için değil, saraylıların rahatını korumak için çalışıyor. Yargı organları adaleti sağlamak için değil, sarayın talimatlarını yerine getirmek için çalışıyor. Devlet

kurumları halka hizmet etmek için değil, saray partisinin işlerini görmek için çalışıyor.

AİHM'in "siyasi tutuklu" olduğunu açıkça ilan ettiği ve salıverilmesi kararına vardığı Selahattin Demirtaş, adeta bir rehine gibi hapsedilmeye devam ediyor. İktidar, AİHM kararı beni bağlamaz diyor.

1210 gündür hukuksuz biçimde cezaevinde bulunan Osman Kavala ile ilgili Anayasa Mahkemesi, "hak ihlali yoktur" kararı veriyor.

Gezi Direnişinden defalarca beraat eden arkadaşlarımız, sudan gerekçelerle sürekli olarak yeniden yargılanıyorlar.

Kamu görevinden ihraç edilen arkadaşlarımız 4 yılı aşkın zamandır OHAL Komisyonu'nda bekletiliyorlar.

Bunca haksızlık ve hukuksuzluk karşısında sesini çıkaran tüm kesimler ise polis şiddetiyle yüz yüze geliyor. Tazminatını almak için Ankara'ya yürümek isteyen maden işlerinin önü kesiliyor. Toprağına sahip çıkmak için direnen köylüler yerlerde sürükleniyor. Şiddetsiz bir dünyada eşit biçimde yaşamak isteyen kadınlar saldırıya uğruyor. Basın açıklaması yapmak isteyen kamu emekçileri dağıtılıyor. Öğrenciler coplanıyor. Sokağa çıkan herkes, sesini yükselten her kesim teröristlikle, bölücülükle suçlanıyor.

Yalan ve zorbalık üzerine kurulu bu yönetim anlayışı kimi zaman hiç beklemediği tepkilerle de karşılaşabiliyor. Bunun en son ve güzel örneğini Boğaziçi Üniversitesi'nden gördük. Parti militanı bir öğretim üyesinin, dışarıdan rektör olarak Boğaziçi Üniversitesi'ne rektör olarak atanmak istenmesine karşı Boğaziçi Üniversitesi akademisyenlerinin ve öğrencilerinin ir buçuk aydır sürdürdüğü direniş iktidarın tüm dengesini bozdu.

İktidar yıllardır olduğu gibi bu direnişi de yalan, baskı ve zorbalıkla sindirmek istedi ama bunda şimdiye kadar başarılı olamadı. İktidarın tüm bu güç ve şiddet gösterisine rağmen mücadelelerinden geri adım atmayan hocalarımızı ve öğrencilerimizi dayanışma duygularıyla selamlıyorum.

Değerli Arkadaşlar,

Ülkede demokrasi bu denli ayaklar altında değilmiş, özgürlükler bu denli kısıtlanmamış, hukuk bu denli çiğnenmemişmiş, insan hakları bu denli

ihlal edilmeyormuş gibi siyasi iktidar bir de “Yeni Anayasa” tartışması ortaya attı.

Siyasi iktidar 2010 yılında yaptığı Anayasa Değişikliği ile Yüksek Yargı kurumlarını ele geçirerek hukuk devletini ortadan kaldırdı. 2017 yılında yaptığı Anayasa Değişikliği ile de Parlamenter Demokrasiyi ortadan kaldırarak “Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi” adıyla tek adam rejimini inşa etti.

Bugüne kadar tüm yasal ve anayasal değişiklikleri kendi iktidarını mutlaklaştırmak için yapan, her seferinde daha da büyüttüğü yetkilerini sınırsız ve sorumsuz biçimde kullanan AKP iktidarının bu ülkeye verebileceği, vaat edebileceği hiçbir şey kalmamıştır.

AKP iktidarının anayasa değişikliği tartışmasına herhangi bir biçimde icabet etmek, bu ülkeye ve halka yapılacak en büyük kötülük olacaktır. Tarih bu hatayı yapanları asla affetmeyecektir.

TMMOB olarak bizler hem 2010 hem de 2017 Referandumlarında tavrımızı açık biçimde ortaya koyduk ve ülkeyi bugün uçurumun kenarına kadar sürükleyen değişikliklerin yapılmaması için elimizden geldiğince mücadele ettik. Bu bizim toplumsal sorumluluğumuzun gereğidir ve bu sorumluluk uyarınca mücadele etmeye devam edeceğimize hiç kimsenin şüphesi olmasın.

Bu anlayış ve kararlılıkla hepimizi bir kez daha dostlukla selamlıyorum. Bugün yürüteceğimiz tartışmaların önümüzdeki dönemde mücadelemize katkı vereceğine olan inancımla, hepimize kolaylıklar diliyorum.

Emin KORAMAZ

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB, TTB BASIN AÇIKLAMASINA DESTEK VERDİ

5 Nisan 2021, ANKARA

Değerli hekim arkadaşlar, sevgili basın emekçileri

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Salgınla mücadele sürecinde hayatını kaybeden tüm sağlık çalışanlarını saygıyla anıyorum.

Halkın sağlığını koruyabilmek için, ölümleri durdurabilmek için kendi bedenini yaşama ölüm arasında koyan sizlere tüm toplum olarak çok büyük bir minnet borcumuz var.

Hepimiz biliyoruz ki salgının en başından itibaren bilimin sesine kulak verilseydi, hekimler dinlenseydi, Türk Tabipleri Birliği'nin uyarıları dikkate alınsaydı bu denli büyük kayıplar, bu denli büyük acılar yaşamayacaktık.

Ne yazık ki siyasi iktidar, ekonominin çarklarını döndürebilmek için, kendi deyişle "salgını fırsata çevirebilmek" için tüm uyarıları kulak arkası etti.

Fabrikatörleri sevindirmek için burun buruna çalışılan tesisler açık tutuldu, özel okul sahiplerinin sevindirmek için milyonlarca öğrenci ve öğretmen okullara gönderildi, turizm şirketlerini sevindirmek için vaka sayıları gizlendi.

Sermaye kesimini mutlu etmek için atılan her adım, halkı salgın karşısında daha savunmasız hale getirdi. Virüsün yaygınlaşması için elverişli ortamlar yaratıldı.

Siyasi iktidarın bütün bu vurdumduymazlığı sonucunda salgınla mücadelenin tüm yükü sağlık çalışanlarının omuzlarına yüklendi.

Normalleşme adı altında atılan her adım salgının daha da büyümesine, toplumun daha savunmasız hale gelmesine ve elbette sağlık sistemimizin tümüyle tıkanmasına neden oluyor.

Salgının en başından bu yana pek çoğumuz yakın arkadaşlarımızı, akrabalarımızı, sevdiğimiz insanları kaybettik. Bizlere bu denli büyük acılar ve kayıplar yaşatmaya kimsenin hakkı yok.

Ülkemizin en parlak, en değerli kesimleri olan hekimlerimizin gözlerimizin önünde bir bir eksilmesini artık kabullenemiyoruz.

Siyasi iktidarı hekimlerin sesine kulak vermeye çağırıyoruz. Salgınla etkin mücadele edebilmek için Türk Tabipleri Birliğinin uyarılarına kulak vermeye çağırıyoruz.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği olarak hekimlerin onurlu mücadelesinin yanındayız, iyi ki varsınız.

Emin KORAMAZ

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

UMUT YAN YANA

1 Mayıs 2021, Ortak Etkinlik

İşçi sınıfının birlik, mücadele ve dayanışma günü olan 1 Mayıs İşçi Bayramı'na bu yıl da salgın nedeniyle uygulanan kısıtlamaların gölgesinde giriyoruz.

Özlediğimiz meydanlara bu sene de çıkamıyoruz. Bu sene de dost yüzlerini göremiyoruz omuz başlarımızda. Boğazımızı patlatırcasına haykıramıyoruz sloganlarımızı.

Yumruklarımızı bir şimşek gibi uzatamıyoruz gökyüzüne, sert adımlarımızla yeri döğercesine çekemiyoruz halayımızı. Yan yana gelmenin coşkusuyla öfkemizi umuda, hiddetimizi sevince, tereddüdümüzü dirence çeviremiyoruz bu sene de...

Oysa birbirimize, birbirimizin desteğine en çok ihtiyaç duyduğumuz zamanlardan geçiyoruz. Telifisi zor yaralar açan büyük kayıplar yaşadık hepimiz, büyük sıkıntılar çektik. Kimimiz sevdiklerimizi kaybetti, kimimiz sağlığını kaybetti, kimimiz işini kaybetti, kimimiz birikimlerini kaybetti, kimimiz yıllarca emek verdiği işyerlerini kaybetti. Kimimiz geçmişini, kimimiz geleceğini kaybetti.

Biz işçiler, emekçiler, üretkenler, alın teriyle geçinenler kaybederken, bir avuç sermaye sahibi daima kazandı. Servetlerine servet kattılar. Zenginlikleri katlandı. Araştırmalara göre pandemi döneminde dünya çapındaki dolar milyarderlerinin serveti %54, en zengin 20 ismin serveti ise %68 artmış.

Üreten emekçinin alınterinden çalmadılarsa, karın tokluğuna çalışanların boğazından kismadılarsa bu servetin kaynağı nereden geliyor?

Pandemi döneminde emeğimizden çalınan, emekçilerden esirgenen ne varsa sermayenin ihtiyaçlarına seferber edildi. Sömürü çarkları dönsün diye emekçilerin hayatları feda edildi.

İşinden olan emekçiye, dükkanını kapatan esnafa insanca yaşayabilecekleri bir destek sunulmazken, sermaye sahiplerinin bir dedikleri ikiletildi. Vergileri affedildi, borçları ötelendi, kredi muslukları açıldı, kamusal kaynaklar kullanımlarına sunuldu.

Salgın değil, doymak bilmeyen sömür genlerine aç gözlülüğüydü hayatlarımızı bu denli karartan! Salgın değil, sermayenin doyumsuzluğuydu bizleri aşıımızdan, ekmeğimizden eden!

Bugün yeryüzünün en tehlikeli, en yaygın, en ölümcül virüsü kapitalizmdir. Kapitalizm sadece emeğimize, emeğimizle yarattığımız artı değere el koymaz, bedenlerimize de el koyar. İlişkilerimize, hayallerimize, geleceğimize el koyar kapitalizm. Kapitalizm doğamıza el koyar, denizlerimize, kıyılarımıza, derelerimize, ormanlarımıza el koyar. Ve el koyduğu her şeyi tüketir, çürütür...

Bugün güzel olan ne varsa, sermayenin yağmasından ve talanından kurtarabildiklerimizdir. Bugün bozulmamış ne varsa, kapitalizm virüsünden sakınabildiklerimizdir...

Dünyamıza ve insanlığa musallat olan bu kapitalizm virüsünden kurtuluşumuzun yegane yolu ise dayanışmadır, örgütlenmedir, mücadeledir.

Mücadeleyi, örgütlenmeyi ve dayanışmayı büyütebilmek için, hiç olmazsa umutlarımızı yan yana getiriyoruz bu 1 Mayıs'ta! Eşit, özgür, demokratik, bağımsız ve laik bir ülke kurma umudumuzu; barış içinde, kardeşçe ve insanca yaşama umudumuzu; sınıfsız, sınırsız, sömürsüz bir dünya umudumuzu yan yana getiriyoruz bu 1 Mayıs'ta!

Emeğimizi ve alın terimizi çalanlara karşı, milyonları açlığa ve yoksulluğa mahkum edenlere karşı, halkı baskı ve zorbalıkla sindirmeye çalışanlara karşı, faşizan tek adam rejimine karşı yan yana, omuz omuza mücadele edeceğimiz günlerin hasreti ve umuduyla, yaşasın 1 Mayıs! Yaşasın emek, barış ve demokrasi mücadelemiz!

TAKSİM DAYANIŞMASI BASIN TOPLANTISI: GEZİ BU ÜLKENİN GELECEĞİDİR!

10 Mayıs 2021

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği adına hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Bu ülkenin en görkemli halk hareketlerinden birisi olan Gezi Direnişini sekizinci yılında coşkuyla selamlıyorum.

Bizler aradan geçen sekiz yıla rağmen Gezi Direnişini nasıl unutmadıysak, iktidar sahipleri de unutmamış görünüyor. 2014 yılından bu yana her yıl çeşitli vesilelerle konu bizzat iktidar tarafından gündeme getiriliyor ve hem bizim için hem de kamuoyu için direnişin anılarını tazeleniyor.

Gezi’de gözaltına alınan arkadaşlarımıza ilişkin ilk dava 2014 yılı Mart ayında açılmış ve 2015 yılı Şubat ayında beraatle sonuçlanmıştı.

Bildiğiniz gibi, kişilerin aynı suçlamayla yeniden yargılanamayacağı hususu, hukukun evrensel ilkelerinden biridir. Buna rağmen, arkadaşlarımız hakkında 2019 yılında yeniden dava açıldı.

Üstelik bu davanın iddianamesi, FETÖ firarisi savcının hazırladığı iddianame ve dönemin FETÖ üyesi emniyet mensuplarının hukuksuz biçimde elde ettikleri yasadışı deliller yeniden kıymetlendirilerek kullanılarak hazırlandı. Bu temel hukuksuzluğa rağmen, geçtiğimiz yıl Şubat ayında arkadaşlarımız bir kez daha beraat ettiler.

Ne yazık ki, İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 3’üncü Ceza Dairesi skandal bir karar vererek, iki kez beraat eden arkadaşlarımızın üçüncü kez yargılanmasını istedi.

Bu hukuki değil, apaçık siyasi bir karardır. Siyasi iktidar, her defasında hedef aldığı Gezi Direnişini kriminal bir vaka, bir suç eylemi olarak gösterebilmek için bu davadan yargılanan arkadaşlarımızın beraat etmesini istemiyor. Yargıyı da bu doğrultuda araç olarak kullanıyor.

Oysa Gezi Direnişi hem kamuoyu vicdanında, hem tarih içinde, hem de hukuk önünde masumiyetini ve haklılığını defalarca kanıtlamıştır.

Başta iktidar olmak üzere hiç kimsenin bu onurlu halk hareketine kara çalmaya hakkı yoktur. Gezi’de kaybettiğimiz gençcik arkadaşlarımız hatıralarını kirletmeye çalışmak kimsenin haddine değildir.

Daha önce de ifade ettiğimiz gibi AKP’nin bu dava ile beklentisi toplumsal muhalefeti baskı altında tutmaktır. Bunu da kerameti kendinden menkul bir terör tanımlaması ve dış güçler zııvalığı ile yapmaktadır. Kendinden olmayan herkesi terörist ilan eden, kendisine yönelik tüm eleştiri ve eylemleri terör eylemi olarak gören siyasi iktidar, hukuku da bu kirli propagandasının aracı haline getirmiştir.

Gezi Direnişii bu topraklarda ağaca, doğaya ve kamusal mekânlara sahip çıkma iradesinin, geleceği kazanma mücadelesinin zirvesidir. Gezi Direnişii insanlığın ortak değerlerine, haklara ve özgürlüklere, dayanışmaya sahip çıkmanın hikâyesidir. Gezi direnişii toplumun her kesiminden insanın bir arada yaşamasının, paylaşmasının ve dayanışmasının en güzel örneğidir. Gezi direnişii katılımcılığın, yaratıcılığın ve doğrudan demokrasinin ifadesidir. Siyasi iktidarı asıl korkutan da zaten Gezi’de kolektif olarak ortaya çıkardığımız bu değerlerdir.

Arkadaşlarımız yargılanırken, aslında bu değerler yargılanmak istenmektedir. Gezi Davası ülkeniz geçmişinde yaşananlara ilişkin bir dava değil, ülkenin geleceğini kuracak eşitlikçi, özgürlükçü, demokratik değerlere karşı bir davadır. Çünkü iktidar da biliyor ki, Gezi bu ülkenin geleceğidir.

Bizler Gezi’den en parlak ifadesini gördüğümüz bu ülkenin aydınlık değerlerine ve geleceğine sahip çıkmaya devam edeceğiz. Bizler Gezi Davasında yargılanan arkadaşlarımıza sahip çıkmaya devam edeceğiz.

Tüm kamuoyunu 21 Mayıs’ta yeniden görölmeye başlayacak davada, arkadaşlarımıza ve Gezi’ye sahip çıkmaya çağırıyorum.

Emin KORAMAZ

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

73. TÜRKİYE JEOLojİ KURULTAYI

24 Mayıs 2021, Online Etkinlik

Jeoloji Mühendisleri Odamızın değerli yönetici ve üyeleri, değerli hocalarım, değerli katılımcılar, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu adına hepinizi sevgi ve dostlukla selamlıyorum. 73. kez düzenlenen uluslararası katılımlı Türkiye Jeoloji Kurultayı'na başarılar diliyorum.

Geçtiğimiz yıl pek çok önemli etkinliği olduğu gibi Türkiye Jeoloji Kurultayı'na da ertelemek orunda kalmıştık. Salgın ne yazık ki etkisini sürdürmeye devam ediyor. O nedenle yüz yüze değil çevrim içi olarak bir araya gelebildik. Böylesi kapsamlı bir etkinliğin hazırlanmasında ve yürütülmesinde emeği olan tüm arkadaşlarımızı kutluyorum.

Değerli Katılımcılar,

Salgının hayatımıza etkisi keşke sadece etkinliklerimizin gecikmesiyle sınırlı kalsaydı. Ne yazık ki geçen yıldan bu yana devam eden salgın hepimizin hayatında derin izler bıraktı. Sevdiğimiz pek çok arkadaşımız salgın nedeniyle hayatını kaybetti. Hayatını kaybeden arkadaşlarımızın yakınlarına sabır ve başsağlığı diliyorum.

Salgının bu denli yıkıcı hasarlar bırakması ve aradan geçen bunca zamana rağmen kontrol altına alınamamış olması, hem salgın öncesinde yapılacak hazırlıklar, hem de salgın sırasında alınacak önlemler konusunda yetersizliğimizi bir kez daha gösterdi.

Bu yetersizliğin en önemli nedeni, hazırlıklar ve önlemler belirlenirken bilimin sesine ve halkın ihtiyaçlarına değil, piyasanın ve sermayenin taleplerine kulak verilmesidir.

Pandeminin daha ilk günlerinde Cumhurbaşkanı'nın dile getirdiği "Yaşanan bu durum Türkiye ekonomisinin öne çıkması için fırsattır" yaklaşımı, iktidarın salgın dönemindeki tüm kararlarının tayin edicisi oldu. Salgın boyunca iktidar kendi önceliklerini, halkın sağlığının önüne koydu. Salgınla mücadele tümüyle sağlık sisteminin üzerine, sağlık çalışanlarının omuzlarına bırakıldı.

Hatırlayacaksınız bilim insanlarının yaygın test çağrısına rağmen uzun süre test yapılamadı, sağlık çalışanlarına koruyucu ekipman sağlanamadı, halkın kullanımı için maske-dezenfektan-kolonya bulunamadı, maske

dağıtımını yapılamadı, vaka ve ölüm sayıları gizlendi. Bu süreçte işini, ekmeğini, gelirini kaybedenlere etkin bir destek verilmedi. Sürecin bilimsellikten ve şeffaflıktan uzak yürütülmesi salgının toplumsal sonuçlarını artırdı.

Salgın dönemine damgasını vuran bu hatalı yaklaşım ne yazık ki aşı konusunda da yaşanıyor. Aşılamanın başladığı günden bu yana geçen 4 aylık sürede nüfusun sadece %14'ü aşılabilirdi. Aşılamanın bu denli yavaş yürümesi nedeniyle her gün yüzlerce kişiyi kaybetmeye devam ediyoruz.

Önlenebilecek ölümlere seyirci kalmak, ölüme ortak olmaktır. Bakanlık ve iktidar bu sürece seyirci kalmayı bırakmalı, kendi ihtiyaçlarının halkın sağlığı önüne koymayı bırakmalı ve aşılamaı yaygınlaştırmalıdır.

Değerli Katılımcılar,

Hepinizin bildiği Birliğimiz, üyelerinin hak ve çıkarlarını halkımızın çıkarları temelinde korumak ve geliştirmek, üyelerinin mesleki, sosyal ve kültürel gelişmelerini sağlamak ve mesleki birikimlerini toplum yararına kullanmalarının zeminini yaratmakla görevlidir.

Bu görev ışığında meslek alanlarımıza ilişkin konularda ürettiğimiz politikaları üyelerimizle ve halkımızla paylaşıyoruz. Bunu kimi zaman basın açıklaması ve raporlar aracılığıyla, kimi zaman da kurultay ve sempozyumlar aracılığıyla gerçekleştiriyoruz.

Bu kapsamda düzenlenen etkinliklerimizden birisi olan Türkiye Jeoloji Kurultayı, ülkemizde bilimsel ve mesleki olarak düzenlenen en eski ve köklü organizasyonlardan birisidir.

Örgütümüzün bilim ve tekniği kamu çıkarları için kullanma ısrarında, Türkiye Jeoloji Kurultayı'nın önemli bir payı bulunuyor. Kurultayda, sunulan tebliğler, panellerde dile getirilen görüşler Jeoloji Mühendisliği uzmanlık alanına giren konularda TMMOB raporlarının, TMMOB görüşlerinin oluşturulmasına kaynak oluşturuyor.

Kurultayın bu seneki ana teması “Jeoloji ve Jeopolitika” olarak belirlenmiş. Ülkemizin bulunduğu coğrafya ve sahip olduğumuz doğal kaynaklar çerçevesinde, imkanlarımızı, dış politikamızı ve komşularımızla ilişkilerimizi tartışacağız.

Jeopolitika kavramı ülkemizde sıklıkla kullanılıyor. İlkokuldan itibaren aldığımız bütün derslerde “ülkemin jeopolitik önemi”nin altı çiziliyor.

Ne var ki bu kavram ülkemizin coğrafi potansiyelini açığa çıkartmaktan çok, Türk-İslam sentezine dayanan ve bütün komşularımızla düşmanlık ilişkisi kuran bir milliyetçilik anlayışının yerleştirilmesi amacıyla kullanılıyor.

Oysa bizim ihtiyacımız olan, düşmanlık temeline değil, barış temeline dayalı bir dış politikadır. Bizim ihtiyacımız olan, doğal kaynaklarımızın çevremizle ayrılıkları ve düşmanlıkları derinleştiren için değil, ortaklıkları ve işbirliklerini geliştiren birer imkan olarak kullanılmalıdır. Dolayısıyla bu kurultayın aynı zamanda barış politikalarına hizmet eden bir anlayışın sesi olacağına da inanıyorum.

Değerli Katılımcılar,

Barış mücadelesi aynı zamanda emperyalizme karşı bir mücadeledir. Yeryüzünün farklı coğrafyalarındaki kaynakları sömürme ve pazarları ele geçirme mücadelesi olan emperyalizm, yüz yıllardır süren pek çok savaşın en önemli nedenidir. Bugün başta Ortadoğu olmak üzere dünyanın farklı coğrafyalarında süren çatışmaların kaynağında, enerji ve hammadde kaynaklarını ele geçirme mücadelesi yatmaktadır. Dolayısıyla bu sömürgelere karşı antiemperyalist zeminde bir bağımsızlık mücadelesi güncelliğini korumaya devam ediyor.

Bu mücadelenin en önemli ayaklarından birisi, halkın tümüne ait olan doğal kaynakların ve zenginliklerin, halkın ortak çıkarı ve geleceği için kullanılması mücadelesidir. Başta madenlerimiz olmak üzere tüm yer altı ve yer üstü kaynaklarımız yağmacı bir anlayışla değil, halkın ortak çıkarı esas alınarak ve gelecek nesillerin ihtiyaçları da gözetilerek kamusal bir anlayışla kullanılmalıdır.

Oysa bugün ülkemizde yürütülmekte olan faaliyetler kelimenin gerçek anlamıyla sömürgeci bir anlayışla sürdürülmektedir. Kaynaklarımızın mümkün olan en kısa sürede ülke dışına çıkarıldığı, geride ise tümüyle verimsizleştirilmiş, kirletilmiş ve zehirlenmiş toprak ve suyun bırakıldığı bu anlayış, yaşamı sürdürülemez hale getirmektedir.

Bu anlayış, bir üretim faaliyeti değil, bir sömürü faaliyettir. Zenginliklerimizi sömürdüğü gibi, doğayı da geri dönülemez bir şekilde tahrip etmektedir.

TMMOB olarak bizler yıllardan bu yana yer altı ve yer üstü kaynaklarımızın kamu yararını ve ülke geleceğini gözetecek biçimde kullanılmasını savunduk. Bundan sonra da savunduğumuz bu değerler için mücadele etmeye devam edeceğiz.

Değerli Katılımcılar,

Son zamanlarda çoğunlukla olumsuz anlamda duyduğumuz “Coğrafya kaderdir” sözünü bilirsiniz. Kimilerinin İbn-i Haldun’a, kimilerinin ise Napolyon’a referansla kullandığı bu söz, içinde yaşadığımız fiziksel ve kültürel coğrafyanın hayatlarımızın şekillenmesinde belirleyici olduğuna vurgu yapar.

Coğrafya, iklim, yeryüzü şekilleri, yer altı kaynakları, içinde yaşadığımız toplum elbette kaderimizi şekillendirmektedir ama unutmayalım ki insanlar da bütün bu saydıklarımızı şekillendirebilme gücüne sahiptir. Yani insanın kaderi aslında kendi ellerindedir.

Bizlerin mesleki disiplini olan mühendislik, doğayı ve coğrafyayı dönüştürme mücadelesiyle ortaya çıkmıştır. İnsan medeniyeti, doğaya teslim olarak değil, onu yaşanabilir hale getirerek gelişmiştir. Bu bitmiş bir süreç değil, geleceğimizi ve kaderimizi şekillendirmeye devam ediyoruz.

Umuyorum ki gelecek kuşaklara barıştan, demokrasiden, özgürlüklerden yana savaşırsız, sömürsüz bir dünya bırakırız. Bilimin ışığında kuracağımız aydınlık bir dünya temennisizle hepimize kolaylıklar diliyorum. Kurultayımızın başarıyla tamamlanmasını temenni ediyorum.

Emin KORAMAZ

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

ÇOKLU AFETLER ÇAĞINDA KAMUCU POLİTİKALAR VE MESLEKİ ÖRGÜTLÜLÜK

26 Mayıs 2021, Online Etkinlik

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği adına hepimizi dostlukla selamlıyorum. Dört gün boyunca devam edecek kurultayımızın başarıyla geçmesini diliyorum.

İnsanlar ve ülkeler için fiziksel, ekonomik ve sosyal kayıplar yaratan, olağan yaşamı kesintiye uğratarak toplulukları etkileyen doğa veya insan kökenli olaylar “afet” olarak adlandırılıyor.

Bu tanımlama içinden geçtiğimiz dönemde hepimiz açısından tanıdık gelmiş olmalı. 1 yılı aşkın zamandır tüm dünya olarak ortak bir afeti yaşıyoruz. Koronavirüs kaynaklı salgın nedeniyle en az 3 buçuk milyon kişi hayatını kaybetti. Hepimizin yaşam tarzı, çalışma biçimi, alışkanlıkları değişti. Sokaklara çıkamaz, bir araya gelemeyiz, istediklerimizi yapamaz hale geldik.

Uzun bir süreye yayıldığı için kendine ait bir rutin ve kabullenme oluştursa da hepimiz açısından sarsıcı bir deneyim yaşıyoruz.

Aslında bu tip sarsıcı deneyimlerini farklı biçimlerde sıklıkla yaşıyoruz. Depremler, sel baskınları, savaşılar, iklim değişikliği, heyelanlar, çığ düşmesi, orman yangınları, şiddetli meteorolojik olaylar gibi çok farklı afetlerle hayatımızın farklı dönemlerinde yüz yüze geliyoruz.

İçinde yaşadığımız salgın döneminde çok daha iyi anladık ki, türü ve boyutları ne olursa olsun, afetlerden ne derece etkileneceğimizin belirleyen en önemli şey, afete ne kadar hazırlıklı olduğumuzdur.

Bizler ülke olarak ne yazık ki bu konuda hep kötü sınavlar veriyoruz. Bütünlüklü bir afet yönetimi politikası geliştiremediğimiz için afetlerle yüz yüze kaldığımızda geçici, anlık, bireysel tepkilerle süreci yönetmeye çalışıyoruz. Öncesinde tüm topluma dağıtılmış ortak bir sorumluluk paylaşımı yerine, sonrasında belirli kişilerin fedakarlıklarına dayalı mücadele süreci bizim afetlerle başa çıkma stratejimizin temelini oluşturuyor.

Salgın döneminin başından bu yana fedakarlıklarına tanık olduğumuz sağlık çalışanlarının, doktoraların, hemşirelerin, hastabakıcıların yaşadığı durumu göz önünde bulundurun: Salgının en başından itibaren bütün yük adeta bu arkadaşlarımızın omuzlarına bırakılmış durumda.

Benzer durumları diğer afetlerde de yaşıyoruz. Deprem olduğunda arama kurtarma görevlilerinin, orman yangını çıktığında itfaiye erlerinin kahramanlaştığı ve kahramanlaştırıldığı bir afetle mücadele stratejimiz var.

Oysa afetler nasıl ki doğaüstü olaylar değilse, afetle mücadelede de doğaüstü güçleri olan kahramanlara ihtiyacımız yok, olmamalı. Bunun için de ilk olarak afetle mücadeleyi kahramanların sırtına yüklemek yerine toplumun tümüne yaymalı; ikinci olarak da, afet öncesinde önleme, risk azaltma, hazırlık gibi çalışmalarını da kapsayacak şekilde planlama yapmalıyız.

Değerli arkadaşlar,

Mühendis kısaca, insanların ve toplumun sorun ve ihtiyaçlarına, bilimsel yöntemi ve tekniği kullanarak çözümler sunan kişidir.

Mühendislik, insanın doğayla mücadelesinden doğmuştur. Doğanın ve çevrenin belirleyiciliğinden kurtulma mücadelesinde gelişen insan aklı ve becerisi zaman içerisinde kendi doğal çevresini biçimlendirebilme kapasitesine ulaşmıştır.

Diğer canlılardan farklı olarak aletlerin kullanılmaya başlanması ve korunaklı yapıların inşa edilmesi zaman içerisinde soyut düşünmeyi, hesap yapmayı ve fizik kurallarını kendi ihtiyaçları doğrultusunda kullanılmasını beraberinde getirmiştir. İnsan toplumlarının hayatta kalma mücadelesinin ürünü olarak doğan mühendislik emeği, medeniyetin gelişmesiyle paralel olarak gelişmiş, çeşitlenmiştir.

Gelişen bilim, teknoloji ve mühendislik emeği sayesinde doğanın yıkıcı etkilerinden korunabilme, doğal afetlerle mücadele edebilme konusunda geçmiş medeniyetlere göre çok daha şanslı bir konumdayız.

Depremlere karşı daha dayanıklı binalar, yangınlara karşı koruyucu ekipmanlar, erken uyarı sistemleri, korunaklı yapılar yapabiliyoruz.

Yine salgından örnek vermek gerekirse geçmişte uzun yıllar alan aşı çalışmaları yeni teknolojik imkanlar ve bilimsel keşifler sayesinde çok daha kısa zaman içinde geliştirilebildi.

Öte yandan insan medeniyeti olarak sahip olduğumuz imkanlar, insanlık olarak afetler karşısında yaşadığımız kayıpları yeterince azaltmıyor.

Bu durumun birbiriyle yakından ilişkili iki büyük nedenden kaynaklandığına inanıyorum: İlki, toplumsal kuralların ve yasaların bilimsel gerçeklikler zemininde oluşturulmaması; ikincisi ise kapitalizmin rekabetçi yapısı nedeniyle ortaya çıkan gelişmelerden tüm toplumun aynı biçimde faydalanamaması.

Az önce bilimsel gelişme konusunda aşırı örnek vermiştim yine aynı örnekten ilerleyeyim. Bildiğiniz gibi koronavirüsle mücadelede etkili sonuçları olan çok sayıda aşı geliştirildi. Ama bu aşılarından ne yazık ki tüm ülkeler ve tüm toplum kesimleri eşit ölçüde faydalanamıyor. Aşı şirketleri patent haklarını koruyabilmek adına, her gün binlerce insanın ölümüne göz yumuyorlar.

Tüm insanlığın geleceğini tehdit eden dünya çapındaki bir afet karşısında akılcı olanın tüm insanların kurtarılması için tüm dünyanın seferber olmasıdır ama söz konusu kapitalizmin kuralları olduğunda, sadece parası olanın faydalanabildiği bir korunma ve mücadele stratejisi ortaya çıkıyor.

Bu örnek kurultayın konusunu oluşturan afetle mücadele konusundaki kamucu politikaların önemini çarpıcı biçimde ortaya koyuyor sanırım. Kapitalizmin işleyiş mantığı toplumun genel çıkarını değil, belirli bir sınıfın, belirli ayrıcalıklara sahip bir kesimin çıkarlarını korumak üzerine kurulmuştur. Bu durum insanlığın ortak çıkarıyla çelişmektedir.

Hatırlarsınız salgının ilk dönemlerinde sosyal medyada dolaşan “korona virüs, kapitalizm ise pandemidir” mealinde bir duvar yazısı vardı. Bu tespitin sadece virüs salgını için değil, tüm afetler için geçerli olduğunu düşünüyorum. İçinde bulunduğumuz bunca gelişmişlik durumuna ve sahip olduğumuz imkanlara rağmen karşı karşıya kaldığımız doğal ve insani olaylar bu denli yıkıcı afetlere dönüşüyorsa eğer, bunun nedeni kapitalizmin rant ve sömürü iştahıdır.

Tüm insanlığı felakete sürükleyen bu durumun üstesinden gelebilmek için, her alanda toplumcu bir bakış açısına ve kamucu politikalara ihtiyacımız var. Bu bakış açısının ve politikaların oluşturulmasında meslek örgütlerinin önemli rolü ve sorumluluğu vardır.

Değerli arkadaşlar,

Ülkemizdeki mühendis, mimar ve şehir plancılarının mesleki birliği olarak TMMOB, bir yandan üyelerinin hak ve çıkarlarını, ülkemiz çıkarları temelinde koruyup geliştirirken, diğer yandan da mesleki birikimlerimizin toplum yararına kullanılması için mücadele etmektedir.

Sermaye kesimlerinin dar ve bencil çıkarları karşısında kamunun ortak önceliklerinin korunması 1970’li yılların başından itibaren TMMOB için bir nirengi noktası olmuştur. Son 50 yıldır planlamadan sanayileşme politikalarına, özelleştirmelerden kentsel mekanların korunmasına, çevre mücadelesinden işçi sağlığına kadar her alandaki mücadele çizgimiz bu kamusal anlayışla oluşturulmuştur.

Basın açıklamalarımızda, kongre ve sempozyumlarımızda, raporlarımızda sürekli olarak kamu yararının, kamusal varlıkların, kamucu bakış açısının altını çizmemizin nedeni, neoliberal politikaların kamuya ait olan her şeye ve kamuculuk fikrine karşı yürüttüğü sistematik savaştır.

1980’li yıllardan itibaren uygulanmaya başlayan özelleştirme politikalarıyla kamu kaynakları ve olanaklarıyla inşa edilen kurumlarımız, fabrikalarımız, madenlerimiz, işletmelerimiz tümüyle sermayeye aktarılmıştır. Aynı süreçte eğitim, sağlık ve sosyal güvenlik gibi kamu hizmetleri de ticarileştirilerek birer rant kapısı haline dönüştürülmüştür.

Özallı yıllardan itibaren iktidara gelen tüm hükümetlerin öncelikli programı “özelleştirmelerin tamamlanması” olmuştur. Başlangıçta “verimsizlik”, “zarar eden kitleri elden çıkartma” ve “devletin sırtındaki kamburdan kurtulma” söylemiyle ilerleyen özelleştirme uygulamaları, 2000’li yıllardan itibaren en karlı kuruluşların en önce satıldığı bir yağmaya dönüşmüştür.

17 yıldır devam eden AKP iktidarı, bu uygulamaların en yoğunlaştığı dönem oldu. AKP bu piyasalaştırma sürecini kendine yakın kesimlere rant ve imtiyaz sağlama aracı kullanarak kendisine doğrudan bağımlı bir sermaye sınıfı da yaratmış oldu.

Bu rant düzeni ve yağma anlayışı sadece ekonomik değerlerin ve imtiyazların belirli kesimler elinde toplanmasıyla sınırlı kalmıyor. Toplumun bir bütün olarak savunmasız hale getirilmesine de neden oluyor.

Rantiyeye dayalı kentleşme ve yapılaşma uygulamaları nedeniyle depremlere karşı savunmasız hale geliyoruz. Kamusal varlıklarımızın özelleştirilmesi nedeniyle ekonomik krizlere karşı savunmasız hale geliyoruz. Sağlık ve sosyal güvenlik alanındaki özelleştirme politikaları nedeniyle salgınlara karşı savunmasız hale geliyoruz. Kar hırsı nedeniyle alınmayan tedbirler nedeniyle iş cinayetlerine, işyeri felaketlerine karşı savunmasız hale geliyoruz.

Bugün içinde yaşadığımız tek adam rejimi ve inşa edilen parti devleti anlayışı, geçmişte kamuyla örtüşen devlet anlayışının adeta tersyüz edilmiş biçimidir. Bugün ülkemizde devlet, kamuyla ve kamusal olanla adeta savaş halinde olan bir devlettir.

Bu savaşta toplumu ve insanlığın ortak geleceğini savunmamız gerekiyor. TMMOB olarak toplumun çıkarını, kamusal varlıklarımızı, doğal zenginliklerimizi ve haklarımızı savunabilmek için büyük mücadeleler verdik. Birliğimizin Anayasa ve yasalardan kaynaklanan kamusal niteliği sayesinde, yoğun bir hukuki ve toplumsal mücadele sürdürdük.

Birlik ve bağlı odalar olarak özelleştirme uygulamalarına karşı binlerce dava açtık, çok sayıda bilimsel etkinlik düzenledik ve kitlesel kampanyalar düzenledik. Açtığımız bu davalar ve yürüttüğümüz kitlesel mücadele, bu neoliberal saldırıyı durduramasak da, bu saldırıların tüm toplumu yerle bir eden bir afete dönüşmesine engel olmaya çalıştık.

Toplumsal olanı ve kamucu politikaları savunmaya devam edeceğiz. Bu mücadelede meslek örgütlerine büyük sorumluluk düşüyor. Hepimize kolaylıklar diliyorum.

Emin KORAMAZ

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

18. TÜRKİYE HARİTA BİLİMSEL VE TEKNİK KURULTAYI

25 Mayıs 2021, Online Etkinlik

Değerli Konuklar, Sevgili Arkadaşlar,

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu adına sizleri dostlukla selamlıyorum.

Harita ve Kadastro Mühendisleri Odamız tarafından online olarak gerçekleştirilen 18. Türkiye Harita Bilimsel ve Teknik Kurultayı'nda aranızda bulunmaktan büyük bir onur duyduğumu öncelikle belirtiyorum. Kurultaya emek veren tüm yöneticilerimize, bilim insanlarına ve katılımlarıyla burayı zenginleştiren tüm meslektaşlarımıza teşekkür ediyorum.

Tüm dünyada etkili olan salgın nedeniyle pek çok etkinliğimizi online olarak yapmak zorunda kalıyoruz. Bu durum bir yandan teknolojik gelişmeleri örgütsel yaşamımıza entegre edebilmek açısından imkanlar yaratırken, diğer yandan karşılıklı etkileşimimizi kısıtlıyor. En kısa zamanda yan yana yüz yüze gelebileceğimiz günler ve etkinlikler dileyerek başlamak istiyorum konuşmamam.

Değerli Katılımcılar,

Salgının hayatımıza etkisi ne yazık ki sadece etkinliklerimizin biçimiyle sınırlı kalmadı. Ne yazık ki salgın hepimizin hayatında derin izler bıraktı. Sevdiğimiz pek çok arkadaşımız salgın nedeniyle hayatını kaybetti. Hayatını kaybeden arkadaşlarımızın yakınlarına sabır ve başsağlığı diliyorum.

Salgının bu denli yıkıcı hasarlar bırakması ve aradan geçen bunca zamana rağmen kontrol altına alınamamış olması, hem salgın öncesinde yapılacak hazırlıklar, hem de salgın sırasında alınacak önlemler konusunda yetersizliğimizi bir kez daha gösterdi.

Bu yetersizliğin en önemli nedeni, hazırlıklar ve önlemler belirlenirken bilimin sesine ve halkın ihtiyaçlarına değil, piyasanın ve sermayenin taleplerine kulak verilmesidir.

Pandeminin daha ilk günlerinde Cumhurbaşkanı'nın dile getirdiği "Yaşanan bu durum Türkiye ekonomisinin öne çıkması için fırsattır"

yaklaşımı, iktidarın salgın dönemindeki tüm kararlarının tayin edicisi oldu. Salgın boyunca iktidar kendi önceliklerini, halkın sağlığının önüne koydu. Salgınla mücadele tümüyle sağlık sisteminin üzerine, sağlık çalışanlarının omuzlarına bırakıldı.

Hatırlayacaksınız bilim insanlarının yaygın test çağırısına rağmen uzun süre test yapılamadı, sağlık çalışanlarına koruyucu ekipman sağlanamadı, halkın kullanımı için maske-dezenfektan-kolonya bulunamadı, maske dağıtımı yapılamadı, vaka ve ölüm sayıları gizlendi. Bu süreçte işini, ekmeğini, gelirini kaybedenlere etkin bir destek verilmedi. Sürecin bilimsellikten ve şeffaflıktan uzak yürütülmesi salgının toplumsal sonuçlarını artırdı.

Salgın dönemine damgasını vuran bu hatalı yaklaşım ne yazık ki aşı konusunda da yaşanıyor. Aşılamanın başladığı günden bu yana geçen 4 aylık sürede nüfusun sadece %14'ü aşılanabildi. Aşılamanın bu denli yavaş yürümesi nedeniyle her gün yüzlerce kişiyi kaybetmeye devam ediyoruz.

Önlenebilecek ölümlere seyirci kalmak, ölüme ortak olmaktır. Bakanlık ve iktidar bu sürece seyirci kalmayı bırakmalı, kendi ihtiyaçlarının halkın sağlığı önüne koymayı bırakmalı ve aşılamaı yaygınlaştırmalıdır.

Değerli Katılımcılar,

Hepinizin bildiği Birliğimiz, üyelerinin hak ve çıkarlarını halkımızın çıkarları temelinde korumak ve geliştirmek, üyelerinin mesleki, sosyal ve kültürel gelişmelerini sağlamak ve mesleki birikimlerini toplum yararına kullanmalarının zeminini yaratmakla görevlidir.

Bu görev ışığında meslek alanlarımıza ilişkin konularda ürettiğimiz politikaları üyelerimizle ve halkımızla paylaşıyoruz. Bunu kimi zaman basın açıklaması ve raporlar aracılığıyla, kimi zaman da kurultay ve sempozyumlar aracılığıyla gerçekleştiriyoruz.

Bu kapsamda düzenlenen etkinliklerimizden birisi olan Türkiye Harita Bilimsel ve Teknik Kurultayı, 1987 yılından bu yana bu alanda önemli bir birikim oluşturdu.

Kurultay'ın bu yılki teması “Çoklu Afetler Çağında Kamucu Politikalar” olarak belirlenmiş. “Afetler” ve “kamucu politikalar” tek başlarına olduğu kadar bir arada da ele alınması gereken ve ülkemiz açısından önemli sorun başlıkları arasında yer alıyor. Küresel bir salgın döneminde böylesi bir etkinliği yapıyor olmak, konunun önemini ve aciliyetini de gösteriyor.

Tarih boyunca afetler, medeniyetlerin gelişiminde ve insanların yaşam tarzlarının şekillenmesinde etki etmişlerdir. Afetler sadece deprem, kuraklık gibi kontrol edemediğimiz doğa olayları sonucu değil, savaş, kirlilik gibi insan faaliyetlerinin sonucu olarak da ortaya çıkıyor.

Doğal afetleri ortadan kaldırılabilmemiz mümkün değil ama bu afetlerin zararlarını en aza indirecek tedbirleri almak, yaşadığımız çevreyi, şehirleri, mekanları ve yaşam tarzımızı doğadan gelebilecek tehdit ve tehlikelere karşı uygun ve sürdürülebilir hale getirmek mümkündür.

İnsan faaliyetleri sonucu ortaya çıkan afetlerin kaynağı doğayı ve insanı sömürü üzerine yükselen yaşam tarzı ve ekonomik işleyiştir. Yüzyıllardır dünyaya egemen olan kapitalist sömürü ilişkileri hem doğayı, hem de insan hayatını tehdit etmektedir.

Kurultayın başlığında yer alan kamucu politikalar, hem doğa hem de insan kaynaklı afetlerin karşısında bizim biricik sığınağımız ve güvencemizdir.

Sürdürülebilir ve güvenli bir yaşam ancak ve ancak insan, doğa ve toplum yararına politikaların uygulanmasıyla mümkündür.

TMMOB olarak bizim kuruluş amaçlarımızdan birisi mesleğimizin toplumun ortak çıkarı doğrultusunda kullanılmasını sağlamaktır. Bizler de yıllardır bu amaç doğrultusunda politikalar geliştiriyoruz. Sanayileşmeden çevre politikalarına, madencilikten tarıma, şehirleşmeden üretime kadar her alandaki yaklaşımımızın temelini toplumun ortak çıkarı oluşturuyor.

Bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da bu doğrultuda mücadele etmeye devam edeceğiz. Kurultayımızın bu amaca hizmet etmesi temennisiyle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Emin KORAMAZ

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB YÖNETİM KURULU VE ODA BAŞKANLARI ORTAK TOPLANTISI

29 Mayıs 2021, Çevrimiçi Etkinlik

Değerli Oda Başkanları, Sevgili Meslektaşlarım

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu adına hepimizi dostlukla selamlıyorum. TMMOB Yönetim Kurulu ve Oda Başkanları ortak toplantımıza hepiniz hoş geldiniz.

Bugün aslında TMMOB Genel Kurulu için bir araya gelmiş olmamız gerekiyordu ama pandemi yasakları nedeniyle Genel Kurulumuzu yine yapamadık. Pazartesi günü yeni bir düzenleme yapılmazsa Genel Kurul yasakları da kalkmış olacak.

22 Mayıs 2021 tarihinde yaptığımız genişletilmiş Yönetim Kurulu toplantımızda Birliğimizin 46. Genel Kurulu'nu 2-4 Temmuz 2021 tarihlerinde gerçekleştirme kararı aldık. Bugünkü toplantımızda da birlik ve oda çalışmalarının yanı sıra ağırlıklı olarak 1 ay sonra yapılacak olan Genel Kurulumuza yönelik hazırlıklarımızı konuşacağız.

Değerli Arkadaşlar,

Yönetim Kurulu ve Oda Başkanları ortak toplantısının sonuncusunu Şubat ayında gerçekleştirmiştik. O toplantıdaki açılış konuşmamda iktidarın gündemi ile toplumun gündeminin artık tamamen ayrıldığına dikkat çekmiştim.

Siyasi iktidarın politik ihtiyaçları doğrultusunda şekillenen ve toplumun yaşadığı sorunlardan tümüyle kopuk sarayın gündemi ile işsizlik, yoksulluk ve hayat pahalılığı ile iç içe geçen halkın gündemi arasındaki uçurum büyümeye devam ediyor.

AKP toplumun geniş kesimleri üzerindeki hegemonyasını kaybettikçe kendi dar sınıf çıkarları doğrultusunda politikalar yürüten, kendi siyasal çatışmalarının esiri haline gelmiş bir parti haline dönüştü.

Halkın ekonomik, demokratik, özgürlük temelli talepleri polis şiddetiyle bastırılırken, AKP'nin sırtını dayadığı milliyetçi-muhafazakar ittifakın dayatmaları ülkenin en önemli öncelikleriymiş gibi davranılıyor.

Gezi'nin 8. Yıldönümüne denk getirilen Taksim Camisi açılışı bunun en somut ve yakın örneği oldu. Meydanın gül suyu ile yıkanması, tüm meydanın cami avlusu gibi kullanılması, Gezi referanslı konuşmalar ve sosyal medya paylaşımları, konunun AKP ve kitlesi açısından cami açılışından çok daha önemli olduğunu gösteriyor.

Ayasofya Müzesi'nin camiye dönüştürülmesinde olduğu gibi fetih ve intikam vurgularının öne çıkartılması AKP'nin kendi dışındaki tüm topluma karşı fetihçi bir anlayışla savaş açtığını gösteriyor.

Şubat ayından bu yana yaşadığımız tüm gelişmeler bu anlayışın ne kadar yaygın ve tehlikeli olduğunu gösteriyor. Hatırlayacaksınız Mart ayında yayınlanan bir gece yarısı kararnamesi ile uluslararası kadın mücadelesinin en önemli kazanımlarından biri olan İstanbul Sözleşmesi'nden çıkıldığı ilan edilmişti. Kadınların kazanımları ve mücadeleleri dikkate alınmadan, hukuk kuralları gözetilmeden, dünya ile ilişkiler umursanmadan alınan bu karar, AKP'nin kendi dar tabanının isteklerini yerine getirme konusundaki pervasızlığını da gösterdi.

Benzer biçimde halkın büyük bir kesiminin karşı çıkmasına, ekonomik olarak yürütülebilmesinin imkanları olmamasına rağmen, uluslararası politikalar alanında büyük çatışmalara gebe olmasına rağmen Kanal İstanbul'un yapılması konusundaki ısrar da AKP'nin sınır tanımazlığının bir diğer göstergesiydi.

Bu konuda bir diğer gösterge de daha önce verilmiş mahkeme kararları ve AİHM'in tespit ettiği hukuksuzluklara rağmen Gezi Davasının bir kez daha başlatılması oldu.

Kısa zamanda yaşanan tüm gelişmeler AKP'nin toplumla, hukukla, evrensel ilkelerle hiçbir bağının kalmadığını gösteriyor. AKP toplumdan koptuğu gibi gerçeklikten de kopmuş durumda. Kendine ait bir gerçeklik yarattı ve bu kendi gerçekliğini tüm topluma dayatmaya çalışıyor.

Bu gerçekliğin temelini ise rant politikaları oluşturuyor. Yağma politikaları oluşturuyor. Yıkım politikaları oluşturuyor. Ne yazık ki bu politikalar topluma olduğu gibi doğaya ve ülkemizin geleceğine zarar veriyor. AKP'nin bugün Türkiye'deki durumunun en sembolik anlatımı yeryüzündeki cennet köşelerinden biri olan İkizdere'de ormanlık alan içinde açılmak istenen o taş ocağıdır. O taş ocağı nasıl ki para için tüm doğayı ve ekolojik yaşamı tahrip edecekse, AKP de para ve rant için Türkiye'yi tahrip ediyor. Bunu yıllardır, sistematik olarak yapıyor.

Değerli arkadaşlar,

Kirli politikalar elbette kirli ilişkiler de yaratıyor. Rant üzerinden politika yapmanın, halka karşı politika yapmanın, perde arkasından politika yapmanın sonucu, karanlık ilişkiler ve odaklar yaratmaktadır.

Dün BirGün Gazetesindeki köşemde de ifade etmeye çalıştım, halk karşıtı politikaların devlet politikası haline geldiği, toplumsal gelişmenin devlet şiddetiyle bastırılmasının gelenek haline geldiği 1950'li yıllardan bu yana bu kirli ilişkiler ağı bir ur gibi bizimle beraber yaşıyor.

Zaman zaman bu ur patlak veriyor, kirli ilişkiler ağı ortaya çıkıyor. 6-7 Eylül olaylarının karanlık bir tertip olduğu Yassıada Duruşmaları sırasında yanlışlıkla ortaya dökülmüştü. Ya da daha yakın tarihte Susurluk'ta meydana gelen kaza sonucunda devlet-aşiret-mafya ilişkileri ortaya dökülmüştü. Şimdi de iki mafya babası arasındaki rant çatışması ile AKP döneminin kirli ilişkileri ortaya dökülüyor.

Toplumu sindirebilmek, demokratik muhalefeti bastırabilmek, ülkede korku atmosferini egemen kılmak, ülke zenginliklerini yağmalamak, kara paranın dolaşımını ve rant paylaşımını sağlamak için mafya ile kurulan ortaklıklar su yüzüne çıkıyor.

Özgür ve demokratik bir ülke kurabilmenin ilk koşullarından birisi kirli-karanlık ilişkilerle hesaplaşmaktan geçmektedir.

Bu hesaplaşma sadece bu düzeneğin görünür hale gelmiş birkaç aparatının ortaya çıkartılmasıyla değil, devlete egemen olan bütün bir yapılanmanın tasfiye edilmesiyle mümkündür.

Bu güzel ülkemizi ve halkımızın geleceğini, yozlaşmış iktidar sahiplerinin insafına, faşist çetelerin çıkar çatışmalarına ve emperyalistlerin kirli emellerine terk etmeyeceğiz. Ülkemize ve geleceğimize sahip çıkacağız!

AKP iktidarı bunu engellemek için devletin tüm gücüyle, polisin tüm şiddetiyle, hukukun tüm zorbalığıyla üzerimize geliyor.

Toplumsal muhalefet ise bunda baskı ve zorbalık karşısında kendine bir yol açmaya çalışıyor. Medyanın tüm kanallarının iktidar tarafından ele geçirilmesine karşı kimi zaman sosyal medyayı kullanarak, kimi zaman pencerelerden birer pankart sallayarak sesini duyurmaya çalışıyor. 1 Mayıs emekçilere yasaklamaya çalışanlara karşı tüm sokakları 1 Mayıs meydanı haline getirerek yanıt vermeye çalışıyor.

Derin devlet geleneği ne kadar güçlü ve köklü ise toplumsal muhalefet geleneği de o kadar güçlü ve köklüdür. Bizi hiçbir biçimde teslim alamayacaklar.

2-4 Temmuz'da gerçekleştireceğimiz Genel Kurulumuzu da son 3 yıldır ülkemizi teslim almaya çalışan iktidar zorbalığına karşı bu ülkenin mühendis, mimar ve şehir plancılarının verdiği direnişin gözler önüne serildiği bir açık hava forumuna çevireceğiz.

Mühendis, mimar ve şehir plancılarının eşitlikten, özgürlükten, demokrasiden barıştan yana taleplerinin güçlü biçimde dillendirildiği, ekonomik-sosyal taleplerimizin yükseltildiği, ülkemizin geleceğini kurmak ve korumak için kamucu politikalarımızın dile getirildiği bir genel kurul yapacağız. Tüm odalarımızın bu doğrultuda çalışması, hazırlanması önemli.

Bugün yürüteceğimiz tartışmaların Genel Kurulumuzun bu anlayışla örgütlenmesine katkı vereceğine olan inancımla, hepimize kolaylıklar diliyorum.

Emin KORAMAZ
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

BMO "ÇEVİRİMİÇİ DOĞUM GÜNÜ KUTLAMASI" ETKİNLİĞİ GERÇEKLEŞTİRİLDİ

3 Haziran 2021, Çevrimiçi Etkinlik

Değerli Oda Başkanlarım, Değerli Yöneticiler, Sevgili Arkadaşlar,

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği adına hepinizi dostlukla selamlıyorum.

TMMOB'nin 42. Genel Kurulu'nda alınan kararla kurulan Bilgisayar Mühendisleri Odamızın 9. yaşını kutluyorum.

Bilgisayarların hayatımızdaki yeri ve önemi nasıl her geçen gün artıyorsa, Bilgisayar Mühendisleri Odamızın Birlik hayatımıza ve çalışmalarımıza katkısı her geçen gün artıyor.

9 yıldan bu yana, ülkemizdeki bilişim alanında yaşanan gelişmelere kamucu bir anlayışla yaklaşan, bilgisayar mühendislerinin mesleki sorunların çözümünde girişimci olan, Birlik faaliyetlerine değerli katkılar veren tüm üye ve yönetici arkadaşlarımıza TMMOB adına teşekkür ediyorum.

Değerli Arkadaşlar,

Hepinizin bildiği gibi, TMMOB olarak bizler bilimin ve tekniğin halk için kullanılmasını benimsemiş bir örgütüz. Binlerce yıllık medeniyet birikimimizin ortak ürünü olan bilginin, tekniğin ve teknolojinin kamusal niteliğinin göz önünde bulundurularak halkın ortak çıkarı için kullanılması gerektiğini her fırsatta dile getiriyoruz.

Bilgisayar Mühendisleri Odamız da kurulduğu günden bu yana, mesleki bilgi ve birikimlerini tüm halkın ortak çıkarı için, ülkemizin daha özgür ve demokratik olması için kullanmasıyla öne çıkan bir odamız.

Pandemi döneminde çalışma ilişkilerinde yaşanan gelişmeler, sosyal faaliyetlere getirilen kısıtlamalar hepimizi uzaktan çalışmaya, uzaktan eğitime, bilgisayar ve internet teknolojileriyle daha fazla iç içe olmaya zorladı. Bilgisayar ve bilişim teknolojilerinin hayatımızdaki yeri çok daha arttı.

Daha önceki yıllarda “iletişim hak ve özgürlükleri”, “internet güvenliği” ve “kişisel verilerin korunması” gibi alanlarda Bilgisayar Mühendisleri Odamızın yaptığı çalışmaların önemi ortaya çıktı.

Bu alanların toplumcu bir bakış açısıyla, toplumun ortak çıkarını merkeze alacak biçimde düzenlenmesi ihtiyacı öne çıktı. Teknolojinin, bilişimin, internetin ve iletişimin temel yurttaş hakkı olduğu gerçeği bir kez daha görüldü.

Yaşadığımız süreç, bu ihtiyacın giderek daha da büyüyeceğini gösteriyor. Bunun anlamı, bu alanda daha fazla çalışma yapmamız, daha fazla fikir üretmemiz gerektiğidir.

Bilgisayar Mühendisleri Odamızın genç, dinamik ve üretken üye ve yöneticilerinin bu konudaki çalışkanlığına ve yaratıcılığına olan güvenimiz tam.

Dün olduğu gibi yarın da gerek meslektaşlarımızın, gerekse toplumun çıkarlarını koruyup geliştirecek mesleki politikalar üreteceğinize eminim. TMMOB olarak bu politikaların toplumsallaştırılmasında daima birlikte davranacağız.

Bilimin ışığıyla aydınlanmış eşit-adil bir ülkede ve barışın egemen olduğu özgür bir dünyada yaşamak dileğiyle TMMOB Yönetim Kurulu adına sevgi ve selamlarımı sunuyorum.

Emin KORAMAZ

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

İZNİK MÜŞKÜLE KÖYÜ NAZIM HİKMET ANMASI

5 Haziran 2021, İZNIK

Değerli Başkanlarım, Değerli Dostlar,

Hepinizi Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği adına dostlukla selamlıyorum.

Bu güzel etkinliği düzenleyen Müşküle kültür, çevre ve Düşünce Derneği'ne ve Makine Mühendisleri Odamızın Bursa Şubesi'ne teşekkür ediyorum.

Sizler de biliyorsunuz Bursa şehri tarih boyunca hep göçmenler ve sürgünlerle özdeşleşmiştir. Osmanlı'dan yakın dönemlere kadar Bursa gayrimüslim azınlıklar ve göçmenler için yerleşim yeri, muhalif aydınlar için ise sürgün yeri olagelmıştır.

Dolayısıyla Bursa tarih boyunca hep çok kültürlülüğün ve fikri zenginliğin coğrafyalarından, kaynaklarından birisi olmuştur.

Değerli Dostlar,

Güzel Türkçemizde “Sürgün” ceza olarak gönderilen yer anlamına geldiği kadar, bir bitkinin yeni boy veren filizi anlamına da gelir. Bu anlamıyla baktığımızda Şeyh Bedreddin'den Nazım Hikmet'e kadar bu topraklara sürgün olarak gönderilen her isim, burada yeni fikirlerin, yeni zihinlerin boy vermesinin de aracısı olmuşlardır.

Şeyh Bedreddin Börklüce Mustafa'yı ve Torlak Kemal'i bu topraklarda filizlendirmiştir. Nazım Hikmet de Müşküleli İsmail Başaran'ı, Seçköylü İbrahim Balaban'ı, Adanalı Orhan Kemal'i bu topraklarda filizlendirmiştir.

Onların hikayelerini kendi edebiyatına katarak; onların romanına, şiirine, resmine kendinden çok şey katarak bu verimli sürgünün dallanıp budaklanmasına vesile olmuştur.

Bunca ismin izi olduğu bu topraklar, belki de Nazım Hikmet'i anmanın en anlamlı olduğu yerlerden birisi.

Yakın zamana kadar Nazım Hikmet ismi ve hatırası adeta Bursa'dan silinmeye çalışılıyordu. Hayatının 11 yılını geçirdiği, en sevilen eserlerini kaleme aldığı Bursa'da Nazım Hikmet'i hatırlatacak neredeyse tek bir mekan ve yapı yoktu. Neyse ki artık Nazım Hikmet adını taşıyan yeni kültür merkezleri açılmaya başlandı.

Aydınlanma ve sosyalizm fikirlerine açıklığı, devrimcilere ve aydınlara sahip çıkışıyla ün kazanan Müşküle’de düzenlenen Nazım Hikmet etkinliklerini de Nazım’ın buradaki hatırasının yaşatılması bakımından önemli buluyorum.

Değerli Dostlar,

Haziran ayının ilk günleri ülkemizde ilerici-devrimci edebiyat önemli isimleri olan Orhan Kemal, Ahmet Arif ve Nazım Hikmet’in ölüm yıldönümleridir. Şimdilerde sosyal medya paylaşımları ile kutlanılıyor ama 1990’lı yıllarda başta odalarımız olmak üzere pek çok kitle örgütü tıpkı burada olduğu gibi bir araya gelerek devrimci yazar ve ozanlarımızı anardı.

Aydınlarımızın gerici-faşist saldırılarla bir bir aramızdan alındığı 90’lı yıllarda, hem aydınlarımıza, hem de onların temsil ettiği ilerici, devrimci, toplumcu değerlere sahip çıkmamanın bir gösteresiydi bu anmalar.

Türkiye’de aydınları hedef alan saldırıların, devletle iç içe geçmiş organize yapıların işi olduğu, egemen güçlerin halktan yana fikirleri susturabilmek için bu karanlık yolları kullandıkları her geçen gün daha da açıklığıyla ortaya seriliyor.

Bu nedenle bu ülkenin ilerici, devrimci, toplumcu edebiyatçılarına, yazarlarına, aydınlarına sahip çıkmak, demokrasi ve özgürlüklerden yanan tüm toplumsal güçlerin ortak sorumluluğu ve görevidir.

Başta Nazım Hikmet olmak üzere bugün burada ismini saydığım tüm isimler verdikleri eserlerle sadece edebiyatımıza katkı vermekle kalmadılar, Türkiye’de 1960’lı yıllardan itibaren gelişen toplumsal mücadeleye de büyük bir ilham kaynağı oldular.

Onların temsilcisi olduğu toplumcu çizgi, ülkemizdeki devrimcilerin, sosyalistlerin, yurtseverlerin ülke gerçekleriyle doğrudan bağ kurmasında önemli bir rol oynadı.

Bizler gidemediğimiz coğrafyaları, görmediğimiz insanları, yaşamadığımız hayatları onların aracılığıyla tanıdık. Bize dayatılan devlet bilgisine ve kültürüne karşı, toplumun gerçek bilgisini, tarihini ve kültürünü bu isimlerin yazdıklarından öğrendik. Dünyamızın ve fikirlerimizin şekillenmesinde devrimci yazar ve ozanlarımızın katkısı büyüktür.

Değerli Dostlar,

Bizim bu etkinliklerle yapmaya çalıştığımız şey bir yandan onların edebi ve toplumsal yönlerini yeni kuşaklara hatırlatmak, diğer yandan da onlara olan minnet borcumuzu ödemektir aslında.

Bizler biliyoruz ki Türkiye’de emekten yana, toplumdandan yana, doğrudan yana olmak büyük bedeller ödemeyi gerektirebiliyor. Ama herkes de bilsin ki, hayatını emek için, toplum için, hakikat için bedeller ödeyerek harcamış isimlerin hatırasını da daima yaşatacağız.

Buradan bir kez daha 3 Haziran 1963’te kaybettiğimiz Nazım Hikmet’i, 2 Haziran 1970’te kaybettiğimiz Orhan Kemal’i, 2 Haziran 1991’de kaybettiğimiz Ahmet Arif’i, 24 Aralık 1989’da kaybettiğimiz İsmail Başaran’ı ve 9 Haziran 2019’da kaybettiğimiz İbrahim Balaban’ı saygıyla anıyorum.

Hepinizi yeniden saygıyla selamlıyorum.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

İZMİR BÖLGESİ ENERJİ FORUMU

11 Haziran 2021, Çevrimiçi Etkinlik

Değerli konuklar, sevgili meslektaşlarım,

TMMOB Yönetim Kurulu ve şahsım adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu önemli etkinliğin düzenlenmesinde emeği geçen EMO İzmir Şubesine, TMMOB İzmir İl Koordinasyon Kurulu bileşenlerine ve etkinliğe destek veren sıra İzmir Tabip Odası ve İzmir Barosu'na teşekkür ediyorum.

Farklı meslek örgütleri arasında bu gibi işbirliklerini yaygınlaştırmamız gerekiyor. Bizler uzun yıllardır meslek alanlarımızda bütünleşik politikalar geliştirilmesinin önemini altını çiziyoruz. Enerji gibi hayatın her alanında etkileri olan bir konuda sağlıkçılar ve hukukçularla ortak tartışmalar yürütmek, ortak politikalar geliştirmek çok önemli.

Etkinlik kapsamında güneş, rüzgar, hidroelektrik gibi farklı enerji kaynakları ve bunların hayatımızdaki etkileri üzerine tartışmalar yürüteceğiz. Bunlar elbette sadece teknik konular değil, halk sağlığını ve kamu hukukunu ilgilendiren boyutları var. Bu etkinliğin bu anlamıyla da ufuk açıcı olacağına inanıyorum.

Değerli konuklar, sevgili meslektaşlarım,

Doğanın ve doğal kaynakların insan ihtiyaçları doğrultusunda dönüştürülmesi çabası, mühendis, mimar ve şehir plancılarının mesleki faaliyetlerinin ortak unsurudur. Bu çabanın, dünyamızın ve insanlığın ortak geleceğini güvence altına alacak biçimde sürdürülebilmesi, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'nin en önemli önceliklerinden birisidir.

Doğanın ve insanlığın ortak geleceği söz konusu olduğunda akla gelen ilk başlıklardan birisi “Enerji” olmaktadır. Enerji konusu TMMOB'nin en önem verdiği konulardan birisini oluşturuyor. Çünkü enerji, hem mesleki faaliyetlerimizi temelini oluşturan bir faktör olarak, hem de ekonomik ve toplumsal gelişmelere yön verebilme kapasitesiyle hayatımızda büyük bir yer tutmaktadır. Günümüz dünyasında enerji, insan yaşamının zorunlu ve temel bir gereksinimi haline gelmiştir.

Enerjiye ihtiyacımızın bu kadar büyükken, enerji kaynaklarına ulaşma imkanımızın bu denli sınırlı olduğu bir dünyada enerji politikalarının önemi çok daha artıyor. Bizler TMMOB olarak yıllardır enerjinin tüm

yurttaşlarımız için ihtiyacı kadar, kaliteli, sürekli, düşük maliyetli ve sürdürülebilir biçimde sağlanabileceği enerji politikasının oluşturulması için çaba harcıyoruz.

Değerli arkadaşlar,

TMMOB'ye bağlı odalarımızın meslek alanlarına ilişkin konularda düzenlediğimiz kongre ve sempozyumlarda en çok öne çıkan konu, "kamusal fayda" anlayışıdır. TMMOB'nin 1970'li yıllardan bu yana savunduğu bu anlayış, dünyamızın ve ülkemizin geleceği için yegâne çözümdür.

Daha fazla kar uğruna sadece insan emeğini değil, doğal kaynaklarımızı da insafsızca sömüren küresel kapitalizm, bütün dünyayı büyük bir çöküşe doğru sürüklüyor. Kıtık, enerji krizi, çevre felaketleri, göç ve savaş gibi küresel çaplı felaketlerin önüne geçmenin yegâne yolu, rant hırsının yerine kamusal çıkarı, kontrolsüz bir tüketim anlayışı yerine sürdürülebilir politikaları öne çıkarmaktır.

Enerji politikalarını da bu anlayış çerçevesinde düşünmemiz gerekiyor. TMMOB, enerjii kamusal bir hak olarak görmektedir. Tüm yurttaşlarımızın bu haktan eşit biçimde yararlanabilmesi için enerjinin erişilebilir ve nitelikli bir kamusal hizmet olarak sunulması gerekmektedir.

Bildiğiniz gibi enerji sektöründe üretim, iletim, dağıtım ve tüketim faaliyetleri birbiriyle organik olarak bağlıdır. Dolayısıyla üretimden tüketime kadar her aşaması bütüncül olarak kamusal planlanma ile yönetilmelidir. Dışa bağımlılığın azaltılması, sürdürülebilirlik, yenilenebilirlik ve arz güvenliği ilkeleri bu kamusal planlamanın temelinde yer almalıdır.

Petrol, doğalgaz, kömür, hidrolik, jeotermal, rüzgâr, güneş, biyoyakıt vb. enerji sektörlerinde konunun uzmanları ve meslek örgütlerinin de katılımıyla hazırlanacak bütüncül strateji belgeleri ile geleceğimizi güvence altına alan bir enerji politikası ortaya çıkartılmalıdır. Bu enerji politikasının temelinde ise rant değil, kamusal fayda olmalıdır.

Görüldüğü gibi enerji alanında yapılması gerekenler ile hali hazırda yapılanlar arasında derin bir uçurum bulunuyor. 1980 sonrasında uygulanan neoliberal politikalar, enerjinin kamusal niteliğini görmezden gelerek bu alanı tümüyle piyasalaştırdı.

Cumhuriyet dönemi boyunca enerji alanında kurulan kamu yatırımları bölünerek özelleştirildi. Mevcut enerji şirketleri parça parça özelleştirilirken, kamusal kaynaklar da Yap-İşlet-Devret modeliyle

özel sektörün talanına açıldı. Elektrik santralleri, madenler ve dağıtım şirketlerinin özelleştirilmesi sonucunda elektrik piyasası büyük oranda özel sektörün kontrolü altındadır.

Geçmişte Türkiye Elektrik Kurumu'nun tekel statüsüne karşı çıkanlar, bugün birkaç holdingin sektörde tekelleşmesini görmezden geliyor. Enerji sektörünün özel şirketler elinde tekelleşmesi, enerji üretim ve dağıtımın tümüyle kâr-zarar hesabına indirgenmesi, ülkenin ortak geleceğini riske atmaktadır.

Değerli arkadaşlar,

Enerji konusundaki politikalarımızı belirlerken üzerinde en fazla durduğumuz konulardan biri de doğanın ve ekolojik dengenin korunması meselesidir. Enerji üretiminde yenilenebilir kaynakların öncelikli olması, fosil yakıt kullanımı en alt seviyeye indirilmesi ve enerji üretiminde çevreye en az zarar verecek teknolojilere öncelik verilmesi gibi başlıklar temel ilkelerimiz arasında yer aldı.

Bu konudaki hassasiyetimizin ne denli önemli olduğu son yıllarda yaşanan çevre felaketleri ve iklim krizi gibi küresel tehditlerle bir kez daha ortaya çıktı. Ülkemizde halk arasında çevre bilinci her geçen yıl artarak gelişse de ülkeyi yönetenler ve sermaye kesimleri bu konunun öneminin farkında görünmüyor.

Ülkeyi yönetenlerin bu vurdumduymazlığı bizlerin üzerindeki sorumluluğu daha fazla artırıyor. Bizler TMMOB olarak doğayı, ekolojik dengeyi ve insan sağlığını korumak için Türkiye'nin dört bir yanında mücadele veriyoruz. Kaz Dağlarında maden şirketine karşı, Aydın'da Jeotermal Enerji Santrallerine karşı, Salda Gölü'nde yapılaşmaya karşı, Hasankeyf'in sular altında bırakılmasına karşı, Munzur'un, Fırtına Vadisinin kurutulmak istenmesine karşı, İkizdere'de taş ocağına çevrilmek istenmesine karşı, AKkuyu'da, Sinop'ta nükleer santrallere karşı hem hukuki, hem de toplumsal mücadele veriyoruz.

Ülkenin neresinde olursa olsun bilime aykırı, kamu çıkarına uymayan, doğayı ve insan sağlığını tehdit eden tüm projelere karşı aklın, bilimin ve kamusal sorumluluklarımızın gösterdiği yolda mücadele etmeye devam edeceğiz.

Değerli arkadaşlar,

Hepinizin bildiği gibi İzmir ve Ege Bölgesi enerji kaynakları çeşitliliği bakımından çok şanslı bir bölgemiz.

Doğal kaynaklar bilimsel ve teknik ilkeler ışığında kamu yararına kullanıldığı zaman hepimiz için zenginlik kaynağı olabilirken, uygunsuz tekniklerle ve kamusal çıkar gözetilmeden kullanıldığında toplumsal bir tehlide de dönüşebiliyorlar.

Bölgemizdeki potansiyeli geleceğimiz için bir tehdit olmak yerine, geleceğimiz için fırsata dönüştürebilmek için toplumdan yanan meslek örgütleri olarak bize büyük görev düşüyor. Bu etkinliklerde oluşturacağımız kamucu fikirlerin geleceğin şekillendirilmesinde önemli olduğunu düşünüyorum.

Bu etkinlikte yürütülecek tartışmaların da, bu mücadelemizde bizlere katkı vereceğine yürekten inanıyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

9. ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI ÖĞRENCİ KURULTAYI

19 Haziran 2021

Sevgili genç arkadaşlarım, hepinizi içtenlikle selamlıyorum. Çevre Mühendisleri Odası Öğrenci Komisyonları tarafından düzenlenen bu kurultayda aranızda bulunmaktan büyük kıvanç duyuyorum. Etkinliği gerçekleştiren Öğrenci Komisyonlarımıza nazik davetleri için teşekkür ederim.

Öğrenci kurultayları TMMOB örgütlenmesinde önemli bir yere sahiptir. Bu kurultaylar hem birbirimizi daha iyi tanıyabilmek, hem de örgüt kültürümüzü birbirimize aktarabilmek açısından TMMOB'nin gençleşmesine ve büyümesine hizmet eder.

Ne yazık ki 1 yıldan fazla süredir pek çok etkinliğimizi uzaktan yapmak zorunda kalıyoruz. Umarız en kısa zamanda küresel salgın etkisini yitirir ve bizler yeniden yan yana gelme, yüz yüze konuşma imkanını yakalarız.

Çevre sorunlarının ayyuka çıktığı, ülkemizin en önemli gündemlerinden birisi haline geldiği bir dönemden geçiyoruz. Gerek Marmara Denizi'nde yaşanan müsilaj sorunu, gerek Akkuyu ve Sinop'taki Nükleer Santraller, gerek madenler nedeniyle tahrip edilen ormanlık alanlar nedeniyle çevre sorunları ve ekoloji bir süreden beri en önemli konu başlıklarımızdan birisi.

Çevre ve ekoloji sorunlarının bu derece gündemde olmasını sağlayan şey, bu alandaki kurumların, örgütlerin ve yerel inisiyatiflerin mücadelesidir. Çevre ve ekoloji hareketinin güçlü mücadelesi olmasa bu alandaki yıkım çok daha büyük olacak ve ne yazık ki. Toplumun geniş kesimleri bu yıkımın farkında bile olmayacaktı.

Diğer toplumsal muhalefet alanlarının emeklerini küçümsemeksizin söylüyorum, son yıllarda kadın hareketi ve çevre hareketi bu denli direngen ve inatçı olmasaydı, bizler çok daha kötü bir ülkede ve kötü koşullarda yaşıyor olacaktık. Buradan İkizdere'den Sinop'a, Kaz Dağları'ndan Kuzey Ormanlarına kadar ülkemizin dört bir yanında kıyısına, ormanına, deresine, vadisine sahip çıkan tüm arkadaşlarımızın mücadelesini selamlıyorum.

Sevgili Genç Arkadaşlar,

Kurultayımızın ana temalarından birisi de “Toplumcu Mühendislik”. Ülkemizde çevre alanında yaşanan güncel ve önemli sorunlara toplumcu mühendislik bakış açısından nasıl yaklaşılacağı üzerine oturumlar gerçekleştirilecek.

1970’li yıllardan bu yana TMMOB’nin temel anlayışını oluşturan Toplumcu Mühendisliği standart bir tanıma indirgemek mümkün değil. Bunun yerine zamanın gerekleri ve toplumun ihtiyaçlarıyla beraber anlam kazanan bir yaşam ilkesi olarak tanımlamak daha doğru.

Toplumcu mühendislik kavramına varabilmek için öncelikle mühendislik üzerine biraz konuşmamız gerekiyor: Hepimizin bildiği gibi mühendis kısaca, insanların ve toplumun sorun ve ihtiyaçlarına, bilimsel yöntemi ve tekniği kullanarak çözümler sunan kişidir. Mimar ve şehir plancısı da aslında farklı biçimlerde de olsa aynı amaca hizmet eder.

Mühendislik, insanın doğayla mücadelesinden doğmuştur. Doğanın ve çevrenin belirleyiciliğinden kurtulma mücadelesinde gelişen insan aklı ve becerisi zaman içerisinde kendi doğal çevresini biçimlendirebilme kapasitesine ulaşmıştır. Diğer canlılardan farklı olarak aletlerin kullanılmaya başlanması ve korunaklı yapıların inşa edilmesi zaman içerisinde soyut düşünmeyi, hesap yapmayı ve fizik kurallarını kendi ihtiyaçları doğrultusunda kullanılmasını beraberinde getirmiştir.

İnsan toplumlarının hayatta kalma mücadelesinin ürünü olarak doğan mühendislik emeği, medeniyetin gelişmesiyle paralel olarak gelişmiş, çeşitlenmiştir. Bu süreç halen devam etmektedir. Yeni teknolojilerin ve yeni ihtiyaç alanlarının ortaya çıkmasıyla birlikte yeni mühendislik alanları da doğmaktadır.

Mühendislik mesleği uzun yıllar boyunca insanların içinde buldukları coğrafyanın ve doğal çevrenin ihtiyaçları ve insanların bilgi birikimleri uyarınca nesilden nesile aktararak gelişmiştir.

Kimi toplumlar büyük yapılarda gelişmiştir, kimileri köprü yapımında, kimileri denizcilik alanında, kimisi askeri mühendislik alanında kendilerine ait gelenekler yaratmışlardır. Sanayi devrimiyle birlikte endüstrileşmenin, kentleşmenin artması, nüfus yoğunluğunun artması, mühendislik faaliyetlerinin de kitlesel ve sistematik bir bilgi haline dönüşmesine yol açmıştır.

O dönemden itibaren Avrupa'dan başlayarak Mühendislik, usta-çırak ilişkisi olmaktan çıkarak, formel bir bilim haline dönüşmüş ve 18. Yüzyıldan itibaren mühendislik okulları açılmaya-yaygınlaşmaya başlamıştır.

Mühendisler bu dönemde, bilim ve tekniği kullanabilme becerileriyle ilerleme anlayışının taşıyıcısı olmuşlardır. Bu beceri mühendislerle sermaye sınıfları arasında bağların güçlenmesine, sermayenin ihtiyaçlarının mühendisliğin şekillenmesinde belirleyici hale gelmesine neden olmuştur. Patent yasaları, fikri-sınai mülkiyet hakları, teknoloji tekelleri ve sermaye yatırımları aracılığıyla hem şirketler hem de devletler mühendisliğin gelişim hatlarını tayin eder hale gelmiştir.

Mühendisliğin ülkemizdeki gelişimi de yaklaşık yüzyıllık gecikmeyle de olsa benzer bir seyir izlemiştir. 18. Yüzyılın sonunda Osmanlı'da mühendislik eğitimi veren okullar kurulmuştur. Cumhuriyetin kuruluşundan sonra çıkarılan yasalar ile farklı mühendislik ve mimarlık dalları bu eğitime dahil edilmiştir.

Cumhuriyetin kuruluşundan itibaren ülkemizde de mühendisler bir modernleştirici akıl olarak görülüyordu ve devletten ayrıştırılmaz bir yapıdaydılar. Özellikle 1930'lardaki planlı sanayileşme döneminde devlet yatırımlarında istihdam edilen mühendisler, ülkenin kalkınmasından ve yeniden yapılanmasından sorumlu "devlet görevlileri" olarak görülüyorlardı. Zaten az sayıda olan mühendisler, "teknokrat" sıfatlarıyla ülkenin sevk ve idaresinde kilit rol oynuyorlardı.

Devlet ile mühendisler arasındaki bu sıkı bağ, mühendisleri bir tür devlet seçkini haline getirmişti. TMMOB'nin kurucu kadroları da bu seçkinci, bürokratik yapı içerisindeki mühendisler arasından çıkmıştır. 1960'lı yılların ikinci yarısına kadar varlığını sürdüren bu yapı, mesleki çıkarlarının ve statülerinin korunmasını her şeyden üstün gören bir anlayışın temsilcisi olmuştur.

Buraya kadar aktardığım tarihsel gelişim süreci bize iki temel bilgi veriyor: İlki mühendislik mesleğinin toplumun ihtiyaçlarına çözüm bulmak üzere şekillendiği bilgisi; ikincisi ise kapitalizmin gelişmesiyle birlikte mühendisliğin de sermaye sınıflarının istekleri doğrultusunda ilerlediği, yani doğal gelişiminin dışına çıktığı bilgisi.

İşte "toplumcu mühendislik" dediğimiz şey aslında, sermaye tarafından doğal gelişiminin dışına sürüklenmiş mühendislik mesleğinin, özüne, yani toplumsal çıkarı ve öncelikleri esas alan ilerleme yoluna çevirme

çabasıdır. Sermayenin ve siyasi iktidarın belirlediği hatta ve sınırlarda değil, toplumun ve onun bir parçası olduğu doğal yaşamın ihtiyaçları ve öncelikleri doğrultusunda yürütülen mühendislik anlayışı bizim toplumcu mühendislik adını verdiğimiz kavramın özüdür.

Ülkemizde bu doğrultudaki çabalar 1960'lı yıllardan itibaren geliyor. Bu yıllarda yaşanan toplumsal uyanış ve toplumsal gelişmede planlama fikrinin öne çıkması, mühendislerin de toplumsal duyarlılıklarının, sorumluluklarının gelişmesine neden olmuştur.

1960'ların ikinci yarısında üniversitelerde yoğun olarak süren akademik-demokratik mücadelenin içerisinde olan kuşaklar mezun olup Odalara üye olduktan sonra 1970'li yılların başından itibaren TMMOB'ye bağlı odalardaki seçkin bürokratik kadrolar tamamen yenilgiye uğramış, ilerici-devrimci mühendisler TMMOB'yi adeta yeniden kurmuştur.

Bugün TMMOB'nin taşıyıcısı olduğu toplumcu değerler, 1970'li yıllardaki toplumsal muhalefet hareketi içerisinde yükselen değerlerdir. Dönemin demokrasiden, bağımsızlıktan, anti-emperyalizmden beslenen siyasal talepleri ile kalkınmadan, sanayileşmeden, üretimden yana mesleki talepler birleştirilerek TMMOB'nin toplumcu çizgisi ortaya çıkarılmıştır.

TMMOB'nin ilerici, toplumcu geleneği denildiğinde pek çoklarının aklına 1970'li yıllar gelse de, o dönemde inşa edilen gelenek günümüze kadar kendini yenileyerek, yeniden üreterek devam etmektedir.

Değerli Arkadaşlar,

Mühendis ve mimarların topluma, doğaya ve gelecek kuşaklara karşı sorumlulukları vardır. Mesleğimizi sürdürürken toplumun güvenliğini, sağlığını ve refahını en başa koyan bir anlayışla uygulamak; barış, adalet, insan haklarını temel almak; ayırım gözetmemek; dürüstlük, doğruluk, hakkaniyet, eşitlik, özgürlük gibi vazgeçilmez değerlere ve erdemlere sıkı sıkıya bağlı kalmak toplumcu mühendislik anlayışının temel prensipleri arasındadır.

Bu ilkeler ışığında topluma, doğaya, mesleğimize ve ülkemize karşı üstlendiğimiz sorumlulukların yerine getirilmesi dünyamızın korunmasında, doğal hayatın sürdürülebilir hale gelmesinde, insanların barış içinde özgürce yaşayabilmesinde, gelecek nesillere refah için yaşayan bir toplum bırakabilmemizde, insanların yaşamlarını daha iyi koşullarda sürdürebilmesini sağlamamızda ve elbette kendimizi gerçekleştirebilmemizde bize rehber olan ilkelerdir.

Bizler toplumcu mühendisler olarak bu sorumlulukların bilinciyle yaşamaya, mesleğimiz yapmaya ve mücadele etmeye devam edeceğiz. Sizler gibi genç arkadaşlarımız varlığı bu süreçte bizlerin en büyük güvencesi ve dayanağıdır.

Bu güven duygusu ve inançla iki gün sürecek kurultayımızda hepinize kolaylıklar diliyorum. Çevre Mühendisleri Odası Yönetim Kurulunu ve Öğrenci Komisyonlarını bir kez daha bu anlamlı etkinlik nedeniyle kutluyorum.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ 73. BÜYÜK KONGRESİ

3 Temmuz 2021, ANKARA

Sevgili Başkan, Değerli Genel Kurul Delegeleri, Sayın Konuklar

Hepinizi Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği adına dostlukla selamlıyorum.

Yıllardır eylemlerde, meydanlarda, mahkeme salonlarında yan yana geldiğimiz, mücadele ve kader ortaklığı yaptığımız sizlerle, uzun bir pandemi arasından sonra yeniden bir arada olmaktan mutluluk duyuyorum.

Değerli Dostlar,

Hepinize çok büyük teşekkür borçluyuz!

Hepimizin evlere kapanmak zorunda kaldığı geçtiğimiz bir buçuk yıl boyunca büyük bir özveriyle salgınla mücadelenin en ön saflarında yer aldığınız için,

Siyasi iktidarın vurdum duymaz salgın politikalarına karşı halkın sağlığını koruyacak önlem ve uygulamaları ısrarla dile getirdiğiniz için,

Bilim dışı şarlatanlara, halkı yanlış yönlendirenlere karşı dik duruşunuz ve tavizsiz mücadeleniz için,

Yoğun iş yükünüze rağmen aşılama çalışmalarının hızlanmasını sağladığınız katkı için,

Her gün şiddetle yüz yüze kalan, tayin hakkı elinden alınan, emeğinin karşılığını alamayan sağlık emekçilerinin ve hekimlerin haklarını koruma çabanız için,

Ve bütün bunları yaparken ülkemizdeki barış, demokrasi, insan hakları ve özgürlükler mücadelesine desteğinizi bir an bile esirgemediğiniz, bu ülkenin aydınlık geleceği için mücadeleden vaz geçmediğiniz için hepimize bu ülkenin mühendisleri, mimarları ve şehir plancıları adına teşekkür ediyorum.

Hepiniz sağ olun, var olun!

Değerli Arkadaşlar,

Bende sözlerimin başında bundan 28 yıl önce Sivas katliamında yitirdiğimiz 35 canımızı saygıyla özlemle andığımı belirtmek istiyorum.

Aradan geçen 28 yıla rağmen ülkemizin bu katliamı gerçekleştiren gerici, karanlık ve çağdışı zihniyetle hesaplaşabildiğini söylemek mümkün değildir.

Aksine bugün ülkemizde hâlâ farklı yaşam tarzları, farklı inançlar, farklı kültürler sistematik bir şiddet ve dışlama ile yüz yüze yaşamak zorunda bırakılıyor.

Sivas Katliamıyla ve ülkemizde yaşanan diğer katliamlarla gerçekten yüzleşmek ve hesaplaşmak, sadece katliamın parçası olan ve kimileri yıllarca kollanan katillerin cezalandırılmasıyla değil, bu katliama zemin hazırlayan gerici-dışlayıcı devlet politikalarının terk edilmesiyle mümkündür.

Sevgili Arkadaşlar;

Emekten, halktan barıştan, demokrasiden insanc abir yaşamdan yana kesimler olarak uzunca süredir yaptığımız açıklamalarda siyasi iktidarın gündemi ile toplumun gündemi arasında yaşanan kopuşa dikkat çekmeye çalışıyoruz.

Halk işsizlik, yoksulluk, hayat pahalılığı ve salgının yarattığı sorunlar ile boğuşurken, iktidarın bu sorunları görmezden gelerek kendi bencil ihtiyaçlarını önceleyen politikalarının ülkeyi çektiği bataklığa vurgu yapıyoruz.

Bu kopuş elbette yeni değil ama artık her zaman olduğundan daha belirgin hale geldi.

AKP toplumun geniş kesimleri üzerindeki hegemonyasını kaybettikçe kendi dar çıkarları doğrultusunda politikalar yürüten, iktidarda kalmak için her yolu mübah gören, kendi siyasal çatışmalarının esiri haline gelmiş bir parti haline dönüştü.

Halkın ekonomik, demokratik, özgürlük temelli talepleri polis şiddetiyle bastırılırken, AKP'nin sırtını dayadığı milliyetçi-muhafazakar ittifakın dayatmaları ülkenin en önemli öncelikleriymiş gibi davranılıyor.

Taksim'e yapılan Cami, Ayasofya'nın Camiye Dönüştürülmesi, İstanbul'un silüetini eklenen Çamlıca Camisi, İstanbul Sözleşmesinden bir gece yarısı

kararnesiyle çıkılması gibi toplumun çok küçük bir kesiminin arzularını beslemeye yönelik icraatlar bu durumun en açık göstergeleridir.

Dar bir kitlenin tarihsel hayalleri bir bir gerçekleştirilirken, toplumun geniş kesimleri ise tümüyle dışlanıyor.

Daha önce verilmiş mahkeme kararları ve AİHM'in tespit ettiği hukuksuzluklara rağmen Gezi Davasının bir kez daha başlatılması, HDP'ye kapatma davası açılması, HDP İzmır il binasını hedef alan alçakça saldırı aynı bütünün parçalarını oluşturuyor.

Benzer biçimde halkın büyük bir kesiminin karşı çıkmasına, ekonomik olarak yürütülebilmesinin imkanları olmamasına rağmen, uluslararası politikalar alanında büyük çatışmalara gebe olmasına rağmen Kanal İstanbul'un yapılması konusundaki ısrar da İktidar blokunun sınır tanımazlığının bir diğer göstergesidir.

Kısa zamanda yaşanan tüm gelişmeler ülkeyi yönetenlerin toplumla, hukukla, evrensel ilkelerle hiçbir bağının kalmadığını gösteriyor.

Siyasi iktidar toplumdan koptuğu gibi gerçeklikten de kopmuş durumda.

Kendine ait bir gerçeklik yarattı ve bu kendi gerçekliğini tüm topluma dayatmaya alışıyor.

Bu gerçekliğin temelini ise rant politikaları oluşturuyor. Yağma politikaları oluşturuyor. Yıkım politikaları oluşturuyor.

Ne yazık ki bu politikalar topluma olduğu gibi doğaya ve ülkemizin geleceğine zarar veriyor.

AKP'nin bugün Türkiye'deki durumunun en sembolik anlatımı yeryüzündeki cennet köşelerinden biri olan İkidere'de ormanlık alan içinde açılmak istenen o taş ocağıdır.

O taş ocağı nasıl ki para için tüm doğayı ve ekolojik yaşamı tahrip edecekse, AKP de para ve rant için Türkiye'yi tahrip ediyor. Bunu yıllardır, sistematik olarak yapıyor.

Sevgili Arkadaşlar,

Kirli politikalar elbette kirli ilişkiler de yaratıyor.

Rant üzerinden politika yapmanın, halka karşı politika yapmanın, perde arkasından politika yapmanın sonucu, karanlık ilişkiler ve odaklar yaratmaktır.

19 yıldır iktidara bulunan siyasi partinin de kirli karanlık ilişkileri birer birer ortaya dökülüyor. Rant pastası daralınca, yiyecek yeni rant bulamayınca şimdi birbirlerini yemeye başladılar.

Toplumunu sindirebilmek, demokratik muhalefeti bastırabilmek, ülkede korku atmosferini egemen kılmak, medyayı kontrol altında tutmak, ülke zenginliklerini yağmalamak, kara paranın dolaşımını ve rant paylaşımını sağlamak için mafya ile kurulan ortaklıklar su yüzüne çıkıyor.

Özgür ve demokratik bir ülke kurabilmenin ilk koşullarından birisi kirli-karanlık ilişkilerle hesaplaşmaktan geçmektedir.

Bu hesaplaşma sadece bu düzeneğin görünür hale gelmiş birkaç aparatının ortaya çıkartılmasıyla değil, devlete egemen olan bütün bir yapılanmanın tasfiye edilmesiyle mümkündür.

Barışı, demokrasiyi, insan haklarını bu topraklarda egemen hale getirmekle mümkündür.

Bizler ülkemizin ve halkımızın geleceğini, yozlaşmış iktidar sahiplerinin insafına, faşist çetelerin çıkar çatışmalarına ve emperyalistlerin kirli emellerine terk etmemek için mücadele ediyoruz.

Bizlerin bu kararlı duruşu, bizlerin ortak mücadelesi gelecek için en büyük umudumuzdur. Ne yaparlarsa yapsınlar, nasıl saldırırlarsa saldırınsınlar bu umudu bizden söküp alamayacaklar.

Umutlu, güneşli ve aydınlık günlere inancım ve tüm dayanışma duygularıyla 73. Büyük Kongrenizi bir kez daha selamlıyorum.

Kongrenin demokrasi, barış ,adalet ve insanca yaşam mücadelemize katkı vermesini diliyorum.

Kurtuluş yok tek başına,

Ya hep beraber ya hiçbirimiz!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

**SONUÇ
BİLDİRGELERİ**

TMMOB KAMUDA ÇALIŞAN MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARI SORUNLARI ÇALIŞTAYI SONUÇ BİLDİRGESİ

15 Aralık 2018 - ANKARA

“Krizle Karşı Emeğimize, Mesleğimize ve Haklarımıza Sahip Çıkıyoruz” başlığıyla yürütülen kampanya kapsamında düzenlenen ve üç çalıştaydan biri olan “TMMOB Kamuda Çalışan Mühendis, Mimar, Şehir Plancılarının Sorunları Çalıştayı” 15 Aralık 2018 tarihinde Ankara’da İnşaat Mühendisleri Odası Konferans Salonunda gerçekleştirildi.

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz’ın açılış konuşmasıyla başlayan çalıştayda, “Kamu Kavramı, Kamu Hizmeti ve Kamu Personel Rejimi”, “Kamu Çalışanlarının Özlük Hakları, Mali ve Sosyal Durum Analizi”, “Kamu Çalışanlarının Sendikal Hakları ve Mücadele Süreci” ve “KHK ile İhraç Edilen Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Durumu” üzerine sunumlar gerçekleştirildi. Sunumların ardından kamuda çalışan mühendis, mimar ve şehir plancılarının sorunlarına ilişkin forum gerçekleştirildi.

Çalıştay kapsamında kamu personel rejiminin tarihsel dönüşümü, farklı çalışma statülerinin irdelenmesi, yıllar itibarıyla kamu personel sayısı ve statü değişikliklerinin saptanması, yıllara göre ücret durumunun ortaya konulması, farklı kurumlardaki ücret ve statü farklılıklarının belgelenmesi, Yerel Yönetimlerde çalışan üyelerimizin sorunlarının saptanması, özlük haklarının iyileştirilmesine yönelik öneriler, TİS görüşmelerinde haklarımızın iyileştirilmesine yönelik somut taleplerin ortaya konulması gibi başlıklar değerlendirildi.

Çalıştayda yürütülen tartışmalar sonucunda aşağıda yer alan değerlendirmelerin kamuoyuyla paylaşılmasına karar verilmiştir.

EMEĞİMİZE, MESLEĞİMİZE VE HAKLARIMIZA SAHİP ÇIKACAĞIZ!

12 Eylül 1980 Askeri Darbesi sonrasında uygulanmaya başlanan ve 2000’li yıllarda iyice belirginleşen neoliberal ekonomik politikalar sonucunda, ülkemiz ekonomisinin temel değerleri yitirilmiş, kamu yatırımları durma noktasına gelmiş, özelleştirmelerin de etkisiyle üretimden uzaklaşmış, şiddeti her defasında daha da artan ekonomik ve sosyal bunalım ve kriz süreçleri birbirini izlemiştir.

AKP iktidarı döneminde 16 yıl boyunca uygulanan politikalar sonucu bugün ülkemiz, kalkınma, planlama, üretim, sanayi, tarım, enerji, maden, gıda, su, kent, yapı/imar, çevre, bilişim politikalarının dinamik gücü olması gereken mühendislik, mimarlık, şehir planlama disiplinlerinin tasfiye edilmek istendiği; bilimsel bilginin, aydınlanmanın, bilim ve tekniğin önermelerinin yerine piyasanın ve gericiliğin insan düşmanı politikalarının egemen olduğu bir ülke haline gelmiştir. Emekçilerin ekonomik, sosyal ve sendikal hakları budanmış, üretim ekonomisi yerine sıcak para akışına ve ranta dayalı bir ekonomi inşa edilmiştir.

Bir ülkenin kalkınmışlık düzeyinin ölçüsünün, bir kamu hizmeti olan mühendislik hizmet alanlarındaki gelişmişlik düzeyi ve bu meslek mensuplarından o ülkenin hak ettiği hizmetleri alması ile doğru orantılı olduğu aşikardır.

Bu gerçekliğe karşın özellikle son 25 yılda, kamuda çeşitli statülerde çalışan ve farklı ücretler alan mühendis, mimar ve şehir plancılarının ekonomik ve sosyal koşulları, üstlendikleri sorumluluklara ve almış oldukları eğitime uymayan bir düzeye geriletilmiş, kamudaki mühendis, mimar ve şehir plancılarının mesleki iş alanları farklı ve/veya yardımcısı sayılabilecek branştaki alt grup teknik elemanların görevlendirilmesi ile daraltılmış, kamu çalışanı üyelerimizin gerek ücretleri gerekse özlük hakları açısından içine düşürüldükleri durum kriz aşamasına gelmiş ve meslek onurlarını koruma sınırlarını zorlamaya başlamıştır.

KAMUDA KADROLU, GÜVENCELİ İSTİHDAM

OECD'ye üye ülkelerde ortalama her 15 kişiye bir kamu çalışanı istihdam edilirken, bu rakam ülkemizde her 34 kişiye bir kamu çalışanı şeklindedir. Bu rakam dikkate alındığında Türkiye'de şu anda 5 milyon 387 bin kamu çalışanına ihtiyaç vardır. Ülkemizde 2018 verilerine göre TSK dışındaki toplam 3 milyon 130 bin kamu çalışanının 2 milyon 430 bin 101'i memur statüsündedir. Türkiye ortalamasına göz önüne alındığında, ülke genelinde kamu çalışanı sayısının olması gereken ihtiyacı karşılamadığı görülmektedir.

Kamuda çalışan toplam personel 2007 yılında 2 milyon 300 bin teknik hizmetler sınıfına tabi kamu çalışanı sayısı 108 bin civarında iken, 2018 yılında toplam 3 milyon 130 bin personel içinde teknik hizmetler sınıfına tabi kamu çalışanı 165 bin civarındadır. Ortalama % 4-5 düzeyindeki bu oran oldukça yetersizdir.

Ülke genelindeki nüfus artışı da dikkate alındığında son 16 yıl içinde kamuda güvenceli istihdam % 15’ler oranında düşüş kaydetmiştir. Kamuda istisnai olarak çalıştırılması planlanan sözleşmeli kamu çalışanlarının sayısının, 2001 yılında 13 bin 914 iken, 2007 yılında 165 bin 557, 2011 yılında 213 bin 965, 2018 yılında ise 256 bin 290 düzeyine çıkması, devlet memurluğu güvencesinin zayıflatıldığıının en açık göstergesidir.

Devlet Personel Başkanlığı verilerine göre; sendika üyesi olabilecek toplam kamu görevli sayısı 2002 yılında 1 milyon 357 bin 326, sendika üyesi toplam kamu görevli sayısı 650 bin 770, sendikalaşma oranı % 48 iken, 2018 yılında bu veriler sırasıyla 2 milyon 484 bin 580, 1 milyon 673 bin 318, % 67,34’tür. Bu artışın nedeni ise AKP iktidarı döneminde hormonlu bir şekilde büyüyerek 1 milyon üyeye ulaşan, kamu emekçilerinin hak ve çıkarlarını korumak yerine siyasal iktidarın güdümünde olan yandaş memur sendikasıdır.

KAMUDA ÇALIŞAN MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARININ ÖZLÜK HAKLARI İYİLEŞTİRİLMELİDİR!

Çalışanların geçim koşullarını ortaya koymak ve temel ihtiyaç maddelerindeki fiyat değişikliğinin aile bütçesine yansımalarını belirlemek amacıyla çeşitli sendikalar tarafından her ay yapılan “Açlık ve Yoksulluk Sınırı Araştırmaları”na göre kamu çalışanlarına uygulanan ücret politikası yoksulluk sınırının altında kalmaktadır.

Ekonomik büyüme rakamlarına göre ülkemiz sürekli büyürken, kamu çalışanları bu büyümeden payını alamamakta, çalışan kesimin geliri reel olarak azalmaktadır. Örneğin; 2002-2018 arasında altın fiyatları yaklaşık 12 kat artmış, 2002 yılı itibarı ile ortalama memur maaşı ile 22 çeyrek altın alınabilirken 2018 yılında bu rakam 11’e gerilemiş, yıllar itibarıyla ortalama memur maaşı çeyrek altın karşısında %50 değer kaybetmiştir.

Kamuda çeşitli statülerde çalışan ve farklı ücretler alan mühendis, mimar ve şehir plancılarının ekonomik ve sosyal koşulları özellikle son on altı yılda hızla erozyona uğratarak üstlendikleri sorumluluklara ve almış oldukları eğitime uymayan bir düzeye geriletilmiştir. Kamuda çalışanı üyelerimizin gerek ücretleri gerekse özlük hakları açısından içine düşürüldükleri durum kriz aşamasına gelmiş ve meslek onurlarını koruma sınırlarını zorlamaya başlamıştır.

Kamu çalışanlarının ücretlerinin düşüklüğü yanında, en düşük ücretle en yüksek ücret arasındaki makas farkının büyüklüğü, eşit işe eşit ücret

ödenmemesi ve kamu kurumları arasındaki ücret farklılıkları nedeniyle büyük bir ücret adaletsizliği yaşanmaktadır.

Ödeme sisteminin karmaşık yapısı, aynı kamu kurumunda görev yapanlar için de farklı uygulamalar getirebilmektedir. Kurumlar arasında olduğu gibi kurum içinde de değişik ödeme sistemi uygulanmasından dolayı en düşük ücret alan kamu çalışanı ile kurum içindeki yan ödeme ve tazminatlardan faydalanan ve en yüksek ücreti alan kamu çalışanı arasında büyük bir fark oluşmaktadır. Ülkemizde çıplak ücretler üzerinden yapılan hesaplamada en düşük ücretli memur ile en yüksek ücret alan memur arasında 3,8 kat fark oluşmaktadır. Oysa bu oran Finlandiya’da 2,5, Fransa’da 2,3, Hollanda’da 2,2 ve İsveç’te 1,9 katı kadardır.

Çıkartılan Kanun Hükmünde Kararnamelerle ihraç edilen kamu emekçileri arasında devlet kurumlarında ve belediyelerde çalışan üç binin üzerinde mühendis, mimar ve şehir plancısı bulunmaktadır. Haksız ve hukuksuz biçimde işlerinden atılan, farklı kurumlarda çalışmalarını yasaklanan, sosyal güvenceleri ellerinden alınan binlerce üyemizin yaşadığı bu durum acilen düzeltilmelidir.

Ülkemizdeki her projenin, her çalışmanın planlanmasından yaşama geçirilmesine kadar sorumluluklar üstlenen denetleyen, hak edişlere imza koyan, ülke imarının, sanayinin, tarımının, madencilikinin, ormancılığının ve üretiminin temel unsuru olan, teknik ve bilimsel temelde yürüttükleri çalışmalarla, ülkemizin kalkınması açısından vazgeçilmez bir yere sahip olan kamuda çalışan mühendis, mimar ve şehir plancılarının özlük hakları ve ekonomik sorunlarının ivedilikle aşılması gerektiğini savunmaktayız.

Özetle; TMMOB, plan bütünlüğü olmayan çıkarıcı yatırımlara karşı ülke ve toplum yararına bütüncül kalkınma anlayışı kapsamında kamu çalışanı üyelerinin haklarını korumaya kararlıdır.

Bu süreçte TMMOB olarak önerilerimiz şunlardır;

- Öncelikle, son 16 yılın en yüksek enflasyonu karşısında eriyen ücretler ivedilikle telafi edilmeli, başta asgari ücret olmak üzere tüm ücretler artırılarak alım gücünün erimesinin önüne geçilmelidir.
- “2018 ve 2019 Yıllarını Kapsayan Toplu Sözleşme”de, ücret hükümleri önceki enflasyon gerçekleşmesi, yeni enflasyon hedefi ve son döviz krizi nedeniyle geçersizleştiğinden güncel ve reel

değerlere göre yeniden düzenlenmeli, geriye dönük reel kayıplar karşılanmalıdır. Maaş artışlarında hedeflenen enflasyon yerine gerçekleşen enflasyon dikkate alınmalıdır.

- 14.07.1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 154. maddesi uyarınca aylık gösterge tablosunda yer alan rakamlar ile ek gösterge rakamlarının aylık tutarlara çevrilmesinde uygulanacak aylık katsayısı, memuriyet taban aylığı göstergesine uygulanacak taban aylık katsayısı, iş güclüğü, iş riski, temininde güçlük ve mali sorumluluk zamlarının aylık tutarlara çevrilmesinde uygulanacak yan ödeme katsayısı insanca yaşanacak düzeye göre belirlenmelidir.
- Ücretlerin reel olarak yükselmesi ve ülke içinde adil bir gelir dağılımı sağlanabilmesi için, çalışanların ve emeklilerin maaşlarına enflasyon oranlarının üzerinde ayrıca refah payı verilmelidir.
- Ortalama kamu çalışanı maaşının yıllık toplam tutarı dikkate alınarak, gelir vergisi dilimleri yükseltilmeli, çalışanlar üzerindeki vergi yükünü azaltacak önlemler alınmalıdır.
- Kamu çalışanlarının emekli aylık ücretlerine yapılan zam ve iyileştirmeler kamuda teknik hizmetler sınıfında çalışmış mühendis, mimar ve şehir plancılarına da yapılarak ek göstergeleri ayrımsız 4800-6400 arasında yükseltilmelidir.
- Tüm kamu çalışanlarına, hizmet yıllarında yönetici olsun olmasın, emeklilik sonrasında da insanca yaşayabilecek maddi ve sosyal hakları verilmeli, çalışırken aldıkları ücret kalemleri ile ek ödemeler ve diğer ödemelerin tümünün ayrımsız olarak emekliliklerine yansıtılması sağlanmalıdır.
- Teknik Hizmetler Sınıfı kapsamında ödenen Özel Hizmet Tazminatının tavan oranı arttırılarak en az %260 olmalıdır ve bu oran emekli aylık ücretlerine de yansıtılmalıdır. (Bugün kamuda çalışan bir mühendis %160 oranında özel hizmet tazminatı alırken Uzman Doktor¼ %215, TSK personeli Yüzbaşı %180, Albay %260-%280 almaktadır.)
- Kamu çalışanı kavramı sadeleştirilmeli ve memur ve işçi temelinde olmalı, sözleşmeli, geçici, taşeron, güvencesiz istihdam, özel statü ve diğer uygulamalarına son verilmelidir.

- Kamu çalışanlarının işe alım ve görevde yükselme aşamalarında her türlü cinsiyetçi, mezhepçi, ırkçı ve diğer ayrımlara son verilmelidir. İşe alımda son dönemlerde yaygınlaştırılan mülakat uygulamaları ile yaşanan yandaş kadrolaşması, ayrımcılık ve keyfilığe son verilmelidir.
- Kanun Hükmünde Kararnamelerle keyfi ve hukuksuz biçimde ihraç edilen emekçilerin görevlerine geri dönmesi sağlanmalı ve hak kayıpları telafi edilmelidir.
- Kamu yöneticisi atama tercihleri de yeterlik ve liyakat temelinde olmalı, kamu yönetiminde kurumsallaşmada süreklilik sağlanmalı, sürekli hale gelen bakanlık ve birim yer ve görev değişiklikleri ile kamudaki kurumsal hafıza yok edilmemelidir.
- Kamu çalışanlarının tümünde ve mühendis, mimar ve şehir plancılarında da, aynı hizmeti üretirken farklı statülerde çalıştırılma ve farklı ücretler alma uygulamalarına son verilmelidir.
- Çalışma yaşamının esnekleşmesi ve kuralsızlaştırılması uygulamalarına son verilmeli, merkezi ve yerel yönetimlerde çifte standart oluşturan sözleşmeli personel uygulaması, kapsam dışı personel statüsü (Kapsam dışı personel sendikaya üye olamamaktadır. Bu durum örgütsüz çalışmayı yaygınlaştırmada örnek teşkil etmektedir.) ve buna bağlı olarak yaratılan ücret dengesizliği derhal ortadan kaldırılmalıdır.
- Kamu çalışanı sayısının olması gereken ihtiyacı karşılayabilmesi, teknik ihtiyacın giderilmesi, denetimlerin alanında uzman kişilerce yapılabilmesi amacıyla kamuda atama bekleyen binlerce mühendis, mimar ve şehir plancısının istihdamı sağlanmalıdır.
- Kamu hizmetlerinin güvencesiz, kiralık, taşeron, geçici, sözleşmeli personeller aracılığıyla gördürülme anlayışından derhal vazgeçilmelidir. Kamuda mühendis, mimar ve şehir plancıları için kadro tahsis edilerek, kalıcı, güvenceli atama yapılmalıdır.
- Kamu çalışanlarının önündeki siyaset yasağı kaldırılmalıdır. 657 Sayılı Kanunda bulunan ve izinsiz şehir dışına çıkma, basına demeç verme yasağı ve benzeri kamu çalışanlarının yaşamını sınırlandıran maddeler kaldırılmalıdır.
- Örgütlü mücadele ile hak alma hakkının kullanılabilmesi için iktidara bağımlı sendikaya üye olma dayatması uygulamasına

son verilmeli, kamu çalışanlarına sağlanan mali hakların belirlenmesini siyasi otoritenin inisiyatifinden çıkarmak ve kamu çalışanların “Söz, Yetki, Karar” haklarına sahip olmalarını sağlamak ve bu hakları uygulanabilir hale getirmek için kamu çalışanlarına özgürce örgütlenme özgürlüğü ve uluslararası sözleşmelere uygun grevli toplu sözleşme hakkı verilmelidir.

TMMOB ÜCRETLİ ÇALIŞAN VE İŞSİZ MÜHENDİSLERİN SORUNLARI ÇALIŞTAYI SONUÇ BİLDİRGESİ

22 Aralık 2018 - Ankara

Krizle Karşı Emeğimize, Mesleğimize ve Haklarımıza Sahip Çıkıyoruz kampanyası kapsamında düzenlenen 3 çalıştaydan biri olan Ücretli Çalışan ve İşsiz Mühendislerin Sorunları Çalıştayı 22 Aralık 2018 tarihinde Ankara'da İnşaat Mühendisleri Odası Konferans Salonunda gerçekleştirildi.

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz'ın açılış konuşmasıyla başlayan çalıştayın ana eksenini meslektaşlarımızın iş yeri, fabrika, toplumsal yaşam ve kent içinde buldukları konum ve analizi, giderek artan işsizlik, ücretli çalışanların asgari ücret mücadelesi ve krizin çalışma yaşamına etkileri başlıkları oluşturdu.

Çalıştayda yürütülen tartışmalar sonucunda aşağıda yer alan değerlendirmelerin kamuoyuyla paylaşılmasına karar verilmiştir.

Tüm Meslektaşlarımıza İş, İnsanca Yaşam!

Ülkemizin içinde olduğu kriz açıktır ki meslek alanlarımızı da derinde etkilemektedir. Emeğin piyasa şiddetine terk edilmesi ile meslektaşlarımızın büyük çoğunluğu ücretli çalışmaya yönelmektedir. Bu durumda meslektaşlarımız, sınırlı istihdam ve düşük ücretlerle piyasaya terk edilen kamu hizmetlerini almakta dahi zorluklar yaşamaktadır.

İşsizlik meslektaşlarımızın en can yakıcı sorunudur. Özellikle yeni mezun meslektaşlarımız işgücüne, çalışma yaşamına dâhil olamamaktadır. Daralan meslek alanları, neredeyse sıfır noktasına inen üretim ve buna bağlı azalan istihdam karşısında TÜİK verileri dahi işsizliği gizleyememektedir. 2018 yılının son üç ayında açıklanan rakamlara göre 3 milyon 531 bin kişi işsizdir. Yaklaşık 550 bin üyemiz içerisinde işsizlik oranlarının %20'nin üzerinde olduğu tahmin edilmektedir.

Yaşanan krize ve derinleşen etkilerine karşın meslektaşlarımız düşük ücretlerle çalışmaya zorlanmaktadır. İşten çıkarmalar ve toplu işten çıkarmalarla tehdit edilen meslektaşlarımız güvencesiz bir çalışma yaşamına mecbur bırakılmaktadır. İstihdam alanları giderek

daraltılmakta, meslek alanlarımız çalışılmaz bir hale getirilmektedir.

Mesleklerimizin kamusal işlevleri ortadan kaldırılmaktadır. Çalışma yaşamında meslektaşlarımızın birikim, gelişim ve yetenekleri değil sadece anlık kapasitelerine önem verilmektedir; özellikle genç meslektaşlarımızın karşısına tecrübe eksikliği bir engel olarak çıkarılmaktadır. Mesleklerin istihdam koşulları, meslek kimliği, meslek pratiği alanları, meslek alanının örgütsel bağları giderek zayıflatılmaktadır.

Meslektaşlarımız fiziki, psikolojik ve mesleki sorunlarla karşı karşıyadır. Aşırı iş yükü, dinlenememe, rahatsız edici davranışlara maruz kalma, mobbing, uygunsuz koşullarda ve mesai dışı çalıştırılma ile meslek ve iş yeri kaynaklı riskler, işçi sağlığı ve iş güvenliği tedbirlerinin eksikliği gibi temel sorunlar giderek artmaktadır.

Ülkenin ve mesleğin içinde bulunduğu kriz, işsizlik, düşük ücretli çalışma ve temel haklardan yoksun olma durumları kaygıyı artırmaktadır. İşsizlikle, işten çıkarmalarla boğuşan meslektaşlarımız çareyi meslek dışı çalışmada aramaya yönelmektedir.

SGK'yı Göreve Davet Ediyoruz!

Asgari Ücret Protokolü Tekrar Yürürlüğe Konmalıdır

Birliğimiz ile Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı arasında, mühendis, mimar ve şehir plancılarının ücretli çalıştıkları sektörlerde kayıt dışı istihdamı önleme amacıyla 31 Temmuz 2012 tarihinde imzalanan "SGK ile TMMOB Arasında İşbirliği Protokolü" SGK tarafından 9 Haziran 2017 tarihinde tek taraflı olarak feshedilmiştir.

Protokole göre Birliğimiz, ücretli çalışan meslektaşlarımız için belirlediği asgari ücreti her yıl Aralık ayında Sosyal Güvenlik Kurumu'na iletmekte ve kamuoyuna duyurmakta, SGK ise meslektaşlarımızın aldığı ücretin TMMOB tarafından belirlenen asgari ücretin altında olmaması için gerekli tedbirleri almaktaydı.

Protokolün esasını oluşturan yükümlülükleri tarif eden hükümler SGK tarafından önce Protokolden çıkarılmak istenmiş, Birliğimizin sistemin sağlıklı işlemesi için mevcut protokolün aynen korunması gerektiği yönündeki ısrarı üzerine Protokol hukuka aykırı bir biçimde tek taraflı olarak feshedilmiştir.

Protokol işleyişi süresince özel sektörde çalışan üyelerimizin ücretlerinde iyileşmeler olmuş ve SGK bildirimlerinin gerçek ücret üzerinden

yapılması sağlanmıştır. Böylece bir nebze de olsa kayıt dışı çalışmanın önüne geçilerek meslektaşlarımızın sosyal güvenceleri adına olumlu bir adım atılmış ve prim ödemeleri konusunda kamunun yaşadığı parasal kayıplar da önlenmiştir.

SGK tarafından Protokolün tek taraflı olarak feshedilmesi ile ücretli çalışan meslektaşlarımız düşük ücretle çalışma ve primlerinin eksik yatırılması sorunuyla ile karşı karşıya bırakılmış, kayıt dışı istihdamın önü açılmıştır. Gerçekleşmeyen prim ödemeleri nedeniyle de kamu zarara uğratılmıştır. Yukarıda açıkladığımız nedenlerle, aklını ve emeğini ülkemizin gelişmesi ve kalkınması için kullanan, insanca bir yaşam uğruna alın terini döken yüz binlerce mühendis, mimar ve şehir plancısının düşük ücretler ile kayıt dışı istihdam edilmesi ve kamunun zarara uğraması engellenmelidir.

Çalıştay kapsamında yürütülen tartışmaların, tespit edilen sorunların ve bu sorunların çözüm önerilerine yönelik görüşmelerin ardından ortaya çıkan öneriler şöyledir:

- 31 Temmuz 2012 tarihinde imzalanan ve SGK tarafından 2017 yılında tek taraflı olarak feshedilen “SGK ile TMMOB Arasındaki Asgari Ücret İşbirliği Protokolü” yeniden yürürlüğe konmalıdır. Meslektaşlarımızın 2019 yılı için TMMOB tarafından belirlenen 4500TL brüt ücretin altında gösterilmesi engellenmelidir.
- Sendikalaşma, güvenceli çalışma, güvenceli iş, toplu sözleşme tüm çalışanların hakkıdır.
- Bilimsel ve teknik bilginin üretildiği, meslektaşlarımızın görev yaptığı tüm güvencesiz ve esnek çalışma alanlarında iş güvencesi sağlanmalıdır.
- Fabrikada, ofiste, sahada ve şantiyede cinsiyet ayrımcılığı ve mobbing engellenmelidir.
- İşçi sağlığı ve iş güvenliği tüm çalışanların ve tüm meslektaşlarımızın hakkıdır, iş cinayetlerinin ve iş kazalarının önüne geçilmelidir.
- Mesleklerimizin temellerinin aşındırılması, toplumla arasındaki bağın kesilmesi, mesleklerimizin kamusal özelliklerinin ortadan kaldırılması kabul edilemez.
- Meslektaşlar arası azalan güven tekrar güçlendirilmelidir.

- Ülke sanayisi ve tarımını bitiren, meslek alanlarını yok eden ranta dayalı ekonomi politikaları terkedilmeli; üretime, sanayileşmeye, kalkınmaya dayalı ekonomi politikaları benimsenmelidir.
- Hem toplum kesimlerinin hem de meslektaşlar arasındaki gelir adaletsizliği ortadan kaldırılmalı, herkese insanca yaşayabileceği temel ücret hakkı tanınmalıdır.
- Meslek alanları geliştirilerek, istihdam üretime dayalı olarak artırılmalı ve işsizlik azaltılmalıdır.
- Ülke düzeyinde insani yaşam koşullarına uygun asgari ücret, kıdem tazminatı ve emeklilik hakkı tüm çalışanlara, ayırım gözetmeksizin tanınmalıdır.

TMMOB OHAL KHK'LARI İLE İHRAÇ EDİLEN MÜHENDİS, MİMAR ve ŞEHİR PLANCILARININ SORUNLARI ÇALIŞTAYI SONUÇ BİLDİRGESİ

5 Ocak 2019

“Krizle Karşı Emeğimize, Mesleğimize ve Haklarımıza Sahip Çıkıyoruz” başlığıyla yürütölen kampanya kapsamında düzenlenene ve üç çalıştaydan biri olan “OHAL KHK'ları İle İhraç Edilen Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Sorunları Çalıştayı” 05 Ocak 2019 tarihinde Ankara'da İnşaat Mühendisleri Odası Konferans Salonunda gerçekleştirildi.

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz'ın açılış konuşmasıyla başlayan çalıştayda “İhraçlara İlişkin Sendikaların Deneyimleri”, “OHAL ve KHK Rejiminin Hukuki Statüsü”, “TBMM'de Yürütölen Çalışmalar ve OHAL İnceleme Komisyonu” başlıkları altında davetli konukların sunumunda oluşun oturumlar yapıldı. Çalıştayın son oturumunda ise forum yapıldı. “İhraç Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Anketi”nin sonuçlarının Çalışma Grubu tarafından sunulmasıyla başlayan forumda, ihraç edilen TMMOB üyesi mühendis, mimar ve şehir plancıları söz alarak kendi deneyimleri, mücadele pratikleri, sorun ve önerileri paylaşıldı.

Çalıştayda yürütölen tartışmalar sonucunda aşağıda yer alan değerlendirmelerin kamuoyuyla paylaşılmasına karar verilmiştir.

OHAL VE KHK DÜZENİ TÜRKİYE'Yİ KARANLIĞA SÜRÜKLEMİŞTİR

15 Temmuz 2016'da gerçekleşen darbe girişimi ardından AKP iktidarı darbeye mücadele etmek için Türkiye'nin daha demokratik, laik bir ülke olması yolunda adımlar atmak yerine 20 Temmuz'da OHAL ilan etmiştir. OHAL'in ilan edildiği tarihten bugüne üç yıla yakın bir süre geçmiş ve bu süre içerisinde Türkiye'de tam bir hukuksuzluk ve keyfiyet rejimi hakim olmuştur.

2016-2018 yılları arasında yaşanan OHAL döneminin en kendine özgü tarafı kamuda yaşanan ihraçlardır. Daha önceki OHAL, Sıkıyönetim ve Darbe dönemlerinde görmediğimiz sayıda kamu çalışanı OHAL KHK'larıyla ihraç edilmiştir. 2 yıl boyunca yayınlanan 15 ayrı ihraç KHK'sı ile 130 bine yakın kamu çalışanı ihraç edildi. Bunlardan yaklaşık 7 bin 500'ü,

KHK'larla ya da Komisyon Kararıyla işlerine geri döndü. Halen yaklaşık 122 bin kişi ihraç durumunda bulunmaktadır. İhraç edilenlerin arasında 4543 KESK üyesi kamu çalışanı var. Çoğunluğu kayyum atanan belediyelerden olmak üzere 2 bin yakın DİSK üyesi işçi, 3 bin 500 civarı TTB üyesi hekim ve 3 binin üzerinde mühendis, mimar ve şehir plancısı vardır.

Bu ihraçlar arasında çeşitli illerde kamu görevlisi olarak çalışan Oda yöneticilerimiz, şube yöneticilerimiz; il, ilçe ve işyeri temsilcilerimiz, akademide görev yapan meslek mensuplarımız ve hayatını darbecilerle ve gerici cemaatlerle mücadele ederek geçiren çok sayıda üyemiz bulunmaktadır.

Gelinen noktada OHAL ile sadece kişisel hak ve hürriyetler değil, halkın oylarıyla seçilen TBMM'nin yasama yetkisi de bütünüyle askıya alınmıştır. Bu dönemde çıkartılan KHK'lar TBMM onayından geçirilmediği için, yargı süreçleri de işletilememiştir. AKP, tek adam rejimini OHAL yoluyla fiilen hayata geçirmiştir.

OHAL İŞLEMLERİ İNCELEME KOMİSYONU DERHAL LAĞVEDİLMELİDİR!

OHAL döneminde yayınlanan Kanun Hükmünde Kararnamelere ilişkin başvuruları değerlendirmek ve karara bağlamak üzere 23 Ocak 2017 tarihinde kurulan Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu'nun başlangıçta öngörülen 2 yıllık çalışma süresi sona ermiş ve 26 Aralık 2018 tarihinde yayınlanan Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile görev süresi 1 yıl daha uzatılmıştır. Komisyon görev yaptığı 2 yıl içerisinde, 125 bin 600 başvurunun sadece 50 bin 300'ünü karara bağlamıştır. 2 yıllık çalışma süresi boyunca başvuruların yarısını bile inceleyemeyen OHAL İşlemleri Komisyonu'nun gerçek amacının hukuki sürecin önünü tıkamak ve etkili başvuru yollarını geciktirmek olduğu bir kez daha açığa çıkmıştır.

OHAL İşlemleri İnceleme Komisyonu'nun oluşumu ve işlevi, Türkiye'nin içinde bulunduğu hukuki garabetin en açık göstergesidir. Herhangi bir idari soruşturmaya ya da yargı kararına dayanmaksızın, keyfi bir işlemle görevlerinden ihraç edilen kişilerin hukuk önünde haklarını arama talebi, OHAL İşlemleri İnceleme Komisyonu tarafından bilinçli biçimde kesilmiştir. Komisyon, yargı kararıyla aklanan birçok kamu çalışanının ihraç kararını onaylayarak, yargının da üzerine çıkarak Hükümetin cezaları onaylama mekanizmasına dönüşmüştür. Komisyon derhal yargıda aklanan meslektaşlarımızın işe dönüş kararını vermek zorundadır.

TMMOB olarak; toplumsal ve örgütsel bir sorumlulukla, emek alanındaki bu gayrimeşru tasfiye uygulamalarına karşı Çalıştay'da dile getirilen görüşler kapsamında eylem programlarının oluşturulması ve uygulamaya koyulması amaçlarımız arasında yer alacaktır.

OHAL KHK'larıyla kamu görevinden ihraç edilen mühendis, mimar, şehir plancıları üyelerimizle iletişiminin sağlanması, sorunların kapsamının tespit edilmesi, yapılan ve yapılacak çalışmalar hakkında bilgilendirmelerin sağlanması, örgütlenmenin güçlendirilmesi ve elde edilen verilerin paylaşılması, bireysel dava/başvuru süreçleri üzerinden meslektaşlara yardımcı olacak biçimde yürütme ve bilgilendirme yapılabilmesi amaçlarıyla gerçekleştirdiğimiz çalıştay birçok açıdan yararlı olmuş ve somut adımların atılması konusunda önemli katkılar sağlamıştır.

Ülkemizdeki her projenin, her çalışmanın planlanmasından yaşama geçirilmesine kadar sorumluluklar üstlenen denetleyen, hak edişlere imza koyan, ülke imarının, sanayinin, tarımının, madenciliğinin, ormancılığının ve üretiminin temel unsuru olan, teknik ve bilimsel temelde yürüttükleri çalışmalarla, ülkemizin kalkınması açısından vazgeçilmez bir yere sahip olan kamuda çalışan ve ihraç edilen mühendis, mimar ve şehir plancılarının sorunlarının ivedilikle çözülmesi gerektiğini savunuyor ve haklı taleplerinin arkasında duracağımızı kamuoyuna duyuruyoruz.

Çalıştay kapsamında yürütülen tartışmaların, tespit edilen sorunların ve bu sorunların çözüm önerilerine yönelik aşağıdaki öneriler dile getirilmiştir;

- Haklarında mahkeme kararı olmayan ihraçlar tüm haklarıyla birlikte derhal görevlerine iade edilmelidir.
- Haksızlıkların daha da büyümemesi için OHAL İşlemleri İnceleme Komisyonu derhal lağvedilmelidir.
- KHK ihraçları ve sorunları sürekli TBMM gündeminde tutulmalıdır.
- Asılsız suç isnadıyla insanları bunca yıl mağdur eden idareciler ve sorumlular hakkında yasal işlem başlatılmalıdır.
- İş güvencesinin gaspına son verilmeli; herkes için güvenceli iş, güvenceli gelecek ve insanca yaşanacak ücret sağlanmalıdır.
- Demokratik ve barışçıl yollarla hakkını arayanlara yönelik şiddet son bulmalıdır.

- İhraç edilenlerin süreç içerisindeki sayısal takibi için sürekli bir çalışma yapılmalıdır ve mevcut durum bildirimlerinin yapılması sağlanmalıdır.
- İşsiz meslektaşlarımızın iş bulmasında yardımcı olunmalıdır.
- İhraç üyelerimizin eş ve çocukları için sosyal ve psikolojik danışmanlık hizmeti alması konusunda dayanışma ilişkisi kurulmalıdır.
- İhraçlara yönelik ücretsiz mesleki eğitim çalışmaları ve sosyal etkinlikler yapılmalıdır.
- SGK fişlemesi ve pasaport sorunları konusunda çalışma yapılmalı, CİMER başvuruları vb. konularda, örnek hukuki metinler hazırlanarak İhraç üyelerine ulaştırılmalı, dilekçe eylemleri düzenlenmeli, hukuki süreçler ile ilgili kazanılmış davalar ve karar örnekleri ihraç üyeler ile paylaşılmalıdır.
- Üyelerimizin ihracına sebep olan ihraç listelerinin oluşumunda ismi geçen üye rektör ve yöneticiler hakkında disiplin soruşturmaları yapılmalıdır.
- KHK'lılarla ilgili çalıştay ve etkinlikler özellikle kayyumlar tarafından el konulan belediyelerin bulunduğu bölgelerde de yapılmalıdır.

TMMOB İŞ GÜVENLİĞİ UZMANLARI ÇALIŞTAYI SONUÇ BİLDİRGESİ

2 Mart 2019

TMMOB İş Güvenliği Uzmanları Çalıştayı, 2 Mart 2019 tarihinde Ankara'da İnşaat Mühendisleri Odası Teoman Öztürk Toplantı Salonu'nda gerçekleştirilmiştir. Çalıştay öncesinde Ankara, Bursa, Denizli, İstanbul, İzmir, Kocaeli, Trabzon, Zonguldak, Kırklareli, Diyarbakır illerinde İl Koordinasyon Kurullarımız aracılığı ile yerel forumlar yapılmıştır.

Çalıştay hazırlıkları kapsamında iş güvenliği uzmanlarının temel sorunlarını tespit etmeye yönelik olarak bir anket düzenlenmiştir. Anketi 1.389'u erkek, 420'si kadın olmak üzere 1.809 iş güvenliği uzmanı yanıtlamıştır.

Çalıştay'da, uygulamada karşılaşılan sorunlar, iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekiminin birlikteliği, uzmanların yükümlülükleri ve sorunları ile yerel çalıştaylarda yer alan öneriler ve mevzuat çerçevesinde, mevcut durum ve sorunlar değerlendirilmiş, tespit ve öneriler yapılmıştır.

Değerlendirme, tespit ve öneriler aşağıda sıralanmıştır;

- Sağlıklı ve güvenli bir ortamda çalışmak her çalışanın hakkıdır.
- İşçi sağlığı ve iş güvenliğinin sağlanması öncelikle devletin ve işverenin görevidir.
- İş güvenliği uzmanlığı alanı hangi açıdan bakılırsa bakılsın aşağıda da birçok başlıkta belirtildiği üzere, büyük bir sorun yumağı halindedir.
- 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 8. Maddesinde de belirtildiği üzere, iş güvenliği uzmanlığı hizmeti "İşverene iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili konularda rehberlik ve danışmanlık yapmak"; yine Kanunun 6. Maddesi gerekçesinde belirtildiği üzere de işverene "profesyonel yardım" kapsamındadır. Bu hükümlere rağmen ikincil mevzuatta iş güvenliği uzmanının görev kapsamını rehberlik dışında değerlendiren hükümler değiştirilmelidir. İş Güvenliği Uzmanları; işverenin yapmadığı veya yapamadığı çalışmaların takipçisi ve sorumlusu olmamalıdır.

- Rehberlik görevi ile sınırlı olsa da, işyerlerinde işçi sağlığı ve iş güvenliğinin sağlanmasına katkı sunacak tek yapının iş güvenliği uzmanlığı olarak görülmesi doğru bir anlayış değildir. İşçi sağlığı ve iş güvenliğinin sağlanmasında işyeri hekimi, sağlık personeli, iş hijyenisti, psikolog vb. işbirliğini sağlayacak bir yapı oluşturulmalıdır.
- Meslek hastalıklarının tespit edilmemesi halen bir sorun olarak karşımızda durmaktadır. Meslek hastalıklarının önlenmesine yönelik çalışma yapmak ve işyerlerinde hekim, uzman işbirliğinin daha etkin olmasını sağlamak için TMMOB ve TTB ortak çalışmaları yapılmalıdır.
- Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği veri tabanı oluşturulmalı, doğru ve eksiksiz kayıtların tutulması, ileri dönemlere yönelik düzeltici ve önleyici çalışmalara olanak sağlanmalıdır.
- İşçi sağlığı ve iş güvenliği hizmetlerinin piyasalaştırılması, yaşanan sorunların en temel kaynağıdır. İşyerlerine verilecek işçi sağlığı ve iş güvenliği hizmetleri bir kamu hizmeti olarak ele alınmalıdır.
- Uzman çalıştırmaya ilişkin yükümlülüğün 50'nin altında çalışanı olan az tehlikeli sınıftaki işyerleri ile kamu işyerlerinde ötelenmesi, yükümlülüğü ötelenmeyen işyerlerinde de uzman çalıştırmama alışkanlığı getirmiştir. 2020 yılı Temmuz ayı beklenmeden 50'nin altında çalışanı olan az tehlikeli sınıftaki işyerleri ile kamu işyerlerinde iş güvenliği uzmanı çalıştırılma yükümlülüğü getirilmelidir.
- Az tehlikeli sınıfta yer alan ve 50'nin altında çalışanı olan işyeri işveren veya işveren vekillerinin mesleğinin/eğitiminin iş güvenliği uzmanı olabilecek meslek dışında olmasına rağmen alacağı eğitim sonunda kendi işyerlerinde İşçi Sağlığı İş Güvenliği hizmetlerini yerine getirmesi uygulamasına son verilmelidir.
- İş güvenliği uzmanlığı eğitim programları yeniden ele alınmalı, süre ve içerik olarak yeniden düzenlenmelidir.
- İş güvenliği uzmanlarının işçi sağlığı ve iş güvenliğine ilişkin yenileme eğitimlerinin kaldırılması kararı doğru değildir. İş güvenliği uzmanlarının bilgileri en geç yılda bir yenilenmelidir. Yenileme eğitimleri TMMOB'ye bağlı Odalarca da yapılmalıdır.

- Uzmanların bilgilerinin yenilenmesine yönelik TMMOB'ye bağlı odalarca eğitim programları uygulanmalıdır. Bu eğitim programlarından hangi odaya üye olursa olsun, tüm odaların üyeleri yararlanmalıdır.
- TMMOB'ye bağlı odaların yayınlarında işçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda bilimsel yazılara daha çok yer verilmelidir.
- TSE Standartlarından yararlanabilmeleri için standartlara ücretsiz erişim olanağı sağlanmalıdır.
- İşyerlerinde işçi sağlığı ve iş güvenliğinin sağlanması yükümlülüğünü yerine getirmesinde işverene rehberlik eden iş güvenliği uzmanlarının sektörlere göre uzmanlaşmaları sağlanmalıdır.
- İş güvenliği uzmanlarının aylık çalışma süresi hiçbir şekilde 180 saati geçmemelidir, 217 saat uygulamasına son verilmelidir. Yolda geçen süreler çalışma süresinden sayılmalıdır.
- OSGB'lerde çalışan iş güvenliği uzmanlarının hizmet vereceği işyeri sayısına sınırlama getirilmelidir.
- Uzmanların işyerlerinde aylık hizmet süresinin belirlenmesi için uygulanan tehlike sınıfı, çalışan sayısı kriterinin yanında, öncelikle tehlike sınıflarına göre belirlenecek sabit bir süreden sonra (2 Ocak 2004 tarih ve 25352 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İş Güvenliği İle Görevli Mühendis veya Teknik Elemanların Görev, Yetki ve Sorumlulukları ile Çalışma Koşulları Hakkındaki Yönetmelik'te yer alan sistem benzeri) çalışan sayısı ve tehlike sınıfına göre ek süre uygulanmalı, ayrıca inşaat, maden başta olmak üzere belirlenecek sektörler için uzmanın hizmet süresi ayrıca belirlenmelidir.
- Uzmanın çalışma süresi mevzuatta asgari süre olarak belirlenmiş olmasına rağmen İSG-KATİP sistemi bu asgari sürenin üzerinde süre girilmesine olanak tanımamaktadır. Sistem asgari sürenin üzerinde süre girilebilecek şekilde düzeltilmelidir.
- Mesleki gelişim için 5 iş günü izin uygulaması Kamu ve Ortak Sağlık ve Güvenliği Birimlerinde çalışan uzmanlar için de zorunlu hale getirilmelidir.
- TMMOB ve ilgili Bakanlıkça alana yönelik ortaklaşa bir ücret tarifesi hazırlanmalıdır. Ücret tarifesinin uygulaması, SGK

yetkilileri ve TMMOB'ye bağılı meslek odalarının denetimine açık olmalıdır.

- Atamalar; meslek odalarının düzenleyeceği “İş Güvenliğı Uzmanı Atama Belgesi” ilgili meslek odası tarafından onaylandıktan sonra gerçekleştirilmelidir. Bu atamalarda ilgili meslek odası atama belgesini onaylarken ücret bordrosunu istemelidir. Ücret bordrosu ilgili Bakanlık tarafından onaylanan ücret tarifesine uygun olmalıdır. Ayrıca Meslek odalarına resmi tarife üzerinden ücret uygulamasının denetim yetkisi verilmelidir.
- İş güvenliğı uzmanı ataması yapılarak veya yaptırılması uygulamasına son verilmelidir ya da uygulamaya ücret ödenmelidir. 6331 sayılı İş Sağılığı Güvenliğı Kanununun 38. Maddesi gereğince iş güvenliğı uzmanı çalıştırılması zorunlu olan 50'nin üzerinde işçi çalıştırılan kamu işyerlerinde görev verilen uzmanlara yapılması gereken ödemeler yapılmalıdır.
- İş güvenliğı uzmanlarının Ortak Sağılık ve Güvenlik Birimi ya da işyerleri ile yapacakları iş sözleşmelerinde, uzmanların hak ve çıkarlarını korumak üzere TMMOB tarafından tip sözleşme hazırlanmalıdır. Uzmanlar yalnızca İSG-KATİP üzerinden yaptıkları ya da işveren/OSGB tarafından hazırlanan sözleşme ile değil, çalışma koşullarında kendi kurallarını da koyabilecekleri tip sözleşme ile işe başlamalıdır. Tip sözleşmelerin bir örneğı sicilleri tutmaya esas olmak üzere TMMOB'ye bağılı ilgili Odalara iletilmelidir.
- Uzmanlar işyerlerine ilişkin eksiklikleri, çalışmalarını elektronik ortamda bildirmeli, bildirilen eksiklikler anında Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından da görülebilmelidir. İBYS Sisteminin işleyişi iyileştirilmeli, geliştirilmeli ve sürekliliğı sağlanmalıdır.
- İş güvenliğı uzmanları, kendi tecrübe ve görüşüne göre yönetmeliklerde belirtilenlerin dışında da birçok kayıt tutmaktadır. Kayıt karmaşasının önlenmesi ve İş güvenliğı uzmanlarının evrak düzenlemesinde aşırı zaman harcamasını önlemek ve sahada çalışma süresini artırmak için tutulacak kayıtlar bir komisyon tarafından standart hale getirilmelidir.
- Sorunların çözümünde örgütlü güç önemli bir rol oynayacaktır, Alana ilişkin birçok dernek, sendika vb. örgütlenme olmasına

rağmen uzmanların sorunları sürekli olarak artmaktadır. TMMOB uzmanların örgütlenmesi konusunda öncülük yapılmalıdır.

- İş güvenliği uzmanlarının yaptığı iş ile ilgili olarak “mesleki sorumluluk sigortası” zorunlu hale getirilmeli, primler, fondan karşılanmalıdır.
- TMMOB tarafından işçi sağlığı ve iş güvenliğini sağlamada, işverenin görev ve sorumlulukları, iş güvenliği uzmanının yeri vb. başlıkları konusunda kamuoyunun, dolayısı kolluk kuvvetleri, yargı mensupları, iş müfettişleri ile iş güvenliği uzmanlığının görev, yetki ve kapsamı konusunda tartışmaların yapılabileceği ve ilgililerin bilgilendirilmelerini sağlayacak mekanizmalar yaratılmalıdır.
- Her kademedeki okullarda işçi sağlığı ve güvenliği dersleri zorunlu ders olmalıdır.
- İşçi sağlığı ve iş güvenliği alanına ilişkin düzenleme ve denetim yalnızca Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından değil (örneğin İngiltere HSE’de olduğu gibi), Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı’nın yanında, Sağlık Bakanlığı, Üniversiteler, Sendikalar, TTB ve TMMOB’den oluşan idari ve mali yönden bağımsız bir enstitü tarafından yerine getirilmelidir. Çalışma yaşamına ilişkin tüm düzenlemeler bu enstitü tarafından yeniden ele alınmalı ve kararlaştırılmalıdır.

TMMOB III. BİLİRKİŞİLİK ÇALIŞTAYI SONUÇ BİLDİRGESİ

12 Nisan 2019

6754 sayılı Bilirkişilik Kanunu'nun üçüncü yıl uygulama döneminin başında, "6754 Sayılı Yasanın Uygulama Sürecinde Yaşanan Sorunlar ve Çözüm Önerileri" teması ile yapılan TMMOB III. Bilirkişilik Çalıştayı, 12 Nisan 2019 tarihinde İnşaat Mühendisleri Odası Teoman Öztürk Salonu'nda gerçekleştirilmiştir. Çalıştaya katılan emek ve meslek örgütleri temsilcileri, Adalet Bakanlığı Bilirkişilik Daire Başkanlığı yetkilileri, kamu kuruluşlarından temsilciler, akademisyenler, mühendis, mimar, şehir plancıları ve hukukçular; üçüncü yılını geride bırakan Bilirkişilik Yasası'nın uygulama sürecinde yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri üzerine görüşlerini dile getirmiştir.

III. BİLİRKİŞİLİK ÇALIŞTAYI'NIN DÜZENLENME AMACI

Bilirkişilik hizmeti; bilirkişiler bakımından meslekte teknik yeterliliği ve etik davranış ilkelerine sahip olmayı; hizmetin kamusal niteliği bakımından ise denetleyici bir örgütsel/kurumsal mekanizmayı gerektirmektedir. Bilirkişilik hizmetinin gerektirdiği nitelikleri taşımayanların da bilirkişi olabilmesi nedeniyle geçmiş dönemlerde bilirkişilik hizmetinin giderek kamusallığını kaybedip kâr amaçlı bir işe dönüşmesi, konunun masaya yatırılıp tartışılmasını gerekli kılmıştır.

2016 yılında yürürlüğe giren 6754 sayılı Bilirkişilik Kanunu ile bu bağlamda, bilirkişilerin nitelikleri, eğitimi, seçimi ve denetimine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi, bilirkişilik için etkin ve verimli bir kurumsal yapı oluşturulması amaçlanmış ve bu doğrultuda gerekli girişimler yapılmıştır.

2017 yılında Bilirkişilik Yönetmeliği'nin de yürürlüğe girmesi sonrasında Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğine bağlı Odalar yeni mevzuata göre Bilirkişilik Temel Eğitimleri düzenlemeye başlamıştır.

Geçen iki yıl içerisinde başvuru süreçlerinde, bilirkişiliğe kabulde, bilirkişilik temel eğitimlerinde ve bilirkişi atamalarında yaşanan aksaklıkların belirlenmesi, bilirkişilik alanının nitelik ve verimliliğinin artırılması bakımından önem arz etmektedir.

Mühendis, mimar ve şehir plancılığı disiplinleri bilirkişilik hizmetine en çok gereksinim duyulan meslekler olduğu için, bu alanda yaşanan sorunlar TMMOB ve bağlı Odaların gündeminde önemli bir yer tutmaktadır.

TMMOB III. Bilirkişilik Çalıştayı'nın ana amacı; 6754 sayılı Yasa'da sayılan meslek örgütlerinin bilirkişilik çalışmalarını ve uygulama alanında çıkan sorunlarını Yasa ve Yönetmelik çerçevesinde gözden geçirmek, UYAP- Bilirkişilik Portalı uygulamalarındaki problemleri tespit ederek TMMOB'nin görüş ve önerilerini ortaya koymak olarak tanımlanmıştır.

ATÖLYE ÇALIŞMALARI

TMMOB III. Bilirkişilik Çalıştayı'nın hazırlık çalışmaları, Bilirkişilik Çalışma Grubu üyeleri ile Oda ve meslek örgütleri tarafından görevlendirilen temsilcilerin katılımıyla oluşturulan atölye çalışmaları üzerinden yürütülmüştür. *"6754 Sayılı Yasanın Uygulama Sürecinde Yaşanan Sorunlar ve Çözüm Önerileri"* ana teması altında kurulan üç atölyenin konu başlıkları;

- 6754 Sayılı Yasa Kapsamında Bilirkişilik Eğitimleri,
- 6754 Sayılı Yasa Kapsamında Bilirkişilik Uzmanlık Alanları,
- 6754 Sayılı Yasa Kapsamında Bilirkişilik Başvuruları ve Kabul Şartları

olarak belirlenmiştir.

Atölye çalışmalarında her bir konu başlığı ve alt başlıkları kapsamlı olarak tartışmaya açılmış ve oluşturulan raporlarda her bir başlığın ilgili mevzuatı çerçevesinde irdelenmesi ile çözüm önerilerinin de yer aldığı raporlar oluşturulmuştur.

Bu kapsamda gerçekleşen III. Bilirkişilik Çalıştayımızdan çıkan tespit, değerlendirme ve önerilerimiz özetle şöyledir:

A. BİLİRKİŞİLİK EĞİTİMLERİ

- Gerek eğitimciler tarafından gerekse eğitimi alan kişiler tarafından Bilirkişilik Temel Eğitimlerindeki teorik eğitimin içeriğinin daha az zamanda tanımlanabileceği, uygulamaya ait zamanın anlatılacak derslere göre çok yetersiz olduğu yönünde eleştiriler sıklıkla dile getirilmektedir. Mevcut eğitimde on sekiz saatlik teorik eğitimin süresi ve içeriği itibariyle yeterli

olduğu; ancak altı saat uygulamalı eğitimin içeriğinin yeterli gelmediği düşünülmektedir. Bu bağlamda eğitim kurgusu talepler doğrultusunda yeniden düzenlenmeli ve uygulama eğitiminin dolayısıyla da toplam eğitimin süresi artırılmalıdır.

- Bilirkişilik Temel Eğitimi ve Yenileme Eğitimi eğitimcilerine meslek örgütleri tarafından toplu olarak “Eğitici Eğitimi” yapılmalıdır. Bu eğitimlerin süresi ve ne zaman yapılacağı meslek örgütleri tarafından ihtiyaca göre belirlenmeli, eğitim alanlar belgelendirilmeli, bu eğitimlere katılarak belge almayanlar eğitici olarak kabul edilmemelidir.
- Meslek örgütlerince; yargı mensuplarına yönelik olarak mesleklerinin tanıtımı ve temel/ alt uzmanlık alanlarına yönelik konularda (temel ve alt uzmanlık alanlarının kapsamı, diğer meslek disiplinleri ile ortaklaştığı ya da ayrıldığı alanlar, hangi özel niteliklere sahip olmayı gerektirdiği vb.) bilgilendirme amaçlı seminerler düzenlenmelidir. Bu Seminerler yargı mensuplarının bilirkişi seçiminde yaşadığı tereddütlerin giderilmesi ve uzmanlık alanlarının daha kolay okunabilmesi bakımından önem taşımaktadır.
- Meslek odaları tarafından düzenlenen uzmanlık ve alt uzmanlık eğitimleri sonrasında verilecek belgeler bilirkişiliğe kabulde zorunlu belgeler arasında yer almalı ve mutlaka talep edilmelidir. Bu belgeler her müracaat döneminde güncellenmelidir.

B. BİLİRKİŞİLİK UZMANLIK ALANLARI

- Bilirkişilik Daire Başkanlığının 29 Kasım 2017 tarihinde yayımladığı genelgede yer alan “*başvuruya esas uzmanlık alanları tanımları ve niteliklerinin*” Daire Başkanlığının talebi üzerine Birliğimiz tarafından iletilen ve sonrasında da Daire Başkanlığı tarafından oluşturulan çalışma grubunda detaylandırılan çalışma ile birebir aynı olmadığı görülmüştür. Daire Başkanlığı 9 Mart 2018 tarihinde nitelikler hesaplamaları ilavesi ile 4 Ekim 2018 tarihinde de içeriği bir miktar değişmiş olarak genelgeyi yeniden yayımlamıştır. Uygulama süreci göstermiştir ki, Daire Başkanlığının belirlediği kriterler ile temel ve alt uzmanlık alanı seçimleri ve belgelenmesi sorunludur.
- Adalet Bakanlığı Bilirkişilik Daire Başkanlığı’nca yayımlanan temel ve alt uzmanlık alanları için Bilirkişilerde aranacak

nitelikler çok genel ifadeler içermekte olup bilirkişilerin talep ettikleri uzmanlık alanındaki liyakatlerini belirlemede yetersiz kalmaktadır. Söz konusu yeterlilik şartları her bir uzmanlık alanı için yeniden tanımlanmalı ve meslek örgütlerinin bu konudaki çalışmaları değerlendirilmelidir.

- Mevcut yasalar 4 yıl yükseköğrenim görmüş olan kişilerin hangi meslekten olursa olsun gayrimenkul değerlendirme uzmanı olabilmesini ve bilirkişi seçilmesini olanaklı kılmaktadır. Daire Başkanlığı tarafından yayımlanan Genelgede de gayrimenkul değerlendirme uzmanlığı alanında ve Kamulaştırma alanında bilirkişilik yapma talebinde bulunan kişiler için özellikle aranması gereken şartlar tanımlanmamıştır. Oysa kamu yararının söz konusu olduğu bu davalarda görev alacak Gayrimenkul değerlendirme uzmanı bilirkişilerin; gayrimenkul- taşınmaz değerlendirme işini, proje ve harita okuyabilmeyi, bunu da rakamsal olarak değerlendirmeyi bilmesi gerekmektedir. Öte yandan Kamulaştırma davalarında görev alacak değerlendirme uzmanlarının ise mekânsal plan ve proje tasarım ve çizimine dayalı eğitim altyapısına sahip meslek mensupları olması zorunludur. Ayrıca teknik kişilerin - mimar, mühendis ve şehir plancılarının - kamulaştırma alanında “fiilen beş yıl görev yapma” şartının belgelenmesi konusunda da tanımlama eksiği bulunmaktadır.
- Uzmanlık alanlarında adil bir dosya dağılımı için temel ve alt uzmanlık alanlarına göre bilirkişilerin aylık olarak bakabileceği dosya sayısı belirlenmelidir. Bilirkişilerin uzmanlık ve/veya alt uzmanlık alanlarına göre makul bir kota belirlenmelidir.

C. BİLİRKİŞİLİK BAŞVURULARI VE KABUL ŞARTLARI

- Bölge Kurulları tarafından mesleğini icra edebilmek için herhangi bir meslek kuruluşuna kayıtlı olmak zorunda olanlar için meslek odalarından üye olduklarına dair belge istenmiş; ancak bu kişilerin meslek odasının öngördüğü “*bilirkişi olma koşullarını*” taşıyıp taşımadığı, mesleğini icra edip etmediği hususları değerlendirmeye alınmamıştır. Oysaki bilirkişilerin, çözümü uzmanlığı, özel veya teknik bilgiyi gerektiren konularda sağlıklı değerlendirmelerde bulunabilmesi için fiilen uzmanlık konusunda işini yapıyor olması ve kendisini güncellemesi önem taşımaktadır.

- Başvuru süreçlerinde “*Bilirkişilik yapacağı uzmanlık alanında en az beş yıl fiilen çalışmış olmak*” koşulunun belgelenmesinde özel sektörde çalışanların çalıştığı şirketin/şirketlerin kapanması sonucu belge alamaması, Sosyal Güvenlik Kurumundaki çalışma kodlarında her mesleğin tanımının olmaması, kamu çalışanlarının kadro ve çalışma alanının uyuşmaması gibi konularda ciddi sorunlar yaşanmıştır. Bu mesleki deneyimin belgelenmesinde Meslek Odaları devreye girmelidir.
- Müracaat sırasında uzmanlık alanlarının belirlenmesi için aranan belgeler arasında; temel alan için diploma, alt uzmanlık alanı için meslekî yeterlilik belgesi, uzmanlık belgesi, ustalık belgesi v.b. belgelerin ibraz edilmesi esastır. Ancak başta kamu çalışanları olmak üzere bilirkişilik müracaatlarında bu belgeleri ibraz etmeyen pek çok kişiye, salt sunmuş oldukları diplomaya dayalı olarak birden fazla uzmanlık alanı ve alt uzmanlık alanları tanımlandığı görülmüştür. Meslek insanları meslek hayatlarında çalıştıkları çeşitli iş kollarına bağlı olarak birden çok uzmanlık alanına sahip olabilirler ancak nitelikli bir bilirkişilik hizmeti alınabilmesi için uzmanlık alanlarına bir kota /sınırlama getirilmelidir.
- Sistemin henüz tam olarak oturmaması nedeniyle başvuruların değerlendirilmesi sağlıklı olarak gerçekleştirilememekte ve birçok karmaşa yaşanmaktadır. Bilirkişilik Bölge Kurullarının farklı uygulamaları nedeniyle bazı başvurular geçerli evraklar sunulduğu halde kabul edilmezken, bazı başvuruların mesleki yeterlilik belgelendirilmeden ya da eksik evrakla kabul görmesi ve listeye kabul edilmesi bir güven sorunu yaratmaktadır. Bu konuda;
- Başvurularda talep edilen ve meslek örgütleri tarafından düzenlenen belgelerin, başvuru sahipleri yerine meslek örgütleri tarafından UYAP- Bilirkişilik Portalı üzerinden sisteme aktarımının sağlanması hem zaman hem de kontrol açısından işlemleri daha hızlandıracaktır.
- Başvuru sahiplerinin mesleğini icra ederken mesleğiyle ilgili herhangi bir suç işleyip işlemediğine dair sicil durumlarının uygunluğunun kontrol edilebilmesi için bu sicilleri tutan meslek odaları ile Bölge Kurulları arasında koordineli bir çalışma yürütülmelidir.

- Bilirkişilik yapmak isteyen TMMOB üyesi meslek mensuplarının Bölge Kuruluna başvurularında sunacakları uzmanlık alanları, meslek örgütleri tarafından onaylanmalı ve mutlaka meslek odalarına kayıt şartı aranmalıdır.

SONUÇ

Bilirkişilik hizmeti uzman ve gerçek kişiler marifetiyle yapılması gereken kamusal bir görevdir. Bu yetkinin özel hukuk tüzel kişilerine verilmesi, bilirkişiliğin ileride bu amaçla kurulacak şirketlere teslim edilmesi sonucunu doğuracak, dolayısıyla bilirkişilik müessesesinin ticari bir alana kayması kaçınılmaz olacaktır.

Özel ve teknik konularda görüşüne başvurulanan bilirkişiler adaletin yerini bulmasına hizmet eden bir araç olmasından öte aynı zamanda bir kamu hizmeti görmektedir. Bilirkişiler tarafından verilen görüşün tarafsız ve objektif olabilmesi için bilirkişinin görüş oluştururken hiçbir etki altında kalmaması gereği açıktır. Yapı denetim sistemi, iş sağlığı ve güvenliği sistemi gibi pek çok kamusal hizmet alanında da bizzat yaşanarak deneyimlendiği üzere ticari şirketlerin bünyesinde görev yapacak bilirkişilerin görevini bağımsız bir biçimde yerine getirmesi mümkün olmayacaktır.

Bu bağlamda; Birliğimizin Yasanın taslak aşamasından başlayarak bu güne kadar çeşitli platformlarda dile getirdiği üzere, özel hukuk tüzel kişilerinin bilirkişilik yapmasına olanak tanıyan düzenlemelere bir an evvel son verilmeli ve ilgili mevzuatta buna cevaz veren hükümler bir an evvel ayıklanmalıdır.

Her ne kadar temel ve alt uzmanlık alanlarını tespit etme görevi Bilirkişilik Daire Başkanlığı'na verilmiş olsa da, Daire Başkanlığı adalet sisteminin belkemiği olan bilirkişilik hizmetinin sağlıklı işlemesi için konunun taraflarından destek almalıdır. Hali hazırda yürütülmekte olan uygulamalarda yaşanan aksaklıklar temel ve alt uzmanlık alanlarının belirlenmesinde ve belgelenmesinde sorun olduğunu göstermektedir.

Ülkemizin önemli Anayasal kuruluşlarından olan TMMOB ve bağlı Meslek Odaları ülke kalkınmasında ve ekonomisinde yaşamsal işleve sahip meslekleri bünyelerinde barındırmaktadır. Bilirkişilik faaliyeti ilgili yasa çerçevesinde meslek odalarına önemli görevler yüklemektedir. Bu görevlerden en önemlisi de şüphesiz bilirkişilik temel eğitimidir. Eğitim veren kuruluşlar olarak tanımlanan emek ve meslek örgütlerinin bu

konudaki genel görüşü; Bilirkişilik eğitim içeriğinde yer alan uygulama bölümünün yetersizliğidir. Bu tespit göz önüne alınarak eğitim içeriğinin kurgusu yeniden düzenlenmelidir.

Önümüzdeki süreçte; Çalıştayımızın tartışıp tespit ettiği sorunlar ve karara bağladığı önerilerin ilgili mercilerce dikkate alınması, hem bilirkişilik faaliyetlerinin sağlıklı olarak işletilmesini, hem de adaletin mümkün olan en doğru biçimde yerine getirilmesini sağlayacak, ülkemizin ekonomik ve sosyal işleyişine katkıda bulunacaktır.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur.

TMMOB 3. Bilirkişilik Çalıştayı Sonuç Bildirgesi Komisyonu

TMMOB 45. DÖNEM 3. DANIŞMA KURULU SONUÇ BİLDİRGESİ

25 Mayıs 2019

TMMOB 45. Dönem 3. Danışma Kurulu, 25 Mayıs 2019 tarihinde İstanbul'da toplanmıştır. Toplantıya Türkiye'nin dört bir yanından 650'yi aşkın yöneticimiz katıldı. Danışma Kurulumuz, 31 Mart 2019 tarihinde yapılan İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı Seçimlerinin hukuksuz biçimde iptal edilmesi üzerine, yaşanan gelişmeleri tarihe not düşmek ve demokrasiye sahip çıkmak adına aşağıdaki sonuç bildirisinin kamuoyu ile paylaşılmasını oy birliğiyle kabul etmiştir.

SİYASAL MENFAATLERİ İÇİN HALKIN İRADESİNİ GASP ETMEK İSTEYEN HUKUK DIŞI GİRİŞİMLERE KARŞI DEMOKRASİYE VE HUKUKUN ÜSTÜNLÜĞÜNE HER ZAMANKİNDEN DAHA GÜÇLÜ BİÇİMDE SAHİP ÇIKACAĞIZ!

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, seçme ve seçilme hakkını, halk iradesini ve hukukun üstünlüğü ilkesini demokrasinin en temel değerleri arasında görmektedir. Ülkemizde demokrasinin egemen olabilmesi için, bu değerlerin tavizsiz biçimde korunması gerektiğine inanmaktadır. 31 Mart 2019 Yerel Seçimleri, hem propaganda dönemi hem de seçim sonrasında, demokratik değerlerin ayaklar altına alındığı, hukukun çiğnendiği ve halk iradesinin yok sayıldığı bir süreç olarak işlemiştir. **Demokrasimizi hedef alan bu tehdidi çok kaygı verici görüyor, başta mühendis, mimar ve şehir plancısı meslektaşlarımız olmak üzere tüm halkımızı demokrasiyi savunmaya davet ediyoruz.**

Tek adam rejimi altında gerçekleştirilen bu ilk seçimlerde, iktidarda bulunan Adalet ve Kalkınma Partisi, devletin tüm imkânlarını ve atanmış bakanlarını partilerinin seçim çalışmaları için seferber ederek, seçim hukukuna ve siyasal ahlaka aykırı hareket etmiştir. Erdoğan'ın Cumhurbaşkanı sıfatıyla yürüttüğü seçim çalışmalarının Yüksek Seçim Kurulu denetiminin ve seçim hukukunun sınırları dışında tutulması, Partiler arasındaki eşitsizliği ve adaletsizliği derinleştirmiştir. Bu durum, **tek adam rejiminin ülkemizin hukuk rejimi, seçim sistemi ve siyasal geleneği ile bağdaşmadığının en açık göstergelerinden biridir.**

Seçim dönemi boyunca iktidar partisinin kullanmış olduğu ayrıştırıcı ve hedef gösterici söylemler, yurttaşların güvenliğini, ülkenin barış ve

huzurunu tehdit altında bırakmıştır. Bizzat Cumhurbaşkanı tarafından kullanılan nefret dili, devletin resmi kurumu olan TRT ve Anadolu Ajansı başta olmak üzere yandaş medya organları tarafından tüm topluma yayılmıştır. Medyada yer alan haberlerde, muhalif partiler terör örgütleriyle işbirliği yapmakla suçlanmış, bu partilere oy verenler terör destekçisi olarak itham edilmiştir.

Bu antidemokratik propaganda süreci, seçim akşamından itibaren yeni bir boyut kazanmıştır. Sandıkların açılmasıyla birlikte, sonuçları yayınlayan Anadolu Ajansı aracılığıyla büyük bir manipülasyon yapılarak, gerçek sonuçların kamuoyu tarafından öğrenilmesini geciktirmiştir. Halkı kandırmaya ve devam eden sayım süreçlerini etkilemeye yönelik bu saptırma, özellikle İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı Seçimlerinde çok ciddi bir boyuta ulaşmıştır. **Sandık sonuçlarının muhalefet adayının lehine dönmesiyle birlikte veri akışının durdurulması, basın etiği ve kamusal yayıncılık anlayışı için yüz karasıdır. Bu art niyetli ve ahlaksız kararın arkasında olan Anadolu Ajansı yetkilileri istifa etmelidir.**

Aynı saatlerde AKP adayının ve İl Başkanının seçimleri kazandıklarına yönelik açıklamaları, sürecin basit bir iletişim hatası değil, bilinçli bir manipülasyon olduğunun en önemli göstergesidir. **İktidar partisi seçim akşamında henüz sandıkların tamamı sayılmadan, bir oldu-bitti ile İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığını gasp etmek istemiştir. Bu girişim sadece seçim güvenliğini değil, sokaklarda yaşanabilecek olası bir provokasyonla halkın güvenliğini de tehlikeye atmıştır.** Halkın sağduyusu ve muhalefet adayının düzenli bilgilendirmesi 31 Mart gecesi hem seçimlerin hem de halkın güvenliğini sağlamıştır. 1 Nisan 2019 sabahında, Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığı tarafından yapılan açıklama ile İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı'na Ekrem İmamoğlu'nun seçildiği ilan edilmiştir.

Seçim ve sayım işlemlerinin tamamlanmasının ardından antidemokratik uygulama ve kararlar İl-İlçe Seçim Kurulları ve Yüksek Seçim Kurulu aracılığıyla devam etmiştir. Bu süreçte seçim kurulları, muhalefet partilerinin seçim güvenliği ve sandık sonuçlarına ilişkin tüm itirazlarını reddederken, iktidar partisinin her itirazı kabul görmüştür. Bu çifte standart özellikle Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde çok daha çarpıcı biçimde gözlemlenmiştir. **Seçim hukukunun ülkenin Doğusunda farklı Batısında farklı, iktidar partisi için farklı muhalefet partileri için farklı uygulandığı bu seçim süreci, yurttaşlarımızın seçimlere ve seçim kurullarına güvenini derinden sarsmıştır.**

Bu süreç içerisinde alınan en antidemokratik kararlardan birisi seçime katılmalarında hiçbir sakınca görülmeyen Kanun Hükmünde Kararnameler ile ihraç edilmiş isimlere, seçimleri kazandıkları yerlerde hak ettikleri mazbatalarının verilmemesi olmuştur. **OHAL döneminde hukuksuz biçimde ihraç edilenlerin en temel yurttaşlık hakları olan seçilme haklarının da yok sayılması, ülkemizdeki OHAL-KHK Rejiminin fiilen devam ettiğinin göstergesidir. Mazbatasını verilmeyen isimlerin yerine seçimlerde ikinci olan parti adayının yetkilendirilmesi, sadece seçimi kazanan adayın hakkının değil, onu seçen halkın da iradesinin gasp edilmesine neden olmuştur.**

Seçimler sonrasında iktidar partisi sözcüleri ve yandaş kesimleri tarafından İstanbul Büyükşehir Belediyesi Seçimlerini şaibeli hale getirmek için tarihte eşine az rastlanır bir karalama operasyonu başlatılmıştır. Bu süreç boyunca İstanbullu seçmenler ve seçim kurulu üyeleri adeta organize suç şüphelisi muamelesine uğramıştır. Her defasında akla hayale gelmeyecek iddialarla kamuoyu oyalanırken, tıpkı seçim öncesinde olduğu gibi, devletin tüm imkânları bu tutarsız iddiaları haklı çıkarmak için seferber edilmiştir. **Anayasa ve yasayla devletin koruması altında olan kişisel verilerin bile AKP örgütlerince kamuoyuna açıklanması, partileşmiş bir devlet bürokrasisinin yurttaşlar ve demokrasi açısından ne denli korkunç sonuçlar yaratacağını göstermiştir.**

Yüksek Seçim Kurulu, daha önceki tüm içtihatlarını yok sayarak, iktidar partisi istiyor diye, somut bir delil ve sandık şerhi olmaksızın İstanbul'daki tüm geçersiz oyları ve bazı ilçelerde kullanılan tüm oyları yeniden saydırmıştır. Birleştirme tutanağı hazırlanmış olmasına rağmen, yeniden sayımlar gerekçe gösterilerek, İstanbul'un seçilmiş Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'na mazbatasını haftalarca verilmemiş, İstanbul halkı hizmet alımından mahrum edilmiştir.

Yaşanan tüm bu sürecin sonunda 6 Mayıs 2019 tarihinde toplanan Yüksek Seçim Kurulu, yedek üyelerinde katılımıyla yaptığı oylamada, 4'e karşı 7 oyla, İstanbul Büyükşehir Belediye seçimlerinin yenilenmesine, Ekrem İmamoğlu'nun mazbatasının iptal edilmesine karar vermiştir. 15 gün sonra yayınlanan gerekçeli karara göre seçimler, "bazı seçim kurulu üyelerinin kamu görevlisi olmaması" ve "bazı sandıklardaki oy sayım çetelelerindeki imzaların eksikliği" nedenleriyle iptal edilmiştir. **İktidar partisinin seçimleri itibarsızlaştırmak için ileri sürdüğü "oy çalma" iddialarının tümüyle asılsız olduğunun teyit edildiği gerekçeli kararın içeriği, halkın sandığa yansayan iradesinin hukuki değil siyasi**

nedenlerle iptal edildiğinin delili niteliğindedir. Seçimleri iptal eden kararın altına imza atarak, İstanbul halkının iradesini gasp eden, siyasal iktidarın isteklerini halkın tercihinden üstün gören Yüksek Seçim Kurulu üyelerini asla unutmayacağız. Yüksek Seçim Kurulu bu kararla birlikte, hem kendi meşruiyetini hem de bugüne kadar yürüttüğü seçimlerin sonuçlarının güvenilirliğini ortadan kaldırmıştır.

31 Mart 2019 Yerel Seçimlerinde yaşananlar, demokrasi tarihimize kara bir leke olarak geçmiştir. Devletin olanaklarını kullanarak seçmenleri baskı altına alanlar, propaganda sürecini eşitler arası bir yarış olmaktan çıkararak, yurttaşların seçme ve seçilme hakkını yok sayanlar, hukuku kendi keyiflerine işletenler ve nihayetinde halkın iradesini elinden alanlar demokrasiye karşı büyük bir suç işlemiştir.

Bizler bu ülkenin mühendis, mimar ve şehir plancıları olarak, halkın hukuka olan güveninin derinden sarsıldığı, insan hakları ihlallerinin birbirini izlediği, bir insanlık suçu olan işkence ve kötü muamelenin yaygınlaştığı ve demokrasinin büyük bir yara aldığı bu süreçte demokrasiyi ve hukukun üstünlüğünü koruma doğrultusundaki kararlılığımızı bir kez daha vurguluyoruz. Siyasi iktidarın ve devletin farklı organları içerisindeki siyasallaşmış odakların demokrasiyi ve hukuku yok sayan girişimleri karşısında, demokrasiye ve hukuka her zamankinden daha güçlü biçimde sahip çıkacağız! Bu ülke halkından ve mücadele geleneğinden umudumuzu asla kesmeyeceğiz.

23 Haziran'da İstanbul'da gerçekleştirilecek seçimlerde tüm halkımızı oy kullanmaya, sandıklara ve demokrasiye sahip çıkmaya çağırıyoruz! Yaşasın TMMOB, Yaşasın Demokrasi Mücadelemiz!

TMMOB DANIŞMA KURULU

TMMOB 6. COĞRAFI BİLGİ SİSTEMLERİ KONGRESİ SONUÇ BİLDİRGESİ

23-25 Ekim 2019

Ortak Geleceğimiz

Bir taraftan 4. Endüstri Devrimi ve sonrasındaki Toplum 5.0 olgusu ile nesnelerin interneti, büyük veri, yapay öğrenme, robotik sistemler, sanal/arttırılmış/karma gerçeklikler, blokzinciri gibi yeni yönelimler ve ileri teknolojiler uygulamalarda daha sık yer almakta ve bu durum insanoğlunun problem çözme yetisini ilerletmektedir. Diğer taraftan insanlığın ortak mücadele konuları olan ekolojik çöküş, doğal afetler, kontrolsüz tüketim, hızlı nüfus artışı, yoksulluk, sınıflar, ırklar, cinsiyetler arası küresel eşitsizlikler gibi küresel sorunlara sürdürülebilirlik yaklaşımıyla çözüm bulunması beklenmektedir. Bunlara bir de yerelde yaşadığımız diğer sorunları eklersek, içinde bulunduğumuz zaman insanoğlunun aydınlık yarınları ve çağdaş beklentileri için yeni bir **ortak hikayenin** yazılmasını gerektirmektedir.

21. yüzyıl birçok alanda ortaya çıkan **paradigma değişimlerinin** yönetimini gerektiren bir devirdir. Paradigma değişimleri ile kurulmaya çalışılan yeni dünyayı yerel üzerinden şekillendirilmeye çalışılan yeni kalkınma politikalarını, yeni sürdürülebilirlik yaklaşımlarını anlamaya çalışmak, toplumsal değerleri korurken aynı zamanda 21. yüzyılın değişimlerine ayak uydurabilmek ve daha da önemlisi bu değişimlere toplumsal ve ekolojik değerleri merkeze alarak yön verebilmek **ortak geleceğimiz/ ortak hikayemiz** için tüm insanlığın sorumluluğudur.

Teknolojinin arttırdığı değişim hızı, ürünlerin yenilenme aralıklarının giderek kısalması, yakın zamanda yakın geçmişte gördüğümüzden çok daha fazla ve büyük değişimleri yaşayacağımızı göstermektedir. Bu durumda önemli olan **değişimin yönetimidir**. Değişim, kendisini yalnız üretim sektörlerinde ve ekonomik alanlarda değil aynı zamanda yaşamamızda, sosyal ve kültürel hayatımızda, çevre ve diğer canlılar üzerinde kısacası insanoğlunun ayak izlerinin bulunduğu tüm yerleşimlerde göstermekte, yerleşimleri ve yaşam biçimlerimizi dönüştürmektedir.

Yukarıda ifade edilmeye çalışılan yeni ileri teknolojik eğilimler, küresel sorunlar ve paradigma değişimleri etkisi altında yerleşimlerimizin nasıl

etkileneceğini görebilmek, yerleşimlerimizdeki ortak hikayemizi/ortak geleceğimizi dayanışma kültürü ve kolektif bir anlayış içinde nasıl birlikte betimleyebileceğimizi tartışabilmek, bunlara ilişkin politikaları belirlemek ve stratejiler oluşturabilmek için “Akıllı” Şehir ve “Akıllı” Kırsal temalı 6. Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) Kongresi 23-25 Ekim 2019 tarihlerinde Ankara’da düzenlenmiştir.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) 6. CBS Kongresi; CBS ve ilgili konularda faaliyet gösteren kamu kurum ve kuruluşları, özel sektör, yerel yönetimler ve üniversitelerden farklı meslek disiplinlerine tabi mühendis, mimar, şehir plancısı ve akademisyenlerden oluşan 600 delege ve katılımcı, 200 lisans öğrencisi ve beraberinde çok sayıda ziyaretçiyle birlikte gerçekleştirilmiştir. Kongre kapsamında ‘Kapsayıcı ve Sürdürülebilir Kalkınma’ başlıklı bir çerçeve konuşma, aşağıda konu başlıkları verilen 4 adet panel, 81 bildiri ile 15 adet teknik oturum, ‘Akıllı Şehir, Akıllı Kırsal veya Geleceğin Bağlantılı Şehir Senaryoları için Yenilikçi Çözümler’ başlıklı girişim (start-up) yarışması, ‘Açık Mikrofon’ başlıklı forum, Coğrafi Bilgi Teknolojileri fuarı ve Tarihi Haritalar sergisi yer almıştır. Panel konu başlıkları aşağıda verilmiştir:

- Mekansal Bilgi Endüstrisine Giden Yolda Büyüyen Veri
- Mekansal Bilgi Endüstrisine Giden Yolda Yeni Nesil Teknolojiler ve Yönelimler
- “Akıllı” Yerleşimlerle Dünyayı Değiştirebilir miyiz?
- Mekansal Bilgi Endüstrisine Giden Yolda Yeni Nesil Belediyecilik

Akılcılık

Kongre temasında yer alan “Akıllılık” kavramı, sözü edilen paradigma değişimlerine ve küresel sorunlara karşı; ekonomik gelişme, toplumsal bütünleşme ve ekolojik yapının sürdürülebilmesi için **yeni bir yerel yönetim yaklaşımının** toplum ve çevre yararına ortaya çıkarılabilmesi amacıyla kullanılmıştır. Bu açıdan bakıldığında “Akıllı” Şehir tüm tarafların katılım gösterip katkı vererek **yeni bir kent yönetim modelinin** oluşturulabilmesi, önce yerleşimlerde sonra tüm ülkede ve en sonunda bütün yeryüzünde daha yaşanabilir yeni bir düzenin kurulabilmesi için fırsat olarak görülebilir.

İçinde bulunduğumuz devirde farklı bilgi kaynaklarından tarafsız ve nitelikli bilgiler yayımlanmamakta, insanların düşünce ve seçimlerini

etkilemek için kurmaca ve yanlış bilgilendirme tuzakları kasıtlı olarak oluşturulmakta ve tüm bunların sonucunda insanların gerçekliği anlamasının önüne geçilmektedir. Oysaki yerleşimlerimizde yeni bir hikaye/yeni bir düzen kurgulayabilmek, ortak geleceğimizi oluşturabilmek için nesnel bilgiyi ayırt edebilecek donanımlara sahip, özgürce kendini ifade edebilen ve etik karar verebilen insanlara gereksinim vardır. Buradan hareketle kongre sloganı **Bilişsel Özgürlük** olarak belirlenmiş ve tüm kongre süresince bu ekseninde tartışma ortamları oluşturulmaya çalışılmıştır.

“Akıllı” yerleşimlerde; imar barışı, sözde kentsel dönüşüm, kent-kır karmaşası yaratan yasal düzenlemeler gibi kurgularla kentlilerin rant ekonomisi üzerinden yönlendirildiği bir toplum yerine, çarpık ve düzensiz yapılaşmaya dur diyen, düzenli ve sağlıklı bir kentleşme için yerel yöneticilere baskı yapan, kent yönetimine katılan, aydınlık yarımlar için kent yönetimine katkı veren bilişsel özgür kentlilerin/yurttaşların oluşturduğu demokratik toplulukların yeşermesine gereksinim vardır. Ancak bu şekilde toplumun **kolektif zekası** kent yönetimine yansıtılabilir, yaşanabilir ve sürdürülebilir yerleşimler hayata geçirilebilir.

TMMOB 6. CBS Kongresi kapsamında “Akıllılık” konusu yalnız kentler özelinde “Akıllı” Şehir başlığı altında tartışılmamış ve **kırsalın da en az kentler kadar önemli olduğu** vurgulanmıştır. Zaten bu nedenle kongre teması yalnız “Akıllı” Şehir olarak değil “Akıllı” Şehir ve “Akıllı” Kırsal olarak belirlenmiştir. İklim krizi ve uygulanan tarımsal üretim teknikleri nedeniyle gelecek 10 yılın en büyük sorunlarından biri olarak gıdaya erişimin gösteriliyor olması, 2023 yılında Türkiye’nin su stresi yaşayan ülkeden su fakiri ülke konuma gerileyebilecek olması vb. diğer göstergeler kırsaldaki toprağın, arazi kullanımının, tarım faaliyetlerinin, mera ve sulak alanlarının korunmasının önemini göstermektedir.

Kongre kapsamında ayrıca “Akıllı” Kırsal kavramı yalnız tek yönlü olarak kırsalın tarım ve hayvancılık sektörleri üzerinden kentlileri beslemesi olarak ele alınmamıştır. Karşıt olarak çift yönlü etkileşim üzerinden kentin kırsala ne tür katkılarının olabileceği tartışılmış ve **kır-kent ilişkisi için bütüncül politika oluşturulmasının önemi** vurgulanmıştır. Kırsalda yaşayanların da kentlilerin sahip olduğu sağlık, eğitim, kültür vb. hizmetlere ulaşabilmesinin “Akıllı” Yerleşim kavramındaki yerine ve önemine vurgu yapılmıştır. Sonuç olarak kentin yaşamına devam edebilmesi için kırın var olması gerektiği gerçekliğinin ve kır kalkınmasının salt tarım ve hayvancılıkla sınırlamaması gerektiğinin altı çizilmiştir.

TMMOB ve “Akıllı” Yerleşimler

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) CBS kongreleri, TMMOB’ye bağlı 24 odanın ve bu odaların içinde yer alan 100’den fazla disiplinin CBS üzerinden olan arakesitlerine odaklanarak CBS sektörüne ilişkin politikaların belirlenmesine yardımcı olmaktadır. 6. CBS Kongresinin temasının “Akıllı” Şehir ve “Akıllı” Kırsal gibi çok geniş ve tüm disiplinlerin katkı verebileceği bir uygulama alanı olarak belirlenmesinin bir nedeni de sözü edilen meslek odalarının ve disiplinlerin mesleki uygulamalarında yararlandıkları mekansal bilgi ve mekansal teknolojiler üzerinden olan arakesitlerin sayısını ve niteliğini arttırarak, TMMOB içerisindeki birlikte çalışabilirliğin haritasını üretmek ve mesleki örgütlülüğün güçlenmesine katkı verebilmektir. Ayrıca ortak geleceğimizi yaşayacağımız “Akıllı” Yerleşimler üzerine tüm odaların birlikte eşgüdüm içerisinde politikalar ve uygulamalar geliştirebilmesinin sağlanabilmesi amacı bir diğer neden olarak ifade edilebilir. Bugüne kadar birçok kurum ve kuruluş “Akıllı” Şehirler konusunda oldukça çok sayıda etkinlik gerçekleştirmiş ve bu kavramda kendi açılarından öne çıkan konuları kamuoyuyla paylaşmıştır. TMMOB 6. CBS Kongresi de “Akıllı” Yerleşimler kavramına insan ve çevre odaklı bir pencereden bakarak, yeni nesil Kent Bilgi Sistemlerinin disiplinler üstü yapısının çok amaçlı ve çok katımlı “Akıllı” Yerleşim uygulamalarında nasıl yapılandırılabileceğini ortaya koymaya çalışmıştır.

Tüm dünyada farklı kurum ve kuruluşlarca düzenlenen “Akıllı” Şehir etkinliklerinde bilimsel kuramı pek olmayan “Akıllı” Şehir kavramı, yeni teknolojiler ve yenilikçi uygulamalar olarak öne çıkarılmaktadır. Sözü edilen bu etkinliklerde kentlerin mevcut sorunlarının yenilikçi uygulamalar kapsamında ileri teknolojiler kullanılarak çözülmesi kentleri “Akıllı” Şehirlere dönüştürdüğü algısını ve yanılığını körüklemektedir. Bu nedenle TMMOB 6. CBS Kongresi kapsamında öncelikle “Akıllı” Yerleşimlerin felsefesinin ne olduğu ve nasıl ele alınması gerektiği konusu üzerinde durulmuştur. “Akıllı” Şehirlerin nasıl bir kurgusu olduğu, ne tür riskleri bulundurduğu, bu risklere karşı yeteri kadar bilinçlendiğinde ve bilişsel özgür olarak karar verilebildiğinde ne tür fırsatların ve kazanımların ortaya çıkarılabileceği konusu vurgulanmaya çalışılmıştır.

Neoliberal politikalar açısından “Akıllı” Şehirler yaklaşımı serbest piyasa kapitalizminin dolayısıyla küresel ticaretin çok rahat uygulanabileceği bir alan olarak görülmektedir. Bu nedenle ülkemiz de dahil olmak üzere gelişmekte olan birçok ülkede küresel ölçekli firmalar, merkezi

hükümet ve yerel yönetimler için “Akıllı” Şehirler piyasa düzeninin altyapısını hazırlayacak strateji belirleme dokümanlarını ve eylem planlarını hazırlamak için gayret göstermektedir. Daha sonra yine küresel ölçekli bulut bilişim, donanım üretici ve servis tabanlı uygulama geliştirici firmalar, bu eylem planları doğrultusunda **yenilikçi belediye hizmetlerini** dünyanın birçok farklı noktasında yerel yönetimler için geliştirmeye başlamaktadır. Özellikle yarı kamu yarı özel yapıdaki firmalar olmak üzere ulusal düzeydeki büyük yazılım entegratörü firmalar da küresel düzeydeki büyük firmaların çalışmalarına alt yüklenici veya çözüm ortağı olarak dahil olup bürokratik sorunların daha kolay aşılması vb. konularda yardımcı olmaktadır. Oysaki **yalnız yenilikçi ve sorun çözen uygulamalar** bir kenti “Akıllı” Yerleşim yapmayacaktır. Diğer bir ifadeyle odağında insan ve toplum olmayan, dayanışma ve toplumsal faydayı öne çıkarmayan, yalnız teknoloji tabanlı yenilikçi uygulamalar üzerinden ekonomik yatırım olarak görülen yaklaşımlar bir kentin “Akıllı” Yerleşim olmasını sağlamayacaktır.

“Akıllı” Yerleşimler, kente ve kırsala ilişkin olarak nesnelere interneti yaklaşımıyla sensörler tarafından üretilen akan veri kümelerinin, sosyal medya üzerinden üretilen yapılandırılmamış veri kümelerinin, yerel ve merkezi yönetimlerin ürettiği yapılandırılmış veri kümelerinin farklı amaçlar için oluşturulmuş **jeodezik altyapıya** dayalı **mekansal bilgi sistemleri** üzerinden **açık veri** ilkeleri doğrultusunda kentlilerle paylaşılması, kentlilerin yerel yönetime kolay katılım gösterebilmeleri ve **yerelde demokrasinin güçlendirilmesi** için yenilikçi çözümlerin yaşama yansıtılması ve geliştirilmesidir. “Akıllı” Şehir kavramına açık ve bağlantılı veri şehri olması açısından bakıldığında “Akıllı” Yerleşim kavramı aslında **yeni bir yerel yönetim modeli kurma** fırsatıdır. Merkezi ve yerel yönetimlerin bu fırsatı hangi yönde ve hangi amaç için kullanacaklarına karar vermeleri gerekmektedir. TMMOB çatısı altındaki bilişsel özgür mühendisler, mimarlar ve şehir plancıları olarak bizler “Akıllı” Şehir kavramının demokrasi yönünde, toplumcu belediyecilik amacıyla kullanılmasını talep etmekteyiz. Oysaki merkezi yönetim bu anlayışın tam tersi bir yaklaşımı 7099 sayılı Kanun kapsamında 5393 sayılı Belediye Kanununa **e-belediye bilgi sistemi** hakkında ek madde getirerek gerçekleştirmektedir. e-belediye bilgi sistemi projesi ile merkezi yönetim; yerel yönetimlerin ürettiği tüm veri kümelerini merkezîyetçi bir yapıda kontrol altında tutup, otoriter bir yönetimin oluşturulmasında etkin bir araç olarak kullanabilme gücüne kavuşmaktadır. Belediyeleri tekipleştirmeye çalışan e-belediye bilgi sistemi projesi hem demokrasiye

hem de “Akıllı” Şehir yaklaşımına aykırı olan bir yasal düzenlemedir. Verinin tek bir gücün kontrolünde bulunmasına ortak geleceğimiz için toplumun tüm bileşenleri birlikte karşı çıkmalıdır. Unutulmamalıdır ki bu konuda sessiz kalmak tarafsızlık anlamına gelmez, aksine statükoya destek çıkmak anlamına gelecektir.

Mekansal Bilgi Endüstrisi

TMMOB 6. CBS Kongresi kapsamında CBS sektörünün nasıl **Mekansal Bilgi Endüstrisine** doğru evrilebileceği konuları da tartışılmıştır. Coğrafi Bilgi Sistemi, Kent Bilgi Sistemi, Kır Bilgi Sistemi, Arazi Bilgi Sistemi, Taşınmaz Değerleme Bilgi Sistemi, vb. mekansal bilgi sistemlerinin “Akıllı” Şehir ve “Akıllı” Kırsal uygulamalarında kilit bir öneme sahip olması ve “Akıllı” Yerleşimler için yeni nesil Kent Bilgi Sistemlerine gereksinim olması, Mekansal Bilgi Endüstrisinin daha yüksek katma değer üreten uygulamalar ve çözümler geliştirmesi için bir fırsattır.

Ancak e-belediye bilgi sistemi projesi gibi yaklaşımlar, merkezi yönetimin Belediye Bilgi Yönetim Sistemi (BBYS) ve Coğrafi Bilgi Sistemi yazılımları/servisleri geliştirme hizmet alanına doğrudan müdahale etmesidir. Ulusal ve yerel ölçekte birçok yerli özel sektör firmasının içinde bulunduğu ve rekabetin olduğu bir alanda, merkezi yönetimin yazılım geliştiricisi olarak oyuna girmesi doğru ve adil değildir. Bu durumda merkezi yönetimin yapması gereken eylem; yazılımlara konu olan faaliyetlerdeki ortak standartların belirlenmesi konusunda birlikte çalışabilirliğin oluşturulması ve güçlendirilmesidir. Ayrıca Mekansal Bilgi Endüstrisi olma yolunda ilerleyebilmek için yerel yönetimlerin bir an önce “Akıllı” Şehir uygulamalarına ilişkin ortak standartları belirlemeleri ve CBS/BBYS yazılım hizmetleri veren firmaların da “Akıl” Şehir çözümleri geliştiren firmalara doğru evrilmeleri gerekmektedir. Böylece CBS sektöründeki firmalar, küresel düzeyde rekabet edebilmeleri için gerekli olan dijital dönüşüm süreçlerine ilişkin olarak önemli bir kazanım sağlamış olacaklardır.

2020 Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı’nda yer alan ve Dijital Dönüşüm Ofisi tarafından hazırlanmakta olan **Ulusal Yapay Zeka Strateji Belgesinde, Mekansal Zeka (GeoAI) kavramı** mutlaka yer almalıdır. Bu gerçekleştirildiğinde CBS sektörü, mekansal bilgi endüstrisi olma yolunda önemli bir adım atmış olacaktır.

Türkiye’nin ulusal düzeydeki büyük CBS tabanlı bilgi sistemi projeleri birbirinden bağımsız olarak geliştirilmekte, projeler tamamlandığında

bütünleştirilmeye çalışılmaktadır. Halbuki farklı amaçlar için geliştirilen bu sistemler için öncelikle ülkenin **bütüncül bir politikası** olmalı ve büyük resmin oluşturması gerekmektedir. Amaçları farklı olan üretimler birlikte kullanılabilirliklerinde daha büyük katma değer ve toplumsal fayda üreteceği için kurumlar arasında eşgüdüm ve birlikte çalışabilirliğe dayalı bir üretim modeli gereklidir. Farklı projeler önce yatayda ilişkilendirilmeli ve sonra dikeyde yükselmelidir. Bu yaklaşım da veri üzerinden değil kavramsal aşamadan başlayarak veri/bilgi modelleri üzerinden kurgulanmalıdır.

Merkezi yönetim ulusal düzeyde gerçekleştirdiği projelere ek olarak yerel yönetimlerin sorumluluk alanındaki işlere çözümler getirmeye başlamıştır. Merkezi yönetimin kendisini yerel yönetimlerin yerine koyarak, belirli firmalar üzerinden belediyeler için devletin kaynakları daha etkin kullanma ve daha ucuz CBS yazılımı üretme savı ile büyük ölçekli ve bütçeli projeler geliştirmeye başlamıştır. Bu tür bir yaklaşım Mekansal Adres Kayıt Sistemi (MAKS) ve Bulut Kent Bilgi Sistemi gibi projelerde yaşanmış ve olumlu sonuçlanmamıştır. Merkezi yönetimin birçok firmanın bulunduğu ve rekabetin oluşmuş olduğu bir ortamda yalnız bazı firmaları yüklenici olarak seçip **merkezden yerele yönelik proje yaptırması yaklaşımının**; nasıl zaman, maliyet, emek kayıplarına neden olduğu ve birçok alanda katma değer üretimini engellediği görülmelidir. Kentler toplumsal, sosyal dinamik olgulardır. Tek beden olarak hazırlanmış bir elbisenin tüm belediyelere uymayacağı ve kaynak israfına neden olacağı çok açıktır. Merkezi yönetimin aynı iş modelini olumsuz sonuçlara rağmen tekrar tekrar uygulama konusunda ısrarcı davranıp e-belediye bilgi sistemi projesini uygulamaya sokması anlaşılır bir durum değildir. Kentin uygulamalarını tam olarak anlayamadan, vatandaşa birebir dokunan hizmetlerin neler olduğunu ve ne tür sorunlarla karşılaştığını tam olarak bilmeden **belediyecilik hizmetlerinin merkezîyetçi ve tek tipleştirici bir yapıyla Ankara'dan kurgulanması yerine, yerelde sahada olan belediyeler tarafından yapılması** daha doğru ve gerçekçi olacaktır. MAKS, e-belediye gibi projeler yerelde, yerinde çözülmelidir. Ayrıca CBS sektörünün acilen gereksinim duyduğu ilçe ve mahalle idari sınır sorunsalı da biran önce çözüme kavuşturulmalıdır.

Mevzuat

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu kapsamında CBS kavramı tek cümle ile çok dar kapsamda ele alınmıştır: “*Coğrafi ve kent bilgi sistemlerini kurmak*”. Ayrıca bu kanunun uygulama yönetmeliği de

bulunmamaktadır. 5393 sayılı Belediye Kanunun'da da benzer bir yaklaşım sergilenmiştir: “Coğrafi ve kent bilgi sistemleri hizmetlerini yapar ve yaptırır”. Sözü edilen kanunlarda “Akıllı” Şehir için de herhangi bir yasal düzenleme olmadığı gibi belediyelerde “Akıllı” Yerleşimler için herhangi bir idari yapılanma ya bulunmamaktadır ya da Bilgi İşlem Daire Başkanlığı altında Akıllı Şehirler Müdürlüğü olarak yer almaktadır. Bu nedenle öncelikle “Akıllı” Şehirler ve Kent Bilgi Sistemleri konusunda bir yasal düzenlemenin yapılması ve idari yapılanmanın da bu yasal düzenlemede oluşturulması gerekmektedir. İdari yapılanma “Akıllı” Şehir çalışmalarına özel bir müdürlüğün ya da daire başkanlığının kurulması olarak algılanmamalıdır. Aksine belediyenin baştan aşağı yeniden çağın gereksinimlerine uygun bir şekilde yapılanması anlaşılmalıdır. “Akıllı” Şehir kavramının belediyedeki tüm daire başkanlıkları ve onların hizmetleriyle ilişkili olmasından dolayı, belediye idari yapılanmasında “Akıllı” Şehir uygulamalarının yönetimi ya doğrudan belediye başkanına ya da genel sekretere bağlı olması gerekmektedir.

Ulusal düzeyde çok uzun zamandır tartışılan **Mekansal Veri Altyapısı** konusunun yerel yönetimlerde bir karşılığı bulunmamaktadır. Veri güdümlü karar vermenin anahtar bileşen olduğu “Akıllı” Şehir yaklaşımında yerel yönetimler öncelikle (mekansal) veri altyapılarını kurmalıdır. Hem kurum içinde birimler arasında, hem de açık veri ilkeleri doğrultusunda belediye dışındaki tüm taraflarla veri paylaşımı koşulları oluşturulmadan “Akıllı” Şehir olunamayacağı için bu durumun yasal altyapısı da hazırlanmalıdır. Sözü edilen veri altyapısı, kentin dijital ikizi olacak şekilde çok yönlü ve çok boyutlu ele alınmalıdır. Ancak sözü edilen mekansal veri altyapısı oluşturulduktan sonra bu veri altyapısı üzerine geliştirilecek yeni nesil kent bilgi sistemi “Akıllı” Yerleşimlerin gereksinimlerine yanıt verebilecektir.

Mekansal verinin/bilginin kullanım alanının çok geniş olması nedeniyle mekansal veri ile yapılan hizmetlere ilişkin mevzuatta birçok farklı kanun bulunmaktadır. Ayrıca teknolojinin çok hızlı gelişmesiyle farklı yöntem ve tekniklerle geliştirilen kent için “Akıllı” Şehir, otonom araçlar için yüksek çözünürlüklü harita, binalar için Yapı Bilgi Modellemesi ve kapalı alan harita üretimi, çok boyutlu mülkiyet, çok boyutlu imar planı, taşınmaz değerlendirme, Göktürk uydularının görüntülerine erişim vb. gelişme birçok yeni ve farklı uygulamanın ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Bu koşullar altında mekansal verinin/bilginin toplumsal faydasını ve üreteceği katma değeri arttırmak, CBS hizmetleri konusunda bir politika

belgesine sahip olabilmek, mekansal bilgi endüstrisine evrilebilmek, farklı kanunlar arasında mekansal veri/bilgi paylaşımına engel olacak mevzuat sorunlarını aşabilmek ve özellikle kamu sektöründeki mekansal veri kümelerini açık veri ilkeleri doğrultusunda özgürce paylaşılabilir hale getirebilmek için **'Mekansal Bilgi' çerçeve kanunu** hazırlanmalıdır.

07/11/2019 tarih ve 30941 sayılı T.C. Resmi Gazete'de Coğrafi Bilgi Sistemleri Hakkında 49 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi yayımlanmıştır. Sözü edilen kararnamenin daha önce Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen Türkiye Mekansal Veri Altyapısı çalışmalarını, kararnamede tanımlanan kurullar üzerinden Cumhurbaşkanlığı düzeyine çıkarmış olması ve bu sayede bu çalışmaların etki alanının yaygınlaşacak olması açısından bakıldığında kararname olumlu bir gelişme olarak kabul edilebilir. 49 sayılı Kararname genel olarak Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi kapsamında kararname konusuna ilişkin oluşturulan kurulların görev, yetki ve sorumluluklarını tanımlayan, kamu tarafı ağırlıklı bir yasal düzenleme olup yukarıda önerilen **'Mekansal Bilgi' çerçeve kanunu** önerisinde yer alan bütüncül bir politika belgesi olmaktan çok uzaktır. 49 sayılı Kararname'deki benzer yaklaşım 20 Mart 2015 tarihli 29301 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Ulusal Coğrafi Bilgi Sisteminin Kurulması ve Yönetilmesi Hakkında Yönetmelik'te de görülmektedir.

- Yalnız kamu kurumlarını öncelikli hale getiren bir yasa anlayışı CBS alanındaki faaliyetlerin üretkenliğini ve verimliliğini nasıl arttırılabilir?
- CBS sektörünü nasıl mekansal bilgi endüstrisine dönüştürebilir?

Mekansal bilgi sektörünün beklediği kanun; sektörün önünü açacak, CBS projeleri ile katma değer üretimini arttıracak, yalnız kamu tarafında değil tüm taraflar arasında birlikte çalışabilirliği sağlayacak ve Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde üzerinde tartışmalar yapılarak çıkarılacak kapsayıcı bir kanundur.

Önceki TMMOB CBS kongrelerinde de sıklıkla ifade edilen 6. CBS Kongresi'nde de yine sıklıkla belirtilen mekansal veri/bilgi paylaşımına ilişkin faaliyetler arasında koordinasyonu sağlayacak genel müdürlüğün isminin CBS Genel Müdürlüğü olması ve bir bakanlığın altında kurulmuş olması, Türkiye Ulusal Mekansal Veri Altyapısı projesinin isminin Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi olması gibi günün gerçekliğine ve gelişmelerine

uymayan yaklaşım 49 sayılı Kararname’de de devam ettirilerek Coğrafi Bilgi Sistemleri adında kararname çıkarılmıştır.

- Dünyada ulusal mekansal veri altyapısı projesini CBS projesi olarak isimlendiren başka bir ülke var mıdır?
- Dünyada CBS Kanunu çıkarmış başka bir ülke var mıdır?
- Türkiye’de geçmişten günümüze bir bilgi sistemi hakkında kanun çıkarılmış mıdır?
- 49 sayılı Kararname kapsamında mekansal veri üreten kurumun bu verinin üretimine, kullanılmasına ve paylaşılmasına ilişkin başka bir kanunda, 49 sayılı Kararname’de bulunanlara aykırı bir durum olduğunda mekansal veri altyapı çalışmalarının sürekliliği konusunda nasıl bir çözüm bulunacaktır?

Bu soruların sayısı arttırılabilir ve uygulamada başka sorunlar çıkabilir. Bu nedenle TMMOB olarak önerimiz **daha geniş ufka sahip bir çerçeve kanunun** tüm paydaşları kapsayıcı bir biçimde hazırlanmasıdır.

Kontrolsüz, standartlara uymayan, güncel olmayan veri paylaşımının önüne geçilmesi gerekmektedir. Güvenilir ve doğru olmayan veri kümeleri ile yapılan CBS analizleri yanlış ya da eksik sonuçlar üretmekte ve birçok kurum bu tür veri kümelerini kullanarak karar verme süreçleri gerçekleştirip hizmet götürmektedir. Tüm bunların önüne geçmek için **açık bağlantılı veri kümeleri üzerinden paylaşım** yapılmalı ve **veri kalitesi** konusu üzerinde durulmalıdır. Açık bağlantılı veri kültürü, yaklaşımı ve uygulaması Türkiye’de mevcut birçok sorunu çözecektir. Unutulmamalıdır ki açık ve özgür kaynak yaklaşımında **vatandaşların vergisi ile üretilen her türlü verinin mülkiyeti topluma aittir**. Bu nedenle kamu tarafından üretilen veri kümelerinin açık veri ilkeleri kapsamında paylaşımına olanak verecek yasal düzenlemelerin önerilen ‘Mekansal Bilgi’ çerçeve kanunu kapsamında yapılması gerekmektedir.

Açık Veri, Açık Bilim

Açık veri aynı zamanda demokratikleşmedir. Açık veri kültürü yerleştiğinde ve uygulamada yer aldığıda şeffaflık olacak, rant ortadan kalkacak, yoksulluk azalacak, hizmetlere herkes ulaşabilecek, halk yönetime katılabilecektir. Bu nedenle “Akıllı” Şehir ve açık veri konusu yakından ilişkilidir. Veri; kurum ve kuruluşların veritabanlarında bulunduğu zaman sınırlı katma değer yaratabilmektedir. Oysaki veri

kümeleri birbirleri ile bağlantılı halde açık biçimde herkes tarafından kullanılmaya başlandığında ekonomi için büyük katma değer ortaya çıkaracak ve toplumsal fayda daha fazla sağlanabilecektir.

21. yüzyıl bilginin etkin kullanılması açısından öne çıkan bir devir olduğu düşünülürken kamu kurumlarının da bu paradigma değişimi karşısında faaliyetlerini ve üretimlerini daha verimli ve etkin bir yapıya dönüştürmeleri gerekmektedir. Bunu gerçekleştirmenin öncül koşullarından biri olarak **kamu kurumlarının enstitü kimliklerini yeniden kazandırılması gerekliliği** gösterilebilir. Son yıllarda artan sayıda personeli yurt dışına lisansüstü öğretim için gönderen kamu kurum ve kuruluşlarımızın, lisansüstü öğretimlerini tamamlayıp kurumlarına geri dönen personellerinin akademik çalışmalarına devam etmeleri için teşvik etmeleri gerekmektedir. Böylece kurumlar gerçekleştirdiği kamu hizmetlerine ilişkin akademik çalışmalar yapabilir, bu çalışmaları yayımlayarak kamuoyunun bilgilenmesini sağlayabilir ve birlikte üretimin altlığını oluşturabilir. Böylece toplumun diğer taraflarından alacağı geri beslemelerle üretim süreçlerini ve ürünlerini çeşitlendirip zenginleştirerek çok daha fazla toplumsal ve ekonomik değer üretebilir.

Benzer biçimde yerel yönetimler de “Akıllı” Yerleşim kavramı altında vatandaşa yönelik hizmetlerine ilişkin araştırma-geliştirme çalışmaları yapabilecek idari yapılanmayı oluşturabilmeli ve bu çalışmalar için bütçe oluşturulabilmesinin altyapısını oluşturmalıdır. Böylece belediyeler “Akıllı” Şehir uygulamaları için çözüm geliştiren firmalardan anahtar teslim projeler yerine, neyi hangi özelliklerde ve nitelikte hangi kurallara ve standartlara dayalı olarak isteyeceklerini teknik şartnamelerde ifade ederek belediyeler kaynaklarını daha etkin kullanabileceklerdir.

Kaynakları kısıtlı olan Türkiye'nin mekansal veri üretiminde kullanabileceği Göktürk 2 ve Göktürk 1 isimli iki tane önemli yer gözlem uydusu bulunmaktadır. “Akıllı” Şehirlerle ilgili olarak yerel yönetimlerin ve bölgesel planlama açısından kamu kurumlarının bu iki uydunun veri kümelerini kullanabilir kapasitede olmaları gerekmektedir. Ortofoto üretiminin zamansal çözünürlüğünün yeterli olmadığı durumlarda, bu uyduların farklı bant kombinasyonlarındaki veri kümeleri birçok problemin çözümünde ve arazi kullanımı değişiminin tespit edilmesinde etkin olarak kullanılabilir. Mevcut yapısıyla 23 sayılı Türkiye Uzay Ajansı Hakkındaki Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ve bu kararnamede değişiklik yapan 52 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi sözü edilen uydulardan elde edilen **uzaktan algılama veri kümelerinin** kamu kurumları, yerel

yönetimler, özel ve tüzel kişiler tarafından kullanılmasına ilişkin herhangi bir yasal düzenleme içermemektedir. Bu tür kullanımlara uygun nitelikte yasal düzenlemelerin ‘Mekansal Bilgi’ çerçeve yasası kapsamında mutlaka ele alınması gerekmektedir.

Yol Haritası

- Toplumun tüm tarafları ile birlikte geleceğin özgür ve mutlu şehirleri için katılımcılık anlayışını esas alan bütüncül bir strateji ve yol haritası oluşturulabilir mi?

Kentlerin çok kültürlü bir sistem olduğunu kabul edip farklı kültürlerden olan toplulukların hepsinin birlikte yaşayabileceği, dayanışma gösterebileceği, birlikte üretebileceği ve üretimin çıktılarını paylaşabileceği yerleşimleri ve yerel yönetim aklını oluşturma, kaynakları yalnız bugünü düşünerek değil yarını da gözeterek sürdürülebilir biçimde kullanma, sermayenin kuralları ile değil hep birlikte kendimizin yazacağı kurallar ile yarının ne kadar adil ve eşit olacağını belirleme, kendi sorunlarımıza kendi çözümlerimizi üretebilme vb. konuları kolektif akıl ile kurgulayabilirsek geleceğin yaşanabilir yerleşimlerini oluşturabiliriz.

- Plana dayalı kentleşemeyen, kırsala yönelik planlama yapmayan, sözde kentsel dönüşümü olması gerektiği gibi uygulayamayan bir ülkede “Akıllı” Şehir kavramı nasıl hayata geçirilebilir?

Kentsel dönüşümü olması gerektiği gibi uygulayamayan, kentsel dönüşüm kavramından kentsel yenileme anlamı çıkararak “akıllı” toplum, “Akıllı” Şehir kavramını ne kadar hayata geçirebileceği konusunu çok iyi tartışması gerekmektedir. “Akıllı” Şehir kavramını bir kerede tüm büyükşehirlere uygulamaya çalışmak yerine, öncelikle kentsel dönüşüm projeleri geniş ölçekli ele alınıp “Akıllı” Yerleşimlere dönüşüm projeleri olarak planlanabilir. Bu tür pilot projelerle dönüşüm alanları iklim duyarlı, enerji verimli, düşük atık üreten, toplu taşıma olanaklarının ön planda tutulduğu, yeşil alanın çok olduğu “Akıllı” Yerleşimlere dönüştürülmeye çalışılarak elde edilen deneyimler şehrin bütününe yansıtılabilir.

Yukarıdaki gibi birçok soruya ve soruna çözüm geliştirmeye çalışacak, yeni gelişen yönelimlerin ve teknolojilerin çığır açan potansiyellerini “Akıllı” Yerleşim ve CBS uygulamaları ile nasıl bütünleştirilebileceğini ve nasıl işlevsel kılınabileceğini gösteren yol haritasını hazırlayacak, bu ve benzeri çalışmaları toplumun her kesimini kapsayacak biçimde yürütecek bir ‘Mekansal Bilgi’ platformu kurulmalıdır. İş birliği ve

eşgüdüm içerisinde çalışacak bu tür bir oluşumun olmazsa olmaz bileşeni kendisine bağlı 24 meslek odası ve yüzden fazla disipliniyle TMMOB olmalıdır. Bu platform sonuç bildirgesi kapsamında önerilen nitelikte bir ‘Mekansal Bilgi’ çerçeve kanun taslağını hazırlayabilir.

TMMOB’ye bağlı odalar İl Koordinasyon Kurulları (İKK) üzerinden “Akıllı” Yerleşimler konusunda yerel yönetimlere geliştirecekleri politikalar, stratejik planlar ve eylem planları konusunda destek olmalıdır. Ayrıca yerel yönetimlerin “Akıllı” Yerleşim uygulamalarının denetimi konusunda İKK’lar ile odaların mesleki denetim faaliyetleri üzerinden iş birliği yapması, yerel yönetimlerin “Akıllı” Yerleşim uygulamalarının etkinliğini ve verimliliğini arttırmasına yardımcı olacaktır.

Son Söz

TMMOB 6. CBS Kongresi’nde gerçekleştirilen teknik oturumlarda sunulan bildirimler, panellerdeki uzman görüşleri, forumda ve etkinlik süresince yürütülen verimli tartışma ortamları dikkate alındığında kent ve ülke ölçeklerinde yapılan teknik çalışmalarda münferit olumlu gelişmeler yaşandığı görülmüştür. Ancak ülkemizde çağdaş ve demokratik yönetim tarzlarının benimsenmesi adına halen çok temel eksiklik ve sorunların olduğu sonucuna da ulaşılmıştır.

Birlikte kazanacağımız ya da birlikte kaybedeceğimiz **ortak geleceğimizin** nasıl olması gerektiğini konuşmamız, tartışmamız ve planlamamız hepimiz için tarihi bir sorumluluktur. Eşitlikçi ve paylaşımcı bir yaşam alanı oluşturmanın, demokratik bir yaşam kurmanın ilk adımlarından biri; veri üretiminin, paylaşımının, kullanımının özgürleşmesi ve bunun demokratik bir hak olduğu gerçekliği üzerine toplumsal bir kararlılığın oluşturulmasıdır. Bu süreçler **bilişsel özgür** bireylerin oluşturduğu toplumun ve bu toplumun kolektif zekasının “Akıllı” Yerleşimlerde hayat bulmasıyla oluşacaktır.

Kamuoyuna saygıyla duyururuz.

TMMOB Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası

TMMOB YAPI DENETİM SEMPOZYUMU SONUÇ BİLDİRGESİ

29-30 Kasım 2019

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, ülkemizde 4708 sayılı Yapı Denetim Yasası ve Uygulama Yönetmeliği uyarınca yürütülen yapı denetim sisteminin mevcut işleyişini değerlendirmek, karşılaşılan sorunları tartışmaya açmak, geleceğe yönelik ihtiyaç ve talepleri belirlemek ve Birliğimizin bu alana ilişkin kamusal bakış açısını ortaya koyabilmek amacıyla, 29-30 Kasım 2019 tarihlerinde Ankara’da İnşaat Mühendisleri Odası Teoman Öztürk Salonu’nda “TMMOB Yapı Denetimi Sempozyumu” gerçekleştirmiştir. Sempozyum, TMMOB adına Elektrik Mühendisleri Odası, İnşaat Mühendisleri Odası, Makina Mühendisleri Odası ve Mimarlar Odası tarafından düzenlenmiştir.

Sempozyum süresince katılımcı Odalarımız, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yetkilileri, kamu kuruluşlarının ve meslek örgütlerinin temsilcileri, akademisyenler, mühendis ve mimarlar, yapı denetim sisteminde yaşanan sorunları kapsamlı olarak irdelemiş ve çözüm önerileri üzerine görüşlerini dile getirmiştir.

Ülkemizde özellikle 1950’li yıllarda tarımsal olmayan işgücüne yoğun talep ile başlayan köyden kente yoğun göç, düşük gelir seviyeleri ve gelir dağılımındaki adaletsizlikler nedeniyle, plansız ve altyapısı oluşturulmamış alanlarda gecekondulaşmayı ve kaçak yapılaşmayı beraberinde getirmiştir. Üretilen sağlıksız ve kalitesiz yapıların sık sık çıkarılan imar afları ile yasallaştırılması ise zaman içerisinde ağırlaşan ve yoğunlaşan konut sorununu ve çarpık kentleşmeyi doğurmuştur. Ülkemizdeki yapı stokunun büyük bir bölümü projelendirme, inşa ve denetim süreçlerinde mühendislik hizmeti almamış binalardan oluşmaktadır.

Oysa, Anayasamızın 57. Maddesine göre “Devlet, şehirlerin özelliklerini ve çevre şartlarını gözeten bir planlama çerçevesinde, konut ihtiyacını karşılayacak tedbirleri alır,” Dolayısıyla konut edinme de, sağlıklı ve güvenli konutlarda yaşama da, Anayasamızla güvence altına alınan en temel insan hakları arasındadır.

Yeryüzünün en aktif deprem kuşaklarından birinin üzerinde yer alan, topraklarının yüzde 96’sı farklı oranlarda deprem tehlikesine altında

olan ülkemiz coğrafyasında nüfusumuzun büyük bir bölümü, sanayi kuruluşlarımızın ve barajlarımızın neredeyse tamamı yüksek riskli deprem bölgelerinde bulunmaktadır.

Aslında bir doğa olayı olan depremin doğal afete dönüşmemesinin yolu; doğru yer seçimi, standartlara uygun tasarım, projelendirme ve etkin bir yapı denetim sistemidir. Ancak her an büyük bir deprem yaşanması beklenirken ve yakın zamanda yaşanan depremlerin yarattığı yıkımların büyüklüğü ortadayken sosyal devlet anlayışının bir gereği olarak mevcut yapı stokunun güçlendirilmesi ya da yenilenmesi doğrultusunda önemli bir adım atılmamış, tam aksine kentsel dönüşüm projeleri ile ülkenin deprem sorunu bir rant malzemesi haline getirilmiştir.

Yeni üretilen yapılar bağlamında sisteme baktığımızda ise 4708 sayılı Yapı Denetim Yasasında kurgulanan sistemde, denetim hizmetinin “kamusal” niteliği yok sayılmış ve ticarileştirmiştir. Oysa yapı denetim hizmeti piyasa dengelerine ve serbest piyasanın rekabetçi koşullarına terk edilemez.

Sistemin asli unsurları olan yapı denetim kuruluşları doğası gereği kar amaçlıdır. Devlet bu kuruluşlar üzerinde etkin bir denetim mekanizması da kuramamıştır. Dolayısıyla Yasa kapsamında, inşa edilen yeni yapıların, istenilen düzeyde, güvenli, sağlıklı ve kaliteli olması sağlanamamıştır. 11 Mayıs 2018 tarihinde Resmi Gazetede yayınlanan 7143 sayılı Kanun ile sistemin önemli sorunlarından birisi olan bağımsız denetime çözüm arayışıyla elektronik dağıtım sisteminin 01.01.2019 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmesi öngörülmüştür. Ancak bu değişiklik sistemin sağlıklı çalışması için tek başına yeterli değildir.

Yapı denetim sisteminde kurucu ortakları da dâhil olmak üzere proje ve uygulama denetçisi, kontrol mühendisi, laboratuvar denetçisi ya da şantiye şefi olarak çok sayıda mühendis ve mimar yer almaktadır. Sistem bünyesindeki her bir aktör için farklı sorunlar barındırmaktadır.

Yapı Denetim Kuruluşlarının ortakları verilen hizmet için alınan bedellerin azlığından şikâyet etmekte; denetim hizmetlerinde yaşanan kalite sorununu, “imzacı” tabir edilen çalıştırılmaksızın imzası kullanılan mühendisleri, fiilen çalıştırılan mühendis, mimarlara ödenen ücretlerin yetersizliğini devlet tarafından yapı yaklaşık maliyetleri üzerinden belirlenen bu bedelin yetersiz kalışına bağlamaktadır. Bu yakınmalarda haklılık payı vardır elbette. Zira devlet 595 sayılı KHK ile oluşturulan yapı

denetim sisteminde %4-8 oranında belirlediği hizmet bedelini müteahhit kesimin baskıları ile 4708 sayılı Yapı Denetim Kanununun sürecinde önce %3'e sonra da % 1,5'e düşürmüştür. Hizmet bedelleri üzerinde bu kadar oynanması ve giderek azaltılması dahi yapı denetimin sisteminin nitelikli yapı üretimini sağlama hedefinden ne kadar uzak olduğunun, hukuki deyimle “şekli zorunluluk”tan dolayı oluşturulduğunun açık bir göstergesidir.

Sistemde denetçi, kontrol elemanı ve şantiye şefi olarak yer alan mühendis ve mimarlar ise ekonomik sorunların yanı sıra ücretli çalışmanın getirdiği sorunlarla da boğulmaktadır. Meslektaşlarımız, hem yapı denetim firmalarının denetlemekle yükümlü olduğu alanın fazlalığı, hem de birçok denetçi ve kontrol elemanının sadece diplomalarının ve imzalarının kullanılması nedeniyle firmaların tüm iş yükünü omuzlarında taşımakta; üstlendikleri sorumluluğa göre son derece düşük ücretlerle çalıştırılmakta; bırakınız mühendislik asgari ücretini zaman zaman devletin belirlediği asgari ücretten bile daha az ücret almakta, üstelik hak ettikleri ücretleri dahi zamanında alamamakta; her an işsiz kalabileceği endişesi taşımakta; şirket sahipleri ve yöneticilerinin hiyerarşik baskılarına maruz kalmakta; bir yandan yapı üretim sürecinde görev alan eğitimsiz ve vasıfsız usta, kalfa ve işçi gibi meslek mensupları ile uğraşırken diğer yandan yapı sahibi veya yüklenici tarafından proje dışı imalatları görmezden gelmeye zorlanmakta; yapı denetim kuruluşlarına gereğinden fazla bürokratik işlem yüklenmesi nedeniyle iş takipçiliği yapmak ve denetimler sonrası düzenlenmesi gereken evrak ve tutanakları masa başında düzenlemek zorunda bırakılmaktadır.

İşveren vekili sıfatı nedeniyle yapı işyerlerinde iş kazaları da dahil olmak üzere yapı işyerlerinde oluşabilecek her türlü sorunun doğrudan muhatabı olan şantiye şefleri, tam zamanlı olarak çalışmalarını gerekirken sistemde aynı zamanda 5 ayrı işyerinde şantiye şefliği yapmalarına olanak tanınması nedeniyle, üstlendikleri tüm bu sorumlulukların gereklerini yerine getirmekten uzaktır.

Sistemin sağlıksız kurgusu ve suiistimaller nedeniyle görevini layıkıyla yapamayan yada firma sahipleri tarafından ruhsatlı projesine aykırı uygulamalara onay vermeye zorlanan birçok mühendis ve mimara, Bakanlık tarafından açılan soruşturmalar ile Meslek Odalarına ve Cumhuriyet Başsavcılıklarına yapılan bildirimler sonucunda yeniden soruşturmalar açılmakta ve meslekten men cezasına varan cezalar almaktadır. Geçtiğimiz günlerde Resmi gazetede yayımlanan bir

Yönetmelik değişikliği ile çalıştığı yapı denetim firmasına üç adet idari yaptırım uygulanmasına neden olan denetçi mühendislerin 3 yıl boyunca sistem dışında kalması öngörülmüştür.

Sistem yarattığı kaosun tek suçlusu olarak emeği ile kazanan mühendis ve mimarları görmekte ve hedef tahtasına oturtmaktadır. Zira geçen 19 yılın sonunda Yasanın uygulama sürecinde karşılaşılan güçlükler giderilmediği gibi yapılan değişiklikler sadece firmalar lehine olmuş, sayıları yüz binleri bulan mühendis ve mimar çalışanlar için koşullarını iyileştirici en ufak bir düzenleme yapılmamıştır.

Mühendis, mimar ve şehir plancılarının örgütü olan Birliğimiz için sistemde çalışan olarak görev üstlenen üyelerimizin sorunları hiç kuşkusuz çok daha fazla önem arz etmektedir.

Yasanın bir başka ciddi handikabı mühendis, mimar ve şehir plancıların meslek örgütü olarak üyelerinin mesleki yeterliliklerini, daha da önemlisi kamu tüzelkişiliği niteliğinde meslek örgütü TMMOB ve bağlı odalarının sistemin dışında bırakılmasıdır.

Yapı Denetim Yasasının yürürlüğe girmesinden hemen sonra genelgelerle ve uygulama yönetmelikleriyle Odalarımızın 70’li yıllardan beri uygulamakta olduğu mesleki denetim yasaklanmaya çalışılmıştır. Kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşu olan TMMOB ve bağlı Odalarının, üyeleri üzerindeki gözetim ve denetim yükümlülüğünün yerine getirilmesinin gereği olarak yürütülen “mesleki denetim” üyelerimizin mesleki faaliyetlerinin kayıt altına alınması ve sicillerinin tutulması esasına dayanmaktadır. Bu bağlamda Odalarımız tarafından yapılmakta olan, mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı meslek mensuplarının ürettikleri mimarlık ve mühendislik projelerinin bilimsel ve teknik ilkelere uygunluğunun denetimi ile bu etüt, plan ve projelerin yeterli koşullara sahip mühendis, mimar ve şehir plancıları tarafından yapıлып yapılmadığının denetimi olmak üzere iki ayağı bulunan mesleki denetim, kamu sağlığı ve güvenliğini sağlamaya yönelik bir kamu hizmetidir.

Aynı şekilde Yasada meslek içi eğitim ve belgelendirme gibi doğrudan meslek odalarının ukdesinde olan faaliyetler ile mesleki yeterliliklerin denetimi, sicil kayıtlarının tutulması gibi meslek odası tarafından yürütülmesi zorunlu iş ve işlemlerde de Odalarımız göz ardı edilmiş ilgili Bakanlık yetkili kılınmıştır.

Dünyanın pek çok ülkesinde devlet, meslek odalarını toplumsal sorunlar çerçevesinde harekete geçirmek için uğraş verirken ülkemizde tam

tersi bir yaklaşımla uzmanlık alanlarımızla ilgili konularda tespit ve değerlendirmelerimiz görmezden gelinmekte, kamuoyu oluşturma çabalarımız karşısında Yasa ile tanınmış yetkilerimiz tırpanlanmaya çalışılmaktadır. Zira emekten ve halktan yana duruşundan asla taviz vermeyen Birliğimiz ve bağlı Odalarımız toplum yararına yaptığımız eylemler, açıklamalar, davalar vb. çalışmalardan dolayı cezalandırılmak istenmektedir. Toplumsal denetim işlevimizi kırma ve sindirme çabalarına prim vermeyeceğimiz açıktır.

Sonuç olarak;

60-70 yıldır katlanarak büyüyen niteliksiz yapılaşmanın ve çarpık kentleşmenin bir an önce düzeltebilmesi için köklü, kalıcı, önleyici ve zarar azaltıcı yasal düzenlemelere ihtiyaç vardır. Bu bağlamda;

- Sağlıklı işleyen bir sistemde planlama, projelendirme, üretim ve denetim hizmetlerinin birbirinin olmazsa olmazı ve tamamlayıcısı olduğu gerçeğinden hareketle başta İmar Kanunu olmak üzere Yapı Denetim Kanunu, Kentsel Dönüşüm Kanunu ve ilgili tüm Kanunlar ve bağlı yönetmelikleri kamu yararı ilkesi gözetilerek ve bütüncül bir anlayışla yeniden düzenlenmeli, topyekûn bir seferberlik ile hayata geçirilmelidir.
- Mevcut Yapı Denetim Yasasının öngördüğü, ticari yanı ağır basan yapı denetim şirketi modeli yerine; uzmanlık ve etik değerlere sahip yapı denetçilerinin etkinliğine dayalı, meslek odalarının sürece etkin katılımını sağlayacak yeni bir planlama, tasarım, üretim ve denetim süreci modeli hayata geçirilmelidir. Bu modellemede yurt dışında bazı ülkelerde uygulanmakta olan bağımsız yapı denetçiliği veya sigorta eksperliği gibi yöntemler ülkemizin özgün koşulları dikkate alınarak değerlendirilmelidir.
- Mesleğinde tecrübeli ve etik değerlere sahip mühendis ve mimarların görev üstlenmelerini sağlayabilmek için, meslek odalarının anayasal hakkı olan “belgelendirme yetkisi” Bakanlık tarafından kabul edilmeli ve bu çerçevede gerekli düzenlemeler ivedilikle yapılmalıdır. Sistemde görev alan tüm mühendis, mimarların sicilleri kayıtlı oldukları Meslek Odaları tarafından tutulmalıdır.
- Yapı denetim sisteminde sadece meslek odalarınca belgelendirilen ve belli aralıklarla düzenlenen meslek içi eğitimlere katılım

şartını yerine getiren denetçi, kontrol mühendisi ve şantiye şeflerine yer verilmelidir.

- Meslektaşlarımızın etkin ve verimli çalışması için sistem içerisinde uygun çalışma ortamları sağlanmalı, özlük hakları iyileştirilmeli ve TMMOB asgari ücretinin altında ücret almamaları sağlanmalı, TMMOB asgari ücretinin altında bir bedelle mühendis, mimar çalıştırdığı tespit edilen yapı denetim kuruluşlarına cezai yaptırım uygulanmalıdır.
- Mühendislik ve mimarlık etkinliklerinin toplum yararı gözetilerek, bilim ve teknolojinin gereklerine, yasal kurallara, mesleki davranış ilkelerine uygun olarak yerine getirilmesini sağlamak amacıyla TMMOB'a bağlı Odalar tarafından yürütülen mesleki denetimlerin önüne koyulan tüm engeller kaldırılmalıdır.
- Mevzuata uygun etkin bir denetim hizmeti verilebilmesi için yapı denetim kuruluşları için belirlenen hizmet bedeli artırılmalıdır.
- 01.01.2019 tarihinde yürürlüğe giren bir düzenleme ile teknisyen, tekniker ve teknik öğretmenlerin, "kontrol mühendisi" olarak sistemde yer almaları sağlanmıştır. Meslekler arası hiyerarşiyi bozarak sistemde yetki karmaşasına neden olan bu düzenleme kabul edilemez. Ara eleman olarak nitelendirilen teknisyen, tekniker, yüksek teknik ve teknik öğretmenlerimiz tabii ki değerlidir ve sistemde yer almalıdırlar. Ancak denetçi ve kontrol mühendislerinin yanında yardımcı eleman olarak görevlendirilmeleri daha doğru bir yaklaşımdır. Bakanlık bu çerçevede gerekli yasal düzenlemeyi yapmalıdır.
- Sistemin sağlıklı işlemesi için gerek yapılar, gerekse yapı üretim sürecinde sorumluluk üstlenenler için sigorta yaptırma zorunluluğu getirilmelidir.
- Kamu/özel ayrımı yapmaksızın tüm yapılar, Yapı Denetim Sistemi kapsamına alınmalıdır.
- Yapı denetiminde denetim alanları için, Proje ve yapı Denetçisi elektrik mühendisi, makine mühendisi ve mimarların denetleyebilecekleri inşaat alanı sınırı azaltılmalıdır.
- Kamu spotları hazırlanarak halkımız yapı denetim konusunda bilinçlendirilmeli ve toplumsal farkındalık artırılmalı, uzun vadede yapı denetim kültürünü oluşturmak için meslek odaları ile ortak çalışmalar yapılmalıdır.

TMMOB SANAYİ KONGRESİ 2019 SONUÇ BİLDİRİSİ

13-14 Aralık 2019

TMMOB adına Makina Mühendisleri Odası (MMO) sekretaryalığında düzenlenen *TMMOB Sanayi Kongresi 2019*, 13-14 Aralık 2019 tarihlerinde Ankara'da İMO Teoman Öztürk Konferans Salonu'nda başarıyla gerçekleştirildi. 1962 yılından bu yana yapılan, 1987 yılından itibaren geleneksel olarak iki yılda bir düzenlenen sanayi kongrelerinin yirmi ikincisi “**Bunalım, Sanayi ve Mühendisler**” ana temasıyla düzenlendi.

Kongrede, ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik, sosyal ve siyasi konjonktürün katmanlı bir bunalımı işaret ettiği ifade edilirken, bu bunalımın özelde sanayi ve mühendisler üzerindeki etkileri tüm boyutlarıyla tartışıldı. İki gün süren kongre, Prof. Dr. Korkut Boratav'ın *Kapitalizmin Eğilimleri ve Gelecek* başlıklı sunumu yaptığı açılış oturumu ile başladı. Dünyanın sınıf haritası, neoliberalizmin hakimiyeti, dünya emek piyasasındaki eğilimler, bu eğilimlere verilen tepkiler ve yol açtığı bölüşüm sonuçlarının siyasete yansımaları bu oturumda ele alınan başlıca konular idi. “*Bunalımdaki Türkiye*” başlıklı oturumda Türkiye'deki egemen “büyüme” modelinin yol açtığı sorunlar, ekonominin yapısal sorunları, kriz dinamikleri, 2019 krizi ve 11. Kalkınma Planı irdelendi. “*Türkiye'de Sanayinin Genel Görünümü*” oturumunda krizin tanımı, Türkiye'nin yakın dönem kriz güncesi ve 1998 sonrası ekonomi, büyüme, GSYH ile sanayinin sektörler bazında makro ve mikro analizlerine yer verildi, ülke karşılaştırmaları yapılarak dünden bugüne kapsamlı bir sanayi portresi ortaya çıkarıldı. Bu oturumu takiben TMMOB Tekstil Mühendisleri Odası ve TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası tarafından hazırlanan ilgili sektör raporları paylaşıldı.

İkinci günün ilk oturumunda, TMMOB adına Makina Mühendisleri Odası tarafından hazırlanan ve Türkiye genelinde birçok sektörden mühendislerle anket çalışmasına dayanan “*TMMOB Üye Profili Araştırması: Krizin Gölgesinde Mühendisler*” isimli araştırmanın bulguları paylaşılırken, 2009 yılında yapılan “*TMMOB Türkiye'de Mühendis-Mimar-Şehir Plancısı Profil Araştırması*” ve daha önce MMO tarafından farklı kentlerde (Gebze, Ergene havzası, Gaziantep

ve Konya) lokal olarak aynı yöntemle hazırlanan Oda raporları ile karşılaştırılması yapıldı. Daha sonra toplumcu iktisatçılarla yapılan söyleşileri içeren “İktisatçı” belgeselinin gösterimi yapıldı. Hızlanan teknolojik gelişmeler ve farklı alanlara yansımaları, *Teknoloji ve Toplum* başlıklı oturumda ele alınırken, ekonomik büyüme, sınıflar ve emek üzerinde teknolojinin etkileri son oturumda ele alındı.

Kongrede yapılan bazı saptamalar özet olarak aşağıda kamuoyunun bilgisine sunulmaktadır.

Dünya ekonomisi topyekûn bir durgunluk aşamasından geçerken; bu durgunluk eşitsizliği sanayisizleşmeyi, yüksek işsizliği, yoksulluğu, sert kemer sıkma programlarını da beraberinde getiriyor. Bu süreçte birlikte kapitalizmin bu sorunlara yanıt verme kabiliyetinin kalmadığı açık bir şekilde görülüyor. Kapitalizmin bu yeni durgunluk evresi emperyalist işgal ve savaşlar ile ticaret yahut kur savaşları adı altında tehditlerin yükseldiği, devletler arası ilişki ve çelişkilerin yeniden belirlendiği bir döneme işaret ediyor. Kapitalizmin neoliberal döneminin tam tahakkümünün sonucu olarak dünya genelinde sınıf ve bölüşüm haritalarındaki görülen gelişmeler, oluşan büyük eşitsizlikler, üçüncü dünya tarımının ticarileşmesi, göçmen yığınlarının artışı ve finans kapitalin desteğini alan faşist iktidarlar söz konusudur. Mevcut dünya durumu köklü bir halkçı toplumcu değişim mi, çürüme ve çöküş mü sorusunu önümüze koymaktadır.

Özünde bir toplumsal ilişkiyi temsil eden sermaye ve teknoloji de bu koşullar altında şekillenmektedir. Sunduğu önemli katkılarla yaşamı kolaylaştıran bir etkisi olan teknolojik gelişme, kapitalist tahakküm altındaki koşullar dikkate alındığında dünyada dibe doğru bir yarış ortaya koymaktadır. Günümüz kapitalizmi koşullarında gerçekleşen teknolojik gelişme, bugün işçilere, emekçilere denetimsizleştirilmiş, kuralsızlaştırılmış, düşük ücret ve soysal haklardan yoksun bir enformel çalışma yaşamı dayatmaktadır. Bu kapsamda, teknolojik ilerlemenin hız kazandığı günümüzde teknolojinin ekonomiyi, toplumları nasıl etkileyeceği tartışmasındaki anahtar konunun mülkiyet sorunsalı olduğu ve teknolojinin insanlık yararına kullanımının bir mücadele konusu olduğu unutulmamalıdır.

Önceki krizlerden ders alınmamışçasına finans ve imar rantlarına dayalı balonlaşma neredeyse tüm ekonomilerde yaygın bir şekilde yer almaya devam ederken, reel ekonomilerden kopuş gün geçtikçe hızlanıyor, aşılması zorlaşacak yeni bunalım ihtimallerini büyütüyor.

Ülkemizde de üretim alanlarının tahrip edildiği, dış tasarruflara dayalı, finansal spekülasyon ve şişirilmiş değerler sistemini baz alan inşaat ve rant odaklı büyüme stratejisi, her geçen gün ülkemizi sanayileşme olanaklarından uzaklaştırıyor.

Türkiye, makro ekonomik ve sosyal verilerden de izlenebileceği gibi bir bunalım süreci içindedir. Son 17 yıldır uygulanan sanaysiz, istihdamsız, ranta ve borçlanmaya dayalı, dışa bağımlılığı gittikçe pekiştiren ekonomi politikaları, bu bunalımın temel nedenleri arasındadır. İstihdamın niceliksel değişiminin yanında niteliksel olarak yaşanan bozulmaya, ekonomik ve sosyal haklarda ciddi bir gerileme ile yaygın işsizlik ve yoksulluk eşlik etmektedir. Bu gelişmelerle birlikte, aynı zamanda Türkiye ekonomisini kalkınmacı bir yola sürükleyecek istihdam potansiyeli de önemli ölçüde tahrip edilmiştir.

Ülkemizin kalkınmacı anlayıştan ve planlama pratiğinden uzak yönetildiğinin bir göstergesi de 11. Kalkınma Planı ile 2019 yılına ait OVP, OVMP, Yıllık Program ve Bütçe gibi belgeler arasındaki bağın koparılmış olmasıdır. 11. Kalkınma Planı henüz ortada yokken 2019 Yılı Cumhurbaşkanlığı Programı yayımlanmış, OVP ve 2019 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu da 5018 Sayılı Kanun’u ihlal ederek 2018’de geçerliliği sona eren 10. Kalkınma Programı’nı referans göstermiştir. Mevzuata aykırı olarak 8 ay gecikmeli 11. Kalkınma Planı’nın yokluğu ortamında başta Plan ve Bütçe Komisyonu olmak üzere TBMM Komisyonlarına bu dönem boyunca havale edilen tüm yasal düzenlemeler hükümsüz hale gelmiştir. Kamu/toplum yararı ilkesini hiçe sayarak, katılımcılıktan uzak bir anlayışla hazırlanan ve piyasacı niteliği ağır basan bu “plan” özü itibarıyla kalkınma paradigmasından yoksun, çevre sorunlarına ve toplumsal cinsiyet eşitsizliğine duyarsız, plansız, sahipsiz bir plan örneği olmuştur. Ayrıca planlama pratiğinde bir ilk yaşanmıştır. Plana yönelik hazırlanan özel ihtisas komisyonu raporları bu kez kamuoyu ve TBMM ile paylaşılmamıştır. Böylece ilk kez, bu raporların Planda yer alan politika, hedef ve stratejilerin belirlenmesine ne tür bir katkı sağladığı saptanamamıştır.

Türkiye’nin en büyük sanayi kuruluşları listesinin büyük bölümü özelleştirilen eski KİT’lerden, 1930’lu yıllardan itibaren devlet teşvikiyle kurulan sanayi kuruluşlarından ve dış yatırımcılardan oluşmaktadır. Bu listede AKP döneminde kurulan tek bir sanayi kuruluşu yoktur. Türkiye’nin en zengin insanları listesinin büyük bir çoğunluğu ise AKP döneminde yükselişe geçenlerden oluşmaktadır. Son 20 yılda ülkede

sanayi yatırımları durmuş, tüm zenginlik hizmet, finans, inşaat ve gayrimenkul sektörlerine aktarılmıştır.

1970’li yıllarda yapılan kamu yatırımlarının yüzde 30’u sanayiye yönelikti. Neoliberal yönelimle 1980 sonrası kamunun sanayiye yatırımı neredeyse durduruldu. Kamu yatırımları ağırlıklı karayolu odaklı ulaştırma ve inşaat sektörlerine kaydırılırken sanayiye yapılan kamu yatırımlarının payı yüzde 1’in altına indi.

Sanayi sektörünün lokomotifi olan imalat sanayindeki gerileme sanayisizleşmenin göstergelerinden biridir. Bir diğer gösterge sınai yatırım yokluğu; bir diğeri de yakın tarihlere kadar ülke kalkınmasının temel direkleri olan kamu sanayi kuruluşlarının özelleştirilerek tasfiye edilmiş olmasıdır. Ara girdileri dışarıdan ithal etmeye dayalı politika dışa bağımlığa ve fason üretime dayalı, zayıflayan bir sanayi yapısı ortaya çıkarmaktadır.

Nominal USD üzerinden analiz yapıldığında, üretimin ithalata bağımlılığı 2003-2018 döneminde belirgin bir şekilde yükseldiği; ithalatta ara malı ve hammadde payının yüzde 68,0’den yüzde 72,2’ye yükseldiği görülmektedir. 1996-2002 döneminde 140 milyar USD açık veren hammadde/ara malları dış ticareti, 2003-2010 arasında 469 milyar USD’ye; 2011-2018 döneminde 740 milyar USD’ye; 2003-2018 genelinde toplam 1,2 trilyon USD’ye ulaşarak toplam dış ticaret açığının temel nedenini oluşturmuştur.

Üretim yönünden GSYH incelendiğinde tarım sektörünün payının 1998’deki yüzde 12,5 düzeyinden sürekli düşüş gösterdiği ve 2018’de yüzde 5,8’e; imalat sanayinin 1998’deki yüzde 22,3’lük düzeyden 2018’de yüzde 19,0’a gerilemiş olduğu ve payı belirgin bir şekilde artan sektörün inşaat sektörünün gösterdiği önemli büyüme oranları sayesinde hizmetler olduğu görülmektedir.

2003-2018 döneminin ortalama yıllık GSYH büyüme oranı yüzde 5,6 iken inşaat ortalama yıllık yüzde 9,5 oranında büyümüş; tarım yüzde 2,8 ve eğitim yüzde 4,7 yıllık ortalama büyüme ile ortalama yıllık GSYH büyümesinin altında kalmıştır.

Kriz dönemlerinde veya bir yıl sonrasında en fazla etkilenen sektörün tarım olduğu görülmekte; sanayi ve imalat sanayi genellikle daralma reaksiyonu göstermekte, inşaat da küçülmektedir. Fakat 2008-2009 sonrasında inşaatın yarattığı katma değer büyük artışlar göstermiş ve tarımın üzerine çıkmıştır.

Reel birim işgücü maliyetleri ve işçi başına ücret ödemelerinin işçi başına GSYH'ye oranı 1990'lı yılların başlarından itibaren sürekli düşüştür. Sanayi istihdamı 2005-2019 döneminde dalgalı bir şekilde sürekli düşmektedir. Asgari ücretle çalışanların oranı özellikle 2009 sonrasında sürekli artmıştır. 14,5 milyon sigortalı işçinin üçte ikisi asgari ücret ya da yakın düzeyde ve toplam ücretlerin ancak yüzde 28,4 düzeyinde pay almaktadır. Emek verimliliği endeksi 1988'den itibaren sürekli artmış, ücret endeksi ise 1990'lı yılların başından itibaren sürekli düşüş göstermiş ve verimlilik endeksinin ancak yarısı düzeyinde kalmıştır.

İmalat sanayinde 2009-2018 döneminde üretim endeksi yüzde 95 artış gösterirken, çalışılan saat başına emek verimliliği endeksi yüzde 34, çalışılan saat başına reel ücret endeksi ise yüzde 33 artmıştır. Dönem genelinde reel ücret artışının üretim endeksi artışının çok altında kalması yanı sıra emek verimliliği endeksinin de altında kaldığı görülmektedir. İmalat sanayinde işçi ücretleri kendi yarattığı verimlilik kadar (hatta dönem genelinde çoğunlukla onun da altında) bir reel artış göstermiş ve ücretler aleyhine bir bölüşüm sorununu işaret etmiştir.

Ekim 2018'de başlayan ekonomik krizin nicel olarak sonlandığı iktidar çevreleri tarafından ve resmi kurumlarca ifade edilmektedir. Milli gelir ve enflasyon hesaplama yöntemleri başta olmak üzere şeffaflıktan uzak olan iktidarın krizin atlatılmasında devletin nihaî tüketim harcamalarını, üretim yönünde ise esasen inşaat yatırımlarını ve özellikle "kullanılan bedelini ödeyeceği, yeterince kullanılmazsa bedelini devletin ödeyeceği" Kamu Özel İşbirliği kapsamında havalimanları, otoyol, köprü ve şehir hastaneleri gibi büyük altyapı projelerine ağırlık verdiği görülmektedir. Oysa sadece milli gelir büyümesi bile, kendisine eşlik etmeyen istihdam ve sanayi üretimi verileri ile krizin aşılamadığını ortaya koymaktadır. Bu haliyle ekonominin durumu, uzun erimli bir toplumsal bunalıma işaret etmektedir.

Mühendisliğin ve meslektaşlarımızın geçirdiği değişim de bu sürece eşlik etmektedir. Mühendisliğin işlev ve iradesi sınıai ve kırsal kalkınma paradigmasından kopararak en aza indirilmiş; itibarsızlaştırma, değersizleştirme egemen politika olmuştur. Bugün mühendisliği, sanayileşmeyi, kalkınmayı dışlayan; doğal ve kültürel varlıklar üzerinden sermaye birikimini iktidar çevresine yönlendiren rant sistemi ve yoğun sömürüye dayalı çalışma rejimi tüm emekçiler gibi meslektaşlarımızı esnek-güvencesiz çalışma koşullarına mahkum etmekte, işsiz bırakmakta veya meslek dışı alanlarda çalışmaya yöneltmektedir.

2019 yılının ikinci yarısında yapılarak kongremize sunulan *TMMOB Üye Profili Araştırması: Krizin Gölgesinde Mühendisler* adlı çalışmanın işaret ettiği üzere her iki mühendisten biri, mühendis asgari ücretinin altında çalışmakta; kriz nedeniyle ücret düşürme bütün bölgelerde yaşanmakta; her üç mühendisten ikisi kriz nedeniyle sosyal faaliyetlerini azaltmak zorunda kalmaktadır. Her iki mühendisten biri borçludur. Çalışan mühendislerin yüzde 54'ü değişik zaman aralıklarında işsiz kalmış; mühendislerin neredeyse yarısının kendisi veya birinci derece yakınları kriz nedeniyle işini kaybetmiştir. Düşük ücretli mühendislerin çalıştıkları fabrikalarda işten çıkarmalar daha yoğundur. Meslek dışı alanlarda çalışma yaygındır. İşyle ilgili güvence-gelecek kaygısı duyan meslektaşlarımızın oranı yüzde 62,5'tir.

Resmi verilere göre toplam 7 milyon 676 bin yükseköğretim mezunu işgücünün 1 milyon 162 bini mühendis-mimardır. Yükseköğretim mezunu işsizliği 951 bin kişidir ve bunun 130 bini (yüzde 13,66'sı) mühendis-mimar meslektaşlarımızdır.

Oysa mevcut tablonun aksine sanayileşme ve kalkınma köklü bir toplumsal dönüşümü ifade eder. Sanayileşme ve kalkınmanın bütünsel birliği istihdam ve toplumsal refah sorunu ile birlikte eğitim, barınma, ulaşım, sağlık, gıda, hukuk ve çevre sorunlarını da çözmeyi hedefler. Bu nedenle atılması gereken öncelikli adımları şöyle sıralamak mümkündür:

- Emperyalizme ve dış girdilere bağımlı; neoliberal, rantçı, usulsüzlükler ve yolsuzluklar üzerine oturtulmuş ekonomi reddedilmeli, cumhuriyetin ilerici kazanımlarını benimseyen, laiklik ve hukukun üstünlüğünü temel alan, eşitlikçi, özgürlükçü, adil ve demokratik bir rejim inşa edilmelidir.
- Ekonominin ve toplumsal yaşamın bütününde kamusal üretim, hizmet ve denetim perspektifi hızla benimsenmelidir.
- Planlı kalkınma yaklaşımının benimsendiği, tam istihdam ve toplumsal refah odaklı üretken bir ekonomik model oluşturulmalıdır. Üretimin ithal bağımlılığını azaltacak ve ulusal katma değer zincirini kesintisiz sürdürmeyi sağlayacak akıl ve bilim temelli bir üretim/sanayi plânlamasına ihtiyaç vardır.
- Doğru bir ekonomik modelin oluşturulmasının yolu başta ekonomik durumun doğru analiz edilebilmesinden, doğru tespitinin ve teşhisin yapılabilmesinden geçmektedir. Bunun için gerçeğe

en yakın verilere ulaşmayı amaç edinen bir hesaplama sistemini, şeffaf bir anlayışla kamuoyu ile paylaşmayı görev edinen bağımsız bir kuruma ihtiyaç vardır.

- Türkiye'nin toplumsal gereksinimlerini ve kamu girişimciliğini temel alan sabit yatırımlar desteklenmeli, ulusal tasarruf oranları yükseltilmelidir. Yüksek ve orta-yüksek teknoloji üretim esas alınmalıdır.
- Doğanın, kültürel varlıkların korunmasını içeren bir modelin inşa edilmesi, bu modelde karbon salınımlarının en aza indirilmesini amaçlayan mühendislik faaliyetlerinin içerilmesi amaçlanmalıdır.
- Türkiye kişi başına milli gelirin (2015'de 10,949, 2018'de 9,693 USD) karşılaştırılan OECD dahil 36 ülke ortalamasının (2015'de 28,464 USD) çok altında kaldığı ve istihdam, tarımdan gelir elde eden kişi sayısı, ülke nüfusunun artış hızı, düşük gelir düzeylerinde temel ihtiyaç olan beslenme giderleri payının yüksekliği, tarım ürünlerinin arz yetersizliği nedeniyle yükselen fiyatının geniş halk kesimlerini etkileyen enflasyonist baskısı vb. faktörler dikkate alındığında, tarım sektörünün hasılasının artırılması gerekliliği ortadadır. Yalnızca gıda arzı yeterliliği ve güvenliği açısından değil, tarımsal girdi kullanan ve ülke ekonomisinde önemli bir ağırlığa sahip olan imalat sanayi sektörlerinin (gıda, içecek, deri mamulleri, tekstil gibi) girdi ihtiyacını temin etmek açısından da kişi başı tarımsal hasılanın artırılması ve tarım sektörüne kamusal bir bakış açısıyla önem ve destek verilmesi gereklidir.
- Toplumsal gelişme ve refah için gelirin adil paylaşımı sağlanmalıdır. Bu nedenle sanayinin kesintisiz olarak gelişmesi ve yüksek katma değer üretmesi önemlidir.
- Mevcut Ar-Ge teşviklerinin, ulusal kaynakların (mali ve yetişmiş insan boyutlarıyla) yerli ve yabancı uluslararası tekellere "Ar-Ge Desteği" kaleminden kaynak aktarım aracı olarak kullanımı dışında başka bir anlamı bulunmamaktadır. Genel bir sanayileşme stratejisi ve planına dayanan, etkinliği/verimliliği belirgin, toplumsal yarar ölçütlerine göre oluşturulmuş bir planın önceliklerine göre ölçülebilen bir Ar-Ge stratejisi oluşturulmalıdır. Bu strateji, yerli yeni teknolojilerin geliştirilmesini, kamusal bir merkezi plan çerçevesinde ve içinde yaşanan topluma

hizmeti esas alacak kamusal Ar-Ge kuruluşları aracılığıyla hayata geçirilmelidir.

- Tüm bunların yanında, bölgesel dengesizliklerin kaldırılmasına dönük, istihdam odaklı sektörlerin geliştirilmesini içeren, teknoloji yoğun ürünlerin imalattaki paylarının artırılmasını amaçlayan politikalar egemen olmalıdır.
- Taşeronlaşma kaldırılmalı, güvenceli çalışma ortamı sağlanmalı, ücretler insan onuruna yakışır bir seviyeye getirilmeli; kıdem tazminatları güvenceye alınmalıdır.
- Bir ülkenin kalkınabilmesinin temel taşı, bilimsel, özgür, laik ve demokratik bir eğitim ile yoğrulmuş gençliğidir. İlköğretimden üniversiteye bilimi müfredattan silen, eğitimi gericileştirip siyasallaştıran, akademik özgürlüğü ortadan kaldıran çağ dışı anlayışa son verilmeli, bilimsel, laik ve demokratik bir eğitim egemen olmalıdır.
- Üniversitelerde verilen mühendislik, mimarlık, şehir plancılığı eğitimi, değişen ve gelişen teknolojilere uygun hale getirilmeli, üniversitelerdeki ilgili bölümlerin sayısı ülke ve ilgili sektör ihtiyaçları doğrultusunda planlı olarak yeniden ele alınmalıdır.
- Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin çözülemediği hiçbir ülke demokratikleşemez. Bugün eğitimi ve kadınları merkeze alan bir gericileşme toplumun tüm alanlarını kuşatmaktadır. Bu kuşatmayı kaldırmak toplumumuzun öncelikli görevi ve sorumluluğu olmalıdır.

Kamu/toplum yararına planlama, istihdam odaklı, öncelikli sektörlerde bölgesel kalkınmaya yönelik sanayileşmenin gerçekleşebilmesi; demokrasinin ilke ve kurumlarıyla egemen olduğu, temel haklar ve özgürlüklerin bütün boyutları ile uygulandığı, toplumsal barışın sağlandığı bir ortamın oluşturulması ile olanaklıdır. Demokrasi ve kalkınmanın, bütünleşik ve birbirini geliştiren olgular olduğu bilinmelidir.

Bizler mühendis, mimar, şehir plancıları olarak, birliğimiz TMMOB'nin geleneksel antiemperyalist, demokrat, kamucu-toplumcu, halktan ve emekten yana çizgisi doğrultusunda, yukarıda genel hatları çizilen planlı kalkınma ve sanayileşme amacı yanında, özgürlükçü, demokratik, barış içinde bir arada yaşamı esas alan başka bir Türkiye ve başka bir dünya için mücadelemizi sürdüreceğimizi, TMMOB Sanayi Kongresi 2019 dolayısıyla bir kez daha kamuoyuna açıklarız.

**BELGELER
VE
GÖRÜŞLER**

CUMHURBAŞKANLIĞI KABİNESİ “100 GÜNLÜK İCRAAT PROGRAMI-2018” ÜZERİNE TMMOB GÖRÜŞÜ

25 Eylül 2018

1. Giriş

16 Nisan 2017 tarihli “Anayasa Değişikliği Referandumu” sonrası 6 ay içinde çıkarılması gereken “Uyum Yasaları” çıkarılmadan gidilen 24 Haziran 2018 tarihli “Cumhurbaşkanı ve 27. Dönem Milletvekili Genel Seçimleri” ile hukuki altyapısı eksik bir şekilde “Cumhurbaşkanlığı Kabinesi” kurulmuştur.

Cumhurbaşkanlığına ve Bakanlıklara bağlı kurumlar tarafından yaklaşık 46 milyar liralık bütçeyle hayata geçirileceği ifade edilen; ulaşımdan enerjiye, ekonomiden sanayiye, dış ticaretten şehirciliğe, dış politikadan savunmaya, eğitimden sağlığa, tarımdan teknolojiye, turizmden gençlik ve spora kadar birçok başlıkta hedeflerin sıralandığı ilk 100 Günlük İcraat Programı’nda, bütçe ve kamu maliyesiyle ilgili atılacak adımlara da yer verilmiştir.

Toplantıda ayrıca ekonominin yol haritasını içeren “Orta Vadeli Program”ın (OVP) 2018 yılı Ağustos ayı sonuna kadar, Bakanlıklar ve Kurumların “2019-2023 Dönemine İlişkin Stratejik Plan” çalışmalarının ise 2018 yılı Kasım ayı sonuna kadar tamamlamasının hedeflendiği ifade edilmiştir.

Bütüncül planlı kalkınma mantığına aykırı olan ve uzun vadeli proje ve hedefleri de içeren “100 Günlük İcraat Programı (100GİP) hakkındaki TMMOB görüşleri aşağıdadır.

2. 100GİP’e İlişkin Biçimsel Değerlendirme

Tanıtım toplantısında basına ve kamuoyuna dağıtılan ve 400 projeyi kapsadığı söylenen “100 Günlük İcraat Programı” başlıklı 43 sayfalık kitapçıkta, Cumhurbaşkanlığı, 16 adet Bakanlık, 4 adet başkanlık ve Türkiye Radyo Televizyon Kurumu’nun yer aldığı toplam 22 kurumun ve bağlı kuruluşlarının öncelikli olarak çalışması öngörülen konu başlıkları bulunmaktadır. Kitapçık, Milli Eğitim Bakanlığı’na ait maddelerdeki maddi hata nedeniyle aslında 401 maddeyi içermektedir.

Cumhurbaşkanı'nın "100 Günlük İcraat Programımızın en önemli maddesi, İstanbul'daki yeni havalimanımızın 29 Ekim'de hizmete girecek olmasıdır." diye açıkladığı Programda yer alan 400/401 adet maddenin hepsi proje niteliğinde olmayıp, çoğu öncelik ayrımı sorunu olacak şekilde yakın, orta veya uzak vadede ulaşılması beklenen hedefleri içermektedir.

Cumhurbaşkanlığı dışındaki 21 adet kurum ve kuruluşa ait her birinde son iki maddede "Geçiş sürecinin temel aşamalarının 100 gün içinde tamamlanması" ile "2019-2023 dönemine ilişkin Stratejik Plan çalışmalarının Kasım ayı sonunda tamamlanacak şekilde başlatılması" ifadeleri yer almaktadır. Bu durumda somut proje/hedef sayısı aslında 369 adet olarak değerlendirilmelidir.

Programdaki bazı maddelerin Bakanlıklarla doğrudan ilgisi tartışma konusudur. "3. Yerli plazmadan kan ürünleri üretimine başlanması için gerekli işlemlerin yapılması" hedefinin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının; "4. Sağlık turizminde Türkiye'nin marka haline getirilmesi" hedefinin Sağlık Bakanlığının; "14. Uçuş güvenliğinin sağlanması amacıyla 2 adet özellikli gözlem sisteminin kurulması" hedefinin Tarım ve Orman Bakanlığının projeleri arasında sayılması bu karışıklığa ilişkin örneklerdir.

Ayrıca, programda yer alan hedeflerle ilintili "bağlı veya ilgili kurum ve bağlı kuruluş" sayısının sınırlı olması, kamu yönetimi bütününde kısa vadede "öncelik hedefleri"nin gerçekleştirilebilirliği hususunda irdelemeyi gerekli kılmaktadır.

Şekilsel ya da ayrıntı gibi görünmekle birlikte bu tür maddi hatalar, "yeni yönetim sistemi"nin hazırlıksızlığı, açıklanan programın hedefleri ve "kamu ciddiyeti" açısından irdelenmelidir. Asıl irdeleme ise Programın bütünü üzerine yapılmalıdır.

3. 100GİP'in Bütünü ve İktidarın Siyasi Tercihleri Üzerine Değerlendirme

100GİP'nin Cumhurbaşkanlığı başlığı altındaki "1. İlga edilen Kanunların Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri ile düzenlenmesinin tamamlanması", "2. Yeni Kurulan Başkanlıkların, Ofislerin ve Politika Kurullarının işler hale getirilmesi", "3. Cumhurbaşkanlığı yeni teşkilat yapısının faaliyete geçirilmesi", "9. Geçiş sürecine ilişkin kritik ikincil düzenlemelerin çıkartılması", "11. Hükümet icraatlarının, stratejik planlar çerçevesinde 81 il bazında ayrı ayrı takip ve izlemesinin yapılması için sistem kurulması" maddeleri, yeni sisteme geçiş sürecine mevzuat ve icraat yönünden hazırlıksız olunduğunun somut göstergeleridir.

Yine, “4. Bakanlık ve Kurumların kadro ihdas ve dağılımlarının tamamlanması (2 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi), “5. Daire Başkanı ve üstü kadrolar ile il müdürü atamalarının tamamlanması (3 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 1 ve 2 nolu cetvelleri), “6. Cumhurbaşkanlığına bağlı kurum ve kuruluşlara ilişkin atamaların yapılması” hedefleri, bürokrasiye güvensizliği ve siyasi kadrolaşma konusunda bile hazırlıksızlığı göstermektedir.

100 günlük programda, Hazine ve Maliye Bakanlığı bölümünde yer alan “2. Kamu kurumlarının mali kaynaklarının yönetimi tek elde toplanarak uzun vadede yıllık 3-4 Milyar gelir elde edilmesi” maddesi doğrultusunda; 9 Ağustos 2018 tarihli ve 30504 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 17 sayılı “Tek Hazine Kurumlar Hesabı Kapsamına Alınacak Kamu İdareleri ve Hesapların Belirlenmesi Hakkında Karar” ve “Tek Hazine Kurumlar Hesabı Uygulamasına İlişkin Yönetmelik” ile yaklaşık 40 milyar dolarlık kamu kaynağını tek hesaptan yönetecek “tek havuz” sitemine geçilmiştir.

“Bütçe disiplini” ve “kamu nakit verimliliği” gerekçesi ile hayata geçirilen bu uygulama ile ekonomik anlamda “kamu mali disiplini” hedeflenmekteyken, “Kanal İstanbul” gibi yüksek maliyet ve dış finansman gerektiren projelerde finansmanın “yap işlet devret” ya da “kamu özel ortaklığı” yoluyla sağlanacağını belirtmesi bütçe/kamu mali disiplini baştan işlevsiz kılmaktadır.

“100 Günlük İcraat Programı”na ilişkin ilgili kurum ve kuruluşlar ve proje/hedef sayıları incelendiğinde; Savunma Sanayi Başkanlığı 45 madde, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 39 madde, Çalışma, Sosyal Hizmetler ve Aile Bakanlığı (Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı) 33 madde, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı 28 madde, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı 22 madde ile ön plana çıkmaktadır.

Yeni sistemdeki 16 adet Bakanlığın hedefleri/projelerine bakıldığında; savunma/silah sanayii projelerine özel ve öncelikli bir önem verildiği görülmektedir. İnşaat sektörü yatırımları ekonomik kalkınmanın lokomotifini olma özelliğini korurken, öne çıkan diğer sektörler, imalat ve bilişim sektörleridir.

Dağınık ve çelişkili hedefleri içeren ve bütüncül olmayan GİP kapsamında, Ticaret Bakanlığı bölümünde “10. Gümrük Birliği’nin güncellenmesi sürecinde ilgili tüm STK ve özel sektör temsilcileri ile düzenli istişare ve bilgilendirme toplantılarının tamamlanması ve STK ile özel sektör temsilcilerinin yurtdışı paydaşları ile birlikte sürece aktif şekilde dahil olması” maddesi önemli olup, sanayileşmeye ve tarıma ilişkin net görüşleri

olan ve görüşlerinde zaman içinde haklı çıkan TMMOB'nin görüşleri önem arz etmektedir. Birliğimiz; Ülkemiz iş gücünün serbest dolaşımını engelleyerek tek yanlı olarak işleyen Gümrük Birliği anlaşmasının tam üyelik sürecine kadar askıya alınmasını, mesleklerin serbest dolaşımının ise tam üyelikten sonra yürürlüğe sokulması gerektiğini savunmaktadır.

100 günlük İcraat Programında meslek örgütümüz ve meslek alanlarımıza ilişkin maddeler “Özel Projeler” diğer konulardaki görüşlerimiz “Sektörel Diğer Projeler/Hedefler” başlıkları altında ayrı ayrı değerlendirilmiştir.

A. Özel Projeler

Siyasi iktidarın bilimi ve tekniği yok sayarak geliştirdiği doğamızı, kentlerimizi, yaşam alanlarımızı tahrip edecek özel birçok proje hakkında TMMOB ve bağlı Odaları ile çeşitli çevre örgütleri ve siyasi partiler yargı yoluna başvurmuş olup, halen yargı süreci devam etmektedir. Yargısal süreçleri bitmemiş bu projelerin “ben yaptım oldu” mantığı ile “erkler ayrılığı” ilkesini göz ardı ederek “100 Günlük İcraat Programı”na alınıp hızla bitirilmeye çalışılması, Anayasanın “Hukuk Devleti” ilkesini uygulamamak anlamına gelmektedir.

Kanal İstanbul

100 günlük programda, “Kanal İstanbul”a ilişkin hedefler, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bölümünde “1.Kanal İstanbul Projesi kapsamında taşınmaz devri ve planlama çalışmalarının tamamlanması”, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı bölümünde “2. Kanal İstanbul Etüt Proje İşinin tamamlanması ve yapım ihale ilanına çıkılması” şeklinde yer almıştır.

100GİP ile “Kanal İstanbul Projesi”nin ÇED ve Etüt Proje işlerinin tamamlanması, taşınmaz devirlerinin tamamlanarak imar planlarının onaya sunulması, 22 milyon m2 arazinin TOKİ'ye devri ve en kısa sürede ihalesinin yapıp temelinin atılması hedeflenmektedir. “Kanal İstanbul”un iki tarafına iki butik şehir kurulması, marinalar yapılması ve diğer çevresel düzenlemeler dahil mimari projenin son aşamaya geldiği, projenin finansmanının “yap işlet devret” ya da “kamu özel ortaklığı” yoluyla sağlanacağı belirtilmektedir.

İstanbul ve Marmara bölgesi için yüzlerce bilim ve meslek insanı, üniversite, meslek odaları, kamu kurum ve kuruluşları tarafından yılların birikimi ile üretilen sayısız planlama, bilimsel araştırma ve çalışma sonuçları yok sayılıp; bilimsel niteliği olmayan söylemler ve varsayımlar üzerinden tartışmaya açılarak meşrulaştırılmaya çalışılan “Kanal İstanbul”, tam anlamıyla coğrafik, ekolojik, ekonomik, sosyolojik, kentsel, kültürel kısacası yaşamsal bir yıkım ve felaket önerisidir.

Marmara bölgesinin coğrafi, ekolojik ve jeolojik olarak en hassas ve korunması gereken bölgesinde, yaklaşık 45 km uzunluğunda, 25 m derinliğinde, 250 m genişlikte yapılması öngörülen söz konusu “Kanal”; Karadeniz’den Marmara Denizine kadar tüm coğrafyayı geri dönüşü olmayan bir biçimde etkileyecek hasar ve yarılma meydana getirme tehdidi taşımaktadır.

Şimdiye kadar açıklanan verilerden dahi; Kanal projesi kapsamında; Terkos havzası da dahil 3. havalimanı ve 3.köprü bağlantı yollarından geriye kalan bütün orman alanları, tarım alanları, meralar, yeraltı ve üstü su toplama havzaları, havzadaki mahallelerle birlikte, Karadeniz ve Marmara denizi ve kıyıları dahil olmak üzere bütün coğrafyanın inşaat ve yıkım alanı olarak tasarlandığı anlaşılmaktadır.

TMMOB, halkın öncelikli ihtiyaçları yerine sermaye kesimlerine rant aktarmayı amaçlayan Kanal İstanbul projesinin derhal iptal edilmesi gerektiğini savunmaktadır.

İmar Barışı

100 günlük programda, “İmar Barışı”na ilişkin hedefler, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bölümünde “26. İmar Barışı ile ruhsatsız veya ruhsat ve eklerine aykırı 13 milyon yapının kayıt altına alınması” şeklinde yer almıştır.

Siyasi iktidarın 24 Haziran Genel seçimleri öncesinde seçim yatırımı olarak ve özellikle bozulan borç ödeme dengeleri için ekonomik getiri sağlayacak bir hamle olarak gündeme getirdiği imar affı yasası mülkiyet ve imar sorunu olan, ruhsatsız ya da imar mevzuatına aykırı olarak eklentiler yapılmış yaklaşık 13 milyon konutu ilgilendirmektedir.

İmar affı kanunu ile 31.12.2017 tarihinden önce ruhsatsız veya ruhsat ve eklerine aykırı olarak yapılmış yapılara 31.12.2018 tarihine kadar başvurulması halinde, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve yetkilendireceği kuruluşlar tarafından Yapı Kayıt Belgesi verilecek; bu belgeye sahip olan kaçak yapılar iskân alabilecek, su, elektrik ve doğalgaz bağlanabilecek, önceden alınmış yıkım kararları ve tahsil edilemeyen idari para cezaları iptal edilecektir.

Kanun, hazineye ait taşınmazlar üzerine inşa edilmiş olan taşınmazların Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’na tahsis edilmesini, Yapı Kayıt Belgesi sahipleri ile bunların kanunî veya akdi haleflerinin talepleri üzerine bu taşınmazların Bakanlıkça rayiç bedel üzerinden doğrudan satılmasını öngörmektedir.

Ülkemizde, 1950'li yıllardan itibaren uygulanan neoliberal ekonomik politikalar sonucu, kentlere yönelen kontrolsüz ve hızlı göç ve beraberinde gelen kaçak yapılaşma hazine arazilerinin işgaliyle başlamış daha sonra tarım alanlarına, kıyılara, ormanlara, meralara, yaylak ve kışlaklar ile doğa koruma alanlarına doğru genişlemiştir.

Kaçak yapılaşma bugün artık sadece yoksulların tercihi değil rant peşinde koşanların da başvurdukları bir yöntemdir. Bu durumun başlıca müsebbibi ise, 16 yıldır topluma, insana, çevreye saygı duymayan şehircilik ve kentleşme politikaları uygulayan; ekonomik darboğazı, kent topraklarını ve doğal kaynakları pazarlayarak aşmaya çalışan; planlama ve imar mevzuatı ile getirilmiş olan düzenleyici kural ve sınırlandırmaları ekonomik gelişimin önünde engel olarak gören siyasi iktidardır.

Cumhuriyet döneminde 14 kez imar affı çıkarılmıştır. Bu aflar toplumda kanun dışı uygulamaların bir şekilde yasallaştırılacağı algısının pekişmesine neden olmaktadır. Halen ülkemizdeki yapı stokunun %60'ının kaçak yapısıdır.

Sağlıklı kentleşmenin ve güvenli yapılaşmanın birinci derecede sorumlusu olan iktidar, mülkiyet, yapı grubu ve yapı sınıfı gibi idari ve teknik konuları mal sahibinin beyanına bağlayan kanun ile bilimi, tekniği ve uygulayıcıları olan mühendis, mimar ve şehir planlama mesleklerini inkâr ettiği gibi vatandaşlarımızın can ve mal güvenliğini de yok saymaktadır.

Bu kanun ile imara aykırı, çevre ve doğa tahribatına neden olan ve en önemlisi de yeterli mühendislik hizmeti almadığı için olası depreme dayanıklılık bağlamında riskli yapılar devlet eliyle meşrulaştırılmakta, hukuka uyan vatandaşlarımız cezalandırılırken, kural tanımayanlar ödüllendirilmektedir. Oysa topraklarının tamamı deprem riski altında olan ülkemizde, deprem nedeniyle ortaya çıkan toplumsal ve ekonomik kayıplar karşısında, ciddi tedbirler alınması gerekmektedir.

Öte yandan bu Kanun ile Birliğimiz ve bağlı Odalarımız tarafından açılan davalarla iptal edilen planlar ve ruhsatlar hukuki kazanımlara rağmen yasallaşmış olacaktır. Bu düzenleme, siyasi iktidarın ustalık döneminde uygulamaya koyulduğu “hukuksuzluğun hukukunu oluşturma” politikasının bir devamıdır.

TMMOB olarak görüşümüz, kısa vadeli sıcak mali kaynak sağlamaya yönelik imar barışı adı altında yaşanan af kapsamındaki tüm hukuksuzlara ve yanlışlara son verilmesi, süreç içerisinde yapılan başvuruların titizlikle değerlendirilerek sonuçlandırılmasıdır.

Alpu Termik Santrali

100 günlük programda, “Alpu Termik Santrali”ne ilişkin hedefler, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bölümünde “12. Yerli kömür kaynaklarımızın ekonomiye kazandırılması kapsamında; Eskişehir Alpu’da yaklaşık 1.000 MW kurulu gücünde termik santral kurulması için ihaleye çıkılması” şeklinde yer almıştır.

26.09.2017 tarih ve 30192 Sayılı karar ile Resmi Gazete’de yayınlanan Özelleştirme İdaresi Başkanlığı’nın 22.09.2017 tarih ve 2017/89 No.lu kararı gereğince, Eskişehir’de toplam kurulu gücü 1080 MW olan ve kömür yakıtı ile elektrik üretmeyi amaçlayan B Sektörü Yeraltı Maden İşletmesi ve Kül Düzenli Depolama Tesisi Projesi olarak Alpu Termik Santralinin hayata geçirilmesi planlanmaktadır.

Toplam kurulu gücü 1080 MW olarak planlanan Alpu Termik Enerji Santralinde ana yakıt olarak yılda yaklaşık 6.500.000 ton yerli kömür (linyit) tüketileceği iddia edilmektedir. Proje kapsamında 11.250 dekarlık üretim alanının yaklaşık 1.200 dekarlık kısmında santral sahası, yaklaşık 300 dekarlık kısmında ise kömür stok sahası tesis edilmesi ve işletilmesi planlanmaktadır.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı santral projesine ait ÇED Raporuna, kamuoyunu yeterince bilgilendirilmeden onay vermiştir.

Termik Santralin yapılmasının planlandığı coğrafi alan olan Alpu Ovası Porsuk Nehri tarafından ikiye bölünmektedir. İç Anadolu Bölgesinin zengin ovaları arasında yer alan bu ovanın genelinde bölge çiftçileri, derinliği 150-200 m olan su kuyularından, 70- 80 metre seviyeden çıkan yer altı suyu sayesinde tarım yapmaktadır. Yer altı maden işletmesinde kömürün 350 metre derinlikten galeri açmak suretiyle yerüstüne çıkarılması yer altı suyunun dolayısıyla tarımsal suyun yok olmasına neden olacaktır.

Ülkemizde; tamamına yakını bu bölgeden çıkarılan, 5000 yıllık geçmişe sahip ve bölge halkının da önemli bir geçim kaynağı olan Lületaş termik santral alanı ve kül döküm sahalarının altında kalacağından tamamıyla yok olacaktır.

Kömürlü termik santraller oluşturdukları kül dağları ve asit yağmurlarıyla başta ormanlar ve sulak alanlar olmak üzere doğaya, tarım alanlarına da büyük zarar vermektedir. Kömürlü termik santrallerin olduğu yerlerde tarımsal üretim azalmakta, kül ve asit yağmuru yağın köylerde verimli ürün yetişmemekte, ayrıca ormanlarda ve sulak alanlarda yaşayan tüm canlıların yaşam hakları ihlal edilmektedir.

Termik santrallerde; soğutma, buhar elde etme ve temizleme gibi çeşitli amaçlarla su kullanmakta ve tüm bu işlemler sonucunda tonlarca atık su oluşturmaktadır. Bu miktar ve özellikteki atıkların ne kadar işlemde geçirilirse geçirilsin, çevre kirliliğine yol açması kaçınılmazdır. Bu sular ya Alpu ovasının verimli topraklarına ve yeraltı sularına ya da Porsuk çayı yoluyla Sakarya Nehrine ulaşacaktır. Dolayısıyla porsuk çayı tarımsal sulamada kullanılamayacaktır.

Termik Santral işletmeye geçtiğinde yılda 1.600.000 ton taban külü ve uçucu kül ile 350.000 ton alçıtaşı olmak üzere ortaya çıkacak olan toplam 1.950.000 ton atığın bertarafı sırasında çevre ve insan sağlığını kaygı verici şekilde etkileyecek problemler yaşanacaktır.

TMMOB ve bağlı odaları Alpu ve çevre köylerdeki doğal güzelliğin bozulmasına, turizm faaliyetlerindeki canlılığın azalmasına, konutların değerinin yarıya düşmesine, tarım arazilerinin kamulaştırılarak, arazi sahiplerinin düşük ücretlerle tazminat almaya mecbur bırakılmasına, hatta işsizliğin, göçlerin artmasına, meyvenin, sebzenin, arının, balığın yok edilmesine, kısaca bir çevre katliamına neden olacak ve on binlerce vatandaşın hem sağlığını hem de geçim kaynaklarını yok edecek Alpu Kömürlü termik Santrali projesi ÇED raporunun iptali ve yürütmesinin durdurulması için dava açmıştır.

TMMOB, Alpu Termik Santrali projesinin derhal sonlandırılmasını ve projenin iptal edilmesini istemektedir.

Sakarya Karasu Otomotiv İhtisas Endüstri Bölgesi

100 günlük programda, “Karasu Otomotiv İhtisas Endüstri Bölgesi”ne ilişkin hedefler, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bölümünde “11. Karasu münferit yatırım yerinde savunma sanayii tesislerine yönelik 222 hektarlık alan üzerinde üretim tesislerinin temelini atılması” şeklinde yer almıştır.

Ayrıca, benzer yeni yatırımlar olarak, “10. Ceyhan Enerji İhtisas Endüstri Bölgesi Master Plan çalışmasının tamamlanması” ve “12. Karapınar Enerji İhtisas Endüstri Bölgesi içinde yer alacak yatırımcılara yer tahsis yapılması” maddeleri de yer almıştır.

“TMMOB Karasu Çalışma Grubu”, sürece ilişkin bilimsel raporunu hazırlayarak “TMMOB Karasu Kıyı Alanı Kıyı Daralması Raporu” adlı kitap 2012 yılında kamuoyu ile paylaşılmıştır.

Karasu kıyıları, Kefken-Karasu kıyı kumul sistemi, Sakarya Nehir ağzının batısında yaklaşık 25km, doğusunda 30km kıyı kumul kuşağıyla

Türkiye’de kesintisiz uzanan en uzun kumul sistemidir. Barındırdığı kıyı kumulları, kum tepeleri, plajları, kıyı düzlüğü, fosil kayalıkları, gölleri, bataklıkları ile birlikte Türkiye’de nadir bulunan bozulmadan kalmış en büyük subasar ormanı/longozu Acarlar Gölüne sahip ender kıyı kumul sistemlerinden birisi olan Karasu kıyı kesimi, farklı ve iç içe geçmiş ekosistem çeşitliğinin sonucu olarak küresel ölçekte tehlike altındaki endemik ve nadir bitki türlerine sahiptir.

Dünyadaki önemli ana kuş göç yolları üzerinde olan, Dünya Doğal Hayatı Koruma Birliği (IUCN)’nin kategorisine göre büyük bölümü “nesli tükenmekte” olan 180 kuş türünü barındıran Acarlar Longozu bu özellikleri nedeniyle 1998 yılında “1. Derece Doğal Sit Alanı”, 2009 yılında da sulak alan olarak tescillenmiştir.

Kefken-Karasu kıyı kumul sistemi üzerindeki longoz, kumul, kıyı ve orman ekosistemleri birbirinden bağımsız değildir, bir bütünü oluşturur. Bu nedenle kumul sisteminin herhangi bir yerinde yapılan müdahaleden tüm ekosistem etkilenmektedir. TMMOB tarafından hazırlanan Karasu Kıyı Alanı Kıyı Daralması Raporuna konu olan Karasu kıyılarındaki erozyon, bu olumsuz etkinin güncel ve en somut örneklerinden birisidir. Karasu kıyısında, Sakarya nehir havzasında kurulan barajlar; kıyı kesimindeki kıyı yapıları, su yapıları; kıyıda geride stabil kumullar üzerinde yada kumul sistemin herhangi bir bölgesindeki iskan, sanayi, karayolu gibi yapılaşmalar nedeniyle 1987 yılından 2001 yılına kadar 230m, 2001 -2006 yılları arasında 105m, toplamda da 335m’ye ulaşan kıyı alanı daralması/ erozyonu yaşanmıştır.

Tüm bu yaşanan kıyı erozyonuna rağmen, Sakarya ve özelinde Karasu, 1998 yılından itibaren yirmi yıldır sanayi bölgesine dönüştürülmeye çalışılmaktadır. Sanayi kararları bölgenin ekolojik özellikleri gerekçesi ile yargı kararları ile birçok kez durdurulmuştur. Yirmi yılı aşkın süredir bölgeye ilişkin alınan ve Danıştay’ca iptal edilen ayrıcalıklı sanayi kullanımı kararlarının isimleri, statüleri değiştirilerek tekrar tekrar yürürlüğe sokulmakta ve yargı kararları hiçe sayılmaktadır.

1998 yılında “İpekyolu Vadisi Serbest Bölgesinin Yer ve Sınırlarının Belirlenmesi ve Kurulup İşletilmesine Dair” Bakanlar Kurulu kararı ile Sakarya ve Kocaeli sınırları içine giren 10.000ha alan serbest bölge ilan edilmiştir. Bu karar Danıştay tarafından 1999 yılında iptal etmiştir.

2007 yılında yargı kararı hiçe sayılarak aynı alanın 4000 dönümlük kısmı “Sakarya İpekyolu Serbest Bölgesinin Yer ve Sınırlarının Belirlenmesi ve Kurulup İşletilmesine dair...” Bakanlar Kurulu kararı ile yeniden serbest bölge ilan edilmiş, bu kararda da Danıştay tarafından iptal edilmiştir.

Ayrıcalıklı kararlar ile sonuca ulaşamayan idareler, 2014 yılında bu kez, aynı bölgeyi, her türlü sanayi tesisinin kurulmasına olanak veren “bölgesel çalışma alanı’ olarak planlanmıştır. Plan kararları, 2017 yılında Bölge İdare Mahkemesi tarafından iptal edilmiştir.

2015 yılında, üst ölçekli planlara ilişkin dava sürerken, aynı bölge yine Bakanlar Kurulu kararı ile “Karasu Otomotiv İhtisas Endüstri Bölgesi” ilan edilmiştir. Danıştay 10. Daire tarafından yürütmeyi durdurma talebimiz reddedilmiş, itirazımız üzerine Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu tarafından yeniden bir karar verilmek üzere ret kararının kaldırılmasına karar verilmiştir

2016 yılında, üst ölçekli plan ve endüstri bölgesi kararlarına ilişkin dava süreçlerinin sonuçlanması beklenmeden, Karasu Otomotiv İhtisas Endüstri Bölgesi kararı yürürlükteyken, aynı alanda bu kez, BMC Otomotiv San. ve Tic. A.Ş. tarafından yapılması planlanan, “Savunma Sanayi Araçları Üretimi, Tic. Araç Üretimi, Döküm ve Talaşlı İm. Mer., Motor Üretim Tesisi” projesi için mevzuata aykırı olarak ÇED raporu hazırlattırılmış ve ÇED olumlu kararı verilmiştir.

İktidarın, Karasu kıyı kesimini ayrıcalıklı ve hukuka aykırı bir şekilde sanayi bölgesine dönüştürme ısrarı, tüm icraat söylemleri içinde de devam etmektedir. Sermaye kesimlerine rant aktarmayı amaçlayan öncelikli projeler, diğer bir ifadeyle Mega Endüstri Bölgeleri olarak kamuoyuna açıklanan 4 bölge içinde Filyos Endüstri Bölgesi, Ceyhan Enerji İhtisas Bölgesi ve Trabzon Yatırım Adası ile birlikte “Karasu Münferit Yatırım Yeri”de bulunmaktadır.

100 Günlük İcraat Programının hiçbir maddesinde, yaşamın gerçek sigortası olan ormanlar, meralar, sulak alanlar, kıyıları, tarım alanları gibi doğal varlıkların korunmasına yada çevre korumaya ilişkin herhangi bir politika, eylem ya da niyete yer verilmemesi tesadüfi değildir. Son 15 yıldır ülkemizde adım adım uygulanan, doğal varlıkların, küresel ölçeğin gerektirdiği yoğunlukta ve yaygınlıkta ticarileştirilmesine yönelik politikaların sonucudur.

Doğal varlıkları piyasa malı olarak gören anlayışla, ülke yüzölçümünün %2’si bile olamayan “doğal varlıklar/korunan alanlar” yapılaşmaya açılmaktadır. Ülkenin korunması gerekli tüm doğal varlıklarını yapılaşmaya açan politikalarla ekonomik kalkınma sağlanacağı yanılısaması yaratılırken aslında geleceğimiz ipotek altına alınmaktadır.

Ulusal doğa koruma mevzuatına, taraf olduğumuz çok sayıda uluslararası sözleşmeye aykırı olarak Karasu kıyı kesiminin sanayi bölgesine

dönüştürülmesi ısrarı doğal varlıkları metalaştırma politikalarının somut örneklerinden sadece birisidir. “Yatırım” adı altında bilim, hukuk ve planlama hiçe sayılarak ülkemizin en önemli doğal değerleri gözden çıkarılmakta ve talan edilmektedir.

TMMOB, geleceğimizin garantisi doğal varlıkları piyasa malı olarak gören anlayıştan ve rant ekonomisinden acil olarak vazgeçilmesi ve sermaye öncelikli noktasal yer seçimleri yerine kamusal varlıkların korunmasını temel alan bütüncül planlama anlayışının benimsenmesi gerektiğini savunmaktadır.

TMMOB olarak görüşümüz, Sakarya İpekyolu Serbest Bölgesi projesi kapsamında yargı kararları sonrası alana ilişkin yeni projelerin yaşanan tüm hukuksuzlara ve yanlışlara rağmen devam ettirilmemesi, sürecin derhal sonlandırılmasıdır.

Nükleer Santraller

100 günlük programda doğrudan Nükleer Santraller ile madde bulunmasa da, Cumhurbaşkanı 3 Ağustos 2018 tarihli Tanıtım Toplantısında sürece değinmiş, “ Şimdi buna nükleer enerjiyi ekliyoruz. Akkuyu'nun inşası sürüyor. Bildiğiniz gibi Ruslarla beraber yapıyoruz. İlk ünitesini 2023'te hizmete alıyoruz. Sinop ile ilgili çalışmalar devam ediyor.” ifadelerini kullanmıştır.

Yeni kurulan Nükleer Düzenleme Kurulu'nun 100 günlük programda öncelikli eylem planının olmaması dikkat çekicidir.

26 Nisan 1986 tarihinde Çernobil Nükleer Santrali kazası ile dünya büyük bir nükleer felaket yaşamış, Çernobil'de radyoaktif kirlenme nedeniyle kanser, doğum kusuru gibi pek çok sıkıntı ile karşı karşıya kalınmasının sarsıntılarını atlatamadan 11 Mart 2011'de Japonya'da Fukuşima nükleer santral kazası meydana gelmiştir.

Binlerce insanın öldüğü, etkileri kanser başta olmak üzere birçok alanda hissedilen bu olayların sonucunda enerjisinin nükleerden temin eden ülkelerin büyük kısmı nükleer santralleri kapatmaya başlamış, büyük bir kısmı ise bu alanda yeni yatırım yapmayarak, yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelmiştir.

Oysa ülkemizde son yarım yüzyıldan beri iktidara gelen tüm hükümetler nükleer santrallardan elektrik enerjisi üretmek için bir çaba içine girmişlerdir. Yaklaşık 45 yıl önce nükleer santral kurulması için seçilen Mersin Akkuyu, daha sonraki yıllarda seçilen Sinop İnceburun ve Kırklareli İğneada sahalarına, 1970'li yılların başından bugüne kadar geçen süre

içerisinde değişen ve gelişen teknoloji, araştırma ve inceleme yöntemleri hiç dikkate alınmadan hala nükleer santral yapılması çalışmalarını devam ettirmektedir. Özellikle Devlet yetkilileri tarafından Türkiye'de nükleer santral yapılması "büyük bir ilerleme ve medeni dünyaya entegre olma, dışa bağımlılığı azaltma, güçlü ülke olma" başarısı olarak sunulmaktadır. Oysa riski oldukça yüksek, Fukuşima örneğinde olduğu gibi doğal afetlerin sonucunda etkisi büyük olan bu enerji üretim yöntemi dünyanın birçok ülkesinde artık terkedilmektedir. Dışa bağımlılığı azaltmayan, atık sorunu hala aşılammış olan nükleer santrallerin sadece kurulacağı bölgeleri değil, tüm Anadolu topraklarını tehlikeye sokacağı aşikârdır.

Nükleer Enerjisi radyasyon ve nükleer atıklar nedeniyle kirlilik yaratmakta olup halen nükleer atıkların bertarafı ya da depolanması konusu çözülememiştir. Bu atıklardan kurtulmak için gömme yoluna gidilmektedir. Rusya ile yapılan nükleer santral sözleşmesinde nükleer atıkların akıbetine ilişkin bir düzenleme bulunmamaktadır. Akkuyu Nükleer Santrali'nin hayata geçmesinin ardından Toroslar nükleer atık deposu olarak kullanılacaktır.

Nükleer santralden üretilen enerji ile ülkemiz Rusya'ya göbekten bağlanacaktır. Santralin inşasını üstlenen Rusya aynı zamanda santralin yüzde 51 hisseli sahibi olacağından ve 15 yıllık alım garantisi verilmesinden dolayı kendi topraklarımızda Rusya'nın ürettiği elektriği almak zorunda kalmamız söz konusu olacaktır.

Akkuyu'da devreye alınması beklenen santralin kurulu gücü, yaklaşık 20 milyar dolarlık bir maliyetle, 4x1200 MW kapasiteli olacaktır. Buradan üretilen enerji şu andaki elektrik fiyatının en az 3 katına satılacaktır. Oysa Türkiye'nin coğrafi konumu göz önüne alındığında bir çok Avrupa ülkesinden daha fazla rüzgar, güneş enerjisi potansiyeline sahip olduğu bilinmekle beraber, aynı üretim maliyeti ile yaklaşık 4 katı kapasitede üretimi, yenilenebilir enerji kaynaklarından sağlayabilmek mümkündür.

Akkuyu'nun yer aldığı bölge Ecemiş fay hattına oldukça yakın bir bölgedir, bu yüzden de deprem riski taşımaktadır. Nükleer santral konusunda hiçbir tecrübesi bulunmayan, sel, taşkın gibi doğal afetlerde dahi gerekli önlemlerin alınmadığı ülkemizde yapılacak nükleer santraller ülkemizi büyük bir felaketin eşiğine sürükleyecektir.

Türkiye üç bir yandan nükleer santral ile çevrilmek istenmektedir. Akkuyu'nun ardından Sinop ve İnce Ada'da yapılmak istenen nükleer santral sonrası ülkemizde ve dünyada adeta nükleer bir bombanın pimin çekilecektir.

TMMOB, Başta Japonya, Almanya, Fransa olmak üzere pek çok ülke nükleer santral kurma politikalarını terk ederek, güneş, rüzgâr başta olmak üzere yenilenebilir enerji üretim yöntemlerini devreye sokarken Türkiye'nin nükleer silah sevdasıyla böyle bir maceraya girmesine karşı çıkmaktadır. Halkın öncelikli ihtiyaçları yerine sermaye kesimlerine rant aktarmayı amaçlayan ve halk sağlığını dikkate almayan Akkuyu ve Sinop Nükleer Santral projeleri derhal iptal edilmelidir.

İstanbul Yeni Havalimanı

100 Günlük İcraat Programının en önemli hedefi olarak lanse edilen 3. Havaalanı projesi başlarken hazırlamış olduğumuz teknik raporda aşağıdaki tespit ve değerlendirmelerde bulunmuştuk;

“Son yıllarda artarak devam eden hızlı ve plansız kentleşme, İstanbul’da su havzalarını önemli ölçüde etkilemiş, içme ve kullanma suyu temin edilen baraj ve göller kuraklığın da etkisi ile yok olma noktasına gelmiştir. 3 Havalimanı proje sahası, İstanbul’a kullanım suyunun büyük bir kısmını sağlayan Terkos Barajının orta ve uzun mesafe koruma alanları içinde kalmaktadır. Projenin inşaat aşamasında, inşaat faaliyetleri ve hafriyat dökümü sırasında oluşacak toz ve egzoz emisyonları gölde kirlenmenin artmasına yol açacak, proje alanında bulunan akarsuların yataklarının tahrip edilmesi sonucu gölün su toplama miktarlarında azalma ve yüzeysel akışlarla kirlilik yüklerinde artma gerçekleşecektir.

7650 hektarlık alanı kapsayacak bu devasa proje sahası, kentin ekolojisi açısından son derece önemli olan kuzey ormanları üzerinde planlanmıştır. Ağırlıklı olarak kuzeyden esen rüzgârlar nedeniyle bu ormanlar üzerindeki temiz ve nispeten serin hava, kentin üzerindeki kirli ve sıcak hava ile yer değiştirerek kent havasının temizlenmesine ve serinlemesine katkı sağlamaktadır. Ayrıca bu ormanlar Terkos Gölü ile Alibey Baraj havzası ile Belgrad ormanındaki bentlerin erozyon ile dolmasını engellemekte ve içme suyu kalitesinin yükselmesine katkı sağlamaktadır. Havalimanı ve beraberinde planlanan 3. Köprü, Kanal İstanbul projeleri nedeniyle oluşan yeni yerleşim merkezleri ormanlık alanları ve diğer habitatlar ı tahrip edecektir.

Projenin etki alanında kumul, orman, mera, tarım, göl, sazlık vb. farklı ekosistemler bulunmaktadır. 3. Havalimanı projesi endemik türleri ve tüm biyoçeşitliliği ile ekosistemlerin yok edilmesi ve canlı yaşamının sona ermesi riskini barındırmaktadır. Proje sahası önemli göç yollarından birini kapsamaktadır. Ancak ÇED raporunda bahsedilen, 2 yıl süreli kuş gözlem çalışması gerçekleştirilmeden inşaat aşamasına geçilmiştir. Bu durum kuş göç yolu olarak tanımlanan bölgenin koruma altında olması

kararlarını hiçe saymasının yanında kuş-uçak çarpışma risklerinin de değerlendirilmemesi sonucu yaşanacak uçak kazalarına zemin hazırlamaktadır.

Proje alanının yaklaşık 1/3'ü meşe ve kayın karışımı doğal ormanla kaplıdır ve toplam ormanlık alan 6172 hektardır. Geri kalan bölümü ise, geçmişte plansız, denetimsiz ve çoğu zamanda ilkel yöntemler uygulanarak kömür üretilmiş ve şimdilerde terk edilmiş kömür ve kum ocağı işletmeleridir. Maden İşleri Genel Müdürlüğü'ne kayıtlı maden sahaları 2670 hektardır. Maden işletmelerinden arta kalan çukurlar zaman içinde su ile dolarak yapay göllere dönüşürken; kömür ve kum işletme atıklarının oluşturduğu yığınlar ise ağaçlandırılarak tepelere dönüşmüştür. Terkedilmiş kömür sahalarında yapay olarak oluşmuş göller ve tepeler; topografik engellerin giderilmesi için aşırı miktarda kazı ve dolgu yapılacak olması; mevcut suni göllerin susuzlaştırılması, 65 adet suni göl tabanındaki suya doymuş sedimanların varlığı; yüzeysel ve derin heyelanlar; ani ve süreye bağlı oturmalar, sıvılaşma riskleri, yeraltı su seviyesinin belirsizliği; rehabilite edilmeden terk edilmiş kömür ve kum sahalarının durumu, hem jeolojik olarak oturmasını tamamlamamış suya doymuş birimler hem de normal konsolide birimlerin proje yükünü karşılayamayacak kalitede olması gibi zemin parametreleri havaalanı yer seçiminin yanlış olduğuna ilişkin önemli göstergelerdir.”

TMMOB, doğal yaşam ortamlarının ve önemli su havzalarının yok olması ile sonuçlanacak olan 3.havalimanı projesinin, ekolojik ve jeolojik kriterler, zemin özellikleri, kazı ve dolgu alanları, kent bilimi ve uçuş güvenliği açısından kabul edilebilir olmadığı konusunda ısrarcıdır. Tespit ve değerlendirmelerimizin ne kadar doğru olduğu yakın gelecekte 3. Havalimanının açılışı ile birlikte ortaya çıkacaktır.

Tüm uyarılarımıza karşın sürdürülen 3. Havalimanı projesi son günlerde işçilerin, iş cinayetleri ve çalışma koşullarına karşı eyleme geçmesi ile de gündeme gelmiştir.

3. Havalimanı işçilerinin iş cinayetlerine, servis kazalarına ve insanlık dışı çalışma koşullarına isyan ederek başlattığı iş bırakma eylemi gece saatlerinde polis ve jandarma baskısıyla bastırılmak istenmiş, yaklaşık 500 işçi, devletin kolluk güçleri tarafından gözaltına alınarak, taşeron şirketlerin araçlarıyla karakollara taşınmıştır.

Hukuk dışı ve insanlık dışı 18. yüzyıl çalışma koşulları sona erdirmek yerine işçilerin üzerine kolluk gücü gönderilmesi, işverenler ile ülkeyi

yönetenlerin ortaklığının açık bir itirafıdır. Jandarma karakollarının önündeki taşeron şirket imzalı “gözaltı” araçları bu düzenin sembolü olarak tarihe geçmiştir.

Belli ki, vergileri sıfırlanan, doğayı yok eden, emeği yok sayan projeleriyle bilinen, inşaat şirketlerinin güvenliği, işçilerin iş güvenliğinden de, sağlığından da, yaşamından da önemlidir.

İnsanlık dışı çalışma koşullarını, devletin zor aygıtları kullanılarak dayatanlar; doğa katliamıyla, işçi ölümleriyle, işçilerin haklı taleplerinin zor kullanarak ezilmek istenmesiyle, yandaşları zengin eden döviz üzerinden garantili sözleşmelerle anılacaktır.

B. Sektörel Diğer Projeler/Hedefler

Programda, Tarım ve Orman Bakanlığı başlığında “14. Yerel tohumların korunması ve yetiştiriciliğinin yaygınlaştırılması”, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı başlığında “13. Taşınmaz Değerleme Sisteminin kurulması”, “17. Çiftçilerimiz tarafından kullanılan “tarım arazilerinin hak sahiplerine doğrudan ve uygun bedellerle kiralanması” işlemlerinin yapılması”, “18. Mülkiyetten kaynaklı hakları koruyucu, şeffaf bir imar rejimi altyapısı kurulması”, “21. Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi kurulması”, “25. Güneydoğuda terör eylemlerinden zarar gören alanlarda alt ve üst yapı çalışmalarının tamamlanması”, Savunma ve Teknoloji Bakanlığı başlığında “1. Ülkemizde yüksek teknoloji ürünlerin yerli imkânlarla geliştirilmesi için Yüksek Teknoloji Destek Programlarının oluşturulması”, “Yerli ve Milli Üretim için teknoloji ve imalat sektörleri başta olmak üzere KOBİ'lere yaklaşık 1.225 Milyon destek sağlanması”, “3. Türkiye Uzay Ajansı'nın kurulması”, “5. Yerli Uydu ve Uydu Teknolojilerinin Geliştirilmesi”, “6. Bilişim ve Bilgi Güvenliği Projeleri”, “17. Yerli ve Milli Teknolojilerin Geliştirilmesi”, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı başlığında “20. Yerli ve Milli 5G ve Ötesi Çalışmalarının başlatılması”, “21. Raylı sistem araçlarının yurt içinde üretilmesi”, Milli Savunma Bakanlığı başlığında “6. Yerli ve milli mühimmat üretimi için proje sözleşmelerinin imzalanması” ve “12. Google Earth ve Yandex gibi harita-görüntü sistemi olan ve tamamen yerli- milli olarak hazırlanan HGM-KÜRE ve HGM-ATLAS uygulamalarının, Kasım 2018'de kamuoyunun kullanımına açılması” , Savunma Sanayi Başkanlığı başlığında “6. 30 cm Altı Çözünürlüklü Yerli Gözlem Uydusu Projesinin Başlatılması”, gibi projeler olumlu gözükse de, program bütününde diğer bazı önlemlerle çelişkili, kısa sürede çözümü zor projelerdir.

Sağlık Bakanlığı başlığında yer alan “9. Stratejik bir ürün olan aşının Türkiye’de yerleştirilmesinin sağlanması” gibi uzun erimli çalışma gerektiren konuların 100 günde sağlanmasının mümkün olamayacağı da açıktır.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı başlığında “36. Yapı ruhsatındaki imza sayısının 1’ e düşürülmesi” konusu, Birliğimizce bürokrasinin hızlandırılması gereğiyle mesleki haklarımızın yok sayılması olarak değerlendirilmektedir.

Anımsanacağı üzere 02.05.2018 tarih ve 30409 (mükerrer) Resmî Gazete’de yayımlanan tebliğ ile TS 8737 no.lu yeni Yapı Ruhsatı Formu Standardı yürürlüğe girmiştir. Tebliğin ardından İçişleri Bakanlığı tarafından Mekansal Adres Kayıt Sistemi Yapı Belgeleri Uygulamasında ruhsat formu değişikliklerinin işlenmesiyle; yapı sahibinin, yapı müteahhidinin, şantiye şefinin, yapı denetçilerinin (fenni mesullerin) ve proje müelliflerin ıslak imzalarının yer aldığı haneler kaldırılmıştır.

Yeni yapı ruhsatı standardına göre; ruhsatı düzenleyen idare yetkilileri dışında yalnızca yapı denetim şirket yetkilisinin ıslak imzası alınması yapı ruhsatı düzenlenmesi için yeterli olmaktadır. Buna karşın imza haneleri kaldırılan alanlarda sorumluların isimlerinin ve ilgili bilgilerinin kaydedilmesi uygulaması devam etmektedir.

Ülkemizde, sermaye ve rant odaklı, salt inşaat faaliyetleri üzerinden kurgulanmış ve son zamanlarda sürdürülebilir olmadığı daha net biçimde anlaşılan bir ekonomik düzende; planlama ve şehircilik ilkelerine bağlı kamu yararını gözeten nitelikli mesleki hizmetleri ve kamusal denetimini sağlayan bürokratik işleyişi yapı üretim sürecini yavaşlatan, yapı piyasasının hızlı iş üretmesine engel olan unsurlar olarak algılandığı bilinmektedir.

Bu bağlamda, yapı ruhsatlarında proje müelliflerinin imzasını kaldıran, 100 Günlük İcraat programında ise tek imzaya düşürmesi planlanan bu tarz düzenlemelerin; amacı dışında uygulamalarla kent topraklarının yağmasını hızlandırarak her alanda yıkım ve yoğun yapılaşmanın önünü açan 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun, kentleşme ve planlama ilkelerinden uzak olarak hazırlanan ve çoklu imar uygulamalarına ve eşitsiz yapılaşmaya neden olan Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği, kaçak yapılaşmaya ruhsat düzenleyerek meşrulaştırılmasını sağlayan ve kaçak yapılaşmayı özendiren İmar Affı (Barışı) ve sayısız KHK, torba yasa uygulamaları ile birlikte düşünülmesi gerekmektedir.

Bu düzenlemelerle; sahteciliğin önü açılmakta ve proje müelliflerinin eserleri üzerindeki tasarrufları yok sayılmakta, ruhsat alma süreçlerinin proje sahipleri mimar ve mühendislerin bilgisi ve onayı dışında tamamlanması planlanmaktadır.

Oysaki mesleki hak ve yetkiler, toplumun nitelikli Mimarlık ve Mühendislik hizmetlere erişiminin ve sağlıklı bir yapıyı çevre üretiminin güvencesidir. Yaşamakta olduğumuz “İmar Affı” sürecindeki gibi tamamen vatandaşın beyanına dayanarak, mühendis ve mimarları devre dışı bırakmak ne kadar yanlış ise, ruhsat alma süreçlerinden mühendis ve mimarların onaylarını kaldırmak da bir o kadar yanlıştır. Bürokrasiyi sadeleştirmek adı altında mesleki haklarımızı devre dışı bırakmak amacı taşıyan bu düzenlemeler, meslektaşlarımızın mesleki anlamda kayıplar yaşamasına sebep olan uygulamalardır.

TMMOB, mesleki hakların kısıtlanması yoluyla; nitelikli mimarlık, mühendislik ve planlama hizmetlerinin topluma ulaşmasını ve meslek mensuplarının yetkinliklerinin güvencesi olan meslek kuruluşlarının ve kamu kurumlarının topluma karşı sorumluluklarını yerine getirmesini engelleyecek bu tarz düzenlemelere karşı mücadelesini kararlılıkla sürdürecektir.

Milli Savunma Bakanlığı projeleri arasında yer alan “7. Sınırlarımız içinde mayın ve patlamamış mühimmatla kirlenmiş alanları tarım ve hayvancılığa açmak amacıyla; 1,6 milyon metrekare alanda temizlik yapılması” konusu, geçmiş yıllarda da gündeme gelmiş bir konu olup, mayınlı alanların temizliği sonrası tarıma uygun alanların Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından topraksız köylü/çiftçilere dağıtılması sağlanmalıdır.

Çalışma, Sosyal Hizmetler ve Aile Bakanlığı başlığında “20. Mevsimlik tarım işçilerimizin ve ailelerinin yaşam koşullarını iyileştirmek ve mevsimlik tarımda çocuk işçiliğinin önlenmesi amacıyla yürütülen faaliyetlerin tamamlanması” konusu yıllardır gündemde olan, ancak ciddi politikalar uygulanmadığı için çözülemeyen bir sorundur. Sorunun 100 günde çözülmesi mümkün olmayıp, uzun vadede kalıcı çözüm sağlanması gerekmektedir.

Ticaret Bakanlığı başlığında “3. Modern toptancı halleri kurulması ve ürün izlenebilirliğinin sağlanması”, “17. Ürün İhtisas Borsası Hayata Geçirilerek Tarım Ürünlerinin Finansal Piyasalara Entegre Edilmesi” konuları, Tarım ve Orman Bakanlığı ile eşgüdüm içinde yürütülmesi

gereken konulardır. Yıllardır çıkarılan ve değiştirilen Hal Yasası, Lisanslı Depoculuk Yasası, Ürün İhtisas Borsaları ile yaşanan sorunların çözülemediği gerçeği karşısında, üretimden tüketime kooperatifçilik modelinin yaşama geçirilmesi gerekmektedir.

5. Sonuç

Türkiye tarihinin en büyük ekonomik krizlerinden birini yaşarken, yaşadığımız büyük krizi basitçe kur artışı olarak adlandırmak ve sebebini de dış güçlere bağlamak doğru değildir. Enflasyondan işsizliğe, yoksullaşmadan ekonomik durgunluğa kadar hayatlarımızı her alanda kâbusa çeviren kapsamlı bir ekonomik krizle karşı karşıya bulunuyoruz.

Bu krizin asıl nedeni 1980’li yıllardan itibaren küresel sermaye güçlerinin güdümünde kesintisiz bir şekilde uygulanan özelleştirmeye, piyasalaştırmaya, kuralsızlaştırmaya dayalı neoliberal politikalardır.

16 yıldır bu politikaları ısrarla uygulayan AKP iktidarı ise yaşanan krizin baş sorumlusudur. Pervasızca yapılan özelleştirmelerle üretken kamu kuruluşlarımızın büyük bir kısmı elden çıkarılmış, elde kalan az sayıdaki kuruluş da idari bütünlükleri parçalanarak ve serbestleştirme uygulamalarıyla etkisizleştirilmiştir. Ülke ekonomisi yüksek oranlı borçlanma ve yoğun ithal girdi kolaycılığının üzerine oturtulmuştur.

Bu politikalarla ülkemiz rantiyeye bataklığına sürüklenmiş, üretim yeteneğimiz aşındırılmıştır. Üretim-yatırım-tasarruf politikalarının yerini tüketim politikaları almıştır. Tarım ve sanayi gibi üretken sektörler geriletilip, ülke kaynakları rant dağıtımını merkezli inşaat ve müteahhitlik işleri ile katma değeri düşük hizmetler sektörüne yönlendirilmiştir.

Türkiye ekonomisi uzun yıllardan bu yana dışa bağımlı bir yapıdadır. Üretim yerine dış kaynaklara dayalı ekonomimiz, sıcak para akışının kesildiği her durumda büyük krizlerle karşı karşıya gelmektedir. Yaşadığımız her kriz, halkımızın ve ülkemizin birikimlerinin yok olmasıyla sonuçlanmaktadır.

İktidar dönemi boyunca, merkez kapitalist ülkelerdeki parasal genişleme politikalarının yarattığı düşük kur ve düşük faiz olanaklarını sanayileşme, teknolojik gelişme ve üretimin artırılması yerine verimsiz inşaat projelerine aktaran AKP’nin yanlış ekonomi politikaları ülkeyi krize sürüklemiştir.

Yüksek ekonomik büyüme söylemiyle aşırı borçlandırmaya ve kredi kullanımına itilen piyasa aktörleri, bugün borçlarını ödeyemez duruma gelmiş, borçlarını ödeyemeyen, kredilerini yeniden yapılandırma

başvurusunda bulunan şirketler nedeniyle reel sektörde para akışı durmuştur. Özellikle ithal hammadde ve ara mal kullanılan sektörlerde üretim yapılamaz hale gelmiş, kitlesel işten çıkartmalar başlamıştır. Geline nokta da kur artışı sadece halkın alım gücünü düşürmekle kalmamakta, geniş çaplı bir işsizleşme ve yoksullaşma yaşanmasına neden olmaktadır.

AKP'nin özellikle seçimler öncesinde tüketimi artırmaya yönelik savurgan adımları ve borçlanmayı özendirilen kredi politikaları krizin daha da büyümesine neden olmuştur. Krizi asıl derinleştiren şey ise, AKP'nin antidemokratik, baskıcı ve hukuk dışı politikalarıdır. Ekonomik krizle mücadeleyi bile akliselim yöntemlerle değil, baskıcı-tehditkâr yöntemlerle örtbas etmek isteyen AKP'nin bu yaşanan ekonomik krizi çözmesi mümkün değildir.

Yaşadığımız krizin nedenini dış güçlere bağlayan ve yastık altındaki dövizlerin bozdurulmasıyla bu krizden çıkış sağlanabileceğini savunan AKP'nin krizle mücadele gibi bir yönelimi olmadığını en önemli delili açıklanan "100 Günlük İcraat Programı"dır.

Yakın geçmişte Kalkınma Bakanlığı, son dönemde T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı web sayfasında yer alan ve günümüzü kapsayan Orta Vadeli Programlar; Orta Vadeli Program 2016-2018, Orta Vadeli Program 2017-2019, Orta Vadeli Program 2018-2020 şeklinde sıralanmıştır. Aynı iktidar tarafından hazırlanan aynı yılları kapsayan 3 ayrı OVP var iken, yeni bir OVP hazırlamak sorunların çözümü için yeterli olmayacaktır.

Ülkemizin Planlı kalkınması mantığıyla 1963 yılından 2005 yılına kadar 8 adet Beş Yıllık Kalkınma Planı hazırlanmıştır. Plandan "Beş Yıllık" ibaresinin kaldırıldığı 2007 ile 2018 yılları arasında Dokuzuncu ve Onuncu Kalkınma Planı hazırlanmıştır. Anılan kalkınma planları hazırlanırken, istikrarlı büyüme, enflasyonla mücadele, vatandaşların refah seviyesinin yükseltilmesi ve bölgeler arasındaki gelişmişlik farklarının azaltılması, bu planların değişmez hedefleri olarak dikkati çekmiştir. Türkiye'nin 2019-2023 döneminde uygulamaya koyacağı ekonomik ve sosyal politikaları içerecek 11. Kalkınma Planı'na yönelik çalışmalar <http://onbirinciplan.gov.tr/> web sayfasında yer almaktadır.

Özetle; Kalkınma Planlarının işlevsizleştirildiği, Orta Vadeli Programların iç içe geçtiği ve sürekli güncellendiği süreçte, yıllardır sürdürülen yanlış politikalarda ısrar edilerek açıklanan bu 100 günlük program ile ülkemizin yeterli ve dengeli büyümesi ve kalkınması, kamucu politikalara ve üretim ekonomisine geçilmeden serbest piyasa sistemine uyumlaştırılan

düzenlemeler ile mevcut ekonomik krizden kurtulmanın ve gelişmiş bir ülke olabilmenin mümkün olmadığı açıktır.

AKP bugün krizden çıkış için mali disiplin adı altında kemer sıkma politikasını hayata geçireceğini söylemektedir. Bugüne dek ekonomi her sıkıştığında eğitim ve sağlık başta olmak üzere sosyal harcamalardaki kısıntı devreye girmekte ve kemer, emeğiyle geçinen geniş toplum kesimleri üzerinde sıkılmaktadır. Kamuda asıl tasarruf yapılması gereken yer ise başta saray giderleri ve örtülü ödenek harcamaları olmak üzere AKP'nin siyasi çıkarları uğruna yaptığı geniş boyuttaki harcamalardır.

3 Haziran 2018 tarihli TMMOB 45. Dönem Olağan Genel Kurul Sonuç Bildirgesi'nde şu saptamalar yer almıştır.

“Ülkemizde hukuk ayaklar altına alınmıştır. Hak, hukuk ve adalet talebi, günümüzün en yaygın ve ciddi toplumsal taleplerinden biridir. Siyasal iktidarın güdümündeki yargıya karşı, Birliğimiz hukukun üstünlüğünü savunacaktır.”

“Yıllardır uygulanan neoliberal politikalar sonucunda, ülke varlıkları halkın öncelikli ihtiyaçlarını karşılamayan yatırımlarla çarçur edilirken, insani ve toplumsal değerlerin aşındırıldığı, bireysel çıkarların kamu çıkarlarının üzerinde tutulduğu bir ekonomik-sosyal yapı yaratılmıştır. Yaratılan bu yapıya karşı Birliğimiz; paylaşımcı, dayanışmacı, eşitlikçi, toplumcu, kamucu politikaları savunmaya devam edecektir.”

“Üretime dayalı olmadığı için, halkın yaşamına yansımayan, hiçbir istihdam yaratmayan büyüme masalının inandırıcılığı kalmamıştır. Çarpık ekonomik yapı, sermaye kesiminin kasalarını doldururken halkımıza emek sömürüsü, iş cinayetleri, gelir adaletsizliği dayatılmaktadır. Birliğimiz, üreten, sanayileşen, iş cinayetlerinin engellendiği, işsizliğin olmadığı, İş Güvenliği mevzuatının sermaye tarafından değil, emekçinin ve aynı zamanda kamunun güvenliği ve sağlığını gözeten bilimsel-teknik yaklaşımların belirlediği bir ülke için mücadele edecektir.”

“Yaşam alanlarımız, derelerimiz, kıyılarımız, ormanlarımız, meralarımız, madenlerimiz, suyumuz, havamız neoliberal politikalarla sermayenin dizginsiz talanına açılmış, coğrafyamıza telafisi mümkün olmayan zararlar verilmiştir. Ülkemizin ve bölgemizin geleceğini tehlikeye atan pahalı ve dışa bağımlı enerji üreten nükleer santral projelerinden tüm uyarılarımıza rağmen vaz geçilmemiştir. İmar planları, kentsel dönüşüm politikaları, insan yaşamını ve doğayı merkezine alarak değil, sermayenin taleplerine göre şekillendirilmiştir. İmar barışı olarak topluma sunulan, kaçak yapılaşma affı da bir seçim yatırımı olarak,

halk sağlığını tehlikeye atmakta, yaşama, kentlere, doğaya ve topluma ihanet meşrulaştırılmaktadır. Birliğimiz; doğamızın, yaşam alanlarımızın ve tarihsel mirasımızın yok edilmesine karşı mücadeleyi sürdürecektir.”

45. çalışma döneminde de “Mesleğimizin ve meslektaşlarımızın sorunlarının halkımızın ve ülkemizin sorunlarından ayrı tutmadan mücadeleye devam etme” kararlılığıyla çalışmalarını yürüten TMMOB ve bağlı Odaları; halkın yaşam alanlarını tehdit eden, insan yaşamını ve doğayı merkezine almayan, sermaye gruplarının taleplerine göre şekillendirilmiş, doğayı talan projesi olarak karşımıza çıkan tüm proje ve uygulamaların karşısında olmaya devam edecek, yörede yaşayan halkın görüşlerinin dikkate alınmadan yapılacak her türlü rant odaklı projelerin karşısında kararlılıkla mücadele etmeye devam edecektir.

Yapılması gereken şey, rant ekonomisi yerine üretim ekonomisini, sermaye öncelikleri yerine kamusal çıkarları, lüks ve savurganlığa dayalı yönetim anlayışı yerine tasarrufları, gündelik politikalar yerine planlı kalkınmayı önceleyen bir anlayışın öne çıkartılmasıdır.

100 Günlük İcraat Programı tümüyle gözden geçirilerek, kamu kaynaklarını israf eden harcamalar ve projeler durdurulmalıdır.

Halkın ve bütçenin üzerindeki yükü her geçen gün büyüyen dövize endekli alım garantisi olan Kamu Özel İşbirliği anlaşmaları yeniden düzenlenmeli ve henüz uygulamaya geçmemiş olan Kamu Özel İşbirliği projeleri iptal edilmelidir.

Kanal İstanbul ve Akkuyu Nükleer Tesisi başta olmak üzere halkın öncelikli ihtiyaçları yerine sermaye kesimlerine rant aktarmayı amaçlayan projeler derhal durdurulmalıdır.

Emekçilerin alın teriyle kurulan İşsizlik Fonu’nda toplanan paralar amacı dışında kullanılmaktan vazgeçilmeli ve kriz döneminde işsiz kalan emekçilerin ve ailelerinin hayatlarını sürdürebilmeleri sağlanmalıdır.

Ülkenin bütün kamusal varlıklarının kontrolüne verildiği Varlık Fonu’nun bütün faaliyetleri durdurulmalı, ülke kaynaklarının kriz gerekçesiyle yağmalanmasına engel olunmalıdır.

Son dönemde özellikle ABD ve Rusya ile yapılan milyarlarca dolarlık askeri anlaşmalar iptal edilmelidir.

Krizden çıkış, emperyalist güçlerin, uluslararası tekelleri, çok uluslu şirketlerin isteklerine boyun eğmekle değil, halkın genel çıkarını gözeten, emekten yana kamucu bir anlayışı hayata geçirmekle mümkündür.

ANKARA VALİLİĞİNİN MİTİNG ALANI SINIRLAMASINA İLİŞKİN BİRLİĞİMİZDEN YANIT

02 Ocak 2019

T.C. ANKARA VALİLİĞİ
Emniyet Müdürlüğü
ANKARA

İlgi: 03.12.2018 tarih ve 37349786-640-E.70734 sayılı “Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Yer ve Güzergahı” konulu yazınız.

İlgide kayıtlı yazı ile 2911 Sayılı Yasa’nın 6. Maddesi uyarınca yapılan belirlemeye ilişkin görüşümüzün bildirilmesi istenmiştir.

İnsan Hakları Evrensel Bildirisi’nin (İHEB) 20. maddesinin 1. fıkrasında, herkesin barışçı toplanma hakkına sahip olduğu belirtilmiş, Birleşmiş Milletler Siyasî ve Medeni Haklar Sözleşmesi’nin 21. maddesinde de; “Barışçıl bir biçimde” toplanma hakkı hukuk tarafından tanınır. Bu hakkın kullanılmasına ulusal güvenliği veya kamu güvenliğini, kamu düzenini, sağlık veya ahlakı veya başkalarının hak ve özgürlüklerini koruma amacı taşıyan, demokratik bir toplumda gerekli bulunan ve hukuka uygun olarak getirilen sınırlamaların dışında başka hiçbir sınırlama konamaz” hükmüne yer verilmiştir.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin (AİHS) 11. Maddesinin 1. fıkrasında; “Herkesin asayiş bozmayan toplantılara” katılma hakkına sahip olduğu, 2. fıkrasında ise, bu hakkın demokratik bir toplumda, zorunlu tedbirler niteliğinde olarak, ulusal güvenliğin, kamu emniyetinin korunması, kamu düzeninin sağlanması ve suç işlenmesinin önlenmesi, sağlığın veya ahlakın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması amaçlarıyla ve ancak yasayla sınırlanabileceği belirtilmiştir.

Anayasa’nın 26. maddesi; “Herkes, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir. Bu hürriyet Resmî makamların müdahalesi olmaksızın haber veya fikir almak ya da vermek serbestliğini de kapsar. Bu fıkra hükmü, radyo, televizyon, sinema veya benzeri yollarla yapılan yayımların izin sistemine bağlanmasına engel değildir.” şeklinde;

34. maddesi ise; “Herkes, önceden izin almadan, silahsız ve saldırısız toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına sahiptir” biçiminde düzenlenmiş ve bu hakkın ancak, millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlığın ve genel ahlâkın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması amacıyla ve kanunla sınırlanabileceği ifade edilmiştir.

Anayasa Mahkemesi kararlarında da ifade edildiği üzere; “Toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı, ifade özgürlüğüyle de yakından ilgili olup ifade özgürlüğü ile birlikte demokratik toplumun temelini oluşturmaktadır. Dolayısıyla demokratik bir toplumda ifade özgürlüğüne gösterilen önem ve hassasiyetin, toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı için de sergilenmesi gerekmektedir.

Toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı ayrıca memleket meselelerinin barışçıl yöntemlerle ve uzlaşılı yoluyla çözülebilmesine imkân tanımaktadır. Bireyler, bu hak aracılığıyla ülkeyi yönetenleri ve bunların tayin ettiği politikaları belirli ölçülerde etkileme imkânı elde ettiklerinden bu hak yönetime katılma araçlarından birini oluşturmaktadır. Dolayısıyla bir ülkenin demokratik ilkelere uygun yönetildiğinden söz edilebilmesi için bireylerin barışçıl toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına sahip olması gerekmektedir.”

Yine Anayasa Mahkemesi, 2015/271 başvuru numaralı bireysel başvuruya ilişkin kararında; “Anayasa Mahkemesi demokratik toplum düzeninin gerekleri ifadesinden ne anlaşılması gerektiğini daha önce pek çok kez açıklamıştır. Toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı, demokratik toplumun en temel değerleri arasında yer almakta olup bireylerin ortak fikirlerini birlikte savunmak ve başkalarına duyurmak için bir araya gelebilme imkânını korumayı amaçlamaktadır. Kolektif bir şekilde kullanılan ve düşüncelerini ifade etmek isteyen kişilere şiddeti dışlayan yöntemlerle düşüncelerini açıklama imkânı veren bu hak, çoğulcu demokrasilerin gelişmesinde zorunlu olan farklı düşüncelerin ortaya çıkması, korunması ve yayılmasını güvence altına almaktadır (Ferhat Üstündağ, B. No: 2014/15428, 17/7/2018, § 40; Dilan Ögüz Canan, § 36; Ali Rıza Özer ve diğerleri [GK], B. No: 2013/3924, 6/1/2015, § 115; Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası ve diğerleri, § 79; Osman Erbil, B. No: 2013/2394,25/3/2015, § 45).

Bu hak, ifade özgürlüğünün özel bir biçimidir. Anayasal haklar içinde kendine has özerk rolünün ve özel uygulama alanının varlığına rağmen toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı aynı zamanda ifade özgürlüğünün ışığında değerlendirilmelidir. İfade özgürlüğünün

demokratik ve çoğulcu bir toplumdaki önemi, toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı için de geçerlidir (Dilan Ögüz Canan, § 34; Ali Rıza Özer ve diğerleri, § 115; Osman Erbil, §§ 31, 45; Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası ve diğerleri, § 72; Gülşah Öztürk ve diğerleri, B. No: 2013/3936, 17/2/2016, § 66; Ömer Faruk Akyüz, § 52). Sonuç olarak toplumsal ve siyasal çoğulculuğu sağlamak, her türlü düşüncenin barışçıl bir şekilde ve serbestçe ifadesine bağlıdır (Dilan Ögüz Canan, § 35; Ömer Faruk Akyüz, § 55).

Anayasa'nın 34. maddesinin birinci fıkrasında, “Herkes, önceden izin almadan, silahsız ve saldırısız toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına sahiptir.” denilmek suretiyle toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenlenmesinin izin alma koşuluna bağlanamayacağı açıkça ifade edilmiştir. Toplantı ve gösteri yürüyüşlerinin önceden izin alma şartına tabi tutulamayacağı hususu bu hakka ilişkin Anayasa'nın 34. maddesiyle getirilen ve Anayasa'nın 13. maddesinde belirtilenlere ek bir güvence mahiyeti taşımaktadır.

Yine Anayasa Mahkemesi kararlarında ve hukuk öğretisinde bildirim şartının zımnî bir izne dönüştürülmesi veya toplantı ve gösteri yürüyüşünün yapılmasını engelleyecek biçimde düzenlenmesi ya da bildirimle ilişkin olarak getirilen şartlarının bireylere aşırı külfet yüklemesi hâlinde sınırlamanın ölçülü olmadığı sonucuna ulaşılabileceği ifade edilmektedir.

Buna karşın gerek idare uygulamaları gerekse de 2911 sayılı Kanun düzenlemesi dolayısıyla Anayasa'da öngörülen bildirim şartı zımnen “izin”e dönüştürülmüş durumdadır. Bir yandan Anayasa barışçıl gösteriler için izine gerek olmadığını kurala bağlamışken, diğer yandan 2911 Sayılı Yasa'nın anılan maddelerinin bildirimsizliği kanuna aykırılık hali olarak adanması, Anayasa düzenleme ile bağdaşabilir bir durum değildir.

Nitekim bu durum, bildirim yapılmaksızın ve Valilikçe belirlenen yerlere uyulmaksızın gerçekleştirilen bir toplantı ve gösteri yürüyüşüne kanuna aykırı olduğundan bahisle kolluk güçlerince müdahale edilmesinin ‘toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkının ihlali’ niteliğinde olduğuna ilişkin Anayasa Mahkemesi kararında da “KANUNLARDA ÖNGÖRÜLEN USULLERE TAM OLARAK UYULMAMIŞ OLMASI TEK BAŞINA TOPLANTI VEYA GÖSTERİ YÜRÜYÜŞÜNÜN BARIŞÇIL NİTELİĞİNİ ORTADAN KALDIRMAZ. BU DURUMUN VARLIĞI TOPLANMA HAKKININ İHLAL EDİLMESİNİ HAKLI GÖSTEREMEZ (Dilan Ögüz Canan, § 41; Ali Rıza Özer ve diğerleri, § 119; Ömer Faruk Akyüz, § 57; Gülşah Öztürk ve diğerleri, § 69).” ifadesine yer vermiştir. (B. No: 2015/271, R.G. Tarih ve Sayı: 7/12/2018-30618)

Yine benzer bir olayda Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Ataman v. Türkiye, 74552/01, 05.12.2006 kararında; “AİHM, ulusal mevzuat hükümlerini göz önünde bulundurarak, halka açık gösterilerin düzenlenmesi için hiçbir izne gerek olmadığını gözlemlemektedir. Olayların meydana geldiği dönemde, yetkili makamlara yapılacak bildirinın olaydan yetmiş iki saat önce yapılması gerekiyordu. İlke olarak benzeri düzenlemeler, AİHS tarafından korunduğu şekliyle TOPLANTI YAPMA ÖZGÜRLÜĞÜNE GİZLİ BİR ENGEL OLUŞTURMAMALIDIR.

AİHM için, göstericilerin şiddet içeren faaliyetlerde bulunmadığında kamu güçlerinin, AİHS'nin 11. maddesi tarafından güvence altına alındığı şekliyle toplantı özgürlüğünün geçerli olabilmesi için, barış yanlısı toplanmalara hoşgörülle yaklaşması önem arz etmektedir.

Sonuç olarak AİHM, bu davada polisin zor kullanarak müdahale etmesinin orantılı olmadığına ve AİHS'nin 11. maddesinin ikinci paragrafı uyarınca kamu düzeninin korunması için gerekli bir tedbir oluşturmadığına kanaat getirmektedir.” demektedir.

Karatepe ve diğerkleri davasında (07.04.2009) verdiği kararda ise, “Halka açık bir alanda gerçekleştirilen her türlü gösteri günlük yaşamın akışına belirli bir ölçüde bozacak bir karışıklığa ve hasmane tepkilere yol açabilir. Ancak, AİHM, durumun kurallara aykırı olmasının tek başına, toplanma özgürlüğüne müdahaleyi haklı çıkarmayacağına itibar etmektedir.” ifadesine yer verilmiştir.

Yine AİHM, Balçık v. Türkiye, 25/02, 27.11.2007 kararında: “AİHM, göstericiler şiddet içeren fiiller sergilemedikleri sürece, AİHS'nin 11. maddesince teminat altına alınan toplantı özgürlüğünün esasına bağlı kalınmak isteniyorsa, resmi makamların barışçı toplantılar hususunda belirli derecede hoşgörü göstermelerinin önemli olduğu kanısındadır.”

Aytaş ve diğerkleri v. Türkiye, 6758/05, 08.12.2009 kararında: “AİHM bilhassa yetkililerin bu gösteriyi sona erdirmeye konusundaki aceleciliklerine şaşırılmaktadır (Bkz. sözü edilen Oya Ataman ve a contario, Eva Molnar-Macaristan kararı no: 10346/05, 7 Ekim 2008).

AİHM'ye göre, AİHS'nin 11. maddesi ile güvence altına alınan toplantı özgürlüğünün muhtevastından yoksun bırakılmaması amacıyla, kamu erklerinin, barışçıl gösterilere belli ölçüde hoşgörü göstermeleri önem arz etmektedir.

Mevcut davada, AİHM, polisin güç kullanarak müdahale etmesinin ve başvuranlar hakkında ceza davası açılmasının orantısız olduğu

kanaatindedir. Söz konusu tedbirler, AİHS'nin 11. maddesinin 2. paragrafı uyarınca kamu düzeninin korunmasında gerekli tedbirler değildir.”

Biçici v. Türkiye, 30357/ 05, 27.05.2010 kararında: “AİHM bu bağlamda göstericilerin şiddet eylemlerinde bulunmadıkları durumlarda, AİHS'nin 11. Maddesince koruma altına alınan toplanma özgürlüğünün esası korunmuşsa, kamu makamlarının barışçı toplantılara belirli derecede hoşgörü göstermelerinin önemli olduğuna ilişkin önceki kararlarını hatırlatmaktadır.”

Öllinger-Avusturya 2006 kararında: Toplanma Özgürlüğü, özel ya da kamusal bir mekanda gerçekleştirilen toplantılar, hareketsiz ya da yürüyüş şeklinde gerçekleştirilen hareketli gösterileri kapsar. Devletler barışçıl toplanma hakkını sadece korumakla değil, ama ayrıca BU HAKKIN KULLANILMASINA MAKUL OLMAYAN KISITLAMALAR GETİRMEKTEN KAÇINMAKLA YÜKÜMLÜDÜRLER”

Ezelin-Fransa 1991 kararında: “KAMUYA AÇIK BİR YERİN İŞGAL EDİLMESİ, TOPLANMANIN MUTLAKA DAĞITILMASINI GEREKTİRMEZ” gerekçelerine yer vermiştir.

Görülebileceği üzere AİHM, hakkın özüne sınırlama getiren, ya da özün kullanılmasına dönük engel oluşturan müdahaleleri hukuka aykırı bulmaktadır. “Güzergah” dayatması, tam da ifade edilen hoşgörüsüzlüğe, hakkın (barışçıl olduğu sürece) kullanılmasına dönük bir KISITLAMAYA delalet etmektedir. AİHM, bu kısıtlamaları hukuksuz bulmaktadır.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi açıkça, Toplanma ve Gösteri Hakkının bir izne tabi olmayacağını, bildirim yapılmasının, toplantı yapma önünde gizli bir engel haline getirilemeyeceğini, gösterinin, günlük yaşamın akışına belirli bir ölçüde bozacak bir karışıklığa ve hasmane tepkilere yol açabileceğini, ancak, durumun kurallara aykırı olmasının tek başına, toplanma özgürlüğüne müdahaleyi haklı çıkarmayacağını söylemektedir.

Oysa 2911 Sayılı Yasanın yazınızda alıntılanan maddeleri, kanuna aykırılık halleri olarak düzenlemektedir.

Son yıllarda, ceza mahkemeleri de aynı gerekçelerle “demokratik hakkın kullanımı”, “bu hakkın Anayasa ve AİHM kararları ışığında izne tabi olmaması”, “devletin bu hakkın kullanımına katlanması gerektiği” gibi gerekçelerle beraat kararları vermekte, Cumhuriyet Savcıları aynı gerekçelerle “kovuşturmaya yer olmadığına kararı vermektedir.” Dolayısıyla Yargılama makamları artık, İHAS ve BM sözleşmelerini, Anayasa'nın 34. Maddesini referans almakta, eylemin “akşam

vakti”, “parkta”, “yolda” YANİ VALİLİKÇE BELİRLENEN GÜZERGAHTA yapıp yapılmadığını değil, BARIŞÇIL OLUP OLMADIĞI ölçütünü esas tutmaktadırlar.

Bu nedenlerle, üst normlar ve Anayasa 90 karşısında hükümsüz sayılması gereken ölü kanun maddesi 2911 Sayılı Yasanın 6. Maddesine göre “güzergah belirleme” yetkisinin, barışçıl gösterinin istenilen yerde yapılabilmesine dönük hakkın özüne müdahale muhtevasında gördüğümüzden, insan haklarıyla bağdaşmayacak bir düzenleme olduğunu düşünüyor; barışçıl gösteri/yürüyüşün daha ağır basan bir hakkı ihlal etmediği sürece, günlük yaşamı belirli oranda sekteye uğratabilecek biçimde -ki gösterinin “ses duyurma” koşulu ancak böyle vücut bulabilir- istenilen yerde yapılmasına bir engel teşkil edecek “güzergah” sınırlamasına hukuken karşı çıktığımızı bilgilerinize sunuyoruz.

Saygılarımızla,

Dersim GÜL
Genel Sekreter

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI'NA YABANCILARIN ÇALIŞMA İZİNLERİNDE YAPILAN YANLIŞ UYGULAMAYA İLİŞKİN YAZI GÖNDERİLDİ

4 Şubat 2019

T.C.
AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Uluslararası İşgücü Genel Müdürlüğü'ne
ANKARA

6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu'nun, 34 ve devamı maddelerinde, yabancı mühendis ve mimarların çalıştırılmasına ilişkin hususlar düzenlenmiştir. Bu bağlamda;

“Madde 34- (Değişik: 28/7/2016-6735/27 md.) Yabancı müteahhit veya yabancı kuruluşlar, Türkiye’de Devlet daireleri ile resmî ve özel kuruluş ve şahıslara karşı resen veya yerli kuruluşlarla birlikte taahhüt ettikleri mühendislik veya mimarlıkla ilgili işlerde, yalnız bu işe münhasır kalmak kaydıyla, Odalar Birliğinin görüşü alınarak, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca verilen çalışma izni ile yabancı mühendis ve mimar çalıştırabilirler. Bu madde uyarınca verilecek Odalar Birliği görüşünde, diplomalarını yurt dışındaki yükseköğretim kurumlarından almış yabancı meslek mensuplarının, 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu uyarınca diploma denkliğinin tespitinin yapılması şartı aranmaz.

Madde 35- (Değişik: 28/7/2016-6735/27 md.) 34 üncü madde kapsamına girmeyen işlerde yabancı mühendisler ve yabancı mimarlar, Odalar Birliğinin görüşü alınarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca verilen çalışma izni ile çalıştırılabilir biçiminde düzenlenmiştir.”

Söz konusu maddeler 6735 sayılı Uluslararası İş Gücü Kanunu'nun 27. maddesi ile yukarıda alıntılanan biçimde düzenlenerek 6235 sayılı Kanuna işlenmiştir.

Maddelerin düzenleniş biçiminde de açıkça görüldüğü üzere, çalışma izni verilmesi kapsamında Birliğimizin görüşünün alınması zorunlu bir unsurdur. Zira her iki maddede de “Odalar Birliğinin görüşü alınarak” denerek bu husus özellikle ortaya konmuştur.

Kaldı ki, kanuni bir zorunluluk olmasının yanı sıra, mühendislik ve mimarlık mesleğine ilişkin ülkemizdeki tek kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşu olan Birliğimizin, yabancı meslek mensuplarının ülkemizde meslek ifa etmelerine imkan tanıyan çalışma izni verilmesi aşamasında görüşünün alınması bilimsel ve teknik açıdan da bir gerekliliktir. Bununla birlikte Avrupa ülkelerinin pek çoğunda olduğu üzere yalnız görüş almakla sınırlı olmayıp, yabancı meslek mensuplarına çalışma izni tanınması aşamasında meslek Birliğinin de doğrudan dahil olduğu bir süreç yürütülmesinin gerekliliğini de vurgulamak gerekir.

Buna karşın, Birliğimizden görüş alınmadan çalışma izni verildiği ve bunun sehven yapıldığı tarafınızdan ifade edildiği halde, görüş alınmadan izin verilmeye devam edilmiştir.

Tüm bunlardan hareketle, kanun hükümlerinin açıklığı karşısında, çalışma izni verilmesi aşamasında Birliğimizin görüşünün alınmasının bir zorunluluk olduğunun, Müdürlüğünüzce görüş alınmaması halinin de kanuna aykırılık teşkil edeceği hususunun hatırlatılması ve evleviyetle göz önünde bulundurulması gerektiği inancındayız.

Bilgilerinize gereği için arz ederiz.

Saygılarımızla,

Dersim GÜL
Genel Sekreter

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI'NA YABANCILARIN ÇALIŞMA İZİNLERİNDE YAPILAN YANLIŞ UYGULAMAYA İLİŞKİN 2. YAZI GÖNDERİLDİ

18 Mart 2019

T.C.
AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Uluslararası İşgücü Genel Müdürlüğü'ne
ANKARA

İlgi: a) 04.02.2019 tarih 205 sayılı yazımız
b) 01.03.2019 tarih 14836613-556.08[106.08]-E.475033
sayılı yazınız

İlgi (a)'da kayıtlı yazımızla çalışma izni verilmesi aşamasında Birliğimizin görüşünün alınmasının bir zorunluluk olduğu, Müdürlüğünüzce görüş alınmaması halinin de kanuna aykırılık teşkil edeceği hususu ifade edilmişti.

İlgi (b)'de kayıtlı yazınızla proje bazlı ve geçici süreli işlerde yabancı mühendis ve mimar çalıştırılmasını düzenleyen 6735 sayılı Yasanın 20. maddesinde Birliğimizden görüş alınması hususunun yer almadığı; 6235 sayılı Yasanın 34 ve 35 inci maddeleri kapsamındaki yabancı mühendis ve mimarlara ilişkin çalışma izni başvurularının ise Birliğimizin görüşü alınarak sonlandırıldığı ifade edilmiştir.

Önceki yazımızda da ifade edildiği üzere yabancı mühendis ve mimarların çalıştırılmasına ilişkin hususlar 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu'nun 34, 35 ve devamı maddelerinde düzenlenmiştir.

Bu bağlamda 6235 sayılı Yasanın 34. maddesinde; yabancı müteahhit ve yabancı kuruluşların, Türkiye'de taahhüt ettikleri mühendislik veya mimarlıkla ilgili işlerde, yalnız bu işe münhasır kalmak kaydıyla çalıştıracakları yabancı mühendis ve mimarlara; 35. maddesinde ise 34

üncü madde kapsamına girmeyen işlerde çalışacak yabancı mühendis ve mimarlara ilişkin düzenleme öngörülmüştür. Söz konusu maddeler;

“Madde 34- (Değişik: 28/7/2016-6735/27 md.) Yabancı müteahhit veya yabancı kuruluşlar, Türkiye’de Devlet daireleri ile resmî ve özel kuruluş ve şahıslara karşı resen veya yerli kuruluşlarla birlikte taahhüt ettikleri mühendislik veya mimarlıkla ilgili işlerde, yalnız bu işe münhasır kalmak kaydıyla, Odalar Birliğinin görüşü alınarak, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca verilen çalışma izni ile yabancı mühendis ve mimar çalıştırabilirler. Bu madde uyarınca verilecek Odalar Birliği görüşünde, diplomalarını yurt dışındaki yükseköğretim kurumlarından almış yabancı meslek mensuplarının, 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu uyarınca diploma denkliğinin tespitinin yapılması şartı aranmaz.

Madde 35- (Değişik: 28/7/2016-6735/27 md.) 34 üncü madde kapsamına girmeyen işlerde yabancı mühendisler ve yabancı mimarlar, Odalar Birliğinin görüşü alınarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca verilen çalışma izni ile çalıştırılabilir.” biçiminde düzenlenmiştir.

Görüldüğü üzere; yabancıların yalnız o işe münhasır kalmak kaydıyla yani proje bazlı çalıştıracakları yabancı mühendis ve mimarlara ilişkin 34. maddede de; 34. madde dışında kalan işlerde çalışacak yabancı mühendis ve mimarlara ilişkin 35. maddede de ‘Odalar Birliğinin görüşünün alınacağı’ açıkça kural altına alınmıştır.

Dolayısıyla 34. maddede somut olarak belirtilen yabancılarla ait proje bazlı işlerde de 34. madde dışında kalan işlerde de, yani netice itibariyle yabancı mühendis ve mimarların çalışacağı bütün işlerde çalışma izni verilmesi aşamasında Birliğimizin görüşünün alınması bir zorunluluktur.

Kaldı ki, söz konusu 34. ve 35 maddeler 6735 sayılı Uluslararası İş Gücü Kanunu’nun 27. maddesi ile yukarıda alıntılanan biçimde düzenlenerek 6235 sayılı Kanuna işlenmiştir. Dolayısıyla yazınızda ifade edildiği üzere çalışma izni verilmesi aşamasında Birliğimizin görüşünün alınması 6735 sayılı Yasanın özüne aykırı olsa idi sanıyoruz ki aynı yasa ile bu şekilde düzenlenmezdi.

Bununla birlikte, 6735 sayılı Yasanın 20. maddesinde de -proje bazlı ve geçici süreli işlerde yabancı mühendis ve mimar çalıştırılması değil- yabancı mühendis ve mimarların alacakları çalışma izninin kapsamı düzenlenmiş olup, söz konusu iznin ‘proje bazlı ve geçici süreli’ olarak düzenleneceği ifade edilmiştir. Dolayısıyla söz konusu madde verilecek çalışma izninin kapsamına; 6235 sayılı Yasanın 34 ve 35. maddeleri ise çalışma izni verilmesinde izlenecek usule ilişkindir. Bu kapsamda, 34 ve

35. maddelerin 6735 sayılı Yasa ile yeniden düzenlendiği de göz önünde bulundurulduğunda birbiri ile çelişen düzenlemeler değil; birbirini tamamlayan düzenlemeler olduğu görülmektedir.

6735 sayılı Yasanın 20. maddesinde de Birliğin görüşünün alınıp alınmayacağına ilişkin bir ifadeye yer verilmemiş olup; 6235 sayılı Yasanın 34 ve 35. maddelerinde bu husus açıkça belirlenmiştir.

Mühendislik ve mimarlık mesleğine ilişkin ülkemizdeki tek kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşu olan Birliğimizin, yabancı meslek mensuplarının ülkemizde meslek ifa etmelerine imkan tanıyan çalışma izni verilmesi aşamasında görüşünün alınması bilimsel ve teknik açıdan da bir gerekliliktir. Bununla birlikte Avrupa ülkelerinin pek çoğunda olduğu üzere yalnız görüş almakla sınırlı olmayıp, yabancı meslek mensuplarına çalışma izni tanınması aşamasında meslek Birliğinin de doğrudan dahil olduğu bir süreç yürütülmesinin gerekliliğini de vurgulamak gerekir.

Yukarıda da açıkladığımız üzere, kanun hükümlerinin açıklığı karşısında, çalışma izni verilmesi aşamasında Birliğimizin görüşünün alınmasının bir zorunluluk olduğunun, Müdürlüğünüzce görüş alınmaması halinin de kanuna aykırılık teşkil edeceği hususlarını bir kez daha hatırlatır ve tarafınızca verilecek çalışma izinlerinde özellikle göz önünde bulundurulması gerektiğini ifade etmek isteriz.

Bilgilerinize gereği için arz ederiz.

Saygılarımızla,

Dersim GÜL
Genel Sekreter

BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU'NA "MÜHENDİSLİK EĞİTİMİ TAMAMLAMA SATIŞI" YAPAN WEB SAYFASI HAKKINDA YAZI GÖNDERİLDİ

26 Nisan 2019

BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU ANKARA

Birliğimizce <https://resmisertifikalar.org/urun/muhendislik-egitim-tamamlama/> ve <https://meslekiyetkilendirme.com/sertifikali-egitim/muhendislik-egitim-tamamlama/> alan adlı sitelerde "Mühendislik eğitim tamamlama imkanı ile mühendis ünvanı alabilirsiniz" duyurusu ile 17,750.00 TL karşılığında "Mühendislik Eğitim Tamamlama" satışı yapıldığı öğrenilmiştir.

Mühendislik ve mimarlık unvanının kazanılması 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanunda düzenlenmiş olup, lisans eğitimi gerektirmektedir. Bununla birlikte teknik eğitim fakültesi mezunu teknik öğretmenlerin mühendis ünvanı kazanabilmesine ilişkin hususlara da 3795 sayılı Bazı Lise, Okul Ve Fakülte Mezunlarına Unvan Verilmesi Hakkında Kanun'da yer verilmiştir. Yasanın 3. maddesinde; "Teknik öğretmen unvanını kazananlar için Yükseköğretim Kurulunca belirlenen mühendislik fakültelerince düzenlenecek iki yarıyıl süreli mühendislik eğitimi tamamlama programını en fazla dört yarıyıl içinde bitirenlere dallarında "mühendis", Ünvanı verilir." düzenlemesi yer almaktadır.

Bu bakımdan yukarıda da ifade edilen yasal düzenlemeler uyarınca Görüldüğü üzere teknik öğretmenlerin mühendis ünvanı kazanabilmesi için yükseköğretim kurulunca belirlenen mühendislik fakültelerince düzenlenecek tamamlama programını bitirmeleri gerekmektedir. Dolayısıyla internette satılan online eğitim programı ile kişilerin mühendislik ünvanı kazanması ve mesleki faaliyette bulunması mümkün değildir.

Buna karşın yukarıda url'leri verilen ilanlarla teknik öğretmenlere mühendis ünvanı kazandıracığı ifade edilerek 17,750.00 TL karşılığında "Mühendislik Eğitim Tamamlama" satışı yapılmaktadır. Bu bakımdan söz konusu ilanlarla açıkça kanuna aykırı olarak suç işlenmekte, gerçeğe

aykırı vaatte bulunularak satış yapılmaktadır. Birliğimizce de söz konusu web sitesi sorumluları hakkında suç duyurusunda bulunulmuştur.

Bununla birlikte söz konusu sitelere erişim halen devam ettiğiinden, kamu güvenine yönelik işlenen suç da devam etmektedir. Bu sebeple, kamu düzenini zedeleyen ve suç oluşturan “Mühendislik Eğitim Tamamlama” satışı yapılan sitelere erişimin engellenmesi ve sorumluların cezalandırılması konularında gereğinin yapılması hususunu bilgilerinize sunarız.

Saygılarımızla,

Dersim GÜL
Genel Sekreter

YÜKSEKÖĞRETİM KURULU'NA "MÜHENDİSLİK EĞİTİMİ TAMAMLAMA SATIŞI" YAPAN resmisertifikalar.org VE meslekiyetkilendirme.com SAYFALARI HAKKINDA YAZI GÖNDERİLDİ

26 Nisan 2019

YÜKSEKÖĞRETİM KURULU BAŞKANLIĞI ANKARA

Birliğimizce <https://resmisertifikalar.org/urun/muhendislik-egitim-tamamlama/> ve <https://meslekiyetkilendirme.com/sertifikali-egitim/muhendislik-egitim-tamamlama/> alan adlı sitelerde “Mühendislik eğitim tamamlama imkanı ile mühendis ünvanı alabilirsiniz” duyurusu ile 17,750.00 TL karşılığında “Mühendislik Eğitim Tamamlama” satışı yapıldığı öğrenilmiştir.

Bilindiği üzere, mühendislik ve mimarlık unvanının kazanılması 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanunda düzenlenmiş olup, lisans eğitimi gerektirmektedir. Bununla birlikte teknik eğitim fakültesi mezunu teknik öğretmenlerin mühendis unvanı kazanabilmesine ilişkin hususlara da 3795 sayılı Bazı Lise, Okul Ve Fakülte Mezunlarına Unvan Verilmesi Hakkında Kanun’da yer verilmiştir. Yasanın 3. maddesinde; “Teknik öğretmen unvanını kazananlar için Yükseköğretim Kurulunca belirlenen mühendislik fakültelerince düzenlenecek iki yarıyl süreli mühendislik eğitimi tamamlama programını en fazla dört yarıyl içinde bitirenlere dallarında “mühendis”, Unvanı verilir.” düzenlemesi yer almaktadır.

Oysa yukarıda url’leri verilen ilanlarla teknik öğretmenlere mühendis unvanı kazandıracığı ifade edilerek 17,750.00 TL karşılığında “Mühendislik Eğitim Tamamlama” satışı yapılmaktadır.

Bu bakımdan söz konusu ilanlarla suç işlenmektedir. Birliğimizce de söz konusu web sitesi sorumluları hakkında suç duyurusunda bulunulmuştur.

Bilgilerinize sunarız.
Saygılarımızla

Dersim GÜL
Genel Sekreter

BİLİRKİŞİLERİN UYACAĞI REHBER İLKELERE İLİŞKİN TMMOB GÖRÜŞÜ

28 Mayıs 2019

ADALET BAKANLIĞI HUKUK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ BİLİRKİŞİLİK DAİRE BAŞKANLIĞI'NA

İLGİ: Daire Başkanlığı'nızın 25.04.2019 tarih 87844950-650.01.3.2019-E.29/12597 sayılı yazısı.

Birliğimize bağlı tüm Odalara gönderilen ilgi yazıda Bilirkişilik Daire Başkanlığı'nızın görevleri arasında sayılan Odalarımızın uzmanlık alanına giren konulara ilişkin olarak bilirkişilerin, bilirkişilik faaliyetini yürütürken uyacağı rehber ilkelerin neler olması gerektiği; uzmanlık alanına göre bilirkişilerin hazırlayacağı raporların hangi standartları taşıması gerektiği; uzmanlıklarından ve bilimsel tecrübelerinden faydalanılmak üzere bilirkişilik temel eğitiminden ve listeye kaydolmaktan muaf tutulacaklara ilişkin usul ve esasların nasıl olması gerektiği ve kapsamı; bilirkişilerin denetim ve performanslarının usul ve esaslarının belirlenmesinde dikkate alınacak kriterler ile bilirkişilerin uzmanlık alanlarına göre bakabileceği dosya sayısının belirlenmesi konularında bağlı Odalarımızdan görüş istenmektedir.

6235 sayılı yasa ile kurulan Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı meslek disiplinlerinin üst kuruluşudur. Bundan önceki süreçlerde Bilirkişilik alanı ile Daire Başkanlığınız ile yürütülen çalışmalar, yapılan değerlendirmeler bu bağlamda gerçekleştirilmiştir.

İlgi yazıda görüş istenen konular gerek Daire Başkanlığınız tarafından düzenlenen Çalıştayda gerekse Birliğimiz tarafından düzenlenen TMMOB III. Bilirkişilik Çalıştayında kapsamlı olarak tartışılmış olup atölye raporlarımız yazımız ekinde iletilmektedir.

İlgi yazı ile bağlı 24 Odamızdan bilgi istenen konulara ilişkin Odalarımızın ortak görüşü aşağıda bilgilerinize sunulmuştur.

A. Temel ve alt uzmanlık alanlarına göre bilirkişilerin uyacağı rehber ilkeler:

Bilirkişi, uyuşmazlık konusundaki olgu sorununu irdelerken mesleki birikimini, etik ilkelerini, bağımsızlığını, objektifliğini, yeterliliğini olgu sorununa yaklaşımında ve çözümünde gösterir. Bu nedenle meslek, kişinin bilirkişi olarak görevlendirmesini sağlayan temel unsur olmakla birlikte mesleki yeterlilik ve etik ilkeler de bilirkişilik hizmetinde olmazsa olmaz koşullarından birkaçıdır.

Bilirkişiler, uzmanlık alanı gereği bilgisine başvurulduğunun bilincinde olarak bir kamusal hizmet sunduğunu bilmeli ve bilirkişiliği bir meslek olarak görmemelidir. İstenen bilgi ve belgeleri bilim ve tekniğin gereklerine, dürüstlük karinesine ve mesleki etik kurallara uygun olarak hazırlamalıdır.

Bilirkişi, uyuşmazlığın çözümünde hâkimin yardımcısıdır. Bu nedenle, bilirkişinin her şeyden önce bağımsız ve tarafsız olması temel koşuldur.

Daire Başkanlığınızın Bilirkişilik Temel Eğitimi için hazırlamış olduğu dokümanlarda yer alan, sicile ve listeye kaydolan bilirkişiler ile liste dışından görevlendirilen bilirkişiler için öngörülen;

- Dürüstlük ve tarafsızlık,
- Bağımsızlık,
- Etik ilkelerin kapsamı ve etik ilkelere bağlılık,
- Yetkinlik ve mesleki özen,
- Saygınlık ve güven,
- Görevi kabul yükümlülüğü,
- Menfaat elde etme yasağı,
- Gizliliği Korumak/ Sır saklama yükümlülüğü,
- Bildirim yükümlülüğü,
- Reklam yasağı,

İlkeleri evrensel ilkeler olup bilirkişilerce uyulması zorunlu ilkelerdir. Bunun yanı sıra Bilirkişi;

- Hukuki konulara girmemek,
- Uzmanlık alanı dışına çıkmamak,
- Keşifte tarafların bulunma zorunluluğuna uymak,
- Doğruyu beyan etmek,

- Bilen olmak,
- Konunun uzmanı olmak,
- Objektif olmak,
- Saydam olmak,
- Hesap verebilir olmak,
- Kamu yararını gözetmek,
- Duygularla görevin gereklerini birbirine karıştırmamak zorundadır.

Tüm bu ilkelere uyulmasının temini amacıyla Bilirkişi olarak hizmet verecek kişiler “Bilirkişilerin Etik taahhütnamesi” metnini imzalamalıdır.

Bilirkişilerin rehber ilkelere göre hareket edebilmesi için öncelikle mevcut kurumsal yapıları dikkate alan yeni düzenlemeler yapılması gerekir. Özel Hukuk Tüzel kişiliğinde çalışan bir bilirkişi, firma çalışanı olduğundan bağımsız davranamaz. Diğer taraftan, kamuda çalışan bir memur veya sözleşmeli personel de, kendi kurumunun yer aldığı bir uyumsuzlukta tarafsız davranamaz. Bu nedenle, tarafları özel olan bir dosyada, devlet memuru bilirkişi; en az bir tarafı kamu olan dosyada, özel sektörden bir bilirkişi seçilmelidir.

B. Bilirkişilerin hazırlayacağı raporların standartları:

Her dosyanın konusu kendi içinde özeldir. Dolayısıyla hazırlanacak Bilirkişi raporunun içeriği ve teknik ayrıntıları farklıdır. Bu bağlamda bilirkişilik raporlarının içerik açısından standarda bağlanması olası değildir. Ancak sunuş biçimi açısından bir bilirkişi raporunda;

- Kapak sayfası,
- İçindekiler,
- Hangi Mahkemeye / hangi kişi veya kuruma verildiği,
- Mahkeme ise dava dosya numarası,
- Tarafların ad ve soyadları,
- Bilirkişinin çözümü ve görevlendirildiği hususlar,
- İnceleme konusu yapılan deliller,
- Davacının iddiası,
- Davalının savunması,
- Tarafların sundukları inceleme konusu delilleri

- İnceleme yöntemi
- İnceleme konusu yapılan maddi olgular, (vakalar)
- Maddi unsurları belgeleyen ve sonuçların açıklanmasına yardımcı olan şema, kroki, fotoğraf, tablo vs.
- Analiz,
- Gerekçeli sonuç, (yani raporda bilirkişinin hangi sonuca ulaştığı)
- Raporu düzenleyen bilirkişilerin birden fazla ise ve sonuçta görüş birliğine varamamışlarsa, anlaşamamanın nedenleri, (muhalefet şerhi)
- Düzenlendiği gün,
- Bilirkişilerin ad soyadları ve uzmanlık dalları,
- Bilirkişi veya bilirkişilerin imzaları,
- Kaynakça,
- Ekler,

mutlaka yer almalıdır.

C. Bilirkişilik temel eğitiminden ve listeye kaydolmaktan muaf tutulacaklara ilişkin usul ve esaslar:

Hiç kuşkusuz her meslek alanında olduğu gibi mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı meslek disiplinlerinde de çok spesifik bir alanda mesleki faaliyette bulunan ve çok az sayıda olan meslektaşlarımız bulunmaktadır. Bu üyelerimizden bilirkişilik hizmeti alınmak istenmesi durumunda, bilirkişilik temel eğitimini tamamlama ya da bilirkişilik listesine kayıt olma şartı aranmaması gerektiği kanaatindeyiz. Ancak çok istisnai bir durum olan bu tür özel durumlara ilişkin olarak usul ve esasları belirlemekten ziyade vaka/dosya bazlı değerlendirme yapılması gerekmektedir. Bu bağlamda söz konusu dosyalara ilişkin görevlendirmelerde mutlaka meslek odasına kayıt şartı aranmalı ve Birliğimizden görüş alınmalıdır.

D. Bilirkişilerin denetim ve performanslarının usul ve esasları:

Bilirkişilerin değerlendirilmesinde tek veri hazırladığı rapordur. Bu raporun bilirkişinin uzmanlık alanına ilişkin özel veya teknik bir rapor olduğu kabulü ile bilirkişilik bölge kurullarının rapor içeriği konusunda bir değerlendirme yapması mümkün görünmemektedir.

O halde değerlendirme şekil üzerinden olacaktır. Performans değerlendirilmesinde Bilirkişinin;

- Dosyayı süresinde teslim alması,
- Bilirkişi raporunun şekil şartlarına uygunluğu,
- Süresinde teslim etmesi,
- Görüşüne başvuru konularında sorulan soruları açık ve anlaşılır bir biçimde yanıtlaması,
- Bilirkişilik raporunun hükme esas alınması,
- Ek rapora veya yeni bir rapora ihtiyaç duyulmaması,
- Ek rapora veya yeni bir bilirkişi raporuna başvurulması halinde raporu hazırlayan bilirkişinin etkisi,

gibi hususlar değerlendirilebilir. Bu değerlendirmeler öncelikli olarak görevlendirmeyi yapan merci tarafından yapılmalı, ihtiyaç duyulması halinde meslek örgütümüzden destek alınmalıdır.

Raporun teknik içeriğinin etik açıdan değerlendirilebilmesi içinse bilirkişinin bağlı olduğu meslek odasının görüşüne sunulması zorunludur. Bilirkişilerin performanslarını ve hazırladıkları raporların kalitesini olumsuz yönde etkileyen en önemli faktör kendi uzmanlık ve deneyimleri dışında kalan dosyalarda da rapor hazırlama çabaları ve bilirkişiliği bir meslek ve kazanç kapısı olarak görmeleridir. Meslek odaları tarafından denetimin sağlanması ile bilirkişilerin hem uzmanlık konuları denetim altına alınmış, hem de bir bilirkişinin hazırlayabileceği dosya sayısı belirli bir seviyede tutularak bilirkişilerin performans ve rapor kaliteleri bir standarda bağlanmış olacaktır.

Bilirkişilik Yönetmeliği'nin "Başvuru Dilekçesine Eklenecek Belgeler" başlıklı 40. maddesinin 1. Fıkrasının (ç) bendinde "mesleğini icra edebilmek için herhangi bir meslek kuruluşuna kayıtlı olmak zorunda olanlar için, meslek kuruluşuna, üye olduğuna dair son altı ay içinde alınmış oda faaliyet belgesi veya oda kayıt belgesi"; (e) bendinde ise "Görev belgesi veya mesleki faaliyetten veya sanat icrasından geçici ya da sürekli olarak yasaklı olmadığına dair kayıtlı olduğu meslek kuruluşu veya çalıştığı kurum ya da kuruluştan alacağı belge" istenmekte ve bilirkişilik süresinin devam ettiği 3 yıl boyunca da bahse konu belgelerin geçerliliği devam etmektedir. Bu süre zarfında mesleki faaliyetlerini yerine getirenlerin sicil durumlarında meydana gelebilecek değişikliklerden haberdar olmak Bakanlığınız açısından mümkün olmayacaktır. Bu nedenle bilirkişilik hizmeti veren mühendis, mimar ve şehir plancılarından her yıl mesleki kısıtlılıklarının olmadığına veya

herhangi bir disiplin cezaları bulunmadığına dair Oda sicil durum belgesi istenmelidir.

E. Temel ve alt uzmanlık alanlarına göre bilirkişilerin bakabileceği dosya sayısı:

Bilirkişi raporları, sunuş biçimi açısından aynı standart başlıklara sahip olsa da, verildikleri mahkemelere, temel ve alt uzmanlık alanlarına, konularına ve dosyaların içeriğine göre değişiklik gösterir. Raporların yazılma süresi, yazım şekli, sayfa sayısı ve zorluk dereceleri temel ve alt uzmanlık alanlarına göre bir birinden farklıdır. Bu sebeple, her olayın kendi içerisinde barındırdığı özgünlükler, dava/dosya içeriği ve kişilerin uzmanlık durumları dikkate alındığında, bir bilirkişinin belli bir sürede yazabileceği rapor sayısını belirlemek mümkün değildir.

Bununla birlikte belli bilirkişilere yoğun dosya tevzi edilmesi karşısında eğitimlere katılarak bilirkişilik sertifikası almış ve yönetmelik şartlarını sağlamış olmasına rağmen hiç dosya alamayan üyelerimizin çokluğu ve bu bağlamdaki şikâyetleri de önemle üzerinde durulması gereken konuların başında gelmektedir.

Başkanlığınızca hazırlanacak olan taslak Birliğimize iletildiğinde ayrıntılı görüş ve önerilerimiz tarafınıza iletilecektir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederiz.

Saygılarımızla,

Dersim GÜL
Genel Sekreter

YÜKSEKÖĞRETİM KURULU'NA "MÜHENDİSLİK EĞİTİMİ TAMAMLAMA SATIŞI" YAPAN resmisertifikalar.org VE meslekiyetkilendirme.com SAYFALARI HAKKINDA 2. YAZI GÖNDERİLDİ

18 Haziran 2019

YÜKSEKÖĞRETİM KURULU BAŞKANLIĞI ANKARA

İlgi: a) 26.04.2019 tarih ve 667 sayılı yazımız.

b) 14.05.2019 tarih ve 97354392-641.04-E.36079 sayılı yazınız.

İlgi (a) da kayıtlı yazımızda belirtilen; <https://resmisertifikalar.org/urun/muhendislik-egitim-tamamlama/> ve <https://meslekiyetkilendirme.com/sertifikali-egitim/muhendislik-egitim-tamamlama/> alan adlı sitelerde, “Mühendislik eğitim tamamlama imkanı ile mühendis ünvanı alabilirsiniz” duyurusu ile 17,750.00 TL karşılığında “Mühendislik Eğitim Tamamlama” satışı yapıldığının öğrenilmesi üzerinde Birliğimizce yapılan suç duyurusu neticesinde Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı Bilişim Suçları Soruşturma Bürosunca 2019/70415 Soruşturma Numarası ile soruşturma başlatılmıştır.

Söz konusu suç duyurusunda; mühendislik ve mimarlık unvanının kazanılmasının 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanunda düzenlenmiş olup, lisans eğitimi sonucu edilen bir unvan olduğu, teknik eğitim fakültesi mezunu teknik öğretmenlerin mühendis unvanı kazanabilmesine ilişkin hususlara da 3795 sayılı Bazı Lise, Okul Ve Fakülte Mezunlarına Unvan Verilmesi Hakkında Kanun’da yer verildiği ve Yasanın 3. maddesinde; “Teknik öğretmen unvanını kazananlar için Yükseköğretim Kurulunca belirlenen mühendislik fakültelerince düzenlenecek iki yarıyıl süreli mühendislik eğitimi tamamlama programını en fazla dört yarıyıl içinde bitirenlere dallarında “mühendis”, Unvanı verilir.” düzenlemesinin yer aldığı, dolayısıyla teknik öğretmenlerin mühendis unvanı kazanabilmesi için yükseköğretim kurulunca belirlenen mühendislik fakültelerince düzenlenecek

tamamlama programını bitirmeleri gerektiği, internette satılan online eğitim programı ile kişilerin mühendislik unvanı kazanması ve mesleki faaliyette bulunmasının mümkün olmadığından bahisle sorumluların, kişileri aldatarak menfaat elde etmeleri dolayısıyla 5237 sayılı Kanunun 157. Maddesi; suçun bilişim sistemleri yoluyla işlenmesi dolayısıyla 158. Maddesinde düzenlenen nitelikli hali; 3458 sayılı Yasa uyarınca mühendislik ve mimarlık unvanı kazanılabilmesi için gerekli olan lisans eğitimi 2547 sayılı Kanunun uyarınca yüksek öğretim kurumlarınca, 3795 sayılı Yasa uyarınca teknik öğretmenlerin mühendis unvanı kazanabilmesi için alınması gereken tamamlama programı ise Yükseköğretim Kurulunca belirlenen mühendislik fakültelerince verildiğinden bir kamu görevinin kanunlara aykırı olarak üstlenilmesi dolayısıyla 262. Maddesi kapsamında cezalandırılmaları talep edilmiştir.

Bilgilerinize sunarız.

Saygılarımızla,

Dersim GÜL
Genel Sekreter

TMMOB ADALET BAKANLIĞI BİLİRKİŞİLİK DAİRESİNE GÖRÜŞ GÖNDERDİ

25 Haziran 2019

T.C. ADALET BAKANLIĞI
Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü'ne
Bilirkişilik Dairesi Başkanlığı'na
ANKARA

İlgi: T.C.Samsun Bilirkişilik Bölge Kurulu'nun 2019/172 sayılı yazısı.

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası tarafından Birliğimize iletilen Samsun Bilirkişilik Bölge Kurulunun 2019/172 sayılı kararı ile, Odaya üyeliği bulunmayan meslek mensuplarınının 6235 sayılı Yasa ve 3458 sayılı Yasa gereği mesleki faaliyet icra etmesi mümkün olmadığından bilirkişi listelerinden silinmesine yönelik TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası, TMMOB Orman Mühendisleri Odası ve TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odasınca yapılan başvuruların reddine karar verilmiştir.

Söz konusu kararda Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü Bilirkişilik Dairesi Başkanlığınının 24/04/2019 tarih ve E.243/12536 sayılı yazısından bahisle ret kararı verildiği ifade edilmektedir. Gerek Daire Başkanlığı görüşü gerekse de bu görüşe dayalı alınan Bölge Kurulu kararı, Kanunlara açıkça aykırılık taşımakta olup, kararlardan ivedilikle dönülmesi gerekmektedir.

6754 sayılı Bilirkişilik Kanunu'nun 'Bilirkişiliğe kabul şartları' başlıklı 10. maddesinin birinci fıkrasınının (g) bendinde; "Meslek mensubu olarak görev yapabilmek için mevzuat tarafından aranan şartları haiz olmak ve mesleğini yapabilmek için gerekli olan uzmanlık alanını gösteren diploma, mesleki yeterlilik belgesi, uzmanlık belgesi veya benzeri belgeye sahip olmak" bilirkişiliğe kabul şartları arasında düzenlenmiştir. Aynı düzenlemeye 03/08/2017 tarih 30143 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Bilirkişilik Yönetmeliği'nin 'Bilirkişiliğe başvuru ve kabul şartları' başlıklı 38. maddesinin birinci fıkrasınının (g) bendinde de yer verilmiştir.

Dolayısıyla hem Kanun hem de Yönetmelik bilirkişiliğe kabul şartı olarak "meslek mensubu olarak görev yapabilmek için mevzuat tarafından aranan şartları haiz olmak" koşulunu aramaktadır.

Birliğimize bağlı Odaların iştirak alanı olan mühendislik, mimarlık ve şehir planlama mesleği mensubu olarak görev yapabilmek için aranan şartlara ilişkin başlıca mevzuat, 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun ile 6235 sayılı TMMOB Kanunudur. Bu bakımdan bilirkişiliğe kabul şartları arasında sayılan “meslek mensubu olarak görev yapabilmek için mevzuat tarafından aranan şartların belirlenebilmesi için 3458 sayılı Yasa ile 6235 sayılı Yasaya bakmak gerekmektedir.

3458 sayılı Yasa uyarınca mühendislik ve mimarlık unvanı lisans eğitimi ile kazanılmaktadır. Bununla birlikte, Anayasanın 135. maddesi uyarınca çıkarılan 6235 sayılı Yasa ile Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği kurulmuş; Birliğin yetkileri, mühendislik ve mimarlık mesleğinin icra ediliş şartları ve mesleki faaliyete ilişkin hususlar düzenlenmiştir.

Anayasanın 135. maddesine paralel olarak 6235 sayılı Yasanın 33. maddesinde;

“Madde 33 - Türkiye’de mühendislik ve mimarlık meslekleri mensupları mesleklerinin icrasını iktiza ettiren işlerle meşgul olabilmeleri ve mesleki tedrisat yapabilmeleri için ihdisasına uygun bir odaya kaydolmak ve azalık vasfını muhafaza etmek mecburiyetindedirler.

(Ek: 19/4/1983 - KHK - 66/10 md.) Kamu Kurumu ve Kuruluşları ile İktisadi Devlet Teşekkülleri ve Kamu İktisadi Kuruluşlarında asli ve sürekli olarak çalışan mühendislik ve mimarlık meslekleri mensuplarının meslek ve ihtisaslarıyla ilgili odaya girmeleri isteklerine bağlıdır. Ancak bunlar görevlerinin gereği olan işleri yaparken, mesleki bakımdan, Odaya kayıtlı meslekdaşlarının yetkileriyle haklarına sahip ve onların ödevleriyle yükümlüdürler. Bu konuda Türk Silahlı Kuvvetleri mensupları ile ilgili hükümler saklıdır.”

düzenlemesi öngörülmüş, 38. maddesinde ise buna aykırı davranışların Türkiye’de mesleki faaliyetten men edileceği düzenlenmiştir.

Yukarıda alıntılanan mevzuatta açıkça görüldüğü üzere, Türkiye’de mühendislik ve mimarlık mesleği mensuplarının, serbest mesleki faaliyette bulunabilmeleri için Odaya kaydolmaları zorunluluktur. Meslek mensubu olarak görev yapabilmek için mevzuat tarafından aranan şart Odaya üyeliktir. Bu bakımdan 6754 sayılı Yasa düzenlemesinin açıklığı karşısında, bilirkişiliğe kabul için gereken mevzuata uygunluk şartı olan Oda üyeliğinin aranmaması olanaklı değildir.

Bunlarla birlikte 6754 sayılı Bilirkişilik Kanunu'nun 'Bilirkişiliğe kabul şartları' başlıklı 10. maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde; “ç) Disiplin yönünden meslekten veya memuriyetten çıkarılmamış ya da sanat icrasından veya mesleki faaliyetten geçici ya da sürekli olarak yasaklanmamış olmak.” bilirkişiliğe kabul şartları arasında düzenlenmiştir. Aynı düzenlemeye 03/08/2017 tarih 30143 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Bilirkişilik Yönetmeliği'nin 'Bilirkişiliğe başvuru ve kabul şartları' başlıklı 38. maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde de yer verilmiştir. Bu anlamda, anılan mevzuat uyarınca bilirkişiliğe kabul için mesleğin icrasının yasaklanmamış olması aranmaktadır.

6235 sayılı Yasanın 26. maddesinde;

“Odalara kayıtlı meslek mensuplarından bu kanuna aykırı hareketleri görülenlerle, meslekle alakalı işlerde gerek kasten ve gerekse ihmal göstermek suretiyle zarara sebebiyet veren veya akdettiği mukavalelere riayet etmiyen veyahut meslek şeref ve haysiyetini muhil durumları tesbit olunanlara kayıtlı buldukları oda haysiyet divanınca aşağıda yazılı inzibati cezalar verilir:

a) Yazılı ihtar;

b) (25) liradan (100) liraya kadar para cezası;

c) (100) liradan (1 000) liraya kadar para cezası;

ç) 15 günden 6 aya kadar serbest sanat icrasından men'i;

d) Odadan ihraç”

düzenlemesi öngörülmüştür. Bu bakımdan mesleğin icrasının yasaklanmasına karar verecek ise Oda Onur Kurullarıdır. Yine Odadan ihraç biçiminde tezahür eden meslekten çıkarılma da Oda Onur Kurullarınca verilecek disiplin cezaları arasındadır.

Netice itibarıyla, mühendislik, mimarlık ve şehir planlama mesleği mensupları açısından 'Disiplin yönünden meslekten veya memuriyetten çıkarılma ya da sanat icrasından veya mesleki faaliyetten geçici ya da sürekli olarak yasaklanma' yaptırımını uygulayacak olan Odalardır. Bilirkişiliğe kabul koşulu olarak disiplin yaptırımına tabi olmamak aranıyor iken; Oda üyeliğinin aranmaması Kanunun sistematığı bakımından mümkün olamayacağından, bu yöndeki görüşte isabet bulunmamaktadır.

Yine Bilirkişilik Yönetmeliğinin 40. maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde; bilirkişilik başvurusunda başvuruya eklenecek belgeler arasında “Mesleğini icra edebilmek için herhangi bir meslek kuruluşuna kayıtlı olmak zorunda olanlar için, meslek kuruluşuna üye olduğuna dair son altı ay içinde alınmış oda faaliyet belgesi veya oda kayıt belgesi.”; (e) bendinde ise “Görev belgesi veya mesleki faaliyetten veya sanat icrasından geçici ya da sürekli olarak yasaklı olmadığına dair kayıtlı olduğu meslek kuruluşu veya çalıştığı kurum ya da kuruluştan alacağı belge” sayılmıştır.

Tüm bu hususlar bakımından; mühendis, mimar ve şehir planlama mesleği mensuplarının bilirkişilik faaliyetinde bulunabilmesi için Birliğimize bağlı ilgili meslek Odasına üye olması zorunluluğunun, bilirkişi listelerinin hazırlanması ile görevli Bölge Kurulları ile Bilirkişilik Daire Başkanlığına hatırlatılması ve Samsun Bilirkişilik Bölge Kurulunun 2019/172 sayılı kararı ile kararda ifade edilen Daire Başkanlığı görüşünden bir an evvel dönülmesi için gerekli işlemlerin yapılması, aksi halde Birliğimizde gerekli hukuki girişimlerin başlatılacağı hususlarını bilgilerinize sunarız.

Saygılarımızla,

Dersim GÜL
Genel Sekreter

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI'NA 'YAPI RUHSATLARINDA İMZA HANELERİNİN KALDIRILMASI' UYGULAMASININ DURDURULMASI İÇİN YAZI GÖNDERİLDİ

25 Haziran 2019

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI'NA
ANKARA

02.05.2018 tarihli, 30409 sayılı mükerrer Resmi Gazetede yayımlanan TS 10970 Formlar-Yapı Kullanma İzin Belgesi Standardına ve TS 8737 Yapı Ruhsatı Standardına ilişkin tebliğ ile Yapı Ruhsatlarında değişiklik yapılmış ve yapı sahibinin, yapı müteahhidinin, şantiye şefinin, yapı denetçilerinin ve proje müelliflerinin ıslak imzaları ruhsat formundan kaldırılmıştı. Bunun üzerine Birliğimizce söz konusu düzenlemenin iptali istemiyle dava açılmıştır.

Davanın devamı esnasında; 27.10.2018 tarih ve 30578 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan değişiklik Yönetmeliği ile Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğine Ek-10 Yapı Ruhsatı Formu ve Ek-9 Yapı Kullanım İzin Belgesi eklenmişti. Yönetmelik ekinde yer alan Yapı Ruhsatı Formunda da yapı sahibinin, yapı müteahhidinin, şantiye şefinin, yapı denetçilerinin ve proje müelliflerinin imza hanelerine yer verilmemiş; her iki formun açıklama bölümünden de daha önceki yapı ruhsatı ve yapı kullanma izin belgesi formu açıklamalarında yer alan “İdareler sorumluluk alan mimar ve mühendislerin yaptıkları işlemlere ilişkin bilgileri her ayın ilk haftası içinde ilgili meslek odalarına bildirir.” hükmü çıkarılmıştı. Bu düzenlemenin ardından da Yönetmelik değişikliğinin iptali istemiyle Birliğimizce dava açılmıştır.

Danıştay 6. Dairesince hem Standartların iptaline ilişkin açtığımız davada hem de Yönetmelik değişikliğinin iptali istemiyle açtığımız davada; deprem kuşağında yer alan Ülkemiz açısından sağlıklı bir çevre ile can ve mal güvenliğinin sağlanabilmesinin önemi vurgulanarak, Yapı Ruhsatlarından “yapı sahibinin, yapı müteahhidinin, şantiye şefinin, yapı denetçilerinin ve proje müelliflerinin ıslak imzalarının” kaldırılmasının

hukuka aykırı olduğu ortaya konmuş; “yapılaşmaya ilişkin sürecin can ve mal güvenliği açısından hayati olduğu dikkate alındığında, fenni mesullerin, şantiye şeflerinin ve proje müelliflerinin yapı ruhsatlarında imzalarının bulunması son derece önem arz etmektedir.” denerek Yapı ruhsatlarında fenni mesul, şantiye şefi ve proje müellifi meslektaşlarımızın imzalarının bulunma zorunluluğuna işaret edilmiştir.

Yine Dairece yönetmelik değişikliğinin iptali istemiyle açılan davada verilen yürütmenin durdurulması kararında; 3194 sayılı Kanununun 28. maddesinin amir hükmünü teminen yapı ruhsatı formu ve yapı kullanma izni formu eki föylerde yer alan ‘yapıların inşasında sorumluluk alan mimar ve mühendislerin yaptıkları işlemlere ilişkin bilgilerin ilgili idarelerce meslek odalarına gönderilmesine’ ilişkin ifadelerin, dava konusu işlemlerle kaldırılmasında hukuka uyarlık bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.” şeklindeki gerekçe ile yapı ruhsatı ve yapı kullanma izni formlarının bir örneğinin Birliğimize bağlı Odalara gönderilmesi zorunluluğuna da işaret edilmiştir.

Anayasanın 138. maddesinde; “Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez.” kuralı öngörülmüş; Yine 2577 sayılı Yasanın 28. maddesinde de; “Danıştay, bölge idare mahkemeleri, idare ve vergi mahkemelerinin esasa ve yürütmenin durdurulmasına ilişkin kararlarının icaplarına göre idare, gecikmeksizin işlem tesis etmeye veya eylemde bulunmaya mecburdur.” ifadesine yer verilmiştir. Kaldı ki, bu durumun Anayasanın 2. maddesinde öngörülen hukuk devleti ilkesinin gereği olduğu da kuşkusuzdur.

Tüm bu hususlar dolayısıyla ekte yer alan Danıştay kararlarının gereğinin gecikmeksizin yerine getirilmesi; hukuka aykırılığı ortaya konan ve yürütmesi durdurulan düzenlemelere dayalı uygulamalara bir an evvel son verilmesi; kararlarda belirtilen hususlar dikkate alınarak yeniden düzenleme yapılması hususunda gereğini arz ederiz.

Saygılarımızla,

Dersim GÜL
Genel Sekreter

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI'NA 'YAPI RUHSATLARINDA İMZA HANELERİNİN KALDIRILMASI' UYGULAMASININ DURDURULMASI İÇİN 2. YAZI GÖNDERİLDİ

2 Ağustos 2019

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI'NA
ANKARA

İlgi: 25.06.2019 tarih 1026 sayılı yazımız.

İlgide kayıtlı yazımız ile 02.05.2018 tarihli, 30409 sayılı mükerrer Resmi Gazetede yayımlanan TS 10970 Formlar-Yapı Kullanma İzin Belgesi Standardına ve TS 8737 Yapı Ruhsatı Standardına İlişkin Tebliğ ile yapı ruhsatlarından imza hanelerinin kaldırılması üzerine Birliğimizce söz konusu düzenlemenin iptali istemiyle dava açıldığı; yine davanın devamı esnasında 27.10.2018 tarih ve 30578 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan değişiklik Yönetmeliği ile Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğine eklenen Ek-10 Yapı Ruhsatı Formunda imza hanelerine yer verilmemesi üzerine Yönetmelik değişikliğinin de iptali istemiyle Birliğimizce dava açıldığı; her iki davada da “yapılaşmaya ilişkin sürecin can ve mal güvenliği açısından hayati olduğu dikkate alındığında, fenni mesullerin, şantiye şeflerinin ve proje müelliflerinin yapı ruhsatlarında imzalarının bulunması son derece önem arz etmektedir.” denerek Yapı ruhsatlarında fenni mesul, şantiye şefi ve proje müellifi meslektaşlarımızın imzalarının bulunma zorunluluğuna işaret edildiği ifade edilmiş ve tüm bu hususlar dolayısıyla Danıştay kararlarının gereğinin gecikmeksizin yerine getirilmesi hususunda gereğinin yapılması zorunluluğu tarafınıza sunulmuştur.

Anayasanın 138. maddesinde; “Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez.” kuralı öngörülmüş; Yine 2577 sayılı Yasanın 28. maddesinde de; “Danıştay, bölge idare mahkemeleri, idare ve vergi mahkemelerinin esasa ve yürütmenin durdurulmasına ilişkin kararlarının

icaplarına göre idare, gecikmeksizin işlem tesis etmeye veya eylemde bulunmaya mecburdur.” ifadesine yer verilmiştir. Kaldı ki, bu durumun Anayasanın 2. maddesinde öngörülen hukuk devleti ilkesinin gereği olduğu da kuşkusuzdur.

Anayasa ve Yasa düzenlemelerinin açıklığına karşın; 25.07.2019 tarih 30842 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile Danıştay 6. Dairece verilen 2018/9566 esas ve 2018/5260 esas sayılı yürütmenin durdurulması karar gereklerinin yerine getirilmediği, aksine kararlarda hukuka aykırılığı açıkça ortaya konan ve yürütmesi durdurulan düzenlemelerin 25.07.2019 tarihli değişiklik ile aynı şekilde yeniden yürürlüğe konduğu görülmüştür.

Çok açıktır ki yürütmenin durdurulması kararının gereği, hukuka aykırılığı ortaya konan düzenlemeleri yeniden yürürlüğe sokmak değildir.

Tüm bu hususlar dolayısıyla Danıştay kararlarının gereğinin gecikmeksizin yerine getirilmesi; hukuka aykırılığı ortaya konan ve yürütmesi durdurulan düzenlemelere dayalı uygulamalara bir an evvel son verilmesi; kararlarda belirtilen hususlar dikkate alınarak yeniden düzenleme yapılması gereğini, aksi halde kararın yerine getirilmemesine ilişkin hukuki yollara başvurulacağı hususunu bilgilerinize sunarız.

Saygılarımızla,

Dersim GÜL
Genel Sekreter

GAZİANTEP AKKENT CAMİ İNŞAATI İSKELE GÖÇÜĞÜ TMMOB HEYETİ TEKNİK RAPORU

18 Kasım 2019

14 Kasım 2019 tarihinde, Gaziantep Şahinbey ilçesinde Akkent Camisi inşaat çalışmaları için kurulan iskelenin çökmesi sonucu inşaat mühendisi Korkut Küçükcan hayatını kaybetmiştir. TMMOB heyeti, 17 Kasım 2019 tarihinde cami inşaat sahasında teknik incelemede bulunmuş ve tanıklarla görüşmeler gerçekleştirmiştir. TMMOB heyetinin tespit ettiği bulgular aşağıdaki gibidir;

Akkent Camii İnşaatının 2012 yılında başlamasına rağmen statik projesi ve ruhsatının bulunmadığı tespit edilmiştir. Olay yerinde yapılan incelemede, inşaata ilişkin levhada ruhsat, proje müellifi gibi Yapı İşlerinde İş Sağlığı Güvenliği Yönetmeliğinde belirtilen bilgilerin olmadığı sadece “Şahinbey Belediyesi Akkent Camii İnşaatı” ibaresinin bulunduğu görülmüştür. 2012 yılında yürürlükte olan Yapı İşlerinde İş Sağlığı Güvenliği Yönetmeliğinde de zorunlu olan bu bilgilerin (işveren, proje sorumlusu, sağlık güvenlik koordinatörleri ve yüklenicilere ilişkin bilgiler) olmaması, birçok hususu boşlukta bırakmakta ve dolayısı ile inşaatın bir mühendislik ürünü olmadığını ortaya koymaktadır.

Yukarıdaki bilgilere ek olarak; betonarme yüzeylerde “segragasyon” tespit edilmiştir. Yani, betonarmeye bakıldığında demir donatının görülmemesi gerekirken binanın neredeyse tamamında donatılar, kolon, kemer, kuşak gibi her türlü taşıyıcı elemanda gözükmemektedir.

Yapıda sökülmemiş olan kalıp sistemleri incelendiğinde, kalıpta kullanılması gereken malzemelerin kullanılmadığı, kalıp sistemlerinin denetlenmediği ve onay alınmadan ilkel bir şekilde yapıldığı tespit edilmiştir.

Cami inşaatına 2016 yılında ara verilmiş ve inşaatta kubbe imalatı henüz tamamlanmamış olduğundan yapı içerisindeki, iskele, kalıp, donatı gibi yapı malzemeler ortam koşullarına açık şekilde bırakılmıştır. İnşaata yeniden başlamak için gereken planlama ve fizibilite çalışmaları sırasında bu malzemelerin durumları hiçbir şekilde kontrol edilmemiş ve yapıya giriş çıkışlar da kısıtlanmamıştır.

Çöken iskele, 50-60 metre yükseklikte ahşap iskeledir. Yaklaşık olarak 3.000 metre kare alana oturmaktadır. Ahşap olarak kullanılan malzeme

kavaktan mamul olup, her kesitte malzemenin kullanıldığı, iskele dikmelerinin 5-10 cm'lik 5X10 parçalarla çivilenerek tutturulmaya çalışıldığı, iskelenin ankrajlarının seyrek olarak bağ telleri ile yapıldığı görülmüştür. İskelenin statik hesabı ve projesi de bulunmamaktadır. Bu koşullarda iptidai olarak kurulup yıllarca ortam koşullarına maruz bırakılan ahşap iskelenin çökmesi hiç de şaşırtıcı değildir.

50-60 metre yüksekliğindeki iskeleler ahşap iskele olamaz. Bunun yanında 13.50 metrenin altında kullanılacak olan ahşap iskele malzemesinin TS EN 12811-2 standardına uygun olması şarttır. Adı geçen iskele standardında ahşap malzeme gerekleri ENV 1995-1 -1 (Eurocode 5 :Design of timber structures- Part1-1: General- Common rules and rules for buildings) standardını sağlamalıdır. İskelede kullanılan kavaklar kesinlikle bu nitelikte değildir.

İskelenin, betonarme yükünü de taşıyacak şekilde bir yük iskelesi olarak planlandığı bilgisi edinilmiştir. Çöken iskelenin iş iskelesi olarak dahi kullanılamayacağı görülmekte iken inşaatın sürdürülmesi durumunda inşaat yüklerinin de iskeleye taşıtırılmaya çalışılması çoklu ölümlerle sonuçlanacak daha büyük bir faciaya da yol açabilirdi.

34 saat süren arama-kurtarma çalışmaları, İstanbul Kartal'da çöken Yeşilyurt Apartmanının çalışmalarında da görüldüğü gibi kriz ve acil durum yönetiminde hazırlıksız olunduğunu, kurtarılabilecek insanların ekip, ekipman, bilgi ve koordinasyon yetersizliği ile yitirildiğini bir kez daha göstermiştir.

Yapıların projelendirilmesinden bitirilmesine kadar olan her aşamasının mühendislik bilimine uygun olarak sürdürülmesi, mühendislik hizmetlerinin de meslek odalarınca denetlenmesi gerektiği halde, gerekli olan bu denetim mekanizmaları ortadan kaldırılmaktadır.

Heyetimizce yapılan teknik inceleme ve olay görgü tanık ifadeleri ile hazırlanan bu raporu kamuoyunun dikkatine sunuyoruz.

Yukarıda sıraladığımız tespitler cami inşaatının bir mühendislik ürünü olmadığını göstermektedir. Gerekli mühendislik hizmeti alınmayan yapılarda iş cinayetlerinin yaşanması kaçınılmazdır. Cami inşaatı da bütün yapılar gibi bilim ve teknik esaslara, uyulması zorunlu olan mevzuata göre yapılması gereken bir yapıdır. Bilimsel teknik esaslara ve ilgili yasalara uyulmadan yapılan işlemler Gaziantep örneğinde olduğu gibi can kayıplarına yol açmaktadır.

İş kazaları “kader” değildir. İş kazalarını, meslek hastalıklarını “işin doğal bir sonucu” olarak görülmesi, yeni iş cinayetlerine davetiye çıkarmaktadır. Sağlıklı ve güvenli bir ortamda çalışmak her çalışanın hakkıdır. İşçi sağlığı ve iş güvenliğinin sağlanması öncelikle devletin ve işverenin görevidir.

Kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşu olmanın sorumluluk ve bilinciyle, iş cinayetlerinin önlenabilir olduğunu bir kez daha kamuoyunun dikkatine sunuyoruz.

GAZİANTEP AKKENT CAMİ İNŞAATI İSKELE GÖÇÜĞÜ TMMOB TEKNİK HEYETİ

ANKARA VALİLİĞİNİN MİTİNG ALANI SINIRLAMASINA İLİŞKİN BİRLİĞİMİZİN GÖRÜŞÜ

26 Aralık 2019

T.C. ANKARA VALİLİĞİ

Emniyet Müdürlüğü

ANKARA

İlgi: 03.12.2019 tarih ve 37349786-640-Otomatik-79182 sayılı “Toplantı ve Gösteri Yürüyüş Yer ve Güzergahları Görüşlerinin Bildirilmesi” konulu yazınız.

İlgide kayıtlı yazı ile 2911 sayılı Yasanın 6 ncı maddesi uyarınca yapılan belirlemeye ilişkin görüşümüzün bildirilmesi istenmiştir.

Ankara'nın bütün meydan, bulvar, cadde ve sokaklarında toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenlenebilmesinin önündeki engeller ve yasaklar kaldırılmalıdır.

İnsan Hakları Evrensel Bildirisi'nin (İHEB) 20. maddesinin 1. fıkrasında, herkesin barışçı toplanma hakkına sahip olduğu belirtilmiş, Birleşmiş Milletler Siyasi ve Medeni Haklar Sözleşmesi'nin 21. maddesinde de; “Barışçıl bir biçimde” toplanma hakkı hukuk tarafından tanınır. Bu hakkın kullanılmasına ulusal güvenliği veya kamu güvenliğini, kamu düzenini (ordre public), sağlık veya ahlakı veya başkalarının hak ve özgürlüklerini koruma amacı taşıyan, demokratik bir toplumda gerekli bulunan ve hukuka uygun olarak getirilen sınırlamaların dışında başka hiçbir sınırlama konamaz” hükmüne yer verilmiştir.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 11. maddesinin 1. fıkrasında; “Herkesin asayiş bozmayan toplantılara” katılma hakkına sahip olduğu, 2. fıkrasında ise, bu hakkın demokratik bir toplumda, zorunlu tedbirler niteliğinde olarak, ulusal güvenliğin, kamu emniyetinin korunması, kamu düzeninin sağlanması ve suç işlenmesinin önlenmesi, sağlığın veya ahlakın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması amaçlarıyla ve ancak yasayla sınırlanabileceği belirtilmiştir.

Anayasa'nın 26 ncı maddesi; “Herkes, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama

ve yayma hakkına sahiptir. Bu hürriyet Resmî makamların müdahalesi olmaksızın haber veya fikir almak ya da vermek serbestliğini de kapsar. Bu fıkra hükmü, radyo, televizyon, sinema veya benzeri yollarla yapılan yayımların izin sistemine bağlanmasına engel değildir.” şeklinde;

34 üncü maddesi ise; “Herkes, önceden izin almadan, silahlı ve silahlısız toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına sahiptir” biçiminde düzenlenmiş ve bu hakkın ancak, millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlığın ve genel ahlâkın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması amacıyla ve kanunla sınırlanabileceği ifade edilmiştir.

Anayasa Mahkemesi kararlarında da ifade edildiği üzere; “Toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı, ifade özgürlüğüyle de yakından ilgili olup ifade özgürlüğü ile birlikte demokratik toplumun temelini oluşturmaktadır. Dolayısıyla demokratik bir toplumda ifade özgürlüğüne gösterilen önem ve hassasiyetin, toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı için de sergilenmesi gerekmektedir.

Toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı ayrıca memleket meselelerinin barışçıl yöntemlerle ve uzlaşılı yoluyla çözülebilmesine imkân tanımaktadır. Bireyler, bu hak aracılığıyla ülkeyi yönetenleri ve bunların tayin ettiği politikaları belirli ölçülerde etkileme imkânı elde ettiklerinden bu hak yönetime katılma araçlarından birini oluşturmaktadır. Dolayısıyla bir ülkenin demokratik ilkelere uygun yönetildiğinden söz edilebilmesi için bireylerin barışçıl toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına sahip olması gerekmektedir.”

Yine Anayasa Mahkemesi, 2015/271 başvuru numaralı bireysel başvuruya ilişkin kararında; “Anayasa Mahkemesi demokratik toplum düzeninin gerekleri ifadesinden ne anlaşılması gerektiğini daha önce pek çok kez açıklamıştır. Toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı, demokratik toplumun en temel değerleri arasında yer almakta olup bireylerin ortak fikirlerini birlikte savunmak ve başkalarına duyurmak için bir araya gelebilme imkânını korumayı amaçlamaktadır. Kolektif bir şekilde kullanılan ve düşüncelerini ifade etmek isteyen kişilere şiddeti dışlayan yöntemlerle düşüncelerini açıklama imkânı veren bu hak, çoğulcu demokrasilerin gelişmesinde zorunlu olan farklı düşüncelerin ortaya çıkması, korunması ve yayılmasını güvence altına almaktadır (Ferhat Üstündağ, B. No: 2014/15428, 17/7/2018, § 40; Dilan Ögüz Canan, § 36; Ali Rıza Özer ve diğerleri [GK], B. No: 2013/3924, 6/1/2015, § 115; Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası ve diğerleri, § 79; Osman Erbil, B. No: 2013/2394,25/3/2015, § 45).

Bu hak, ifade özgürlüğünün özel bir biçimidir. Anayasal haklar içinde kendine has özerk rolünün ve özel uygulama alanının varlığına rağmen toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı aynı zamanda ifade özgürlüğünün ışığında değerlendirilmelidir. İfade özgürlüğünün demokratik ve çoğulcu bir toplumdaki önemi, toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı için de geçerlidir (Dilan Ögüz Canan, § 34; Ali Rıza Özer ve diğerleri, § 115; Osman Erbil, §§ 31, 45; Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası ve diğerleri, § 72; Gülşah Öztürk ve diğerleri, B. No: 2013/3936, 17/2/2016, § 66; Ömer Faruk Akyüz, § 52). Sonuç olarak toplumsal ve siyasal çoğulculuğu sağlamak, her türlü düşüncenin barışçıl bir şekilde ve serbestçe ifadesine bağlıdır (Dilan Ögüz Canan, § 35; Ömer Faruk Akyüz, § 55).

Anayasa'nın 34. maddesinin birinci fıkrasında, "Herkes, önceden izin almadan, silahlı ve saldırgan toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına sahiptir." denilmek suretiyle toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenlenmesinin izin alma koşuluna bağlanamayacağı açıkça ifade edilmiştir. Toplantı ve gösteri yürüyüşlerinin önceden izin alma şartına tabi tutulamayacağı hususu bu hakka ilişkin Anayasa'nın 34. maddesiyle getirilen ve Anayasa'nın 13. maddesinde belirtilenlere ek bir güvence mahiyeti taşımaktadır.

Yine Anayasa Mahkemesi kararlarında ve hukuk öğretisinde, bildirim şartının zımni bir izne dönüştürülmesi veya toplantı ve gösteri yürüyüşünün yapılmasını engelleyecek biçimde düzenlenmesi ya da bildirimle ilişkin olarak getirilen şekil şartlarının bireylere aşırı külfet yüklemesi hâlinde sınırlamanın ölçülü olmadığı sonucuna ulaşılabileceği ifade edilmektedir.

Buna karşın gerek idare uygulamaları gerekse de 2911 sayılı Kanun düzenlemesi dolayısıyla Anayasa'da öngörülen bildirim şartı zımnen "izin"e dönüştürülmüş durumdadır. Bir yandan Anayasa barışçıl gösteriler için izine gerek olmadığını kurala bağlamışken, diğer yandan 2911 sayılı Yasa'nın anılan maddelerinin bildirimsizliği kanuna aykırılık hali olarak addedilmesi, Anayasa düzenleme ile bağdaşabilir bir durum değildir.

Nitekim bu durum, bildirim yapılmaksızın ve Valilikçe belirlenen yerlere uyulmaksızın gerçekleştirilen bir toplantı ve gösteri yürüyüşüne kanuna aykırı olduğundan bahisle kolluk güçlerince müdahale edilmesinin 'toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkının ihlali' niteliğinde olduğuna ilişkin Anayasa Mahkemesi kararında da "KANUNLARDA ÖNGÖRÜLEN USULLERE TAM OLARAK UYULMAMIŞ OLMASI TEK BAŞINA TOPLANTI VEYA GÖSTERİ YÜRÜYÜŞÜNÜN BARIŞÇIL NİTELİĞİNİ ORTADAN KALDIRMAZ. BU DURUMUN

VARLIĞI TOPLANMA HAKKININ İHLAL EDİLMESİNİ HAKLI GÖSTEREMEZ (Dilan Ögüz Canan, § 41; Ali Rıza Özer ve diğerleri, § 119; Ömer Faruk Akyüz, § 57; Gülşah Öztürk ve diğerleri, § 69).” ifadesine yer vermiştir. (B. No: 2015/271, R.G. Tarih ve Sayı: 7/12/2018-30618)

Yine benzer bir olayda Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Ataman v. Türkiye, 74552/01, 05.12.2006 kararında; “AİHM, ulusal mevzuat hükümlerini gözönünde bulundurarak, halka açık gösterilerin düzenlenmesi için hiçbir izne gerek olmadığını gözlemlemektedir. Olayların meydana geldiği dönemde, yetkili makamlara yapılacak bildirin olaydan yetmiş iki saat önce yapılması gerekiyordu. İlke olarak benzeri düzenlemeler, AİHS tarafından korunduğu şekliyle TOPLANTI YAPMA ÖZGÜRLÜĞÜNE GIZLI BİR ENGEL OLUSTURMAMALIDIR.

AİHM için, göstericilerin şiddet içeren faaliyetlerde bulunmadığında kamu güçlerinin, AİHS’nin 11. maddesi tarafından güvence altına alındığı şekliyle toplantı özgürlüğünün geçerli olabilmesi için, barış yanlısı toplanmalara hoşgörüle yaklaşması önem arz etmektedir.

Sonuç olarak AİHM, bu davada polisin zor kullanarak müdahale etmesinin orantılı olmadığına ve AİHS’nin 11. maddesinin ikinci paragrafı uyarınca kamu düzeninin korunması için gerekli bir tedbir oluşturmadığına kanaat getirmektedir.” demektedir.

Karatepe ve diğerleri davası - 07.04.2009- verdiği kararda ise, “Halka açık bir alanda gerçekleştirilen her türlü gösteri günlük yaşamın akışına belirli bir ölçüde bozacak bir karışıklığa ve hasmane tepkilere yol açabilir. Ancak, AİHM, durumun kurallara aykırı olmasının tek başına, toplanma özgürlüğüne müdahaleyi haklı çıkarmayacağına itibar etmektedir.” ifadesine yer verilmiştir.

Yine AİHM, Balçık v. Türkiye, 25/02, 27.11.2007 kararında: “AİHM, göstericiler şiddet içeren fiiller sergilemedikleri sürece, AİHS’nin 11. maddesince teminat altına alınan toplantı özgürlüğünün esasına bağlı kalınmak isteniyorsa, resmi makamların barışçı toplantılar hususunda belirli derecede hoşgörü göstermelerinin önemli olduğu kanısındadır.”

Aytaş ve diğerleri v. Türkiye, 6758/05, 08.12.2009 kararında: “AİHM bilhassa yetkililerin bu gösteriyi sona erdirmeye konusundaki aceleciliklerine şaşırılmaktadır (Bkz. sözü edilen Oya Ataman ve a contario, Eva Molnar-Macaristan kararı no: 10346/05, 7 Ekim 2008).

AİHM'ye göre, AİHS'nin 11. maddesi ile güvence altına alınan toplantı özgürlüğünün muhtevassından yoksun bırakılmaması amacıyla, kamu erklerinin, barışçıl gösterilere belli ölçüde hoşgörü göstermeleri önem arz etmektedir.

Mevcut davada, AİHM, polisin güç kullanarak müdahale etmesinin ve başvurular hakkında ceza davası açılmasının orantısız olduğu kanaatindedir. Söz konusu tedbirler, AİHS'nin 11. maddesinin 2. paragrafı uyarınca kamu düzeninin korunmasında gerekli tedbirler değildir.”

Biçici v. Türkiye, 30357/ 05, 27.05.2010 kararında: “AİHM bu bağlamda göstericilerin şiddet eylemlerinde bulunmadıkları durumlarda, AİHS'nin 11. Maddesince koruma altına alınan toplanma özgürlüğünün esası korunmuşsa, kamu makamlarının barışçı toplantılara belirli derecede hoşgörü göstermelerinin önemli olduğuna ilişkin önceki kararlarını hatırlatmaktadır.”

Öllinger - Avusturya 2006 kararında:Toplanma Özgürlüğü, özel ya da kamusal bir mekanda gerçekleştirilen toplantılar, hareketsiz ya da yürüyüş şeklinde gerçekleştirilen hareketli gösterileri kapsar. Devletler barışçıl toplanma hakkını sadece korumakla değil, ama ayrıca BU HAKKIN KULLANILMASINA MAKUL OLMAYAN KISITLAMALAR GETİRMEKTEN KAÇINMAKLA YÜKÜMLÜDÜRLER”

Ezelin - Fransa 1991 kararında:“KAMUYA AÇIK BİR YERİN İŞGAL EDİLMESİ, TOPLANMANIN MUTLAKA DAĞITILMASINI GEREKTİRMEZ” gerekçelerine yer vermiştir.

Görüleceği üzere AİHM, hakkın özüne sınırlama getiren, ya da özün kullanılmasına dönük engel oluşturan müdahaleleri hukuka aykırı bulmaktadır. “Güzergah” dayatması, tam da ifade edilen hoşgörüsüzlüğe, hakkın kullanılmasına dönük bir KISITLAMAYA delalet etmektedir. AİHM, bu kısıtlamaları hukuksuz bulmaktadır.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi açıkça, Toplanma ve Gösteri Hakkının bir izne tabi olmayacağını, bildirim yapılmasının, toplantı yapma önünde gizli bir engel haline getirilemeyeceğini, gösterinin, günlük yaşamın akışını belirli bir ölçüde bozacak bir karışıklığa ve hasmane tepkilere yol açabileceğini, ancak, durumun kurallara aykırı olmasının tek başına, toplanma özgürlüğüne müdahaleyi haklı çıkarmayacağını söylemektedir.

Son yıllarda, ceza mahkemeleri de aynı gerekçelerle “demokratik hakkın kullanımı”, “bu hakkın Anayasa ve AİHM kararları ışığında izne tabi olmaması”, “devletin bu hakkın kullanımına katlanması gerektiği” gibi gerekçelerle beraat kararları vermekte, Cumhuriyet Savcıları aynı gerekçelerle “kovuşturmaya yer olmadığı kararı” vermektedir. Dolayısıyla Yargılama makamları artık, AİHS ve BM sözleşmelerini, Anayasa’nın 34. Maddesini referans almakta, eylemin “akşam vakti”, “parkta”, “yolda” YA DA VALİLİKÇE BELİRLENEN GÜZERGAHTA yapılıp yapılmadığını değil, BARIŞÇIL OLUP OLMADIĞI ölçütünü esas tutmaktadırlar.

Bu nedenlerle, üst normlar ve Anayasa 90 karşısında hükümsüz sayılması gereken ölü kanun maddesi 2911 6.’ya göre “güzergah belirleme” yetkisinin, barışçıl gösterinin istenilen yerde yapılabilmesine dönük hakkın özüne müdahale muhtevasında gördüğümüzden, insan haklarıyla bağdaşmayacak bir düzenleme olduğunu düşünüyor; barışçıl gösteri/ yürüyüşün daha ağır basan bir hakkı ihlal etmediği sürece, günlük yaşamı belirli oranda sekteye uğratabilecek biçimde - ki gösterinin “ses duyurma” koşulu ancak böyle vücut bulabilir- istenilen yerde yapılmasına bir engel teşkil edecek “güzergah” sınırlamasına hukuken karşı çıktığımızı bilgilerinize sunuyoruz.

Ankara’nın bütün meydan, bulvar, cadde ve sokaklarında toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenlenebilmesinin önündeki engeller ve yasaklar kaldırılmalıdır.

Saygılarımızla,

Dersim GÜL
Genel Sekreter

COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ HAKKINDA TMMOB DEĞERLENDİRMESİ

7 Şubat 2020

13 Ocak 2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na sunulan ve hemen ardından Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu'nda görüşülerek kabul edilen, 3194 Sayılı İmar Kanunu, 4708 Sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun, 3621 Sayılı Kıyı Kanunu gibi pek çok kanunda değişiklik öngören “2512 Esas No.lu Coğrafi Bilgi Sistemleri İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi” TBMM Genel Kurulu'na iletilmiştir.

2512 Esas No.lu Kanun Teklifi; aşağıda listelenen 10 Kanunun 34 maddesinde değişiklik getirmektedir;

775 Sayılı Gecekondu Kanunu

1164 Sayılı Arsa Üretimi Ve Değerlendirilmesi Hakkında Kanun

2577 Sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu - İvedi Yargılama Usulü Madde 20/A

3194 Sayılı İmar Kanunu

3414 Sayılı 775 Sayılı Gecekondu Kanununun Bazı Hükümlerinin Değiştirilmesi Hakkında 3.5.1985 Tarih Ve 247 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname İle Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin İki Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair 16.8.1985 Tarih Ve 250 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun

3621 Sayılı Kıyı Kanunu

4708 Sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun

4735 Sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu

5368 Sayılı Lisanslı Harita Kadastro Mühendisleri Ve Büroları Hakkında Kanun

5543 Sayılı İskân Kanunu

Teklif ile getirilen düzenlemelerin önemli bir bölümü, yapı ve inşaat

sektörüne sermaye akışının sürdürülmesini sağlayacak değişiklikleri içermekte; teklif isminde yer alan Coğrafi Bilgi Sistemleri ile ilgili ise yalnızca tek maddelik bir düzenleme önerilmektedir.

Anayasa; tarihsel, kültürel ve doğal değerlerin korunması, tarım arazilerinin ve orman alanlarının korunması, kent ve planlama politikalarının kamu yararına geliştirilmesi için Devleti gerekli tedbirleri almakla görevlendirmiş, bunun için gerekli yasaları koymak ve önlemleri almakla yükümlü kılmıştır. Bu çerçevede yapıyı çevrenin sağlıklı ve kamu yararını gözeten politikalar çerçevesinde üretilmesi, kamu yönetiminin, merkezi ve yerel yönetimlerin, meslek mensuplarının, meslek kuruluşlarının ve ilgili tüm kesimlerin ülke adına ortak sorumluluğudur.

İlgili mevzuatın uygulayıcısı ve kullanıcısı olan kesimlerin; hazırlık, bilgilendirme, istişare, görüş ve önerilerin değerlendirilmesi süreçlerine dâhil edilmedikleri bu teklif; ilgili meslek odaları, üniversiteler ve kamu kurumlarının katılımı olmaksızın hazırlandıktan sonra Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne iletilmiştir. Teklifin hazırlanış yöntemi, usul yönünden hukuka ve demokratik katılım ilkelerine aykırıdır.

Şehircilik alanında uygulamada karşılaşılan sorunları çözmek, kaçak yapılaşmanın önüne geçmek ve yapıların denetimini kesin kurallara bağlamak gerekçeleriyle yapılan düzenlemeler esasen, planlama bütünlüğünü yok saymakta, kaçak yapılaşmayı teşvik etmekte ve yerel yönetimlerin yetkilerini kısıtlayarak merkezileşmenin önünü açmaktadır.

Teklif ile yayımlandığı tarihten bugüne sık sık değiştirilen imar mevzuatı aynı anlayışa devam edilerek parçacıl olarak ele alınmakta; yapılaşmayı artıran, yenileme amacı dışındaki dönüşüm uygulamalarını yaygınlaştıran, teknik ve sosyal altyapıların standartlarını düşüren, mesleki uzmanlık ve yetkinlikleri önemsizleştiren ve işlevsizleştiren, nitelikli mesleki hizmetlere erişimi kısıtlayan, mesleki hak ve yetkileri sınırlandıran uygulamalar sürdürülmektedir.

Deniz, göl ve akarsu kıyılarıyla, deniz ve göllerin kıyılarını çevreleyen sahil şeritlerinden yararlanmada öncelikle kamu yararının gözetilmesi zorunludur. Kanun teklifi ile kıyılarda yapılaşma yasağı getiriliyormuş gibi görünmekle birlikte; millet bahçeleri projelerine ve iskele yapımına izin verilmekte ve böylece kıyılar imara açılmaktadır. Bu düzenleme Kıyı Kanununa ve Anayasaya aykırıdır.

Yine Kıyı kanunda yapılan bir başka hukuka aykırı durum da, istinai durum da, Bitlis Ahlat'da yapılması amaçlanan Saray inşasına ilişkindir.

Açıktır ki, söz konusu alanda inşa edilmesi öngörülen resmi kurum herhangi bir kamu yararına binaen ortaya çıkmamıştır. Siyasi iktidarın bölgede mekansal temsilini amaçlayan Van Gölü kıyısındaki “Saray” sadece bir güç sembolü niteliğindedir. Dahası, AKP iktidarı boyunca korunan ve korunması gereken alanlara el konulması ve bu alanların yapılaşmasına dönük uygulamaları da düşünüldüğünde, bu alana özgü yasa değişikliğinin de sembolik bir politika ürünü olduğu söylenebilir. İdari işlem niteliğindeki bu yasa değişikliği doğal alanların tahribi yoluyla gerçekleştirilmek istenen müdahalelerden biridir.

Mevcut yapı denetim mevzuatı ve sistemi kapsamında kamu adına yürütülmesi gereken yapı üretim sürecine dair kamusal ve hukuki denetim yerine getirilememektedir. Kanun teklifiyle sistemin bütüncül olarak giderilemeyen kusurları parçalı düzenlemelerle giderilmeye çalışılmakta; Yerel ve merkezi yönetimlerce yerine getirilmeyen denetim süreçlerine dair sorumluluklar meslek odalarına ve meslek mensuplarına yüklenmekte, meslek odaları yapı denetim süreçlerinde cezalandırma aracı olarak tariflenmektedir.

Yapı denetimi ve yapı üretim sürecinde uygulanacak politikalar ve getirilecek düzenlemeler, ilgili tüm kesimlerin katılımıyla ilgili mevzuatın ve sistemin tamamı ele alınarak gerçekleştirilmelidir.

Teklifle getirilen; planlama süreçlerinde parsel bazında düzenleme ve değişiklik yapılması, yükseklik serbestisinin kaldırılması gibi değişiklikler olumlu görülmeyle birlikte bu alandaki yetki kısıtlaması yalnızca yerel yönetimleri kapsamakta; merkezi idarenin TOKİ, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve Cumhurbaşkanlığı'nın yetkileri devam etmektedir.

Bu düzenlemeler teklifteki; parsel bazında plan değişikliği, yükseklik serbestisi, gecekonduların yıkım ile ilgili maddelerde açıkça görülmektedir. Yerel idarelerin yetkileri alınırken; merkezi idarenin yetkileri korunmakta, merkezi idarenin uygulayacağı iş ve işlemlerin maliyetleri de yerel idarelere ve ilgili kurumlara bırakılmakta, merkezileşme politikaları çerçevesinde yerel yönetimlerin yetkileri giderek daha fazla sınırlandırılmaktadır.

Ülkemizde 2018 yılındaki düzenlemelere kadar, gecekonduların önlenmesi, ruhsatsız yapıların yıktırılması, bina yapımını teşvik, kanunları binalara uydurmak gibi gerekçelerle yetmiş yıl içinde on iki kez çıkarılan imar afları ile yapıyı çevrenin kaçak ve kanunlara aykırı yapılaşmayla biçimlenmesi adeta kamusal politika haline gelmiştir. Kanun teklifi ile getirilen düzenlemeler eliyle ayrıcalıklı imar hakları, çok hukuklu imar düzeni, kaçak yapılaşma ve koruma alanlarında tahribat gibi pek çok

soruna sebep olan son imar affı uygulamasıyla ortaya çıkan sorunlar artırılabacaktır.

Sonuç olarak;

Katılımcı süreçlerden uzak olarak hazırlanan; mimarlık ve şehircilik bilimine müdahale eden, mevzuat hazırlama esaslarına uymayan, ilgili kesimlerin sürecin başından itibaren dâhil olmadığı, imar mevzuatını parçacıl olarak ele alan, yerel yönetimlerin yetkilerini kısıtlayarak merkezileşmeye yönelik değişiklikler içeren, kıyıların ve koruma altındaki alanların imar açılmasını öngören, kamusal ve hukuki denetimi yok sayan, kaçak yapılaşmayı özendirerek çok hukuklu imar düzeninin getirdiği sorunları artıracak olan “2512 Esas No.lu Coğrafi Bilgi Sistemleri İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi” geri çekilmelidir.

Madde Bazlı Değerlendirmeler

KANUN TEKLİFİ 1.MADDE

Kanun teklifinin “Coğrafi verilerin toplanması, üretimi, paylaşımı ile mali ve cezai hükümler” başlıklı maddesi ile gerçek kişilerin ve özel hukuk tüzel kişilerinin Türkiye’ye ait Ulusal Coğrafi Veri Sorumluluk Matrisi kapsamındaki coğrafi verileri toplaması, üretmesi, paylaşması veya satması Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’nın iznine ve ücrete tabi kılınmıştır.

Düzenlemedeki gibi bir izin ve fiyatlandırma politikası CBS sektörünü baştan aşağıya yıkacak ve ülkemizi yabancı şirketlere mahkûm edecektir. Çünkü bu maliyetler ancak yabancı sermayeli büyük şirketler tarafından karşılanabilecek maliyetlerdir. Bu firmalar bu maliyetleri karşıladığında kar marjları adına izleyecekleri yollardan biri sundukları servis bedellerini yükseltmek olacaktır. Bunun sonucunda da ülkemiz kullanıcıları servisleri olması gerekenden daha yüksek maliyetlerle kullanabileceklerdir. Bu durum hem tekelleşmeye yol açacak hem de kamu ve özel sektörün iş yapma maliyetlerini arttıracaktır.

Öte yandan düzenleme, ülkemizde açık veri ile iş yapılmasının ve ticari ürün geliştirilmesinin önünü hızla kapatacaktır. Bu haliyle de bugün bütün Dünya’da yeni ekonomik değer yaratmanın en önemli araçlarından biri olarak kabul edilen “start-up” (KOBİ)’lerin ülkemizdeki gelişimini engelleyecektir.

KANUN TEKLİFİ 2.MADDE

775 Sayılı Gecekondu Kanunu

Ek Madde 6

Kanun teklifinde getirilen düzenlemeyle; 775 Sayılı Kanun kapsamındaki alanlarda belediyelerin yetkilerine müdahale edilerek kısıtlanmakta olduğu görülmektedir.

Ancak Kanun Teklifinin 18.Maddesinde yer alan düzenlemeyle birlikte değerlendirildiğinde; 775 sayılı Gecekondu Kanunu ile belediyelere verilen yetkilerin de yürürlükten kaldırıldığı anlaşılmaktadır. Yerel yönetimlerin yetkilerine yönelik düzenleme demokratik ilkelerle bağdaşmamaktadır.

KANUN TEKLİFİ 5.MADDE

2577 Sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu

Madde 20/A-İvedi yargılama usulü

Teklifte getirilen düzenlemeyle; imar planları ve arsa ve arazi düzenleme işlemlerinden doğan uyuşmazlıklar hakkında ivedi yargılama usulü uygulanacaktır.

Bu kapsamda kanunda üst makama başvuru yolu kapalı olduğundan; idarenin işlemi düzelterek değiştirmesi mümkün olmayacak, ilgili kesimlerce imar mevzuatına, planlama ve şehircilik ilkelerine aykırı imar planları ve arsa ve arazi düzenleme işlemlerinden doğan uyuşmazlıklarla ilgili işlemin kaldırılması, değiştirilmesi veya yeni bir işlem yapılması istenemeyecektir.

Ayrıca kanun kapsamında alınan imar planları ve arsa ve arazi düzenleme işlemlerinden doğan uyuşmazlıklar ile ilgili yürütmenin durdurulması hakkında verilecek kararlara itiraz edilemeyecek; telafisi güç ve imkansız zararlar doğacaktır.

KANUN TEKLİFİ 7.MADDE

İmar Kanunu

Madde 8- Planların hazırlanması ve yürürlüğe konulması

Teklif ile imar planlarında bina yüksekliklerinin serbest olarak belirlenemeyeceği düzenlenmiştir. Ancak plan tadilatları nedeniyle imar planları zaten geçersiz hale getirilmiş, mevcut planlarda serbest olarak belirlenmiş yükseklikler nedeniyle yapıli çevrede ulaşım, altyapı ve nüfus gibi alanlardaki yoğunluk artışı yaşanmıştır. Ayrıca bu düzenleme yalnızca belediyeler için değil, merkezi idarenin planlama yetkisi için de getirilmelidir.

Kanun teklifinde yer alan “Sanayi alanları hariç olmak üzere mer’i imar planlarında serbest (Yençok) olarak belirlenmiş yükseklikler; emsal

değerde değişiklik yapılmaksızın çevredeki mevcut teşekküller ve silüet dikkate alınarak, imar planı değişiklikleri/revizyonları yapılmak suretiyle ilgili idare meclis karar ile belirlenir.” cümlesi 1/7/2020 tarihinde yürürlüğe girecek, diğer maddeleri yayımı tarihinde yürürlüğe girecektir. Bu düzenleme ile ilgili belediyelerince bir yıl içinde düzenlenemeyen yükseklikleri belirleme yetkisi Bakanlığa geçecektir.

Kanun teklifinde “imar planları veya parselasyon planlarına karşı kesinleşme tarihinden itibaren her halde beş yıl içinde dava açılabilir.” cümlesi yer almaktadır. Bu değişiklikle, kesinleşen imar planlarına göre 5 yıllık yasal süresi içerisinde İmar Kanunu ve yönetmeliklerine uygun olarak tamamlanan yapılar, bu imar planlarına ve/veya parselasyon planlarına karşı sonradan açılacak iptal davaları ve yargı kararları nedeniyle müktesep haklar bağlamında ciddi problemlerle karşı karşıya kalacaktır.

KANUN TEKLİFİ 9.MADDE

İmar Kanunu

Madde 28- Planların hazırlanması ve yürürlüğe konulması

Teklif ile getirilen “anlaşma olmaması halinde davacı hak sahibinin kök parselde ki yeri dikkate alınarak uygulamadaki düzenleme ortaklık payı kesintisi düşürüldükten sonraki taşınmazın rayiç bedeli üzerinden değeri ödenir.” yönündeki düzenleme gerek T.C. Anayasasının 35. Maddesine, gerekse imzalamış olduğumuz Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Ek 1 No’lu Protokolde yer alan “Mülkiyetin Korunması” hükmüne aykırıdır.

KANUN TEKLİFİ 11.MADDE

İmar Kanunu

Madde 28- Müelliflik, fenni mesuliyet, şantiye şefliği, yapı müteahhitliği ve kayıtlar

Teklif ile “Deprem afeti riskine karşı ileri tasarım yöntemleri ve teknolojileri gerektiren binaların projeleri, bu alanda Bakanlık tarafından çıkarılan yönetmelik çerçevesinde yeterli uzmanlığı haiz mühendislerin gözetiminde yapılır.” şeklinde bir düzenleme yapılmıştır.

Proje müellifliği için yetkinlik aranması olumlu olsa da bu konunun muhatabı Bakanlık değil gerek TMMOB yasasından aldığı yetkiyle gerekse meslek bilgisi, deneyimi, birikimi ve etik anlayışıyla belirli bir olgunluk düzeyine erişmiş olması nedeniyle ilgili Odalar olmalıdır. Nitekim Çevre

ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yayımlanan aynı içerikli bir düzenleme olan “Tasarımın Kontrolü ve Gözetimi Tebliği”ne karşı TMMOB ve ilgili Odalarımız tarafından dava açılmıştır. Teklif ile söz konusu düzenleme yasallaştırılmış olacaktır.

KANUN TEKLİFİ 12.MADDE

İmar Kanunu

Madde 32-Ruhsatsız veya ruhsat ve eklerine aykırı olarak başlanan yapılar

İmar mevzuatına aykırı yapılara ilişkin tapu kayıtlarına aykırılığa dair kayıt düşülmesi; imar afları ve düzenlemelerle teşvik edilen ve artan kaçak yapılaşmanın engellenmesine yönelik bir düzenleme değil sonuca yönelik bir düzenlemedir. İmar mevzuatına aykırı yapılaşmanın önüne geçilmesi ve sürecin bir bütün olarak ele alınması gerekmektedir.

İmar mevzuatına aykırı yapılara ilişkin yıkım işlemlerinde Bakanlığın yetkili kılınması yerine yerel yönetimlerin yıkım işlemlerinin etkin hale getirilmesi gerekmektedir. Bu düzenlemede yetki Bakanlığa verilse de yıkım ve diğer işlemlerin maliyetleri yerel idarelere bırakılmaktadır.

KANUN TEKLİFİ 13.MADDE

İmar Kanunu

Madde 42- İdari müeyyideler

Kanun teklifindeki düzenlemeyle getirilen farklı idari para cezalarının uygulanması; eşitlik ilkesi bakımından hukuki değerlendirmeye muhtaçtır.

KANUN TEKLİFİ 15.MADDE

İmar Kanunu

Ek Madde 8

Kanun teklifi ile İmar Kanuna eklenen maddede; parsel bazında nüfusu, yapı yoğunluğunu, kat adedini, bina yüksekliğini artıran imar planı değişiklikleri yapılamayacağına yönelik düzenleme getirilmektedir. Ancak yılda yaklaşık 10.000 plan tadilatı nedeniyle imar planları zaten geçersiz hale getirilmiştir. Ayrıca bu düzenleme yalnızca belediyeler için değil, merkezi idarenin planlama yetkisi için de getirilmelidir.

Bu maddenin; 6306 Sayılı Kanun kapsamındaki alanlarda, kamu yatırımları ile kamu mülkiyetindeki alanlarda, mazbut ve mülhak vakıflara ait alanlarda uygulanmamasına dair düzenlemeyle imar planlarında parsel bazında uygulamaların sürdürülmesi öngörülmektedir.

Parsel bazında plan değişikliğine izin verilmemesine karşın taşınmaz maliklerinin tamamının talebi üzerine ada bazında imar planı değişikliği yapılabilmektedir. Bu değişiklik sonucunda oluşan artan değerinin tamamının değer artış payı olarak Bakanlığa yatırılması ve belediyelere belirli oranlarda aktarılması öngörülmektedir.

Böylesi bir yasa değişikliği, birincil koşulu kamu yararını sağlamak olan imar plan değişikliklerinin, bu ilkesel ve yasal bağlayıcılığını temelden tartışmaya açmaktadır. İmar Kanununun özüne ve amaçlarına aykırı bu durum kamu yararı ilkesini de yıpratacaktır.

Bu düzenleme, Plan değişiklikleriyle elde edilen “değer artışının”, bir başka ifadeyle “rantın”, kamuya bir pay verilmesi suretiyle meşruiyet kazandırılmasına hizmet edecektir. Rantın (ne oranda olduğu belli olmayan) bir bölümünün kamuya aktarılması, yapılan işlemin kamu yararına gerçekleştirildiği anlamına gelmemekte, tam aksine, kamu yararına aykırı işlemlerin yasalmişsasına uygulaması gibi hukuki bir soruna karşılık gelmektedir.

Devletin temel sorumluluklarından biri olan kamu adına mekan denetimi bu yasa değişikliğine konu uygulama ile piyasa koşullarına terk edilecektir.

Bununla birlikte yapılan değişiklik, plan tadilatlarının ancak kamu yararı amacıyla yapılabilirliği ilkesine zarar verecek; planın amacının, ilkesinin, vizyonunun korunmasının ve uygulanmasının olanaksızlaştıracak ve toplumda imar planlarının kamu idaresine payını aktardığı müddetçe, kolayca ve ivedi olarak, değiştirilebileceği yönünde bir algı oluşmasının önünü açacaktır. Yasa değişikliğinin öngördüğü uygulamanın sürekli olarak yapılması halinde planların bütünlüğü kökten zedelenecektir. Buna ek olarak, bu yasa maddesi değişikliği, kırsal-kentsel mekanların örgütlemesi yönündeki planlama ile gerçekleştirilen düşünsel ve teknik gerekliliklerinin tümüyle göz ardı edilmesi anlamı taşımaktadır. Bu bağlamdaki ilgili yasal kurallara da aykırı olduğu görülmektedir.

Mevcut imar mevzuatındaki düzenlemeler (7181 Sayılı Yasa ile getirilen) bu alanlarda yapı yapılmasına olanak sağlamaktadır. Bu alanların mutlak suretle yapılaşmaya açılmaması; yeşil alan veya park benzeri kamusal alan olarak değerlendirilmesinin sağlanması gereklidir.

KANUN TEKLİFİ 17.MADDE

İmar Kanunu

Geçici Madde 21

Kanun teklifinde; İmar Kanununa eklenen Geçici 16.Maddeyle getirilen imar affı kapsamındaki yapılarda güçlendirme yapılabileceği

düzenlenmekte ve imar mevzuatı ile getirilen koşullardan bağımsız olarak ruhsatlandırılması öngörülmektedir. Söz konusu 16. Maddenin iptali talebiyle ilgili Odalarımız (Mimarlar Odası, Şehir Plancıları Odası, Ziraat Mühendisleri Odası) tarafından dava açılmıştır. Bu davalar derdest olup, hukuka aykırı olan geçici madde 16'ya istinaden yeniden bir değişiklik yapılması ve geçici bir yasa değişikliği ile imar hakkı tanımlanması hukuki olarak doğru değildir. Diğer yandan ise, Madde 21'nin gündeme getirilmiş olması, imar affı uygulamasını kurallaştıran Geçici Madde 16'nın da hukuki sorunlarını açığa çıkarmaktadır.

Yine de, ilgili madde değerlendirildiğinde, imar mevzuatına aykırı bu yapıların güçlendirilmesine dair sürecin nasıl yürütüleceği ve hangi kuruluşlarca denetleneceği belirsizdir. Mevcut yapı denetim sistemi içerisinde bu uygulama istisnalar oluşturmaktadır.

Öte yandan, kaçak yapılara yapı kayıt belgesi verilmek suretiyle imar affından yararlanması sağlanırken bunun müktesep bir hak oluşturmayacağı ve yapı kentsel dönüşüme girene kadar geçici süreyle geçerli bir af olduğu belirtilmiştir.

Ancak her türlü kanun ve nizamdan bağımsız bu yapılara güçlendirme hakkı verildiğinde yapıların ekonomik ömürleri ve kullanım süreleri yenilenmiş olacaktır. Bu teklifin yasalaşması durumunda kanunsuz ve aykırı yapılaşmanın önü alınamayacaktır.

İmar mevzuatında belirli bir risk sırası ile tüm binaların deprem güvenliğinin belirlenmesini zorunlu hale getirilmeli, deprem dayanımı yetersiz çıkan binalar ya yenilenmeli ya da mevzuata uygun olarak güçlendirilmelidir.

Herhangi mimari ve mühendislik hizmeti olmaksızın, Anayasaya aykırı olarak gerçekleştirilen imar affı uygulaması ile yapılara verilen yapı kayıt belgeleri iptal edilmelidir. Bu yasal değişiklik esas alınarak yeni yasa değişikliği yapılması, yapıyı çevre üzerinden siyasi rant amaçlayan imar affı uygulamasının problemlerini ortaya koymaktadır. Belirtmek gerekir ki, bu belge sahibi yapılar için ayrıca belediyelerin ve çevre şehircilik il müdürlüklerince denetimler yapılmalıdır. Bahse konu imar affı uygulamasının İmar Kanununa aykırılığı açıktır ve bu durum malikler tarafınca beyan edilmiştir. Bakanlık imar affı uygulamasından elde ettiği verileri kamuya açık olarak paylaşmalıdır. Çünkü yapısal ek(ler) veya değişiklikler yapılarak, yeni oluşan yapı durumu çevresel olarak risk içermektedir. İvedi olarak, bu yapıların İmar hukukuna aykırı tüm bölümleri için gerekli işlemler yapılmalıdır.

KANUN TEKLİFİ 18.MADDE

3414 Sayılı 775 Sayılı Gecekondu Kanununun Bazı Hükümlerinin Değiştirilmesi Hakkında 3.5.1985 Tarih Ve 247 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname İle Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin İki Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair 16.8.1985 Tarih Ve 250 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun

Madde 1

3414 sayılı Yasa 775 sayılı Gecekondu Kanunu ile belediye sınırları ve mücavir alan sınırları içinde Kanun kapsamında yürütülecek işlemlerle ilgili Bakanlık yetkilerini belediyelere devretmişti.

Kanun teklifi bu düzenlemeyi içeren 1.Maddeyi yürürlükten kaldırmakta, yerel yönetimlerin yetkilerini kısıtlamaktadır. Bu düzenleme belediyelere yönelik, demokrasiyle bağdaşmayan bir yetki müdahalesidir.

KANUN TEKLİFİ 19.MADDE**3621 Sayılı Kıyı Kanunu**

Madde 6-Kıyının Korunması, Yapı Yasağı, Kıyı ve Denizde Yapılacak Yapılar

Kanun teklifiyle kıyılarda yapılaşmanın engellenmesine yönelik düzenleme getiriliyor gibi görünmekle birlikte; esasen millet bahçelerinin yapımına, belirli hallerde iskana, inşaat yapımına izin verilmektedir.

Daha önce yapılan millet bahçelerine yönelik uygulamalar ve mevzuat düzenlemeleri ile, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından hazırlanan imar planları ile Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından çıkarılan Turizm Tesisleri Uygulama Yönetmeliği gibi, kıyılar imara açılmış ve yapılaşma koşulları değiştirilerek, emsal artışı getirilmiştir. Teklif ile getirilen değişiklikler, doğal alanların ve çevresel değerlerin korunması ilkesine aykırıdır. Yasal olarak da Kıyı Kanunu'na ve Anayasaya aykırıdır.

KANUN TEKLİFİ 20.MADDE**3621 Sayılı Kıyı Kanunu****Ek Madde 2**

7162 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile Kıyı Kanunu'na eklenen Ek Madde 2; Çandarlı, Rize İyidere ve Bitlis Ahlat için krokiler ile belirlenen alanlarda Kıyı Kanununun kıyılar, sahil şeritleri, doldurma ve kurutma yoluyla kazanılan arazilere ilişkin

yapı ve yapılaşmaya dair sınırlayıcı hükümleri uygulanmayacağına dair istisna getirmiştir.

İlgili madde Anayasa Mahkemesinin 26/6/2019 tarihli ve E.:2019/35; K.:2019/53 sayılı kararı ile Anayasaya aykırı olduğu için iptal edilmiştir.

Kanun teklifi ile; Bitlis Ahlat'taki aynı alan için yapılaşmaya yönelik düzenleme yeniden getirilmekte; krokiyle belirlenen alanda imar planı kararıyla resmi kurum alanı yapılabileceği düzenlenmektedir. Kanun yapım ilkeleri ve kuralları uyarınca, kanunlar genel hukuki kuralları kapsamaktadır.

Söz konusu bu yasa maddesi değişikliği ile kroki ile tanımlanan bir alan istisnai olarak yasal sınırlılıklardan hariç tutulmaktadır. İstinai bu halin kurallaşması doğal, tarihi, kültürel alanlar gibi korunması gerekli alanlara dair kural koyucu yasal düzenlemelerin de parçacıl biçimde tahribine neden olacak bir tehlike arz etmektedir. Öte yandan, bu yasa maddesi değişikliği idari işlem niteliğinde olup alandaki kıyı alanlarının doğal koruma statülerinin gereği mutlak olarak yapılaşma yasağını aşmaya dönük bir işlemdir. Söz konusu alanda inşa edilmesi öngörülen resmi kurumun da herhangi bir kamu yararına binaen ortaya çıkmadığı tartışmasızdır. Siyasi iktidarın bölgede mekansal temsilini amaçlayan "Saray" sadece iktidarın egemenliğinin bir sembolü niteliğindedir. Bu amaçla bir yasa değişikliği kamu yararına aykırıdır. Başka bir ifadeyle böylesi bir yasa değişikliği koruma stütüsü olan diğer alanların değiştirilmesi ve siyasi iktidar çevrelerince el konulması amacıyla yapılabilir

KANUN TEKLİFİ 23.MADDE

4708 Sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun

Madde 8-İdari müeyyideler ve teminat

Kanun teklifi ile; yapı denetimi alanında uygulanan para cezalarında artış yapıldığı görülmektedir. Ancak mevcut yapı denetim mevzuatı ve sistemi kapsamında aksaklıklar yaşanan ve yerine getirilemeyen kamusal ve hukuki denetim süreçleri bütüncül olarak değerlendirilmemekte; cezalar caydırıcı olarak uygulanmayıp gelir elde etmeye yönelik düzenlenmektedir.

Ayrıca; meslek odalarının, mesleki faaliyetlerin imar mevzuatına ve ilgili düzenlemelere uygun olarak, gerekli bilgi, beceri ve yetkinliğe sahip uzman meslek mensuplarınca yerine getirilmesinin güvencesi olan kamu adına denetim yetkilerini kısıtlayıcı ve engelleyici; meslek mensuplarının hak ve yetkilerini sınırlayıcı düzenlemeler uygulanmaya devam etmektedir.

Kanun teklifi; yerel ve merkezi yönetimlerce yerine getirilmeyen denetim süreçlerine dair sorumlulukları yine meslek odalarına ve meslek mensuplarına yüklemekte, odaları denetim süreçlerinde cezalandırma aracı olarak tariflemeye devam etmektedir. 6235 Sayılı TMMOB Kanunu ile yetkileri düzenlenen meslek odalarına eşitlikçi, adaletli ve yetkiye dayalı sorumluluk tarifi yapılmamaktadır.

KANUN TEKLİFİ 24.MADDE

4708 Sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun

Madde 9-Ceza Hükümleri

Kanun teklifi ile görevini kötüye kullanma durumu “yeni iş almaktan men cezası uygulanmasını gerektiren fiiller” olarak tanımlanmış; şantiye şefi de sorumlular arasına dahil edilmiştir.

Yapı enetim sisteminin unsurlarından biri olan şantiye şeflerinin de ceza hükümlerine tabi kılınması tarafımızca olumlu bulunmaktadır.

Ancak sistemin sağlıklı işlemesi isteniyorsa halen uygulanmakta olan şantiye şeflerinin aynı anda beş ayrı yapım işinde görev üstlenebileceğine ilişkin mevzuat hükmü kaldırılmalı, sadece bir yapım işinde tam zamanlı olarak görev üstlenmesi sağlanmalı ve şantiye şefliği hizmetinin yapının niteliğine göre belirlenecek mühendis ve Mimarlar tarafından yürütülmesi zorunlu kılınmalıdır.

TMMOB Yönetim Kurulu

ŞEREFLİKOÇHİSAR BELEDİYESİ'NE MESLEKTAŞLARIMIZDAN MÜELLİFLİK KAYDI ÜCRETİ ALINAMAYACAĞINA İLİŞKİN YAZI GÖNDERİLDİ

14 Şubat 2020

ŞEREFLİKOÇHİSAR BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NA ANKARA

Odalarımız tarafından Biriğimize iletilen bilgilerden bazı Belediyelerin mühendis, mimar ve şehir plancısı üyelerimizden “müelliflik kaydı”, “mühendislik çalışma ruhsat harcı” gibi isimler altında ücretler aldığı anlaşılmaktadır.

Meslek mensuplarının kayıt ve sicillerini tutma ve denetleme görevi 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğı Kanunu ile TMMOB'ye bağı meslek odalarına tanınmış bir yetkidir. Kanun uyarınca “Türkiye'de mühendislik ve mimarlık meslekleri mensupları mesleklerinin icrasını iktiza ettiren işlerle meşgul olabilmeleri ve mesleki tedrisat yapabilmeleri için ihtisasına uygun bir odaya kaydolmak ve azalık vasfını muhafaza etmek mecburiyetindedirler.”

Nitekim 3194 sayılı İmar Kanununun Uygulama Yönetmeliğı olan Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinde de Yasa ile Biriğimize ve bağı odalarımıza tanınan bu yetkiye atıflarda bulunulmuştur. Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinin “Yapı Projeleri” başlıklı 57. maddesinin 18. Fıkrası “Proje müellifliğı ve yapım işlerinin denetimine dair fenni mesuliyet üstlenen mimarların ve mühendislerin, 27/1/1954 tarihli ve 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğı Kanunu uyarınca, ilgili meslek odasına kayıtlı olmaları, büro tescillerini yaptırmaları gerekir.” şeklinde düzenlenmiştir.

Aynı Yönetmeliğın 68. Maddesinin 16. Fıkrası ise “(16) Fenni mesullerin sicilleri, ilgili meslek odalarınca, ilgili idareden alınacak iş bitirme belgeleri de dikkate alınarak tutulur ve yeni bir fenni mesuliyet üstlenilmesinde bu siciller dikkate alınır.” şeklinde düzenlenmiştir.

Öte yandan gerek 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununda gerekse 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununda proje müellifleri ile fenni mesullerin sicillerinin belediyelerce tutulacağına ilişkin bir hüküm bulunmamaktadır.

Bu bağlamda TMMOB'ye bağlı Odalar dışında, başka bir kurum ya da kuruluşun kayıt, tescil, çalışma izni vb. işlemler yapması da bu işlemler için bir ücret alması da yasal değildir.

Yasal dayanağı bulunmayan müelliflik kaydı/yenileme işlemleri ile bu işlemlerden alınan ücretlerin hukuka uygun olmadığı kesinleşmiş yargı kararları ile de sabittir.

Mühendis, mimar ve şehir plancısı üyelerimizin mağduriyetine yol açan bu ve benzeri uygulamalardan kaçınılması, varsa bu tip uygulamalardan ivedilikle vazgeçilmesi hususunda gereğini rica ederiz.

Saygılarımızla,

Dersim GÜL
TMMOB Genel Sekreteri

Ekler:

1. Konuya ilişkin örnek yargı kararları (2 adet)

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI'NA 'YAPI RUHSATLARINDA İMZA HANELERİNİN KALDIRILMASI' UYGULAMASININ DURDURULMASI İÇİN 3. YAZI GÖNDERİLDİ

5 Mart 2020

T.C.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI'NA
ANKARA

İlgi: a) 25.06.2019 tarih 1026 sayılı yazımız.

b) 02.08.2019 tarih 1432 sayılı yazımız.

İlgide kayıtlı yazılarımız ile 02.05.2018 tarihli, 30409 sayılı mükerrer Resmi Gazetede yayımlanan TS 10970 Formlar-Yapı Kullanma İzin Belgesi Standardına ve TS 8737 Yapı Ruhsatı Standardına İlişkin Tebliğ ile yapı ruhsatlarından imza hanelerinin kaldırılması üzerine Birliğimizce söz konusu düzenlemenin iptali istemiyle dava açıldığı; yine davanın devamı esnasında 27.10.2018 tarih ve 30578 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan değişiklik Yönetmeliği ile Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğine eklenen Ek-10 Yapı Ruhsatı Formunda imza hanelerine yer verilmemesi üzerine Yönetmelik değişikliğinin de iptali istemiyle Birliğimizce dava açıldığı; her iki davada da yapı ruhsatlarında fenni mesul, şantiye şefi ve proje müellifi meslektaşlarımızın imzalarının bulunma ve yapı ruhsatı ve yapı kullanma izni formlarının bir örneğinin Birliğimize bağlı Odalara gönderilmesi zorunluluğuna işaret edilerek; eksik düzenleme niteliği taşıyan söz konusu düzenlemelerin yürütmesinin durdurulduğu; Anayasa ve 2577 sayılı Yasadan hareketle Danıştay kararlarının gereğinin gecikmeksizin yerine getirilmesi hususunda gereğinin yapılması gerektiği; Anayasa ve Yasa düzenlemelerinin açıklığına karşın 25.07.2019 tarih 30842 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile Danıştay 6. Dairece verilen 2018/9566 esas ve 2018/5260 esas sayılı yürütmenin durdurulması karar gereklerinin yerine getirilmediği, aksine kararlarda hukuka aykırılığı açıkça ortaya

konan ve yürütmesi durdurulan düzenlemelerin 25.07.2019 tarihli değişiklik ile aynı şekilde yeniden yürürlüğe konduğunun görüldüğü ve bu durumun Anayasaya ve bir bütün olarak hukuka açıkça aykırılık teşkil ettiği; bu bakımdan söz konusu düzenlemeden biran evvel dönülerek Danıştay kararlarının yerine getirilme zorunluluğu ifade edilmişti.

Bakanlığınızca yargı makamlarınca defaatle ortaya konmuş olmasına karşın, hukuka aykırı düzenlemelerde ısrar edilmesi üzerine; Birliğimizce 25.07.2019 tarih 30842 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelikteki aynı nitelikteki düzenlemelerin iptali istemiyle de dava açılmıştır.

Danıştay 6. Dairesince bir kez daha 2019/18154 esas sayılı dosyada “Anayasanın 138. ve İdari Yargılama Usulü Kanununun 28.maddesi uyarınca davalı idarece yargı kararını gecikmeksizin yerine getirmek zorunda olmasına karşın Danıştay Altıncı Dairesinin 17.04.2019 tarih ve E:2018/5260 sayılı kararı ile bu karara yapılan itirazın reddine ilişkin Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 19/09/2019 tarih ve E:2019/899 sayılı kararına, Danıştay Altıncı Dairesinin 18.02.2019 tarih ve E:2018/4999 sayılı kararı ile bu karara yapılan itirazın reddine ilişkin Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 19/09/2019 tarih ve E:2019/845 sayılı kararına ve Danıştay Altıncı Dairesinin 24.04.2019 tarih ve E:2018/9566 sayılı kararı ile bu karara karşı yapılan itirazın reddine ilişkin Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 16.10.2019 tarih ve E:2019/901 sayılı kararına aykırı olarak yapılan düzenlemede hukuka uyarlık bulunmamaktadır.” gerekçesiyle Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği eki yapı ruhsatı formunda "yapı sahibinin, yapı müteahhidinin, santiye sefinin, yapı denetçilerinin ve proje müelliflerinin ıslak imzalarının" kaldırılmasına ve "inşaata başlama tarihi de işlenerek onaylı örneklerinin bir ay içinde ilgili meslek odasına gönderilmesine" şeklindeki eksik düzenleme yönünden yürütmenin durdurulmasına karar verilmiştir.

Bir kez daha ifade etmek gerekirse Anayasanın 138. maddesinde; “Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez.” kuralı öngörülmüş; Yine 2577 sayılı Yasanın 28. maddesinde de; “Danıştay, bölge idare mahkemeleri, idare ve vergi mahkemelerinin esasa ve yürütmenin durdurulmasına ilişkin kararlarının icaplarına göre idare, gecikmeksizin işlem tesis etmeye veya eylemde bulunmaya mecburdur.” ifadesine yer

verilmiştir. Kaldı ki, bu durumun Anayasanın 2. maddesinde öngörülen hukuk devleti ilkesinin gereği olduğu da kuşkusuzdur.

Tüm bu hususlar dolayısıyla Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunca da Bakanlığınızın yapmış olduğu itiraz istemleri reddedilen Danıştay Daire kararlarının gereğinin gecikmeksizin ve değiştirilmeksizin yerine getirilmesi; hukuka aykırılığı ortaya konan ve yürütmesi durdurulan düzenlemelere dayalı uygulamalara bir an evvel son verilmesi; kararlarda belirtilen hususlar dikkate alınarak yeniden düzenleme yapılması gereğini, aksi halde kararın yerine getirilmemesine ilişkin hukuki yollara başvurulacağı hususunu bilgilerinize sunarız.

Saygılarımızla,

Dersim GÜL
Genel Sekreter

- Ek: 1.) Danıştay 6. Daire 2018/9566 esas sayılı yürütmenin durdurulması kararı
2.) Danıştay 6. Daire 2018/5260 esas sayılı yürütmenin durdurulması kararı
3.) Danıştay 6. Daire 2019/18154 esas sayılı yürütmenin durdurulması kararı

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞINA SALGIN NEDENİYLE AKSAYAN ODA ÇALIŞMALARI HAKKINDA YAZI GÖNDERİLDİ

17 Nisan 2020

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI'NA ANKARA

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) tüzel kişiliğe sahip 7303 sayılı Yasa, 66 ve 85 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerle değişik 6235 sayılı Yasayla kurulmuş, Anayasanın 135. Maddesinde belirtilen kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşudur.

İçişleri Bakanlığından 81 İl Valiliğine gönderilen 03.04.2020 tarihli ve 2612 sayılı yazıda;

“Tüm dünyayı etkisi altına alan ve yurdumuzda da hayatı ciddi anlamda olumsuz etkileyen Coronavirüs salgını kaynaklı Covid-19 hastalığı nedeniyle, dernek yönetim kurullarının karar alma süreçleri ile beyannamelerin hazırlanması ve verilmesi gibi süreçlerin sekteye uğradığının gözleendiği, bu nedenle derneklerin mağdur olmasını ve idari yaptırımlarla karşılaşmasını önlemek adına beyanname ve mevzuattan kaynaklı diğer bildirimlerin verilmesinin 1 Ağustos 2020 tarihine kadar geçici olarak ertelendiği “ bildirilmiştir.

Birliğimiz ve bağlı 24 Odamız; Koronavirüs (Covid-19) salgını nedeniyle gelirlerin durma noktasına gelmesi, karar alma süreçleri, beyannamelerin hazırlanması ve verilmesi gibi süreçlerin sekteye uğraması nedeniyle mağduriyet yaşamaktadır.

Birliğimiz ve bağlı 24 Odamızın, İçişleri Bakanlığından 81 İl Valiliğine gönderilen 03.04.2020 tarihli ve 2612 sayılı yazı kapsamında sağlanan beyanname ve mevzuattan kaynaklı diğer bildirimlerin verilmesinin ertelenmesinden faydalanıp faydalanamayacağı konusunda görüşlerinize ihtiyaç duyulmuş olup, yaşamakta olduğumuz mağduriyetin giderilmesini hususunda gereğini arz ederiz.

Saygılarımızla,

Dersim GÜL
Genel Sekreter

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI'NA 518 SIRA NUMARALI “VERGİ USUL KANUNU GENEL TEBLİĞİ”NE MESLEKTAŞLARIMIZIN DAHİL EDİLMESİ İÇİN YAZI GÖNDERİLDİ

17 Nisan 2020

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI'NA ANKARA

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) tüzel kişiliğe sahip 7303 sayılı Yasa, 66 ve 85 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerle değişik 6235 sayılı Yasayla kurulmuş, Anayasanın 135. Maddesinde belirtilen kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşudur.

24 Mart 2020 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 518 Sıra Numaralı “Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği” ile Koronavirüs (COVID-19) salgınından ve bu kapsamda alınan tedbirlerden doğrudan etkilenen ve bu Tebliğle belirlenen mükelleflerin 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 15 inci maddesinin Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye dayanılarak mücbir sebep hükümlerinden faydalandırılması sağlanmıştır.

Söz konusu tebliğ ile belirlenen mükellefler için vergi ödevlerinin ertelendiği görülmektedir. Bu konuda yapılan açıklamalar doğrultusunda ise sosyal güvenlik kurumuna yönelik yükümlülüklerin ertelenmesi, finansal sıkıntıların giderilmesi konusunda kamu bankaları aracılığı ile finansal erişimin kredilendirilerek de olsa kolaylaştırılması sağlanmaktadır.

Mücbir sebep halinin belirli sektörler ve mükellefiyet türüne bağlı olarak ilan edilmesi temel olarak sakıncalıdır. Pandemi süreci sektörel ayrımcılık gözetmeksizin toplumun tüm kesimlerini etkileyen mücbir halin kendisidir.

Yaşamakta olduğumuz süreçte mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı hizmetlerinin tamamı Koronavirüs (COVID-19) salgınından etkilenmektedir.

Ancak, TMMOB Serbest Müşavirlik Mühendislik ve Mimarlık Hizmetleri ve Büro Tescil Belgesi Yönetmeliği doğrultusunda Odalarımızdan belge

alan firmalar ve sadece mühendis ve mimarlar tarafından sağlanması kanun hükmüne bağlanmış olan iş ve hizmetleri sunan firmalar Kurumlar Vergisi mükellefi olmaları nedeni ile söz konusu tebliğ kapsamı dışında bırakılmıştır. Bununla birlikte Gelir Vergisi Mükellefi olarak mühendislik, mimarlık hizmetisunan firmalar mücbir kapsamında değerlendirilmektedir. Kurumlar Vergisi mükellefi olan hiçbir mühendislik proje ve müşavirlik firması Tebliğ uyarınca mücbir kapsamında değerlendirilmemektedir. İlgili tebliğin kapsamı dışında bırakılan sektörlerin tamamı için aynı sektörde faaliyet gösteren gelir vergisi ve kurumlar vergisi mükellefleri açısından bir ayrımcılık oluşturulmuştur.. Bu durum Anayasanın eşitlik ilkesine aykırı olduğu gibi yaşamakta olduğumuz sürecin gerçekleri ile de bağdaşmamaktadır.

Kaldı ki TMMOB Serbest Müşavirlik Mühendislik ve Mimarlık Hizmetleri ve Büro Tescil Belgesi Yönetmeliği doğrultusunda Odalarımızdan belge alan firmalar ve sadece mühendis ve mimarlar tarafından sağlanması kanun hükmüne bağlanmış olan iş ve hizmetleri sunan firmalar; açıklanan 16 sektör içinde yer alan tüm sektörlerle hizmet vermektedir. Hizmet sunulan sektörler bu kapsamda değerlendirilirken sektörde Kurumlar vergisine tabi firmalarımızın değerlendirilmemesi sorun yaratmaktadır.

Bu kapsamdaki üyelerimiz, ciddi sorunlar ile karşı karşıya kalmalarına rağmen 518 Sıra Numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği doğrultusunda yaptıkları başvurular da reddedilmiştir.

TMMOB Serbest Müşavirlik Mühendislik ve Mimarlık Hizmetleri ve Büro Tescil Belgesi Yönetmeliği ve Odalarımızın ilgili yönetmelikleri doğrultusunda Odalarımızdan tescil belge almış olan firmalar ve sadece mühendis ve mimarlar tarafından sağlanması kanun hükmüne bağlanmış olan firmalar mükellefiyetlerinin türüne bağlı olmaksızın acilen tebliğ kapsamına dahil edilmesi ve yaşadıkları mağduriyetin giderilmesi hususunda gereğini arz ederiz.

Saygılarımızla,

Dersim GÜL
Genel Sekreter

NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU'NA AKKUYU NGS PROJESİNE DAİR SORULAR GÖNDERİLDİ

20 Nisan 2020

NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU'NA ANKARA

Konu: Akkuyu NGS Projesi'ne dair bazı konular hk.

Kamuoyuna yansıyan ve Nükleer Düzenleme Kurumunca da bilgisi olunan haber ve gelişmelere göre Akkuyu NGS'de birinci ünitenin inşaat çalışmalarını hızla devam ettirmekte ve ikinci üniteyedeki inşaat çalışmalarına yıl içinde başlanması öngörülmektedir.

Nükleer enerji ve teknoloji alanlarında uzun yıllardır hizmet veren ve NDK kurulup işlevlerini yerine getirene değin denetim hizmetleri de vermiş olan Türkiye Atom Enerjisi Kurumu ise, 28.3.2020 tarihli Resmi Gazetede yayınlanan 57 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kapatılmış ve Kurumun kadroları, mal varlığı ve görevlerinin sınırlı bir bölümü ve yeni kurulan Türkiye Enerji Nükleer Maden Araştırma Kurumuna devredilmiştir. Yeni kurulan kurumun nükleer teknoloji ve uygulamalarla ilgili faaliyetlerinin;

- nükleer teknoloji ile ilgili inovasyon ihtiyacını karşılamak üzere araştırmacılara bilimsel ortam tesis etmek,

- radyoaktif atık yönetimi ile kapsamlı faaliyetleri planlamak ve yürütmek,

- nükleer teknoloji ve ürünlerin çevreye ve insan sağlığına etkileri konularında araştırmalar yapmak,

ile sınırlı tutulduğu görülmektedir.

Bu gelişmeler ve düzenlemeler, NDK'nin nükleer enerji ile ilgili çalışmalarda başat bir rol ve görev üstlendiğini göstermektedir.

Akkuyu NGS Projesi alım-fiyat garantisi verilen bir YAP-SAHİPOL-İŞLET projesi niteliğindedir. Santralın yapımı, teknik koşullardan ziyade finansal

ve bazı idari koşulları içeren bir anlaşma sonucunda milletlerarası bir anlaşmayla bağıtlanmıştır. Türkiye tarafında, işin başında, işi sonuna kadar götürecektir şartnameyi hazırlayıp teklif alacak, değerlendirecek ve sözleşmeyi bağıtlayacak, projenin detay tasarımını inceleyecek, gönderilen detay projeleri inceleyip onay verecek, işlerin tasarıma ve onaylı projelere uygun olarak ilerleyip ilerlemediğini merkezde ve sahada takip edecek, fabrika ve saha testlerine nezaret edecek, kalite kontrolünü denetleyecek ve raporlayacak, kısacası işin başından sonuna kadar proje yönetimini gerçekleştirecek tam yetkili bir iş /proje sahibi tanımlanmamış, oluşturulmamıştır.

Sözleşme yöntemi, daha önce nükleer santral deneyimi olmayan bir ülke için “kestirmeci bir çözüm” olarak görülse ve bu şekilde sorumluluğun lisans sahibine yüklendiğı varsayılsa da, pratikte bu tür büyük projelerde ortaya çıkması çok muhtemel sorunlar karşısında, Türkiye tarafının ne kadar hazırlıklı olduğı ve gerek sözleşme koşulları, gerekse kapasite açısından; ne kadar müdahil olabileceğı temel bir mesele olarak ortada durmakta ve sözleşmenin / projenin işleyişine ilişkin sorulara neden olmaktadır.

Projede lisans sahibi ve ana tedarikçi Rusya Federasyonu tarafıdır. Türkiye tarafında Nükleer Düzenleme Kurumu bulunmaktadır. Bu durum, NDK'nin, yeterli kadro, altyapı ve kapasiteye sahip olup olmadığının yanı sıra, projenin yürütümü sırasında nereye kadar müdahil olacağı/olabileceğı konusunda temel soruları gündeme getirmektedir. Kaldı ki, müdahale edilmesine ihtiyaç duyulan şartlarda, müdahalenin zamanında yapılamamasının; telafi edilemez sorunlara ya da zaman ve maliyet kayıplarına, dolayısıyla taraflar arasında ilave müzakerelere, hatta sözleşme koşullarında değişikliğe yol açabildiğı, bu tür büyük projelerde bilinen bir husustur. Nükleer santral gibi güvenlik meselesi ciddiyetle ele alınması gereken bir projede, işlerin merkezde ve sahada yakından takibi ve zamanında müdahale edilebilmesi için gerekli organizasyonun sağlanması daha da önemli hale gelmektedir.

Anayasada tanımlanan kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşu olan Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinin, 20.10.2019 tarih ve 120. sayılı Yönetim Kurulu kararıyla kurduğı TMMOB Akkuyu NGS İzleme Komitesi, yaptığı çalışmalar sonucu, aşağıda listelenen soruların Nükleer Düzenleme Kurumuna yöneltilmesi ve kamu ve toplum yararı için, sorularımızın yanıtlanması ve böylece Birliğimizin yanı sıra kamuoyunun da bilgilendirilmesini talep etmiştir.

- TMMOB AKKUYU NGS İZLEME KOMİTESİNİN SORULARI -

1) Akkuyu Nükleer Güç Santrali (NGS) yatırımının organizasyon şeması nasıldır? Türkiye tarafının ve lisans sahibinin organizasyonu nedir? NDK'nin, nükleer santraller konusunda teknik destek aldığı yetkin ve uluslararası deneyime sahip mühendislik firması(ları) var mıdır? Varsa, kimlerdir ve hangi ölçütlere göre, nasıl seçilmiştir? Yoksa deneyimli bir müşavirlik firmasına ihtiyaç olmadığı sonucuna mı varılmıştır?

2) Teşkilat Yönetmeliği 25.4.2019 tarihli Resmi Gazetede yayınlanan NDK'nin güncel organizasyonu ne durumdadır? Bütün birimleri kurulmuş mudur? Bugün mevcut kadro sayısı nedir? Hedeflenen sayı ne kadardır? Hedef nitelik sayıda kadroya nasıl ve ne zaman ulaşılması öngörülmektedir?

3) Akkuyu NGS İnşaat Şantiyesinde sürekli kalan NDK kadrosu var mıdır? Varsa kaç kişidir, meslekleri ve deneyimleri nedir? Bu kadronun görev ve yetkileri nelerdir?

4) NDK'nin mevcut kadrosu içinde, kaç kişi nükleer enerji ve santraller konusunda örgün eğitim, kaç kişi yaygın eğitim almıştır? Nükleer enerji ve santraller konusunda örgün eğitim alanların akademik dağılımı; lisans, yüksek lisans, doktora vb. nasıldır? Yaygın eğitim alanlar hangi konularda eğitim almıştır?

5) NDK'nin kendi personeline yönelik hizmet içi eğitim programının, kapsamı nedir, hangi programlardan yararlanılarak hazırlanmıştır?

6) NDK, Akkuyu NGS İnşaatını nasıl denetlemektedir? Denetleme hangi şekillerde, kimler tarafından yapılmaktadır? Denetimde görev alan NDK kadroları, NDK danışmanları, Lisans Sahibi, Lisans Sahibinin Danışmanları, Yükleniciler, Yüklenicilerin Danışmanları görev tanımları ve denetim kapsamı nelerdir?

7) Akkuyu NGS özeline uygun olarak veya bununla sınırlı olmamak üzere Rusya tarafının tasarımı bazı değişikliklere gidilmekte midir? Bunların onay süreci nasıl işlemektedir?

8) Ana yüklenicinin temel sorumluluğu ile birlikte; işin ana alt yüklenicilerinin ve onların alt yüklenicilerinin bilgi, birikim ve deneyimi de önemlidir. Bu bağlamda, alt yüklenicilerin belirlenmesinde; Türkiye tarafının işlev ve yetkileri nedir, alt yüklenicilere onay vermekte midir; reddettiği yüklenici ve alt yükleniciler var mıdır?

9) Kurum, santral yapım lisansı sahibi yatırımcı firmadan, Akkuyu santral projesinde mühendislik, inşaat, imalat vb. alanlar da hizmet

aldığı ve almayı öngördüğü ana yüklenici ve alt yüklenicilere, nükleer santral inşaatı işlerinde dikkat edilmesi gereken hususlarla ilgili eğitim vermesini talep etmiş midir? Talep edilmiş ise, istenen eğitimin içeriği nasıl belirlenmiştir ve eğitim verilip verilmediğini Kurum takip etmekte midir? Talep etmemiş ise neden talep edilmemiştir?

10) İnşaat izni, inşaatta kullanılacak tüm malzeme ve ekipmanların uyması gereken özellikleri içeren şartnameleri tanımlamış mıdır? Bu şartnamelerde, hangi ülkenin/kuruluşun referans standartları referans alınmıştır? NDK, daha önce nükleer santral (hatta termik santral) inşaatı yapmamış bir yüklenici eliyle yapılan ve hızlandırılması talep edilen inşaat işlerinin denetimini, nasıl ve hangi kadrolarla ve hangi ölçütlere göre yapmaktadır? Yüklenici ve alt yüklenici yönetici ve elemanları, nükleer santral inşaatında dikkat edilmesi gereken hususlar ve nükleer güvenlik konularında nerede, ne zaman, ne kapsamlı ve ne kadar süreli eğitim almışlardır? Aldıkları eğitim yeterli midir?

11) Santral bölgesinin jeolojik ve sismik özellikleri ve depremsellik faktörü, santral inşaatında çok dikkatli ve özenli olunmasını şart koşturmuştur. Buna karşın, Akkuyu santrali temel betonunda çatlaklar oluştuğu, arazinin özellikleri nedeniyle beton dökümünde sorunlar yaşandığına dair basında çıkan haberlerle ilgili olarak, yatırımcı firma; dökülen betonun özellikleri ve dökümde kullanılan yöntemler hakkında bilgi vermekten kaçınmış ve öne sürülen iddiaları genel geçer ifadelerle yalanlamakla yetinmiştir.

Oysa, dünyadaki nükleer endüstri deneyimi, özel olarak santral temel betonunda ve genel olarak santralin tüm beton yapı ve bileşenlerinde yaşanabilecek sorunlara ivedi olarak müdahale edilmemesi, sorunların kök nedenlerinin tanımlanmaması ve giderilmesi için gerekli çalışmaların yapılmaması halinde süreç içinde geri dönüşü imkansız sorunlar yaşanabileceğine işaret etmektedir.

Akkuyu NGS inşaat çalışmalarının başlangıç aşamasında oluşan bu sorun, aşağıdaki hususların mutlaka göz önüne alınması gereğine işaret etmektedir.

Şöyle ki, NGS'lerde santralin çeşitli bölümlerinde farklı özelliklerde betonlar kullanılmakla birlikte; bunların tümünün yüksek kalitede olması gerekir. Bu gerekliliğin temelinde;

a. Santral işletmeye alındıktan sonra birçok beton elemana (onarım ve bakım için dahi) erişimin mümkün olmaması;

b. 50-60 yılı aşan bir işletme süresinde betonların dayanım ve dayanıklılık özelliklerini, koruma ve radyasyon kalkanı görevlerini eksiksiz sürdürmesi zorunluluğu;

c. Normal işletme koşullarının dışında ısıl ve sismik gerekliliklerin de karşılanması zorunluluğu bulunmaktadır.

Dolayısıyla, NGS'lerin beton bölüm ve yapılarında, konvansiyonel yapı betonlarının aksine, her hangi bir olumsuzluk meydana geldiğinde yıkıp yeniden yapmak pek mümkün olmaz. Olsa dahi bu durum zaman, para ve güven kaybına yol açar.

Bu nedenle, aşağıdaki soruların yanıtlanmasını istiyoruz.

i. Kullanılan/kullanılacak beton türleri, hangi standartlara göre ve kim(ler) tarafından belirlenmiştir?

ii. Kullanılan betonlar, şartname ve tasarım aşamasından başlayarak, kullanılacak malzemelerin seçimine, üretim ve bakım aşamalarına kadar; her adımda yetkin uzmanlardan oluşan bir ekip tarafından, iyi tanımlanmış bir kalite güvence sistemi içinde, gerekli test ve analizler yapılarak denetlenmekte midir?

iii. Betonların üretimini yapan alt yüklenici(ler) ve personeli gerekli ve yeterli eğitimi almışlar mıdır?

iv. Tasarımdan yapıma kadar tüm aşamalarda, denetim ve testler dahil, çalışacak/çalışmakta olan tüm personel; yapılan işin önemini kavramak bakımından, gerekli ve yeterli eğitimden geçmişler midir?

v. Tasarım ve yapım teknik ekiplerini ve denetim ekibini oluşturan personelin betonda hidrasyon, su miktarının dayanım ve dayanıklılık özelliklerine etkileri, beton bakım yöntemleri, rötne vb konularda yeterli bilgiyle donatılmışlar mıdır? Bu husus nasıl kontrol edilmektedir?

vi. Kalite güvence sistemi içinde, betonların ve betonları oluşturan malzemelerin (çimentolar, su, agregalar, mineral katkıları, kimyasal katkıları) bağımsız ve yetkin bir uzman kuruluş tarafından test ve analizleri yapılmakta mıdır?

vii. Gerek alt yüklenici(ler), gerekse denetim elemanlarının; uygulanması gereken beton bakım yöntemlerinin önemini yeterince kavradığı ve önemsedığı söyleyebilir misiniz?

viii. Sonuç itibariyle, betonların kalitesinin başlangıçtan itibaren, alınan proaktif önlemlerle, her hangi bir şüpheye veya üretilen betonların

reddine yol açmayacak şekilde güvence altına alındığı beyan edebilir misiniz?

NGS betonlarında, konvansiyonel yapı betonlarının aksine, her hangi bir olumsuzluk meydana geldiğinde yıkıp yeniden yapmak pek mümkün olmaz. Olsa dahi bu durum zaman, para ve güven kaybına yol açar. Bu nedenle, NDK, Akkuyu santral temel betonunda çatlaklar olduğu iddiası karşısında ne tür bir çalışma yapmıştır? Söz konusu çatlakların kaynağı konusu netleşmiş midir? (Betonun kompozisyonu/kalitesi, işçilik, zemin etüdüne ilişkin eksiklikler vb.) NDK bu konuya ne kadar müdahil olmuştur? Hangi önlemler ve iyileştirme tedbirleri alınmıştır? Gerekli denetlemeler ve testler yapılmakta mıdır? Çalışmanın sonuçları neden açıklanmamıştır?

12) Akkuyu NGS ile ilgili 15.7.2010 tarih ve 6007 sayılı yasada kullanılacak reaktörler AES 2006 tasarımı VVER 1200 tip olarak tanımlanmıştı. Projede, on dört yıl öncesine ait tasarım mı kullanılacaktır, yoksa değişiklikler var mıdır? Değişiklik onayları ne zaman, hangi kurum tarafından verilmiştir? Yeni onaylara gerek var mıdır?

13) İlgili yasanın 8.5 maddesinde eğitim için sahada tam donanımlı bir simülasyon kurulacağı belirtiliyor. Bu simülasyon kurulmuş mudur ve faal durumda mıdır? Kurulmadı ise ne zaman kurulması öngörülmektedir? Simülasyondan inşaat sürecinde yararlanılacak mıdır?

14) İlgili yasanın 8.5 maddesinde, NGS, nükleer güvenlik ve radyasyon koruması kapsamında TC kanun ve düzenlemeleri ile uyumlu olarak lisanslanır ve denetlenir denmektedir. Ülkemizin bu konuda yasal düzenlemeleri ne durumdadır? Hangi yeni yasal düzenlemeler yapılmış ve yürürlüğe girmiştir, hangi düzenlemeler ise hazırlık aşamasındadır?

15) İlgili yasanın 12.5 maddesinde kullanılmış nükleer yakıt ile ilgili ayrı bir anlaşma yapılacağı belirtilmiştir. Bu konuda yapılan çalışmalar ne durumdadır?

16) Deniz kıyısında kurulan Akkuyu NGS'de, santralın limandan itibaren yakıt temin, depolama ve atık yakıt ihraç tesisleri de, kendi aralarında bir bütün oluştururlar ve neredeyse reaktör kalbi kadar önemli ve ayrı güvenlik prosedürlerine tabiidirler.

Nükleer yakıtın limanda gemiden alınması, santrale kadar taşınması, santralda depolanması ve keza yanmış yakıtında aynı şekilde reaktör kalbinden alınması, taşınması, ıslak ve kuru havuzlardan oluşan atık depolarında uzun süre muhafazası, özel betonarme inşaat işlerini,

makine ve ekipmanları, özel ulaşım imkanlarını ve kapalı yapıları gerektirmektedir. Bütün bu işlem ve operasyonlar başından itibaren özel bir dikkat ister ve bu işlemler yakıt idaresi (fuel handling) olarak değerlendirilmektedir.

İlk “Core Catcher” ünitesinin yerine konma çalışmalarının sürdürüldüğü Akkuyu’da halen yürütülen ve ileride yürütülecek olan inşaat-altyapı işlerinde en dikkat edilecek hususlardan biri de, “fuel handling” tesisleri olup, bunlar sıradan inşaat işleri gibi görülmekle birlikte, süreç içinde mutlaka nükleer güvenlik mühendisliği yönünden, diğer inşaat işlerine göre daha fazla dikkat ve itina gerektirecektir. Bu konuda NDK’nin politika ve uygulama ilkeleri nelerdir?

17) Santralın faaliyeti süresi içinde oluşacak nükleer atıkların yönetimi ve güvenliği için NDK ne tür bir planlama yapmaktadır? Atıkların taşınması ve depolanması için nasıl bir yol haritası izlenecektir?

18) Nükleer santrallarda yaşanan son iki ciddi kazada (Çernobil ve Fukuşima) soğutma sistemleri ve sirkülasyon pompalarının zamanında devreye girmediği ve devre dışı kaldıkları yolundaki değerlendirmeler dikkate alındığında, Akkuyu NGS’de bu sorunu ve olasılığı aşmak için NDK’nin bir planlaması var mıdır?

19) Değişik kimyasallar içeren radyasyonlu soğutma sularının derin deniz deşarjında, deşarj uygulamasının esasları nelerdir? Deşarj faaliyetleri nasıl takip edilecek ve denetlenecektir? Soğutma suyunun içerdiği kimyasallar ve suyun ortam ısısından daha yüksek sıcaklıkta olmasından ötürü deniz suyuna ve canlılarına verebileceği zararların giderilmesi için herhangi bir çalışma öngörüsü var mıdır?

Gereği için bilgilerinizi dileriz.

Saygılarımızla,

Dersim GÜL
Genel Sekreter

MECLİS GÜNDEMİNE GETİRİLMEK İSTENEN YASA DEĞİŞİKLİĞİ TEKLİFİNE İLİŞKİN MİLLETVEKİLLERİNE MEKTUP

28 Mayıs 2020

Sayın Milletvekilim,

Ülkemizde bulunan mühendis, mimar ve şehir plancılarının mesleki demokratik kitle örgütü Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği(TMMOB), “Kamunun ve memleketin menfaatleri, mesleğin gelişmesi, meslek mensuplarının hak ve yetkileri bakımından lüzumlu gördüğü bütün teşebbüs ve faaliyetlerde bulunmak” amacıyla 1954 yılında kurulmuştur.

1961 Anayasası’nda “kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşu” olarak tanımlanan Birliğimizin anayasal statüsü, 1982 Anayasası’nda da korunmuştur. Yürürlükteki Anayasamızın 135. maddesine göre TMMOB, meslektaşlarımızın ortak ihtiyaçlarını karşılamak, meslekî faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel (kamusal) menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ile ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlâkını korumakla yetkilidir.

Kuruluş yasamızda ve Anayasamızda tanımlanan görev ve sorumluluklarımızın gereği olarak Birliğimiz kurulduğu günden bu yana ülkemizin, mesleğimizin, meslektaşlarımızın ve halkımızın ortak çıkarlarının korunması ve geliştirilmesi için çalışmalar yürütmektedir. Birlik bünyesindeki 24 Odaya kayıtlı 107 farklı mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı disiplininden 600 bine yakın üyesi ile ülkemizin en büyük meslek örgütlerinden birisi olan TMMOB’nin yönetim organları yargı gözetiminde seçimle göreve gelmektedir. TMMOB ve bağlı odaları merkezi bütçeden hiçbir biçimde pay almamakta, bütçesi TMMOB kanununda da sayılan sınırlı gelirlerden oluşmaktadır.

Ülkemiz Covid-19 salgını ile mücadeleye odaklanmışken TMMOB Kanunu’nda bazı değişiklikler yapılmasına yönelik girişimlerde bulunulduğunu ve bu doğrultuda hazırlanacak taslağın TBMM’nin gündemine getirileceğini basın yoluyla öğrenmiş bulunuyoruz. Öncelikle bilinmesini isteriz ki; Birliğimizin kuruluş kanunumuzda değişiklik yapılması konusunda herhangi bir öneri ve talebi bulunmamaktadır.

2011, 2012, 2013, 2015, 2016, 2017 ve 2018 yıllarında da TMMOB Kanunu'nda değişiklik girişimleri gündeme getirilmişti. O dönemlerde de TMMOB'nin bilgisi dışında, dışarıdan dayatılan bu değişiklik gündemleri nedeniyle programımızdaki çalışmalarımızın sağlıklı bir ortamda yürütülmesi sekteye uğratılmıştır.

Birliğimiz, TMMOB'nin bilgisi ve onayı dışında Kanunumuzda değişiklik yapmayı amaçlayan her türlü girişime olumsuz bakmaktadır. Konu ile ilgili görüşlerimiz ve tavrımız, Anayasamızdan, kuruluş kanunumuzdan ve üyelerimizden aldığımız güç ile kamuoyuna açık şekilde ifade edilmiştir.

TBMM gündemine gelmesi beklenen TMMOB Kanunu değişikliğine karşı siz değerli Milletvekillerimize de ayrıca bu mektup ile görüşlerimizi iletmek istedik.

Değerli Milletvekilim,

Anayasamız, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarını meslek mensuplarının ortak ihtiyaçlarını karşılamanın yanı sıra mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak ve meslek disiplin ve ahlakını korumakla görevlendirmiştir. Bu anlamıyla Birliğimiz, kamu idaresinin bir parçasıdır. Yine Birliğimiz, bağlı mesleklerin, ülkenin yönetiminde ve ülke politikalarının oluşturulmasında, kendilerini ifade edebilmelerinin de demokratik aygıtlarından biridir.

Anayasanın 135. Maddesi ve 6235 sayılı TMMOB Kanunu ile düzenlenmiş olan kamusal mesleki denetim yetkimizin ortadan kaldırılması, seçim sistemimizin değiştirilmesi ve Bakanlıkların hiyerarşik vesayeti altına sokulma doğrultusundaki Anayasamıza aykırı bazı değişiklik girişimlerini anlamak mümkün değildir.

Meslek kuruluşlarının kamusal görevlerini yerine getirmesi ancak, merkezi yönetimi yönlendiren siyasi saiklere tabi olmadan, herhangi bir baskı altında kalmadan, yalnızca bilimsel ve teknik gereklilik ve kamunun menfaati göz önünde bulundurularak faaliyet yapılması ile olanaklıdır. Bu nedenle Anayasamızda kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları merkezi idare hiyerarşisi dışında, siyasi baskılara kapalı özerk kurumlar olarak yapılandırılmıştır. Bu yapının Anayasaya aykırı biçimde çeşitli yasa değişiklikleri ile aşındırılmaya ya da yok edilmeye çalışılması, kamu idari yapımızı da ayrıca kaosa sürükleyecektir.

Nitekim Anayasa Mahkemesi, birçok kararında meslek kuruluşlarının çıkaracakları yönetmeliklerin ilgili Bakanlığın onayına sunulduktan sonra yürürlüğe konulması, uluslararası toplantı ve etkinliklere katılım için

ilgili Bakanlıktan onay ve izin alınması vb. kanuni düzenlemeleri meslek kuruluşlarının Anayasal özerkliklerine vurgu yaparak iptal etmiştir.

Yasa değişikliğinin hedeflerinden biri olan, Birliğimizin mesleki denetim süreci dışına çıkarılmasıyla kamu ve çevre sağlığı, doğal kaynaklarımız, yeraltı ve yerüstü zenginliklerimiz, tarihi ve kültürel mirasımız kurlsız ve kontrolsüz bir şekilde piyasa koşullarına terk edilecektir.

Toplumun genelini ve ülkemizin geleceğini yakından ilgilendiren, güvenli bir yaşam sürdürebilmemiz açısından hayati öneme sahip yapı denetimi, sanayi, imar, gıda, çevre, enerji, iletişim, teknoloji, bilişim, tasarım, ulaşım, madencilik, tarım, orman, su kaynakları ve kentlerin yönetimi gibi alanlarda mühendislik-mimarlık-şehir plancılığı hizmetlerinin mesleki denetimi ve bilimsel-teknik kriterleri devre dışı bırakılacaktır.

Değerli Milletvekilim,

Anayasa Mahkemesi kararlarına ve 135. madde başta olmak üzere Anayasa'ya aykırılık taşıyan kanun değişikliği teklifleri, hem demokrasimize hem de meslek alanlarımızdaki dinamik süreçlere darbe vuracak, sonuçta kaybeden ülkemiz olacaktır.

TMMOB sadece bir meslek kuruluşu değil, bileşimi, yapısı, görev ve sorumlulukları ile aynı zamanda memleketimizin de geleceğidir.

Siz değerli Milletvekillerimizin TMMOB Kanunu'nda yapılmak istenen değişikliğe karşı kamu ve toplum yararından, bilim ve teknikten yana olan sesimize ses olacağınıza inanıyor ve desteklerinizi bekliyoruz.

Saygılarımızla...

Emin KORAMAZ
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI'NA RESMİ MÜHÜR İMALATI HAKKINDA YAZI GÖNDERİLDİ

24 Haziran 2020

T.C. HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI
Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü'ne
İSTANBUL

İlgi: a) 07.05.2020 tarih 851 sayılı yazımız

b) 20.05.2020 tarih 55748719-803.E.4567 sayılı yazınız

İlgi (a)'da kayıtlı yazımız ile ihtiyaç üzerine Birliğimize bağlı Tekstil Mühendisleri Odası tarafından kullanılacak Resmi Mühür'ün yaptırılmasına gerek duyulduğundan bahisle "T C ve ay-yıldız ibareli Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Tekstil Mühendisleri Odası" yazılı bir adet mührün imalat programınıza alınması hususu tarafınıza iletilmişti.

İlgi (b)'de kayıtlı yazınızla "Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Tekstil Mühendisleri Odası 2" ibareli mührün talep edildiği ve mührün imal edilebilmesi için; mühür yapımına ilişkin alınacak Bakanlık onayının tarafınıza gönderilmesi gerektiği belirtilmektedir.

Öncelikle ilgi (a)'da kayıtlı yazımız ile talep edilen mühür "T C ve ay-yıldız ibareli Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Tekstil Mühendisleri Odası" yazılı mührüdür.

Bununla birlikte TMMOB, Anayasanın 135. maddesi uyarınca 6235 sayılı Yasa ile kurulan kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşudur.

Gerek Anayasanın 135. maddesi gerekse de 6235 sayılı Yasada düzenlenen hükümler kapsamında kurulan ve faaliyetlerini yürüten Birliğimizin, herhangi bir Bakanlıkla hiyerarşik bağı bulunmamakta olup kamu tüzelkişiliğine haiz özerk bir kuruluştur. Bu bakımdan işlem ve eylemlerini de yetkili kurulları aracılığıyla gerçekleştirmekte olup, herhangi bir onay mekanizması bulunmamaktadır.

Nitekim Anayasa Mahkemesi de TMMOB ve Odaların yurt dışındaki kongrelere katılımının Bakanlık iznine tabi olduğuna ilişkin 6235 sayılı

Yasanın Ek-1. maddesinin iptaline karar verdiği 2015/106 esas 2016/128 karar sayılı kararında; Anayasanın 135. maddesinde yer alan düzenlemenin kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının özerkliğine işaret ettiğini, özerkliğin kişi ve kuruluşların kendi faaliyetlerine ilişkin karar alma ve uygulama konusunda gerekli yetkiyle donatılmış olması anlamına geldiğini, meslek kuruluşlarının idari özerkliklerinin sonucu olarak kendi seşilmiş organlarıyla merkezi yönetimin müdahalesi olmaksızın serbestçe karar alıp uygulayabileceklerini, özerkliğin kesin ve yürütülebilir karar alabilme yetkisine sahip olabilmeyi içerdiiğini vurgulayarak söz konusu kanun hükmünün Anayasaya aykırı olduğundan bahisle iptaline karar vermiştir.

Yukarıda ifade edilen hususlar, Anayasa ve 6235 sayılı Yasa hükümleri göz önünde bulundurulduğunda, Birliğimizce gerçekleştirilen işlemler Bakanlık onayına tabi bulunmadığından, ilgi (a)'da kayıtlı yazımız ile talep edilen mührün imalat programınıza alınması hususunda gereğini bilgilerinize sunarız.

Saygılarımızla,

Dersim GÜL

Genel Sekreter

YÜKSEKÖĞRETİM KURULU'NA UZAKTAN ÖĞRETİM İLE DİPLOMA SATTIĞINI İDDİA EDEN georgeorwelluniversity.com SAYFASI HAKKINDA YAZI GÖNDERİLDİ

7 Eylül 2020

YÜKSEKÖĞRETİM KURULU BAŞKANLIĞI ANKARA

Golden 2020 Group Ltd. Şti.'ye ait <https://www.georgeorwelluniversity.com/> alan adlı web sitesinde elektrik-elektronik, bilgisayar mühendisliği, içmimarlık, hukuk vb. bölümlerin de yer aldığı 7 fakültede toplam 16 lisans ve 15 yüksek lisans bölümünde uzaktan eğitim verildiği ifade edilmektedir.

Anılan sitede Golden 2020 Group'un, Ankara Ticaret Odası ve Maltepe Vergi Dairesi'ne kayıtlı bir şirket olduğu ve Londra merkezli bir uzaktan eğitim üniversitesi olan "London George Orwell University" nin Türkiye resmi temsilcisi olduğu ifade edilmektedir.

Sitede eğitim verilen lisans programları arasında mühendislik ve mimarlık fakültesi de yer almakta, fakülte bünyesinde ise; iç mimarlık, bilgisayar mühendisliği, elektrik-elektronik mühendisliği, imalat mühendisliği, endüstri mühendisliği ve makina mühendisliği sayılmaktadır. Master Programları arasında da bilgisayar mühendisliği, elektrik-elektronik mühendisliği, iç mimarlık ve endüstri mühendisliği belirtilmektedir.

Aynı sitede yer alan "S.S.S." bölümünde; kayıt olmak için herhangi bir sınava girmek gerekmediği, tüm derslerin online gerçekleştirildiği belirtilmektedir. Yine aynı bölümde "YÖK Denkliği Olmadan Diplomamı Kullanabilir miyim?" sorusuna yanıt olarak "Elbette diplomanız ile kamu kurumları dışında özel şirketlerde ya da kendi işinizde çalışabilirsiniz. Denklik sadece devlet kurumlarında memur olmanıza engeldir. Özel kurumlar denkliğe değil diplomanın prestijine bakarlar." denmektedir. Sitenin ücretler bölümünde de kayıt ücretlerine ilişkin tablolar yer almaktadır.

Bilindiği üzere, mühendislik ve mimarlık unvanının kazanılması 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanunda düzenlenmiş olup, lisans

eğitimi sonucu edilen bir unvandır. 3458 sayılı Kanun'un 1. maddesi; "Türkiye Cumhuriyeti hudutları dahilinde mühendislik ve mimarlık unvan ve salahiyeti ile sanat icra etmek isteyenlerin aşağıda yazılı vesikalardan birini haiz olmaları şarttır;

a) Mühendislik veya mimarlık tahsilini gösteren Türk yüksek mekteplerinden verilen diplomalar;

b) Programlarının yüksek mühendis veya mimar mektepleri programlarına muadil olduğu kabul edilen bir ecnebi yüksek mühendis veya yüksek mimar mektebinden diploma almış olanlara usulüne tevfikan verilecek ruhsatnameler;

c) Türk Teknik Okulu mühendis kısmı ile programlarının buna muadil olduğu kabul edilen memleket dahilindeki diğer mühendis veya mimar mekteplerinden verilen diplomalar;

d) Programlarının Türk Teknik Okulu Mühendis kısmı programlarına muadil olduğu kabul olunan bir ecnebi mühendis veya mimar mektebinden diploma almış olanlara usulüne tevfikan verilecek ruhsatnameler." şeklinde düzenlenmiştir.

Anılan Yasanın 7. maddesinde; "1 inci maddede belirtilen diploma veya ruhsatnamelerden birine haiz olmayanlar Türkiye'de mühendis veya mimar unvanı ile istihdam olunamazlar, imzalarla sanat icra edemezler, bu unvanları kullanarak rey veremezler ve imza da koyamazlar." düzenlemesi öngörölmüş;

8. maddesinde de "Yukarıdaki madde hükümlerine aykırı harekette bulunanlar, altı aydan iki yıla kadar hapis ve adli para cezası ile cezalandırılır." şeklindeki düzenleme ile Yasaya aykırı biçimde mühendis/ mimar unvanı kullanan yahut kullandıranlar bakımından ceza hükümleri düzenlenmiştir.

Anayasanın 135. maddesi uyarınca çıkarılan 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanununun 33. maddesinde de Anayasaya paralel olarak "Türkiye'de mühendislik ve mimarlık meslekleri mensupları mesleklerinin icrasını iktiza ettiren işlerle meşgul olabilmeleri ve mesleki tedrisat yapabilmeleri için ihdisasına uygun bir odaya kaydolmak ve azalık vasfını muhafaza etmek mecburiyetindedirler. "düzenlemesi öngörölmüş; Yasanın 38. maddesinde de 33. maddeye aykırı davrananların Türkiye'de mesleki faaliyetten menedileceği düzenlenmiştir.

Bu kapsamda mühendislik ve mimarlık mesleki faaliyetinin yürütölebilmesi için Birliğimize bağlı ilgili Odaya üye olunması zorunluluk olup;

üyelik başvurusunda bulunulabilmesinin ön koşulu da mühendis veya mimar unvanına haiz olmaktır. Mühendislik veya mimarlık unvanının edinilebilmesi için de 3458 sayılı Yasada belirtilen belgelerden birine sahip olunması gerekmektedir.

Oysa yukarıda url'si belirtilen web sitesinde Londra merkezli olduğu belirtilen "London George Orwell University" ye kayıt olunarak, alınacak uzaktan eğitim üzerine edinilen "diploma" ile Kurulunuz tarafından verilecek denklik belgesine ihtiyaç olmaksızın mesleki faaliyette bulunulabileceği belirtilmektedir.

Açıkça suç teşkil eden duyurular kapsamında Birliğimizce anılan web sitesi ve şirket yetkilileri hakkında suç duyurusunda bulunulmuştur.

Bu kapsamda; Kurumunuz tarafından "London George Orwell University"nin tanınıp tanınmadığı, anılan kurum tarafından belirtilen bölümlerde herhangi bir "eğitim" faaliyetinde bulunulup bulunulmadığı, London George Orwell University"nin yasalılığı konusunda Bilgi Edinme Kanunu uyarınca tarafımıza bilgi verilmesini dileriz.

Saygılarımızla,

Dersim GÜL
Genel Sekreter

Ek: paylaşımlara ilişkin görseller ve görsellere ilişkin metinler

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI'NA "ŞANTIYE ŞEFLERİ HAKKINDA YÖNETMELİK" HAKKINDA YAZI GÖNDERDİLDİ

23 Eylül 2020

T.C.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI'NA
ANKARA

Birliğimiz tarafından 02/03/2019 tarih ve 30702 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "Şantiye Şefleri Hakkında Yönetmelik" in bilimsel ve teknik gereklere ve kamu yararına aykırı bir kısım maddelerinin iptali istemiyle açtığımız davada Danıştay 6. Dairesince bir kısım maddeler bakımından yürütmenin durdurulması taleplerimizin reddine, Yönetmeliğin 7. maddesinin 9. fıkrasının ise yürütmesinin durdurulmasına karar verilmiştir.

Şantiye şefliği, yapı üretimi veya mimarlık/mühendislik hizmeti gerektiren herhangi bir imalatın; plan, proje, resim ve hesaplarına, fen ve sanat kurallarına, genel şantiye organizasyonu işlerine dair teknik mevzuata uygun olarak yürütülmesi ve denetlenmesi işidir.

Yapı üretim süreci bir bütün olup, bu üretim zincirinde ilk halka olan "projelerin tasarımı" safhasından başlayarak "projelerin uygulanması" ve "uygulamanın denetimi" nin aynı titizlikle gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Bu bakımdan, şantiye şefliği yalnızca müteahhit adına işi yönetmek yani işveren vekilliği değil; aynı zamanda o yapının mühendis ve mimarlarca çizilen projelerini okuma, anlama ve mühendis ve mimarlarca üretilmiş projelere uygun yapının inşa edilmesini de sağlamaktır. Bu hususların gerçekleştirilebilmesi için de öncelikle yapıya ilişkin projeleri okumak ve anlamak gerekmektedir. Yine işçi ve ustalara işveren adına talimat verirken projeye uygun malzeme kullanmak da şantiye şefinin görevidir. Bu bakımdan şantiye şeflerinin; mühendis ve mimarlarca istenilen ve kullanımına karar verilen malzemenin doğru ve yerinde kullanımını bilecek eğitime ve formasyona da sahip olmaları gerekmektedir.

Bir mühendis veya mimarın üretmiş olduğu projenin doğru okunması ve kullanılan malzemenin yapı güvenliğine ve projeye uygun olup olmadığını denetlemekle görevli şantiye şefinin mühendis ve mimar olması da esasında işin doğası gereğidir.

Tüm bu hususlar birarada değerlendirildiğinde, Bakanlığınızca yapılacak mevzuat düzenlemelerinde uzmanlık alanlarının göz önünde bulundurulması yapı üretim ve denetleme süreçlerinin can ve mal güvenliğini teminen imar plânına, fen, sanat ve sağlık kurallarına, standartlara uygun biçimde sürdürülebilmesi açısından bir zorunluluk olup; farklı formasyonlara sahip tekniker ve teknik öğretmenlere şantiye şefliği görevi yüklenmesine yönelik düzenlemelerden ivedilikle vazgeçilmesi gerekmektedir.

Bununla birlikte yukarıda da ifade edildiği üzere Danıştay 6. Dairesince 2019/13675 esas sayılı kararla “Bu durumda, tekniker ve teknik öğretmenlerin şantiye şefi olarak belediye ve mücavir alan sınırları içinde ve dışında kalan yerlerde yapılacak planlar ile inşa edilecek resmi ve özel bütün yapıların büyük bir bölümünde, yeterli objektif bir sınırlandırma ve bilimsel bir kriter getirilmeden şantiye şefliği gibi yapıların, mimari, statik ve her türlü plan, proje, resim ve hesaplarının uygulanması görevini yerine getirmelerine olanak sağlayan düzenlemenin hukuka uygun olmadığı, bu denli geniş bir alanda şantiye şefliği görevinin tekniker ve teknik öğretmene verilemeyeceği sonucuna varılmıştır.” gerekçesiyle, yeterli objektif bir sınırlandırma ve bilimsel bir kriter getirilmeden tekniker ve teknik öğretmenlere bu denli geniş bir alanda şantiye şefliği görevi verilmesinin hukuka aykırı olduğundan bahisle Yönetmeliğin 7. maddesinin 9. fıkrasının yürütmesinin durdurulmasına karar verilmiştir.

Yukarıda ifade edilen hususlar ve Dairenin yürütmenin durdurulmasına ilişkin karar gerekçeleri de göz önünde bulundurularak kararın gereklerinin yerine getirilmesi zorunluluğu doğmuştur.

Bilgilerinize sunarız.

Saygılarımızla,

Dersim GÜL
Genel Sekreter

ICOMOS TÜRKİYE MİLLİ KOMİTESİNE DİYARBAKIR SURLARINDA YAPILAN GÜNCEL UYGULAMALAR HAKKINDA YAZI GÖNDERİLDİ

27 Ekim 2020

ICOMOS TÜRKİYE MİLLİ KOMİTESİ'NE

Konu: Diyarbakır Surlarındaki Güncel Uygulamalar.

Diyarbakır kenti 7 bin yıllık kesintisiz yerleşim özelliği ve tarihi kenti saran kalesi ile ayakta kalan ender kültür miraslarımızdandır. Kale, “Diyarbakır Kalesi ve Hevsel Bahçeleri Kültürel Peyzaj Alanı” olarak 2015 yılında Almanya’nın Bonn kentinde yapılan 39.oturumda Türkiye’nin 14. Dünya Mirası olarak tescillendi. Diyarbakır Kalesi’nin, İçkale başlangıç noktası alınarak, 158 hektar alanı kaplayan 5.700 m uzunluğunda ve 82 burcu olduğu ama günümüzde bu burçlardan 6 tanesinin yıkılmış olduğu bilinmektedir. Farklı dönemlerde çeşitli restorasyon çalışmaları yapılan kale ve burçlarda zamanın verdiği tahribat önlenemediği gibi yanlış uygulamalar nedeniyle de kale “özgün evrensel değer” özelliğini kaybetmekle karşı karşıya bırakılmıştır.

06.07.2020 tarihinden Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi tarafından ihale edilen ve 10.08.2020 Tarihinde yer teslimi yapılan restorasyon projesi ve devamındaki Çevre ve Şehircilik Bakanı sayın Murat Kurum’un Diyarbakır Kalesi’nin 1930 yılında yıktırılan ve şimdilerde tarihi kentin geçiş noktası olan “Dağkapı Meydanı” denilen alandan geçtiği bilinen sur duvarlarının yeniden inşa edileceği beyanın olabilirliği kentteki STK’lar olarak bizde endişe yaratmıştır.

Kalenin hala ayakta kalan kısımlarında ciddi restorasyon çalışmalarına ihtiyaç duyulduğu kuşkusuzdur. Ancak tarihi varlıkların rölöve, restitüsyon ve restorasyon, çalışmalarının bilimsel temellere dayandırılması ve kültür varlığına olumsuz etkilerine mahal vermemek adına; aceleci bir yaklaşımla, eksiklikleri olan, sürekli ve yeterli denetim yapılmayan uygulamaların yürütülmemesi açısından yapılacak restorasyon uygulamalarının şeffaf, denetlenebilir olması gerektiği düşünülmektedir.

1931 yılında Avrupa’da ulusal bir sorun derecesine yükselen anıt restorasyonu konusunda uyulması zorunlu kurallar üzerine eğilen Eski Eserler ve Güzel Sanatlar Yüksek Kurulu’nun aldığı tavsiye kararına (Carta del Restauro’ya) göre;

“Artık kullanılmayan ve geçmiş uygarlıklara ait anıtlarda, örneğin antik dönem eserlerinde, her tür bütünlemeden kaçınılmalıdır. Böyle yapılarda ancak anastilosis, yani kalıntının genel çizgilerini ortaya çıkarmak ve korunmasını sağlamak amacıyla, mümkün olan en az ek ve nötr malzeme ile dağılmış parçaların birleştirilmesi işlemleri söz konusu olabilir.” İbaresini oldukça nettir.

Ayrıca UNESCO’nun 16 Kasım 1972; ‘Dünya Kültürel ve Doğal Mirasının Korunmasına Dair Sözleşme’si ile

1- Kültürel ve Doğal mirasın herhangi bir parçasının bozulmasının veya yok olmasının, bütün Dünya milletlerinin mirası için zararlı bir yoksullaşma teşkil ettiğini göz önünde tutulduğu,

2- Kültürel ve doğal varlıklara ilişkin mevcut uluslararası sözleşme, tavsiye ve kararların hangi halka ait olursa olsun eşsiz ve yeri doldurulmaz kültür varlıklarının korunmasının Dünya’nın bütün halkları için önemli olduğu göz önünde tutulduğu,

3- Kültürel ve doğal miras parçalarının istisnaî bir öneme sahip olduğunu ve bu nedenle tüm insanlığın Dünya mirasının bir parçası olarak muhafazasının gerektiği göz önünde tutulduğu,

4- İstisnaî Evrensel değerlerdeki kültürel ve doğal mirasın korunmasına iştirakin, bütün milletlerarası camianın ödevi olduğunu göz önünde tutulduğu belirtmiştir.

Ayrıca; Amsterdam Bildirgesi, Avrupa Mimari Miras Kongresi (COE, 1975)’nin belirttiği üzere “Ani toplumsal değişikliklere karşı bireylerin kimliklerini bulmalarına olanak veren çevreleri korumak, ya da yaşatmak zorundayız, tarihsel sürekliliği korumamızın gerektiği kabul edilmelidir.” İbaresini sahip olduğumuz Evrensel değere sahip kültür miraslarımızı nasıl koruyacağımız ile ilgili önemli yol haritaları olmuştur.

2013 yılında yayınlanan ICOMOS Türkiye Mimari Mirası Koruma Bildirgesi’nde de ;

“İlk yapımından günümüze yapıların bünyesinde yer alan ve yapının kimliğini oluşturan tarihsel katmanlar, özgünlüğünün bileşenleri olarak kabul edilir. Mimari mirasın korunmasına yönelik tüm yaklaşım ve uygulamalar, bu mirasın sahip olduğu değerleri somutlaştıran özgünlüğünün korunmasını hedeflemelidir. Özgünlüğünü tüm boyutları ile (konum, tasarım, malzeme ve işçilik) kaybetmiş bir mimari kültür varlığının korunmasından söz edilemez. Özgünlüğü dikkate alınmadan ve onarılabılır maddi varlığı yok edilerek yeniden ve yeni tasarım, taşıyıcı sistem, malzeme ve işçilik ile ve yeni bir çevre içinde inşa edilen yapıların korunmuş olduğundan söz edilemez. Aynı kapsamda tarihin bir döneminde var olan ancak, günümüzde yok olmuş ve çevresel bağlamı değişmiş bir yapının, yeniden inşa edilmesi, savaş vb. bir durum söz konusu değil ise, koruma uygulaması olarak kabul edilemez. Bu konularda yasalar, yönetmelikler ve ilke kararlarında var olsa dahi ve yenileme başlığı altında mimari kültür mirasının yok edilmesine ve yanıltıcı sonuçların ortaya çıkmasına neden olan hükümlerin ve uygulamaların doğruluğundan bahsedilemez,” denmektedir.

Aynı zamanda mimari mirasa müdahale ilkleri de bildirgede net bir biçimde belirtilmiştir.

Öte yandan, Diyarbakır Kalesi ve Hevsel Bahçeleri'nin bütünleşik mekânsal kurgusu düşünüldüğünde, 2005 Viyana Memorandum'unda belirtilen Tarihi Kentsel Peyzaj tanımı göz önünde tutulmalıdır: “(Tanım) özellikle alanın topografisini, jeomorfolojisini, hidrolojisini ve doğal özelliklerini; çevresindeki tarihî ve çağdaş yapılaşmaları; yeraltı ve yerüstü altyapısını; açık alanları ve bahçeleri; arazi kullanımını ve alanın organizasyonunu; algılar ve görsel ilişkiler ile kentsel yapının diğer tüm unsurlarını içermektedir. Bunun yanında, sosyal ve kültürel uygulamalar ve değerleri, ekonomik süreçler ile çeşitliliği ve kimliğe ilişkin mirasın somut olmayan boyutlarını da içerir.” Tarihi Kentsel Peyzaj yaklaşımının ortaya koyduğu geniş tanım esas alınarak, Surlara yapılan her ölçekteki müdahalenin, Suru çevreleyen özgün peyzaj dokusunu da etkilediği unutulmamalıdır.

Ayrıca; 2000 yılında imzalanan Avrupa Peyzaj Sözleşmesiyle de “Avrupa peyzajlarının kalitesinin ve çeşitliliğinin ortak bir kaynak oluşturduğunu ve korunması, yönetimi, planlaması için işbirliği yapmanın önem taşıdığı” kabul edilmiş; “Sınıraşan peyzajlar” tanımıyla, peyzaj alanlarının evrensel değer olduğu vurgulanmıştır.

Bu nedenle, Dünya Mirasına mal olmuş ve Üstün Evrensel Değer özelliği tescillenmiş olan Diyarbakır Kalesi'ni korumanın ortak bir sorumluluk olduğu hassasiyetini taşıyanlar bizer gibi ICOMOS'un da bu konudaki hassasiyeti kuşkusuzdur. Yerel koruma yasalarının ve taraf ülkenin imzacı olduğu Uluslararası Kültür Miraslarını koruma sözleşmelerine dayanarak, henüz bilimsel arkeolojik çalışmaların tümüyle tamamlanmadığı bu dünya mirası kültür varlığı alanda uygulanmakta olan sur duvarları ve burçları tamamlamaya yönelik yüzeysel çalışmalarının mirasa geri döndürülemez hasarlar bırakacağı konusundaki yaygın endişe nedeniyle ICOMOS Türkiye'nin konunun takipçisi olmasını ve bu sürece aktif katılımını temenni etmekteyiz. Özellikle son dönemde gündeme gelen sur duvarının önüne denk gelen yapıların kamulaştırması için başlatılan çalışmalar durumun aciliyetini ortaya koymuştur.

Konuyu, değerlendirmenize sunarız.

Saygılarımızla,

Dersim GÜL
Genel Sekreter

ANKARA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ'NE 10 EKİM "EMEK, BARIŞ VE DEMOKRASİ ANIT MEYDANI VE ANMA YERİ ULUSLARARASI FİKİR VE TASARIM PROJESİ YARIŞMASI'NDA" SEÇİLEN PROJENİN UYGULANMASI HAKKINDA YAZI GÖNDERİLDİ

8 Aralık 2020

ANKARA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ BAŞKANLIĞINA
(Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanlığı)
ANKARA

10 Ekim 2015 tarihinde Ankara Garı önünde gerçekleştirilen terör saldırısı sonucunda hayatını kaybeden yurttaşların anısına anıt ve meydan düzenlemesi yapılması için Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB), Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu (KESK), Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK), Türk Tabipleri Birliği (TTB) ve 10 Ekim Barış ve Dayanışma Derneği tarafından düzenlenen "Emek, Barış ve Demokrasi Anıt Meydanı ve Anma Yeri Uluslararası Fikir ve Tasarım Projesi Yarışması'nda" derece alan projeler, yarışma düzenleme kurulu üyelerinin de katılımlarıyla 21.09.2020 tarihinde yapılan toplantıda Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Mansur Yavaş'a sunulmuştu.

Söz konusu fikir ve tasarım projesi yarışmasında birincilik ödülü alan projenin hayata geçirilmesi amacıyla, öncelikle uygulama projelerinin yaptırılması ve akabinde projenin uygulamaya geçirilmesi için gerekli diğer çalışmaların yürütülmesi Ankara Büyükşehir Belediyesi'nden beklentimizdir.

Bu süreçte her türlü destek Ankara Büyükşehir Belediyesi'ne verilecektir.

Bilgilerinizi ve gereğini dileriz.

Saygılarımızla.

Emin KORAMAZ
Yönetim Kurulu Başkanı

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI'NA RESMİ MÜHÜR İMALATI HAKKINDA 2. YAZI GÖNDERİLDİ

9 Mart 2021

T.C. HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI

Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü'ne
İSTANBUL

- İlgi: a) 7 Mayıs 2020 tarih 851 sayılı yazımız.
b) 20.05.2020 tarih E.4567 sayılı yazınız.
c) 24.06.2020 tarih 972 sayılı yazımız.
d) 03.07.2020 tarih E.6547 sayılı yazınız.

İlgi (a) yazımız ile Tekstil Mühendisleri Odası tarafından talep edilmesi üzerine bir adet mührün imalat programına alınması talep edilmiştir. İlgi (b) yazınız ile mührün imal edilebilmesi için mühür yapımına ilişkin alınacak Bakanlık onayının gönderilmesi gerektiği tarafımıza iletilmiştir. İlgi (c) yazımız ile Anayasanın 135. maddesi ile 6235 sayılı Yasada düzenlenen hükümlere atıfla herhangi bir onay mekanizması bulunmadığı belirtilerek; talep edilen mührün imalat programına alınması hususu bir kez daha ifade edilmiştir. İlgi (d) yazınız ile talep edilen mührün imal edilebilmesi için yetkili makamlardan alınacak onayın gerektiği belirtilerek, talebimiz reddedilmiştir.

İlgi (d) yazı ile Birliğimize iletilen işlemin iptali istemiyle açmış olduğumuz davada İstanbul 2. İdare Mahkemesince 2020/1228 esas 2020/1905 karar sayılı kararla dava konusu işlemin hukuka aykırı olduğundan iptaline karar verilmiştir.

Anayasanın 138. maddesinde; “Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez.” kuralı öngörülmüş; Yine 2577 sayılı Yasanın 28. maddesinde de; “Danıştay, bölge idare mahkemeleri, idare ve vergi mahkemelerinin esasa ve yürütmenin durdurulmasına ilişkin kararlarının icaplarına göre idare, gecikmeksizin işlem tesis etmeye veya eylemde

bulunmaya mecburdur. Bu süre hiçbir şekilde kararın idareye tebliğinden başlayarak otuz günü geçemez. ” ifadesine yer verilmiştir. Kaldı ki, bu durumun Anayasanın 2. maddesinde öngörülen hukuk devleti ilkesinin gereği olduğu da kuşkusuzdur.

Belirtilen hususlar bakımından mahkeme kararının gereğinin yerine getirilerek ilgi (a) yazımız ile iletilen “T C ve ay-yıldız ibareli Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Tekstil Mühendisleri Odası” yazılı bir adet mühürün imalat programınıza alınması hususunda gereğini diler, aksi halde kararın yerine getirilmemesine ilişkin hukuki yollara başvurulacağı hususunu bilgilerinize sunarız.

Saygılarımızla,

Dersim GÜL
Genel Sekreter

Ek: İstanbul 2. İdare Mahkemesince 2020/1228 esas 2020/1905 karar sayılı kararı

KAMU İHALE KURUMU'NCA HAZIRLANAN “İHALE MEVZUATI DEĞİŞİKLİK TASLAKLARI” HAKKINDAKİ TMMOB GÖRÜŞÜ

10 Mayıs 2021

T.C.Kamu İhale Kurumu Düzenleme Dairesi Başkanlığı'nın 19 Nisan 2021 tarih ve 74618582-010.00.00.00-E.2021/7119 sayılı yazısı ile Kamu Alım İhalelerinde Reform Çalışmaları kapsamında hazırlanan teknik çalışma dökümanlarının değerlendirilmesi kapsamında 10 Mayıs 2021 tarihine kadar Birliğimiz görüş ve önerileri istenmiştir.

28 Nisan 2021 tarih ve 732 sayılı yazımız ile konuya ilişkin TMMOB görüşlerinin hazırlanabilmesi için tarafımıza 10 (on) gün ek süre verilmesi talebimiz iletilmiştir. Ancak 10 (on) günlük ek süre talebimiz kurum tarafından reddedilmiştir.

Öncelikle ülkemiz açısından önemi ve ayrıntılı bir içeriğe sahip olması açısından, çok kısa süre belirtilerek TMMOB'den görüş istenmesi ve ek süre talebimizin reddedilmesini doğru bulmadığımızı belirtmek isteriz. Yönteme yönelik eleştirimizle birlikte, gerekçe ve maddeler hakkındaki değerlendirmelerimiz aşağıdadır.

I. GENEL GEREKÇEYE İLİŞKİN OLARAK;

12 Mart 2021 tarihinde kamuya açıklanan Ekonomik Reformlar çerçevesinde düşünülen değişikliklerle, kanunda ön görülen istisnaların azaltılması, ticari ve sınai faaliyette bulunan kamu teşebbüslerinin alımları için ayrı bir düzenleme olarak “Sektörel Kamu Alımları Kanunu'nun” çıkarılması ve Kamu ihalelerinde sertifikasyon sistemi kurulması amaçlandığı belirtilmektedir.

Metnin hemen devamında ise, Kamu İhale Kanunu'nda istisnaların azaltılması ve denetim altına alınması, kamu teşebbüslerinin alımlarının faaliyet amaçlarına ve niteliklerine uygun şekilde daha esnek kurullarla yapılabilmesi, alımlarda elektronik ve yenilikçi yöntemlerin kullanılması, yerli üretimin desteklenmesi, ihalelere yönelik başvuru sürecinin iyileştirilmesi gibi düzenlemelere yer verildiği belirtilmektedir.

Hemen bu ibarelerden anlaşılan, aslında 2002 tarihinden bu yana yıllarca üzerinde 150 den fazla değişiklik yapılarak, istisnaların genişletilmesi

ve kanunun içinin boşaltılmasının yetmediği, “Sektörel Kamu Alımları Kanunu” başlığıyla çok büyük enerji, su, ulaştırma ve telekomünikasyon alanında yapılacak ihalelerin hem denetimden hem de rekabetten kaçırılarak istedikleri firmalara verilmesinin önü açılmaktadır.

4734 ve 4735 sayılı Kanunlara İlişkin Teknik Çalışma Dokümanları Genel Gerekçesi’nden de;“Enerji, su, ulaştırma ve telekomünikasyon sektörlerinde faaliyet gösteren kamu teşebbüsleri ile diğer sektörlerde faaliyet gösteren ticari ve sınai faaliyette bulunan kamu teşebbüslerinin nitelikleri itibarıyla klasik idarelerden farklılık gösterdiğinden söz konusu teşebbüslerin sektörel faaliyetlerine yönelik alımların daha esnek bir rejime tabi olması gerekli görülmüştür.” şeklinde olup bu nedenle ayrı bir kanun ile “Sektörel Kamu Alımları Kanunu” düzenlenmesinin amaçlandığı belirtilmektedir. Diğer amaçlar olarak da, şeffaflığın ve kamuoyu denetiminin arttırılması, istisnaların daraltılması, denetime yönelik Kamu İhale Kurumuna yetki verilmesi, pazarlık usulünün ancak belirli koşulların bulunması halinde kullanılabilmesi, sertifikasyon sistemi kurularak ön yeterlilik kriterlerine göre belirlenenlerin ihalelere katılabileceğinin amaçlandığı vurgulanmaktadır.

Sektörel Kamu Alımları Kanunu ile uyumlaştırma amacına ilişkin yapılan düzenlemeler konusunda anılan kanunun ne aşamada olduğu ve o kanundaki hükümlerin neler olduğu müphemdir. Öncelikli olarak esas alınan Sektörel Kamu Alımları Kanunu’nun Kamu İhale Kanunu’ndan önce ya da aynı anda görüşe ve değerlendirmeye açılması esastır.

Ayrıca, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nda yapılması gereken değişiklik ya da atıflara dair herhangi bir ibare bulunmamaktadır.

Bu ibarelerden anlaşılacağı üzere, aslında 4734 ve 4735 sayılı Kanunun istisnalarının daraltılması ve etkin bir denetim yapılması bir yana, bu istisnalar katlanarak artmakta ve denetimden kaçırılmaktadır. Bu yönüyle bu kanuna bütünüyle karşı çıkılması, mevcut kanundaki istisnaların daraltılarak tüm ihalelerin açık ihale usulüyle ve denetlenebilir bir sistemle yapılması savunulmalıdır.

II. SEKTÖREL KAMU ALIMLARI KANUNU’NA İLİŞKİN TEKNİK ÇALIŞMA DOKÜMANI;

Madde 2- Kapsam maddesi oldukça geniş tutulmuştur. 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’ndaki “idare” kavramı yerine “kamu teşebbüsü” kavramı getirilmiştir. Madde gerekçesinde ifade edildiği üzere; Kamu

teşebbüsü belirlenirken kural olarak ticari ve sınai faaliyette bulunma ve sermayesinin yarısından fazlası kamuya ait olma kriterleri esas alınmıştır. Kamu İhale Kanunu kapsamındaki idarelerden kamu teşebbüsü olanlar, Kanunun kapsamına alınmaktadır. Maddenin (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilen kamu teşebbüsleri arasında yer almayan ancak ticari ve sınai faaliyette bulunan kamu teşebbüsleri ile Kanunun ekinde yer alan listede sayılan kamu teşebbüsleri kapsama alınmaktadır.

Madde 3- Tanımlar ve kısaltmalar;

Bu madde ile “ihale” yerine “alım” kavramı getirilmekte, aday, istekli, istekli olabilecek tanımları, “sertifikasyon” sistemine göre yeniden tanımlanmaktadır. Bu doğrultuda “İstekli olabilecek”, “Müteşebbüs” olarak adlandırılmakta, yeni sistemin gereği olarak, “Sertifikasyon kuruluşu” ve “Münferit alım” kavramları tanımlanmaktadır.

Madde 4- Temel ilkeler;

4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu’ndan farklı olarak, Temel ilkelere “orantılılık” kavramı ilave edilmiş, ve bu kanun kapsamındaki alımların sertifikasyon sistemi üzerinden yapılmasının esas olduğu hüküm altına alınmıştır.

Madde 6- Sertifikasyon sistemlerine ilişkin esaslar;

MADDE 6- (1) Bu Kanun kapsamında yapılacak alımlarda, adayların yeterliklerinin tespit edilmesi amacıyla temel ilkelere uygun olarak EKAP üzerinden sertifikasyon sistemleri kurulur. (2) Bu sistemlerin kurulması veya Kurum tarafından belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde yetkilendirilen kamu teşebbüsleri veya özel hukuk tüzel kişilerine kurdurulması, sistemin işletilmesi, denetlenmesi, bu sistemlere kayıt için gerekli şartların ve sistem üzerinden yapılacak alımlarda uygulanacak kuralların belirlenmesi hususlarında Kurum yetkilidir.

Madde gerekçesinde ise; “Kamu alımlarının etkin şekilde yürütülmesi amacıyla bu alımlara katılacakların yetkinliklerini alım sürecinden önce tespit etmek üzere yeni bir müessese olarak getirilen sertifikasyon sisteminin esasları düzenlenmektedir. Bu sistemlerin, gruplar ve/veya alt gruplar şeklinde Kurum tarafından veya Kurumun yetkilendirdiği kamu teşebbüsleri ya da özel hukuk tüzel kişileri tarafından kurulması öngörülmektedir. denilmektedir.

Sertifikasyon sistemlerinin “özel hukuk tüzel kişileri” tarafından da kurulmasının doğru olmadığı düşünülmektedir. Özel hukuk tüzel

kişilerinin öncelikli hedefinin para kazanmak olduğu hususu göz önüne alındığında bunlar tarafından yapılacak yeterlik tespitinin sağlıklı olamayacağı kanısındayız. Kaldı ki ihtiyacını belirleyen kamu teşebbüsü, Kurum tarafından belirlenecek esaslar doğrultusunda müteşebbüslerin yeterliklerini de tespit edebilir. Eğer bunu tespit edemiyorsa yetkilendirilen “kamu teşebbüsleri” tarafından bu işlem yapılabilir.

MADDE 10- Sertifikasyon sistemi üzerinden alım

Madde 10(7)- Doğal afetler, salgın hastalıklar, can veya mal kaybı tehlikesi gibi ani ve beklenmeyen veya kamu teşebbüsünün kusurundan kaynaklanmayan ve önceden öngörülmesi mümkün olmayan olayların veyahut savunma ve güvenlikle ilgili özel durumların ortaya çıkması üzerine alımın ivedi olarak yapılmasının zorunlu olması durumunda, ivediliği doğuran halin giderilmesiyle sınırlı olarak ilan yapılmaksızın münferit alım yapılabilir. Bu hallerde, münferit alım dokümanında belirtilen sisteme kayıtlı en az üç adayın teklif vermeye çağırılması ve elektronik eksiltmenin uygulanması zorunludur. Teklif vermeye çağırıldığı halde üst üste iki kez teklif vermeyen adaylar Kurum tarafından belirlenen haller dışında, bu fıkra kapsamında yapılacak sonraki alımlarda teklif vermeye çağırılmaz. denilmektedir.

“İvediliği doğuran halin giderilmesiyle sınırlı olarak” şeklindeki bir ibarenin uygulamada belirsizliğe ve istismara yol açacağı açıktır.

“Kamu teşebbüsünün kusurundan kaynaklanmayan” yolundaki bir ifade de uygulamada belirsizliğe ve soyut değerlendirmelere yol açabilecektir. Zira bu “halin” kusur olup olmadığının tespiti nasıl yapılabilecektir.? Bu tespiti kimler ve ne zaman yapabilecektir? Soyut ve muğlak kavramlarla alımların yapılması temel ilkelere aykırı olmasının yanı sıra istismara da açıktır.

“Önceden öngörülmesi mümkün olmayan olaylar” ifadesinin de uygulamada karşılığı olmayacaktır. Çünkü sayıları saymakla bitmeyen kamu teşebbüslerinin her ihalesinin mercək altına alınabileceği ve bu durumun önceden öngörülmesinin mümkün olup olmadığı değerlendirilmesinin yapılabilirliği olanaklı değildir. Yani istismara, keyfilığe açık bir ibaredir.

“Bu hallerde münferit alım dokümanında belirtilen sisteme kayıtlı en az üç adayın teklif vermeye çağırılması” ibaresinin de keyfilığe ve istismara yol açabileceği açıktır; Bu üç aday nasıl belirlenecektir? Neden en az üç aday çağırılıyor?

Görüldüğü üzere belirsizliklerle dolu, uygulama olanağı olmayan, istismara ve keyfiliğe elverişli bu düzenlemeler; “Temel İlkelerin” her bir sözcüğüne aykırı olup, alencontre hazırlanıp servis edilmiş algısını vermektedir. Ya da bütün bunlar bilerek ve istenerek yapılan ve sadece usulen ilgili çevrelerin görüşüne sunulan çalışmalardır.

DİĞER ALIM YÖNTEMLERİ;

Madde 11- (1) Sertifikasyon sistemi üzerinden alım yapılamadığı durumlarda açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usullerinden biri uygulanır. Rekabetçi müzakere usulü ile yenilikçi işbirliği usulü bu Kanunda belirtilen özel hallerde kullanılabilir.

(2) Açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulünde bu Kanundaki hükümler saklı kalmak üzere Kamu İhale Kanununun ilgili hükümleri uygulanır.

(3) Mal veya hizmet alımları ile yapım işleri 14 üncü maddede belirtilen özel hallerde doğrudan temin yoluyla karşılanabilir.

(4) Çerçeve anlaşma, dinamik alım sistemi, finansal kiralama ve ortak alım yöntemiyle yapılacak alımlarda Kamu İhale Kanununun ilgili hükümleri uygulanır.

(5) Kurum bu Kanun kapsamında yapılacak alımlarda; alımın türü, niteliği ve yaklaşık maliyeti, ihale edilme usulleri ile alım yöntemlerinden herhangi birini, birkaçını ya da tamamını dikkate alarak elektronik eksiltmenin kullanılması hususunda zorunluluk getirebilir.

Diğer alım yöntemleri, ilgili maddelerinde değerlendirilecektir.

Rekabetçi müzakere usulü;

Madde 12- (1) Rekabetçi müzakere usulü, mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin özgün nitelikte olması veya ihtiyacın mevcut çözümlerin uygulanması yoluyla karşılanamaması gibi nedenlerle teknik ve mali özelliklerinin müteşebbislerle görüşme yapılmaksızın gerekli netlikte belirlenemediği hallerde uygulanan, bütün müteşebbislerin yeterli başvurusu yapabildiği ancak yeterli değerlendirmesi sonucunda yeterli bulunan adayların müzakereye katılabildiği usuldür.

(2) Bu ihalelere ilişkin ilanlar son başvuru tarihinden yirmi beş gün önce EKAP’ta yayımlanır. İlanın EKAP’ta yayımlanmasını takiben, yurt

içinde veya yurt dışında çıkan gazete veya diğer yayın araçları ile de ilan edilebilir.

(3) Dokümanda ihale konusu ihtiyacın özelliklerine, adaylarda aranacak şartlara, seçilen ihale sonuçlandırma kriterine ve sürece ilişkin öngörülen takvime yer verilir.

(4) Yeterli bulunan adaylara tekliflerini hazırlayabilmeleri için on günden az olmamak üzere yeterli süre verilir.

(5) Kamu teşebbüsü, yeterliği tespit edilen adaylarla ihtiyacını en uygun şekilde karşılayacak yöntemin belirlenmesi ve tanımlanması amacıyla müzakere başlatır. Kamu teşebbüsü, herhangi bir adaya veya istekliye diğer adaylar veya istekliler karşısında avantaj sağlayacak bilgileri aktarmamak ve müzakere sürecinde önerilen çözümleri veya açıklanmaması gereken bilgileri ilgililerin izni olmadan açıklamamak ile yükümlüdür.

(6) Müzakereler, dokümanda belirtilmesi kaydıyla, ihale sonuçlandırma kriteri uygulanarak tartışılacak çözümlerin sayısının azaltılması amacıyla birbirini izleyen aşamalar halinde gerçekleştirilebilir.

(7) Kamu teşebbüsü, ihtiyacını karşılayacak yeterlikte çözüm veya çözümler belirleninceye kadar müzakereleri sürdürür.

(8) Müzakerenin sona erdiği hususu bildirildikten sonra isteklilerden müzakere sırasında sunulan ve belirlenen çözüm veya çözümlere dayalı olarak sözleşmenin gerçekleştirilmesi için gerekli her türlü ayrıntıyı içeren tekliflerini vermeleri istenir.

(9) Kamu teşebbüsünün talebi üzerine istekliler tekliflerini açıklayabilir, netleştirebilir veya iyileştirebilir. Ancak bu işlemler teklifin veya alımın asli unsurlarını değiştirecek veya rekabeti bozacak mahiyette olamaz.

(10) Bu madde kapsamında yapılacak ihalelerde, dokümanda belirtilmesi kaydıyla, ilk fiyat tekliflerini aşmamak üzere isteklilerden ihale kararına esas olacak son yazılı fiyat teklifleri alınır.

(11) Kamu teşebbüsünün talebi üzerine avantajlı teklif sahibi olması öngörülen istekli ile teklifin veya alımın temel unsurları üzerinde esaslı değişiklik yapma etkisinin olmaması, rekabetin bozulmasına yol açmaması ve eşit muameleye aykırı olmaması kaydıyla mali yükümlülüklerin veya teklifte yer alan diğer koşulların doğrulanarak kesinleştirilmesi amacıyla

görüşme yapılmasına karar verilebilir. Bu durumda müzakere sonucunda koşulların kesinleştirilerek anlaşmaya varılması halinde, ihale bu istekli üzerinde bırakılır.

(12) Dokümanda belirtilmesi kaydıyla kamu teşebbüsü tarafından müzakereye katılan isteklilere, diğer ihale usullerindeki olağan teklif masraflarını aşan nitelikteki kanıtlanabilir masrafları için ödeme yapılabilir.

denilmektedir. İlgili maddeyi değerlendirelim;

(1).Fıkra da Rekabetçi Müzakere Usulünün uygulanma koşulları yer almaktadır. Bunları ele alalım;

“Mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin özgün nitelikte olması” ifadesinde yer alan “özgün nitelikte” olma ile ne kast ediliyor, belli değildir. İhale mevzuatının temel ilkelerinden birinin “saydamlık “ olduğu unutulmamalıdır. Muğlak sözcüklerle, içi doldurulmamış kavramlarla kamu kaynakları kullanılamaz. O nedenle bir yasa taslağında yer alan her ibarenin açık, anlaşılır ve yoruma gereksinim göstermemesi gerekir. Yoruma açık bu ifadenin keyfiliğe, istismara yol açacağından kuşku yoktur.

“İhtiyacın mevcut çözümlerin uygulanması yoluyla karşılanamaması” ifadesinin de açıklığa kavuşturulması gerekir. Mevcut çözümlerle kastedilen 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’da yer alan temel ihale usulleri olan Açık İhale Usulü ile Belli İstekliler Arasında İhale Usulü ise bunların neden çözüm olamayacağı açıklanmalı, ya da amaçlanan ne ise belirtilmelidir.

“Teknik ve mali özelliklerinin müteşebbislerle görüşme yapılmaksızın gerekli netlikte belirlenemediği hallerde” ibaresi ile de aynı belirsizlikler devam etmektedir. Bu nasıl bir “ihtiyaçtır ki” ihtiyaç sahibi kamu kuruluşu ihtiyacını tanımlamakta acizdir. Adı üzerinde “ihtiyaç” gereksinim duyulan mal, hizmet ya da yapım işidir. Müteşebbis mi kamu teşebbüsüne “senin ihtiyacın şudur ve bunun teknik ve mali özellikleri de şunlardır. “ diyecektir. Yani satıcı alıcıya yönlendirecektir.

Kaldı ki, mevcut 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nda Belli İstekliler Arasında İhale Usulünde buna olanak da vardır.

BELLİ İSTEKLİLER ARASINDA İHALE USULÜ

Madde 20- Belli istekliler arasında ihale usulü, yapılacak ön yeterlik değerlendirmesi sonucunda idarece davet edilen isteklilerin teklif

verebildiği usuldür. (Değişik son cümle: 20/11/2008-5812/6 md.) Yapım işleri, hizmet ve mal alım ihalelerinden işin özelliğinin uzmanlık ve/veya ileri teknoloji gerektirmesi nedeniyle açık ihale usulünün uygulanamadığı işlerin ihalesi ile yaklaşık maliyeti eşik değerinin yarısını aşan yapım işi ihaleleri bu usule göre yaptırılabilir.

Eğer bu usul de ilgili kamu teşebbüsü için yeterli olamıyorsa, yine

Kamu İhale Kanunu'nda yer alan "Pazarlık Usulü" ile ihale yöntemi var;

Pazarlık usulü

Madde 21- Aşağıda belirtilen hallerde pazarlık usulü ile ihale yapılabilir:

a) Açık ihale usulü veya belli istekliler arasında ihale usulü ile yapılan ihale sonucunda teklif çıkmaması.

d) İhalenin, araştırma ve geliştirme sürecine ihtiyaç gösteren ve seri üretime konu olmayan nitelikte olması

e) İhale konusu mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin özgün nitelikte ve karmaşık olması nedeniyle teknik ve malî özelliklerinin gerekli olan netlikte belirlenememesi.

(Değişik dördüncü fıkra: 20/11/2008-5812/7 md.) (a), (d) ve (e) bentlerine göre yapılacak ihalelerde, ihale dokümanında belirtilen değerlendirme kriterlerine göre yeterliği tespit edilen istekliler, öncelikle ihale konusu işin teknik detayları ve gerçekleştirme yöntemleri gibi hususlarda fiyatı içermeyen ilk tekliflerini sunar. İdarenin ihtiyaçlarını en uygun şekilde karşılayacak yöntem ve çözümler üzerinde ihale komisyonu her bir istekli ile görüşür. Teknik görüşmeler sonucunda şartların netleşmesi üzerine bu şartları karşılayabilecek isteklilerden, gözden geçirilerek şartları netleştirilmiş teknik şartnameye dayalı olarak fiyat tekliflerini de içerecek şekilde tekliflerini vermeleri istenir.

(Değişik beşinci fıkra: 20/11/2008-5812/7 md.) Bu madde kapsamında yapılacak ihalelerde, ilk fiyat tekliflerini aşmamak üzere isteklilerden ihale kararına esas olacak son yazılı fiyat teklifleri alınarak ihale sonuçlandırılır.

Bir diğer yöntem de "Danışmanlık hizmetleri" dir. Kamu İhale Kanununun "Danışmanlık hizmetleri" başlıklı 48. Maddesinde şöyle denilmektedir:

Danışmanlık hizmetleri

Madde 48- (Değişik: 20/11/2008-5812/18 md.)

Mimarlık ve mühendislik, etüt ve proje, harita ve kadastro, her ölçekte imar planı, imar uygulama, ÇED raporu hazırlanması, plan, yazılım geliştirme, tasarım, teknik şartname hazırlanması, denetim ve kontrolörlük gibi teknik, mali, hukuki veya benzeri alanlardaki hizmetler, danışmanlık hizmet sunucularından alınır.

Yani, bütün bu usuller mevcut iken belirsizliklerle dolu, açık olmayan ifadeler ile keyfiliğe elverişli yeni yöntemlere başvurmanın nedenleri anlaşılmamaktadır.

Rekabetçi Müzakere Usulü ile ilgili belirsizliklere ve tutarsızlıklara örnek olarak şunları da söyleyebiliriz;

(5) Kamu teşebbüsü, yeterliği tespit edilen adaylarla ihtiyacını en uygun şekilde karşılayacak yöntemin belirlenmesi ve tanımlanması amacıyla müzakere başlatır. Kamu teşebbüsü, herhangi bir adaya veya istekliye diğer adaylar veya istekliler karşısında avantaj sağlayacak bilgileri aktarmamak ve müzakere sürecinde önerilen çözümleri veya açıklanmaması gereken bilgileri ilgililerin izni olmadan açıklamamak ile yükümlüdür. Denilmektedir.

1) Kamu teşebbüsünün herhangi bir adaya veya istekliye diğer adaylara karşı avantaj sağlayacak bilgileri aktarmaması ve müzakere sürecinde önerilen çözümleri açıklamaması nasıl güvence altına alınacaktır? Belli değildir.

(8) Müzakerenin sona erdiği hususu bildirildikten sonra isteklilerden müzakere sırasında sunulan ve belirlenen çözüm veya çözümlere dayalı olarak sözleşmenin gerçekleştirilmesi için gerekli her türlü ayrıntıyı içeren tekliflerini vermeleri istenir.

Denilmesine rağmen, (9). Fıkroda;

(9) Kamu teşebbüsünün talebi üzerine istekliler tekliflerini açıklayabilir, netleştirebilir veya iyileştirebilir. Ancak bu işlemler teklifin veya alımın asli unsurlarını değiştirecek veya rekabeti bozacak mahiyette olamaz. Denilmektedir;

1) “İstekliler tekliflerini açıklayabilir, netleştirebilir veya iyileştirebilir.” Denilmek suretiyle, (8) fıkra gereğince verilen tekliflerin

muteber olmadığı gibi bir anlam ortaya çıkmaktadır. Zira verilen bir “teklif” nasıl netleştirilebilir nasıl iyileştirilebilir.? Bunun açıklanması gerekir.

2) “Ancak bu işlemler teklifin veya alımın asli unsurlarını değiştirecek veya rekabeti bozacak mahiyette olamaz.” İfadesi bu durumda boşlukta kalmaktadır.

- İyileştirilebilen teklifler ile nasıl rekabet sağlanacaktır?
- Alımın asli unsurları ile ne kastediliyor bunlar nelerdir.?

İsteklilerin teklifleri hala değişikliğe uğrayabiliyor. Çünkü (10). Fıkra isteklilerden “son yazılı fiyat teklifleri” alınıyor. Ancak, bu aşamada da “teklifin” kesinleşmesinden söz etmek olanaklı değildir.

Zira (11) fıkra yer alan hususlar uyarınca ihale, istekli üzerinde bırakılıyor. Bu fıkra;

1) Avantajlı teklif sahibi olması öngörülen istekli ile teklifte yer alan mali yükümlülüklerin veya diğer koşulların doğrulanarak kesinleştirilmesi amacıyla görüşme yapılmasına karar veriliyor. Bu durumda müzakere sonucunda koşulların kesinleştirilerek anlaşmaya varılması halinde, ihale istekli üzerinde bırakılıyor.

Akla hemen şu sorular gelmektedir;

- Teklifte yer alan diğer koşullar nelerdir?
- Bu aşamaya gelinceye kadar bu koşullar dikkate alınmamış mıdır.?
- İstekli (10) fıkra uyarınca son yazılı teklifini verdiği söz edilen bu diğer koşulları teklifinde ayrıntı tutmaktadır.?
- Teklif, ihale ilgili tüm koşulların taahhüt edilmesi ya da sağlanması ile birlikte verilmemekte midir? Teklif mali yükümlülükleri kapsamamakta mıdır.?
- Son aşamaya kadar yapılan ikili müzakerelerde sözü edilen koşullar doğrulanmamış mıdır?

2) Teklifin veya alımın temel unsurları nelerdir.? Bunlar üzerinde esaslı değişiklik yapılamayacağı ifade edilmektedir. Yani esaslı olmayan değişiklikler yapılabilecek mi?

- 3) Bütün bunlara rağmen “rekabet” ilkesi nasıl sağlanacaktır.?
- 4) Bütün bunlara rağmen “eşitlik” ilkesi nasıl sağlanacaktır.?
- 5) Bir diğer husus, (12) fıkrada sözü edilen ve müzakereye katılan isteklilere diğer ihale usullerindeki olağan teklif masraflarını aşan nitelikteki kanıtlanabilir masrafları için ödeme yapılabileceğidir.
  - Diğer ihale usullerindeki masraflar, nasıl tespit edilecek.? Bunun için hangi usul kıstas olarak alınacak?
  - Bunu belirleyebilmek mümkün olabilecek mi?
  - Yani bu fıkranın da uygulamada karışıklığa yol açacağı açıktır.

Gelinen noktada sözü edilen ihale yöntemi; İhale mevzuatının temel ilkelerine aykırı ve belirsizliklerle dolu olup, kamu teşebbüsünün, ihtiyacını tercih edeceği istekliden ve onunla birlikte karar verilen bir bedel üzerinden temin edebileceği bir yöntem olarak görünmektedir. Ancak bunun alt yapısı hazırlanırken gerekli özen de gösterilmemiştir.

Yenilikçi işbirliği usulü,

Madde 13 - (1) Yenilikçi işbirliği usulü, kamu teşebbüsünün ihtiyacını piyasada mevcut olan çözümlerle karşılayamaması nedeniyle yenilikçi bir mal, hizmet veya yapım işinin geliştirilerek alınmasına ihtiyaç duyduğu hallerde, bir veya birden fazla istekli ile işbirliği yapmak suretiyle yenilikçi bir mal, hizmet veya yapım işinin geliştirilmesi ve tarafların karşılıklı anlaşmaya vardıkları performans seviyeleri ve azami maliyete uygun olmak kaydıyla ortaya çıkan malların, hizmetlerin veya yapım işlerinin alınmasında uygulanan usuldür.

(2) Bu ihalelere ilişkin ilanlar son başvuru tarihinden yirmi beş gün önce EKAP’ta yayımlanır. İlanın EKAP’ta yayımlanmasını takiben, yurt içinde veya yurt dışında çıkan gazete veya diğer yayın araçları ile de ilan edilebilir.

(3) Yeterlik değerlendirmesinde özellikle adayların araştırma, yenilikçi çözümleri geliştirme ve uygulama alanındaki kapasitelerine ilişkin Kurumun uygun görüşüyle belirlenen kriterler uygulanır.

(4) Yeterlikleri tespit edilen adayların tamamı görüşmeye çağrılır. Yeterli bulunan adaylara tekliflerini hazırlayabilmeleri için on günden az olmamak üzere yeterli süre verilir. Adaylar, ihtiyacın karşılanmasına yönelik araştırma ve geliştirme projeleri sunabilir.

(5) Dokümanda belirtilmesi kaydıyla, yenilikçi işbirliği usulünde görüşmeler, istekli sayısının azaltılması amacıyla, birbirini takip eden aşamalarda yapılabilir.

(6) Kamu teşebbüsü, herhangi bir aday veya istekliye diğer aday veya istekliler karşısında avantaj sağlayacak bilgileri aktarmamak ve görüşme sürecinde önerilen çözümleri veya açıklanmaması gereken bilgileri ilgililerin izni olmadan açıklamamak ile yükümlüdür.

(7) Kamu teşebbüsü, nihai teklifleri hariç olmak üzere, tekliflerin içeriklerini iyileştirmek amacıyla ilk veya devamındaki teklifleri isteklilerle müzakere edebilir.

(8) Kamu teşebbüsü, yenilikçi işbirliğini tek bir ortakla ya da araştırma geliştirme faaliyetlerinde bulunan birkaç ortakla oluşturmaya karar verebilir.

(9) Yenilikçi işbirliği araştırma, geliştirme ve üretime dair birbirini izleyen aşamalar halinde yapılandırılır. Yükleniciler tarafından ulaştırılması gereken ara hedefler konulur ve ödemenin buna uygun olarak yapılması öngörülür. Dokümanda belirtilmesi kaydıyla bu hedefler dikkate alınarak herhangi bir aşamanın bitiminde işbirliği sonlandırılabilir veya işbirliğine katılan ortakların sayısı azaltılabilir.

(10) Dokümanda belirtilmesi kaydıyla kamu teşebbüsü tarafından görüşmeye katılan isteklilere, diğer ihale usullerindeki olağan teklif masraflarını aşan nitelikteki kanıtlanabilir masrafları için ödeme yapılabilir.

Esasen, Rekabetçi müzakere usulü için yapılan tüm değerlendirmelerimiz bu usul için de geçerlidir. Aynı soruları burada da sormak olanaklıdır?

- Bu nasıl bir ihtiyaçtır ki, Kamu teşebbüsü ihtiyacını piyasada mevcut çözümlerle karşılamıyor.?

- Yenilikçi mal,hizmet ve yapım işi ile ne kast ediliyor.?

Mal, hizmet veya yapım işinin geliştirilerek alınması denildiğine göre, piyasada olmayan bir ihtiyaçtan söz edilmektedir. Kamu teşebbüsü bu durumda ihtiyacını tanımlar ve ihaleye çıkar. Piyasa yani özel sektör anılan ihtiyacın geliştirilmesi gerektiğini düşünüyorsa ona göre değerlendirmesini yapar ve teklifini verir. Buradaki amaç özel sektörün Ar-ge çalışmalarını teşvik etmek ve onlara kaynak aktarmak ise bu ayrı

bir husus olup ihale konusu olmamalıdır. Çünkü bu bir alım işi olmayıp işbirliği ya da iş ortaklığıdır. Yani Ticaret Hukuku konusu olur.

Nitekim maddenin (8) fıkrasında;

Kamu teşebbüsü, yenilikçi işbirliğini tek bir ortakla ya da araştırma geliştirme faaliyetlerinde bulunan birkaç ortakla oluşturmaya karar verebilir.

demek suretiyle bir ortaklıktan söz etmektedir.

DOĞRUDAN TEMİN;

MADDE 14- (1) Aşağıda belirtilen hallerde ihtiyaçlar, gerekçesi belirtilmek suretiyle ilan yapılmadan, teminat alınmadan, ihale komisyonu kurma ve yeterlik kriterlerini ve katılım kurallarını arama zorunluluğu bulunmadan doğrudan temin edilebilir:

Esasen doğrudan temin bir ihale usulü olmayıp, ana teması kamu teşebbüsünün kusurundan kaynaklanmayan ve önceden öngörülmesi mümkün olmayan durumların ortaya çıkması üzerine, acil ihtiyaçların anlık olarak karşılanmasının zorunlu olduğu hallerde acil halin giderilmesi ile sınırlı olarak yapılacak alımlar olmasına rağmen, bu temin usulünün kapsamı oldukça genişletilmiş ve birinci fıkrada yer aldığı üzere ilan yapılmadan, teminat alınmadan, yeterlik kurallarını arama zorunluluğu bulunmadan ihtiyaçların temini yoluna gidilmiştir. Bu nedenle, deyim yerinde ise “ihalesiz iş verme” yöntemi olmuştur. Bu haliyle istismara, keyfilığe açıktır. Örneğin maddenin (1-ç, d) fıkrasında;

ç) Yüklenici değişiminin, işletme ve bakımda uyumsuzluklara veya teknik zorluklara yol açabilecek farklı teknik özelliklere sahip mal veya hizmetlerin edinilmesine neden olabileceği hallerde, mevcut mal veya hizmetlerin kısmi değişimi için asıl sözleşmeye dayalı olarak ilk alımın yapıldığı yükleniciden toplam sözleşme süresi otuz altı ayı geçmemek kaydıyla yapılacak ilave mal veya hizmet alımları.

d) İlan edilerek gerçekleştirilen hizmet alımı veya yapıma ilişkin bakım ve onarım işlerinde, dokümanda kapsamı ve şartları açıkça belirtilmek ve ilk alım konusu işle uyumlu olmak kaydıyla, ilk sözleşmenin imzalandığı tarihten itibaren toplam süresi otuz altı ayı geçmemek ve ilk sözleşme süresinin iki katı ile ilk sözleşme bedelinin güncellenmiş tutarını aşmamak üzere aynı yükleniciden alınacak tekrar niteliğindeki alımlar.

Denilmektedir.

Bu nasıl önceden öngörememe ve anlık ihtiyaç ki mal veya hizmet alımı otuz altı (36) ay boyunca doğrudan temin edilebiliyor. Aynı şekilde yapıma ilişkin bakım ve onarım işleri de otuz altı (36) ay boyunca doğrudan temin edilebiliyor. Yani doğrudan temin usulü, ihalesiz doğrudan iş verme yöntemi haline getirilmektedir.

MADDE 16 - İlan ve Dokümana İlişkin Esaslar

7) “Teknik şartnamelerde belli bir marka, model, patent, menşe, kaynak veya ürün belirtilemez ve belirli bir marka veya modele yönelik özellik ve tanımlamalara yer verilemez. Ancak, ulusal ve / veya uluslararası teknik standartların bulunmaması veya teknik özelliklerin belirlenmesinin mümkün olmaması hallerinde “veya dengi” ifadesine yer verilmek şartıyla marka veya model belirtilebilir.” Maddesinde ulusal ve/ya uluslararası teknik standartları bulunamayacak ölçüde özelleşmiş maddeler zaten ender hususiyette olması nedeniyle istisna özellikte olup ancak bu koşulda marka olarak belirtilecekse “veya dengi” diye yeniden belirtmeye ihtiyaç yoktur. Nitekim piyasada dengi bulunacak nitelik taşıması halinde standartları oluşacak niteliğe haiz demektir. O nedenle bu maddeden “veya dengi” ifadesi çıkarılmalıdır.

MADDE 17 - Yeterlik Kriterleri ve Katılım Kuralları

1. Fıkranın b dendinde; Mesleki ve teknik yeterliliğin belirlenmesi için;

1) Mevzuatı gereği ilgili odaya / kamu kurumu niteliğinde meslek odasına kayıtlı olarak faaliyette bulunulduğunu ve teklif vermeye yetkili olduğunu gösteren belgeler.

2) işin ifası için mevzuat gereği sahip olunması gereken kayıtlı olduğu kamu kurumu niteliğinde meslek odası sicil, izin, lisans, ruhsat veya benzeri belgeler şeklinde ekleme yapılmalıdır.

MADDE 19 - İhale sonuçlandırma kriteri ve avantajlı teklifin belirlenmesi

2) “Avantajlı teklif en düşük fiyat veya fiyat ile birlikte maliyet ve / veya kalite gibi fiyat dışı unsurlar temelinde belirlenir. Ancak, rekabetçi müzakere usulü ve yenilikçi işbirliği usulü ile yapılan ihalelerde, avantajlı teklifin belirlenmesinde en düşük fiyat ihale sonuçlandırma kriteri olarak kullanılamaz.” İfadesi yine subjektif değerlendirmeye açık nitelikler taşımaktadır. Rekabetçi müzakere ve yenilikçi işbirliği usullerinde zaten isteklilerin nitelikleri özel koşullara bağlanmış olup, taşıyacakları kriterler önceden değerlendirilmekte olmasına rağmen

artık ihaleye girerek teklif verme aşamasına gelmiş firmalarda en düşük fiyatın son aşamada ihale sonuçlandırma kriteri olarak kullanılmaması idarelere has, muğlak ve itiraza açık olmayan kriterler belirlenmesine ve objektifliğin zedelenmesine neden olacaktır.

MADDE 24 - İtiraz Başvuruları

9) “itiraz başvurusunda bulunulması sözleşmenin imzalanmasını engellemez. Ancak 10uncu maddenin beşinci fıkrası uyarınca teklif veren isteklinin avantajlı teklif sahibi olması durumunda, itiraz başvurusu sonuçlanmadan sözleşme imzalanamaz.”

10) “Kurum tarafından nihai karar verilmeden sözleşmenin imzalandığı ve itiraz başvurusunun haklı bulunduğu hallerde, kamu teşebbüsü tarafından gerekçeli olarak aşağıdaki kararlardan biri alınır.”

b) “ihale yetkilisi tarafından sözleşme konusu işin niteliği gereği ivedilikle tamamlanmasında kamu yararına bulunduğu karar verilmesi koşuluyla , mevcut yüklenici ile sözleşmenin yürütülmesine devam edilmesi ve kendisiyle sözleşme imzalanması gereken istekliye talebi halinde, ihaleye ilişkin belgelendirilmiş katılım masrafları karşılığı tazminat ödenmesi.”

Yukarıdaki ilgili maddeler bir arada incelendiğinde ihaleye itiraz mekanizmasının anlamsız ve çalışmaz hale getirildiği görülmektedir. İtiraz söz konusu olmasına rağmen, bir ihalenin sonuçlandırılarak sözleşme imzalanması mümkün kılınmakta, itiraz haklı bulunsa dahi katılım masraflarına dair tazminat ödenerek kamuyu zarara uğratan işlemin devamına imkan tanınmaktadır. Mevcut yasada zaten aciliyet durumları tanımlanmakta olup, yalnızca ihale süreçlerinin hızlı sonuçlanmasına bağlanarak bu şekilde kamu yararına ters düşecek maddelerin kanunlaştırılması anayasaya aykırılık teşkil edeceği için ilgili maddelerin kaldırılması ve/ya içeriğinin yeniden düzenlenmesi gereklidir.

III. 4734 SAYILI KAMU İHALE KANUNU’NA İLİŞKİN TEKNİK ÇALIŞMA DOKÜMANI;

MADDE 1- 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (b), (d) ve (e) bentleri ile ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmaktadır. Söz konusu maddelerde, Kamu İktisadi Kuruluşları ile iktisadi devlet teşekküllerinden oluşan kamu iktisadi teşekkülleri ile bu kuruluşların birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlasına sahip buldukları bankalar ile bu bankaların doğrudan veya dolaylı

olarak birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlasına sahip buldukları şirketlerin yapım ihaleleri, kanun kapsamı dışına çıkarılarak ayrı bir kanunla “Sektörel Kamu Alımları Kanunu” düzenlenecektir.

Bu kanunda bazı sakıncalar ana hatlarıyla; Kapsam daraltılmakta, Enerji, su, ulaştırma ve telekomünikasyon sektörlerinde faaliyet gösteren birçok kurum ve kuruluş “Sektörel Kamu Alımları Kanunu” kapsamına alınmaktadır. İstisnaların daraltılması olumlu görülmele birlikte, sertifikasyon sistemi ile birçok şirketin ihalelere girmesi engellenecek dolayısıyla daha az sayıda şirketin ihalelere girmesine yol açacaktır.

MADDE 2- Yeni düzenleme ile Kamu İhale Kanunu’nun 3.Maddesi değiştirilmektedir. İstisnalar başlıklı bu maddede istisnaların sayısı azaltılmakla beraber, diğer istisna konuları genişletilerek Sektörel Kamu Alımları Kanunu içinde düzenlenmektedir.

d) (d) bendinde mevcut (u) bendinde yer alan istisnalara, doğal afet, salgın hastalık ve benzeri hallerde ihtiyaç duyulduğu ve stratejik önem taşıdığı Cumhurbaşkanı tarafından karar verilen mal alımlarının yapılabilmesi notunun eklendiği görülmektedir. Burada tek yetkili belirlenmesi ve Cumhurbaşkanı kararına bağlı olması yerine teknik elemanların uzmanlığa uygun şekilde ihtiyaç belirleyebileceği bir yöntemin benimsenmesi önemlidir. Aynı zamanda yine maddenin devamında millileştirme ve yerli katkı oranının artırılması amaçlarıyla verilecek alım garantilerinin de kapsamının muğlaklığa yer vermeyecek şekilde belirlenmesi gereklidir.

g) bendi olarak düzenlenen “2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu” kapsamındaki alımlara ilişkin usul ve esasların Hazine ve Maliye Bakanlığı’nın uygun görüşü üzerine ilgili idareler şeklinde belirlenmesi yerine bu alanın sorumlusu olan Kültür ve Turizm Bakanlığı’nın uygun görüşünün alınması gerekli görülmelidir.

MADDE 9- Kamu İhale Kanunu’nun “Uygulanacak ihale usulleri” başlıklı 18.maddesine, “Yenilikçi işbirliği usulü” eklenmektedir. Bu yeni ihale usulü ile ilgili değerlendirmelerimiz, Sektörel Kamu Alımları Kanunu içinde yapılmış olup tekrar edilmemiştir.

MADDE 11- Aynı Kanununun 21 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “teklif çıkmaması” ibaresinden önce gelmek üzere “geçerli” ibaresi eklenmiş ve (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir. “b) İhalenin ivedi olarak yapılmasının zorunlu olması durumunda, ivediliği doğuran halin giderilmesi amacıyla sınırlı olarak; 1) Doğal afetler, salgın

hastalıklar, can veya mal kaybı tehlikesi gibi ani ve beklenmeyen olayların ortaya çıkması üzerine yapılacak mal veya hizmet alımları ile yapım işleri, 2) İdarenin kusurundan kaynaklanmayan ve önceden öngörülmesi mümkün olmayan durumların ortaya çıkması üzerine yapılacak mal veya hizmet alımları.”

Esasen halen her türlü istismara açık olarak kullanılan 21. Maddenin (b) bendinin değiştirilmesi olumlu bir değişiklik olacaktır. Ancak, yeni (b) bendinin de yeterince açık olmadığı ve belirsizliğe yol açtığını söylemek olanaklıdır. Çünkü “ivediliği doğuran halin giderilmesi” ifadesi istismara ve keyfilliğe elverişlidir. Onun için bu ibarenin madde metninden çıkarılması gereklidir.

Kapsamı daraltılan 21/b'nin Yaklaşık Maliyeti ve sözleşme bedeli 2021 yılı için 18 milyon 619 bin 202 tl'yi aşmayan mal ve hizmet alımları, bu ihale kanununa tabi olmayacaktır. Hizmet sektörü için 18-19 milyon tl. oldukça yüksek bir bedel olup bu bedelin altındaki ihalelerde mühendislik hizmetleri kanun kapsamı dışına çıkarılarak idarece keyfiyete göre belirlenmiş firmalara, pazarlık usulüyle ihalelerin verilmesinin önu açılmaktadır. Dolayısıyla kanun kapsamının daraltılması havası yaratılarak istisna tutarının hizmet sektörü için oldukça yüksek bir rakama çıkarılması, aslında birçok mühendislik hizmeti sektörü için oldukça büyük bedelli olarak görülen birçok ihalenin dilediği kişilere vermesinin önünü açmaktadır. Bu bedele karşı çıkılmalı, rakam 1 milyon TL ile sınırlandırılmalıdır.

Bir diğer husus “idarenin kusurundan kaynaklanmayan” ifadesinde yer alan kusurun nasıl tespit edileceği hususudur. Bunun tespit ve uygulama olanağının olmayacağı açıktır.

Eski kanunda İhalede teklif çıkmaması durumunda ilan yapılmak şartıyla pazarlık usulü kullanılarak yapılmasının yeni düzenlemede “geçerli teklif” olarak değiştirilmesi idarenin pazarlık usulünü kullanmasına yönelik mevcut teklife ilişkin insiyatif kullanmasına ve maddenin suiistimaline yol açabilecektir.

MADDE 12- Kamu İhale Kanunu'nda düzenlenen “Pazarlık Usulü” İhale Yöntemine “Yenilikçi işbirliği usulü” eklenmektedir. Bu yeni usulle ilgili değerlendirmelerimiz daha önce sunulmuştu. Sübjektif ifade yerine objektif ifadelerin yer alması, neden yeni bir usule ihtiyacın gerekçesinin ortaya konması, yeni uygulamada en avantajlı-en düşük yerine kalite, sürdürülebilirlik ve kamu çıkarı gibi ifadelerin yer alması gerekir.

Teknik açıdan yenilikçi olma kriterleri bilimsel nitelik taşıyan ve subjektif olmayan, itiraz edildiğinde objektif şekilde değerlendirilebilecek adımlarla belirlenmelidir. Rekabet koşulları yerli istekliler aleyhine kullanılabileceğinden daha net ifadelerle açıklamalara yer verilmelidir.

“Yeterlik değerlendirmesinde özellikle adayların araştırma, yenilikçi gözetimleri geliştirme ve uygulama alanındaki kapasitelerine ilişkin Kurumun uygun görüşüyle belirlenen kriterler uygulanır.” Hükümünün uygulanmasında Kurumun personel ve bilgi alt yapısının yeterli olmayacağı dolayısıyla TÜBİTAK gibi araştırma ve geliştirme konusuna hakim bir kuruluşun sürece dahil edilmesi yönünde düzenleme yapılması gerekir.

MADDE 13- Bu madde ile Kamu İhale Kanunu'nun 23. Maddesi, “Sertifikasyon sistemi ve münferit alım” başlığı ile birlikte değiştirilmektedir. Sertifika sisteminin idareler tarafından da oluşturulabileceği düzenlemesinin doğru olacağı, ancak özel hukuk tüzel kişilerine kurdurulabilmesinin doğru olmayacağı bunun ticaretin gayesi olan kazanç sağlanması yolunda istismara açık olacağı düşünülmektedir. Kısacası “sertifikasyon sistemi” özelleştirilmemelidir.

MADDE 14- Sosyal ve Özel Nitelikli Alımlar başlığındaki açıklamada “Kanunda mümkün olmayan” bununla ne demek istendiği de anlaşılmayan bir durumdur.

Gıda enflasyonu ve aracılık hizmetlerinden doğan fiyat artışları dikkate alınarak maddenin b) bendindeki muafiyetlerden üyelerinin ürettiği ürünleri pazarlayan 1163 Sayılı Kanuna göre kurulan kooperatifler, 5200 Sayılı Kanuna göre kurulan Üretici Birlikleri ve 4631 Sayılı Kanun kapsamında faaliyet gösteren Islah Amaçlı Birliklerin de dahil edilmesi uygun olacaktır.

MADDE 20 - Kamu İhale Kanununun 38. Maddesinde değiştirilen;

Aşırı düşük teklif sorgulaması yapılacak ihalelerde, tekliflerin değerlendirilmesinde, mimarlık, mühendislik, şehir planlama, peyzaj mimarlığı proje hizmet alımlarında, TMMOB'ye bağlı Odaların belirlediği asgari ücret bedelinin altında olmaması gerektiği belirtilmelidir. Aynı zamanda b) bendinde yer alan “Aşırı düşük teklif sorgulaması yapılmaksızın sonuçlandırılması” ifadesinin kaldırılması uygun olacaktır. Nitekim teklifin belirli kriterlere göre aşırı düşük kalması halinde bunun araştırılmadan sonuçlandırılması haksız rekabetin önünü açacak bir nitelik taşıyabilecektir.

Madde 20 ve Madde 38 de sözü edilen Aşırı Düşük Teklifler başlığında Kriter çok açık net belirtilmesi gerekir. Burada karar İdareye bırakılması (Bu husus Kuruma Bırakılmaması) sübjektivite getireceğinden hukuki öngörülebilirlik olmalıdır. Aynı şekilde aşırı yüksek teklifler içinde böyle değerlendirilmelidir.

MADDE 22: Kamu ihaleleri alanında izleme, istatistik oluşturma ve araştırma geliştirme faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi amacıyla, ihaleye ilişkin bilgi ve belgelerin belli süre içerisinde idareler tarafından kuruma gönderilmesine yönelik maddenin, teknolojik alt yapı ve dijital dönüşüm alanındaki gelişmeler kapsamında bilgi sistemleri üzerinden anlık takibinin ve raporlanmasının yapılmasını sağlayacak bir entegre bilgi sisteminin kurulması daha uygun olacaktır.

Madde 25-26 - İtiraz Başvuruları

İtirazın görüşülmesine ilişkin başvurular direkt kuruma yapılması ve sürenin kısaltılması önemli bir gelişme olarak değerlendirilse de sözleşmenin imzalandığı ve iş/edimin yüklenici tarafından yerine getirilmeye başladığı andan sonra ihalenin iptal edilmesi sürecine kadar geçen sürede yapılan iş/hakediş kamu kurumunca yapılan harcamaya ilişkin uygulamadaki boşlukları dolduracak şekilde madde metninde düzenleme yapılması önerilir.

MADDE 25 - Kamu İhale Kanunu'nun 54. Maddesinde değiştirilen; "İhalelere yönelik itiraz başvuruları" Kamu yararına aykırılığı olan ihalelerde istekliler dışında, kamu yararına çalışan ve kamu kurumu niteliğinde bulunan meslek kuruluşlarının da itiraz bedeli ödemediği itiraz etmelerine olanak sağlanmalıdır.

Ayrıca itiraz başvurusunda bulunulabilmesi için maktu başvuru bedelinin yanında beşbin liradan kırkbin liraya kadar teminat bedelleri alınması istenmektedir. İtiraz başvurularında mevcut maktu bedelin karşılanması dahi zorluk taşırken bu bedellerin eklenmesi halinde ihalelerde haksız rekabet ya da kamu yararına aykırılık teşkil etse dahi isteklilerin itiraz etmesi çok zorlaşacak ve bu madde caydırıcı nitelik taşıyacaktır.

MADDE 26 - Kamu İhale Kanunu'nun 55. Maddesinde değiştirilen; "İtiraz başvurusu üzerine Kurum tarafından yapılacak işlemler" başlığında;

İhaleye itirazların değerlendirilmesi sürecinde, teknik hususlarla ilgili olarak kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarının da görüşlerine

başvurulmadır. Aynı zamanda tanımlar kısmına kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları tanımı eklenmelidir.

Madde 42: Avrupa Birliği Direktiflerine uyum kapsamında Sektörel Kamu Alımlarına ilişkin bir çerçeve oluşturulmasına yönelik Kamu alımlarının disipline edilmesini amaçlayan düzenlemede, aynı zamanda yapısı ve işlevi itibariyle AB direktiflerine uymayacağından yeni çıkarılacak kanun kapsamına alınamayan DMO'ya yeni bir statü verilmesi ve sertifikasyon konusunda yetkiler tanınması uygulamada kamu kuruluşları açısından ikilem doğuracaktır. Yeni kanuna tabi olan ve bu yönde disipline edilen kamu kurumlarının alımlarda DMO üzerinden alımların teşvik edilmesi ve iki farklı mevzuat kapsamında alımların yürütülmesi uygulamada karışıklığa yol açabilecektir. Dolayısıyla bu maddenin DMO'nun yapısı ve AB direktifleri açısından yeniden gözden geçirilmesi ve DMO'nun yapısında yapılması gereken değişikliklerinde göz önünde bulundurulması gerekecektir.

IV. KARŞILAŞTIRMA CETVELİ ÜZERİNE;

Madde 14- Ortak Girişimler

Bu maddeye yapılan bir ekleme ile ortakların sayısına ve/veya hisse oranlarına ilişkin sınırlamalar getirilecektir. Ancak, bu sınırlamaların tanımı net olarak yapılmadığı takdirde hakkaniyetli bir uygulama yoluna gidilmesinin önü kesilecek ve keyfekeder bir uygulamaya neden olabilecektir. Rekabetçi yapıyı da ortadan kaldıracaktır.

Madde 17- Yasak Fiil ve Davranışlar

Maddeye; yasak fiil ve davranışlarda bulunanların geçici teminatlarının gelir kaydedileceğine ilişkin bir hüküm eklenmiştir. Ancak; Kamu İhale Kanunu'nun 11 inci maddesinde; yasak davranışlarda bulunanların geçici teminatlarının gelir kaydedileceğine ilişkin bir hüküm zaten bulunmaktadır. Dolayısıyla madde 17'ye yapılan ilave; tekrar niteliği taşımakta olup, kanunun 11 inci maddesinde var olan bir yaptırımın 17 inci maddesinde yeniden zikredilmesine gerek yoktur.

Madde 18- İhale Usulleri

Maddenin birinci fıkrasına “Yenilikçi İşbirliği Usulü” adı altında (e) bendi ilave edilmiştir. Madde gerekçesinde de “yenilikçi nitelikteki alımların isteklilerle işbirliği yapılmak suretiyle gerçekleştirilebilmesi amacıyla Avrupa Direktiflerinde de düzenlenen yenilikçi işbirliği usulünün kanuna eklendiği” yer almaktadır. Yenilikçi nitelikteki alımlar nedir? İstekliler

kim olacaktır? Nasıl bir işbirliği sistemi oluşturulacaktır? Açık İhale Usulü-Belli İstekliler Arasında İhale Usulü-Pazarlık Usulü gibi net ve yeterli uygulamalar varken yenilikçi işbirliği usulüne neden gerek duyulmaktadır? Bu yeni usul hangi koşullarda belirlenecektir?

V. SONUÇ;

TMMOB olarak yukarıdaki tüm değerlendirmelerimizin dikkate alınmasını dileriz.

**TMMOB
Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği**

**GAZETE YAZILARI
VE
ROPÖRTAJLAR**

YENİ YAŞAM GAZETESİYLE YEREL SEÇİMLERİN ARDINDAN GERÇEKLEŞTİRİLEN ROPÖRTAJ

16 Ağustos 2019

* 31 Mart 23 Haziran sonrasında, ortaya yeni bir siyasal durum, bir değişim iradesi çıkmış gibi görünüyor. Zaten yurttaşların çoğu da sadece belediye başkanı değişsin diye değil, demokrasi için yeni bir yol açılсын diye sandığa gitmişlerdi. İşler biraz ağır gidiyor sanki ama tam da şimdi yeni bir sistem, yeni bir Anayasa tartışması önemli değil mi?

Emin KORAMAZ: Anayasa değişikliği tartışmaları 1980’li yıllardan itibaren Türkiye’deki toplumsal muhalefet kesimlerinin en önemli gündemlerinden biri oldu. Darbe sonrası dönemde ülkede egemen olan baskı ortamını ortada kaldırmak için anayasanın demokratikleştirilmesi konusu daima gündemde tutuldu. Bununla birlikte AKP iktidarı sonrasında yürütülen Anayasa değişikliği tartışmaları çok daha farklı bir yöne kaydı.

2000’li yılların ortalarından itibaren AKP’nin ve onun güdümündeki liberallerin önünü çektiği Anayasa değişikliği tartışmaları, toplumun demokratikleştirilmesi ve hak ve özgürlüklerin geliştirilmesi mücadelesinin parçası olmaktan ziyade, siyasi iktidarın devlet içerisindeki kurumsal yapıya hakim olması çabasının bir aracı haline getirildi. Bunu 2010 yılındaki Anayasa referandumu sırasında net biçimde gördük. Temel hedefi yüksek yargı organlarına egemen olmak Anayasa Değişikliği Paketi, büyük bir sivilleşme, demokratikleşme atılımı gibi yansıtıldı. Solun içindeki bir kesim de “Yetmez Ama Evet” kampanyasıyla AKP’nin bu amacına payanda oldu. Yapılan değişiklikler sonrasında yargının her kademesinde cemaat ve AKP kadrolaşması yaşandı.

2010 değişikliği sadece yargı organlarında siyasal kadrolaşmayı sağlamadı, bunun yanında, Referandum sürecinde kullanılan söylemlerle Anayasa ve hukuk kuralları itibarsızlaştırılarak, hukukun üstünlüğü anlayışının temelleri sarsıldı. Yargı kararları ve hukuk kuralları iktidar açısından bağlayıcı olmaktan çıkarılarak keyfiyet yönetiminin de önü açıldı.

2017’de Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi için yapılan anayasa değişikliği de esasen 2010 yılından itibaren fiilen uygulanmakta olan

keyfiyet rejiminin kurumsallaştırılması oldu. Güçler ayrılığı ortadan kaldırıldı, parlamento işlevsizleştirildi, yargı saraya bağlandı ve tek adam rejimi inşa edildi.

TMMOB olarak biz hem 2010 hem de 2017 yılındaki referandumda, Anayasada yapılmak istenen değişikliklerin ülkeyi karanlığa sürükleyeceği, halk egemenliği anlayışını ortadan kaldıracağı, hukukun üstünlüğü ilkesini bitireceği doğrultusunda uyarılarda bulunduk. Tek adam rejiminin istikrar değil kaos getireceğinin altını çizdik.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminin sürdürülemez olduğu daha ilk yılında belli oldu. İstikrar ve refah vaadiyle getirilen sistem ülkeye ekonomik ve siyasal kriz getirdi. Şimdi kendileri bile bu sistemi sorgular hale geldi. Bu sistemi sorgulamalarının nedeni yerel seçimlerde yaşadıkları başarısızlıktan çok, devleti yönetme konusunda yaşadıkları başarısızlıktır. Eksik ve yanlışları olmakla birlikte Türkiye’de 100 yılı aşkın bir demokrasi deneyimi ve kültürü bulunmaktadır. Bu kurumsal birikimi ve kültürü yok sayarak davranmak, parti devleti anlayışını ve tek adam rejimini dayatmak devlet kurumlarını işlemez hale getirmiştir.

İçinde bulunduğumuz bu yönetim krizini ve siyasal istikrarsızlığı aşmanın yolu rejimin, siyasetin ve toplumun demokratikleştirilmesidir. Halk egemenliği anlayışına dayanan, temsil ve yetki bakımından güçlendirilmiş bir parlamenter sisteme sahip, yargının bağımsızlığının ve hukukun üstünlüğünün mutlak biçimde tesis edildiği, temel hak ve özgürlüklerin güvence altına alındığı bir demokratik yapının inşa edilmesi konusunda bir toplumsal mutabakatın sağlanması her şeyden önemlidir. Bu bahsettiğim kapsamlı demokratikleşme hareketinin, Anayasa değişikliğini de kapsayan ama ona indirgenemeyecek, tartışmayı o noktaya sıkıştırmayacak kadar önemli olduğunu düşünüyorum. Toplumun sahipleneceği yeni bir demokrasi kültürü inşa etmek, yeni bir anayasa inşa etmekten çok daha öncelikli ve önemlidir.

* Anayasaların yapılma yöntemi sanırım onların ne olduğunu da büyük ölçüde belirliyor. Bu anlamda, gerçekten ‘Toplumsal Sözleşme’ olarak ortaya çıkacak yeni bir Anayasa süreci nasıl geliştirilmeli? Gerçek bir Anayasa, sadece bir hukukçular komisyonu tarafından yazılabilir mi artık? Bir metni pişirip sandıkta insanlara ‘Evet-Hayır’ seçeneği bırakan bir yöntem demokratik midir?

Emin KORAMAZ: Ülkemizdeki Anayasa yapım ve değişiklik süreçleri hiçbir

zaman toplumun geniş kesimlerine açık biçimde yürütülmemiştir. İktidarı elinde bulunduran gruplar kendi siyasal ihtiyaçları ve dünya görüşleri doğrultusunda hazırladıkları Anayasa Metinlerini topluma dayatarak Anayasaları hazırlamış ya da değiştirmiştir. Bu süreçlerin çoğunlukla OHAL ve Sıkıyönetim dönemlerine denk gelmesi de tesadüf değildir.

Anayasa, sadece devletin örgütlenme biçimini değil aynı zamanda bütün yurttaşların temel hak ve özgürlüklerini güvence altına alan temel belgedir. Bu nedenle, anayasa “toplumsal uzlaşma belgesi” olarak tanımlanmaktadır. Bu uzlaşma belgesinin hazırlanışı ve değiştirilmesinde izlenen yöntem açık, şeffaf olmayı, toplumun tüm katmanlarında sağlıklı bir şekilde tartışılmasının sağlanmasını ve nihayetinde toplumsal mutabakatı gerektirir. Bu mutabakat da %50+1 oyluk bir çoğunluk iradesine indirgenemez. Sürecin katılımcı biçimde yürütülmesi ve kararın çoğulcu biçimde alınması esastır.

Hatırlayacaksınız 2011 yılında Mecliste bulunan siyasi partilerin içinde bulunduğu Anayasa Uzlaşma Komisyonu kurulmuştu. Meclis Başkanlığı internet sitesine insanların katkı vermesi için bir tür dilekler-temenniler sayfası bile açılmıştı. Bu çalışmanın bir benzeri, Anayasa Mutabakat Komisyonu adıyla 2016 yılında da tekrarlandı. Her iki çalışma da bir sonuca bağlanmadı. Çünkü siyasal iktidarın demokratik bir anayasa oluşturmak gibi bir bakış açısı hiçbir zaman olmadı. Meclis komisyonları üzerinden yürütülen ya da yurttaşların dilek ve temennilerini yazabilecekleri internet bloğu açarak demokratik ve katılımcı bir anayasa tartışması yapılamaz. Bunlar tamamen göz boyamaya yönelik, inandırıcılığı olmayan şeylerdir. Nitekim hiçbir amaca hizmet etmemiştir. Yapılması gereken toplumun tüm kesimlerinin örgütlü yapıları aracılığıyla dahil olabileceği eşitler arası bir tartışmadır. Dayatma değil ikna, çoğunluk değil çoğulculuk, dışlama değil kapsama esaslarına dayalı bir süreç işletilmelidir.

* Bildiğim kadarıyla Anayasa 56/57. maddelerde ve birazcık da 43'te çevre/yapılaşma/konut hakkında genel bir şeyler söyleniyor ama hiçbir yerde devletin kamunun yükümlülüğü net olarak tanımlanmıyor ve her şeyin ucu açık bırakılıyor. Bizim Anayasa'da zaten her şey “kanunla düzenlenir” gibi sihirli bir ifadeyle ihlale açık halde. Kıyılar, ormanlar, vb. hep böyle “kanunla düzenleniyor.” Artık, yurttaşların sağlıklı konut, çevre haklarını tam olarak güvenceye alan yeni bir çerçeve gerekmiyor mu? Geçtiğimiz yıllarda yapılan Anayasa tartışmalarında TMMOB'un bu konuda önerileri olmuş muydu? Şimdi

böyle bir çalışmanız var mı?

Emin KORAMAZ: Bildiğiniz gibi her ülkenin farklı Anayasa gelenekleri var. Türkiye'deki Anayasa metinleri de pek çok ülkeye göre çok daha detaylandırılmıştır. İçinde sadece hak ve özgürlüklere ilişkin esaslar değil, devletin kurumsal işleyişinden sosyal yapının organizasyonuna kadar pek çok farklı konuya yer verilmektedir. Sizin de bahsettiğiniz gibi bu maddelere eklenen “kanunla düzenlenir” ya da “kanunla sınırlandırılabilir” gibi ifadeler devletin ödevleri ve yurttaşların hak ve özgürlükleri konularında pek çok açık kapı yaratmaktadır.

Anayasa'daki yer alan ve meslek alanımıza ilişkin konularda bizim için en ön açıcı olan konu ise Anayasa'da farklı başlıklar altında tekrarlanan “Kamu Yararı” ilkesidir. Anayasa'nın devlete yüklediği sosyal ve ekonomik ödevler arasında yer alan Kamu Yararı ilkesi, özelleştirmelerden çevre politikalarına, üretimden kıyıların kullanımına kadar her alanda, TMMOB gibi Anayasa'nın 135. Maddesinde yer alan Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşlarına geniş bir yetki ve sorumluluk tanımaktadır. Çünkü kamu yararının ve genel menfaatlerin korunması aynı zamanda bizim gibi meslek örgütlerinin kuruluş amacının parçasıdır. Bizler de Anayasa'dan ve kuruluş yasalarımızdan aldığımız bu hukuki dayanak ve daha da ötesinde toplumsal sorumluluğumuzdan hareketle meslek alanımıza ilişkin her konuda politika üretiyor, gerektiğinde hukuki taraf oluyoruz.

Bizler TMMOB olarak her seçim öncesinde meslek alanlarımızdaki sorunlardan başlayarak nasıl bir ülke istediğimize ilişkin seçim bildirgeleri hazırlar ve kamuoyu ile paylaşıyoruz. Bununla birlikte bundan önceki Anayasa Değişiklikleri sürecinde hiçbir zaman bizden kurumsal bir görüş istenmedi. Çünkü bu değişiklikler toplumun ihtiyaçları değil, AKP'nin öncelikleri esas alınarak belirlenmişti. Bizler yine de referanduma sunulan değişiklik paketlerine ilişkin görüşlerimizi kamuoyuyla paylaştık. Hatta referandum dönemlerinde yürüttüğümüz çalışmalar nedeniyle hakkımızda soruşturmalar açıldı. TMMOB olarak ülkemizin demokratikleşmesi, hak ve özgürlüklerin geliştirilmesi yolunda çaba harcamaya devam edeceğiz.

TEKNİK ELEMAN MÜCADELESİNİN EN GÖRKEMLİ GÜNÜ: 19 EYLÜL 1979 İŞ BIRAKMA EYLEMİ (BİRGÜN GAZETESİ PAZAR EKİ)

15 Eylül 2019

Ülkemizin toplumsal mücadeleler tarihinde yer edinmiş hareketler, kendi sınırlarını aşarak özgün deneyimler yaratabilen örgütler olmuştur. Hareketin potansiyelini açığa çıkarmakla kalmayıp, kendisinden sonraki kuşakların da yolunu aydınlatacak denli büyük bir parıltıyla ortaya çıkan bu deneyimler, o toplumsal muhalefet dinamiğinin temel karakterini ortaya koyar niteliktedir.

DİSK'e bağlı işçilerin sendikal haklarını korumak için İzmit'ten İstanbul'a kadar, önlerine kurulan tüm barikatları aşarak büyüttükleri 15-16 Haziran Direnişi, işçi sınıfının zapt edilemez gücünün simgesi olmuştur. Türk-İş'e bağlı sendikaların başını çektiği 1989 Bahar Eylemleri, kamu işçilerinin baskı ve yasakları aşma yolundaki kitlesel yaratıcılığını göstermiştir. KESK'in sahte sendika yasasını geri çektirmek için polisün tüm şiddetine rağmen Kızılay'ı zapt ettiği 4 Mart 1998 Kızılay Direnişi, kamu emekçileri hareketinin militan kararlılığıyla özdeşleşmiştir.

Bu noktadan bakıldığında, 19 Eylül 1979 İş Bırakma Eylemi'nin de, TMMOB'nin başını çektiği teknik eleman mücadelesinin en parıltılı ânı olduğunu söylemek mümkündür. Türkiye çapında yüz bine yakın teknik elemanın katılımıyla gerçekleşen bu eylem, TMMOB'nin yasalarla çizilmek istenen meslek örgütü sınırlarını aşarak, ülkemizdeki emek mücadelesinin ayrılmaz parçası ve toplumsal muhalefetin temel dinamiklerinden birisi olduğunu apaçık ortaya sermiştir.

TMMOB'nin İki Kuruluşu

TMMOB'nin iki ayrı kuruluşu olduğu söylenebilir. İlki, 6235 Sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu'nun 4 Şubat 1954 tarihinde yürürlüğe girmesiyle gerçekleşen resmi kuruluşudur. Daha ilk yıllardan itibaren Birlik bünyesindeki Odalarda yaşanan gerilimler nedeniyle hukuki statüsünü korusa da fiili olarak işlevsiz hale gelen TMMOB'nin ikinci ve gerçek kuruluşu ise 16 Nisan 1973 tarihinde toplanan 18. Genel Kurulu'dur.

TMMOB'nin bu yeniden kuruluşu, 1960'lı yılların sonundan itibaren Türkiye'de yaşanan toplumsal gelişmelerle yakından ilgilidir. O yıllara kadar daha çok devlet bürokrasisiyle uyum içinde, hükümetleri rahatsız etmeden yönetilen Odalar, 1970'li yılların başından itibaren yükselen toplumsal hareketlerin öncü bir parçası haline gelmiştir. İlerici-devrimci mühendis ve mimarların Oda yönetimlerine gelmesi TMMOB'nin kaderi açısından dönüm noktası olmuştur. Odaların mesleki ve toplumsal sorunlara bakışı tümüyle değişmiş, bu sorunların halktan yana çözümü için ortak mücadele etme eğilimi öne çıkmıştır. Artık mühendis ve mimarlar çalışanların ve toplumun diğer kesimlerinin üstünde yer alan bir zümre değil, işçi sınıfı mücadelesinin ayrılmaz bir parçası olarak görülmeye başlanmıştır.

TMMOB 18. Genel Kurulu, mühendis ve mimarların ilerici, devrimci, toplumcu değerler ışığında ortak mücadele etme anlayışının TMMOB bünyesinde sürdürülmesi kararlılığının ilan edilmesiyle sonuçlanmıştır. Böylelikle birkaç yıl öncesine kadar fiilen işlevsiz konumda olan TMMOB, bu yeni döneminde, ülkedeki mühendis ve mimar hareketinin mücadele aracı haline dönüşmüştür. 18. Genel Kurulumuzda Yönetim Kurulu Başkanlığına seçilen Teoman Öztürk, TMMOB'nin bu yeni kuruluşunun ve mücadele anlayışının sembolü olmuştur.

40 Yıl Önce

Türkiye'de ekonomik ve siyasal krizin giderek derinleştiği 1970'li yıllar boyunca TMMOB'nin ekonomik-demokratik taleplerin merkezinde "Sendikalaşma" talebi yer alıyordu. O dönemde öne çıkan "ücret adaletsizliği", "yan ödeme belirsizliği" gibi sorunların kalıcı olarak çözüme başlanabilmesinin yegâne yolunun kamuda çalışan teknik elemanları çatısı altına toplayabilecek grevli-toplu sözleşmeli sendika hakkının kullanılması olduğu bilinci teknik elemanlara egemen olmuştu.

Bu doğrultudaki çabalar, dönemin toplumsal muhalefet dinamiklerinin "ortak mücadele" doğrultusundaki eğilimlerinden de güç alarak 1979 yılından itibaren somut adımlara dönüşmüştür. 1979 yılı Mayıs ayında gerçekleştirilen TMMOB 24. Genel Kurulu'nda alınan kararlar uyarınca Haziran ayından itibaren TMMOB'nin örgütlü olduğu iş yerlerinde "forumlar" örgütlenmiştir. Bu forumların iş yerlerinde gördüğü ilgi ve yarattığı heyecan, teknik eleman mücadelesinin yüksek potansiyelini gözler önüne sererek, TMMOB'nin daha geniş çaplı eylemler örgütleme konusundaki özgüvenini artırmıştır. 19 Eylül 1979 tarihinde

gerçekleştirileceği ilan edilen bir günlük iş bırakma eylemi, ortaya çıkan bu kolektif kararlılık ve özgüvenin ürünü olmuştur.

TMMOB'nin çağrısıyla örgütlenen 19 Eylül İş Bırakma Eylemi, 55 il merkezinde 740 farklı kamu işletmesinde teknik elemanların yoğun katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Mesai başlangıcında yapılan bilgilendirme toplantıları sonrasında işyerleri önünde halaylarla, sloganlarla, pankartlarla gerçekleştirilen iş bırakma eylemi, teknik elemanların yanı sıra diğer çalışanlar tarafından da desteklenmiştir. İş yerleri önündeki coşku, Başbakanlığa toplu dilekçe gönderimi için il merkezlerindeki PTT binaları önünde uzun kuyruklara dönüşmüştür. Ankara'da ise farklı işletmelerden toplanan dilekçeleri teslim edebilmek için 3 binin üzerinden TMMOB üyesi Başbakanlık binası önünde toplanmış, Başbakanlık Müşaviri ile yapılan görüşmede talepler doğrudan iletilmiştir. Hayat pahalılığını, faşist saldırıları, işsizliği protesto etmek ve Grevli-Toplu Sözleşmeli Sendika talebini dile getirmek için düzenlenen 19 Eylül İş Bırakma Eylemine yüz bine yakın teknik elemanın katıldığı tahmin ediliyor.

DİSK, TÖB-DER, TÜM-DER, TÜTED, Halkevleri, Köy-Koop gibi çok sayıda örgütün de desteğini açıkladığı 19 Eylül Eylemi, teknik elemanların diğer emekçi kesimlerle buluşması açısından da önemli bir dönemeç oldu. Yıllardır çeşitli platformlarda dile getirilen fakat somut adımları bir türlü atılamayan “Çalışanların Ortak Eylemi, Ortak Örgütlülüğü” konusunda çok önemli bir tarihsel deneyim yaratıldı. 1970'li yılların başından itibaren teknik elemanların sıklıkla dile getirdiği, emekçi sınıflarla ve ezilen toplumsal kesimlerle kader birliği içinde olma doğrultusundaki devrimci öğretisi bir anlamıyla ete kemiğe büründü.

Bu eylemin ardından TMMOB'nin ve TMMOB'yi oluşturan Odaların toplumsal etkinliği ve saygınlığı daha da arttı. TMMOB'nin, diğer ülkelerdeki muadillerinden farklı olarak, yalnızca bir meslek sicili örgütü değil, halkın genel çıkarıyla özdeşleşmiş bir toplumsal dinamik olduğu gerçeği toplumsal mücadeleler tarihimize kazandı.

40 Yıl Sonra

Üzerinden geçen 40 yılın ardından, 19 Eylül İş Bırakma Eylemi, TMMOB mücadelesinde ilk günkü ışıltısıyla parlamaya devam etmekte ve yolumuzu aydınlatmaktadır.

Bizim için 19 Eylül, maden ocaklarından enerji santrallerine, fabrikalardan tarlalara, şantiyelerden bürolara dek farklı işyerlerinde çok zor koşullar

altında görev yapan mühendis, mimar ve şehir plancılarının meslek onurlarına, özlük haklarına ve alın terlerine sahip çıktıklarını ilan ettikleri tarihtir.

Bizim için 19 Eylül, bu ülke için düşünen, planlayan, üreten mühendis, mimar ve şehir plancılarının kendi öz güçlerinin farkına vardığı tarihtir.

Bizim için 19 Eylül, mühendis, mimar ve şehir plancılarının yaşadıkları ülkenin geleceği hakkında söz sahibi olduklarını gösterdikleri tarihtir.

Bizim için 19 Eylül, bugün hâlâ gururla taşıdığımız TMMOB'nin ilerici-devrimci değerlerinin emekçilerle, işyerleriyle, meydanlarla buluşarak toplumsallaştığı tarihtir.

40. yılında 19 Eylül İş Bırakma Eylemini ve o görkemli eylemi yaratanları minnetle selamlıyor, 19 Eylül'ün mirasını yaşatmak için ilan ettiğimiz "TMMOB Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Dayanışma Günü"nü bir kez daha coşkuyla kutluyoruz.

Emin KORAMAZ
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TOPLUMUN HAYAT DAMARI KESİLİYOR (CUMHURİYET GAZETESİ)

19 Mayıs 2020

Ülkemizin modernleşme sürecinde önemli bir yeri bulunan meslek kuruluşlarımız, hem hukuksal statü hem de toplumsal demokrasi açısından kendilerine özgü niteliğe sahiptir. Anayasanın 135. maddesine göre bu kuruluşlar, meslek mensuplarının ortak ihtiyaçlarını karşılamanın yanı sıra mesleğin genel menfaatlara uygun olarak gelişmesini sağlamak ve meslek disiplini ve ahlakını korumakla görevli kuruluşlardır. Bu anlamıyla, kamu idaresinin bir parçasıdır. Yine meslek kuruluşları, meslek gruplarının, ülkenin yönetiminde ve ülke politikalarının oluşturulmasında, kendilerini ifade edebilmelerinin de demokratik aygıtlarından biridir.

Baskı altında kalmadan

Meslek kuruluşlarının bu kamusal görevlerinin yerine getirilmesi ise ancak, merkezi yönetimi yönlendiren siyasi saiklere tabi olmadan, herhangi bir baskı altında kalmadan, yalnızca bilimsel ve teknik gerek ve kamunun menfaati göz önünde bulundurularak faaliyette bulunması ile olanaklıdır. Bu nedenle anayasamızda kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları merkezi idare hiyerarşisi dışında, siyasi baskılara kapalı özerk kurumlar olarak yapılandırılmıştır.

Bu kurumlar üzerindeki devletin idari ve mali denetimi yerindelik denetimi olarak sınırlandırılarak sorumlu organlarının görevlerine ancak yargı kararıyla son verilebileceği anayasal güvence altına alınmıştır. Meslek kuruluşlarının karar ve yönetim organlarının yargı gözetiminde seçimle göreve gelmesinin öngörülmesi, bu kuruluşların merkezi bütçeden pay almaması ve kendi bütçesini oluşturan gelir kaynaklarına kuruluş yasalarında yer verilmesi idari ve mali özerkliklerinin bir sonucudur.

Rahatsız oldular

Nitekim Anayasa Mahkemesi birçok kararında bu hususa yer vererek meslek kuruluşlarının çıkaracakları yönetmeliklerin ilgili bakanlığın onayına sunulduktan sonra yürürlüğe konulması, uluslararası toplantı ve etkinliklere katılım için ilgili bakanlıktan onay ve izin alınması vb. kanuni düzenlemeleri meslek kuruluşlarının anayasal özerkliklerine vurgu yaparak iptal etmiştir.

Siyasi iktidarlar meslek kuruluşlarının bu özerk ve demokratik yapısından rahatsız olmaktadır. Uzun yıllardır pek çok iktidar, TMMOB'nin kamusal statüsünü, özerk yapısı ve demokratik işleyişini ortadan kaldırmak için girişimlerde bulundu. Yapılan yasal değişikliklerle TMMOB'nin yetkileri budanmaya, üyeleri ile bağı azaltılmaya çalışıldı.

Birliğimizin varlığını ve kamusal gücünü, hayata geçirmeye çalıştığı neoliberal ajanda önünde engel olarak gören mevcut siyasal iktidar, iktidar döneminin ilk yıllarından itibaren TMMOB'ye karşı açık biçimde tavır aldı.

Almış olduğumuz bilimsel teknik eğitimin, mesleki sorumluluklarımızın, anayasanın ve yasamızın bizlere verdiği görevin gereği olarak, yurdumuzu, insani değerleri, kentlerimizi, kırlarımızı, bilim ve sanayi altyapımızı, doğal ve kültürel varlıklarımızı sahiplenmemiz, emeğin, barışın, özgürlüklerin, çağdaş değerlerin, bilimin ve hakça bölüşümün egemen olduğu bir ülke için çabalamamız onları sürekli rahatsız etti.

Büyüttükleri öfke...

Meslek uygulama alanlarımızdaki özelleştirmelere, rant projelerine, kamusal varlıkların, ortak zenginliklerin yağma, talan ve tahrip edilmesine karşı açtığımız davalar, kamuoyuyla paylaştığımız bilimsel teknik raporlar ve yürüttüğümüz mücadeleler, siyasi iktidara ayak bağı oldu.

18 yıldır egemen olan rantıye ve yağma düzenine karşı yürüttüğümüz bu kararlı mücadele karşısında büyüttükleri öfkeyi, kimi zaman hakkımızda asılsız suçlamalar yaparak, kimi zaman yöneticilerimize davalar açarak, kimi zaman da mesleki etkinliklerimizi kısıtlayıcı yasal düzenlemeler yaparak açığa vurdular. Çeşitli dönemlerde, farklı bahanelerle yasamızı değiştirmeye yönelik girişimleri ise TMMOB örgütlülüğünün kararlı mücadelesi ile sonuçsuz kaldı.

Cumhurbaşkanı'nın yaptığı açıklamalardan sonra bir kez daha TMMOB'nin ve diğer meslek kuruluşlarının yasalarında değişiklik yapılması gündeme geldi. Daha önceki girişimlerde de olduğu gibi, yapılması planlanan değişikliklerle ilgili TMMOB'nin ya da diğer meslek kuruluşlarının fikrine başvurulmadı.

Yapılmak istenen değişiklikler üç temel ayağa dayanıyor. İlki, seçim sistemimizin değiştirilerek yönetimlerin işlevsizleştirilmesi; ikincisi, Bbkanlıkların idari-mali denetimi aracılığıyla Birliğimiz üzerinde hiyerarşik vesayet kurulması; üçüncüsü de odalarımızın en önemli

faaliyet alanlarından birisi olan mesleki denetim faaliyetlerinin ortadan kaldırılarak oda çalışmalarının kısıtlanması.

Ortadan kaldırmak

Bir bütün olarak bakıldığında yasa değişikliğinin amacının, birliğimizi ve odalarımızı işlevsizleştirmek, birliğimizin kamu politikalarıyla ve kamu kurumlarıyla bağını tümüyle ortadan kaldırmak olduğu açık biçimde görülüyor.

Çünkü savunduğumuz kamucu anlayış, iktidarın uyguladığı neoliberal politikaların yarattığı çürüme ve yozlaşmanın panzehiri durumundadır. İktidar, toplumun ortak çıkarını savunan kamucu anlayışımızı, kendi gelecek planlarına tehdit olarak görmekte ve bu tehlikeyi ortadan kaldırmak istemektedir.

Örgütlü yapılar, sağlıklı toplumların hayat damarlarıdır. Siyasi iktidar, örgütlü yapıları ortadan kaldırarak, toplumun hayat damarlarını kesmek istiyor. Buna izin vermeyeceğiz. Üyelerimizin odalarımızla bağının kesilmesine, birliğimizin kamu ile bağının kesilmesine izin vermeyeceğiz. Neo-liberalizmin toplumu çürütmesine, rantiyeciliğin ülkemizi sömürmesine, gericiliğin geleceğimizi karartmasına izin vermeyeceğiz.

Emin KORAMAZ

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

AKP NEDEN TMMOB'Yİ HEDEF ALIYOR? (EVRENSEL GAZETESİ)

24 Mayıs 2020

Bir süreden beri, meslek kuruluşlarının seçim sistemlerinin ve yasalarının değiştirilmesi gündemiyle meşgulüz. Koronavirüs salgını, işsizlik, yoksulluk, hayat pahalılığı gibi acil sorunlar tüm halkın yaşamını derinden etkilerken, meslek kuruluşlarının seçimleri TBMM'nin en öncelikli gündemlerinden birisi haline geliverdi.

Kimsenin beklemediği anda ortaya çıkan bu sürpriz gündemi anlamlandırabilmek, AKP'nin Birliğimizi neden hedef aldığını anlayabilmek için biraz gerilere giderek hafızamızı tazelemek yerinde olacaktır.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB), 1970'li yıllarda yükselen ve toplumsal muhalefete egemen olan ilerici, kamucu ve yurtsever mücadele geleneğinin taşıyıcısıdır. İnsanlığın evrensel değerleri, emeğin ortak kazanımları ve bilimin aydınlık yolunun özgün bir sentezi olan bir mücadele ve örgütlenme çizgisine sahiptir. TMMOB'nin kendine özgü bu mücadele çizgimizi en iyi ifade eden cümle Teoman Öztürk'e aittir: “Yüreğimizdeki insan sevgisini ve yurtseverliği, baskı ve zulüm yöntemlerinin söküp atamayacağını bilinci içinde, bilimi ve teknoloji emperyalizmin ve sömürgeciğin değil, emekçi halkımızın hizmetine sunmak için her çabayı güçlendirerek sürdürme yolunda inançlı ve kararlıyız”

TMMOB olarak bizler 1970'li yıllardan bu yana, bu anlayışla mücadele ediyoruz. Bu anlayışın, AKP'nin azgün biçimde uygulamaya koyduğu neoliberal yıkım politikalarıyla uzlaşması mümkün değildi. Dolayısıyla 2002 yılından itibaren AKP ile sürekli karşı karşıya geldik.

2001 krizinden sonra iktidara gelen AKP'nin sermaye çevrelerine ve emperyalist odalara en büyük vaadi, 1980'li yıllardan itibaren uygulanmaya çalışılan neoliberal programa sadık kalma, özelleştirmeleri gerçekleştirme, sermayenin sınırsız dolaşımı önündeki engelleri kaldırma ve eğitim-sağlık-sosyal güvenlik alanlarını ticarileştirmektir. AKP'nin 18 yıllık iktidar performansının önemli bir kısmı, neoliberal ajandasının önüne çıkan engelleri aşmasını sağlayacak hukuki ve siyasi adımlardan oluşuyor.

AKP'nin TMMOB'yi hedef alan tutumunun altında da, kamuya ait tüm varlıklarımızı ve değerlerimizi ortadan kaldırmayı amaçlayan bu neoliberal saldırıya karşı oluşturmaya çalıştığımız set yatmaktadır.

KAMUYU SAVUNDUK

Kısaca hatırlayacak olursak, AKP iktidarının ilk yıllarından itibaren gündeme taşıdığı, “Kamu Yönetimi Kanunu”, “2B Orman Alanlarının Tasfiyesi”, “TÜPRAŞ, PETKİM, ERDEMİR, TELEKOM gibi Kamu İktisadi Teşekküllerinin Özelleştirilmesi”, “Genel Sağlık Sigortası Yasası” ve “Kentsel Rant Projeleri” gibi pek çok uygulamaya TMMOB ve bağlı odaları olarak karşı çıktık. Açtığımız davalarla, hazırladığımız raporlarla, yayınladığımız açıklamalarla bu yıkım ve yağma düzeninin karşısında durduk.

Bu karşı duruşumuz bizleri AKP'nin doğal hedeflerinden biri haline getirdi. Başlangıçta sadece kürsü konuşmalarına yansıyan bu durum, 2007 yılından itibaren, yani Cumhurbaşkanlığı makamı da AKP'nin eline geçtiği dönemden itibaren sistematik bir saldırıya dönüştü.

Bu dönemden itibaren TMMOB'yi neden hedef aldıklarını isterseniz bizzat Erdoğan'ın cümleleriyle aktarayım. 2008 yılında yaptığı yerel seçim konuşmasında Erdoğan şöyle diyordu: “Danıştay'a dava açarlar, bilmem nereye dava açarlar. Bunlar yapılmasın derler. Bir de belediyelerimiz bunlarla uğraşır. Yapılacak olan birçok şeyi şu anda yapamıyorsak inanın bu Odalar sebebiyle yapamıyoruz...”

TMMOB'nin neden hedef alındığını bu cümle en açık biçimde anlatıyor, TMMOB, AKP'nin yapmak istedikleri önünde engel olduğu için hedef alınıyor.

Hatırlarsınız 2009 yılında Meslek Kuruluşlarına ilişkin Cumhurbaşkanlığı Devlet Denetleme Kurulu Raporu yayınlandı. O dönemde Gülen Cemaatin görüşlerini büyük oranda yansıtan bu raporda özetle “kamu yararının tasfiyesi yönündeki neoliberal arzu dile getirildi ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının seçim sistemleri ile idari/örgütsel, mali yapılarının değiştirilmesi gerektiği” belirtildi. TMMOB, TTB, Barolar başta olmak üzere birçok meslek kuruluşunun yeniden yapılandırılmasına yönelik girişimler, o zamandan beri iktidarın gündemindedir.

Dönem dönem çeşitli bahanelerle bu değişiklik gündeme getirilir. En son 2018 yılında, Türk Tabipleri Birliği'nin “Savaş bir halk sağlığı sorunudur”

başlıklı açıklaması gerekçe gösterilerek, Meslek örgütlerinin “gayrı millî” olduğunu dile getirildi ve isimlerimizdeki “Türk” ifadesinin çıkartılması istendi. Araya giren seçimler nedeniyle gerçekleştirilemeyen bu istek, şimdi de Ankara Barosu’nun Diyanet İşleri Başkanlığı hakkında yaptığı açıklama bahane edilerek gündeme getirildi. Emin olun, bu olmasaydı da, toplumu kutuplaştıracak başka bir konu üzerinden, ihtiyaç duyulan bahane bir biçimde yaratılırdı. Çünkü Birliğimizin Anayasa’da tanımlanmış kamusal niteliği ve savunduğu toplumcu mücadele çizgisi AKP’nin huzurunu bozmaya devam ediyor. Bu durumu ortadan kaldırmak için de yasamızı değiştirmek istiyor.

DEĞİŞİKLİKTE NE VAR?

Yandaş gazetecilerin yazılarından ve elimize ulaşan çeşitli taslaklardan anladığımız kadarıyla, yapılmak istenen değişiklikler üç temel ayağa dayanıyor. İlki, seçim sistemimizin değiştirilerek yönetimlerin işlevsizleştirilmesi; ikincisi, Bakanlıkların idari-mali denetimi aracılığıyla Birliğimiz üzerinde hiyerarşik vesayet kurulması; üçüncüsü de Odalarımızın en önemli faaliyet alanlarından birisi olan mesleki denetim faaliyetlerinin ortadan kaldırılarak oda çalışmalarının kısıtlanması.

Bir bütün olarak bakıldığında yasa değişikliğinin amacının, Birliğimizi ve odalarımızı işlevsizleştirmek, Birliğimizin kamu politikalarıyla ve kamu kurumlarıyla bağını tümüyle ortadan kaldırmak olduğu açık biçimde görülüyor. Çünkü savunduğumuz kamucu anlayış, iktidarın uyguladığı neoliberal politikaların yarattığı çürüme ve yozlaşmanın panzehiri durumundadır. İktidar, toplumun ortak çıkarını savunan kamucu anlayışımızı, kendi gelecek planlarına tehdit olarak görmekte ve bu tehlikeyi ortadan kaldırmak istemektedir.

AKP’nin bu saldırısı sadece meslek örgütlerine değil, aslında demokrasiye ve hukuk düzenine yönelik bir saldırıdır. AKP’nin demokrasiyi, hukuku ve kamusal varlığımızı çiğnemesine izin vermeyeceğiz. Örgütlü yapılarımızı ve mücadele geleneğimizi savunmaya devam edeceğiz.

Emin KORAMAZ

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

